Hjemmets Noveller

Maanedsblad, udgivet af John Martin, 1904-10.

Skanningen (affotograferingen) er udført efter et eksemplar fra Statsbiblioteket.

Tidsskriftets indhold er indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104714.htm

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

Opdateret den 7. august 2023 af Niels Jensen

KUN AFSLUTTEDE FORTÆLLINGER

M. Andersen Nexø. Gustav Wied. Carl Muusmann.

MAANEDSBLAD 56 SIDER

Hjemmets Noveller

25 ØRE

No. 1 — OKTOBER 1908 — 5. AARG.

Med dette Nummer følger til en Del af vore Abonnenter et Cirkulære fra Alm. Dansk Varelotteri.

OKTOBER 1908

INDHOLD:

Annoncepris pr. Nonp. Linie: 1. Side 60 Ø. Lin., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. og 12. Side 30 Ø. Lin., 11. Side 25 Ø. Lin. 1/4 Side og derover 20 Ø. Lin. overalt, undtagen Forsiden

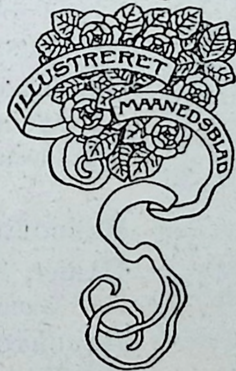
HJEMMETS NOVELLER udgaar en Gang om Maaneden og koster 25 Øre pr. Nummer, 65 Øre Kvartalet, portofrit overalt i Danmark.

Udgivet af **JOHN MARTIN**
Red.
J. Jürgensen (for Tekst) og **Sophus Jürgensen** (for Billeder). Telefon 1864.
Ekspedition Nørregade 13, København,
aaben fra Kl. 9—5½. Telefon 1864.
(Redaktøren træffes Mandag, Onsdag og Fredag fra 10—2).

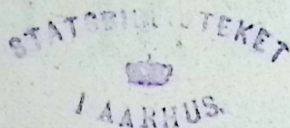
HJEMMETS NOVELLER

5. AARGANG

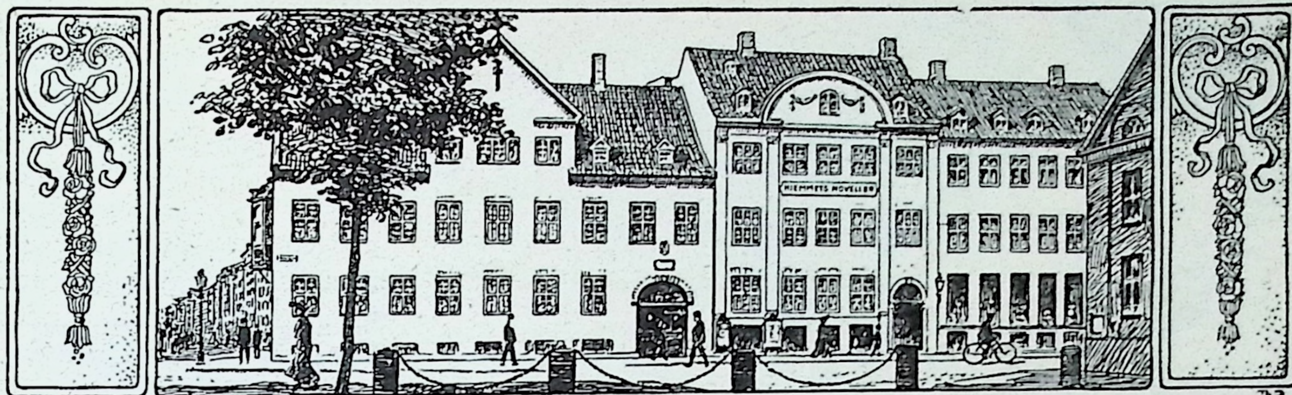
1908—1909

KØBENHAVN
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1909

INDHOLD

HJEMMETS NOVELLER

Oktober 1908.

Nr. 1. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

GAMLE

AF

GUSTAV WIED

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Gustav Wied.

Sover Du, Far?

— Øff...! Hva' er'et, Mor?

— Sover Du?

— Nai...

— Skal Du ikke op?

— Jeg har været oppe...

— Det har jeg ikke hørt...

— Jeg har været oppe alligevel!

— Nu véd jeg, hvad Du skal gi' mig til min Fødselsdag.

— Hm...?

— Du skal gi'. mig seks nye Særker.

— Du holder junde af at faa nyttige Ting ellers ... til Højtiderne.

— Nej ... Og saa en Flaske Spridevaldemar.

— Hum ...

— Og en Æske fint Brevpapir.

— Er der ellers ikke andre Smaating!... Og skal vi saa sove?

Den gamle Frues Tommelfingre begyndte vredt at snurre omkring hinanden:

— Ja, Du kan sagtens! sagde hun — Bare Du lægger Dig, falder Du i Søvn!

— Du kan jo lade være med at tænke! ... Godnat!

I de to Gamles Soveværelse brændte en lille Natlampe.

Sengene stod ikke længere Side om Side som i Ungdommens saftrige Tider, men var begge anbragt langs samme Væg med en massiv Dragkiste imellem.

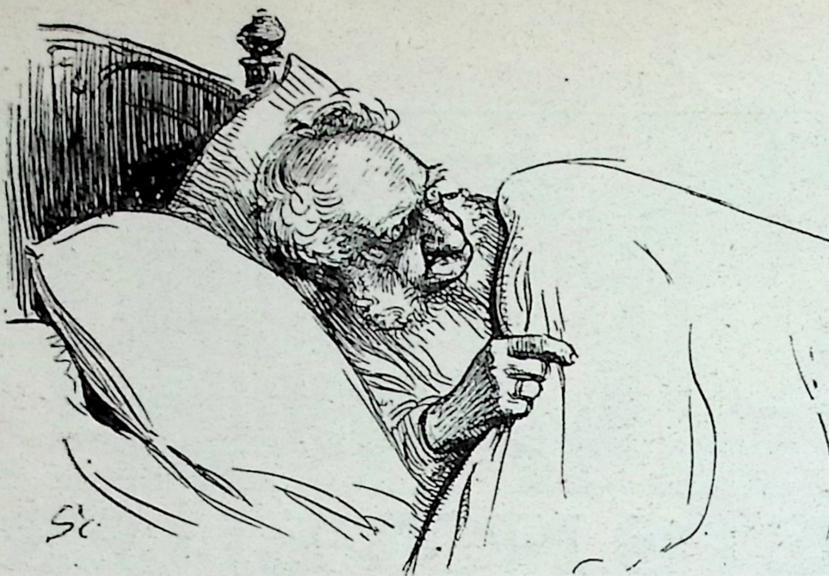
Paa Dragkisten stod Lampen, og i dens vage Lys saa man paa den hvide Hovedpude i Sengen til Højre hendes lille, fine Ansigt indrammet af en blondeprydet Natkappe ... og i Sengen til venstre hans høje Skaldepande og buskede Skæg.

Taffeluhret paa Spejlkonsollen inde i Dagligstuen slog.

Den gamle Fru talte Slagene:

— Tolv! sagde hun, og Tomlerne gik — Nu er Klokken tolv, Far; og jeg har endnu ikke lukket et Øje!

— Øff...! lød det fra den anden Hoved-

— Tak i lige Maade ... Ja, nu tror jeg, jeg kan, Gudskelov! (Fruen gabede igen) ... Man har det bedst i sin Seng! sagde hun og puttede Armene under Dynen — Frederiksen var her da i Formiddags med Gasregningen.

— Hum ... Hvor mejet!

pude. — Da si'er Du da sæl, at Du ikke hørte, at jeg var oppe før!

Fruen tav fornærmet. Men lidt efter tog hun fat igen:

— Den Hvidkaalssuppe had'e Marie rigtig haft Held med sig i i Middags! sagde hun.

— Hum ... Kartoflerne var raa!

— Vist var de ej; det er bare no'en nye, vi har faaet, der godt kunde ha' taalt og kogt lidt længere.

— Ja, det er jo det, jeg si'er!

— Nej, Du sa'e, at de var raa; og det er Synd for Marie, der ellers er saa flink ... Du kom sent hjem fra Klubben i Dag; Isidor sad og ventede for at hilse paa Dig.

— Vi kunde ikke blive færdig med den Domino ... Lassen er saa langsom.

— Hvem vandt?

— Jeg naturligvis ... syv Partier.

— Ja, Du banker dem snart allesammen derhenne ... (Fruen gabede højlydt) ... Nu synes jeg, jeg begynder at føle mig søvnig ... Godnat, Far! ... Hvor er det dog no'en søde Børn, Isidors ... saa opmærksomme mod os Gamle.

— Ja, de er meget søde ... Godnat ... og sov vel!

— Elve Kroner.

— Var det ikke mejet?

— Nej, vi har strøget to Gange.

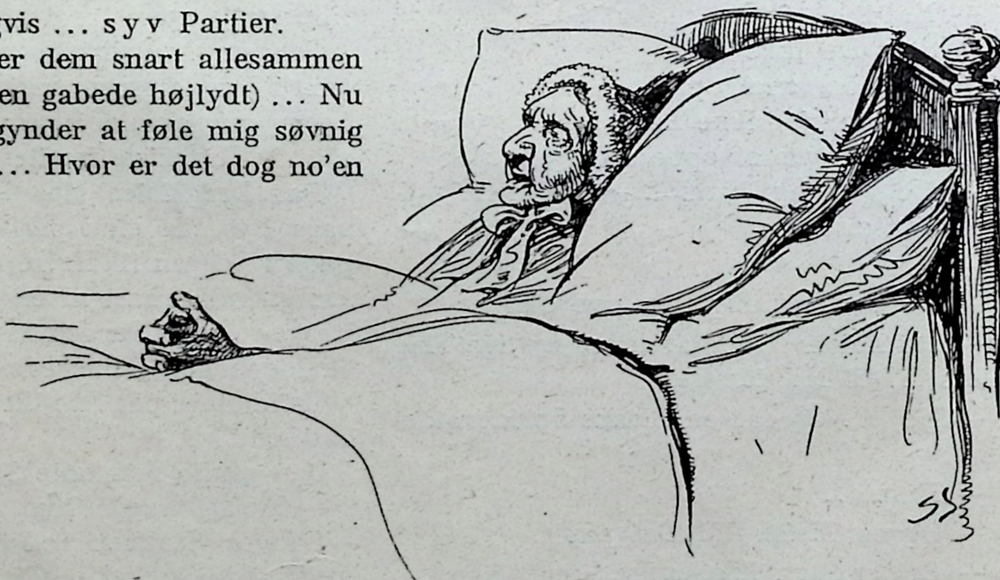
— Betalte Du?

— Ja ... Husk nu, Du skylder mig ... Og hal'treds Øre for den Lap paa Galochen ... (Hun gabede for tredje Gang) Ak, ja, ja, ja! sagde hun — Véd Du, hvad der tidt gør mig ondt, Far ... at jeg ikke kan faa Dig til at bede Aftenbøn med mig.

— Jeg er for gammel til den Slags Narrestreger! brummede han og vendte sig demonstrativt — Det er no'et Børn gør ... Godnat!

Midt paa den gamle Frues Dyne viste sig nogle svage underjordiske Bølgebevægelser. Det var hendes Tommelfingre, der begyndte at snurre.

Men Bevægelsen døde dog hen uden at have kulmineret. Søvnen tog hende ...

KISMETH

AF

BURCHARD JESSEN

FORTÆLLING FRA ØSTASIEN

ILLUSTR. AF RS. CHRISTIANSEN

I Port Said mødes to Verdener. Passerer man Suez, saa er man færdig med alle tilvante Begreber; saa maa man regulere sin Hjerne efter nye Former, nye Forhold og nye Mennesker.

Men denne Omregulering af alle tilvante Kjendsgjerninger gaar ikke for sig saadan uden videre. En Europæer blir aldrig væsenskongruent med en Orientaler.

Den hvide Mand kan lære den gule og den brune Mands Sæder og Skikke og Sprog; men han kan aldrig trænge tilbunds i den indfødtes Tænkemaade og Livsopfatning. Følgen er den, at alle hvide Mænd indenfor Suez danner en Kaste for sig. Hudfarven blir som et Fællestegn, der faar sin dybere Betydning paa Trods af alle sociale Afstande. Hvidt er hvidt og ikke gult, det er det overmaade enkle Regnestykke, som alle maa lære. Hvidt er ogsaa kun tilladt, fordi hvid Administration og hvide Maskiner har sat sig fast i Landet med Erobringens Ret. Og Erobrernes hjemløse Fattigfølelse blir her alle hvide Mænds Forbandelse. Derfor drikker den hvide Mand slet Whisky og røger slette Cherooter; derfor kaster han længselsfulde Blikke efter Landets Kvinder, uden nogengang at vinde deres Kjærlighed. Derfor danner han Klub, og derfor spiser han Chinin i store Doser. Kortsagt, derfor lever han den hjemløses forbandede Liv, og altid, altid. længes han efter det eneste, han ikke kan naa, — et Hjem!

Han flakker om og spiser sine Maaltider i de store Karavanserailler, hvor han faar 20 Retter Mad og sidder Skulder til Skulder med Moses Mosenthal eller Baronesse Nobody. Han træffer ogsaa op i de forunderligste Møder og risikerer naarsomhelst at befinde sig Ansigt til Ansigt med en eller anden, hvem han forlængst havde indregistreret blandt Bedsteborgernes Filisterkor i „Gamlelandet“.

Ja, for Verden er herude paa engang saa umaadelig stor og saa umaadelig liden.

Hele denne Indledning som en Slags Forklaring over, at jeg i Shanghai havde truffet min Busenfreund og Klassekammerat Karl Storm. Vi kom tilfældigvis til at sidde vis à vis ved Table d'hôte i Astor House, og havde ikke seet hinanden paa 15 Aar.

Hans Ansigt var forbløffende uforandret, og jeg vilde netop springe op i glad Gjenkjendelse, da han korrekt og retiré bukket gjenkjendende: „Ah, is that you, glad to see you.“ Selvfølgelig faldt ogsaa jeg øjeblikkelig ind i den korrekte Tone, og hele det internationale Selskab af dannet Pak blev forskaanet for nogenslags Hjertelighed.

Men da vi havde pløiet os igjennem den lange og besværlige Menu, foreslog han, at vi skulde tage Kaffen og Cigarerne paa Camp Hotel i Yangtseporoad. — „Der er vi uforstyrret, og der kan vi snakke.“ Jeg indvilget gjerne i det Forslag, og vi kjørte did i Rickschaw.

* * *

Saaledes gik det til, at Fuldmaanen, som netop holdt paa at dale bag Skurene paa Woo Fong Wharf, fandt os magelig henslængt i hver sin Flugtstol paa den rummelige Veranda. Mellem Bambussen i Haven skimtet vi Floden som et bredt Sølvbaand i Maaneskinnet. Kinaboyen, som opvartet os, gik til og fra paa sine lydløse Filtsko, og ude til høire laa Landeveien, hvor Rickshawernes store gule Papirlygter fløi forbi som umaadelige Ildfluer.

Karl Storm havde kastet sin stive Tone fra det internationale Taffel og var nu sig selv. — Det vil sige, han var ikke den glade elskværdige Gut, jeg engang havde kjendt; men han var en Mand, slig som Livet havde dannet ham, en alvorlig, noget tungsindig Mand, som var glad ved at kunne snakke ud om alt det, som man har paa Hjerte, naar man er hjemløs.

Vi begyndte med fælles Bekjendte. Og det viste sig, vi havde mindst et halvt Snes Stykker herude.

Herude! betyder Landet fra Adén til Hakkodate, og leilighedsvis længere bortover til Honululu eller Manilla. Afstandene er her altid flydende.

Han fortalte mig om Bob Hansen, som nu sad som Souschef for et stort Jutehus i Calcutta, han nævnte en anden, som tjente skidne Penge paa et Dansehus i Rangoon, atter en tredie, Tom Jensen, tjente Mynt som Græs som Skipper ombord i en Chinamerchant Baad; og en Hardangergut, som havde lært Kinesisk, indkasserte sine 8 à 10,000 Taels om Aaret som Detektiv ved at arrestere smaa kinesiske Forbrydere efter Scotlandyard Methoder. — Joda, her var Eventyr nok!

Vi faldt i Tanker. Maanen var nede, og Kinaboyen hang op et Par kulørte Lanterner.

— Ja, ser du, man siger saa ofte, at Amerika er de ubegrænsede Muligheders Land. — Smaatterier. De ubegrænsede Muligheders Land er her. Det er her mellem Suez og Yokohama, at smaa danske Løjtnanter blir Admiraler og rømte norske Jungmænd blir Skippere paa store Passagerbaade. Men disse Muligheder opad, de er for intet at regne mod Mulighederne nedad.

Grunden? — Karl trak paa Skuldrene med en egen uigengivelig Bevægelse. — Grunden — Kismeth!

Han rejste sig i Stolen. — Du aner simpelthen ikke, med hvilken Glans en Mand kan gaa til Helvede herude. Jeg har seet det utroligste. Jeg skal give dig et Exempel. Har du lagt Mærke til paa Sjapperne her i Byen en liden vanskabt Dværg, et Skumpelskud med et uhyre stort Hoved og en vissen indskrumpet Krop?

Jeg nikked, det var en Figur man altid traf her i Shanghai.

Den Fyren er sunket saa dybt, som et Menneske kan synke. Han slikket gjerne dit Spyt op af Gaden for en stakkels Cent, om du bød ham det. Men ved du det forfærdeligste af alt, han er en Landsmand af dig og mig. Ingen ved det uden jeg; men jeg har hørt ham ligge paa sine Knæer og forbande sin Gud og sin Mor og sin Far og den Stund han blev født, paa skingrende rullende Sognemaal. Hvad siger du til det?

Ja, hvad skal man sige? Hvad er Grunden? Kvinder?

Grunden? — Karl trak paa Skuldrene med en egen uigjengivelig Bevægelse. — Grunden, — Kismeth!

Jeg maatte le.

Men da føg han op. — Ja, le du. Le slig, som man ler, naar man en Dag atter har Middelhavets blaagrønne Vand under Kjølen. — Det er din Uvidenhed. Men vi, som har levet herude nogle Aar, vi ler ikke af Kismeth, af Skjæbnen, den uafvendelige grufulde Skjæbne, som forfølger en, og som indhenter en og aldrig slipper, før den har knust sit Offer. Vi herude vi skjælver for Kismeth. — Aa, du ved ikke, du forstaar ikke, du — ingenting forstaar du.

Saa taug jeg.

Han ogsaa, og længe var der stille mellem os. Jeg tænkte alt paa at bryde op og gaa; men saa kom det:

Jeg skal fortælle dig en Stump af en anden Historie, som jeg endnu aldrig har fortalt noget Menneske, og naar du har hørt den, saa kanske du vil forstaa, nei, ikke det; men kanske kan du da skimte en Sammenhæng, det er det hele. Det blir bare en Stump af en Historie, af den simple Grund, at Slutten endnu ikke er oplevet. — Og gid den aldrig maa blive det; for den Dag kommer Kismeth til mig.

* * *

Begyndelsen var i London for vel en halv Snes Sar siden. Det var i et af disse Boardinghuse, som kalder sig Christian Sailorshome, hvor man faar Pai og Bibelsteder til Middag, og hvor der hænger et „God bless our home“ i skingrende Uldgarnbroderi over Kamingesimsen. Jeg var ung dengangen og havde en hellig Rædsel for at lade mig plyndre paa regulær Vis og en lykkelig Uvidenhed om, at jeg blev plyndret lige saa effektivt og eftertrykkelig her som andetsteds. Det har forresten ingenting med den Historie at gjøre. Det, som her spiller en Rolle, er, at det var paa dette Boardinghus jeg første Gang traf hende. Ja, for det er naturligvis en Kvinde.

Aha! se der har vi Kismeth, altid Kvinden! Og altid den samme latterlige uforstaaende Overlegenhed. Ja.

Han taug. Ude paa Floden gled en Djunke forbi. Dens umaadelige høie Seil tegnet sig som spøgelsesagtige Djævlevinger i kolossale Silhouetter mod Nattehimlen.

Naa? Hvordan gik det saa?

Aa, gider du høre den Historie?

Javist gider jeg. Jeg skal tie bom stille.

Naa ja, der var intet mærkeligt ved det Møde. Hun var en ung Pige, næsten bare Barnet. Vakker, polsk og letsindig. Skabt til at ende som Gadetøs i High way. Det vesle, jeg saa af hende dengang, skulde forresten ikke berøve mig min Sjælefred. Vi spøgte og fjaset lidt sammen som

unge Mennesker kan, men jeg var endnu saa ung, at Manden ikke var helt vaagnet hos mig, og hun var endnu helt ubevidst om den djævelske Magt, hun raadet over.

Saa var det en Dag, jeg gik nede ved West Indian Docks og drev langs Kaierne, at jeg traf paa en liden indskrumpet Singaleser, som falbød mig en af disse Halvædelstene, man kalder „catseye". Han forlangte et halvt Pund Sterling for den, og jeg bød ham 5 Shillings. Efter endel Prutting og Vrøvl frem og tilbage fik jeg Stenen for den Pris, jeg bød, og paa Kjøbet fik jeg en kogende Forbandelse, fordi jeg havde snydt ham, som han sagde.

Jeg puttet baade Stenen og Forbandelsen i Lommen, lo af Fyren og tænkte ikke mere paa nogen af Delene.

Men senere paa Dagen traf det sig slig, at jeg tilfældigvis byttet bort den Stenen for en Kys hos Pigen, og hun sagde da halvt i Spøg: „Næste Gang vi træffes, Charley, skal du kjende mig paa den Stenen, og da skal du elske mig til dine Dages Ende."

Vi lo begge meget af det, og otte Dage senere skiltes vi.

* * *

Der gik Aar, og jeg havde eftertrykkelig glemt baade hende og Stenen, ja, jeg husket ikke engang hendes Navn. — Det var forresten Ida. Nu glemmer jeg det ikke saa let, og hendes Rygte er kjendt fra Nagasaki til Natal og længere. Langt ude i Stillehavet sidder hvide Mænd paa smaa Øer og forbander hendes Navn, og her i det himmelske Rige findes høie Embedsmænd, som har seet hele Provinsers Indtægter knuses mellem hendes smaa Rovdyrkjæver. — Men hvad angaar alt det mig?

Som sagt, der var Aar, hun var ude af mit Liv. Saa var det en Dag i Singapore. Jeg var nylig sluppet ud af Hospitalet. Jeg var slet ikke rigtig kommet til Kræfter igjen; men jeg havde simpelthen ikke Raad til at blive der længere; for jeg kunde altfor tydelig se Bunden paa min Portemonnæ. Nu gik jeg og drev i Solstegen og anstrængte min Hjerne med at finde ud, hvad jeg kunde tage mig for, da jeg pludselig holdt paa at blive overkjørt af et elegant Kjøretøi med et prægtigt Firspand af hvide Mulæsler, Kusk og Tjener paa Bukken og to Tjenere bagpaa. Just et sligt stilish turn out, som kun presteres af gule Kjøbmænds hvide Konkubiner.

Jeg veg undaf med en drøi norsk Ed. Da standser Kjøretøiet pludselig, og en Kvinderøst, som jeg syntes, jeg skulde kjende, raabte ganske uceremonielt: „Hallo, Charley, how are you?"

Jeg saa paa Kvindemennesket. Vakker var hun, sorthaaret og grønøiet. Fantastisk klædt og behængt med kostbare Smykker, og midt i Panden hang en ensom Catseye-Sten i en tynd Guldtraad. Du husker et Kvindeportræt af Leonarda da Vinci, som har en Ædelsten anbragt i Panden paa samme Maade. Det var denne Lighed, som først slog mig; men ud over det var det mig ikke mulig at huske Ansigtet igjen, uagtet jeg vidste saa vel, at jeg havde seet det før. Men som sagt, det var Aar tilbage, og hun havde ikke været i mine Tanker i al den Tid, og desuden Afstanden mellem et Londoner Boardinghus og den elegante Equipage var simpelthen enorm.

Saa lo hun, saa hendes hvide Rovdyrtænder lyste i Solen. „Aa, Charley, din Hukommelse er skrækkelig. Kjender du ikke igjen Ida? Ialfald skulde du kjende din Sten. Den har jeg baaret som en Talisman, og den har bragt mig Lykke, det vil sige, den har bragt mig alt, som kan kjøbes for Penge. Kom, stig op i Vognen, her er god Plads."

„Aa jo, nu husker jeg Dem. Næste Gang, vi mødes, skal du kjende mig paa den Stenen, og da skal du elske mig til dine Dages Ende," lo jeg og steg op til hende.

„Ja, pas paa, der kan gaa Trold i Ord," smilte hun, og dermed rullet vi af Gaarde. Og jeg sad ved hendes Side i Solstegen og vidste, at hver hvid Mand i Singapore, som saa mig og kjendte mig igjen, vilde fra denne Dag betragte mig som et Udskud, en Paria. Og dog var jeg steget op i Vognen til hende uden en Tanke, uden ringeste Forsøg paa Modstand.

Vi taltes ved, og jeg lagde Mærke til, at Glansen i hendes Øine og Straalespillet i Stenens Perlemornuancer faldt besynderlig sammen. Men jeg gjorde mig ikke klart, at der var nogenslags Sammenhæng.

Hun spurgte mig ud om mit Liv og mine daværende Omstændigheder. Jeg fortalte uforbeholdent, jeg havde jo for saavidt intet at skjule, og jeg lod hende forstaa, at jeg var fattig, nærmest for at hun ikke skulde tro, hun havde noget at vente hos mig.

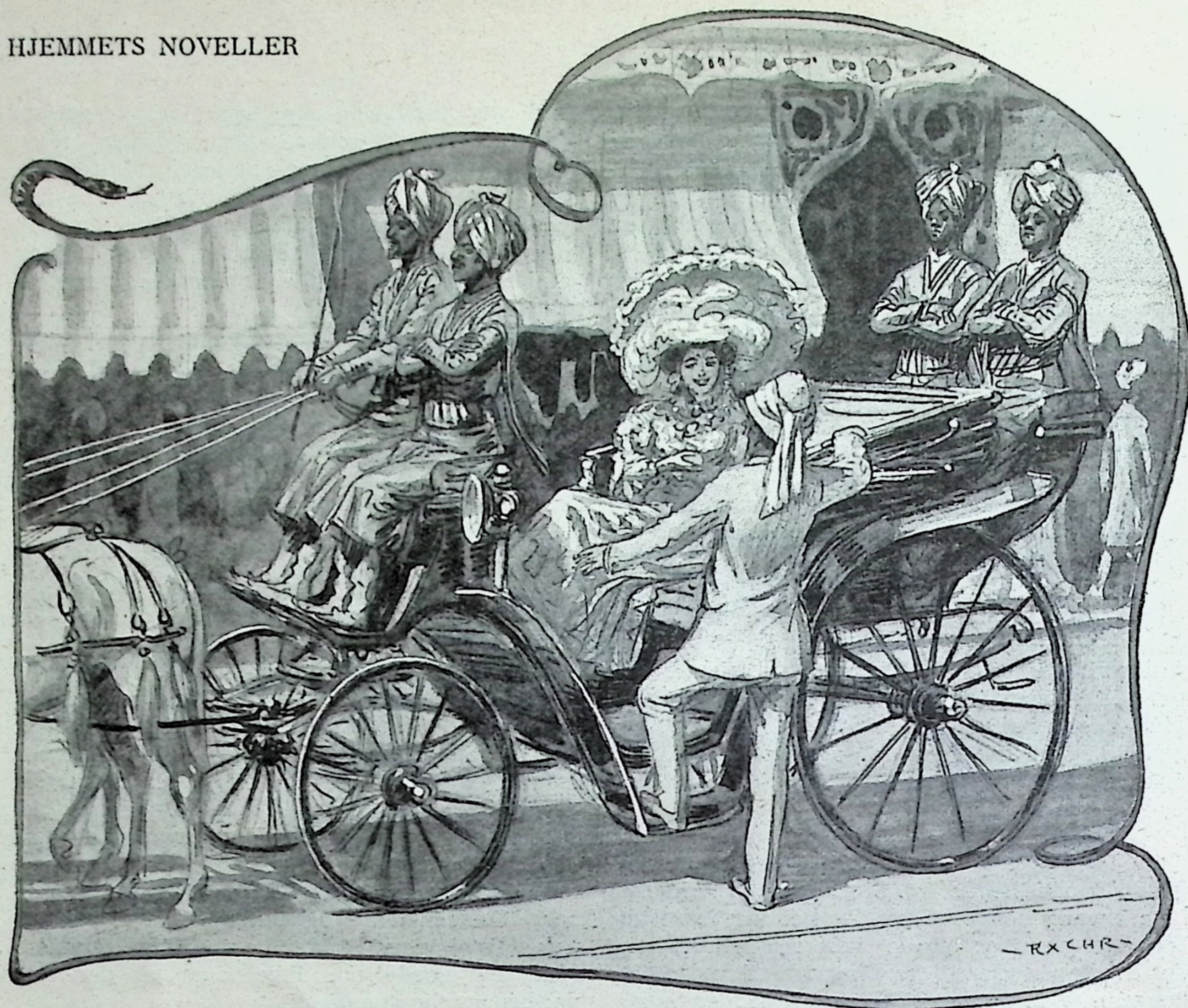
Hun hørte paa mig med dyb Interesse, og da jeg holdt inde, spurgte hun: „Og hvilke er nu dine Planer?"

„Jeg har ingen. Jeg maa se at finde mig noget at bestille. Begrave mig oppe i Skovene her i Malakka, eller komme mig over paa en eller anden Kaffeplantage paa Java. Aa, du ved, her blir altid et Raad."

„Uf ja, en Begravelse blir der altid Raad til. Nei hør, min Ven, saa har jeg noget bedre at foreslaa. Reis til Shanghai, grund en Forretning og bliv rig. Og naar du er blevet rig, saa kommer jeg til dig og bruger dine Penge, er ikke det koseligere?" Hun sagde det, som om hun bare foreslog, at vi skulde drikke en Kop The sammen.

Jeg lo: „Jo, det høres ikke saa værst ud; men der er jo unægtelig en Del smaa Vanskeligheder at overvinde først."

„Aa pyt! Hvor bor du? Central Hotel? Vel, iaften sender jeg en Tjener over til dig med 200 Pund i Guld, saa reiser du til Shanghai med næste P & O Baad, og om sex Maaneder kommer jeg til dig. — Er vi enige?"

„Hallo, Charley, how are you?“

Vi var naturligvis alt andet end enige; men hun bøiet sig frem over mig og saa paa mig med et Blik, som jeg ikke kan beskrive. Det var, som jeg saa tre grønne Flammer gnistre i Solskinnet, og alle mine Tanker, ja, hele min Tænkeevne var som lammet i samme Stund.

Slig sad hun og stirret mig ind i Øinene mindst et halvt Minut, og jeg mindes, at hendes Blik var stivt og glasagtigt, og at hun ikke blinket en eneste Gang i al den Tid. Jeg forsøgte at tale; men Tungen klæbet sig fast til Ganen, og jeg fik ikke et Ord for mig. Jeg kjendte bare en ulidelig Tørst.

„Saa er vi enige da,“ gjentog hun afgjort, og jeg hørte mig selv sige det efter hende: „Ja, saa er vi enige da.“ Men samtidig skreg det inden i mig: nei, nei, nei! Men over mine Læber kom ikke et eneste Ord mere.

Hun gav et Tegn til Kusken, og fem Minutter efter satte hun mig af ved Central Hotel. Verandaen dér var propfuld af Hvide, som nød sin Siesta. Og da jeg steg op de Par Trin, var det, som om hver eneste Kvinde og Mand der under Solteltet stenet mig med sine Blikke. Alle havde jo seet mig i Vognen hos hende, den gule Mands Skjøge, alle havde seet mig staa af, og nu var det, som om hver eneste af dem vilde skrige mig ind i Ansigtet, at jeg var en mærket Mand, som havde mistet min Kaste. Jeg skred frem uden egentlig at vide, hvad jeg vilde. En Dame, hvis Kjolekant jeg kom nær, strøg den til sig, som om et giftigt Kryb havde rørt hende. Ret imod mig stod Doktor Lawson, som havde været min Læge i mere end en Maaned. Jeg rakte ham Haanden til Goddag. Han vendte mig Ryggen i alle Menneskers Paasyn og gik fra mig. Jeg lod mig falde i en ledig Flugtstol, og strax flyttet mine nærmeste Naboer sig bort, saa der blev et Tomrum omkring mig. Hver enkelt af disse Mennesker havde sine private Synder, offentlige eller hemmelige; mange af dem var Kjeltringer i Bund og Grund; men jeg havde siddet i Vognen hos denne Kvinde, og jeg havde mistet min Kaste hos Kjeltringer og Mennesker. — — Kismeth!

Jeg blev siddende der i Flugtstolen alligevel. Det hele var mig saa grusomt ligegyldigt. Fanden tage dem allesammen! Men hele Tiden kunde jeg se tre grønne Flammer spille ensteds langt ude i det stærke Sollys. Og Hjernen føltes saa tom, saa tom. Jeg vidste med mig selv, at hvis jeg reiste mig, saa vilde jeg ikke kunde staa paa mine Ben.

Rundt om mig hersket en dæmpet Uro. Jeg

hørte ganske ubevidst Ord som: „Kast ham ud, den Hund," eller: „Ad Helvede til med den væmmelige Fyren. Men det var bare, som det altsammen ikke angik mig.

Der kom en Tjener forbi. Jeg forlangte en Whisky og Soda. Det blev bragt mig, og det var, som det klaret mine Tanker en Smule. Det blev mig klart, at man ikke ønsket min Nærværelse, og samtidig begyndte Skammen at brænde. Men ogsaa Trodsen skjød op, og det hele blev mig saa uhyre komisk. Endnu samme Morgen var jeg ikke alene taalt; men ligt i dette Selskab, og — nu —?

Jeg brast i Latter, og jeg lo, til jeg fik Krampelatter. Folk troede vist, jeg var bleven gal. Jeg reiste mig, og en halv Snes Mænd reiste sig samtidig, som om de vilde værne sine Kvinder. Dr. Lawson kom hen til mig igjen. Det var formodentlig hans Lægeinstinkt, som sagde ham, at her holdt noget paa at briste. Men jeg spyttet ham ret i hans glatte Ansigt og ravet ind i Hotellet, hvor jeg laaste mig inde paa mit Værelse.

— — Om Kvælden kom Pengene, og den næste Dags Middag reiste jeg hid.

* * *

Det var nu blevet ganske mørkt. To Fod fra Verandaens Kant stod Mørket som en Væg omkring os, og begge Lanternerne hang som dæmpede orangefarvede Lysklumper i Mørket. Rundt omkring var Natten fyldt af sære Lyde. Ude paa Floden gled en Sampan forbi. Vi kunde ikke se den; men vi hørte tydelig Aarens vrikkende Slag i Tollegangen. Kinaboyen var krøbet paa Hug i et Hjørne og sov som en Sten.

Borte i Halvdunkelheden, hvor Karl sad eller rettere laa i sin Flugtstol, hørte jeg en sagte, klynkende Anken, næsten som han graad. Dette varede ved en lang Stund, saa fortsatte han:

Siden den Dag i Singapore har Forbandelsen ikke sluppet mig et Øieblik. I Shanghai tog jeg ind her paa Hotellet, og her har jeg ogsaa for det meste levet siden. Men her i Shanghai tog Forbandelsen en ny og uventet Form lige fra først af.

Alt fra den Stund, jeg traadte i Land her, var det, som om Kong Midas' skrækkelige Skjæbne fulgte mig. Jeg tjente Penge, uhyggelig mange Penge, hvad jeg tog i, blev Guld, hver Tanke, jeg tænkte, bragte mig skinnende Dalere, jeg tjente selv der, hvor jeg aldrig havde beregnet at tjene. Ja, Forretninger, som bragte andre Tab, gav mig uanet Gevinst, og da ikke, fordi jeg havde disponeret saa meget klogere og bedre; men simpelthen paa Grund af det pure Held. Mangfoldige Gange blev jeg ræd for mit eget Held; thi overalt fulgte en anden Omstændighed med. De Folk, jeg gjorde Forretninger med, var som mærket med en iskold Finger, at handle med mig betød uvægerlig at tabe Penge, og mange blev ruineret. Men aldrig slig, at Aarsagen kunde tilskrives mig, bevidst lagde jeg aldrig to Pinder i Kors for at skade nogen; men altid fulgtes mit Held af andres Uheld. Det var Kismeth. Det er Kismeth den Dag i Dag.

Før sex Maaneder var gaaet var jeg ikke rig; men dog paa gode Veie til at blive det. Men der var ingen Velsignelse med de Penge. Andre bragte de som sagt Ulykke, og mig har de aldrig bragt en Nydelse, jeg har attraaet, eller lettet mig en Smerte. De har fulgt mig som en Ting, jeg ikke har kunnet blive kvit. Jeg har forsøgt; jeg har spillet Hazard med en Raaskab og Vildskab, som er mig selv ufattelig; men jeg har kun opnaaet at ruinere andre; selv har jeg næppe kunnet tabe 20 Daler i Spil. Og slig med alt andet. Jeg er i denne Stund en Mand, som er god for mindst 400,000 Pund Sterling, og jeg er fattigere end den usleste Cooli paa Shanghais Gader.

Det var den Side af mit Liv; men ellers ogsaa har Forbandelsen fulgt mig trofast. Samtidig som jeg reiste fra Singapore, reiste en anden med mig, det var mit Rygte. Følgen var, at her er alle Hjem stængt for mig. Her findes Folk her i Shanghai, som jeg kunde knuse ved at sætte mit Navn paa en Papirlap, her findes andre, hvis hele Existens er afhængig af min Vilje, og dog lukker de sine Døre for mig. De hilser paa mig paa Gaden og taler med mig paa Kontorerne; men hvis de møder mig med sine Hustruer, saa smyger de forbi, som Kujoner. — Og det har jeg baaret i sex Aar, hver eneste bidige Dag. Huf! du tror, du forstaar, du forstaar ingenting. Du er selv det første Menneske i sex Aar, som har vist et Glimt af Glæde ved at se mig, og jeg ved ikke engang, om du ikke alt ønsker, du slet ikke havde truffet mig.

Og dog var alt dette som ingenting at regne mod det ene, som i alle disse Aar har fyldt mine Dage og mine Nætter, saa jeg aldrig faar Hvile og aldrig ordentlig Søvn. — Det er den store, rædselsfulde, fortærende Længsel efter hende, som jeg forbander og aldrig kan blive kvit.

Hvorledes jeg levet de første sex Maaneder, før hun fulgte efter mig fra Singapore, det kan jeg ikke beskrive dig; det var som en eneste uendelig sviende Helvedeskval. Hvor jeg gik og stod, flimret der for mine Øine som en Trekant af slikkende grønne Flammer, og i Trekanten dér var hun, og hun fyldte mine Tanker ved Dag og ved Nat, og hun har ikke været ude af min Bevidsthed i to Minutter i alle disse Aar.

Da den fastsatte Tid var udløbet, kom hun til mig, ganske som hun havde sagt. Og hun fyldte mit Hus med sin Tilværelse og mit Hjerte med Tomhed. Hun kom som den, der har Retten. Hun øste ud af de Penge, jeg havde tjent; men saa store var mine Indtægter, at jeg tjente mere, end en ødsel Kvinde kunde ødelægge. Hun befalte over mig som en Slave; men hun havde

aldrig et kjærligt Ord tilovers for mig, aldrig et ægte Smil, aldrig et Kjærtegn, som ikke var kjøbt for klingende Mynt.

Om hun var mig tro, det ved jeg ikke; en Stund var hun det maaske; men i saa Fald var det ikke af Hengivenhed. Hun havde ogsaa med sig et andet Fruentimmer, et gammelt, afskyeligt Skabilken, som hun kaldte Mama. Et Menneske, som indgød mig Væmmelse og Afsky; men som stadig var om hende, og som man aldrig blev kvit. Ja, selv i vore intimeste Stunder, slig som de var, saa kunde det Menneske komme ind til os og besudle alt ved sin blotte Nærværelse.

Jeg ønsket mere end en Gang at gjøre Ende paa det hele og reise min Vei. Men jeg kunde bare ikke. Jeg kan ikke give dig nogensomhelst Forklaring, jeg fortæller det bare ganske ligefrem som det er, og jeg gjør det saa kort og overfladisk som mulig; for det smerter mig at tale om det.

Efter en Tid kom der andre Mænd til. Vort Hus blev som et Samlingssted for alt, hvad der var ungt og letsindigt. Hun holdt næsten som et Slags Hof, og jeg ved, hun modtog mangfoldige Gaver, som Giverne ikke havde Raad til at give. Men det syntes at more hende. En eller to unge Mennesker tog Livet af sig for hendes Skyld, andre maatte søge sig ud i Ødemarken eller fjernt over Havet, fordi hun havde plyndret dem for Penge og Illusioner. Og hun behøvede ikke disse unge Menneskers lumpne Skillinger, for hos mig fik hun alt, hvad hun pegte paa, og sandelig, hun sparet ikke noget. Men det var altsammen, som om det ikke morede hende. Det var ikke Besiddelsens Glæde, som var hendes, det var Ødelæggelsens. Hun legte med Skjæbner bare for at se dem gaa i Stykker. Hun ødelagde Menneskeliv bare for at se de stakkels Folk sprælle, naar hun trak i Snorene.

Slig gik to Aar. De værste, jeg har levet. Saa en Morgen siger hun pludselig: „Charley, idag reiser jeg."

„Reiser du? Og hvor skal vi saa reise hen?"

„Vi er ei Ordet, Kjære. Du blir pænt her og passer Forretningen, til jeg maaske en Dag finder paa at komme tilbage. Jeg reiser til Zanzibar. Jeg trænger Klimatforandring."

Jeg gjorde Indvendinger, til ingen Nytte naturligvis, hun stod paa sit, og førend næste Sol var nede, var hun afsted.

Siden har jeg aldrig seet hende. Jeg har kun hørt, at hun kalder sig Mrs. Storm, og at hun har draget mit Navn i Skjændsel ud over fire Verdensdele fra San Francisko til Natal.

Og dog længes jeg efter hende, længes med en fortærende Glød, som ikke kan fattes i Ord eller formes i Sætninger, og midt i al min Længsel ræddes jeg for den Stund, vi atter skal mødes.

Den første Dag efter, hun forlod mig, føltes som en Hvile, en virkelig Befrielse; men ogsaa kun den ene Dag. Allerede om Natten begyndte den forbandede grønligglinsende Trekant at flimre for mine Øine, tre smaa grønne, slikkende Flammer om hendes Billede, og i mit Hjerte bor den store Tomhed.

— Den ene Lanterne slukkede med et uhørligt lidet Smeld og efterlod sig et stort gabende Tomrum i Natten.

„Akkurat slig blev mit Liv, da hun forlod mig," sagde han. Sommetider har jeg en Følelse af at være en død Mand, et Gjenfærd, som maa vandre omkring, til det engang behager hende at komme tilbage og styrte mig ned i det Helvede, hvor vi begge med Rette hører hjemme. — — — —

— Her sluttet han af; men i Nattens Stilhed kunde jeg høre hans saare, undertrykte Graad. En Ugle lo uhyggeligt ensteds ude i Haven; men Natten var mørk omkring os. Og jeg eiet ikke et Trøstens Ord at skjænke ham, saa fattig var jeg.

* * *

Da vi havde siddet længe slig, forsøgte jeg lempelig at tale til ham om Hjem og svundne Minder. Til at begynde med lo han bare bittert og bød mig kort: „Hold Mund!" Men jeg gav ikke tabt. Jeg talte til ham om Landet derborte paa den anden Side af Jorden, hvor Luften var ren og stærk, hvor salt Havbris gav Lægedom for nedbrudte Nerver, hvor Kismeth ikke havde Magt. Jeg samlet alle de bedste Ord, jeg kunde finde, og skildret ham Seilture paa blanke Fjorder i lyse, vemodsskjønne Sommernætter. Jeg malet med Farver, der henrykte mig selv, hvorledes vi to alene skulde streife sammen indover Fjeldvidderne med Ransel og Rifle, hvorledes vi skulde tilbringe Dagene i lyse Birkeholt, hvorledes vi skulde bivouakere om Nætterne ved Bredden af dybe, dunkle Fjeldvande, hvor Østens Mystik aldrig kunde naa ham. Aa, jeg løi som Djævelen paa Templets Tinde og viste ham al Norges Herlighed, det Norge, som atter kunde blive hans, bare for en liden kort energisk Beslutning.

Og jeg hørte, hvorledes Graaden kom mildere og mindre saar derinde i Mørket. Derfor vedblev jeg, og efterhaanden var det, ligesom jeg følte, hvorledes Ordene mere og mere fik Magt over ham. Jeg skildret ham Byen derhjemme, vor Barndoms By, den snurrige, indeklemt mellem Fjeldene, hvor Menneskene er nøgterne, hvor hver Mand tror paa det haandgribelige, hvor Fantasien ikke faar Spillerum, og hvor der er godt og trygt for slige som ham, hvis Nerver laa aabne som ømme Saar.

Jeg talte i Timevis, og han hørte paa mig, og endelig, da den nye Dags første graa Lysning begyndte at vise sig, var han bleven som Vox i min Haand, saa myg og føielig, og jeg havde hans Tilladelse til at arrangere hele Hjemreisen med min Kaptein.

Vi lastet for Antwerpen og vilde endnu blive

liggende en Ugestid, saa han fik Tid til at ordne sine Sager en Smule.

Da jeg endelig kom ombord den Morgen, stod Solen blank som et pudset Messingskjold alt højt paa Himmelen.

* * *

Den næste Ugestid var en drøj Tid for mig. Jeg gjætet paa ham som en Barnsunge. Tyve Gange hver eneste Dag holdt han paa at give sig over; men ved de utroligste Overtalelseskunster lykkedes det mig at prate Mod i ham, og endelig en Dag meddelte han mig, at han havde solgt hele sin Forretning en bloc. „Det eneste, som ængster mig er, at jeg naturligvis har tjent Penge paa det ogsaa. Det smager mig ikke, Kismeth har ikke sluppet mig endnu, skal du se."

Jeg blæste det bort, saa godt jeg kunde. Jeg følte mig stærk og ung. Mine Nerver var i Orden, og det skulde da være mærkeligt, om jeg ikke skulde faa Bugt med en overnervøs Mands sygelige Halucinationer.

Og en Dag havde vi atter engang salt Sjø under Kjølen og Alverdens Lykke for Bougen.

Den Dag smilte han for første Gang, siden jeg havde truffet ham, atter sit gode lyse Smil fra Guttedagene.

Og nu kom lange lykkelige Dage, da Sol og Vind i Forening bragte ham Styrke og Helsebod for hver Dag, som gik. Det var en Fest at se, hvor han kom sig. Vilde dette vare ved, saa skulde han komme hjem som en Kjæmpe.

Men om Nætterne var han puslen. Han gik rastløs op og ned paa Dækket, og ret som det var, maatte jeg op af Maskinrummet og snakke med ham, for at faa ham lidt i Kulør. Han som alle vi andre sov under Solseilet paa Popen, og mangen en Nattefrivagt offret jeg for hans Skyld med at prate for ham om Norge. Om hvorledes vi skulde finde os et lidet Hus inde i en lun Vik, hvor vi skulde ligge paa Ryg bag en Hesje og se paa hvide Skyers Flugt, eller hvor vi skulde tumle os i Baad og Bad. Sligt satte altid Liv i ham, og efter hvert blev han omgjængeligere. Han omgikkes kameratslig med Officererne og var jovial mod Folkene. Kort, han trivedes og fandt sig tilrette.

Vi kullet i Singapore, men intet extraordinært hændte, og nu var det, som en stor Byrde var faldt fra hans Sind. Nu først kunde jeg mærke, at han selv begyndte at tro paa sin Frelse.

Han saa paa hende og hun saa paa ham; saa begyndte han at skælve voldsomt, omtrent som de gør, der lider af stærke Anfald af Malariafeber.

Gjennem hele det indiske Ocean gik det strygende i enhver Henseende. Først da vi havde passeret Adén, og Varmen blev uudholdelig trykkende opover Rødehavet, var det, ligesom Humøret holdt paa at fordampe igjen. Men omsider var det ogsaa overstaaet, og en herlig Morgen laa vi tilankers ved Port Said og skulde kulle.

Han kom op paa Dæk, pyntet og strunk og saa glad som et Barn: Aa nei da, se Middelhavet. Saa skulde jeg da faa se det endnu engang, og inden Aftenen bærer det afsted til gamle skikkelige Europa igjen. Du kan ikke tro, hvor jeg glæder mig. — Bliv nu med i Land, bad han. Men jeg maatte være med i Kulsjau og kunde altsaa ikke ledsage ham. Jeg anmodet ham om at blive ombord, for det var, ligesom der var kommet en Utryghed over mig. Men han mente, han maatte i Land og kompletere

sin Garderobe med endel europæisk Toi, og desuden vilde han kjobe lidt Snurrepiberier til Mandskabet for al udvist Venlighed.

Jeg vilde nødig gjore ham urolig, og saa lod jeg ham drage. Timerne gik, og han kom ikke ombord igjen. I Begyndelsen ængstet dette mig ikke meget; men da vi havde kullet op Bunkerne fuldstændigt, og han fremdeles ikke kom, saa begyndte jeg at ane Uraad. Skipperen drog i Land for at klarere og kom ombord igjen uden Karl.

Da blev jeg ræd. Jeg overtalte Skipperen til at blive liggende endnu en Time og drog i Land for at finde ham.

Jeg havde forresten ikke nogen Møie med at opdage hans Tilholdssted; thi han sad ved et Bord paa den overbyggede Gaardsplads paa Oriental Hotel.

Men han var bare ikke alene. Ved samme Bord sad to Kvindemennesker. Et gammelt, pergamentgult Uhyre og en ferm, høi Kvinde med junonisk Figur med regelmæssige, særdeles vakre Træk; men en liden Smule falmet.

Jeg gik ret bort til Selskabet, og jeg troede, mine Øine bedrog mig.

En slig Forandring, som han havde undergaaet i de Timer, siden jeg sidst saa ham, det var utroligt. Han gik i Land som en stærk, robust Kar, der saa ud, som han kunde slaas med halve Verden; men nu saa jeg for mig en liden vissen Fyr med askegraa Hud og skjælvende Hænder, en Olding fra Fodsaalen til Issen.

Jeg lagde min Haand paa hans Skulder og sagde saa myndig jeg kunde: „Kom nu, Karl, nu maa du ombord. Kapteinen vil ikke længere vente paa dig nu. Du har jo alt forsinket os en lang Stund."

Han saa paa mig ganske fjollet: „Ombord? Aa ja, det var sandt ja. Vi skulde jo reist hjem. — Der blir ikke noget af det nu. Jeg har andre Planer nu. Tillad mig at præsentere dig for" — han gjorde en Grimase, som om noget smagte bittert, førend han fik frem det næste Ord — „for Mrs. Ida og hendes Veninde, eller skal vi sige Pleiemor, Miss Smith."

Jeg bukket ceremonielt for Damerne, og jeg lagde Mærke til, at den unge havde en liden grøn Sten fæstet om Panden med en tynd Guldtraad.

„Min Ven Mr. Storm og jeg har ikke seet hinanden paa Aarevis. Et lykkeligt Tilfælde har atter forenet os. Min Ven har altsaa besluttet at bli hos mig for det første, saameget lykkeligere er dette Tilfælde, som Mr. Storm agter at gifte sig."

Jeg saa paa Karl: „Skal du gifte dig?"

Han bare nikket sløvt som i en Trance.

„Naa ja, saa har jeg intet andet at gjøre end at gratulere Dem, Madame, med, at Forholdet endelig blir legaliseret."

Hun sendte mig et Par Øjne, saa jeg fuldt ud forstod, hvor farlig det Kvindemenneske kunde være, naar nogen kom hende tværs for Bougen; men i næste Nu smilte hun affabelt, og jeg lagde Mærke til, at hendes nydelige Tænder var spidse som et Rovdyrs: „De tager feil, min Herre. Det er ikke med mig, min Ven skal gifte sig. Jeg vil nemlig aldrig gifte mig. Derimod er det min kjære Veninde, Miss Smith, som er den lykkelige."

Jeg vendte mig mod ham. „Det er da ikke din Mening, Karl, at du skal gifte dig med den gamle Pulverhexen. Nu faar du Pinedø tage dig sammen og blive med ombord."

Jeg talte Norsk; men hun maa have forstaaet, hvad jeg sagde; for pludselig raabte hun skarpt: „Charley!" Han saa paa hende og hun paa ham, saa begyndte han at skjælve voldsomt, omtrent som de gjør, der lider af stærke Anfald af Malariafeber. Kvindemennesket slap ikke Øjnene fra ham, medens hun sagde til mig: „Jeg skal sige Dem, min Herre, at Deres Ven har forsøgt at løbe fra mig, stik imod Aftale; men det gaar ikke, jeg lader ikke mine Venner løbe fra mig, og nu har jeg besluttet, at min bedste Ven og min bedste Veninde skal giftes; for saa passer hun paa ham, og saa løber han ikke sin Vei. — Charley, sig din Ven, at saa er det, og saa blir det."

Han aabnet flere Gange Munden, som om han vilde tale; men han kunde ikke faa en Lyd frem. Han saa hele Tiden paa hende, og hun slap ikke et Øjeblik hans Blik. Saa rakte han mig endelig Haanden, fremdeles uden at se paa mig: „Good-by old man!" Jeg trykket hans Haand, saa jeg syntes det knaket i Knokerne; men sagde ingenting. Da endelig slap hun hans Blik, og langsomt, ganske langsomt vendte han Ansigtet mod mig. Hans Øjne fik ligesom et bevidst Glimt, og jeg saa, hvor de duggedes. Og jeg kunde ikke for min Død forhindre, at Taarerne strømmet ned ad mine egne Kinder.

Slig stod vi et Sekund, saa kom der over hele hans Skikkelse noget saa uendelig hjælpeløst. Han trak paa Skulderen med den gamle velkjendte uigjengivelige Bevægelse. — „Kismeth," hvisket han ganske sagte.

Jeg kunde ikke længere beherske mig. Jeg styrtet storhulkende ud i Solen og Lyset.

Der inde i Skyggen sad han igjen med denne Djævel i Kvindeskikkelse og med sin — forlovede!

Kismeth.

HANDS UP!

AF

ERNEST H. BARBOUR

Den lille By San Antoine laa og solede sig i det hede Julisolskin. Ikke en Vind bevægede Alkalistøvet, der laa tykt langs den lille Hovedgade. Heden syntes at pulsere i Bølger fra Husenes tynde Tag. Langt ude paa Sletterne flimrede en sart Varmedis. En Præriehunds korte, skarpe Glam brød den dybe Stilhed.

Inde i Jake Freemans Saloon sad en lille Klynge Cowboys ved et Bord stærkt optagne af et Spil Poker. De var ualmindelig stille, og Barmanden, der var flittigt beskæftiget med at pudse Glas, saa' fra Tid til anden undrende hen paa dem, mens han spekulerede over Grunden til denne usædvanlige Tavshed. En af Mændene saa' spørgende op.

„Hvad har Du paa Haanden?" spurgte han kort.

„Tre Esser," sagde den anden og rakte ud efter Pengene.

„Saa har jeg bedre Held end Du, Silver," sagde den første Mand, „jeg har fire Toere. Det er den første Pot, jeg har vundet idag."

Silver rejste sig gabende.

„Farvel, Shorty," sagde han, „nu kan jeg ikke længer. Jeg maa ogsaa ud og se, om Vognen ikke kommer, Klokken er næsten tre."

Han tog sin Sombrero fra Stoleryggen, og idet han nikkede til Barmanden daskede han gennem Indgangsdøren ud i den ophedede Gade. Der holdt han Haanden over Øjnene og stirrede op over Landevejens hvide Stribe mod en sort Plet, der pludselig kom til Syne i det fjerne.

„Det er Bob selv, der kører idag," mumlede han. „Der maa være noget galt paa Færde."

Pletten kom nærmere og udviklede sig til en Karet med Forspand. Kusken drev sine Heste frem i vild Galop, og da Vognen svingede ind for Enden af Gaden, kunde man se, at de udvendige Passagerer klyngede sig til deres Pladser af al Magt.

„Hvad er der i Vejen?" spurgte Silver sarkastisk, da Postvognen kørte op foran Saloonens Dør. „Er det over Tiden?"

Postvognen var sjælden mere end to Timer forsinket.

„Har Du hørt Nyheden?" raabte den rødfjæsede Kusk uden at bemærke Spotten. „Har Du hørt Nyheden? Brady-Banden er ude. De holdt op langs Bighorn-Banken i Nat og gik tværs over Poison Snake-Pynten."

„Derfor behøver Du ikke at jage Livet af Dine Heste," sagde Silver roligt. „Poison Snake er langt borte."

„Ikke saa forfærdelig langt," sagde Kusken.

„Du slaar falsk Alarm," sagde Silver.

Postkareten gav sine Passagerer fra sig, og Silver betragtede dem opmærksomt. Han havde set Vognen komme ind mange Gange før, og skønt nogle af Ansigterne var ham ubekendte, saa kendte han dog de forskellige Typer, som det var hans Brødre. Der var „Dommeren", Ejer af „Bar Z", der var gamle Jack Freeman, Saloonværten; der var gamle Mrs. Blundell, Købmandens Kone; der var — — —"

Han afbrød pludselig sine Iagttagelser med et Brøl, der bragte Pokerspillerne til Døren med Revolverne i Hænderne.

De opskræmte Cowboys' Øjne fulgte hans udstrakte Finger og opdagede en Mand, der var ifærd med at bryde sig Vej fra Vognen til Saloonens Dør. Fra Top til Taa var han klædt efter engelsk Mode, hans Redin-

gote og hans lysegraa Benklæder var Vidundere af Snit. Han havde hvide Gamascher paa og Monocle i Øjet; trods det tykke Støv skinnede hans lakerede Støvler som Spejle. De tilstedeværende Cowboys, der aldrig havde set en Mand i den Paaklædning uden paa Billeder, stirrede paa ham med aabne Munde, da han et Øjeblik standsede ved Døren.

Den lille fremmede Herre sprang behændigt til Side og svang sin Næve mod Silvers Underkæbe.

„Aa — undskyld," sagde han, idet han med sin Monocle sigtede paa Shorty, der endnu stod med Revolveren i Haanden paa Trappetrinet, „er dette Hotellet?"

Shorty var endnu altfor fortabt i Beundring til at tale, men Silver svarede paa Spørgsmaalet med en Raphed, der gjorde ham Ære.

„Ja, Deres Excellence," sagde han, idet han svøbte Hatten af Hovedet med et ærbødigt Sving. „Dette er Hotellet. Vil Deres Excellence have en stegt Vagtel med ristet Brød, eller vil Deres Excellence nøjes med en Whisky og Soda? Jeg er til Deres Tjeneste, Hr. Greve."

„Aa Tak," sagde den fremmede lidt ubestemt, idet han rettede Monoclen mod Silver, „vil De bringe min Haandkuffert ind."

Han gik ind i Saloonen, efterladende den fortørnede Cowboy udenfor.

„Han tror Gud hjælpe mig, jeg er et Bybud," sagde Silver opbragt. „Jeg skal — —"

„Saa Du det?" afbrød Shorty, der nu var kommet sig af sin Henrykkelse. „Saa Du det? Blank Hat, ristet Skjorte og Glasskaar i Øjet. Saa Du det?"

Genstanden for disse inspirerede Bemærkninger stod ved Baren, mens en forvirret Barmand kradsede sig i Hovedet og forgæves anstrængte sig for at forstaa, hvad han ønskede.

„Jeg vilde gerne have en B. S.," gentog den fremmede med Eftertryk.

„De maa helst udtrykke Dem lidt klarere," sagde Barmanden. „Hvad er en B. S. for noget?"

„Det er Brandy og Soda," svarede den fremmede og saa haanligt paa ham.

„Vi har ikke andet end Whisky, Kammerat," sagde Barmanden. „Men det er god Whisky," tilføjede han med Overbevisning.

„Lad mig saa faa en Whisky," sagde den fremmede med et Suk. Da hans Øje faldt paa Silver, der var kommet ind, smilede han venligt.

„Fik De fat i min Kuffert?" spurgte han.

Det kogte inden i Silver.

„Hør en Gang, jeg er ikke Deres forbandede Opvarter," sagde han ondt, „og der er ingen snottet Knægt af en Laps, der kommer ind her og giver mig Ordrer!"

„Virkelig," sagde den fremmede, idet han rettede paa sit Øjeglas.

„Ja, virkelig," grimacerede Silver. „Saadan en lille halvdød Englænder. For en falsk mexikansk Dollar skal jeg sende Dit Glas ud gennem Nakken paa Dig. Du er engelsk, er Du ikke?"

Den fremmede nikkede.

„Det er endnu en Grund for mig til at flaa Dig."

Den fremmede saa paa Silvers store Revolver med et undertrykt Smil.

Silvers Taalmodighed bristede, han sprang frem, og hans Arme gik i Luften som en Vindmølle. Den lille, fremmede Herre sprang behændigt til Side og svang sin Næve mod Silvers Underkæbe. Det gav et Kvask, der hørtes over hele Stuen. Silver stejlede, løftede Armene i Blinde og faldt sammen, mens Engelskmanden roligt tog Nøglen til Værelset, der blev ham anvist, bukkede for den beundrende men noget fjendtlige Forsamling og gik ovenpaa.

Mens han saa sig om i det lille, men nette Værelse, tænkte han paa den Forskel, der var mellem disse det fjerne Vestens Mænd og deres Fættere paa den anden Side Havet.

„Den Mand neden under vilde have prygget mig, blot fordi jeg bad ham om at tage min Haandkuffert," ræsonnerede han. „De er altfor uafhængige, disse Folk."

Han trak de smaa, hvide Gardiner fra Vinduet og saa ud over Prærien. Solen var ifærd med at gaa ned, og Sletten var rød af dens døende Lys.

„Ja, det er et stort Land," sagde den fremmede til sig selv," idet han atter vendte sig, „og det er et prægtigt Land — men jeg maa ikke tænke paa Piccadilly, for saa gaar det galt."

Nede paa Barrummets Gulv sad Cowboyen og holdt Haanden mod sin ømme Underkæbe.

„Jeg skal betale ham i Aften," sagde han til sine Venner, og lidt efter: „Han slaar godt, den engelske Pjalt."

Saloonen var fuld den Aften. Om det var af Nysgerrighed efter at se Silver udføre sin Trudsel, eller om det var for at betragte den engelske Laps i hans besynderlige Udhaling og med hans besynderlige Sprog, at der var kommet saa mange, er vanskeligt at sige.

Der var kun faa Kvinder; et Par Piger fra Dansesalonen „Eldorado", det var alt. Den største Del af Gæsterne var Cowboys — de fleste af dem store, sværlemmede Mænd, hvis Sombreros og Læderdragter var dækkede med hvidt Støv, der vidnede om det lange, drøje Ridt, de havde maattet gøre for at naa Byen. Hist og her sad der smaa Grupper og spillede Farao eller Poker, men de fleste sang og lo. De havde Penge at give ud, det var deres Hensigt at give dem ud, og til Bevis herfor svang de deres morderisk udseende Revolvere rundt paa Lænden og trakterede rundt.

Der var en Mand, som de allesammen hilste paa, og som talrige Invitationer skyllede ned over. Det var Dan Thomas, Byens Marshal, der havde Ry for at være en ren Djævel i et Haandgemæng.

„Sig mig en Gang, Dan," raabte en Stemme gennem Larmen, „er det sandt, at Brady-Banden er ude?"

„Det kan Du bande paa, den er, Joe," svarede Marshalen alvorligt.

Der indtraadte pludselig Tavshed. Engelskmanden var kommet ind i Stuen. Han gik hen til Baren og forlangte noget at drikke.

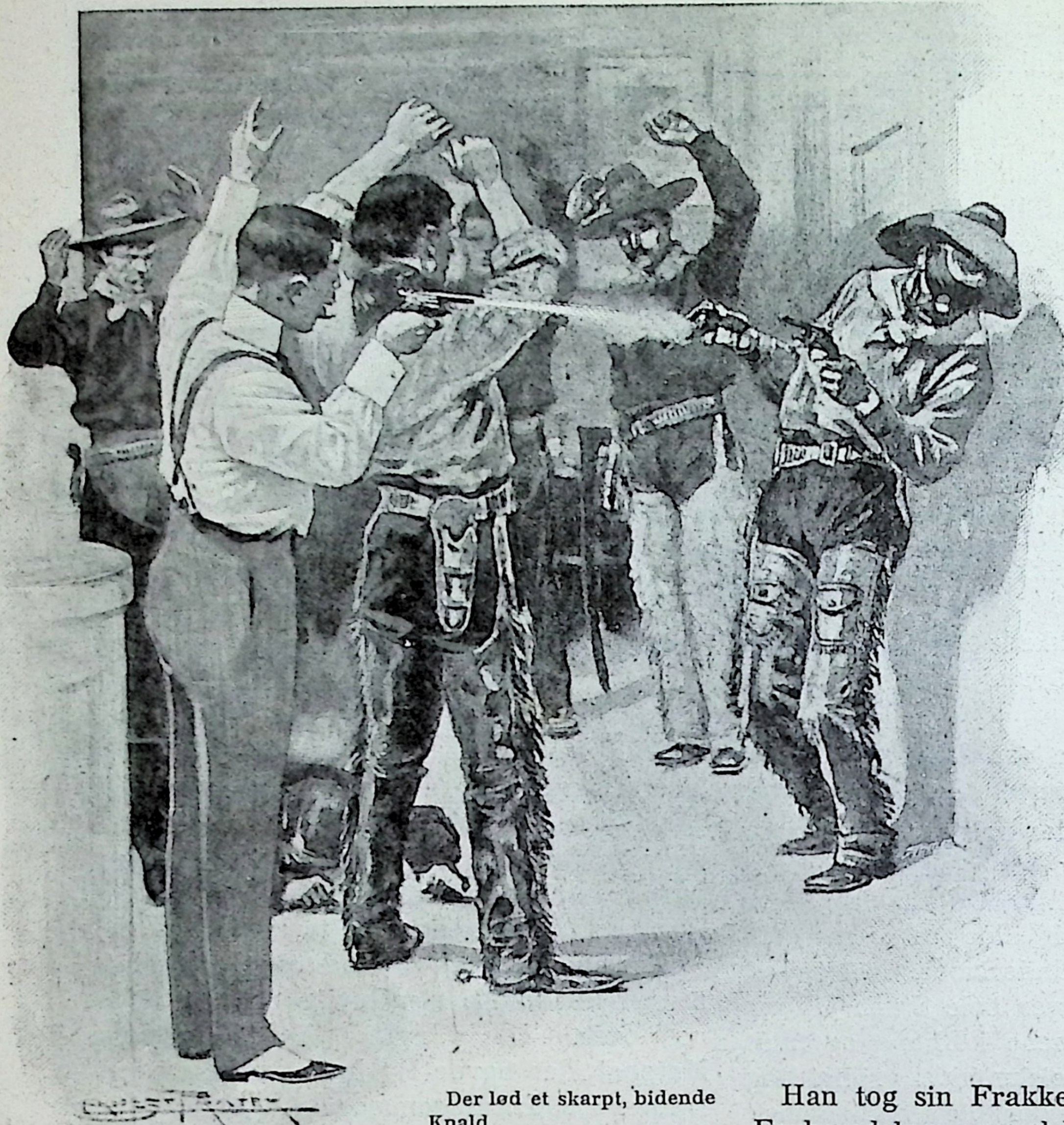
Snakken begyndte igen. Den var utilsløret fjendtlig.

„Det var Satan til Klown at se paa — hvad er det for en Vinduesrude, han har faaet i Øjet — han ligner Prinsen af Wales — sjov Udrustning, han bærer i Stedet for Klæder!"

Saadan kom Bemærkningerne.

Engelskmanden saa roligt ud over dem og forlangte mere at drikke. Da skilte Mængden sig, og Silver stod foran ham.

„Goddag, Englænder," sagde han. „Det

Der lød et skarpt, bidende Knald.

Gæsterne brølede deres Tilslutning, men Dan Thomas gik hen ved Siden af Silver.

„Der bliver ikke noget af at skyde til Skive her," sagde han roligt. „Har I hørt, hvad jeg siger?"

Der blev stille. Silver vendte sig atter til Engelskmanden.

„Vil De prøve det igen?" spurgte han heftigt.

„Et Øjeblik," sagde Engelskmanden. „Lover De mig fair play?"

„Ja."

„Og hvis jeg vinder igen, saa har jeg Lov til at passe mig selv og gaa min Vej?"

„Ja."

„Godt, kom an."

Han tog sin Frakke og Vest af. Silvers Forberedelser var adskilligt simplere. Han smed sin Sombrero, lagde sin Revolver paa Baren og stillede sig overfor Engelskmanden.

Da kom der en uventet Afbrydelse. En Mand kom hurtigt ind ad den aabne Dør, som han lukkede efter sig. Han saa ud som en almindelig Cowboy, men for Overansigtet havde han en sort Maske, og han holdt en Revolver i hver Haand.

„Gentlemen," sagde han roligt. „Det bedrøver mig at maatte forstyrre dette Bønnemøde, men vi mangler Penge. Hands up!"

Dan Thomas sprang frem, med Haanden paa sit Revolverhylster. En Ildstrøm fra Bandittens Revolver, Marshallen sank om paa Gulvet.

Døren aabnedes, og to andre Mænd med Tasker i Haanden kom ind.

„Har Du dem?" spurgte den ene.

Den første Mand nikkede.

var Dig, der slog mig i Jorden for lidt siden; var det ikke?"

„Jo," var Svaret. „Hvordan er De tilpas nu?"

„Jeg vilde gerne vide," sagde Silver, „om De tror, De kan gøre det igen?"

„Det kan jeg nemt," svarede den anden spøgefuldt.

De omkringværende mumlede igen. Den modbydelige Vindbøjtel var aabenbart ikke nervøs. Mon han troede, han ejede Byen?

Der faldt et Skud, og et Glas raslede ned fra Baren. Silver vendte sig forbitret.

„Hør, Folk," sagde han, „det her er min Palaver. Hvis en eller anden Grønskolling begynder at skyde til Skive her, saa faar han med mig at bestille."

„Vrøvl," sagde en Stemme. „Han er en forkælet Dreng. Lad os se ham danse."

„Gaa rundt med Kollekten," sagde han humoristisk.

Der lød pludselig et Udbrud af Eder og en anden Mand sprang fra Væggen. To Revolvere spyede Ild, og en rød Stribe kom til Syne paa Banditens Kind, men Manden, der havde fyret paa ham, svajede et lille Øjeblik og faldt tværs over Bordet som en leddeløs, skælvende Klump. Og Banditten stod der endnu; hans Revolvermundingers smaa, runde Cirkler truede hver eneste Mand i Stuen, mens de andre gik rundt med „Kollekten" og tog mod Vaaben, Penge og Juveler uden Forskel.

Engelskmanden, der stod med Ryggen mod Baren, betragtede denne Scene med stor Nysgerrighed. Han havde Hænderne over Hovedet, men Silver, der stod foran ham, skjulte hans højre Arm, forekom det ham. Han var ikke ganske sikker, men efter en pludselig Indskydelse, gav han sig til at sænke den langsomt, med Øjnene fæstede paa Banditens Revolver. Manden ved Døren gjorde intet Tegn til at se Bevægelsen. Nu var hans Arm næsten nede. Endnu intet Tegn. Nu var Armen helt nede. Han følte forsigtigt efter Silvers Revolver paa Baren bag sig. Han fik fat i Kolben og førte langsomt Vaabnet ned til sin Side. Nu gjaldt det at benytte Øjeblikket.

Manden ved Døren følte sig generet af Blodet paa sin Kind, Halvdelen af Folkene i Stuen var afvæbnede, og den anden Halvdel var berøvet Modet, saa hvad var der at frygte? Han løftede sin højre Arm for at tørre sit Ansigt med Ærmet, og hans venstre Arm sænkede sig lidt. Der lød et skarpt, bidende Knald.

Idet han saa Manden ved Døren falde, løb Englænderen frem med den rygende Revolver i Haanden. De andre to Banditter havde ladet Taskerne falde og stod med Revolvere i Hænderne, vendt mod Gæsterne. Da Englænderen sprang frem, fyrede de begge paa ham, og han skød blindt tilbage gennem Røgen. Saa fyldtes Luften med skarpe Glimt, røde Hjul drejede rundt for hans Øjne, og det blev mørkt omkring ham.

Da han atter kom til Bevidsthed, saa han ind i et Ansigt, der forekom ham ganske fremmed. Da Taagen trak sig lidt bort, genkendte han Silver. Englænderen smilede svagt og saa ned paa det røde Stænk paa sin Skjorte.

„Er jeg haardt saaret?" hviskede han.

Silver drejede Ansigtet bort.

„Folkene har udnævnt Dig til Byens Marshal," sagde han stammende, „og naar Du bliver rask — — —"

Den anden smilede mørkt.

„Der bliver nok igen en ledig Post om fem Minutter," sagde han. Dødens graa Skær bredte sig over hans Ansigt, og han fortsatte.

„Jeg mærker ikke noget til, at jeg er bedrøvet," sagde han tankefuldt. „Det er det bedste Kup, jeg nogensinde har gjort. Men" — hans Ansigt lyste op, da han saa paa Silver — „jeg vilde ønske, de ikke havde afbrudt os. Det vilde være blevet en Kamp, hvad?"

Hans Hoved faldt tilbage i Silvers Arm, og med et lille Smil sov han ind.

HVAPSEN

AF

CARL MUUSMANN

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Det havde snet stærkt i den Vinter. Nede i den store Baggaard, der hørte til Provinsbyens ældste Købmandsgaard, havde Drengene lavet en mægtig Snedrive. Men de vilde have den større endnu; skønt den allerede i deres Fantasi var et helt Bjærg, der vel omtrent var saa højt som Mont Blanc.

Saa snart de kom fra Skole, gik de derfor i Gang med Arbejdet. Med Skuffer og

Spader læssede de ny Sne paa Bjærget og stampede det fast. Selv den mindste af Drengene svedte ærlig i Kulden, skønt han kun kunde komme med en ganske lille Portion Sne i sin Ildskovl.

Og medens Drengene arbejdede og sled, var der et Par underlige Øjne, der uafbrudt vaagede paa dem. De Øjne lignede en Hunds, men de tilhørte et Menneske. De Øjne var „Hvaps"'s.

Hvaps var Pigen i Bryggerset, der hørte til Købmandsgaarden. Hun havde fra Barnsben ikke været rigtig i Hovedet. Slem var hun til at løbe efter Karlene, men de vilde ikke have noget at gøre med hende, de lo hende bare ud. Saa fik hendes Øjne et underlig vildt Udtryk, medens hun knyttede Haanden, truede af dem og skældte ud.

Men til daglig var der i Øjnene et blødt, sørgmodigt, trofast Udtryk. Derfor kaldte de i Begyndelsen Pigen i Bryggerset for Hvalpen og senere for Hvaps.

Andet Navn lød hun aldrig, skønt hun vist egentlig skulde være kaldt Jomfru Christensen.

Og nu stod altsaa Hvapsen derinde i Bryggerset og stirrede over den nedre lukkede Halvdør, medens den øvre klappede mod Muren i Vinden.

Hvapsen stod i en Em af varm fugtig Luft, der drev ud af Bryggerset som Damp fra en svedig Hest i Frostvejr. Hun tørrede sig over Panden med den fugtige Arm, en Arm, der, naar man saa rigtig til, var helt blød og buttet. Haaret stod nu i Vejret i en forpjusket Kam, Ansigtet lyste opsvulmet af Varmen, og de underlige Øjne stirrede som Sankt-Hans Orme i Engtaage, medens hun raabte ud:

— Rap Jer! Rap Jer! Helt op i Himmelen skal I med det!

Drengene standsede forbavsede og saa op fra Arbejdet ved denne Røst, der skar som en Kniv gennem Luften, men da de opdagede, hvem det var, brød de ud i Latter, svingede Kasketterne og raabte:

— Hvapsen længe leve!

Saa fortsatte de ivrigt deres Arbejde, medens Hvapsen forsvandt i Bryggersets Taage for et Kvarter senere atter at dukke op og skynde paa med sine Tilraab.

Saadan gik det et Par Dage. Da der imidlertid ikke faldt ny Sne, skulde denne efterhaanden hentes temmelig langt borte fra i Haven eller ude paa Gaden, og dette begyndte at kede de smaa Fyre.

Saa var der en af dem, der fik en god Ide. Man skulde udhule Bjærget og kaste Sneen oven paa det. Paa den Maade fik man ikke blot et dejligt højt Fjæld men ogsaa en herlig stor Hule, i hvilke man kunde have det for sig selv og ryge Tobak i Smug.

Ideen slog straks an, og just som Hvapsen netop nærmede sig til Bryggersets Halvdør for at se ud, gik et Par af de største Drenge i Gang med at gøre et Par vældige Indsnit i Snedriven, i hvilken man med Spaderne havde ansat en Art Indgangsport.

Da Hvapsen saa dette, blev hun aldeles rasende. Hendes Øjne blev vilde, der stod Fraade om hendes Mund, og idet hun greb en tyk Stok af dem, med hvilke der blev rørt rundt i Keddelen, aabnede hun Døren og styrtede ud.

— Vil I lade være med de Narrestreger I smaa Ravneunger! skreg hun, saa at man kunde høre det over hele Gaarden. Vil I se, at I kan nære Jer, eller jeg skal hjælpe Jer. I kan dænge saa megen Sne paa, som I vil, men hvis I graver den ud igen og laver Svineri her i Gaarden, saa skal jeg knække hvert et Ribben i Jeres syndige Krop med denne her!

Denne Gang glemte Drengene helt at le, og den mindste af dem tabte endog sin Ildskovl af Forskrækkelse og stak i at tudbrøle.

Men Resultatet var i hvert Fald, at der ikke blev lavet nogen Hule den Dag. Legen var gaaet i Staa, Arbejdslysten var borte, og En efter En listede Drengene af, medens Mørket begyndte at falde paa.

Næste Morgen blev det Tøbrud. Det rislede og dryppede fra Tagene, medens Solen smilede blegt og prøvede paa at faa Magt. Fra Snebjærget drev Vandet i stride Floder, saa det formelig skummede, og Rendestensbrædterne løftedes af og førtes med Strømmen.

Det sukkede i den store Snemasse. Af og til kom der hele Smertensstøn fra dens Indre, medens den døende sank sammen i sig selv. Drengene havde nu kastet Spader og Skovle. De soppede rundt i deres

smaa Vandstøvler for at prøve, om de var tætte, medens de af og til trykkede en haard Snebold for at lade den dundre mod det gamle Plankeværk.

Inde i Bryggerset stod Hvapsen. Hun knugede krampagtig Hænderne mod Brystet, hendes Mund var aaben, Øjnene var vilde og traadte helt ud af deres Huler. Hver Gang det sukkede i Snebjærget, sukkede det i hende, og medens Driven svandt og svandt, syntes ogsaa hendes Skikkelse at blive mindre og mindre.

Nu løsnede der sig atter et Stykke af Snemassen og rullede ned ad Skraaningen, medens en Genstand, en underlig ubeskrivelig men uhyggelig Genstand kom til Syne derinde.

Da var det, som brast der Noget i Hvapsen. Med et Skrig som et til Døden saaret Dyr styrtede hun ud i Gaarden med vilde Øjne og flagrende Haar.

Forfærdede fo'r Drengene til Side, medens Hvapsen kastede sig ned over Snebunken, og idet hun greb den uhyggelige Genstand og vedblev at kysse den, raabte hun med en Stemme, der dirrede af Rædsel og Fortvivlelse:

— Barnet! Barnet!

Drengene stod stumme, medens Gaardens Folk begyndte at komme til, opskræmte af det idelig gentagne Raab:

— Barnet! Barnet!

Saa holdt Raabene pludselig op. Hvapsen havde skreget den sidste Livskraft ud af sig og laa stille i Snedriven med Barnet i Armen.

Rundt om stod Mændene alvorlige og saa fra den Ene til den Anden. Tilsidst vendte alle Blikke sig uvilkaarlig mod en af Karlene. Han rettede sig først og udholdt ligesom trodsigt de mange Øjnes Naalestik.

Saa listede han med Et ganske stille af, og Forkarlen sagde lavmælt:

— Gaa hjem, Drenge, det er ikke Noget for Jer.

Og Drengene forsvandt sky og forskræmte, medens Mændene tavse lagde Hvapsen og hendes Barn paa en Baare, og Snedriven vedblev at sukke, medens den sank sammen i Døden.

Æ GEJE

FORTALT AF

FR. OPFFER

Oberst Würtzen og en Godsejer i Vendsyssel var en Dag paa Fiskeri.

Würtzen fangede en Gedde paa 6 Pund og var straalende glad. „Her er Aftensmad til hele Gaarden!" raabte han og holdt triumferende Gedden i Vejret.

„Til hele Gaarden!" bemærkede Godsejeren spidst. „Nej, Hr. Oberst, det er ikke mere, end Jens Forkarl kan sætte til Livs alene!"

„Det gælder 6 Flasker Champagne!" tilbød Obersten.

„Det er holdt!" svarede Godsejeren.

„Men jeg vil raade for, hvorledes Gedden skal tilberedes," bemærkede Würtzen, hvilket ogsaa tilstodes.

Væddemaalet var altsaa gaaet i Orden.

Godsejeren viste Jens Forkarl, som var en ualmindelig Grovæder, Gedden og spurgte ham, om han kunde spise den til Aften.

„Det tykker a nok, te a ka!" svarede Jens og smilede polisk.

Godsejeren fortalte derefter Jens om Væddemaalet og betydede ham, at Husets Ære fordrede, at han satte Fisken til Livs.

„Naar æ Husbond forlanger det, skal a nok spise æ Geje," sagde Jens.

Godsejeren henvendte sig derefter til Husjomfruen og anmodede hende om at lave en Fiskebudding af Gedden efter Anordning og under Kontrol af Oberst Würtzen, saaledes at denne kunde overbevise sig om, at alt gik rigtigt til. Husjomfruen fik endvidere Ordre til ikke at give Jens Forkarl Middagsmad, for at han kunde møde med god Appetit til Aftensmaaltidet.

Da Folkene fik Middagsmad, kom Jens og krævede „Unnen" (ɔ: Middagsmaden). Han blev da gjort opmærksom paa, at han ikke skulde have sin sædvanlige Ration, for at hans Appetit kunde blive skærpet.

„A skal nok spise æ Geje; men a vil ha' Unnen!" fordrede Jens i en saa bestemt Tone, at han fik sin Middagsmad udleveret.

* * *

Om Aftenen indfandt Jens Forkarl sig festlig paaklædt ved Godsejerens Aftensbord. Foran ham var der anrettet en mægtig Fiskebudding. Jens gav sig i Lag med dette Monstrum og stak flittigt paa Rødvinen, der skænkedes ham til bredfuldt Maal.

Det halve af Buddingen gled ned i Jens' Mave. Da lagde han sin Gaffel og sagde: „Nu sejer a Tak!"

Würtzen triumferede. Godsejeren blev baade forbavset og mismodig og udbrød: „Nej, lille Jens, du skal da rigtignok spise det hele!"

„Naar æ Husbond sejer, a ska', saa ska' a!" sagde Jens og satte med en Maskines Regelmæssighed Resten til Livs.

Da han havde sunket den sidste Bid, lagde han Gaffelen ned, tørrede sin Pande i Servietten og spurgte: „Maa a s a a be' om æ Geje!"

„Nu skulde dog den .... gale i din Hals, dit Utusk!" raabte Würtzen. „Vil du oven i Købet have mere endnu? Det er jo Gedden, du har spist i Buddingen, dit Bæst!"

„Naa saad'n!" sagde Jens sindigt og rejste sig. „Ja, saa sejer a Tak for æ Geje!"

GABRIEL FOOT'S BEKENDELSE

AF

A. T. QUILLER-COUCH

OVERSAT AF G. W.

ILLUSTRERET AF H. DOHM

Efter en halv Times Votering kom Dommerne atter ind i Salen.

Det hele staar saa tydelig for mig, som om jeg i dette Øjeblik igjen stod for Skranken: den tætte Taage, der hvilede over Retssalen, Dommernes Parykker, der af og til dukkede op af den for i næste Nu atter at forsvinde; de dryppende Lys (thi Mordsagen havde varet til langt hen paa Aftenen), Retsformandens røde Dragt og røde Ansigt, der skinnede omkap med Lysene, de sorte Skikkelser, der kun ganske svagt kunde skjelnes, Betjentens Stemme, da han paabød Tavshed, Dommernes blege Ansigter, da jeg lænede mig frem og prøvede at læse min Dom i dem, selv Luften derinde, underlig tung af Taagen — alt dette staar endnu saa levende for mig, som det gjorde den Gang, efter den spændende Ventetid.

Idet Dommerne atter satte sig paa Plads, listede jeg mig til at se paa min Defensor. Han holdt et Øjeblik inde med at skære sin Pennefjer, kastede et hurtigt Blik paa Formandens Ansigt og fortsatte derpaa koldblodigt sit lille Arbejde.

„Er De Herrer Jurymedlemmer —" det var Dommeren, som talte — „blevne enige om Dommen?"

„Ja."

„Anser De Fange nfor skyldig eller ikke skyldig?"

„I k k e - s k y l d i g."

Jeg greb fat om Rækværket foran mig, og der maa være gaaet et helt Minut, inden jeg saa andet end de flakkende Lys eller hørte andet end Forsamlingens sagte Mumlen; men saa snart der var falden Ro over Retssalen, saa jeg atter paa min Defensor.

Han sad stadig og skar sin Pen. Han gjorde ikke Spor af Mine til at komme hen og lykønske mig til min Frifindelse, for hvilken han havde arbejdet utrætteligt den ganske Dag. Han ønskede ikke engang Ordet. Han saa blot op, nikkede ligegyldigt og vendte sig om mod sin Sidemand; men i det Blik læste jeg noget, som gjorde mit Hjærte koldt og haardt, og fra det Øjeblik af hadede jeg Manden af hele min Sjæl.

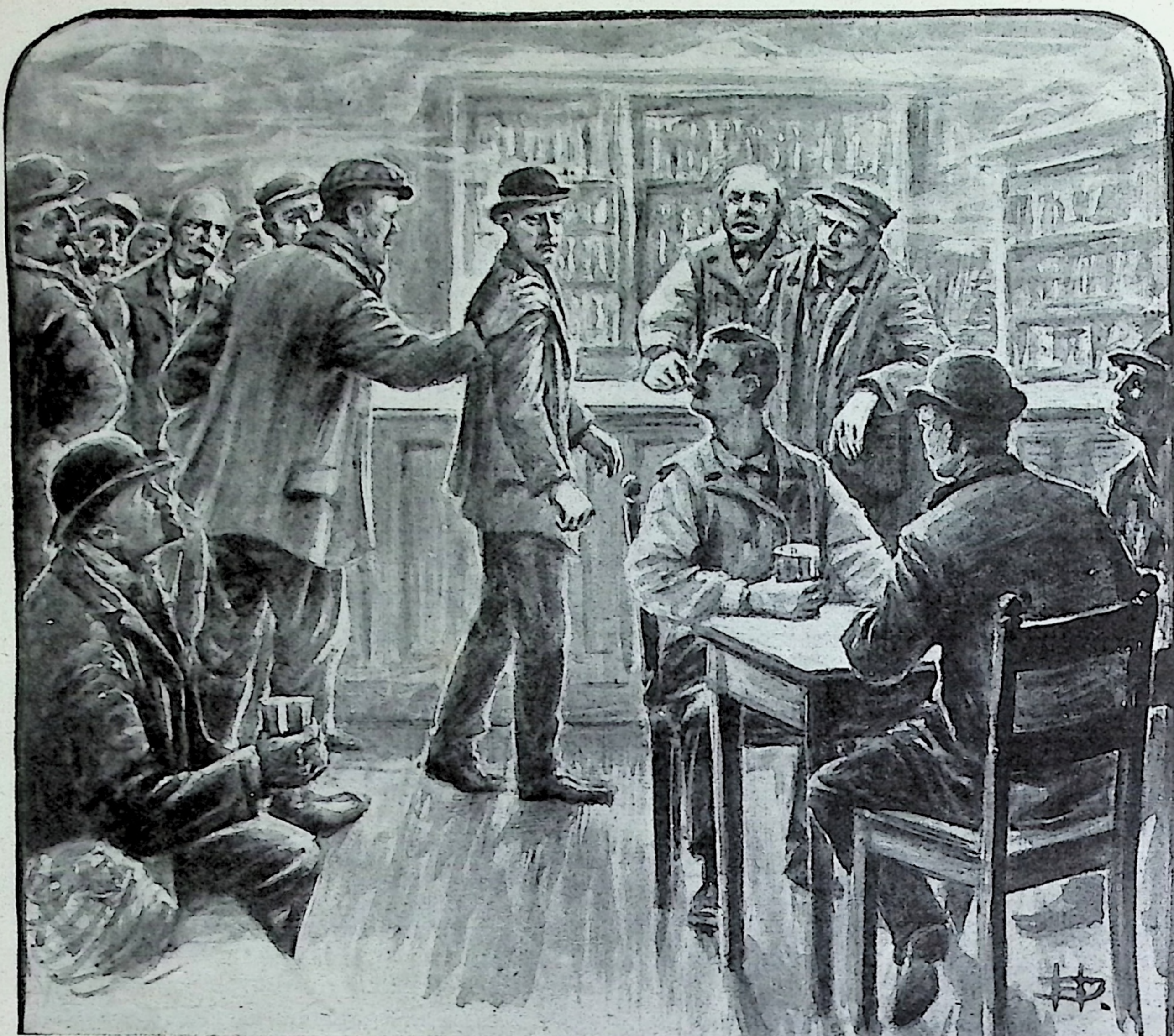
* * *

Da jeg kom udenfor i Taagen, slap jeg fri for den maabende Menneskemasse, men Aftenkulden trængte mig gennem Marv og Ben. Jeg havde de samme Klæder paa, som da jeg blev nappet. Den Gang var det Juni, og nu var vi i Slutningen af Oktober. Jeg husker, at den Dag de fangede mig, stod min Frakke aaben for Køligheds Skyld. Fire og en halv Maaned var svundne af mit Liv. Ganske vist havde jeg Penge nok i Lommen til at købe mig en Overfrakke for, men jeg maatte først have noget varmt i Livet for at blive den Kulde kvit, som den forbandede Sagfører havde paaført mig.

Med Vilje havde jeg valgt Byens Sidegader og søgte til Beværtningen „Lammet og Flaget". Jeg skubbede Døren op og gik ind.

Den lille Skænkestue var fuld af Folk, der lige var komne fra Retssalen og nu diskuterede Dommen indgaaende. I dette Babel hørte jeg mindst et Dusin forskellige Meninger blive fremsat i lige saa mange Sekunder. Der var varmt og godt, og jeg albuede mig hen til Disken.

Da jeg kom ind, stod der en Kvinde henne ved Døren; hun saa' et Øjeblik nysgerrigt paa mig, saa vendte hun sig om til en Mand, der stod ved Siden af hende, puffede lidt til ham og gav sig til at hvidske. Denne Hvidsken voksede efterhaanden som jeg borede mig frem, og før jeg naaede hen til

„Er det Dig, som i Dag blev dømt for Mordet paa Guldsmed Todd?" spurgte han.

Disken, blev der bagfra lagt en Haand paa min Skulder. Jeg vendte mig om: „Naa?" sagde jeg.

Det var en svær og tung Kvægdriver, der havde rørt ved mig.

„Er det Dig, som i Dag blev dømt for Mordet paa Guldsmed Todd?" spurgte han.

„Naa?" sagde jeg igjen, men lagde Mærke til, hvorledes Folk trak sig tilbage fra mig, som om jeg var spedalsk.

„Naa' — — Jeg synes bare ikke Du saa skulde mænge Dig saa meget blandt hæderlige Folk."

Der lød en Bifaldsmumlen omkring mig. Værten gik frem foran Disken.

„Jeg blev frikendt," svarede jeg trodsigt.

„Fri-kendt!" gentog han med spottende Eftertryk paa hver Stavelse. „Hør blot paa ham! Fri-kendt! Sig mig, Vært, er dette ikke en ordentlig Beværtning?"

Værten svarede ivrigt bekræftende.

„Saa herut med Dig og Pokker ta'e Dig, Din frække Karl!"

Jeg saa mig omkring, men alles Ansigter viste Uvilje mod mig.

„Herut!" gentog Værten. „Og tak Du Din Gud til, at det ikke gaar Dig værre!" tilføjede Kvægdriveren.

Uden yderligere Forsvar luskede jeg atter ud i Mørket. En lille Skare Børn, Himlen maa vide, hvorfra de kom, fulgte efter mig gennem Gaarden og ud paa Gaden. Tallet voksede, efterhaanden som jeg gik, og nogle af dem begyndte at huje og raabe efter mig; men da jeg naaede Toppen af Bakken og kom til et mere øde

Sted, vendte jeg mig og slog med min Stok mellem dem, og det gjorde mit Hjærte godt at høre dem hvine.

Saa fik jeg Fred og vandrede forbi de ensomme, spredte Huse ud paa Heden og det frie, aabne Land. Her var der næsten ingen Taage, men da Maanen stod op, kunde jeg se den ligge som et Lagen henover Byen dernede. Den første By laa næsten trekvart Mil borte, men jeg kan ikke huske, at jeg tænkte paa at gaa saa langt. Overhovedet kan jeg slet ikke have tænkt, thi saa vilde jeg næppe være gaaet ad Landevejen, hvor Guldsmeden var bleven overfaldet og myrdet.

Blæsten var skarp, og jeg rystede af Kulde over hele Kroppen; men Kulden i mit Hjærte var værre, og mit Had til den Mand, der havde fremkaldt den, voksede med hvert Skridt, jeg tog. Jeg tænkte paa de mere end fire Maaneder, der adskilte Gabriel Foots tvende Liv, og hvorledes jeg skulde begynde det nye. Jeg havde atter en Chance — en Chance, der var vundet for mig af den Defensor, uden hvis Hjælp jeg var kommen til atter i Nat at sove i den fordømte Celle; en Chance, som jeg ene og alene kunde takke den forbandede Sagfører for. Uh! hvor det var koldt, og hvor jeg hadede h a m derfor!

Lige paa Grænsen af Heden, dér hvor de lange Rækker Hække holdt op, laa der et lille hvidkalket Hus — det sidste, inden den nøgne Hede begyndte og vistnok en femhundrede Alen fra nogen anden Bolig. Dets Forside vendte ud til Vejen og til den anden Side laa der et Udhus og et lille Stykke Have. Der var Lys i alle Vinduerne den Aften, og da jeg gik forbi ude paa Vejen, hørte jeg en Fløjtes melankolske Toner.

Maaske var det det, som vakte mine Tanker, og fik mig til at forandre min Plan. I alle Tilfælde var jeg næppe kommen mere end tredive Alen forbi, før jeg vendte om og gik hen til Døren. Folkene vilde maaske give mig Nattely i Udhuset; i alle Tilfælde vilde de sikkert ikke nægte mig en Brødskorpe til at mætte mig med; jeg havde jo ikke faaet noget at spise hele Dagen. Jeg bankede sagte med min Kno paa Døren og lyttede.

Jeg ventede i fem Minutter uden at faa noget Svar. Fløjten fortsatte stadig sin sørgelige Melodi; den blev sikkert haandteret af en Begynder, thi Melodien blev stadig afbrudt, for derpaa atter at spilles om igjen. Men Spilleren var taalmodig; for Lyden holdt ikke op mere end et Par Sekunder ad Gangen. Ellers kunde man intet høre. Der var rullet ned for alle Vinduerne; Lysskjæret strømmede ud gennem Gardinerne; men man kunde ikke se noget af det, som var indenfor. Jeg bankede atter paa, men uden Resultat; og nu aabnede jeg rask den lille Laage, der førte ind til Baghaven og listede mig rundt til den anden Side af Huset.

Her var ligeledes Vinduet i Stueetagen oplyst bag Gardinerne; men Skodderne var skudt for Vinduerne i Etagen ovenover. Der var imidlertid et Hul i et af Skodderne efter en udfalden Knast, og en svag Lysstribe trængte sig gennem Mørket og forsvandt i et forpjudsket Taxtræ i den anden Ende af Haven. Efter Lyden at dømme, maatte det være i dette Værelse, at der blev spillet Fløjte. Mine knirkende Fodtrin paa Gruset forstyrrede ikke Spilleren, derfor tog jeg en Haandfuld Jord og kastede den op mod Ruden. Fløjten tav et Øjeblik, men ligesom jeg ventede at se Skodden blive aabnet, tog den atter fat; og denne Gang var Melodien „Smukke Polly Oliver".

Jeg sneg mig atter tilbage og begyndte at hamre stærkt paa Døren. „Naa lad mig saa hellere selv se efter, hvem der er derinde," sagde jeg til mig selv, løftede Klinken og gav Døren et vældigt Spark. Den gik helt nemt op (den havde ikke en Gang været laaset) og jeg stod nu i et lavt Køkken. Værelset var tomt, men Levningerne af Aftensmaden stod paa Køkkenbordet, og Resterne af en god Ild laa endnu og ulmede paa Ildstedet. En gammel, rusten Muskedonner hang paa Væggen; et Par tarvelige Stole, en itubrudt Stegepande og et lille Anretterbord udgjorde hele det øvrige Bohave. Nej, det er sandt, da jeg satte mig ned for at spise Levningerne af Aftensmaden, faldt mit Øje paa noget, der laa paa Stengulvet henne ved Bordet. Jeg gik hen og tog det op.

Det var en Advokatparyk.

„Hvor mærkeligt!" tænkte jeg, idet jeg lagde den paa Bordet og fortsatte med at

spise. Gullig og gammel som den var, laa den der og saa' saa ond og sur ud, og alle Dagens Begivenheder stod med eet ganske tydeligt for mig. Jeg trak min Pistol frem, ladede den (de havde givet mig tilbage baade det Krudt og den Pistol, jeg havde paa mig, da de tog mig) og lagde den ved Siden af min Tallerken. Da dette var gjort, tog jeg atter fat paa Aftensmaden — en herlig, kold Høne — og hele Tiden vedblev Fløjten at tutte-lutte uden Spor af Afbrydelse, undtagen naar der skulde skiftes Tone. Der blev spillet en hel Masse forskellige Melodier, inden jeg var færdig med mit Maaltid.

„Nu har jeg faaet god Aftensmad," tænkte jeg, „men der er endnu tre Ting tilbage, jeg maa have gjort. For det første maa jeg have noget at drikke, for det andet maa jeg have en Seng, og for det tredie maa jeg takke min Vært — hvem det saa end er — for udvist Gæstfrihed. Jeg vil ikke begynde mit nye Liv med Indbrud."

Jeg rejste mig, puttede Pistolen i min Baglomme og gik efter Lyden, op ad den brøstfældige Trappe. Mine Fodtrin gjorde et saadant Spektakkel paa de gamle Brædder, at jeg næsten blev ganske bange, men det lod ikke til at forstyrre Fløjtespilleren. Han havde atter taget fat paa „den fattige Eneboer", hvis melankolske Toner netop var ved at dø hen, da jeg naaede op ad Trappen og bankede kraftigt paa Døren.

Spillet hørte op. „Kom ind," raabte en munter Stemme, der betog mig Glæden over det dejlige Maaltid og fik mit Blod til at isne; jeg aabnede Døren og saa' h a m sidde der.

Der sad han, Manden, som i Dag havde frelst mit Hoved, og som jeg hadede over alt i Verden, der sad han ved en hyggelig, knitrende Ild, med Fløjten paa Skjødet, et Glas Portvin ved Siden af sig, og med det snu Blink i de graa Øjne. Jeg kunde have myrdet ham lige paa Stedet.

„Naa, saa det er Dem?" sagde han akkurat en lille Kende forbavset. „Kom ind."

Jeg blev tøvende staaende i Døraabningen.

„Staa ikke der og lad den gyselige Træk komme ind, Menneske; men sæt Dem ned. De kan selv tage Flasken paa Bordet, og et Glas henne paa Hylden."

Jeg skænkede mig et Glas og drak det ud. Vinen var god (jeg kan endnu den Dag i Dag huske, hvor godt den smagte); men alligevel tøede den ikke Kulden i mit Hjærte. Jeg tog mig endnu et Glas, sad og nippede til det, medens jeg afvekslende stirrede ind i Ilden og paa min Vært.

Han havde atter taget sin Fløjte og begyndte sindigt og tankefuldt at blæse paa den. Han var lille og firskaaren, med et skarpt, rødmusset Ansigt, tætte graa Øjenbryn og en Mund, der lignede en Fælde, naar den ikke var spidset til den evindelige Fløjte. Min Forbavselse over at træffe ham her, ene og paa denne Tid af Dagen, forsvandt ganske i mit dybe Had til denne Mand. Jeg følte at jeg maatte slaa ham ihjel, jo før des bedre.

Nu lagde han atter Fløjten fra sig og talte:

„Jeg ventede ikke, at det var Dem."

Jeg mumlede noget til Svar.

„Men jeg maatte have mærket, at der var noget i Vejen, hvis jeg blot havde lagt Mærke til min Fløjte. Den og jeg harmonerer ikke i Aften. Den holder ikke af de Hemmeligheder, som jeg har blæst ind i den; den har hørt en Masse løjerlige Ting i sin Tid, men alligevel er den en fin og troskyldig Fløjte, og jeg er bange for, at det, jeg har fortalt den i Aften, har været mere, end den var forberedt paa."

„Ja, den ved vist altfor meget," mumlede jeg. Han betragtede mig et Øjeblik skarpt, saa rejste han sig, fløjtede et Par Strofer af „Den fattige Eneboer", tog et Par Kridtpiber ned fra Hylden, stoppede den ene til sig selv og rakte mig alvorligt Tobakken og den anden.

„Mere end den var forberedt paa," gentog han roligt, idet han atter smed sig i sin Stol og dampede løs paa Piben. „Det var en rigtig nydelig Sag, min Fløjte og jeg har afhandlet sammen, og jeg maa indrømme, at det gik ud over mig. Sig mig for Resten, hvad har De tænkt Dem at gøre nu, da De atter kan begynde forfra?"

Jeg havde ikke smagt Tobak i over fire Maaneder, og dens Virkning paa min Hjærne var forbløffende. Det var som om mine Tanker smurtes til de arbejdede uden Spor af Besvær, og min Plan stod nu ganske

tydelig for mig. „Vil De vide, mit allerførste Skridt?“ spurgte jeg.

„Javel, det første Skridt angiver i alle Tilfælde i hvad Retning De vil gaa.“

„Godt,“ sagde jeg roligt, idet saa' ham stift ind i Ansigtet, „mit første Skridt skal være at slaa Dem ihjel.“

„Hm — —,“ sagde han efter et Øjebliks Forløb, og jeg vil indrømme, at ikke saa meget som Mandens Øjelaag fortrak sig, „det tænkte jeg mig. Jeg gættede det, da De kom ind i Stuen. Og saa?“

Og saa sandt som jeg endnu sidder her, tog den rødmussede Kavaler atter fat paa sin Fløjte og blæste et Par Strofer af en munter Melodi.

„Saa er det tidsnok bagefter at tænke paa Resten,“ svarede jeg; thi skjønt jeg havde foresat mig at ville skyde ham, længtes jeg dog efter, at han skulde blive ivrig og hidse mig op.

„Undskyld,“ sagde han saa roligt og koldt som muligt, „det vilde være for sent at tænke paa Resten. Husk: for det første har De saa allerede bestemt Dem til den Vej, De vilde følge, og for det andet vilde De saa, hvis jeg kender blot en Smule til Dem — være altfor befippet til at have nogensomhelst nævneværdig Tanke.“

Der kom et Blink af kold Humor i hans Øjne, da han sagde dette, og under den Tavshed, der paafulgte, kunde jeg høre ham smaalé ved sig selv og smage paa Ordene.

Jeg sad og pillede ved min Pistol, medens jeg ventede paa, at han atter skulde tale. Da han gjorde det, var det med endnu en tør lille Latter og en hel Sky af Tobaksrøg.

„Som De siger, jeg veed lidt for meget. Skal jeg fortælle Dem hvor meget?“

„Ja, hvis De vil skynde Dem.“

„Godt, det vil jeg. Vær saa god at række mig Flasken. Tak. Rimeligvis veed jeg ikke alene for meget, men en hel Del mere, end De aner. Lad os først tage Sagen, seet fra Aktors Side. Guldsmeden rejser om Natten i Diligence over Heden. Han har kun een Postillon — Roger Tallis hedder han —; hans Skudsmaal er ikke saa godt. Guldsmeden har Penge (han var en rigtig gerrig Nar, at han kun tog een Postillon), og han har med sig en Diamant af stor, eller rettere enorm Værdi.

I det dæmrende Morgengry kommer to Heste galopperende hjem, forskræmte og bedækkede med Sved. Man gaar ud for at lede og finder Postvognen væltet ved det firhullede Kors, Guldsmeden ligger ved Siden af den med et Par Pistolkugler i sig, og Pengene, Diamanten og Roger Tallis — borte. To eller tre Dage senere hvidskes der om, at De, Gabriel Foot, der ogsaa har et daarligt Skudsmaal, og er en Ven af Roger Tallis, har en mistænkelig Masse Penge hos Dem, tillige er der Blodpletter paa Deres Frakke. Det siver endvidere ud, at De til-

fods vankede om paa Heden den omtalte Nat, og at Deres Pistoler er sværtede af Krudtrøg. Aktors Fremstilling slutter. Har jeg fortalt det korrekt?"

Jeg nikkede; han tog et Par gode Slurke af sin Vin, lagde Piben fra sig, som om Tobakken spolerede Vinsmagen, og fortsatte:

„Defensors Fremstilling: At Roger Tallis er forsvundet fra Egnen, at der ikke er bleven fundet nogen Diamant paa eller hos Dem, og at Kuglerne i Guldsmedens Lig ikke passer til Deres Pistol, men er af større Kaliber."

„Og saa?" spurgte jeg, da han standsede.

„Nu kommer vi til Sagens Kjærne. Vil De tjene mig i at kigge hen i det Hjørne?"

„Jeg kan ikke se andet end en Hakke og en Spade."

„Ha! det er glimrende; ikke andet end en Hakke og en Spade." Naa, for at komme tilbage til Sagen — Roger Tallis myrder Guldsmeden, og De myrder Roger Tallis; og tilbage bliver der, som De selv siger, „ikke andet end en Hakke og en Spade"."

Og saa sandt som jeg endnu sidder her, tog den rødmussede Kavaler atter fat paa sin Fløjte og blæste et Par Strofer af en munter Melodi.

„Har De da gravet ham op?" mumlede jeg hæst; og skjønt jeg var iskold, kunde jeg dog mærke en Sveddraabe trille ned ad Panden.

„Hvadbehager? inden Forhørene? Min gode Ven, De har sandelig gode, endog særlig gode Anlæg for Forbrydelse, men tro mig, De har endnu en Del tilbage at lære baade med Hensyn til Lovene og en Advokats Samvittighed." Og for første Gang, siden jeg var kommet, saa jeg noget, der lignede Vrede paa hans rødmussede Ansigt.

„Nej," fortsatte han, „enten veed jeg for meget eller for lidt. Sikkert veed jeg nok til, at De — maaske klogeligt nok — har Lyst til at slaa mig ihjel. Spørgsmaalet er, om jeg veed nok til, at det kan lønne sig for Dem at spare mit Liv. Jeg troer det; men De maa afgøre det. Hvis jeg i Aften — i Løbet af en halv Times Tid — skaffer Dem i Besiddelse af Noget, der er 200,000 Kr. værd, vil De saa være tilfreds?"

„Prøv ikke paa at narre mig," svarede jeg, „tro heller ikke, at jeg vil lade Dem slippe mig af Syne."

„De misforstaar mig. Jeg vil ikke gøre nogen af Delene; jeg ønsker kun at slutte en lille Handel. Jeg er rede til at give Dem mit Æresord paa, at jeg ikke skal gøre noget Forsøg paa at flygte, før De er kommen i Besiddelse af den omtalte Kostbarhed, og at De maa skyde mig ned, om De ikke faar fat i den; paa den anden Side maa De give mig Deres Ord paa at spare mit Liv, om De har Held med Dem og finder Skatten inden en halv Time. Naar man tager i Betragtning den relative Værdi af henholdsvis Deres Ord og mit, saa troer jeg, min Gode, at man maa erkende, at Fordelen er paa Deres Side."

Jeg overvejede Sagen et Øjeblik. „Godt," sagde jeg, „jeg slaar til; men hvis De ikke —"

„Saa veed jeg, hvad der vil ske," svarede han; hvorpaa han blæste et Par Toner paa sin Fløjte, skilte den ad og puttede den omhyggelig i Frakkelommen. Jeg gemte Pistolen i min Baglomme.

„Vær saa god at tage Hakken og Spaden over Skulderen og følg mig," sagde han, tømte sit Glas og tog sin Hat.

„Saa er vi vel færdige. Vent lidt."

Han rakte Haanden ud efter det Glas, som jeg havde tømt, tog det varsomt mellem Tommel- og Pegefinger og kastede det ind i Ilden. Det samme gjorde han ved Piben. Saa pustede han det ene Lys ud og gik meget alvorlig i Forvejen, ned ad Trappen. Jeg tog Redskaberne paa Nakken og fulgte efter ham, medens der i mit Hjærte sydede og kogte et endnu stærkere Had mod ham end før.

Vi gik ned ad de knirkende Trapper og ind i Køkkenet, hvor Lysene endnu brændte. Da min Ledsager kom til at se paa Køkkenbordet, sagde han: „Hm, ikke nogen daarlig Begyndelse. Jeg lover Dem, min Ven, at inden et Aar hænger De i Galgen."

Jeg svarede ikke, og vi gik tavse ud.

Maanen var nu staaet op, og Landevejen snoede sig som et hvidt Baand gennem det dystre Hedelandskab. Den kolde Blæst førte et Par tunge Skyer op fra Nordvest; men for det meste kunde vi alligevel se ret tydeligt. Side om Side tradskede vi afsted uden

at tale sammen, men jeg kunde nu og da høre min Ledsagers Fløjte ganske sagte.

Da vi nærmede os det firhullede Kors og Stedet, hvor Guldsmeden var bleven myrdet, vil jeg indrømme, at jeg følte mig lidt ilde til Mode og gærne havde skyndt mig bort fra Stedet. Men Advokaten standsede lige paa den selv samme Plet, hvor Diligencen var væltet, og rakte en Finger i Vejret for at paabyde Tavshed.

„Her var det, Guldsmeden laa. Omtrent tyve Alen herfra var der en Blodpøl til. Guldsmeden maa imidlertid være falden om lige paa Stedet, thi han havde faaet en Kugle gennem Hjærtet. Dog var der ingen, som tvivlede om, at den anden Blodpøl ogsaa var hans. Daarer!"

Min Ledsager stod bøjet over mig med et fiffigt Blink i Øjet og Fløjten i sin Haand.

Med disse Ord begyndte han at gaa ind paa Heden. Først troede jeg, han vilde prøve paa at flygte, men da han ganske rolig lod mig hale ind paa sig, vidste jeg snart, hvad Meningen var. Jeg fulgte ham blindt. Skyerne begyndte at trække sammen og sejle hen forbi Maanen, hvert Øjeblik snublede jeg over den ujævne Jordbund, men han bevægede sig sikkert nok og raabte nok saa muntert „Hallo", da en forskræmt Brokfugl fløj op lige foran ham. Da vi var komne sex, syv hundrede Alen ind paa Heden, naaede vi en Sænkning, der førte ned til Kalkbruddet og den lille Bæk, der snoede sig gennem Dalen dernede. I omtrent ti Minutter fulgte vi den smalle Sti, saa laa det for Tiden ubenyttede Kalkbrud foran os, oplyst af de blege Maanestraaler.

Lige op til Stien var der anbragt tre Kalkovne Side om Side; men min Ledsager stillede sig op ved den første, saa' sig forsigtig omkring, undersøgte nøje Jorden deromkring og vinkede til Slut ad mig.

„Grav her."

„Naar vi begge to udmærket godt veed, hvad der ligger derunder, hvorfor behøver vi saa at grave?"

„Jeg tvivler om, at vi gør det," sagde han. „De maa hellere grave."

Medens jeg skriver dette, kan jeg endnu mærke den kolde Sved, der rislede mig ned ad Ryggen; men skønt jeg godt vidste, hvilket rædselsfuldt Syn, der ventede mig, gravede jeg dog roligt videre. Manden, som havde opdaget min Hemmelighed, satte sig paa en Stub omtrent ti Skridt derfra og begyndte at fløjte ganske sagte, medens jeg kunde se hans Fingre famle ved Frakkeskjøderne, som om de længtes efter at traktere Fløjten igjen.

Maanen kastede sine Straaler paa de hvide Kalkmasser og over mit Arbejde; og Bækken rislede sagte hen over de glatte Sten. Medens min Fjende sad og vogtede paa mig, bragte jeg nu for Dagens Lys de af Kalken opløste Rester af min Kammerat, som jeg for knapt fem Maaneder siden havde myrdet og nedgravet her. Hvor havde jeg ikke dengang forbandet Skæbnen, fordi jeg var nødt til at skjule Liget, inden jeg havde haft Tid til rigtig at lede efter den Diamant, som jeg ikke havde kunnet finde paa ham! Men da jeg nu skovlede Jorden og Kalken tilside, blev Maanens Straaler pludselig op-

sugede og atter kastede tilbage fra Gravens Dyb. Med et Glædesraab kastede jeg mig over Graven.

Funklende og straalende — med det dejligste gnistrende Farvespil i violet, grønt, gult og flammende rødt — laa den savnede Diamant der mellem Rogers Knogler! Idet jeg knugede min Haand over Stenen, kom der en sort Skygge mellem mig og Maanen. Jeg saa op. Min Ledsager stod bøjet over mig med et fiffigt Blink i Øjet og Fløjten i sin Haand.

„De var en Taabe, at De ikke gættede, han havde slugt den. Jeg haaber, De er tilfreds med Handelen. Da vi rimeligvis ikke mødes oftere i denne Verden, vil jeg her byde Dem Adieu, skjønt det vel næppe er det rette Udtryk at bruge. Men der er Noget, som jeg har Lyst at sige Dem. Jeg staar i Gæld til Dem, fordi De i Aften har forhindret mig i at begaa en Forbrydelse. De saa', jeg havde Skovlen og Hakken hængende parat inde i Huset. Jeg indrømmer, jeg havde stor Lyst til den Ædelsten. Jeg var ved at snakke med min Fløjte om Sagerne, da De kom ind."

„Hvis De vil have en Part —"

„Et eneste Ord endnu, og jeg maa tro, De vil fornærme mig," afbrød han mig meget alvorligt. „Jeg er Dem taknemmelig, fordi De i et belejligt Øjeblik stod min Fløjte bi. Nu vil jeg forlade Dem. For to Timer siden var jeg lige paa Nippet til at blive en Forbryder. Takket være Dem og min Fløjte er og bliver jeg kun Advokat. — Farvel!"

Med disse Ord drejede han sig om paa Hælen og gik op ad Stien og tværs henover Heden. Hans Skikkelse aftegnede sig et Øjeblik skarpt mod Horizonten; saa forsvandt den. Men længe efter kunde jeg i det Fjærne høre Fløjtens Tutte-lut, og det forekom mig, at dens Tone var usædvanlig munter og klar.

JAKOBS VIDUNDERLIGE REJSE

AF

MARTIN ANDERSEN-NEXØ

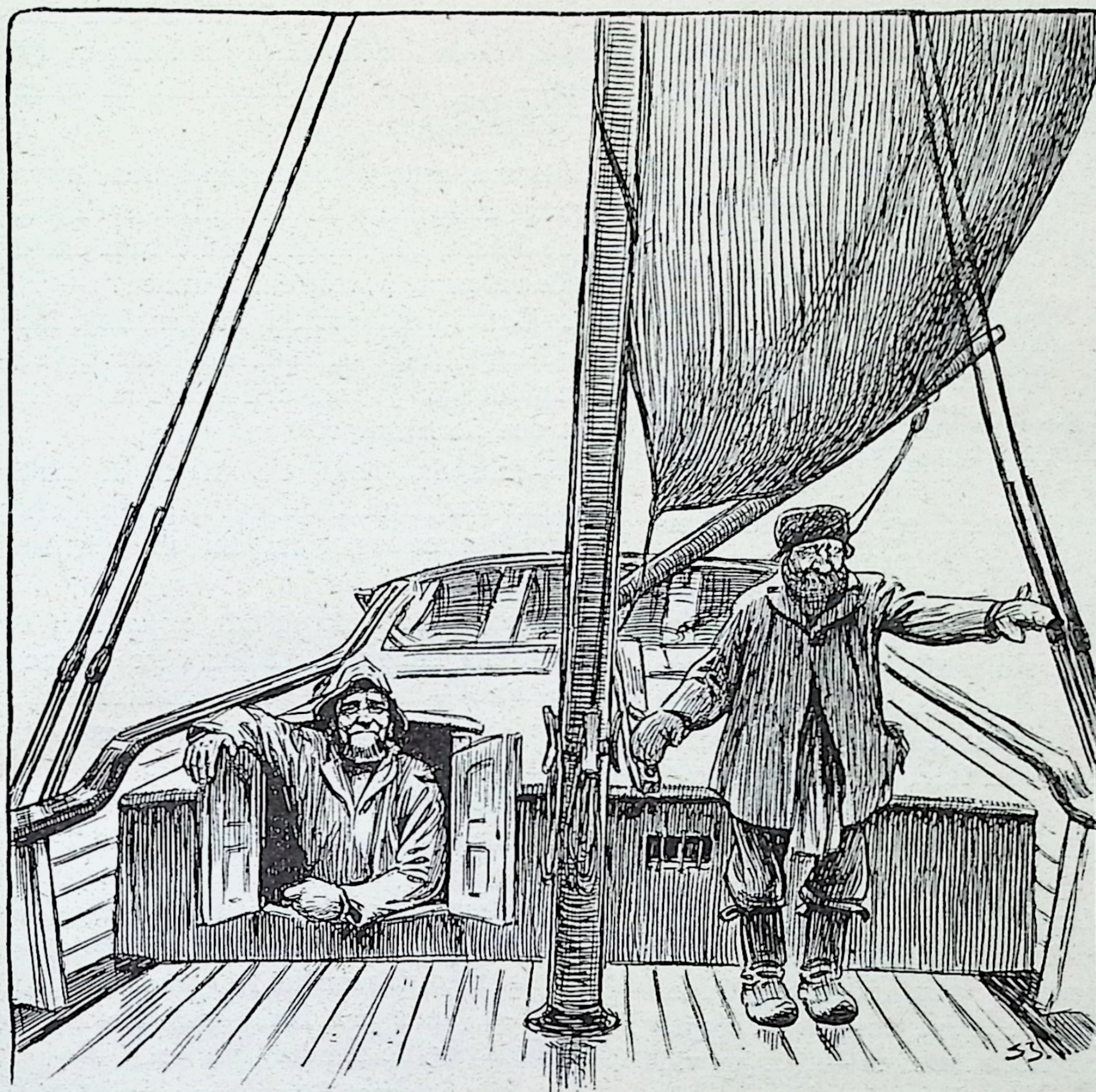
TEGNING AF S. JÜRGENSEN

Midt mellem to Tysklandsture gik Skipper Morten Andersen hjem og krøb i Seng. Sagen var klar nok, det var ikke Skik i den lille By at krybe til Sengs, fordi man blev daarlig; naar en Mand lagde sig før Sengetid, betød det kort og godt Forandring. Madam Andersen tog ogsaa straks fat paa at ordne det nødvendige med Klokker, Ligkistesnedker og Slagter, mens Byen saa sig om efter en anden til at føre Galeasen Andreas.

Der var Folk nok paa Stedet med Søforstand; enhver Avlsbruger og Smaamester kunde paa staaende Fod sige saadan og saadan. Det var en hel Fornøjelse at høre dem, naar de om Aftenen efter endt Dagværk stod paa Havnebakken og gav Sejlerne derude en Overhaling for Sejlføring og Kurs.

Men her, hvor det galdt om at tage Ansvaret, trak enhver sig beskedent tilbage. Alt hvad Byen ejede af rigtige Søfolk var jo paa Havet — paa Varmen eller under Grønland efter Sæl — og det saa stærkt ud til, at „Andreas" skulde komme til at ligge over hele Sommeren med sin Ladning Granit.

Naturligvis var der jo Jakob, han kunde have gjort det — lige saa let som at tage sig en Skraa. Jakob havde fo'ret paa Passaten i sine unge Dage, været Kaperkaptejn og Slavefragter og fanget Hval ind imellem — hans Navn stod nok i den sorte Bog ovre i Hovedstaden; naar Jakob talte om Havet, blev enhver Sømand lille. Det var nu tyve Aar siden, nu passede Jakob sin lille Butik og fiskede lidt nu og da. Men han var som Hvalen, der skyller ind paa grundt Vand,

Kan du høre der, Kaas – det er tysk Færden!

der blev ved at staa Sjø omkring ham. Naar Jakob om Morgenen gik til Stranden, Sommer og Vinter med det lodne Bryst nøgent, var det som en Fuldrigger stod forbi de smaa Vinduer, med Alverdens fremmede Forestillinger i sit Kølvand. Ingen vidste mere om hans Færden derude, end hvad han selv fortalte; men det var ogsaa tilstrækkeligt. Han var heller ikke af den Slags Folk, der diskuterede med nogen eller lod sig drage i Tvivl; den blotte Mulighed var paa Forhaand udelukket. Jakob havde talt, og saa var det saadan; de vildeste Usandsynligheder blev Dagligmad i hans Mund.

Alle Tanker pegede ogsaa mod ham, mens den gamle Galease laa og trak Vand under Trykket af sin Stenlast — Jakob kunde føre den derned! Men ingen vovede den Haan at antyde det for ham — ikke saa meget som med et Klip med Øjet. „Andreas" var jo nu ingen Korvet!

Men en Morgen stod det der ganske af sig selv. Det var, som om Nattesøvnen havde udrettet det ogsaa, ved Siden af det meget andet godt den tog sig paa. Fanden vidste hvordan, men den Morgen løb Rygtet, at Jakob i egen Person vilde føre Galeasen til Tyskland.

Det var meget spændende, og der blev kigget saa smaat paa Jakob fra mange Sider; der kunde dog være et og andet at drøfte. Men Jakob blæste haanligt. Til Tyskland, hæ! Madam Jungeman gaar hver Morgen over Gaden efter Mælk, hun passerer to Rendestene — hende kunde de henvende sig til.

Saa tav de og glædede sig mægtigt. Alle de Rejser, Jakob havde gjort, var lige saa mange Oplevelser; der hang et Æventyr i den bare Luft efter hver af dem. Jakob skulde nok faa noget ud af denne ogsaa.

Jakob passede sin Butik til Lørdag Aften som ellers, saa stak han Nøglen i Lommen og gik om Bord sammen med Husmand Kaas, der havde fo'ret som Kokkedreng engang og forstod at lave Tyske Klumper. Hele Byen var paa Fode, da de stak i Søen. Saa saa man da engang Jakob i Funktion — saa store Forestillinger der gik om ham!

Og det maatte siges, at han holdt til dem. Kommandoen rullede fra ham som Torden, og det var et Vidunder at se, som han kunde faa gamle halte Kaas til at springe.

Da Andreas var kommet godt i Søen og fangede Vinden fri af Landet, satte Jakob Kursen og anbragte gamle Kaas ved Rorpinden. „Bare hold Kursen," sagde han, — „du styrer efter Stjærnerne; og hvis de skulde sætte, har du Mastetoppene. Og naar du faar Tyskland i Sigte, saa pur mig ud!" Saa gik han til Køjs, saa rolig, som var det sin Moders Dragkiste, han rodede rundt i.

Kaas styrede fremad og spejdede ihærdigt efter Tyskland; Stjærnerne kom lidt i Urede, men han holdt de to Mastetoppe i Flugt og sendte mangen beundrende Tanke ned til sin vidunderlige Skipper. Hele Natten spejdede han trofast og holdt Udkig, og da Dagningen meldte sig med hvid Taage, saa han intet kunde se, lyttede han anstrængt. Kaas forstod tilmed lidt Tysk og var ikke i Tvivl om sig selv; han skulde nok afgøre, naar de var der.

Hen paa Morgenen hørte han noget forude, den utydelige Larm af Færdsel. Han stampede i Dækket, og lidt efter kom Jakob til Syne i Kappen. „Naa, nu er vi der jo!" sagde han og lyttede indover — „ja, jeg vidste det nok. Kan du høre der, Kaas — det er tysk Færden! Det er bedst, vi lader Ankeret falde, til Solen bryder igennem."

Kaas gav Jakob Rorpinden og vrikkede forud til Ankerspillet; men inden han fik Ankeret i Bund, stødte de. „Hov, hov!" udbrød Jakob, „vi er nok kommet Tyskland vel nær! Ja ja, saa lodder vi, Manne!" Kaas humpede med Loddet fra Ræling til Ræling i stiv Beundring, Pokker til Menneske den Jakob til at have Remedier for alt! han tog Dybden paa alle Ledder og kunde præcis sige, hvordan de stod. Saa satte de sig paa Storlugen, tændte Piberne og ventede paa, at Taagen skulde lette.

Ind imellem snakkede de om Lydene derinde fra Land, og hvad for Gøremaal der kunde ligge bag dem, saa fremmede de lød.

„Den Hjulbør piber nu akkurat som Rasmus Kjøllers," sagde Kaas pludselig og lyttede — „jeg vilde give meget til, at vi var vel hjemme igen."

Folk snakkede jævnt derinde, men det var ikke til at forstaa Ordene. „Det er Tysk," sagde Jakob, „de snakker altid, som om de havde en varm Kartoffel i Munden!" — Nu kom Kirkespiret frem af Taagen højt inde over Land. „Nej se," udbrød Kaas, „Vejrhanen hænger jo ved den ene Taa — lige som den derhjemme!"

„Ja min Salighed! Og vil du se Molehovedet der, Kaas! de har taget op efter os derhjemme og gjort det sine ti Alen længere."

Taagen lettede lidt og lidt, og en lille By rullede sig langsomt ud for deres forbavsede Øjne — nøjagtig som den derhjemme — med Stien langs Stranden, Martas blomstrende Hyld og det hele. Og for en Gavl, der præcis lignede Skipper Morten Andersens, var der sømmet Lagner for Vinduerne udvendig. Det var som et Drømmesyn, og Kaas aabnede Munden for at sige noget, og Jakob ligedan. Men de stoppede i det og sad blot med aaben Mund og maabede mod hinanden. Inde paa Land kom der fler og fler Folk, og de kendte hver en.

Der gik et graat Strøg hen over Jakobs Ansigt, han rejste sig tungt og gik hen og firede Hækjollen ned; Kaas turde ikke tale til ham men krøb bagefter ned i Jollen og roede dem i Land. Der stod Folk og pakkede op paa Stranden som et Landeværn; men Jakob gik tværs igennem Massen og lige hjem. Og ikke én vovede et Muk til ham.

Men som Tiden gik og det hele kom paa Afstand, begyndte han selv at tale om det, og da man nu engang ikke havde for Skik at korrigere ham, tog det sin egen Form. Jakob var nu engang en Fandens Karl, og efterhaanden gled hans Rejse til Tyskland med en Ladning Sten og hjem igen paa én Nat ind i Rækken af de øvrige Bedrifter. Den blev den vidunderligste af dem alle!

DEN FEMTE KASSE

KRIMINALFORTÆLLING

AF

C. RANDOLPH LICHFIELD

„Men — men Du kan ikke blive her, Fætter!“ udbrød den tykke Franskmand, idet han trak Skulderen op til Ørerne og strakte Hænderne frem til en forklarende Gestus: „Din Nærværelse kompromiterer mig — mig en agtværdig Forretningsmand med Familje. Tænk dog paa min Familje!“

Den anden lod Hænderne synke, hans skarpe, Ansigt blev længere, og han rejste sig fra Kontorstolen, i hvilken han havde kastet sig et Øjeblik i Forvejen.

„Mon Dieu!“ raabte han ude af sig selv, „vil Du jage mig ud paa Gaden, mærket som jeg er af min Skramme, for at blive nappet af den første den bedste Politibetjent?“

„Tror Du, Du er blevet genkendt?“ spurgte Henry Sanfrain i en lidt lavere og mere fortrolig Tone.

„Det fortalte jeg Dig jo. Der er ikke en Politimand i hele London, der ikke har faaet at vide nu, hvordan jeg ser ud,“ svarede den anden, der nervøst spadserede frem og tilbage, i det lille Kontor. „Da jeg styrtede ud fra Huset, i min ophidsede Tilstand uvidende om, at Hardensteins Kugle havde truffet mig, standsede Portneren mig. Om han havde hørt Skuddet, eller han kun var foruroliget ved at se Blod paa min Kind, ved jeg ikke. Jeg løb min Vej fra ham ud paa Gaden. Et Øjeblik efter blev jeg standset af en Skurk af en Politibetjent. Ogsaa fra ham rev jeg mig løs. Mens jeg løb, hørte jeg Hardenstein komme styrtende ud paa Gaden, raabende, at han var blevet bestjaalet. „Mine Diamanter! Mine Diamanter!“ hørte jeg ham skrige. Jeg blev skarpt forfulgt og maatte sno mig om adskillige Hjørner, inden jeg slap her ind.“

„Gud Fader bevar os!“ jamrede Henry Sanfrain, idet han vred sine smaa fede Hænder af Angst. „Det er skrækkeligt — skrækkeligt! Hvis Du bliver grebet her, Charles, med Diamanterne paa Dig, saa er alt tabt! Har jeg nogensinde billiget er saa dum Forbrydelse? Er jeg ikke en respektabel Købmand?“

„Hold op med det Dilirium!“ raabte Charles vredt. „Tænk! Handl! Hjælp mig, og frels Dig selv! Hvordan kan jeg komme over til Fastlandet?“

„Det er umuligt — det er umuligt,“ svarede Henry i Ophidselse. „Har Du ikke selv fortalt mig det? Kan Du skjules i en Forklædning med den Skramme i Ansigtet? Og Politiet! Kommer det ikke her forbi ti Gange i Timen? Hvert Øjeblik kan en Betjent komme ind her, fordi jeg har samme Navn som Du, selv om det ikke var hans Mening at efterspore Dig her. Aa gaa, gaa, før alt er tabt!“

„Din væmmelige Kujon,“ raabte Charles rasende. „Jeg har taget Skrubbet i denne som i den anden Sag. Og nu fordi Du ser der er Fare for Dig selv, Du Pjalt, saa tuder Du! Idiot, er det en Maade at redde Dig og mig paa? Husk, at jeg har tyve tusinde Pund paa mig! Hvis jeg ikke er en Smule Anstrengelse værd, saa er Diamanterne det vel!“

„Nu overfuser Du mig, Charles!“ raabte Henry med brudt Stemme. „Jeg har altid holdt meget af Dig. Men hvad kan jeg gøre? Kan jeg skjule Dig her i Huset, hvor en hvilken som helst af mine Folk kan finde Dig? Politiet kan komme og søge efter Dig! Nej, nej, Fætter! Det er ved at blive mørkt, og Du maa se at slippe bort i Skjul af Mørket. Alle mine Folk er gaaet, men maaske har en af dem set Dig komme ind — kom Du op igennem Pakkestuen?“

„Ja, men jeg mødte ingen.“

„Jeg kunde maaske i det mindste faa Skidtet sendt afsted til Fastlandet,“ sagde Henry pludselig. Der var en Ide, der slog ned i ham. „Jeg har en Levering paa fire Kasser klar for Paris. Den er til Benortine. Jeg kunde pakke Diamanterne i en af dem, og sætte mig i Forbindelse med Benortine. Han er paalidelig og diskret.“

„Men lad os saa skynde os, elendige!“ raabte Charles. „Gud være lovet, Du har mere Hjerne, end Du har Mod! Det er allerede godt, hvis vi kan faa Diamanterne afsted. Lad os faa dem pakket ned, saa kan vi siden se, hvordan jeg slipper bort.“

Mens han talte, knappede han sin Frakke op og tog fire Pakker i Lærredspapir frem af den indvendige Brystlomme.

„Hvor er de Kasser til Benortine?“ spurgte han hastigt.

„Paa Pakkestuen,“ svarede Henry. Hans smaa skarpe Øjne glimrede ved Synet af Pakkerne, og han rakte uvilkaarligt Hænderne frem efter dem. „Lad mig se.“

„Det er der ikke Tid til. Giv mig en svær Konvolut, Lak og Baand.“

„Men jeg har Ret til at se dem. Er ikke Halvdelen af dem mine?“

„Jo, og Halvdelen af Risikoen for hvert spildt Minut er ogsaa Din!“ fnøs Charles, idet han

rodede paa Skrivebordet for at finde, hvad han søgte.

„Du har Ret, Charles. Det er frygteligt," sagde han med en Gysen, og gav sig ogsaa til at søge. „Jeg synes allerede, jeg kan mærke Jernarmbaandene bide i Haandleddene. Det betyder ti Aar til hver, og den Tanke er værre end Døden. Her — her!"

Skælvende Hænder puttede Diamanterne ind i den tykke Konvolut, og der blev forseglet med Baand og Lak.

„Jeg vil adressere den til Dig hos Benortine," sagde Charles, idet han greb en Pen. Han gjorde det og fulgte derefter med Henry ud gennem en kort, mørk Gang og ad en Række Trapper ind i et stort, staldlignende Pakhus, hvor tomme Pakkasser, Pakkurve og Vareballer stod stablet helt op under Loftet.

Henry Sanfrain aabnede for Ledningen til den elektriske Buelampe, der oplyste Rummet og skyndte sig over til den laasede og stængede Dobbeltdør, der vendte ud mod den snævre Baggyde. Han standsede ved Siden af fire store Pakkasser, der var stillet hen ved Siden af Døren for at blive læsset paa Vognen næste Morgen.

Mens de to Mænd stod og grundede foran Pakkasserne, hørtes der tunge, skyndsomme Skridt udenfor Dobbeltdøren. De fo'r sammen, og holdt Vejret. I næste Øjeblik røg de tilbage i Lokalet. Manden udenfor ruskede i Døren som for at forsikre sig om, at den var lukket. Charles lagde en Haand paa Henrys Arm og hvidskede.

„Rør Dig ikke."

Klinken klikkede og Døren knirkede svagt, men den var lukket, og da Manden udenfor havde konstateret dette, gik han. Men han gik ikke ret langt. De hørte ham tydelig gaa tværs over den lille brolagte Gyde og stille sig op lige overfor.

Charles kneb Læberne sammen og saa betydningsfuldt paa sin Fætter, der rystede over hele Kroppen. Før nogen af dem fik lukket Munden op, hørte de Lyden af den lille Klokke i Gangen, der fra Oplagsrummene og Kontorerne ovenfor Trappen førte ud til Hovedgaden.

„Vi er fangede!" stønnede Charles, og det mørke og magre Ansigt saa helt forvredent ud. „Den Mand var uden Tvivl sendt for at afskære mig Tilbagetoget. Nu er der en ved Hoveddøren."

„Gud fri os," mumlede Henry svagt. „Alt er tabt."

„Skjul mig! Skjul mig i en af Pakkasserne og send mig i værste Fald til Benortine sammen med Resten," hvidskede Charles bønfaldende. „Hurtigt!" tilføjede han og greb den anden i Armen, da Klokken ringede igen.

Henry adlød. De sneg sig hen og løftede en tom Pakkasse ned. Den var fuldstændig som de fire andre, der stod ved Døren.

Det gik i rasende Hast. Charles samlede en stor Armfuld Spaaner og Straa, som han kastede ned i Pakkassen, da Henry fik det løst paasømmede Laag flaaet af.

„Mere Straa", hviskede han, idet han sprang ned i Kassen og krummede sig sammen. „Og sørg for, at jeg faar tilstrækkelig Luft."

„Mere Straa," hvidskede han, idet han sprang ned i Kassen og krummede sig sammen. „Og sørg for, at jeg faar tilstrækkelig Luft."

„Stol paa mig," sagde Henry, der rystede af Bevægelse. „De vil uden Tvivl blot se sig om i Lokalet, for at forsikre sig om, at Du ikke er her."

Klokken ringede endnu en Gang højt, mens han tvandt en Armfuld Straa sammen og stoppede den ned saa den kom til at beskytte Charles Hoved mod Kassens Side og Laag. Han

satte Laaget paa, greb en Hammer og slog et halt Dusin Søm i.

Klokken ringede igen, endnu højere end før. „Kan Du aande? Er der tilstrækkeligt Luftrum?“ hvidskede Henry med Læberne mod Kassen.

„Ja,“ lød det dæmpede Svar.

Henry rejste sig, slyngede Hammeren hen i en Dynge Straa, vendte sig og løb op ad Trapperne og hen gennem Gangen. Der standsede han til Klokken ringede igen.

Han havde genvundet sin sædvanlige Selvbeherskelse under Anstrængelsen for at frelse sin Kammerat og sig selv, og han øste Mod i den Tanke, at Politiet næppe vilde finde paa at lede paa det rigtige Sted efter Charles og Diamanterne, og naar de ikke fandt dem, vilde han næppe blive mistænkt for at være impliceret i Tyveriet. Da Klokken ringede igen, skyndte han sig gennem Hovedkontoret og smækkede Døren op med en ligegyldig Mine.

En Opdagelsesbetjent og en Patrouillebetjent stod paa Fortovet udenfor og stirrede paa Henry Sanfrains korte solide Skikkelse, der viste sig for dem i Skjorteærmer.

Opdagelsesbetjenten nævnede deres Ærinde. Som Henry havde ventet, var de kommet i det Haab at finde Charles der.

Han søgte straks at faa dem fra den Tanke, og udtrykte sin Mistillid til at Charles kunde være indviklet i en Forbrydelse, samtidig med, at han øjensynlig var dybt rystet ved Betjentens Forklaring. Han benægtede at have set sin Fætter den eller den foregaaende Dag. Han haabede imidlertid, at Charles lettelig vilde kunde rense sig for enhver Mistanke, og opgav derfor et Par Steder, hvor man kunde søge efter ham.

„Hvis De ikke har noget imod det, Herr Sanfrain,“ sagde Inspektionsbetjenten, „saa vil vi først se efter, om han ikke skulde være her.“

„Værsgod og kom ind, værsgod,“ sagde Henry let irriteret. „Det skal være mig en Fornøjelse, at vise Dem vore Lagerrum. Værsgod og søg, hvor De lyster.“ De traadte ind og han laasede Døren efter dem.

De undersøgte systematisk hver Krog i Huset, men det er unødvendigt at sige det, de fandt intet, der kunde bekræfte deres Mistanke.

Sanfrain førte dem til Slut ned i Pakkestuen, ikke uden Ængstelse. Han stod selv ved Foden af Trappen og forsøgte at se ligegyldig ud, mens de søgte i Krogene, bag Ballerne, under Pakkematerialet og i de tomme Kasser ved Døren og undersøgte Adressemærkerne.

Det var et yderst kriminelt Øjeblik. Vilde han lægge Mærke til, at den ene af Kasserne intet Mærke havde? Hvis han gjorde det og forlangte, at den skulde aabnes!

Henry skælvede og anstrængte sig af al Magt for at se rolig ud. Og han aandede saa befriet som aldrig før, da Opdageren rettede sig og vendte sig til sin Ledsager med en Bemærkning om, at det var bedst de bad Herr Sanfrain undskylde, at de havde foraarsaget ham saa megen Ulejlighed.

Da Henry viste dem ud til Gaden og bød dem Godaften, passede han paa ikke at se altfor elskværdig ud. Han hørte, de blev staaende lidt udenfor paa Stenbroen. Da de satte sig i Bevægelse ned ad Gaden, skyndte han sig ned i Pakkestuen, og lyttede med Øret mod Dobbeltdøren.

Nu hørte han nogen dreje ind i Gyden fra Hovedgaden, og Manden, der havde ventet udenfor gik ham imøde. Deres Fodtrin hørte pludseligt op og der indtraadte nogle Øjeblikkes Stilhed. Saa skyndte den ene sig bort, mens den anden langsomt drev ned ad Gyden, øjensynligt i den Hensigt at holde Vagt ved Døren.

Sanfrain meddelte dette til Charles og bad ham om et Raad. Men han havde den største Vanskelighed ved at gøre sig forstaaelig, og han forstod saa lidt af hvad hans Fætter sagde, at han blev nødt til at regne udelukkende paa sig selv med Hensyn til, hvad han videre burde foretage sig.

Det var indlysende, at Charles ikke kunde komme bort, nu da Huset var bevogtet for og bag. Og det var farligt, at lade ham komme ud af Kassen. Betjenten kunde jo gerne finde paa at aflægge et nyt Besøg for muligvis at overrumple ham.

Det var ogsaa indlysende, at han selv ikke kunde gaa hjem som Tingene stod. At være saa langt fra det truede Punkt, vilde blive uudholdeligt.

Henry gik derfor op i Kontoret og telefonerede hjem til sin Kone, at hun ikke skulde vente ham hjem den Nat. Derefter satte han sig med et Glas Brandy for at udklække en Plan.

Men det lykkedes ham ikke. Alt afhang af tilsyneladende uforenelige Omstændigheder. Tusind Ting kunde indtræffe.

Men der hændte intet. Aften blev til Nat, Nat til Daggry, Daggry til Dag. Og med Dagen kom Johnson for at gøre Kontoret rent.

Henrys Øjne var tunge og forvaagede efter den søvnløse Nat. Han beroligede Rengøringsmanden med en flygtig Forklaring af hans Tilstedeværelse i Kontoret paa denne usædvanlige Tid. Det kunde ikke falde Johnson ind at tvivle paa Pricipalens Ord. Han hørte ligegyldigt paa Forklaringen og gik i Gang med sit Arbejde.

Med stor Fare for at blive set, aabnede Sanfrain et Vindue, lænede sig ud og søgte at blive klog paa, om Vagten stod der endnu.

Nogle faa Mennesker var der allerede paa Gaden. Ovre paa den anden Side, nogle faa Skridt fra Huset, stod der en bredskuldret Mand og saa sig om. Det kunde være en Opdager. Paa den anden Side kunde det godt være, at han slet ikke var det. Det var umuligt at sige bestemt. Henry lukkede Vinduet igen og sukkede dybt.

Hans Kontorister begyndte at komme, endnu inden han havde tænkt paa, hvad han skulde

gøre, hvis det blev nødvendigt eller raadeligt at aabne den femte Kasse, mens de var i Nærheden. Skønt han var udmattet af Nattens knugende Angst og af Mangel paa Søvn, tvang hans Uro ham til stadig at fare frem og tilbage mellem Kontorerne ovenpaa og Pakkestuen.

Under en af hans Visitter i Pakkestuen fandt han Hammond, Lagerkarlen, ifærd med at vende og dreje den femte Kasse, øjensynlig i Vildrede med, hvad det kunde være.

„Hvad er det her?" spurgte Manden, idet Sanfrain kom styrtende imod ham.

„Det — det — forsigtig! Det er vist ikke rigtig godt pakket. Jeg gjorde det selv, efter at De var gaaet. Jeg tænker at sende den sammen med de andre, hvis der ikke kommer Telegram fra Paris, at de ikke vil have den. De maa hellere mærke den straks. Løb op i Kontoret. Mærket ligger paa mit Skrivebord, tror jeg."

Hammond skyndte sig afsted. Da han var ude af Syne, bankede Sanfrain paa Kassen med Knoerne.

„Har Du det godt?" spurgte han.

En undertrykt Stemme indefra svarede bekræftende. Der blev tilføjet noget, Sanfrain ikke kunde forstaa, skønt det blev gentaget flere Gange. Tvivlen om, hvad Fætteren kunde mene, gjorde ham yderligere bekymret, men Hammonds Tilbagekomst afskar enhver videre Forklaring.

„Jeg kan ikke se Mærket nogen Steder," sagde Manden.

„Mal det paa, ligesom de andre," svarede Sanfrain mismodig, „og giv Kassen Nummer fem. Nummerer de andre en, to, tre, fire."

Han stod ved Siden af, mens hans Ordre blev udført og gav bagefter Besked om, at de allesammen skulde mærkes: Ilgods. Denne Side op.

Mens dette blev gjort, kørte en tung Vogn op udenfor og der blev slaaet paa Døren.

Sanfrain sprang til og skød Døren op i den Hensigt at forvisse sig om Politiet endnu holdt Vagt i Gyden. Der var ingen Tvivl. Over Skulderen paa Karlen, der var kommet for at hente Kasserne, saa han en Mand, der stod ovre paa den anden Side og stirrede lige paa ham med et skarpt Blik. Hans blege Ansigt blev endnu hvidere, men midt i sin Uro bestemte han sig øjeblikkeligt til at løbe Risikoen og gennemføre sin Plan. Hverken for Charles eller for ham selv var der noget andet Middel til Frelse, og dette saa ud til at være ret sikkert, hvis blot Charles kunde udholde en saadan Rejses frygtelige fysiske Pine.

„Hvorfor kom De ikke igaar?" spurgte han Kudsken. „Følgen af denne Opsættelse er, at jeg maa betale Extraudgiften ved at sende Kasserne som Ilgods. Varerne skal bruges straks. Der er fem — ja fem. Haandter dem lidt forsigtigt. Jeg gaar ind og skriver et nyt Fragtbrev."

Da Kasserne var expederede, faldt han ganske sammen. Slappelsen, der overkom ham nu, da han havde faaet Charles sendt afsted til Paris, hvor Benortine vilde gøre alt, hvad der stod i hans Magt for at hjælpe ham, sammen med den knugende Angst for, at hans Fætter ikke kunde udholde Strabadserne ved Rejsen, overvældede ham, og hans første Mand, Marsh, fandt ham lidt efter i halvbesvimet Tilstand.

Han kom dog nogenlunde til sig selv efter en Stunds Forløb og skrev et Brev til sin gamle Ven og Kunde, Benortine i Paris, i hvilket han bad ham selv aabne den femte Kasse og „handle paa bedste Maade med Indholdet". Han frygtede for at udtrykke sig tydeligere, men var overbevist om, at Benortine vilde forstaa. Ude af Stand til at varetage sine Forretninger, tog han derefter hjem til Surbiton.

Morgenaviserne indeholdt lange Fortællinger om det sensationsvækkende Tyveri af Hardensteins Diamanter og var enige om, at ikke andre end Charles kunde have begaaet det dristige Tyveri. Hans Arrestation vilde ikke lade vente længe paa sig. Hans sædvanlige Skjulesteder, Banegaardene og Havnene, var bevogtede af erfarne Opdagere. Politiet mente iøvrigt at være i Besiddelse af et vigtigt Spor og forfulgte Sagen med den yderste Iver.

Referaterne bekræftede for Sanfrain, at den Maade, hvorpaa han var blevet tvunget til at skaffe Charles ud af Landet, skønt den var farlig og fortvivlet, havde været den eneste mulige. Nu var der Haab, hvor der ellers ikke vilde have været. Hvis Lykken begunstigede dem, kunde baade Charles og han se en forholdsvis sorgfri Fremtid i Møde.

Men denne haabefulde Følelse varede kun kort. Længere op paa Dagen, kom Ængstelsen tilbage med fornyet Kraft. Atter og atter vejede han deres Chancer, fandt dem gode, og var dog ikke længer overbevist. Det forekom ham, at saadan en udholdende og stærk Mand som Charles sagtens maatte kunne udholde den korte Rejse, selv under saa vanskelige Omstændigheder, og dog tvivlede han.

Han bestemte sig pludselig til at tage til Paris i Hast. Men det var for sent at rejse den Dag. Da han opdagede det, skældte han sig selv ud for en stor Dumrian, at han ikke var rejst straks efter at have sendt Kasserne.

Skønt han ikke kunde komme afsted den Nat, vendte han dog straks tilbage til London og tog ind paa et Hotel, for ikke at risikere at komme for sent til Toget næste Morgen.

Han naaede Paris sent om Eftermiddagen og skyndte sig til Benortines Forretning, hvor han modtog den uhyggelige Meddelelse, at hans Ven var rejst til Italien.

„Jeg er Henry Sanfrain, en gammel Ven og Forretningsforbindelse," stammede han, idet han tørrede den kolde Sved af Panden.

„Det glæder os at se Dem," svarede den sortskæggede Mand, der tog imod ham.

„Jeg er kommet herover i Skyndsomhed for at berigtige en kedelig Fejltagelse, jeg har begaaet — en meget trist Forsinkelse — og Penge-

tab kommer der jo nok ud af det — — —." stønnede Sanfrain. „Jeg afsendte tidligt igaar Morges fem Kasser Varer hertil. Der skulde kun have været fire. Jeg vilde gerne have Kasse Nr. 5 igen."

Den sortskæggede Mand saa betænkelig ud, og noget som Mistanke glimtede i hans Øjne.

„Jeg ved ikke hvad vi skal gøre i Herr Benortines Fraværelse," sagde han. „Har De Deres Kort?"

Sanfrain fremviste ikke alene sit Forretningskort, men ogsaa Regninger, Memoranda og Breve. Det lykkedes ham at etablere sin Identitet og at faa den andens Mistanke til at fortage sig.

„Jeg maa have Kassen," sagde Sanfrain, mens den anden undersøgte Kortet. „Ellers kommer jeg til at lide et uberegneligt Tab ved Fejltagelsen."

„Jeg er bange for, De er kommet for sent," svarede den anden. „Men jeg skal forhøre." Han løb ind i et af de indre Kontorer.

For sent! Hvad kunde han mene? Hvordan for sent? Sanfrain kastede sig ned i en Stol og stirrede forfærdet frem for sig.

Et Øjeblik efter kom den skæggede Herre tilbage, fulgt af et lurvet udseende Individ i Skjorteærmer. Han bukkede ærbødigt for den ligblege Sanfrain.

„Det er ikke længe siden, Varerne kom," sagde Individet. „Er der noget urigtigt — —?"

„Gudskelov!" raabte Sanfrain og sprang op. „Ja, ja — ja der er. Kassen Nr. 5 skulde ikke have været sendt hertil — det er en stor Fejltagelse — fuldstændig forkert — og ubehagelige Følger!"

„Det er meget kedeligt," mumlede Manden, idet han saa op paa sin skæggede Kollega. „Herr Benortine efterlod sig den Ordre angaaende Varerne, vi ventede fra Deres Firma, at de straks ved deres Ankomst skulde sendes til den Kunde, De er bestemte til — —."

„Er de afsendte?" raabte Sanfrain ude af sig selv

„Ja, min Herre."

„Hvor længe er det siden?"

„Omtrent tre Timer."

„Du forbarmende! Og de blev ikke pakket om?"

„Nej, vi forandrede blot Adressen."

„Hvorhen — Hvem — — —?"

„Biarritz. Vi — — —."

„Biarritz!" raabte han ude af sig selv. „Jeg er fortabt! Jeg er ruineret — ruineret!"

„Maaske Kasserne endnu ikke er afsendte," sagde den mørkskæggede til den lurvede. „Maaske kan de endnu findes paa Stationen."

„Maaske, maaske," svarede den anden og nikkede venligt til den urolige Sanfrain. „Hvis De ønsker det, skal jeg ledsage Dem og se, hvad der kan gøres. Men det er temmeligt vanskeligt at faa Varer tilbage, naar de først er indleverede."

„Jeg er Dem evigt taknemlig, min kære Herre!" raabte Sanfrin overstrømmende, idet han greb Mandens Haand og knugede den. „Lad os skynde os — Deres Hat og Frakke — det gælder om ikke at tabe et eneste Øjeblik!"

„Jeg skal straks være hos Dem," svarede den lurvede, idet han skyndsomt forsvandt i de indre Kontorer.

Sanfrain løb ud paa Gaden for at se efter en Droske. Der kom en kørende oppe i Gaden. Sanfrain vinkede med sin Paraply, men opdagede lidt efter, at Drosken havde Tur. Han vendte sig fortvivlet til den anden Side og styrtede hen til Gadehjørnet, hvor det lykkedes ham at raabe en Droske op, der netop kom kørende forbi ovre paa den anden Side af Gaden. Den var heldigvis tom.

I dette Øjeblik kom den lurvet udseende Mand til. De sprang ind i Vognen efter at have givet fornøden Ordre til Kusken.

„Min kære Ven," sagde Sanfrain bevæget, idet han lagde sin Haand paa sin Ledsagers Arm, „mener De, Sandsynligheden taler for, at Varerne endnu ikke har forladt Paris?"

„Det er muligt, at de endnu er her."

„Hvis de er afsendte, hvor lang Tid tror De saa, de vil være om at naa Biarritz?"

„Fyrre à halvtredsindstyve Timer maaske. Godstog bliver jo ofte forsinkede."

„Ak ja!" sukkede Sanfrain.

Da de naaede Jernbanestationen, skyndte de sig til Godsafdelingen, og Sanfrains Ledsager forklarede Sagen til en Expedient. Sanfrain supplerede og understregede den store Vigtighed, det havde for ham øjeblikkelig at komme i Besiddelse af den femte Kasse.

„De er endnu ikke afsendte," sagde Expedienten nølende, „men de er indleverede af Herr Benortine, og vi kan ikke udlevere dem, uden skriftlig eller mundtlig Ordre fra ham personligt."

Sanfrain blev ganske afsindig, og hans Ledsager vidste ikke, hvad han skulde gøre. Der opstod et højrøstet Skænderi, som endte med, at Expedienten førte dem ind til en overordnet Embedsmand, der, efter at Sagen var blevet forklaret ham, ligeledes erklærede, at Varerne ikke kunde udleveres uden Bevis for Benortines Indvilligelse.

Sanfrain indsaa, at den samme Vanskelighed efter al Sandsynlighed vilde opstaa i Biarritz, og at Rejsen iøvrigt dér allerede vilde have faaet et skæbnesvangert Udfald for Charles. Og Følgerne for ham selv vilde blive uoverskuelige.

Han svor, protesterede og bad i Fortvivlelse og uden Spor af Sammenhæng. Det hjalp ikke. Embedsmanden stod paa sit. Som en sidste Udvej tilbød Sanfrain at holde Jernbaneselskabet skadesløst for et hvilket som helst Ansvar, der kunde gøres gældende mod det, og dette Tilbud blev til hans store Beroligelse modtaget paa den Betingelse, at hans Ledsager, som Benortines Kontorist, skulde underskrive Erklæringen om Skadesløsholdelse.

Da Sagen var blevet tilfredsstillende ordnet, skyndte de sig sammen med Expedienten til Godsbanegaarden, hvor de fem Kasser blev fundne.

Sanfrain var maalløs af Bevægelse, da hans Blik faldt paa den femte Kasse. Hans Ben rystede under ham, saa han næsten ikke kunde staa, og hans Ansigt var lige saa hvidt som hans Flip. Han vilde have givet alt, hvad han ejede for straks at kunne styrte sig over Kassen og undersøge dens hemmelighedsfulde Indhold. Men det turde han selvfølgelig ikke. Alt hvad han vovede var at nærme sig Kassen, lade, som om han undersøgte Mærke og Nummer, standse sit Aandedræt og lytte efter den mulige Lyd af en eller anden sagte Bevægelse. Der kom imidlertid ingen, hvad der yderligere forøgede hans Frygt.

„Det er Kassen. Jeg er selvfølgelig glad over at have fundet den," sagde han anstrængt. „Jeg vilde gerne have bragt den ud til Drosken."

Et Par Dragere blev tilkaldte og bragte Kassen ud til Vognen. Der opstod et lille Skænderi med Kusken, der protesterede imod at transportere den Slags Bagage; Kassen vilde optage hele Bunden af Vognen. Men Sanfrains Løfte om gode Drikkepenge besejrede hans Indvendinger, Kassen blev puffet ind i Drosken, og Sanfrain indtog sin Plads, idet han krummede sine Ben sammen saa meget sammen som muligt.

„De undskylder, at jeg ikke ledsager Dem under disse lidet komfortable Omstændigheder," sagde Benortines Mand smilende.

„Bevares, min kære Ven!" raabte Sanfrain. „Jeg bringer blot denne Kasse til mit Hotel. Bagefter kommer jeg og henter Dem til Middag. Farvel saa længe."

Ti Minutter efter rullede Drosken op foran et roligt Hotel i en Sidegade, og Sanfrain kravlede ud, utaalmodig efter at faa fat i et Værelse og faa sin Skæbne at vide. Hans gentagne Banken paa Kassen under Køreturen havde ikke bragt ham noget hørligt Svar.

Han fik et Værelse i tredje Etage, og Kassen blev bragt op til ham af to Karle, der knurrede over dens Tyngde. Han betalte dem rigeligt og bad en af dem bringe sig Værktøj til at trække Laaget af med, da Kassen indeholdt nogle Prøver, han skulde bruge øjeblikkeligt.

Da han var blevet alene med Kassen og et Brækjern, laasede han Døren og bankede haardt paa Kassen.

„Charles," hviskede han. „Charles, tal!"

Der kom intet Svar.

Fortvivlet tog han fat paa at brække Laaget fra. Han fik det ene Hjørne løftet, pauserede et Øjeblik og stirrede angst ind i Aabningen.

Pludselig bevægede Straaet og Spaanerne sig, et Par Hænder borede sig frem og sprængte Laaget af, og en lille Mand rejste sig fra Kassen i en Sky af Pakkemateriale og rystede sig.

„Du alstyrende!" gispede Sanfrain og sprang tilbage. „Min kære Charles — — —"

Han saa Manden langsomt træde ud af Kassen og stirre paa sig med et fast Blik. Det var ikke Charles, men en fremmed. Han veg tilbage i Værelset, til han stødte mod Sengekanten.

„Min Herre," sagde den fremmede paa Engelsk med fransk Accent, idet hans skarpe Ansigt trak sig sammen i Smerte, og han rettede sine værkende Ben. „Jeg har den Ære at anholde Dem i Londonnerpolitiets Navn. Jeg haaber ikke, det uventede Møde er saa pinligt for Dem, som det har været for mig. Hvis det havde ladet vente endnu en Time paa sig, vilde jeg være død."

Sanfrain samlede sit sidste Mod og løftede Brækjernet truende over sit Hoved.

„Gør ikke ondt værre," svarede den fremmede roligt, idet han trak sig lidt tilbage. Sanfrains skrøbelige Mod svandt, som det var kommet.

„Alt er tabt," stønnede han og faldt tilbage paa Sengen.

„Undtagen Charles og Diamanterne," indskød den anden, idet han slog over i Fransk. „Disse to vigtige Ting blev fundne i Calais, hvor jeg stod og ventede paa dem, og hvor Laaget gik af Kassen og bogstaveligt talt lagde dem for mine Fødder."

„Alt er tabt," hulkede Sanfrain.

„Hvorledes kan De sige det, utaknemlige. Tænk, hvad jeg har døjet for at stifte Bekendtskab med den Mand, der skulde stadfæste sin Medskyldighed i det store Tyveri ved at befri mig selv for at krepere. Hvor mange er der, som vilde have lidt saa meget for at gøre Deres Bekendtskab? Intet er tabt, min Herre! Alt er fundet, Tyven, Diamanterne, den medskyldige, Beviset — og jeg."

EVELINE

AF

POUL KELLER

OVERSAT AF MARIE PETERSEN

TEGNING AF V. JASTRAU

Poul Keller.

„Tænk, Mama," sagde den lille 5aarige Grete, „tænk, hvor Hans er dum. Han siger, Onkel Henrik er en Mand."

„Ja men, Grete, er han da ikke det?"

„Nej! Saadan som han altid løber og leger med os og spiller stor Kamel og lille Kamel, stor Hund og lille Hund. Saa kan han da ikke være nogen rigtig Mand."

„Du tror altsaa, at han er en Dreng endnu?"

„N—ej! Ikke helt en Dreng. For han har jo baade Fuldskæg og Lorgnet, og Cigarer ryger han ogsaa; men ved Du hvad, Mama, jeg tænker, at Onkel Henrik er saadan lige — Onkel Henrik."

„Ja, min Skat! Du har Ret! Han er et Menneske for sig."

Denne sælsomme Henrik, der foruden at være Onkel ogsaa havde Tillidspost som tro Hund og Kamel hos Søsterens to Børn, havde endnu en Bibeskæftigelse: Han var Læge.

Det var i Konsultationstiden, en Mængde Patienter var allerede afskediget. Ude i Venteværelset sad Niecen, den lille Grete. Dukken, som han havde givet hende i Julegave, holdt hun paa Skødet, omhyggeligt indsvøbt i et stort Tørklæde. Hendes lille Ansigt udtrykte saa megen Bekymring, at han straks anede, hun var kommen for at konsultere ham.

Da omsider den sidste store Patient var gaaet, aabnede han Døren til Venteværelset paa Klem, stak Hovedet ud og sagde:

„Vær saa god, kom ind!"

„Damen" traadte langsomt og forsigtigt ind i Konsultationsværelset.

„Du, Onkel Henrik, min Dukke —"

Lægen afbrød hende.

„Naar man kommer i Konsultationstiden, siger man ikke Onkel Henrik, saa siger man Hr. Doktor!"

„Du, Hr. Doktor, tænk, min Dukke er syg."

„Saa—aa! Ja, saa tag Plads, kære Frue, og fortæl mig, hvad den Lille fejler."

„Ja, Onkel — Hr. Doktor, ser Du, hun lukker aldrig mere Øjnene op og saa — — saa har hun Kighoste og — saa har hun Margarine, eller hvad det hedder, og saa har hun — — har hun Faaresyge og Rosen, og saa — saa har hun Lungebetændelse i den venstre Fod."

„Fordømt," sagde Doktoren, idet han vandrede op og ned ad Gulvet med store Skridt. „Det er jo et overordentligt vanskeligt Tilfælde, men sig mig nu en Gang, kære Frue, hvordan gik det egentlig til, at Deres Barn blev saa sygt? De har ganske sikkert ikke passet omhyggeligt paa, maaske har det lille Skind ligget og været vaad i længere Tid?"

„Absolut nej," sagde den unge Moder meget ivrig. „Nej, saadanne Ting forekommer overhovedet ikke mere hos mine Børn."

Doktoren saa spekulativ ud og stak begge Hænderne i Bukselommerne.

„Tja, kære Frue, saa maa jeg vel hellere undersøge hende med det samme."

Derpaa bandt han et rundt Spejl om Panden, der fik ham til at se vældig frygtindgydende ud, og betragtede saa den syge Eveline.

„Ja, det stemmer! Tillukkede Øjne, Kighoste, Margarine, Faaresyge, Rosen og Lungebetændelse i højre Fod."

„Nej, i venstre!"

„Naa ja — ja, i venstre. Det kommer det forøvrigt ikke saa nøje an paa. Man skal

overhovedet aldrig være saa pinlig nøjagtig."

„Ja, men Du, Eveline har ogsaa Tandpine, og saa er hun nervøs og har et Modermærke og Wattersot —"

„Ja, ja, det er godt, kære Frue, for i kede stærkt paa hendes Ryg. Men da han opdagede, at hans Benklæder blev ganske hvide af den megen Savsmuld, foretrak han at høre op med at banke og gjorde igen Fingeren lige.

„Tja, kære Frue, slemt er det, meget slemt. Underlivet er heller ikke i Orden; og jeg maa desværre sige Dem, at Børn, der paa samme

„Damen" traadte langsomt og forsigtigt ind i Konsultationsværelset.

Dag er det tilstrækkeligt. Hm — ja, det er virkelig galt fat med Deres Barn."

Doktoren rystede paa Hovedet. Læger maa altid ryste paa Hovedet, naar Patienter er meget daarlige.

„Ja, Hr. Doktor, det er virkelig slemt, og Du maa ogsaa lytte og banke."

„Ja, naturligvis maa jeg det."

Han tog Stethoskopet og lyttede til Evelines Bryst.

„Hm hm!" brummede han. „Hm hm!" Naar Læger brummer „hm hm" er Sagen altid meget betænkelig.

„Du maa heller ikke glemme at banke!"

„Nej, selvfølgelig!"

Og Doktoren tog Eveline paa Knæet, gjorde Fingeren meget, meget krum og ban-

Tid har Øjensygdom, Kighoste, Margarine, Faaresyge, Rosen, Lungebetændelse, Tandsmerter, Nervøsitet, Modermærker, Wattersot og Underlivssygdomme meget let kan gaa bort. Tilfældet er meget get alvorligt. Men læg nu foreløbig Barnet i Seng og giv det med det samme en Kop varm Mælkechokolade at svede paa."

„Med Flødeskum?"

„Ja, selvfølgelig med Flødeskum! Flødeskum er ualmindelig godt mod Wattersot. Og saa for hver Time et stort Stykke Honningbonbon; det maa De endelig ikke glemme, kære Frue."

„Ok nej!" sagde den „kære Frue" med et lykkeligt Smil.

„Og saa mod Aften, naar Feberen tager

til, maa De give hende en Tallerken Tyttebær."

„Med tyk Fløde?"

„Ja, selvfølgelig! Uden tyk Fløde hjælper Midlet overhovedet ikke."

„Kan jeg ikke ogsaa anbefale det syge Barn et Klokkespil, et nyt Faar, et Billedlotteri, en Billedbog, et nyt Spilleuhr og —"

„Beklager meget, kære Frue, men det er desværre umuligt, saa mange nye Ting kunde let ophidse det syge Barn. Derimod vil jeg meget anbefale kolde Omslag —"

„Da ikke for mig!" raabte Grete.

„Hvordan! Talen er jo slet ikke om Dem, det er Eveline, der skal have Omslagene. Men kun paa Hovedet, ikke paa Kroppen; der vilde de virke skadeligt. Og nu adieu, kære Frue! Jeg har endnu nogle Patienter at besørge i Byen, naar jeg er færdig, ser jeg ind til Deres Eveline."

Da Onkel Henrik kom ved 7-Tiden, kom Grete meget oprørt løbende ham i Møde.

„Tænk Dig — tænk dig, Eveline er død!"

„Hvem siger det?"

„Det siger Hans!"

„Ja," samstemmede Hans henrykt, „hun er allerede kold! Og ganske stiv! Hun er absolut død!"

Lægen bøjede sig ned over Dukkesengen.

„M— ja, det er forbi! Der er ikke mere at gøre!"

Da saa han, at Gretes Mund begyndte at trække betænkeligt op i venstre Side, og et Øjeblik tænkte han paa at tilbagekalde, hvad han havde sagt, men tog saa alligevel den vise Beslutning med pædagogisk Klogskab at føre begge Børnene ind i Dødens og Begravelsens Mysterier.

Derpaa begyndte han med Gravstemme: „Græd ikke Grete; én Gang maa vi alle dø. Og med alle de Sygdomme var det jo kun at vente."

„Ja," afbrød Hans hurtigt, „for Resten er det hendes egen Skyld altsammen. Papa har én Gang sagt til Mama, at hvis der nogen Sinde blev én alvorlig syg i Familien, skulde man vogte sig for at tage Onkel Henrik; derimod skulde man meget hellere hente en anden Læge."

„Naa, det er jo overordentlig smigrende for mig."

„Ja, Papa siger, at Du dog alligevel ikke vil kunne se noget ordentligt for bare Taarer."

„Se, se! Ja — for Resten ikke umuligt. Naa altsaa, Grete, nu laver vi en rigtig smuk Begravelse."

„Begravelse?" Graaden standsede. „'n—'n — en rigtig grinagtig Begravelse?"

Opdrageren faldt ud af sin Rolle.

„En rigtig morsom Begravelse, ja! Men naturligvis ogsaa en meget, meget sørgmodig."

„Hurra!" skreg Hans. „Det bliver vidunderligt. Gud ske Lov, at hun endelig er død. Jeg vil være Graver og jeg vil selv putte hende ned."

„Men jeg — jeg vil da ogsaa være noget."

„Naturligvis, Grete! Du er jo Moderen, der flæber og giver noget i Fattigkassen."

Den næste Dag Kl. 2 var Begravelsen fastsat. Onkel Henrik, som i den Anledning havde ofret sin Middagssøvn, optraadte i sort Kjole og Cylinder. Begge Børnene bar ogsaa mørke Klæder. Dukken var lagt i en stor Æske. Det var et imponerende Ligtog.

Papa og Mama vilde ogsaa deltage, men blev afvist.

„Det er ikke for voxne Folk," sagde Hans.

„Ja, Onkel kan naturligvis godt komme med," sagde Grete venligt, „for han er jo da ikke nogen rigtig Mand."

Onkel Henrik syntes ikke at være noget videre bedrøvet over, at han „ikke var nogen rigtig Mand," derimod syntes det at tynge ham dybt, at han ikke havde noget Flor om Hatten, men Mama kom ham til Hjælp med et Stykke sort Gace, der egentlig var bestemt til Kjoleskoning.

Onkel Henrik paastod, at af Hensyn til den ualmindelig store Sorg, maatte han have et saa bredt Flor, at det ragede op over Hatten. Dette Ønske blev opfyldt, og Onkelen havde nu en meget sjælden Hovedbeklædning. Hans fik ogsaa et Flor og Grete et bredt sort Slør. Men nu gik Onkel Henrik videre i sine Fordringer, i det han ogsaa vilde have et sort Bind om Armen, men Mama sagde, at hele Stoffet var brugt op, og Hans tilføjede:

„Du behøver heller ingen Armbind, Du ser saamæn bedrøvelig nok ud."

Det beroligede Onkelen, og han mente, at nu kunde Begravelsen altsaa begynde.

Stille stod de tre om Liget. Et Par Lys brændte, og i Sideværelset spillede Mama en sørgmodig Melodi.

Nu mente Onkelen, at han kunde gøre Øjeblikket endnu mere højtideligt og begyndte derfor med dyb Stemme at synge: „Sov mit Barn, sov længe". Men da han opdagede, at han med sin Sang bidrog til at gøre Stemningen munter, afbrød han selvfølgelig øjeblikkelig, indhyllede sig i Tavshed, og besluttede kun at virke ved et ret alvorligt, smerteligt Udseende. Ogsaa dette Forsøg mislykkedes, Hans stødte til ham og sagde:

„Lad være med at skære Ansigter, saa tud da hellere en Smule."

Det blev Onkel Henrik lidt for meget. Han foretrak at hæve Højtideligheden og belave sig til Opbrud, særlig da han hos Grete kun mærkede Interesse for Begravelsen, ikke Spor af Sorg.

Kisten blev nu lukket, hvorpaa Hans bar den langsomt ud. Onkel Henrik og Grete dannede Ligfølge.

Selv Haven havde beredt sig til Sorg i Efteraarets sørgmodige Belysning. Asterserne blomstrede og sorte Fugle kresede om i Luften. Ved Hoveddøren ringede Marie med Middagsklokken.

Grete saa paa Hans og paa Kisten, men mest dog paa den Citron, Onkel Henrik bar i Haanden.

Efter et Par Minutters Forløb rykkede hun ham i Ærmet og sagde:

„Du, lugt en Gang til den."

Han nikkede, sukkede dybt og lugtede.

Bæreren vendte sig med Liget for ikke at gaa Glip af dette ophøjede Øjeblik.

Derpaa bevægede det lille sørgmodige Tog sig videre.

Ved Havemuren er Graven gravet. Gulbrune Træer staar omkring og de visne Blade falder langsomt til Jorden. Paa de graa Mursten slynger sig brungrønt Efeu, Vindens Susen høres svagt, Marie har hørt op at ringe, men nu høres fra det Fjærne alvorlig, dyb Klokkeklang.

Onkel Henrik blev alvorlig. Denne fjærne Klokke, som sandsynligvis ringede ved en ægte Begravelse, passede underligt ind i denne Leg. Saaledes skal ogsaa fjærne, dybe Toner om Skilsmisse og Forsagelse trænge ind i disse Børnesjæle, saa at Legen bliver en Forberedelse til Livet.

Da de ankom til Graven, vilde Hans straks lægge Kisten ned, men Onkelen forhindrede det, idet han lagde to smaa Stykker Træ tværs over Graven og stillede Kisten derpaa.

Derpaa holder han med blottet Hoved en Tale, som han samvittighedsfuldt havde forberedt sig til hjemme. Hvad vil han? Han vil ikke vække sentimentale Følelser. Med Drengen regner han overhovedet ikke meget, men hos den lille Pige vil han vække en ægte menneskelig Følelse af Smerte. Afskeden skal gaa hende til Hjærtet, og hun skal i det mindste et Par Dage sørge over den døde Dukke. Dette, mente han, vilde være uhyre opdragende for hende, og han kender dog Børn.

Med alvorlig, dyb Stemme begyndte han saa: „Vi staar her ved en aaben Grav. I denne Kiste ligger den gode Dukke Eveline. Aa, det var en rigtig kær Dukke. Hun var smuk med dejligt, gyldent Haar. Og hun var meget god. Naar Papa og Mama legede, var hun deres kære Barn. Nu er hun død. Træerne vil strø røde og gule Blade paa hendes Grav, og de smaa Fugle, der nu snart drage af Sted til Syden, vil ved Afskeden synge: „Sov sødt, Eveline, sov sødt, Du gode, skønne Dukke". Men vi skal ikke længere have hende i vor Midte. I den kolde, mørke Jord skal hun ligge nedgravet — —."

Et sønderrivende Skrig afbrød Taleren, Grete kastede sig over Graven, rev Laaget af, tog Dukken ud, og hurtig som Vinden var hun borte. Hans stod som forstenet, men pludselig greb han Kisten og foer med den efter Grete.

„Kom her med Liget! Kom her med Liget!"

„Hun skal ikke nedgraves — min kære, smukke, gode Dukke — hun skal ikke nedgraves "

Nu begyndte Taleren ogsaa saa smaat at trave af Sted.

„Hoho," raabte han, „hoho! Hvad er det? Jeg har forregnet mig. Paa Moderkærligheden har jeg ikke tænkt, paa den trodsige Moderkærlighed."

Gennem hele Haven gik den vilde Jagt; foran den flygtende Dukkemoder, der ustandselig skreg om Hjælp for sit Barn,

derpaa den forbitrede Dreng og tilsidst den ulykkelige Præst.

„Kom her med Liget! Vent Du kun, jeg skal nok hugge det fra Dig.“

Nu greb Onkel Henrik Skraalhalsen ved Kraven og holdt ham fast. Grete er imidlertid kommen lykkelig og vel op paa Verandatrappen. Der vender hun sig, og kirsebærrød i Ansigtet af Vrede og Anstrengelse raaber hun:

„I — I — I frække Knægte! I uopdragne, væmmelige Unger; min Dukke er hverken syg eller død — og Onkel Henrik er en rigtig grim og dum Doktor, naar han virkelig mener, hun er død — hun har blot en lille Rift i den ene Fod og — den syr Mama — og I er saa dumme — og hun er ganske levende — og jeg siger det til Mama — og hun vil spærre Jer inde i Kammeret — og saa faar I ingen Pølse paa Smørrebrødet — og jeg lader hende ikke nedgrave — — I ækle Drenge — min kære, lille, gode Dukke — psch — psch — psch —“

Dermed forsvinder hun.

„Det har vi for det,“ siger Onkel Henrik lakonisk.

„Ja, men det lader vi os slet ikke byde,“ protesterede Hans.

„Hvad skal vi da gøre?“

„Tage den — stjæle den — begrave den —“

Onkelen gjorde et sidste pædagogisk Forsøg.

„Egentlig maa det jo glæde Dig, at Eveline saa pludselig bliver levende igen. Du er dog Papa.“

„Puh, Papa! Jeg er ikke mere Papa. Gud ved, hvad det nytter mig, naar jeg ikke kan begrave hende.“

Aa, Gud, denne barbariske Fader. Onkel Henrik gjorde en meget ynkelig Figur med den floromvundne Cylinder.

„Det er for Resten ikke Pigebarnets Skyld,“ vrængede Hans. „Havde Du ladet mig begrave Ungen straks, men Du skulde først have en lang Sludder, og nu er hele Spøgen ødelagt.“

„Vær nu stille, Hans,“ sagde den dybt nedbøjede Onkel, „vær stille og skænd ikke mere, nu vil jeg endogsaa skænke Dig min Citron.“

STYRMANDENS LANDLOV

AF

H. BØLLING

Kaptejnen og jeg sad alene paa Kommandobroen under Solsejlet og døsede i den varme Eftermiddag over Kaffen og Cigaren.

Kaptejnen var gnaven og ked af det.

Han længtes efter at komme bort fra Byen med dens Moskitoer og gule Feber. Det var nu paa fjerde Døgn vi laa ved Bolværket i „South Port Dock“ i New-Orleans for at laste Bomuld, og inde paa Havnekajen herskede der en febrilsk Travlhed for at blive færdig inden Solnedgang.

Den ene svære Bomuldsballe efter den anden svingedes af Kranen ind over Dækket, hang et Øjeblik svajende over Lugeaabningen og sænkedes derpaa under Gangspillets snurrende Raslen ned i Lastrummet, hvor travle Hænder tog imod den og hurtigt stuvede den til Side. Den ulidelige, trykkende Varme, den lumre Stank fra Missisippiflodens plumrede, graagule Vand og den monotone Lyd fra det arbejdende Gangspil virkede i Forening sløvende paa Nerver og Sanser og fik os til at sidde tavse og umeddelsomme.

„Hør en Gang, Doktor!“ ..... brød Kaptejnen endelig Tavsheden, ... „kan De sige mig, hvad der gaar af den gode Styrmand i disse Dage? For noget er der s'gu i Vejen med ham! Nu har han to Aftener i

Træk været hos mig for at hæve Forskud paa sin Hyre, og det ret betydelige Forskud! Hvad i al Verden bruger han alle de Penge til her i New-Orleans? Naa, et Pigebarn er der naturligvis med i Spillet, og Styrmand Holst ser mig nok ud til at kunne gøre Dumheder for et Par kønne Øjnes Skyld!"

Kaptejnen rejste sig fra Flugtstolen, kastede sin Cigarstump over Bord og trak en frisk Havanna op af Lommen.

„Og saa er han Gud hjælpe mig oven i Købet begyndt at gaa i Søvne" ..... vedblev han og gik ivrigt frem og tilbage paa Broen.

„Klokken kunde vel være ved det Lag 2 i Nat, da jeg pludselig vaagnede ved at høre nogen pusle om i min Kahyt. I en Fart fik jeg Moskitonettet til Side, og der stod saa Styrmanden midt paa Gulvet, stirrende forvildet frem for sig, og med sin lange Tollekniv i Haanden. I samme Øjeblik jeg kaldte paa ham tabte han Kniven og dejsede om saa lang han var. Jeg fik ham hurtigt lodset ind i hans egen Kahyt og lagt i Køjen, men da jeg nu i Morges talte til ham om det, havde han ingen Anelse om, hvad der var gaaet for sig om Natten. Nej, det er sikkert kun godt for ham, at vi skal sejle i Morgen! Hvad mener De, Doktor?"

Jeg vilde lige til at svare, da i det samme Styrmandens blonde Haar og solbrændte Ansigt dukkede op fra Trappen til Kommandobroen. Han gik hen til Kaptejnen, og jeg kunde høre, at han bad ham om Penge.

Lidt efter gik de begge ned i Kahytten, Kaptejnen brummende i Skægget og med et gnavent Ansigt, Styrmanden derimod med et fornøjet Smil over sit friske, kønne Ansigt.

En halv Times Tid senere saa' jeg Styrmanden, fint udhalet i sin klædelige hvide Sommeruniform, gaa over Landgangen ind paa Kajen og sætte Kursen imod Byen.

Kaptejnens Udtalelser om Styrmanden havde gjort mig nysgerrig, og jeg fik pludselig Lyst til at følge efter ham, for om muligt at blive klar over, hvor det var han holdt til inde i Byen, og hvad han brugte alle de mange Penge til.

Jeg skyndte mig derfor efter ham og indhentede ham snart, idet jeg dog sørgede for at holde en passende Afstand imellem os. Styrmand Holst havde sejlet med Kaptejnen i over 3 Aar. Han var en ualmindelig elskværdig og dygtig ung Mand, og jeg vidste, at Kaptejnen satte megen Pris paa ham, baade som Sømand og som Menneske. Han havde aldrig tidligere extravageret i nogen Retning, og jeg forstod derfor godt, at Kaptejnen var gnaven og ængstelig over hans mystiske Opførsel under Opholdet her i New-Orleans.

Paa Hjørnet af „Blackwell Road" og „Canal Street" sprang han op paa Forperronen af en elektrisk Sporvogn, og inden Vognen kørte igjen lykkedes det mig at entre op paa Bagperronen, uden at han lagde Mærke til mig. Vi kørte gennem hele den lange „Canal Street", gennem det gamle franske Kvarter og ud til den østlige Udkant af Byen. Her sprang Styrmanden af og gik ned ad en af de smalle Gader, der førte til Villakvarteret ved Floden.

Jeg fulgte efter ham, stadigt sørgende for, at holde mig i en passende Afstand bag ham. Det var nu blevet helt mørkt, saa jeg havde let ved at følge ham, uden at risikere at blive bemærket.

Vi kom efterhaanden bort fra den egentlige By og ud i et mere landligt Kvarter.

Husene laa spredte og enkeltvis, omgivne af smaa Haver, der til den ene Side gik ned til Floden.

Styrmanden gik rask til, som en Person, der gaar efter et bestemt Maal. Endelig stansede han foran Laagen til en temmelig stor, tætbevokset Have, gik hurtigt op til Huset og forsvandt gennem den aabentstaaende Dør.

Det var en lille hyggelig Villa med fladt Tag og grønne Tremmeskodder for Vinduerne. Paa den ned imod Floden vendende Side var der en stor, lukket Glasveranda bygget ud i Haven.

Et Øjeblik tænkte jeg paa at opgive min Rolle som Spion og vende hjem til Skibet igjen, men min Nysgærrighed vandt Overhaand, jeg sprang over det lave Havestakit og listede mig gennem det tætte Buskads helt hen til Villaen. Jeg kunde høre Stemmer fra Verandaen, og dækket af et Buskads af blomstrende Akacier lykkedes det mig at komme helt hen til det store Vindu, der stod paa Klem i den varme Sommer-

aften. Fra mit Skjulested hørte jeg tydeligt Styrmandens friske, fornøjede Stemme, samt en Kvindestemme, der talte engelsk med en lidt fremmed Akcent. Forsigtigt bøjede jeg en Gren til Side, saa jeg kunde se ind i Verandaen. Den var elegant og smagfuldt møbleret med japanske Bambusmøbler og fine orientalske Tæpper. En rød Ampel, der hang ned fra Loftet, lyste med et dæmpet, varmt Skær.

I en Sofa sad Styrmanden og ved Siden af ham en ung, ualmindelig smuk Pige af udpræget sydlandsk Ydre. Henslængt i en Flugtstol sad en sortsmudset Mandsperson med et ubehageligt, koparret Ansigt og et Par stikkende, sorte Øjne. Han tog ikke Del i Samtalen, men var tilsyneladende optaget af at ryge Cigaretter og dreje paa sit kulsorte Overskæg. Paa et lille Bord stod en Karaffe med Vin og Glas; et Bæger med Tærninger, samt flere Spil Kort gjorde mig klar over, hvad det var, Styrmandens Hyre gik til.

Det var let at se, at Styrmanden var forelsket i den unge Pige til op over Ørerne. Hun pludrede og lo med en klar og velklingende Stemme og skænkede flittigt Vin i Glassene, som Styrmanden tømte med et smilende Ansigt.

Efter et Kvarters Tids Forløb rejste Mandspersonen sig op og gik ind i Huset, ladende den unge Pige og Styrmanden alene tilbage. Idet han forsvandt gennem Døren saa' jeg ham kaste et betydningsfuldt Blik hen til den unge Pige.

Jeg begyndte nu for Alvor at føle mig lidt flov ved min Spejderrolle, og jeg vilde netop til forsigtigt at trække mig tilbage, da der skete noget, som paa en Gang tog hele min Interesse fangen. Den unge Pige havde ligesom kærtegnende grebet om Styrmandens Hoved med begge sine Hænder, og idet hun bøjede sig hen over ham, stirrede hun ham stivt og ufravendt ind i Øjnene. Styrmanden sad stille og saa' smilende og forelsket op paa hende, men pludseligt var det, som om Smilet om hans Mund stivnede, der trak sig ligesom et Slør over hans før saa klare Øjne, og langsomt sank han tilbage i Sofaen, hvor han blev liggende med lukkede Øjne, efter at den unge Pige gentagne Gange havde strøget ham varsomt hen over Panden. Jeg var øjeblikkelig klar over, hvad der var sket.

Styrmanden var uden Tvivl bleven hypnotiseret, og jeg begyndte at faa en Mistanke om, at det var et mindre hæderligt Par, han her var kommen i Kast med.

Et Øjeblik tænkte jeg paa, om jeg med Magt skulde trænge ind i Huset og komme ham til Hjælp, da i det samme den koparrede Mandsperson fra før atter traadte ind i Verandaen.

Han kastede et lurende Blik paa den stadigt sovende Styrmand, og vendte sig derpaa til den unge Pige, der endnu stod bøjet over ham.

„Nu hurtigt, Manuela! Skynd Dig, inden han vaagner igjen! Men denne Gang maa det gøres grundigt! Ellers mislykkes det ligesom sidst!"

Aandeløs af Spænding ved den Scene, jeg var Vidne til, bøjede jeg mig lidt nærmere frem, saa mit Ansigt var umiddelbart udenfor det aabentstaaende Vindu. Dækket af Mørket udenfor, som jeg var, kunde jeg være nogenlunde sikker paa, ikke at kunne ses indefra.

Jeg saa' nu den unge Pige lægge sin Haand fast paa den sovende Styrmands Pande, og med sit Ansigt tæt ind til hans gentog hun den samme Sætning atter og atter for ham, talende langsomt og tydeligt, som om hun rigtigt vilde indprente ham noget, han skulde udføre.

Desværre vendte hun Ryggen til mig, saa at jeg kun opfangede enkelte Brudstykker af, hvad hun sagde.

„Klokken to" .... hørte jeg hende sige.... „Kaptejnens Kahyt" .... „Kniven" .... „Nøglerne under Hovedpuden" .... „Pengekassen" .... „3die Pakhus paa østre Kaj" ...

Jeg skal ikke nægte, at det løb mig koldt ned ad Ryggen, da jeg hørte dette.

Styrmanden var aabenbart falden i Hænderne paa et Par samvittighedsløse Skurke, der vilde benytte ham som Redskab til en gruful Forbrydelse, saa meget mere gruful, som den skulde udføres i ubevidst, hypnotisk Tilstand.

Nu forstod jeg Styrmandens „Søvngængeri", som Kaptejnen havde fortalt om, og med Gysen tænkte jeg paa, hvad der kunde

være sket, hvis Kaptejnen tilfældigvis ikke var vaagnet i Tide.

Og nu i Nat skulde Forsøget altsaa gentages.

Jeg afventede ikke Styrmandens Opvaagnen, men sneg mig ud af Haven og skyndte mig ombord.

Kaptejnen var endnu ikke gaaet til Køjs, da jeg kom, og med faa Ord fortalte jeg ham hvad jeg havde set og hørt.

Vi blev enige om at holde os vaagne Natten igennem, og siddende paa Vagt i Kahytten afvente Begivenhedernes Gang.

Klokken var lidt over 12, da Styrmanden kom. Han sagde muntert Godnat til os, og gik straks ind i sit Lukaf og til Køjs med det samme. Kort efter kunde vi høre ham snorke højt.

Kaptejnen og jeg gik ned i Kahytten, for at begynde vor Nattevagt. Ved Hjælp af Puder og Tæpper udstoppede jeg en af Kaptejnens Skjorter, saa at den nogenlunde fik Form som en menneskelig Skikkelse og anbragte den i Køjen. Derpaa satte vi os i Sofaen i Baggrunden af Kahytten og ventede taalmodigt paa, at Klokken skulde blive 2.

Det var en stille, lummervarm Nat. Den snurrende Lyd af Moskitoerne, der i en tæt Sky dansede over Skibet, Strømmens klukkende Lyd langs Skibssiden og Nattevagtens taktfaste Skridt frem og tilbage ude paa Dækket, var de eneste Lyde, der brød den tropiske Nats Stilhed. Tiden sneglede sig af Sted, medens vi sad der, tavse og afventende.

Uhret paa Kahytsvæggen slog endelig 2. Der gik 5 Minutter og 5 Minutter til. Kaptejnen vilde netop til at rejse sig og opgive det hele, da vi hørte hurtige Skridt udenfor paa Dækket og Døren ind til Kahytten blev lukket op.

Det var Styrmanden.

Han var meget bleg, og det var tydeligt at se, at han befandt sig i en ubevidst, hypnotisk Tilstand. Sveden perlede ham paa Panden, han stirrede stivt og udtryksløst frem for sig og bevægede sig paa en underlig automatisk Maade. Midt paa Kahytsgulvet stansede han og tog sig gentagende Gange op til Panden, som om han besindede sig paa noget. Kaptejnen og jeg forholdt os ubevægelige og fulgte ham i aandeløs Spænding.

Pludseligt gik han rask hen til Køjen og trak Moskitonettet til Side. Et Øjeblik stod han uden at røre sig, saa rev han sin Tollekniv op af Bæltet og stødte den lynsnart to Gange i den udstoppede Figur i Køjen. Kaptejnen greb mig uvilkaarligt i Armen, og jeg kunde føle, hvorledes han rystede over hele Legemet af Sindsbevægelse. Jeg selv kunde høre mit Hjærte banke, og det gav et Sæt i os begge, da den uhyggelige Stilhed pludseligt blev brudt ved at Kniven raslende faldt ned paa Kahytsgulvet. Atter tog Styrmanden sig op til Panden, stak derpaa Haanden ind under Hovedpuden, tog Kaptejnens Nøgleknippe frem, gik hen til Pengeskabet, lukkede det op og tog Skibets Pengekasse frem.

Da han dernæst vendte sig om for at gaa, vilde Kaptejnen rejse sig og stanse ham, men i en Fart lagde jeg min Haand over hans Mund og hviskede til ham, at han skulde forholde sig rolig.

Styrmanden gik nu forbi os — tilsyneladende uden at se os — og gik ud paa Dækket.

Vi rejste os hurtigt og skyndte os efter ham.

„Tag denne i Lommen“ .... sagde jeg, og rakte Kaptejnen en Revolver .... „vi faar maaske Brug for den inden ret længe!“

Da vi kom ud paa Dækket var Styrmanden allerede gaaet over Landgangen og gik nu hurtigt bort langs den østre Havnekaj. Nattevagten, der havde nærmet sig ved Lyden af Kahytsdøren, der blev lukket, havde atter fjærnet sig ved Synet af Styrmandens kendte Skikkelse. Nu saa' han forundret efter os, der ilede efter Styrmanden, som allerede var kommen et godt Stykke bort.

Han gik hurtigt og uden Nølen gennem første og andet Pakhus. Ved Indgangen til det tredje stansede han et Øjeblik tøvende, men gik saa atter videre, hen imod den Aabning i Baggrunden, der førte ud til Havnegaden.

Kaptejnen og jeg fulgte forsigtigt efter ham i en Snes Skridts Afstand.

Da Styrmanden nærmede sig Udgangen fra Pakhuset, saa' vi en Skikkelse dukke frem af Mørket og gaa hen imod ham. Jeg

genkendte straks den koparrede Mandsperson fra Verandaen i Villaen. Vi holdt os tæt ind til Muren og saa' ham gaa hen til Styrmanden, tage Pengekassen fra ham og sige noget til ham i en befalende Tone.

Han skulde netop til at fjærne sig igjen, da Kaptejnen og jeg fo'r ind paa ham fra hver sin Side. Med et Hyl af Overraskelse kastede han Pengekassen fra sig, sled sig løs og løb. Jeg sendte hurtigt et Par Revolverskud efter ham, men jeg maa ikke have ramt, for da jeg kom hen til Udgangen var han sporløst forsvunden.

Styrmanden var falden om ved Lyden af Skuddene og laa nu udstrakt paa Jorden, tilsyneladende livløs. Vi bar ham hurtigt ombord og lagde ham i hans Køje, hvor han uden at vaagne sov til langt op ad Formiddagen den næste Dag. —

Om Eftermiddagen dampede vi for fuld Kraft ned ad Floden, ud imod den mexikanske Golf.

Kaptejnen og jeg sad atter paa Kommandobroen og drøftede ved en Whisky og Sodavand Nattens Begivenheder.

Styrmand Holst havde travlt forude med Skalkning af Lugerne. Han saa' rask og frisk ud og lod ikke til at have havt nogensomhelst Men af sit natlige Æventyr.

Kaptejnen saa' hen paa ham og rystede paa Hovedet.

„Godt var det, Doktor! at jeg ikke laa i min Køje i Nat!“

„Det var det, Kaptejn! og godt var det ogsaa for vor rare Styrmand! Alene Fundet af hans blodige Kniv paa Kahytsgulvet vilde have været nok til at bringe ham i Galgen!“

Styrmanden selv havde ingen Anelse om, hvad han havde taget sig for den skæbnesvangre Nat, og hverken Kaptejnen eller jeg nænnede at fortælle ham det.

Han fik aldrig at vide, at den smukke Manuelas sorte Øjne meget nær kunde have kostet ham betydeligt mere end den Halvaars-Hyre, som gik fløjten under Opholdet i New-Orleans.

EJENDOM

AF

THORKILD GRAVLUND

Sognefoged Jens Hansens eneste Søn, Jens, Arving til Fødegaarden og Nabogaarden og kanske en Gaard til — derhos Penge til at købe endnu et Par Stykker — han blev syg og kom paa Hospitalet — langt borte i København.

Drengen var daarlig og havde ingen Tanke for den Ulykke, at han skulde flyttes hjemmefra. Han laa ganske stille hen. Men Jens Hansen og Margrethe — de fulgte jo med til Byen. Det var Midvinterstide, taaget og Tø. De afleverede deres Barn i fremmed Folks Vold, der stod med Knive parat til at skære i ham.

Og saa gik de ud paa Gaderne for at finde et Logi. Men det ene Steds forlangtes flere Penge end det andet: ugudelig mange Penge for en Seng at sove i og en Skefuld Middagsspise.

De vandrede Gade op og Gade ned. Pløret stænkede over deres gode Kisteklæder. Tilsidst stansede Jens Hansen: Skal vi ta hjem, Margrethe?

— Vorherre ser nok til Jens! svarede hun.

De følte sig fattige, kummerligt knugende fattige i Sorg, og de kunde ikke give Penge ud.

Da gik de til Toget og rejste hjem.

— — Og saa var de dygtigt sultne, dengang de silde om Aftenen sad ved eget Stuebord.

Margrethe stillede nogen Mad frem. Jens

Hansen gloede længe paa den, inden han begyndte. Stille spiste de — pludselig sukkede Margrethe og sa, ligesom hun skulde græde.

Je ka' næsten itte faa synket Maden.

Je ka' helleritte faa Mad nør! sa han. — Og saa sparer vi jo ded!

Han følte sig ilde, da han havde sagt de Ord, der faldt ham saa fremmede i Munden, men han mente det jo. Hun saa forundret paa ham. Straks rejste hun sig og gemte Fødevarerne, hun mente det samme.

— — Den første Tid, Jens laa paa Sygehuset, var det kun daarlige Efterretninger, de fik derindefra. Kanske dog, naar det blev lidt mildere i Luften, at Sygen kunde ta en bedre Vending.

Jens Hansen stod selv i Møddingen og brød Møg paa det Aar. Han havde jo ellers holdt sig lovlig god til det, siden han blev Sognefoged.

Men at saa Sæden, det var alletider hans Arbejde og hans Lyst. Det var som en Dans, denne trippende, taktfaste Gang over Markerne, naar Sæden skulde kastes ligeligt ud. I Aar kunde Jens Hansen for sin egen Lyst gærne ladet være at smide det dyre Korn fra sig. Men det skulde jo ske i Foraaret, saa sikkert, som at Græsset grode. Og han saaede som før.

Kornet kom op.

Saa var det haardt ikke at kunne frydes derover.

Da sker dog det, Margrethe heletiden stille har haabet af Vaaren, at Jens blev frisk. Og de hentede ham hjem. Opereret var han, det saas tydeligt, hvor Knivene havde skaaret. Men Drengen var da ligegod for det.

Det saas ogsaa, da de kom hjem — kun været borte halvanden Dag — at Kornet var groet. Jens Hansen var den første til at snakke om det.

Og de Dage derpaa var som en Verdens Skabelse, hvor Jens Hansens Jens red paa Toaarsplagen Gaarden rundt og overfaldt ethvert Kræ med Henrykkelse.

Sesee, vor Moer! sa Jens Hansen. Nu har vi dog vor Ejendom samlet igen.

Alligevel maatte han derefter tænke paa Sygehuset. Han saa Jenses Seng og ved Siden af den to andre Senge, hvor der laa en Arbejdsmand og hans Søn. De skulde blive liggende en Maaned endnu.

Sognefogeden syntes min Salighed, at han savnede de to her. Han kunde ikke blive fri for at se dem for sig, naar han saa paa Jens. Den Arbejdsmands knudrede Ansigt og Drengens langagtigt blege. Og Jens snakkede jo stadigt om sine Sygehuskammerater.

— Den Dag de mejede Rug — i en taagende Hede — lod Jens Hansen et Ord falde i Enrum for sin Søn, mens de to gik hjem fra Marken.

Hvad mener du, sa han, om vi skrev til Kristjan og hans Faer, at de skulde komme og se, hvordan vi nu har det?

Jens slog et mægtigt Knald med sin Vogterpisk.

— Men Kristjan har fire Brødre og to Søstre og en Moer foruden sin Faer? yttrede han derefter lidt betænkeligt.

— Vi har min Salighed Baas til dem allesammen! svarede Jens Hansen.

— Næste Søndag sad omkring Sognefogedens lange Bord Arbejdsmanden med de syv Børn og den magre, kroglemmede Kone.

Spis dog, spis dog, Folk! sa Margrethe.

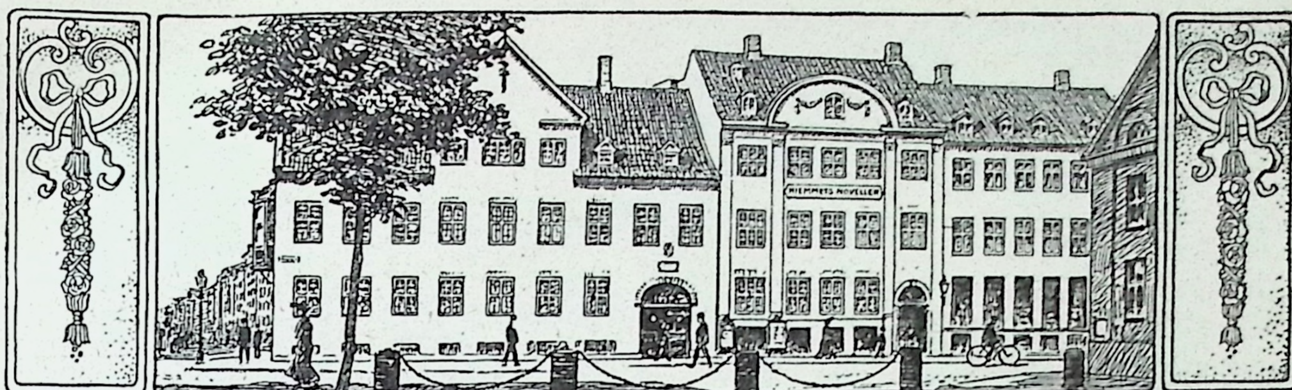
Sognefogeden sa ingenting. Han snakkede aldrig stærkt med Gæster, der var ret velkomne.

De spiste godt disse her. Jens Hansen holdt af, at hvad han fodrede paa, viste Madlyst. Han saa paa dem, plirrende, godsindt — som vilde han helst ligesom ude hos Kalvene klø dem i Nakken og sige Nøe!

Arbejdsmandens Kone undskyldte Familiens Appetit.

Da grinte Sognefogeden først lidt forlegent. Og derpaa lo han i Velvære, glad over Gaard, Mad, Gæster. Sad saa stille lidt igen og sa omsider — sagte og sindigt — sært nok faldt Ordene i Rim paa hans Sprog:

Jeg skal sige vos: ded væste for en Bunde,
det er at ha flere Krybber end Munde!

HJEMMETS NOVELLER

November 1908.

Nr. 2. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

Børge Janssen.

DEN DANSKE KONGEMØ I PROVENCE

AF

BØRGE JANSSEN

TEGNING AF V. JASTRAU

Omkring det Herrens Aar 1537 og i det Land Provence. Kejser Carl den Femte og med ham hans liden Søsterdatter, Christiern den Andens Datter, er paa Rejsefart[1]).

Frem drager Toget: bølgende Bannere, Glimt i Guld og Agraffer, Blink i Hellebarder, Gløden i mange Farver. Det rumler og rasler af Karme og Fragtvogne, drøner af 8000 Hove, der danser gennem Provences Støv, som hvirvles til Vejrs mod Himlens blaa, daler igen, bliver til Rim paa røde Roser.

For i Provences dybe Dale er duftende Roser, men i de nøgne Bjærge, over den vildene Hede, hvor Hyrden i den brune Kappe vogter sin hvide Hjord, farer Mistral-Vinden frem, susende, syngende, river i brogede Bannere, leger med bølgende Fjer og smældende Kapper.

Ind i Skoven flygter Provences Venturieri[2]), og ligesaa gør Zigeunere, der færdes her paa Vej til deres sorte Helgeninde i Saint Maries ved den middellandske Sø; de første fordi enhver kan klynge dem op formedelst Mord og Ran; de sidste fordi Loven siger, at alle Mænd skal hænges, og Kvinderne have det ene Øre afskaaret, selv om de intet har gjort.

Men ud fra alle Byer strømmer Borgere og Borgersker med Vin og herlige Spiser, med Messe og Sang og hellige Billeder at beværte de fornemme farende Folk, for at se et Glimt af Verdens Herre. Og ærbødigt med sænket Lanse og med Hat i Haand viger Landevejens Godtfolk og Skarnsfolk til Side, Købmænd med væbnede Svende, Pakvogne og Pakdyr, Bissekræmmere, fa-

---

[1]) Prinsesse Christine, som var født paa Københavns Slot 1521, afstodes af Faderen til hendes Onkel Carl V, der lod hende opdrage.

[2]) Landevejsrøvere.

rende Geseller med opbundet Skødeskind, Ransel paa Nakken og Stav i Haand, farende Riddere, der er ude at øve Ridderdyst til den tilbedtes Ære, Tiggermunke, der gør sig en god Profit, Afladskræmmere, som frelser et Par Sjæle i Farten; Relikvihandlere, der ombytter nogle Betlehemsstraaler og Fingre af den hellige Aand med Kejserens gode Mønt; sorte Skolarer, som samler Lærdom; brogede Landsknægte, der gærne gad hverves og raaber op om alle de Pander, de har knust, og Halse, de har knækket; Pilgrimme, der drager ud for deres Synders Løsning, Pilgrimme, der kommer hjem med Muslinger og Palmer fra Abrahams Have i Jericos Dal; Gøglere, Sangere, Guitarslagere, Liredrejere, Taskenspillere, Bjørnetrækkere, Doctores og Jøder, der drager fra Marked til Marked; men som nu tidt slaar Følge med Togets Ros, hvor mangen en god Skilling kan tjenes paa ærlig og uærlig Vis.

Men er det ej disse Skalke til Behag, at det ved Aftenstid, naar Lejren er opslaaet, gaar strængt til, eftersom Præsterne nu har saa stort et Ord at sige. Trende Gange i Dagen røres Trommerne til Guds Ære, hvornæst Messen gaar an. Og alle, ja, endog Landsknægtene, hvor meget de saa end bander, maa bøje Knæ og blotte Hoved. Thi er det vitterligt for alle, at Kejseren mere og mere kommer i Guds og Præsternes Vold, ja der er endda dem, der siger, at han gaar frugtsommelig med Tanken om at træde i Kloster. I hvert Fald beder han

meget til den hellige Hieronymus, der har hans særlige Gunst. Og vilde de værste Øjentjenere da og' straks udvælge sig denne Helgen, om saadant var passende, men nøjedes de med for at Kejseren dog kunde se ens gode Mening, at tage til Helgen Hieronumi Discipel, den Biskop Eusebius af Cremona, hvilket var mere passende; den ene Mesteren, den anden Svenden!

Men ej eneste Hofmændene, som nu vanker meget med nedslagne Blikke, og gærne, naar Kejseren er nær, rasler med Rosenkransen, begynder at forfalde til Religion, ogsaa Hs. Majestæt høje Fru Søsterdatter, Christine af Danmark, som holder sig ret ene med sine Jomfruer og Fruer og ej veksler mange Ord med Kejseren, synes at have givet sig Gud i Vold. Hver Bissemunk giver hun store Almisser, og alle Kirker søges flittigen. I den Stad Tarascon søgte hun saaledes med særlig Forkærlighed til Martha-Kirkens Krypt, hvor hun knæled længe ved den hellige Marthas Grav.

Og sidder hendes Højhed læned tilbage i sin Karm, og ser hun en Pilgrimskare drage forbi, da kan hun ønske saa, at hun var dem iblandt, og ej nytter det, at hendes Kammermø, som stedse vil være hendes Højhed til Oplivelse, fortæller, at hun har hørt, at disse Muslingesvende tidt er nogle Skælmer. I Arles, der vel er skøn, men hvis Jomfruer er end skønnere, sagde man, at flere af dem havde drukket sig saa rusede, at de nu igen fluks maatte til Jerusalem at sone Synden! Og bedre gik det nok ej dem, som Sultan Saladin fornøjede med et Par af sine allerskønneste Hustruer. For deres Yndighed kunde Pilgrimmene, som Sultanen havde lukket inde med Kvinderne, ej staa, og saa —. Prinsessen faar Furer i Panden over denne Fortælling og siger, at hun intet vil høre om saadant, og tilbage synker hun i Hynderne, folder Hænderne om Rosenkransen: Livet er en Pilgrimsgang, og at gøre Tusinder lykkelige er bedre end selv at vorde det...., Gud for Jammer og Elende ...ene her, hendes kjære Faders Fange — ene — forladt —. Videre drager Toget: der ved Rhônestrømmen den Stad Baucaire med Borgen, hvor Aucassin og Nicolete levede; dér Bertran de Borns skønne Borg ved den rislende Rhône — — dér i de nøgne, vilde Bjærge den Stad Les Beaux, hvor de vilde Lavendler duftede om Trubadur-Hertugernes Borg — ak, her var det, hun havde læst, at Elskovshofferne havde været. Provences skønneste Damer sad til Doms over Trubadurerne, som maatte synge til Damernes Pris. Eller de dømte i Elskovssager om Kys og Kærlighed! Og her var det, ligesom ved Kong Arthurs Hof i Carduel [1]), at svage Kvinder kunde søge Værn og Værge mod alt, som ondt og ilde var — — Gud i Himlen, nu var Hertugerne døde, Slottet i Grus, kun de vilde Lavendler tilbage — — — — ingen, ingen vilde være Værn og Værge for en liden Kongemø fra Danmarks fjærne Land — —

Og kunde det hænde, at hun befalede en Smaadreng at bringe hendes Ridedyr, og satte hun sig i Sadlen, Sporen i Dyrets Side, og kunde hun da sprænge frem over Markerne, saa mange i Følget saa' undrende til, Præsterne rystende paa Hovedet, men Landsknægtene slog sig fornøjet paa Laaret og sagde, at selve den hellige Jomfru fra Orleans havde dyren Død ej siddet bedre i en Saddel!

Og saa' gaar det og en Dag, da ridende Bud melder, at til den Pavestad Avignon har Hs. Naade Kong Frans [2]) skikket et stort Gesandtskab, som alt her saa langt fra Paris skal have den Lykke at byde Kejseren velkommen; thi da brænder det som Ild i Prinsessens Hjærte; for ved det franske Hof var en Ungersvend, hun bar saa stor en Kærlighed til — og for at døve sin Længsel giver hun Hesten Tøjle, saa Skum staar om Bringen, Gnister fra Hoven.

Og frem mod den Stad Avignon drager da Kejserens Tog: bølgende Bannere, Glimt i Guld og Agraffer, Blink i Hellebarder, Gløden i mange Farver.

Paa vildene Hede støtter Hyrden sig til sin Stav, sætter Haand over Bryn, stirrer efter det lysende Tog, der bugter sig bort; og i Klostrenes Taarne i de dybe Dale kravler Munkene til Vejrs og stirrer mod Nord, hvor den hvide Støvsky hvirvler til Vejrs mod Himlens blaa for snart at falde som Rim paa røde Roser — — — —

---

[1]) Cumberland. [2]) Fr. I. af Frankrig.

FJORDENS VILDT

AF

CHRISTEN BUNDGAARD

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Der, hvor Kattegat med et Havs hele Kraft presser sine Vandmasser ned gennem Store Bælt, skærer der sig en Fjord dybt ind i Fyn. Landet paa begge Sider strækker sig som to Arme milebredt om dette Vand, der nu mere hører Landet til end Havet. Paa lange Strækninger langs Bugter og Vige gaar Markerne lige til Stranden, men saa afbrydes Terrænet af store inddæmmede Arealer, flade Strandenge nord paa med Grøfter, med tør, kalkholdig Jordbund og med Vand, der bliver staaende uden at synke, ude i det skarpe og sparsomme Græs.

Sent paa Aaret kan Solskinnet over disse Enge give dem et ensomt og koldt Udseende, de ligger saa aabne mod Stranden. Men der er ofte et Mylder og Skrig Dagen igennem af Vadefugle, Ryler, Klirer, Spover osv. De brogede Gravænder kaster sig nu og da tungt i Grøfterne, og Viben svinger sig langs Jorden og til Vejrs, saa det piber i Vingerne. Men store glimtende Flokke af Maager drager ind over Landet, Hættemaagen paa lange, susende Vinger, snart stigende eller dalende, snart i skraa Retning og snart lige frem gennem Blæsten. Og den store Stormmaage med det gule Næb duver frem tungt og sikkert som den, der har befaret Luften i al Slags Vejr.

I lange, blæsende Nætter ligger de forladte Marker. Dagen kommer sent, og den skynder sig at svinde igen, dens Glans er slukt i Vandet i det sene Efteraar. Langt ude blinker Himlen koldt, der er Kulde og Væde i Luften. Fuglene samler sig. Hjejleflokke trækker hen over de øde Enge. Det regner og mørkner. Spoven fløjter sit cour lis! og gaar i Land, Rødkliren gaar med. Paa Brakmarkerne sidder Maagerne, og man hører Ændernes Ra-p, Ra-p langt ude fra Fjorden.

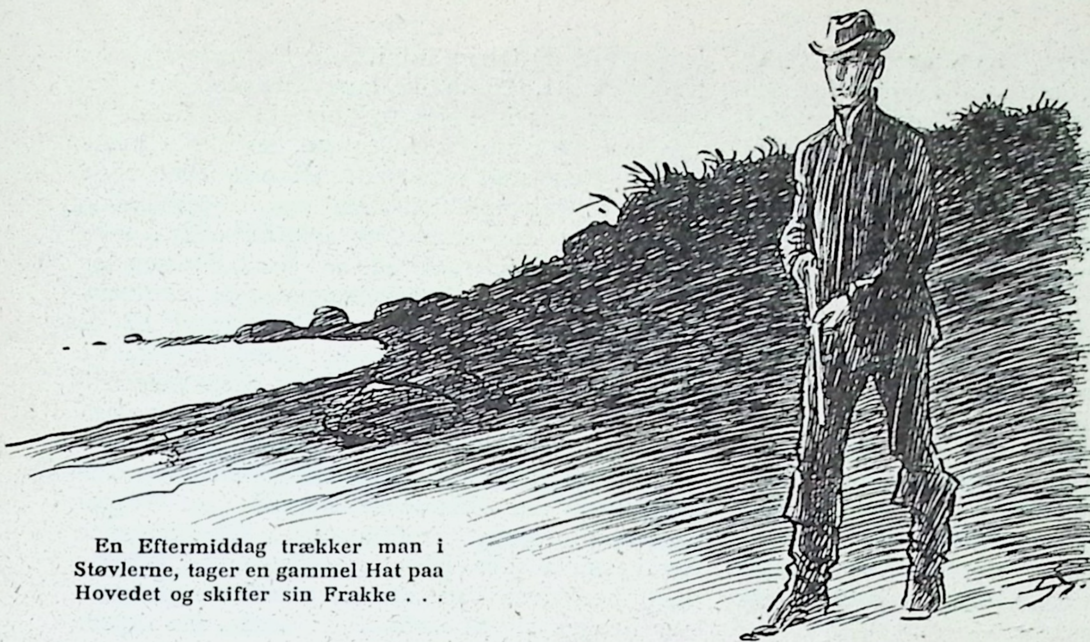
Det er Andetrækkets Tid. En Eftermiddag med Regnvejr og med Blæst mod Land trækker man i Støvlerne, tager en gammel Hat paa Hovedet og skifter sin Frakke med en anden, der maaske er fra længere Tid tilbage men tykkere og varmere. Man giver Bøssen lidt Olie, stopper Lommerne fulde af Patroner og vandrer saa ud til den aabne Strand i Mørkningen.

Der er stenet og bart langs med Vandet, som ligger og skvulper med Alger og Tang. Der gaar en Byge over Fjorden, en tæt og kold Regn begynder med Aftenen. Men det er netop Vejret, man maa ønske sig, for saa trækker Ænderne lavt. Pang! lyder det langt borte fra ved Kysten eller paa Vandet. Man snapper om Skæftet, man lytter og venter. Pang! Pang! lyder det igen fra to modsatte Sider, to kolde Knald. Saa runger det nærmere ved, og man er parat. Noget hviner frem paa Vinger ude fra Mørket, en susende Streg. Det er højt oppe. Bom! Bom! Man river Patronhylstrene ud med vaade Fingre. To ny Patroner, og Løbene smækkes i. Der gaar et Brus tæt over Vandet — Bom!

Og det bruser igen fra strakte Vinger i Mørket, man skimter og skyder. Noget plasker derude, og Vandet skvulper en død And ind i den kolde Tang. Man kan ikke se længere, men lige over sig hører man de trækkende Fugle, en svingende Flok, der har stemt sig imod Vejret, og man fyrer mod Himlen, doublerer, river begge Skuddene af i et Ryk. Rong! drøner det, og det svarer igen med Klang fra den aabne Fjord og den regnkolde Luft og fra Ens eget Hoved, hvor Kolbeslaget traf. Og hører man et Dump paa Jorden et Steds, maa man se, om det lader sig gøre at lede Anden op i Mørket.

Det er Efteraarsjagten ved Land. Men ude mod Nord, hvor Kysten slipper op og forsvinder i det dybe Hav, der er Gabet. Der tager Fjorden imod Havvandet, og der trænges Bølgerne. Der er et Sejlløb her et Sted i det fire Mil brede Fjordgab, det var forsvundet i over Hundrede Aar, indtil endelig en gammel Skipper ved et Tilfælde fandt det igen. Og her ligger et Fyrskib fordømt til evig Ensomhed i Havet. Her skal man ud, naar man vil drive Strandjagt paa større Fugle, paa Knortegæs og Svaner.

Men om Strandjagt er der meget at fortælle, og den kan drives under mange Forhold. At ligge en varm Augusteftermiddag og plaske omkring i en Baad inderst i Fjorden og skyde Ællinger, der dukker og svømmer og flagrer i Vandskorpen og endnu har gule Haar paa Svingfjerene, kan være meget fornøjeligt. Af og til et Knald fra Bøssen med Genlyd langt borte, hvor Folk gaar og høster paa Markerne, En And, en Ælling, der flyder sidelæns i Vandet med slæbende Vinge. Det skete uventet, den svømmede sammen med en hel Flok andre, og det gik godt, hvorfor skulde det da hænde, at den pludselig strakte Benene fra sig og blev liggende?

En Eftermiddag trækker man i Støvlerne, tager en gammel Hat paa Hovedet og skifter sin Frakke . . .

ud under Fødderne paa mig, medens jeg stod paa Armene i Vandet. Den Slags Ting fik jeg den dog snart vænnet af med, skønt det langtfra var noget Ideal af en Pram. Jeg havde lejet den paa ubegrænset Tid af en gammel Husmand og Aalestanger et Steds ved Kysten, den laa da paa Land med Tang over sig.

Vi gjorde imidlertid adskillige Ture tilsammen, jeg og Jollen, og vi holdt til flere haarde Tørn, end man maaske fra første Færd vilde have set os an for. Den fremmede og vildsomme Fjord med sine Grunde og utallige Indskæringer, med lange, mørke Strækninger og Spejlbilleder af Skyerne i en Uendelighed, udforskede vi under alle Vejrligets Omskiftelser. En Dag, da Vandet var mørkt og i stærk Bevægelse, kom en Sælhund op, ikke tre Alen fra Baaden, lige i Vandskorpen. Vandet løb af dens graa Ryg, og den stønnede, som om den kom helt nede fra Bunden. Den sank øjeblikkeligt igen. For Blæst og Strøm gik Bølgerne ind gennem Fjorden. Spover og Klirer fløj altid nær Vandet i smaa ilsomme Flokke, de saa's i Glimt, lyst og mørkt, eftersom de vendte sig. En enlig Krikand fløj sig en Tur. Men naar man saa en halv Mils Vej borte saa' en Linje af Graaænder eller Gæs sænke sig fra Luften og gaa ned. Død og Djævel! Ned i Prammen og Aarerne ud, men sagte, ingen unødig Opsigt. Naar man er kommen saa nær, at man kan se Fuglene i Vandet, gaar det ikke længere, man tager Aarerne ind og gør sine Forberedelser, ser efter om Bøssen er i Orden, om der er passende Skud i Løbene, spænder saa Hanerne og stikker den med Piben ud gennem Skydehullet, saa den er parat. Derefter maa man lægge sig paa Maven i det Vand, der staar i Bunden af Prammen, tage en af af de smaa Aarer i hver Haand og ved Hjælp af dem prøve at komme fremad. Der er ingen anden Maade. Man kan godt stikke Armene i Vandet til Albuerne og bruge dem som Luffer, for det gaar ikke af sig selv at faa Prammen listet skudnær. Den skal lige frem, hvis den drejer, er alt forbi, saa flyver de derude, hvilke Fugle det saa er. Der skal en uendelig Forsigtighed til, man roder dernede med Fingrene og de smaa, flade Pinde til Aarer. Man kan faa Hallucinationer, naar man længe har ligget og stirret i dette glidende Vand, i disse graa, fu-

Man ser paa det blodige Saar der i Armhulen; dér er den ramt, der sidder Skuddet. Og man føler sig grebet — af Lyst til at skyde flere. Vejret er godt, Solen skinner uforstyrrelig en Eftermiddag igennem, der ikke faar Ende saa snart, og det bliver en stille Aften, naar man ikke længere kan skyde, og Ænderne er trukket bort.

En saadan Dag først i Andetiden inderst i Fjorden er i Jægerens Favør, han har alle Chancerne. Og lad os ikke bebrejde ham, om han benytter dem. Der kommer Tider, hvor Havet ligger tomt omkring En, hvor Fuglene drager bort i Luften, saa højt som aldrig nogen kan sende sine Hagl. Der kommer Aftener, hvor man staar ensom og frysende ved Stranden og peger med sit rustplettede Gevær efter en Lyd i Luften. Og Dage, hvor alle Strabadser synes frugtesløse, hvor Vejret og Modgangen gør En mørk og indesluttet, medens Fejlskud og mislykkede Situationer tynger paa Sindet. Vildtet bliver hurtigt og paapasseligt. Gang paa Gang maa man give tabt og føle sin Nedværdigelse. Indtil pludselig igen et Glimt fra Bøsseløbet lyser op i hele Tilværelsen.

Men man maa i en Skydepram og saa til Søs. En Skydepram har Kajakform og er fladbundet og gaar derfor som en Torpedobaad i Vandet; den er saa lang og bred, at man lige kan ligge paa Maven i Bunden af den og sigte med Bøssen gennem Hullet i Skydebrættet, der er anbragt tværs over en lille Forluge. Til Prammen hører et Par almindelige Aarer, der er de egentlige Sejlredskaber, samt et Par smaa Aarer af en Alens Længde, som er fastbundne med en Strikke, en ved hver Side. Saa gælder det om at kunne manøvrere Fartøjet, helst staaende, saa længe man er inde paa grundt Vand. Første Gang, jeg gik fra Land i en saadan Tingest, kom jeg ikke saa godt fra det. Jeg stak en Aare mod Bunden og satte af med en saadan Virkning, at Prammen fløj tyve Alen

rede Bølger, der følger hinanden i evindelig Gang, man véd ikke, om man sejler forlæns eller baglæns, om man ror eller flyder med Strømmen. Fuglene synes snart nær ved, snart langt borte, undertiden ses de til højre, naar man ventede at finde dem til venstre. Men det gælder at holde ud, ikke give fortabt, de er der endnu. De kan flyve op i næste Øjeblik, men de er der endnu. Man er vaad og ryster i Kroppen, prøver endnu at komme lidt nærmere. Forude flyder der tydeligt nogle graa Fugle paa Bølgerne, de har begyndt at flagre, er bleven opmærksomme. Prammen svinger, Bølgerne bliver mørke, man maa skyde nu, hvis man vil have skudt. Man slipper al Ting og griber Bøssen, sigter saa godt man kan og skyder i samme Nu, som en Sværm af Vinger basker i Vandet og gaar til Vejrs. Men var der ikke en eller to af Fuglene derude, der slog vildt med Vingerne og blev liggende. —

Egentlig er det kun de gamle, øvede Strandjægere, der faar noget Udbytte af Jagten herude. Jeg har efter nogle særlig heldige Dage sidst i November set en tredive Stykker Dykænder og sorte Gæs hænge paa Væggen af et Hus her tæt ved Stranden. Et gammelt, klinet Hus, jeg ved ikke, hvad det var for En, som boede der. Men jeg har set en gammel Strandskytte manøvrere sig til en Flok Graaænder i Stormvejr. Det var et Mesterstykke, en Udfoldelse af Evner, der overgik selve Vejret og Bølgerne og de vilde Fugles Agtpaagivenhed. Og da han brasede løs med sin lange Strandbøsse, saa' man Ænderne formelig danse i Søgangen, saadan bed Blystumperne paa dem. Han var et gammelt Jærn til at skyde, han ramte dødeligt. Om hvorledes vi gjorde hinandens Bekendtskab skal jeg senere fortælle, og hvorledes vi svor hinanden Troskab til Bunden af Brændevinsdunken en Nat derude, da den haarde Frost vilde have dræbt os, og Bølgerne slog vore Baade mod Kysten.

Engang, før jeg blev kendt med Strømforholdene, var jeg kommen langt ind paa nogle stenede Grunde efter Spover. Da sank Vandet omkring mig, trak sig bort, jeg kunde have staaet af Prammen og gaaet tværs over som Farao over det røde Hav. Der var Lavvande i Fjorden. Stenene blev saa store, de syntes at skyde op af Vandet, og Havbunden grønnedes. Prammen stod fast. Men Strandfugle kom i Mængde fra alle Sider og pilede af Sted over Alger og Dynd, Ryler, Præstekraver, Graasnepper o. m. a.; og jeg sad der som i Tidernes Morgen, da Jorden dukkede grøn og frisk af Havet, og Livet myldrede.

Jeg søgte mig et Par Spover og Brokfugle ud, men den blev jo snart opdaget, og saa blev Ædegildet forlagt til et andet Sted. Der var mindst en Fjerdingvej til Vandet til begge Sider. Jeg hørte deres Frydeskrig langt borte og saa' store Rovmaager komme drivende. Jeg sad og saa' mod Land, Himlen lyste gladeligt oven over, og lange Solbilleder dannede sig ude i Fjorden. En Rødklire kom farende: gip, gip, gjyp, og saa til Vejrs for oppe fra Luften at skrige ned til mig, som jeg sad der i min triste Pram. Den stod som en dirrende Plet mod Solen, og jeg holdt til den. Og da jeg havde skudt, stod den endnu et Sekund urørligt og himmelhøjt, saa saa' jeg den bøje Halsen og sænke Stængerne. Og saa kom den ganske langsomt ned, stendød gennem Luften, og med de lange, røde Ben skrævende. Men jeg maatte sidde derude mellem Strandens Sten hele Eftermiddagen, til Højvandet endelig kom og lettede min Pram.

Der var Dage, hvor Fjorden laa stille og forladt, hvor man kunde sejle rundt ved Bugter og Holme uden at træffe andet end en skrigende Strandskade eller en Krage, der strøg med Maageflugt hen over Vandet, thi ved Kysten uddanner Kragen sig til Strandfugl. Maagerne plejede jeg ikke at skyde paa, men en saadan Dag, da jeg roede omkring, skød jeg en Svartbag. Den kom straalende hvid gennem Luften. Jeg skød den i Skulderen, og den store, blinkende Fugl gik skraat ned med Næbbet som et Spyd i Søen.

Til andre Tider sejlede der fremmede Fugle paa Vandet, Lappedykkere og Klyder med Næb som lange Krumsabler. Og jeg har set Rødvittens, den store Kobbersneppes blanke Bryst forude for Bøsseløbet, naar den paa Træk gik over Fjorden. Og jeg har siddet ved Land, naar det var Aften, og der var Dug i Græsset; mens det begyndte at taage over Engene har jeg ligget og lyttet til Stemmerne derude fra, de nære og de fjærne; dem jeg kendte, og dem jeg aldrig før havde hørt. Det lød som Aande og Sang fra Luft og Hav, mens store, graa Hejrer fløj skummelt langs Kysten.

Langt hen paa Efteraaret kom der ude fra Havet trækkende store Skarer af sorte Gæs. De kom fra en eller anden nordlig Strand og søgte ind i Fjordene. Deres Skrig var skingre og anmassende, som de plejer at lyde fra Skær og øde Havbugter. Inde fra Land saa' man dem undertiden staa til Vejrs i Skyer, og saa blev der Jagt. Ikke om Dagen alene men ogsaa om Natten hørtes Flokkenes høje Skingren, og pibende Bøsseknald.

Jeg deltog i Efterstræbelserne. Jeg laa en Dag i min Pram kun besjælet af Mordlyst, roende frem og tilbage over Fjorden, krydsende op mod Vejret, drivende af Sted med Strømmen, hensynsløs og gram i Sind. Nu laa der atter en fem, seks Stykker ved en Holm. Men før det afgørende Øjeblik kom, lettede de betænksomt. De trak mig tilsøs igen, lokkede mig helt over paa den anden Side af det store Sejldyb, og saa drog de bort over Bølgerne.

Og derude blev jeg et Offer for Havgusen. Den havde nærmet sig uset og kastede sig pludselig over mig, som jeg sad der ene paa Havet. Og samtidig blev det en rivende Strøm.

Jeg kunde ikke holde Rede paa Verdenshjørnerne og sejlede rundt uden Med; Strømmen havde sat Bølgerne i en saadan Gang, at Prammen hoppede. Saa snart jeg kom ud, hvor Vandet gik gennem Sejldybet, fløj Prammen rundt, saa Aarerne snurrede i Hænderne paa mig, og jeg var lige ved at staa paa Hovedet. Jeg prøvede Gang paa Gang, men fik stadig den samme Hvirvelfart tilbage.

Engang havde jeg oplevet noget lignende paa Ringkøbing Fjord, da jeg tillige med en anden ung Mand vilde sejle over til Stadilsiden. Det blæste en rask Storm, og Baaden gyngede, naar den kom ud paa aabent Vand. Min Medrejsende var Missionsmand, og naar det kneb, slap han Aaren og begyndte at bede, medens jeg mere primitivt brugte Eder. Ved fælles Anstrengelser slap vi da ogsaa godt over.

Men nu sad jeg her som en Indianer i Kano paa Rio Colorado, nu kunde jeg selv have anraabt den store Aand Manitu, Vandenes Behersker. Jeg styrede endnu engang ud i Strømmen, og da var det, at jeg nær var stødt sammen med den gamle Strandjægers Baad, som han var for Hjemgaaende med to skudte Gæs. Vi forhandlede lidt som to Mænd af hver sin fremmede Stamme, der første Gang træffer hinanden paa Floden, og jeg gik saa med ham i Land paa hans Side for at vente, til Taagen lettede. Han boede alene i en Wigwam, og da han havde faaet gjort Ild, lavede han to stive Kaffepunser til, som vi skulde have ned, at Strabadserne kunde fortage sig. De tøede saa behageligt i Kroppen, og vi fik flere. Men fra den Dag af var den gamle Niels Kristian Laun og jeg Venner.

Om Aftenen i Maaneskin gik jeg saa over. Strømmen var strid, men nu kunde jeg Trækkene. Naar Vandet hævede sig, huggede jeg Aarerne i og holdt Prammen, saa den rystede. Den rejste sig med Kølen over Vandet, den gik som en Luftgynge. Haa, haa! det var en Dans paa Bølger.

En Dag, da jeg var med den Gamle paa Jagt, hørte vi nogle mærkelige Lyde et Steds fra, og vi sejlede efter dem. Der dukkede da ogsaa noget mørkt frem paa Vandet ude i Kimmingen, og da vi kom nærmere, saa' vi, at det maatte være en uhyre Sværm af Fugle, der havde besat nogle store Sten paa lavt Vand. De mærkede ikke, at to Punkter, der maaske fra først af lignede de andre Sten, gled langsomt hen imod dem. Luften sagde dem intet om Død og Fordømmelse — de fløjtede ubekymret, til Haglene piskede dem. Da suste de op som et Uvejr uden et eneste Skrig, som var de slagne med stum Rædsel; men gamle Laun frydede sig, han var hjærteløs som alle gamle Jægere. Og Jæger var han saa god, som jeg ikke har truffet nogen bedre i Danmark. Han kunde taale Strabadser, han kunde skyde; han var hurtig og snild og udholdende som Vildtet han jog; han var tavs, og han gav aldrig efter. Nuvel, han var ikke Lystjæger. Han var Jæger af Naturdrift og Levevis som vore Forfædre, og de var dog vel Jægere, selv naar de kun gik klædt i et Skind og havde en Bue i Haanden. Jeg har aldrig set ham falde hen i Naturstemninger eller lamentere over Solnedgangen. Han levede jo alt dette, det var ikke noget at fantasere over. Det var Fjordens lange Dag og dens graa Nat, det var Luftens og Skyernes Vekslen i alle Aarstider, det var Vinter og Sommer og svindende Aar, Livet der gik. Det var jo dèt at ligge dyngvaad eller stivfrossen paa Bunden af en Pram med Bøssen i Haanden, og med Synet strakt over Bølgerne eller ud mod den øde Himmel.

Vi havde gjort et godt Skud, det var nok, der var intet at filosofere over; og vi samlede og fangede efter Katastrofen over fyrretyve Fugle mellem Stenene og paa Vandet. Det varede to Timer.

Laun var en barsk Karl at se paa Land. Han var grovt sat sammen, havde tykke Ankler og Haandled. Havde han gaaet ret, var han temmelig høj, nu syntes han kun at være lidt over Middel. Hans Benklæder var altid for korte, som var de krøbne op, ved at han sad saa meget paa Knæene i Prammen. I det hele havde han en Del Stivhed i Kroppen, og nogen Gigt havde han samlet sig ved at ligge derude paa Fjorden i Kulde og Frost. Han kom undertiden ad Vejen med en stor, flad Løb paa Ryggen, en af de flettede Pilekurve, de brugte i Strandhusene til Fisk. Han gik ikke omkring og solgte, men han havde nogle Steder at levere til, naar han fangede noget. Det var mest Aal eller Flynder. Naar han saa havde siddet inde lidt og faaet et Par Mellemmader og nogle Drammer, blev han gerne snaksom. Hjemligheden i Stuen meddelte sig til ham, og han sad godt i Varmen. Der kunde godt være baade fjorten Dage og tre Uger, imellem han kom omkring, og i al den Tid havde han blot sig selv at gaa og mumle med. Han holdt meget af Drammen, den og Stuevarmen kunde undertiden bringe en egen barsk Mildhed op i ham, saa han kom til at bande og le og holde Styr med Børnene. Men saa fik han gerne sin Hoste. Det var en lang, sejg, harkende Hoste, der løsnede en Masse Slim i Brystet — det var al den Kuld, han samlede om Dagene, der havde sat sig der, sagde han. Hans Ansigt, der var rødsprængt af Vind og Vejr, kunde blive helt blaaligt, naar Hosten var ved at tage Vejret fra ham; og han var kommen til at gaa med et brunt, strikket Halsklæde til Stadighed for Brystets Skyld. Sagen var vel den, at Laun ikke var født op ved Kakkelovnsvarme; naar han var ude, hørte jeg ham aldrig kny.

Luften havde faaet en egen grumset Farve, graa og sort, der blev ved at holde sig længe, den passede godt til de korte Dage og til den tavse Aarstid. En Dag saa' jeg Svaner. De syntes at flyve langt bort, som om Vandene her ikke angik dem. Men en Aften gik Niels

Og en af Svanerne styrtede ned, faldt voldsomt i Vandet, rød og blodig paa Halsen.

Kristian Laun og jeg ud i den store Baad for at skyde ved Lygte (jeg maa bemærke, at det nu allerede ligger flere Aar tilbage, for jeg tror nok, Fremgangsmaaden er bleven ulovlig siden). Det var stille Vejr og et tæt Mørke. Laun roede alene, han vidste Vejen i Fjorden. Jeg sad henne ved Lygten, der var gjort fast for i Baaden; den lyste et Stykke frem som over et sort Dyb, dens Skær faldt svagt tilbage over Bøsserne, et Tov og nogle Bundbrædder og over gamle Launs tavse Hoved, naar han Gang efter Gang bøjede det frem. Hans Hænder saas tydeligt om Aarerne, de var smalle i Grebet men blev bredere udefter med store Knoer, de bøjede Fingre syntes noget ubevægelige af Kulden. Under den bageste Luge skimtedes en Flaske. Rundt om os var Vandet og Mørket.

Vi sejlede længe. Langt borte har man maaske tænkt, at det var Lyset fra et Vindue, man saa', eller en Vogn, der kørte ad en Landevej med Lygte ved Kuskesædet. Aarerne gav engang imellem et lille Plask i Vandet, der kom et Vindpust, og Lygten blaffede et Par Gange, saa det næsten blev mørkt foran Baaden. Jeg sad og saa' paa den Gamle, han maatte jo vide, hvor han sejlede. En Gang hørte vi et stort Plump ude i Mørket, jeg fik en uhyggelig Fornemmelse og greb fat i Baadens Kant. Det var, som om et stort Dyr havde hævet sig pustende op af Vandet og vendt sig med et Skvalp.

Og vi sejlede videre ud ad den mørke Fjord. Jeg sad med en Bøsse i Hænderne paa det vaade Tov, som jeg havde rullet sammen i Bunden af Baaden. En eneste Gang syntes jeg at skimte Banker et Steds ved Land; men snart havde jeg igen Fornemmelsen af det aabne Vand til alle Sider. Da lød der pludseligt et skarpt Sus oven over os, et Sus langt ud i den sorte Nat. Ænderne . . . sagde Laun. Jeg hørte Blodet ringe for Ørene, Bøssen havde spændte Haner. Og da saa's der forude, som kom de frem af Mørket, en Flok Graaænder — Fjordens Vildt, Graaænderne — jeg saa' Andrikker imellem dem, Spejlet i Vingerne. De svømmede forvirrede sammen i en tæt Klump, og jeg skød hurtigt to Skud paa dem. Der blev seks. De saa' underlig uformelige ud paa Vandet, hvor de flød, naar Lyset skinnede paa dem. Vi var komne i et godt Terræn, lod det til. To Gange traf vi Gæs, men de fløj, inden jeg fik skudt; sidste Gang skimtede jeg dem lige i Lysstriben og skød saa efter Lyden, da de fløj. Der faldt en et Stykke ude, hørte vi, men den var ikke til at finde, skønt vi længe sejlede omkring efter den. Jeg skød en Havlit. Den sad midt i Lyskredsen og begreb intet — hvor vidunderligt! Mon den nogensinde havde drømt sig større Æventyr i de øde og kolde Nætter? Jeg havde ikke set den straks, som den vippede paa Vandet saa fin og broget. Haglene slog den saa ubarmhjærtigt.

Det var en mystisk Nat. Foroven blinkede Stjærnerne, men over Vandet laa Mørket tæt og uigennemtrængeligt. Udstrakt og dybt til alle Sider laa Vandet og Mørket. — Man kunde sejle uafbrudt, evindeligt, uden Anelse om hvorhen. Her i denne Bugt, i denne kolde Fjord, en af de tusinde Fjorde mellem Øer og Lande, mellem Hav og Hav, som de findes paa Jorden. Frem i den runde Lyskreds fra Lygten kom Bølgerne, kom Vandet, fik Glans og forsvandt til Siderne. Idelig og idelig et nyt Mørke og et nyt Dyb foran og omkring os. Og en Tavshed, en Forglemthed, under hvilken kun gamle Laun rykkede i Aarerne. Undertiden dog en Fløjten i det fjærne, en Piben, et Sus hen over Havet og ind under Stjærnerne. Da hørte vi paa engang larmende Vingeslag i Mørket foran og en Plasken i Vandet, som om vældige Fugle fløj op — i næste Nu saa' vi Svanerne, hvide, langhalsede, med store, krumme Vinger, Mørket syntes le-

vende af hvide Fugle. Det var som et Syn, et Virvar, en Forfærdelse, et vildt Slag i Luften for at slippe bort. Baaden var fløjet frem i et Sekund for Launs Aarer, og den Gamle havde sin Bøsse klar, før jeg endnu havde skudt, saa dundrede der et Skud fra os begge samtidig. Og en af Svanerne styrtede ned, faldt voldsomt i Vandet, rød og blodig paa Halsen. Maaske havde vi begge sigtet paa den samme, eller en af os havde skudt forbi, eller der fløj maaske en til bort i Natten vild og saaret. Vi fik den store Fugl med de vældige Vinger ombord og søgte at mærke os, hvor omtrent paa Fjorden vi havde skudt den. Det maatte være langt ude, der syntes ingen Kyst at være til nogen Side, og man mærkede ligesom det kolde Havs Nærhed. Der var ogsaa høj Søgang her, og Lygten lyste uroligt. Saa drejede vi af og sejlede i en anden Retning. Sejlede og sejlede med Fjordens Øde bag os.

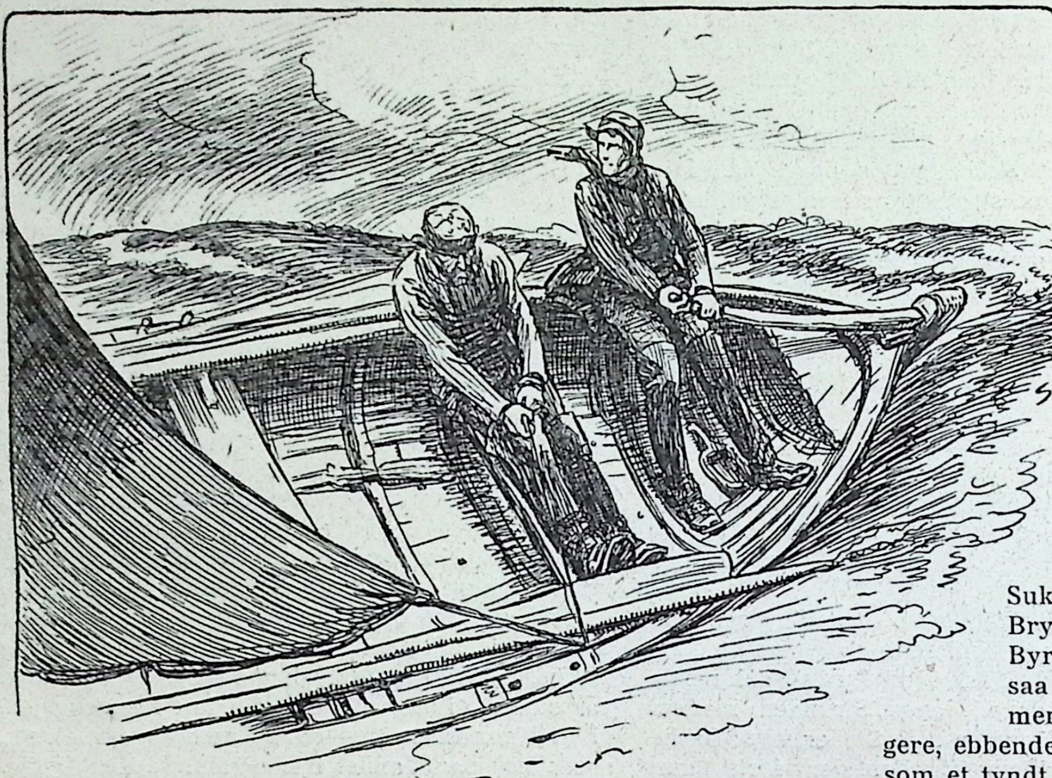
Senere hen i mørke Nætter, naar Skyerne stod stille og graa paa Himlen, tog vi ogsaa ud og stangede Aal ved Blus. Med Lygten skinnende i Vandet stangede vi langs Stranden mellem Sten og Tang. Vi undersøgte Steder, hvor Buske af Blæretang saa's paa Bunden, der vidste Laun nemlig i Følge den Menneskealders Erfaring, Fjorden havde givet ham, at Aalene sad. De vaade Klynger stod saa slimede og graa i Strømmen rundt om en Sten, derind under skulde Lystret, der sad Aalen. Saadan en stor Sten med en Klynge Alger paa, det var et godt Sted for en Aal at søge til om Natten, der var Strøm og frisk Træk, der kunde den sidde med det lille, spidse Hoved fremme, tage til sig af Vandet og trykke det ud gennem Gællerne ved at lukke Munden, tage til sig igen og saa fremdeles, mens de fine, haarde Perler af Øjne skinnede dernede som et Par Sandskorn. Saadan var d e n s Liv. Mangen en var under det første urolige Efteraarsvejr sluppet fra en Tørvegrav over i Bækken og havde svømmet og bugtet sig gennem Dynd og Vand gennem Grøfter og Aaer helt her ud; for maaske at blive taget i aaben Fjord. Jeg mindedes et Kær et Sted, hvor der, mens jeg var Dreng, stod et gammelt Stigbord i en Bæk, der kunde man fange Aal dengang. Og de dybe Høl ved Brinkerne; Vandingsstedet, hvor Kreaturerne havde traadt Engen sort, og hvor Vandet rislede over Sten og Mudder.

Laun stod ved Siden af mig med det lange Uldklæde om Halsen. Han stak med Lystret i Tangen, ind under Stenene og i Sandet; man kunde høre Stagen glide i hans haarde Hænder. Naar det kradsede Laun i Halsen, saa havde vi en Flaske Brændevin, der laa under en Frakke i Baaden, den smagte vi paa og tog saa fat med Aalejærnene igen. Saadan sled og stangede vi flere Timer i Træk. Imellem sagde en af os noget — som den anden maaske svarede paa en halv Time efter, Tiden løb jo ikke fra os her. Ellers stangede vi og rykkede, stangede og rykkede. Laun tumlede lidt over Bundbrædderne, naar han flyttede sig, bandede for sig selv i Mørket og spyttede i Hænderne for bedre at holde ved Stagen. Der kunde komme en let Vind inde fra Land, fra Markerne, og blæse Vandfladen op, saa den blev mørk og uigennemsigtig; saa holdt vi stille hver med sin Stang. Om et Øjeblik var der klart igen ned til Bunden, man kunde se en Karpe kravle hen over de kolde Smaasten, en Flynders Finne stikke ovenud af det oplyste Sand — fine, gennemsigtige Vækster af trevlede Traade bevægedes oprejste eller flydende under Vandet.

Taage og Kulde og Graavejr over Fjorden og Landet dannede gerne ud paa Aftenen en kold Støvregn, en tæt Rogg. Ved Lygten kunde jeg se Launs Skæg hænge af Væde, han var kold i Ansigtet, bleg hen under Øjnene. Som fine Fnug eller som Rim var Regnen at se i vort Tøj. Hvor trykkede Kulden os, og Arbejdet! Natten var mørk; højt oppe, dybt under os og ud over Vandet til alle Bredder var Natten et eneste Mørke. Jorden med Marker og Kyster og Skove var sunket tilbage i Mulmet. Kun Laun og jeg, vi to Mennesker med vore Bøsser og Aalejærn, roede her paa Vandet i en Pram, ved en Lygte.

Saaledes levede jeg og den gamle Jæger der ved Kysten, ved denne Fjord, der fra Kattegat breder sig langt ind i det østlige Fyn. Laun var Strandskytte og Jæger paa disse Vande og Strækninger, han var bleven hjemme d e r gennem Aarstiderne og Vejrliget. Efter hvilken Bestemmelse jeg fandtes der vedrører noget andet, jeg kunde lige saa godt have fundet en anden Havbugt, være kommet til Kysten et andet Sted hinsides Bankerne og Skovene mod Syd eller Nord. Men han vil dø d e r, den Gamle, hvor han har levet; ham har Tiderne, ham har Aarenes Kendskab til den Fjord, til det Stykke Strand og de Mennesker bundet til Stedet. Der vil jeg kunne træffe ham jagte endnu, om jeg kom til dette Sted igen. Hvis ikke han er druknet engang i de mellemliggende Aar; hvis ikke man en Dag har fundet ham liggende med Næsen i Vejret, midt paa Jorden, under Himlen. Han kunde jo være kommen uheldig af Dage, have haft det Uheld at komme til at trykke paa Aftrækkeren med Tæerne, saa Skudet satte sig i Armhulen og Brystet paa ham. Men hvis han gaar bagover engang, og man finder ham regnvaad og kold i Ansigtet, da er der ikke mere ved d e t; det kan godt gaa stille af, han var altid en Mand, der ikke holdt af mange Omstændigheder.

Sidste Gang vi var paa Jagt sammen, Niels Kristian Laun og jeg, var en hundekold Vinterdag. Kulden havde drevet de store Fugle, Gæssene og Svanerne, ind i Fjorden. Hvor Stormen og Havfraaden stod gennem Gabet som gennem en milevid Port, der laa de gemte mellem Bølgerne, slyngedes til Vejrs af Brændingerne, susede gennem Snetykningen, Vinternattens øde og stride Snestorm. Vi var gaaet ud om Eftermiddagen i de smaa Baade, men kunde

Laun holdt Sejlet, og jeg havde med nogen Anstrengelse Kommando over Roret.

undertrykt Bevægelse løftede de hele Vandfladen, løftede den og sank. Vi nærmede os Kysten derovre og saa', hvorledes Bevægelsen langeligt forplantede sig ind imod den. Stigende vældigt og ensomt langt ude, hævende sig med et Suk, Havets uhyre Suk fra dets tunge Bryst, der bærer alle Byrder, bredende sig saa langt Øjet rakte, men svagere og svagere, ebbende ud, for tilsidst som et tyndt Vandskyl at flyde op over de raslende Smaasten paa Stranden.

ikke faa dem klar af Kysten. Aarerne var glatte af Isslag, Tovet og alt, hvad vi skulde tage ved, frosset. Der var Is langs Stranden og inde paa Land, og paa den Side, der vendte mod Sneen, hvidnede Jorden mere og mere for hver Byge, der kom. Vinden var i Vinterhjørnet, det stride Nordvest. Vore Pramme huggede ind i den skarpe Is, tørnede sammen og gav sig ved Stødene. Laun bandte og raabte i Blæsten, han stindede sig med de lange Ben mod et Bræt og med Øjnene i hvidt Raseri mod Skyerne, men fik kun knækket en Splint af en Aare. Strømmen gik derude som en milelang Rejsning af Bølger, Vandet slog i store Skvalp mod Land.

Vi fik da den store Baad ud, den var gjort af tunge Planker og havde en Køl som en Skonnert. Men der skulde ogsaa en Hvals Styrke til at bryde Vej gennem disse Vandbjærge. En Tid gik det nogenlunde; Laun holdt Sejlet, og jeg havde med nogen Anstrengelse Kommando over Roret. Inde over det store, frosne Land saa' vi Snebygerne trække op. Mørknende alt bag sig jog de piskende ud imod os. Og da kæmpede vi. Jeg laa over det isede Ror, som om det gjaldt Livet; jeg holdt det, men selve Dybet stemmede sig imod, og i samme Nu jeg var gaaet over Bord, var Baaden kæntret. Nu dreves den fremad af Bevægelsen nedenfra, den gik for det stive Ror, den løftede sig rystende og søgte undertiden nedad som et tungt Havdyr.

Da vi kom over Sejlløbet, blev der roligere. Bølgerne brødes ikke her, men som en dyb,

Men jeg skal fortælle saa kort som muligt om den iskolde Nat, der indtraf. Vi sejlede Nord paa, det var lige ved Aften, men temmelig lyst i Luften, eftersom Bygerne var hørte op, i alt Fald kom der kun med lange Mellemrum et fint Pust af Sne. De pløjede og tilsneede Marker saa's hele Tiden bratte mod Vandet, medens vi stadig sejlede udad. Af Vildt var der intet. Forladt laa Fjorden og Havet, forladt var Luften omkring os og den frosne Jord, hvor vi saa'. Hvilken øde Sejlads.

Himlen var skyet, men vidt strakte den sig under sine Udladninger af Kulde; hvor den blaanede, saa' man lige ind i den isnende Vinter. Laun sejlede. Han drejede, men sejlede saa ud efter igen. Endelig begyndte vi at gaa over, vi begyndte det sanseslöse Forsøg at sætte over Sejldybet. Vi sejlede i stigende og synkende Vandmasser. Vi løftede os, som slap vi pludselig Dybet dernede — og vi sank dybt, gik med Havets vældige Sænkninger nedad. Vi sejlede mod Undergangen. Stormen hørtes som en Torden fjærnt i Havet, og Fjorden brølede igen ud af sit milebrede Gab.

Hvad der nu paafulgte varede i Timer — det var, som om Tiden forsvandt, reves bort og gik under i Bulder, Blæst og Bølger. Havet væltede sig frem som Flokke af Dyr, Rækker af Dyr, Tusinde og atter Tusinde Dyr med grønne Øjne og flyvende, hvide Manker. Naar Maanen et Øjeblik sendte sit skraa Lys ned, blinkede det endnu grønligere derude, og Børsterne skinnede paa Havdyrenes Rygge, naar de i uendelige Rækker styrtede sig frem vidt og bredt, hvor man saa'.

Og saa denne uhyre Stønnen, denne Havets Aandenød, naar det kæmper! Hvor det vaander sig, det kolde, det dybe, det sjælløse Hav! Det tindrer et Nu og sortner, som havde det faaet Magt med sig selv, og saa rejser Bølgerne sig paany afmægtigt. Det er i et saadant Øjeblik, at man kan betages af den mærkværdige Lyst til at kaste sig over Rælingen, til at styrte sig i Søen.

Jeg tror endnu, at jeg, mens alt dette stod paa, saa' et Hoved lidt fra Baadens Kant, et Hoved og en stor Krop, der bugtede sig; jeg fyrede i alt Fald begge Løbene af paa det, druknede to Skud ned i Havet, uden at det næsten var hørligt. I det samme gik der en Bølge over Stedet, og jeg kunde ikke se mere i Mørket.

Engang, da Laun øste, medens jeg styrede med den ene Aare og Roret, saa' jeg, at han var iset til fra øverst til nederst. Hans altid haarde Ansigtstræk var fuldstændig stivnede. Selv sad jeg ogsaa i stivfrossent Tøj, og mine Ben, opdagede jeg, var uden Følelse, men Brystet brændte. Herregud, det var nok sidste Gang, at man var paa Jagt! Jeg ved ikke, hvad det var, at Laun bandte, men han sad paa Knæene og drak Brændevin, som om det var Vand. Da jeg bagefter drak, mærkede jeg ogsaa, at det ingen Virkning havde, der var andre Ting, der bed bedre paa.

Men vi undgik dog begge den Nat den forsmædelige Død, den hundekolde Død, der boltrede sig i Havet; vi var endnu adskillige Jagtture forbeholdte. Dog ikke tilsammen. Vi saas iøvrigt ikke siden, saavidt jeg husker, men jeg ved, at Laun den Nat, da han kom hjem, drak sig to store Kaffepunser, hvorefter han som en syg Havodder borede sig ind i en Bunke Hø, hvor han laa og rystede i to Dage, til Kulden gik af Kroppen. Saa var han den samme igen. Og en Solskinsdag eller en taaget Aften kan man atter faa Knaldet af hans lange Strandbøsse at høre langt borte under Bankerne eller ude over Fjorden.

DON RAVANAS LIVRET

AF

LUIGI PIRANDELLO

OVERSAT AF REGITZE WINGE

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Cosimino, Sakristanen ved Santa Maria Nuova-Kirken, stillede hver Dag sine tre Sønner ud paa Vagt paa hvert af Stadens trende Torve. Saa saare de i det fjærne saa' „la Sgriscia“, Sognepræsten, Don Ravanàs gamle Tjenestepige, komme haltende, havde de Ordre til at styrte hjem og melde deres Fader det.

Aldeles aandeløs kom den yngste Søn en Dag flyvende hjem fra Fisketorvet.

— Fader, la Sgriscia, la Sgriscia!

Og afsted fo'r Cosimino.

Han naaede den gamle Pige, just som hun stod og købslog med en Fiskehandler om en Haandfuld Krebs.

— Vil du væk med dig herfra, din gamle Djævel! — raabte han.

Og idet han vendte sig til Fiskehandleren, tilføjede han:

— Giv hende dem ikke! Hun maa ikke købe det Stads!

Med Armene plantede i Siden, opadvendte Haandflader og langt fremstukne Albuer belavede la Sgriscia sig paa et trodsigt Forsvar; men Cosimino gav hende ikke Tid til at aabne Munden. Med et vældigt Puf ødelagde han hendes Forsvarsstilling, og søgte saa med opstrakte Arme, som naar man genner Fjerkræ, at fortrænge hende under Udraab som:

— Væk herfra! Til Helvede med dig!

Fiskehandleren tog nu Parti for sin Kunde, der var begyndt at retirere; Folk ilede til fra hele Torvet for at skille de stridende Parter, der allerede var komne i Totterne paa hverandre. Rasende hylede Cosimino:

— Nej, nej, hun maa ikke købe Krebs; jeg vil ikke have Padre Ravanà til at spise dem; han hverken maa eller bør spise dem! Lad hende blot gaa hjem og sige ham det fra mig! Hun er som selve Djævlen til at friste ham og ødelægge hans Mave!

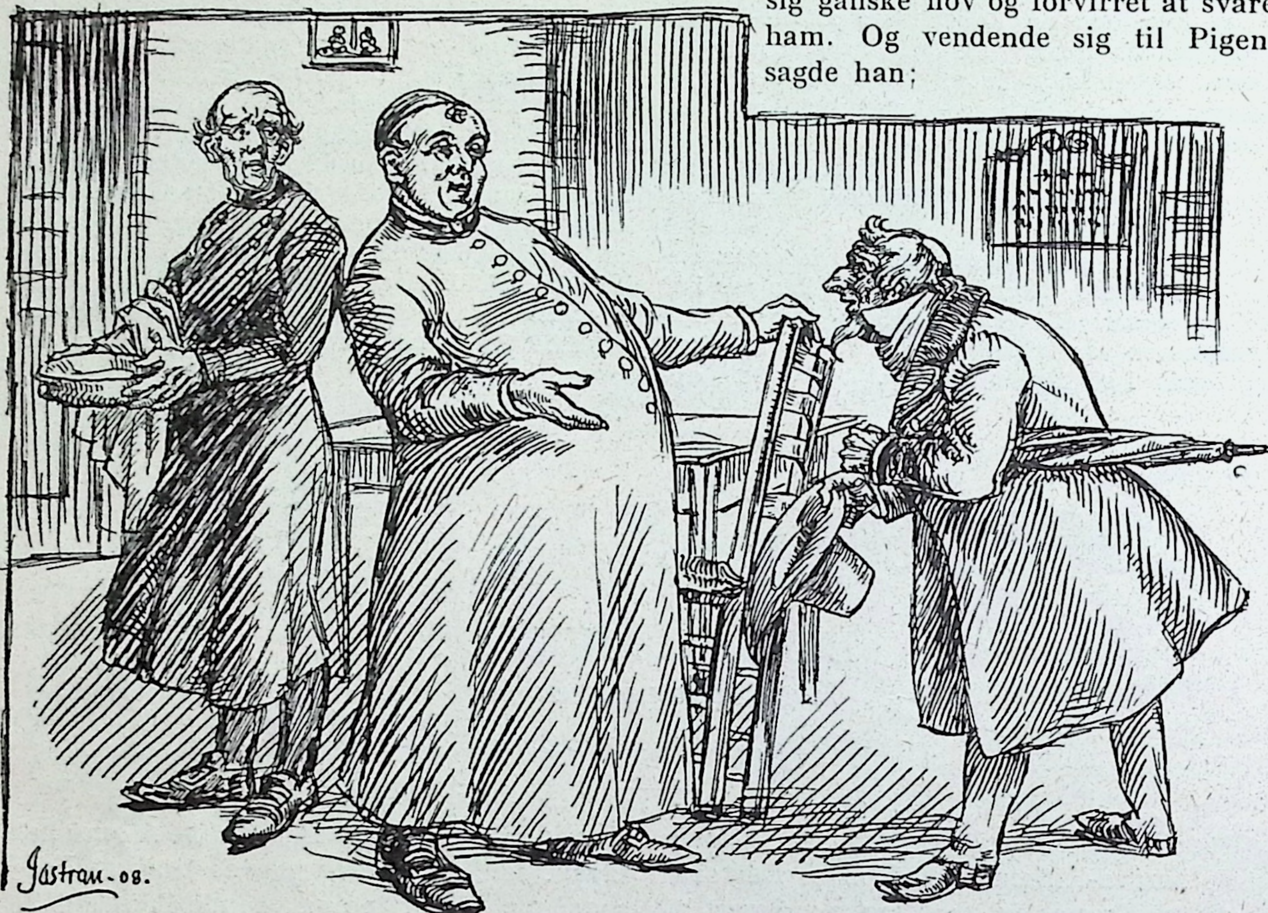
Til al Guds Lykke kom selve Don Ravanà

just i dette Øjeblik spadserende over Fisketorvet.

— Der er han! Don Ravanà! Don Ravanà! Kom herhen! — raabte Cosimino, saa saare han fik Øje paa Præsten. — Maa jeg spørge, har De givet Pigen Ordre til at købe disse Krebs?

Kød, kogt Kød, Mælk og Suppe, det har Doctoren givet Dem Lov at spise, og ikke andet. Har De maaske ikke forstaaet det! Pas De paa, jeg ikke kommer til at tale over mig!

— Saa, vær nu rolig.... Javist, javist har du Ret, min Søn! — skyndte Don Ravanà sig ganske flov og forvirret at svare ham. Og vendende sig til Pigen, sagde han:

Kort efter traadte Doctor Nicastro, en lille bitte, vindtør, ældgammel Mand, ogsaa derind.

Paa Don Ravanàs runde Ansigt, der blegnede, sittrede et nervøst Smil.

— Nej, sandt at sige...

— Hvad har De ikke! — udbrød nu la Sgriscia bestyrtet og forbavset. — Vil De nægte mig det lige op i mine aabne Øjne?

— Vil du tie stille! — befalede Don Ravanà i en indigneret Tone, for at bringe hende til Tavshed. — Har jeg sagt Krebs? Fisk, sagde jeg...

— Nej, slet ikke Fisk! Krebs, sagde De! Krebs, eller jeg skal aldrig forlange at gaa fra dette Sted...

— Krebs eller Fisk, er det ikke et og det samme! — skraalede da Cosimino, under Publikums Latter, overdøvende baade Præsten og hans Pige. — Suppe, Mælk og kogt

— Gaa du blot hjem. Kogt Kød, som sædvanligt....

De Omkringstaaende hilste denne melankolske Ordre med et endnu højere Latterudbrud, og Don Ravanà banede sig Vej gennem Mængden som en Snegl gennem Ild, mens han med et tvungent Smil sagde snart til en, snart til en anden af sine Sognebørn:

— Den brave Cosimino!... Ja, Herregud, man maa ikke blive vred paa den gode Cosimino!... Han gør det til mit Bedste... Saa, kan I saa lade mig komme frem, kære Børn. Ak ja, vist saa: Kogt Kød, Mælk og Suppe! Andet maa jeg ikke spise. Cosimino har Ret, Cosimino har Ret...

II.

— Hør, kan du se — hviskede Don Ravanà, der stod foran Altret, med nedslagne Øjne ganske sagte til Sakristanen, som var ved at helde Vand og Vin i Kalken — kan du se, Doctor Nicastro er i Kirke? Han sidder heroppe i Nærheden, lige ved Altergitteret... Naa! Lad dog være at vende dig, din Dumrian!... Nej, der, til højre... Naar du kan, saa gør Tegn til ham, at han efter Messen skal komme ind i Sakristiet.

Cosimino blegnede, rynkede Panden og bed Tænderne sammen som for at tilbagetvinge et Vredesudbrud.

— Saa har De altsaa i Aftes spist...

— Vil du tie stille! Skammer du dig ikke! — skændte Don Ravanà ikke synderlig sagte, idet han vendte sig og saa' strængt bebrejdende paa Sakristanen. — Her, foran selve det hellige Sakrament!

Denne Irettesættelse hørtes af de Andægtige, der sad paa den første Bænkerække; og en indigneret Mumlen løftede sig et Øjeblik mod den stakkels Cosimino, som blev kobberrød i Ansigtet. Han vidste knap, hvor han skulde sætte de smaa Flasker med Vand og Vineddike, saaledes skælvede han af Skam og Forbittrelse.

Da Messen var forbi, fulgte han med rynket Pande og truende Mine Don Ravanà ind i Sakristiet. Kort efter traadte Doctor Nicastro, en lille bitte, vindtør, ældgammel Mand, ogsaa derind. Han var saa sammenbøjet af Alderdom, at hans Hatteskygge næsten berørte hans krogede Ryg. Han bar meget gammeldags Klæder og havde Skipperskæg.

— Hvad fejler vi i Dag, Padre Ravanà? — spurgte han med sin lidt snøvlende Stemme og kneb efter sin Sædvane sine øjenbrynsløse Øjne sammen. — De har jo, Gud velsigne Dem, et Ansigt, der strutter af Sundhed!

— Har jeg?

Don Ravanà saa' et Øjeblik usikkert paa Lægen, som om han ikke vidste, om han skulde tro ham eller ej; saa tilføjede han i en irriteret Tone, ligesom beklagende sig over en ham tilføjet Forurettelse:

— Men det er jo ogsaa Maven, kære Doctor, det er jo ogsaa Maven, og ikke Ansigtet, det er galt med!

— Ja, det tror jeg! — busede det ud af Cosimino, der vendte sig og saa' til den anden Side.

Don Ravanà sendte ham et knusende Blik.

— Ja, saa lad os sætte os, Padre Ravanà — sagde Doctoren. — Lad os se lidt paa Tungen.

Med nedslagne Øjne skød Cosimino en Stol frem til Don Ravanà, mens Doctor Nicastro flegmatisk drog sine Briller ud af Foderalet, satte dem paa sin Næse og beskuede Patientens Tunge.

— Ja, den er skam belagt.

— Er den belagt? — gentog Don Ravanà og trak den ind igen saa hastigt, som om Doctorens Ord havde brændt den.

Cosimino gav sin indestængte Harme Luft i et Pust. Nogle Øjeblikke holdt han sig dog i Skindet, men Galden kogte over i ham, og tilsidst udbrød han:

— Naa! Saa skal vi altsaa have... Hvad er det nu, De kalder det... Dette here Bræk ....

— Bræk-Vinsten; ja, ganske rigtig, min Ven — bekræftede Doctoren roligt, idet han rakte Don Ravanà Recepten og puttede Briller og Lommebog til sig igen. — Si applicata juvant, continuata sanant.

Det passede nu egentlig ikke til Omstændighederne, men Latin var det jo, og stoppede derfor Munden paa den stakkels Sakristan.

— Skal det gaa til som sædvanligt? — spurgte denne, bleg og mørk, saa saare Doktoren var gaaet.

Don Ravanà gjorde en Bevægelse med sine Arme og svarede uden at se paa ham:

— Du hørte jo selv, hvad Doctoren sagde.

— Naa, ja — sagde Cosimino med Gravmine — saa er det bedst, jeg gaar hjem og siger det til min Kone... Giv mig Recepten og Pengene, og se saa at komme hjem med Dem.

III.

Aah! Aah! Aah! — stønnede Don Ravanà for hvert Trin, han steg op ad sin Trappe. La Sgriscia kom ud og lukkede op for ham.

— Er Deres Velærværdighed daarlig?

— Aah, elendig! Aah! Gaa din Vej! Gaa ud i Køkkenet med dig, og bliv dér. Om et Øjeblik kommer Cosimino. Du kommer

ikke ind, uden hvis jeg kalder paa dig. Ud i Køkkenet med dig!

Ganske stille listede den gamle Pige ud og gemte sig i Køkkenet. Don Ravanà gik ind i sin Stue og tog sin Præstekjole af. I Skjorteærmer, Knæbenklæder og med Hænderne i Lommen paa sin lange, vide Vest, gav han sig til at spadsere op og ned ad Gulvet, anstillende bittre Betragtninger.

Hans Samvittighed pinte ham. Der var jo ingen Tvivl om det: den barmhjærtige Gud viste ham den Naade at sætte ham paa Prøve ved at sende ham den halte Djævel i Kvindeklæder; og han, Usling, som han var....

— Aah! — udbrød han, idet han i sin hæftige Ruelse nu og da stod stille og strakte sine knyttede Næver frem for sig.

De faa og fattige Møbler blev næsten borte i det store Rum med dets Gulv af gamle og hist og her revnede Mursten. Midt paa højre Væg stod Sengen, en smal lille Jærnseng, med pæne rene Lagner og Tæpper; over dens Hovedgærde hang et Krucifix, til hvilket Don Ravanàs Øjne i Dag slet ikke turde løfte sig. I et Hjørne tæt ved Sengen stod en gammel Karabin, og paa Væggen hang nogle store Nøgler.

— Lingelingeling!

— Der har vi stakkels Cosimino; han har saamænd skyndt sig alt, hvad han kunde!

Og Præsten gik selv ud og lukkede op.

— Hvad De saa gør — sagde Cosimino, endnu før han var kommen ind ad Døren — saa lad mig for Himlens Skyld ikke se det afskyelige Snavs! Det raader jeg Dem til for Deres egen Skyld. Værsgod, her er Brækmidlet. Gaa saa ud og hent mig Skeen.

— Ja, ja, nu skal jeg gaa — svarede Don Ravanà ydmygt og forekommende. — Tak, min gode Cosimino! Du giver mig Liv og Sundhed igen! Værsaagod, gaa ind i Stuen.

Et Øjeblik efter kom han igen, bleg og rystende, med Skeen i Haanden.

— Jeg har straffet hende, kan du tro. Hun sidder og græder ude i Køkkenet. Du har ganske Ret, min gode Cosimino, det er altsammen hendes Skyld! Hørte du maaske ikke selv i Gaar, hvad jeg sagde til hende paa Torvet? „Kogt Kød som sædvanligt," sagde jeg! Og tænk dig saa, da jeg i Aftes sidder og sveder for at faa det forbistrede Blaar stoppet i mig, skyder hun med et det lækkreste Fad Krebs hen under Næsen paa mig ... Hvad vilde du have gjort i mit Sted?

— Jeg vilde have spist Krebsene — svarede Cosimino tørt og alvorligt. — Men derefter vilde jeg selv have afsonet min Graadigheds-Synd; jeg vilde ikke lade et andet, stakkels, uskyldigt Menneske bære Følgerne af den ...

Don Ravanà, gennem hvis ømme Samvittighed disse Ord jog som et Dolkestik, drog et langt Suk.

Ja, ja, han vidste det saa godt: det var et Barbari, hver Gang at lade Cosimino tage det Brækmiddel ind, som Doctoren havde ordineret ham selv. Blot Don Ravanà var Vidne til Lægemidlets Virkninger paa den arme Sakristan, virkede det nemlig, gennem Eksemplets Magt, ligesaa stærkt paa ham selv, som om han havde taget det ind. Ja, vist var det Barbari; men vidste maaske Cosimino, hvor ofte Angsten for at lade ham lide forhindrede Don Ravanà i at give efter for Fristelsen? Han trængte til denne Frygt, gjorde Don Ravanà; for senere at sejre over sit skrøbelige Kød og modstaa Lækkersultens Fristelser, maatte han med egne Øjne se Cosimino uretfærdigt pines. Cosimino havde modtaget saa mange, mange Velgærninger af ham, og hvad fordrede han til Gengæld af ham? Blot dette lille Offer, ikke saa meget til Legemets, som til Sjælens Helbredelse. Dog, hver Gang han var Vidne til disse Kvaler, som Offeret uden at gøre Oprør underkastede sig, følte han sig helt gennemrystet deraf; Samvittighedsnaget, Ydmygelsen og Vreden mod ham selv gjorde saadanne Ravager i den gode Sognepræsts Sind, at han gærne var sprunget ud af Vinduet.

— Hvad er der nu? Græder De? — sagde Cosimino til ham. — Sikke noget; det er jo blot Krokodilletaarer!

— Nej! — stønnede Don Ravanà, virkelig dybt nedbøjet.

— Naa, ja, lad nu blot det være godt; læg Dem paa Sengen og se til; nu tager jeg den første Skefuld.

Don Ravanà kastede sig paa Sengen med taarefyldte Øjne og et sorgfordrejet Ansigt.

Cosimino satte Kedlen tilrette paa Spritapparatet for hastigt at kunne faa lunkent Vand; derpaa lukkede han Øjnene og nedsvælgede den første Skefuld af Lægemidlet.

— Saa, nu er det nede .... Ynk mig for Himlens Skyld ikke! Ti bare stille!

— Ja, javist saa, min stakkels Cosimino, du har Ret! Lad os tale om noget andet. Véd du: i Morgen, hvis jeg føler mig bedre, og Vejret tillader det, skal jeg ud paa Landet og se til mine Sager ... Kom du med, og din Kone, og Børnene ... De har godt af at faa en Mundfuld frisk Luft. Befordring og Fortæring sørger jeg for ... Men det er ellers et rigtig daarligt Aar, min Cosimino. Vorherre straffer os for alle vore mange Synder. Den guddommelige Taalmodighed er tilende. Hele Verden klager sig; men om ogsaa den klager sig, myrder den alligevel løs! Krig er der i Afrika, Krig i Kina! Og de Fattige lider; lider og stjæler. Herrens Vrede er sandelig over os. Hvad siger du til Haglvejrene, der har ødelagt Frugthaver og Vigner! Og til Taagen, der truer Oliventræerne! ... Hør, men sig mig, min Ven, begynder du ikke at faa nogle Fornemmelser ....

— Nej, jeg gør ej. Nu drikker jeg noget lunkent Vand.

— Det var Ret, det var Ret ... Lad os bare passiare ... Ja, ser du altsaa ... Kornhøsten, den har nu været ret rigelig, og om Herren fremdeles vil, og den hellige Jomfrue staar os bi, kan den maaske holde os skadesløse for Aarets andre Ulykker ...

Cosimino lyttede til med megen Opmærksomhed, men maaske uden at forstaa en Stavelse; hans Ansigt begyndte at skifte Farve som en Kamæleon, blev snart rødt, snart graat, snart grønligt. Med et blev han dødbleg og bevægede sig uroligt paa sin Stol, mens den kolde Sved sprang ham frem paa Panden, og hans Blik blev sløret.

Med et blev han dødbleg og bevægede sig uroligt paa sin Stol, mens den kolde Sved sprang ham frem paa Panden ...

— Aa, du gode Himmel! Padre Ravanà, nu begynder det at røre sig i Mellemgulvet ... Aa! Nu tror jeg, det kommer!

— Sgriscia, Sgriscia! — raabte nu Don Ravanà, der ogsaa blev bleg og stirrede stift paa Cosimino. — Kom straks herind! Nu tror jeg, det kommer!

La Sgriscia ilede ind og gav sig til at holde sin Herre paa Panden, mens Cosimino, der ved sig som en Orm, saa' sit Snit til at tildele hende nogle velmente Spark.

IV.

— Saa, Sgriscia, nu en god, stor Kop Suppe til Cosimino! — beordrede Don Ravanà henimod Aften. — Vil du have Brødskiver i, Cosimino?

— Ja ... Jeg er ligeglad ... Lad mig bare være! — mumlede den stakkels Sakristan, der dødbleg og udtømt sad og lænede det

matte Hoved imod Muren, næsten uden Kraft til at aande.

— Med Brødskiver i, og en Æggeblomme! — tilføjede Don Ravanà ivrigt og omsorgsfuldt. — En god, stor Æggeblomme, ikke sandt, Cosimino?

— Nej, jeg vil ingen Ting have. Lad mig være i Fred! — stønnede Sakristanen nu paa Utaalmodighedens Toppunkt. — De bliver snakkesalig, lader det til! For De har det godt nu, mens jeg sidder her, halvt forgivet og ødelagt for Deres Skyld! Først piner De mig og ødelægger min Mave, og saa byder De mig Brødskiver og Æggeblomme! Er det en Opførsel for en hellig Herrens Tjener! Lad mig gaa hjem, siger jeg! Pokker staa i det, jeg taber min Christentro! Aa Gud, aa Gud dog ...

Og bort ilede han, jamrende og holdende sig paa Maven.

— Det slemme, forvænte Asen! — udbrød Don Ravanà fornærmet. — Først er han from og villig, men naar han saa faar tænkt efter, bliver han til en ren Djævel ... Og saa meget godt som jeg har gjort ham og hans, den stygge, utaknemmelige Bandit.

Først blev han lidt staaende og saa' ud for sig, hovedrystende og med Forargelse præget i alle Miner. Saa kaldte han:

— Sgriscia! Giv mig Suppen. Har du kommen Æggeblommen i? Det var godt. Giv mig saa min Hat og min Kappe.

— Gaar Deres Velærværdighed ud?

— Ja, vist gaar jeg ud! Kan du ikke se, at jeg har det godt nu? Gud ske Lov og Tak har jeg det udmærket!

EN OVERRASKELSE

AF

GEO A. BEST

„Det er ti Minutters Gang fra Jernbanestationen. Gaa lige ud ad Vejen, følg den første Drejning til venstre. Mit Hus er det fjerde paa højre Haand. Det ligger lidt tilbage for de andre Huse og er omgivet af en høj Mur.“

Saaledes lød Westons skriftlige Vejledning, og den var ledsaget af en løs Skitse af Omegnen. Klokken 1, den mest ulyksalige Morgen i mit Liv, stod jeg under den sidste Gadelygte i Cragley Kommune og studerede Tegningen grundigt for tyvende Gang. Toget, med hvilket jeg var kommet fra London for at aflægge et længe udsat Besøg hos min Ven, var kommet til Cragley nøjagtig to Timer efter Planen, paa Grund af en Kulvogns Afsporing ved en af de større Stationer. Afsporingen havde fuldstændig blokeret Linjen og bragt hele den udgaaende Trafik til Standsning. Uheldet var saa meget kedeligere for mig, som jeg havde faaet den vilde Ide at ville overraske Peter Weston. Det var et af disse pludselige Indfald, som en Gang imellem løber af med Mænd, særlig ugifte.

Mit Indfald havde saaledes ført mig en Snes Mil bort fra London og ladet mig havne i en afsides og elendig Stationsby i en ualmindelig kold Septembermorgens første Timer. Jeg maatte selvfølgelig banke Weston op; han vilde komme ned og lukke Døren op med et tændt Lys i Haanden og sort Raseri i Hjertet; og hans Hjertes Viv vilde staa og trippe nervøst i Skyggen foroven, med advarende Ord paa sine Læber, mens Peter med stort Spektakel tumlede ved Forstuedørens Slaa.

Min Indbildningskraft fremkaldte dette groteske Billede, mens jeg stod der og studerede Peters lille Skitse, og jeg kom paa

det rene med, at det at overraske Folk var omtrent det mest idiotiske Paafund, en Mand kan faa. Nu kunde jeg jo imidlertid ikke vende om. Jeg maatte enten bekvemme mig til at stille mig Ansigt til Ansigt med Weston i hans Pyjamas og med hans rynkede Pande, eller ogsaa belave mig paa at tilbringe Resten af Timerne før Daggry under aaben Himmel, og her var virkelig meget aabent. Jeg grundede paa, hvorledes Weston bar sig ad med at existere paa saadant et trist og øde Sted.

Naa, her var jo den første Drejning til venstre, saa meget kunde jeg se i Skæret fra den ensomme Gadelygte, og Westons Hus maatte sandsynligvis ligge et eller andet Sted i det blækagtige Mørke lige fremme. Jeg ravede mig forsigtigt frem tværs over Vejen og talte Havelaagerne, efterhaanden som min Haand rørte ved dem.

En — to — tre — fire. Dette maatte være Westons Hus. Ja, her er jo den høje Mur, og Huset ligger rimeligvis lidt længere tilbage end de nærmeste Nabohuse, men uheldigvis er det for mørkt til at søge Bekræftelse paa dette vigtige Punkt. Alle Lys er selvfølgelig slukkede. Haven ligner en Pløjemark, men Weston har aldrig været meget af en Gartner. Han maa dog have lavet en lille Gang op til Murdøren, eller er jeg maaske ude af Retningen, og gaar jeg og tramper om i hans kæreste Blomsterbed. Naa, her er endelig Døren! En meget solid Historie oven i Købet. Nu om Stunder laver de skam ikke saadanne Døre!

Vent et Øjeblik. Hvad skal jeg sige, naar Weston kommer ned? „Jeg beklager meget, at jeg forstyrrer Dig, gamle Dreng, men — —" Men hvad? Jeg lider af Lampefeber — det skal nok gaa, naar jeg først er i Gang.

Jeg løftede Dørhammeren, og den faldt ud af mine nervøse Fingre og producerede iøvrigt netop det Avertissement, jeg havde ønsket. Det var et klagende og undskyldende Slag, et, der syntes at forklare det hele tilfredsstillende, uden at jeg selv behøvede at blande mig i Sagen med yderligere Forklaringer. Det sagde: Beklager meget, gamle Dreng, i en Stavelse. Jeg ventede taalmodigt, idet jeg for mig selv repeterede en Tirade, som jeg fandt og syntes særlig egnet til at hilse en af Søvnen opskræmmet, Pyjamasklædt Vært, samtidig med at jeg bad til, at Fru Weston dog ikke maatte være dristig nok til at ledsage sin Mand helt ned til Gadedøren.

Lyden af mit frygtsomme Slag var øjensynlig ikke trængt op i Husets øvre Regioner. Efeuløvet raslede, opskræmt af en svag Brise, mod Muren, men ingen anden Lyd brød den uhyggelige Stilhed.

Jeg gentog min Opfordring i en højere Tone, og denne Gang var Dørhammeren ikke slet saa beskeden. Dens Stemme buldrede gennem Huset som et Par Pistolskud.

Da jeg var skamfuld over, mod min Vilje, at have frembragt en saa fordringsfuld Lyd, anstrængte jeg mig for at modvirke den ved min Pegefinger at frembringe en Række diskrete og tillidsindgydende smaa Knubs, Udtryk for virkelig Sorg og Anger. Derefter traadte jeg tilbage i Haven og stod og stirrede ængsteligt op til første Sals Vinduerne. Hvis Weston havde hørt min Banken, saa maatte han i hvert Fald øjensynlig have bestemt sig for fuldstændigt at ignorere den, thi der var endnu intet Velkomstlys at se i Huset.

En Hunds sagte Knurren inde fra Huset hilste mit tredje Forsøg paa at blive indladt. Paa dette Tidspunkt var jeg næsten fortvivlet, og jeg kaldte højt paa Hunden for at faa den til at gø og paa denne Maade vække den sovende Husstand til Opfattelse af dens Pligter. Pat var en irsk Terrier og en meget gammel Ven af mig. Jeg kunde høre ham knurre igen, da jeg strøg en Tændstik og gik i Gang med en Undersøgelsesrejse om til Bagsiden af Huset.

Ved Lyset fra Voxtændstikken fandt jeg en Bagdør i Muren, der bar den frygtelige Advarsel: „Hunden er løs!" Jeg lo højt af dette glimrende Pudsenmageri af Weston. Pat var det høfligste og blideste Dyr i Verden. Den vilde ikke have bidt en Tigger for alle Ben i hele Kristenheden! Weston havde vel fundet Advarselen hensigtsmæssig overfor Vagabonder; men stakkels gamle Pat, der var født og baaret i London, kunde ikke kende Forskel paa en Landstryger og en Politibetjent.

Bagdøren var ulaaset, og jeg gik ind mellem Træerne indenfor, idet jeg beholdt Muren paa min højre Haand og fra Tid til anden standsede for at rive en ny Tændstik af. Jeg kom rundt om en Udbygning og blev nu glad ved at se, at et klart Lys straalede ud af et af Vinduerne i den øverste Etage. Jeg kunde ogsaa se, at Folkene i Stuen var lysvaagne, de blev ved med at passere frem og tilbage foran Vinduet og kastede mørke Skygger hen over det hvide Lysbælte, der flød ud over Haven.

Et Øjeblik formørkedes Glæden over denne min Opdagelse af en frygtelig Mistanke. Skulde det være muligt, at den Indskydelse, der havde medført dette mit utidige Besøg, kunde blive gjort endnu mere uhyggelig taktløs og meningsløs ved et Sygdomstilfælde i Westons Familje? Var jeg mødt her Klokken to om Morgenen med et fjollet Smil i Ansigtet og en dum Undskyldning paa Læberne for at finde, at en eller anden kritisk Operation skulde gaa for sig i en nær Fremtid?

Den spøgelseagtige Tanke, som blev suggereret mig af de tavse Skikkelser, der bevægede sig deroppe og af det klare Lys fra Husets Indre, blev hurtigt forjaget af en anden og mere glædelig Løsning paa Mysteriet.

Weston holdt meget af et Spil Billard!

Han var en ualmindelig dygtig Spiller, og jeg huskede, at han i et af sine sidste Breve havde talt om, at han havde havt til Hensigt at anbringe et Billard i et af Værelserne. Nu havde

han vel sagtens indbudt en udvalgt Kreds af Venner til at prøve det, og de var blevet ved at spille til langt ud paa Natten. Jeg fløjtede lystigt for at tiltrække mig hans Opmærksomhed, men han var øjensynlig saa optaget af sit Stød, at han ikke har hørt andet end den musikalske Lyd af Ballernes Raslen.

Hvor det vilde være morsomt, hvis jeg uset kunde snige mig ind i Huset og overraske Weston midt i et af hans berømte Mesterstød. Al min hidtidige Selvopgivelse var som blæst bort i et Øjeblik. Jeg følte mig taknemlig mod min uheldige Skæbne, der havde ført mig hid i denne Stund.

Vore Frænder paa Landet er i den Grad uforsigtige, hvad Vindueslukningen angaar. Maaske havde de sex Maaneders Erfaring i Cragley allerede givet Weston Landboerens Opfattelse af Slaaers og Kroges Upaalidelighed. Den ortodoxe Landbo erklærer, at en god Hund er mere værd end et helt Gros Vindueskroge og Sikkerhedskæder, og Landbetjenten, hvis Distrikt strækker sig over et Areal paa flere Mil, støtter sikkert Husejeren i saa Henseende.

Westons Hus viste sig ikke at være nogen Undtagelse fra Reglen, thi det første Vindue, jeg forsøgte, var saa sløset lukket, at Krogen sprang af med et lille, støjende Klik, da jeg tog et lille Tag i Kanten af Vinduesrammen. Men nu, da Borgen, som jeg havde taget med Storm, laa aaben for mig, følte jeg mig mærkelig uoplagt til at benytte mig af mit Held.

Naar alt kom til alt, hvad Ret havde jeg saa til at trænge ind i et Hus, selv om det tilhørte en af mine bedste Venner, som en Tyv om Natten? Jeg kendte jo ikke noget til det indre af Huset. Hvis jeg nu tog fejl af Billardværelsets Beliggenhed og af Vanvare kom ind i et af Værelserne, hvor Børnene sover eller Fru Weston — — —!? Disse forstyrrende Tanker jog mig tilbage fra det aabne Vindue.

Jeg kunde høre Hunden knurre igen, da jeg sparkede den vaade Jord af mine Fødder. Go'e gamle Pat! Jeg kaldte ham ved Navn, overbevist om, at han vilde genkende min Stemme, nærmede mig atter Vinduet og lettede paa det, sikker paa, at Pat vilde komme hen til det med alle Tegn paa Glæde og tillade mig at kærtegne sit ærlige Hoved. Da denne venskabelige Indledning imidlertid ikke blev ledsaget af noget hørligt Svar, bortjog jeg paa en Gang ethvert Diskretionshensyn og kravlede sagte op i Vindueskarmen.

Min første Følelse, da mine Fødder berørte det tæppebelagte Gulv indenfor, var en Følelse af Ubehag, thi mine Støvler var tungt ladede med Ler, og jeg følte, at selve det vilde ved min ualmindelig uopdragne Entré maatte blive i høj Grad understreget ved de højst usømmelige Spor, jeg efterlod mig paa Fru Westons Gulvtæppe. Skønt jeg ikke kunde se noget, da Rummet var saa mørkt som en Katakombe, opfattede jeg dog, at Tæppet, jeg stod paa, var ualmindelig blødt og tykt.

Stuens Atmosfære var muggen og støvet og tung af Duft af afskaarne Blomster.

Jeg havde gjort et eneste Skridt fremad, da jeg, advaret af en eller anden uforklarlig Anelse om Fare, løftede min Arm med en hurtig og nervøs Bevægelse, som for at afværge et overhængende Slag. Det kom blødt og stille og ramte mig paa begge Skuldre med lammende Kraft. Den ubekendtes hede, stinkende Aande bølgede ned over den Haand, jeg i Faldet værgede min Strube med, og jeg kunde høre det skarpe, uhyggelige Snap af Tænder, der smækker sammen.

Heldigvis bevarede jeg tilstrækkelig Aandsnærværelse til at forstaa, at mit eneste Haab om Redning afhang af min absolutte Ubevægelighed. Jeg var faldet, og jeg blev liggende uden at røbe Tegn paa Liv, og efterhaanden som jeg vænnede mig til Mørket, fik det store Bæst, der havde slaaet mig i Jorden, lidt efter lidt Skikkelse og Form for mine Øjne.

Min Angriber var en kæmpemæssig Hund. Jeg kunde se det massive Hoved, i hvilket et Par aarvaagne Øjne flammede som brændende Kul, og den lange, muskuløse Krop, der stod stiv af vild Kraft og morderisk Beslutsomhed.

Bæstet ventede taalmodigt paa den Bevægelse fra min Side, der skulde byde ham det meget ønskede Privilegium at kunne begrave sine lange, skarpe Fortænder i min Strube.

Hundegrundsætningen, at man paa ingen Betingelse maa forulempe en af Rædsel lamslaaet Modstander fandtes ogsaa mellem dette Bæsts nedarvede Instinkter, og han adlød den, men min øjensynlige Mangel paa Liv irriterede ham dog højligt. Han gjorde Forsøg paa at tilskynde mig til Handling ved at skrabe min Kind ihærdigt med en af sine store Forpoter, og da denne Opfordring fejlede, spillede han den fortrinlig udførte Ligegyldighed, som et Par fjendtlige Hunde ofte udstiller lige før de ryger i Haarene paa hinanden.

Jeg var bange for, at mit Hjertes voldsomme Banken og mine Læbers ufrivillige Skælven skulde blive fejlagtig fortolkede af min Vogter, for jeg rystede som en, der har Koldfeber.

Et Uhr i Hallen slog tre, der var endnu mange Timer til Daggry, Udsigterne var gyselige! Hvorfor havde Weston ikke fortalt mig om denne nye Nattemare-Akvisition. Og hvad var der blevet af stakkels gamle Pat?

Maaske vilde denne magre, vagtsomme Ulv lade sig formilde af nogle venlige Ord. Den mest forkælede og elegante Køter holder af at blive kaldt for „stakkels"; den mest desperate Himmelhund beroliges ved at blive kaldt „gode". Jeg fugtede mine tørre Læber og talte:

„Stakkels gamle Ulv!" sagde jeg kælende. „Gode gamle Fyr!"

Bæstet afskar mig Ordet med denne lave, snerrende Knurren, der uforanderligt ledsager

de løftede Læber og de bare Tænder. Jeg kunde føle hans varme, kvælende Aande lige i mit Ansigt. Hans Krop var krummet til det afgørende Spring, hans mægtige Hals stod strakt, hans stive Hale dirrede af Raseri.

I Tankerne bad jeg den eneste Bøn, jeg kendte — en meningsløs barnlig Børn, der er smuk i al sin Simpelhed, men latterlig som en døende Mands sidste Kalden. Ordene løb mig let nok i Munden, og de bragte med sig Scener, der for længe siden var glemte, Ansigter, der for længe siden var blegnede; mine Oplevelser drog forbi mit Blik med samme Hast som Billederne i en Kinematograf; de opløste sig i tynd Dis og efterlod sig intet andet end en Lyscirkel, der bevægede sig uroligt hid og did over Væggen i det mørke Rum.

Hunden løftede Hovedet og knurrede frygteligt. Han havde ogsaa set den hvide Cirkel, i hvilken min Indbildningskrafts Skabninger havde opløst sig. Den var i hvert Fald virkelig og sanselig, den bevægede sig nu langsomt hen over Loftet, bragte Gaskronen frem af Mørket, dansede saa ud til Siden for at fremkalde Lamperne i det store Maleri, der hang lige under Loftsgesimsen. I næste Nu var den faret hen over det tæppebelagte Gulv og skinnede lige ind i mit opadvendte Ansigt.

Han havde ogsaa set den hvide Cirkel, i hvilken min Indbildningskrafts Skabninger havde opløst sig.

„Hallo! her er en af dem! Og ved Gud, han ligger ned med en stor Hund over sig! Kom af Vejen, Hund!"

Ordren blev raabt inde fra det aabne Vindue, og som Svar paa Udbruddet lød der nu et Virvar af Fodtrin paa Grusgangen udenfor. Vildt knurrende trak Hunden sig langsomt tilbage fra Lyset, der nærmede sig.

„Hold Lanternen lige paa Hunden, Evans; den er ondskabsfuld!" sagde den advarende Stemme igen. „Jeg skal tage mig af Manden. Kom nu, Folk! Roligt — ingen Støj!"

Jeg rejste mig vaklende og stod foran den talende, der forsigtig var kommet ind i Stuen, efterfulgt af tre, fire andre Mænd. De stod i Række lige indenfor den store Vinduesfordybning og afventede deres Anførers Ordre. Hunden krøb sammen henne i Hjørnet af Stuen, arrigt knurrende, mens Straalerne fra Lanternen spillede over dens Fjæs. Min nye Vogter lagde en tung Haand paa min Skulder.

„De har ikke taget Skade," sagde han ingenlunde uvenligt. „Jeg forstaar ikke ganske, hvad De bestiller her — den Sag kan vi undersøge senere. For Øjeblikket maa De betragte Dem som belagt med Arrest."

„For hvad?" spurgte jeg maabende.

„Enten for Forsøg paa Indbrudstyveri eller for Fabrikation af falske Penge. Det er al den Forklaring, jeg kan give Dem for Øjeblikket. Vi maa tage denne Mand med os," tilføjede han, idet han henvendte sig til de andre. „Lad os finde Trappen ganske stille. Evans, bliv her og hold Dyret Stangen med Lyset til vi er færdige. Saa kan Du lukke Døren af for den. Jeg vil ikke give Fangen

Haandjærn paa — maaske faar han Brug for sine Næver selv."

Jeg var saa gennemsyret med Tragedie paa dette Tidspunkt, at denne sidste Face af det natlige Drama lod mig staa ganske magtesløs mellem de to Alternativer at give en Forklaring, der ikke vilde blive troet, eller at nedlægge en yderst svag Protest. Jeg fandt mig derfor i at blive skubbet midt ind i det lille mystiske Selskab, uden at yttre et Ord til Indvending, skønt jeg ikke havde den fjerneste Idé om Genstanden for den Ekspedition, som jeg saa hensynsløst blev draget ind i. Jeg vidste blot, at jeg var blevet arresteret for en eller anden Forbrydelse, som jeg ikke havde begaaet, og at jeg skulde være Vidne til en ny Arrestation — maaske Westons? — i Overensstemmelse med en af mine Ledsagere omhyggelig lagt Slagplan.

Vi kom ud i Hallen, Anføreren og jeg foran, de andre følgende os i enkelt Række. Klikket fra en blidelig lukket Dør og det velkomne Lys fra Evans Lanterne, underrettede os om, at det frygtindgydende Dyr, der holdt Vagt i Underetagen, var lukket inde. Han gøede iøvrigt rasende, mens vi gik op ad den brede Trappe, og Støjen blev besvaret af et hæst Alarmskrig oppefra.

„Roligt Folk!" sagde Anføreren. Vi møder dem paa Trappen. Værst for dem!"

Det skinnende Løb af en Revolver blinkede i min Vogters frie Haand. Det var øjensynligt at han forudsaa en Kamp paa nært Hold. Idet jeg instinktmæssig knyttede mine Hænder, saa jeg op mod Trappeafsatsen, fra hvilken en Dør maatte føre ind til Westons Billardværelse. Et straalende Lys glimtede et Øjeblik ud over Trappegelænderet, hvorpaa en tung Lampe susede forbi os, sprøjtende brændende Petroleum fra sig. Den knustes i Hallen under os med et højt genlydende Plask.

„Det var et Uheld, min Herre! Lampen slap mig ud af Haanden."

Stemmen havde et undskyldende Tonefald. For mig i hvert Fald havde den en overbevisende oprigtig Klang. Evans vendte sin Lanterne mod den talende og Anføreren løftede instinktmæssig sin Revolver.

„Hands up!" kommanderede han. „Huset er omgivet af Politi, og der er ingen Udvej for Flugt."

To af Konstablerne sprang op mod Manden, da han lydigt løftede Hænderne.

„De behøver ikke at bruge Magt," sagde han. „Jeg overgiver mig. Men De kan takke Deres lykkelige Stjerne for, at en vis firbenet Skildvagt, der gør Vagttjeneste nedenunder, ikke har gjort det af med et Par Stykker af dem inden De kom saa langt."

En tung Lampe susede forbi os, sprøjtende brændende Petroleum fra sig.

Den hvislende Tone, i hvilken den sidste Del af Talen var bleven fremsat, overbeviste mig om, at det lille Uheld med den faldende Lampe aldeles ikke beroede paa en Tilfældighed.

Westons Billardværelse afslørede de resterende to Forbrydere, begge stilfærdigt udseende og velopdragne Mænd, der intet havde af den forhærdede Forbryder i deres Udseende. Værelset indeholdt Arbejdsmateriale til Fremstilling af falske Sølvpenge. Det blev aflaaset af Detektiven og et Politisegl blev sat paa Døren inden vi forlod Huset sammen med de tre lænkede Fangers og en fjerde mistænkt, som man lod slippe for Haandjernene.

* * *

Detektiven kendte tilfældigvis Weston personligt.

„Han bor paa næste Vej," sagde han, da jeg havde afleveret min lidet overbevisende Forklaring til ham. „Hvis Deres Fortælling er sand, saa er det det mest mærkelige Sammen-

træf, der er hændet i min Praksis. Lad os banke Herr Weston op og høre, hvad han siger om Sagen."

Paa denne Maade lykkedes det mig dog tilsidst at interviewe Peter i Pyjamas, og da den første Overraskelse havde sat sig, identificerede han mig højtideligt som en personlig Ven, en debuterende Advokat, og en meget taabelig ung Person. Han afsluttede disse Enkeltheder med en unødvendig munter Latter, der maaske tilfredsstillede min Ven Detektiven mere end den halvofficielle Erklæring, der indledede den.

„Det er altid risikabelt at gaa ind i et Hus, selv om det er Ens eget, om Natten, og gennem Vinduet," sagde han alvorligt. „Men det er nu lige meget, De gjorde i hvert Fald Sagen adskilligt lettere for os. De holdt oven i Købet Hunden til Ilden. Vore Fanger er velkendte Forbrydere, vi havde haft Huset under Observation i adskillige Dage. Hvis vi ikke havde gjort en Overraskelse af vort Besøg, vilde De sikkkert have givet os en raa Modtagelse."

„Min egen Mening om Overraskelser og raa Modtagelse i Almindelighed er altfor radikal til at kunne fremsættes i passende Form mellem velopdragne Mennesker," bemærkede jeg. „Og min Anskuelse med Hensyn til Venner, der giver indviklede og vildledende Vejledninger, ere ganske simpelt altfor . . ."

Tilsynekomsten af Fru Weston, der traadte ind med varm Kaffe og Rundstykker til tre, standsede min frygtelige Erklæring i Væksten og vendte mine Tanker i en mildere og mere venskabelig Retning.

HENDES ENESTE LAM

AF

ASTRID EHRENCRON-KIDDE

Astrid Ehrencron-Kidde.

Mett' Cathrin' hvæsede Ildrageren ind mellem Ovngløderne.

„Nu ku' I bliv' og ha' Jer Nætter her!" sagde hun til de to lange Knøse, der var kommen tidligt ind i Aften og stod og drev op ad Køkkenbordet med Piberne ledløst i de skæve Mundvige. „Siden vi kuns er vos tre. Saa er a fri for at still' an derinde."

Hun stod i Foraarsskumringen i det smalle Køkken, det var blot en Strimmel Gulv mellem det lange Køkkenbord, der løb under Vinduerne og Komfuret lige overfor med den skæve Huggeblok tæt ind under Ovnstangen. Det splintede og slidte Fyrretræsbord skjultes mest under Koppestabler og Tallerkenskaar, der ikke var naaet til Opvaskning efter Middagen; i et af de nederste Rudefelter var et blaatærnet Forklæde stukket ind, Snippen flagrede udenfor i Gaardtrækket. Henne i Ovnkrogen paa et Stykke Bomuld laa en syg Ælling, som Andriken havde traadt paa; en Gang imellem stak den Næbbet frem og peb svagt — og trak det igen tilbage i Fjerene.

Udenfor Ruderne laa Gaardspladsen med Længernes røde Vinkel; i det østre Hjørne stod den aaben, dér krøb en Kartoffelmark møjsommeligt op ad Bakkeskraaningen, som lukkede for alt videre Udsyn. En hvidbrystet Kat listede ude paa det stenlagte Fortoug og tjattede med Poterne til et Par tomme Mælkeljunger, der lyste metalkolde gennem Skumringen.

Mett' Catrin' havde været ene om det altsammen idag. Hjælpepigen Olga laa til Sengs paa anden Dag ovre i Kammerset, ved det at Hingsten, den grimme een, for anden Gang i Aar havde skambidt henne Arm, da hun kom den for nær med dens Nattemaal. Han, Theodor selv, var taget til Skive over Middag og var først ventendes henad Nitiden, og bette Kalle havde faaet Lov at gaa op til Søndre Skole og laane en Bog ved Lærer Stærvad. Og saa var der da kun hun selv og Sønnerne, der skuld' ha' der' Nætter. Olga havde en Kende Feber og vidste ikke andet end at ligge og drikke og døse hen, den sølle Pigh'.

Mett' Catrine slog Grødskeen af mod Gry-

dekanten og lagde den paatværs over, saa tog hun Køkkenlampen ned fra Vægsømmet og lyste over Grøden for at se, om den havde Koget.

Alt imens smaaskændtes hun fredsommeligt med sine to Drenge, idet hun luntende i de hælløse Tøjsko, tog Gulvet i et Par tunge Trin mellem Ovnen og Køkkenbordet.

„Det er da ogsaa sær, te æ Mandfolk, de aller kan vær' ve sig sjæl, uden de skal ha' djer' Pib' i æ Flaab, baade helle og søjn…"

De stod nu og lagde Grøden i sig med tunge Lader og pillede Kartoflerne med de rustne, kortbladede Knive, mens de strøg Skrællerne af paa Vaskens indvendige Side. Mett' Catrine stod og saae til med Hænderne over de magre Hofter; Fingrene strittede uden at røre Skørtet, en Vane hun havde fra lange Dage over Vaskeballen, hvor hun maatte løbe til og fra med dryppende Fingre.

Det frydede hende saa saare at se, hvor de groede og frodedes, de to Knægte, midt i al den trælse Armod under de fattige Kartoffelskrænter og de skrævende Havremarker, hvor der snart sagt ikke var mere, end at de kunde slippe Kreaturerne ind og lade dem tage selv, hvad de kunde finde at vride til sig.

At tænke sig — naar Mennesker havde slidt saadan som hun og Theodor nu havde de toogtyve Aar, siden de blev gift — havde kloret Jorden igennem, harvet og vendt den, og dækket den med Sædfrø, og siden, i daglangt, solhedt Slæb atter lettet den for dens Byrder, trællet sig fordærvet i kolde og skarpe Vaardage mellem Lade og Stald under aaben Himmel i unaadeligt Vejrlig, knap undet sig de usle sex Timers Søvn, hos hende altid forstyrret af Barnejammer og Smaakævlerier — en syg Ko, der skulde passes ovre i Stalden eller en Griseso, der skulde vaages over — naar de havde slidt Sol og Fest fra sig i Dage og Nætter, i Vintre og Høst — hvad havde de saa faaet kradset ud af denne nærige og golde Jord, mere end til lige det strænge Rugbrød og et Par Kartoffelknolde til der' Nætter?

Godt nok var det jo, men da osse sær', at den ældst' han fandt sig i det, nu han lige var kommen hjem og havde været to Aar i Amerika; saadan et Mod, som han endda havde paa at faa det altsammen saa godt og saa akkurat som muligt. Han var jo nok ogsaa bleven saadan lige som lidt „egen", og en bitte selvklog i det — hans Faer var jo da den ældst' af de to — og heller ikke helt saa kærlig som før. Men saadan blev vel Ungdommen. Det var jo heller ikke til at forlange, at de unge, de skuld' hænge i djer' Mor, henne Skjørter til enhver Ti'. Og Broderen Mathias, han løb jo efter ham som en Hund og var ham til Maade, han vilde jo vel sikre sig, at han tog ham med, naar han skulde afsted igen til Næstvaares.

Men saa Gudskelov for bette Kalle da. Saa havde hun jo endda ham — og Manden. Og bette Kalle, han skuld' ikke til og vær' Bonde — nej endda, om han skuld'. Han var jo saa mej' en dygtig Dreng, sagde Skolelæreren, og det var nok en hel anden Maade at tjene hans Brød paa, at sidde lunt og godt inden Døre Vintertider, end at kryw i Kartoflerne eller muge under Svinene eller slide sig til Lændekrøbling i Roer og Udsædsmarker.

Godt at hun havde den bette Dreng, naar nu de to store, de vild' til og ud igen, og Theodor han gik og passed hans, og aldrig havde Stunder at vær' ved hende, ikke heller i hans Fritid. Han havde jo altid saa meget med den her Poletik og Møder, og hvad vidste hun. Hun saae ham jo kun ved hans Unnen og saa tidlige Morgener, naar han sov, og hun var oppe og skulde ilde Bagerovnen eller vaske Faar eller muge ved Smaakreaturet.

Men saa havde hun jo bette Kalle. Og han var endda en bette go' jen, var han.

— — —

Sønnerne smald Knivene ned mellem Skrællerne i det tømte Kartoffelfad, og tog til Piberne, som de havde hængt fra sig paa Køkkenbordets Dørknap.

„A tø's da, te de er sær, at den bett' ee er kommen hiem!" mente Mett' Catrine; hun klemte en Haandfuld tørre Lyngris ind gennem den lille Ovnlaage for at holde Varmen under Grødgryden — „nu staar da hans Mad og snerrer hen til ingenting."

„Det er ogsaa fæl koldt, nu Vaaraftenstider for saa'n en bette Mads!" føjede hun til, da hun havde biet paa Svar fra Sønnerne.

Morten saae hen til Mathias. De smilte overbærende.

„Du skal see, han kommer, naar han blier sulten!" mente Morten.

„Ja ja!" føjede Mathias hurtigt til, og gik Broderens Blik imøde med sine underdanige Øjne.

Mett' Cathrine læmpede Kluden ud af Rudehullet og lagde sig spejdende ind over Køkkenbordet.

Halvmørket var faldet saa sært taagedimrende og brat; der stod som et murrende Uvejrs Forventning ude i den indelukkede Gaardsslugt.

Det begyndte med, at en lille Halmdynge, der havde ligget rolig hele Dagen midt i Gaarden, med eet begyndte at røre paa sig og fyge rundt i stigende Smaahvirvler, til den fik Papirstumper og Smaalaser og Snavs fra Længernes Murkroge med sig. Halvdøren ovre i Kostalden sprang op og slog et Par Gange med en flad og skrattende Lyd mod Væggen. Rottehunden Wappe kom druntende over Gaarden, gammel og sidelæns i Blæsten, med den stride To flyvende om sig.

Mette Cathrine gik ind i Stuen.

„A wild' endda vær' slemt glaa, om jen af Jer stuer, wild' gaa den bee' et Ko'ns Vej i Møj — —" Hun stod forknyt paa Tærskelen, hendes Haandflader gled bekymret og en Kende frygtsomt op og ned langs den kalkede Dørkarm.

Sønnerne var trukket i Frakkerne — den yngste sad og midtskilte Haaret foran en plettet Spejlstump under Petroleumslampen. Han saae op paa Moderen og lettede sig uvilkaarligt dér, han sad — men da han fangede Broderens koldsindige Ro ved Toilettet, sank han ned i Bænken igen, som om en Haand, der ikke turde modsiges, havde tvunget ham i Sæde.

Morten stod forover og balancerede Piben i Mundkrogen, mens han med begge Hænder famlede efter Seleknapperne paa sin Ryg.

„Vi er buden til Franz Andersen. Det var da go', te Du ku komm' i Tanker om a væ' ræj for den Stump Dreng. Da sku' Du set dem i Texas — dér gik de paa Arbejd' med djer' Ble i djer' Bowser." —

— Mette Cathrine havde ryddet til Side efter Sønnerne; hun sad ved Bordet og havde bette Kalles Billede foran sig.

Det var helt sær, som hun var kommen til at længes efter ham i Aften, og at hun havde faaet det her Billede frem. Det havde nu staaet saa længe deroppe paa den høje Kommode foran Konkylieæsken og de to smaa Porcellainshankekurve. Aa Herregud, som det endda var en bette kjøn Dreng, som han stod dér og skulde se drabelig ud i den svære Sømandstrøje med Huebaandene paa Siden og den raske Halssløjfe — aa Herregud, den bette jen, det havde da lige været det, at han kund' slæbe det tunge Sæt Tøj, som hans Faer havde kostet paa ham den Gang. Han var jo saa urimelig spinkel.

Ja Morten, han kund' jo sagtens snakk' om de her Børn derovre i Amerrika, hvordan de maatte til det, ogsaa lige strax, men kanske var de ikke saa tynde og saa ræjje af sig som hendes bette Dreng. Han var jo og kommen saa mej' senere end de anner, da baade hun og Theodo' de var udslidt af Stræb og slet ikke havde noget Haab længere til at hjælpe sig ind i Fremtiden med.

Men som han endda havde været kærlig og rar, ogsaa fra helt lille! Hun kunde huske endnu inden han kunde tale rent — blot han følte, at der var noget galt Forældrene imellem, eller han saae hans Mor græde — strax havde han været der parat med hans Arme om hendes Hals og sit: „A ska' nok — Muer — Muer — a ska' nok — —" Hun havde aldrig rigtig vidst, hvad det var, han mente — det var vel blot saadan en Hjertens Trang til at vise sig redebon med sin bitte Hjælp. Selv den Gang, han havde ligget saa syg med Slim paa Lungespidserne, saa havde han pebet det frem gennem Feberen og Hosten og Smertens Sting, naar han saae hende saa bekymret: „A ska' nok— a ska' nok —", og han havde jo ogsaa holdt Ord dengang og var kommen sig, saa hun fik Lov at beholde ham. Den Gang — — —

Mette Catrine foer op. Blodet peb i hendes Øren. Aa Gud, hvad var det dog for en fæl Uhygge, der kom over hende — sad hun ikke her og tænkte paa ham og mindedes alt om ham, som om han var død. Der var da vel ikke — —.

Aa Gud, hun havde jo helt glemt Vejret! Det var saa stille nu. Hun løb ud i Køkkenet og aabnede Døren over de to skævt væltede Stentrin.

Hun snappede efter Vejret. Gud i sin Himmel, hvad var dog det!

Hele Gaarden stod stuvende fuld af en tyk Taage, graalig snavset som Mælken i et Grisetrug; den dunstede af Tørveem og Trækul og Sod; det var lige det, hun kunde skimte de lave Vinduer i Staldlængen der ovre — Gaarden var som et Bryggers af Damp. Det pirrede og rev nede i Halsen, som hun skulde til at spy noget op; det stod som Svovl i Næsen.

Kun et Nu stod Mette Catrine, lammet af Undren — saa foer hun ind og i Tøjet. Blot et Sjal surret om Hoved og Ryg, og afsted.

Hun snublede over Stentrinene og slog Skinnebenet mod de tomme Mælkeljunger — hun ravede som en blind, der er paa halvkendte Stier, ud gennem den østre Port og ind paa Hedevejen, der førte op forbi Skolen.

Som et snogeklamt Hylster hang Taagen over Bakkeskrænterne, men ude paa Vejen stod den stiv og tæt; hun kunde kun se fem-sex Skridt frem for sig ad Gangen. Det var, som vandrede hun mod en hvid Mur, der kun trægt og modvilligt gav efter og rykkede baglæns, alt som hun stemte sig frem imod den. Nede i Skrænterne til Siderne skyede den sig op, tæt og lav som Dampe fra en underjordisk Ild — det var som havde selve Dagens, den graa Himmel fordelt sig og tætnet sig ud over Jorden i et uigennemtrængeligt Graaskimmer. Langt ude øst paa tonede enkelte Gaardtage frem nede i Lyngvad Mose, som svævende Spøgelser bag Taageruden.

Med eet stødte hendes Fod mod en Hindring. Hun saae ned — aa, det var Broen over Aaen, saa maatte hun altsaa være ret ud for Flyndersø — nu skimtede hun ogsaa det korte Markstykke, hvor om Sommeren Jens Dahl fra Møllen havde sine Gæs tøjrede. Der stod endnu et gammelt Vrag af en Smule lavt Skur og en lang Snare af ubrugeligt og itutraadt Staaltraadsnet og drev over de frosne Græstotter.

Da, med eet, skar der et Skrig frem fra hinsides Taagemuren — et Skrig fra een, der var ene og i Nød.

Mette Catrine stansede. Hun vendte sig. Det kom vest fra, ude fra den tillagte Sø.

Nu igen — — —

„Mor — — Mor — —"

Mette Catrine følte det, som gik hun af i Knæene. Som løsnedes alle Lemmer og Ledde og kun alle Pulse blev tilbage.

„Mor, Mor — — hjælp mig — Mor — —"

Mette Catrine foer frem, sjanglende i Lemmerne, ravende som en fuld, ud paa den isknudrede Søflade. Og som i brysttunge Maredrømme begyndte hun en haabløs Kamp mod Taagens ubønhørlige Mure.

Med fremspændte Haandflader stemte hun imod, hun slog, vild af Angst over sin Blindhed, Taagens dirrende Slør tilside — men de veg kun tommevis og gyngende. Øjnene spærredes i Rædsel —, men Taagen drev for som en mælkehvid Hinde, som en Stærhinde, der skjulte Søens ærlige Ansigt, der ellers plejede at spejle alt, der kom den nær, oppe som nede.

Hun skreg hans Navn — og det skreg hendes igen, hendes Navn for h a m, derinde i det skjulte Land.

Hendes eneste — aa, hendes eneste — —

Da slog hun med de knyttede Hænder mod Taagen; det var, som slog hun Hjertet tilblods mod dette Intets ubarmhjertige Mur, der lukkede for hendes Barn, med tusinder af usynligt strakte Arme stængte Frelsen ude for ham, Frelsen ved hende.

Men de sitrende Dampe stod lodret ned, spærrede og blindslog. Og som en Gang, hun i Feberdrømme havde følt Fødderne som loddede til Jorden af Tynge, mens der blev kaldt paa hende, og det havde Hast — saaledes bandt Isknudderet hendes Fødder herinde i Taagen, om hun ikke skulde skride ud og styrte. Hun skreg hans Navn igen — men nu var det stille derude. Hun raabte mod Land — men ingen svarede.

Det stemte for hendes Bryst — hun aabnede Munden som en halvkvalt Fisk i Landstriben — den fyldtes med den kuldunstende Em, saa det tog Aanden fra hende.

Da, med eet hørte hun en svag Klynken tæt ved — nu bag sig — nu til Siden. Hun drejede sig hastigt, snublede — og gled — hun greb for sig — — —

En Haand kneb fast om hendes — en lille og lav Skikkelse krøb ud af Taagen — to Øjne brød Hul — et Ansigt — — —

— De stod paa den lave Skrænt sammen, hun havde hans Ansigt i sine Hænderr og blev ved med at klappe. Aa han — hendes kæreste, hendes eneste bitte Lam — aa endda, at hun havde ham endnu — —

Og de stod og saae, hvorledes Egnen om dem fødtes paany — Søens Isflade svøbte sig langsomt ud af Taagen; de saae de aabne Vaager ligge matte og uden Blink som store, brustne Fiskeøjne i Isdækket — de saae Lyngvad Kirke gøre sig fri og flænge af sig med sin teglrøde Taarnspids og den tørvebrune Mose stønnende gispe Tyngslen fra sig med sine fremskudte Tuer. Og langt nede krøb Vejen frem smal og hvidflad som en bugtet Bændelorm mellem de rimspundne Lyngagre.

Og han trykkede sig ind til hende, og han hviskede og hviskede, brødebetynget, saa fyldt af Trang til at love, til at give Alverden igen for hendes Angst og hendes Sorg:

„Mor — Mor, a ska' nok — Mor, a skal nok — — —"

Carmen Sylva

DEN STOLTE PABLO DOMENECH

AF

CARMEN SYLVA

(DRONNING ELISABETH AF RUMÆNIEN)

ILLUSTR. AF RS. CHRISTIANSEN

General Don Fernando de Ibarreta var draget op til Strædet ved Santander for at komme Bilbao, der var belejret af Karlisterne, til Undsætning. I Skovdalen ved Somorostro maatte Armeen gøre Holdt, fordi de omliggende Højder var stærkt forskansede og dannede en Kæde af uoverstigelige Hindringer. Disse Skanser gjaldt det om at storme. Dagen var glødende hed. Døden tordnede Tropperne i Møde fra Hundreder af Ildsvælg.

Don Fernando havde søgt Tilflugt i et Hus, hvis Vinduer var tilmurede med Mursten, saa kun smalle Aabninger tillod ham at se ud. Kuglerne bragede mod Husets Mur og borede Huller i den. Modigt stormede Soldaterne frem, men Modtagelsen var saa haard, at de tvivlraadigt stansede.

„Senores," sagde Generalen til sin Stab, „dette gaar ikke an. Folkene er tapre nok, men der falder altfor mange af dem, de vil dog tilsidst tabe Modet. Man maa vist se at skyde Hjærtet op i Livet paa dem. Jeg vil selv ride derop med dem et Øjeblik. De kan ledsage mig, mine Herrer, om De vil."

Til en ung Franskmand af Staben nærmede han sig og hviskede paa Fransk: „Bliv De hellere her."

Den unge Mand rødmede lige til Haarrødderne. En Bølge af Blod skød sig op i hans Ansigt.

„Naa jaja, jeg forstaar Dem," smilede Generalen, „De er den eneste Franskmand blandt lutter Spaniere. To forfængelige Folk! De vil ikke blive tilbage; saa følg mig da, Barn, siden De er saa ufornuftig."

Han svang sig i Sadlen, gav Hesten af Sporerne og sprængte op paa en lille Høj, hvorfra man kunde se til begge Sider. Han var en statelig, vennesæl Herre med milde, brune Øjne; og han viste en Ro og Koldblodighed overfor Faren, der virkede saa behageligt, fordi den syntes saa fuldkommen naturlig.

Cazadores-Kompagnierne stormede modigt foran, til de naaede en Grøft, i hvilken Kuglerne haglede ned; Ansigt til Ansigt med den visse Død tabte de Fatningen og løb tilbage, idet de søgte Beskyttelse bag Klipper og Træer og sluttede sig sammen til et nyt Angreb. Hver Gang, der kom friske Tropper, rejste Generalen sig i Stigbøjlen, svang Huen og raabte:

„Der kommer Regimentet Cordoba! Leve Cor-

doba! — Der er Mendigorria! Leve Mendigorria! Lad os se, om Gutterne fra Cordoba har Stof i sig til at gøre Lykke hos Pigerne! Fremad Cordoba! — Gaa paa, Mandigorria!"

Og de stakkels Fyre skreg: „Leve vor General!" — „Leve Spanien!" raabte han tilbage.

To Tusind Mand var allerede faldne. Han holdt roligt deroppe og røg en overordentlig lang, meget fin og dyr Cigar, som han kun tog ud af Munden for at give sine Soldater opmuntrende Tilraab eller for omhyggeligt at stryge Asken af med Spidsen af sin behandskede Lillefinger. Ogsaa her paa Højen regnede det med Bly. De andre Officerer røg alle, men hurtigt, nervøst. En Cigar varede næppe fem Minutter.

Ved Siden af Generalen stod hans lille Trompeter med den ene Haand paa Don Fernandos Støvle, mens han i den anden holdt sin Sølvtrompet rede til at blæse det Signal, som han uafladelig søgte at læse i sin Herres Øjne. Da traf en Kugle ham midt i Panden; uden et Suk sank han til Jorden.

I dette Øjeblik kom Jægerne af Regimentet Havanna sprængende. De førtes af Oberst Don Vicente de la Cueva.

„Den stakkels lille," sagde Generalen. „Husk mig paa, at jeg i Aften selv skriver til hans Forældre, de er vore Naboer og brave Folk."

I dette Øjeblik kom Jægerne af Regimentet Havanna sprængende. De førtes af Oberst Don Vicente de la Cueva.

I det Øjeblik, Generalen fik Øje paa denne, hævede han sig endnu højere i Stigbøjlerne og tordnede Regimentet et Hurra i Møde, der virkede elektriserende. Don Vicente var kendt for sit Løvemod og højt anset.

Der var en Tid for ikke længe siden, da det ene Kompagni efter det andet i Don Fernandos Lejr gik over til Karlisterne. Don Vicente var den Gang kun Kaptajn. Efter en meget varm Dag havde han kastet sig halvt paaklædt paa sin Seng og ment at turde unde sig et Par Timers Søvn, da han hørte Uro nedenunder. Barfodet, kun iført Skjorte og Underbenklæder og med et rødt Silketørklæde om Hovedet ilede han ned og fandt sine Folk i Begreb med ved Skæret af en flakkende Fyrrespaan at samle deres Sager sammen og spænde Bælterne om sig. De saa forskrækkede ud, da Don Vicente pludselig viste sig iblandt dem. Kun een af dem traadte ham frækt i Møde og truede ham. Da greb han en Skammel og slog ham til Jorden. Og mens Fyren endnu vred sig paa Jorden, befalede Don Vicente med Stentorstemme: „Til Vaaben!" (A las armas!). Skamfulde og skulende sneg de sig hen til Geværerne og adlød.

„Giv Agt! Præsenter Gevær!" kommanderede han igen og skred langs Rækkerne, idet han ramte hver især af dem med sit lynende Blik, saa Jorden syntes at vakle under dem.

„Jeg burde stille jer alle for en Krigsret," sagde han. „Men da I nu viser Lydighed igen, skal kun enkelte af jer afstraffes. En — to — tre — fire — fem — seks — syv — otte — ni — — den tiende træder af! — Elleve — tolv — tretten — fjorten — femten — sejsten — sytten — atten — nitten — — Den tyvende træder af!" — Og saaledes blev han ved at tælle, til hans Folk stod skælvende og blege som Døden. Da gled der et Smil over hans Ansigt.

„Naa, Børn, jeg ser, at I jo i Grunden er ganske tapre. I skal faa min Tilgivelse. Læg jer saa ned og sov godt!"

Fra den Stund var han sine Soldaters Afgud. Den næste Morgen stormede de en Barrikade, selv den Mand var med, som Obersten havde slaaet til Jorden; det var, som om hans Jærnnatur endog kunde opvække Døde.

Lille og mager, som han var, spiste han uhyre lidt og afholdt sig fra alle spirituøse Drikke. Han havde meget smukke Fødder, mange Ringe paa Fingrene, en lille kulsort Knebelsbart og

en stærkt udviklet Underkæbe, der var det eneste ydre Tegn paa hans mægtige Viljekraft. Generalen vidste nok, hvorfor han saa forhaabningsfuldt hilste Don Vicentes Havannajægere.

Men selv disse tapre Soldater stansede foran den skæbnesvangre Grøft. Næsten alle Officerer var skudt ned, Folkene stod raadvilde ved den Skrænt, der skilte dem fra Dødens Svælg.

„Kammerater, hvad gaar der af jer," raaber en slank ung Mand med straalende, sorte Øjne og et tyndt, kruset Skæg, der efter spansk Skik snor sig i to fine Spidser under Hagen. Det er Pablo Domenech, hvis ukuelige Mod er blevet et Ordsprog over hele Lejren.

„I mener da ikke, at det er farligt, dette her; det er det jo slet ikke!" Og mens han siger disse Ord, begynder han langsomt og sindigt at skride fremad, idet han lukker sin Tobakspung op, drejer sig en Cigaret, stikker den bag Øret, drejer sig een til, tænder den og begynder at ryge.

Saa ser han sig om. De andre tøver endnu bestandig. Da tager han sit Gevær, kaster det over Skulderen, stikker Hænderne i Bukselommerne og gaar saaledes, roligt dampende, fremad, som om det gælder en almindelig Spaseretur, og som om det var med Ærter, der for Spøg blev skudt. — Da gaar der en Bevægelse gennem Rækkerne, den forplanter sig som en Flamme, og med tordnende Hurraraab stormer de efter ham som den vilde Jagt.

Paa Højen holder Generalen med sin Feltkikkert for Øjet; hans Ansigt bliver rødere og rødere.

„Hvem i al Verden er den Mand, som der ganske alene skrider Stormen i Møde?" raaber han. „Satan til Karl, han ryger, min Sandten! Endnu betænker de andre sig! Nu begiver de sig afsted! Men han er endnu langt foran. De stormer efter; der er endnu stadig Folk nok paa Benene. — Hurrah! Skansen er taget. Dagen er vor! — Hent mig det Menneske, som gik i Spidsen alene derop."

Adjutanten jager afsted og henter Domenech, der endnu er sort af Krudtrøgen.

„Her har du fortjent Hæderskorset, min Søn," siger Generalen. Pablo hilser med spansk Værdighed og Grazie, ligesaa rolig i Glæden som under Kugleregnen.

„Du er vel skudfri, siden du tør storme Skansen alene?"

„Ja, Hr. General, det er jeg."

En Bevægelse af Munterhed spores hos Staben.

„Hvad for noget, du er virkelig usaarlig?" Et skælmsk Smil spiller i Generalens godmodige Øjne. Men med fuldkommen Alvor trækker Pablo et lille Helgenbillede frem under Kraven.

„Dette har min Kæreste givet mig; derfor kan ingen Kugle ramme mig."

Pablo har en behagelig, blød Stemme, en Skælm bag Øret, fine, bevægelige Læber under det lille Overskæg og kønne Hænder og Fødder; alle betragtede den unge Soldat med Velvilje.

„Meld dig til Storkorset, til „C r u z L a u r e a d a d e S a n F e r n a n d o," min Søn!" siger Generalen.

Pablos Hudfarve bliver en Tone mørkere, hans Øjne funkler, Næsefløjene udvider sig en Smule, saa de næsten synes gennemsigtige og hans Bryst hæver sig, mens Læberne presses fast sammen. San Fernandos Storkors! Man maa selv bede derom og bevise, at man har gjort sig fortjent dertil. En Prokurator bliver tilkaldt, som bestrider Ens Ret til at besidde det, indtil Befalingsmændene selv maa optræde som Vidner og bekræfte den modige Daad. Korset bliver maaske ikke blot hæftet paa en, men syet ind i Klæderne, saa man bestandig maa bære det.

Nogle Dage senere stod Domenech ved Siden af en Kammerat, som havde lagt et Stykke Papir paa en Tromme mellem sine Knæ og med skævt Hoved og tykke, stive Fingre forfattede et Brev efter hans Diktat. Det var til stor Græmmelse for ham og alle, at han ikke kunde skrive, ellers havde han forlængst været Underofficer. Brevet lod saaledes:

„Min kære Paquita! Jeg haaber, at du befinder dig vel, og at du er godt tilfreds. Mig gaar det godt. Jeg har faaet San Fernandos Kors. Hvorfor ved jeg ikke. Generalen har spurgt mig, om jeg er skudfri, da har jeg vist ham det Helgenbillede, som du har givet mig. Jeg haaber at kunne blive fri om fire Uger, og hvis du ikke har glemt mig inden den Tid, saa vil vi holde Bryllup. Kærlig Hilsen! Din Pablo Domenech."

De fire Uger var endnu langtfra udløbne, da Pablo en Dag blev kaldet til Obersten.

„Regimentslægen har bedt mig om at give ham dig til Oppasser, min Dreng, fordi du er saa flink og saa samvittighedsfuld."

„Aa, Hr. Oberst, skaan mig for det. Jeg kan ikke være Tjener. Vi er af god Familie og gennem mange Slægtled har vi været Herrer hjemme hos os selv. Jeg kan ikke være Tjener."

„Men Domenech dog! Du er den ordentligste og lydigste Soldat i den ganske Hær og i Dag undslaar du dig for første Gang? Du bliver jo alligevel i Kongens Tjeneste."

Pablo bed Tænderne sammen og blev meget bleg.

„Jeg adlyder, Hr. Oberst, fordi det er Dem," sagde han stille, men med et sælsomt sørgmodigt Blik. —

Samme Aften stod han for Regimentslægen og drejede sin Hue mellem Hænderne: „Jeg skal være Dem en tro Tjener, men een Ting maa jeg bede Overlægen om."

„Kom kun frem med det, min Ven."

Regimentslægen, der var en fortræffelig Kirurg, hed Don Ramon Etchebaster. Han var en Basker, høj og vel ved Magt, men stærkt indsnørt i sin Uniform; hans Ansigt var rødt med en opadsnoet hvid Knebelsbart og lyse-

graa Ojne. Han gik ikke af Vejen for at fjase lidt med de smukke Opvartningspiger; forøvrigt var han hidsig og opfarende, men god af Hjærtet.

„Jeg kan bestille meget og vil aldrig beklage mig over Arbejdet," vedblev Pablo langsomt og tøvende. De maa ogsaa nok tale groft til mig, ja endog skælde mig ud. Kun een Ting beder jeg om: løft aldrig Deres Haand imod mig; rør mig ikke! thi da ved jeg ikke, hvad der kan ske".

„Hvor kunde det vel falde mig ind at slaa dig! Jeg stoler paa dig og vil altid behandle dig godt."

„Jeg vilde kun sige Hr. Overlægen det. Man ved aldrig, hvorledes det kunde komme; men jeg ved, at jeg kunde ikke tage det. De vil altsaa nok lægge Dem det paa Sinde."

„Naturligvis, min Ven. Men jeg er ikke bange; jeg ved jo, at man kan stole paa dig, saa kan du ogsaa stole paa mig."

Med et højtideligt Ansigt gik Pablo ud og begyndte sin Tjeneste, ivrigt og samvittighedsfuldt. Kun syntes al Glæde at være vegen fra hans Sind; Spøgen var død paa hans Læber; hans Holdning var endnu stram, men ikke nær saa fri og stolt som før.

„Naa, svarer Domenech til Forventningerne?" spurgte Obersten en Dag hans Herre.

„Aa, jeg er som i Abrahams Skød," var Svaret, „jeg behøver slet ikke mere at tænke. Domenech tænker for mig og sørger for mig som en Moder; han bærer det ogsaa ganske taalmodigt, naar jeg brummer. Han er flink, og der er intet Vrøvl med ham. Han er en Skat."

„Han er en Helt," sagde Obersten.

Pablo var formelig opfindsom for at kunne gøre sin Herre en eller anden lille Glæde, naar denne kom ophidset, dødtræt og bekymret hjem fra Lazarettet, hvor saa mangen herlig Ynglings Livslys sluktes ud, og saa mangen Familiefader blev Krøbling. Don Ramons Bekymring ytrede sig ofte som Utaalmodighed og Heftighed, men Pablo tog det altid roligt og taalmodigt.

„I Dag kommer jeg hjem Klokken syv, Domenech; sørg for, at jeg finder Maden parat; jeg har en stor Operation og vil være meget træt."

Don Ramon trak Uniformen paa, knappede den helt til og ilede bort.

Pablo tilberedte nu alt paa det bedste, stegte sin Herre en Bøf og brunede Kartoflerne til den. Paa Slaget syv stod alt beredt indbydende og dampende, og den fine Duft fra de stegte Kartofler bredte sig i den lille Stue.

Men hvem der ikke kom, var Doktoren.

Bekymret dækkede Pablo Maden til, for at den i det mindste kunde holde sig varm. Han tænkte et Øjeblik paa at tage det hele bort og stege en ny Bøf; men imidlertid kunde hans Herre jo komme hjem, sulten og utaalmodig. Det var bedre, at han fandt daarlig Mad end slet ingen efter sin lange, møjsommelige Arbejdsdag. Pablo gik frem og tilbage, han gik udenfor og kom atter ind. Klokken blev otte — den blev halvni.

Himlen var bleven overtrukken af truende Uvejrsskyer, og Mørket faldt hurtigt paa. Da lyste endelig det hvide Overskæg frem af Tusmørket foran den sorte Skyvæg, og med ivrige, hurtige Skridt, der betød, at han var i en pirrelig Stemning, traadte Don Ramon ind; han kastede sin Hue i en Krog og sig selv paa den eneste Rørstol, skød Lysene bort og Maden nærmere.

Pablo sagde, at Maden maaske var ødelagt, fordi den havde staaet for længe. Don Ramon hørte det ikke, men drak megen Vin, mens han skældte ud paa de Æsler af Assistenter, paa de Idioter af Sygepassere, paa det enfoldige Røde Kors og de slette Bandager. Saa blev han stille og begyndte at spise.

„Hundeæde! Slangefoder!" sagde han to—tre Gange; saa spyttede han ud, hvad han havde i Munden, slyngede Tallerkenen med Bøffen i Gulvet og tordnede løs imod Pablo. Denne begyndte endnu en Gang at undskylde sig med den lange Ventetid, men da sprang Don Ramon op, og idet han skreg: „Svarer du!" slog han ham lige i Ansigtet.

Pablo styrtede ud af Værelset, ud i Natten og Uvejret. Doktoren stod som den, der pludselig er bleven nøgtern efter en Rus. Pablos Bøn faldt ham ind. Skamfuld betragtede han Skaarene paa Gulvet, traadte hen til Vinduet, hvor Regnen styrtede ned i Strømme, tog sit Ur op og saa, at han var kommen halvanden Time for sent. En kvalfuld Følelse af Uro og Bekymring sneg sig over ham; det var, som om hans Mave var for tom og hans Hjærte for fuldt. Han lyttede og lyttede, om ikke Domenech kom tilbage.

Lysene, der flakkede uroligt i Trækken fra de daarligt sluttende Vinduer, brændte raskt ned. Don Ramon gik længe op og ned i det snævre Rum; han tænkte paa den svære Dag, som han havde tilbagelagt og — med dyb Skamfuldhed — paa dens skændige Afslutning. Han tænkte paa, hvor ofte han havde været pirrelig og utaalmodig mod Pablo, og at denne havde optaget det altsammen i Venlighed. Hver lille Scene af den Art syntes ny forstørret i hans Øjne. Men han skulde nok gøre det hele godt igen. Pablo skulde faa en Ring til sin Brud og Penge til den unge Husstand.

Dog hvor ofte han end holdt inde og lyttede, var der ingen Skridt at høre, kun den strømmende Regn. Endelig kastede Doktoren sig paa Sengen og slukkede Lysene. Længe laa han uden at kunne sove. Netop naar han var lige ved at blunde, syntes han at høre Pablos Skridt og fo'r op; indtil Trætheden endelig blev større end hans ærlige Hjærtes Uro og Ønsket om at gøre sin Fejl god igen. Saa sov han ind. —

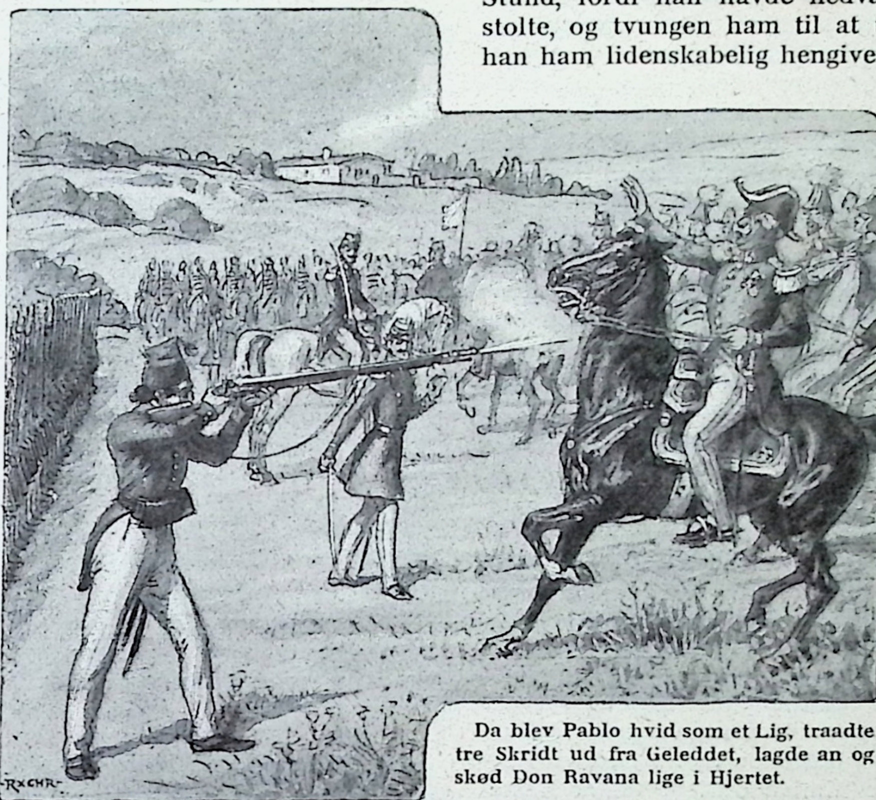
Imidlertid stormede Pablo gennem Egnen som en Vanvittig. Flere Gange saa han ved Lynets Blink et Kors, der ragede op, og han knælede ned og forsøgte at bede, men der kom ingen Bøn over hans Læber, derimod bestandig Ordet

Hævn. „Hævn og atter Hævn over det Menneske, som har slaaet mig i Ansigtet, mig, den frie Pablo, den stolte, skyldfri Pablo."

Da kom han i Tanker om, at Kristendommen forlanger Taalmodighed, og at han ikke kan hævne sig uden selv at maatte lide Døden derfor.

„Og jeg, som har en smuk, lille Kæreste," stønnede han, „mig vil de tage og skyde mig ned som en Hund, og ingen ærlig Grav vil jeg faa, men jeg skal ligge som en Forbryder i uindviet Jord."

Alt dette maatte han tænke paa, men bestandig brændte Slaget paa hans Kind, og Regnen kunde ikke køle den — ikke vaske dens Skamplet af. Pablo kastede sig paa Jorden og bed i det vaade Græs; han huggede sit Hoved mod Korsets Fod; men som glødende Malm bølgede der gennem hans Blod en uudslukkelig Lue. Det var, som hans Bryst og hans Hjærne skulde sprænges; flere Gange aabnede han Munden paa vid Gab, som skulde han kvæles, og slog sig med Hænderne for Brystet for at faa Luft.

Da blev Pablo hvid som et Lig, traadte tre Skridt ud fra Geleddet, lagde an og skød Don Ravana lige i Hjertet.

Og jeg havde dog advaret ham! Og nu har han alligevel gjort det — uretfærdigt — maaske blot fordi en Soldat var død for ham! Og hvad gjorde saa det? Een mer eller mindre betyder intet! Den ene dør paa Slagmarken, den anden under Kniven, den tredie — — — —

Han fuldendte ikke Sætningen, thi ved det sidste Ord stod hans Hjærte atter stille. Da tænkte han paa, at han dog altid havde været et ærligt Menneske, retskaffen og ren, og at han om faa Timer vilde være en ganske anden. Men det Slag i Ansigtet havde jo allerede fornedret ham; dybere kunde han ikke falde. Han gyste ved Tanken. Mod Don Ramon følte han et saadant Had flamme i sit Indre, at han syntes, han maatte styrte hen til ham og kvæle ham i hans Seng. Aa nej, nej, ikke saaledes! — Han satte sig paa en Sten og lod Regnen risle gennem sine Klæder, mens han snoede sit spidse Skæg, som vilde han dreje det af. Han, som var smykket med Heltekorset og udset til det højeste Ærestegn vilde udføre en fejg Handling!

Men — hvad Don Ramon havde gjort, var dog endnu fejgere, for Pablo havde været værgeløs, og var nu æreløs for hans Skyld! — Da borede han sine Haandled ind i de brændende Øjne, thi som Draaber af glødende Jærn steg Taarerne op i dem. Han hadede ogsaa Obersten i denne Stund, fordi han havde nedværdiget ham, den stolte, og tvungen ham til at tjene; og dog var han ham lidenskabelig hengiven. For ham vilde han være gaaet gennem Ild og Vand; for hans Skyld havde han paataget sig denne ydmygende Stilling.

„Ak, Don Vicente, Don Vicente," klagede han højt, hvorfor har du fordret for meget af mig? Og dog har jeg dig saa kær, Don Vicente, thi du er en Helt. Og naar jeg nu gør det, saa lader du mig skyde, Don Vicente, og det vil alligevel gøre dig ondt."

Og atter sammensnøredes hans Strube; hans Øjne fyldtes med hede Taarer, og en voldsom Hulken rystede hans Legeme. Han stampede i Jorden, skar Tænder i Fortvivlelse, sprang op og løb videre. I en vild Bjærgslugt stansede han og lænede sig mod den fugtige Klippe. Han syntes, han maatte lægge Mile mellem sig og Don Ramon for ikke at kunne gøre det, som han var tvungen til at gøre. Intet, intet uden Blod kunde udviske Sporene af det skæbnesvangre Slag, han havde faaet. Og da var hans Liv forspildt! Pyt, hvad var Livet værd for ham? — ikke en Styver! Leve brændemærket — æreløs!

Vel tænkte han paa sin lille Kæreste; han udmalede for sig, hvorledes hun vilde græde, naar hun erfarede hans Død; men han kunde dog aldrig mere kysse hende. Med det vaade Ærme strøg han sig gentagne Gange over sit Ansigt, som om han vilde fjærne, hvad der syntes at klæbe ved det; men Vand fra Himlens Skyer vasker ikke Vanæren af.

Regnen bruste ned i Slugten og dannede Bække, der som Vandfald styrtede ned fra Klip-

pen og samlede sig dernede til en svulmende Flod. Pablo hørte det og følte Vandets Rislen paa sin Nakke; men han kunde ikke se en Haand for sig. Han slog med knyttede Hænder paa Klippen, mod hvilken han lænede sig, og tænkte, at hans egen Skæbne dog var endnu haardere og koldere end den, og at han selv skulde blive haard og kold som Klippen.

Intet kunde mere gøre ham ondt eller godt. Kun paa eet tænkte han: Hævn! — Kun eet følte han: Hævn! Og Klippeslugtens kogende Brusen svarede med sine truende Akkorder, som bar den i sig Ekkoet af de tordnende Kanoner, der har brølet hen over den — brølet, som han, paa Hævn. — Endelig gryede Morgenen, kold og graa. Pablo stirrede frem for sig med en mørk Fortvivlelse i Blikket som Nemesis, naar hun strejfer hen over den syndebetyngede Jord og knuser saa meget, der før stod saa sikkert.

„Mon Don Ramon har holdt Bøn?" tænkte Pablo. „Jeg vil bede for ham, at han dog kan blive anmeldt deroppe!"

Han søgte efter det Kors, hvorved han saa længe havde knælet, men fandt et andet, hvorpaa der hang en vissen, dryppende Krans; der knælede han ned og bad:

„Kære, hellige Jesus! Tilgiv den arme Synder, som slog mig, og den anden arme Synder, som ikke kan bære Forsmædelsen." —

I dette Øjeblik skiltes Skymassen og farvedes øverst oppe rosenrød som en Alpegløden over Skyerne. Det var Solen, der stod op. —

— — —

Tropperne var opstillede til Søndagsparade. General Don Fernando sprængte frem i Karrière, fulgt af sin glimrende Stab. Den af Regnen endnu fugtige Timian duftede under Hestehovene, der traadte den ned.

Himlen var askegraa. Skyerne rullede langsomt frem lig Røgen fra Kanoner. Træerne rystede og Jorden drønede under Hestenes Trampen. Med et muntert Smil red Generalen nu i Skridt tæt langsmed Fronten, hilste og raabte: God Morgen, Børn! — hvorpaa han fik et rungende: Generalen leve! som Svar.

Han mønstrede Soldaterne velvilligt, saa ogsaa Pablo iblandt dem og undrede sig over, at han saa' saa sørgmodig ud, men glemte det straks igen.

Nu kom Obersterne, Adjutanterne, Lægerne. Pablo stod i Geleddet og præsenterede Gevær. Ingen bemærkede, hvorledes han slugte Don Vicente med Øjnene; denne saa kun, at han ikke bar sit Kors, men ikke, at der, hvor det plejede at hænge, bankede et Hjærte vildt og voldsomt.

Nu red Don Ramon frem. Da blev Pablo hvid som et Lig, traadte tre Skridt ud fra Geleddet, lagde an og skød Don Ramon lige i Hjærtet. Denne vendte Blikket imod Himlen, aabnede Læberne og styrtede saa uden en Lyd af Hesten. Pablo kastede Geværet, lagde Armene over Kors paa Brystet, sænkede Hovedet dybt og lod sig rolig tage til Fange.

Der herskede en ubeskrivelig Forvirring. Man spurgte hverandre, om Domenech havde mistet Forstanden, og med oprigtig Smerte tænkte man paa Følgerne.

Allerede samme Eftermiddag stod han for en Krigsret.

„Har du skudt paa Don Ramon med Vilje?"

„Ja!"

„Hvad har han gjort dig?"

„Han har slaaet mig i Ansigtet."

De saa til hverandre.

„Og hvad har du gjort ham, siden han slog dig?"

„Intet, Herre!"

„Du var uden Skyld i, at han slog dig?"

„Uden Skyld, det sværger jeg!"

„Men hvorledes var det muligt?"

Ganske jævnt og ligefremt fortalte han, hvorledes det var gaaet til. De vilde saa gerne finde noget, der kunde frifinde ham.

„Vidste du, at dit Gevær var ladt?"

„Ja, jeg har selv ladet det."

„Og du kom i den Hensigt at dræbe ham?"

„Det var mit faste Forsæt!"

„Og du tænker ikke paa, at du nu selv maa dø?"

„Jo, det vidste jeg." En næsten umærkelig Sitren ved Mundvigerne var det eneste, der forraadte hans Sindsoprør.

Officererne holdt Raad med hverandre; men Loven var ikke til at omgaa.

„I Morgen efter Solopgang bliver du skudt, Pablo Domenech!"

Uden at blinke, vidt aabne Øjne, hørte han sin Dødsdom. Næsten hele den sidste Nat tilbragte han sammen med Præsten, hvem han betroede at overbringe Kæresten derhjemme hans Kors og hans Helgenbillede.

„Det hjalp kun mod Kug-

ler, ikke mod Slag," sagde han med et sørgmodigt Smil.

I Lejren stod man i Grupper omkring Ilden og debatterede Sagen, snart hæftigt, snart stille, rosende eller dadlende, alt efter den enkeltes Natur; men da Morgenen gryede, blev alles Hjærter tunge som Bly.

— — —

Over en skyløs, dybblaa Himmel gik Solen op. Paa Somorostros Højslette ligger en lille, forfalden Kirkegaard, hvorfra der mellem skovklædte Bakker er Udsigt over den biscayiske Bugt; det blaa Hav ses mellem Bøge og Ege som i en Ramme. Jorden er rød, hvor den ikke er dækket af Blomster, og rødlig skinner ogsaa den gamle Kirkegaardsmur frem mellem hængende Mos og et Væld af vilde Blomster. De gamle Træer inden for Muren bævede under Havets lette Brise; en lille Fugl hævede sin Røst og jublede sin Lovsang i den lyse Morgen.

Da drønede Jorden rundtom af faste regelmæssige Skridt, man hørte dæmpede Trommehvirvler, og Tropper marscherede op fra alle Sider; de smukke Husarregimenter „Pavia" og „Prinzessa", Uhlanregimentet „Lucana", Artilleriet bestaaende af pragtfulde vilde Arragoniere med Sener som Staal og Øjne som Kul. Ogsaa Havannajægerne kom marscherende og stillede sig op. Ni Sappører blandt disse blev udtaget og opstillet i Nærheden af Kirkegaardsmuren.

Dér stod nu disse straalende Regimenter. Man hørte kun korte Kommandoord, ellers var der dyb Stilhed. Der var saa stille, at det syntes, som man hørte Bølgeslaget under Kysten eller sit eget Hjærtes Banken.

Oberst Don Vicente de la Cueva havde med næsten sagte Stemme givet Befaling til, at Sappørerne skulde træde ud af Geleddet. Hans Træk var saa indfaldne, at Huden syntes at klæbe ved Kindbenene.

En Gysen gik gennem Rækkerne, og alles Øjne rettedes mod den gejstlige Herre, der langsomt gik frem i fuldt Ornat og besteg Trinene op til det lille Alter, som var sammentømret i en Hast. Forløserens Billed over dette skuede i ensom Smerte og uendelig Medlidenhed ned fra sit Kors, og to Kærter brændte uden at lyse i Straalerne af den glødende Sol.

Nu førte man Pablo frem. Hans Hænder var lænkede, men hans Gang var let, hans Holdning rank, Blikket klart. Knælende foran Altret hørte han den hellige Messe og modtog Sakramentet i dyb og stille Andagt.

Derpaa rejste han sig, og hans Blik svævede til Afsked langs de skovklædte Høje og vidt ud over Havet. Da nærmede en Officer sig og spurgte ham, om han ikke havde noget Ønske. Jo, han havde eet Ønske: om Don Vicente vilde række ham sin Haand?

„Ja, og med Glæde."

Han blev ført til Obersten. Da han stod foran denne, bevægede han Hænderne for at vise, at de var lænkede. Et Vink fra Don Vicente og Lænken blev løst; da lagde de to højtideligt — til et sidste Farvel — deres Hænder i hinandens. Pablo saa næsten glad ud. Ad Oberstens Kinder listede Taarerne ned.

Uden Tøven saa Domenech nu over mod Kirkegaardsmuren, og idet han endnu en Gang vendte sig mod Don Vicente, spurgte han med klar Stemme: „Nu?" — Denne nikkede. Saa skred Pablo henimod Sappørerne, vinkede med Haanden til hver enkelt og tilraabte dem et venligt Levvel. Da græd de.

Roligt stillede han sig saa op foran Muren, vendte Øjnene mod Solen og kommanderede selv med høj Stemme: „Fyr!"

I samme Nu knaldede Salven og strakte ham livløs til Jorden.

Faa Øjne var forblevne tørre blandt Heltene fra Somorostros Højder, og i flere Minuter kæmpede alle for at vinde Fatningen tilbage. Endelig hævede Generalen sin Røst og befalede at lade Tropperne defilere forbi Liget.

„Er det ogsaa nødvendigt?" spurgte Franskmanden i hans Stab sørgmodig og sky.

„Ja, det er nødvendigt for Disciplinens Skyld. Men i Kapellet ligger Don Ramons Lig paa Baare. Forbi dette lader jeg alle mine Officerer defilere, for at de aldrig skal glemme, at man ikke tør fornærme et Menneske, hvem man ikke kan give Oprejsning."

TO SKRIFTEMAAL

AF

AUGUST BIRCH

ILLUSTRERET AF H. DOHM

Den gamle blinde og enfoldige Pastor Emeritus fortalte:

Over atten Aar havde jeg været Sjælesørger for et af de Sogne, hvorigennem Grevskabet Bjørnemoses mægtige Landomraade strækker sig. Skønt Kaldet langt fra hører til de største her i Landet, trykkede jeg mig dog ved at søge Befordring, thi ikke blot var Menigheden bleven mig overmaade kær og hengiven, men ogsaa

selve Præstegaardens Beliggenhed nær Skov og Strand med en paa alle Slags Naturskønheder rig Omegn kunde nok binde den Mand fast, som her en Gang havde faaet sit Pavlun rejst.

Den gamle Lensgreve var Enkemand uden Børn, og ved hans Død skulde Fideikommisset arves af en Brodersøn, hvem ingen paa Godset kendte videre til, da han var gaaet den diplomatiske Vej og i længere Tid havde været ansat ved forskellige Gesandtskaber i Udlandets Residensstæder.

Alle Forhold og særlig hele det styrende Maskineri paa et Majorat af den Størrelse har megen Lighed med et lille enevældigt regeret Kongerige, hvor Godsforvalteren er Statsminister. Saadan var Tilfældet ogsaa her paa Bjørnemose, men ved Siden af, ja næsten over Godsforvalteren, havde aabenbart Skovfoged P o v l s e n en overmaade høj Stjerne hos Greven. Et Faktum var det i hvert Fald, at Godsherren saa godt som aldrig sagde n e j til noget, Skovfogden bad om. Alle Smaamandens Børn — otte i Tallet — var bleven bragt frem, Drengene efter som de havde Hovede til enten ad de Studerendes Vej eller til andre gode Stillinger, og de tre Piger var storartet gift. Nu sad gamle Povlsen selv lunt inden Døre i sin Alderdom, og det var en bekendt Sag, at naar Nogen paa Godset havde et eller andet rimeligt Ønske hos Greven, saa behøvede man blot at betro sit Hjerteanliggende til Skovfogden; lovede h a n at tage sig af Sagen, fejlede det grumme sjældent, at man tidligere eller senere saa sit Haab opfyldt.

Skovfogden var en venlig, omgængelig Mand, der aldrig nogen eneste Søndag forsømte Gudstjenesten. Hvor kendte jeg ham ikke langvejs fra, naar han hver Helligdags Morgen kom luntende hen ad Markvejen med sin lidt humpende Gang og Salmebogen under Armen!

Og hvilken Glæde var det mig ikke siden efter i Ugens Løb at samtale med ham om min Udlægning af Søndagens Evangelium — alt havde han opfattet saa hengivent troende, hver Tanke havde han grebet og ydmygt lagt sig alle Formaninger paa Hjerte. Sandelig, han var en af de Benaadede i Hjorden!

Jeg husker saaledes tydeligt en Dag i Februar; det var et forrygende Vejr med pidskende Regn og jagende Storm samt alenhøje Snedriver hen over Marker og Veje. Til Gudstjenesten indfandt sig selvføgelig ogsaa kun et Par ganske enkelte Mennesker af dem, der boede lige klods op til Kirken, men trods den lange Afstand og det skrækkelige Føre udeblev gamle Skovfoged Povlsen dog ikke; han kom som sædvanlig, men naturligvis gennemblødt til Skindet, den Stakkel! Da jeg efter endt Tjeneste varmt trykkede hans Haand nede i Vaabenhuset og udtalte nogle anerkendende Ord om hans Standhaftighed til at søge Guds Hus, svarede han dæmpet, gudhengivent:

„Ja, kære Hr. Pastor, jeg tænker nu som saa, at Vorherre i Dag har villet give os syndige Mennesker her i Sognet en lille Prøve paa, hvor trang den Vej er at gaa, som fører til Himmerige!“

Og lige modsat var det en anden Søndag livsaligt Forsommervejr med Bøgeløv i Spring og Fuglesang over alle Marker. Men desværre agtede mine Sognebørn ikke paa Kirkeklokkens Kalden, thi i den nærmest liggende lille Købstad holdtes Marked med alt det forfængelige Gøglen, hvoraf Daarerne lader sig lokke. Jeg maatte sandt at sige prædike for tomme Bænke, og jeg nægter ikke, at en vis Bitterhed betog mit Sind. Da Tjenesten var endt, kom gamle Povlsen hen til mig uden for Kirken.

„Ak, Hr. Pastor,“ sagde han, „da fordum Profeten Jonas forkyndte Ordet i det hedenske Ninive, omvendte selv disse ugudelige Mennesker sig og klædte sig i Sæk og Aske; men Folkene her i vort kristne Sogn agter kun Herrens Formaning ringe! Og dog har Gud i Dag sendt et saa velsignet Vejr, som vilde han mane os om, hvor let den Vej er at vandre, der fører til hans Tempel!“

Sandelig — den velsignede Hemmelighed i Povlsens Liv var, at han overalt og altid kunde faa Øje paa Guds Fingerpeg!

Grundet paa Lensbesidderens store Velvillie over for ham behøvede Povlsen næsten slet ikke at bestille noget, og dette sit Otium benyttede han til at læse en Mængde Bøger og Aviser, som han kunde hente paa Slottet. Da han tillige var et klart Hoved og besad en skarp Forstand, tilegnede han

— — — og da jeg forskrækket løb til, saa jeg den unge Knægt ligge jamrende paa Jorden og vride sig.

sig efterhaanden mange Kundskaber, men det skal siges til hans Ære: han forstod altid at tage sin Viden fangen under Troens Lydighed.

Saaledes hint Efteraar, den store donatiske Komet viste sig, og alle Dagbladene indeholdt lange populær-videnskabelige Afhandlinger om disse Himmellegemers Natur og sandsynlige Væsen. For at modarbejde den i Sognet om sig gribende Angst for, at Fænomenet var et ondt Varsel om kommende Pestillens og Hungersnød, holdt den unge, dygtige Skolelærer en Aften under aaben Himmel et oplysende Foredrag, hvori han kort og tydeligt gav Besked om, hvilke Kendsgerninger Astronomerne til Dato havde slaaet fast, og hvad i det hele taget en Komet var.

Men neppe havde han endt, før gamle Povlsen traadte frem i Kredsen og begyndte sin Forklaring: Kometen, sagde han, var et advarende Tegn, Vorherre i sin Naade havde sat paa Himlen; det havde faaet Form af et uhyre Ris for at tilkendegive, hvordan de Ugudelige en Gang, naar Dommedag kom, skulde straffes for alle deres Misgerninger her paa Jorden — hvis de da ikke omvendte sig i Tide!

Det var jo kun en enfoldig Mands Tale, men den var rørende i al sin Trohjertethed og undlod ikke at gøre dybt Indtryk paa Tilhørerne, mens Skolelæreren beskæmmet luskede af med samt sin verdslige Visdom.

Man vil efter alt dette forstaa, at Povlsen af alle mine Sognebørn var den, der stod mit Hjerte nærmest. Dermed vil jeg dog ingenlunde sige, at ikke ogsaa Greven var baade en oprigtigt troende Kristen og fremfor alt en sand Hædersmand lige til Fingerspidserne, pligtopfyldende og godgørende.

Men dog — hvor himmelvid en Forskel var der ikke mellem disse to Mennesker, naar de for Eksempel tog mod Velsignelsen i Kirken. Medens Povlsen rejste sig nølende, næsten ængstelig, og holdt Hovedet dybt sænket, stod Greven strunk med stolt løftet Pande; uvilkaarligt kom man til at tænke paa det fulde Aks, der bøjer sig tungt mod Jorde, og det golde, der knejser højt netop paa Grund af sin indre Tomhed.

Den gamle Præst standsede træt, men fortsatte lidt efter med nyt Liv:

En Sommermorgen bragte Tjeneren mig en lille Billet fra Greven, hvori jeg anmodedes om, hvis min Tid tillod det, at gøre ham den Fornøjelse at spise til Middag hos ham Klokken fem. I den Tanke, at der vel pludselig var kommen Fremmede, begav jeg mig til den fastsatte Tid op paa Slottet, hvor jeg imidlertid mod Forventning traf Greven ganske alene.

Efter at vi havde spist, satte vi os ned i Haven for at nyde Kaffen der, og nu tænkte jeg sikkert, Greven vilde rykke ud med det, han upaatvivlelig maatte have paa Hjerte. Jeg tog ikke heller Fejl i saa Henseende.

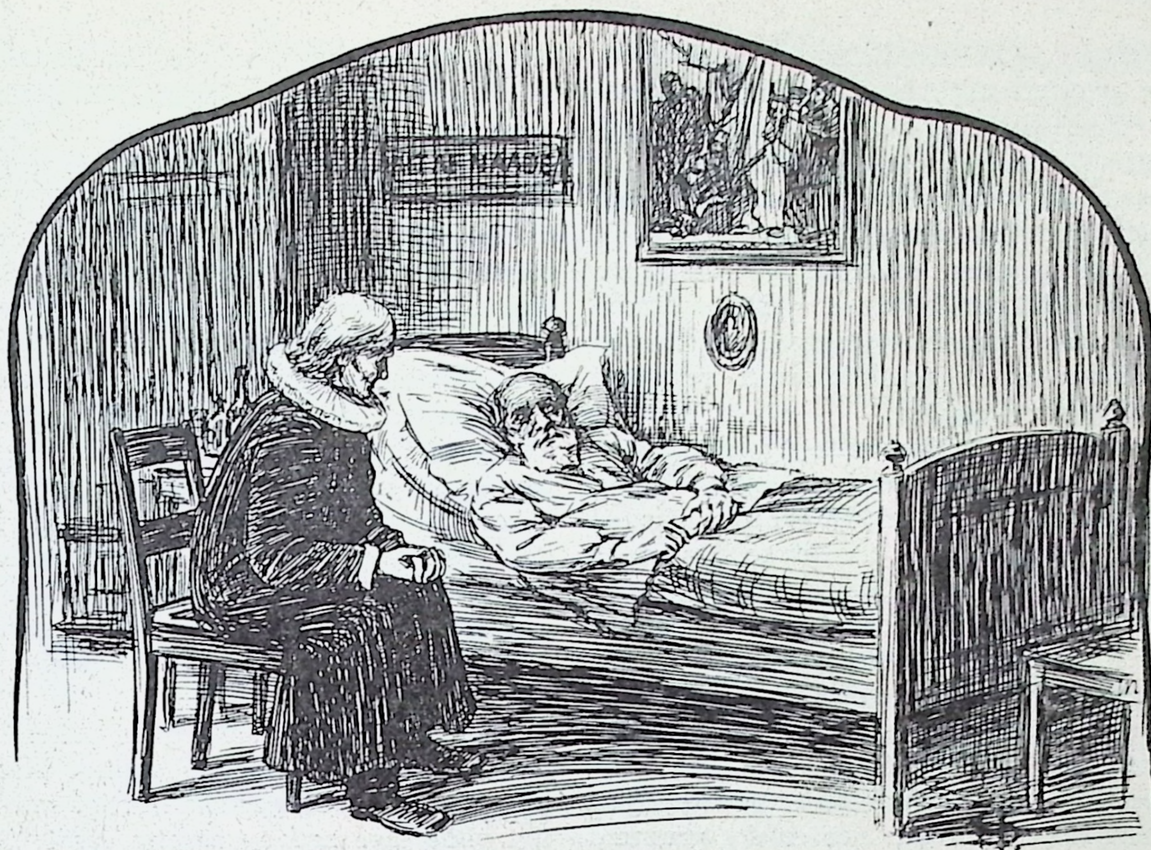
„Min kære Pastor," begyndte han efter en Pavse, „De kan vel tænke, jeg har haft en bestemt Grund til at bede Dem besøge mig i Dag. Sagen er, at jeg ret snart og uventet skal ombytte det Timelige med det Evige. Ja, se ikke saa forbavset paa mig; det, jeg siger, er netop den usminkede Sandhed! Ikke blot én, men hele tre af Evropas navnkundigste Læger har nøjagtigt forudsagt mig, hvordan og efter hvilke forud gaaende Symptomer, min Død vil indtræffe. Det er en nedarvet Disposition, mit Legeme lider af, og mine Forfædre gennem fire Slægtled er gaaet bort paa samme pludselige og — Gud være lovet — smertefri Maade. Jeg har nu i Nat faaet den sidste Mindelse om, at mine Dage er talt! Hvad jeg forøvrigt har haft at afvikle og lægge tilrette før min Bortgang, er forlængst bragt i Orden; kun over for Dem som min Sjælesørger føler jeg endnu Trang til at aflægge et Slags Skriftemaal. Jeg beder Dem derfor nøje agte paa mine Ord, saa meget mer, som det sikkert bliver sidste Gang, De hører mig tale!"

Greven lukkede Øjnene et Par Sekunder strøg sig over Panden som for at samle sine Tanker; derpaa fortsatte han:

„Som De véd, overtog jeg Godset i en forholdsvis ung Alder, knap tredive Aar gammel — nu er jeg syv og halvfjers; jeg har altsaa besiddet det nær op mod et halvt Aarhundrede, og jeg véd, at det under min Styrelse er gaaet mægtigt frem i økonomisk Velstand. Jeg har aldrig som saa mange andre i min Stand næret kostbare Passioner; for min egen Persons Vedkommende har jeg levet grumme tarveligt, men paa den anden Side har jeg ikke heller lagt nogen privat Kapital op; jeg mente, at min Successor fik nok, naar han arvede det store, rige Fideikommis. Hele mit aarlige Overskud har jeg derfor anvendt i humane og sociale Øjemed, men stadig uden Navns Nævnelse; den officielle Stilling som Mæcen har altid været mig ubehagelig! Saa vidt jeg ved, har jeg aldrig, i det mindste aldrig med min gode Villie, gjort noget Medmenneske Uret eller krænket Nogen, og min Natur er udpræget sanddru. Ikke desto mindre er jeg Skyld i, at en Mand her paa Godset lever sit Liv som en Løgner, og tilmed er jeg hans Medskyldige!"

Om Grevens fine Mund spillede en sær Blanding af Lune og Vemod, idet han vedblev:

„Faa Maaneder efter, at jeg havde tiltraadt Godset, indløb der en Mængde Klager over Rævene, der havde formeret sig i saadan en Grad, at hverken Bøndernes Fjerkræ i Gaardene eller Harekillingerne paa Marken kunde nære sig. Da uheldigvis Skytten laa syg, besluttede jeg selv at uskadeliggøre nogle af de frækkeste blandt Røverne, og jeg medtog paa en af disse Ekspeditioner tilfældigvis en ung, rask Fyr, der ellers af og til gjorde Daglejertjeneste hos Gartneren i Haven. Ved Udkanten af Strandskoven var min Ledsager sprunget lidt i Forvejen for at spionere ud over et Dige ned i en Sandgrav, hvor Mikkel plejede at holde sig til, da jeg i det samme fik Øje paa en gammel Ræv, som smurte afsted med en Vildand i Munden. Hurtigt kastede jeg Bøssen til Kinden og trykkede af; Skuddet lød fulgt af et højt Vræl, og da jeg forskrækket løb til, saa' jeg den unge Knægt ligge jamrende paa Jorden og vride sig. Kort og godt: jeg havde fejlet Ræven men truffet ham bag til, og en Guds Lykke var det, at mit ulyksalige Vaadeskud ikke havde været dræbende. Endnu den Dag i Dag forstaar jeg ikke, hvordan jeg kunde ramme saa langt til Siden for mit Sigte og endnu mindre, at Haglene paa den Afstand ikke havde spredt sig mere, men Faktum var, at Bøssen, som den stakkels Fyr bar over Skuldren, ikke var afskudt. Jeg vilde til at raabe om Hjælp af alle Kræfter, men Knøsen løftede sit blege Ansigt i Vejret og gispede: „Hr. Greven maa endelig tie stille et

Et eneste Blik paa den Syge sagde mig straks, at der intet Haab var — — —

Øjeblik! Ingen Mennesker tør vide, hvor nær Hr. Greven har været ved at blive en Morder! Tag og skyd mit Gevær af i Luften, saa skal det hedde sig, at jeg ved egen Uforsigtighed har ramt mig selv!" Jeg var med Skam at sige fejg nok til at gøre, som han raadede. — Det unge Menneske er nu en gammel Mand, som De grumme godt kender, det er nemlig ingen anden end Skovfoged Povlsen! Naa, gjorde han den Gang mig en Tjeneste, saa har jeg gjort ham mange siden, og jeg nægter ikke, han har med ubestrideligt Talent forstaaet at mele sin Kage, saa min Gæld til ham vel nu kan betragtes som refunderet med rigelige Renter! Dette tror jeg i Virkeligheden er den eneste bemærkelsesværdige Usandhed, der hæfter ved mit Liv!"

Hele Tiden, mens Greven talte, havde jeg siddet i stille Undren over den ubegribelige Ro, hvormed han saa' sin legemlige Opløsning imøde. Gennem de mange Aar kendte jeg ham nøje nok til at vide, at her ikke spilledes nogen Komedie; men jeg kunde dog ikke nu tilbageholde det Spørgsmaal, om det ikke var muligt, at han, saa rask og sund han her sad foran mig, havde kunnet tage Fejl af de Mindelser om Døden, han med saa stor Sikkerhed mente at spore? Herom vilde han dog intet som helst høre, og jeg lod da til Slutning kun den Bemærkning falde, at en Kristen, der troede sig sit Endeligt saa nær, ikke burde forsømme at stedes til Nadverens hellige Naadebord.

Da gled en dunkel Skygge af Ubehag over hans ædle Ansigtstræk, og han svarede:

„Netop med Villie har jeg ikke berørt denne Sag, fordi De som Præst i Folkekirken absolut her maa være af en anden Mening end jeg; men for at det dog ikke skal tage sig ud som overlegen Forsømmelse fra min Side, vil jeg sige Dem følgende: Jeg føler mig fuldt ud som oprigtig Kristen, jeg bøjer mit Hovede dybt i Ærefrygt for og Kærlighed til vor guddommelige Sædelærer fra Galilæa; men jeg er ingen Vanekristen, der kritikløst adopterer alt det, som Kirkens kloge Mænd gennem Aarhundredernes Løb har lagt ind i Frelserens Forkyndelse. Og en af disse menneskelige Tilføjelser m a a Nadveren være; det er de første Kristnes stemningsfulde Kærlighedsmaaltider, som en plump Tid har taget paa og forvrænget med plump Haand. Hvor grænse-

løs uskon er ikke den Tanke, at vi skal fortære vor egen Gud, spise hans Kød og drikke hans Blod? For mig staar det som en Slags raffineret Kanibalisme, der mindst af alt kan bringes i Overensstemmelse med Nasaræerens ophøjede Lære!"

Ved at høre denne skrækkelige Tale rejste jeg mig uvilkaarligt op fra Stolen, hvor jeg sad, men min Forvirring tiltog, da jeg saa Greven smile paa sin vante selvsikre Vis, idet han vedblev:

„De forarges, og det vidste jeg, De maatte; men tillige undrer De Dem over, at jeg ikke ræddes for Døden? Kære Hr. Pastor, kan De ikke forstaa, at denne Sjælefred netop kommer deraf, at jeg er saa fast i min Tro? Nu om Stunder, da Videnskabens Heroer paa deres Sejerstog har omstyrtet saa meget af det Gamle og sat Nyt i Stedet, bliver det stadig vanskeligere at tro paa denne naive, inderlige Maade, som vore Forfædre gjorde det Aarhundreder tilbage, og af virkelig oplyste Mennesker er det grumme faa, der nu er i Stand til det. Men Nogle gives der dog, som er født med dette Talent. — Talentet til at finde Frelseren! Til disses Tal hører jeg, og derfor har jeg inderst inde den Forvisning om Naade, som ingen Frygt for det kommende mægter at rokke. Med andre Ord: jeg gaar gennem Døden med samme Tryghed, som de gør det, der tror, at Døden bliver Enden paa alt for hvert enkelt levende Væsen. Kun de Stakler, der har en svag, vaklende Tro, belejret og foruroliget af Tvivl paa alle Kanter — de bæver for hint Opgør, som tegner sig i uhyggelige, truende Omrids for det bristende Øje!"

Saadan tænkte og talte denne forunderlige Mand, og jeg forlod ham med en trykket Følelse af, at han ganske savnede hin Ydmyghed og kristelige Fattigdom i Aanden, der for Eksempel var bleven gamle Povlsen til Del. Men naar jeg saa paa den anden Side mindedes, til hvor stor Velsignelse han havde levet, hvilke ubetalelige Tjenester han som Statsmand havde ydet sit Fædreland, hvilken sand Fader han havde været for alle uden Undtagelse paa det udstrakte Gods, hvor varmt et Hjerte og hvor rund en Haand han stedse havde haft — da turde jeg jo dog haabe, han ikke gik ind til den definitive Fortabelse!

To Dage senere modtog jeg Budskabet om, at han var sovet hen. Ingen af Betjeningen havde været nærværende; først flere Timer efter, at Døden maatte være indtraadt, fandt man ham liggende paa Sofaen; alt Liv var da udslukt. Hans sidste Læsning havde været et Bind af Blaise Pascals Skrifter, de navnkundige Breve mod Jesuitterne; Bogen var gledet ham ud af Haanden ned paa Gulvtæppet, hvor den laa opslaaet.

Ligfærden blev overordentlig pompøs; endogsaa to kongelige Prinser var nærværende, og jeg holdt en særdeles vellykket Tale, hvis Hovedpunkter rosende refereredes i saa godt som alle Landets Aviser.

Den gamle Pastor Emeritus faldt i Tanker, og det varede et helt Kvarter, inden han atter fortsatte sin Fortælling, denne Gang lidt famlende.

Nogle Aar efter, da jeg en Aften som sædvanlig sad og nød mit landlige Maaltid, kom der Ilbud, om jeg saa hurtigt som muligt vilde tage ned og berette gamle Skovfoged Povlsen, der laa paa sit Yderste og forlangte Sakramentet.

I en Fart lod jeg spænde for og iførte mig Ornatet.

En alvorlig Sjælesørger føler sig altid forunderlig stemt, naar han kaldes til et Dødsleje; det kan være Angst og Gru for en Synders Skæbne, som hele Livet trodsig har vandret ad gudforladte Veje, eller det kan være inderlig Smerte over at skulle skilles fra en trofast Følgesvend, der drager forud til Lysets evige Boliger. Dette sidste var jo Tilfældet her, jeg skulde tage Afsked med den kæreste af mine Sognebørn, med ham, jeg tryggest turde sende op for Guds Aasyn!

Da jeg traadte ind i det lille lune Skovfogedhus, grebes jeg af uendeligt Vemod. Denne Hytte plejede Povlsen selv at kalde Bethania efter hint fromme Hjem nær Jerusalem, som Frelseren saa tidt gæstede paa sin jordiske Vandring.

Ak, et eneste Blik paa den Syge sagde mig straks, at her intet Haab var om nogen Opvækkelse til Livet i Lighed med den, der fordum blev Lasarus til Del!

Min tunge Pligt her var kun at forberede til Døden; thi hvorvel Himlens Glæde naturligvis overgaar al menneskelig Forstand, saa er det dog stedse svært at skilles fra

denne syndige Jord, vi nu en Gang lever paa og føler os knyttet til ved saa utallige Baand.

Imidlertid kunde det ikke undgaa min Opmærksomhed, at Dødens Anfægtelser gjorde ham lidt distrait. Flere Gange slog han ud med Haanden, som vilde han afbryde mig, og da jeg tilsidst tav, rettede han sig med noget Besvær en Smule op i Sengen og sagde:

„Ja, Hr. Pastor, nu er det jo snart forbi for mig med det, vi kender; hvad der følger efter, ved hverken De eller jeg! Men som De selv siger — og har forsikret mig om saa mange Gange før — saa har jeg jo immer væk levet til stor Velsignelse for hele Menigheden! Det faar bøde en Kende paa enkelte Smaating, Vorherre ellers kanske kunde tage mig lidt fortrydeligt op!"

„Ak, brave, retskafne Povlsen", svarede jeg trøstende, idet jeg strøg Haanden over hans Arm; „vi Mennesker vakler jo alle tilhobe i stor Skrøbelighed paa vor Gang her gennem Livet!"

Hans blege Ansigt opklaredes af et særegent Smil, som jeg først ikke forstod men senere desværre fik fuld Forklaring paa.

„Det Ord, Pastoren dér sagde, passer netop paa mig," gentog hen; „men har De ikke lagt Mærke til, at siden den gamle Greve døde, halter jeg ikke det bitterste mere? Ja, Gud velsigne Hans Ekscellence i Paradis; han var altid saa uforanderlig god imod mig!"

„Du kære, tro Tjener," afbrød jeg, „lige kort før sin Hedenfart har Greven selv fortalt mig Grunden, nemlig dette ulykkelige Vaadeskud, hvorved han gjorde Dem til Krøbling for Livstid!"

„Ja, saa .... har han d e t, har han d e t?" mumlede den Syge og pillede febrilsk ved Lagenet, „men sér Hr. Pastoren, Sagen er nu den, at d é r var Greven dog lige godt en Kende paa Vildspor! Forstaar De: jeg havde en gammel Pistol, ladt med et Par Rævehagl, hos mig, og netop lige justement som Greven skød sin Bøsse af, fyrede jeg ogsaa .... paa mig selv naturlig .... og hev saa straks Pistolen hen under nogle Bregner!"

„Med andre Ord: De bedrog Greven?" spurgte jeg næsten overvældet.

Povlsen nikkede mildt indrømmende og svarede:

„Jeg handlede ganske som den snilde Husfoged, det gjaldt jo ogsaa for mig stakkels Synder om at hytte min Fremtid! Ja, siden efter faldt det mig jo nok somme Tider lidt besværligt saadan immer at humpe afsted, som om jeg var bovlam, naar jeg dog havde mine sunde Ben at gaa paa — men hvad Kærnepunktet i Historien angaar, nemlig at det var mig selv, der skød Haglene bag fra ind i mit venstre Laar, saa har jeg jo aldrig løjet, og den velsignede Greve da ikke heller! Kun kunde han ikke rigtig regne det lille Fif ud, jeg lavede med Pistolen, som jeg siden smed væk!"

Jeg tilstaar, at Situationen saa fuldstændigt betog mig Maal og Mæle, at Povlsen uforstyrret kunde vedblive:

„Vi To, Hr. Pastor, kender jo begge den hellige Skrift! De véd, jeg forsømte aldrig at komme i Kirken, hvor svært det end faldt mig saadan ved høj lys Dag at h a l t e den lange Vej, men som sagt, jeg mødte i Kirken til hver eneste Højmesse Aaret rundt! Hvor mange Gange har jeg ikke med Andagt paa Søndag Septuagesima hørt Dem udlægge Mathæus 25, 14—30, De véd: Evangeliet om de betroede Pund!

M i t lille Pund var nu dette Vaadeskud — ja, den uforglemmelige Greve opførte sig altid som en nobel Mand mod mig, jeg blev istand til at gøre mangfoldige Mennesker her paa Godset Tjenester, men selvfølgelig glemte jeg ikke heller Paamindelsen om at aagre med det Pund, som var mig betroet, og jeg tør vel nok nu ved de jordiske Dages Ende sige, at mine Arvinger har Grund til at velsigne mig i min Grav!"

Saadan lød gamle Skovfoged Povlsens Skriftemaal. Det var jo nok paa en vis Maade et Supplement til Grevens, der i sin Tid havde gjort mig saa urolig .... men dog .... men dog! Ak, mine Tanker forvirredes, saa det varede en rum Stund, før jeg atter fik dem samlet.

Povlsen laa da lænet tilbage med Hovedet mod Puden og et lyksaligt Smil krusede hans Læber.

„Kære Ven," begyndte jeg formanende — men Røsten blev til Rædsel paa min Tunge, thi da mit bebrejdende Blik søgte hans Øjne, stod de glaskolde og brustne ... han var død!

Under Hjemkørslen overvejede jeg den mildest talt pinlige Situation, jeg var stedt i; thi Povlsens sidste Skriftemaal var jo langt fra opbyggeligt, men paa den anden Side stod han i hele Sognet med en Nimbus om sig af Gudsfrygt og Bravhed — det vilde vække Forargelse i vid Omkreds, hvis jeg ikke kanoniserede ham uden Forbehold og bragte ham Menighedens Tak for det ophøjede Eksempel til Efterfølgelse i gudhengivent Levnet, han havde været.

Sandelig, Situationen var uhyre kilden, og kun ved min Hustrus kloge Raad fandt jeg en Løsning: Min Svoger i Jylland havde længe skrantet, nu rejste jeg over for at besøge ham og i min Fraværelse fungerede Nabopræstens unge Kapellan ved Povlsens Jordefærd.

RØDHUDERNE

AF

A. B. COOPER

John Bramley var en ung Mand med rigelige Midler. Han havde desuden megen Fritid og var ofte i Vildrede med, hvorledes han skulde anvende den. Heldigvis havde han altid været en meget graadig, om ikke just særlig kræsen Læser, og en god Roman var hans fornemste Nydelse. Skønt han ikke længer var nogen Dreng, svælgede han i Fortællinger om Pirater, Smuglere og Indianere, og intet kunde skaffe ham nogen større Glæde end en Udflugt gennem Eppingskoven, ved hvis Udkant han boede, og i hvilken han med Bogen i Haanden fandt et passende Sceneri for Fenimore Coopers, Ballantynes og Mayne Reids levende Ordmalerier.

Hans Indbildningskraft, primitiv som den var, befolkede Eppingskoven med malede Indianerkrigere, der med Tomahawk eller Musket i Haand stjal sig paa Krigervis fra Træ til Træ med vilde Krigshyl, lurende paa en Klynge Pionerer i Vildnisset, eller angribende Blokhuse i Lysningerne i Vestamerikas Urskove.

Mangen en Gang havde han næsten faaet Fru Bramley til at gaa fra sine syv Sanser — hun gjorde altid Fordring paa syv, skønt hun i Virkeligheden kun havde de sædvanlige fem — ved at fare op af Søvne i de smaa Morgentimer og brøle:

„La longue Carabine — Langbøsse!"

„Skyd de Tampe ned!"

„Forsvar Palissaden!"

„Ha! ha! De røde Djævle har sat Ild paa Taget!" og andre lignende Uddrag af saadanne Værker som „Den røde Mands Hævn", „Den sidste Mohikaner", „Falkeøje" og lignende.

Han indskrænkede sig ikke en Gang til disse Udbrud. Hvis det blot havde drejet sig om dem, saa vilde Fru Bramley med nogle faa formanende Ord, sagte paa en venlig Maade, have bortjaget Hallucinationerne og have faaet ham bragt tilbage til den hvidhudede Virkelighed.

Men om Morgenen stod Indtrykket af Drømmen endnu saa levende for ham, at han kunde fortælle sin Kone dens mindste Enkeltheder, og til sidst selv tro, den var sand.

Fru Bramley, der, skønt hun elskede sin Mand, ikke havde nogen stor Fidus til hans fysiske Mod, svarede ved saadanne Lejligheder:

„Jeg gad vide, om Du vilde være halvt saa modig, John, hvis Du kom til at staa Ansigt til Ansigt med virkelige levende Rødhuder. Tror Du ikke, Du vilde løbe Din Vej og gemme Dig?"

Og John følte sig truffet og blev fornærmet og sagde indigneret til hende, at det var grusomt at komme med saadanne Muligheder, naar der ikke en Gang var en Chance for ham til at bevise det modsatte.

„Jeg vilde bare ønske," kunde han sige, „at Du og jeg, i Stedet for at leve et blødagtigt Liv i denne altfor civiliserede Villa med sin slikkede Have, omgivet af et gement Egetræsstakit ved Udkanten af den tomme Eppingskov, at vi i Stedet for levede i en Lysning, omgiven af en Palissade, i Hjertet af den store, ensomme, vestamerikanske Urskov. Da vilde Livet være værd at leve. Da vilde man faa Lejlighed til at vise, hvad Stof der er i En!"

Men Fru Bramley manglede Entusiasme.

„Det er ingen Nytte til at ønske sig noget, som er umuligt," kunde hun svare, idet hun kyssede ham for at vise, at hun elskede ham, trods Tvivlene angaaende hans Mod; „hvad mig angaar, foretrækker jeg Civilisationen, en køn Londonner Villaby, ikke mere end god Butiksafstand fra Bond Street, og ingen hylende Rødhuder i fem tusind Mils Omkreds — med mindre

Mælkemanden kommer ind under den Kategori."

En Junidag tog John Bramley sin Straahat og sin Spadserestok fra Knagerækken, tændte en Cigar i Forstuen og raabte ind til Muriel, hans Kone, at han vilde gaa en Tur gennem Skoven og vende tilbage ad en vis Sti, som var dem begge velbekendt.

Muriel kom flyvende ud fra sin Stue, fulgte ham til Indgangsdøren og sagde til ham, at hun, hvis Barnet sov og der ellers ikke var andet i Vejen, maaske vilde gaa ham i Møde.

Saa brød John op fra Lejren — ifølge hans egen vanemæssige Udtryksmaade — for at nyde en ensom Vandring ad Skovens løvrige Stier.

Han vandrede afsted en halvanden Fjerdingvej, følgende paa Maa og Faa Smaastierne, der snoede sig mellem Bregner og Lyng, gennem Smaakrat af stikkende Tornebuske, skridtende over græsgroede Muldhøje, klavrende over træbevoksede Bakker, til hans Ben begyndte at værke, og han syntes, han havde fortjent at hvile sig.

Han satte sig i en naturlig Armstol, der havde dannet sig mellem Rødderne af en stor Bøg. Han lænede sig velbehageligt tilbage mod den glatte Stamme og overgav sig til en vaagen Siestas døsige Fryd.

Han havde ikke siddet fem Minutter — forekom det ham — før han, idet han saa op, fik Øje paa noget, der fyldte ham med den aller største Forbavselse. Han saa en Mand, der godt kunde have gaaet for at være Buffalo Bill, komme ridende i halsbrækkende Gallop tværs gennem Skoven paa en prægtig Rødskimmel. Da John fik Øje paa ham, var han et Par Hundrede Alen fra ham, og Manden red i en Retning, der førte ham bag Træet, John lænede sig til.

Manden bar Hjorteskinds Bukser med en Slags Fryndse ned langs Sømmen, en læderbesyet Trøje, kantet med Perler, efter Indianermode, høje Cromwell Støvler, der saa ud, som de var hjemmelavede, et enormt rødt Silkeskærf, en Sombrero med bred Skygge og opsmøget Kant. Han havde ogsaa en Bøsse, som han holdt midt paa Skæftet og svingede i Luften, som om han gjorde Tegn til en eller anden, mens han red. Rytteren opdagede ikke John, thi hans Øjne syntes at være groede fast til en eller anden Genstand foran ham, og det saa ud, som han flygtede for at frelse sit Liv.

John sad og stirrede efter denne besynderlige Apparition, og hans Øjne skinnede af Overraskelse. Han vilde næsten ikke tro sine syv — fem — Sanser. Han rystede sig for at være sikker paa, at han ikke drømte. Han hørte Nybyggeren — selvfølgelig var det en Nybygger — udstøde et højt Raab, og han saa ham holde sin Hest an med en saadan Kraft og saa pludseligt, at den satte sig paa Bagbenene. Derefter gav han sig til at pege i den Retning, han var kommet fra.

Ved Lyden af Nybyggerens Stemme løb to Mænd, den ene klædt i Hjorteskinds Bukser og rød Skjorte og den anden i en Cowboys maleriske Dragt, ham i Møde fra nogle Træer. Rytteren, der ledsagede sin Tale med ophidsede Gebærder, sagde noget til dem, og mens de lyttede til ham, blev ogsaa de opskræmte og løb tilbage, som om de løb for Livet.

En Kvinde med en Baby paa Armen kom dem i Møde mellem Træerne. De to Mænd drejede hende omkring, idet de hver tog en Arm, og styrtede afsted med hende, mens de under Løbet øjensynlig fortalte hende noget, der vakte hendes Bestyrtelse.

John, der endnu befandt sig i siddende Stilling, stirrede sig Øjnene ud af Hovedet i det halve Minut, der forløb, inden han tabte dem af Syne. Nu rejste han sig imidlertid — saa stor var hans Nysgerrighed efter at faa Mening i dette Mysterium — og idet han dukkede sig fra Træ til Træ paa ægte Blænkermaner, stilede han hen mod en Eg, hvorfra han haabede at kunne se paa den anden Side den Trægruppe, bag hvilken det mærkelige Selskab var forsvundet.

Efter at have dukket sig en halv Snes Træer frem, befandt han sig i „Pileskuds Afstand" fra Trægruppen, og efter endnu et langt Spring laa Kamppladsen fri foran ham. Hvad han saa, svarede saa godt til det, han allerede havde set, at det ikke gav ham nogen Anledning til ny Forbavselse.

Foran sig havde han en Lysning, nøjagtig som dem, han havde udmalet sig, naar han havde læst Fortællinger fra de vestamerikanske Skove. Midt i den laa et Blokhus af raa Bjælker, saadan som han altid havde tænkt sig, Nybyggerne lavede dem. Han saa fire Mænd, to Kvinder, af hvilke den ene var en ung, smuk Pige, to Børn og en Patteglut. Rytteren, der nu var staaet af, og hvis Hest ikke mere saas, var ifærd med at skubbe hele Selskabet ind i Blokhuset, og John lagde navnlig Mærke til, at hver Mand var bevæbnet til Tænderne.

Af en eller anden Grund formaaede han ikke at opfatte Enkelthederne. Formodentlig satte han ikke synderlig Pris paa at blive opdaget af de mystiske fremmede. Maaske var det Sagens overnaturlige og fremmedartede Præg, der blændede ham, eller maaske havde Taagen for hans Øjne noget at gøre med Synet af Skydevaabnene. Men skønt han ikke ønskede at udsætte sig personligt, saa vilde han dog meget gerne se paa Tingene fra lidt nærmere Hold, hvis han kunde gøre det uset.

Til den Ende kiggede han forsigtigt bag den store Egestamme, der skjulte ham, for at undersøge Afstanden og Dækningen mellem sig og det nærmeste og mest gunstige Træ. Til hans maalløse Forbavselse saa han det befjedrede og grotesk malede Hoved af en Indianer, der er paa Krigsstien, kigge frem bag det samme Træ,

Til hans maalløse Forbavselse saa han det befjedrede og grotesk malede Ansigt af en Indianer, der er paa Krigsstien — — —

mod hvilket han et Øjeblik senere vilde have gjort et Spring.

Han dukkede sig saa hurtigt bag sit eget Træ, at han skubbede sin Hat af mod en lav Gren, og da han forsigtigt skulde til at samle den op, blev han standset i sit Forehavende ved Synet af en anden fjerhovedet Rødhud, der hoppede som en ung Hjort fra det ene Træ til det andet, ikke tredive Alen fra hans eget Skjulested.

I dette Øjeblik var John nær gaaet ud af sit gode Skind, thi et Riffelknald fik pludselig hans Ører til at synge, og Indianeren sprang i Vejret med et overjordisk Hyl og faldt fladt ned paa Jorden bag nogle lave Buske og en Klynge Bregner. John stirrede et Sekund skrækslagen paa Stedet, hvor han var forsvundet, halvvejs haabende at se ham rejse sig igen. Men pludselig kom han i Tanker om den Fare, han selv løb, og han pressede sin Krop saa tæt, som det var ham muligt, mod den beskyttende Eg.

Han tænkte som saa, at et Skud, der dræbte en Mand, kunde dræbe en anden ogsaa, og at Folkene i Blokhuset, hvis de saa ham stikke frem bag Træet, kunde antage ham for en Rødhud; og desuden kunde en Kugle, selv om Nybyggerne var i Stand til at skelne Ven fra Fjende, jo godt af Vanvare finde Vej til hans Hjerne eller Hjerte, og foreløbig satte han ikke Pris paa at gøre Muriel til Enke. Han klemte sig godt ind til Træet.

Men nu begyndte der en hel Geværild. Skuddene raslede og knagede som paa en Revudag i Aldershot. Til Trods for sin Frygt kunde John ikke lade være med at kigge frem. Han gjorde det meget forsigtigt. Alle Skuddene kom øjensynlig ikke fra Huset, skønt det ene Røgpaf efter det andet slog ud af det, og John syntes, han kunde høre Kuglerne svippe gennem Grene og Blade omkring sig.

Indianerne, eller i det mindste nogle af dem, havde aabenbart Ildvaaben, thi med Mellemrum smeldede der Skud fra forskellige Punkter mellem Træerne i alle Lysningens Kanter. John sluttede, at Blokhuset var indesluttet af en fjendtlig Bande blodtørstige Vilde, og skønt han i høj Grad beundrede den ædle Rødhud, som han optraadte i „Stifinder", saa ønskede han dog nu, at han var blevet hjemme i sin egen Have.

John saa endnu en Indianer falde, saaret eller dræbt, lige midt imellem hans Plads og Blokhuset. Derfor trak han endnu en Gang Næsen til sig og sad stille som en Mus.

Et Øjeblik var hans Nysgerrighed behersket af Frygten, men da han lidt efter opdagede en besynderlig Glans paa Træerne til højre og venstre, kiggede han frem igen og blev skrækslagen ved at se, at Huset stod i Flammer!

Mændene, der foretrak Døden under aaben Himmel for Kvælning eller Stegning, kom ud af Huset og dannede en Slags Karré med Kvinderne og Børnene i Midten. De gjorde Holdt et lille Stykke fra Huset og knaldede løs med deres Repetergeværer i alle Retninger. Indtil da saa det ud, som de vare slupne uskadte fra det, men nu var der en af Forsvarerne, der styrtede, og den unge, smukke Pige faldt paa Knæ ved hans Side, overvældet af Fortvivlelse. Midt i sin frygtelige Ophidselse og Forvirring fik John den Tanke, at de to maatte være Kærestefolk, og en stor Bølge af Medlidenhed skød op i hans Sjæl.

Da de lurende Indianere saa, at de havde faaet Bugt med et af deres Offre, brød de frem af deres Dækning og stormede løs paa de tappre Nybyggere.

Hele denne Række af Begivenheder havde sandsynligvis ikke taget mer end fem Minutter, og John havde ikke en Gang faaet samlet sig sammen til at tage Bestemmelse om, hvad en modig Engelskmand burde foretage sig under saadanne Omstændigheder.

I sin Uvished om, hvad han skulde gøre — det rigtigste vilde maaske være at løbe tilbage og hente Politi — kastede han et Blik bag sig og saa tre Indianere, hvis Ansigter var fortrukne af Kampraseri og frygteliggjorte med stærke Farver, og som iøvrigt kunde maale sig med de gyseligste Dragehoveder, der kom hen imod ham i lange, snigende Spring, idet hver enkelt svingede en morderisk Tomahawk i den ene Haand og et Ildvaaben i den anden. De var ikke ti Alen fra ham, da han fik Øje paa dem.

Det Hyl, de samtidig udstødte, havde hverken Sitting Bull eller Chingachgook behøvet at skamme sig ved.

Saaledes overrasket bagfra rev John sig løs fra sit Skjul. Han dækkede sig i Fremløbet bag et Par Buske og havnede forvirret lige midt i den lille Lysning. Lige i det psykologiske Øjeblik kom der en Kriger styrtende i vildt Løb mod John i en Retning, der afveg fra Johns i en Vinkel paa omtrent fem og tredive Grader. Blind af Skræk tog John dette menneskelige Projektil i Kraven og slyngede ham til Siden. Det Hyl, de samtidig udstødte, havde hverken Sitting Bull eller Chingachgook behøvet at skamme sig ved. John selv vaklede et Øjeblik, ravede vildt efter et imaginært Holdepunkt i den tomme Luft og faldt i sin fulde Længde tværs over den styrtede Indianer.

Da han uventet fandt sig selv ovenpaa, tog han Banditten i Struben — Kamplarmen umiddelbart til venstre for ham fyldte ham med et Slags Vanvid — og han klemte saa haardt til, at Indianerens Øjne begyndte at bule ud, og hans Tunge at vokse frem af Munden.

Med en voldsom Anstrængelse rev Fyren, der var omtrent to Gange saa stor som John, sig løs, greb John i Haaret og pressede hans Hoved bagover, saa det knagede i Halsen.

Et Øjeblik svømmede der en rød Dis for Johns Øjne; han sled sig løs og sprang afsted som en Hare.

John havde været en god Løber i Skolen, men hans Berømmelse vilde have strakt sig over mindst to Verdensdele, hvis han altid havde været i Stand til at skyde den Fart, som Skrækken nu gav hum. Han faldt tilsidst over en Trærod og blev liggende paa Stedet, udtømt til det sidste.

Han anspændte sine Øren for at lytte efter Fjenden, men han hørte kun Lyden af sit eget Hjerte og sit eget Aandedræts ilsomme Hvæsen.

Mens han laa der med Ansigtet skjult i Bregnerne, overkom der ham en Følelse af Velbehag og Sikkerhed; og han overmandedes omsider af den dorske Uvilje mod at rejse sig, der kildrer gennem Ens Lemmer, naar man vaagner tidlig om Morgenen.

Hvor længe han laa der, vidste han ikke, men han blev vækket af en sød Stemme, der yderst overrasket udbrød:

„Gladys, der ligger han jo, og jeg tror, han sover. John, John! Vaagn op!"

Han løftede Hovedet og rejste sig op paa Knæ; det var Fru Bramley og hendes lige saa smukke Søster Gladys, der stod og saa ned paa ham fra en lille Jordhøj. John sprang op og styrtede hen til dem med bredfulde Læber.

„Hvor er Din Hat og Din Stok, John?" spurgte Muriel, lidt urolig for sin Mands Sindstilstand og over hans vilde og forpjuskede Udseende.

John førte Haanden til Hovedet, som om han ventede at finde sin Hat der. „Aa ja, nu husker jeg det. Den er henne under Egen," sagde han. „Der var en Gren, der slog den af mig, og jeg glemte at samle den op, da de skød Indianeren."

Gladys tog i Søsterens Arm og hviskede: „Lad os faa ham hjem, saa skal jeg løbe efter Doktoren. Det er Solen, Stakkel."

„Lad være med at gøre Dig latterlig," sagde han overlegent. „Vil Du sige, at jeg ikke kender Forskel paa Virkelighed og Digt? Jeg siger Dig jo, at jeg har været Øjenvidne til vilde Indianeres Angreb paa en ensom Nybyggerhytte. Det var ikke nogen Drøm, men den reneste, skrækkeligste Virkelighed."

„Vi maa hellere snakke ham efter Munden,"

hviskede Gladys. „Det er altid bedst at lade, som man tror dem."

„Sig mig, min Ven, hvor hændte alt det?" spurgte Muriel med et alvorligt Forsøg paa at være tapper og tale roligt.

„Der er Træklyngen, ser jeg! Jeg maa være løbet — gaaet i Rundkreds. Og der er min Straahat henne under den store Eg."

„Nu skal jeg tage den!" raabte Gladys og løb tværs gennem de bløde Bregner.

„Kom tilbage! Er Du gal?" brølede John. „Indianerne er her maaske endnu!"

Gladys lo, skønt hun var meget bedrøvet paa Muriels Vegne, og løb videre. Hun tog Hatten op og svingede den over sit Hovede, og de to andre skyndte sig efter hende.

„Her omkring var det, det hele skete," sagde John, der stirrede omkring sig paa en forvildet Maade, der fyldte Damerne med ny Angst. „Indianeren faldt død om bag de Buske der. Det var derhenne, jeg var lige ved at kvæle den store Høvding, og der — ja, det er der ingen Tvivl om — der stod Blokhuset, foran hvilket Nybyggerne gjorde deres sidste fortvivlede Modstand."

„Kom nu hjem, min Ven," sagde Muriel, idet hun tog John i den ene Arm og gjorde Gladys forstaaelig, at hun skulde tage den anden, „Du skal ikke blive her et Minut længer. Der er ikke noget at se her, ikke et Spor. Du maa have drømt det. Og Du har ikke engang sagt Goddag til Gladys, skønt Du sletikke vidste, at hun skulde komme."

„Jeg har ikke oplevet noget lignende siden Verdens Skabelse!" var alt, hvad John kunde sige. Der var virkelig ingen Hytte at se mere, ikke engang de svedne Rester af en."

Damerne holdt paa, at han skulde gaa tidligt til Sengs og faa sig en „god lang Hvile", og næste Morgen fik Muriel ham til at blive i Sengen og bragte selv hans Morgenmad op til ham. Da han kom ned ved Titiden, vilde han atter med koldt Blod til at fortælle Historien, men ved den blotte Nævnelse af Ordet Indianer, saa Muriel og Gladys saa forskrækkede ud, at han afstod fra sit Forehavende og lod dem tænke, at han havde drømt, skønt han meget godt vidste, at det havde han ikke.

„Du maa gaa et eller andet Sted hen med os i Aften, John," sagde Muriel ved Frokosten. „Gladys skal hjem igen i Morgen, og hun vilde gerne se noget i Byen. Hvad skal det være, Gladys?"

„Hvis I vil lade mig vælge, saa stemmer jeg for Hippodromen," svarede Gladys, og John telefonerede efter Pladser, og de gik.

Gladys, der kom fra Landet, morede sig over det altsammen, men eftersom en vis ung Mand, der boede i Johns Nabolag, og som spillede en ikke helt uvæsentlig Rolle i Gladys landlige Længsel efter London, var blevet inviteret til at ledsage dem og tilfældigvis var kommet til at sidde lige ved Siden af hende, var den Del af Forestillingen, Gladys satte mest Pris paa, mærkelig nok Mellemakterne, under hvilke — og Forklaringen ligger maaske netop heri — Lyset blev slukket for Cinematografen.

„Jeg kan bare ikke forstaa, hvordan de bærer sig ad med det!" udbrød Gladys. „Det er storartet."

Den unge Mand syntes ogsaa, det var storartet — at Gladys lod sin Haand ligge paa Balkonkarmen, selv naar han af Vanvare, og fordi man jo ikke kan se i Mørke, kom til at lægge sin ovenpaa den.

Der stod atter en Titel i den lysende Cirkel: „Angrebet af Rødhuder."

John, der hidtil kun havde været jævnt interesseret, lænede sig ivrigt fremad med Albuerne paa Knæene, og Gladys nappede sin Søster i Ærmet.

„Det var sørgeligt, at det skulde komme nu," sagde Muriel. „Det kan igen irritere hans Nerver."

Billederne flagrede rastløst over Forhænget; de saa et Blokhus og Folk, der gik ud og ind ad det. To af Mændene løb frem som for at gaa nogen i Møde, og en Rytter af Buffalo Bill Typen kom ridende i fuld Gallop ind i Billedet.

De begyndte at løbe frem og tilbage, Mændene bevæbnede sig med Bøsser og puffede de to Kvinder — af hvilke den ene var en ung smuk Pige — og Børnene ind i Blokhuset. Derefter begynde de at knalde løs, hvad der kunde ses af de smaa Røgskyer, der puffede sig ud af Husets Skydeskaar, og de lurende Indianere saas at snige sig fra Træ til Træ og komme nærmere og nærmere.

Muriel, Gladys og den unge Mand, der boede i Nærheden, og som nu trykkede sig ind til Gladys for at gøre hende mere tryg, udstødte paa en Gang Raabet:

„John!"

Thi John sprang i dette Øjeblik midt ind i den lysende Cirkel. Med noget, der lignede et vældigt Slag, fældede han en enorm Indianer, der netop — saaledes saa det ud — styrtede sig hen imod den unge, smukke Pige med løftet Tomahawk.

I det samme John styrtede sig over den faldne Indianer, skreg Muriel og klyngede sig til hans Arm, som vilde hun drage ham ud af den farlige Situation.

Dér stod igen den hvide Cirkel, og Tilskuerne klappede voldsomt.

„Naa saadan," sagde John.

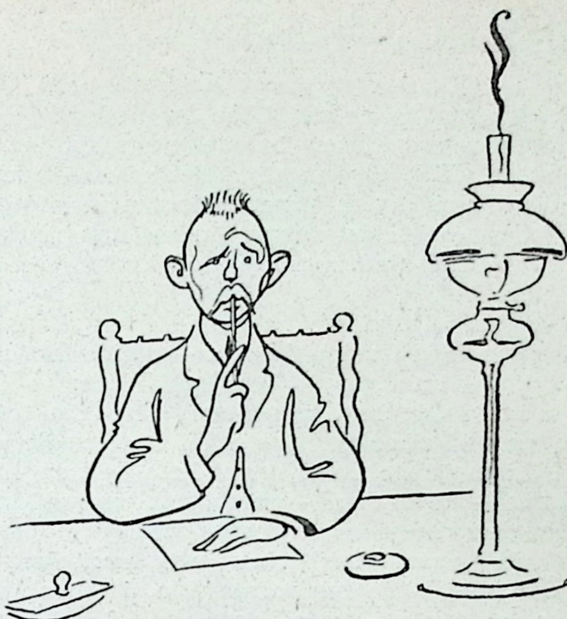
„Jeg skal aldrig mere sige, at Du ikke er modig," sagde Muriel til John, de de var kommet hjem, og mens Gladys var ifærd med at tage Afsked med den unge Mand fra Naboskabet ude i Forstuedøren. „For Dig var jo det hele virkeligt, og dog kom Du den kønne, unge Pige til Undsætning. Hun var køn, var hun ikke? John, min Ven, vilde Du være lige saa tapper for min Skyld?"

„Tusind Gange taprere, min Elskede," sagde John begejstret, og han kyssede Muriel saa hørligt, at den unge Mand, der boede i Nærheden, fik Mod til at følge hans Exempel overfor Gladys.

BORGERLIGT ÆGTESKAB

AF

JULES

Det har regnet hele Dagen. Mørket er faldet paa. Villavejen ligger i skummelt, raakoldt Søle. Vinden tuder i Træerne. Ud fra den lille, oplyste Kirkes aabne Dør toner Orgelmusikken og Salmesangen.

Marius sidder i Lampelys ved sit Skrivebord i den lille Villa lige overfor Kirken. Trods Blæsten og Aftenens Kølighed har han endnu ikke lukket sit Vindue. Han synes, han trænger til Storm og Kulde. Aftenens Dysterhed passer saa godt til hans Sindstilstand.

Han og Inga, der for Tiden er paa Fyn for at lære at holde Hus med hans 4000 Kroner i Indtægt hos sin Onkel, den rige Konsul, der iøvrigt kun bruger 50,000 om Aaret, han og Inga har taget deres Beslutning pr. Brev.

De vil borgerlig vies.

Det er saa nemt, saa ligetil, saa simpelt, saa uden alt det, saa fordomsfrit, saa borgerligt og menneskeligt, saa i det hele taget fornuftigt og — og — moderne.

Marius er jo selvfølgelig ikke af disse Grinebidere, for hvem al Livets Alvor forsvinder i Gøgl og Snobberi og Vaas. Han ved godt, at det virkelig er en alvorlig Beslutning, han her har taget, — eller maaske — naa ja, maaske var det Inga, der vilde — i hvert Fald, det var jo dem begge to, der vilde. Det er i alle Fald et af de store, eller, for ikke at overdrive, et af de største Øjeblikke i hans Liv.

Striden med hans Familje, Faderen, Moderen, Søstrene og Tanterne havde jo været drøj nok. De havde truet ham med at gøre ham arveløs og med Helvede. Faderen havde befalet ham at flytte ud af den lille Villa her, som han havde lejet af ham for Røverkøb. Moderen og Søsteren var kommet hen til ham om Aftenen fra Hjemmet lidt højere oppe paa Vejen, uden den vrede Faders Vidende, og havde bønfaldet ham paa deres Knæ. Tanterne havde lamenteret pr. Brev og Telefon.

Men hans — og — og Ingas Overbevisning havde sejret, og Familjen var faldet til Føje.

„Vi skal ikke drive ham videre ud ad Forbryderbanen," havde Moderen sagt til Faderen, og Faderen, der fra sin Barndom kunde huske, at han i Aftenens Mulm og Mørke havde stjaalet Æbler i Naboens Have og havde peget Fingre ad en gammel vanskabt Kone, sage:

„Det er vel den ulykkelige Arv fra mig selv. Lad os redde ham ved Godhed og Taalmodighed."

Paa Skrivebordet foran Marius laa den trykte Anmeldelse til Sognepræsten om, at han ønskede at udtræde af Folkekirken. Han havde selv idag været henne og hente den hos Klokkeren.

„Jeg vilde gerne udtræde af Folkekirken," havde han sagt til Klokkeren, og han havde saa smaat haabet at se en Bekymring over den nye Tid i Klokkerens Ansigt. Men Klokkeren, denne inferiøre Person, havde set ham ind i Sjælen og sagt med udsøgt Elskværdighed:

„Ja, saa inderlig gerne, min unge Mand."

Derefter havde han givet ham Papiret her, der i underskrevet Stand skulde afleveres til Sognepræsten, havde rejst sig fra sin Stol med et udsøgt elskværdigt Buk og sagt:

„Far—g—vel!"

Han skulde ikke oftere udsætte sig for Deherrers temmelig middelalderlige og selvtilfredse Ironi. Anmeldelsen vilde han sende til Sognepræsten pr. Post. Saa kunde han se, hvad man regnede den Formalitet for, at man ikke engang kom egenhændig.

For femte Gang tog han Anmeldelsen op i Haanden og læste den igennem.

Skønt hans Stemme denne Gang ligesom de andre fire Gange, da den begyndte ved: Jeg undertegnede, var rolig og besluttet, som naar man begynder Oplæsningen af et Dokument eller en hadefuld Avisartikel, blev den dog mod hans Vilje, og skønt han gjorde sig Anstrængelse i modsat Retning, højtidelig og truende, da han kom til Stedet, hvor der staar: jeg frasiger mig alle Folkekirkens Goder.

Nu ligesom de andre Gange studsede han ved Springet i sin egen Stemme, lagde Papiret ned igen og tænkte:

„Hvad mon det kan være for Goder!"

Sangen fra Kirken tonede pludseligt ind ad Vinduet. Der var noget af det samme truende i de gamle, kendte Toner. Blæsten udenfor rev i Træerne og i det aabne Vindue, Lampen skød en lang sort Sodtunge op mod Loftet. Det gøs i ham.

Ganske vist vidste han ikke, hvad disse Goder var, men frasige sig dem — altsaa for Ingas Skyld — hun var jo dog en Kvinde, og ikke saa fast i Overbevisningen som han. Han havde jo været Fritænker, lige siden Præsten derovre i Kirken havde konfirmeret ham — men Kvinderne — de er mere — saadan .... end vi Mænd. Det maa der jo ogsaa regnes med.

Vaas! Vaas! Vaas! Naar Inga først stod ved hans Side, vilde hun ogsaa føle sig stærk over for det gamle — og alt det.

„Goder!" Han smilede spotsk over mod den aabne Kirkedør.

Iøvrigt skal man lade Folk beholde deres Tro. Troen har sin Betydning. Folket maa tro.

Han greb Pennen, dyppede den energisk i Blækhuset, som man gør, naar der intet er at tøve efter, og løb hurtigt Papiret igennem med tavse og kolde Øjne:

„— — jeg fras....!"

Han smed Pennen hen ad Bordet. Han havde faaet Blæk paa Fingeren, og det skurrede højtideligt og truende i hans Hals.

Han sad og sugede Blækket af Fingeren.

I vore Forældres Tid — jah! Men nu. Desuden. Hm! Ægteskabet er jo slet ikke nogen kirkelig Institution — aldeles ikke — en borgerlig — pure Selvtægt og Opspind.

Nederdrægtigt ogsaa som det var bittert det Blæk. Han sad og suttede og drejede Ansigtet over mod Kirken. En lurvet og fordrukken Skikkelse drejede netop fra Vejens Halvmørke ind i Lyskeglen foran Kirkedøren. Et Øjeblik stod han stille. Saa tog han Huen af og gik ind. Marius saa ham sætte sig lige indenfor Døren paa Hjørnet af Bænken, bøje Hovedet forover og støtte Albuerne mod Knæene.

Marius syntes paa en Gang, han kunde mærke i sig selv, hvorledes den misbrugte Lazaronkrop hvilede og bævede under Tonevældet i det høje Rum. Det faldt ham ind, hvor mange Gange han selv havde siddet derinde som Dreng med sin Mor. Hvor stille han havde siddet, hvor lille og artig han var blevet under Tonernes Tyngde, ligesom den fordrukne Mand derinde nu.

Marius fik i det samme et klamt Vindpust i Ansigtet. Det løb ham koldt ned ad Ryggen. Han vendte sig rasende, greb Pennen med rystende Haand, og mens den kolde Sved brast frem paa hans formørkede Pande, skrev han, med en for ham selv ukendelig Haandskrift, sit Navn.

„Nu er det gjort," sagde han højt og tænkte i det samme paa en forlængst glemt Skolekammerat. Hvad var der nu med ham. Aa — naa — jo, han havde sat sit Navn paa—æ, paa æ en falsk Veksel.

Han lagde Anmeldelsen i en Konvolut, skrev Adressen udenpaa med store, uforskammede Bogstaver, slukkede Lampen, tog sin Hat i Entreen og forlod Huset med hastige og elastiske Fjed.

Et Øjeblik efter hørte han Bumpet af Brevet i den tomme Brevkasse henne paa Hjørnet af Villavejen.

Han lyttede. Nu laa den der, Bomben. Hvordan var det i Grunden gaaet til, at han var blevet Anarkist? Hvorfor mon den ikke explodederede? Naa, nej, Sludder. Det var jo Brevet. Hvis man legitimerede sig imorgen tidlig paa Posthuset, kunde man jo faa det igen. Nej, det var umuligt. Han havde ikke sat Afsender paa, og hans Skrift var jo ukendelig. Saa maatte han tilstaa det hele paa Posthuset. Og Inga, som han havde overbevist — eller som havde overbevist ham, eller som han havde været saa enig med i dette.

Der stod en Politibetjent henne paa Fortovet og saa paa ham. Mon han allerede vidste det. Eller Sludder, sikke noget Vaas. Det var jo kun Brevet.

Alligevel skraaede han over mod Lyskeglen foran Kirkedøren. Han stod stille og saa ind. Det kunde jo være ganske pudsigt at se, hvorledes disse Mennesker opførte sig. Lazaronen sad derinde og hørte paa Præstens Tale. De klare Draaber løb ham ned over de opsvulmede Kinder.

Marius hørte pludseligt et Bump, et frygteligt Bump som af en Bombe, der falder. Han rev Hatten af, fo'r ind ad Kirkedøren og satte sig ved Siden af Lazaronen. Manden saa op paa ham med pjadskvaadt Ansigt.

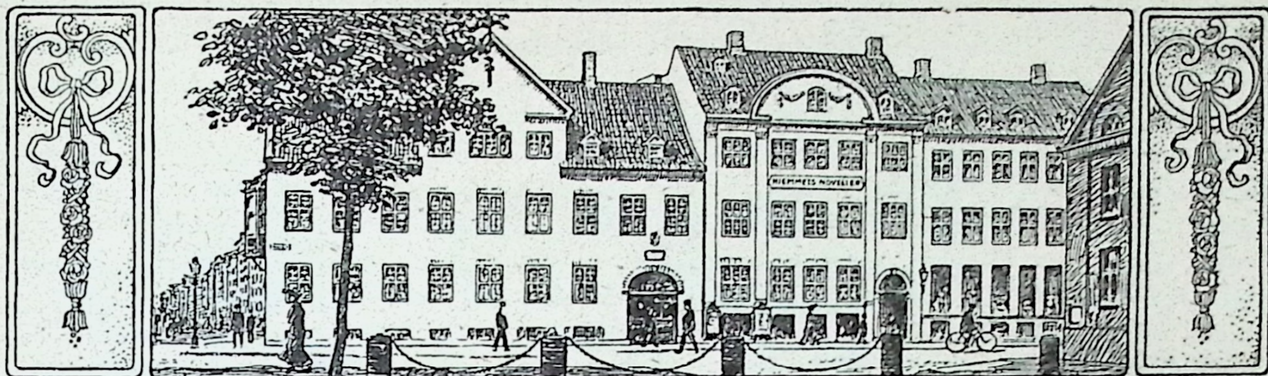
Marius blev siddende, til Gudstjenesten var forbi. Han sad med Albuerne støttede mod Knæene ved Siden af Sjoveren og følte sig som en udstødt, en bandlyst.

Under den sidste Salme overvældedes Manden af en voldsom Graad. Marius kæmpede en haard Kamp for ikke at bryde ud i Hulken.

„Skal De ogsaa borgerlig vies?" hviskede han til Sjoveren.

„Nej," svarede denne, „jeg gifter mig aldrig.".

HJEMMETS NOVELLER
December 1908.
Nr. 3. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

Martin Andersen Nexø.

JULEBESØG

AF

MARTIN ANDERSEN NEXØ

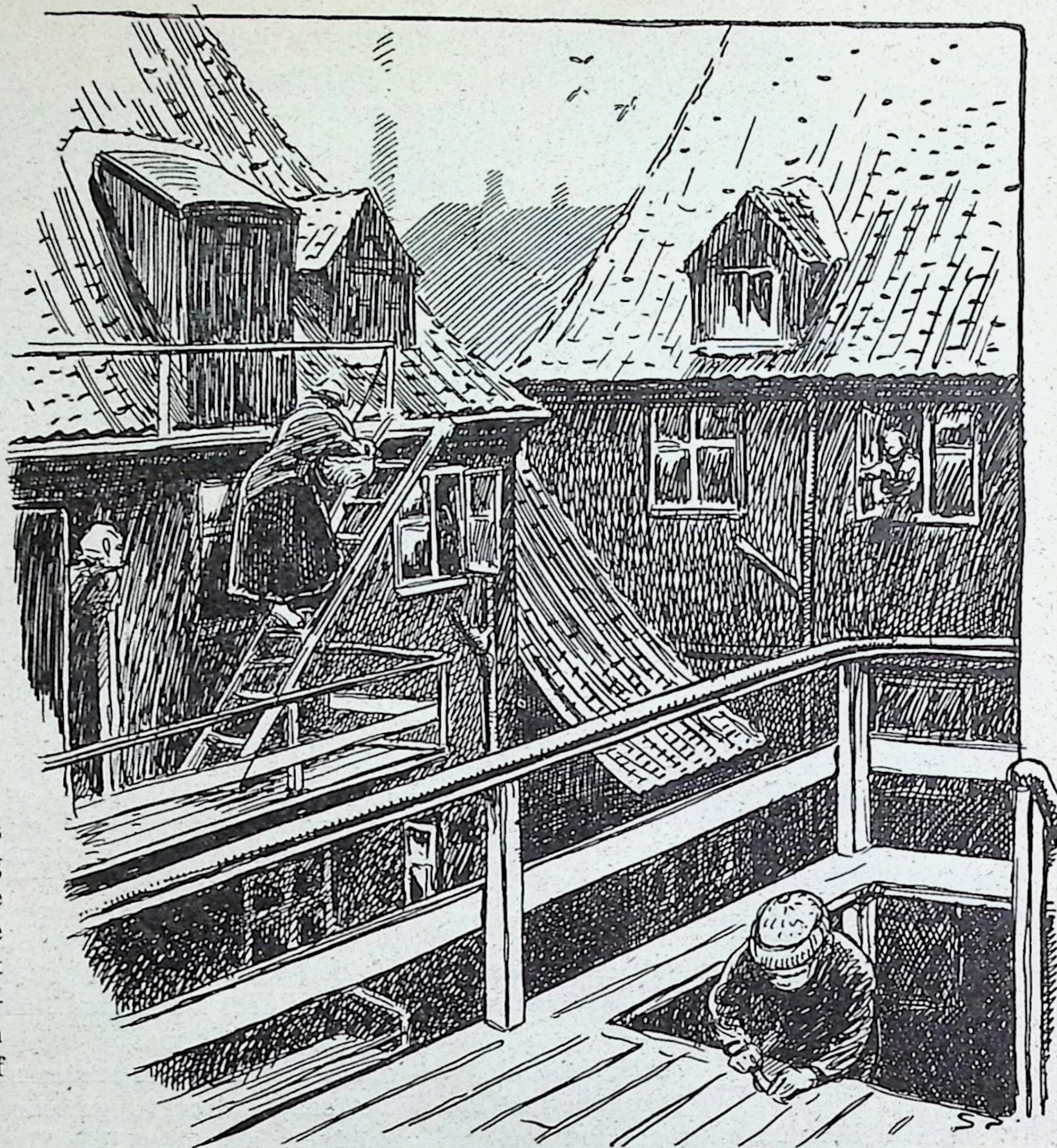
TEGNING AF SOPHUS JÜRGENSEN

Der stak smaa Grantræer op af Kvarterets Kælderhalse, og henne paa Torvet op til Børnehusmuren stod en hel Klynge af dem: de trykkede sig ind til hinanden og lignede undselige Fyre fra Landet. Men Folk, der kom forbi, saa sig varme paa dem og fik Liv i Øjnene; de purrede op i de grønne Naale og snusede ind: Ah, det var ligefrem næsten som en Tur i Skoven. — I Kælderbutikkernes Vinduer hang der Hjærter og Kræmmerhuse og Bundter af brogede Lys; og i Urtekræmmerens Hjørnevindue stod en vældig Nisse i rødt og graat Uldtøj med Skæg af Katteskind.

Alle Folk var saa artige i Dag. De handlende gav Tilgift og sagde ikke det sædvanlige: Husk, at I skylder for to Lod The og en Fjerding Kaffe! Fiskekællingen var svært medgørlig, hun bandede ikke, men tørrede sin Næse i Pungvanten og sagde: Skidt, saa ha'e det da!

Det gamle tætpakkede Kvarter mellem Volden og Kanalen laa og stirrede ud i den blygraa Luft fra talløse Smaavinduer. Der var noget af Landsby over det — af hundrede Landsbyer fejet sammen i en Dynge. Det saa ud, som Bygmesteren ikke havde kendt andet end en lille Firefags Bindingsværksrønne med Frontspids — og saa havde givet sig til at bygge Storstad. Det lille Udgangspunkt havde ynglet kalejdoskopisk til en mægtig Kage, med brudte Facader, Tagstumper, Karnapper og Frontspidser, og Kroge over og bag hinanden i et syndigt Virvar — helt op til femte Sals Højde over Midten. Deroppe svævede altid en blaa Dunstkreds og angav det snævre Gaarddyb, der som en Skakt sænkede sig ned i den kompakte Husmasse og var det fælles Aandehul for Arkens nogle Hundrede Væsner.

Der var kommen en usædvanlig Tone over Arkens evige Summen, en hæs Iver der skød alt det overflødige til Side, som ellers fik Lov at fylde Luften. Gennem de lange mørke Gange lød Skuren og Skrubben; de gamle Trætrapper, der løb udvendig fra Svale til Svale helt op, fik deres

OmgangVand; „Skylle!" blev der hvert Øjeblik raabt et eller andet Sted fra, og saa maatte man skynde sig ind. Hele Formiddagen drev Vandet ned gennem det gamle raadne Træværk som over et Møllehjul.

Men nu var det ovre for den Gang, Arken laa og frøs af Renlighed, og rundt om i Træværket smuttede dens Beboere ud og ind, sladrede løs og forfulgte hver sit. Det levende Halvmørke med sin fugtige Luft af frønnet Træ mindede om en Skovtykning, og langt inde i en af Hulerne sad den underlige Bigum og blæste ukendte Melodier paa sin Fløjte, som Pan i Mørket.

Ned over Trapperne laa Ungerne og skurede Gafler og Knive i Sand paa Trinene. Ah! sagde de — ah! og klappede sig paa Brystet, hvergang Lugten af noget stegt flød ud i Gaarden. Hvert Øjeblik maatte de afsted efter for fem Øre og for ti Øre; der var ingen Ende paa alt det, Juleaften bød paa. „Vi skal ogsaa have rigtige Rødbeder!" laa en lille Unge og nynnede — „vi skal ha'e rigtig Rødbeder. Aah, haa, haa!" Og saa rullede hun med sin lille Krop, mens hun skurede.

„Fredrik," raabte en skarp Stemme — „tag og stik ned efter et Surbrød til ti! Men la' vær og pil af Krummen."

Madam Olsen med den varme Væg stegte Flæskesteg. Hun kunde ikke tage den ud paa Svalen, men saa lod hun den brænde paa, saa hele Gaarden hang fuld af blaa Os under Træværket. „Madam Olsen, Deres Flæskesteg brænder paa," raabte Konerne op.

„Det er fordi Gryden er for lille!" svarede Madam Olsen og stak sit røde Hoved ud gennem Træværket. „Hvad skal jeg Stakkel gribe og gøre i, naar nu Gryden er for lille?" Og Madam Olsens Gryde var endda den største i Arken!

Nu kom Gamle Frandsen frem oppe paa Platformen til Bagbygningens Kvist og humpede ned ad Hønsestigen i sine Kludesko. Der var ikke noget Rækværk, men bare et Tov til at holde sig i; det endte nok med, at hun drattede lige ned i Gaarden en Dag

ligesom Pipmanden. Hun havde en lille Kurv paa Armen og Portemonæen i Haanden — saa skulde hun altsaa sidde hjemme i sin Ensomhed i Aften, det gamle Liv! Madam Olsen raabte hende an og indbød hende til at komme ned — „for det var jo dogs Juleaften!“ Og Enken Hanne ogsaa. Men Gamle Frandsen virrede med Hovedet og smilede hemmelighedsfuldt. „Kan ikke,“ sagde hun — „kan ikke!“ Herregud saa vilde hun sidde og vente paa Sønnen i Aften ogsaa, det gamle Skrog; sidde som alle de andre Nætter og vaage med Tankerne hos den Fredløse. Ingen havde set hende faa Løn for sin Venten; men der var Dage, hvor hun saa' saa lykkelig ud, at man maatte tænke noget ved det. Og lidt Penge havde hun stadig mellem Hænder, skønt Politiet nu holdt Jagt paa hendes eneste Forsorg paa fjerde Maaned.

Der lød fremmede Fodtrin nede i Gaarden. Det var lige i Mørkningen, hvor der kom og gik saa mange uænset. Men disse Trin fik et Kvindehoved til at jage frem over Balustret paa en af Svalerne og udstøde en skarp Lyd, og straks var alle Svalerne fulde af Kvinder og Børn. De hang udover i det raadne Træværk og lavede et øredøvende Spektakel; hele det snævre Gaarddyb fyldte de med uudholdelig Larm. Det lød, som om en Orkan kom oppe fra ned gennem Skakten og fejede det hele med sig, og Betjenten tumlede bedøvet ind i den lave Tøndegang, der førte ud til Gaden. Der stod han lidt og summede sig, inden han tøflede af. Oppe i Træværket hang de matte og pustede efter den rasende Udladning, sladrende som en Hærskare Smaafugle, der har kastet Høgen paa Flugt. Det manglede jo bare, at en Panser skulde have Lov at stille op og snuse her i A r k e n — og paa en højhellig Aften!

„Glædelig Jul!“ sagde man nu fra Svale til Svale. „Tak for det — og i lige Maade skulde man vel sige!“ Nu trak det snart op til Højtideligheden, Mændene begyndte at komme drattende hjem fra deres Beskæftigelse, og Fabrikspigerne kom hastende; hist og her fra de lange Gange sivede en spæd Graad ud og gjorde ondt i de spændte Bryster. Ungerne var i et Rend efter de sidste Ingredienser; nede uden for den lave Tøndegang maatte de skubbe sig forbi to Sutter, som stod og skuttede sig i Kulden. Der var noget mistænkeligt ved dem. „Der staar to dernede, men de er ikke rigtige,“ meldte Petrine.

Madam Jakobsen stak lige op til Gamle Frandsen. „Der staar to dernede,“ sagde hun sagte.

„Gud ske Lov for det,“ svarede den Gamle — „saa er han da inte taget endnu.“

Herregud, ikke engang en højhellig Aften kunde de lade være at jage ham. Dér sad en gammel, rystende Mor og havde ikke engang Lov at se sit eneste Barn Juleaften. Ikke et Suk maatte hun vide om ham, men gaa med syv Segl for sin tandløse Mund — alene med sit paa Gravens Rand. Og bestandig var de paa Lur efter hende!

Men nu var Helligaften inde, Træværket hang forladt og sukkede i Frosten, alle Døre ind var lukkede for at holde Kulden ude og Glæden inde. Rundt om faldt Lys ud og brød sig Vej gennem Træværket paa Kryds og tværs, og højt oppe i den snævre Gaardaabning stod Stjærnerne og tindrede. Nu og da kom en Skabning ud og vendte et Par spørgende Øjne opad mod det blaa for at spejde efter Julestjærnen. Deroppe under den blaa Himmelglug var der Lys i Madam Frandsens Vindu. Hun havde hængt et hvidt Stykke for og trukket det stramt til; og Lyset stod tæt op ad Gardinet, saa den, der færdedes derinde, ikke kunde kaste Skygge paa det. Det gjorde hun forresten altid saadan — for at vildlede Politiet maaske.

Men i Aften var der hele fem Lys. De rørte sig som fjærne, fjærne Stjærner gennem det hvide Tøj, og sad som kom de fra et lille Juletræ i en Urtepotte. Og Madam Frandsens Stemme sang, tynd og sprukken, som hentede den sin Tone ind langt borte fra den ogsaa: Glade Jul, dejlige Jul. —— Og hvad var det, brummede der ikke noget som en Mandsstemme under hendes Sang, tav og brummede igen?

Pludselig lød en skinger Stemme op nede fra Gaardens Bund: „Madam Frandsen, der kommer Fremmede!“ Den kom fra et af de mørke Kældervinduer. Op igennem fløj Dørene op ud til Svalerne, Skikkelser kom styrtende ud inde fra Lyset med Mad i

Haanden og lænede sig ud over. „Hvem forstyrrer Julefreden?“ spurgte en dyb Stemme ud i Mørket.

„Lovens Haandhævere,“ svaredes der nede fra Gaarden. „Forhold jer rolige — i Øvrighedens Navn!“ Ovre paa Hønsestigen skimtedes to Skikkelser, der løb opad paa alle fire, lydløst. „Ferdinand, Ferdinand!“ skreg en Stemme, „nu er de over dig!“ Det var Grethe med Barnet.

I det samme fløj Døren op der oppe, Ferdinand sprang ud paa Platformen. Han slyngede en Stol ned i Hovedet paa Forfølgerne og ruskede rasende i Løbetovet for at feje dem af Trappen. Saa greb han i Tagrenden og svang sig op. „Farvel Mor!“ raabte han deroppe fra, og man hørte hans Spring i Mørket — „Farvel Mor!“ Det lød som et saaret Dyrs Klage.

De to Mænd svang sig efter ham, og man hørte Jagten ned over Tagene, til alt blev roligt. En Time efter kom de kravlende tilbage, Madam Frandsen stod deroppe endnu, stiv som en Støtte, og ventede paa dem.

„Naa, I har ham ikke!“ sagde hun, og hendes Stemme hoverede. „Og I var dog to mod én.“

„Tag dig i Agt, Gamle,“ svarede den ene Betjent — „du spiller højt Spil. Og en Dag klipper vi dig. For Resten gør din Søn vist ikke flere Ulykker; saa vidt jeg kunde høre, faldt han ned omme i Smøgen. Nu maa vi hen og samle ham op.“

Benene kom til at ryste under den Gamle. „I lyver!“ sagde hun hadefuldt og vaklede ind. Hun stængede Døren og lavede sig til at gaa i Seng, Lysene havde Vinternatten slukket. Men da hun kom ind i Kamret, laa hendes egen vidunderlige Dreng i Sengen. „Mor,“ hviskede han, „bliv ikke bange — det er bare mig. Maa jeg ligge i din Seng i Nat, Mor, jeg har ikke ligget i en Seng i tre Maaneder.“

„Ja, du maa, min Dreng. Herregud, Julenat plejede du jo altid at ligge i Mors Seng — jeg stod netop og tænkte paa det og ønskede den Tid igen. Vorherre er dog god ved en!“

d'Annunzios Oversætter: Forfatterinden Frk. Regitze Winge.

KRIGEN OM BROEN

ET STYKKE ABRUZZISK KØBSTADS-KRONIK FRA KOLERATIDEN

AF

GABRIÈLE d'ANNUNZIO

OVERSAT AF REGITZE WINGE

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Gabriële d'Annunzio.

En Dag henimod Midten af August, da Antonio Mengarini, en gammel Gaardejer fuld af Retsind og Visdom, sad i Købstaden Pescaras Raad og afhandlede Egnens Bedste, (paa Markerne laa det nyvadskede Korn nok saa lykkeligt og tørrede i Solen) hørte han nogle af de andre Byraadsmedlemmer halvsagte samtale om den Kolera, der var ved at udbrede sig i somme af Italiens Provinser. Efter at have hørt nogle af dem foreslaa Sundheds-Foranstaltninger, og andre udtale deres Frygt for Sygdommen, gik han hen til dem og gav sig med en halv vantro, halv nysgærrig Mine til at lytte.

Foruden ham selv var der i Byraadet to andre Bønder, Giulio Citrullo fra Sletten og Achille di Russo fra Højdedragene over Byen; og mens den Gamle stod og lyttede efter, vendte han sig nu og da til disse to, og underrettede dem, ved at knibe Øjnene og Munden sammen, om det Bedrag, han troede, der skjulte sig under de fine Byraadsmedlemmers og Borgmesterens Ord.

Tilsidst, da han ikke mer kunde holde sig i Skindet, sagde han med en Sikkerhed som hos den, der véd og forstaar meget:

— Hør lad os nu ligesaagodt spare de Talemaader her mellem os selv. Skal vi skaffe dem lidt Kolera paa Halsen, hva'? Lad os nu bare snakke aabent om det, nu, vi er alene.

Ved disse uventede Ord betoges alle de købstadsfødte Byraadsmedlemmer først af Undren; derpaa brast de i Latter.

— Nej, hør nu, Mengari', nu har jeg ved Sant' Antonio aldrig hørt Magen. Hvad er det dog for Vrøvl, du kommer med? — udbrød Don Ajace, Borgmesterens Fuldmægtig, og gav den Gamle et Puf i Ryggen. Og hovedrystende eller dunkende i Byraadsbordet gav de andre Medlemmer sig til at gøre Bemærkninger over Bøndernes stædige Uvidenhed.

En af dem berettede, at der til Raadhuset var ankommet syv Kasser Gift, der var sendt fra Regeringen. —

— Naa, saa De bilder Dem virkelig ind, at vi tror paa Deres kønne Talemaader og Snak! — sagde Antonio Mengarini, der følte sig stødt af den Munterhed, som hans Ord havde vakt, med en hidsig Gestus. I hans og de to andre Bønders Sind rejste Mistroen og det medfødte Had til de Fornemme sig. Saa de skulde altsaa holdes udenfor Byraadets Hemmeligheder? Saa de blev altsaa ikke regnede for nogen Ting? Ved Majella[1]), det var en styg Historie!

— Gør I blot, hvad I vil. Vi gaar vores Vej — sagde den Gamle tilsidst i en skarp Tone og tog sin Hat paa. Og de trende Landboere spadserede ud af Salen, tavse og med værdig Holdning.

Da de var komne udenfor Byen i det rige Landskab, der bugnede af Vinjer og af alle Guds Gaver, sagde Giulio Citrullo, idet han stod stille og tændte sin Pibe:

— Lad dem nu blot tage sig i Agt! For denne Gang véd vi da, hvordan det gaar for sig med Koleraen. Jeg vilde nødigt være Borgmesteren — —

Imidlertid vendte Frygten for Sygdommen op og ned paa alle ude i Landkommunen. Rundt om Frugttræer, Vinjer, Cisterner og Brønde holdt Landbrugerne, mistænksomme og truende, med utrættelig Udholdenhed Vagt. Om Nætterne brød talrige Geværskud Stilheden; de hidsede Hunde gøede lige til hen ad Morgenstunden. Forbandelserne mod „de Regerende“ lød for hver Dag med større Vrede og Voldsomhed. Alle de fredelige og ærværdige Agerbrugsarbejder blev udførte med en underlig skødesløs Ligegyldighed. Fra Markerne løde improviserede Oprørssange.

Og de Gamle opfriskede Minderne om den forrige Koleraepidemis Dødelighed og bekræftede Folkets Tro paa Historierne om den Gift, som Regeringen lod uddele. En Dag i Aaret 1854, hed det, havde nogle Folk fundet en Mand oppe i Toppen af et Figentræ; og da de havde faaet ham ned, saa' de, at han skjulte en lille Krukke med en gullig Salve. Under Trusler tvang de ham til selv at sluge al Salven; og med ét styrtede Manden til Jorden og laa og vred sig, dødbleg, med stiv Hals og vilde Øjne og en grønlig Fraade om Munden! Og i 1837 havde en Smed, der hed Binniche, oppe i Spoltore slaaet Raadmanden, Don Antonio Rapino, ihjel midt paa Byens Torv, og fra det Øjeblik standsede Kolerasmitten, og ingen døde mer....

Og saa opstod der lidt efter lidt Historier, der forandredes paa deres Vej fra Mund til Mund, og som, skøndt de var af ny Oprindelse, bleve mer og mer vidunderlige. En af dem berettede, at der til Raadhuset var ankommen syv Kasser Gift, der var sendt fra Regeringen, og hvis Indhold skulde have været blandet i Saltet og udspredt over hele Egnen. Kasserne var grønne, beslaaede med Jærn og med tre Laase for. Borgmesteren havde maattet betale 70,000 Lire for at faa Lov at begrave Kasserne og befri Byen. Ifølge et andet Rygte betalte Regeringen Borgmesteren 50 Lire for hver, der døde. Der var for mange Mennesker i Landet, derfor maatte de Fattige af med Livet. Borgmesteren lavede selv Listerne over dem, der skulde af Sted. Han skovlede ordentlig Penge ind, den fine Herre; det var vist!

Saaledes voksede Ophidselsen. Landboerne købte intet i Pescara og bragte ingen Varer til

[1]) Højt Bjærg i Abruzzerne.

Torvs. Fignerne hang og raadnede paa Træerne, til de faldt ned af sig selv. I Vinjerne hang Druerne urørte; ikke en Gang de sædvanlige natlige Druetyverier fandt længer Sted, thi Tyvene var bange for at plukke forgiftet Frugt. Saltet, den eneste Vare, man købte i Byens Butikker, blev først forsøgsvis anvendt i Mad, der der sattes for Katte og Hunde.

Saa kom da endelig en Dag den Efterretning, at Folk i Neapel døde som Fluer. Og det blotte Navn Neapel, hin store, fjærne Stad, stak yderligere Ild paa Almuens Fantasi.

Høsttiden kom. Men efterdi lombardiske Handelsmænd opkøbte Druerne og førte dem nordpaa for at fabrikere kunstige Vine af dem, var Glæden over den ny Most det Aar kun ringe; kun lidet fik Mændenes Fødder danset i Druepresserne; kun faa var de Sange, der løde fra Kvindernes Læber.

Men ser du da ikke — udbrød Doktoren — at vi andre har drukket først af det?

Men da alle Høstens Arbejder var tilendebragte og alle Træer havde tabt deres Frugter, begyndte Frygt og Mistro at spredes; thi nu var der ikke mere Lejlighed for Regeringen til at faa Giften omdelt.

Store, velgørende Regnskyl faldt ned over Egnen. Og mættet med Vand og gennemarbejdet med Ploven laa den tilsaaede Jord og nød den milde Efteraarssol, mens Maanen i sit første Kvarter indvirkede gunstigt paa Sædens Spirekraft.

Da spredtes pludseligt en Morgen over hele Egnen det Rygte, at der i Villareale, paa Pescaraflodens højre Bred, ved Don Settinios Ege, var død tre Kvinder, efter i Fællesskab at have spist en Ret Makaroni, der var købte i Pescara. I alle Sind brød Harmen løs, og det med saa megen større Heftighed, som man just var falden til Ro i fortrøstningsfuld Sikkerhed.

— Naa, saadan! Borgmesteren har altsaa ikke villet give Afkald paa sine Penge! Jaja, nu kan det være os det samme, for Frugt er der ikke mer til at forgifte, og til Pescara kommer vi ikke.

— Borgmesteren har ikke baaret sig fiffigt ad!

— Saa han vil slaa os ihjel! Pyt, han har taget fejl af Tiden, den Stakkel!

— Hvor skal han nu faa strøet sin Gift ud! Paa Makaronien? I Saltet?... Jamen Makaronien spiser vi ikke, og Saltet lader vi først Katte og Hunde prøve!

— Aa, du skammelige Gud! Hvad har vi Stakler forbrudt! Managgia, at man ogsaa skal opleve saadanne Tider!

En skøn Dag fik fire, fem Mennesker i Pescara, alle hørende til de lavere Klasser, paa én Dag Kolera. Det var henad Aften. Over alle Byens Huse sænkede sig med Flodtaagen en uheldsvanger Angst. Paa Gaderne saa's ophidsede Mennesker ile afsted mod Raadhuset, hvor Borgmesteren og Byraadet og Gendarmerne i en ynkelig Forvirring løb op og ned ad Trapperne, mens alle raabte højt i Munden paa hverandre og gav modsatte Ordrer, og ingen vidste, hvad de skulde beslutte, hvor de skulde gaa hen eller hvad de skulde gøre. Ved et naturligt Fænomen sank Oprøret fra Sindene ned i Maverne.

Alle hørte uhyggeligt rumlende Lyde i deres Indvolde, begyndte at ryste og klappre med Tænderne; man stirrede hverandre ind i Ansigterne, ilede hjem med hastige Skridt og lukkede sig inde. Ikke en Moderssjæl rørte sin Aftensmad.

Senere hen, langt ud paa Aftenen, da den første Panik var falden til Ro, begyndte Politiet at tænde Svovl- og Tjærebaal paa Gadehjørnerne. Det røde Flammeskær oplyste Husene, mens den unyttige Tjærelugt bredte sig i den forfærdede By. I det klare Maaneskin kunde man se, at Kalfatrerne derude paa Vandet laa og havde travlt ved at smøre Skibskølene....

Saadan holdt den asiatiske Sot sit Indtog i Pescara.

Og snigende sig langs Floden, drog den snart efter ind i Marina, Forstaden, en tæt pakket Flække, der beboes af Søfolk og Gamlinger.

De Angrebne døde næsten alle, da de ikke vilde tage Lægemidler ind. Ingen Fornuftgrund, ingen Erfaring var i Stand til at overbevise dem. Anisafine, en pukkelrygget Mandsling, der levede af at sælge Soldaterne Vand, blandet med Annisbrændevin, pressede, da man førte Medicinglasset op til hans Mund, sine Læber fast sammen og rystede paa Hovedet til Tegn paa Afslag. Doktoren søgte at overtale ham, satte endog Glasset for Munden og drak selv det halve af Lægemidlet, og lod derpaa alle de Tilstedeværende drikke deraf. Dog, Anisafine vedblev at ryste paa Hovedet.

— Men ser du da ikke — udbrød Doktoren, — at vi andre har drukket først af det?

Anisafine lo spottende.

— Ha, ha, ha! Jo, for bagefter gaar I bare udenfor og tager Modgift! — svarede han. Og kort efter døde han.

Cianchine, en idiotisk Slagter, bar sig ligesaadan ad. Tilsidst fik Doktoren med Magt Medicinen heldt ind i hans Mund. Cianchine spyttede det altsammen ud med Vrede og Rædsel. Saa gav han sig til at udspy Skældsord mod de Tilstedeværende, søgte to tre Gange at staa op og flygte, og døde i Raseri, bevogtet af to forfærdede Gendarmer.

De Bespisningskøkkener for Fattige, der ved Bidrag fra barmhjærtige Mennesker bleve oprettede, antoges først af Folket for at være rene Gift-Laboratorier. Tiggerne sultede hellere, end de spiste det Kød, der blev kogt i hine Køkkeners Gryder. Costantino fra Corropoli, Cynikeren, spredte Mistroen ud blandt sine Tigger-Kammerater. Han drev rundt om Køkkenerne og gentog med høj Røst og en uigengivelig Gestus:

— Mig skal de i hvert Fald ikke fange!

Tiggersken, la Catalana fra Gissi, var den første, der overvandt sin Frygt. Lidt tøvende vovede hun sig ind i et af Køkkenerne, og begyndte at spise i smaa Mundfulde, idet hun paa sig selv undersøgte Virkningerne af Fødevarerne. Men da hun, i Stedet for at blive syg, lidt efter lidt følte sig ganske styrket og oplivet, smilte hun af Undren og Glæde. Alle Byens Tiggere stode udenfor Køkkenet og ventede. Da de saa' hende komme uskadt ud, styrtede de sig derind; nu vilde de ogsaa spise og drikke.

Et af Køkkenerne var i et gammelt Theater uden Tag i Nærheden af Portanova. I Orkestret kogte Kedlerne, mens Røg og Damp fyldte hele Scenen; gennem denne Taage saa' man i Baggrunden en Kulisse, der forestillede en Ridderborg i Fuldmaanens Skær. Her samledes ved Middagstid de Fattiges Skare. Allerede før Klokken slog, bølgede der i Parketterne et broget Hav af Pjalter, og en forvirret Mumlen af grove Stemmer hørtes. Enkelte nye Skikkelser traadte frem blandt alle de gammelkendte Elendige. For Eksempel den firsindstyveaarige Liberata Lotta fra Montenerodono med sit vidunderlige Minerva-Ansigt, over hvis kongeligt strænge Pande det højt opskrabede Haar dannede som en tætsluttende Hjælm. Hun holdt mellem sine Hænder en grøn Glasvase, der syntes fyldt med Mysterier; og hun blev staaende langt fra de andre og ventede paa at blive kaldt frem . . . .

Men Hovedbegivenheden i denne Kolerakronik er dog Krigen om Broen.

Fra Arilds Tid har der mellem Pescara og Castellamare-Adriatica, hvis to Kommuner skilles af Pescarafloden, hersket Uenighed.

De stridende Parters Tilværelse hengaar under en stadig Række Angrebs- og Hævnforetagender, idet den ene By af al Magt søger at hindre den andens Fremblomstren. Og da Handel nuomstunder er en Hoved-Velstandskilde, og Pescara er en meget industridrivende By, søger Folkene i Castellamare med al Slags List at drage Handelsmændene over paa deres Flodbred.

Nu fører der over Floden en gammel Træbro, der hviler paa store Baade, som er helt overtjærede og fortøjede med Kættinger og Ankre. Deres Kabler og Tovværk krydses kunstigt i Luften, strækker sig fra de højeste Ræer ned til de laveste Rælinger, saa hele Broen ligner en Art Belejringsmaskine fra en barbarisk Fortid. De slet sammenføjede Planker knage, naar tunge Kærrer køre over dem. Og naar Militæret gaar over Broen, vugger og danser hele den umaadelige Maskine paa Vandet og drøner hult som en Tromme.

Fra denne Bro udgik i sin Tid Legenden om San Cetteo, Befrieren; og denne Helgen gør ogsaa hvert Aar under Processionen Holdt midt paa Broen for med stor katholsk Pomp at modtage den Hyldest, som Søfolkene nede fra deres Fartøjer sender op imod ham.

Og der, med Udsigt baade ind mod Montecorno og ud mod Havet, løfter den brede Bro sig ligesom et Fædrelandsmonument. Der er over den noget af dette ærværdige og hellige, som kun ældgamle Ting og Bygninger eje; og den Fremmede faar ved Synet af den et Indtryk af at befinde sig i et Land, hvor en ganske primitiv Enfold endnu hersker.

Paa disse Broplanker, der dagligt slides under en travl Færdsel, er det, at Castellamaresernes og Pescaresernes Had støder sammen; og da det er over dem, at Pescaras Industri føres ud i det omliggende Land, ak, hvor ønsker saa ikke Castellamareserne, at de kunde skære de Tove over, der forbinder dem, og bore de usle Skuder i Sænk!

Men nu var den længe ventede Lejlighed, takket være Koleraen, kommet for Castellamare. Denne Stads Overhoved forbød Pescareserne at færdes ad den brede Hovedlandevej, der fra deres Bro-Ende fører langt bort til talrige Landsbyer.

Det var det castellamaresiske Borgerskabs Plan at indespærre den rivaliserende By i en Art Belejringstilstand, berøve den enhver Slags, saavel indre som ydre Handel, drage de Sælgere og Købere, der plejede at besøge den højre Flodbred, over til Castellamares Torvepladser, for slutteligt, efter at have stoppet alle Pescaras Indtægtskilder, at haandhæve deres Stads sejerrige Førsterangsplads. Man tilbød alle de pescaresiske Skippere hundrede Lire for hvert hundrede Pund Fisk, paa den Betingelse, at alle deres Fartøjer skulde ankre op og losse af paa Castellamare-Siden, samt at denne Prisoverenskomst skulde overholdes lige til Juledag.

Men da Fiskene i Ugen før Jul pleje at stige op til mere end halvandethundrede Lire for hvert hundrede Pund, var det jo tydeligt nok kun et Baghold, man søgte at lokke Søfolkene i.

Skipperne afslog da ogsaa ethvert Tilbud og foretrak at lade deres Net ligge ubenyttede hen.

Den snu Fjende lod nu det Rygte udsprede, at en stor Dødelighed under Koleraen hjemsøgte Pescara. Man sørgede for, under Venskabs Maske, at fylde alle Landboerne i Miles Omkreds — ja selv Byen Chictis Beboere — med Skræk og Rædsel for den fredelige Stad, hvor Epidemien allerede var forbi.

Man bortjog voldeligt, eller tilbageholdt i ufortjent Fangenskab, en Del hæderlige Vejfarende, der ad Landevejen vilde begive sig andetsteds hen. Man udstillede ved Grænseskællet mellem Kommunerne en Afdeling castellamaresisk Politi, der fra Morgengry til Aften silde støjede op mod enhver, der nærmede sig.

Men en Oprørsaand mod denne uretfærdige Selvtægt begyndte snart at gære i Pescareserne; thi deres By kom i Nød, idet hele dens talrige Arbejdsklasse hensmægtede i Uvirksomhed, og dens Købmænd led svære Tab. Koleraen, der allerede var forsvundet fra selve Byen, var ogsaa ved at fortage sig i Fiskerflækken nede ved Havet, hvor kun nogle gamle Invalider vare døde. Struttende af Sundhed længtes alle Pescaras Indbyggere kun efter at genoptage deres vante Beskæftigelser.

Folkeførere fremstode: der var Francesco Pommarice, Antonio Sarrentino og Pietro d'Amico. Paa Gaderne delte Folk sig i Grupper, lyttede til Talernes Visdomsord, gav deres Bifald tilkende, kom med Forslag og raabte op. Det trak op til en stor Tumult. Nogle berettede om Maretto di Claudius Heltedaad: greben af det fjendtlige Vagtmandskab og puttet ind i Fjendens Karantæne-Lasaret, hvor han i fem Dage havde maattet hensidde uden anden Føde end Brød, var det lykkedes ham at flygte ud af et Vindu; han havde svømmet over Floden og var, dryppende af Væde, forpustet, forsulten og straalende af Stolthed og Glæde naaet hjem til sine Bysbørn.

Borgmesteren, der i Folket fornam den uheldsvangre Uro, som gaar forud for et Uvejr, beredte sig til at parlamentere med den store, castellamaresiske Fjende. Samme Borgmester var en lille Jurist og Ridder med fedtede Smaakrøller, Frakkekraven fuld af Skæl og et Par smaa, lyse Øjne, der var blideligt øvede i al Slags Forstillelseskunst. Den fjendtlige Stads Øverste var derimod en umaadelig, prustende, tordnende, alt fortærende Borgmester. Forhandlingen blev ført paa neutralt Territorium, og tilstede var de mægtige Præfekter fra Teramo og Chieti.

Men henimod Aften samme Dag satte en af Staden Castellamares Vogtere, der var sendt til Pescara med et Bud til et af Byraadsmedlemmerne, sig tilligemed andre Tappre til at drikke i en Vinstue, for derefter ligesaa tappert at give sig til at bumle om i Byen. Da Pescareserne blev dette va'r, styrtede de sig over ham. Under Pøblens Bifald og Fryderaab trak man ham langs Floden ud til Pescaras Lasaret. Solen gik just ned over de blanke Vande, og Luftens krigerske Rødme opflammede Folkets Sjæle.

Men se, paa den anden Flodbred brød nu en Skare Castellamaresere frem mellem Siv og Piletræer, idet de under forbittrede Gestus og Tilraab protesterede mod den Fornærmelse, der saaledes blev dem tilføjet.

Pescareserne svarede med ligesaa stort Raseri. Og den fangne Ordenshaandhæver dundrede af alle Kræfter med Hænder og Fødder løs paa sin Fængselsdør og raabte:

— Luk op for mig!

— Læg du dig blot til at sove, og pas dig selv! — svarede man ham. Og med Grusomhed tilføjede nogle:

— Uh, du skulde bare vide, hvor der er fuldt af Døde derinde! Kan du ikke lugte dem? Begynder det ikke at røre sig lidt i din Mave?

— Hurrah! Hurrah!

Henad Bandiera til saa's nu blinkende Geværløb. I Spidsen for en Haandfuld Militær kom den lille Borgmester for at befri den fangne Ordenshaandhæver. Det gik sandelig ikke an, saaledes at fortørne den store Fjende!

Højlig irriteret herover tog Pøblen til at huje; stærke Raab løde mod Castellamareserens usle Befrier.

Under et støjende Akkompagnement af Piben og Smæderaab foretoges Tilbagetoget til Pescara;

og ved Lygternes Skær fortsattes Lystigheden, til alle Stemmer var hæse.

Efter dette første Udbrud bredte Oprøret i Byen sig under bestandigt nye Former. Alle Butiker lukkedes. Alle Borgere, rige og fattige, samledes i skøn Forening paa Gaderne, grebne af en rasende Trang til at tale, gestikulere, skraale op og paa tusind forskellige Maader give en og samme Mening tilkende.

Hvert Øjeblik kom en af Folketalerne til med en ny Efterretning.

Hvert Øjeblik kom en af Folketalerne til med en ny Efterretning. Grupperne opløstes og samledes paany efter de forskellige Meningsafskygninger. Og da alle nød Fridagene og det gode Vejr, og med Lyst inddrak Luften, der gjorde munter ligesom Vin, saa genvaktes Pescaresernes medfødte spottelystne Munterhed, og de vedblev at gøre Oprør paa en lystig, ironisk Maade, saadan blot for Løjer, paa Dril, af Lyst til at foretage sig noget nyt.

Paa Allehelgensdags Morgen henimod Klokken syv, mens de første Festgudstjenester højtideligholdtes i Kirkerne, gav Folkeførerne sig til at vanke rundt i Byen, fulgt af en Skare, der voksede for hvert Skridt. Da det hele Folk var samlet, talede Antonio Sorrentino. I ordnede Rader begav Processionen sig derpaa til Raadhuset. Gaderne laa endnu azurblaa hen i Morgenskyggen, med Tagene kronede af Guld.

Da Mængden fik Øje paa Raadhuset, brød en umaadelig Støj løs. Alle Munde udstødte Smædeord mod den lille Borgmester, alle Næver løftedes truende i Vejret; mellem Brølene vedblev Luften at dirre, som var den sat i Bevægelse af store Instrumenter, og over det urolige Hav af Hoveder smældede Fanernes højrøde Flige, der ligesom sattes i Bevægelse af selve Folkemængdens stærke Aandedrag.

Paa Raadhusbalkonen viste ingen sig. Solen steg langsomt fra Taget ned mod den store Solskive med dens mange Tal og Linjer. Fra d'Annunzio-Taarnet og Abbediets Klokketaarn fløj Flokke af Duer op mod det Blaa foroven.

Højere og højere lød Raabene. En Hob dristige Fyre brød op ad Raadhustrappen. Ganske bleg og forskræmt gav den lille Borgmester efter for Folkeviljen; han forlod sin Post, gav Afkald paa sit Embede og gik sin Vej, omgiven af Gendarmerne og fulgt af Byraadet. Kort efter forlod han Byen og trak sig tilbage til Spoltores Højder.

Nu blev Raadhusets Døre lukkede. Et provisorisk Anarki beherskede Byen. For at hindre den forestaaende Krig mellem Pescaresere og Castellamarasere tog Militæret Opstilling ved Broens ene Ende. Da Mængden havde nedlagt sine Faner, begyndte den at trække ud af Chietivejen til; thi derfra skulde Præfekten, der i Huj og Hast var tilkaldt af en kongelig Kommissær, komme. Man havde frygtelige Ting i Sinde.

Men Solens mildnende Magt dyssede lidt efter lidt de ophidsede Aander til Ro. Op ad den brede Vej kom Bønderkvinderne vandrende fra Kirke, iført deres brogede Silkedragter og behængte med umaadelige Smykker, med Sølvfiligran og Guldtraad. Synet af disse Kvindeansigter, der skinnede røde og muntre som store Æbler, beroligede Sindene. Latter og Vittigheder brød løs, og den lange Ventetid forekom helt fornøjelig.

Henimod Middag fik man endelig Præfektens Vogn i Sigte. Mængden stillede sig op i en Halvkreds for at spærre ham Vejen. Antonio Sorrentino udlod en blomstrende Ordflom. I de Pauser, han under sin Tale gjorde, fordrede andre Stemmer paa forskellig Maade Retfærdighedshaandhævelse mod Misbrug, Omsorg og Borgen for nye Forholdsregler. Foran Præfektens Vogn rystede to store Hesteskeletter, i hvilke der endnu lod til at være lidt Liv, fra Tid til anden deres Seletøjs Bjælder og viste som med en spottende Grimase deres hvidlige Gummer. Og oppe fra Kuskesædets Højder søgte Politifuldmægtigen, der lignede en gammel Operasanger, som endnu af Hengivenhed for Scenens Kunst bar et forlorent Druideskæg rundt om sit Ansigt, med strænge Haandbevægelser at tøjle Talerens Svada.

Da denne i sin Begejstrings Glød blev noget lovlig dristig, steg Præfekten op paa Sædet for at afbryde ham. Han begyndte med nogle uklare

og frygtsomme Ord, der imidlertid bleve helt overdøvede af Folkets Raab og Skrig:

— Vi vil ind til Byen! Vi vil hjem til Pescara!

Næsten skyllet med af Folkebølgen naaede Vognen ind i Byen, og da Raadhuset var lukket, standsede den foran Politistationen. Ti Mænd, der var udnævnte af Folket, steg sammen med Præfekten op for at forhandle. Hele Gaden var fyldt af Mennesker. Nu og da brød Utaalmodigheden løs.

Gaden var snæver. De solopvarmede Huse udstraalede en liflig Lunhed; og en blid, ubestemt Vellyst aandede ned fra den dybblaa Himmel, fra de grønne Urter under Tagrenderne, fra Roserne i Vinduerne, fra de hvide Mure, fra selve det Ry, som denne Gade havde. Den er nemlig bekendt for at huse Pescaras allersmukkeste Kvinder; og fra Generation til Generation vedbliver denne Skønhedstradition at holde sig. Don Fiore Ussorios uhyre, forfaldne Hus er en ren Udklækningsanstalt for blomstrende Børn og skønne unge Piger af Folket; og det er helt bedækket med smaa Loggiaer fulde af jublende røde Nelliker, der hager sig fast om Balkongittrenes plumpt udskaarne Basunenglehoveder.

Og lidt efter lidt faldt Mængdens Utaalmodighed til Ro. Al Slags ørkesløs Passiar begyndte at brede sig fra den ene Ende af Gaden til den anden.

Domenico di Matteo, en Slags landlig Rodomonte, gjorde højlydt Nar af Lægerne, der, sagde han, i deres æselsagtige Begærlighed lod de Syge dø for at faa højere Betaling af Kommunen; derpaa gav han sig til at berette om sine egne Vidunderkure. En Gang havde han haft store Smærter i Brystet og været lige ved at dø. Lægen forbød ham at drikke Vand, saa han var gal af Tørst. En Nat, mens alle sov, stod han op, famlede sig frem til Vandkrukken, stak Hovedet ned i den og bællede i sig, ligesom en Hest, indtil Krukken var tom; og Morgenen efter var han helbredet. En anden Gang besluttede han og en af hans Venner, der i lange Tider ligesom han selv havde haft en slem Tredjedagsfeber, mod hvilken al Verdens Kinin var magtesløs, at gøre et Forsøg. De befandt sig nede ved Floden, og paa den modsatte Side fristede en solbeskinnet Vinje dem med sine Druer. De klædte sig af, kastede sig i de kolde Bølger, skar igennem Strømmen, kom op paa den anden Bred og mættede sig med Druer; saa svømmede de atter tilbage. Og den slemme Feber gik over!

Og en tredie Gang, da han var syg af den franske Syge, og uden Nytte havde givet halvandet hundrede Lire ud til Læger og Medicin, fik han, da han saa' sin Moder vadske Husets Linned, en lys Ide. Han skyllede i et Træk fem Glas Sæbelud i sig; og derpaa kom han sig...

Men paa Balkoner og i Vinduer kom nu efterhaanden under Støj og Latter de mange smukke Kvinder til Syne. Alle Mændene saa' op efter dem og blev staaende med Ansigterne vendt op mod Solen og stirrede paa dem; og da det var over Middagstid, følte de sig lidt øre i Hovederne og lidt tomme i Maverne. Korte Samtaler kom i Gang mellem Gaden og Vinduerne. De unge Mænd slyngede drøje Vittigheder op mod de Skønne; og disse svarede med undvigende Bevægelser eller med en høj Latter, eller med at trække sig tilbage. De friske Latterudbrud sprudlede fra deres Læber som Glasperler, og rislede ned over Mændene, der allerede begyndte at føle sig optændte af Attraa. Fra Husenes Mure udstraalede mer og mere Solvarme, som blandede sig med Varmen fra de mange, tætsammenpakkede Legemer. De hvidmalede Gadelygter skar i Øjnene. Hele denne fastende Hob begyndte at føle sig saa underlig mat og ør.

Da viste pludseligt, oppe paa en Loggia, den skønne Ciccarina sig, den Smukkeste af de Smukke, Rosernes Rose, den elskovsvækkende Fersken, hende, alle havde attraat. Som med en eneste Bevægelse vendtes alle Blikke mod hende. Og i sin Sejersstolthed blev hun ganske roligt staaende og smilte som en Doges Frue ned til sit Folk.

Solen faldt over hendes fyldige Ansigt, der lignede en herlig, blød, saftfuld Frugt. Hendes Haar, der var af hin løvegyldne Lød, gennem hvilken der synes at bryde Solflammer, bølgede løst opsat, om hendes Pande, Tindinger og Hals. En medfødt Venus-Fortryllelse udgik fra hele hendes Person. Og dér stod hun, ganske naturlig og ligefrem, mellem to Bure med Drosler, og smilte og følte sig slet ikke krænket af det Begær, der fra alle disse Mænds Øjne lyste op imod hende....

Droslerne fløjtede. De folkelige Madrigaler sloge deres Vinger mod Loggiaens Rækværk. La Ciccarina trak sig smilende tilbage. Mængden blev staaende nede paa Gaden, næsten forblindet af Solskinnet, helt fortumlet af Synet af denne Kvinde, og halvvejs svimmel af Sult.

I dette Øjeblik stak en af Parlamentærerne Hovedet ud af Politistationens Vindu og raabte med høj Røst:

— Borgere, om tre Timer bliver Sagerne ordnede!

HVID JUL PAA FLODEN

AF

KAPTAJN J.

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Kanoen humpede op ad Floden i tunge, ugidelige Skub. Hver Gang de tredve Aarer i taktfast Ensformighed gurglede Vandet hen langs dens ru Flanker, væltede den sig i et tvært Stød over paa Bagbordssiden; hver Gang Vandet klingrede fra de optrukne, lodrette Aareblade, faldt den blødt tilbage mod Styrbord.

Den maatte være skæv i Bunden, eller den ene Side maatte være rundere end den anden, eller ogsaa var Træet, den var hulet ud af, ikke lige tungt i begge Sider.

Det er en af den Slags Ting, man aldrig faar Løsning paa.

Der er Kanoer paa Floden mellem Stanleyville og Kasongo, der er pilskæve, og som dog ligger lige paa Vandet, eller i det mindste har en jævn og symetrisk Vuggen, der ikke faar En til at rase for hvert evige Aaretag. Der er fine og lige Kanoer, der faar en til at tænke paa Torpedobaade, og som man er stolt af den første halve Dags Rejse, men som saa viser sig at rulle ganske leddeløst og at trætte Roerne, saa man tvinges til at tilbringe to Timer daglig paa Floden mere end Etapen er beregnet til. Ingen begriber Kanoluner.

Vor Pirog var et gammelt Heldøre. Den var blevet os anbefalet af en Bekendt i Stanleyville, der iøvrigt selv skulde opad Dagen efter os. Der var to Baade ved Beachen, og Stationschefen gav os Lov til at vælge.

Vi erindrede nu, at han havde smilet, da han saa vort Valg. Og Bekendten, der to Dage ovenfor Stanleyville var skudt forbi os bag en Ø ovre under den anden Flodbred i den anden Pirog, var sikkert allerede nu sine tre Dage foran os. Den snedige Rad.

Iøvrigt var det let at se paa Roerne, der afløste hinanden fra Landsby til Landsby, at de kendte den, og at de ikke elskede den.

Vi hadede den. Den stødte som en gammel Krikke og tvang os Galden i Munden. Den gjorde os irritable og gnavne og endnu mere syge, end vi var, med sit evindelige stædige, skæve Stød til venstre og værkbrudne Fald til højre.

Dum var den, og vi hadede den med personligt Had, som man hader sine Fjender.

Vi forsøgte at bytte den med en, der kom nedad med en hvid Mand i.

„Den er for tung opad Strømmen," sagde vi med saa uskyldige Miner, som man kun er i Stand til at anlægge, naar man kan skjule sig bag manglende Færdighed i den andens Sprog, i dette Tilfælde det franske. „Men der er vældigt Vandfang i den nedad."

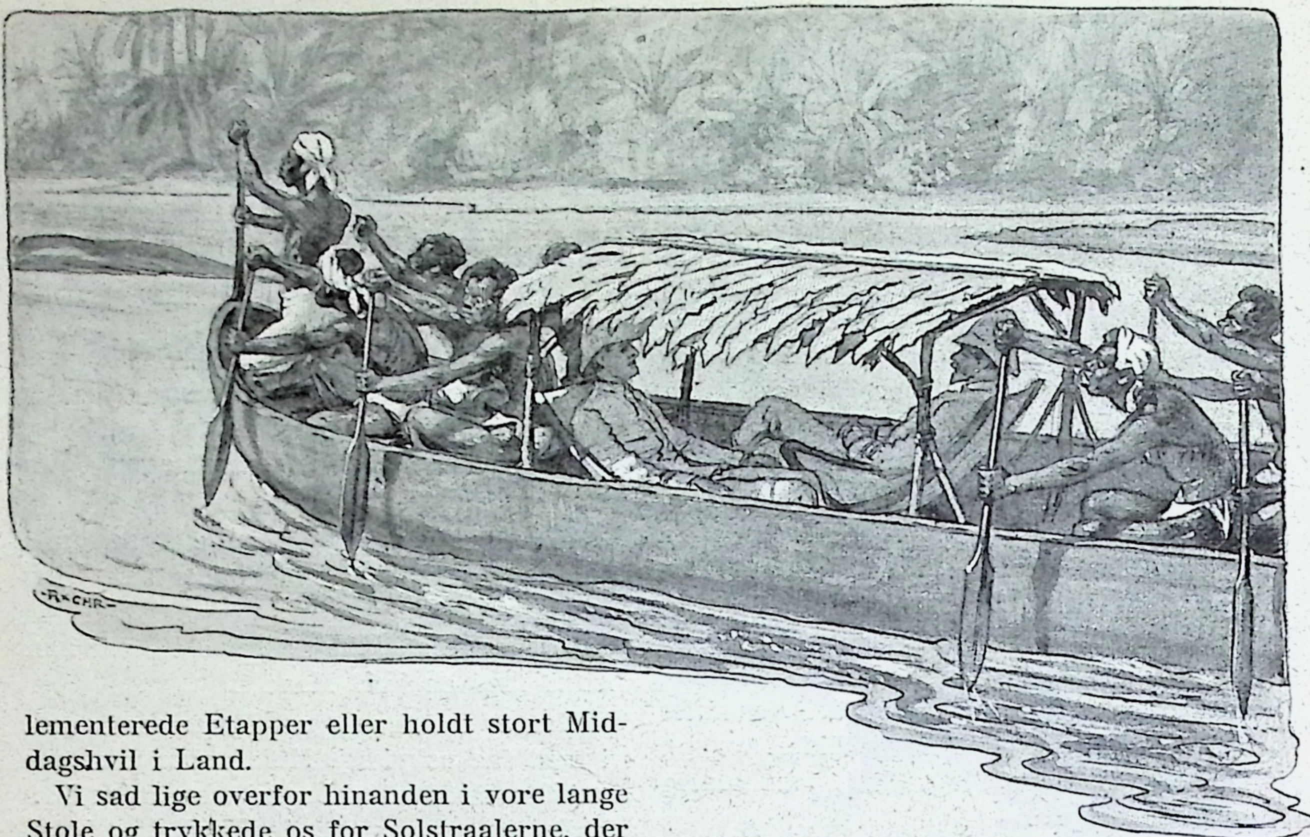
Det sidste sagde vi med malende, helt italienske Gestus, og med en Troværdighed, der var synlig helt op under Haarrødderne.

Den blege Kanonføde i den anden Baad saa paa os med stillestaaende, mistænksomme Øjne, af den Slags, man erhverver sig oppe ved Ekspeditionerne i Løbet af en Treaars Tid, og han smilede. Han havde den Frækhed at smile — et sygt, drevent Smil, der gik durk igennem vor manglende Færdighed i Sproget og videre gennem Marv og Ben.

„Troede den Idiot, vi løj. Var vi ikke af en søfarende Nation — Danskens Vej, og saa videre."

Vi sejlede afsted, og Kanoen vendte alting inden i os, baade Maven og Hjernen. Vi fik Kuldegysninger og Feber, kastede alting op, gik i Land med slatne Maver og Kobbersmag i Munden, med drejende Hoveder og en skæv og værkbrudden Vuggen i Kroppen, der først fortog sig langt ud paa Natten, naar Mørket havde myldret sig til Ro over os.

Den havde endt med at slaa En af os ihjel, hvis vi ikke havde afknappet de reg-

lementerede Etapper eller holdt stort Middagshvil i Land.

Vi sad lige overfor hinanden i vore lange Stole og trykkede os for Solstraalerne, der bestræbte sig for at trænge ind i vor knapt tilmaalte og temmelig lumre Skygge fra begge Ender af det glohede Palmetag, der stod som et lille Hus midt over Kanoen.

Det var den 24. December. Vi havde kastet op tre Gange Dagen i Forvejen og havde rystet lidt af Feberen af os i Dæknerne om Natten. Og Sulten havde hærget os om Formiddagen. Foruden Morgenkaffen i Land havde vi indtaget to Frokoster om Bord. Kogt Høne den ene Gang — det er saa godt for en syg Mave, særlig naar man spiser Pickles til — og stegt Høne den anden Gang — det er ogsaa saa godt for en syg Mave. En Høne til hvert Maaltid pro Persona. Det er iøvrigt ikke for meget, naar man s k a l spise, thi Hønsene paa Congofloden er saa smaa og magre og forsultne, at Betegnelsen Høns næsten bliver vildledende.

Nu sad vi og døsede, det vil sige, vi sad og stred med Ubehaget ved at føle kold Sved paa Ryggen og tyk Hud i Munden og luende Sol i Rummet over os.

En af os havde nævnet Datoen.

Og vi sad og tænkte over det mærkelige, at der stod fem og tyve sorte, fedtskinnende og tatoverede Roere agter og fem for, og Solen stod og gloede gennem Taget, saa man følte sig under dæmonisk aarvaagen Opsigt, og dog gik de nu hjemme i Hundekulde, og Jorden klang under deres Fødder, og Lydene klirrede i den stille Luft ud over sorte og hvide Marker.

Det lød naivt hans Spørgsmaal. Dog er det Synd at kalde den Slags Ting naive:

„Tror Du, de har hvid Jul i Aar derhjemme?“ sagde han.

Jeg ved ikke, om det var den Feber, der havde hængt i Kølvandet efter os i mange Dage og havde spundet Humør og Tillid ud af mig, eller om min Mistanke var berettiget. Naar ved man det. Men i dette „hvid Jul“, hans Ord, og i Smilet, der ledsagede dem, og som han holdt tilbage, da jeg saa over paa ham, hørte og saa jeg noget hemmelighedsfuldt, noget, han beholdt for sig selv, og som han ikke vilde dele med mig.

Jeg rynkede Brynene og sagde trevent ud under Taget:

„Gud ved!“

Og jeg kan endnu huske, at jeg mærkede hans Blik hvile paa mig fra Siden, og at jeg tænkte ved mig selv, at det, der stod at læse i det, var dette:

„Han er saa kold. Han forstaar ikke. Han

hører ikke Julens Lyde langt borte over den stille Sne."

Og jeg tænkte videre, at nu sad han og læste noget forkert i mit Ansigt, og dog blev jeg ved med at sidde og stirre gnavent ud over det glidende, gule Vand. Thi jeg var vred. Vred over det glade Smil med de hvide Tænder og den barnlige Bue i Vigene.

Han faldt i Søvn. Men hans Smil sad jeg og grundede over. Vi delte jo ellers altid lige med hinanden. Og Julen var vel lige saa godt min, som den var hans!

Jeg sad og anstrængte mine Øren for at høre en Klokkeklang, der kimer gennem Verdens Sjæl ved Juletid, men jeg hørte den ikke. Jeg sad og ledte efter en Kilde i min Erindring, der fløøl med gamle Juleminder, jeg fandt den ikke. Jeg tænkte mig bort til fjærne Snemarker og saa kun flydende Solskin paa grumset Vand.

Jeg sad og søgte Ordene, for at udløse min Julestemning. Jeg fandt kun Ordene.

Men han var med i det indefra, fra Dybet, og han vilde ikke dele med mig.

Eller — vel sagtens — den Slags kan ikke deles.

Det er udeleligt. Jeg kan vel intet modtage af det, han har. Det var vel det, der stod i Smilet.

Hans Hoved med Solhjelmen sank ned paa Skuldren med et lille træt Suk. Jeg og følte mig hjemløs og fattig og holdt Øje med Solstraalerne, der spillede over hans Hoved.

Vi gik jo og passede paa hinanden i den Tid. Kammeraterne laa og døde som Fluer langs Floden; den ene efter den anden, baade de gamle, som vi havde stolet mest paa, og de unge, som vi havde haft størst Haab til. Det gik svært ud over Danskerne. Vi troede saa smaat, vi var en dødsdømt Nation i Congo den Gang.

Vi var iøvrigt ikke bange for at dø selv. Det var vel netop det gale ved det. Det var nærmest Dødsmaaden, det drejede sig om. Vi var ude af den naturlige Kontakt med Forholdene. Sprogene, der nærmer Menneskene til hinanden indbyrdes og til Jorden, manglede vi Herredømme over. Vi var kommet lidt ud af Sammenhængen og manglede Vejledning.

Men vi sank aldrig saa dybt, at vi blev lave overfor hinanden og svigtede Kammeratskabet, vi to i hvert Fald ikke. Tværtimod vi holdt sammen i tykt og tyndt. Vi spiste fælles Mad, havde fælles Puls og fælles Sygdomme. Vi passede paa os selv, men mest paa den anden, maaske fordi man troede, man selv var mindst syg, naar man gav den anden gode Raad, maaske fordi vi ikke kunde taale den Tanke, at blive alene tilbage.

Vore fælles Bestræbelser gik i hvert Fald ud paa at holde Feberen tre Skridt fra Livet, og at undgaa det, der forekom os den største Skændsel her i Verden, nemlig at dø Feberdøden, gaa bort i Vildelse, under drengeagtige Syner. Denne forbandede og vanvittige Død, der ingen Glans er ved, som der ingen Tilskuere er til, fordi man altid er alene i Vildelsen.

For et Par Dage siden havde vi mødt en døende for nedgaaende. Vi var et Par Grader mere levende end han. Vi følte det, og vi har rimeligvis ikke kunnet skjule noget, der for ham har maattet se ud som de levendes Hovmod; maaske var det det, han døde af i sin Kano nogle Dage senere. Man dør jo af saa mærkelig lidt. Mødet med ham var i hvert Fald en ny Mindelse for os.

Jeg sad som sagt og passede paa, at Solen ikke skulde faa fat i hans Hoved, der havde været forvirret Dagen i Forvejen og havde talt med Mennesker langt borte, mest med en, der hed Anna, og som var mig ubekendt.

Og det endte med, at jeg sagde ganske stille til mig selv, som en Mand har Lov til at sige, naar han sidder alene under en sydende Sol og fryser med blege Kinder:

„Du maa sgu ikke dø fra mig."

Og da jeg kom i Tanker om, at jeg havde været vred, skyndte jeg mig at tilgive ham, at han sad og forpagtede det udelelige.

Men jeg blev bange for, at han ikke skulde være ved sine fulde fem; det er saa kedeligt, naar det eneste Menneske i Verden, man har at tale med, sidder i Kanoen og troer, han gaar i Skole i Helsingør eller at han er til Efteraarsmanøvre paa Fyen, og jeg vækkede ham og sagde, skønt det var Løgn:

„Solen skinnede paa Dig," og jeg tilføjede i samme Nu med et Smil, „naa sov Du?"

„Jeg tror det," svarede han med en und-

skyldende Latter, som slet ikke passede til Øjeblikket. Thi vi havde jo da Lov til at sove i Baaden, undtagen naar vi var mest onde og det stod paa gensidige Hensyn og alt det giftige, der kan vokse op i forurettede Mennesker, som gaar med mange Millioner Baciller i Blodet, selv om de er Venner.

Der indtraadte en lille Tavshed, som skulde brydes, fordi vi af en eller anden Grund ikke i Øjeblikket kunde taale Tavsheden. Der brændte et Lys imellem os, og det var mig, der fløj ind i det.

„Hvor mange er I hjemme hos Jer om Aftenen?" spurgte jeg.

„Om Aftenen?"

„Ja, Juleaften."

Han fortalte løs. De var otte om Bordet. Faderen, Moderen, Onklen, de to Søstre, Broderen, en til, som han ikke nævnede, og saa ham, der ikke var der. Og Faderen skar Gaasen for og holdt Talen.

Mens han fortalte, smilede han. Jeg spurgte ud om alt muligt og umuligt, og sad og ventede paa, at han ogsaa skulde spørge mig ud om min Jul, men han gjorde det ikke, og jeg maatte selv fortælle, og naar jeg fortalte, blev der ligesom Horn for hans Øjne. Han sad og saa indad efter det, han ikke kunde dele med mig.

Og midt under min Fortælling, faldt han atter i Søvn, og jeg sad igen tilbage med en flov Fornemmelse.

Men det krænkede mig alligevel ikke. Jeg blev ikke en Gang gal i Hovedet paa Roerne i Agterstavnen, der ganske naturligt sløjede af paa Roningen, nu da den hvide Mand, der vendte Ansigtet mod dem, lukkede Øjne og Øren.

Jeg raabte bare over Skulderen til dem:

„Koluka wantu — ro Folk!"

Saa meget kunde jeg da raabe temmelig overlegent og uimodsigeligt.

Og de gav sig til at synge og tampe med en Stok i Rælingen, saa det klang mod Træerne ovre paa Bredden.

Jeg havde faaet en Ide, en af den Slags man faar ved Julitid, denne mærkelige Tid, i hvilken egoistiske Mennesker pludselig føler Trang til at glæde andre end sig selv, vel sagtens fordi de er tomme ligesom jeg var og vil laane nogen Glæde hos de andre.

Det var mig, der var Kok ombord. Vi havde ikke faaet nogen sort Kok med fra Stanleyville. Der var ingen, da vi gik fra Stationen, i hvert Fald ingen, der brød sig om at gaa med os den tredve Dage lange Rejse til Kasongo og Oprøret og det udspiste Land deroppe.

Og jeg havde i Hukommelsen smagt mig tilbage gennem mit tidligere Liv, og det var lykkedes mig at fremstille Retter, der mindede os — os begge — om den danske Mad.

Jeg maatte jo ogsaa kunde stege en And, saa den kunde spises. Det maatte jo være den letteste Sag i Verden. Finde en Lerbrink, grave Hul i den, varme Hullet igennem med Brændsel og putte Anden derind. Inspirationen vor over mig.

Hvidt Bomuldstøj havde vi jo i Kasserne. Naar man lagde to Bredder over fire Jernkufferter, stablede to og to ovenpaa hinanden, og man satte de to Fotoforer med Stearinlys, Emaillekuverterne, Glassene, Picklesflasken og en Flaske Rødvin derpaa, saa vilde det se helt festligt ud — Julebordet.

Rigtignok viste jeg af Erfaring, at jeg intet selv kunde spise om Aftenen for Kvalme og Kulde, men det vilde glæde ham — og mig vel ogsaa.

Men hvad skulde jeg forære ham. Man maa give noget godt, ellers kommer Stemningen ikke. Jeg ransagede i Tankerne mine Kufferter. Vi havde jo den samme Udrustning med fra Bruxelles. Jeg kunde jo heller ikke godt give ham et Par Bukser, der var for lange, eller et Par Støvler, der var for store.

Men der var noget, min Tanke drejede om og flygtede fra, til den ikke kunde længer. En Sjældenhed, der havde vakt Opsigt mellem dem, der havde set den. En Æske med 6 Flonelsflipper, opstaaende, last style, overordentlig praktiske her i Varmen, hvor Forfængeligheden ikke smelter saa hurtigt som Stivelsen i Lærredsflipperne.

Det var en Idé, jeg havde faaet foran en Vinduesudstilling paa Boulevard du Nord. Han havde ingen. De var enestaaende paa Floden. Naar jeg pakkede mine Kuffer-

Saa kom de susende i Mørket paa nøgne Fødder og raabte os an med hæse Røster.

ter ud, havde han kastet mer end et skævt Blik til dem.

Jeg tror nok, at Flonelsflipperne, under disse tøjfattige Forhold, gjorde mig lidt mere interessant i hans Øjne, end jeg var af Naturen.

Og det gælder om at give det bedste, man har, selv om man forklejner sig personligt.

Jeg beholdt i Tankerne de tre smukkeste Flipper og forærede ham i Tankerne de andre tre, efter Maaltidet, naar vi sad ved Theen i de lange Stole og lyttede til Klokkeklangen ude i Rummet.

Det var sent paa Eftermiddagen, da vi saa Landsbyen med de smaa, hvide Husmure og de graa Tage stikke frem af Skoven i en Flodkrumning. Solen stod lavt over den modsatte Bred, en hvid Taage gød sig fra Træerne ud over Floden derovre.

„Vi faar hvid Jul," sagde jeg.

Høvdingen i Byen kom med sine fornemste Lazaroner og hilste paa os og spurgte, om Sultanerne ønskede noget.

Sultanerne ønskede en fed And.

„Det var sgu' en god Idé," sagde min Rejsekammerat.

Jeg smilede hemmelighedsfuldt, som om der var noget, jeg ikke kunde sige ham.

Klokken otte stod Bordet der med Lysene, de to overdaadige Lys. Det var festligt, hjerteskærende festligt. Det stod midt i den store, skumle Barza ud mod Floden med den hvide Taage, der laa og hvilede sig i Maaneskinnet.

Maden smagte ikke godt. Vinen heller ikke. Naar man har Munden kobberforhudet af Feber, er der ikke andet end sødt og surt, der smager igennem. Men ingen af os vilde tilstaa det. Min Mad skulde roses. Det var vi enige om.

„Nu sidder de ogsaa ved Bordet hjemme," sagde han. „De sidder der alle sammen undtagen mig. Se, der sidder de gamle, og der Onkel og der mine to Søstre og min Bror, og der staar min tomme Stol — den skal blive staaende og vente paa mig i tre Aar."

Han sad igen og smilede med det Smil, som jeg trods alt syntes var ukammeratligt, og som dækkede over det udelelige; jeg sad dog her og tænkte paa at give ham mine tre Flipper.

Jeg saa alligevel Bordet vokse ud af Mørket i Rummet bag ham. Der sad de gamle, Broderen og Onklen, og der sad Søstrene, og der stod hans tomme Stol, men mellem den og Søstrenes var der jo ogsaa en Stol, der var tom.

Eller kunde han maaske ikke længer tælle. Maaske. Igaar havde han jo hidsigt paastaaet, at vi havde rejst i sejsten Dage, skønt det fremgik af min Notebog, at vi kun havde rejst i ti.

Jeg havde jo da for Resten mine egne Juleminder.

Ja, det havde jeg jo. Og jeg var jo heller ikke bange for dem før, ude i Solen, da jeg ikke kunde finde dem, men nu Mørket er her og Kulden og den hvide Taage i Maaneskinnet derovre.

Hvis de kommer styrtende over mig, griber mig om Brystet og knuger mig, og mit Øje ser det svundnes Gab aabne sig og min Hals vil kvæles — det bliver jo ikke Julefred, som hans.

Det var alligevel, som vi sad og holdt Jul, hver for sig, skønt Skæbnen havde ført os til det samme Bord i denne Verdens fjærneste Afkrog.

Vi rejste os i Tavshed fra Kasserne, der havde tjent os til Sæde, og satte os i Stolene med Ansigterne vendte ud mod Floden. Boyerne kom med The, og vi tændte et Par fugtige og ildesmagende Cigarer, jeg havde haft liggende som kære Minder om svunden Rigdom paa Bunden af en af mine Kufferter.

Jeg sad netop og tænkte ved mig selv, at jeg vilde gaa ind og hente Flipperne, men Stemningen var ikke rigtig over mig.

Saa kom de susende i Mørket paa nøgne Fødder og raabte os an med hæse Røster.

Om vi vilde komme. Der var Slagsmaal paa Knive oppe i Landsbyen mellem Beboerne og vore Roere.

Slagsmaal paa Knive Juleaften! Naah — javel. Tankerne flyttede sig jo lidt langsomt i de landflygtige Hjerner.

Vi stak i en Fart vore Revolvere til os og løb. Vi saa paa Frastand en stor urolig Menneskevrimmel i Maaneskinnet. Vi hørte tunge Dunk og Stampen i Jorden og Suk og hæse Brøl og Skraalen.

Vi styrtede os mod Mængden og skød i Luften. Sukkene og Skraalene standsede brat, og de fleste sprang afsted. Men der var en, der var vild endnu. Han styrtede sig imod os med dragen Kniv. De rolige Folk, der stod igen, kastede sig over ham, men han stak en ned og sled sig løs. Han fik et Revolverskud lige i Ansigtet. Det bragte ham til Besindelse.

Bag efter, da vi havde faaet sendt Bud efter vore Medicinboxer, maatte vi sidde og lappe paa hans gennemskudte Underkæbe og paa de tre, fire andre Mænd, der laa paa Jorden og klynkede.

Da det var besørget, drev vi tilbage til vort Hus. Vi havde Hovedet fuldt af Slagsmaalet og Knivenes Suk i de nøgne Kroppe, og der lugtede af Jodoform i Maaneskinnet.

Det vil sige, vi havde glemt, at det var Jul.

Men vi huskede det igen, da vi pludselig befandt os foran Huset og saa' de to Lys, der stod derinde og skinnede koldt paa den hvide Dug.

Det rykkede os pludseligt ud af Sammenhængen med det uhyggelige Skuespil oppe i Landsbyen, og vi stod og gloede maalløse paa Lysene og Dugen.

Jeg gik ind og hentede Æsken med Flipperne, dem alle sex, og jeg sagde til ham:

„Her er Din Gave."

Han vilde ikke have dem. Han syntes, det var sjofelt at tage dem, naar han intet selv havde at give. Saa blev jeg fornærmet, og han blev helt stille af Glæde. Han var jo yngre end jeg og en Haj efter Tøj.

Vi fik varm The, for vi frøs og rystede.

Og jeg tænkte ved mig selv, at han havde jo noget alligevel.

Og saa kom det, ødselt, julefestligt, Smilet, det hemmelighedsfulde, der skjulte det udelelige.

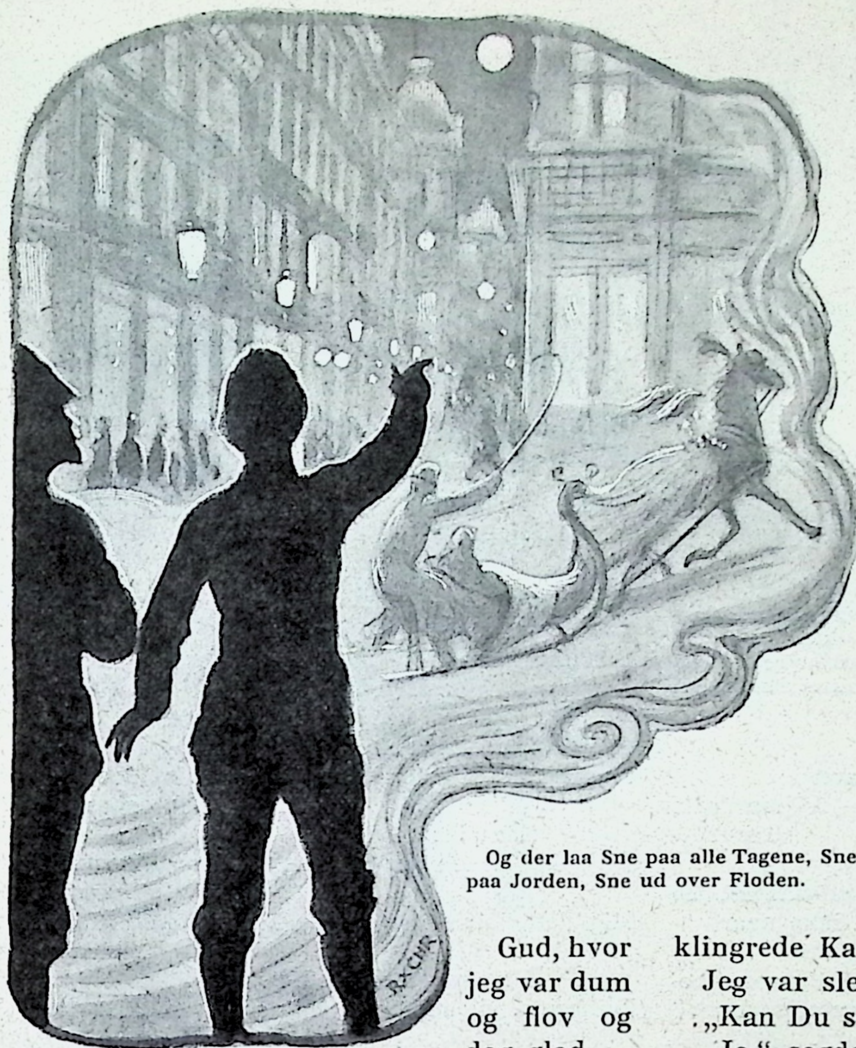
„Men paa Stolen mellem min Søster og mig...," sagde han, og hans Stemme dirrede.

„Javel," sagde jeg.

Der sad det udelelige!

Gud, hvor jeg havde været dum og gemen. Ja, saa forstod jeg saa godt, at han ikke vilde eller kunde dele det med mig. Jeg begreb paa en Gang, hvad det var, det uforklarlige, der havde hængt over os hele Dagen.

Hun hed Anna og et ligegyldigt Efternavn, og hun havde lovet at vente endnu tre Juleaftener paa en verdensfygende Fugl, der maatte ud og have Vingerne knækkede.

Og der laa Sne paa alle Tagene, Sne paa Jorden, Sne ud over Floden.

Vi gik udenfor, rystende af Kulde. Maanen skinnede. Luften var høj og stille og stjerneklar. Og der laa hvid Sne paa alle Tagene, Sne paa Jorden, Sne ud over Floden. Der kørte en Kane derude i Snedriverne. Den klingrede op over Driverne og forsvandt bag Kanten af de uldne Bjærge. Langs Floden stod der to lange Rækker Lygter i blød Sne mellem høje Huse. Vi saa Mænd, der hastede hjemad gennem Gaden med lydløse Skridt. Vi saa dem gaa ind i Lyset under Lygterne og forsvinde i de mørke, tavse Mellemrum, dukke frem og forsvinde.

Vi lukkede vore Øjne, lukkede dem op igen. Sneen laa der, vi saa den begge, og Lygterne stod der, og ude i de de store Driver paa Floden klingrede Kanebjælderne.

Jeg var slet ikke angst for Feberen.

„Kan Du se, vi fik hvid Jul," sagde jeg.

„Ja," sagde han forundret, men lige saa vis i sin Sag som jeg.

Thi naar to Mennesker har levet længe sammen, spist af den samme Mad, haft de samme Sygdomme, lukket Munden op til de samme Ord, og i lang Tid har været afsondret af de samme Ting, af Flodens Gliden, af Feberens Fjærnhed, af Sprogenes Uigennemsigtighed, og Dagenes Traad har spundet dem i den samme Cocon af usynlig Silke, saa har de ogsaa fælles Syner.

Heldigvis!

Gud, hvor jeg var dum og flov og dog glad.

Munden gik paa ham til langt ud paa Natten, skønt han knagfrøs; jeg havde det lige saadan; vi talte højt og ivrigt i Munden paa hinanden, om Sne, Is, Jul og hvide Venner.

Klokken var vist 11, da han fra mig saa ud over Floden og pludselig afbrød sig selv med Udraabet:

„Ligger der ikke Sne derude paa Jorden?"

Jeg saa derud.

Der laa Sne!

JEANNE

SKUESPIL I EN AKT

AF

ELLEN REUMERT

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

PERSONERNE:

Franz (Kunstmaler) 22 Aar. — Louis (hans Ven) 28 Aar. — Jeanne (forlovet med Franz) 18 Aar.

Handlingen foregaar i København. — Tiden: Vor Tid.

1ste Scene.

Et fattigt Atelier paa en Kvist. Franz staar og arbejder paa et stort Maleri. Det er en klar, kold Efteraarsdag. Louis staar i Forgrunden til højre og lægger Hat og Frakke fra sig. Til venstre Dør ud til Trappen.

Louis (tændende en Cigaret).
Du har vel læst Avisen, Franz, — Avisen fra i Gaar?

Franz (malende).
Ja, — jeg har set, mit Ønskes Maal saa let jeg ikke naar!

Louis.
Frisk Mod! Antonius! Du om et Aar paany Legatet søger!

Franz (bitter).
Og i den Tid, der gaar — min Nød og Gæld forøger!
(utaalmodig) Een Vinter til jeg her skal staa i flere Graders Kulde
Og med forfrosne Fingre male Lærrederne fulde!
Og sælge hist og her et Billed under dets Værdi,
Ak Louis, — tit jeg ønsker blot, det hele var forbi!
Min Fattigdom, den piner mig, — den knuger Kunsten tungt,
Alt det, der vilde sætte Skud og blomstre friskt og ungt,
Det bliver nu saa haardt og koldt, min Tid til Spilde gaar,
Min Ungdoms bedste Læretid jeg aldrig mere faar!
Legatet næsten lovet var, — helt sikkert blev der sagt,
— Og jeg har altfor megen Vægt paa dette Løfte lagt!

Louis.
Du er naiv, Du tror, hvad ej Du ejer sort paa hvidt, —
Paa Løfter ingen lide kan, — det ser man jo saa tit!

Franz.
Jeg drømte kun om Sydens Sol, — om Florenz og om Rom, (med et Suk)
Og om at se lidt Syle i min Pung, der er saa tom!

Louis (pludselig).
Hør Du, — jeg har en god Idé! — Hvis Du mig sælge vil
Dit Landskab dér, 2000 byder jeg, — vil Du slaa til?

Franz (ryster smilende paa Hovedet).
Private Understøttelser jeg aldrig tog imod, —
Men af mit Hjerte takker jeg, — Din Mening — den er god!

Louis.
Du véd, jeg elsker Billedet, — hvorfor vil Du ej sælge
Mig dette Maleri, som jeg blandt alle helst vil vælge?

Franz (utaalmodig).
Du prøve vil at hjælpe mig som før saa mange Gange, —
— Brug Pengene til andre Ting, — Du har vist ej for mange!

Louis.
Saa hør da, Franz, min kære Ven, — jeg arvede forleden,
En gammel Onkel, der mig husked, førend han gik heden,
Jeg fik 2000 Kroner, Du, — og har, hvad jeg behøver, —
At se Din Skuffelse og Kamp mit Hjerte dybt bedrøver!
(Overtalende) Tag Pengene for Billedet — for meget er det ej!
Hvis Summen kunde lette lidt Din trange Kunstnervej!

Franz (rørt).
Hvor Du er god! Du frister mig! — Aah nej, bliv ikke vred,
Jeg synes disse Penge, der blev budt af Kærlighed
Vil tynge, som de var et Laan, jeg aldrig kan betale —

Louis (ivrig).
Hør Franz, — nu holder Du Din Mund, — vær tavs — for jeg vil tale!
At Du er stolt, det ved jeg godt, — men husk, jeg er Din Ven,
Betales Billedet lidt dyrt, — Du tjener mig igen!
Du følger mine gode Raad.

1ste Scene.
Frantz staar og arbejder paa et stort Maleri. Louis i Forgrunden til højre ifærd med at lægge Hat og Frakke fra sig.

F r a n z (mistænksom).
Hvad raader Du mig til?
L o u i s.
B e t i n g e l s e n jeg har parat!
F r a n z.
Hvad er det da, Du vil?
L o u i s.
Ja, ser Du, — vil en Kunstner frem og vinde Navn og Ære,
Jeg mener — f r i for hvert et Baand han maa i Kampen være.
— Jeg vil til Lykken hjælpe Dig —
F r a n z (utaalmodig).
Du kender ej min Lykke!
L o u i s (fortsættende).
Jeg lette vil Dit Liv, Din Vej og hjælpe Dig et Stykke!
F r a n z (ironisk).
Tak skal Du ha', — Du er lidt stræng, — Betingelsen, Du stiller,
Fra Jeanne, — fra Dagens Sol og Lys mig arme Djævel skiller!
(hidsig) Du vil mig hjælpe — og som Krav
Du stiller, at jeg ofred — gav,
Alt det, der giver Kunsten Glød,
Alt det, der styrked mig i Nød,
Alt hvad af skønt jeg drømmer om, —
Min lille Jeanne, — min Helligdom!
L o u i s (stærk).
Ja, bryd med Jeanne, h u n hæmmer Dig — Du skal staa ganske frit,
— Ja, — var hun endda rig — —

F r a n z (heftig).
Hold op, — nu gaar Du lovlig vidt!
L o u i s (stødt).
Af mig du vil ej tage Hjælp, — jeg staar Dig ej saa nær,
Som jeg har tænkt og bildt mig ind, — men h e n d e har Du kær!
Kom hun og lagde for din Fod 2000 Kroner ned, —
Du vilde signe hende, — dem — i al din Kærlighed!
F r a n z.
Du er lidt bedsk, — og godt jeg véd, at Du det er med Rette,
Du kom jo som en trofast Ven — tilbød min Nød at lette,
Men jeg, — jeg følte meget godt, der n o g e t var Du vilde, —
— Men aldrig, aldrig skal Du mig fra lille Jeanne skille!
L o u i s (overtalende).
Bred dine Vinger ud til Flugt — flyv bort fra det, der binder
Din Vilje, Haand og Fod, — jeg véd, som Taage det forsvinder.
F r a n z.
Du tager fejl, — før vil jeg dø end svigte min Veninde!
L o u i s (med Vægt).
Men, — h v i s hun svigted Dig —?
F r a n z.
Jeg aldrig Lykken vilde finde!
Jeg lever kun, naar hun er her, — h u n er mit Liv, min Sol,
Hun er saa frisk, som Vaaren selv, — som Skovens blaa Viol,
Og synger hun, det er som Blomstrer mylre frem af Muld,
Den Stemme er som Pilens Skud, — saa blød, forjætningsfuld,
Den er som Havets Bølgebrus, — et ukendt Land den dølger!
Den er som selve Maanelys henover høje Bølger!
L o u i s.
Ja, hun har vidst at daare Dig som en habil Sirene!
F r a n z (vred).
Nu beder jeg Dig om at gaa, — jeg helst vil være ene!
L o u i s.
Det lader ikke til, Du veed, — Kvindfolk er noget Rak, —
Du tror, at de er Engle, Franz, — jo, jo, — jeg siger Tak! —
De bragte ene Ulykke — saa længe jeg kan mindes,
Gud fri enhver af os to for at giftes og at bindes!
Og Kunsten sjælden trivedes i Ægteskabets Havn,

Dér hæmmes den, dér visner den, dér lider den kun Savn.
Nej, vil Du frem, da skal Din Skæbne aldrig Du forene
Med nogen andens, — gør Dig fri, — og kæmp Din Kamp alene!
Styr Skuden med de høje Sejl ind i den stride Elv
Med Ansvar og med Tanke paa Din Kunst og paa Dig selv!

Franz.
Du taler som en Egoist, — en selvglad Pebersvend!

Louis.
Ja, jeg skal ikke brænde mig — som Du, min kære Ven!
(Pavse. — Gaar frem og tilbage i Stuen, standser pludselig foran Franz.)
Jeg misunder ingen — allermindst Dig
Din lyse Tro paa de Satans Kvinder,
Der er med overalt — gør Fortræd, hvor de finder
Et Medium paa deres Rosenvej!
Saa søde som Engle er de jo alle,
Lige til vi i Snarerne falde,
Saa trækker de Garnets Masker til, —
Vi spræller som fangne Fisk — for vi vil
Trældommen gerne med Friheden bytte, —
Men det er os ej til mindste Nytte!
Vi bundne er, hvordan vi os vender,
Bundne af søde, — men kraftige Hænder!
Jeg kender dem alle, — jeg har brugt mine Øjne,
Nogle er kedelige — andre forfløjne,
Smaalige, letsindige, bedrageriske — ja —

Franz (forbavset).
Hvor har Du i Grunden de Erfaringer fra?

Louis.
Fra Livet — min kære, — fra mine Venners Lykke,
De gifted sig jo alle — og blæste mig et Stykke!
Og jeg fik Gang i Hjemmene, — tog stærke Briller paa,
Gud fri mig, — jeg blev svimmel af det Virvar jeg saa,
Een sad som liden Flue i silkespundet Net
Og stirred paa Dukater, til han blev levetræt!
En anden blev af Konens Flothed bragt i Rettens Klør,
Nu pynter hun sig videre — imens af Skam han døer!
En tredie snakkedes ihjæl, — for han var lidt nervøs,
En fjerde blev bedraget af en durkdreven Tøs, —
Den femtes Kone drak sig fuld, — hun kunde ej la' være,
Og dermed hun umuliggjorde Mandens Karriere!
Jo, jo, — jeg takker for den Fryd, et Ægteskab kan føde,
— De skønne Kvinder piner jo os stakkels Mænd til Døde!
— Jeg smiler lunt af al den Strid, der rundt omkring mig staar
— Og af de mørke Lokker, der fortyndes Aar for Aar.
Jeg ler af alle Rynkerne, Familielivet sætter,
Af Mundens sure, stramme Træk, der bliver til af Trætter.

Franz.
Men ene maa Du føle Dig, — det fejler vistnok ikke!

Louis.
Aah nej, — i Fald Du kunde blot dybt i mit Hjerte kigge,
Tilfredshed, Sorgløshed og Fred Du vilde se derinde, —

Franz (hurtigt).
Men aller inderst Billedet af en ung og dejlig Kvinde!

Louis (haardt).
Da skulde Du se nøje til — for det er blegt og glemt!

Franz.
Men hende er det ene, der saa bittert har Dig stemt!

Louis.
Maaske! — Hun var som Resten — saa kun lidt bedre ud.
— Jeg siger — vogt Dig, kære Franz — for Amors Pileskud!
Plej Du Din Kunst, skab Dig et Navn og glem Dit Sværmeri,
Jeg raader til Dit eget Gavn, — vær klog — og gør Dig fri!

Franz (varmt).
Du taler som den Blinde om Jordens Farvepragt,
Du taler som Du aldrig selv har kendt til Elskovs Magt,
Mit Navn, mit Arbejd, al min Kunst er intet mod den Glæde
Jeg føler, naar jeg Jeanne ser herind i Stuen træde!

Louis.
Saa vidt! Det smærter mig, min Tro, — jeg maa Dig noget sige
om Jeanne —

Franz (afbrydende).
Paa Guldvægt vej hvert Ord om Jeanne, — min lille Pige!

Louis (stærkt).
Du blinde, blinde Muldvarp, — jeg hvæsser nu mit Spyd,
Dit varme Hjerte vaander sig, — men det er mig en Fryd
At frelse Dig, mens det er Tid, —
Saa hør da, — den Du gav Din Lid —

Franz (aandeløs).
Husk, — vej hvert Ord, Du om min Jeanne siger!

Louis (tæt ved Franz).
I Aftes sang hun mellem Syngepiger!

Franz.
Hvad mener Du med denne Løgn?

Louis.
Saa sagte, kære Franz,
Den smukke Spanierinde havde lige endt sin Dans

I Varieteen, hvor jeg sad — og ikke tænkte paa,
Hvem der i næste Øjeblik paa Scenen skulde staa!

Franz.
Det var ej Jeanne, — svar mig, Louis, — sig, at Du har løjet!

Louis.
Jo, kære Franz, det var Din Jeanne, — nu er Du vel fornøjet?
Skynd Dig, min Ven — og bryd hvert Baand, der Dig til hende binder,
Sin Fremtid har hun valgt sig nu imellem frække Kvinder!

Franz (tager sig om Hovedet).
Det er umuligt! Det er Løgn! — Hun har mig intet sagt!

Louis.
Nej, det er ret naturligt, naar hun vidste, Du stod Vagt!

Franz.
Du dræber mig, — det er ej sandt!

Louis (fortællende).
Hun som den nye Stjærne det hele Bifald vandt,
De klappede som gale, de sparkede, — de skreg —

Franz (aandeløs).
Og hun?

Louis.
Hun stod og stirrede — forbavset — marmorbleg!

Franz.
Hun var ej glad! Hvad skjules der bag det, Du her mig siger?

Louis.
At Jeanne ej er mere værd end andre Syngepiger!
Det Liv har fristet vel den Smaa, hun har jo ønsket længe
Et lille Métier at faa, der kunde skaffe Penge!
Hun har ej været kræsen — nej, — men taget, hvad der faldt,
— Hun valgte den forbudne Vej —

Franz.
Men det er ikke alt! Forklaringen?

Louis.
Den maa hun selv Dig give — hvis hun vil, — —
I Dit Sted lukked jeg min Dør og stænged grundigt til!

Franz (fortumlet, nysgerrig).
Hun vakte Opsigt?

Louis.
Ja — den Røst — er ej, som Folks er flest,
Men glem den, Franz, — saa er Du klog, — den, som der klapped mest,
Var en bedaget Gentleman, — der nok har mange Penge,
Han lytted i Begejstringsrus — og klapped meget længe!
Han sendte op en fin Buket med Roser — ene hvide,
Uskyldighedens Farve — tja! (trækker paa Skuldrene).

Franz (fortvivlet).
Ak Gud! Hvor jeg maa lide!

Louis.
Den samme Herre skrev et Kort og sendte hendes Naade, —
— Jeg tænker — for Souper'en han har bedet hende raade!

Franz.
Hvor ved Du det?

Louis.
Fra Kelneren — han har fortalt det hele!

Franz (fortvivlet).
Sig Navnet, Louis, — paa den Mand med hvem jeg Jeanne skal dele.

Louis.
Hans Navn jeg ej at vide fik — men jeg har set ham stige
Til Vogns og køre til Souper med Jeanne.

Franz (skjuler Ansigtet i Hænderne).
Min lille Pige!

Louis.
Jeg ved, at de holdt længe ud — for jeg — jeg fulgte efter,
— Jeg haaber, hvad jeg har fortalt, maa give gode Kræfter!
Tag Penslen i Din Haand og skab Din Fremtids Mesterstykke,
Arbejdet trøster for hver Sorg — og Kunsten bringer Lykke!
(Vil gaa, — men møder i Døren Jeanne.)

2den Scene.

De forrige. Jeanne.

Jeanne (i Døren).
Bon jour, messieurs!

Louis.
De her?

Jeanne.
Ja! — Det forbavser Dem maaske?

Franz (mørk).
Hvad vil Du mig?

Jeanne.
Besøge Dig! Nej, jeg maa næsten le, —
Hvor høflige, hvor venlige I dog er begge to
(rækker Louis Overtøjet)
Værsgo', mit Tøj! (til Franz) Byd mig en Stol, jeg slaar mig lidt til Ro
Og tænder mig en Cigaret, — jeg beder excusez, —
Jeg er en lille Smule træt —

Franz.
Efter en sen Souper!

Jeanne.
Ho ho! Ja, det er sandt, Din Ven Hr. Louis stod jo Fadder
Til min Debut i Gaar, — og Du har lyttet til hans Sladder?
(Til Louis) Paa Deres Mølle var det Vand — at gribe mig — ej sandt?
Ti, Deres Edderkoppenet om mig De længe spandt!
Nu mener De, jeg sidder der i Deres fine Maske, —
Og at De nu kan stemple mig som slet og ret — en Taske!

2den Scene.
Nej stop, — min Tro saa let, De ej skal slippe.

Jeg vidste det, jeg saa i Aftes godt, hvor ondt De smilte!
Jeg veed hvert Ord, som De har sagt, (truende)
Jeg siger Dem, — tag Dem i Agt!

Louis.
Det klæder Dem at være vred, — det giver Glød paa Kinden,
Og Deres Stemme klinger mørkt og koldt som Nattevinden.
I Øjets Blik, der staar som Lyn af blanke, skarpe Klinger, —
— Og dog, De ej et Hanefjed min Mening om Dem tvinger!

Jeanne.
Nuvel! Det er da aaben Krig! Men De skal faa at sande,
At der er Kvinder til, der duer — saa sandt jeg hedder Jeanne!

Franz (til Jeanne).
Hvad er det, — tal, — man skulde tro, Din Brøde Du ej aner!

Louis (bukker).
Min Frøken — for min Tanke fører De saa rapt et Sprog!

Jeanne.
Og De, — De tier, hvor de skal, — for De er kold og klog!
(haanligt) Naa, De har tænkt at redde Franz ud af hans Jeannes Arme!

Louis.
Ja, — ærlig talt, — ethvert Bedrag har altid vakt min Harme!
Og aabent Spil, De har ej ført —

Jeanne.
Hvad kommer det Dem ved?

Louis.
Nej, De har Ret, nu vil jeg gaa og lade Dem i Fred!
(Vil gaa, Jeanne stiller sig i Vejen.)

Jeanne.
Nej stop, — De bliver her, — min Tro, saa let De ej skal slippe,
Sæt Dem kun roligt og studer min Lighed med Xantippe!
For jeg er vred, det kan De tro, — De gik jo her og lured
Alene paa at redde Franz og paa at faa mig furet!
I Hui og Hast i Morges hen til Deres Ven De ilte!

Jeanne.
Min Brøde? — Er det Brøde, man en Levevej sig baner?

Franz (hidsig).
En saadan — ja, — det viser — — —

Jeanne (afbryder).
Kun, — jeg vælger, hvad jeg maa —
Du vilde i Koncertpalæet heller se mig staa,
Men dertil kan jeg ikke nok —, og skidt det sig betaler, —
Jeg hurtigt vilde tjene mig en Mængde blanke Daler!

Franz.
Der er jo mange Maader, Jeanne, at komme frem i Livet.

Jeanne.
Ja, een fik Farven i sin Magt og een blev Stemme givet!
Det gælder kun at tage Brug af det Talent, vi ejer, —
Ti Penge, — Penge maa der til — skal vi naa frem til Sejer!

Franz.
Fy, Jeanne, hvor Du saarer mig, Du — som jeg har saa kær!

Jeanne (leende).
Ja, jeg skal ligne Lillien, — poetisk, ren og skær!

Det Sludder har jeg hørt saa tit, — det kedede mig længe,
Nej, vil man leve for sin Kunst, — saa maa man først ha' Penge!

Franz.
Jeg fatter ej Dit Væsen, Jeanne, — hvorfor Du her er kommen?

Jeanne (smilende).
Fordi en god Samvittighed jeg bærer — her — i Lommen!
(tager en Konvolut frem.)
Se, kære Franz, — her er til Dig 5000 Kroner blanke,
At hjælpe Dig — min Hjertenskær — det ene var min Tanke,
Og Skæbnen trolig stod mig bi den aller første Gang
Jeg voved mig paa Scenen frem og for Din Lykke sang!

Franz (med stigende Heftighed).
Hvem gav Dig disse Penge, Jeanne? De brænder i min Haand!
— Har Du mig været troløs, Barn, jeg bryder alle Baand,
Tal, lyv ej, — sig mig, — har Du glemt mig for en anden?
Hvor har Du disse Penge fra? (Jeanne tier smilende) Hvorfra?
(hidsig) Naa, — svar — for Fanden!

Louis (ironisk).
Maaske fra Herren, som i Gaar De har soupe-ret med?

Jeanne (trodsigt).
Der traf De Sømmets Hoved! Ja!

Franz (synker sønderknust ned i en Stol).
Farvel, min Kærlighed!

Jeanne (knælende ved Franz).
Min egen Franz, min bedste Ven, — den eneste, jeg har,
Læs Brevet her, og Du vil se, det kommer fra — min Fa'r!

Franz (hæver Hovedet).
Din Far?

Jeanne.
Ja Franz, jeg har fortalt Dig tit, at Far er højt paa Straa,
Saa højt, at da han holdt af Mor, hun maatte ej ham faa!
Hun hørte ikke til hans Stand, — de maatte skilles ad!
Og siden den Gang er det — Mor er aldrig rigtig glad!
Du ved, at Fa'r var god og sendte tit os mange Penge,
Og bad min Moder skrive blot, hvortil vi kunde trænge,
Og engang han besøgte os, — da var jeg 15 Aar,
Han saa mig dybt i Øjet ind, — og klappede mit Haar,
Hans Haand den var saa fin og hvid og Stem-men mild og blød,
— Og da han gik — min Moders Graad og min i Stuen lød!

Franz.
Det lyder som et Eventyr —

Jeanne.
Ja, — hør, hvordan det endte, —
Min Skæbne vilde — at i Gaar min Far mig saa og kendte.
— Jeg sang — min Stemme skælved vist, for jeg var meget bange,
Jeg har jo aldrig prøvet før at synge for saa mange!
Men da jeg havde sunget lidt, — jeg glemte, hvor jeg stod,
Og Stemmen voksede sig stor, og jeg fik mere Mod.
Da jeg kom ud bag Scenen, Du, — da var jeg dødsenstræt, —
En Kelner kom og bragte mig en duftende Buket,
Kun hvide Roser var deri — saa dejlige, saa skære,
Paa Kortet stod med Blyantsskrift: „Her maa Du ikke være,
Følg med, mit Barn, saa snart Du kan, — jeg er Din Far, Din Ven."
— Aah Franz, — for Far jeg ene sang, da jeg kom ind igen!
Se her hans Vaaben, Stilling, Navn, det Kort, der blev mig bragt.
— Han er saa ædel og saa god, — alting har jeg ham sagt!
Betroet ham, jeg elsker Dig og har Dig elsket længe,
Og sagt, min Plan var ene den, at skaffe Dig lidt Penge,
Jeg saa Dig miste Vilje, Mod, — jeg saa Din Evne briste,
Jeg vilde skaffe Hjælpen nu, — hvad end jeg skulde miste!
Jeg vilde synge Penge ind, — og ej Du skulde vide,
Hvad det mig kosted, og hvad jeg for Din Skyld maatte lide.

Louis (bukker for Jeanne).
Tilgiv mig Frøken, — nu forstaar jeg denne dunkle Sag!

Jeanne (jublende).
Franz! Udenlands vi skal i Aar, til Rom, Venedig, Prag!

Franz (fortumlet).
Jeg drømmer vist —

Louis.
Ja, — jeg vist med!

Jeanne.
Saa hør da eengang til!
Min kære Far har Penge nok — og han os hjælpe vil.
Han mener, jeg skal rejse bort, — arbejde med min Stemme.
— — (skælmsk) Og synes, det var Synd for Dig at blive ene hjemme!
Han sender mig en Medgift her — og billiger Partiet, —
Og ned til Syden rejser vi, saa snart vi bliver viet!

Jeg synger mig en Fremtid til, Du bli'r en Kunstner stor,
— Vi trænger begge til lidt Sol, — i Skyggen intet gror!

Louis (til Jeanne).
Men vil De klare mig een Ting, — naar Deres Fader kunde
Og vilde hjælpe Dem saa godt, — da maa dog lidt jeg grunde
Paa hvorfor De ej gik til ham — forinden De stod frem
Og trodsed Deres Ære, Navn — og Deres Mor og Hjem?

Jeanne.
De spørger — og jeg svare vil, — den Plan var netop min!
Men Moder, hun forbød den straks, hun fandt den ikke fin,
Jeg maatte intet bede om, — vi fik, hvad vi behøved,
Hun sagde, hvis til Far jeg gik, jeg hende dybt bedrøved.
— Saa var der ingen Udvej mer', — jeg tog, hvad der sig bød,
Jeg kunde ikke længer se paa denne Kamp og Nød!

Louis.
Ræk til Farvel mig Deres Haand, — nu er det bedst jeg gaar.

Jeanne (ser paa ham).
Jeg synes, der lidt Skamfuldhed i Deres Øjne staar!

Louis.
Tilgiv, — jeg trak det korte Straa, — jeg kendte Dem jo ikke!

Jeanne.
De skulde lægge af at se paa alt med vantro Blikke!
Det morer Dem vist ikke selv — vist heller ingen anden,
— Er Kvindfolk noget Rak, — nu vel, — hvad er saa ikke Manden?
Det kan vist godt gaa lige op — og helst de maa forliges,
— Ti Lykken — den beror dog paa, at ej for galt de kriges!

Louis.
Tilgiv mig, Jeanne, — at jeg tog fejl!

Jeanne (skælmsk).
Tag bedre Briller paa —
Og døm for Himlens Skyld kun det, som De kan helt forstaa.

Franz.
Min egen Jeanne, jeg er saa glad, at ej jeg ejer Ord,
Jeg synes til os smiler nu den hele skønne Jord! (kysser hende).

Louis.
Naar jeg paa Eders Lykke ser, — saa fremmed jeg mig føler,
Jeg vil gaa ud, hvor Efteraarets Storme Panden køler!
Lev vel, I to — og tilgiv mig, at jeg Jer lidt bedrøved, —
I Farvepragten vil jeg ud, — i Sollys drysser Løvet
Saa gult, saa rødt, — den friske Vind som Leg det hvirvler bort,
— Men gennem Luften sukker det: „Ak, Lykken varer kort!“

Franz.
Du tuder som en Ugle, der er gammel, syg og blind!

Louis.
Ja, ubarmhjertig reves fra mit Syn det smukke Bind,
Der farver hvidt, hvad der er sort og lader Solen gløde,
Og fylder Hjerte, Tanker, Sind, med Haab og Morgenrøde,
Jeg er nu engang, som jeg er, — og passer ikke her (rækker Franz Haanden).
Farvel, min Ven, — min eneste, — Du ved, jeg har Dig kær!

Franz.
Farvel, Louis, — og Tak for alt, — Du mente mig det godt! —
Se, op af Asken rejser sig min Lykkes stolte Slot!
Min egen Jeanne — nu gaar vi to vor Fremtid glad i Møde!

Louis (i Døren).
Glem ej — at Kunstens Sejr er skøn, som Livets Roser røde! (gaar).

Jeanne.
Min kære Franz, nu letter vi de trætte, myge Vinger,
Vi flyver bort fra Strid og Nød, hør, hvor Fanfaren klinger,
Den kalder os til Kamp og Daad — til Sejrens høje Tinde,
Jeg føler sikkert, at vi to vil Laurbærkrandsen vinde!

Franz (breder Armene ud).
Farvel min lille Stue, her, hvor jeg har drømt og slidt,
Farvel min lille, skjulte Krog, hvor jeg har grædt og lidt, —
Jeg elsker Dig — og naar jeg til de lyse, fjærne Strande,
Jeg signer Dig mit hele Liv, — ti her jeg fandt min Jeanne!

Tæppe.

KRÆN I KRAGHEDEN

AF

JOHAN SKJOLDBORG

TEGNING AF H. DOHM

Det er i en meget afsides Egn.

Han var Skolelærersøn og havde selv en Gang begyndt paa Studierne. Af en Grund, ingen vidste noget rigtigt om, havde han imidlertid forladt den Vej, og i mange Aar levede han som Landarbejder.

Han havde aldrig Tyendestilling. Han arbejdede kun i fri Forhold og lod være med at arbejde, om det passede ham. Han var ugift; han tog et lille lejet Kammer, hvor han kunde faa det billigt.

Kræn hed han. Der var flere Kræn'er i Byen, men naar de nævnedes, saa føjedes altid Efternavnet til. Naar der derimod blev sagt Kræn alene, saa vidste Folk, hvem det var.

Kræn var nemlig noget for sig selv.

At han var stille af Væsen, det var der saa mange andre ogsaa. Men den Stilhed, der var om Kræn, var som en Luftkreds, hvor det kunde gnistre af ukendte og sære Ting, naar han vilde.

Derfor sad Folk saa underlige i hans Nærhed, ventende paa noget særligt, naar han var i Humør til det; de lyttede efter, hvad han nu kunde finde paa at sige.

Det var mærkelige Ting, der groede i den Mand, forskellig fra det, de var vant til, og der var noget for dem fremmed i hans Øjne og hele hans Ansigtsudtryk, naar han sa' noget eller saa paa dem.

De vidste ikke, hvordan de skulde stille sig til ham, og holdt sig tilbage fra ham.

Og de gjorde det i endnu højere Grad, da de kom paa det rene med, at han maatte være en — Fritænker.

Da han saaledes til Jul fik Offersedler fra Præst og Degn, sendte han Sedlerne tilbage og skrev paa dem: „Jeg giver ingen Drikkepenge, da jeg aldrig kommer i Beværtningen."

Alle blev enige om, at det var mere end betænkeligt at ha' med Kræn at gøre. Han var flink nok til sit Arbejde, men man kunde efter dette aldrig vide, hvad ondt der kunde følge med ham ind i Huset.

Derfor trak de sig mere og mere tilbage fra ham; han blev mere og mere ensom.

Og endelig kom det til et klart Brud, da de fik en ny, en missionsk Præst til Egnen.

Præstens mørke og truende Tale skræmmede Befolkningen. Den lagde sig trykkende som Uvejrsskyer hen over Egnen og gjorde Folk frygtagtige. Og derefter sankede Præsten de rædde Mennesker sammen i en Flok, som en Hyrde driver Faarene i Fold.

Men Kræn stod alene midt i Uvejret og smilede.

Saa var det bag efter et Møde, at Præsten gik lige hen til Kræn og spurgte ham direkte:

„Hvorledes har De det med Jesus?"

Og i samme Øjeblik var alle de forsamledes Blikke fæstede paa Kræn. Naar Præsten stod der i sit høje Kald med den hellige Flamme i sin Haand, saa maatte vel den andens Trods blive tilintetgjort.

Men Kræn svarede noksaa frit:

„Hvad kommer det Dem ved?"

Og alle de Hoveder, der stod tæt lyttende bag ved hinanden, ivrig optagne af dette her, de vendte sig til hinanden.

„Ifølge mit Embede," fortsatte den blege, skægløse Præst med de sorte fanatiske Øjne, „stiller jeg Dem dette Spørgsmaal. Ifølge mit Kald fra Gud i det høje!"

Men Kræn sad saa rolig med sit stærke og fastformede Hoved, der var som skaaret i Træ. Han saa næsten nedladende over paa Præsten og svarede:

„Kaldet af Gud? Det ved jeg ikke noget om. Men jeg véd, at De er en Statsembedsmand, der faar 4000 Kr. om Aaret for at udbrede bestemte Lærdomme!"

Hovederne vendte sig igen til hinanden.

Præsten løftede sin Haand: „Stakkels Menneskebarn! Tror du ikke paa Guds Ord?“

„Guds Ord? — Hvad vil det sige? Mener De Bibelen?“

„Ja“, Præsten vendte sine Øjne mod oven: „Ja, Bibelen. Bøgernes Bog, Guds rene uforfalskede og hellige Ord!“

„Jeg kender godt Bibelen, det er en interessant Bog,“ svarede Kræn. „Men,“ — han smilede — „jeg kan nu ikke finde, at der er noget særligt helligt ved at Jakob snyder og bedrager Laban, eller at Samson holder Sjov med Filisterpigerne.“

„Aa, Herregud!“ sukkede Præsten.

Og Flokken rundt om sukkede ogsaa: „Aa Herregud!“

Kræn blev ved. „Salomons Højsang er et Elskovsdigt og Beretningen om Samson, et Folkeæventyr, der er meget morsomt — men saadan særlig h e l l i g t mere end andre Bøger, det kan jeg ikke indse!“

„Aa!“ sukkedes rundtom fra.

Og Præsten rejste sig højtideligt. „Men Menneskebarn dog, Du forkaster den levende Gud, og han vil da en Gang forkaste Dig ind i det evige Mørke!“

Præstens høje, gennemskærende Røst skælvede, og Flokken skælvede af den.

Og rundt om lød det: „A—men“!

„Amen“!

„Amen“!

Kræn svarede ganske rolig, at han syntes, ethvert Menneske maatte forkaste en Gud, der var saa hensynsløs, at han befalede sit Folk at drage ud og slaa de fremmede ihjel og end ikke spare Barnet i Vuggen eller Oldingen paa Gravens Rand!“

„Nej, nej, nej!“ raabte Præsten. „Her hjælper ingen Grunde. Her maa Bønnen til!“

„Amen!“ raabte Flokken i Kor.

Og saa kastede de sig paa Knæ og bad for Kræn's Sjæl, mens han ganske rolig sad og hørte paa dem en lille Tid.

De raabte og de skreg. Det var et Forsøg paa at drive Djævelen ud af Kræn's Hjærte.

II.

— — — Siden den Dag var Forbindelsen brudt mellem Kræn og de andre, han var bleven som en Spedalsk. Ingen af de Hellige ønskede at se ham i deres Gaard, at ikke Herrens Nidkærhed skulde fortære den Ugudelige og de selv omkomme.

Kræn indrettede sig saa paa et Eneboerliv. Lidt udenfor Byen faldt Kragheden af mod Fjorden i nogle bratte Lyngskrænter. Dèr i disse brune, udyrkede Bakker fandtes en grøn Plet, som stammede fra en anden „sær En“, som havde levet der for et Halvhundrede Aar siden, og paa denne grønne Plet, tildels støttet til de gamle, sammensunkne Jordvolde, der endnu laa der som en Slags Ruiner, dér byggede Kræn sig en Hytte.

Han dyrkede lidt Kartofler og Havesager; han havde et Par Faar, Geder, Høns og en Hund. Med disse Dyr og med Solen og Stjærnerne levede han sit ensomme Liv.

Han havde lavet en Jordbænk uden for Hytten. Der sad han ofte i timevis og saa ud over Fjorden til Bakkerne paa den anden Side, eller han drejede sit Hoved saameget, at han kunde se den Vej, hvor Landsbyens Folk havde deres daglige Færdsel.

I de lyse Sommernætter sad han ogsaa ofte paa den Bænk. Og mere end ét Par Kærestefolk, der færdedes her, blev sky for ham.

Saaledes gik mange Aar. Kræns Skæg blev langt og graat, hans Pande blev højere og skaldet, hans Hoved endnu haardere og mere præget i sin Form og Trækkene dybtfurede.

Saa var det en Juleaften, han sad og spiste et kogt Æg, der var hans Julenadver. Der var en Seng, to Stole og Kogekakkelovn herinde. Rummet var mørkt; kun stod der et Tællelys paa Bordet henne ved ham og kastede sit Skær paa hans ejendommelige Hoved, hans lange Skæg og hans kloge, gode Øjne.

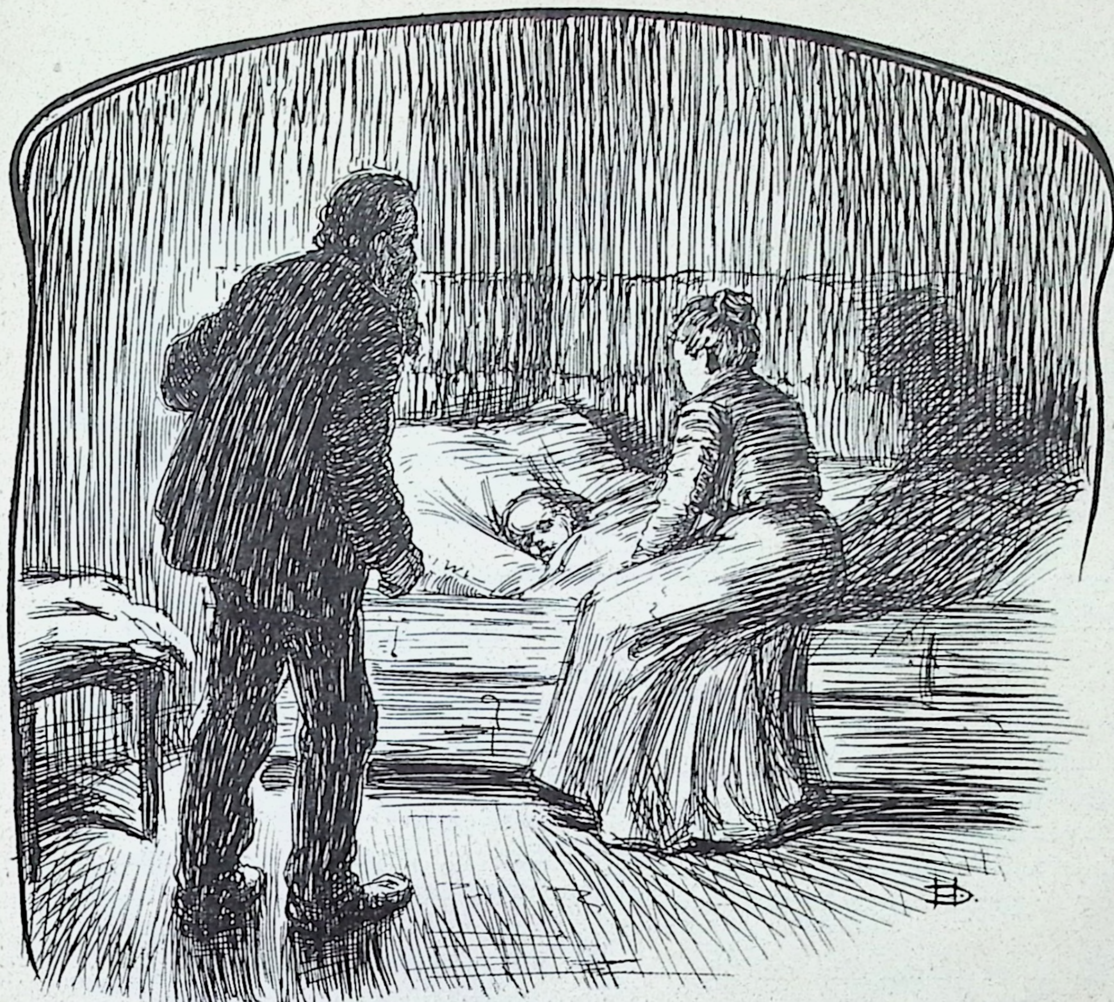
Saa begyndte Hunden at knurre; den gamle lyttede.

Udenfor var det en rigtig Julesnog med Snefog hvirvlende hen over Landet, saa han tænkte, det var dens fuslende Fygen mod Vinduet, han kunde høre.

Da Hunden imidlertid gav sig til at gø, rejste han sig og gik til Døren.

Der viste sig en tilsneet Kvinde med et lille Barn i en Bylt.

Kvinden rystede af Angst, som hun havde

„De er vel vrede paa dig derhjemme?"

Da bøjede Pigen sig med Hovedet i sine Hænder.

Hun græd og klagede sig over, at hun var foragtet og fordømt.

„Sig mig en Gang — hvad hedder du?" —

„Naa, Lise — sig mig, holdt du af den Mand, der er Far til dit Barn?"

„Om jeg holdt af ham, det kan du vel tænke."

„Saadan rigtig af dit Hjærte?"

Hun nikkede.

„Lykkelige Menneske!" sa' Kræn. „Hvad for en Rigdom har du haft. Hvilken Skat har du ikke dér!" Han hentydede til Barnet.

Lise saa forundret op. Hun vidste ikke, hvad hun skulde tro. Det var saa helt forskelligt fra, hvad hun plejede at høre. Men Kræn la' sin Haand velsignende paa hendes Hoved.

Hun saa paa hans kloge og milde Ansigt. Hun blev rolig. Der var Fred i Nærheden af denne Mand. Han talte saa sikkert, og Luften var saa tryg om ham.

„Naa, min Pige," sa' han, „saa du vilde nu komme hjem til dine Forældre iaften med Barnet, fordi det er Juleaften og Menneskenes Sind er stemt til Fred?"

„Jamen jeg turde alligevel ikke, jeg er gaaet her i Heden længe."

„Det kunde sikkert heller ikke hjælpe dig, Lise. Missionsfolk her er nemlig saa reli-

været forfulgt af vilde Dyr. Hun saa med saa rædde Øjne op paa Kræn, at det var tydeligt, Folk maatte ha' været forfærdelig onde imod hende.

Kræn betragtede hende imidlertid med saadan Mildhed, at hun helt forundret saa op paa den gamle, værdige Mand.

Det gav hende Ro.

Hun fik Ydertøjet af sig selv og Barnet, og da nød hun et Øjeblik den hyggelige Lunhed herinde ovenpaa Uvejret udenfor.

Hun fik noget at spise, og Barnet fik Bryst og blev lagt hen i Sengen.

Først da spurgte Kræn, hvor hun egentlig skulde hen.

Hun sukkede. Det var synligt, at hun tænkte: „Naa, nu faar jeg heller ikke Fred her."

Jo, hun vilde da ha' været hjem hos sine Forældre. Hun levede ellers i Landerup af, hvad hun kunde fortjene ved sit Arbejde.

„Har du været hjemme før med Barnet?" spurgte Kræn.

„Nej."

giøse, at de bliver umenneskelige. — Men nu kan du jo blive her foreløbig, om du vil ta' til Takke." Han gik hen til Barnet med Lyset og saa paa det.

„Aa, sikken Rigdom du har der i saadan et sødt lille Barn!" Den gamle Kræn smilede stille og inderligt og saa længe og dybt paa det.

Kræn gik ud og hentede Hø, som han havde staaende i Stak til Gederne. Det var tilsneet, men han plukkede dog saa meget, at han kunde rede sig et Leje for Natten i et Hjørne af Hytten.

Hvormeget nemlig end Kvinden satte sig derimod, saa hjalp intet, hun og Barnet maatte hvile ud i den eneste Seng der var. Saaledes vilde den gamle ha' det.

III.

De blev sammen, den gamle, ensomme Mand og den unge Kvinde, der forfulgt og forskræmt var kommen i Ly her. Den gamle Mand havde faaet en Datter, og Datteren havde faaet en Fader, i hvis Nærhed der var Fred og Tryghed. Begge havde faaet et Hjem.

Og Barnets Smil og Graad blev den rindende Livskilde derinde. —

Det er næste Juleaften. Lyset er ikke tændt endnu. Lise er oppe i Byen og gøre Indkøb. Gamle Kræn staar udenfor og smiler rundt i Landskabet, hvor Røgen stiger til Vejrs fra alle Skorstenspiberne. Den hyggelige Røg fra Julenadveren.

Men han vender sig hurtig ind i Hytten, hvor der lyder Barnegraad.

Kræn tager en Lærreds-Sut, der flyder i en Kop Gedemælk, og gaar hen til Vuggen og skifter. Kræn smiler, da han ser, hvor ivrigt Barnet klemmer Læberne sammen om den friske Sut, og nu vugger han Barnet i Søvn under en blid og noget sørgmodig Sang.

Lise kommer i Mørkningen. Lyset tændes. Der er hel hyggeligt nu hos Kræn i Kragheden.

Der er to Senge, to Stole og et ordentlig Bord, og navnlig er der rent herinde. Der er kalket til Juleaften. Ovnen er blank, saa den skinner i Skæret fra en ny Lampe. Lergulvet er strøet med hvidt Sand nede fra Fjorden, og der er Duft herinde af Enebær, der er plukket af Buskene i Heden.

De spiser en stegt Høne til Julenadver, de nyder den med Fred, de to ensomme Mennesker, dem, Landsbyens Hellige har slaaet et Kors paa Ryggen af og drevet ud i Heden.

Det er saadan en rolig Glæde, der er til Stede i deres Ansigter.

Det bliver en Juleaften uden Bøn og Salmesang, men med en ægte Følelse af Trang til at gøre hinanden gode og glade.

BEGRÆNSET FRIHANDEL

HVORLEDES KAPTAJN KETTLE HÆVDEDE THEORIEN I MAROKKO

AF

CUTTCLIFF HYNE

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

I Syd-Marokko findes der ingen, som forarbejder kunstige Lemmer, skønt det maatte være en indbringende Forretning. Men Hr. N. A. Mc Todd var ikke raadvild. Inden der var gaaet en Time, efter at han havde set Kettle komme ridende paa sin Kamel som Krøbling og humpe ind i sit Hus i Casadir ved Hjælp af en Krykke, havde han taget Maal af Patienten og tegnet et groft Udkast til et Træben med et Stykke Trækul paa en hvidkalket Væg. Og før Dagen var til Ende, havde han indrettet en Drejebænk og af et Stykke Asketræ lavet et Træben, der, som han selv sagde, var fint nok til en Konge.

Det blev malet hvidt for at faa et køligt Udseende, og var forsynet med en svær Messing-Dupsko, der var garanteret uopslidelig. „Til Lørdag Aftener og Søndage," sagde Mc Todd, „skal jeg lave et Ben af Mahognitræ og faa en Bøssemager i Bazaren til at indlægge det med Elfenben og Perlemor. Men det bliver ikke til at hoppe skødesløst omkring med; og derfor vil jeg bede Dem om at lære at gaa paa dette mindre fine Instrument, som jeg har tænkt skulde være til daglig Brug. Hvad er det, De har gjort ved Fenner? Den unge Mand er kommen af med al sin Hoste og meget af den hektiske Rødme i Kinderne, og hans Næse er større end nogensinde. Han giver Befalinger til højre og venstre som en Admiral, og det mest humoristiske ved Tingen er, at jeg griber mig selv i at udføre dem uden saa meget som at komme med en Indvending; og hvis De vil lægge Mærke til det, vil De se, at andre gør det samme."

Kaptajn Kettle udsøgte sig og tændte en frisk Cigar. „Ja, den Dreng er vokset, Mac, paa en Maade, der gør mig stolt. Han har ingen Kræfter; han er den tarveligste Skytte, man kan tænke sig; han er ikke i Besiddelse af et Mundtøj, der er værdt at snakke om, i hvert Fald ikke af den Slags, vi roser os af; men der er noget ved ham, som gør, at Folk spidser Øren, naar han taler og gør, hvad han siger. Det er ogsaa underligt at lægge Mærke til, hvormeget han holder af Børn. Hvis han kan faa fat paa to eller tre smaa Unger og lege og lave Halløj med dem, og give dem Foræringer, er han ligesaa lykkelig som en ung Pige, der har faaet en ny Hat. Men det besynderlige er," tilføjede den lille Sømand tankefuldt, „at saa snart han er gaaet fra dem, ser det ud, som om han blev helt ude af sig selv, og han kaster sig ind i sit Arbejde, som om han vilde glemme alt andet i det."

„Jeg har lagt Mærke til," sagde Mc Todd og kradsede sig paa Næsen med en sort Negl, „jeg har lagt Mærke til, Skipper, at der er Mænd, hvis Hovedformaal gaar ud paa at gifte sig og stifte Familie. Jeg har ikke selv været meget ærgerrig i den Retning. Ganske vist har jeg følt mig tiltrukket af en eller to Damer, hos hvem jeg logerede; men det varede ikke ret længe. Desuden, mellem os sagt, har jeg altid haft Whiskyen at trøste mig med, skønt ikke ret mange vilde tro det."

„Det er en stor Skam," sagde Kettle tankefuldt, „at der er saa mange Drukkenboldte og Afholdsmænd i Verden. Det er den Slags umaadeholdende Folk, der er Whiskyens Ulykke. — Hallo, der har vi jo Fenner; De skulde ikke gaa saa hurtigt med Deres syge Lunge."

Fenner svingede ind i Værelset, satte sig pustende paa en Divan og tørrede sin benede Pande og sine hektisk røde Kinder. „For Pokker ogsaa, Kaptajn, kan De ikke lade min Sygdom være i Fred! Jeg er langtfra død endnu, og jeg tror virkelig, at mit Bryst er ved at komme sig. Jeg har knn haft eet Hosteanfald til Morgen til Trods for Sandstormen."

„Det er Resultatet," sagde Kettle, „af den Bryst-Patent-Medicin, som jeg anbefalede, og som De lod saa haant om. Jeg synes, De burde skrive til Opfinderen; maaske han saa offentliggør Deres Brev paa sit næste Flaskehylster."

„Ja, ja. Resultatet er Hovedsagen, og hvordan det er opnaaet, er ganske ligegyldigt. Hvad Brevet angaar, vil jeg bede Dem om at skrive det, paa Vers, hvis De synes. Selv har jeg ingen Anlæg i den Retning. Men jeg har Brug for alle de Kræfter, jeg kan skrabe sammen. Der er Vrøvl med Kaiden."

„Kaid, hvem?" sagde Kettle opfarende. „Jeg overlod Sheik Hadj Mohammed Bergash Kommandoen her i Casadir, og hvis han har gjort nogen til Kaid og sat den Mand over sig selv, har han gjort det uden min Tilladelse."

„Hadj Mohammed har gjort sig selv til Kaid. Han proklamerede det for en Uge siden, og der blev i den Anledning holdt Skydefest og slagtet mange Faar. Vores Hr. Bergash er en flot Rytter, og saadan en theatralsk Skydefest er netop egnet til at sætte ham i et flatterende Lys. Det lader til, at der for en halv Snes Dage siden er kommen et Rygte herned til Kysten om et nyt Sammenstød inde i Landet og blandt andet indeholdende den Nyhed, at hverken De eller jeg nogensinde vilde vende tilbage. Jeg tænker, at han har baaret det formentlige Tab med Sindsro. Han er en snu Djævel, den samme Hr. Bergash. Medens vi har været borte, har her været een fransk og to tyske Dampere, og han har flirtet med dem alle tre."

Kaptajn Kettle rejste sig halvt fra Divanen og rakte en Haand ud. „Kom her, Mac, og hjælp mig med mit Træben. Jeg maa hen til Sheiken. Jeg tænker, jeg skal faa ham ned paa hans rette Plads, før han er en Time ældre. Naa saa han er Kaid? Ja, jeg skal paa Ære gi' ham Forfremmelse."

„Vent lidt," sagde Fenner. „Lad os faa rigtig Besked paa, hvad De har i Sinde at gøre først. Vores kære Ven Bergash er ingen Tosse. Han har tænkt sig Muligheden af et Efterspil nu til Morgen, og han er forberedt."

„Hvorledes ved De det?"

„Han har fordoblet sin Livvagt siden i Aftes. Min Tjener fortalte mig, at hans Hus er myldrende fuldt af Soldater, og de er ikke bevæbnede med de sædvanlige syv Fod lange Gasrør. Den fortræffelige Bergash har i den sidste Tid faaet Smag for at samle paa Winchester-Rifler, og jeg bilder mig ind, han har tilstrækkelig mange af dem, og at han ikke er bange for at bruge dem. Det er ingen Nytte til, at De stikker Hovedet ind i en ny Hvepserede."

Den lille Sømand blev blussende rød. „Hr. Fenner," sagde han stift, „jeg synes ikke, der var nogen Anledning til at rive mig det i Næsen. Jeg blev fanget af Ayoob Bushaib, og det kostede

mig mit ene Ben; det ved jeg altsammen; og jeg er en sølle Krøbling, om De vil. Men jeg er tidligere kommen ud af saa mangen Knibe, og jeg tror ikke, jeg er mere nervøs, end jeg før har været. Derfor vil jeg anmode Dem om at holde Mund angaaende mit Uheld."

„Misforstaa mig ikke, Kaptajn, jeg vil under ingen Omstændigheder være Uvenner med Dem; dertil beundrer jeg Dem for meget; og hvis De forlanger en Undskyldning, er jeg rede til at give Dem den. Men jeg vil meget gerne have at vide, hvad De agter at gøre."

„Jeg vil vippe Hadj Mohammed af Pinden og selv tage hans Plads."

„Det er udlagt. Casadir skal styres af Kaid Kettle."

„Og hvorfor ikke?" sagde den lille Sømand roligt. „Hadj Mohammed er ikke til at stole paa; det er jeg; jeg taler Sproget meget godt; og hvad det angaar at holde Disciplin, da smigrer jeg mig med, at der ikke i Øjeblikket findes nogen i Afrika, som i det Kapitel kommer paa Siden af mig."

„Kaptajn Kettle," sagde Mac Todd varmt, „jeg er vis paa, De vilde blive storartet som Kaid. De ser sundt paa Whisky-Spørgsmaalet, og De har andre gode Egenskaber. Hvis De vil underskrive i Eftermiddag, vil jeg staa ved Siden af og holde Blækhuset og passe paa, at ingen blander sig i det."

„Ja — ah," hostede Fenner, „det er altsammen meget godt, og jeg tvivler ikke om, Kaptajn, at hvis De vil lave et Statskup, saa gør De det; og jeg lover Dem i det Tilfælde min Hjælp. Men det drejer sig ikke alene om at faa fat paa Casadir og holde Stillingen overfor en Flok krigeriske Maurere. Naar De først er Kaid i Casadir, og det vil sige Konge over hele Sus-Landet, falder Europa straks over os; og De kan ikke tage Kampen op mod Europa."

„Jeg har haft det meste af Europa imod mig før," sagde den lille Sømand alvorligt, „og jeg førte mit Skib til sit Bestemmelsested til Trods derfor."

„Ja, det er meget rigtigt. Men en Damper kan De manøvrere med efter Behag, mens Casadir uheldigvis ligger for Anker, og enhver ved, hvor man skal søge efter den."

Mac Todd gned et Par store, snavsede Hænder mod hinanden. „Lad dem komme. For at citere et af Kaptajnens Vers: „Lad dem komme hver og en". — Hvad har vi to Krigsskibe for? Og hvortil har vi en monteret tolv Centimeters Kanon og andre Angrebsartikler? Jeg ønsker at se alle disse Ting slide for Føden."

Fenner tørrede sit Ansigt med et vaadt Lommetørklæde. „Lad os for Guds Skyld se lidt praktisk paa Sagerne og holde os til Jorden; de to Krigsskibe, vi har, er ikke andet end gamle Skrog, som straks vilde blive kasserede hjemme i England; alle Riffelgangene i Kanonen er rustede væk, og efter Bundstykkets Udseende at dømme, er det overhovedet ikke raadeligt at skyde med den. Det var altsammen godt nok til Krig med Sultanen af Marokko; men lad os ikke svæve i den Vildfarelse, at vi kunde holde Stand mod en civiliseret Magt blot i ti Minutter. En fjerde Klasses Kanonbaad kunde smadre os paa mindre end femogtyve Minutter, uden at vi saa meget som kunde sprænge en Stump af dens Maling."

„Jeg giver mig nødigt," sagde Kettle modstræbende. „Men De har Ret. Jeg antager, De har et af Deres sædvanlige Projekter paa Stabelen?"

„Jeg har, og jeg har ikke. Jeg kan theoretisk udvikle en praktisk Plan for Dem; men som sædvanlig er De Manden, der maa føre den ud i Virkeligheden. Sagen er altsaa den: De, Mac og jeg kom hertil Casadir paa et kritisk Tidspunkt; vi hjalp Sheiken med at gøre sig uafhængig af Sultanen, og til Belønning erholdt vi en skriftlig Erklæring, der gik ud paa, at al Eksporthandelen skulde gaa igennem vore Hænder."

„Jeg sagde Dem jo dengang, Fenner, at Koncessionen ikke var saa meget værd som det Papir, den var skrevet paa."

„Meningen med den var ogsaa blot, at have noget at stikke ud til Stormagterne, naar de internationale Forviklinger begynder. Det er den eneste Ting, ser De, som fastslaar l o c u s s t a n d i. Men Hadj Mohammed ser ikke saa langt, og hvad Værdien angaar, skal vi snart overbevise ham om hans Fejltagelse. Han har ikke været hurtig nok i Vendingen. Vi har i Mellemtiden faaet hele Handelen og udmærkede Forbindelser; vi har ikke flaaet nogen, og alle de solide Folk staar paa vort Parti. Vi har skaffet dem Velstand. Jeg paastaar ikke, de er taknemmelige. En Maurer er en altfor god Mohammedaner til nogensinde at føle sig taknemlig overfor en Englænder — —"

„Jeg vil betro Dem, Fenner," sagde Mac Todd, „at jeg i Grunden ikke er Englænder. Ser De; Ballindrochater, hvor jeg er fra — —"

„Lad os saa sige Britter, Mac; det er vi i hvert Fald alle tre. Men hvad jeg vilde sige var, at vi staar paa en saa god Fod med disse Maurere, som nogen af vor Race kunde vente, og det er en stor Fordel. Nu gælder det om at faa Hadj Mohammed til at indse det og samtidig gøre ham begribeligt, at han paa et Ord fra os kan blive styrtet. Men vi maa paa den anden Side omhyggeligt undgaa Uroligheder. Han har gjort sig selv til Kaid, og Kaid — af Navn — maa han vedblive at være. For min Skyld maa han gerne kalde sig Prins eller Sultan eller Kejser, hvis en Titel smigrer ham. Det skal blot staa ham fuldkommen klart, at den virkelige Leder er Kong Owen den Første."

„Ja vel," sagde Kettle. „Og han maa give skrappe Ordrer til de tyske og franske Agenter, der er landede her, at de skal forføje sig bort, og vi vil slet ikke blande os i Sagen."

„Nej, nej, Kettle, det vilde give dem Anledning

til at anlægge Sag imod os, og det er højst sandsynligt, at det netop er hvad deres respektive Regeringer ønsker."

„Hvad for noget? Mener De, at de skulde være sendt hertil for at agere Lokkemad og slet ikke for at gøre Forretninger?"

„Det er meget rimeligt. Men vi har i hvert Tilfælde ikke i Sinde at lade os fange i en saadan Fælde. Vi vil ikke nægte Europæerne Adgang til Havnen, og vi vil ikke tillade Hadj Mohammed at gøre det. Vi har tværtimod aabnet Havnen, og vi ønsker Franskmænd, Tyskere, Italienere, Østrigere, ja selv Belgiere velkomne i den. Men vi maa blot passe paa, at de ikke gør Forretninger. Vi har Koncession paa al Exporten, og vi vil ikke dele den med nogen, vel Mac?"

„Det er forfærdeligt, som Smagen for Penge griber om sig hos Folk, selv hos Skotter. Jeg tænker mig som Pengemand i London" — Maskinisten brystede sig — „jeg har Pels, jeg gaar med pudset Kakkelovnsrør paa Hovedet og med Lakstøvler. Det er et meget humoristisk Antræk, naar man tænker over det. Der var en Jøde, som vilde have mig til at købe en Diamantring; men jeg kan ikke indse, den Udgift er nødvendig, ikke engang for en Pengemand. Men Fenner, hvis De kunde se mig sidde paa et første Klasses Hotel og drikke Whisky til femoghalvfjerds Øre Glasset, skønt jeg kunde faa den lige saa god andre Steder til femogtyve, saa tror jeg ikke, De vilde rive mig i Næsen, at jeg er umulig. Hvis De blot vidste, hvor jeg sommetider sukker efter Pyjamas og en Næve fuld Tvistaffald, vilde det gøre Dem ondt for mig. Men hør, hvad er nu det?"

Træbenet hvirvlede i Luften, og Bumps faldt det ned paa Maurerens skaldede Isse.

Nedefra lød pludselig et Skud og et højt Skrig fra en saaret Mand, og i et Øjeblik genlød Huset af Vaabenklirren, Skud og Trusler. Kaptajn Kettle havde med en lynsnar Bevægelse sit Vaaben parat, og Mac Todd trak ogsaa en svær Revolver op af Jakkelommen.

„Det er Hadj Mohammed, der aflægger os en Visit, før vi kan besøge ham," sagde Fenner. Han spilder ikke Tiden, den samme Kaid Bergash."

„Han skal faa det betalt, den forræderske Hund, og det paa en Maade, han ikke synes om," snærrede Kettle. „Sæt den Riffel fra Dem, Fenner; De kunde ikke ramme en Høstak med den. Tag denne Jagtbøsse og forsyn Dem rigeligt med Patroner. Mac, tag De ogsaa en Jagtbøsse, og kom saa begge to. Alt, hvad vi har at gøre, er at skyde dem ned i Gaarden. De kan ikke komme op. Vore Folk vil holde Trappen."

Bum! Bum! Bum! lød Skuddene, og en Kugle fløj ind i Værelset, hvor de sad, og slog et stort Stykke Gibs ned.

„Vent lidt," sagde Fenner; „jeg indser ikke, hvorfor vi skal gaa ind paa Kaidens Leg. Hvorfor ikke prøve paa egen Haand?"

„Den Leg, der leges her uden for denne Dør," sagde Mac Todd, „er god nok for mig."

„Hvad vil De da?“ spurgte Kettle.

„Lad os tage Offensiven og overlade Defensiven til de andre. Der er ingen ny Strategi. Den genfindes i alle Lærebøger og jeg synes, den er god.“

Bum! Bum! Bum! lød Skuddene. Gaarden og Gallerierne genlød af det øredøvende Spektakel. Den tynde Krudtrøg drev ind til dem.

„Hurtigt, Fenner,“ sagde Kettle, „lad os høre Deres Forslag. Jeg vilde ikke have ventet saa længe udenfor en Dør med Slagsmaal paa den anden Side, for nogen anden levende Sjæl end Dem.“

„Lad os overlade dette Hus til vore Folk. Maaske kan de holde Stillingen, maaske kan de ikke. I ethvert Tilfælde er Hadj Mohammeds Folk travlt beskæftigede her, og Hadj Mohammed venter ikke os. Hvis vi aflagde ham et Besøg nu i hans egen Residens, tænker jeg, vi vilde træffe ham alene hjemme.“

„Men hvordan?“

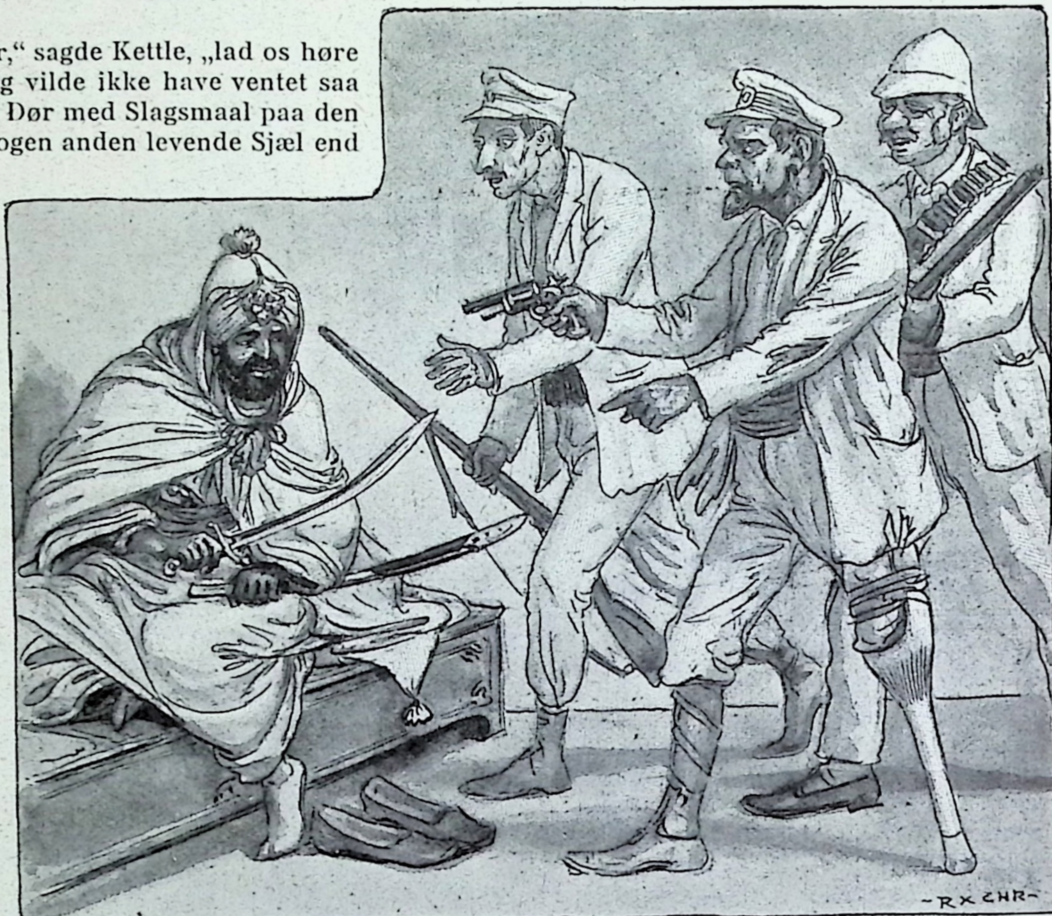
„Over Tagene. Der er sammenbyggede Huse herfra til Kaiden. Det eneste, jeg er betænkelig ved, er, om De kan klatre, Kaptajn, efter at De har mistet Benet.“

„Jeg kunde klatre,“ svarede Kaptajn Kettle bistert, „mange Gange bedre uden begge mine Ben, end De nogensinde kunde komme til med Deres to og en Hale oven i Købet. Kom!“

En Trappe førte dem hurtigt fra Sideværelset op paa Taget. Foran dem laa Byens Tage, og de saa udover de retvinklede Bygningskarreer, omgivne af Mure og adskilte ved snævre Gader. Krudtrøgen fulgte dem, og oppe under den hede Himmel samledes Skarer af Aadselfugle; men Kamplarmen var allerede blevet svagere.

Det var ikke nogen bekvem Vej. Mohammedaneren trækker frisk Luft paa sit Tag om Aftenen, sammen med sine Kvinder, og han værger sig mod nysgerrige Blikke og mulige Overfald ved at indføre Glasflasker og anbringe Skaarene paa de stejle Mure eller ved at forsyne dem med spidse Jærnpigge. Men Kettle og hans Ledsagere fik fat paa en Stang, der hjalp dem under Opklatringen og fandt ligeledes et Reb, der lettede dem Nedstigningen.

Mc Todd førte an. Fenner fulgte stønnende og svedende efter som Nummer to, og Kettle dannede Bagtroppen. De to andre vilde have hjulpet ham, hvis han vilde have tilladt det. Men han afslog ethvert Tilbud om Hjælp paa

Han lod sit halvt løftede Vaaben falde og saa roligt ned i Løbet paa Kaptajn Kettles Revolver.

det hæftigste og brugte sin skarpe lille Tunge saa eftertrykkeligt, at de ikke alene lod ham i Fred, men skyndte sig i Forvejen for om muligt at overbevise ham om deres egen Dygtighed.

Men da Fenner og Mc Todd var to Huse forude, hændte der et Uheld. Kaptajn Kettle mistede Fodfæstet paa Toppen af en Mur med Jærnpigge; en af Piggene rev en Flænge i hans Klæder og greb fat i det Læderbælte, som holdt Laarstykket af hans Træben, og der hang han og dinglede som en anden Sprællemand, mens han svor og bandede paa det kraftigste. Øjeblikkelig kom en rasende Muselmand ud af Tagdøren, aabenbart i den Tro, at en eller anden Lothario var i Færd med at gøre Kur til hans Kvinder. Manden opløftede sin forbitrede Røst og overfusede Kettle med Grovheder paa sit poetiske Sprog, tilkendegav sin Mening om Kettles Afstamning, hans Dyd og Moral, hans Mangel paa fysisk Kraft og hans sandsynlige Fremtidsskæbne.

„Gid Pokker havde Deres Kvindfolk, De Svinepels," raabte Kettle til ham, „jeg vilde ikke røre ved en af dem med en Stang paa fem Alen. Vent De blot, til jeg kommer løs herfra, saa skal jeg forandre Deres Ansigt saadan, at Deres Kvinder ikke kan kende Dem igen. Ved De, hvem jeg er, De usselige Orm? Jeg er paa Ære en Mand, der er vant til at blive behandlet med Respekt af hver Sjæl her i Casadir, og det er ikke raadeligt for nogen at afvige fra den Regel." Dette blev ligeledes sagt paa klassisk Arabisk og mister nødvendigvis en hel Del af sin Skønhed, ved at blive oversat.

Maureren er med Hensyn til sine Kvinder ganske overordentlig ømfindtlig, og denne Mand var ingen Undtagelse. Han trak sin krumme Daggert ud af Skeden, der hang ned fra hans Hals og styrtede frem.

Men i selvsamme Øjeblik lykkedes det Kettle at komme rundt og faa fat paa Spændet og faa Bæltet løst. Jærnpiggen holdt naturligvis; men hans tynde, hvide, tropiske Dragt blev flaaet i Stykker, som om den havde været af Papir. Uheldigvis blev den hvide Drejls Jakkelomme, hvori han havde sin Revolver, hængende oppe paa Piggen og var i Øjeblikket ligesaa vanskelig at faa fat paa, som om den havde siddet paa Maanen.

Kaptajn Kettle spildte ikke Fordelen ved sit Fald; han satte ud fra Muren, da Maureren styrtede frem, og landede med sine Knæ paa denne værdige Mands Skuldre. De væltede begge to om paa Taget, mens det hvide Træben rullede bagefter dem, og det var dette besynderlige Vaaben, den lille Sømand greb. Mc Todd havde lavet det svært og solidt; til daglig Brug, som han sagde, og det endte i en massiv Messing-Dupsko.

Maurerens Turban var falden af, og de rullede fra hinanden efter Sammenstødet. Men Kettle stod paa sit ene Ben ligesaa hurtigt, som Maureren var kommen paa begge sine; Træbenet hvirvlede i Luften, og B u m p faldt det ned paa Maurerens skaldede Isse, mens Manden væltede bagover.

„Hvis De ikke er altfor sanseløs," sagde Kettle, „vil jeg have Dem til at forstaa, at jeg er en respektabel Mand, der ikke kravler over Havemure for at besøge Kvindfolk. De kan takke Deres Stjerne, for at min Kone ikke har hørt nogle af Deres Bemærkninger; ellers kan De være overbevist om, at De ikke skulde være sluppen med en flækket Pandeskal for Deres Uforskammethed."

Han spændte derpaa sit Træben fast, og da Mc Tod og Fenner imidlertid var komne tilbage for at undsætte ham, tillod han dem at tage Revolveren ned fra Jærnpiggen med deres Stang.

„Mange Tak, Mac," sagde han ydmygt, „jeg maa tilstaa, at jeg føler mig meget lille uden min Revolver. Og nu vilde jeg ønske, jeg kunde faa en ny Jakke. Jeg hader at gaa omkring i uordentlige Pjalter som disse."

„Vi sætter alle Reparationer paa Kaidens Regning," sagde Fenner; „det gælder kun om ikke at gøre for mange unyttige Ophold, inden vi overrækker ham Regningen."

„Ho! ho! ho!" lo Maskinisten. „Ophold! Det er humoristisk."

„Maa jeg være fri for Deres Latter paa min Bekostning, De Donkeymand," snærrede Kettle. „Og jeg vilde være Dem begge forbunden, hvis De vilde tænke paa vort Ærinde og holde inde med Deres Lystighed. Vi er nu kun to Huse fra Hadj Mohammeds."

Atter begyndte de paa deres anstrengende Løben og Klatren; og Solen sendte sine svidende Straaler ned over dem, og deres smaa, mørkeblaa Skygger dansede i Heden.

Bagved dem var Kamptummelen døet bort, foran dem laa Kaidens Hus, tilsyneladende i dyb Siesta.

Lidt efter naaede de det og saa, at de havde det vanskeligste Klatrearbejde tilbage. Hadj Mohammed Bergash var rig, og han var forsigtig. Ydermuren om hans Palads var saa høj, at hans Kvinder havde fri Udsigt uden selv at kunne ses. Stangen kunde ikke naa; men den stærke Skotte løftede den i Vejret og anbragte den ene Ende paa sit Hoved; derpaa klatrede Kettle op paa hans Skuldre, derfra op ad Stangen og derfra endelig op til Murkanten med Rebet hængende over sin Arm. Mc Todd klatrede op ad Tovet. Fenner, der ikke kunde klatre, blev hejset op af de to andre og fik nogle slemme Hudafskrabninger paa sin store Næse under Processen. Et Minut senere var de hos Kaiden.

I Syd-Marokko lever Folk i stadige Uroligheder, og jo højere Stilling en Mand indtager, des større Fare truer der ham. Han har derfor altid sine Vaaben hos sig, spiser med dem, sover med dem, ja har dem endogsaa lige ved Haanden, naar han er i Bad. Som Følge deraf var Hadj Mohammed Bergash saa hurtig til at trække blank, at det endogsaa vakte Beundring hos en saadan Kender som Kaptajn Owen Kettle.

Men undertiden drejer det sig om mindre end et Sekund, og Hadj Mohammed var erfaren nok til at vide, naar han havde trukket det korteste Straa. Han lod sit halvt løftede Vaaben falde og saa roligt ned i Løbet paa Kaptajn Kettles Revolver.

„Allah er stor," sagde han, „og han har kun een Profet. Jeg er rede til at høre, hvad De har at sige."

„Fenner," sagde Kettle, „tag hans Revolver og hans Knive fra ham." Fenner gjorde det.

„Undersøg ham endnu en Gang og se, om han ikke har mere hos sig."

Det gjorde Fenner og fandt en Revolver til og en mærkelig Kniv.

„Det er et meget interessant Vaaben," sagde Kettle, „det er en Touareg-Daggert, som bruges til at stikke Folk ned med, naar de angriber bagfra. Den er almindelig hos Landbefolkningen i Slavejæger-Distrikterne. Lad mig faa den.

Jeg vil sende den hjem til min Samling i Wharfedale. Jeg ved, min Kone vil synes om den."

„Vil De have grøn The med Mynte i," spurgte Kaiden, „eller tempereret Sorbet?"

„Jeg undrer mig over," sagde Kettle skarpt, „at De ikke byder os tempereret Frækhed. Det synes nemlig at være den Vare, De har mest af i Øjeblikket. Man fortæller mig, at De kalder Dem selv Kaid. Det forbavser mig, at De ikke lod det blive Sultan, mens De var ved det."

„Jeg tænkte paa det."

„Naa, saa det gjorde De! Paa Ære! Det skorter paa Opdragelse her. Taknemlighed ventede jeg ikke; men jeg tænkte, at De kendte Deres Overmand, naar De saa ham. De gav mig Deres Ord paa, at jeg skulde være den virkelige Herre her."

„Og jeg ærede Dem som saadan, da De var her. Men De rejste fra Casadir, og der kom Efterretninger fra Sus om, at De ikke mere vilde vende tilbage. Og jeg kan ikke se," tilføjede Hadj Mohammed med et Blik paa Kettles Træben, „at De helt og holdent er vendt tilbage endnu."

Den lille Sømand fo'r op, som om han var bleven stukket af en Slange, og hans røde Fipskæg dirrede. „Jeg vil sige Dem," snærrede han, at De gør klogest i at lade det Emne falde; jeg taaler i det Kapitel ingen Forhaanelser af nogen levende Sjæl. Hvis De vover at omtale mit Ben igen, vil jeg rive Deres Turban af og slaa Dem oveni Deres skaldede Hoved og bagefter vil jeg tørre Pibeleret paa mine Sko af i Deres Skæg. Hvis De er i Tvivl om, hvem der er den virkelige Kaid i Casadir, skal jeg overbevise Dem derom paa en Maade, De ikke vil glemme. Jeg forlanger Respekt af hver Maurer i denne By, og bild De Dem endelig ikke ind, at De er en Undtagelse."

Hadj Mohammed sænkede sit Hoved mod Tæppet. „Rejs, Kettle, jeg bøjer mig for Deres Visdom."

„Det er ogsaa det fornuftigste, De kunde gøre. Dernæst vilde jeg gerne vide, hvad Meningen var med at sende Deres Tropper hen for at overfalde os?"

„Det skete uden min Billigelse. Det var en Fejltagelse, og jeg skal straks sende Dem Hovederne af de skyldige, som kommer tilbage, for at De kan sætte dem over Deres Port."

„Jeg vil ikke have dem straffet, fordi de har udført Deres Ordrer. Nej, Hadj Mohammed, De maa selv honorere Regningen. Forstaar De?"

„Allah er stor, og han alene er barmhjertig."

„Det er ganske rigtigt. Barmhjertighed fra min Side vilde være spildt paa Dem lige i Øjeblikket. Da De har ødelagt vort Hus, vil vi installere os her, til De har udbedret Skaden."

Maurerens mørke, markerede Ansigt forblev ubevægeligt.

„Sejren kommer til den mægtige, skriver Digteren; paa de andre skal der trædes, og hvis de er kloge, krymper de sig ikke og undgaar saaledes unødvendig Fortræd."

„Jeg kan ikke se noget poetisk i det," sagde Kettle tvivlraadig, „men Meningen er rigtig nok."

„Hvis De tillader, vil jeg vise Dem de Værelser i Huset, der nu er Deres."

„Ja, gør det," sagde Kettle, hvorpaa de alle rejste sig.

Men nu foretog Maureren en højst overraskende Manøvre. Han rejste sig, bukkede ydmygt, gik hen til Døren og aabnede den. Han gik selv igennem den, vendte sig derpaa om med en Abes Behændighed og slog den i med en saadan Hurtighed, at Kettles altid parate Kugle blot slog en Række hvide Splinter af Træet. Slaaerne blev skudt for, da de kastede sig imod Døren, der ikke gav sig det ringeste under deres Vægt. Det var en udmærket massiv Dør.

Derpaa kaldte han paa Barnet, som glad kom hen til ham.

De rasede voldsomt alle tre, men saa sig samtidig instinktmæssig om i Værelset.

Det var en fuldstændig Fælde, et hvidt, nøgent Rum med een Dør og tre smaa Vinduer, der sad saa højt oppe og var saa dybe og smalle, at selv den syd-marokkanske Sol kun kunde fylde Værelset med Tusmørke. Der var solide

Jærnstænger for disse Vinduer, og endnu medens de var i Færd med Undersøgelsen, blev Skodderne lukkede udenfor. Hadj Mohammed var ikke en Mand, der spildte Tiden.

Men Kaptajn Owen Kettle var ikke den, der opgav Ævred. For at bruge hans egne Ord, var han saa rasende, at han kunde have bidt i et Stykke koldt Jærn ved den Tanke, at de var fangede i en saadan Fælde, og han gik humpende omkring i Værelset med hver Nerve spændt til det yderste.

„Den gamle Buk vil lade os sidde her og dø af Tørst,“ sagde Mc Todd. „Det er en Død,“ tilføjede han tankefuldt, „som jeg ikke har taget med i Betragtning, efter at jeg er kommen til min nuværende Velstand.“

„Det er mere rimeligt,“ sagde Fenner, „at han vil blæse Trækulsrøg herind og gøre det af med os paa den Maade.“

„Hvem taler om at dø,“ snærrede Kettle. „Jeg har i hvert Fald i Sinde at komme ud og betale Hadj Mohammed denne Streg. Se her. Gulvet er blødt paa dette Sted. Mit Træben synker i, og Gibsen skaller bort. Find noget at bore med, saa kan vi gaa igennem til Værelset nedenunder.“

De havde hver en Lommekniv og lagde sig paa Knæ og begyndte at bearbejde den smuldrende Kalk. Der var et Lag paa seks Tommers Tykkelse, og derunder laa de sædvanlige Argania-stokke, der igen hvilede paa sværere Bjælker. Det tog Tid at arbejde sig igennem disse; men da de først havde lavet en Aabning, var det en nem Sag for Mc Todd at gøre den større med sine store Hænder. Derpaa lod de sig falde igennem en efter en til et Oplagsrum nedenunder, der førte ud til Gaarden.

Kettle vilde straks gaa angrebsvis til Værks. Han vilde finde den Mand, som havde spillet dem dette Puds og tage Hævn over ham. Men Fenner saa længere ud i Fremtiden.

„Gid Pokker havde det Kalkstøv,“ hostede han; „det er lige ved at kvæle en. Hør nu, Kaptajn; det vilde være højst ubelejligt, hvis vi maatte slaa Hadj Mohammed ihjel nu. Det vilde næsten være ligesaa slemt, som at være nødt til at afsætte ham. Men paa den anden Side maa vi eengang for alle finde paa et Middel, der kan sætte en Stopper for hans Lumskerier.“

„Ja, det maa vi. Jeg tror paa Ære, den Fyr mener, han kan spille mig paa Næsen, og jeg har stor Lyst til at vise ham, at han tager fejl.“

„Ja, men vent et Øjeblik, saa skal jeg forklare Dem en Maade, det kan gøres paa uden stort Rabalder. Jeg synes ikke selv om Methoden, men ser ingen anden Udvej. Kig engang over de Pakkasser gennem Døren ud i Haven. Hvem ser De der?“

„Hadj Mohammeds lille Søn.“

„Han er den kvikkeste Dreng i Casadir. Han holder meget af mig, og jeg holder meget af ham. Jeg har leget med ham mange Gange. De ved, hvor morsomme saadanne Smaafyre er.“

„Mine er Pigebørn,“ sagde den lille Sømand med et Suk, „men jeg kan tænke mig, at man vilde holde ligesaa meget af sine Børn, hvis de var Drenge.“

„Den Dreng derude er Hadj Mohammeds eneste Barn, efter at han har mistet den anden Søn, og han er umaadelig stolt af ham. Vi maa tage ham som Gidsel.“

„Vi vilde selvfølgelig ikke paa nogen Maade gøre ham den ringeste Fortræd.“

„Selvfølgelig ikke. Tror De, jeg er Menneskeæder? Men blot det, at vi har ham, vil straks sikre os en god Opførsel fra Kaidens Side, men for at holde Hans Excellence paa Dydens Vej, maa vi sende Drengen til England og anbringe ham i en god Skole.“

„Jeg synes ikke om at komme en Mand til Livs gennem hans Børn. Ser De, jeg har selv Børn, og jeg holder mere af dem, end De kan gøre Dem noget Begreb om.“

„Tror De,“ sagde Fenner opfarende, „at De er det eneste Menneske i Verden, der er besjælet af naturlige Følelser? Jeg hader at gøre det, som jeg før sagde; men jeg ser ingen anden Maade at holde Kaiden i Skak paa. Desuden vil det være til Drengens eget Bedste. Han vil blive opdraget som en engelsk Gentleman i Stedet for som en uciviliseret Maurer.“

„Ja, ja,“ sagde Kettle modstræbende, „gør som De vil; men det er en Krigsmetode, jeg ikke rigtig synes om.“

„Og saa spolerer De oven i Købet Legen for os,“ sagde Mc Todd; „det tegnede endda til at blive en hed Bataille.“

„Gid Fanden havde jer begge to!“ sagde Fenner opbragt. Derpaa kaldte han paa Barnet, som glad kom hen til ham med Hovedfletningen flagrende efter sig. Naar Martin Fenner havde fattet en Plan, gennemførte han den uden at tage Hensyn til sin egen personlige Smag.

Da de nu havde Barnet i deres Besiddelse, ventede de ganske roligt, til en Slave kom ind i Haven for at vande Blomsterne. Ham sendte de efter Kaiden, der ogsaa kom ufortøvet.

Hadj Mohammed Bergash var ingen Tosse; desuden elskede han sin Søn, nu hans eneste Barn, højere end alt andet i Verden, derunder indbefattet hans eget Liv. Han kom med hurtige Trin og stod stille i Døraabningen til Oplagsrummet. Et Blik var nok til at sige ham, at Bladet havde vendt sig, og han tog øjeblikkelig sin Beslutning. Uden at sige et Ord faldt Sheiken paa Knæ, bøjede sit Hoved og anbragte Kaptajn Kettles ene Fod paa sin Turban. Kettle røg i Tavshed uden at røre sig; men hans Ansigt viste, at han fandt Behag i Situationen.

„Naar Faderen bryder sit Ord,“ sagde Fenner, „maa Sønnen bøde derfor.“

„Saa vil min Søns Liv være udenfor Fare i Fremtiden,“ sagde Kaiden.

„Hans Excellence Mc Todd sejler i Morgen til England med en lastet Damper. Drengen skal rejse med ham, og vi skal sørge for, at han faar en god Opdragelse, saadan at han er udrustet med europæisk Kundskab og Dygtighed, naar det engang bliver hans Tur at regere."

„Hvis han i Europa skal lære at glemme, at Allah er Allah, og at han kun har een Profet, da saa jeg hellere, at min Søn døde, inden han forlod Casadir."

„Han skal vedblive at være Muselmand — —"

„Hm!" afbrød Kettle. „Medmindre „Wharfedale ny Methodistsamfunds Lære — —"

„Jeg giver Dem mit Æresord paa, at Drengen skal have sin Tro i Fred, Kaid, saa længe De er tro imod os."

„Aah," snærrede Kettle, „lad den Unge blive i Fortabelsen, hvis De synes, og arranger blot Sagen, som De finder for godt."

„Vi kommer dernæst til Spørgsmaalet om disse Franskmænd og Tyskere," sagde Fenner.

„De skal faa deres Hoveder bragt til Deres Hus endnu i Eftermiddag," sagde Kaiden ivrigt.

„Nej, nej. En saadan Fremgangsmaade vilde volde deres Venner hjemme altfor megen Sorg, og der vilde komme flere Krigsskibe hertil, end vi kunde hamle op med. Men Deres Undersaatter her i Casadir maa ikke handle med dem, saa fortrækker de hurtigt af sig selv."

„Hver eneste maurisk Købmand, o Excellence — med — den — lange — Næse, som sælger den mindste Smule til disse Mænd, skal faa begge sine Hænder hugget af, og jeg vil lade dem sømme fast over hans Dør til Skræk og Advarsel. Og hvis en Jøde handler med dem, vil jeg lade ham flaa og udstoppe hans Hud med Straa."

„Det er godt," sagde Fenner tankefuldt; „Straffemaaden vil vi tale nærmere om siden. Men jeg ser, De har forstaaet, hvad Meningen er. De har min Tilladelse til at trække Dem tilbage."

Hadj Mohammed Bergash gik ud i Haven, men Kaptajn Owen Kettle blev siddende paa sin Vareballe og trak i sit røde Fipskæg med en ærgerlig Mine. „Ja, ja, Fenner," sagde han, „nu fik De Lov til at raade; men jeg kan ikke sige, at jeg er helt tilfreds med Resultatet. Jeg kan ikke se, der er noget forkert ved Kaid Kettle som Titel betragtet, og jeg ved, at jeg kunde have udfyldt Stillingen saa godt som nogen."

„Men hør engang," sagde Mc Todd, „naar De nu først har lært Deres Trin, kan De hver Dag gaa med Deres fine, indlagte Ben og give Partiet. Vi er nu saa velhavende, at vi i Grunden bør opgive Lysten til Eventyr og tilegne os en mere kultiveret Smagsretning. Jeg tror, at jeg til en Begyndelse vil anskaffe mig Diamantringen, som Jøden anbefalede mig, hvis jeg kan faa en imiteret Diamant billigt."

OLE KIRKS JULEAFTEN

AF

AXEL HEIDAM

ILLUSTRERET AF H. DOHM

Nu skal jeg fortælle Historien om Ole Kirks Juleaften:

Det var i December, op mod Jul. Fjordbyens Havnemole, som strakte sine lange og krumme Arme ud i Søen, laa i det sparsomme Eftermiddagslys i en tung og graa Gus, som strømmede ind derude fra. Den slimede tungt ned fra oven og sølede alt for neden, og en osende Gaslampe paa den yderste Mole nærved Havneindløbet lyste kun faa Favne ud fra Land. Igennem den graa Taage kunde man i svage Omrids skimte Toldkammerbygningen og Varehusene; de laa som store Kampestene væltede op paa Kysten. Klokken kunde være henimod 4 og Fiskerbaadene kom ind. Først kom Jesper Kær med „Anne", derefter Peder Rustgaard med „Marie", og hvad de nu hed allesammen; men tilsidst kom Ole Kirk med „Fredens Engel". Ole var ikke saa hurtig i det, og „Fredens Engel" var gammel. Det var vel derfor, at Ole som oftest kom sidst ind.

Da han havde fortøjet Englen forsvarligt ved en af Molepælene, gik han i Land. Som han kom i Land, saa man ikke meget af Manden, thi han druknede i en stor vaaddrivende Kabuds og en sid Oliefrakke, der

naaede ham ned over Knæene; og de tunge Vandstøvler slugte Resten af hans Person. Ole lignede et stort Vanddyr, der lige var kravlet op fra Dybet. Armene hang ham som tunge Luffer ved Siderne, og han svingede dem ganske langsomt fremad, naar han gik. Han strøg Kabudsen tilbage i Nakken, og et rødt Ansigt kom tilsyne; det var indrammet af et rødgrumset Skæg, der var klippet firkantet til forneden og om Kinderne. Hans Øjne var der ikke mange, der havde set; de laa inde i Hovedet bag et Par udvældende buskede Bryn, og naar han en sjælden Gang saa op, var det, som han kiggede op gennem Brynene. Ole havde aldrig hørt til dem, som kan gøre en Digter poetisk — men han var god nok for sig alligevel. Ole var som Vandet derude. Det kunde jo nok til Tider brøle højt og mase paa, men der var ingen Vrøvl ved det alligevel; der var den store Ro i de stærke Tag. Og Ole kunde endnu selv som gammel tage de stærke Tag, og der var ingen Vrøvl ved ham. Han sad i sin Baad fra tidlig Morgen til sen Aften, og derude sad han og saa og saa over det levende Vand; derude aabnede han sine Øjne. Men naar han kom i Land, gik de tilbage i Mørket, og ingen saa dem.

Ole skulde nu hjem til Konen, Martha hed hun. Han hev op i de tunge Vandstøvler og klaprede hjemad. De slæbende Trin raslede hen over Stenbroen, da Fiskerne i en lang Række gik hjem. En for en gik de uden at tale sammen, og alle skulde de hjem til de smaa Hjem, hvor Konerne sad og ventede dem. De fleste boede i Rogerstræde nær Havnen, og der boede ogsaa Ole med Martha. Disse Huse lignede alle hverandre; smaa duknakkede Huse med grønmalede Vinduer og Potteplanter i Vindueskarmene. Fattigdom var tilhuse hos de fleste, og blandt dem var Ole og Martha. Han var født i Fattigdom, og der blev han. Det havde aldrig rigtigt kunnet gaa for ham; Uheld med Baaden, Uheld med Fiskeriet og Garnene, og nu, da han var kommen langt hen i Aarene, kunde han ikke tænke sig større Vinding end netop at have til Føden.

Jo nærmere Ole kom sit Hus, desmere sagtnede han sine Skridt; det var som skulde han gaa helt istaa. Han skulde jo ind og fortælle Martha, at der ingen Udsigt var til at faa det Brænde hjem fra Skoven, som de skulde have til Julen; thi skulde Julen være god, maatte de ikke fryse. Det var i Februar, han var taget over til Stenerskoven for at købe det Brænde, de skulde have til denne Vinter, men Maanederne var gaaede uden at han havde faaet Pengene skrabet sammen til at løse det ind med, thi det maatte ikke hentes, førend det var betalt. Saa var det, at Martha havde sagt til ham, om han ikke op til Julen kunde gaa til Godsforvalteren og faa det udleveret uden Penge; de kunde jo saa betale senere. Han gjorde det nok for en Gangs Skyld, mente hun. Ole stolede nu ikke meget paa Heldet til det, men var alligevel taget afsted denne Dags Morgen. Ole gennemlevede nu paany hvorledes Missionen var spændt af. Han saa Døren for sig, hvorpaa var malet „Godskontor", og han havde staaet lidt i Entreen og lavet sig til at gaa ind. Han havde rømmet sig og spekuleret over hvad der skulde siges ved en saadan Lejlighed, men det blev ikke til noget rigtigt. Resolut havde han saa vendt Skraaen over i venstre og var traadt ind paa Kontoret. Ole blev staaende lidt paa Maatten og saa sig om. Ved en Pult sad et Individ, som ikke lod til at ane hans Eksistens.

„Goddag", sagde Ole.

Individet skelede til ham og gryntede:

„Hvad vil De."

Ja, det var saadan og saadan, som Ole nu kunde fortælle, Penge havde han ikke — men om han maatte hente Brændet alligevel.

„Betal," snærrede Individet.

„Jeg har jo købt det," sagde Ole.

„Betal," brølede Manden.

„Mit Navn staar jo i Bogen for Brændet," sagde Ole.

„Deres Navn og Deres Navn," raabte Individet igen — „Deres Penge, min gode Mand, det er det, det kommer an paa."

„Jeg har jo købt det," sagde Ole og tog sig om Hagen, „Gu' har jeg købt det!" Og saa var han gaaet.

Alt det gik nu Ole og tænkte paa, da han gik hjemad. „Gu' har jeg købt det," havde han sagt, og det var et sandt Ord. Men Brændet fik han ikke. Det var Resul-

Der sad hans Kone, Martha, og ventende paa ham, som ofte før.

og langsomt. Det var en gammel Tradition, at der ikke blev talt, mens han spiste — for Madro vilde Ole have. Han skød Tallerkenen ind paa Bordet og tilkendegav dermed, at han var færdig. — Martha, som utaalmodig havde ventet, aabnede nu sin Mund og sagde: „Naa??“

Nu kommer det, tænkte Ole — men der kom ikke mere, og Ole tændte sin Kridtpibe. Saa sad de lidt, men omsider sagde Martha:

„Traf Du ham?“

„Nej,“ svarede Ole. Han gennemlevede atter sit Besøg paa Kontoret, mens han smøgede sin Pibe.

„Du var der vel,“ spurgte Martha.

„Ja, gu var jeg det!“ svarede Ole, „og forresten kan Du godt faa det Hele“ — og saa fortalte han det Hele.

„Det gik som jeg tænkte — man skal ikke rende hos det Slags Folk uden med Penge i begge Næverne — Storkrammet,“ sagde Ole.

„Ja, saa faar vi vel fryse til Jul,“ sagde Martha, „der er ingen Jul for os,“ føjede hun dæmpet til.

Skulde han nu lade Martha fryse til Julen, tænkte Ole; var han ikke en Mand, der havde en Kone at sørge for, tænkte han videre, havde han ikke købt Brændet, og stod hans Navn ikke i Auktionsbogen — hvad var det saa for Kunster, at han ikke tatet paa den Handel. Saa skulde Martha fryse til Julen. Hvad vilde hun sige til det. Sandt nok, der havde ikke været meget Kællingeri og de Dele mellem dem i lange Tider, for Martha var jo gammel, men hun var dog nu engang hans Kone. De kunde vel gaa op til Konsulens, hvor Martha havde gaaet som hun vilde i mange Aar, og de kunde sidde der Juleaften sammen med Tyendet i Borgerstuen. Men var det noget for Folk med Hus og Hjem? Ole mente „Nej“ — og omsider løftede han op i Klinken til sit Hus og traadte ind.

Ole stod i sin fattige Stue; der var kun lavt til Loftet, og det var, som blev han mere duknakket, naar han stod i den. Og koldt var her. Der sad hans Kone, Martha, og ventede paa ham som saa ofte før. Der var ikke mange Ord dem imellem, hverken godt eller ondt. De havde haft en Søn, men han var død — og saa var de gleden fra hinanden med Aarene. Men Martha var og blev jo dog Oles Kone og lavede Sulevarerne til ham; det fik hun Tak for. Martha rejste Hovedet sindigt, da han traadte ind. Hun sagde intet til ham, men satte Maden paa Bordet. Ole spiste, overvejende

maatte hente det; han kunde jo betale til Foraaret. Ole tænkte og tænkte, men Brændet havde han ikke — og saa maatte det vel blive saadan, som Martha sagde, at der var ingen Jul for dem. Hvorfor skulde der nu ingen Jul være for dem, skulde han ogsaa snydes for den, tænkte han — „Nej," brast det uvilkaarligt ud af ham, og han huggede Knoerne i Bordet. Halvt forundret saa Martha hen paa ham, men Ole var stoppet op i sin Ivrighed og sagde hen for sig: „Der er Raad endnu". Martha forstod ham ikke, men rystede paa Hovedet, og Ole filosoferede videre bag sin dampende Kridtpibe og skævede hen til hende — forstod hun ikke —? Ole bankede sin Pibe ud, rettede lidt paa Kristusbilledet, som hang skævt paa Væggen — og saa gik de til Ro.

* * *

Næste Dag laa Ole paa Fiskeri ved Skallebankerne sønden om Stenerskoven. Han strøg den tæt forbi. Inde i Land, nærved Pynten, laa Kirken, hvis hvide Flader lyste op over Bankerne, og yderst ude paa Pynten stod Træskuret, hvor Oles Brænde stod sammen med mange andres. Da han strøg Pynten forbi, vendte han demonstrativt Ryggen imod den og spyttede med en Grimase ud over Rælingen, som havde han en sur Smag i Munden. Maaske Fiskeriet slog godt til, saa at han kunde betale Brændet, tænkte han. Da han sejlede hjem om Aftenen, saa han ikke til den Side, hvor Træskuret stod.

Hjemme gik Martha og tullede om. Hun maatte spare paa Ildingen. Det tog svært i den, og hun havde nu kun til Madlavningen.

„Man faar Frost i Fingrene af Fattigdom," sagde Martha.

„Det er et sandt Ord!" sagde Ole. „Fanden staar i Skallebankerne, Fiskeriet er skidt — Gu' er'et saa."

Ole blev mere og mere ordknap. Han gik og tænkte. Martha havde aldrig set ham tænke saa dybt som nu. Naar han efter Aftensmaden havde faaet tændt Piben, satte han sig med Hænderne i Bukselommerne og saa ned for sig. Piben gik ud. Ole tænkte. Han rejste sig og vandrede op og ned ad Gulvet med Hænderne i Lommerne, og den udgaaede Pibe dinglede mellem Tandstumperne. Ole grublede dybt. „Hvad skal det mon blive til," tænkte Martha.

Han var paa Søen fra tidlig Morgen til sildig Aften. Og naar han kom hjem, var han mere og mere tung i det. Hans buskede Bryn hang ham ned over Øjnene, og Martha havde ikke i lange Tider set hans Øjne. Knapt nok, at han svarede paa hendes Spørgsmaal. Hun blev mere og mere ensom. „Skulde det komme saa vidt, at de maatte bede Konsulen om Brænde," tænkte Ole. „Nej — saa skulde det voves" ... Han turde knapt fortsætte sin Tankegang .... men ingen skulde sige om Ole, at han var bleven en Tiggerlus; han bed Tænderne sammen, saa at Piben knasedes — og hele hans Person struttede af Trods.

* * *

Dagene gik, og nærmere og nærmere kom Julen.

Det var nu bleven Juleaftensdag. Martha havde ikke set Ole om Morgenen, da han var tørnet ud, inden hun var gaaet af Køjen. Han laa ved Skallebankerne og røgtede Garnene. En graasur Gus laa over Vandet. Han blev liggende der til Middag, og Taagen tog til, saa at han neppe kunde se ti Favne frem. Han satte nu sine Sejl og gik hjemad, Kursen lige ret paa; men da han kom lige ud for Stenerskoven, vendte han, som ved en pludselig Indskydelse, Skuden op og stod lige mod Land. Saa var det besluttet, at han vilde have Brændet med sig hjem. Ankeret blev slængt ud, og Ole gik op i Land, hvor Træskuret stod med hans Brænde. Det var som om hans sluttede Krop var bleven mindre — men mere beslutsom. Han saa ikke til højre eller venstre men passede sit Arbejde, og Stykke for Stykke bar han sit Brænde ud i Baaden. Da han havde faaet den fyldt, sejlede han hjemad.

Det var ved Tusmørketid, han kom ind i Havnen, der henlaa som uddød, og alt Arbejde hvilede, thi Helligaftenen var begyndt. Han fortøjede „Fredens Engel" og gik i Land, og han rankede sig i Skridtene, da han skred hen over Stenbroen, som genlød af hans tunge Trin. Taagen var lettet noget, og en blodrød Rand i Vest viste Sol-

nedgangen. Da han kom sit Hus nær, sagtnede han sine Skridt, som var han lidt ængstelig for at træde ind.

Ole plejede ellers ikke at hilse, naar han kom hjem om Aftenen, men i Aften sagde han:

„God Aften, Martha."

Hun saa op — hun kendte ham ikke rigtigt; der var som en venlig Klang i hans Stemme, hun ikke havde kendt længe, og hun tænkte, „Ole er glad ved Julen". Hun spurgte ham derefter:

„Var Fiskeriet godt."

Ole ventede lidt med Svaret og sagde saa:

„Ja."

Der var nu saa stille i Stuen, som om noget skulde ske. Ole sad som han overvejede og sagde omsider:

„Kan Du huske, Martha, dengang jeg gav Dig Julegaver."

„Ja," svarede Martha, det kunde hun nok, selv om det var længe siden. Det var den Jul ligeefter, at hun havde født Søren til Verden, da havde Ole givet hende en varm Vinterkyse.

„Ja det var dengang," sukkede Martha, for Søren var død.

„Saa har jeg givet Dig Kristusbilledet der paa Væggen, — det kostede 4 Mark," sagde Ole, „men det er nu længe siden" — føjede han dæmpet til. Saa sad de lidt igen i Tavshed; Ole dampede paa sin Pibe og Martha ventede paa, hvor al hans Snakken skulde føre hen.

„Jeg har noget med hjem til Dig," sagde saa Ole.

Hun saa paa ham.

„Brændet," sagde han og saa op.

„Brændet," gentog Martha opskræmmet.

„Ja," sagde Ole lidt usikkert.

„Har Du faaet Brændet," spurgte Martha lavmælt.

Ole dukkede sig og svarede ikke.

„Ole — Ole," bad Martha ængstelig.

Han svarede ikke straks. Saa rejste han sig op.

„Ingen Vrøvl, Martha — Brændet er mit — jeg har købt det — jeg har hentet det — Brændet er mit —." Han stødte Ordene frem.

„Paa en Juleaften," — sukkede Martha.

„Brændet er mit," sagde Ole fast med Knoerne i Bordet.

„Du har taget Brændet," klynkede Martha videre — „det var slemt af Dig."

„Ingen ved det er mig," sagde Ole trodsigt.

„Vi maa sejle det tilbage igen," sagde Martha bønfaldende. „Paa en Juleaften — paa en Juleaften" — blev hun ved.

Ole rejste sig.

„Jeg gaar ned og henter det op," sagde han, „Brændet er mit — Du skal ikke fryse til Julen."

„Ole — Ole," bad Martha og lagde sin Haand paa hans Skulder. „Vi maa sejle det tilbage."

Ole fjernede hendes Haand fra sin Skulder og gik. Martha stod lidt og overvejede — saa forlod ogsaa hun Huset og fulgte bag efter ham —.

Juleklokkerne begyndte at ringe og Lysene tændtes i alle Husene. Som Martha kom om Hjørnet, saa hun en ung Fiskerkone gaa i sin Stue og pynte Juletræet. Luften var høj og klar med let Frost, og Stjernerne stode som blinkende Barneøjne over den mørke Sø.

Ole var gaaet ned i Baaden og sad i den, da Martha kom. Han havde sat sig ved Rorpinden og skjulte Ansigtet i sine Hænder.

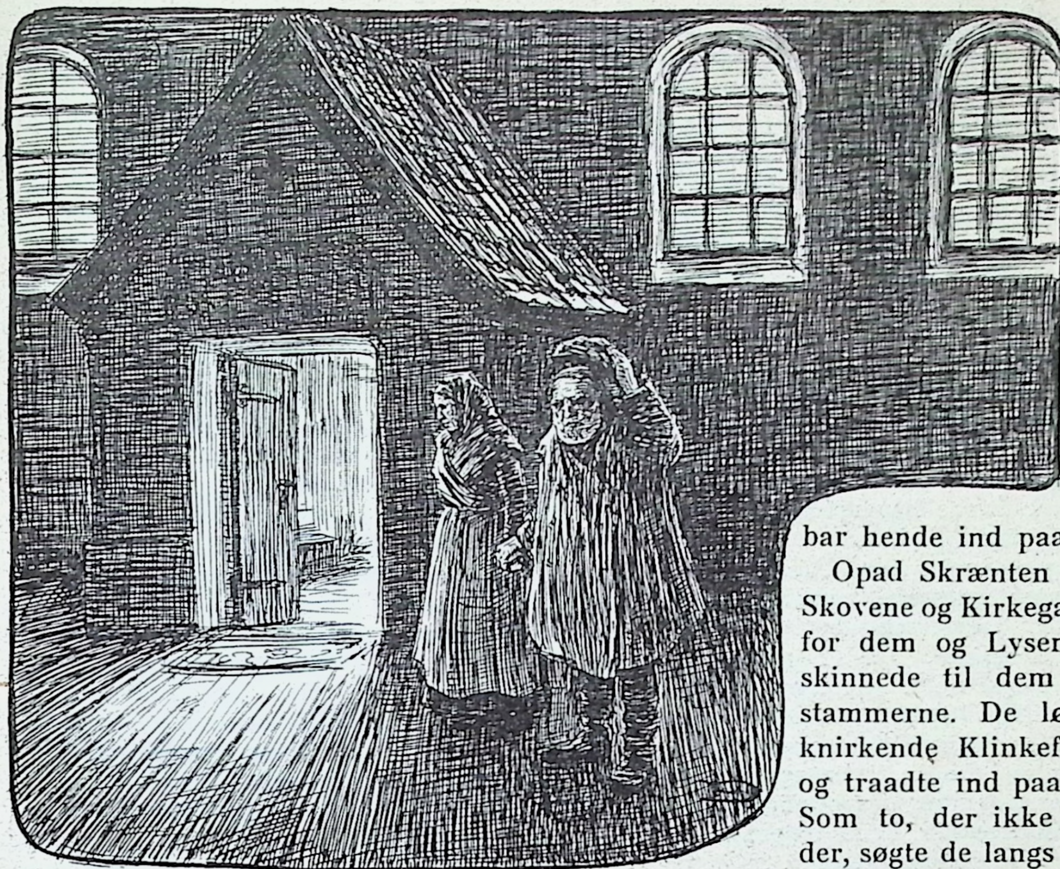
„Ole — bitte Ole," sagde Martha, „jeg skal hjælpe Dig at sejle det tilbage — vi maa hjælpes med det."

Der gik en Rysten gennem Ole.

„Ja," sagde han saa omsider; „Vi maa vel holde Jul som ærligt Folk."

Han var lidt tung i sine Bevægelser, men fik omsider Sejlene hejste — og stod saa ud af Havnen. Der var saa stille og koldt paa Vandet. Klokkeklangen lød ud til dem, og Martha syntes, de sejlede under en høj Kirkehvælving, stjernebesat, og videre gled Baaden med den tunge Last.

Vinden var løjet af, og „Fredens Engel" skød kun langsomt frem. Ole sad med Rorpinden i sin Haand og stirrede lige ud. Nu tændtes Lysene i Kirkerne paa Stenerskovens Odde. Han havde Lysene ligeforude — de skar ham i Øjnene og han vendte Bredsiden til og styrede lidt Syd paa. Men som han sad og faldt i Tanker, gik Skuden atter ligefrem mod Kirken — saa underligt syntes det ham, at den netop vilde lige frem mod Kirken. Martha sad og tænkte paa den

Han lettede lidt paa Kabudsen, da Sangen lød; uvilkaarligt havde han taget Martha i Haanden.

Tid, de selv for mange Aar siden havde boet ved Stenerskovens Odde paa dens nordre Kyst. Der var det, at Søren var født, og der havde hun holdt Jul med ham. Der laa han ogsaa paa Kirkegaarden. Mange Aar var gaaede siden, men hun mindedes det Hele. Da var det bedre Tider. Aa — ja, det maatte hun sande.

„Nu er det Jul paa Odden," sagde hun som for sig selv.

„Ja, det er saa," svarede Ole.

„Vi skal nok holde Jul paa vor gamle Boplads," sagde hun videre.

Ole svarede ikke.

De var nu naaede ud midtstrøms og Strømmen hjalp dem godt fremad. Den gik ret ind mod Stenerskovens Pynt, og Ole holdt brat mod Land og sejlede Skuden, saa at den stod fast i Grunden. Martha rakte Ole Brændet, og han bar det i Land Stykke for Stykke paa det samme Sted, hvor han faa Timer forinden havde taget det. Det blev helt hen under Aften, før de blev færdige. De sad nu tilbage i den tomme Baad og alt var tomt om dem. Saa sagde Martha:

„Tror Du, vi kan finde Sørens Grav iaften."

„Maaske vi kan det, Martha," svarede Ole; og han tog hende paa sine Arme, og bar hende ind paa Kysten.

Opad Skrænten gik de gennem Skovene og Kirkegaarden laa snart for dem og Lysene fra Ruderne skinnede til dem gennem Træstammerne. De løftede paa det knirkende Klinkefald til Laagen og traadte ind paa Kirkegaarden. Som to, der ikke hørte hjemme der, søgte de langs Muren mellem Gravene.

„Han skal ligge her, — den fjerde Grav fra Kirkelaagen," sagde Martha.

Og Ole kunde ogsaa mindes, at det just var der, han laa. Ja, her laa Graven, — de troede at kende den, sunken som den var i Jorden, udglattet af Mørket og uplejet i Vinternatten. De forlod den, og Martha gik lidt hen mod Kirkedøren. Der var Jul derinde. Ole havde just gaaet og tænkt paa en gammel Melodi, han havde hørt før. Den laa nede paa Bunden af hans Sind og steg nu op Tone for Tone. Men den kunde ikke samle sig for ham — den gamle Sang, som laa dernede og som de nu sang derinde:

„Et Barn er født — — —" just den var det, han havde gaaet og tænkt paa.

Han stod ved Siden af Martha — og de fulgte begge Sangen i Stilhed. Han lettede lidt paa Kabudsen, da Sangen lød, og uvilkaarlig havde han taget Martha i Haanden. Og hun følte hans barkede Haand om sin i et sagte Tryk. — Det var længe siden, at Ole havde gjort hende s a a glad.

* * *

Dette er den sandfærdige Historie om Ole Kirks Juleaften.

RAVNEPARRET

FORTÆLLING FRA FÆRØERNE

AF

SVERRE PATURSSON

Der var udlovet Belønning for dets Udryddelse. Bonden, den store Faareejer, havde udlovet det bedste voksne Lam af hele sin Hjord til den, der kunde bringe ham de to sortblaa Fugle døde eller levende. I en hel Aarrække havde Parret i trofast Sammenhold gjort sig skyldig i omtrent daglige kriminelle Handlinger overfor hans Faareflok, der Sommer og Vinter græssede paa hans vidtstrakte Fjeldegne. Værst var det imidlertid i Lammetiden om Foraaret. Da slog Ravnene i deres graadige Rovlyst de smaa Skabninger ned for Føde . . . . pillede Øjnene, Leveren og andet for dem lækkert ud, lod det øvrige ligge til Kragerne, og gik saa paa Jagt paa ny.

Og saa var Parret endnu bespotteligt nok til hvert Aar at anlægge sin Rede indenfor den hjemsøgte Faareejers Enemærker . . . . . naturligvis paa et saa utilgængeligt Sted som muligt . . . . i en mægtig Fjeldvæg af et halvt Tusen Fods Højde, der dannedes ud mod Havet.

Gaardens Faarehyrde — som alle færøiske Faarehyrder, en yngre, rask Fyr, djærv og utrættelig i Fjeldene — havde for længe siden set sig ond og fjendsk paa Rakkerpakket, som han titulerede Ravneparret. Omtrent hver Nat drømte han om at Hævnen var fuldbyrdet over Fuglene, men næste Dag saa han dem sejlende langs Fjeldrandene, velbehagelig gryntende som Folk, der kommer fra megen og god Mad. Krunk, Krunk, Krunk, lød det, mens den fede Halsslim, som det sidste lækre Maaltid havde afsat, lagde en gurglende Lyd i de dybe Strubetoner.

Hyrden — Eirikur, hed han — havde mange Gange ligget paa Lur efter Rakkerpakket med sit gamle, rustne, enløbede Forladegevær, men maatte stadig sande Ordsproget: „Voksen Ravn er ikke let at fange".

Var han i Fjeldene uvæbnet, kunde begge Fuglene ofte kredse drillende tæt over hans Hoved, saa han næsten kunde række op til dem med Næven.

Men havde han Geværet med, var der ikke Tale om at komme dem paa Skud.

Alligevel havde han to Gange narret dem fra Baghold. Et Aar skød han en af Fuglene, og et andet Aar skød han atter en. Men dog eksisterede Parret stadig. Sagen var nemlig den, at den ene, som første Gang var tilbage, tog sig en Mage paany. Den anden, som sidste Gang var tilbage, giftede sig ligeledes igen med det samme.

Ogsaa Reden var bleven hjemsøgt. Eirikur var bleven firet ned i Fjeldvæggen, havde taget Ungerne og dræbt dem . . . . men næste Foraar havde Parret atter sin Rede der, kun ikke netop paa samme Plads.

Alt var forgæves. Og hvad værre var . . . . . under alle disse Forsøg paa at udrydde dem, var Fuglene blevet endnu mere forsigtige.

De var saa sky og varsomme, at man maatte tro, at den ene Mage af det oprindelige Par var blevet tilbage i Live, enten Enkemanden eller Enkemadammen. Men det kunde jo ogsaa være — det var ikke godt at afgøre! — at det nulevende Par bestod af den yngre Mage af sidste Ægteskab, som altsaa nu havde taget sig en ny. Den ene havde saa fortalt til den anden og denne igen til den næste, om de uhyggelige Oplevelser og manet til at være paa Post.

— Men engang Eirikur sad og rykkede sig i Haaret for de fordømte Fugles Skyld, som hærgede den Hjord, han skulde staa til Ansvar for, fik han en lys Idé. Han s k u l d e mase det Pak, og han skulde tage b e g g e p a a e n g a n g . . . . . saa kunde deres ækle Afkom sulte ihjæl i Reden, hvis han ikke naadelig vilde forbarme sig over dem og give dem en kristelig Død.

Han var bleven ført paa Planen ved et Tilfælde. Paa sin sædvanlige Tur i Fjeldene havde han nemlig bemærket et Faar, der havde fundet Døden ved at styrte ned fra en Fjeldkam. Aadselet havde sandsynligvis allerede ligget nogle Dage, men endnu gik det lille Lam omkring og brægede med sin spæde Stemme. Det kunde øjensynlig ikke forstaa, hvordan dets Moder kunde blive ved at sove saa længe.

Eirikur gravede Aadslet ned paa Stedet og tog det udmattede og stærkt medtagne Lam hjem med sig.

Da var det, at han fattede den Tanke at ofre det lille Skind for Ravneparrets Skyld. Og tillige var det vel nærmest en Velgerning at gøre kort Proces her, da Stakkelen var bleven saa ynkelig, at der ikke var Udsigt til at den vilde komme sig igen.

Ved Skumringens Frembrud drog han derfor afsted med sit rustne Gevær og med det lille døde Legeme i sin Rygsæk. Da han var naaet frem til Fjeldvæggen, hvor Ravneparret havde sin Rede nedenunder, var det Nat. Efter at han havde forvisset sig om, at der i en Sammenhobning af store Klippeblokke, som laa umiddelbart i Nærheden, var godt Skjul for

ham, krøb han yderst ud paa Randen og lod det døde Lam falde ned for Fjeldvæggen.

Den samme Tid som Aadslet brugte til at falde brugte Eirikur til at naa ind mellem Stenblokkene, saa at han netop hørte dets Stød paa den langs Havet under Fjeldvæggen løbende brede Klippefod i samme Øjeblik, han var kommen i Skjul.

Fuglene blev opmærksomme ved Faldet og Lyden af Stødet. Begge to fløj ud af Reden. Gennem Mørket kunde Eirikur skelne Omridsene af deres store, stumpe Vingefand. Ganske tavse kredsede de i sagte glidende Flugt nogle Gange rundt, hvorpaa de begav sig ind paa Reden igen.

Alt lod til, at de ud af deres Recognisering havde faaet det, at her forelaa et af de ikke usædvanlige Tilfælde, et Faar eller Lam havde udvist Uforsigtighed og var dumpet ned.

Og det var just paa den Maade, at Eirikur vilde faa dem til at gaa i Fælden. Han følte sig nu sikker paa, at de, saasnart Natten var over, vilde sætte sig tilbords dernede paa Klippefoden.

Eirikur ventede endnu en Stund for at være vis paa at Fuglene var faldet til Ro. Saa listede han sig afsted i den stille, lune Nat, hvor ingen Lyd hørtes, undtagen de mange Fjeldbækkes tyste Hvisken og Havets dæmpede, sommermelankolske Sang.

Et godt Stykke mod Øst begyndte Fjeldvæggen at sænke sig og endnu længere i samme Retning blev den helt borte. Men den brede Klippefod under den, fortsattes videre.

Eirikur, der var lokalkendt paa hver eneste Plet indenfor Gaardens Enemærker, famlede sig i Mørket ned paa Klippefoden og fulgte saa denne tilbage under Fjeldvæggen, indtil han saa den hvide Uldpels af det lille døde Lam glimte sig i Møde paa kort Afstand.

Saa krøb han saa langt som han kunde ind i den lave Hvælving som saa ofte paa Færøerne findes dannet der, hvor Fjeldvæg og Klippefod mødes.

Hele Tiden havde han listet sig frem saa lydløst som en Kat kunde gøre det .... vaaget over hvert eneste Skridt for at ikke nogen som helst Støj skulde gøre Fuglene opmærksomme.

Hidtil var alt gaaet godt. Og Pokker skulde tage det — efter alle Forberedelserne og alt det Besvær man havde havt — hvis der nu indtraf et Uheld i sidste Akt .... mente Eirikur med fuld Føje, idet han lagde sig til Hvile paa den kolde Sten.

Tidlig næste Morgen var Fuglene paa Vingerne. Han kunde høre deres dybe Krunk, Krunk og forstod af Lyden, at de kredsede rundt i store Ringe højt over Lammet. Deres Stemmer kom nærmere og nærmere og endelig var Parret kommet saa langt ned, at han fik Øje paa det. Tilsidst kredsede Fuglene ganske lavt over Byttet .... og satte sig saa paa Klippefoden. Efter endnu en sidste Gang at have forvisset sig om, at der ingen Fare var forhaanden, rykkede de frem med store klodsede Hop og begyndte uden foregaaende Bordbøn at gøre Indhug paa den døde Lammekrop.

Inde i den mørke Hvælving laa Eirikur med Bøsseløbet rettet mod dem. Og det varede heller ikke længe før der blev Anledning til at putte Blyet i deres Kroppe. Begge Fuglene gik nemlig i deres Graadighed først løs paa det for dem lækreste, Lammets Øjne. Og da de samtidig hug ind, for at kapre det Øje, der vendte opad — faldt Skuddet.

Det var paa nært Hold. Fuglene slog et Par baskende Tag med Vingerne — og deres Forbryderbane var endt!

Da Eirikur med beskeden Sejerstolhed — som det sømmer sig en Mand — kom hjem igen i den lille Bygd med begge Ravnene hængende ved sit Belte, blev der Forbavselse — og Beundring.

Ravneparrets Misgerninger havde jo gennem Aar været Genstand for Omtale. Hvert Barn vidste derfor Besked, og de smaa flokkedes nu med en med Frygt blandet Respekt rundt om Fuglene. Idet de skottede til Eirikur, udbrød og gentog de: Aa nejmen, har han fanget dem, aa nejmen, har han fanget dem!

De ældre var mere rolige, men de mente det samme. Og fuglene blev ved med at gaa fra Haand til Haand — blev vurderede, befølte, haanede og udskældte.

Dagen efter lod Eirikur et Par Mand fire sig ned i et Toug til Ravnereden i Forbjerget, hvor han gav Ungerne en „kristelig" Død.

Da Efteraaret kom, blev Faareflokken dreven hjem fra Fjeldene for at Slagtelammene kunde udtages. Da hele Flokken var samlet i Indhegningen, slog Bonden sin Haand ned paa Skuldrene af Eirikur med de Ord: „Gaa nu ind i Flokken og tag dig Præmien for den Daad, du udøvede i Sommer."

FOGDEN

AF JULES

Hun er alene hjemme. Han er paa Kontoret. Pigen er i Byen. Der bliver ringet. Det er lidt uhyggeligt — her i den store By, hvor der gaar saa mange paa Trapperne. Hun gaar ud og lukker op. Udenfor Døren staar en svær, midaldrende Mand og hilser.

„Goddag, jeg er Fogden," siger han smilende.

„Du milde!" udbryder hun, „Fogden!"

Hun mærker, hvorledes Benene ryster under hende, og Taarerne staar hende i Øjnene.

En lille Frue fra en lille By maa opleve mange forfærdelige Ting, inden hun vænner sig til den store By. Slagteren snyder hende paa Kødet. Urtekræmmeren sender hende secunda Varer. Pigen er belærende. Men dette, det er dog det værste af alt.

„Ja, misforstaa mig ikke, lille Frue," siger Manden atter smilende, „jeg er ikke Fanden, jeg er Fogden."

Men Øvrighedens Smil er værre end Menigmands Alvor.

„Jamen Gud, hvad har vi da gjort," siger hun bævende.

„Gjort — har De gjort noget?" spørger Fogden.

„Nej, vi har ikke, det maa være en Fejltagelse. Min Mand har altid været saa..."

„Er det da ikke Dem, der er kommet fra Holbæk?" spørger Fogden.

„Nej — nej — aa Gud jo. Det er os..."

„Assistent J. M. Petersen, ikke sandt?"

„Jo, men der er een Assistent Petersen til — det maa vist være ham — er De ikke paa Vildspor?"

„Nej, J. M. Petersen, ikke sandt?"

„Aa Gud jo," siger hun, „det er os."

„Maa jeg ikke komme lidt ind?"

„Vil De ind?"

„Ja, jeg skal nok tørre mig paa Maatten."

De gaar ind i Stuen. Hun glider blødt over paa den anden Side af Bordet.

„De flyttede jo fra Holbæk den 10. April, ikke sandt?"

Hun betænker sig lidt. Det passer altsammen paa dem. Det maa være dem.

„Ja — nej — jeg husker saa daarligt Datoer," siger hun.

Han trækker en Bog op og tager en Seddel frem. En græsseligt udseende Seddel — en Arrestordre, eller hvad det nu hedder.

„Aa, De maa have Medlidenhed med ham, han er saa god og saa rar. Se her er hans Billede," siger hun og rækker Manden et Billede fra Bordet.

„Ja, han er pæn," siger han, „men jeg tror, De misforstaar..."

„Nej, jeg misforstaar ham ikke — hvis De kendte ham som jeg, vilde De forstaa, at det ikke er ham, der har gjort det."

„Jamen hør nu, lille Frue, nu skal De være rolig. Det er jo ingenting at tale om," siger Fogden og gaar hen og lægger en Haand alvorligt og formanende paa hendes lammede Skulder. „Det er Deres Skat..."

„Ja, det er han," siger hun inderligt, „— min eneste Skat — og jeg vil dele ondt og godt med ham."

„Deres Skat," siger han med Betoning.

„Ja, min Skat," siger hun med Fasthed.

„Skatten!" siger han.

„Ja, Skatten!" gentager hun fortvivlet.

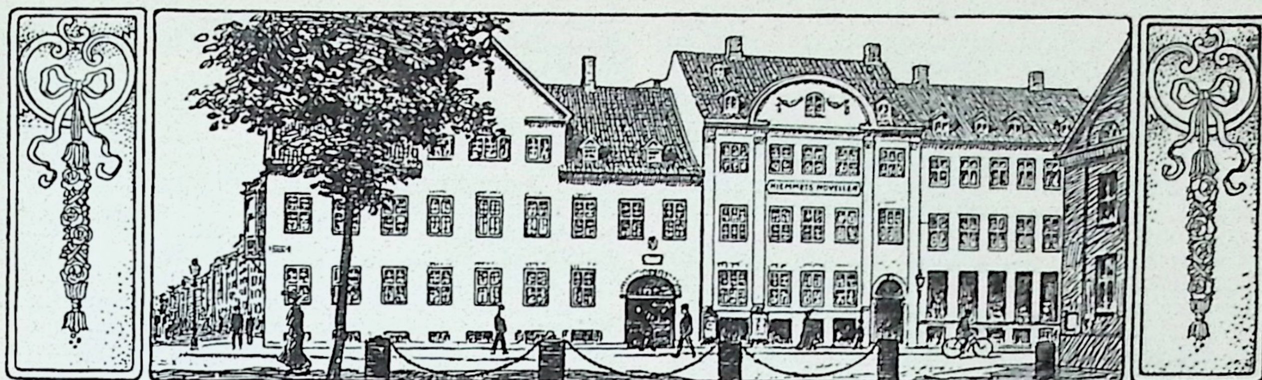
„Jamen, kan De da ikke forstaa, jeg siger ikke Skat, jeg siger Skat."

Hun viger langsomt over paa den anden Side af Bordet.

Skulde han være gal.

„Kommuneskat — til Holbæk Kommune, som han har glemt at betale inden han rejste fra Holbæk. Det er 12 Kroner!" brøler Fogden.

Hun farer befriet ind i en Skrivebordsskuffe og kommer tilbage med Pengene, og Fogden gaar med et venligt smilende: Farvel og Tak!

HJEMMETS NOVELLER

Januar 1909.

Nr. 4. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

Forfatteren.

ANGREBET
PAA
KØBENHAVN
8. JULI 1918
SKILDRET AF ET ØJENVIDNE
ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Naar jeg skal give en fyldestgørende og klar Beskrivelse af den højst betydningsfulde Begivenhed, der har gjort 8. Juli 1918 til en Mærkedag og stille den i det rette historiske Lys, er det nødvendigt for mig at kaste Blikket tilbage over Tidsrummet, der adskiller os fra det vigtige Aar 1908.

Ti forunderlige Aar! udbryder jeg uvilkaarligt. 1908 blev et Vendepunkt, for mig, for Danmark, for Verden!

Da Forsvarsbetænkningen forelaa i Sommeren 1908, ramte den mig som et Stød i Hjertet. Gennem militære og civile Blade, i Brochurer, ved personlige Indberetninger til Krigsministerium og Hærledelse, samt paa offentlige Møder havde jeg alt i en Aarrække forfægtet min Opfattelse af Fremtidens Krigsførelse.

Og nu laa Forsvarsbetænkningen dér, som en omhyggelig forfattet Bekræftelse af de ledendes Blindhed. De forsvarsvenlige Partiers Meninger grupperede sig udelukkende om det horisontale Forsvars to Hovedpunkter: Landbefæstning — Søbefæstning.

Trods mine mangeaarige og ihærdige Anstrængelser var det altsaa ikke lykkedes mig at aabne de styrendes og de sagkyndiges Øjne for den Kendsgerning, der nu lyser for alle, at der er andet, at forsvare om København end Land og Sø. Der var altsaa ingen af dem, hvis Mening havde Vægt, der forstod, at selv om der smeddes en Ring af Jern uden om Byen, saa er København dog en fuldstændig aaben By opad. I Betænkningen nævnedes end ikke Begrebet Luftforsvar, og det skønt den fremkom i en Tid, da vor sydlige Nabo arbejdede med Begejstring og Energi paa de mange Problemer, hvis Løsning mere og mere vil komplicere al Krigsførelse ved Inddragningen af den tredje Dimension i Strategien, nemlig den vertikale.

Den Tid, jeg i Sommermaanederne 1908 havde tilovers fra min Tjeneste og mit frivillige Arbejde ved Ballonafdelingen, benyttede jeg til Foredrag i militære og civile Foreninger og til Agitationsmøder paa forskellige Steder i Byen. Men jeg fandt intet Gehør. Man fandt, at min Udvikling af de senere Aars kæmpemæssige Fremskridt paa den militære Aeronautiks Omraade og af deres fremtidige Konsekvenser var underbygget med stor Viden og Indsigt paa mit specielle Interessefelt, at den var klar og logisk, men klar og logisk som saa mange andre fixe Ideer. Man saa i mig en Mand, der har forset sig paa de store Afstande i Tid og Rum, som har forslugt sig paa de store, svævende Regnestykker, en Mand, der anticiperer Fremtiden og glemmer status quo.

Jeg kom i Miskredit i Ministeriet og i Hærledelsen. Regeringsbladene og den forsvarsvenlige Presses Spalter lukkedes for mig. De frisindede Blade fulgte Trop. Selv Smaabladene tog Parolen hos de store.

Mine nærmeste søgte at overbevise mig om, at jeg sinkede og modvirkede Agitationen for det, der foreløbigt laa for, Københavns horisontale Forsvar, og at min Fædrelandskærlighed var af kompromitterende Art.

Da dette ikke hjalp, blev jeg stemplet som Usurpator. Jeg blev betragtet med den samme Fjendtlighed som den, hvormed Folk i Tidernes Løb har betragtet Dampmaskinernes, Jernbanernes, Cyclernes og Automobilernes Talsmænd.

Jeg var netop blevet truet med Afsked af Tjenesten, da den Begivenhed, der blev mit Livs Vendepunkt, indtraf. Under Kongerevuen paa Skullerup Mark styrtede jeg med Hesten, da vi passerede tilbage forbi Kongen i March-March, og hele Batteriet gik over mig.

Jeg blev i lemlæstet Tilstand trukket ud under en væltet Forstilling. Jeg mistede det ene Øje og det ene Ben. I lang Tid laa jeg og svævede mellem Liv og Død, og da jeg endelig kom ud af Hospitalet og fik min Afsked, var mit Slag tabt, og jeg var med min knappe Pension, min Gæld og min manglende Førlighed henvist til en ubemærket og tilbagetrukken Tilværelse i en lille to Værelses Ungkarlelejlighed paa Nørrebro.

Som sagt, ogsaa for andre end mig var Aaret 1908 et Vendepunkt. Det var i 1908, at Danmarks mægtigste Politiker „af sig selv", som Bladene skrev, gik op ad Raadhusets Trappe for at angive sig som skyldig i Falsk. Han gik ikke af sig selv! Han gik derop, fordi Nationens Samvittighed i Hemmelighed tvang ham, dens onde Aand, til det.

Det var ikke en Mand, der forsvandt fra den danske Histories Skueplads den Dag. Det var en Tidsaand, der udskiltes af Folkebevidstheden, det var den danske Parlamentarismes tungeste Bundfald, der sank, for at give Plads for den Politik, der nu i ti Aar har været vort Lands Politik, den aabenlyse Kamp mellem Ideer og Livsanskuelser, den Politik, der, skønt dens partielle Blindhed førte os til Afgrundens Rand, endnu er vort Haab og vort Liv.

Det var en gennemgribende Renselse over hele Linjen, baade indadtil og udadtil. Folket stilede mod nye og renere Maal end de, der tidligere dikteredes af nogle enkeltes umættelige Havesyge og Magtbegær. I denne Stræben hentede Landets Indbyggere ny Livskraft. Og den frodige indre Vækst, der jo iøvrigt kom til at gaa Side om Side med en ligesaa bemærkelsesværdig vital Fremgang i de andre europæiske Nationer, havde en materiel Virkning, som man nogle Aar i Forvejen havde været ude af Stand til at forudse.

Den socialistiske Bevægelse, den stadigt mere omfattende og mere indgaaende Verdenskommunikation, det større sproglige Fællesskab, internationale Bevægelser paa mange andre Felter, Folkenes heraf flydende mere intime Forstaaelse af hinanden, alle disse Ting havde tilsyneladende forenet sig mod det fælles Maal, at realisere en ældgammel Tanke om en enig Menneskehed, om Udslettelse af alle nationale Skel. Men vi var ikke saa langt fremme, som vi troede. Folkene var endnu ikke modne til at gaa op i den største af alle Fremtidsideer: Verdensfreden.

Den moralske Fornyelse Landene over, som Aaret 1908 blev Indledningen til, førte ingen Fredstanker i sit Skød. Den genvakte Tro paa de politiske Programmer, paa Idealerne og paa Førerne kom til at vokse parallelt med større nationalt Sammenhold, med nye folkelige Bevægelser, med uanet økonomisk Opblomstring, men ikke med nogen ny Sejrsgang for Menneskekærlighedens Ide.

Tidens Tegn var national Koncentration.

Selve det store Opsving indenfor Folkene finder sin delvise Forklaring i og forklarer delvist det 20. Aarhundredes største Fænomen: den store individuelle Selvtillid og Optimisme, Fordoblingen af den enkeltes Arbejdsevne. Det er som Europas Nationer, hver for sig, i disse første mindeværdige Aar efter 1908 har fundet nye Kilder til Fornyelse og Kraftudfoldelse.

I disse Aar gik det kun langsomt fremad med Københavns Befæstning. Man havde i 1909 opnaaet Overenskomst om en mindre Forøgelse af Flaaden og om Bestykning og Modernisering af nogle Forter til Landsiden.

I økonomisk og kulturel Henseende gik Danmark som sagt fremad med Kæmpeskridt. En vigtig Faktor i den almindelige Fremgang var Tingenes Vedtagelse i 1910 af Kvindevalgretsloven. Mod denne Lov i den radikale Form, under hvilken den blev vedtaget, havde den moderate Regering ydet en vis passiv Modstand, og ved de ordinære Valg i 1913 faldt Ministeriet for et uventet Pres fra det nye kvindelige Vælgerfolks Side.

Det var kort efter Ministerskiftet, at Kejseren udslyngede sin historiske Trusel mod Danmark. Anledningen var som bekendt den, at det dansk-østasiatiske Selskab fra tyske Dampskibsselskaber havde erobret en Del af Kabotagefarten paa de tyske Kolonier i Vestafrika.

Truslen lød i sin uforglemmelige og karakteristiske Aabenhed saaledes:

„Det danske Hus bør begrænse sine Undersaatters Aktivitet og respektere andre Magters Interessesfærer, hvis Huset ellers endnu stræber efter at bevare sit Lands Integritet."

Vi kender nu de diplomatiske Forhandlinger, som indledede s i Anledning af denne Udtalelse, der faldt ved en Flaadeindvielse i Kiel. Den fik officiel Bekræftelse og afstedkom et aabent Brud mellem de to Landes Fyrstehuse. England og Frankrig nægtede at paatage sig nogen Garanti overfor Danmark, med mindre Regeringen forpligtede sig til at befæste Sjælland og omliggende Øer forsvarligt og yderligere forøge Flaaden i Forhold til den kommercielle og økonomiske Fremgang, der havde fundet Sted i Landet.

Desværre var disse Magter lige saa blinde for en virkelig effektiv Forsvarsmetode som vore egne sagkyndige. I Traktaten blev der kun indført ganske vage og negligable Punkter om „eventuelle" Foranstaltninger til vertikalt Forsvar.

Aarsagen til denne engelsk-fransk-danske Misopfattelse paa et enkelt Punkt maa delvis søges i den Række af Uheld, der i Løbet af de forudgaaende Aar havde ledsaget de franske og engelske aeronautiske Experimenter.

Det var et Luftskib af fransk Oprindelse, der under Balkankrigen i 1909 i Slaget ved Tirnava, Rumæniens gamle Hovedstad, fra en Højde af henved 4000 Meter, blev plukket ned af en rumænsk Fæstningshaubitz, før den endnu havde faaet Tid til, foruden en kortvarrig Observationstjeneste, at gøre anden Nytte, end at kaste nogle faa Shrapnells ned langs en rumænsk Skyttekæde. Luftskibet var iøvrigt set fra et militært Standpunkt højst ufuldkomment. Det manglede blandt andre vigtige Organismer, et hensigtsmæssigt Lancerrør, og Højdeforandrings-Mekanismen var altfor langsomt virkende og omstændelig.

Dette tekniske Nederlag i 1909 i Forening med en Række paafølgende Uheld gav Stødet til, at Luftbyggeriet i England og Frankrig kom til at føre en i Forhold til den almindelige Fremgang

meget tilbageskudt Tilværelse. Mens man hidtil i disse Lande ligesom i Tyskland havde arbejdet med stor Iver paa dette Felt, begyndte man nu at finde uoverstigelige teoretiske Hindringer for Opgavens Løsning.

Fordringen til stor Navigationshøjde og den deraf følgende Nødvendighed af meget tunge Projektiler, fandtes uforenelig med de største da konstruerede Luftskibes Løfteevne og med de foreløbigt opnaaede Midler til Stigningsbegrænsning under Skudløsningen. Man manglede tilstrækkeligt sikre og under Navigationen automatisk virkende og selvregistrerende astronomiske, magnetiske og meteorologiske Orienteringsmidler. Saasnart man havde løst en Opgive, syntes denne Løsning at aabne en uoverskuelig Udsigt over nye Problemrækker.

Skønt jeg tilfulde ser hvorledes Sagerne saaledes udviklede sig, er denne Mathed i Opfattelsen af et militær-teknisk Spørgsmaal af yderste Vigtighed i en fysisk og kulturel Opkomstperiode som den foreliggende, fuldstændig ubegribelig for mig. Der er dem, der finder Forklaringen paa denne Gaade, i den Energi, de to Lande har ofret paa Studiet og Nyttiggørelsen af Magnetisme og Elektricitet. For mig tjener det store og i Sandhed rosværdige og forbavsende Opsving, som de to Lande paa disse Felter kan vise hen til, kun til yderligere at bekræfte og forøge min Forbavselse over at Aeronautikken i disse Aar er blevet trængt i Baggrunden. Og Sagen bliver mig endnu mere uforklarlig, naar jeg ser længere tilbage og trækker det Faktum frem, at Franskmænd og Angelsachsere i over hundrede Aar efter Maubeuge, Charleroi, Fleurus og Maintz her har været Foregangsmænd. Den, der har studeret Ballonens Anvendelse i den amerikanske Secessionskrig, i den fransk-tyske Krig og i Boerkrigen, skulde forsværge, at Frankrig og England i 1918 skulde være kommet til det Resultat, at Aerostaten kun findes anvendelig til Observations- og Meldingstjeneste, at Arbejdet paa Opfindelsen af Luftskyts og Luftammunition i dette Aar næsten var gaaet i Staa, og at de to Magter i 1918 befandt sig blottede for virkelig værdifuldt Luftmateriel.

Tiderne skifter! Den franske Hærs aeronautiske Skole i Meudon blev lukket i 1799 og genaabnet i 1871. Var Begivenhederne i 1918 ikke indtrufne, er det ikke usandsynligt, at Verden igen havde faaet at se den franske Luftskipperskole falde for Tidens skiftende Synsmaader.

Helt anderledes gik det som sagt i Tyskland. Ogsaa i aero-teknisk Henseende havde 1908 her haft gennemgribende Betydning, selv om det øvrige Europa indtil i Aar har været delvis blindt for denne Kendsgerning.

Det var i 1908, at Luftens Erobring var begyndt at blive, hvad den er endnu, germansk Nationalsag. I de efterfølgende Aar havde Zeppelin, hvis Alder endnu ikke syntes at trykke ham, sammen med Parzival arbejdet paa det store Ballonværft ved Potsdam, og de to Opfindere disponerede i disse Aar over stadigt voksende Kapitaler indsamlede gennem Nationalsubskriptioner.

Deres Arbejde blev drevet med stor Hemmelighedsfuldhed, og allehaande Rygter har i Aarenes Løb bidraget til at forvirre Verdens Mening om, hvad der gik for sig i det kæmpemæssige, skarpt bevogtede Potsdammer Ballonhus og de tilstødende Laboratorier og Værksteder.

Rygterne sagde jo i Reglen, at Forsøgene mislykkedes, og at Tyskland til ingen Nytte offrede Millioner paa en fiks Ide. Man mente med et Skuldertræk, at den højtflyvende Grille var betegnende for Hulheden i det tyske Geni.

Vi andre kender jo nu denne Grilles Rækkevidde.

Jeg for mit Vedkommende har aldrig undervurderet den. Dertil har jeg faaet et for dybt Indblik i det tyske Folks vaagne og dybe Vilje. De senere Aars pangermanske Bevægelse i Tyskland stiler mod saa høje Maal og vokser ud af saa dyb en Kraft, at Løsningen af et aroeteknisk Problem synes uendelig lille i Sammenligning.

Da jeg saa, at der var Udsigter for Forsvarssagens Fremme, forsøgte jeg atter ved udførlige Skrivelser at paavirke Krigsministeriet til Forstaaelse af Faren, der truede København. Jeg paaviste atter, at Byen, trods sine Forter og sin Flaade, dog er en aaben By. Jeg indsendte en omhyggelig gennemtænkt, paa indgaaende Kendskab til Forholdene grundet Luftforsvarsplan, gaaende ud paa Offringen af nogle faa Millioner til Anskaffelse af særligt konstruerede, højtrækkende Kanoner og af smaa højtgaaende og hurtigtflyvende, med let Forsvars-Skyts, Lanceapparater og passende Faldammunition forsynede Luftvagtskibe, der kunde være i Stand til i det mindste at gøre Farvandet over København usikkert for en flyvende Fjende.

Alt forgæves! Oleum perdidisti!

Saa stærk — og dog saa blind — var den genopvaagnende Nationalfølelse i Danmark, saa peremptoriske Frankrigs og Englands Ønsker, og saa stor en Autoritet havde det radikale Parti faaet siden Indførelsen af Kvindevalgretten, at da den radikale Forsvarsminister indbragte sit store Forslag til en Generalbefæstning af København og de udsatte Kyster, en større Flaadeudvidelse og en ny Hærlov, blev det, trods energisk Modstand fra det gamle Højrepartis Side, hurtigt vedtaget i begge Ting.

Truslen havde virket. Det danske Folk rejste sig som een Mand til Udfoldelse af alle sine nysudsprunge Evner, med Blikket rettet mod det ene Maal: at styrke sig til Kamp for Uafhængigheden.

Jeg sad paa min Fjerdesal i Slotsgade og fulgte, saavidt min knappe Pension og Hensynet til min Gælds Afbetaling og min Krops Ernæring tillod mig, gennem Bøger og Blade Forholdene, som de udviklede sig her hjemme og ude, og jeg ventede spændt paa, hvad der vilde ske.

Jeg vil indrømme nu, at jeg aldrig følte mit Folks Blindhed paa Forsvarets Omraade som ublandet Ulykke. Thi midt i mit Mismod nød jeg fra Tid til anden i fulde Drag den ædle Begejstrings Rus, der gik over Landet og befrugtede Sindene. Aldrig har et Folk elsket deres Land, som mine Landsmænd elskede deres i disse uforglemmelige Aar.

I denne Begejstring druknede enhver Spire til Misfornøjelse og Kritik. Ingensinde har Forhandlingerne paa Tinge været regulerede af saa uegennyttige Motiver som da, ingensinde har det offentlige, det økonomiske, det kommunale, det politiske og det kulturelle Liv i Danmark været præget af en saa værdig Alvor som i disse forunderlige fem Aar efter Valgene i 1913, disse Aar, i hvilke vi stadig levede med Krigserklæringen hængende over Hovedet paa os, da alle Europas Lande laa paa Spring for at styrte sig over hinanden eller sprænge hinanden til Hjælp.

Overalt og næsten paa alle Felter blev der arbejdet med fordoblet Energi og Lyst. Finansverdenen og Handelsstanden førte under de nye Ideers Fane Danmark ind i en Tilstand af økonomisk Velstand, der forbavsede os, uden dog at gaa os til Hovedet. Byernes Raad i Forening med allehaande faglige Sammenslutninger bragte Bygge- og Expropriationsforhold, Skattevæsen, Næringsliv, Industridrift og Kommunalhygiejne ind i nye Spor, der nødvendigvis maatte konso-

lidere og forøge Velstanden. Og Bønderne! Hvor mange Millioner om Aaret beriges Danmark ikke gennem den vaagne Flid, der i disse Aar har præget Arbejdet paa Landet. Der existerer ikke en Gaard i Landet, hvis Marker ikke er omhyggeligt lugede, hvis Jorder ikke er systematisk drænede og gravede. Landøkonomien har i faa Aar gjort Danmark til et Mønsterland. Rationel Jordbehandling, Sædvalg og Tilsaaning, grundige Gødningsmetoder, nye Fodringssystemer i Forening med heldige Produktafsætningsvilkaar har forøget den danske Jords Værdi med det dobbelte. Den offentlige, private og huslige Økonomi er gennemført i de mindste Enkeltheder. Befolkningstilvæksten er i stadig Stigen.

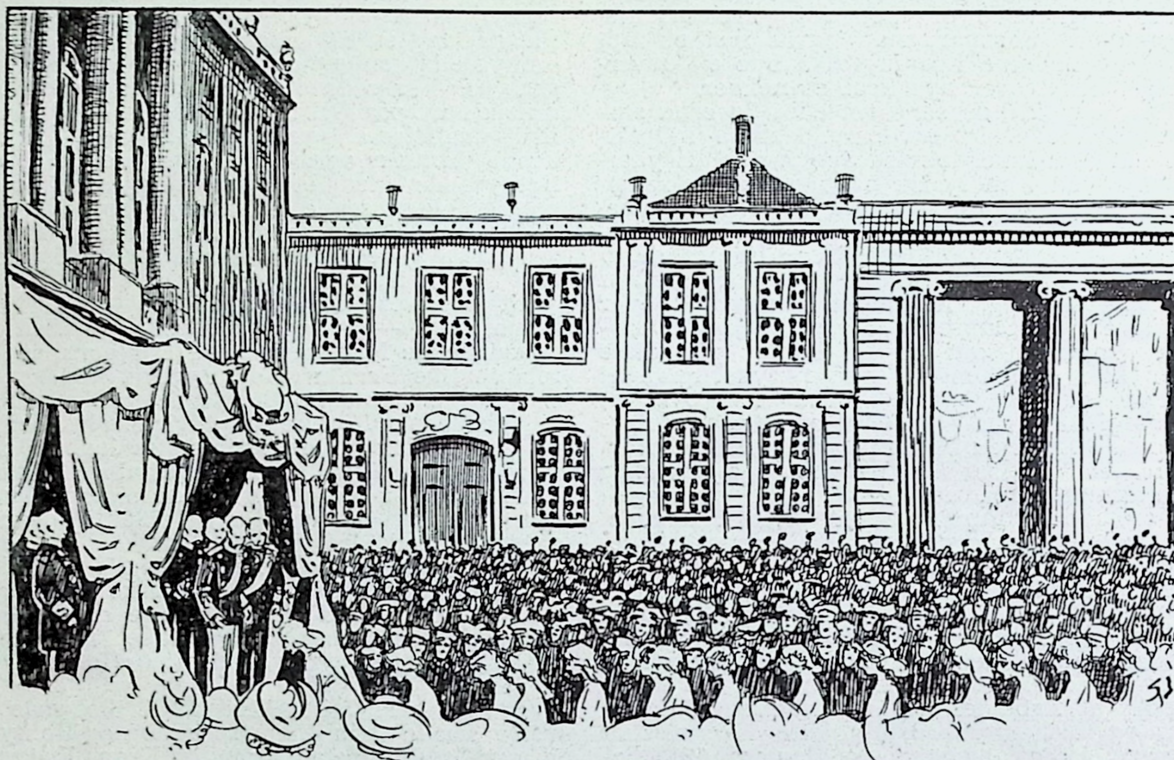
Statskassen fyldtes, og Enkelmands Offervillighed naaede ukendte Grænser. Intet Under, at Krigsministeriet saa sig i Stand til at fremme Arbejderne paa Landets Forsvar efter en Maalestok, som det selv under de kortvarige Rigsdagsforhandlinger i 1913 om de nye militære Love ikke havde drømt om.

Det var blevet vedtaget i Tingene, at en Del af Udgifterne til de store Forsvarsarbejder skulde søges dækkede ved en Folkeindsamling, og Opfordringer desangaaende gik Landet over gennem Presse og allehaande Foreninger.

Hvem husker ikke med Glæde Opraabet til Danmarks Kvinder om at afgive deres Smykker, og den store Dag, da Deputationer fra alle Landets kvindelige Vælgerforeninger paa Raadhuspladsen samlede sig i en af de skønneste Processioner, jeg i mit Liv har set. De var allesammen unge med blottede Hoveder, klædte i hvidt Mull med røde Skærf, og hver enkelt bar en Vidjekurv, fyldt med Juveler. Jeg fulgte selv Optoget, humpende paa mit Træben. Vi gik ned gennem den jublende By, ad Kongens Nytorv, Bredgade, St. Annæplads, Amaliegade til den gamle Slotsplads, hvor Smykkerne blev kastet i Dynge foran Kongen, der stod midt mellem sine Ministre paa en for Øjemedet rejst Tribune. Den Dag blev der nedlagt for 50 Millioner Kroner Smykker paa Amalienborgs Stenbro. Blandt de andre Smykker fandtes alle Landets Vielsesringe, ogsaa Mændenes. Værdien af dem alene beløb sig til 5 Millioner.

Den Dag glemte jeg, at det altsammen var unyttigt, siden mit vaagnende Folk dog var blindt for det vigtigste, og jeg græd af Glæde som de tusinde andre.

Jeg saa ogsaa Børnenes Landsprocession, da den Dagen efter mødte med Sparepengene. Jeg var tilstede ved Modtagelsen af den dansk-amerikanske Deputation, da den gik i Land i Frihavnen for at overbringe Regeringen vore amerikanske Landsmænds ødsle Bidrag.

... hvor Smykkerne blev kastet i Dynge foran Kongen, der stod midt imellem sine Ministre paa en for Øjemedet rejst Tribune.

Det var virkeligt den Gang, som om Landets Kilder var uudtømmelige.

Der blev bygget nye Forter foran de gamle. Enceinten og de gamle Forter blev bestykkede med fuldt moderne og rigeligt Skyts. Oversvømmelsesterrainet blev udvidet ved storslaaede Kanalanlæg. Terrainet foran Fæstningsringen blev minutiøst kortlagt. Dobbeltsporede Ringbaner for Befordring af Materiel og Mandskab forbandt Øresund med Køge Bugt bag Forsvarslinjerne. Flaaden fordobledes. Den nye Hærlov og Dannelsen af talløse Frikorps satte Ledelsen i Stand til at bemande Forter og Flaade og holde Byen i permanent Forsvarstilstand. Storebælt, Langeland, Lolland, Falster blev befæstede. I Bælter og Sund laa kampberedte Flaadeeskadrer. Et kraftigt Minespærringsmateriale laa beredt.

Af Luftmateriel derimod besad vi, foruden nogle faa private og militære Balloner, kun et eneste, allerede forældet Luftskib, der var købt i Frankrig. Det var uarmeret og kun beregnet paa Efterretningstjeneste ved København. Det havde dog visse gode Egenskaber. Ballonhylstret saavel som Gascellerne var af meget let og dog stærkt Silketøj. Det var af den saakaldte halvstive Type med sammenhængende Længdespanter i Ballonens Underflade. Ballonens Form

var derfor næsten cylindrisk, om end ikke af saa regelmæssig en Form som de helt stive Systemer. I Forhold til sin ringe Størrelse havde det som Følge af sit Aluminiumsstels Lethed en anseelig Bæreevne. Det var i Besiddelse af en meget stærk Maskine og stor Flyvehastighed. Men Højdeændringen var udelukkende, som ved de gamle Systemer, baseret paa Ballastkastning, Gasudladning og Anvendelse af Højdestyreapparaterne. Det holdtes i stadig flyvefærdig Stand ved den lille aeronautiske Station bag Vestfronten ved Roskildevejen.

Hvor forsømt og tilsidesat denne Side af vor Udrustning var, hvor ringeagtet vort Luftmateriel var og hvor lidet Forstaaelsen af Luften som strategisk Gebet var i vor Hærledelse, understreges yderligere, naar jeg nu fremdrager det Faktum, at vi næsten var blottede for Luftammunition. Fra Tid til anden var der blevet gjort Forsøg med franske og engelske Haandgranater, men disse Forsøg havde bragt saa ringe Udbytte, at de havde mistet Interessen. Jeg, der havde fulgt nøje med Udviklingen paa dette Omraade, blev derfor i 1917 glad overrasket ved at høre, at Ministeriet havde indkøbt 30 Stykker af den i Østrig fabrikerede nye donauske Haandgranat.

Denne Granat, som jeg nøje havde studeret i tyske og østrigske militær-tekniske Blade, var en kraftigt exploderende Brisantgranat med nøjagtigt virkende elektriske Brandrør. Først senere har jeg faaet at vide, at den østrigske Fabrik, der fabrikerede den, blev drevet for tyske Penge, og at dens Fabrikation og de utallige Forbedringer, den undergik i Aarenes Løb, kun skulde tjene til at aflede Interessen fra langt mere fremskredne Opfindelser.

Jeg foretog den Gang jævnlige Spadsereture til den aeronautiske Station ved Vestfronten, og jeg bivaanede de fleste Opstigninger, men aldrig et eneste Forsøg med den donauske Haandgranat.

Jeg spurgte endog en Dag Kaptajnen, der førte Luftskibet, „Fædrelandet", som det hed, hvorfor der ikke blev gjort Forsøg med den donauske Haandgranat.

„Det er noget Humbug. De duer ikke," sagde han.

„De duer," sagde jeg. „Jeg kender dem."

Han smilede, dette forbandede Sagkyndighedens Smil, som jeg har mødt overalt, og som gør mig rasende ved sin Uindtagelighed.

Saaledes stod Sagerne i 1918.

Jeg har i det foregaaende søgt at anskueliggøre den historiske Udvikling, der adskiller os fra Mærkeaaret 1908. Inden jeg gaar over til Beskrivelsen af selve Katastrofen, giver jeg, særlig til Vejledning for dem, der ikke paa nært Hold har haft Lejlighed til at følge Københavns Vækst i de forløbne Aar, en kort Skildring af Byen, som den saa ud i Forsommeren 1918.

Den har jo desværre siden da, i hvert Fald paa et centralt Punkt, delvis forandret Fysiognomi.

Paa Slotsholmen ligger det nye Christiansborg Slot med Bolig for det kongelige Hus, med Lokaler for Højesteret, Rigsret og Rigsdag. Ved Siden af det paa den gamle Kancellibygnings og Bibliotekets Grund ligger det kolossale Palads, der i Løbet af fem Aar er vokset op af Jorden, og som indeholder Ministeriernes og Hærledelsens Kontorer, Arkiverne og Statens Biblioteker. Blandt Bygningens Lokaler er den saakaldte Ministerstue og Hærledelsens enorme Centralsal berømte. Særlig den sidste betragtes med Rette som enestaaende i sin Slags og som et af Rigets fornemste Klenodier. I denne Centralsal findes de tolv svære, lave Egetræsborde, der, adskilte ved alenbrede Mellemrum, i Felter bærer det store Kromorelief-Kort over Sjælland med omliggende Farvande. Bordene bærer, fremstillet i Bly, Billeder af Hærens og Flaadens Enheder, og det er paa disse Borde, Krigen skal udspilles. I denne Sal staar Hærens og Flaadens Overledelse gennem Telefon, Traadtelegraf og traadløs Telegraf i direkte Forbindelse med hvert enkelt Fort, hver enkelt Afdeling og hver enkelt Flaadeeskadre. Salens pragtfulde Udstyr og dens kostbare Materiel, dens Panserværg og Panserloft er en Nationalgave til Hæren.

Selve Bygningen, „Landets Hus", som den hedder, er iøvrigt med sine beundrede joniske Marmorsøjler, sin pragtfulde Frontspice og sin store Balkon, fra hvilken Regeringens Mænd ved Lejlighed har talt til uoverskuelige Folkemasser, Københavns smukkeste og mest beundrede Bygning.

Ogsaa Kongens Nytorv har om ikke ganske forandret Udseende, saa dog Karakter. I det gamle Erichsens Palæ findes nu Statens Brugsforening for Indkøb og Salg af Manufakturvarer. Charlottenborg er blevet indrettet til Gesandtskabshotel, idet Udstillingen nu har faaet Lokaler i den store, nye Salon paa det gamle Ladegaardsterrain. Midt paa Torvet, hvor tidligere den grimme Hest stod, ligger nu Cafe „Hesten", en to Etager høj taarnagtig Bygning, fra hvis Tagaltan Tonerne fra et stort Orkester i Eftermiddagstimerne lyder ud over Torvet, og ved hvis Krans af Smaaborde Folk nyder de lune Sommeraftner.

Ogsaa paa Gammeltorv har Aarenes frodige Virksomhed sat sit Præg. For Enden af Torvet ved Siden af det gamle Raadhus staar nu den allerede tre Aar gamle Telegrafstation. I Pragtbygningen, som har afløst de gamle Huse mod Bysiden, huses nu „Berlingske Tidende", der under det radikale Regimente mere og mere er blevet Uroen i Danmarks kulturelle Liv.

En Del af de indre Bykvarterer har forandret Udseende. Brøndstrædekvarteret, som det hed i sin Tid, er ombygget, Nørrevold ligeledes. Aborreparken er bebygget. De gamle Militær-Kaserner er forsvundne for store, elegante private og kommunale Ejendomme.

Paa den gamle Hovedbanegaards Grund ligger nu det nye Hotelpalæ „Alexandra Palace". Hele Jernbane- og Ladegaardsterrainet er fuldt bebygget. De grimme Bygninger langs Søerne fra Firserne i sidste Aarhundrede har allerede maattet vige Pladsen for de talrige Rigmænds pragtfulde Privatboliger.

Tværs gennem Byen gaar Boulevardbanen, der forbinder den nye Hovedbanegaard med Østerbro Station. Sporvejslinjerne er forlængede ud til de i Byens Udkanter beliggende Kaserner og til Fæstningsværkerne.

Søger vi derud ad, finder vi, at Roskildevej, Smallegade, Brøndshøjvej, Borups Allé, Tagensvej og de mellemliggende Arealer er fuldt bebyggede.

Alt sammen Vidne om en Periode af voldsom Aktivitet.

Ogsaa Borgerne i Byen bidrager deres til at forandre Byens gamle Fysiognomi, som vi husker det fra Aarhundredets Begyndelse. Allerede Spændingen, der fulgte efter den resultatløse Berlinerkongres, som fremkaldtes af Balkankrigen i 1909, tegnede sig tydeligt i Indbyggernes Ansigter og Væsen, men det karakteristiske Træk af vaagen Anspændthed, der kom til at præge Københavns Folkeaasyn, pointeredes først klart og iøjnefaldende ved den kejserlige Trudsel og den uafbrudte Udsigt til pludseligt Fredsbrud, vi levede under i de følgende fem Aar.

I Begyndelsen af Sommeren 1918, da vi alle-

sammen havde Følelsen af, at det maatte og skulde bryde løs, begyndte jeg, trods den Plage, det altid har været for mig, en endnu livskraftig Mand, at maatte gaa med Træben, at foretage mig daglige Spadsereture ind gennem Byen i Middagstiden, og jeg maa sige, at jeg, skønt jeg stadig havde levet i København, dog blev slaaet af den store Forandring hos mine Bysbørn.

Ikke saadan at forstaa, at de skulde have mistet deres gamle gode Humør. Tværtimod!

Men der var en ny Undergrund i den almindelige Stemning. Humøret var af en særegen explosiv og krigerisk Art. Man kunde se paa dem, at de gik med Katastrofen over sig, og at de var rede til at offre alt, maaske med en Spøg paa Læben. I deres Ansigter saa jeg Varslet om det store europæiske Opgør foruden en for mig sørgelig Overbevisning om, at alt, hvad Mænd kan gøre, for at forberede sig, var gjort.

En By har kun saadant et Ansigt, naar den ikke længer frygter Afgrunden, fordi den har sat hele sin Sjæl ind paa at styrke sit Øje mod den store Svimmelhed.

Jeg har aldrig set Strøget som da.

Der var næsten ingen Udlændinge paa Gaden. Derimod var der en Masse Uniformer. Soldater, uniformerede Studenter, uniformerede Medlemmer af Handelsstandens frivillige Forsvarskor, af Kunstakademiets Riffelkorps, af Telefonarbejdernes Rekylkompagni, af det kvindelige Frikorps, og hvad nu alle de nye Afdelinger, der har dannet sig i Aarenes Løb, hedder.

„Leve Kongen! Leve Hæren! Leve Flaaden!"

Der var mange flere smukke Kvinder paa Gaden end i min Tid, og der var en Glans i deres Blik,der undertiden gav mig en Følelse af at færdes i en Sfære af permanent Masseforelskelse.

Men det var ikke for at flirte, at alle disse Mænd og Kvinder passerede gennem Gaden. Jeg lyttede til Mændenes Samtaler. De drejede sig ikke længer om en allestedsnærværende: Hun. Jeg lyttede til Kvindernes, og jeg hørte ikke længer det bevingede: Han, skønt det læstes i alle de straalende Blikke. Det, jeg hørte, var mest alvorlige Samtaler om det ene: Krigen, den store, kommende Dag.

Man kunde se paa disse Mænd, at de betjente Vaaben, at de havde deres bestemte Plads paa en Post, i et Geled, ved en Kanon, og at der stod maalbevidste Kvinder bag dem.

Den 7de Juli ved Middagstid gik jeg som sædvanligt min Tur fra Nørrebro, gennem Købmagergade, ad Østergade, op til Kongens Nytorv, hvor jeg den Dag satte mig udenfor Cafe „Hesten" ved et Bord, der netop blev ledigt, da jeg kom.

Byen var ualmindelig urolig. Jeg havde endog paa min Vej hørt Rygter om, at Krigserklæringen kunde ventes inden Aften. Ved Boulevardbanestationen paa Hjørnet af Frederiksborggade havde jeg set et Tog afsætte flere hundrede hjemvendende Landliggere, og af de mange brune Ansigter paa Strøget og foran Cafe „Hesten" kunde jeg slutte mig til, at Folk allerede var flyttet ind i stor Mængde.

Ved Bordet ved Siden af mit sad to Generaler i Uniform sammen med et Par yngre Stabsofficerer. En Oberstløjtnant af Generalstaben kom ud fra Kafeen, og jeg hørte ham sige til en af Generalerne med et Smil:

„Jeg har ringet op i Ministeriet. Man mener mod Aften."

Det blev sagt saa højt, at en civil Herre, der sad paa den anden Side af dem, ogsaa hørte det. Hemmeligheds-kræmmeri har vi jo ikke meget tilbage af.

Den civile Herre sagde højt med Øjne, der flammede:

„Vi er rede!"

Generalen, som Ordene var blevet henvendt til, smilede næsten lykkeligt, forekom det mig, vendte sig mod den civile og sagde med bevæget Stemme:

„Ja, Gudskelov, min Herre. Det er vi!"

Generalen havde talt saa højt, at der var blevet stille ved de nærmeste Borde. Den civile Herre, som jeg nu genkendte som en gammel Skolekammerat, Indehaver af en Silkevareforretning i Frederiksberggade, sprang op, rev sin Hat af og raabte med halvkvalt Stemme:

„Leve Danmark!"

Officererne rejste sig med blottede Hoveder, de spadserende paa de skraa Fliser fra Østergade stod stille og tog Hatten af, og Torvet genlød af rungende Hurraraab, der ingen Ende vilde faa.

Da der atter blev Ørenlyd, var der En ovre paa Hjørnet af Østergade, der raabte:

„Leve Kongen! Leve Hæren! Leve Flaaden!"

Det var gribende. Vi græd som Børn.

Saadan var Stemningen, Dagen før en af de mindeværdigste Dage i Danmarks Historie.

Jeg sad hjemme i Slotsgade, da Budskabet spredtes over Byen. Det kom pr. Cykle og Sporvogn, thi Telegraf- og Telefonstation var blevet lukkede.

Det lød saaledes:

Danmark havde i Eftermiddagens Løb telegrafisk nægtet at slutte sig til den af Tyskland propagerede pangermanske Alliance mod Rusland og de romanske Lande. Danmark havde ligesom England og Norge erklæret at være fast

bestemt paa ikke at slutte sig til Alliancen. Klokken 9 havde Tyskland erklæret Krigen, efter at den tyske Gesandt havde forladt Byen med Gedsertoget.

Alle vaabenbærende Mænd skyndte sig op til Nørrebro for at komme med Sporvognen til Forsvarslinjen, til Samlingssteder og Depoter. Slotsgade blev som en stor Fællesstue. I alle Døre og Porte, paa Fortove og Gadehjørner stod Folk og talte sammen. Fra Vinduerne i den ene Husrække raabtes der til fremmede Folk i den anden. Min Genbo, den gamle pensionerede Skolelærer, raabte over til mig:

„Gid man var ung!"

„Gid jeg ikke havde Træben!" svarede jeg.

Bageren, der stod nede i sin aabne Butiksdør, hørte det og skreg:

„Hurra for den gamle Kaptajn!"

Og Konerne og Drengene og de Mænd, der stod, gentog hans Raab.

Det varede længe, inden man fik talt sig træt den Aften. Klokken var tolv, da de sidste endelig besluttede sig til at krybe op i Husene. De faldt formodentlig i Søvn overbeviste om, at Danmarks Hovedstad var uindtagelig som en Klippe, og utaalmodige efter at vaagne og modtage de første Meldinger om Nattens Søslag.

Jeg var allerede paa Benene igen Klokken 5, og da jeg gik til Vinduet, saa jeg, at Mænd, Kvinder og Børn allerede hastede op mod Nørrebro. Jeg raabte ned, om der var noget nyt, og fik Nej til Svar.

Jeg klædte mig paa, satte mit Ordensbaand i Knaphullet, gik ned paa Gaden og fulgte Strømmen indad. Paa Vejen mødte vi enkelte Mænd. der ikke havde været i Seng om Natten, og som nu, trætte af at vente paa de første Krigsefterretninger udenfor „Landets Hus", hastede hjemad for at nyde nogle Timers Søvn. De fortalte os, at man efter de sidste Opslag i Ledelsens store Frontvindue endnu intet vidste om Fjendens Bevægelser.

Det var en taaget Morgenstund. Skønt alle var paa Benene, og Gaden genlød af alle de mange Skridt, havde jeg dog en Følelse af, at Byen kun var halvvaagen. Det var lyst, men Solen manglede. Der vrimlede en Masse Mennesker op fra Boulevardbanestationen. Man fortalte os, at Togene havde løbet hele Natten, og at der endnu stod Masser af Mennesker inde paa Stationerne langs Kyst- og Nordbane.

Vi var blevet et helt lille Selskab, der fulgtes ad ind gennem Byen, en ung Hørkræmmer fra Gartnergade, som haltede, og derfor var Non-Kombattant, en ældre Fuldmægtig fra en Fabrik i Brøndshøj og jeg.

Da vi naaede Højbroplads, var der fuldt af Mennesker. Vi slap dog frem, takket være Hørkræmmeren, naaede over Højbro og fik trængt os igennem den tæt stuvede Mængde hen til Frederik den Syvendes Statue foran Slottet. Her maatte vi standse. Folk stod saa tæt, at det med Nød og Næppe lykkedes nogle enkelte Sporvogne at køre igennem.

Fra Gittersoklen kunde jeg se ud over et vældigt Hav af Hoveder. Slotspladsen, Slotsholmsgade, Holmens Bro, Holmens Kanal, Stranden paa den anden Side af Kanalen, helt op til Højbroplads var fuld af Mennesker. Det saa besynderligt ud i Taagen.

De fleste var Mænd, gamle og ældre, kun faa yngre, men der var ogsaa en Mængde Kvinder og mange Børn, særligt Drenge. Allehaande løse Rygter løb fra Mund til Mund. Der taltes om, at Efterretningerne lod vente saa længe paa sig, fordi Fjenden ikke turde angribe. Fæstningen var uindtagelig, og Felttoget vilde blive et uhjælpeligt Nederlag for Tyskland, naar England og Rusland Dagen efter fik landsat Tropper og bragt den tyske Hær mellem dobbelt Ild.

Andre Meninger gik ud paa, at hele den europæiske Krig vilde blive udspillet paa Sjælland. Andre igen, at vor Flaade og vore Forter var stærke nok til at forhindre en Landgang af tyske Tropper. Et Rygte, der pludseligt kom løbende henne fra „Landets Hus", og som vi i Forvejen havde kunnet følge som en Kastevinds Krus hen over en Vandflade, fortalte, at den tyske Østersøflaade havde slaaet den danske Langelandseskadre og bragt Langelands-, Lollands-, Sjællands- og Sprogøforterne til Tavshed, og at Landgangen allerede var begyndt ved Korsør.

En Mand raabte:

„Lad dem komme. De skal faa en gæstfri Modtagelse!"

„De skal faa varm Frokost!" raabte en anden.

Og der blev raabt Hurra.

Bagefter viste det sig, at Rygtet løj. Der var endnu intet sket. Klokken blev fem. Taagen stod endnu og spærrede for Solen, men der skete intet.

Jo mere Utaalmodigheden steg hos Mængden, jo mere fyldtes jeg af en Følelse af kold og skæbnesvanger Uhygge. Hvad betød dette. Hvorfor tøvedes der. Fortav man maaske oppe i „Landets Hus" et Nederlag. Det var utænkeligt og meningsløst. Der var ingen Anledning til at tie selv om meget var tabt. Folket stod jo her beredt til at yde ethvert Offer, hærdet mod ethvert Tab.

Mit Sind fyldtes af en urolig, angstfuld Anelse, som jeg ikke turde lade komme til Orde. Men den voksede og jeg følte for første Gang i mit Liv den store Rædsel, der aabner Menneskesjælen gyselige Perspektiver ud over Ting og Tanker, som ellers barmhjertigt hylles af Tiden, Afstanden og det daglige Livs Begrænsning.

Hvad var Meningen med dette: Kæmpen, der kaster Handsken og dog nøler.

Det var umuligt. Det maatte være et Sansebedrag, der maa skjule sig noget gyseligt bag denne evige Venten. Saaledes steg de vage og forvirrede Tanker op i mig.

Fuldmægtigen maa have bemærket noget i mit Ansigt, thi pludselig saa han stift op paa mig og sagde:

„Hva' er De syg?"

„Jeg er gal," sagde jeg, for at sige noget og blive fri for at tænke. Jeg følte mig virkelig grebet af et Slags Vanvid, der fuldstændig beherskede mig, og som jeg følte vilde have sat mig i Stand til det utrolige.

„Saa maa De hellere gaa hjem," sagde Fuldmægtigen.

„Danmark leve!" brølede jeg afsindigt.

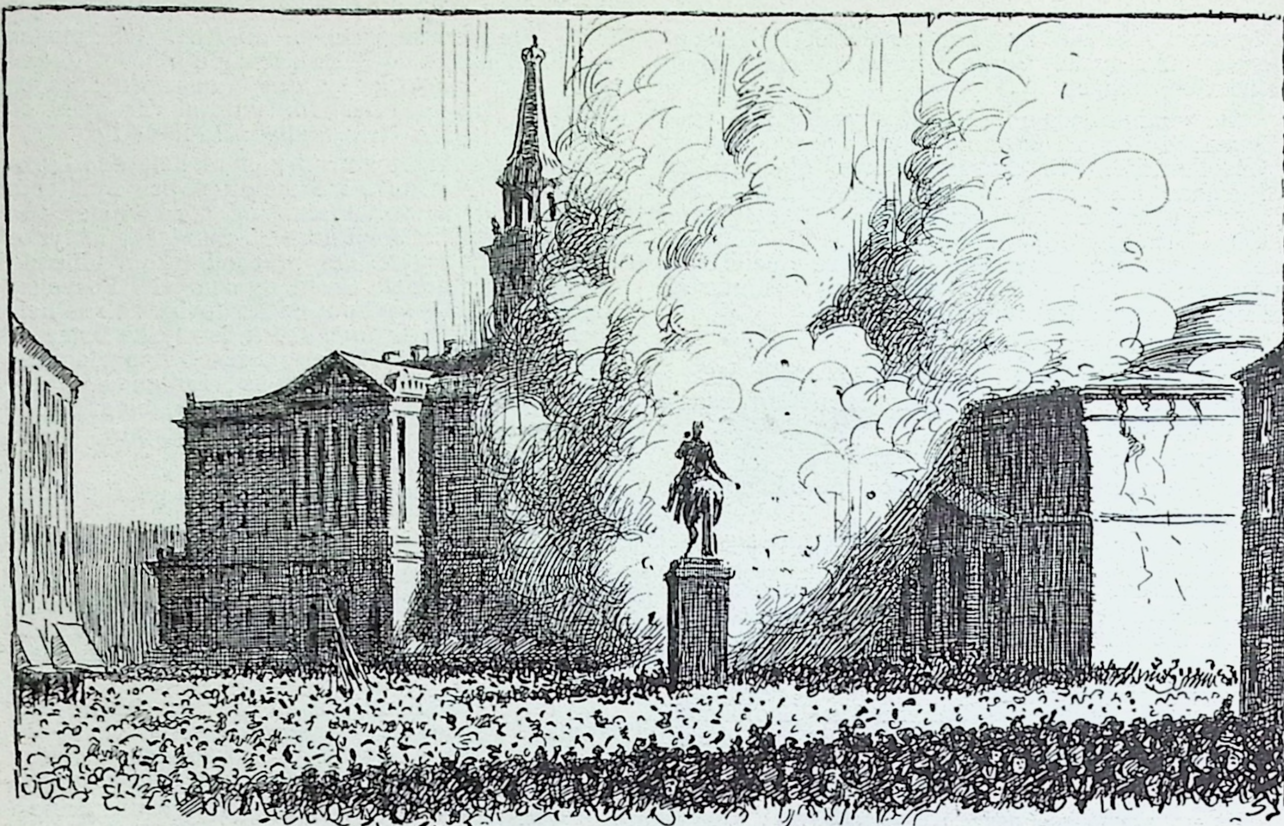
Jeg saa Folk vende sig imod mig. Der var en uvis Forbavselse i deres Ansigter. Jeg havde formodentlig raabt i et Øjeblik, da man stod og vejrede en ny Kastevind oppe fra „Landets Hus". Der var ingen, der svarede. Fuldmægtigen veg forfærdet et Skridt tilbage.

„Han er blevet gal," hørte jeg ham sige til en anden.

„Gid jeg var det," raabte jeg ude af mig selv. „Nu ved jeg det! Nu ved jeg det!"

Det var forfærdeligt.

„Ti stille, gamle Mand," var der En, der sagde.

Jeg hørte kun et fjernt Ekko af en navnløs Forfærdelse, der rungede gennem Rummet og lammede mig.

I dette Øjeblik skete det.

Oppe i den lette Taage — jeg syntes det var langt ude i Rummet og dog langt inde i min forvirrede og brændende Hjerne — lød der et Helvedesskrald. Jeg syntes, jeg saa, med Øjne, der ikke var mine, Himlen, der flængedes op i en bragende Spalte, gennem hvis gabende Port min og Byens splintrede Forstand susede ud i Verden i svimlende Styrke som en fygende Lavine.

Jeg mærkede et voldsomt Pres i hele min Krop, jeg saa i et Glimt de gabende Vinduesrammer i Bygningerne paa den anden Side Kanalen og de faldende Glasstumper, der stod som en Støvtaage nedad Muren. Jeg hørte kun et fjernt Ekko af en navnløs Forfærdelse, der rungede gennem Rummet og lammede mig.

Min Fantasi har aldrig bevæget sig udenfor Tankens slagne Veje. Men den Dag oplevede jeg noget sjæleligt, der endnu i Dag, naar jeg vil fortælle om det, synes mig at sprænge Sproget og fordre andre Udtryksmidler, end de dagligdags og menneskelige.

Det, jeg saa om mig i næste Nu, var værre end Braget oppe i Taagen, som nys havde lukket for min Hørelse, og lod mig befinde mig midt i en dyb og lydløs Tavshed. Jeg saa Menneskehavet omkring mig rejse sig og rase. De masede mod hinanden, slog hinanden, trampede hinanden ned. Jeg saa Stenbroen blotte sig i graa Flager som Strandbund, og Dynger af Mennesker, der skyllede sammen over hverandre. Jeg saa hele Menneskebølger vælte sig over Rækværket ud i Kanalen.

Jeg svang mig over Jerngittret omkring Statuen, for ikke at blive skyllet bort. Fra Stenbænken om Statuens Sokkel saa jeg, hvorledes Folk kæmpede sig over Højbro og Holmens Bro, hvorledes de klatrede hen over hinanden, blev revet ned som Skum fra Toppen af disse menneskelige Braadsøer, og laa og brødes og sloges paa Stenbroen som forvildet Havkog.

Rundt omkring mig laa døde, bedøvede og saarede.

Jeg lagde Mærke til, at Broncehestens Hoved var slaaet af. Det laa henne paa Skinnerne sammen med et Par ældre Mænd og en Kvinde, som rimeligvis var blevet ramte af det. I næste Nu slængtes det bort af en ny sort, mylrende og tavs Bølge af styrtende Mennesker.

Alle Ruderne i Slottet var sprængte. Der var flere store Huller i Stenbroen. En Kvase laa ganske stille og sank nede i Kanalen.

Da kom det igen, dette voldsomme Pres fra oven. Jeg hørte intet, men jeg saa Tagstenene ramle ned fra Husene lige overfor. Murene flængedes og store Stykker af dem væltede ud og faldt ned over de kæmpende, døve og blinde Mennesker. Det skete en Gang til. Denne Gang var det Slottet, det gik ud over. Den ene Fløj sank bogstavelig talt i Grus og Slotskirkens Tag sank ind en i Bygningen. Stenbroen mellem Slottet og Statuen flængedes op som det var tynd Is.

Folk bølgede ud mod Christianshavn, op ad Holmens Kanal over Højbroplads. De saarede laa og vred sig ud over Slotspladsen. I Kanalen kæmpede de som en Stime af vaade Sødyr. Jeg saa, hvorledes de vaade og skinnende kravlede op over Baadene, for at blive styrtede ned igen af Menneskepresset.

Vi kender nu den prøjsiske Hauptmann Hardenbergs kæmpemæssige Radiumglycerin-Faldmine. Den er undersøgt i Militær-Laboratoriet. Den Gang anede vi ikke dens Existens. Den vejer 1000 Kilogram. Dens Faldlinje er paa Grund af den enorme Vægt og den spiraldrejede Overflade næsten lodret, selv hvor den skal passere ret kraftige Vindbælter. Den springer i smaa haardstøbte Sprængstykker og er

fyldt med Shrapnellkugler og det nye frygtelige Sprængstof, Radiumglycerin.

Der gik et Minut, tænker jeg, og der kom et nyt knugende Pres fra oven. Børsspiret vaklede og styrtede ud over Børsgade. Træerne foran Børsen mejedes ned. Jeg saa som i Drømme et gabende Hul aabne sig i Taget paa „Landets Hus" og den store Frontespice lude forover, og styrte ned, for at knuses foran Portalen.

Jeg stod deroppe paa Stenbænken under Hestens Forben og kæmpede for at samle Resterne af min Forstand. Min Krop var lammet, jeg formaaede ikke at røre et Lem.

Hvor mange Minutter, jeg befandt mig i denne omtaagede Tilstand, aner jeg ikke. Jeg husker kun et med Bestemthed. Jeg saa pludselig Pladsen ligge foran mig, overstrøet med døde og døende, og badet i Sol. Taagen var som blæst bort fra Himlen.

Jeg saa op. Højt oppe paa den klare, blaa Himmel stod der en lille, ubevægelig, sort Plet. Den saa ud som et meningsløst Punktum paa et ubeskrevet Blad. Og dog betød dette ensomme Punktum paa den blaa Julihimmel mere for mig end Alverdens Skrifttegn.

Det var for mig, som den gav Himlen et andet Lys, den mægtige Bue en anden Form, som den gjorde Rummet over mig talende.

Der stod den, højt over Byen, saa alle kunde læse den og skælve under dens ophøjede og uimodstaaelige Kraft:

Danmarks Dødsdom!

Og her laa Byen som en kæmpemæssig Tidens og Tankens Vækst paa Jorden, klædt i en urokkelig Jernrustning med tusende Ildmunde rettede mod et jordkrybende Uhyre, men med blottet Hjerne. Her laa den, min By, afmægtig, ude af Stand til at løfte sine tunge Ildsvælg mod Himlen, stirrende vanvittigt op mod en lille Prik i Himlens blaa Øje, med lænkede Kløer. en forsvarsløs Gigant, bundet til gamle, forstenede Formler, paralyseret i sin Længsel efter Friheden af sine egne Vaabens dødsstive Urokkelighed.

Jeg maatte støtte mig til Soklen for ikke at styrte ned i det tavse Dyb, der aabnede sig under mig.

Hvor var nu mit Folks krampagtigt sammenknugede Vilje til Selvbestaaen. Hvor fandt jeg et Haab i dette Hav af aandeløs Rædsel, der strømmede opad fra Byens Gader og Stræder, som om den kunde skærme mod det, der hang deroppe i det ubarmhjertige aabne Rum, og fik Hovederne til at dukke sig i vanvittige Sæt.

Jeg vidste det jo. Viljen, den var flænget bort for alle Vinde, styrtet sammen som et Taarn af Illusioner. Alt var forbi. Alt det, der var igaar, var forbi. I det Øjeblik alle disse Tusinder havde vendt deres jordvante Øjne mod Himlen, og fattet den tredje Dimensions svimlende Aabenbaring, var de druknede i Forfærdelsens og Selvopgivelsens Svimmelhed.

Jeg kunde jo have forudset det.

Det var den gyldne Sol, der lyste over Ødelæggelsen, der paa en Gang gengav mig en Følelse af, at jeg endnu levede. Dens Lys skar mig i Øjet, dens Varme brændte min Hals, og midt i min navnløse Smerte gennembævedes jeg pludselig af den Tanke, der saa vældigt skulde forandre Begivenhedernes Gang i Danmark, i Europa, i hele Verden.

Jeg saa paa mit Uhr. Klokken var 5,35.

Jeg svang mig atter over Jerngittret og løb saa hurtigt jeg kunde for mit Træben, tværs over Slotspladsen, for at naa „Landets Hus". Et Par af de saarede vendte sig efter mig.

Jeg hørte Raabene:

„Hjælp mig! Hjælp mig!"

Det var hjærteskærende. Dog havde disse Smerteraab i mine Øren en Biklang af noget lysere, thi de bekræftede for mig, at min Hørelse var ved at vende tilbage.

Jeg var den eneste oprejste Mand paa Pladsen. Da jeg i Løb passerede ud for Holmens Bro var der en Mand, der rejste sig op paa Knæ og greb fat i mig og løftede sig op.

„Jeg kan ikke hjælpe Dem, Mand!" raabte jeg.

Han vilde ikke slippe sit Tag. Jeg maatte tage ham kraftigt i mine Arme og lægge ham ned paa Stenbroen. Han raabte „Usling" efter mig, og jeg løb, jeg maatte løbe. Det gjaldt ikke en enkelt Mands Redning her.

Jeg faldt to Gange mellem Stumperne af den nedstyrtede Frontespice foran Bygningen. Vagten i Porten gjorde sig ikke en Gang den Ulejlighed at raabe mig an. Soldaterne saa mig vel iøvrigt ikke, thi i Forbifarten lagde jeg Mærke til, at de var ved at forbinde nogle saarede inde i Vagtstuen.

Der var et Virvar og en Løben frem og tilbage paa Gangene. Døre blev smækkede op og forvirrede Raab lød mig i Møde.

„Centralsalen" stod der over en aaben Dør. Jeg styrtede ind.

„Den kommanderende General!" raabte jeg. Ingen svarede. De tilstedeværende stod og talte højrøstet sammen. Et Par saa stumt op paa mig.

Generalen stod ved Berlintelefonen sammen med Forsvarsministeren. Den sidste havde Hørerøret for Øret og var bleg som et Lig.

„Herr General!" raabte jeg; og da han, hvid og kold i Ansigtet vendte sig mod mig, nævnede jeg mit Navn.

Mit Navn havde ikke været nævnet ret ofte i de sidste Aar. I dette Øjeblik vidste jeg, at det maatte gøre sin Virkning.

Over Generalens Ansigt gled der et Skær af Forbavselse og Haab. Han saa mig skarpt i Øjnene, som for at læse mig ind i Sjælen og greb min Haand.

„Tal Mand!" raabte han. „Det drejer sig om Minutter!"

Det var ti Aars Skuffelse og Vanære, der pressede sig sammen i min Hals, og skønt Øjeblikkene var kostbare, kunde jeg ikke afholde mig fra at tage min Revanche i følgende Bemærkning:

„Ja, Herr General, nu maa jeg tale! Nu er jeg ikke længer en gal Mand med en fix Ide. Vel? thi nu er Turen kommet til mig. Ikke sandt?"

„Øjner De en Udvej, saa tal," sagde han roligt.

„Ja, jeg gør — er der givet nogen Ordre til „Fædrelandet"?" spurgte jeg.

Generalen saa rundt i Kredsen af de omstaaende Officerer og disse rystede paa Hovederne.

„Godt," sagde jeg. „En Motor!"

En af de omstaaende Officerer løb til Telefonen.

„En Motor klar foran Portalen!" hørte jeg ham raabe.

„Hvad er Deres Hensigt?" spurgte Generalen.

„Jeg maa først vide nøjagtigt, hvordan Sagerne staar," svarede jeg.

„Berlin fordrer øjeblikkelig Kapitulation," sagde Generalen. „Det tyske Luftskib „Vorwärtz" staar i Øjeblikket over Landets Hus. Den tyske Ledelse melder, at han endnu har 6 Radiumsminer ombord. Hvis vi ikke kapitulerer, faar han direkte traadløs Ordre fra Berlin til at tilintetgøre Landets Hus. Hvis Luften er fuldstændig ren — og det er den jo nu — og der er ingen Tvivl om, at hans Orientering og Træfsikkerhed er fuldkomne, saa skal han straks derefter ødelægge Hovedforterne paa Vestfronten og vende tilbage til den tyske Flaade, for at tage ny Ammunitionsforsyning ombord. Han skal saa sammen med den tyske Østersøflaade, der ligger kampberedt foran Øresunds-Minespærringen, bringe de østsjællandske Forter til Tavshed, ødelægge saa meget som muligt af vor Øresundseskadre, samtidig med, at den tyske Flaade sætter sine Minesprængningsbaade i Virksomhed. Den tyske Troppetransportflaade ligger under Damp et Sted i Østersøen. I Løbet af Eftermiddagen vil en tysk Hær være landsat langs Kysten og paa Vej mod vor aabne Vestfront.

Allerede ved Middagstid gaar „Vorwärtz" til Langelandsbæltet, hvor der venter den en lignende Opgave som her. Det ser ud, som Danmarks Skæbne hænger i et Haar, takket være denne himmelske Helvedesmaskine."

„Takket være Deres og andres Blindhed og Døvhed," sagde jeg harmfuldt. „Havde der staaet et eneste armeret Vagtskib over København i Nat, havde dette været umuligt."

Det saa sortere ud end jeg havde tænkt. Selv om Øresundseskadren vilde holde sig i Bevægelse, for at undgaa sin nye Fjende, hvad vilde den saa kunde udrette med Bevidstheden om, at Hovedstaden, som den skulde forsvare, allerede var blottet.

„Søg at trække Sagen ud en halv Time. Sig, at Kongen maa tilkaldes — hvor er de donauske Haandgranater?" raabte jeg aandeløst.

„De donauske Haandgranater?" gentog Generalen.

„Ja, det er rigtig nok," sagde en Generalstabskaptajn. „Vi har indkøbt nogle donauske Haandgranater til Forsøg senere."

„Senere!" sagde jeg.

Maaske var det kun mig, der hørte den frygtelige Ironi i dette tilfældige Ord.

„Spørg," sagde Generalen, og Kaptajnen løb hen i den anden Ende af Salen.

„Dette er ubegribeligt og forfærdeligt!" sagde jeg.

„Hvem kunde ane," sagde Generalen. „Det er jo som en Aabenbaring. Hvorledes kan sligt fuldbyrdes i Hemmelighed!"

Kaptajnen kom løbende tilbage.

„De ligger i Kasematten ved den aeronautiske Station," sagde han.

„Gudskelov!" sagde jeg. „Saa er alt ikke tabt."

„Men der er ingen derude, der kender dem," sagde Kaptajnen.

„Det ved jeg alt for godt," svarede jeg. „Men jeg kender dem. Ogsaa jeg har arbejdet paa Københavns Forsvar — paa min Maade."

„Motoren maa være der," meldte Officeren, der havde telefoneret.

„Telefoner til den aeronautiske Station," sagde jeg i Hast til Generalen, „og sig, at „Fædrelandet" staar til min Disposition. Haandgranaterne i Gondolen! Og hils Danmark fra mig, hvis jeg ikke skal se det mere!"

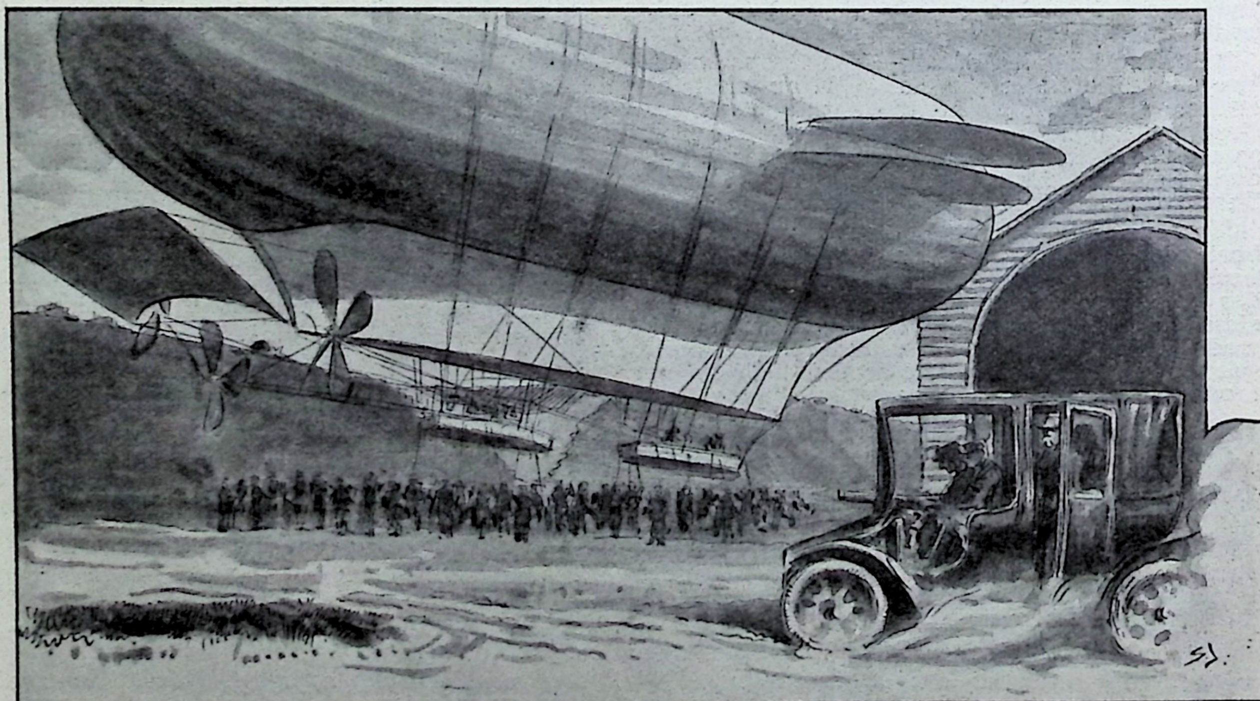
Generalen gik selv til Telefonen.

Jeg stormede ud, fulgt af tre—fire Herrer, blandt hvilke Kaptajnen, der havde skaffet Besked om Haandgranaterne.

Motoren stod ude foran Murdyngen. Deherrer, der havde fulgt mig ned ad Trapperne, løftede mig næsten over Murbrokkerne og skød mig ind i Vognen. Kaptajnen sprang op ved Siden af mig, skønt han ikke havde noget paa Hovedet.

„Kør!" raabte han til Chauffeuren. „Kør for Danmarks Frihed!"

Klokken var nu 5,48.

Vi susede gennem Slottet, over Slotsbroen, gennem Ny Vestergade, ad Tietgensgade, over Tietgensbroen, gennem Abel Katrinesgade, ad Vesterbro og ud ad Roskilde Landevej. Vi naaede den aeronautiske Station bag Enceinten paa mindre end et Kvarter.

„Fædrelandet“ stod sejlklar. Ganske stille og ubevægelig stod den der, uden en Fold, spilet ud til det yderste af den solbeskinnede Gas, tøjlet af et halvt hundrede Soldater. Det slog mig i dette Øjeblik, at selv om „Fædrelandet“ ikke var helt moderne, saa var det dog et smukt og stolt Skib.

Skibets Kaptajn — det var ham jeg tidligere havde talt med — sad allerede ved Rattet i Styregondolen. Foruden ham var der i den Gondol to Løjtnanter. I den agterste Gondol, Maskingondolen, var to Maskinister ifærd med at prøve Motorerne. En Del Artillerister løb frem og tilbage mellem Luftskibet og Kasematten ovre i Enceiten. De hentede Granater, som Løjtnanterne stillede op i Trærammer i Gondolbunden.

Kaptajnen sad og saa op mod den sorte Prik over Byen.

„Hvor højt staar han?“ spurgte jeg.

„4400 efter sidste Kikkertobservation,“ svarede han.

„Vi maa op paa 6000 i et Sæt,“ sagde jeg. Kaptajnen nikkede.

„Hvor hurtigt gaar „Fædrelandet“ nu?“

„Egenhastighed 9 Mil i Timen med fuld Ballast, efter sidste Beregning.“

Det glædede mig at høre, thi dette var en ualmindelig god Fart.

Vi blev enige om at sætte den ene af Løjtnanterne af, for at lette Luftskibet saa meget som muligt.

Jeg nikkede til Kaptajnen.

„Slip!“ kommanderede han.

„God Rejse,“ sagde Generalstabskaptajnen. „Jeg beklager, at De ikke har Plads til mig.“

„Jeg vilde ogsaa ....,“ sagde den Løjtnant, der var steget ud.

Mer hørte vi ikke. Soldaterne havde sluppet Tovene, Skibet svang sig opefter og Hovederne af de omstaaende sank pludseligt under os. Løjtnanten og jeg løsnede hver en efter en de smaa Sandsække og lod dem dratte ned i Rummet under os, og to af Maskinisterne henne i Maskingondolen fulgte paa Kaptajnens Ordre vort Exempel. Ballonen steg, med stigende Fart, som en Boble i Vand, næsten lodret op fra Jordbunden.

Vi steg med stærk Fart til 2000 Meter med skraatstillede Højdestyreflige og midtskibs Sideror.

Luften susede blødt ned over os og jeg nød for første Gang i de Aar, der var forløbne, siden jeg gjorde Tjeneste ved Ballonafdelingen, det ubeskrivelige og ophøjede Velvære, der er forbundet med at befinde sig svævende midt i den rene og lette Luft. Men da vi naaede 3000 gik den pludselige Kulde mig gennem Marv og Ben. De andre havde tykke Pelse paa, jeg var kun iført min tynde Sommeroverfrakke. Den tilbageblivende Løjtnant havde taget sin Pels af, og tilbudt mig den, men vi havde glemt den i Opstigningsøjeblikket, og de elskværdige Tilbud fra de andre Herrer afslog jeg med Bestemthed.

„Fædrelandet“ stod opefter med Næsen i Vejret. Kaptajnen sad med Spændingen malet i alle Miner og med Hænderne paa sit Rat og sine Greb. Af og til raabte han en Kommando gennem Talerøret over til Maskingondolen, om at være klar ved Motorerne. Fra begge Gondoler kastede vi stadig Sand ud.

„Nu kommer han!“ raabte Kaptajnen og pegede med sin venstre Haand ind over Byen.

Vi standsede et Øjeblik i vort Arbejde og saa ud. „Vorwärtz“ voksede for vore Øjne. Som en kæmpemæssig Rovfugl fra en anden Klode kom den susende mod os. Vi kunde allerede høre den susende Lyd af de mange Skruer under dens Bug.

Jeg saa paa mit Uhr. Klokken var 6,26. Det var altsaa 38 Minutter siden, jeg havde forladt Landets Hus.

„Tilvejrs!“ raabte jeg. „Opad! Opad!“

Vi fortsatte med Sandudkastningen, fire Mand stærk og vi steg med god Fart, mens Uhyret styrtede sig imod os.

I 4000 Meters Højde, da vi var omtrent 1000 Meter fra „Vorwärtz“, hørte vi det første Knald og samtidig en Sprængning under os.

„For kort!“ raabte Kaptajnen.

De smaa temperede Brisantgranater fra „Vorwärtz“ Kanoner begyndte nu at springe omkring os i Rummet. Vi hørte Sprængninger over os, ved Siden af os, og neden under os, og vi hørte Granatstumperne suse og summe bort i skraa Retning nedad.

Vi passerede de skæbnesvangre 4000 Meter. Jeg frøs. Det sortnede for mine Øjne og Hallucinationerne kom. Jeg hørte Kanonbulder og Trommesignaler og Kirkeklokker om mig i Rummet. Jeg saa Landskaber med grønne Lunde, og pragtfulde Bygninger og Vandløb, der snoede sig mellem blaa Bakker.

Jeg saa over paa „Vorwärtz“. Den kom krybende syntes jeg, omgivet af en øredøvende Larm hen over Kammene paa røde og blaa Bjærge. Over den hang der grønne Græsmarker med Straaene nedad, og bag den saa jeg rødtagede og hvidmurede Byer paa Bunden af dybe grønne Vande. Og jeg saa „Vorwärtz“ aabne sit Gab, en umaadelig stor blegrød Fiskemund, for at sluge os.

Mit Hjærte slog voldsomt. Jeg tog mig sammen med en mægtig Anstrængelse og greb efter en Sandsæk, men mine Arme faldt slappe ned til Siden. Jeg formaaede ikke at røre dem.

„Her!“ hørte jeg Kaptajnen raabe.

Det var en Kognaksflaske, han rakte mig. Jeg var sunket om mod Gondolranden. Løjtnanten greb Flasken og holdt den for min Mund. Jeg drak en god Slurk. Det hjalp.

Løjtnanten kastede vor sidste Sandsæk ud. Barometret viste 4800 Meter. Jeg saa over mod „Vorwärtz“. Den steg ogsaa, men langsommere end vi. Og den var sikkert kun 500 Meter fra os.

„Nu gælder det, Kaptajn! Nu eller aldrig!“ raabte jeg. „Ret ind over ham og fuld Kraft fremad i Danmarks Navn!“

„Fuld Kraft fremad!“ raabte Kaptajnen ind i Talerøret.

Skruerne snurrede over os og Motorerne hamrede. „Fædrelandet“ skød fremad og opad med skraa Styreflige.

Da begik „Vorwärtz" den store Fejl, der, saa utroligt det end lyder, afgjorde Danmarks Skæbne og Magtfordelingen i Europa i det kommende Aarhundrede. I Stedet for at give sig den manglende Opdrift ved at slippe en af sine tunge Miner, vendte den sin vældige Bredside mod os og sendte os en Salve fra sine fire Styrbords Kanoner. Kugler og Granatstumper raslede ned over os. De klang i Metalstiverne, flaaede Styregondolens ene Side, knuste Armen paa en af Maskinisterne og rev Hul i Ballonkolen, men lod selve Ballonen uskadt. „Vorwärtz" havde ikke beregnet vor Stigningshastighed, som den pludselig var vokset ved Maskinernes og de horisontale Styrefliges Hjælp.

Vi kastede nogle Granater og vort Slæbetov overbord for at hjælpe til, og i Løbet af nogle faa Minutter stod vi et vældigt Spring 300 Meter over „Vorwärtz".

Det, der skete nu, varede kun nogle faa Minutter.

Barometret viste 5800 Meter.

„Nu maa han ikke slippe", sagde jeg til Kaptajnen. „Følg hans mindste Bevægelse. Hold ham."

Kaptajnen sad lænet ud over Gondolranden med Haanden paa Rattet. Vi laa en halv Ballonlængde ind over „Vorwärtz", der jog ud mod Køgebugt, grebet af Angsten.

„Vi maa være parat til at kaste Pelsene og offre nogle Granater," sagde jeg. „Hvis han stiger stærkt, er vi Dødsens."

Løjtnanten kastede sin Pels udenbords, og en af Maskinisterne gjorde ligesaa. De sank som Sten.

Vi vandt ind paa ham, men han steg.

De to Maskiner piskede ud over Bugtens dybblaa Spejl, der laa og blinkede langt nede bag et Flor af aandeagtige og gennemsigtige Landskaber af en vidunderlig Farvepragt og Skønhed. Stønnende af Angst og Iver stormede de frem mellem gyldne Lundes Kæmpestammer, henover smilende Sletter, tværs gennem blaa Himle, over svimlende Afgrunde, ind i nedgaaende Sole, og straalende Morgenrøder, drevet fremad gennem et endeløst og skønhedsfyldt Verdensrum, af de smaa villende Dyr, der sad under Kæmpefuglenes Vinger og hidsede dem til den sidste tilintetgørende Kamp.

Midt i denne Øjets og Ørets Rus hørte jeg Fjendens Skruer larme anstrængt under os i den levende, syngende Luft. Mit Bryst arbejdede voldsomt og jeg kæmpede som en fortvivlet med Svimmelheden og Kvalmen. Angst for at jeg, den eneste, der kendte Haandgranatens Mekanisme, skulde miste Bevidstheden, greb jeg et af de blanke Projektiler og viste Løjtnanten, hvorledes man drejer den elektriske Kontakt i Brandrøret, aabner de tre Fangvinger og indstiller Messingskruen.

Jeg laa næsten livløs med Hovedet ud over Gondolranden, da vor Gondol efter nogle Minutters Flugt endelig laa inde over „Vorwärtz"' Agterende. Vi var ikke mere end 100 Meter over ham. Jeg kunde se hans kæmpemæssige Rygrad og de vældige Ribben, der laa og spillede under den brune Hud. Og jeg hørte tyske Kommandoraab dernede.

„Godt fremefter — kast!" raabte jeg.

Løjtnanten stod i Gondolens spidse Forstævn og kastede. Granaten faldt lige paa den bagerste Del af Uhyrets vældige Ryg, bed sig fast og sprang.

Den havde gjort Underværker, saa jeg et Sekund efter. Den havde sprængt Ballonhylstret, og en Metalstiver og tømt en Gascelle. I Dyrets Ryg var der et dybt, sort Hul.

Det var en frygtelig Jagt. Kæmpen vred sig af Smerte. For hver Gang en af vore Granater flængede dens Ryg eller Side, dukkede den ned som en saaret Hval og væltede sig atter rasende og dødsangst op gennem Luften.

Da „Vorwärtz" hørte en fjerde Granat splintre sit Kød, fandt han endelig paa at sætte sig ud over sine Skrupler med Hensyn til sin kostbare og skæbnesvangre Last. Vi hørte en tung Raslen under os. Det var de sex Miner, der efter hans Ordrer skulde reserveres Forterne paa vor Vestfront, som han nu for at frelse Livet lod drase ned i Køgebugt. I samme Nu kastede Løjtnanten og jeg hver en Granat. De ramte begge.

„Vorwärtz" svang sig opad i et Kæmpespring. „Fædrelandet" fik et voldsomt Stød fra neden ud til Siden, der tvang den til at gøre et Hop, saa Gondolerne svingede under den. Idet „Vorwärtz" susede forbi os opefter mod Kulden, løsnede han atter en Gang alle sine Styrbords Kanoner, denne Gang tværs gennem „Fædrelandet"s Ballonhylster. Derpaa forsvandt han for vort Blik.

Vi svævede langsomt nedefter.

„Gud i Vold!" sagde Kaptajnen, idet han sank sammen med Panden mod Rattet.

„Det er fuldført," sagde jeg.

Jeg saa hen paa Løjtnanten. Jeg saa ham vakle og falde forover med Overkroppen hængende ud over Gondolstævnen. Saa svøbtes mine Tanker i en hvirvlende Farvetaage. Jeg gav mig Faldet i Vold. Jeg styrtede, syntes jeg, ind i en Evighed af mylrende Billeder. Og alt blev sort omkring mig.

Men min Bevidstløshed kan næppe have varet mange Sekunder. Jeg kom til mig selv ved at høre en fjern Susen oppe i Luften og ved at føle Kaptajnens Blik skarpt fæstet paa mig.

Løjtnanten laa paa Knæ i Forstavnen med fremstrakt Hals og Blikket rettet opad. Jeg vilde spørge, hvad det var, men kunde ikke aabne Munden.

„Der er han!" raabte Løjtnanten med en underlig skrigende Stemme, hvis Tonefald endnu er mig nær.

Aldrig har noget grebet mig saa stærkt som det Syn, vi nu saa.

Kæmpen kom styrtende oppe fra i et fløjtende, pibende og klaprende Sus med sin vældige Snude rettet lodret nedad mod Jorden.

„Gott im Himmel!" hørte vi En raabe i Forbifarten inde fra det splintrede Gondolstel.

Saa forsvandt Synet i Tilintetgørelsen under os.

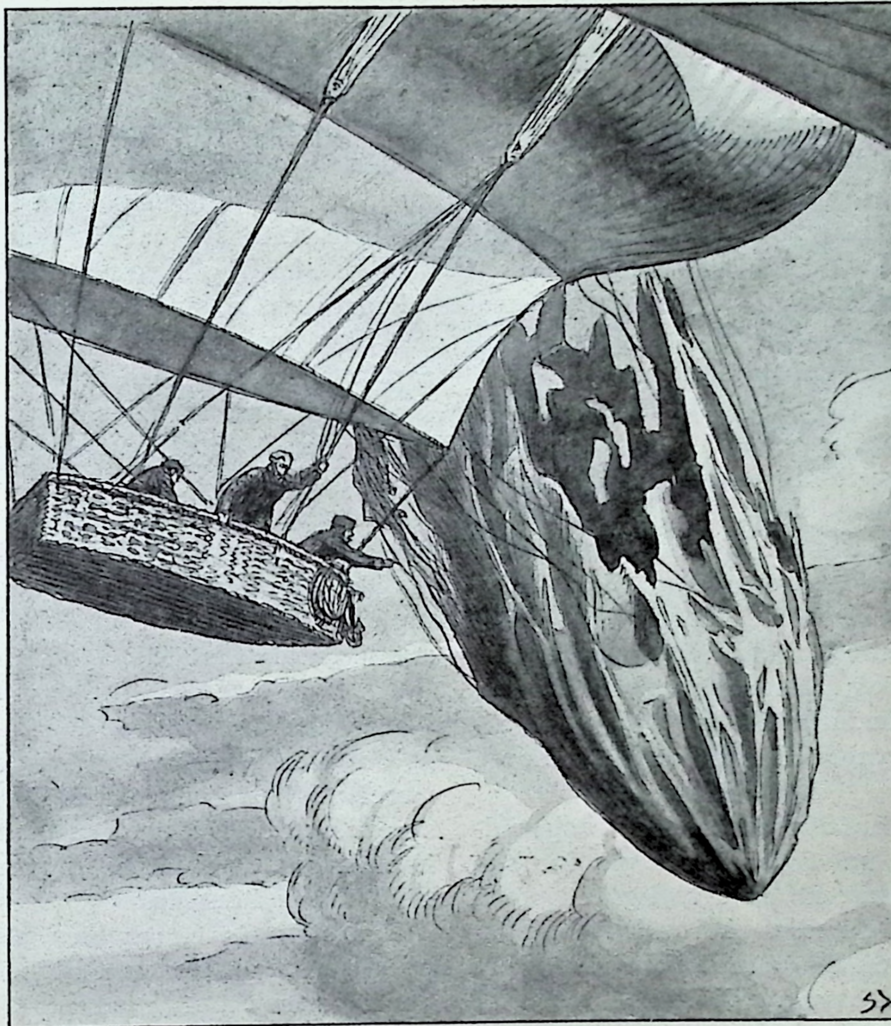
Det var gyseligt.

Vi andre havde bedre Held. Der var endnu saa mange uskadte Rum i vor Ballon, at den undgik Faldet. Som en vingeskudt Fugl vaklede den langsomt i skraa Retning ind over Kysten og faldt ned paa en Mark ved Køge.

Det var denne Begivenhed, jeg vilde skildre

i dens Forhold til Tiden. Thi den er for mig det Svingpunkt, hvorom det tyvende Aarhundrede har gjort sin store Volte. Det, der skete efter den, fik jo et for os gunstigt Udfald. Slaget ved Roskilde den 10. Juli, Historiens andet Trekejserslag, der med Rette betegnes som „det store europæiske Opgør", bragte os territorial og national Frihed.

De, der skriver Danmarks Historie, ved nu, at vor blinde Uvilje overfor den Krigsvidenskab, der i dette Øjeblik beskæftiger hele Europa, den saakaldte vertikale Strategi, vilde have forandret dette europæiske Opgørs Udfald og forrykket Magtfordelingen i Europa i vor Disfavør, hvis ikke en enkelt Mands Vaagenhed og hans og nogle faa Kammeraters næsten utrolige Held i Handlingens Stund, havde bødet paa det, der i Aarenes Løb blev forsømt af de ledende.

NYTAARSGAVEN

AF

PAUL GROUSSAC

OVERSAT AF J. AARBYE

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Foruden at Seminariet i Toulouse forberedte til almindelig Studentereksamen havde dets Elever ifølge det udsendte Prospektus fortrinsvis Adgang til alle større Institutioner, og derfor var vi henved en Snes Land- og Søofficersaspiranter, der tyrede Matematik i et særligt Klasseværelse; og si saa med en vis Foragt ned paa de vordende Studenter, særlig dem, der gik i sproglig-historisk Retning.

I vor Klasse var Disciplinen naturligvis en Del mere slap end i Skoleklasserne. Uden at medregne de ekstra Friaftener, vi tiltiggede os, havde vi fri hver Søndag Aften for at gaa i Theatret, og derefter gik vi gerne hen paa Boulevarderne i Château-des-Fleurs.

Vi kom hjem Klokken tolv i en Rus af Henrykkelse, og Mandagen anvendte vi i Regelen til at udarbejde Breve paa otte Sider, som de yngre Elever maatte besørge for os.

Vor Inspektør, der var meget streng, vidste halvt om halvt, hvad der gik for sig, men han indsaa, at en alvorlig Indgriben rimeligvis vilde medføre, at en Elev blev jaget bort, hvilket Direktøren ikke vilde være særlig henrykt over, og derfor tav han med, hvad han tilfældigvis hørte.

Da vi det Aar kom tilbage efter Oktoberferien, havde vi faaet en ny Lærer i vor Klasse. Han hed Poumarède, og den stakkels Fyr var alt andet end køn. Det var en høj, ung Mand, af bondeagtigt Udseende, han var solbrændt og glatraget, med kortklippet Haar, et magert, benet Ansigt og en ranglet, dinglevorn Krop. Han var meget forlegen, havde ondt ved at udtrykke sig, og talte med udpræget bernsk Accent.

Naar han kom ind i Klassen, havde han en Bunke tykke Bøger med Billeder i under Armen, og med stærkt sammentrukne Bryn fordybede han sig i dem i Frikvartererne. Han fortalte os selv, at han studerede til medicinsk Embedseksamen, og var saa naiv at tilbyde d'Espaignac — en lille, begavet sortsmudset Spilopmager fra Agen, der var Klassens Anfører — at vise ham Hospitalet, naar han en Dag havde fri.

Paa Grund af sin Mildhed og Taalmodighed blev den ny Lærer snart en Skive for vore Drillerier, og han vovede aldrig at beklage sig, hvad enten han nu var for godmodig dertil, eller han var bange for at miste sin Stilling.

Vi opdagede, at en ung Dame med en lille Pige undertiden ventede paa ham udenfor Skolen, og vi ondskabsfulde Knægte forsøgte at ramme ham med vore Naalestik, dér hvor vi vidste det sved mest.

Vi udvekslede tvetydige Bemærkninger og Spørgsmaal fra den ene Pult til den anden, og da vi en Eftermiddag kom ind i Klasseværelset, læste vi følgende Ord, der var skrevne med Kridt paa den sorte Tavle, midt imellem de algebraiske Ligninger: „Hvem kender Fru Poumard?"

Den stakkels Lærer blev blussende rød, og gik uden at sige et Ord hen og viskede den næsvise Sætning ud.

* * *

Julen stod for Døren, og under forskellige Paaskud havde vor særlig begunstigede Klasse faaet Lov til at bivaane Midnatsmessen og blive ude til Klokken to.

Efter Messen havde vi planlagt et stort Punschesold, hvor der ogsaa skulde Damer med. Hele Ugen iforvejen var vi saa optagne af Planer for den gemytlige Aften, vi skulde have, at vi næsten glemte at drille Poumarède.

Vi stillede ham oven i Købet følgende

elskværdige Spørgsmaal, hvis Besvarelse vi paa Forhaand var klar over:

— Kan De danse, Hr. Poumarède?

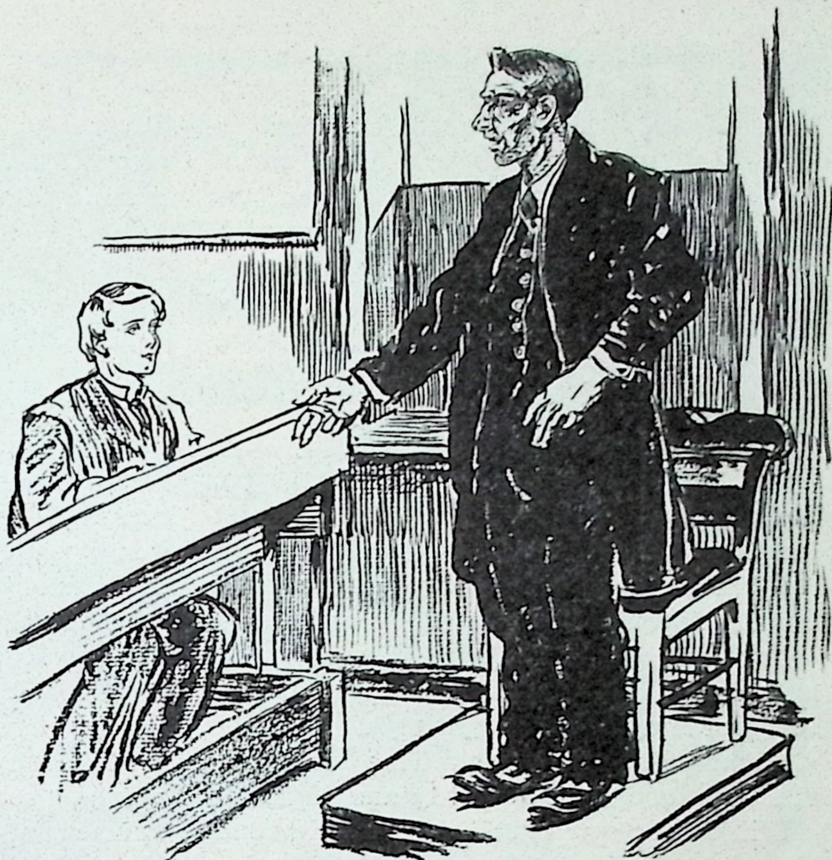
Han betænkte sig et Øjeblik, men svarede saa med et taknemligt Smil:

— Nej, det kan jeg ikke, men jeg kan spille Klaphorn...

Klassen var nærved at le sig fordærvet.

Endelig oprandt den med saa megen Spænding imødesete Nat. Ud paa Aftenen mødtes saa hele Klassen i Château-des-Fleurs, den store Dansesalon, der lig et Ferige straalede i et Hav af kulørte Lamper, ophængte i prægtige Guirlander.

Udenfor var det saa bidende koldt, at det prikkede i Huden, men saa snart man kom ind i den vældige Sal, der allerede var overfyldt af dansende Par, følte man sig straks opvarmet og betaget af det Trylleri, Dans og et øredøvende Orkester altid fører i sit Skød, særlig for unge, livsglade Mennesker.

Han hed Poumarède, og den stakkels Fyr var alt andet end køn.

Vi tabte hurtigt hverandre af Sigte, og søgte at more os paa bedste Maade hver for sig. Og Dansen gik lystigt! Française og Kvadriller afløstes af langsomme, smægtende Valse og muntre, fejende Galopader.

Umærkeligt svandt Timerne, da jeg langt ud paa Natten saa den lille d'Espaignac komme farende aldeles forvildet og betaget hen imod mig.

— Jeg har søgt Dig overalt.... Ved Du, hvem der sidder oppe i Orkestret? Poumarède!

— Det er umuligt....

— Nej, han sidder der! Vor Poumarède sidder deroppe og blæser paa Klaphorn. Kom selv og forvis Dig derom....

Vi fo'r op paa det brede Galleri, der løb langs hele Salen og styrtede lige hen til Orkestret.

Musikerne istemte just en stormende Militærgalop, og Klaphornet gjaldede, saa det gav Genlyd i hele Salen, medens Dirigenten slog skiftevis i Pulten med Taktstokken og med Hænderne.

Jo, det var virkelig Poumarède, i sin evindelige sorte Diplomatfrakke, der var ganske blank paa Albuerne. Han vendte næsten Ryggen helt til Publikum, og gjorde sig al mulig Umage for at skjule sig bag Basunblæseren, der stemte i, som om det var Dommedagsbasunen, han blæste i.

Poumarède drejede Hovedet lidt til Siden, som om han havde paa Fornemmelsen, at vi stod der, og da han pludselig fik Øje paa os lige foran Klaphornet, blev han som forstenet, spilede Øjnene op og aabnede Munden paa vid Gab....

— Men spil dog, for Satan! raabte Dirigenten aldeles rasende og jagede os ned, idet han truede ad os med sin Taktstok.

Vi tumlede ned ad Trapperne, lige ned i Menneskevrimlen, og hele Natten igennem raabte vi efter Kammeraterne, naar de i vild Svingom fo'r forbi os:

— Har Du set Poumard?

Det var Omkvædet lige til den lyse Dag, men hvad der ellers foregik i Nattens Løb, staar ikke klart i min Erindring....

* * *

Der siges, at vi kom meget sent hjem, og at vor Tilstand ikke var upaaklagelig. Hele

Klassen fik Stuearrest den paafølgende Dag, der netop var en Søndag.

Da vi havde set Poumarède tale med Inspektøren, lige før vi fik vor Straf, var vi overbeviste om, at det var Læreren, der havde meldt os. Vi ophidsede hverandre med de mest ondskabsfulde Bemærkninger, vort Raseri steg fra Time til Time, og vi besluttede at hævne os paa den „modbydelige Karl“ ved at gøre hans Stilling uudholdelig for ham.

„Herud med Poumard!“

Det blev skrevet mindst tyve Gange paa den sorte Tavle, og saa snart det blev slettet ud, stod det der straks igen.

Ingen besvarede hans Spørgsmaal eller hans høflige Hilsen.

Der blev gjort alt for at pine og plage ham; vi stillede Landkort og Leksika op som Volde og hylede og skreg bagved dem; vi afskød Papirspile mod hans Hoved, og vi skrev anonyme Breve til ham.

D'Espaignac var især uudtømmelig i ondskabsfulde og ydmygende Paafund, og han forstod at sno sig som en Kat.

Den „modbydelige Karl“ led i Stilhed, kun forekom det os, at han saa magrere og mere melankolsk ud end før. I Stedet for at dette skulde afvæbne os, ansaa vi det for fejg Forstillelse fra hans Side, og det forbitrede os yderligere imod ham. Vi gik endog saa vidt, at vi aabenlyst haanede ham, og vor nederdrægtige Spot regnede ned over ham. Vi gjorde Nar ad hans fattige, luvslidte Klæder, og vi gottede os over, at han i Regn og Sne ingen Overfrakke havde paa.

En Aften — det var Nytaarsaften — skottede vi alle hen til den sorte Tavle, da vi efter Middagen kom ind i Klasseværelset, hvor d'Espaignac efter Aftale skulde lave en Karrikaturtegning af Hr. Læreren, blæsende paa det ulyksalige Klaphorn.

Den ondskabsfulde Tegning var saa vellykket og saa overdreven komisk, at vi alle brød ud i en rungende Latter.

Poumarède var ligbleg og med aaben Mund sunken tilbage i sin Stol; han stirrede ganske forvildet paa Tavlen, hvilket yderligere forøgede vor Munterhed. Denne Gang gik dog Løjerne over alle Grænser, og ved det voldsomme Spektakel traadte Inspektøren med streng Mine ind i Klasseværelset. Hans Blik faldt straks paa den sorte Tavle og med et bydende, fortørnet Kast med Hovedet, gjorde han Tegn til Poumarède, at han skulde følge med ud.

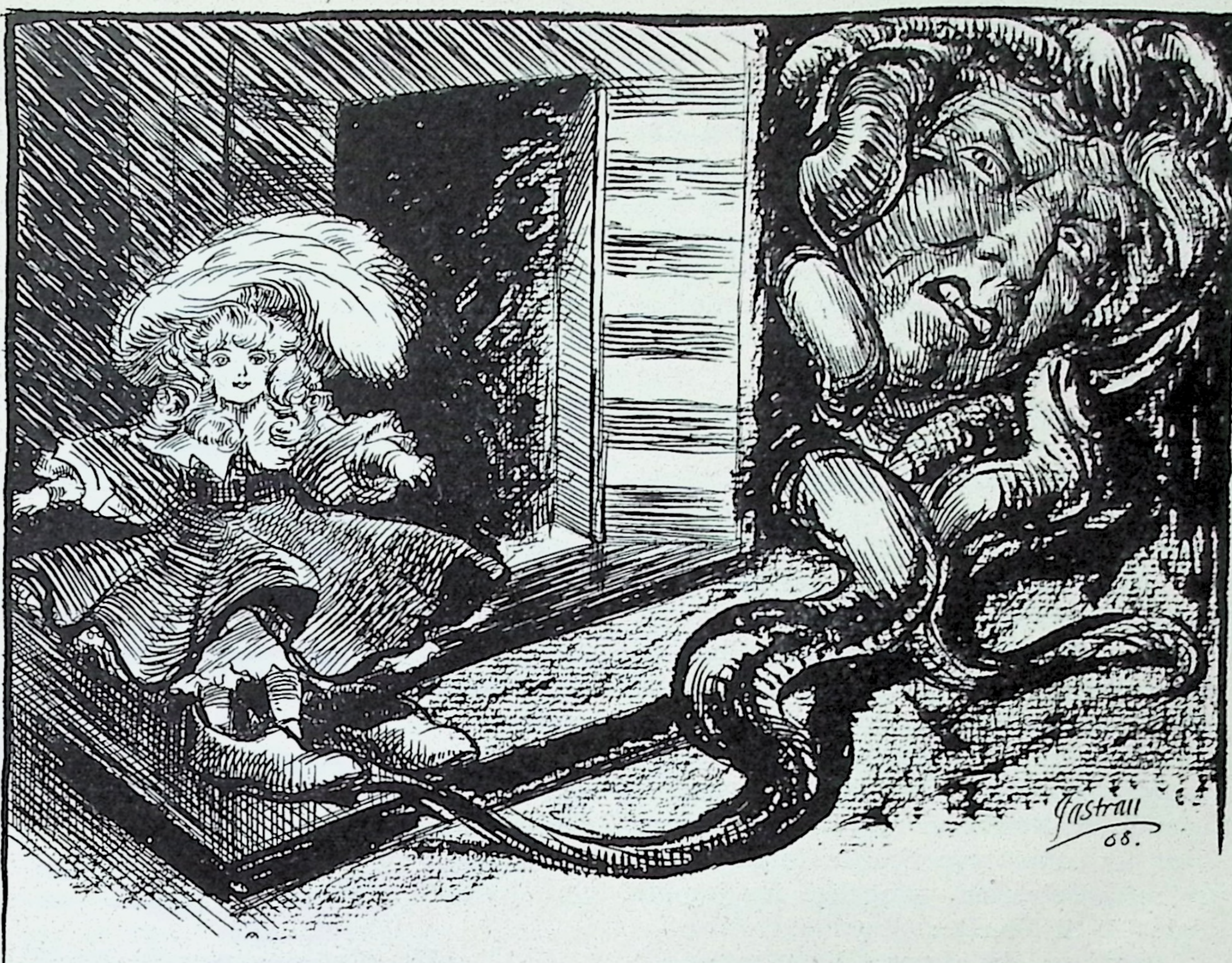
* * *

Fem Minutter efter kom han tilbage, ligbleg og slukøret, som en Hund, der har faaet Prygl; han gjorde nogle Skridt hen mod den sorte Tavle, som om han vilde viske Tegningen ud, men stansede saa, trak næsten umærkeligt paa Skuldrene og gik hen og satte sig paa sin Stol. Han slog op i sin Fysiologi og stirrede ufravendt i den, men han bladede ikke om.

Der var bomstille i Klassen, ingen var mere oplagt til Løjer, og efter at vi alle havde bemærket hvor medtaget han var, fordybede vi os hurtigt i vore Bøger og vore Glosebøger. Vi hørte en let Støvleknirken og saa d'Espaignac liste sig paa Taaspidserne hen til den sorte Tavle, tørre den ren med Svampen og gaa tilbage til sin Plads, hvor han ivrig gav sig i Færd med en matematisk Opgave.

Da vi paa Slaget ni rejste os, bød Læreren os ved en venlig Haandbevægelse at sætte os igen. Med nedslagne Øjne og skælvende Stemme henvendte han følgende Ord til os, som jeg er overbevist om, at jeg nu efter saa mange Aars Forløb kan nedskrive Ord til andet:

„Jeg har lige faaet min Afsked, det var min, den fattige Lærers Nytaarsgave. Hr. Inspektøren har forklaret mig Sagen. Saa længe jeg kun var overbærende og uduelig til at opretholde Ordenen, har man fundet sig deri, men nu menes der, at jeg har gjort aabenbar Skandale. Det er bleven set, at jeg en Aften har udført et Arbejde, som er uforeneligt med min Stilling her ved Skolen. Naturligvis har baade Eleverne, der har opdaget det, og Direktøren, der giver mig min Afsked Ret, de har allesammen Ret. Det er for det gode Eksempels Skyld, at jeg bliver vist bort. Inspektøren har alligevel haft den Godhed at tillade mig, at henvende nogle Ord til Klassen, før jeg gaar. Jeg vilde gerne undskylde mig, og forsøge at forklare, som jeg vilde

Da jeg kom hjem satte jeg alligevel den aabne Æske ved Siden af de smaa Sko, der stod foran den kolde Kamin.

gøre det overfor en Vennekreds, det De har anset for stridende mod Skik og Brug.

De har set mig spille i et Orkester, i et offentligt Danselokale, hvor jeg aldrig havde tænkt mig, at jeg skulde have truffen nogle af mine Elever. Jeg spillede der i denne Uge, for en Betaling af tre Francs pr. Aften . . .

Sindsbevægelsen hindrede ham et Øjeblik i at tale; vi stirrede alle tavse og nysgerrige paa ham, og han fortalte med samme skælvende Stemme, som han gjorde sig Umage for at beherske:

„Jeg trængte til tyve Francs. Naturligvis var det ubesindigt og letsindigt af mig, men det kan saadanne unge Mennesker endnu ikke forstaa. Jeg har en Hustru og et Barn, en lille Pige paa seks Aar. Her har jeg kun en Gage af tresindstyve Francs om Maaneden, og skønt min stakkels Hustru ogsaa arbejder strengt for Udkommet, er det meget vanskeligt for os at slaa os igennem. Denne Vinter har i Særdeleshed været streng; min Hustru har været syg, vi har maattet købe Medicin, og fyre mere i Kakkelovnen end ellers.

Vi var virkelig i Pengeforlegenhed... og jeg kan desværre, fordi jeg læser til Eksamen, ikke paatage mig Timer i flere Skoler. ... En Aften i forrige Uge, da jeg havde en Fridag, vilde jeg berede min lille Pige en Fornøjelse ved at gaa rundt og vise hende Legetøjsbutikkerne.

Jeg indrømmer, at det var forkert af mig; Børn forstaar jo ikke, at naar man er fattig, maa man nøjes med at se uden at ønske.

I en af Hovedgaderne var der et stort, pragtfuldt oplyst Vindue med Legetøj, og helt foran stod en nydelig, fint paaklædt lille Dukke. Jeg lagde Mærke til, at min lille Pige ikke kunde faa Øjnene fra den. Prisen stod paa den, den kostede tyve Francs.

— Kom nu, Ninette, sagde jeg til hende, den er alt for dyr for os.

Og jeg trak af Sted med den stakkels Lille,

der blev ved med at vende sig efter Dukken, og ikke vilde med.

Endelig kom vi da gennem Gaden, men da vi var i Nærheden af vort Hjem, saa Ninette op paa mig med sine store Barneøjne og sagde:

— Aa, lille Fader, hvor jeg dog gerne vilde have den Dukke!

Jeg tog næsten haardt paa hende, og skyndte mig hjem med hende, uden i Grunden at vide hvorfor....

Den næste Dag — det var som et Spil af Skæbnen — mødte jeg paa Hjemvejen fra Skolen en Bekendt, en forhenværende Regimentsmusiker, der sagde til mig: „Orkestret i Château-des-Fleurs skal forstærkes nu i Juleugen, kender Du ingen, der kan blæse paa Klaphorn?"

Uden at tænke videre derover tilbød jeg straks, at det kunde jeg, og jeg kunde komkomme samme Aften; og først da jeg fik mig tænkt om, fortrød jeg det. Men jeg havde nu en Gang lovet det, og mente, at ingen lagde Mærke til mig i de faa Timer.

Jeg fik mine tyve Francs forud — det var selve Juleaften — og lige før jeg gik, sagde jeg til Ninette:

— Glem nu ikke at sætte Dine Sko hen foran Kaminen, min Skat, jeg er vis paa, at det lille Jesusbarn nok bringer Dig Dukken....

Det Jubelskrig, hun udstødte, var mig en Belønning forud for de anstrengende Aftener, men min stakkels Hustru saa paa mig med urolige, uforstaaende Blikke. Jeg beroligede hende med et Nik og gik.

Da jeg kom forbi Butikken paa min Vej, smuttede jeg derind og købte Dukken, og med Æsken under Armen traadte jeg ind i Balsalen i en lige saa glad Sindsstemning som De, mine unge Venner. Jeg saa nok, at De var der, men jeg havde gemt mig saa langt inde i en Krog, at jeg ikke kunde tænke mig....

Medens De dansede, stod Dukken under min Stol....

Da to af Dem opdagede mig, fyldtes mit Sind med Angest, og det forspildte mig min Glæde over Dukken, jeg vilde overraske min lille Pige med.

Da jeg kom hjem, satte jeg alligevel den aabne Æske ved Siden af de smaa Sko, der stod foran den kolde Kamin.

Og den næste Morgen glemte jeg al min Sorg og Kvide, da jeg hørte min lille Piges jublende Glæde....

Det var, hvad jeg havde at sige Dem.

Naturligvis var det urigtigt af mig, siden min uoverlagte Handlemaade er Skyld i, at jeg har faaet min Afsked, er uden Plads og har gjort Skandale. Men jeg haaber, at De vil tilgive mig....

* * *

Ved de sidste Ord slog hans Stemme Klik, og man kunde næsten ikke opfatte, hvad han sagde.

Der herskede den dybeste Stilhed i Klassen, Poumarède rejste sig for at gaa, da en forunderlig Lyd paa en Gang naaede alle Ører; vi drejede alle Hovedet og saa til vor Forbavselse d'Espaignac skjule sit Ansigt imellem sine Arme, som han havde lagt ud over Bordet, og hulke saa voldsomt, at hele hans Legeme sitrede derved.

KORTE DAGE

AF

CHRISTEN BUNDGAARD

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Saa slaar Vinteren atter med sin haarde Kno paa Døren. Jorden er frossen til et banket Gulv, der er mørkt i Luften, mørkt og koldt viden om. Det truer med Sne hver Dag, men bliver kun til enkelte Fnug eller et fint, skarpt Pust, der blæser bort over Vejen og Plovmarkerne. Flokke af Smaafugle kommer flyvende, en-

ten lavt imod Vinden eller højt oppe, hvor deres synkende og stigende Flugt kun bemærkes som en flygtig Bevægelse i den graa Luft.

Spurvene slaas i Halmen ved Lodøren, og Bogfinkerne kommer fra Taget ned i Gaarden. Vandet fryser i Kjeldtruget, Vindfløjet peger stift mod Nord, og alt synes at tyde paa en haard og ubarmhjertig Tid. En Dag tager man Bøssen ned fra Knagen, lægger frisk Rughalm i Støvlerne og gaar paa Jagt; man er kommen til at længes efter Marken og Blæsten, efter endnu engang at tage en Tur i de korte Dages kolde Vejr.

Pløjejorden udenfor Byen er som knudrede Banker at gaa paa, Mark ved Mark af frosne Furer, der skrubber under Støvlerne. Harerne løber langbenede i Forvejen, og tilsidst forlader man dette haabløse Strøg og søger ned gennem Skoven til Engene.

Skoven er sort og forblæst, Bladene hvirvler omkring derinde. I Slaaenhegnene færdes Solsorten. Oppe over Trætoppene i den kolde Luft glider Skyerne. Skovskaden skræpper endnu paa en Gren. Og en Flok Sjaggere flyver foran i Træerne — det er en nordlig og vild Kramsfugl, der i haard Vinter kommer herned i store Flokke.

Intetsteds er der saa vinterligt som i Skoven; saa langt man gaar, ses Træstammer bag Træstammer, mellem hvilke Kulden bliver til et iskoldt Træk og Blæsten til en Hylen. Og i Ødet, der hersker, høres et Sted den pibende Lyd af en Skovsav og Slag paa Kiler med en Mukkert.

Man standser ved Skovleddet og kigger, om Ræven skulde gaa og snuse i de nedblæste Blade ved Diget. Men der er intet, og nu gaar man videre over Engens frosne Græs ned mod Grøfterne og Aaen. For at se efter Ænderne. De kan sidde i et Vandhul eller i en Vaage. Der kan ligge en hel Flok ved Isen, eller en enkelt And kan med høje Rap plaske op af en Grøft lige for Fødderne af En, hvis man er forsigtig og kender Stederne, hvor man skal gaa til dem. Men med lidt Uheld mislykkes baade det ene og det andet Sted, maaske er der slet ingen Ænder. Vinteren har ikke kunnet drive dem herind endnu, eller kan være, de er gaaede i andre Enge, gennem hvilke en anden Aa skinner blank og frossen som her.

Og man vandrer op igen over Markens øde Bakker, hvor Vinden fyger langs Furerne, og Himlen truer mørkt med Sne. Man gaar med den kolde Bøsse i Haanden, en lang og besværlig Gang mod en fjern Lyngbakke eller et Enebærkrat. Og videre om Kanten af frosne Mergelgrave, over stenede og dybe Hulveje, man staar paa den høje Skrænt ned mod Engene og ser Markerne rejse sig sorte langt bort mod Himlens Rand, og til den anden Side mellem andre Skrænter og Bakker den store, frosne Nørreaa-Dal.

Ude mod Vest ligger Torp. Længst borte i den bakkede Egn mellem to store Dalstrækninger ligger denne gamle Landsby midt i sine Marker og Heder. Jeg kom dertil en saadan Dag, da det endelig havde begyndt at sne, og da det trak op til Aften allerede Kl. fire om Eftermiddagen.

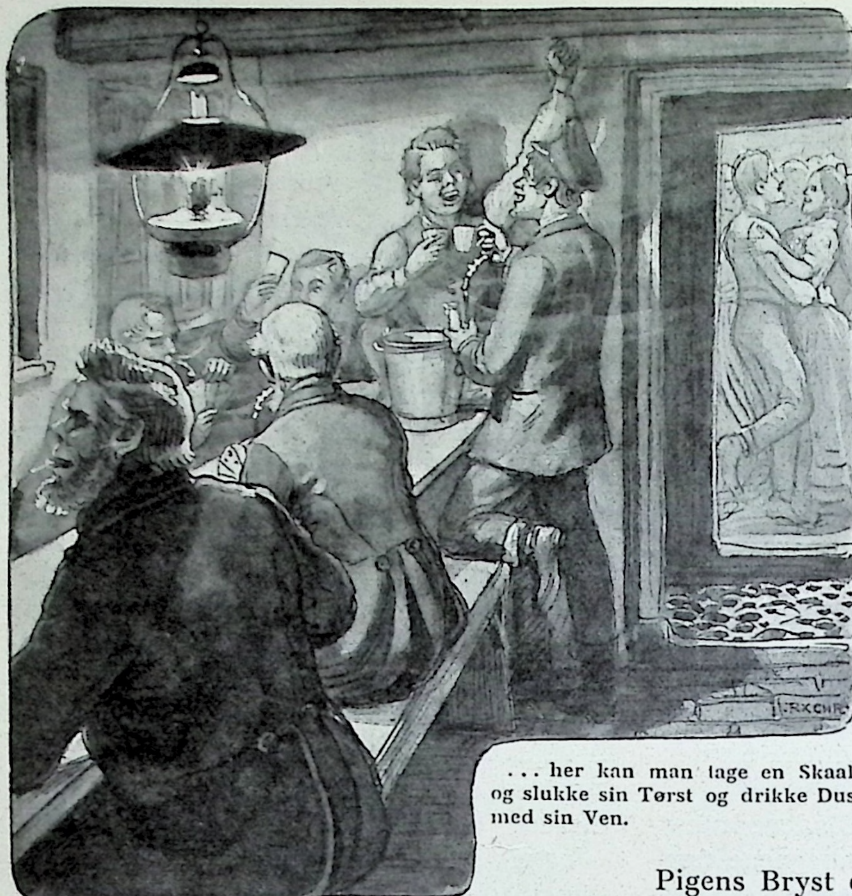
Jeg gik efter Landevejen og fulgte en Lavning med Siv og højt Græs, der stod og blæste over en tynd og brudt Is i Bunden. Der laa en Gaard lige i Engskellet. I Mørkningen hørtes endnu Plejlslag derinde fra, Toppen af Halmbrynger stak ud af Logabet. Ude i Marken for sig selv laa Kaalhaven: en lille Plet forvoksede Kaalhoveder og nogle halvt afgnavede Gulerødder, omgivet af lidt nedfaldent og mørt Rækværk.

Der var overtrampet af Harer, og Sporene førte ud over det Pløjede til en eller anden haard Fordybning et Steds, hvor den graa Ryg gik i eet med Markernes frosne Furer.

— — —

I Byen var der Dans, de Unge holdt Legestue. Vinduerne i et gammelt, rødkalket Stuehus var oplyste; Kræn Kousted havde begyndt at stemme Fiolen. Paa Bænkene langs Væggen sad de balklædte Piger og frøs med bare Arme, Karlene stod i en Klump i Forstuen og røg og snakkede; men efterhaanden som flere og flere kom ind ad Døren, maatte der rykkes frem i Skænkestuen.

Folk stod og stampede i Støvlerne paa Kampestensgulvet, da jeg kom indenfor; jeg skulde have lidt varmt under Næsen, i alt

... her kan man tage en Skaal og slukke sin Tørst og drikke Dus med sin Ven.

Fald have Piben stoppet. Der sad nogle store Knægte paa Bænken med Haaret strittende nyredt til Vejrs i Aftenens Anledning og med baade Arme og Ben voksede langt ud af Konfirmationstøjet. Mens jeg sad og talte med Jens Andersen, af hvis Tobakspung med vedhængende lange Udkradser jeg stoppede, begyndte Violinen at skrige saa smaat inde i den anden Stue. Den peb, saa det skar i Hjertet, men det var Signalet til Lystighed. Pigerne kom i Bevægelse og rejste sig ventende, Karlene trængte ind: Tralaldela! Tralaldela!

— — —

Kender Du Livet paa Landet, saadan som det levedes i gammel Tid, og som det leves endnu paa afsides Egne? Det haarde og raa Liv paa Mark og i Stald, ved Plov og ved Plejl. Sommerens trælsomme Slid, det sludfulde Efteraars Møje og Tærskearbejdet om Vinteren, de strenge Aarstiders endeløse Besvær. Som der leves her i Lyst og Nød, i Sol og Vinternætter, saaledes er Livet i sin Oprindelighed. Her er Naturen sin egen Lov.

Og i den vil vi finde vort Væsens inderste Bestemmelse, saa sandt som vi maa vende tilbage til den umiddelbare Tilværelses enkle Oprindelighed, Sindets usammensatte Begreb, om vi engang vil dø rolige.

Efter Alverdens Eventyr gaar man en Dag igen i de vante Egne med Bøssen og Tasken og snakker med Folk, der pløjer eller rider i Engene eller slaar Lyng paa Bakkerne; man tænder sin Pibe og hører paa Beretningerne: En er gift, en anden er død, og en tredje har overtaget Gaarden osv.

Ja, tænker man og røger.

— — —

Men Kræn Kousted gnider Fiolen, og Dansen gaar. Punschen inde i Skænkestuen var stærk og hed. Og Pigens Bryst er begyndt at banke, Kinden rødmer og Munden er varm.

Kom her, min søde Pige!
Slaa Sorgen af dit Sind.
Thi Du skal Trøsten finde,
naar først Du bliver min.

Og Natten skrider. Der staar to Spande paa Skænkestuebordet, en paa hver Ende, fyldte med Punsch. Saadan har man altid brugt det; her kan man tage en Skaal og slukke sin Tørst og drikke Dus med sin Ven. Er Spanden tømt, kan den fyldes igen. Forhen skulde der ca. 40 Potter Brændevin til en Legestue, og det dobbelte, naar Ballet varede i to Dage, f. Eks. til Sletgildet eller Stubtønden.

Og endnu skal der meget til, derom vidner Spandene. Skænkestuebordet naar fra Døren og til Væggen med en lige saa lang Bænk paa hver Side. Nede ved Vinduet kan man sidde og spille en lille Sjervindsel og sludre om, hvad der er passeret.

— Det var jo her, at Anders Povlsen i sin Tid blev bundet?

— Ja, ja, det var herinde.

Og jeg faar Beretningen om, hvorledes han sprængte Rebene og ryddede hele Sa-

len. Og om en anden Gang ved et Bal, efter at han var rømt fra Dragonerne. Pigerne var gaaet hjem for at malke, og Karlene havde ogsaa været hjemme at fodre og spise Nadver. Saa kom der en af Pigerne løbende og fortalte, at Anders sad inde i deres Nøddes, hun havde mærket ham, mens hun malkede „men havde saa givet sig til at synge, og da hun gik ud, var det ligesom for at hente noget, hun havde glemt. — Mens Karlene saa stod udenfor Stalddøren og raadslog, sprang Anders ud imellem dem, slog et Par af dem omkuld og gik sin Vej igennem Porten. En Tid efter var han set i Laden paa Skerngaard. Han forsvandt i et Gulv Halm, og Forpagteren lod Karlene flytte det hele med Forke for at faa fat i ham. Men han fandtes ikke, hvilket var ubegribeligt, indtil man senere fik at vide, at han havde ligget under et eneste Halmknippe helt inde ved Remmen under Taget; det havde reddet ham. En Markedsdag tog han til Randers, gik omkring og saa' paa Hestene og snakkede med adskillige, som kendte ham. De bød ham som en anden Markedsgæst ind i en Beværtning paa en Genstand, og der syntes ikke at være noget i Vejen; men Anders sad paa Spring som et Stykke Vildt paa Marken, han havde vejret, at der var noget muggent ved den Kammeratlighed. Som naar Ræven skulende laber af Grøftens Vand, saadan var hans Aarvaagenhed spændt til det yderste imellem Kaffepunscherne. Og i samme Øjeblik, som det hemmelig tilkaldte Politi kom ind ad Gadedøren, sprang Anders ud af Døren til Gaarden, stak gennem en Gyde ned efter Volden til, kom over Jernbanedæmningen og forsvandt i Bakkerne Vesten for Byen. Han blev som andet Steds fortalt taget en Nat i Kærene ved Fussingø, men det var længe efter den Tid.

Inderst i os alle lever „The Call of the Wild", Naturens øde og hemmelige Røst, som vi mere eller mindre maa adlyde. Men Anders Povlsen fulgte „Kaldet fra det Vilde" helt ud, han vendte tilbage til det Stadium i Tilværelsen, som Udviklingen har stræbt at forlade, levede med Ræv og Hare paa Marken, med Rotter og Væsler i Laden, levede af Indbrud og Rov og skumle Overfald.

Den, der er vant til at færdes alene med Bøsse og Hund, og som er fortrolig med Markernes Udseende, Forandringerne i Luften og al Slags Vejr, Stormen, Frosten og Regnsuset og de øde Nætter om Vinteren, hvor Gaardene ligger mørke paa Marken i Sneen eller skimtes spøgelseagtigt over Bakkerne mod Himlens forrevne Skyer, han vil heller ikke være fremmed for disse Sindets mystiske Impulser, dette Naturliv, hvis Instinkter rører sig dybt under den daglige Tilværelses Overflade.

Og som jeg sad her ved det sølede Bord i Skænkestuen paa Bænken mellem de raa Vægge, mens Gangdøren stod aaben for Vinden, og Kulden trak om Fødderne — mens jeg sad her, hvor Lugten af Tobak og Brændevin trængte sig sammen til en sur og klam Stueluft som i en Kro paa en Markedsdag, saa faldt det mig ikke et Øjeblik ind, at vore Samtaler og Historier laa udenfor de selvfølgelige og dagligdags Emner.

At Slagsmaal og Stokkeslag og splintrede Ruder forekom lidt hyppigt deri, fulgte af sig selv, thi i dette Brændevinsspektakkel vilde al anden Samtale have druknet. At en Karl i en af de nærmeste Byer var bleven banket fordærvet en Nat ved en Legestue og om Morgenen laa og var død i Karlekammersengen, forekom ikke saa mærkeligt, heller ikke, om En blev fundet døddrukken eller med Knivstik i Hovedet.

Der var Eventyr og Spænding, noget primitivt voldsomt og ustyrligt over disse Begivenheder og i selve dette, at Ungdommen af begge Køn her tumlede sig en hel lang Nat igennem med hinanden ved Drik og Dans, her skulde man finde sig sin Kæreste, sin Mage for hele Livet, og dette kunde da ikke godt gaa af uden lidt Oprørskhed i Blodet.

Og her skulde man modtage det Manddommens Ridderslag, som der higedes efter, Anerkendelsen af at være en Karl: de Voksnes Anerkendelse og fremfor alt hendes, hvis blaa Øjne og leende Mund forlængst og uden at vide af det havde vakt den svimle Længsel i det stakkels ungdommelige Hjerte, hvorom ingen bekymrede sig, men som nu kun slog for at imponere Verden med store Bedrifter.

Her ved Bordet netop er der en Mulig-

hed for at gøre sig bemærket; her er Berømmelse at vinde, ikke alene for den, der staar, men ogsaa for den, der falder, det gælder blot om at falde med Ære.

— Her er Liv og glade Dage! Folk trænger frem, svedige Ansigter viser sig inde fra den støvede Dansesal, man raaber og ler, Stokke falder i Bordet, der skræves over Bænkene — nu skal Maanedsvisen synges. Man tager sin Skaal Punsch i Spanden, og Stemmerne drøner:

Den Karl, som er født i Januar Maaned — staar op!
Han tager sit Glas op til sin Mund
og drikker det ud til Glassets Bund.
Drik ud! Drik ud! Drik ud!

Og saa rejser man sig alle Mand og synger det næste Vers:

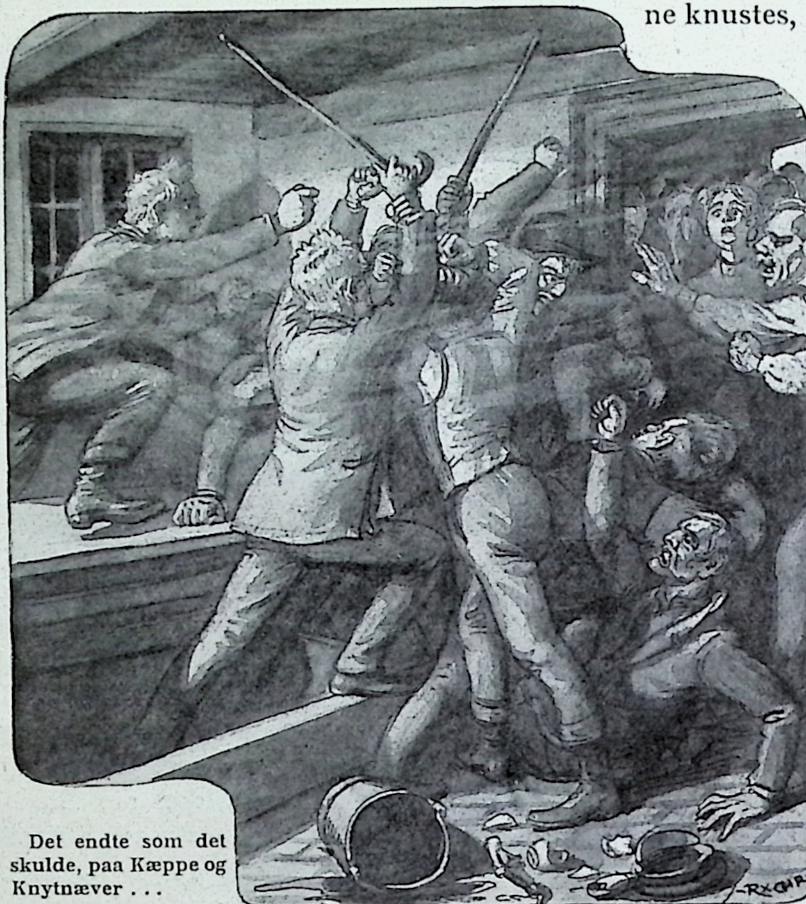
Det var godt gjort! Det var godt gjort!
Slet ingen Skam han overgaar.
Vi ser, han er en Soldebror;
saa gaar vi til den næste
og ser, hvad han formaar.

Saaledes alle tolv Maaneder. — Men inde i Salen lyder en anden Vise. Der er kommen udenbys Karle, Karle i lange Støvler og med Kraven op om Ørerne, hede i Ansigterne af Kulden og den raske Marsch.

Kom Karle og Piger, slaa Kredsen omkring!
De fremmede Karle er kommen herind,
de nikke, de bukke, de hilse God-Da',
og saa skal vi se, hvem nu de vil ha'.

Kanhænde de vil smage paa Punschen ogsaa? Man viser sig altid først venskabelig og gæstfri, for at de Fremmede kan faa Tid at lægge deres Hensigter for Dagen.

Og her var de reelle nok. Det endte, som det skulde, paa Kæppe og Knytnæver. Vinduerne klirrede, Skaalerne knustes, og Punschen flød i Strømme; de, der sad inderst, sprang over Bordet ud paa Gulvet, saa Støvlesinkerne stod efter dem i Bordpladen. Det rystede i Vægge og Dørfyldinger, den ene Halvdel af Deltagerne sloges og brølede, og den anden Halvdel hylede og kastede sig over dem for at skille dem ad. Pigerne, de elskelige, der maaske selv var Skyld i Ulykken, skreg og jamrede og vilde se.

Det endte som det skulde, paa Kæppe og Knytnæver . . .

Tilsidst blev dog de Udenbys smidte ud gennem Døren eller Vinduerne, som det passede bedst. Og saa snød man Blodet af Næsen og drak paa, at det gik saa godt.

Fra nu af forefaldt kun smaa lokale Intermezzoer. Søren Hansens Andenkarl byder Forkarlen i Nabogaarden udenfor paa Kløø. Denne modtager dog ikke Udfordringen, men nøjes med at beedige en Række Trusler og slaa Haanden i Bordet, saa alle fem Fingre er synte for Næsen af Søren Hansens Andenkarl, der nu er beroliget.

Men under hele Spektaklet sidder Musikanteren oppe ved Væggen og spiller paa sin lystige Fiol: Valse, Hopsa og Galop, Skotsk og Firetur.

Han er Ungdommens gode Ven, hvor han kommer, baade her og der, til Bal eller Gilde. Spillemanden, Skafferen og Kokkekonen har altid præget Livet paa Landet lige saa meget som Præst og Degn. Men det er en haard Profession at være Spillemand, siger han, i den Tid, den varer, og mens der skal tjenes noget ved den. Frost og Kulde, for megen Brændevin og for lidt Søvn.

De kommer og forlanger en Svejtrit, en rask! Nu skal Pigerne røres en Smule. Violinen bliver skruet og klemmes fast under Hagen, Buen danser paa Strengene. Pigerne rejser sig, og Karlene kommer imod dem. Og de svinger ind Par efter Par i den Hvirvel, der gaar over Gulvet. Farten er saa stærk, at ingen kan danse ud, det gælder blot om at komme frem. Et Støvletramp falder ind nu og da for Tempoets Skyld, Skørterne suser, og de smaa Fødder mærker næppe Gulvet under sig. Der bliver varmere og varmere indenfor de lukkede Vinduer, alting hvirvler med, Lamperne straaler som Sole oppe under Loftet, Spillemanden spiller en fin Musik langt borte, men Dansen er tilsidst et eneste regelmæssigt Tramp, en susende Fart, en rythmisk svingende Kæde over det drejende Gulv i den tavse Sal.

Hvorledes der standsedes, véd ingen. Men udenfor paa Himlen skinner store, lyse Stjerner. Det har holdt op at sne, og Vejen er synlig.

Og mens jeg med Bøssen over Ryggen og Frakken knappet begiver mig af Sted, høres hist og her Træskoskridt i en Gaard, en Lygte lyser ved en Stalddør, og Hestene sparker i Baasen. Det lakker mod Slutningen af Natten, og paa de haardfrosne Veje gaar Klynger af Karle og Piger hjem fra Dans. Kan hænde er hist og her forlængst Pigekammerdøren listet op og lukket saa stille igen for en uforstyrret Idyl.

Der lyder en Sang om Hjertets Kærlighed, om Troskab og brændende Elskov alt til den unge Mø:

— — —

Min Mund skal stille staa,
mit Øje lukkes til,
mit Hjerte det skal briste,
førend jeg sviger Dig!

Langt borte, hvor jeg gaar, følger den sidste Melodi mig: „Forgangen Nat vor sultne Kat" . . . og „Nu har jeg fortjent en Dram!" —

Saa hersker Nattens Stilhed; kun Ræven tuder i Skoven. Kulden bider i Ørerne, og Stenene skratter paa Vejen. Bagved forsvinder de mørke Rygninger af Huse og Gaarde under Bakkerne.

DEN GODE FORBRYDELSE

AF

FRANÇOIS COPPÉ

OVERSAT AF RICHARDT HENRICHSEN

ILLUSTRERET AF H. DOHM

En Juniaften — De kender sikkert disse rene og rolige Aftener, paa hvilke man skulde tro, at Natten aldrig vilde komme — sad „Fatter Vulkan", den gamle Tobakshandler i Landsbyen N., paa en Træbænk lige ved Indgangen til sin Butik og røg velbehageligt af sin Pibe.

Jeg udtrykker mig kun daarligt, naar jeg siger, at han røg af sin Pibe. Jeg skulde heller sige: „Piben blev røget af ham." Thi af Husstanden, der for Resten var udmærket, og af hvilken „Fatter Vulkan" og hans Pibe med sit Messingbeslag udgjorde den væsentligste Del, var denne sidste aabenbart den første.

„Fatter Vulkan" — saaledes kaldtes han af alle Landsbyens Beboere paa Grund af den Røgsky af Tobak, der altid omgav ham — tilhørte sin Pibe og var dens ydmyge Tjener. Han overøste den med Kærlighedsbeviser, han tørrede den hvert Øjeblik af med Bagsiden af sit Ærme

og fik Beslaget til at funkle; meget ofte rensede han den med et Stykke Staaltraad, og naar den ikke hang i hans Mund, hvilede den ved hans Hjerte i Inderlommen paa hans Jakke, omhyggeligt nedpakket i et Etui. Mellem os sagt, troer jeg nok, at han ansaa den for et levende Væsen, udstyret med Forstand og Vilje.

Naar Fatter Vulkan havde stoppet sin Pibe, tilkastede han den, før han strøg en Tændstik, et kærligt og ærbødigt Blik, som bad han den om Tilladelse til at tænde den. Og Piben gav ham den ganske sikkert, gennem Tegn, som kun han kunde opfatte. Thi af det lykkelige og taknemmelige Udtryk, som afmalede sig i den brave Mands Ansigt lige fra det første Drag kunde man slutte, at han glædede sig over en uvurderlig Gunst.

Det var en Snes Aar siden, at denne lidenskabelige Ryger var kommet og havde slaaet sig ned i Landsbyen N. for der at begynde en lille Tobaks-Forretning. Den lille Indtægt, Forretningen gav ham, i Forening med Underofficers-Pensionen, gjorde, at Fatter Vulkan, som i Virkeligheden hed Peter Masson, levede fuldstændig lykkelig og havde en Mængde Fritimer, som han ganske kunde offre og hellige sin kære Pibe. Alle, der kom i hans lille, snævre Butik for at faa deres Tobaksdaaser fyldte eller for at faa en „lille Draabe", følte sig tiltrukne af den gamle Soldats ærlige, men lidt barske Ansigt. De unge Bønder, der var begærlige efter Krigsæventyr og Kamphistorier, fortalte han om sine Krigstog baade ved Solferino og i Mexiko og om Kampene i Paris; og de kunde godt lide at høre ham fortælle, for han fortalte slet ikke langtrukkent, men meget spændende. Ja! selv hos Landsbyens Kaffe- og Sladdre-Søstre stod Fatter Vulkan i høj Anseelse. Thi han vilde ikke taale berusede Folk i Butikken; og naar han om Aftenen mærkede, at Mændene var ved at blive lidt ophidsede, saa sagde han:

„Se saa! nu har vi faaet nok for i Aften. Gaa nu hjem og gaa i Seng." — —

Altsaa sad Fatter Vulkan den behagelige og skønne Aftenstund og røg udenfor sin Dør, da han med eet fik Øje paa Pastor Poulier nede i den anden Ende af Gaden; han kom gaaende, noget fedladen, i sin sorte Kjole, med en romersk Hat paa Hovedet, for i Følge sin Sædvane at købe for 4 Sous Snustobak. Thi han var en meget lidenskabelig Snuser.

Det var længe siden, at der var opstaaet Sympati mellem de to brave Mænd. — Og som saa ofte før satte Pastoren sig nu paa Træbænken ved Siden af Fatter Vulkan for at trække frisk Luft efter at have taget sig en Pris af Tobaksdaasen, som Tobakshandleren havde været inde og fyldt; og nu søgte han at faa en Samtale i Gang. Men Fatter Vulkan sad tavs og grublende.

Forgæves søgte Pastoren, som interesserede sig for landlige Sysler, at faa en Passiar i Gang om Kirsebærrene, som dette Aar var enestaaende velsmagende og saftige, og Havrehøsten, som tegnede til at blive storartet. Den gamle Soldat svarede kun med Enstavelsesord; han var pludselig bleven tungsindig, som om Nærværelsen af en gejstlig havde vakt en gammel Bekymring hos ham.

Tilsidst tog han Piben af Munden, betragtede den et Øjeblik ligesom for at bede den om Raad, og da han havde faaet det, sandsynligvis i Form af en tavs Billigelse, vendte han sig pludselig mod Pastor Poulier og sagde lidt forvirret:

„Hr. Pastor! De ser mig ikke til Højmesse og heller ikke til Aftensang; men De siger ikke noget til det, og det gør De Ret i; for De ved meget godt, at jeg ikke kan gaa fra min Butik i Forretningstiden. Inderst inde har jeg min Tro, og den Dag, da jeg er rigtig syg, og da jeg mærker med mig selv, at jeg maa til at kradse af, saa kan De være rolig for, at jeg skal sende Bud efter Dem ... Og saa skal De sørge for, at jeg bliver sendt godt af Sted op til den gode Gud og alle de andre deroppe ... Og jeg skal atter være mellem dem ... ja! saadan vil det ske... Jeg har intet gjort, som ikke kan tilgives mig, det kan De være ganske rolig for ... Men alligevel er der dog en Gerning i mit Liv, som jeg ikke saa let glemmer igen, naar jeg kommer til at tænke paa den. Den beskæftiger mig langt mere end alle de andre. Aa ja! — Men naar jeg saa er rigtig optaget af den, saa siger jeg altid til mig selv, at jeg skal gaa op og fortælle Jer den."

„Intet er lettere," svarede Pastoren, der var noget overrasket over den alvorlige Tone, hvori Fatter Vulkan havde udtalt disse sidste Ord, „De kan træffe mig hver Søndag mellem 5 og 6 i Skriftestolen ..."

Men Tobakshandleren afbrød ham:

„Aa ja, saamænd — Historien er nu ikke saa farlig indviklet ... men jeg siger Dem, at der er virkelig Stunder, hvor jeg spørger mig selv, om det nu er den bedste eller sletteste Gerning, jeg har gjort i hele mit Liv ... Ja! Hr. Pastor! I Præster er nu af jeres Profession bleven gjort til hele Bjærge af Hemmeligheder ... Hvis jeg nu saadan ganske ligefrem fortalte Dem denne her Historie for at høre Deres Mening, kunde jeg saa være sikker paa, at den blev mellem os for bestandig?"

„Ganske sikker," sagde Poulier „ogsaa med det, der betros mig udenfor Skriftestolen, kan jeg være diskret. Og hvis mit Raad kan hjælpe Dem, saa ..."

Med sænket Stemme afbrød Fatter Vulkan ham atter: „Ja! Historien er skrækkelig. Men det er nu ligemeget, nu har jeg Tillid til Dem, og jeg er ganske sikker paa, at De vil dømme mig mildt. For at give Dem Historien i faa Ord, saa har jeg været indviklet i et Bedrageri, og jeg har dræbt en Mand! ... Men jeg troer nu alligevel, at jeg har handlet rigtig. Men nu skal De høre."

Pastoren var uvilkaarligt sprunget op og havde

trukket sig helt hen til den anden Ende af Bænken. Men Fatter Vulkan lagde slet ikke Mærke dertil. Han kradsede sin Pibe ud, stoppede den igen omhyggeligt og strøg en Tændstik, altsammen uden at forhaste sig; saa saa' han drømmende frem for sig i nogle Sekunder, og idet han betragtede den søgrønne Himmel, hvor den

Jeg vendte mig om og saa foran mig min Løjtnant i civil og med høj Hat . . .

første Stjerne lige var kommet frem, begyndte han sin Fortælling roligt og med sænket Stemme:

„Først maa jeg sige Dem, at omkring 1868, før Krigen altsaa, var jeg allerede gammel Soldat. Jeg havde tjent i 14 Aar. Jeg var Sergent, og jeg skulde vedblive at være det; og det var jeg meget tilfreds med; jeg kunde saamænd ikke engang skrive rent. Min militære Bane var saaledes ordnet. Den gamle Armé var elendig, fuld af Drikkebrødre, som alle havde en lille tør Plet i Halsen, der aldrig kunde skylles væk. Blandt de gamle Veteraner med 2 Snore var jeg en af de mindst medtagne, for jeg brød mig nu slet ikke om at pimpe. Men saa hændte det en Dag, da der blev indkaldt Soldater til mit Kompagni, at der kom en Mand, der havde meldt sig som frivillig, en ung, velskabt Mand; han havde ikke noget at betale sit Ophold paa Officersskolen med, men han vilde absolut være Soldat, tjene sine Epauletter og gaa hele den lange Skala igennem lige nede fra de allerlaveste Grader. Han bad mig næsten grædende om, at han maatte blive indskrevet.

Det var en vakker Fyr med et rødligt Skæg; og i sit Blik havde han saadan et Skin af Ædelhed; en rar og god Fyr var han overfor alle, men med noget ubestemmeligt alvorligt i hele sit Væsen.

Saa snart jeg saa ham, tænkte jeg ved mig selv: „Du skal være General, skal du.“ Der var ikke gaaet 14 Dage, saa kunde han saamænd kommandere akkurat lige saa godt som jeg. Født Soldat, siger jeg Dem; det laa ham i Blodet. Jeg kom snart til at synes godt om Louis Pascal, saadan hed han; men til at begynde med kunde jeg kun give ham nogle gode Raad og stemme de Uvenner, han havde faaet ved sin første Fremtræden, venligt for ham. Efter ½ Aars Forløb blev han Korporal og fik snart sin Guldsnor; og saa blev vi fine Venner. Skøndt han var min underordnede i Grad, følte jeg med mig selv, at han var min Overmand i alle Maader. Men han var nu saa god, slet ikke at lade mig det mærke; næh! tværtimod gjorde han mig opmærksom paa, at jeg var gammel, han nybagt Soldat; stadig huskede han paa de intetsigende Tjenester, jeg havde gjort ham ved hans Ankomst til Regimentet. Den kære Dreng! . . . Og saa maa De huske paa, at han var forældreløs og uden Formue, og at han om Maaneden tilsammen kun havde 20 Francs, som han modtog fra en gammel Slægtning. Men tiltrods for dette havde han ikke den ringeste Gæld; næh! tværtimod, han havde altid nogle Francs, naar det gjaldt om at gøre en eller anden Ven en Tjeneste; og saa var han efter min Mening den Underofficer ved Kompagniet, der havde den bedste Holdning . . . Ja, det var et storartet Menneske! . . . og hvad kunde jeg gamle Fyr gøre andet end at knytte mig til ham med Liv og Sjæl? . . . Men saa en Dag fik han en Duel paa Halsen, og han langede et smukt Stød ud til Modstanderen, en anden Underofficer, der skal have været en rigtig dreven Fyr. Jeg spurgte Louis Pascal, hvorfor de duellerede; men han

slog det hen og sagde bare, at det var saamænd ikke noget; det var bare Narrestreger. Men se, saa fik jeg den næste Dag at vide, at han, den anden, havde gjort Nar af den Maade, paa hvilken jeg snurrede paa mit „r", naar jeg kommanderede, og at Louis altsaa havde kæmpet for min Ære. Se, saa var jeg jo væk i ham. Og hvis han vilde have haft det, ja! han skulde bare have nynnet noget derom, saa havde jeg gerne ladet mig hugge i fire Stykker, havde jeg — Men saa var det, at Krigen blev erklæret; og saa snart det første Skud løsnedes, var vi i Weissenburg. Og der var det, at jeg kom til at se Louis i Kamp. Aah! det var storartet! saadan en kold Ligegyldighed og Uforfærdethed! det var storartet. Der var saamænd ikke andet at se paa ham, end at Øjenbrynene trak sig lidt sammen som et „V". Men han var lige saa sikker som en gammel Soldat; og saa haandterede han sin Bøsse, som om han var til Parade for Generalen . . . ogsaa under Tilbagetoget! . . . Det var ikke vort Kompagnis Folk, der kastede Vaabnene fra sig og løb deres Vej! Og det var for en stor Del Pascals Skyld; thi allevegne var han og opmuntrede, utrætteligt og uforfærdet; og saa viste han de andre, hvad de skulde gøre . . . En fortrinlig Soldat, det kunde jeg jo nok have tænkt mig. Da de forsøgte at samle Stumperne af Hæren og sætte Mod i dem, valgte de ham til Anfører, og det gjorde de vel i! De kan jo nok tænke, hvor det frydede mig at kunne sige til ham: „Hr. Løjtant!"

Nogle Dage senere ved Sedan blev vi jo mere forslaaede. Men vi, han og jeg, var i den Trop, som slog sig igennem og naaede frem til Paris, hvor der forresten ikke var for mange Soldater; og der maatte vi tage Affære allevegne . . . Ved Champigny fik jeg en Kugle i Laaret, og hvis ikke den brave Pascal, der selv sugede Saaret ud, var kommet til og havde baaret mig midt gennem Kugleregnen til Ambulancen, vilde jeg være taget af Prøjserne. De kan jo nok indse, ikke sandt, Herr Pastor, at jeg maatte komme til at elske ham?

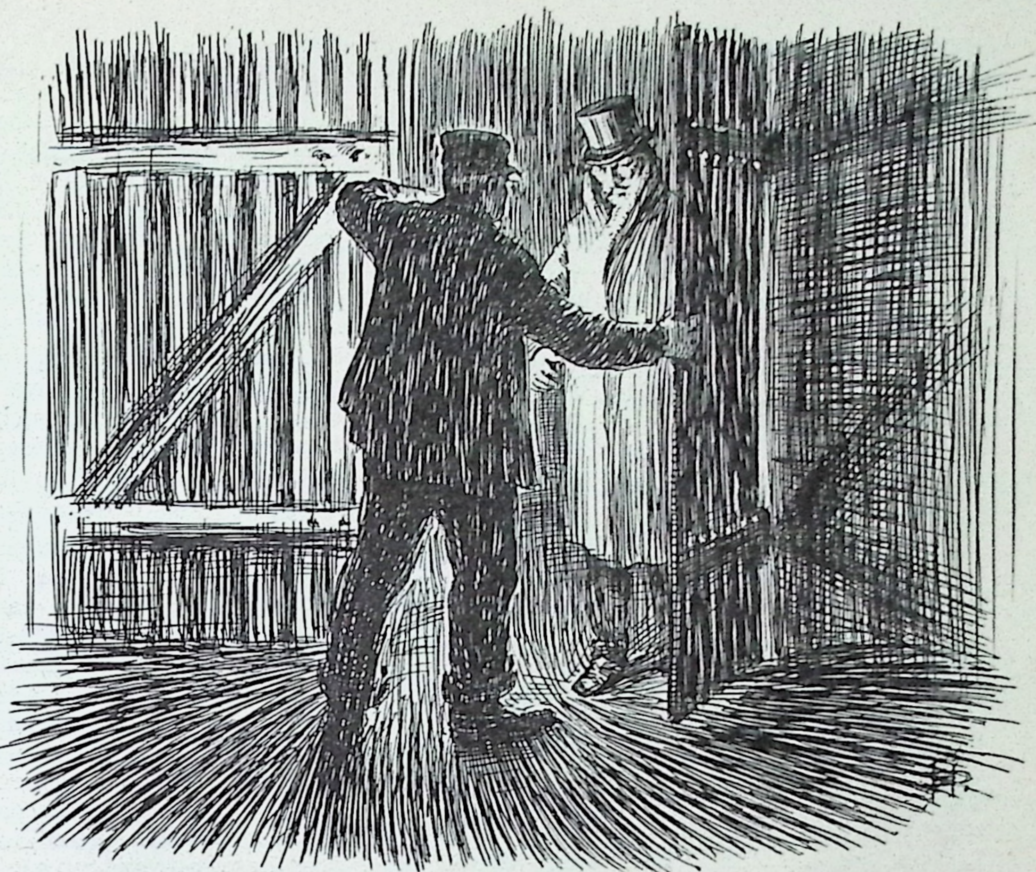
Da han efter Val-de-Grâce Kapitulationen kunde komme og se til mig inde i Byen, og jeg lige var begyndt at gaa, med Krykker naturligvis, blæste jeg min Stand et Stykke og faldt ham om Halsen, idet jeg grædende fremstammede: „Løjtnanten er avanceret," thi nu havde han faaet 2 Snore og det i en Alder af 25 Aar! Ja, han kunde da være sikker paa at blive Oberst og General, det vidste jeg! Men en Sorg var det for os, at vi ikke mere kunde være sammen. Aah! Ja. Han blev sendt til Bordeaux med sin nye Grad, mens jeg blev ved Regimentet, hvor jeg nu kun havde 3 Aar tilbage, før jeg kunde tage min Afsked. — —

Men Løjtnanten var ikke den Mand, der glemte sin gamle Krigskammerat. Næh! hver Maaned sendte han mig et lille altid meget venligt Brev; deri var der et Par Skilling til Tobak; og jeg svarede ham altid, saa godt jeg kunde . . . Og se, saadan gik nu Tiden, og jeg blev fri for Soldater-Tjenesten. Og da de Par Hundrede Francs, jeg fik ved min Afsked, var noget lidt, ja alt for lidt, søgte jeg og fik ogsaa en Plads som Opsynsmand paa en Tømmerplads hos en Entreprenør ved Ivry-Banegaarden.

Men saa var det en Eftermiddag, jeg var i Færd med at ordne noget Tømmer, at jeg med eet hører mit Navn blive raabt bag ved mig. Jeg vender mig om og ser foran mig min Løjtnant i civil og med høj Hat, stadig smuk i sin tilknappede Frakke med en lille Strimmel rødt Baand i Knaphullet. Og saa var han ikke mere stolt, end han var i gamle Dage; næh! vi gav hinanden Haanden, og han spurgte, hvordan jeg havde det, og om jeg var tilfreds; men jeg spurgte ham: „Min kære Løjtnant! ved De, at det er første Gang, jeg ser Dem i civil?" „Næh! er det det, min kære Peter?" svarede han mig, „ja, da skal De saamænd komme til at se det mange Gange." „Hvad for noget?" raabte jeg, „hvad skal dog det betyde?" „At jeg ikke mere er Soldat, og at jeg har taget min Afsked." Mit Hjerte var lige ved at standse. At en saa god Soldat havde forladt Arméen, givet Afkald paa et sikkert Avancement, paa en udmærket Karrière, syntes mig ganske utroligt. Han maatte da ganske sikkert have haft gode Grunde dertil! Men det var mig nu alligevel en Hjertesorg. Medens vi gik de Par Hundrede Skridt til mit lille Skur paa Tømmerpladsen, fortalte han mig det hele. Et Pigebarn! — Det kunde jeg aldrig have tænkt mig. For et Pigebarns Skyld havde han forladt Arméen! I Toulouse, hvor min letsindige Løjtnant sidste Gang laa i Kvarter, var han bleven dødeligt forelsket i en Datter af en Professor, som boede i samme Hus som han. Men se, De ved jo nok, at en Officer ikke kan gifte sig, uden at han kan gøre Rede for den fordrede Medgift! Men den arme Fyr havde kun den første af de 3000 Francs. Og se, saa havde han taget sin Afsked, saadan af en fiks Idee. Det var jo et stort Held for ham, at han hos en Bankier i Paris fandt en god Plads, som han fik paa Grund af sine Ordner; frejdig fortalte han mig, at han slet ikke fortrød noget af det hele, fordi han var saa lykkelig som en Gud med sin lille Kone, som snart skulde give ham et lille Barn; og han kom nu for at invitere mig til Frokost hos sig den paafølgende Søndag i deres lille, hyggelige Rede paa femte Sal i et Hus paa Batignolle-Boulevarden. Jeg gik derhen i min fineste Frakke for at spise Steg; og jeg var pudset, som skulde jeg til Parade.

Men da jeg saa først fik set Fru Pascal, saa maatte jeg jo undskylde Løjtnantens Daarskab. En yndig, blond Kvinde, munter og elskværdig med blaa Øjne, der var fyldte med en saadan Godhed, at de fik alting til at løbe rundt for mig. Man kunde mærke, at han elskede hende inderligt og hengivent. — Aah, Hr. Pastor! det var en herlig Frokost; . . . . og den lille Frue behandlede mig som en gammel Ven af Huset;

det glædede mig i Hjertet, at jeg kunde mærke, at hendes Mand havde talt til hende om mig, hans gamle Krigskammerat; og saa var der en Vin, den var storartet; jeg tømte en Mængde Glas paa den lilles Sundhed, som de ventede. Men da jeg saa vendte hjem til Ivry-Banegaarden, saa var jeg ikke rigtig klar i Hovedet. Jeg gik og smaanynnede for mig selv ganske sagte... men trods min lille „Bjørn" tænkte jeg hele Tiden paa det yndige Par: min kære Løjtnant og hans elskelige lille Kone; og jeg ønskede dem al mulig Lykke... Ja! og saa gik Tiden paa den Maade!

... Men saa er der lige paa en Gang nogen, der ringer nede paa Gitterporten.

Det saa ud til, at Pascal hele Tiden havde gjort sine Sager godt, lige saa godt som hans Principal. For tilsidst tog denne Pascal til sin Kompagnon. Og saa gik de paa Børsen begge to og tjente en Mængde Penge. Desuden fik han to Børn til, to Drenge; ja; de var søde, de tre Børn! De var dejlige, siger jeg Dem! Efterhaanden blev det saadan en stille Aftale imellem os, at jeg kom og spiste Frokost hos dem den første Søndag i hver Maaned. Lykken forandrer jo Gud ske Lov ikke altid Hjerterne; hverken han selv eller Konen skammede sig over den simple Soldat, de havde til Ven. Og nu boede de ikke mere paa femte Sal. Næh! nu boede de paa første Sal i en Ejendom nede i det fine Kvarter. Og der var en Tjener med hvid Krave; han satte rene Tallerkener frem og saadant noget. Ja! kære Hr. Pastor! der kunde jeg altid være sikker paa en hjertelig Velkomsthilsen: Altid blev jeg modtaget af Pascals hjertelige Haandtryk og den smukke Frues Smil og de søde Børns Raaben; thi de kom altid stormende for at kysse mig. De kan jo bare prøve, om De kan finde mange rige Familier, der er saaledes . . . Og se saadan gik det godt alt sammen, indtil vi kom til Vinteren 1880. Jeg havde mange Gange sagt til mig selv, naar jeg tænkte paa, at nu sad Pascal og havde Hest og Vogn og Kusk og Tjener o. s. v., at det i Grunden var en god Idé, han dér havde faaet, med at forlade Militærvejen og give sine Epauletter tilbage igen. Men da jeg spiste Frokost hos ham den første Søndag i December, mærkede jeg da nok, at han var noget adspredt og havde travlt med eet eller andet, og at han af og til genoptog en gammel Vane, han havde i gamle Dage, naar der var noget galt: han stoppede Enderne af Overskægget ind i Munden og tyggede paa det. Hvad kan der dog være i Vejen? tænkte jeg, da jeg gik paa Gaden; hans Børn vokser godt, har det brillant; han elsker sin Kone, og hun elsker ham igen, det kan man da straks mærke! Mon der da skulde være noget i Vejen med Forretningen? Jeg spekulerede og spekulerede over, hvad der kunde være i Vejen . . . . . For disse Penge, dem kan man da aldrig stole paa! . . . . Den Nat sov jeg meget daarligt! ja, det gjorde jeg . . . . For ser De, disse sande Venskaber er ligesom et Barometer: Jeg var saa urolig hele den næste Dag, og jeg havde saadan en Anelse om, at der var noget galt paa Færde; jeg syntes hele Tiden, at en eller anden Ulykke var forestaaende. Henimod Kl. 6 om Aftenen tog jeg saa min Lygte for, før jeg gik til Ro, at gaa en Runde paa Tømmerpladsen, saadan som jeg gjorde hver eneste Dag. Vejret var taaget og fugtigt. Der var ikke en Stjerne paa Himmelen; alt var saa uhyggeligt . . . . Men saa er der lige paa en Gang nogen, der ringer nede paa Gitterporten. Det forbavsede mig. Hvem kunde det dog være, der kom saa sent? Jeg gik naturligvis hen og lukkede op, og ved Lygtens Skær genkender

jeg Løjtnanten, med Pelsværks-Kraven op om Ørene. Aah! Jeg forstod straks, at det drejede sig om noget alvorligt. Han var saa bleg! og saa saa jeg mellem Øjenbrynene denne Fortrækning i Form af et V, der dannede sig i gamle Dage i Kampene, naar det gik rigtig alvorligt til.

Saa siger han barskt til mig: „Masson!“ siger han, „jeg har Brug for Dig, min gamle Ven! Kan Du gaa med mig straks?“ „Ja! det kan jeg da rigtignok godt,“ siger jeg øjebikkelig. „Du kan vel gaa her fra Tømmerpladsen og komme tilbage om nogle Timer, uden at man lægger Mærke dertil, og uden at det vækker nogen Mistanke?“ „Intet er lettere! Jeg er ganske alene her paa Pladsen om Natten . . . . . Hvem skulde dog holde Øje med mig? . . . Det er et øde Kvarter her, og der er ikke en Kat paa Gaden i denne mørke Aften.“ „Naa! det er storartet! men kom saa,“ svarede han med en tør Stemme, der ikke spaaede mig noget godt. „Sluk den Lygte og luk Porten, stik Nøglerne i Lommen og gaa med mig.“ Naturligvis adlød jeg. Og saa gik vi. Han gik saa hurtigt, at jeg havde mit Mas med at følge ham. Vi gik langs Kajen lige ud til Austerlitz-Broen. Han sagde ikke et Ord. Jeg sendte et hurtigt Blik op paa ham fra Siden. Hans Profil, der næsten var skjult af Pelskraven, var ligesom sammentrukket og rynket, og den gjorde mig ganske bange. Hvert Øjeblik stoppede han nervøst Spidserne af Skægget ind mellem Tænderne og tyggede paa det. Jeg havde stor Lyst til at bryde Tavsheden og spørge ham, hvor vi skulde hen i den Gangart, men jeg turde saa at sige ikke. Ligesom vi gik forbi „La halle aux Vins“, sagde han mellem Tænderne: „Du er vel ikke træt? — — — Kan Du gaa i denne Fart til Indvalide Hotellet? For det er nemlig dér vi skal hen og arbejde.“ „Ja! jeg kan gaa lige saa langt, De vil have det, Hr. Løjtnant,“ sagde jeg. Jeg siger Dem, Hr. Pastor, aldrig skal jeg glemme den Tur. En! To . . . . En! To! . . . . Ja! vi løb næsten over Kajer og atter Kajer, med Gasblussenes Genskin i den sorte Strøm! . . . . Paa Grund af det modbydelige Vejr var der næsten ingen Folk paa Gaden! . . . . Hist og her er enlig Droske . . . . . en enkelt gaaende, der havde meget travlt . . . . . . og saa engang imellem en Omnibus, som rumlede tungt af Sted, som om den var sovet ind. Alt bidrog til at forøge Uhyggen. Og jeg kan sige en Gang til, at de sande Venskaber er akkurat som et Barometer: For naar en eller anden slem Ting er ved at ramme en, man holder meget af, saadan som jeg holdt af Pascal, saa mærker man det, saa aner man det! . . . . . . Mit Hjerte bankede stærkt: Bum! Bum! Jeg hørte et Kirkeuhr langt borte slaa et Kvarter i elleve, da vi kom til en Plads, der var fuldstændig øde. Min Løjtnant for frem, henimod en lille Gruppe Træer. Men tiltrods for, at disse var ganske blottet for Blade, var der bælgmørkt under dem. Vi løb lige mod en Bænk, og derved opdagede vi den. Pascal sank ned paa den som overvældet af Træthed og befalede mig med en langsom, men frygtelig Stemme: „Sæt Dig ned her ved Siden af mig.“ Men da jeg havde taget Plads, greb han min Haand, og jeg mærkede, at hans Hænder var saa varme, at man kunde koge Æg i dem. „Du holder af mig, ikke sandt?“ siger han saa til mig. „Ja, det ved De jo godt, og det skal jeg da ogsaa nok vise, hvis det behøves.“ „Jeg vil bede Dig om at gøre noget slemt!“ „Hvad for noget? Hvad er det?“ „Ja! hør nu efter: Jeg er ruineret!“ Jeg blev saa forfærdet, Hr. Pastor! ved den Tone, hvori han udstødte disse Ord.

„Ja! Jeg er ganske fortabt! Jeg er redningsløst fortabt . . . . . Aah! Hvorfor blev jeg dog ikke ved med at være den fattige Soldat, som ikke havde 20 Francs i sin Lomme ved Maanedens Begyndelse? Naar jeg havde betalt min Vært for Opholdet, givet Skomageren sit og Skrædderen sit, saa var der ikke ret meget tilovers. — Naa! gjort er gjort! . . . . . Tænk Dig, min kære gamle Ven! Kriegelmann, min Kompagnon, er en Bedrager. Han har misbrugt min Underskrift. Han har ruineret, kompromiteret og vanæret mig ved en Mængde modbydelige Bedragerier. I Løbet af een eller to Maaneder maa Katastrofen komme; Falliten er uundgaaelig. Han og jeg er da vanærede!“ —

Jeg var lige ved at faa et Anfald af Apoplexi ved denne Beretning. „Selvfølgelig har jeg været letsindig og kortsynet, det er der ingen Tvivl om,“ sagde saa min ulykkelige Ven, „men jeg har nu engang sat mit Navn paa Papirerne, og jeg maa staa til Ansvar for det. Vi mangler en enorm Sum . . . . . Men vær Du bare rolig! Din hæderlige Løjtnant skal ikke vanæres . . . . . Da denne usle Karl i Eftermiddags havde vist mig Situationen, og vist mig, hvor haabløs den er, anskaffede jeg mig paa Hjemvejen en Genstand, som jeg nødvendigvis maa benytte mig af nu . . . .“

Ude af mig selv af Overraskelse og Skræk skreg jeg til ham: „Vil De dræbe Dem? Eller hvad mener De?“ „Sig mig nu engang, min kære gamle Masson, vil Du virkelig kunne taale, at jeg, din kære Løjtnant, bliver arresteret, dømt fra Æren og udslettet af Æreslegionen? For saadan vil det ellers gaa. Saa! Fat Dig! Du maa ikke give efter for dine Følelser! Hører Du! Jeg ved, jeg taler med en Mand. Du skal og maa vide, at jeg ikke har andet at gøre end at dræbe mig.“ Jeg siger Dem, Hr. Pastor! at jeg elskede Louis, som om han var min Broder. Men Æren fremfor Alt; og da Sagerne forholdt sig saaledes, maatte jeg billige hans Ord. Altsaa tav jeg.

„Det er afgjort,“ fortsatte den dødsdømte, „og hvis Du nu siger Nej til min Bøn, saa

sætter jeg denne her Pistol for Tindingen, og — saa maa jeg drage af Sted, ledsaget af den pinlige Tanke, at jeg efterlader Hustru og Børn, uden en Sous og midt i Ulykken. Det kan Du altsaa befri mig for, hvis Du vil, min kære Ven."

Jeg troede, han var bleven gal, og jeg sagde ganske uvilkaarligt: „Hvordan det?" Men Løjtnanten havde lagt sin Plan; og at det var en frygtelig Plan, vil De nok snart indrømme.

„Som Du ved," mumlede han og flyttede sig tæt hen til mig, er der gaaet mange Penge mellem mine Fingre i de senere Aar. Jeg har aldrig sparet paa dem; jeg troede, det skulde vare ved saadan altid; og jeg troede, at jeg havde grebet Lykken og skulde holde den fast.

Og desuden, hvor det dog er herligt at kunne omgive sine Kære her paa Jorden med alt det herlige, man kan faa for Penge! Men jeg har dog truffet den Forsigtighedsregel at lade mit Liv forsikre for min Families Skyld. Hvis jeg dør, vel at mærke dør naturligt, et Selvmord gælder ikke, særlig ikke under disse Omstændigheder, vil min Hustru faa 100,000 Francs udbetalt. Men nu skal Du fatte Dig og gøre, som jeg siger: Se her er en Kniv, tag den . . . . saa skal jeg give Dig mit Uhr og min Portemonnæ . . . . og saa skal Du stikke mig i Hjertet . . . . . Du kan dræbe mig med første Stød, saa skal Du knappe mine Klæder op, ligesom om man har rodet i dem for at finde Uhret og Pungen, og saa skal Du bare skynde Dig at komme hjem igen til Tømmerpladsen og tage Kniven . . . . Men glem for alt ikke at tage den med, hører Du! Saa kan ingen tvivle om noget. I Morgen finder man Liget af en myrdet liggende her. Forsikrings-Selskabet vil udbetale min kære Hustru Pengene, og saa faar De Brød igen derhjemme! . . . . Jeg ved saa godt, at jeg begaar et Bedrageri, og at jeg bestjæler Selskabet for dets Penge. Men hvad! De har jo nok! Men den Sag kommer vel til at paahvile min Samvittighed, og jeg skal ogsaa nok ordne alt med den gode Gud — hvis der da er en. — Og hvad Dig selv angaar, ja, saa gør Du jo kun, hvad din gamle Ven beder Dig om, som et sidste Ønske her paa denne syndige Jord . . . . . Lad mig nu se, at Du har forstaaet mig, min kære Peter!"

Jo! Jeg havde min Sandten forstaaet ham! Jeg var ganske stiv af Skræk. Jeg skulde dræbe ham! ham, min kære Løjtnant! og det med min egen Haand! ham, min eneste Ven! Nej! Aldrig! Men han tog mine Hænder, bad og tryglede mig, grædende og jamrende, mens han lagde sit Hoved til min Skulder; atter og atter bad han, idet han som et Barn klappede og kærtegnede mig! Den ulykkelige Louis havde sagt til sin Hustru, da han for sidste Gang gik hjemmefra, at han havde faaet Hovedpine, og at han vilde gaa en lille Tur. Hvad kunde være mere naturligt, end at den enlige Vandrer om Natten var bleven overfaldet, dræbt og udplyndret?

Selv om jeg skulde leve i tusind Aar, skal jeg aldrig glemme hin frygtelige Stund, jeg tilbragte derude paa Bænken om Natten under den stakkels ulykkelige Pascals Graad og Hulken, medens han bad og tiggede mig om Døden!

Ved at blive ved med at bede mig lykkedes det ham omsider at overtale mig. Ja! bliv nu ikke forskrækket, Hr. Pastor, men han fik mig tilsidst til at gøre, hvad han vilde. Og jeg adlød ham. Ja! jeg gjorde det. Som det sidste Farvel trykkede jeg ham til mit Hjerte og kyssede ham lige paa Munden. Og saa stak jeg ham lige i Brystet og flygtede, som om Fanden var efter mig! Ved Hjørnet af Concorde-Broen kastede jeg Kniven og Uhret og Pungen i Vandet. Jeg hørte, det sagde „Plump" tre Gange, saa styrtede jeg fortumlet tilbage til Ivry, hvor jeg tilbragte Natten under Graad . . .

Og som Louis havde sagt, gik det: Man troede, at en Bandit havde dræbt ham for at udplyndre ham. Selskabet udbetalte Summen, og Fru Pascal fik noget at leve af. Men nu blev det mig efterhaanden en hel Tortur at se Familien. At se hende, hvem jeg selv havde gjort til en trøsteløs Enke, uden at kunne sige et trøstende Ord til hende og at se hendes kære Børn kærtegne og kysse den Haand, der havde gjort dem faderløs — nej, det kunde jeg ikke holde ud i Længden! Og saa var det, at jeg fik Tilbud om denne lille Forretning. Det tog jeg straks imod for at komme bort fra dem og for at komme bort fra Paris. Jeg skriver til dem fra Tid til anden, og jeg ved, at de nu ikke mere er saa forfærdeligt ulykkelige. Men jeg tænker nu alligevel ofte paa dette her, især naar jeg om Natten ikke kan falde i Søvn, saa bliver jeg saa ulykkelig, og saa tænker jeg paa at gaa op til Jer i Skriftestolen, Hr. Pastor! Men saa bagefter, saa kan jeg sige til mig selv, at jeg alligevel gjorde rigtigt i at gøre Louis denne Tjeneste, og at jeg har handlet som en sand Ven; og saa føler jeg mig atter straks saa rolig.

Se saa! Det var Historien, og nu skal De altsaa sige mig Deres Mening, Hr. Pastor Poulier!"

Pastoren, som med dyb Bevægelse havde lyttet til Fatter Vulkans Fortælling, forblev i nogle Minutter tavs.

Derpaa aabnede han eftertænksomt sin Snusdaase, stak Tommelfingeren og Pegefingeren derned, langsomt, som for at søge Raad hos den. Men saa lige paa een Gang tog han en stor Pris, vendte sig resolut mod Tobakshandleren og sagde alvorligt:

„Min kære Ven! Hvis vi var i Skriftestolen,

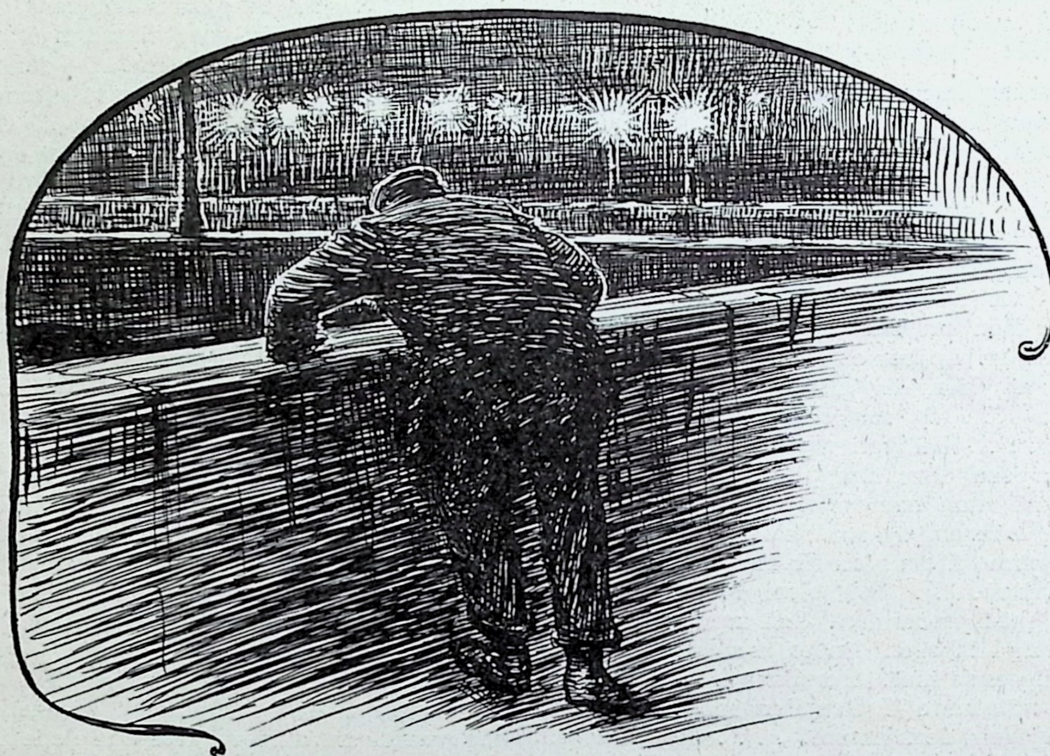
saa vilde det være min Pligt at fremsige det hellige Bud: Du maa ikke ihjelslaa! og jeg havde da at paalægge Dem at angre Deres Gerning inderligt. Men nu da vi er her, vil jeg blot række Dem min Haand og sige: De er en brav Mand. God Nat!"

Og med disse smukke Ord paa Læben gik Pastoren bort. — — — —

Hans lille Tale vakte inderlig Glæde i Fatter Vulkans Sind. Siddende alene i Stjernenattens lyse og salige Skær henvendte han sig til sin Pibe for, som sædvanlig, at finde Beroligelse hos den.

Den var imidlertid gaaet ud; han betragtede den længe. Og han har ganske sikkert fundet Tilgivelse for sin Daad hos den. Da hans gode Humør kom tilbage, henvendte han sig til den og bad om Tilladelse til at maatte ryge den ud endnu en Gang, inden de begge skulde til Ro.

Og det fik han.

HVORLEDES BILLY GJORDE EN GOD FORRETNING

AF

A. D. GRANGE

William Patrick Barrington sad med Ansigtet mod Kamingitret i Barneværelset og stirrede trøstesløst ind i Ilden. Mange besynderlige og ubehagelige Ting var hændet ham paa det sidste. For det første var hans Barnepige — hans elskede Nanna — forsvundet, og en mager og kejtet Pige af et sært sjusket Udseende havde taget hendes Plads.

For det andet kom hans beundrede Papa og Mama ikke saa ofte som sædvanligt og saa til ham, og naar de kom, saa var de begge saa mærkeligt stille og saa' saa alvorlige ud, slet ikke Spor som de plejede. Kun en enkelt Gang, da han bad om noget mere Mælk, og der af en eller anden ubegribelig Grund ikke var noget, havde hans Mor taget ham i sine Arme og kysset ham og leet af ham paa den mest pudsige Maade.

Det var altsammen meget besynderligt og højst uforstaaeligt for Billy.

Nedenunder i Kontoret sad William Patrick Barrington senior og bakkede modløst paa sin Pibe, mens han stirrede tungsindigt paa en Ladning Breve og Papirer, der var stablet op foran ham paa Skrivebordet. Han sad og stirrede, indtil en lille, hvid Haand blidt lagde sig paa hans Skulder, og en blød Kind blev trykket ømt mod ham, og en velkendt Stemme hviskede:

„Aa, Will — var det blot ikke for Billys Skyld."

Sagen var, at Borringtons Hus rystede i sin Grundvold. En stor Ring og en lille, privat Forretning havde haft et Sammenstød med hinanden med det uundgaaelige Resultat, at den lille Forretning var bukket under.

Det var derfor, at Billy manglede mange Ting, som han længe havde været vant til, og at den magre og kejtede Pige nu huserede der, hvor den solide og moderlige Nanna før havde hersket.

En Dag legede Billy med sine Soldater paa Gulvet i Kontoret — et meget eftertragtet Privilegium, der var blevet tilstaaet ham for nyligt, for at dække en Del af de mange andre, der af Nød og Trang var blevet inddragne. Hans Far og Mor sad ved Siden af hinanden foran Ilden og holdt hinanden i Haanden under „Financial Times".

De havde tilsyneladende glemt, at han befandt sig i Stuen — Tinsoldater falder saa blødt paa et tykt Gulvtæppe, og Slagets Gang havde ført ham ind under Bordet — og de begyndte at tale om den Uro, der nagede dem, et Thema, som de til Dato omhyggelig havde undgaaet at komme ind paa i hans Nærværelse.

Meget af det, de sagde, var uforstaaeligt for Billy, men en eller to Ting fik han dog fat i. Det saa ud, som om en vis lidet agtværdig Person, hvis Navn var Ring, var Aarsagen til Billys nuværende Mangel paa Overflod. Manden havde dannet noget mystisk, der hedder en „Corner" mod en eller anden eller et eller andet, og hvad mere var, den samme gaadefulde Person havde haft den uhørte Dristighed at etablere sig selv i hans Fars eget Kontor i City. Hvad han el-

lers havde gjort, kunde Billy ikke rigtig faa Rede paa, men han forstod, at denne Herr Ring havde „ramt“ hans nærmeste og kæreste Ven, nemlig Papa, og hans unge Blod kogte af Vrede ved den blotte Tanke.

„Hvis de andre blot havde hjulpet mig, saa kunde jeg sagtens have magtet ham,“ hørte Billy sin Fader sige.

„Aa, Gud ja!“ svarede hans Moder sagte. „Saa vilde Sagerne have faaet en ganske anden Vending for os.“

Billy laa vaagen i sin Seng den Nat og tænkte alvorligt over Sagen, og pludselig slog en stor og glimrende Tanke ned i ham.

Han havde ofte været paa sin Faders Kontor i Gresham Street i de gode, gamle Dage, med sin Mor eller Nanna. Hvorfor skulde han ikke gaa derind nu og gøre det af med det væmmelige Uhyre i hans Hule. Sandt nok, det var en lang Vej, og han havde jo ikke Mama eller Nanna til at standse Omnibussen og betale for ham. Og saa, naar han kom derind, vilde saa Uhyret ikke sætte sig imod at blive gjort af med. Uhyrer, vidste han, havde en Tilbøjelighed til at æde smaa Drenge. Og han kom i Tanker om, at denne her jo havde „ramt“ hans Fader saa haardt.

Foretagendet var aabenbart dristigt og ledsaget af alvorlig Risiko. Men Billy var en modig lille Sjæl, og dygtig til at slaas. Havde han ikke tævet Jones Dreng, der var to Aar ældre end ham selv og lige saa meget større?

Næste Dag, da han gik sin Morgentur i Kensington Gardens med Sarah, den magre, kejtede Pige, lykkedes det ham at løbe fra hende, snige sig bag nogle Buske og ad forskellige Gange at naa Lancaster Gate.

Her mødte der ham en Vanskelighed. En, to, tre Omnibusser passerede forbi ham, og han kunde ikke blive klog paa, hvilken han skulde tage. Til Slut bestemte han sig til at gaa op i den næste, der kom forbi, og løbe an paa, at det var den rigtige.

Han standsede Omnibussen paa en meget virkningsfuld Maade ved at stille sig midt paa Vejen og svinge med Armene. Med Konduktørens Hjælp kravlede han derpaa op ad Trinene og tog Plads indvendig.

De andre Passagerer saa nysgerrigt paa ham, men Billy forstod ikke deres muntre

„Pennyen er god nok, men Resten er ikke gangbar,“ sagde han gemytligt.

Blik. Han var selvfølgelig altfor optaget af at holde Ballancen paa Kanten af det høje Sæde, til at lægge videre Mærke til dem.

Konduktøren gik rundt og billetterede, og Billy forklarede, saa godt han kunde, at han skulde til sin Fars Kontor i Gresham Street.

„Gresh'm Street,“ sagde Konduktøren. „Det er lige ved Banken.“

„Ja,“ bekræftede Billy.

„To Pence,“ sagde Manden og fingererede inviterende ved Billetrullen.

Situationen var temmelig ubehagelig. To

Pence er en Ubetydelighed eller en stor Sum. Det kommer an paa Synspunktet.

Billy besad nøjagtig en Penny, et Stykke Sejlgarn og to smaa Pebermyntekager. Han holdt det hele frem, haabefuldt.

Konduktøren saa paa det med et skeptisk Grin.

„Pennyen er god nok, men Resten er ikke gangbar,“ sagde han gemytligt.

Billy lod sig glide ned fra Sædet.

„Saa vil jeg gaa ud og gaa,“ sagde han bestemt.

Der lød protesterende Udraad fra de andre Passagerer i Omnibussen. En gammel Dame i Hjørnet betalte den manglende Penny til Konduktøren og sagde:

„Den søde Dreng.“

„Tak,“ sagde Billy med et lyksaligt Smil, mens han vrikkede sig baglænds op paa Sædet igen.

Resten af Rejsen forløb uden Begivenheder. De fleste af Passagererne stod ud ved det næste Stoppested, og de nye, der kom ind, saa kun flygtigt paa ham og tog ellers lille eller ingen Notits af ham. De tænkte formodentlig, at han var blevet anbragt under Konduktørens Opsigt, efter som denne fra Tid til anden stak Hovedet ind ad Døren og sagde, at nu „var de der“, eller at der ingen Grund var til „at være ked af det“; naar de kom til Bestemmelsesstedet, skulde han nok „ordne“ ham. Billy selv følte sig i høj Grad opmuntret ved disse Bemærkninger.

Konduktøren holdt Ord, da de naaede Banken; Billy befandt sig lidt efter travende afsted ved Siden af en stor Politibetjent og ledsaget af en hel Mængde Øjekast. Da de naaede den velkendte Indgangsdør, gennem hvilken han saa ofte var gaaet ind og ud sammen med sin Moder, takkede Billy, der var en lille, velopdragen Fyr, høfligt Politibetjenten og gik ind, overladende Lovens Haandhæver til den Forbavselse, der nødvendigvis maa betage en Lovens Haandhæver, naar han pludselig paa en Gang ser sig i uindskrænket Besiddelse af et Stykke knudet Sejlgarn og en Pebermyntekage.

Billy stampede rask op ad den bekendte Trappe. For Øjeblikket havde han ganske glemt, at det ikke var hans kære Papa, han skulde op og se til, men et yderst uhyggeligt Uhyre, der lavede „Cornere“, og som „ramte haardt“. Det var først, da han naaede Glasdøren, som han plejede at banke paa med saa let et Hjærte, at den frygtelige Sandhed stod klar for ham.

Paa Døren var der malet med store, sorte Bogstaver:

De forenede Papirleverandører, Ltd.
Direktør Silas B. Packer.

Mens han stod og stirrede forfærdet paa de nye ulæselige Ord, blev Døren pludselig aabnet, og en høj, mager Mand med flot opdrejet Moustache fo'r ud og var lige ved at vælte Billy.

„Halløj, lille Ven!“ raabte han og tog Billy i Skulderen for at støtte ham.

„Tak,“ sagde Billy, da han med en Del Vanskelighed havde faaet sin ydre Værdighed og sin Ligevægt genoprettet. „Er De Herr Ring?“

„Hvadbehager?“

„Er De Herr Ring?“

Manden smilede og rystede paa Hovedet.

„Jeg kender ham ikke,“ sagde han. „Du maa hellere spørge derinde.“

Han pegede med Haanden mod Dørskiltet, vendte sig og fo'r afsted.

Billy trak Vejret, skød Døren op med Besvær og skred modigt ind i Uhyrets Hule.

Han befandt sig i en lille, æskeagtig Stue, afsluttet af en Væg af Træ og Glas, bag hvilken han kunde høre en besynderlig kradsende Lyd og en lav Mumlen. Denne Væg havde ikke været der i hans Faders Tid, og mens han spekulerede paa, hvordan han skulde fange an, hørte han bag sig en dyb Stemme, der sagde:

„Naa, unge Mand, hvad ønsker Du?“

Billy snurrede rundt og befandt sig Ansigt til Ansigt med et opløbent ungt Menneske med et helt Neg af lyserødt Haar paa Hovedet, der stod mellem ham og Døren, han lige var kommet ind ad.

„Jeg vilde gerne tale med Herr Ring,“ stammede Billy.

„Herr hvem?“ spurgte den unge Herre.

„Herr Ring,“ gentog Billy.

„Kender ham ikke,“ sagde den unge Herre. Men i det samme fik han øjensynlig en Tanke. „Hvad er dit Navn?“ spurgte han.

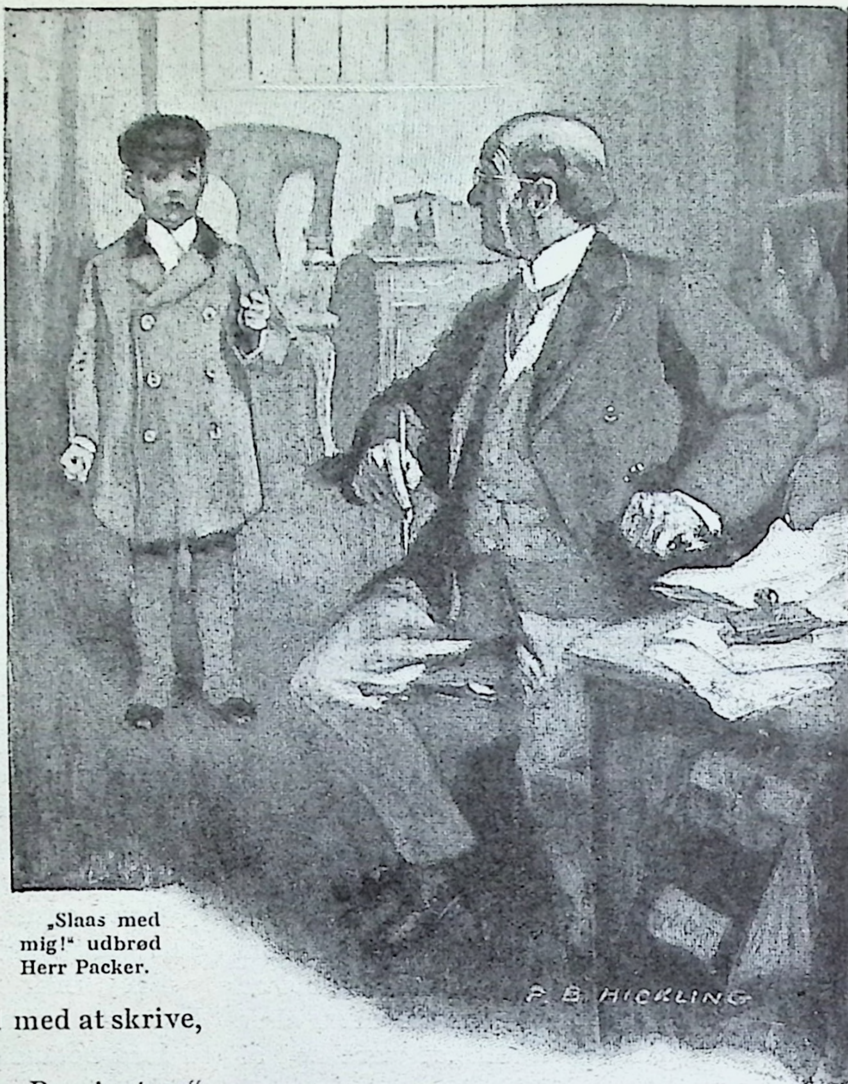
„William Patrick Borrington,“ sagde Billy med Alvor.

Den unge Herre stirrede et Øjeblik paa ham og dykkede omkring Enden af Væggen. Bag denne opstod der en forvirret Hvisken, og Billy hørte sit Navn blive gentaget af forskellige Stemmer i forskellige Tonarter. Der paafulgte en lang Tavshed.

Lidt efter kom den unge, rødhaarede Herre frem til ham.

„Herr Packer vil modtage Dem, hvis De vil gaa denne Vej,“ sagde han grinende.

Billy gik den Vej — det var ud ad Døren og et godt Stykke gennem Gangen — og nogle Øjeblikke senere blev han stedet for den ophøjede Direktør for de forenede Papirleverandører, Ltd.

„Slaas med mig!“ udbrød Herr Packer.

Herr Silas B. Packer, en bred, velvilligt udseende gammel Herre, med flagrende Whiskers og renbarberet Kind og Hage var ifærd med at skrive, da Billy kom ind.

„Værsgod og sæt Dem, Herr Borrington,“ sagde han og saa over Skulderen.

Men da han fik Øje paa den lille Person, der stod midt paa det store Tæppe mellem Skrivebordet og Døren, tabte han sin Pen, svingede rundt i sin Stol, rettede paa sine guldindfattede Briller og stirrede paa Billy med utilsløret Forbavselse.

„Hvad Pokker,“ raabte han. „De fortalte mig, at en ung Herre ved Navn Borrington vilde tale med mig, men jeg havde ikke ventet — — —“

Han standsede i Talen og et muntert Smil rynkede sig ud over hans Ansigt.

„Jeg er William Patrick Borrington,“ sagde Billy alvorligt.

„Du er Fanden!“ lo den gamle Herre. „Og hvad kan jeg være Dig til Tjeneste med.“

„Er Du Herr Ring?“ spurgte Billy. „For hvis Du er, saa er jeg kommet for at slaas med Dig.“

„Slaas med mig!“ udbrød Herr Packer.

„Ja,“ sagde Billy og knyttede Næverne.

„Men — hvorfor?“ spurgte den gamle Herre bestyrtet.

„Fordi Du har ramt min Papa — meget haardt og gjort ham Fortræd,“ svarede Billy med knusende Alvor.

„Du Almægtige!“ udbrød Herr Packer. „Hvad er det, Drengen taler om?“

„Det var Dig, der puttede ham i „Corneren“, og Du har taget Nanna væk, og min Pony, og — og mange andre Ting,“ stammede Billy.

„Aah!“ sagde Herr Packer tankefuldt.

„Og Du har — Du har faaet min Mor til at græde,“ tilføjede Billy skælvende.

Der indtraadte en kort Tavshed, hvorefter Herr Packer rejste sig og lagde sin Haand paa Billys Skulder.

„Jeg tror, jeg forstaar, min lille Ven,“ sagde han venligt. „Men det er ikke mig,

der gjorde alle de Ting, Du taler om. Vil Du tro det, Billy?"

Billy saa op i det rare, rynkede Ansigt, der var bøjet over hans, og hans barnlige Opfattelsesevne sagde ham, at den gamle Herre ikke var et væmmeligt Uhyre, men en godhjertet gammel Mand, der forstod smaa Drenge som ham, og holdt af dem.

„Ja," sagde han. „Jeg tror det."

Et Øjeblik stod Direktøren for den verdensberømte Papirring og den syvaarige Billy med hinanden i Haanden. Saa trak Direktøren ham hen til den vidunderlige Drejestol, satte sig ned i den og løftede Billy op paa sine Knæ.

„Nu skal Du fortælle mig det hele," sagde han smilende.

Billy pludrede løs saa godt, han kunde. Han fortalte, hvordan han havde lyttet til sin Papas og sin Mamas Samtale foran Kaminen i Kontoret, og han fortalte om de mange Forandringer, der fornylig var gaaet for sig i hans Hjem. Herr Packer hørte alvorligt efter. Alt efter som Fortællingen rykkede fremad, samlede der sig en Taage for hans Øjne, og han hostede en eller to Gange, meget hæst. Han havde en lille Sønnesøn, hvis Haar krøllede ned over Panden nøjagtig paa samme Maade som Billys.

„Papa kunde ikke slaas alene med Herr Ring, fordi han havde stukket ham en ordentlig en, og saa vilde jeg hjælpe ham," sluttede Billy.

„Hum — ja," sagde Herr Packer og pudsede sin Næse. „Din Far blev jo nærmest løbet bagud. Men — hum — ja — vi maa se, hvad der kan gøres for at bøde paa det. Imidlertid vil jeg sende nogen hjem med Dig, men" — det var ligesom Herr Packer blev en Smule nervøs — „Du behøver jo ikke at sige, at Du har været hos mig, Billy."

Billy gav gladelig sit Løfte. Han vilde have givet meget mere, hvis han havde haft noget, til den venlige, gamle Herre, som efter hans Mening nok vilde være i Stand til at tilintetgøre den onde Herr Ring i et eneste Slagsmaal. Som Sagerne nu stillede sig, indskrænkede han sig til at give ham et Kys og den resterende Pebermyntekage, med hvilke Gaver Herr Packer iøvrigt syntes at være meget tilfreds.

Da Billy var gaaet sammen med den unge rødhaarede Herre, vendte Herr Packer sig til sit Skrivebord, tog sin Pen op, trak et Stykke hvidt Papir til sig og skrev en lang Henvendelse til Chefen for Papirringen, i hvilket han henstillede, at man sikrede sig deres sidst fældede Modstander, Herr William Patrick Barringtons uvurderlige Tjeneste.

Billy fik aldrig rigtig at vide, hvad der hændte efter hans Besøg hos Herr Packer. Hvorledes Uhyret var blevet slaaet eller paa anden Maade gjort uskadeligt, kunde han ikke sige. Men saa meget vidste han, at hans Far og Mor nu var glade, at alt hvad en Dreng kan ønske, nu regnede ned over ham, og at han havde faaet sin Nanna tilbage igen.

Naar han gaar til Kontoret i Gresham Street, hvad han ofte gør, staar han altid lidt stille udenfor Glasdøren, paa hvilken der nu staar med store, sorte Bogstaver:

De forenede Papirleverandører, Ltd.

Direktører:

Silas B. Packer.

William Patrick Borrington.

BLÆNDET OG BLINDET

EN FORTÆLLING FRA MORMONISMENS INDFØRELSE I DANMARK

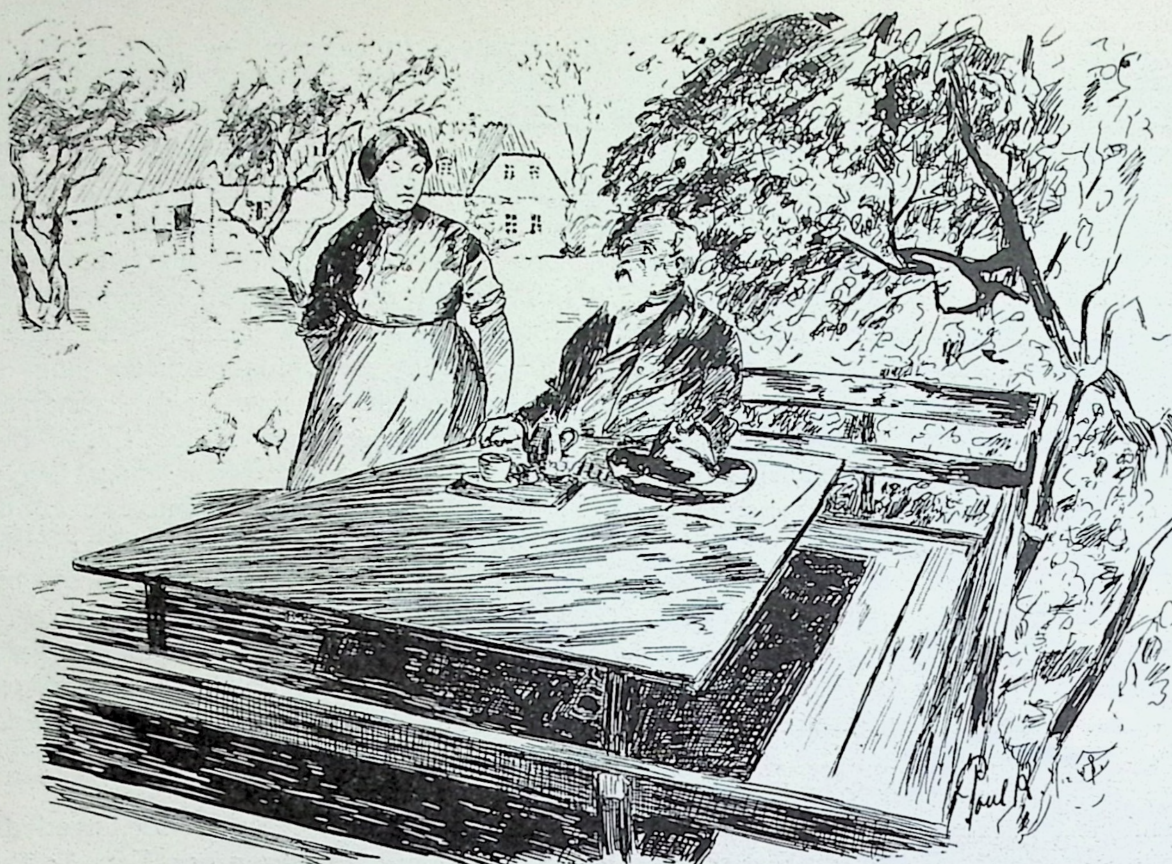
AF

ELSE NIELSEN

ILLUSTRERET AF POUL KRONEMANN

Mormonpræsten, Hans Mathison, sad i Kromandens Have og dampede af en lang Pibe, hvorfra vældige Røgskyer flød ud i Luften.

En stadig klirrende Lyd trængte sig fra Køkkenet i Kælderen ud i den stille Dag; det var Krokonen, Maren, der vaskede op. Nej, hvor det gik!

Det var som disse Øjne paa en Gang dømte og benaadede; det var som de paa samme Tid bød og kærtegnede.

Tallerkenstabel paa Tallerkenstabel blev sat op i Rækkerne, og Kopper og Glas i Snesevis aftørredes omhyggeligt og forsvandt i Skabene, men de smukkeste sattes med stor Omhyggelighed op paa Pyntehylderne, der prydede Væggene.

Og dog gik det hele i en Ruf.

Maren var en flink Kone, det maatte man lade hende.

Præstens Øjne slap hende ikke et Øjeblik; men han lod som han læste i Avisen.

Det var sandelig en god Gevinst for Gaarden derovre i Utah, om han kunde faa Maren med sig.

Præsten nikkede.

Dejlig Mad lavede hun ogsaa, og den Ting var ikke til at foragte.

Tillige var hun en pæn Kone.

Præsten rejste sig. Jo! det maatte ske. Han lukkede Munden energisk, og de brune Øjne saa fast ud i Rummet.

Arbejdsomhed er Velstandens Hovedkilde; det var arbejdsomme Folk, Mormons Stamme trængte til.

Stammens Velfærd var Ens eget Velfærd; og det sidste var jo Hovedsagen.

Maren kom til Syne med den bestilte Kaffe.

Præsten satte sig i Lysthuset, hvor hun plejede at bringe hans Frokost.

Nu maatte han tale med hende!

Hun stillede Bakken paa Bordet og gav et lille Kniks, da hun saa Præsten; hendes nysgerrige Øjne, der et Øjeblik havde søgt hans, sænkede sig hurtigt for hans magtbevidste.

Det var, som disse Øjne paa een Gang dømte og benaadede; det var som de paa samme Tid bød og kærtegnede.

Maren snappede efter Vejret og blev rød, hun følte sig ikke længere sikker.

Hvorfor saa han saadan paa hende?

Hvad vilde han hende?

Hun tog uvilkaarligt et Trin mod Døren ud til Haven.

„Bliv her! jeg vil tale med Dem,“ lød det bestemt.

Maren standsede; hun maatte lyde; hun tænkte overhovedet ikke paa at sætte sig til Modværge.

Hendes spørgende Øjne søgte hans — alvorlige og skrækslagne hvilede de der i nogle Øjeblikke, for saa paany forvirrede at sænke sig.

Hun kunde ikke flytte sig af Stedet, det var, som var hun naglet til Jorden, hvor hun stod.

Han blev ved at se paa hende, idet han borede sine Øjne ind i hendes.

Maren syntes, hun mærkede dem som to Ildkugler, og han slap hende ikke et Øjeblik, før han følte, hun var i hans Magt, saadan, at hun ikke mere formaaede at rive sig løs.

Det var ikke længere Bondens letvakte Nysgerrighed, — det var ikke mere Længslen efter det Nye, der fik Marens Mund til at skælve og aabne sig; det var den betagne Kvinde, der helt har glemt sig selv.

Mægtigere og mægtigere blev han — større og større voksede han sig — han blev til en Aand, han blev til en Gud, som han der stod oprejst foran hende og strakte sin Haand ud med en bydende Bevægelse.

Den mægtige Pande hvælvede sig over de brune, stærke Øjne, der magtbandt hendes Vilje.

„Aah Gud,“ pressede hun frem, idet hun med Armene over Ansigtet sank ned paa Bænken.

„Maren! allerede i Gaar, saa jeg, at Gud havde begyndt at faa Tag i dig; — jeg saa, at hans hellige Lære havde fæstet Bo i dit Sind, og jeg ved, at det er ham, der i dette Øjeblik faar dig til overvældet at sænke dit Hoved for hans straalende Lys.“

Saa nærmede han sig hende og lagde sin Haand paa hendes Isse.

Stemmen klang blød og indsmigrende ud i den rene og stille Luft.

„Maren! Gud er god; han udøser sin milde varme Kærlighed til den mindste; han glemmer ingen.“

„Se! han har sendt mig til dig, for at du kan blive beseglet og derigennem opnaa Salighed; du ved jo Maren, at naar du engang dør, da vil du dø for bestandigt, hvis ikke en Troens Mand har været din Herre og Husbond.“

„Maren!“ han bøjede sig fortroligt over hende, „Maren! Gud har sendt mig, som den Herrens Apostel jeg er, for at fri dig for dette syndige Liv, du fører, for at tage dig ind til sig, for at faa dig døbt og derigennem opnaa Forladelse for den lange Tid, du har levet fjernt fra hans Naade og i et syndigt Ægteskab.“

Maren hævede Hovedet.

Var det et syndigt Ægteskab, det, der var signet af Kirken og det, der havde glædet alle dem, hun holdt af?

Nej, det var det ikke, hun saa ham lige i Øjnene.

Præsten opdagede Vantroen i hendes mistænksomme Blik.

„Ve dig, Maren!“ raabte han strengt, „ve dig! hvis du bliver kaldet og ikke følger.“

„Ve dig!“ thi da bliver du grebet og bundet — og Satans Næveslag vil hagle over dig!“

Stemmen bragede som en Torden over Marens Hoved.

Hun hulkede og skælvede.

„Følg mig, Maren, og du skal se det evige Lys, naar du tjener mig som en god og lydig Hustru.“

„Maren!“ han greb hende om Livet, han vidste, at nu var Øjeblikket der, hvor han ved Kærlighed helt kunde binde hende, han vidste, hun trængte til Mildhed ovenpaa Skrækken.

Hun blev paa engang saa tryg, hun følte det, som hans Styrke kunde skærme hende for alt og alle, som om han var mægtig nok til at føre hende over de vanskeligste Skær, indtil Lykken.

Hun trykkede sig uvilkaarligt nærmere ind til ham.

Hans Tro maatte jo være den rigtige, siden han var saa stærk, saadan som hun nu følte sig, havde hun aldrig følt sig hos Jørgen.

Ja, han havde Ret, og hun havde ikke andet at gøre, end følge ham.

Hans Mathisen strøg hende over Haaret.

En mild Ro, en stille Lykke fyldte hendes Indre — en ny Verden rullede sig langsomt op for hendes Fantasi. Alt det Gamle svandt bort som i en Taage.

Alt — ja alt — endog Tankerne om Manden og Børnene, — og det eneste, hun vidste, var, at hun sad hos denne Mand, der helt havde erobret hende ved sin Styrke og Vilje, og nu ejede hende som han ejede sig selv.

Endelig rejste han sig og skød hende lempeligt bort.

„Fra nu af er jeg den eneste, du har at lyde her paa Jorden, forstaar du det, Maren!“

Hans Øjne borede sig hvast i hendes, det var Øjne, der ingen Modsigelse taalte.

„Vi rejser i Morgen.“

* * *

Maren tog de store Pakker Linned ud af Skufferne i Dragkisten, der stod i Storstuen.

Kromandens tunge Skikkelse bevægede sig „frem og tilbage“ — „op og ned“ ad det hvidskurede Gulv.

Han rystede uafbrudt paa Hovedet, det, han her stod ligeoverfor, var ham en Gaade, som han vidste, han aldrig vilde kunne løse.

„Men Maren da! Men Maren da! Er du rent forgjort? Er du rent forgjort? Kan du da ikke forstaa, at dette her er det rene skære Humbug — du — der ellers plejer at være saa fornuftig?“

Maren blev ved at pakke ud, hun hørte ikke et Ord af, hvad Manden sagde; hendes Tanker bevægede sig i en Verden, der laa langt udenfor den Handling, hun udførte.

Paa en Maade var hun som død for sig selv, selv det, at hun skulde forlade Manden og Børnene, gjorde intet Indtryk paa hende.

Hun var hypnotiseret af Præstens Vilje, som hun blindt fulgte, uden at tænke paa, at hun havde Ret til at forstaa, hvad han vilde med hende.

Hun havde kun eet at gøre — og hun kunde heller ikke andet, hun maatte lyde.

„Men Maren da! Men Maren da!“ lød det stadigt bebrejdende og sørgmodigt fra Manden, der sank sammen ved Bordet.

„Du ved jo slet ikke, hvad du gaar ind til, du ved jo ikke engang, om han vil være god mod dig.“

Maren talte Strømperne efter i en egen apatisk Ro.

„Er det virkelig din Mening, at du vil forlade mig og Børnene og vort gode, rare Hjem; — husker du slet ikke paa alt det vi har haft sammen?“

Kromanden rejste sig langsomt og gik hen og tog hende om Hovedet.

To ærlige Øjne søgte Marens, Sorgen og Angsten gjorde dem ualmindelig levende og store.

Maren saa fremmed paa ham.

„Du har vist været meget god imod mig, Jørgen, men det kan ikke nytte, det har jo alligevel været forkert!“

Hans Hænder faldt slapt ned, og Ansigtstrækkene mistede al Energi, hele hans Skikkelse blev ligesom ældet og træt.

„Ja, ja, Maren! saa maa du da gaa, siden det nu engang er saadan fat med dig.“

Han sukkede tungt.

Tankerne om Hjemmet uden hende furede den brede Pande og lagde sig som en Mare over Brystet. Tonen hvori han fortsatte, lød brudt og resigneret.

„Ja, ja, Maren! her hjælper nok ingen Ord,“ gentog han hulkende „men det skal du vide,“ Panden lyste næsten klar; hans Tanker var nu kun hos hende; „at faar du det ondt, og du kommer til at længes efter os, saa skal du altid være velkommen; og er der noget jeg kan hjælpe dig med, saa skriv det til mig, og du skal ikke bede forgæves.“

Han klappede hende let paa Skulderen, rankede sin Ryg og gik igennem Huset.

Tomhændet skulde Maren ikke drage af Gaarde.

Fjerkræ, Brød, Smør og Sul blev pakket i den store Vogn, hvormed Maren skulde rejse.

Den gamle Røgter, Per, gik uroligt omkring Vognen.

„Hvordan kan du give dit Samtykke til dette her?“

Hans Øjne saa indigneret ind i Jørgens.

„Jeg siger dig, Jørgen, at havde det været min Kone, saa havde jeg slaaet hende, til hun gik i sig selv igen.“

Vreden kogte i ham, og han buldrede løs.

„Nej, du er min Sæl og Salighed et Drog, — og saa oven i Købet at sige Lykke paa Rejsen.“

Jørgen hævede Øjenlaagene — to duggede og alvorlige Øjne standsede Per's Ord.

Per taug og rystede paa Hovedet.

„Du bliver alle Dage dig selv lig, jeg hitter aldrig ud af, om du er dum eller klog.“

Per's Stemme lød langsomt og spagfærdigt.

Jørgen's var brudt, men rolig.

„Jeg skal sige dig, Per, Marens Sind er alligevel ikke længere hverken hos mig eller mit, og selv om hun blev, saa var der ingen, der vilde faa Glæde af det.“

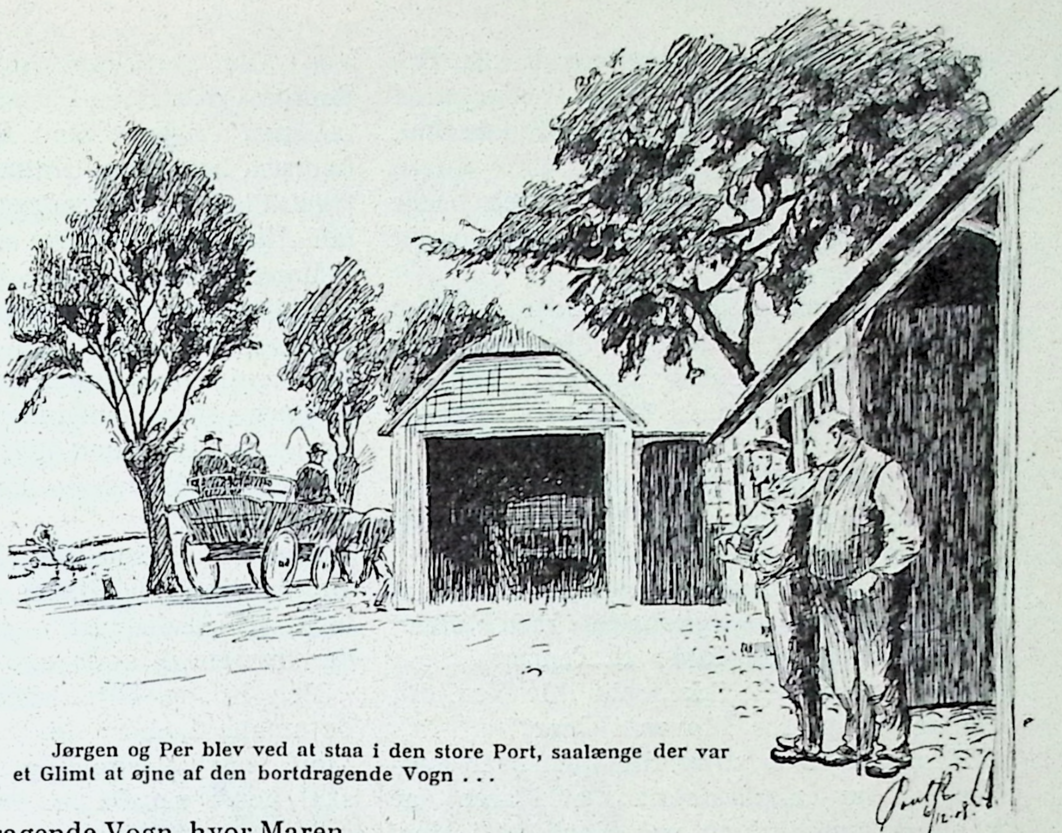
Et tungt Suk gik gennem Luften til Per, der lukkede Munden med de bedrøvede Vige.

Jørgen følte Trøst i hans Medfølelse, der med et var bleven saa stille.

Per vilde jo gærne offre sin egen Lykke, hvis han dermed kunde bidrage til Jørgen's.

„Nej! Maren skal rejse med Fred,“ gentog han bestemt.

Per sagde ikke mere, fordi han kendte Tonen, som Jørgen kun anvendte naar noget stod urokkeligt fast, ligegyldigt om hans Handling dikteredes af Stædighed eller den kom fra en mere velovervejet Tankegang.

Jørgen og Per blev ved at staa i den store Port, saalænge der var et Glimt at øjne af den bortdragende Vogn . . .

Jørgen og Per blev ved at staa i den store Port, saalænge der var var et Glimt at øjne af den bortdragende Vogn, hvor Maren, med Hovedklædet trukket dybt ned over Øjnene, kørte bort ved Mormonpræstens Side.

„Aah ja! Aah ja! bitte Maren, du har givet mig megen Glæde,“ kom det lidelsesfuldt fra Jørgen.

Saa vendte han sig og gik langsomt over Gaarden; Per holdt sig ved hans Side.

„Læg Mærke til, Per,“ Jørgen saa lige paa ham, „at selv i dette Øjeblik, takker jeg Maren for alle de gode Minder, vore Stuer altid vil gemme, saalænge jeg lever.“

„At du kan, Jørgen,“ Pers Mund aabnede sig i Forundring.

Den nedgaaende Sol luede rødt gennem Portens Aabning; men indenfor Gaardens Kvadrat, blev Skyggen større og større.

„Ja! nu gik Solen ned — og saa bliver her stille.“

Døren lukkede sig efter Jørgen.

* * *

Mormonpræsten, Hans Mathisen, stod paa den Høj, hvorfra han kunde se alle sine Jorder ved Utah Søen.

Han kastede det snehvide Hoved tilbage, og Brystet svulmede i Stolthed.

Han — og ingen anden — havde faaet denne Rigdom, der overalt smilede ham i Møde, til at vælde frem af det ufrugtbare Land.

Kornet hævede de fulde Ax mod Solen, der hed og gylden sendte sine Straaler mod det altid levende Kornhav.

Hvordan havde det set ud, før han strakte sin Herskerhaand over den nøgne og stenede Sandjord, der kun havde givet Næring til Ukrudt?

Det var nu længe siden, at han begyndte sin Gærning her; Alderen havde hvidnet hans Haar og gjort Lemmerne mindre førlige; men der var udrettet noget i de forløbne Aar.

Derovre laa den store Bygning, hvor han og hans store Familie boede.

Hersker var han — ja — Hersker i Ordets fulde Betydning.

Hersker over en talrig Slægt og megen Rigdom.

Et tilfredst Smil lagde sig om hans Læber.

Frygtet var han ogsaa — ja, meget frygtet — Naboerne gik helst af Vejen for ham.

Hvem kunde vel ogsaa staa imod denne Høvding med de tyve lydige Hustruer og de stærke Børn, som han forstod at sætte i Arbejde, og hvis Styrke og Kraft han tilfulde udnyttede.

Hvem kunde staa imod denne Frugtbarhed, som skyldtes ham og atter ham alene? Og hvem kunde vel staa imod denne Aand, der forstod at drage Fordel af Frugtbarheden?

Flittige som Myrer arbejdede de alle, Koner saavel som Børn — og lydige mod den elskede og frygtede Førers mindste Bud.

„Konge var han! ja Konge."

Armene laa korslagte over det brede Bryst, og hans Herskerpande lyste under de sølvhvide Lokker.

Saa faldt hans Blik ned ad Højen — midt paa Vejen opdagede han en lille Dreng, der møjsommeligt arbejdede sig op til ham.

Det var een af hans Sønner — Marens yngste.

Han bøjede sig venligt mod den lille Purk, hvis Moder var een af Stammens dygtigste Arbejdersker.

„Moder er syg, de siger Moder snart skal dø, og Moder vil saa gærne tale med Fader."

Hans Øjne stod fulde af Taarer.

„Det passer vist ikke, min lille Ven, din Moder gik jo for Ploven i Gaar."

Hans Mathison strøg Haanden over Panden, og nu erindrede han, at Maren var kommen ind til ham paa Kontoret i Morges og havde sagt, at hun var syg og ikke troede, hun kunde arbejde mere.

„Man kan saa meget," lød hans strenge Svar, „husk at det er Guds Vilje, at man skal arbejde, og husk, at hvert Arbejde, ja, hver lille Ting, du gør til et Arbejdes Fremme, gør din Bolig lysere i Himlen, hvor du evigt skal dvæle."

Nu stod det ham først rigtigt klart, hvor hun ludede med Hovedet, da hun gik mod Døren.

Saa tog han Barnet ved Haanden og gik mod Bygningen, hen til den Fløj, hvor Maren boede.

Hun laa i Værelset med feberhede Kinder og i stadige Fantasier.

„Hun faldt foran Ploven," forklarede Konen, der passede hende.

Hans Mathison gik hen til hende og lagde Haanden paa hendes Pande.

„Maren," de febervilde Øjne forstod intet.

Saa strakte Præsten Haanden ud: „Gaa Kathrine! gaa! gør lyst i Festsalen, kald alle Konerne og hele Slægten sammen, red et Leje midt i Salen til Maren, jeg vil tale ved hendes Dødsleje."

Præstens Skikkelse forsvandt roligt ud af Døren, her var en Lejlighed til at vise hele Stammen, hvilken Løn Arbejdsomhed og Stræbsomhed høstede.

— Alle Skodderne var slaaet fra Vinduerne i den store Festsal.

Langs Væggene stod Rækker af Bænke, hvorpaa hele Hans Mathison's Slægt havde taget Plads. Et Hundrede og ti talte man ialt, Hustruer og Børn indbefattede.

Maren hvilede paa et Leje midt i Salen, saa at alle kunde se den døendes Skikkelse.

Det klare Dagslys fra de talrige Ruder faldt lige ind paa hendes marmorhvide Ansigt.

Øjnene lyste dybt indsunkne i det magre Ansigt, og Linnedet blottede Halsens store Aarer; men Hænderne laa fredeligt paa det hvide Lagen.

Hun laa der som den trætte Vandrer, der er lykkelig over Aftnens Fred ovenpaa den hede Arbejdsdag; hun laa der som et Barn, der trængte til at sove.

Men Ro og Tilfredshed smilede der fra de smalle Læber; det var Forventningens Smil, som det smiles af en Arbejder, som skal hente sin Dagløn hos Fabriksherren, og det var et Smil, som ikke gemte nogen Tvivl.

Hans Mathison traadte hen til hende og tog hendes Haand.

„Der var ganske stille i Salen, ikke en Lyd hørtes; kun nu og da trængte Duernes Kurren derude fra Taget ind i Stilheden.

Præsten stod længe uden at tale, han stod saalænge, til Spændingen var bleven til Andagt.

Saa endelig hævede han Stemmen, der malmfuld og tonende fyldte Rummet med Vellyd.

„Lykkelige Kvinde! lykkelige Kvinde!" der var Fryd i hans Stemme, „lykkelige Kvinde! hvis Aand, allerede som en liden Fugl, der løfter sine Vinger til Flugt, er paa Vej til de evige og lyse Boliger."

„Lykkelige Kvinde! hvis Aand svæver bort, baaret af vor Velsignelse."

„Maren!" han bøjede sig over hende. „Tror du ikke, Maren, at vi andre har set dit stille Stræb, din Flid og din Dygtighed, og tror du ikke, at vi alle har ønsket, at være ligesom du, for at faa den Bolig, der venter dig hos den almægtige, den alkærlige Gud, som særlig har kastet sin Naade paa dig og forlenet dig med Gaver, saadan, at du formaaede her hos os at arbejde dig til den høje Plads, der venter dig som Hustru i Himlen."

„Maren, din Plads vil blive nær Guds egne Hustruers — ja — maaske vil du blive een af hans Medhustruer — du — som har indlagt dig saa store Fortjenester her hos mig og været et godt Eksempel for de andre.“

Hans Haand gled over hendes Pande.

„Maren! jeg takker dig for den Tid, du har dvælet her hos os, som kun med Sorg ser dig gaa bort til et andet Liv.

Men vi trøster os med, at du gaar til de bedre Egne, hvor du vil blive iklædt et nyt og skønnere Legeme, som vi ikke maa misunde dig.“

„Maren! dit Legeme vil blive saa herligt, at vi hernede end ikke aner dets ophøjede Former. Se Maren! din Hud vil blive lysende; al din Godhed her paa Jorden vil give den Glans og faa den til at skinne og straale, saa at vi, der endnu maa vandre i denne ufuldkomne Verden, ikke vilde kunne taale at se dens Skønhed — og derfor, Maren, — derfor maa du forlade os.“

„Snart vil din Aand, baaret af vor Tak —“

Maren gjorde en Bevægelse med Armene og snappede efter Vejret.

Saa greb hun Præstens Haand og førte den til sine Læber.

En Krampe tog hendes Legeme, det skælvede og sittrede — saa blev det stille.

Maren var død.

Præsten lukkede Øjnene.

„Gud signe dig,“ hviskede han.

„Gud signe dig,“ mumlede Forsamlingen og fulgte knælende Præstens Eksempel.

SINOTSHKA

AF

A. TSHECHOFF

OVERSAT AF NICOLAJ KREISER

Et Jagtselskab holdt Hvil paa det friske Hø i en Bondehytte. Maanen kiggede ind ad Vinduet, ude fra Gaden lød en Harmonikas melankolske Toner, mens Høet udbredte en svag, pirrende Duft. Jægerne talte om Hunde, om Kvinder, om den første Kærlighed og om Bekkasiner. Efter at alle bekendte Damer var bleven underkastede en indgaaende Kritik, og en Mængde Anekdoter var bleven fortalte, gabede den tykkeste af Jægerne, som man i Skumringen kunde have antaget for en Bunke Hø, og som talte med en dyb Kommandostemme, højt og sagde:

— Det er skam ingen Kunst at være elsket: Kvinderne er jo udelukkende skabte for at elske os. Men, mine Herrer, har nogen af Dem været hadet, hadet lidenskabeligt, rasende? Har ingen af Dem kendt Hadets Nydelse? Hvad?

Der fulgte intet Svar.

— Ingen, mine Herrer? — vedblev den tykke Jæger. — Men jeg har været hadet, hadet af en nydelig, ung Pige, og kunde paa mig selv studere det første Hads Symptomer. Jeg siger det første Hads, mine Herrer, fordi det paa en Maade er en Modsætning til den første Kærlighed. For Resten foregik det, som jeg straks vil fortælle Dem, da jeg endnu intet Begreb havde hverken om Kærlighed eller Had. Jeg var den Gang otte Aar, men det spiller ingen Rolle: her, mine Herrer, er hun den vigtigste og ikke han. Jeg udbeder mig Deres Opmærksomhed.

— En smuk Sommeraften, kort før Solnedgang, sad jeg og min Guvernante, Sinotshka, en nydelig og romantisk Skabning, som kort forinden havde forladt Institutet, oppe i Barnestuen og læste. Sinotshka saa aandsfraværende ud af Vinduet og sagde:

— Vi indaander altsaa Ilt. Sig mig nu, Petja, hvad udaander vi?

— Kulsyre — svarede jeg og saa ligeledes ud af Vinduet.

— Rigtig, indrømmede Sinotshka. — Planterne derimod indaander Kulsyre og udaander Ilt. Kulsyre findes i Sodavand og i Kulosen fra Samovaren... Det er en meget farlig Luftart. I Nærheden af Neapel er der en saakaldt Hundegrotte, som indeholder Kulsyre; en Hund, som kommer derind, kvæles og dør.

Denne ulykkelige Hundegrotte i Nærheden af Neapel er en kemisk Mærkværdighed, som ingen Guvernante tør gaa ind i. Sinotshka forsvarede altid varmt Naturvidenskabernes Nytte, men kendte næppe mere til Kemien end denne Grotte.

Naa, hun bød mig gentage. Jeg gentog. Hun spurgte, hvad Horisonten var for noget. Jeg svarede. Medens vi tyggede Horisonten og Grotten, beredte min Fader sig til at tage paa Jagt.

Hundene hylede, de forspændte Heste traadte fra det ene Ben over paa det andet og koketerede med Kuskene, medens Tjenerne fyldte Tarantassen med Levnedsmidler og andre Sager. Ved Siden af Tarantassen stod en lille Vogn, i hvilken Moder og mine Søstre var ved at sætte sig til Rette for at køre til Ivanitsky's til Navnedag. Hjemme blev kun jeg, Sinotshka og min ældre Broder, Studenten, som den Dag havde Tandpine. De kan forestille Dem min Misundelse og Lede!

— Hvad er det saa, vi indaander? — spurgte Sinotshka, idet hun saa ud af Vinduet.

— Ilt...

— Ja! Og Horisonten kaldes det Sted, hvor Jorden og Himlen synes at møde hinanden....

I dette Øjeblik satte Køretøjerne nede i Gaarden sig i Bevægelse... Jeg saa, hvorledes Sinotshka trak en lille Billet op af Lommen, krammede den febrilsk og trykkede den til sin Tinding; saa blev hun blussende rød og saa paa Uret.

— Husk saa, — sagde hun, — at i Nærheden af Neapel er der en saakaldet Hundegrotte.... — hun saa atter paa Uret og vedblev: — hvor vi synes, at Jorden og Himlen de mødes....

Staklen gik i stærk Bevægelse gennem Værelset og saa endnu en Gang paa Uret. Der var mindst en halv Time til Undervisningens Slutning.

— Nu skal vi have Regning, — sagde hun, idet hun trak Vejret dybt og med rystende Haand bladede i Opgavesamlingen. — Læs Opgave Nr. 325, og jeg .... jeg kommer lige straks....

Hun gik ud. Jeg hørte, hvorledes hun ilede ned ad Trapperne, og derefter saa jeg gennem Vinduet, hvorledes hendes lyseblaa Kjole glimtede over Gaarden og forsvandt bag Havelaagen. Hendes Hastværk, Rødmen og Sindsbevægelsen vakte min Nysgerrighed. Hvorhen løb hun og hvorfor? Jeg var forud for min Alder og forstod snart det hele: Hun løb selvfølgelig ned i Haven for at benytte sig af mine strænge Forældres Fraværelse til at komme ned til Hindbærrene eller Jordbærrene. Hvis det var saa, da vilde jeg min Sandten ogsaa have Jordbær!

Jeg smider Opgavebogen fra mig og gaar ned i Haven. Da jeg naar Jordbærbedet, er hun der ikke længere. Efter at have passeret Hindbærbuskadset og Vægterens Hytte gaar hun tværs over Marken til Dammen, bleg og farende sammen ved den mindste Larm. Jeg lister mig efter hende og ser, mine Herrer, følgende: Paa Bredden af Dammen, mellem de tykke Stammer af to gamle Pile, staar min ældre Broder Sasha; paa hans Ansigt kan man ikke mærke, at han havde Tandpine. Han ser Sinotshka komme, og hele hans Skikkelse straaler, lig Solen, af Lykke. Men Sinotshka gaar mod ham, som om man jager hende ind i Hundegrotten og tvinger hende til at indaande Kulsyre; hun bevæger næppe Fødderne, aander dybt, med Hovedet kastet tilbage... Man ser paa det hele, at hun for første Gang i sit Liv gaar til et Stævnemøde. Men nu kommer hun nærmere, de ser et halvt Minut tavse paa hinanden, som om de ikke tror deres egne Øjne... Men saa er det ligesom en Magt skubber Sinotshka i Ryggen, hun lægger sine Hænder paa Sasha's Skuldre og læner sit Hoved mod hans Bryst. Sasha ler, mumler noget uforstaaeligt Vaas, og med et meget forelsket Menneskes Ubehændighed trykker han begge sine Haandflader mod Sinotshka's lille Ansigt.

Og Vejret, mine Herrer, er vidunderligt ... Højen, bag hvilken Solen gemmer sig, de to Piletræer, de grønne Bredder, Himlen — alt dette spejler sig med Sasha og Sinotshka i Dammen. Stilhed, kan De forestille Dem. Over Vandspejlet glimrer de vimse Guldsmedde, bag ved Højen driver man en Flok Faar. Med et Ord, et Billede for en Kunstner.

Af alt, hvad jeg saa', forstod jeg kun eet, nemlig, at Sasha og Sinotshka kyssede hinanden. Det er uanstændigt. Hvis Mama erfarer det, saa faar de begge to en Omgang. En uforklarlig Skamfuldhed kom over mig, og jeg vendte tilbage til mit Værelse, uden at afvente Stævnemødets Slutning. Jeg satte mig ved Bordet, bøjet over Regnebogen, og grublede. Paa mit Fjæs svævede et triumferende Smil. For det første, tænkte jeg, er det behageligt at være Besidder af en fremmed Hemmelighed, og for det andet er det ligeledes meget behageligt at blive klar over, at saadanne Autoriteter, som Sasha og Sinotshka, hvert Øjeblik af mig kan blive overbeviste om deres Ukendskab til Dannelse og Opførsel. Nu er de i min Magt, og deres Fred befinder sig i fuld Afhængighed af mit Højmod. Jeg skal rigtignok vise dem!

Da jeg lagde mig til at sove, kom Sinotshka, som sædvanlig, ind i mit Værelse for at se, om jeg ikke var falden i Søvn i Klæderne, og om jeg havde bedt min Aftenbøn. Jeg saa paa hendes yndige, lykkelige Ansigt og smilede ondskabsfuldt. Hemmeligheden pinte mig og vilde frem. Det var nødvendigt at komme med et lille Vink og nyde Virkningen.

— Jeg ved det! — sagde jeg grinende. — Ha, ha!

— Hvad ved De?

— Ha, ha! Jeg saa, hvorledes De ved Dammen kyssede Sasha. Jeg gik efter dem og saa det hele ...

Det gav et Sæt i Sinotshka, hun blev blussende rød, og tilintetgjort af min Hentydning sank hun ned paa en Stol, paa hvilken der stod et Glas Vand og en Lysestage.

— Jeg saa, hvorledes I ... kyssede hinanden ... gentog jeg leende og nød hendes Forvirring. — Aha! Det skal jeg rigtignok fortælle Mama!

Den blide Sinotshka saa vist paa mig, og overtydet om, at jeg virkelig vidste det hele, greb hun fortvivlet min Haand og mumlede med en bævende Hvisken: — Petja, det er lavt ... Jeg beder Dem, for Guds Skyld ... Vær en Mand

... lad ingen vide ... Dannede Mennesker spionerer ikke ... Det er lavt ... jeg bønfalder Dem.

Staklen frygtede min Moder, der var en rettænkende og stræng Dame, og desuden kunde mit grinende Fjæs ikke undgaa at besmitte hendes første rene og poetiske Kærlighed; De kan derfor forestille Dem hendes Sindsstemning. Takket være mig sov hun ikke den hele Nat og mødte til Morgenteen med blaa Ringe om Øjnene ... Da jeg efter Teen mødte Sasha, kunde jeg ikke lade være med at smile og sige triumferende:

— Jeg ved det! Jeg saa, hvorledes Du kyssede Mlle. Sina igaar!

Sasha saa paa mig og sagde:

— Du er dum.

Han var ikke saa naiv som Sinotshka og derfor lykkedes Effekten ikke. Det irriterede mig i en endnu højere Grad. Hvis Sasha ikke var bleven bange, saa var det sikkert, fordi han ikke troede, at jeg havde set det hele og vidste alt; vent Du bare, jeg skal bevise Dig det!

Da Sinotshka læste med mig om Formiddagen, saa hun ikke paa mig og var forvirret. I Stedet for at gøre mig bange, søgte hun at vinde mig for sig, ved at give mig de bedste Karakterer, og ved ikke at fortælle Forældrene om mine Barnestreger. Jeg var forud for min Alder og benyttede mig af min Hemmelighed, som jeg vilde. Jeg lærte ikke Lektierne, gik paa Hænder i Klasseværelset og sagde Uforskammetheder. Med et Ord, hvis jeg havde fortsat paa den Maade, saa vilde der være kommen en nydelig Fyr ud af mig. Saaledes gik der en Uge. Den fremmede Hemmelighed pinte og nagede mig. Det var mig nødvendigt, koste, hvad det koste vilde, at aabenbare Hemmeligheden og at nyde Virkningen. Og saaledes en Dag ved Middagsbordet, da vi havde mange Fremmede, sagde jeg med en dum Latter og et ondskabsfuldt Blik paa Sinotshka:

— Hm! jeg ved alt... Hi, hi! Jeg saa det ...

— Hvad ved Du? — spurgte Moder.

Jeg saa endnu mere udfordrende paa Sinotshka og Sasha. De skulde have set, hvor rød den unge Pige blev, og hvilke onde Øjne, Sasha gjorde! Jeg bed mig i Tungen og fortsatte ikke. Sinotshka blev mere og mere bleg, pressede Læberne sammen og spiste ikke mere.

Den samme Dag ved Aftenundervisningen bemærkede jeg i Sinotshkas Ansigt en paafaldende Forandring. Det syntes strængere, koldere, ligesom mere marmoragtigt, og Øjnene saa sælsomt, lige i Ansigtet paa mig, og jeg giver Dem mit Æresord paa, at endog hos Jagthundene, naar de jager Ulven, har jeg aldrig set saadanne tilintetgørende, frygtelige Øjne! Deres Udtryk forstod jeg meget godt, da hun midt i Undervisningen pludselig bed sine Tænder sammen og sagde:

— Jeg hader Dem! Aah, hvis De modbydelige, væmmelige Asen vidste, hvor jeg hader Dem, hvor Deres kortklippede Hoved er mig modbydeligt, og Deres ækle, fremstaaende Øren!

Men hun blev i samme Øjeblik bange og sagde:

— Det er ikke til Dem, jeg taler, jeg fremsiger blot en Rolle ...

Senere, mine Herrer, om Natten, saa jeg, hvorledes hun kom til min Seng og saa mig længe ind i Ansigtet. Hun hadede mig lidenskabeligt og kunde ikke længer leve uden mig. Synet af mit hadede Ansigt blev hende en Nødvendighed. Saa, husker jeg, var det en Sommeraften... Det duftede af Hø, en dyb Stilhed hvilede over det hele, osv. Maanen skinnede. Jeg gik i Alléen og tænkte paa Kirsebærsyltetøj. Pludselig kommer Sinotshka hen til mig, bleg og smuk, hun griber mig i Armen og aandende dybt, begynder hun at forklare:

— Aah, hvor jeg hader Dig! Ingen ønsker jeg saa meget ondt som Dig! Husk det! Jeg vil have, at Du skal forstaa det!

Forestil Dem Maanen, et blegt Ansigt, som er betaget af Lidenskab, Stilhed ... endog for en Hvalp som mig blev det behageligt. Jeg hørte paa hende, saa hende op i Øjnene ... Først var det mig behageligt og nyt, men pludselig greb en Rædsel mig, jeg skreg og løb over Hals og Hoved ind i Huset.

Jeg besluttede, at det bedste var at klage til Moder. Jeg klagede og fortalte ligeledes, hvorledes Sasha og Sinotshka havde kysset hinanden. Jeg var dum og kendte ikke Følgerne, ellers havde jeg beholdt Hemmeligheden for mig selv... Efter at have hørt mig til Ende, blev min Moder rød af Vrede og sagde:

— Det er ikke Din Sag at tale om det, Du er endnu lille ... Men, sandelig, hvilket Eksempel for Børn!

Min Moder var ikke alene rettænkende, men ogsaa taktfuld. For ikke at foraarsage en Skandale, gav hun ikke Sinotshka Løbepas med det samme, men lidt efter lidt, som man i Reglen skiller sig af med dannede, men uudholdelige Mennesker. Jeg husker, hvorledes Sinotshka kørte bort fra os, og hvorledes det sidste Blik, hun sendte Huset, var rettet mod Vinduet, hvor jeg sad, og jeg forsikrer Dem, at jeg indtil nu erindrer dette Blik.

Sinotshka blev snart min Broders Hustru. Det er den Sinaida Nikolajevna, som De kender. Senere mødtes vi, da jeg allerede var Junker. Til Trods for alle hendes Anstrængelser kunde hun dog ikke i den skæggede Junker genkende den hadede Petja, men alligevel behandlede hun mig ikke ganske familiært...

Og selv nu, til Trods for min ærværdige Skaldethed, min fredsommelige Mave og mit godmodige Udseende, alligevel ser hun endnu skævt til mig og føler sig ikke rigtig i sit Es, naar jeg besøger min Broder. Det er øjensynligt, at Hadet, ligesom Kærligheden, ikke lader sig glemme... Tys! Jeg hører Hanen gale: God Nat! Mylords paa Plads!

HELVEDSMASKINEN

AF

JULES

Hvordan den er kommet i Huset?

Jo, det er gaaet meget naturligt til. Siden Sønnen overtog Redaktionen af Bladet var den gamle i sin forholdsvise Uvirksomhed jo blevet en hel Del gnaven. Hjemme gik han og gav ondt af sig og var skiftevis bitter og skiftevis sarkastisk overfor sin prøvede Livsledsagerinde, der dog intet havde gjort. Og naar han kom henne paa Kontoret, saa var der altid saa meget, som ikke gik, som da han selv var der hele Dagen. Og saa skældte han ud og blev arrig. Og det var uudholdeligt for de andre.

Saa var det, Moder og Søn i Forening fandt paa Helvedesmaskinen.

Sagen blev forebragt den gamle en Aften, da hele Familjen var samlet hos ham.

„Ser Du, Far,“ sagde Sønnen. „Hvis vi ikke havde Dig og Dine politiske Ledere, saa kunde Bladet jo godt pakke sammen den Dag i Morgen.“

„Naa,“ sagde den gamle helt bevæget. „Det vil jeg dog ikke sige — saadan.“

„Jo, Far, det kan ikke nytte, Du vil være beskeden, for det er sandt.“

„Ja, det kan nu ikke nytte, Far,“ sagde Seniors prøvede Livsledsagerinde.

„Men Dine Ben — — —“ fortsatte Sønnen.

„Mine Ben!“

„Ja, Far, Du bliver gammel, og Du maa ikke anstrænge Dig. Den Tur frem og tilbage til Kontoret to Gange om Dagen er for meget for Dig — men Dine Ledere — — — “

„Ja, jeg kan jo gaa en Gang saa — og blive der noget længere.“

„Nej, ja, men — Du maa skaane Dig, Far. Du kunde have det saa hyggeligt herhjemme i Din egen Stue. Vi vilde jo dog gerne beholde Dig saalænge som muligt, og Du kunde ofre mere Tid paa Dine Ledere og arbejde i Ro og Mag, og I to gamle kunde have det saa hyggeligt — men selvfølgelig, Dine Ledere —“

„Men hvorledes, hvordan — jeg har været paa det Kontor hver Dag i tredve Aar — — —“

Den gamle følte, at man rykkede ham paa Klingen.

„Jo, saa havde vi jo tænkt os — — —“ sagde Sønnen.

„Ja, det havde vi jo,“ sagde Fru Senior.

„Hvilket?“ spurgte Senior.

„Telefonen.“

Fru Senior og Herr Junior saa ham ind i Øjnene.

Senior var virkelig blevet gammel. I Stedet for at fare op og raabe: Abekattestreger, Attentater, Komplotter, Lumskeri, satte han sig stille ned i en Stol. Senior var ramt paa sit svageste Punkt. Han maatte for Skams Skyld, og for ikke at blotte sig, gaa ind paa det, som han havde bandet paa aldrig skulde ske, saalænge han endnu havde Næsetippen oven Mulde: Anbringelse af den Helvedesmaskine i Dagligstuen — Dødsfjenden.

Saadan var det gaaet til.

Senior er, om jeg saa maa sige, kommet under Kontrol.

Tre Gange om Dagen ringer Telefonen. Det sker paa ubestemte og af Senior uforudsete Klokkeslet, efter en hemmelig Naturlov.

Han farer da op fra sin Skrivebordsstol, skønt Telefonen staar indenfor hans venstre Haands Rækkevidde. Han griber Telefonrøret med højre Haand, lægger det forsigtigt over mellem venstre Haands Fingre, udsmykker sit gamle Ansigt med et ærbødigt Smil og siger stille og forknyt:

„Ja, hvem er det — det er mig.“

Det er Sønnen eller Redaktionssekretæren eller Faktoren, der telefonerer angaaende Lederen.

„Naa, Lederen, ja, jo.“

Om hvornaar den er færdig, om Korrektur og Længde.

Bag ham paa Forhøjningen sidder Fru Senior og smiler blidt: Hun ser paa Seniors Gestus, som hun finder overflødige og dog saa talende.

Seniors Gnavenhed og hans Sarkasme er blevet af mindre ondartet Natur. Der er et vist Sideblik, som Fru Senior ikke har haft før, og som hun nu anvender, naar Seniors Humør er ved at tage en uheldig Vending. Det er et tankefuldt Sideblik hen paa Telefonapparatet. Det tæmmer ham.

Thi hvor utroligt det end lyder, dette mystiske Blik ledsages meget ofte af en Opringning.

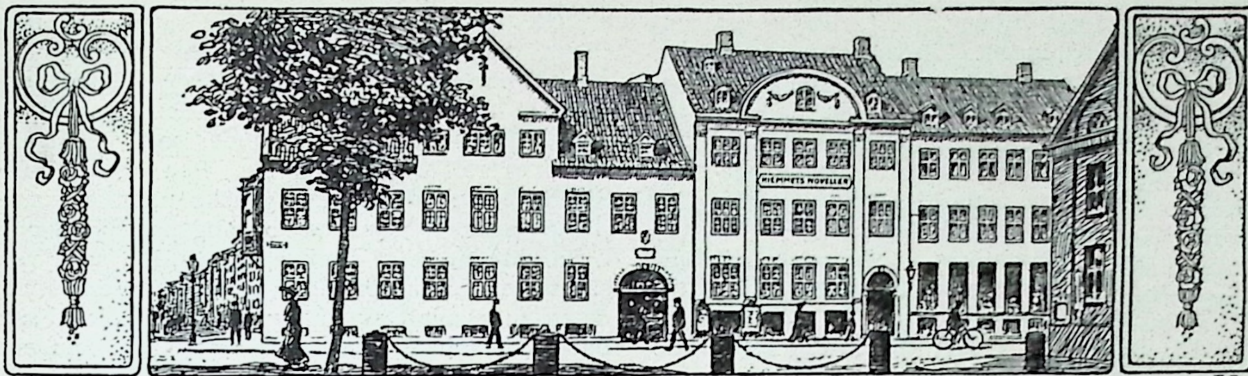
Dette er virkelig mærkeligt, thi man kan jo næppe antage, at der skulde være en Slags beregnelig Periodicitet i Seniors Gnavenhed, eller forud aftalte Opringningstider, eller at Fru Senior skulde være traadt i Forbindelse med hemmelige, underjordiske Kræfter.

Vist er det i hvert Fald, at Senior selv ønsker at besvare disse Opringninger i fuldkommen Sindsro, for at det ikke skal hænde ham oftere, at han tager Hørerøret for Øret og siger næsten brøsigt:

„Goddag, hvem taler De med?“

Det gjorde han nemlig en Dag, og da forekom det ham, at han hørte en undertvungen Klukken bag sig, som naar nogen drikker af en Flaske eller gurgler sig beskedent eller ler.

HJEMMETS NOVELLER

Februar 1909.

Nr. 5. Retten til at benytte de i dette Hefte Indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

SPAADOMMEN

AF

ARTHUR SCHNITZLER

OVERSAT AF H. BUHL

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Arthur Schnitzler.

Ikke langt fra Bozen paa en Bjergskraaning, skjult i Skoven, og næppe synlig fra Landevejen, ligger Baron Schottenegs lille Ejendom. En Ven, der i ti Aar har opholdt sig i Meran som Læge, og som jeg atter traf der i Efteraaret, havde gjort mig bekendt med Baronen. Denne var dengang halvtredsindstyve Aar gammel og forsøgte sig som Dilettant i mange forskellige Kunster. Han komponerede lidt, spillede godt Violin og Klaver og tegnede heller ikke daarligt. Men mest af alt havde Skuespillet interesseret ham i tidligere Tid. Det hed sig, at han, som ganske ungt Menneske, under et antaget Navn, i et Par Aar havde rejst omkring og spillet paa forskellige af Landets smaa Scener. Om det nu var Faderens vedvarende Modstand, utilstrækkelig Begavelse, eller manglende Held, der var Anledning, i hvert Tilfælde havde Baronen opgivet denne Løbebane tidligt nok til, uden særlig Forsinkelse, at kunne træde i Statens Tjeneste og dermed følge sine Forfædres Kald, som han nogle Aartier trofast røgtede, selv om det var uden Begejstring. Men da han, næppe fyrretyve Aar gammel, straks efter sin Faders Død opgav sit Embede, skulde det først vise sig, med hvilken Kærlighed han endnu hang ved Genstanden for hans ungdommelige Drømme. Han lod Villaen paa Skrænten af Guntschnabjerget sætte istand og samlede der, særligt i Sommer- og Efteraarstiden, en stadigt voksende Kreds af Herrer og Damer, der spillede allehaande let fremstillelige Skuespil og levende Billeder. Hans Hustru, som stammede fra en gammel tyrolsk Borgerfamilie, havde ingen særlig Interesse for Kunstpræstationerne. Hun var klog og sin Mand som god Kammerat hjertelig hengiven; hun betragtede hans Liebhaverier lidt spottende, men dog med en vis Godmodighed, da hans Interesser kom hendes selskabelige Tilbøjeligheder til gode. Det Selskab, som man traf paa Slottet, syntes maaske strænge Dommere ikke udvalgt nok, men Gæster, der ellers ifølge Fødsel og Opdragelse var tilbøjelig til Standsfordomme, tog ingen Anstød af den tvangsløse Sammensætning af en Kreds, der syntes retfærdiggjort ved den Kunst, som de udøvede, og fra hvem Baronen og Baronessens Navne fjernede enhver Mistanke om lettere Sæder. Blandt mange andre, som jeg ikke mere husker, traf jeg paa Slottet en ung Greve fra Garnisonen i Innsbruck, en Jægerofficer fra Riva, en Generalmajor med Frue og Datter, en Operettesangerinde fra Berlin, en Likørfabrikant fra Bonn med to Sønner, en Baron Mendolt, som

lige var kommet tilbage fra en Rejse omkring Jorden, en pensioneret Hofskuespiller fra Bückeburg, en Enkegrevinde Saima, der som ung Pige havde været Skuespillerinde, med sin Datter, og den danske Maler Petersen.

Kun de færreste af Gæsterne boede paa selve Slottet. Nogle tog Ophold i Bozen, andre i en beskeden Gæstgivergaard, der laa nede ved Vejskællet, hvor en smallere Vej bøjede af til Godset. Men for det meste var Selskabet samlet tidligt paa Eftermiddagen, og saa blev der afholdt Prøver, undertiden under Hofskuespillerens Ledelse, undertiden under Baronens, der aldrig selv spillede med, og disse varede ofte til den sene Aften; i Begyndelsen spillede man under Latter og Spøg, men efterhaanden med stedse større Alvor, til Dagen for Forestillingen oprandt. Alt efter Vejret, Stemningen og Forberedelserne, og med størst mulig Hensyn til Handlingen foregik Opførelsen enten paa en Eng, som grændsede op til Skoven bagved Slotshaven, eller i den nærliggende Havesal med de tre store Buevinduer.

Da jeg første Gang besøgte Baronen, var det kun med den Hensigt at tilbringe en fornøjelig Dag paa et nyt Sted blandt nye Mennesker. Men som det undertiden hænder, naar man fuldstændig frit strejfer om uden Maal, og man desforuden i sin noget fremrykkede Alder ingen Forpligtelser har, som kalder een tilbage til Hjemmet, lod jeg mig af Baronen overtale til at forlænge mit Ophold. En Dag blev til to, til tre, og saaledes fandt jeg mig til min egen Forundring til langt ud paa Efteraaret boende paa Slottet, hvor man havde indrettet mig et meget hyggeligt Værelse i et lille Taarn, hvor der var Udsigt til Dalen.

Dette første Ophold paa Guntschnabjerg vil altid for mig staa som behageligt, trods al den Støj og Munterhed, der var omkring mig, som en meget stille Erindring, fordi jeg kun omgikkes meget flygtigt med Gæsterne og, oplagt til Arbejde og Tænkning, ofte tilbragte min Tid med lange Spadsereture i Skoven. Ogsaa den Omstændighed, at Baronen af Høflighed engang lod opføre et af mine smaa Skuespil forstyrrede ikke min Ro, da Ingen tog Notits af min Egenskab som Forfatter til Stykket. Langt snarere stod den Aften for mig som en lykkelig Begivenhed, da der ved denne Forestilling paa den grønne Plæne opfyldtes en beskeden Drøm fra mine Ungdomsaar, ligesaa sent som uventet.

Efterhaanden blev der mere Ro paa Slottet. Ferien var udløbet for de fleste Herrers Vedkommende, og kun engang imellem indfandt de Venner, som boede i Nærheden, sig paa Besøg. Først nu traadte jeg i nærmere Venskabsforhold til Baronen og fandt til min Overraskelse mere Selvkritik hos ham, end Dilettanter plejer at være i Besiddelse af. Han var paa det rene med, at det, som blev drevet paa Slottet, ikke var mere end en Slags højere Selskabsleg, men da det nu i hans Liv var blevet ham nægtet at træde i nærmere og fastere Forbindelse med sin elskede Kunst, saa lod han sig nøje med den Glans, der ligesom fra det Fjerne belyste det naive Theatervæsen paa Slottet, og glædede sig over, at man her ikke sporede det mindste af noget af den Slags Elendighed, som det Kald ellers overalt fører med sig. Paa en af vore Spadsereture udtalte han ganske uden at være paatrængende Ønsket om engang paa sin Scene i det Frie at se et Stykke fremstillet, som var skrevet med Henblik paa det ubegrændsede Rum og de naturlige Omgivelser. Denne Ide var saa overensstemmende med een, som jeg i længere Tid havde arbejdet paa, at jeg straks lovede Baronen at imødekomme hans Ønske. — Snart efter forlod jeg Slottet.

Allerede i de første Dage af Foraaret sendte jeg Baronen et Stykke, som svarede til Fordringer og Lejlighed, og takkede ham med venlige Ord for det behagelige Ophold i Efteraaret. Snart efter modtog jeg Baronens Svar, som indeholdt en Tak og en elskværdig Indbydelse til det kommende Efteraar. Jeg tilbragte Sommeren i Bjergene, og, da Vejret blev køligere i September, rejste jeg til Gardasøen uden at tænke paa. at jeg nu var temmelig nær ved Baron Schottenegs Slot. Ja, naar jeg nu tænker derpaa, staar det for mig, som om jeg paa den Tid fuldstændig havde glemt det lille Slot, og alt hvad der foregik. Saa modtog jeg den ottende September i Wien en Skrivelse fra Baronen, der var sendt efter mig. Denne udtalte en mild Forbavselse over, at jeg ikke havde ladet høre fra mig, og indeholdt den Meddelelse, at det lille Stykke, som jeg havde sendt ham, vilde blive opført den niende September, og at jeg paa ingen Maade maatte udeblive. Særlig Fornøjelse lovede Baronen mig af Børnene, som spillede i Stykket, og som nu allerede var saa opfyldte deraf, at de ogsaa udenfor Prøverne løb om paa Plænerne i deres nydelige Kostumer. Hovedrollen — skrev han videre — var efter en Række Tilfældigheder gaaet over til hans Nevø, Hr. Franz von Umprecht, der, som jeg maaske erindrede, forrige Aar havde medvirket i to levende Billeder, men som nu viste et overraskende Talent som Skuespiller.

Jeg rejste straks, var om Aftenen i Bozen og ankom paa Forestillingsdagen til Slottet, hvor Baronen og Baronessen modtog mig med stor Venlighed. Ogsaa andre Bekendte traf jeg igen: den pensionerede Hofskuespiller, Grevinde Saima med Datter, Hr. von Umprecht med sin smukke Hustru, saa vel som Skovriderens fjortenaarige Datter, der skulde fremsige Prologen til mit Stykke. Om Eftermiddagen ventede man stor Selskab, og om Aftenen skulde der være over hundrede Tilskuere, ikke alene Baronens Gæster, men ogsaa Folk fra Egnen, der idag som oftere havde Adgang til Tilskuerpladsen. Desforuden var der engageret et lille Orkester af Musikere fra Bozner Kapellet samt nogle Dilettanter, som skulde udføre en Ouverture af Weber

og Mellemaktsmusiken, hvilken sidste Baronen selv havde komponeret.

Man var meget munter ved Bordet, kun syntes Hr. v. Umprecht mig noget tavsere end de andre. I Begyndelsen kunde jeg neppe huske ham, saa det var mig paafaldende, at han meget ofte saa hen paa mig, undertiden venligt og til andre Tider noget sky uden dog nogensinde at henvende et Ord til mig. Efterhaanden forekom hans Ansigtsudtryk mig mere bekendt, og pludselig huskede jeg, at han forrige Aar i et af de levende Billeder havde siddet grundende foran et Skakbrædt. Jeg spurgte ham, om jeg vel tog fejl. Han blev næsten forlegen, da jeg tiltalte ham, Baronen svarede for ham og gjorde en spøgende Bemærkning om sin Nevøs nyopdagede Skuespillertalent. Da lo Hr. v. Umprecht hen for sig paa en ret mærkelig Maade og tilkastede mig hurtigt et Blik, der syntes at udtrykke en Slags Forstaaelse imellem os, og som jeg slet ikke kunde forklare mig. Men fra det Øjeblik af undgik han igen at se paa mig.

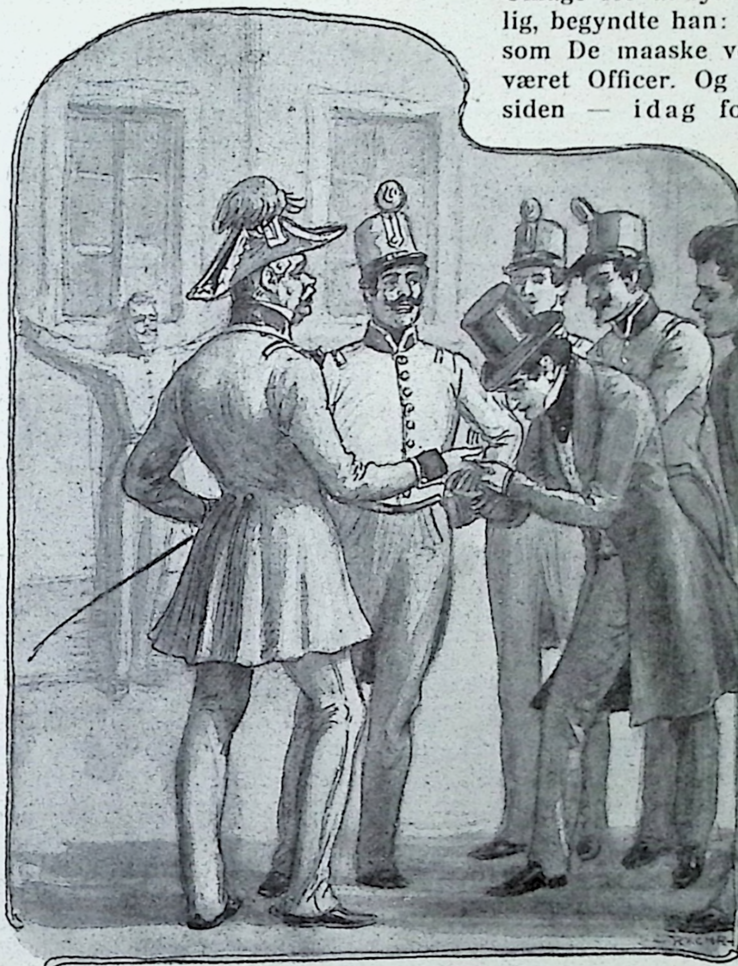
2.

Straks efter Bordet havde jeg trukket mig tilbage til mit Værelse. Der stod jeg nu igen ved det aabne Vindue, som jeg saa ofte havde gjort det forrige Aar, glædede mig over den dejlige Udsigt til den solbelyste Dal, som lige foran mig var ganske smal, men efterhaanden udvidede sig og til sidst langt ude helt aabnede sig for at indeslutte Byen og Engene.

Efter et Øjebliks Forløb bankede det paa, Hr. v. Umprecht traadte ind, blev staaende ved Døren og sagde med en vis Beklemthed: „Undskyld, dersom jeg forstyrrer Dem." Saa traadte han nærmere og vedblev: „Saasnart De imidlertid har hørt, hvad jeg har at sige, føler jeg mig overbevist om, at det vil være en tilstrækkelig Undskyldning for mit Besøg."

Jeg bad Hr. v. Umprecht sætte sig ned, men han hørte det sletikke og vedblev meget livligt: „Jeg er nemlig paa den sælsomste Maade blevet Deres Skyldner og føler mig forpligtet til at takke Dem."

Da det jo ikke kunde falde mig ind, at Hr. v. Umprechts Ord hentydede til andet end til hans Rolle, fandt jeg, at han var altfor høflig og forsøgte at afværge mere. Men Umprecht afbrød mig straks: „De kan ikke vide, hvorledes mine Ord er ment. Jeg maa bede Dem høre videre?" Han satte sig i Vindueskarmen, lagde Benene overkors, og idet han gjorde sig Umage for at synes saa rolig som muligt, begyndte han: „Jeg er nu Godsejer, som De maaske ved, har jeg tidligere været Officer. Og dengang for ti Aar siden — idag for ti Aar siden — mødte der mig det ufattelige Æventyr, i hvis Skygge jeg paa en vis Maade har levet til idag, og som idag ved Deres Hjælp, uden Deres Vidende og Villie, finder sin Afslutning. Mellem os to bestaar der nemlig en dæmonisk Forbindelse, som De sandsynligvis, lige saa lidt som jeg kan forklare; men De skal dog i det mindste erfare dens Tilværelse. — Mit Regiment laa dengang i en øde polsk lille By. Af Adspredelser fandtes der uden for Tjenesten, som ikke altid var anstrængende nok, ikke andre end Drik og Spil. Desuden havde man den Mulighed for Øje aarevis at maatte sidde her, og ikke alle iblandt os forstod med Fatning at udholde et Liv med saa triste Udsigter. En af mine bedste Venner havde efter et tre Maaneders Ophold der skudt sig. En anden Kammerat, tidligere den elskværdigste Officer, begyndte pludseligt at blive en frygtelig Drukkenboldt, blev efterhaanden aldeles umulig, opbrusende, næsten utilregnelig og havde tilsidst en eller anden Historie med en Sagfører, der kostede ham hans Stilling. Majoren ved mit Kompagni var gift, og, jeg ved ikke om med eller uden Grund, saa skinsyg, at han en Dag kastede sin

Obersten rakte Taskenspilleren sin Haand, og idet han efterabede hans Dialekt, sagde han: Naa værsgo', læs De bare.

Kone ud af Vinduet. Hun kom mærkelig nok nok fra det uden at komme tilskade; Manden døde paa en Sindssygeanstalt. En af vore Aspiranter, tidligere en umaadelig rar, men utilladelig dum Fyr, bildte sig pludselig ind, at han forstod Filosofi, studerede Kant og Hegel og lærte hele store Partier af deres Værker udenad, som Børn deres A-B-C. Hvad mig angaar, saa gjorde jeg ikke andet end kede mig, og det saa frygteligt, at jeg ofte, naar jeg om Eftermiddagen laa paa min Seng, var bange for at blive gal. Vor Kaserne laa udenfor Landsbyen, der højst bestod af tredive spredte Huse; den nærmeste By laa en Times Ridt borte, den var snavset, modbydelig, lugtende og fuld af Jøder. Nødtvungent maatte vi undertiden have noget at gøre med disse — Hotelværten var en Jøde, Indehaveren af Kafeen og Skomageren ligeledes. — At vi optraadte saa fornærmeligt som muligt ligeoverfor dem, kan De nok tænke. Vi var særlig irriterede paa disse Folk, fordi en Prins, der var ansat som Major ved vort Regiment, altid besvarede Jødernes Hilsen — det være Spøg eller Forkærlighed — med den mest udsøgte Høflighed og desuden med paafaldende Hensigt protegerede vor Regimentslæge, der aabenbart var af jødisk Herkomst. Dette vilde jeg naturligvis ikke have fortalt Dem, dersom ikke netop dette Lune af Prinsen havde ført mig sammen med de Mennesker, som var bestemt til at befordre denne mærkelige Forbindelse mellem Dem og mig. Det var en Taskenspiller, en Søn af en fordrukken Jøde fra den nærliggende lille polske By. Han var som ganske ung Fyr kommet i en Forretning i Lemberg, derfra til Wien og havde af en eller anden dér lært nogle Kortkunster. Han uddannede sig videre paa egen Haand, tilegnede sig forskellige andre Taskenspillerkunster og bragte det efterhaanden saa vidt, at han kunde drage omkring i Verden og med Held producere sig paa Varietéscener og i Foreninger. Om Sommeren kom han altid til sin Fødeby for at besøge Forældrene. Der optraadte han aldrig offentlig, og saaledes saa jeg ham først igen paa Gaden, hvor jeg straks lagde Mærke til hans Udseende. Han var et lille magert, skægløst Menneske, som dengang kunde være omkring tredive Aar gammel, klædt med en fuldstændig latterlig Elegance, der slet ikke passede til Aarstiden; han spadserede rundt i Diplomatfrakke og nystrøget høj Hat, bar en Vest af det smukkeste Brokade og i stærkt Solskin havde han en mørk Pince-nez.

Engang sad vi som sædvanligt en femtenseksten Stykker efter Aftensmaden ved det lange Bord i Kasinoet. Det var en lummer Aften, og Vinduerne stod aabne. Nogle af Kammeraterne havde begyndt at spille, andre stod ved Vinduerne og passiarede, nogle røg og drak i Stilhed. Da traadte den vagthavende Korporal ind og meldte Taskenspillerens Ankomst. Vi var først meget forbavsede. Men uden at vente traadte den Anmeldte ind med god Holdning og sagde med let Jargon nogle indledende Ord, hvori han takkede for Indbydelsen. Han henvendte sig til Prinsen, der gik hen til ham og — naturligvis kun for at ærgre os — gav ham Haanden.

Taskenspilleren tog dette som noget ganske naturligt og sagde, at nu vilde han først vise os nogle Kortkunster og derefter producere sig i Magnetisme og Kiromanti. Han havde knap talt ud, førend nogle af Herrerne, som sad i Hjørnet og spillede Kort, mærkede, at nogle af disse manglede; paa et Vink af Tryllekunstneren kom de flyvende ind gennem det aabne Vindue. Ogsaa de Kunststykker, som fulgte efter, morede os meget og overtraf saa temmelig alt, hvad vi hidtil havde set paa dette Omraade. Endnu mærkeligere forekom de magnetiske Eksperimenter mig, som han udførte. Ikke uden Gysen saa vi alle til, hvorledes den filosofiske Aspirant, efter at være bragt til at sove, lystrede Tryllekunstnerens Befalinger, først sprang ud af det aabne Vindue, klatrede op ad den glatte Mur lige til Taget, deroppe løb omkring hele Firkanten lige ved Randen, og tilsidst lod sig glide ned i Gaarden. Da han atter stod dernede, stadigt i sovende Tilstand, sagde Obersten til Tryllekunstneren: „De der, hvis han havde knækket Halsen, saa forsikrer jeg Dem, var De ikke kommet levende ud af Kasernen." Aldrig glemmer jeg det foragtelige Blik, hvormed denne Jøde uden et Ord besvarede Bemærkningen. Saa sagde han langsomt: „Skal jeg læse i Deres Haand, Hr. Oberst, hvornaar De, død eller levende, vil forlade denne Kaserne?" Jeg ved ikke, hvad Obersten eller vi andre ellers havde svaret ham paa denne dristige Bemærkning — men den almindelige Stemning var saa forstyrret og ophidset, at ingen undrede sig, da Obersten rakte Taskenspilleren sin Haand, og, idet han efterabede hans Dialekt, sagde: „Naa, værs'go', læs De bare." Dette foregik altsammen i Gaarden, og Aspiranten stod endnu stadigt sovende med udstrakte Arme, som om han var naglet til Muren. Tryllekunstneren havde grebet Oberstens Haand og studerede Linierne opmærksomt. „Ser Du noget, Jøde?" spurgte en Premierløjtnant, som var temmelig beruset. Den adspurgte saa sig flygtigt omkring og sagde alvorligt: „Mit Kunstnernavn er Marco Polo". Obersten lo. Prinsen lagde sin Haand paa Marco Polos Skulder og sagde: „Min Ven Marco Polo har skarpe Øjne." — „Naa, hvad ser De saa," spurgte Obersten høfligere. „S k a l jeg tale?" spurgte Marco Polo. „Vi kan ikke tvinge Dem dertil," sagde Prinsen. „Tal De blot!" raabte Obersten. „Jeg vil hellere lade være," svarede Marco Polo. Obersten lo højt. „Naa, ud med det, det er vel ikke saa slemt. Og hvis det er slemt, saa er det maaske ikke givet, at det er sandt." — „Det er meget slemt," sagde Tryllekunstneren, „og sandt er det ogsaa." Alle tav. „Naa?" spurgte Obersten. „De vil ikke komme til at lide mere af Kulde,"

svarede Marco Polo. „Hvad for noget?“ raabte Obersten, „kommer vort Regiment altsaa endelig til Riva?“ — „Om Regimentet læser jeg ikke noget, Hr. Oberst. Jeg ser kun, at inden Høsten vil De være en død Mand.“ Obersten lo, men alle vi andre tav, jeg forsikrer Dem, det var for os alle, som om Obersten var blevet mærket i det Øjeblik. Pludselig lo een forsætlig meget højt, andre gjorde det samme, og støjende og lystigt gik det tilbage til Kasinoet. „Saa,“ raabte Obersten, „mine Sager er altsaa i Orden. Er der ingen af de Herrer, som er nysgerrige?“ Een raabte som i Spøg: „Nej, vi ønsker ikke at vide noget.“ En anden fandt pludseligt, at man af religiøse Grunde absolut maatte være imod at lade sig sin Skæbne forudsige, og en ung Løjtnant erklærede ivrigt, at saadanne Folk som Marco Polo burde indespærres paa Livstid. Jeg saa Prinsen staa og ryge i et Hjørne sammen med en ældre Herre og hørte ham sige: „Ja, hvor begynder det Overnaturlige?“ Imidlertid traadte jeg hen til Marco Polo, der lavede sig til at gaa, og sagde til ham, uden at nogen hørte det: „Vil De spaa mig?“ Han greb mekanisk efter min Haand. Saa sagde han: „Her ser man daarligt.“ Jeg mærkede, at Lamperne var begyndt at flakke, og at Linierne i min Haand sitrede. „Kom med ud i Gaarden, Hr. Løjtnant. Jeg holder mere af Maaneskin.“ Han holdt min Haand, og jeg fulgte ham gennem den aabne Dør ud i det Frie.

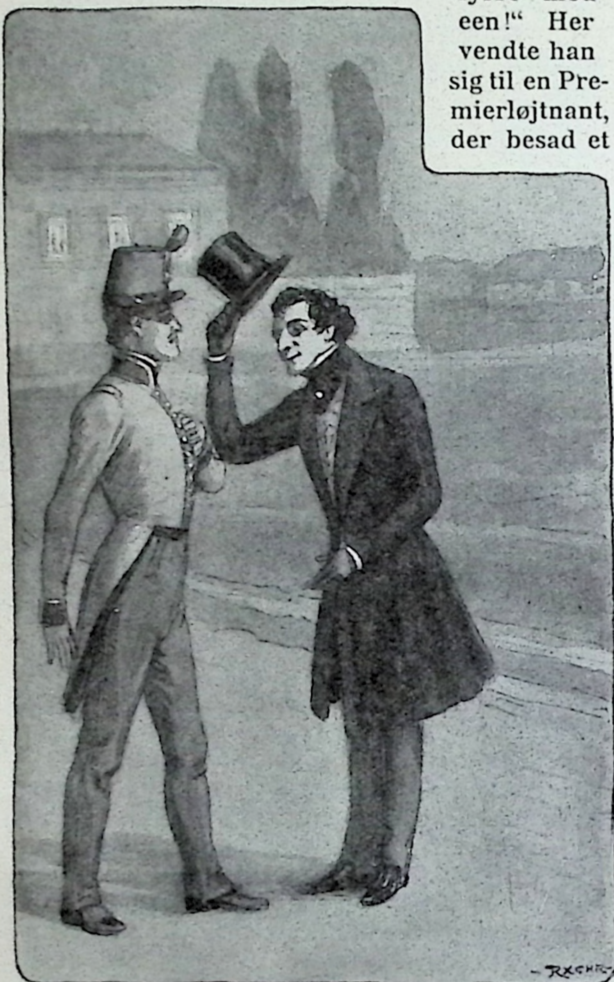
Jeg fik pludselig en underlig Idé. „Hør, Marco Polo,“ sagde jeg, „dersom De kun kan det, som De lige har vist vor Oberst, saa lad hellere være.“ Tryllekunstneren slap uden videre min Haand og smilede. „Løjtnanten er nok bange.“ Jeg vendte mig hurtigt for at se, om nogen skulde have hørt os; men vi var allerede kommet gennem Kaserneporten og befandt os paa Landevejen, som førte til Byen. „Jeg ønsker nemlig at vide noget mere bestemt,“ sagde jeg, „det er Sagen. Ord kan udlægges paa forskellig Maade.“ Marco Polo saa paa mig. „Hvad ønsker Løjtnanten? .... Maaske den tilkommende Gemalindes Billede? ....“ — „Kunde De vise det?“ Marco Polo trak paa Skuldrene. „Det kan være ... det var maaske muligt ...“ — „Men det vil jeg ikke have,“ afbrød jeg ham. „Jeg havde Lyst til at vide, hvorledes det senere engang, f. Eks. om ti Aar vil gaa mig.“ Marco Polo rystede paa Hovedet. „Det kan jeg ikke sige .... men noget andet kan jeg maaske.“ — „Hvad da?“ — „Et eller andet Øjeblik af Deres fremtidige Liv, Hr. Løjtnant, kunde jeg maaske vise Dem som et Billede.“ Jeg forstod ham ikke straks. „Hvorledes mener De det?“ — „Jeg mener det saaledes, at jeg kan fremtrylle et Øjeblik af Deres fremtidige Liv, midt i denne Verden, i den Egn, hvor vi netop nu staar.“ — „Hvorledes det?“ — Løjtnanten skal kun sige mig hvilket.“ Jeg forstod ham endnu ikke ganske, men var yderst spændt. „Godt,“ sagde jeg, naar De kan det, saa vil jeg se, hvad der vil hænde mig idag om ti Aar i dette samme Secund ... Forstaar De, hvad jeg mener, Marca Polo?“ — „Ja vel, Hr. Løjtnant, sagde Marca Polo og saa stift paa mig. Og straks var han borte ... men ogsaa Kasernen, som jeg lige havde set skinne i Maanebelysningen, var borte — borte var de fattige Hytter, som havde ligget spredt og maanebelyst paa Sletten — og jeg saa mig selv, som man mangen engang ser sig selv i Drømme ... saa mig ti Aar ældre, med brunt Fuldskæg, et Ar i Panden, henstrakt paa en Baare midt paa en Eng — ved min Side knæler en smuk Kvinde med rødt Haar, hun holder Hænderne for Ansigtet, en Dreng og en Pige staar ved Siden af mig, mørk Skov i Baggrunden, og to Forstmænd med Fakler i Nærheden. De bliver forbavset — ikke sandt — De bliver forbavset?“ Jeg blev virkelig forbavset, thi det, som han her skildrede for mig, var nøjagtigt det Billede, med hvilket mit Stykke iaften Klokken ti skulde ende, og hvori han skulde spille den døende Helt. „De tvivler,“ vedblev Hr. v. Umprecht, og det falder mig ikke ind at tage Dem dette ilde op. Men jeg skal snart gøre Ende paa Deres Tvivl.“

Hr. v. Umprecht greb ned i sin Lomme og tog en lukket Konvolut op. „Maa jeg bede Dem læse, hvad her staar paa Bagsiden.“ Jeg læste højt: „Retslig lukket den fjerde Januar 1859 — skal aabnes den niende September 1868.“ Det var underskrevet af den mig personlig velbekendte Sagfører Dr. Artiner i Wien.

„Det er idag,“ sagde Hr. v. Umprecht, „og idag er det netop ti Aar siden dette gaadefulde Æventyr med Marco Polo hændte mig, som nu løses paa denne Maade, uden at man kan forklare det. Thi fra Aar til Aar, som om en lunefuld Skæbne drev sit Spil med mig, vaklede Opfyldelsesmulighederne for hin Spaadom paa den sælsomste Maade, syntes mange Gange at blive en truende Sandsynlighed, snart at opløses i Intet, snart at blive til ubønhørlig Vished .... flagrede bort, kom igen .... Men lad mig komme tilbage til min Beretning. Synet selv havde sikkert ikke varet mere end nogle Sekunder; thi endnu klang ovre fra Kasernen Oberstløjtnantens høje Latter i mit Øre, som jeg havde hørt, inden Synet viste sig. Og nu stod Marco Polo igen for mig med et Smil paa Læberne, om hvilket jeg ikke kunde sige, om det skulde være smerteligt eller spottende, tog den høje Hat af og sagde: „God Nat, Hr. Løjtnant, jeg haaber. De er tilfreds,“ vendte sig om og gik langsomt hen ad Landevejen i Retning af Byen. Han rejste iøvrigt bort den næste Dag.

Min første Tanke, da jeg gik tilbage til Kasernen, var, at det her maatte have drejet sig om et Aandesyn, som Marco Polo, maaske understøttet af hemmelige Hjælpere, havde været istand til at frembringe ved et eller andet Spejlbillede. Da jeg kom igennem Gaarden, saa jeg til min Forfærdelse, at Aspiranten endnu stod i en Korsfæstets Stilling op ad Muren. Man havde rimeligvis fuldstændig glemt ham. Jeg hørte de Andre indenfor tale og skændes i den højeste

Ophidselse. Jeg greb Aspiranten i Armen, han vaagnede øjeblikkeligt, var slet ikke forundret og kunde ikke forklare sig den Ophidselse, som alle Regimentets Herrer befandt sig i. Jeg blandede mig straks med en Slags Forbitrelse i den bevægede men overfladiske Underholdning, som havde udviklet sig angaaende de mærkelige Ting, vi havde været Vidne til, og talte formodentlig ikke klogere end de andre. Pludselig raabte Obersten: „Nu vel, mine Herrer, jeg vædder, at jeg endnu oplever det næste Foraar. Fem og fyrre mod een!“ Her vendte han sig til en Premierløjtnant, der besad et

Og nu stod Marco Polo igen for mig med et Smil paa Læberne, om hvilket jeg ikke kunde sige, om det skulde være smertefuldt eller spottende . . .

vist Ry som Spiller og som gerne indgik Væddemaal. „Er der ingen, der vil?“ Skønt det var klart, at den tiltalte havde ondt ved at modstaa Fristelsen, saa syntes det ham dog upassende at afslutte et Væddemaal angaaende Oberstens Død med ham selv, og han tav smilende. Sandsynligvis har han fortrudt det. Thi allerede efter fjorten Dages Forløb, det var Morgenen efter den store Kejsermanøvre, styrtede vor Oberst med Hesten og var død paa Stedet. Og ved den Lejlighed mærkede vi alle, at vi sletikke havde ventet andet. Men jeg begyndte først fra nu af med en vis Uro at tænke paa den natlige Spaadom, som jeg af en vis Sky ikke havde fortalt til nogen. Først ved Juletid, da jeg i Anledning af en Ferierejse var i Wien, aabenbarede jeg det til en af mine Kammerater, en Frederik v. Gulant — De har maaske hørt om ham, han skrev kønne Vers og døde meget ung.... Naa, og ham var det saa, der sammen med mig udkastede det Schema, som De vil finde i denne Konvolut. Han var nemlig af den Mening, at saadanne Hændelser ikke maatte gaa tabt for Videnskaben, hvad enten deres Forudsætninger nu viste sig fejlagtige eller ikke. Med ham var jeg hos Dr. Artiner, i hvis Nærværelse Schemaet blev lagt i Konvolutten og lukket. Det har hidtil været opbevaret i Sagførerens Arkiv, og igaar er det ifølge mit Ønske sendt til mig. Jeg vil tilstaa, at den Alvor, hvormed Gulant behandlede Sagen, først forstemte mig lidt; men da jeg saa ikke saa ham mere, og han kort efter døde, begyndte hele Sagen at blive mig komisk. Frem for alt stod det mig klart, at jeg selv fuldkommen havde min Skæbne i min Haand. Intet i Verden kunde dog tvinge mig til paa den niende September 1868 Klokken 10 om Aftenen at ligge paa en Baare og have brunt Fuldskæg; jeg kunde undgaa Skov- og Englandskaber og behøvede ikke at gifte mig med en Kvinde med rødt Haar og faa Børn med hende. Det eneste, som jeg muligvis ikke kunde undgaa, var et Ulykkestilfælde, muligvis en Duel, som kunde efterlade mig et Aar i Panden. Jeg var altsaa foreløbig beroliget. — Et Aar senere ægtede jeg Frøken v. Heimsat, min nuværende Hustru; snart efter opgav jeg Tjenesten og kastede mig over Landvæsnet. Jeg saa paa flere smaa Godser — og saa latterligt det lyder — passede jeg altid paa, at der helst ikke paa disse Ejendomme viste sig et eller andet Parti, som lignede Plænen i hin Drøm (som en saadan stod efterhaanden hint Syn for mig). Jeg var lige ved at afslutte et Køb, da der tilfaldt min Hustru en Arv, hvorved vi kom i Besiddelse af et Gods i Karnten. Til dette hørte et stort Jagtdistrikt. Da jeg første Gang vandrede igennem min nye Ejendom, kom jeg til et Engparti, som lavt liggende og omkranset af Skov paa en ejendommelig Maade syntes at ligne det Sted, som jeg maaske havde al mulig Anledning til at vogte mig for. Jeg følte en vis Angst. Jeg havde aldrig fortalt min Hustru noget om Spaadommen, hun er saa overtroisk, at jeg sikkert med denne Tilstaaelse vilde have forgiftet hele hendes Tilværelse til den Dag idag — han smilede ligesom befriet. Saaledes kunde jeg heller ikke sige noget til hende om mine Betænkeligheder. Mig selv beroligede jeg med den Bestemmelse, at jeg jo aldeles ikke var nødt til at tilbringe September 1868 paa mit Gods. — I 1860 blev der født mig en Søn. Allerede som lille, syntes jeg i hans Træk at kunne opdage Lighed med Drengen fra Drømmen; snart synes den mig udvisket, snart var den tydeligere, og i dette Øjeblik, maa jeg tilstaa, at Drengen, der iaften skal

staa ved min Baare, paa et Haar ligner Drengen fra hint Syn. — En Datter har jeg ikke. Da hændte det for tre Aar siden, at en Søster til min Hustru døde. Denne Søster var Enke, havde hidtil levet i Amerika, og efterlod sig en lille Datter. Paa min Kones Anmodning rejste jeg over Vandet og hentede Barnet for at optage det i vort Hjem. Da jeg første Gang saa det, forekom det mig, at det fuldstændigt lignede den lille Pige fra Drømmen. Den Tanke fløj gennem mit Hovede, om jeg hellere skulde lade Barnet blive i det fremmede Land og anbringe det hos fremmede Mennesker. Naturligvis viste jeg straks den stygge Tanke bort, og vi tog Barnet til os. Atter beroligede jeg mig med Hensyn til Børnenes tiltagende Lighed med de to i Drømmebilledet, thi jeg bildte mig ind, at Erindringen om Barneansigterne fra Drømmen maaske bedrog mig. Mit Liv forløb en Tidlang fuldstændig roligt. Ja, jeg havde næsten ophørt at tænke paa hin Aften i den lille polske By, da jeg for to Aar siden blev meget ophidset ved at modtage en Advarsel af Skæbnen. Jeg havde maattet rejse nogle Maaneder bort; da jeg vendte tilbage, kom min Hustru mig imøde med rødt Haar, og hendes Lighed med Kvinden i Drømmen, hvis Ansigt jeg jo ikke havde set, syntes mig fuldstændig. — Jeg skjulte min Angst under en paatagen Vrede; ja jeg blev med Vilje stadig mere heftig, thi pludselig faldt den vanvittige Tanke mig ind: dersom jeg nu skilte mig ved Kone og Børn, saa m a a t t e al Fare jo være forbi, og jeg havde holdt Skæbnen for Nar. Min Hustru græd og sank tilintetgjort om, bad mig om Forladelse og forklarede mig Grunden til, at hun saa saaledes ud. For et Aar siden havde jeg paa en Rejse til München været saa umaadelig begejstret for et Billede paa Kunstudstillingen af en Dame med rødt Haar, og min Hustru havde allerede dengang fattet den Plan engang ved Lejlighed at komme til at ligne Maleriet fuldstændigt ved at farve sit Haar rødt. Jeg bad hende naturligvis om hurtigst muligt atter at lade sit Haar faa den naturlige mørke Farve, og da det var sket, syntes alt igen at være godt. Saa jeg ikke ganske tydeligt, at jeg endnu som før, havde min Skæbne i min Haand?.... Kunde man ikke forklare alt, hvad der var sket hidindtil, paa den naturligste Maade?... Havde ikke tusinde andre Mennesker Godser med Enge og Skove, og Hustruer og Børn?.... Og det eneste, der endnu kunde skræmme, dersom man var overtroisk, var os endnu forbeholdt — til denne Vinter, Arret, som De ser paa min Pande. Jeg er ikke feig — tillad mig at forsikre Dem det; jeg har som Officer duelleret to Gange under ret farlige Betingelser — ogsaa engang for otte Aar siden, kort efter mit Giftermaal, da jeg allerede havde forladt Tjenesten. Men da jeg forrige Aar af en ganske latterlig Grund, jeg troer, fordi jeg ikke havde hilst høfligt nok, fik en Udfordring — da foretrak jeg“ — Hr. v. Umprecht rødmede let — „at gøre en Undskyldning. Sagen blev naturligvis fuldstændig korrekt bragt ud af Verden, men jeg ved aldeles bestemt, at jeg ogsaa dengang havde duelleret, hvis ikke en pludselig Angst havde grebet mig, for at min Modstander skulde bibringe mig et Aar i Panden og Skæbnen derved atter faa en Trumf paa Haanden... Men De ser, det hjalp ikke det mindste: Arret er der. Og det Øjeblik, da jeg blev saaret, var maaske det, som stærkest bragte mig til Bevidsthed om min Værgeløshed. Det var engang i Vinter henimod Aften; jeg kørte med to eller tre Personer, der var mig fuldstændigt ubekendte, paa Jernbanen mellem Klagenfurt og Villach. Pludselig klirrer Ruderne, og jeg føler en Smerte i Panden; paa samme Tid hører jeg noget tungt falde til Jorden; jeg griber mig først til det smertende Sted — det bløder; saa bøjer jeg mig hurtigt ned og tager en spids Sten op fra Gulvet. De andre i Kupeen er faret op. „Er der sket noget?“ raaber een. Man mærker, at jeg bløder, og tager sig af mig. En Herre, jeg ser det ganske tydeligt for mig, er sunket tilbage i Hjørnet. Ved næste Station bringer man Vand til mig. Banelægen anlægger den første Forbinding, men jeg frygter naturligvis ikke, at jeg skal dø af Saaret: jeg ved jo, at der skal komme et Ar. Nu begyndte en Samtale i Kupeen, man diskuterer, om Attentatet var planlagt, eller om det drejer sig om en Drengestreg; Herren i Hjørnet tier stille og stirrer hen for sig. I Villach stiger jeg ud. Pludselig er Manden ved Siden af mig og siger: „Det gjaldt mig.“ Førend jeg kan svare, eller blot tænke mig om, er han forsvundet, jeg har aldrig kunnet faa at vide, hvem det var. Maaske En, der lider af Forfølgelsesvanvid... maaske En, der med Rette troer sig forfulgt, en fornærmet Ægtemand eller Broder, og som jeg muligvis har reddet, da det netop var bestemt, at jeg skulde have et Ar... hvem kan vide det?... Efter et Par Ugers Forløb lyste det paa min Pande paa samme Sted, som jeg havde set det i Drømme. Og det stod stadigt mere klart for mig, at jeg kæmpede en ulige Kamp med en eller anden ukendt haanende Magt, og jeg imødesaa med voksende Uro Dagen, da det sidste skulde gaa i Opfyldelse.

Ved Foraarstid modtog jeg min Onkels Indbydelse. Jeg var fast bestemt paa ikke at følge den, thi uden at jeg havde et bestemt Billede for mig, forekom det mig dog, at man netop paa hans Gods kunde finde det forbandede Sted. Dog havde min Kone ikke kunnet forstaa, dersom jeg havde sagt nej, og saa besluttede jeg mig alligevel til at rejse hertil med hende og Børnene i Begyndelsen af Juli, i den faste Hensigt saa snart som muligt at tage længere Syd paa til Venedig eller Lida. I en af de første Dage kom Talen paa Deres Stykke, min Onkel talte om de smaa Børneroller, som fandtes deri, og bad mig, om mine to Smaa maatte spille med. Jeg havde intet derimod. Det var dengang bestemt, at Heltens Rolle skulde spilles af en virkelig Skuespiller. Efter nogle Dages

Forløb blev jeg grebet af Angst for, at jeg kunde blive syg og ikke komme til at rejse. Saa erklærede jeg da en Aften, at jeg næste Dag vilde forlade Slottet for nogen Tid og rejse til et Søbad. Jeg maatte love at være tilbage i Begyndelsen af September. Samme Aften kom der Brev fra Skuespilleren, hvori han af en eller anden her ligegyldig Grund sendte Baronen sin Rolle tilbage. Onkel var meget ked af det. Han bad mig læse Stykket — maaske kunde jeg nævne ham en af vore Bekendte, som passede til Rollen. Jeg tog Stykket med op paa mit Værelse og læste det. Prøv nu at forestille Dem, hvad der foregik i mig, da jeg kom til Slutningen og her Ord for Ord finder Situationen optegnet, som var spaaet mig til den niende September i dette Aar. Jeg kunde næppe oppebie Morgenen for sige Onkel, at jeg vilde spille Rollen. Jeg frygtede, at han skulde komme med Indvendinger, thi siden jeg havde læst Stykket, syntes jeg, at jeg var under sikker Bevogtning, og naar den Mulighed nu skulde undslippe mig, at jeg kom til at spille i Deres Stykke, saa var jeg atter prisgiven hin ukendte Magt. Min Onkel gik villigt ind derpaa, og fra nu af gik alt sin jævne, naturlige Gang. Vi har prøvet Dag efter Dag i flere Uger, og jeg har gennemgaaet Situationen, som forestaar mig idag, mindst femten eller tyve Gange: Jeg ligger paa Baaren, den unge Komtesse Saima med sit smukke, røde Haar og med Hænderne for Ansigtet knæler ved Baaren, og Børnene staar ved Siden af mig."

Medens Hr. v. Umprecht sagde disse Ord, faldt mine Øjne igen paa Konvolutten, der endnu stadigt laa forseglet paa Bordet. Hr. v. Umprecht smilede. „Ja, rigtig, Beviset er jeg Dem endnu skyldig," og brækkede Seglet. Et sammenfoldet Papir kom tilsyne. Umprecht udfoldede det og bredte det ud paa Bordet. Foran mig laa en fuldstændig Situationsplan, som kunde jeg selv have udkastet den, til Stykkets Slutningsscene. Baggrund og Sider var skematisk optegnede og forsynet med Paaskrifter: „Skov" o. s. v. Paa Plænen var tegnet en Mandsfigur i liggende Stilling, derover stod: „Baare"... Ved de andre skematiske Figurer stod med smaa Bogstaver med rødt Blæk tilføjet: „Kvinde med rødt Haar", „Dreng", „Pige", „Fakkelbærer", „Mand med opløftede Arme". Jeg vendte mig til Hr. v. Umprecht. „Hvad betyder det: „Mand med opløftede Arme"?" „Naa det," sagde Hr. v. Umprecht tøvende, „havde jeg næsten glemt. Med den Figur forholder det sig paa følgende Maade: I hint Syn fandtes der nemlig ogsaa en gammel, fuldstændig skaldet Mand, glat barberet, med Briller og med et stort, mørkegrønt Sjal om Halsen, opløftede Arme og højt opspilede Øjne."

Nu var det min Tur at studse.

Vi tav en Stund, saa spurgte jeg helt nervøs: „Hvad har De egentlig tænkt Dem hermed? Hvem kunde det være?"

„Jeg antager," sagde Umprecht roligt, „at en eller anden af Tilskuerne, maaske en af Onkels Tjenerskab... eller en af Bønderne kunde være kommet i særlig Ophidselse ved Stykkets Slutning og kunde styrte op paa Scenen, men maaske vil Skæbnen, at En, som er sluppet bort fra et Galehus ved en af disse Tilfældigheder, som virkelig ikke mere vil overraske mig, netop kunde komme styrtende over Scenen i det Øjeblik, hvor jeg ligger paa Baaren." Jeg rystede paa Hovedet. „Hvorledes var det, at De beskrev ham?.... Skaldet — Briller — et grønt Sjal...? Nu forekommer Sagen mig endnu besynderligere end før. Denne Skikkelse, som De dengang saa, havde jeg virkelig til Hensigt at benytte i mit Stykke, men opgav det senere. Det var Konens vanvittige Fader, som, der er Tale om i første Akt, og som til Slutning skulde storme ind paa Scenen." — „Men Sjalet og Brillerne?" — „Det kunde Skuespilleren jo selv have taget paa — mener De ikke?" — „Det er jo muligt."

Her blev vi afbrudt. Fru v. Umprecht bad sin Mand komme ned, da hun gerne vilde tale med ham før Forestillingen, og han gik. — Jeg blev siddende en Stund og betragtede Situationsplanen, som Hr. v. Umprecht havde ladet ligge paa Bordet.

3.

Snart efter fik jeg Lyst til nærmere at betragte Stedet, hvor Forestillingen skulde finde Sted. Den laa bagved Slottet, adskilt derfra ved et nydeligt Haveanlæg. Hvor dette var afgrænset ved lave Hække, var omtrent en halv Snes Rækker tarvelige Træbanke opstillede; de forreste var bedækkede med rødt Klæde. Foran den første stod nogle Nodepulte og Stole, et Tæppe gaves der ikke. Adskillelsen af Scenen fra Tilskuerpladsen var antydet af to høje Grantræer, som strakte sig ud til Siden; til højre afsluttedes den af vildtvoksende Buske og bagved disse stod en magelig Lænestol, usynlig for Tilskuerne og bestemt for Suffløren. Til venstre laa der en fri Plads, hvorfra man kunde se ned i Dalen. Scenens Baggrund var dannet af høje Træer; de stod tæt op ad hverandre, i Midten og tilvenstre sneg der sig nogle smalle Stier frem af Dunkelheden. Længere inde i Skoven, indenfor en lille kunstig Lysning var der opstillet Borde og Stole, hvor Skuespillerne skulde vente paa Stikordet. For Belysning var der ogsaa sørget, idet der paa Siderne af Scenen og Tilskuerpladsen ligesom i Kulisser var anbragt høje, gamle Kirkelysestager med mægtige Lys. Bagved nogle Buske tilhøjre var der et Slags Rekvisitrum i det Frie; her saa jeg blandt mange andre mindre Ting, som skulde bruges, ogsaa den Baare, paa hvilken Hr. v. Umprecht skulde dø i Slutningen af Stykket. Medens jeg nu gik hen over Engen, var den belyst af Aftensolens blide Straaler... Jeg havde naturligvis tænkt en Del over Hr. v. Umprechts Fortælling. Jeg begyndte med ikke at holde det for umuligt, at Hr. v. Umprecht hørte til den Slags fantastiske Løgnere, der længe i Forvejen og med Besvær kunde forberede en Mystifikation, for at gøre

sig interessant. Jeg holdt det endog for tænkeligt, at Sagførerens Underskrift var forfalsket, og at Hr. v. Umprecht havde indviet andre Mennesker i Sagen for at gennemføre denne konsekvent. Særlige Betænkeligheder havde jeg ligeoverfor Manden med de opløftede Arme, med hvem Umprecht jo nok kunde have sat sig i Forbindelse. Men al min Tvivl blev modsagt først og fremmest af den Rolle, som denne Mand havde i min første Plan til Stykket, og som jo ikke var kendt af nogen — men endnu mere af det udmærkede Indtryk, som Hr. v. Umprechts Person havde gjort paa mig. Og saa usandsynlig, ja, saa umulig, som hans hele Beretning end syntes mig — saa var der dog noget i mig, som ønskede at tro ham; det var maaske den taabelige Forfængelighed at kunne føle mig som Fuldbyrder af en Villie, der hersker over os. — Imidlertid begyndte der at herske Travlhed omkring mig. Tjenerne fra Slottet løb omkring, Lysene blev tændte, Folk fra Omegnen, hvoraf mange bondeklædte, gik langsomt op ad Højen og stillede sig beskedent ved Siden af Bænkene. Snart kom Husets Frue med en Del Herrer og Damer, der utvungne tog Plads. Jeg satte mig hos dem og passiarede med Bekendte fra forrige Aar. — Orkestermedlemmerne kom og begav sig til deres Pladser. Sammensætningen var noget mærkelig: der var to Violiner, en Cello, en Violoncel, en Kontrabas, en Fløjte og en Obo. De begyndte straks, vistnok lidt vel tidligt, at spille en Ouverture af Weber. Helt foran i Nærheden af Orkesteret stod en gammel Bonde, der var skaldet og havde slynget et mørkt Tørklæde om Halsen. Maaske, tænkte jeg, er han af Skæbnen bestemt til siden at tage Briller paa, blive vanvittig og løbe op paa Scenen. Dagslyset var nu helt borte, de høje Lys flakkede let, da det var begyndt at blæse en lille Smule. Bagved Buskene blev det levende, ad skjulte Veje var de Medvirkende kommet hen i Nærheden af Scenen. Nu tænkte jeg først igen paa de andre, der skulde spille med, og det faldt mig ind, at jeg kun havde set Hr. v. Umprecht, hans Kone og Skovriderens Datter. Nu hørte jeg Regissørens høje Stemme og den unge Grevinde Saimas Latter. Bænkene var nu atter besat, Baronen sad paa en af de forreste Rækker og talte med Grevinde Saima. Orkesteret begyndte at spille, og derefter kom Skovriderdatteren og fremsagde den Prolog, som indledede Stykket. Indholdet af det Hele var en Mands Skæbne, der grebet af en pludselig Længsel efter Æventyr i det Fjerne, forlader sine Kære uden at tage Afsked, og som saa i Løbet af en Dag oplever saa meget smerteligt og modbydeligt, at han igen bestemmer at ville rejse hjem, inden Kone og Børn endnu har opdaget hans Flugt; men det sidste Æventyr paa Tilbagevejen tæt ved Døren til hans Hus har hans Død tilfølge, han bliver myrdet og kommer døende tilbage til dem, han har forladt, og for dem staar hans Flugt og hans Død som den uløseligste Gaade.

Stykket var begyndt. Herrerne og Damerne kunde deres Roller godt; jeg glædede mig over deres naturlige Fremstilling af det hele Stykke, og tænkte i Begyndelsen ikke mere paa Hr. v. Umprechts Fortælling. Efter første Akt spillede Orkesteret, men ingen hørte derpaa, saa livligt gik Passiaren. Jeg sad ikke, men stod, uset af de andre temmelig nær ved Scenen paa den venstre Side, hvor Vejen skraaner ned mod Dalen. Anden Akt begyndte; Vinden var blevet stærkere, og den flakkende Belysning bidrog ikke lidt til Virkningen af Stykket. Igen forsvandt Skuespillerne i Skoven, og Orkesteret faldt ind. Da faldt mit Øje pludseligt paa Fløjtenisten, som havde Briller og var glat barberet; men han havde langt, hvidt Haar, og af et Sjal var der ikke noget at se. Orkesterspillet var til Ende, og Skuespillerne betraadte igen Scenen. Da ser jeg, at Fløjtespilleren, som har lagt sit Instrument paa Nodepulten, griber ned i Lommen og trækker et stort grønt Sjal op og vikler det om Halsen. Jeg blev i højeste Grad forbavset. Straks efter optraadte Hr. v. Umprecht; jeg saa, at ogsaa hans Blik pludselig faldt paa Fløjtespilleren, og at han bemærkede Sjalet og ligesom standsede et Øjeblik; men han fattede sig hurtigt og gik videre i sin Rolle. — Jeg spurgte en ung, tarvelig klædt Fyr, der stod ved Siden af mig, om han kendte Fløjtespilleren, og hørte af ham, at det var Skolelæren fra Kaltern. — Man spillede videre, og Slutningen nærmede sig. De to Børn gik vildsomt, som det var foreskrevet, omkring paa Scenen, en Larm fra Skoven trængte sig nærmere; man hørte Skrig og Raab; det tog sig udmærket ud; Blæsten blev stadig stærkere og Grenene bevægede sig; endelig bar man den døende Æventyrer, Hr. v. Umprecht, ind paa Baaren. De to Børn styrtede frem. Fakkelbærerne stod ubevægelige ved Siden. Den Døendes Hustru kommer lidt efter ind; med smertelig fortrukket Ansigt synker hun ned ved den Myrdedes Side, denne prøver endnu engang paa at aabne Læberne, forsøger at rejse sig, men — som det staar i Rollen — det lykkes ham ikke mere. Da kommer pludselig et voldsomt Vindstød, der truer med at slukke Faklerne; jeg ser, at En i Orkesteret springer op — det er Fløjtespilleren — til min Forbavselse er han nu skaldet. Hans Paryk er blæst ham af Hovedet, med højt løftede Arme og det grønne flagrende Sjal om Halsen, styrter han ind paa Scenen. Uvilkaarligt retter jeg mit Blik mod Umprecht, hans Øjne er som fortryllede stift hæftet paa Manden, han vil sige noget, men kan aabenbart ikke — han synker tilbage. Endnu troer mange, at dette hører med til Stykket; jeg selv er ikke sikker paa, hvorledes jeg skal forstaa det, at han igen falder om; imens er Manden faret forbi Scenen, styrter videre efter sin Paryk og forsvinder i Skoven. Umprecht rejser sig ikke mere; et nyt Vindstød slukker begge Faklerne; nogle af de forreste bliver urolige — jeg hører Baronens Stemme: „rolig! rolig!“ — det bliver atter stille — heller ikke Vinden rører sig mere....

Hans Paryk er blæst ham at Hovedet, med løftede Arme og det grønne flagrende Sjal om Halsen, styrtede han ind paa Scenen.

men Umprecht bliver liggende udstrakt, rører sig ikke og bevæger ikke mere Læberne. Komtesse Saima skriger op — naturligvis troer Folk, at ogsaa dette hører med til Stykket. Men jeg trænger mig frem og styrter op paa Scenen, hører, at det bliver uroligt bag ved mig — Folk rejser sig, andre følger mig, Baaren er allerede omringet .... „Hvad er der, hvad er der sket?" Jeg river en Fakkel fra den Mand, der bærer den, og belyser Hr. v. Umprechts Ansigt .... Jeg ryster ham, river hans Frakke op, imidlertid er Lægen kommet hen ved Siden af mig, han undersøger Hr. v. Umprechts Hjerte, føler hans Puls, ønsker, at Alle skal gaa til Side, og hvisker nogle Ord til Baronen .... Fru v. Umprecht er kommet til, hun skriger og kaster sig over Manden, Børnene staar som tilintetgjorte og kan ikke fatte, hvad der er sket ... Ingen vil tro det, som er hændet, og dog fortæller den ene det til den anden; — og et Minut senere ved Alle, at Hr. v. Umprecht pludselig er død, liggende paa den Baare, hvorpaa han var bragt ind ... Jeg var selv grebet af Rædsel og skyndte mig endnu samme Aften ned i Dalen. Opfyldt af Gru kunde jeg ikke beslutte mig til igen at betræde Slottet. Med Baronen talte jeg næste Dag i Bozen; dér fortalte jeg ham Umprechts Historie, saaledes som han selv havde meddelt mig den. Baronen vilde ikke tro den, jeg greb efter min Brevtaske og viste ham det hemmelighedsfulde Dokument; han saa forundret, ja næsten angst paa mig og gav mig Papiret tilbage — det var hvidt, ubeskrevet, uden Tegning ....

Jeg har gjort Forsøg paa at finde Marco Polo; men det eneste, jeg har kunnet erfare om ham, var, at han for tre Aar siden sidste Gang var optraadt i Hamborg paa et Forlystelsessted af lav Rang. Dog det Ufatteligste af alt ufatteligt, er dog den Omstændighed, at Skolelæreren, som dengang med højt løftede Arme løb efter sin Paryk og forsvandt i Skoven, aldrig mere er bleven set, ja hans Lig er ikke engang nogensinde fundet.

EN HØJTIDSDAG

AF

KNUD TAARS

ILLUSTRERET AF POUL KRONEMANN

Den første Maj havde Kvist været Lærer i Hvejrum i 25 Aar.

Han gik i Skolen den Dag som sædvanligt; men han mødte i Eksamenspaaklædning: sort Frakke og sirligt bundet hvidt Halstørklæde.

Kvists Ansigt udmærkede sig ikke ved at være særlig udtryksfuldt. Dets glatbarberede Flade saa i Almindelighed lige saa indholdsrigt ud som et Stykke ubeskrevet Papir.

Den Dag kunde dets Udtryk nærmest gengives ved et stort Spørgsmaalstegn.

Han tronede ikke paa Kathedret i olympisk Højhed, som han plejede; men han travede rastløst op og ned ad Gulvet, og hvert Øjeblik gik han til Vinduet og spejdede hen ad Vejen.

For der maatte ske noget.

Sogneraadsformanden havde sagt:

— Ja, Kvist, vi finder jo nok paa noget for alt dette her Skriveri, De gør for Sogneraadet.

Og nu ved sidste Eksamen havde Præsten sagt:

— Deres Børn skriver nydeligt, Kvist, virkelig nydeligt.

Jo, det var sikkert nok; noget var der i Gære.

Kvist saa til Uret, tog et fast Tag i venstre Frakkeopslag og gik atter til Vinduet.

Der kom de, Præsten og Sogneraadsformanden.

Kvist sprang ud paa Gangen og smækkede Døren op ind til Stuen.

— Augusta! skreg han hæst.

Og da den lille vindtørre Fru Kvist viste sig i Døren, udstødte han nogle underlige gurglende Lyde, slog ud med Armene og styrtede ind i Skolestuen igen.

— Nu stille, Børn, vær nu endelig stille! hviskede han stakaandet.

Der var ikke en, der rørte sig; de sad alle stive og stirrede maabende paa hans underlige Adfærd.

Han fo'r op paa Kathedret og ned igen og firmede sindssvagt rundt paa Gulvet.

Han følte en pinefuld Fornemmelse i Underlivet og blev greben af Angest for, at Sindsbevægelsen skulde medføre en skandaløs Katastrofe.

Det bankede paa Døren.

— Kom ind! raabte Kvist med tyk, skælvende Stemme.

Han mærkede, hvor Sveden brast frem over hele Kroppen, og holdt sig fast i Pulten med den ene Haand. Han skimtede Omgivelserne gennem en Taage, og han syntes, Præstens Røst lød saa underlig fremmed.

— God Dag, Lærer Kvist, og hjertelig til Lykke med de henrundne 25 Aar, og Tak for dem ogsaa! — Det har været en lang og besværlig Arbejdsdag for Dem. Vi ved alle, at De er en nidkær og paa flere Omraader særlig dygtig Mand. Lad mig derfor som Tegn paa den Agtelse og Anerkendelse, De med Rette nyder, overrække Dem dette!

Og Præsten heftede Dannebrogskorset paa Kvists Frakke.

Før Kvist fik sig samlet sammen til at sige noget, tog Sogneraadsformanden til Orde.

— Paa Sogneraadets Vegne og efter Raadets forudgaaende Beslutning skal herved jeg som personligt Tillæg overrække Dem 50 Kr., der fremtidig vil blive Dem udbetalt hvert Aars første Maj af Kommunens Kasse.

— Tak, Herr Pastor! sagde Kvist. Tak, Per Lassen!

Saa hivede han tungt efter Vejret et Par Gange, lukkede Øjnene og sagde mat:

— Ja, De maa undskylde, jeg kan kun sige Tak — lige i Øjeblikket.

Per Lassen strøg sig om Munden med Bagen af Haanden.

Præsten vendte sig til Børnene:

— Ja, lille Børn, i Anledning af eders Lærers Højtidsdag maa I være fri for i Dag — hvis Lærer Kvist da ikke har noget imod det.

— Jo, naturligvis! — Ja, undskyld, jeg mener selvfølgelig, — stammede Kvist. Men — ja, vi plejer jo at synge en lille Sang, inden vi gaar.

Præsten nikkede samstemmende, og Per Lassen nedlod sig paa en af Bænkene.

Kvist bladede med skælvende Fingre i Salmebogen.

— Ja, sagde han, skal vi saa synge: „Nu takker alle Gud og priser højt hans Naade.“

Lidt efter sad Præsten og Per Lassen inde i Kvists Stue og bredte sig hver i sit Hjørne af den lille granitébetrukne Sofa.

Der var Vin og Smaakager paa Bordet.

Kvist talte usammenhængende om „for 25 Aar siden“. Fru Kvist forhørte sig om Fru Pastorindens Befindende. Men da Pastoren med et Suk svarede, at hans kære Hustrus Helbred desværre lod grumme meget tilbage at ønske, trak hun sine tynde Læber ud til et Smil og nikkede henrykt til Præsten. Hun var sunken hen i Beskuelsen af Korset og havde ganske glemt Spørgsmaalet og overhørt Svaret.

— Naa, Kvist, sagde Per Lassen og lod sin brede Bondenæve falde saa kraftigt ned paa Kvists Knæ, at denne fo'r i Vejret omtrent som Dukken i en „Kraftprøve“. Naa, Kvist, lad os saa høre, hvad De er mest glad ved, enten Sølvkorset eller de 50 Kr.

Han skimtede Omgivelserne gennem en Taage, og han syntes, Præstens Røst lød saa underlig fremmed.

— Hæ, smilede Kvist og saa sig raadvild om.

— Æren er det fejreste Træ i Skoven, kom Præsten ham til Hjælp.

— Det er en Sandhed, Herr Pastor — en stor Sandhed.

Kvist sendte Præsten et taknemligt Blik, hans Øjne var fugtige af Rørelse.

— Ja, da er det heller ikke saa ild' at faa 50 Kr. ind ad Døren saadan uden videre, sagde Per Lassen.

— Nej, jeg er ganske — overvældet — af det alt sammen, sagde Kvist.

— Nu maa De jo have over 1200 i Løn.

— Med de sidste 50 bliver det 1235.

— Ja, ser vi det, det er en god Løn. Ja, det er; det er endda en god Løn.

Og da ingen svarede, fortsatte Per Lassen:

— Der er mange Bønder, der vild' vær' glade, om de havde det halve.

— Nu overdriver De, Per Lassen, sagde Præsten.

— Det bliver vist endda ikke saa farlig meget. De kan tro, Herr Pastor, naar en Mand sidder med en stor Gæld og en Flok Børn, saa skal en endda grave noget i Møddingen, inden en finder 600 Kr.

Per Lassen rejste sig og stødte sit Glas mod Kvists.

— Skaal, Kvist, og til Lykk' med baade det ene og det andet! Skaal, Fru Kvist!

— Ja, til Lykke da endnu en Gang! sagde Præsten og rejste sig ogsaa.

Saa gik de fremmede.

Da Herr og Fru Kvist var blevne alene,

tog han hende under Armen og førte hende hen foran Spejlet.

Der stod de hensunkne i Beskuelse af det Tegn, der viste, at Herr Kvist hørte til sit Fædrelands fremragende Sønner.

— Kvist! sagde Fruen med Taarer i Øjnene. Om vi nu havde haft Børn!

— Lille Augusta, vi egner os jo ikke til det.

— Ja, men saadan et Eksempel Du kunde have været for dem.

— Husk paa, sagde Kvist med Værdighed, at naar man er i min Stilling, saa er der manges Øjne, der vogter paa en. Og de læser det jo i Avisen. „Herr Lærer Kvist er dekoreret med Dannebrogskorset i Anledning af, at han har været Lærer i 25 Aar.“ — Saadan staar der i Morgen.

— Hvad mon Mikkelsens i Gumperup siger til det? sagde hun. De har jo altid set ligesom lidt ned paa os, fordi Du ikke kan træde op og holde Tale og saadan. De kan da vist slet ikke forstaa det.

Kvist smilede overlegent og sagde langsomt og med Vægt:

— Det, det kommer an paa, er at være en Personlighed og hævde denne sin Personlighed.

Herr Kvist læste Skolebladene med Udbytte.

Hun lagde sine benmagre Arme om hans Hals og gav ham et lille, vindtørt Kys.

— Ja, Du forstaar det, sagde hun.

De fik Sødsuppe og Æbleskiver til Middag; for festligt skulde det jo da være.

Ud paa Eftermiddagen kørte en Landauer, som Kvist havde lejet inde i Byen, frem for Døren.

Dagen skulde fejres med en Udflugt til Næsby Strand.

Søren, Husets Kælebarn, en overfed Køter, der næppe gad vralte omkring i Stuerne, skulde med paa Køreturen.

Han blev anbragt paa et komfortabelt Leje af Puder paa det forreste Vognsæde.

Søren peb og saa sig forvildet om, da Køretøjet satte sig i Bevægelse.

— Han skal da vel ikke —?

Kvist saa spørgende paa sin Kone.

— Nej, vist ikke. Men Søren er jo nok saa klog, at han kan mærke, at dette her er ikke, som det plejer at være.

— Ja, sagde Kvist dybsindigt. Der er jo ingen, der ved, hvad for Tanker saadan et Dyr gør sig.

De prøvede at lade ham ligge paa Bagsædet, at tage ham paa Skødet og kæle for ham; men Søren var stadig ikke tilfreds.

Pludselig tog Hestene Fart ned ad en Bakke, Vognen skumplede over en Sten, og Søren trimlede med et ynkeligt Vræl ned paa Bunden af Vognen, hvor han trillede rundt som en Pølse mellem Hænderne paa Herr og Fru Kvist, der i deres Iver for at komme Staklen til Hjælp rendte Panderne sammen med et Brag.

— Bare han da ikke har taget Skade! Bare han da ikke har taget Skade! klynkede Fru Kvist.

— Nej, han slap skam heldigt fra det, sagde Kvist, der undersøgte ham paa det omhyggeligste.

— Ja, det kan Du ikke saadan sige, Kvist. Du kan jo ikke se hans ædlere Dele.

Kvist stak Hovedet ud af Vinduet og raabte paa Kusken.

— Aa, vil De ikke være saa venlig og gøre os den Tjeneste at køre lidt langsomt. Vi taaler det ikke godt saa voldsomt, sagde han ærbødigt.

Saa kørte de i Skridtgang de to Mil til Næsby Kro.

De spiste Indholdet af den medbragte Madkurv, gik lidt omkring paa Strandbredden og iagttog Søren, der dog til deres store Beroligelse ikke viste Tegn paa noget alvorligt Ildebefindende, og saa var det Tid at komme hjem, Køreturen vilde jo tage lang Tid.

— Saa, mine Herskaber, nu er vi der med Ligvognen, raabte Kusken og nikkede gemytligt til dem, idet han kørte frem.

Han blussede i Ansigtet, den sølvsnorede Kasket sad langt tilbage i Nakken, en fugtig Cigarstump dinglede i den ene Mundvig og trak Munden ned i et skævt Grin.

Opvartningspigen og Staldkarlen fnisede. Herr og Fru Kvist saa betænkelige paa hinanden.

De kørte ad Hvejrum til, stadig i Skridtgang.

Kusken sang, fløjtede og knaldede med Pisken.

Søren blev urolig; han peb og trippede.

— Nu skal han, Kvist. Det kan jeg se paa ham, sagde Fruen.

— Holdt! raabte Kvist ud af Vinduet. Der er en, der skal af.

— Naa saadan! grinede Kusken.

Kvist bar Søren om bag Vognen og satte ham ned.

Ikke saa snart mærkede Søren fast Grund under Fødderne, før han benede af ad Kroen til, saa godt, hans korte Ben tillod. Kvist bagefter med fremstrakte Arme og skrævende Ben.

— Halløj, halløj, Frue! Se der! Det var da Satan til Grisegalop!

Fru Kvist kom lige tidsnok til at se Kvists flagrende Frakkeskøder forsvinde over den nærmeste Bakke.

— Aa Gud da! Aa Gud da! Det arme Dyr!

Hun trippede hen og samlede Kvists Hat op.

— De kommer sgu nok. De kan ikke blive ved ret længe nogen af dem, trøstede Kusken.

Straks efter viste Kvist sig igen, sveddryppende, med Søren under Armen.

Fruen vuggede den gispende Søren paa Armen.

— Lille Skat! Lille Skat!

— Ja, jeg tror, at vi maa helst se at komme hjem — først, sagde Kvist.

— Fuldstændig enig med den sidste ærede Taler. Nu skær' den efter Jordemoderen! erklærede Kusken.

Baade Hr. og Fru Kvist var altfor optagne af Søren til at give Agt paa Kuskens Bemærkning

Næppe var de imidlertid komne ind i Vognen, før Pisken smeldede ned over Hestene, der styrtede af Sted som gale.

— Holdt! raabte Kvist. Ikke saadan!

Pisken hvinede ned over Hestene. Vognen skumplede, slingrede, hoppede af Sted, snurrende fra den ene Side af Vejen til den anden.

— Jeg forklager Dem hos Deres Principal! Jeg melder Dem til Politiet for uforsvarlig Kørsel! skreg Kvist, der forgæves søgte at stikke Hovedet ud af Vinduet.

Han, Fruen og Søren kastedes i Vejret, slyngedes frem og tilbage og tumlede om mellem hverandre.

— Nu kan han ikkke længer, Kvist. Aa Gud i Himlen da! Min ny Kjole!

Kvist huggede begge Næver i Kaleschen.

— For Satan da ogsaa!

Han var ganske ude af sig selv; ellers bandede han kun, naar han var i Enrum.

Vognen tørnede ned ad Bakkerne i rasende Fart. Det var, som styrtede de ned i en Afgrund.

Fru Kvist græd og skreg af og til om Hjælp, saa det skingrede.

Kvist bandede som en Hedning.

Omsider fik da Køreturen Ende. Vognen holdt. Fru Kvist styrtede ind med Søren paa Armen. Kvist kylede Kurvene ind i Gangen.

— Er Herskaberne færdige? spurgte Kusken.

Kvist stod i Døren med Haanden paa Laasen.

— Flab! skreg han. Flab!

Saa knaldede han Døren i, drejede Nøglen om og stemmede med hele sin Vægt mod Døren.

Den følgende Nat døde Søren.

SARGASSOHAVET

AF

WARD MUIR

I Slutningen af September blev den gamle Fragttramper S/S „Wellington“ meldt „forsvundet“, og en Del godhjertede Personer i Cardiff og Liverpool og andre Steder, der havde spekuleret i hendes Assurance efter, at hun var begyndt at falde af paa den, blev betydelig rigere uden nogen særlig Anstrængelse, naar man ellers undtager en forbigaaende Uvished. Assuranceselskabet betalte „Wellington“s Ejere uden Spor af Kvalm. De nominelle Ejere gjorde Forberedelser til at købe en ny Damper. To eller tre smaa Modehandlerinder tjente et Par Skilling paa at sælge Sørgeklæder til diverse Officerers og Matrosers Enker, og dermed endte den Sag. Pengene kom paa andre Hænder, et Hjerte brast hist og her, nogle faa Familjer havde mistet deres Forsørgere. Det var alt.

„Wellington“ var sejlet fra Cardiff for Trinidad — og var forsvundet. Atlanterhavet havde slugt hende, og dets Mund var tavs med Hensyn til hendes Forsvinden. Der var ikke blevet signaleret nogen Storm. Der var ingen Klippe eller Grund, som ikke fandtes paa Kortet, paa hendes Vej. Intet flydende Vrag, som hun kunde være stødt paa og slaaet sig i Stykker paa. Hun var øjensynlig sunket. Der var ingen anden Forklaring at finde. Hun kunde jo ikke selv have taget Vinger paa og være fløjet ind i Himlen. Hun kunde ikke være fordampet, hun kunde ikke have sprængt sig selv i saa smaa Stumper, at ikke en af dem havde flydt ovenpaa og var bleven opdaget. Hun var utvivlsomt sunket. Men af hvad Grund? Og hvorfor var Mandskabet ikke gaaet i Baadene, da hun sank? Det var jo gaadefuldt.

Havet bevarer mange af den Slags Hemmeligheder, og det bevarer dem i Reglen godt.

Mysteriet „Wellington“ kunde godt være forblevet uløst til den Dag i Dag — saa mange Familjer i Verdens Havnestæder ruger over saa mange uløste Gaader — hvis ikke „Pennsylvania“ en bestemt Dag fire Aar efter tilfældigvis havde passeret et bestemt Strøg af Oceanet. „Pennsylvania“, der tilhørte de forenede nordamerikanske Staters Marine, var ude i videnskabeligt Øjemed, for at finde nye Fiskearter, eller nye Alger, eller nye Slags andre Ting — det kommer ikke os ved, hvad det var, hun var ude efter. Om Bord var der lærde Professorer med Mikroskoper og Skrabeapparater, som i hvert Fald ikke holdt Udkig efter „Wellington“. Ikke desto mindre fandt de hende. De fandt hende roligt ridende paa de sølvklare Dønninger, uskadt fra Køl til Flagknap, med tilsyneladende hele Maskiner, med urørt om end noget medtagen Last. Baadene var hele og gode, og Skibets Kahytter — naa ja, der var der Ting, eller Rester af Ting, som vi ikke behøver at dvæle ved. For at tale skaansomt, den eneste Passager om Bord paa „Wellington“ var — Døden.

„Besynderligt!“ sagde Løjtnanten, der kommanderede den lille Undersøgelsesekspedition, der var gaaet om Bord paa det forladte Skib.

„Pennsylvania“s Læge blev sat i Gang med at undersøge Genstandene i Kahytten, og han afsagde en mærkværdig Kendelse. „Døde af Sult,“ sagde han. „Ellers ikke noget Sygdomssymptom, saavidt jeg kan se.“

En Maskinist, der var blevet sendt neden under for at undersøge de tavse, rustne Maskiner, paastod at med en Smule Keddellapperi kunde de let sættes i Stand til at tage „Wellington“ hjem. „Der er ikke noget i Vejen med Maskinerne“, bemærkede han, „undtagen maaske, at de er lidt overanstrængte. Der er Masser af Kul i Bunkerne.“

En Professor, der havde anvendt Tiden til at ro omkring Skibet i Barkassen, kom til.

„Se her,“ sagde han, idet han holdt en Tangtrævl i Vejret. „Jeg har taget mig et Bad, mens de Herrer har foretaget Deres Undersøgelser. Jeg tog mig en Dukkert henne ved Skruen, og jeg fandt dette her.“

„Skruen er borte, antager jeg?“ Det var Løjtnanten, der spurgte. „Tabet af Skruen er det eneste, der kan have standset hende. Og hvorfor de saa ikke er gaaet i Baadene eller har sat Sejl til, da de mistede Skruen, det maa Gud vide.“

„Skruen er der ikke noget i Vejen med,“ sagde Professoren vigtigt. „Men der var en hel Del af det her omkring den.“ Han løftede atter Tangtrævlen i Vejret.

„Ja, selvfølgelig, har hun samlet Tang, naar hun har drevet omkring her i lang Tid.“

„Maaske er det gaaet saadan til.“ Professoren kastede Tangen paa Dækket og tog en Cigar frem. „Har De aldrig hørt om Sargassotang?“ spurgte han, idet han strøg en Tændstik. Hvorpaa han gav sig til at ryge tankefuldt.

„Det er kun en Formodning,“ fortsatte han. „Sargassotangen kunde godt have gjort det. Og med mindre de Herrer finder en bedre Forklaring, saa holder jeg foreløbigt paa min egen. Jeg gætter paa Sargasso.“

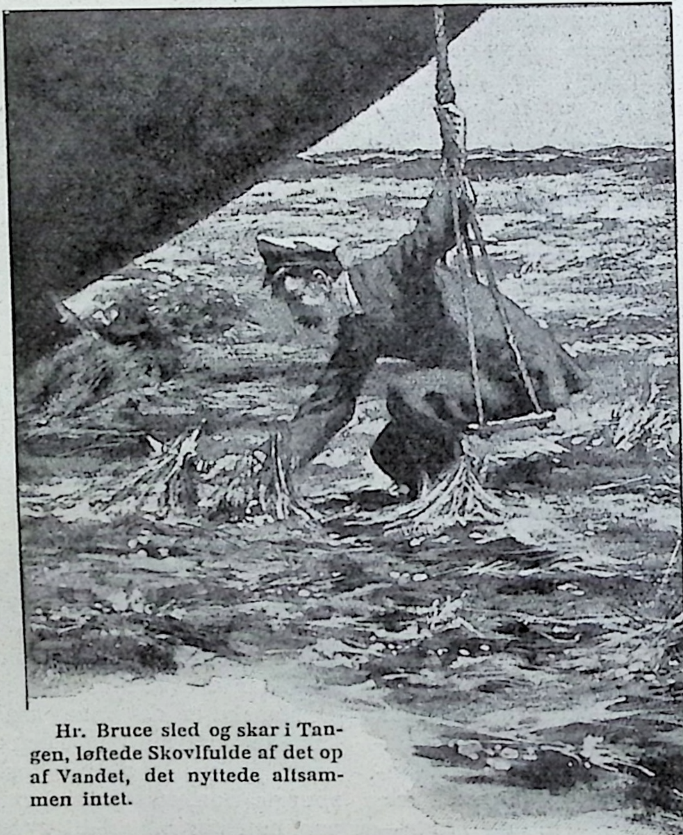
Doktoren vendte tilbage fra Kahytten med et lille Bundt beskrevne Papirark.

„Vi behøver ikke at disputere,“ sagde han. „Her er hele Historien. Det lader til, at der har været en Journalist om Bord, en Mand, der har været paa Rekreationsrejse. Han har skrevet det hele ned, i det mindste næsten det hele. Afslutningen kunde ikke godt lade sig skildre, tænker jeg.“

Og her følger, hvad Journalisten havde skrevet i sin Dagbog. Løjtnanten læste den højt:

Søndag Morgen.

Der er hændet noget mærkeligt. I den Hensigt at bevare Erindringen om alle Enkeltheder, og for at være i Stand til at sende en god Beretning til mit Blad, naar vi naar Trinidad, vil jeg nu nedskrive en sammentrængt Skildring. Sidste Nat, da vi som sædvanlig gik fremad for fuld Damp, og jeg var neden under, hvor jeg laa paa min Kahytssofa og læste en Novelle, mærkede jeg pludseligt, at Skibet gjorde en højst besynderlig Bevægelse. Fornemmelsen af Faldet fremefter er i den Grad sammenvokset med Ens Bevidsthed, naar man rejser om Bord paa et Skib midt ude paa Oceanet, at man ganske glemmer den. I dette Øjeblik fik jeg en pludselig, næsten voldsom Fornemmelse, ikke af denne Bevægelse, men af, at den hørte op.

Hr. Bruce sled og skar i Tangen, løftede Skovlfulde af det op af Vandet, det nyttede altsammen intet.

Standsningen var dog ikke brat. Det føltes ikke, som vi f. Eks. var løbet paa et Skær med et Brag. Der kom intet Brag. Ikke desto mindre var jeg lige ved at rulle ned af Sofaen og reddede mig kun ved at gribe fat i Ryggen. Skibet havde, forstod jeg, sat sig paa Halen, i Stedet for at sætte Næsen i. Men det var ikke sket i et Sæt. Tværtimod, det skete ganske langsomt og blødt, omtrent som naar et Lokomotiv sagte glider frem mod en fjedrende Buf. Den eneste Virkning, jeg mærkede i Kahytten, udover den, jeg havde sporet paa min egen Person var, at en Flaske Sassaparille, der stod paa Bordet, væltede og rullede ned.

Jeg rejste mig op og lyttede. Skruen gik endnu, og Skibet rystede en Del. Og dog havde jeg mistet den Fornemmelse af Bevægelse fremad, som man ellers mærker, naar man lytter til Skruen. Et Øjeblik senere kom Kaptajnen, der havde været i sin Køje, løbende ud i Bukser og Skjorteærmer. „Stop Maskinen, Herr Bunce!“ hørte jeg ham sige til Styrmanden, idet han fo'r op paa Dækket.

Et Sekund efter klingrede Telegrafen, Maskinen sakkede af og stoppede. Der indtraadte Stilhed.

Jeg fulgte efter Kaptajnen op paa Dækket. Han befandt sig paa Broen. Jeg kunde se hans Ansigt i Lyset af Lampen, der hang deroppe. Han saa helt forvildet ud.

Jeg løb op til ham. „Hvad er der løs?“ spurgte jeg ham.

„Jeg vil lade mig hænge, om jeg ved det,“ sagde han. „Hvis der var Sandbanker her omkring — Sandbanker i Atlanterhavet. Idioti!“ Han stirrede ind i Mørket over Stævnen.

Natten var kulsort. Der skulde have været en Maane, men den var skjult bag et tykt Lag af Skyer. Nu da Skibet havde stoppet, opdagede man, at Heden var betydelig. Ikke en Vind satte Luften i Bevægelse.

„Jeg maa have fat i Buelampen,“ sagde Kaptajnen.

Buelampen oppe paa Formasten, der bruges, naar Skibet losser og lader i Havn, sprutede og skinnede ud. Dets hvide Straaler skød ud gennem Mørket og oplyste Søen.

Søen? Var det virkelig det atlantiske Ocean?

Foran os laa der en udstrakt, fast Strækning af et eller andet, ubevægelig og uhyggelig. Mudder? Nej, det var ikke Mudder. Det var alligevel mindre ubevægeligt, end jeg havde tænkt først. Det bevægede sig sagte nu og da, med Søgangen. Dets Overflade var i hvert Fald ikke Vand. Det glattede sig ud, men det glimrede ikke som Vand. Og det var markeret hist og her med faste, underlige vredne Toppe. Det var tilvisse ikke Vand.

„Tang, ved Gud!“ mumlede Kaptajnen. „Hundreder af Alen af det, efter hvad jeg kan se. Jeg har nok hørt Tale om Atlanterhavstang, men jeg har aldrig set noget lignende som dette her. Det kan ikke nytte at prøve paa at pløje igennem det. Vi maa bakke ud igen, vente paa Daggry og saa lægge Kursen rundt om Kanten

af det. Tang er ikke til at spøge med, naar der er saa meget af det. Fuld Damp agter over, Herr Bunce!"

De afsluttende Planker blev tilsidst lagt ud.

Styrmanden telegraferede til Maskinen, og der rejste sig en hul Rumlen nedefra. Skibet skælvede som i Dødsangst.

Vi stod der og ventede et Minut. Saa sprang Kaptejnen til Telegrafen og svingede Haandtaget rundt til Stop.

„Vi maa kaste et Blik agter først," sagde han. „Jeg tror der er Tang i Propellerne. Maaske skal vi først have den væk." Han talte stødvist.

Jeg gik med ham til Agterskibet, og vi firede en Lanterne ned over Roret.

Der var ogsaa Tang der. Ikke meget, en Fod eller to maaske, der krøb sammen om Roret. Skibet havde svinget, og i Stedet for at bakke ud i Søen, havde det skubbet sig Vej ind i en Aabning, der laa parallelt med Tangmassens Yderkant. Vi saa Kanten tydeligt. Den blanke Sø skinnede imod os nogle Alen fra Skibssiden.

„Nederdrægtigt," sagde Kaptajnen vredt. „Det bliver vanskeligt at faa Styr paa hende. Men vi maa prøve."

Han gik tilbage til Broen og lod Styrmanden holde Udkig agter.

Den hule Rumlen lød atter nede fra Maskinen, denne Gang endog mere larmende end før, og jeg følte hvor Skibet sled anstrængt for at slippe fri af Tangens sugende Favn.

Den løftede sig sagte og rokkede lidt. Mens det stod paa hævede der sig en svag og ikke ubehagelig Duft op til os ude fra Tangen.

Kaptajnen tørrede sin Pande. „Den gaar ikke," sagde han til sidst, og slog atter Stop til Maskinen. „Vi maa sætte en Baad ud agter for at skære Tangen op. Den er gaaet rundt om Skruen."

Han grundede et Øjeblik og tilføjede saa: „Skønt, vi maa hellere vente til Daggry."

Vi ventede og ventede, og endelig kom Dagen vandrende over Havet ovre Øst fra, graa og tavs. Men Skyerne rullede ned mod Horisonten, og da Solen rejste sig var Himlen klar og blaa.

Der var noget muntert ved den blaa Himmel, og jeg tror, den hjalp paa vort Humør, skønt Dagen ikke netop aabnede os noget lyst Perspektiv. Forude laa Tangen, saa langt Øjet rakte, som en tyk Maatte, fuld af boblende og hvislende Vabler i Solen, vippende oljeagtig blødt for den usynlige Søgang.

„Den maa være Mile bred," sagde Kaptajnen, efter at have undersøgt den gennem en Skibskikkert fra Vantet. „Mile bred, ved Gud! Jeg har aldrig hørt noget lignende i mit Liv. Tangklumper nogle faa Alen i Gennemsnit, dem ser man overalt. Selv i Middelhavet har jeg set dem. Og der er Tangøer i Pacifiken. Men det her, det er jo ikke en Ø. Det er jo et Fastland. Naa, jo før vi er kommet klar af det Fastland, jo bedre."

Den Tangstrækning, der adskilte os fra det gæstfri Ocean agter var blevet en Smule bredere i de forløbne Nattetimer, tror jeg. Men en nedfiret Baad kunde uden Vanskelighed gøre en Vej gennem den, og vi kunde saa bakke ud og fortsætte vor Vej — og jeg kunde sende en god Artikel til Bladet.

Baaden blev sat ud. Den sank hvæsende og sivende ned i Overfladen af Tangen. Vandblærerne boblede op omkring den og brast, idet de udlod denne besynderlige Lugt, som jeg før har omtalt, og som nu begyndte at kvalme mig. Nogle af Mandskabet — en sød Blanding af Søsjovere af alle Nationer fra Cardiff — gik i Baaden. Den red som en Bøje paa Tangen. Folkene stak Aarerne ud.

Da fik vi det første Vink om Farens Størrelse. Baaden flyttede sig ikke.

Aarerne kunde ikke faa fat i Tangen. Den nøjedes med at flaa Overfladen op i lange, tynde Traade. Det var som Baaden stejlede ved Synet af Tangen, og den gyngede elastisk op og ned for hvert Aaretag. Men den kom ikke en Tomme fremad. Mændene svedte ved Aarerne og bandede. Men deres Anstrængelser var forgæves.

Kaptajnen bandede sagte. „Det nytter ikke!" raabte han til sidst. Mændene holdt op med at ro. „Herr Bunce, De maa gaa ned over Agter-

enden og se om vi kan gøre noget med Knive. Vi firer Dem ned i et Reb."

Knive nyttede intet. Herr Bunce sled og skar i Tangen, løftede Skovlfulde af den op af Vandet, det nyttede alt sammen intet. Selv om han havde været i Stand til at rense en Stump Vand, saa vilde dog ny Tang straks have fyldt op igen. Men han havde ikke en Gang den øjeblikkelige Opmuntring af overhovedet at skaffe nogen fri Plads. Tangen var fodtyk — favnetyk maaske. En Rundholt, der blev skubbet ned i den gjorde Modstand i hele sin Længde. Neden under maatte der jo være Vand, ligesom der altid er Vand under den tykkeste Is. Men hvor dybt nede? Det var umuligt at sige.

Maskinerne blev sat i Gang igen. De kæmpede rasende mod dette uforsonlige Uhyre, der omslyngede os med sine bløde og slimede Fangarme. Skibet rystede og svajede. En voldsom Anstrængelse tvang dets tunge Agterende en Alen tilbage i Tangen, men det sank kraftesløst en Alen frem igen, skælvende og angst, som et fanget Dyr.

„Vi sidder fast," sagde Kaptajnen.

Vi sad der.

I næste Øjeblik naaede Bølgen Folkene ude paa Plankebroen.

En eller anden opdagede lidt efter, at Baaden, vi havde sat ud, ikke var saa nær ved Skibet, som den havde været. Nye Tangbanker var kommet op imellem „Wellington" og den. Vi drev af, lydløst og næsten umærkeligt. Et Tov blev kastet ud til Baaden og den blev halet ind, meget langsomt og med stor Møje. Vor Respekt for Tangen forøgedes, da vi saa hvor sejgt den satte sig mod Baadens Passage, og hvordan den klyngede sig til Køl som med hundrede Sugekopper.

Baaden blev halet om Bord igen og Mandskabet gik i Messen til Middag.

Mandag Morgen.

Vi ligger endnu fast i Tangen, og det aabne Hav har fjærnet sig agten for os. Hele Dagen i Gaar og hele sidste Nat blev Maskinerne holdt gaaende med smaa Afbrydelser, uden den ringeste Virkning. Dette er forfærdeligt. En Mand sidder paa Udkig oppe i Stængesalingen, for at praje muligt passerende Skibe. Hvis vi kunde faa et Tov ud til en Damper i aaben Sø, saa kunde den trække os ud. Hvis der ikke kommer nogen Damper .... Kaptajnen har afslaaet at sige, hvad der vil ske, hvis der ikke kommer nogen Damper.

For hver Time, der gaar, bliver Tangstrimlen, der adskiller os fra Havet en Tomme eller saa bredere. Enten vokser den virkeligt, og det med forfærdende Regelmæssighed, eller ogsaa er det „Wellington", der suges ind i Midten af dette slimede Kontinent af en eller anden gaadefuld Magt.

Tirsdag.

Dæksfolkene er begyndt at knurre. De vil forlade Skibet. Kaptajnen er utilbøjelig til at gaa ind herpaa, saalænge der er Kul i Bunkerne og Maskinerne endnu kan blive ved med at gøre Anstrængelser for at udfri os.

(Senere.) Mens jeg skrev ovenstaaende stoppede Maskinerne. Hele Tove af Tang har omsluttet Propellerne, og Maskinerne maatte, skønt de ikke har taget nogen egentlig Skade, standses for Reparation.

Onsdag.

Det aabne Hav er nu godt og vel hundrede Fod fra os. Paa alle Sider har vi nu denne øde Ørken af fremvældende Tang. Det er frygteligt, og Stanken er nu ved at paavirke vor Sundhed. Meget af den ser ud til at være udgaaet og er utvivlsomt i Forraadnelsestilstand. Sandsynligvis er der ogsaa Fisk, som er blevet fanget i Tangen og dræbt. Maaske fører den hele Hvalkroppe med sig.

Torsdag.

Mandskabet har gjort aabenlyst Mytteri, og Kaptajnen har indvilget i at gøre et Forsøg paa at slippe bort fra „Wellington". At forlade Skibet i Baade er ganske umuligt. Ingen Magt paa Jorden kan drive Baadene gennem Tangskorpen. Tømmermanden har foreslaaet at lægge Planker ud paa Overfladen af Tangen. De kan ikke synke. Maaske er det gørligt at lægge en Slags Bro eller en langstrakt Flaade af sammenbundne Brædder og føre Baadene langs den ud til Kanten af Tangmassen. En Del af Folkene skal forsøge Eksperimentet i Eftermiddag. Imidlertid er de ved at tage Brædderne frem. (Senere.) Det er skrækkeligt, skrækkeligt!

Brædderne blev lagt ned uden Bords, og de laa uden Tvivl fast nok paa Tangen. Nogle Mænd gik ned paa dem og begyndte forsigtigt at skyde andre Brædder ud. Disse blev bundet til de første og saa videre. Broen voksede ud mod Havet. Den vippede ganske langsomt, men ydede iøvrigt godt Fodfæste. Mændene fik knapt nok vaade Støvler.

Det var et besynderligt Syn. Mændene arbejdede næsten feberagtig hurtigt, og den mærkelige Trævej blev længere og længere. De afsluttende Planker blev tilsidst lagt ud. Spidserne af dem naaede Tanggrænsen. Folkene derude raabte Hurra af alle Livsens Kræfter, og det undrer mig ikke. Den blotte Lugt af aaben Vand maa have været vederkvægende.

De kom tilbage til Skibet, og en Baad, den mindste, vi havde, blev firet ned. Brædderne sank lidt under Vægten af den, men de sank besynderlig lidt. Tangen slikkede op over Kanten af den, men det var uden Betydning.

Folkene løftede Baaden, og ganske langsomt og med den yderste Forsigtighed skød de den ud efter.

Det var allerede Solnedgangstid, men Maanen var oppe, og det var lyst nok. De, der blev tilbage om Bord, iagttog de andres Færd med spændt Interesse.

De var maaske kommet Halvvejen ud til Havet, saa hændte der noget frygteligt.

Ord kan ikke beskrive det. Et Sekund eller to troede jeg virkelig, at et vældigt Uhyre under Tangen løftede sig eller væltede sig op under den. Hvad der skete var dette:

En vældig Bølge, en kæmpemæssig Dønning, rejste sig pludseligt i Tangen og gled tværs hen igennem den. Vi, der stod om Bord paa „Wellington", maatte holde os fast, for at redde Livet. Skibet stod bogstavelig talt paa Enden. Et Øjeblik stod dets Agterstævn højt op i Luften. I næste Øjeblik gik Forskibet i Vejret og Agterenden sank Favne under os.

Vi klyngede os fast som sagt, thi vi havde set Bølgen komme, hvis den ellers kunde kaldes en Bølge, denne skumløse, tykke, sirupsagtige Kæde af Tangbjærge.

I næste Øjeblik naaede Bølgen Folkene ude paa Plankebroen.

Den løftede sig i Vejret og vred sig i Stumper — — —

Der lød et langt Angstskrig, og det hele var forbi. Mænd og Baad og Bro, det hele var forsvundet i Sumpen. De gik ned i dens klæbrige Dyb, og deres Skrig kvaltes blødt i Tangen, der slog sammen over dem.

Fredag.

Kaptajnen siger, at Dønningen maa skyldes et undersøisk, vulkansk Udbrud. Der er ingen, der bryder sig synderligt om at faa Forklaring paa Tingen. Alt, hvad vi ved, er, at i en Time eller saa efter Dønningen var Tangen i vor Nærhed tyndere. Den var blevet brudt og flaaet fra hinanden, og ved en yderste Anstrængelse kunde vi sikkert have gjort os Vej ud igennem den. Men Maskinerne var ubrugelige! Det var som en Skæbnens Ironi.

Den Smule Vind, der er, synes vedblivende at blæse ind mod Midten af Tanglandet, ellers kunde vi jo sætte Sejl og forsøge paa at komme i Drift. Vi er selvfølgelig ved at forberede os paa at lave en ny Bro, som desværre nu maa være længere end den første. Enden af den første Bro var bundet til Skibet, men vi kan ikke trække den ind. Tangen hænger ubevægeligt fast ved den med sin døde Vægt.

Lørdag.

Den anden Bro blev paabegyndt i Morges. Da den var halvt færdig, forraadte den os. Tangen begyndte at krybe op over dens Yderende. Mere Tang, og endnu mere Tang — — —

Broen er ubrugelig.

Søndag.

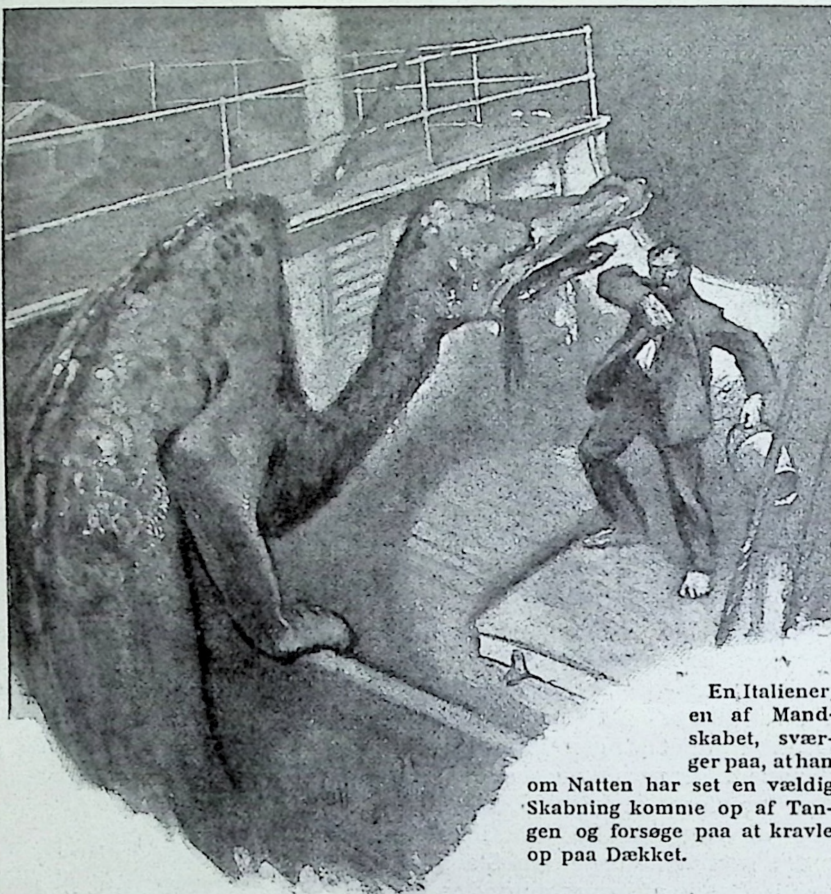
Vi har nu været en Uge i Tangen, og det aabne Hav er nu ikke længer synligt, undtagen fra Masterne. Er vi virkelig dødsdømte? Det er vanskeligt at tro, at vi er. Der er Masser af Føde om Bord, fuldt op af Kul i Bunkerne — — Men hvad nytter Føde og Kul.

Mandag.

Endnu intet Haab. Maskinerne arbejder igen, men de gør ingen som helst Gavn.

Tirsdag.

Situationen angriber vore Nerver. En Italiener, en af Mandskabet, sværger paa, at han om Natten har set en vældig Skabning komme op af Tangen og forsøge paa at kravle op paa Dækket. Da vi pressede ham til at beskrive Dyret, sagde han, at det lignede et kæmpemæssigt Firben, med lysende Øjne. Vaas, selvfølgelig. Men jeg undrer mig ikke over Fyrens Uro. Det er et gyseligt Sted her.

En Italiener, en af Mandskabet, sværger paa, at han om Natten har set en vældig Skabning komme op af Tangen og forsøge paa at kravle op paa Dækket.

Onsdag.

Vi er blevet sat paa smaa Rationer. Det er jo kun fornuftigt. Men Mandskabet knurrer.

Torsdag.

Akkumulatorerne har opgivet Ævret, og vi kan kun opnaa elektrisk Lys om Aftenen ved at forbinde direkte med Dynamoerne. Kaptajnen ser underlig ud. Det lader til, at han var paa Dækket i Nat, og han indrømmer ogsaa, at han saa noget, et eller andet levende Væsen i Tangen. Han afslaar at give nogen Beskrivelse af det, men han siger, at det frembragte hørlige Lyde.

Fredag.

Er der levende Skabninger? Sidste Nat tog jeg en Vagt paa Dækket. Maanen er nu i Aftagende, men der er endnu Lys nok til at se det uhyggelige, ubevægelige Gulv omkring os. Undertiden bobler det en Smule, sommetider ser det ud, som det drejede sig. Det glitrer altid i alle Regnbuens Farver.

Ved Midnat hørte jeg en fjærn Lyd. Jeg stirrede i Retningen, hvorfra den kom, og det forekom mig, at jeg saa noget, der gled tværs over det melankolske Øde, hen mod Skibet, noget som en Fugl, og dog ingen Fugl. Det var for stort til at være en Fugl. Da det kom nærmere, saa jeg, at det ikke fløj, som jeg havde troet. Det befandt sig i selve Tangen, men dets Hovede — hvis det var et Hovede — ragede op over Tangen i en Højde af adskillige Fod, fra Enden af en forholdsvis tynd Hals. Halsen pløjede gennem Tangen, hvæsende og gurglende, og Hovedet kom nærmere og nærmere — — —

Det sank og var borte.

Tangen lukkede sig over det med et Plump — — Havde der virkelig været noget? Nu, da jeg atter gennemtænker Sagen i det kolde Dagslys, tror jeg nærmest, det har været Indbildning. Men hvis vi skal til at døje den Slags Syner nu, saa maatte vi hellere høre op med vore Nattevagter paa Dækket, ellers vil vi ogsaa faa Vanviddet at slaas med foruden Tangen.

Lørdag.

Mandskabet har atter gjort Mytteri. De vil til Beholdningerne, især til Drikkevarerne. Kaptajnen, Styrmanden, de to Maskinmestre og jeg, har barrikaderet os i Kahytten.

Søndag.

Nu er der gaaet fjorten Dage.

Mandag.

Vi har underhandlet med Mandskabet. Intet Resultat.

Tirsdag.

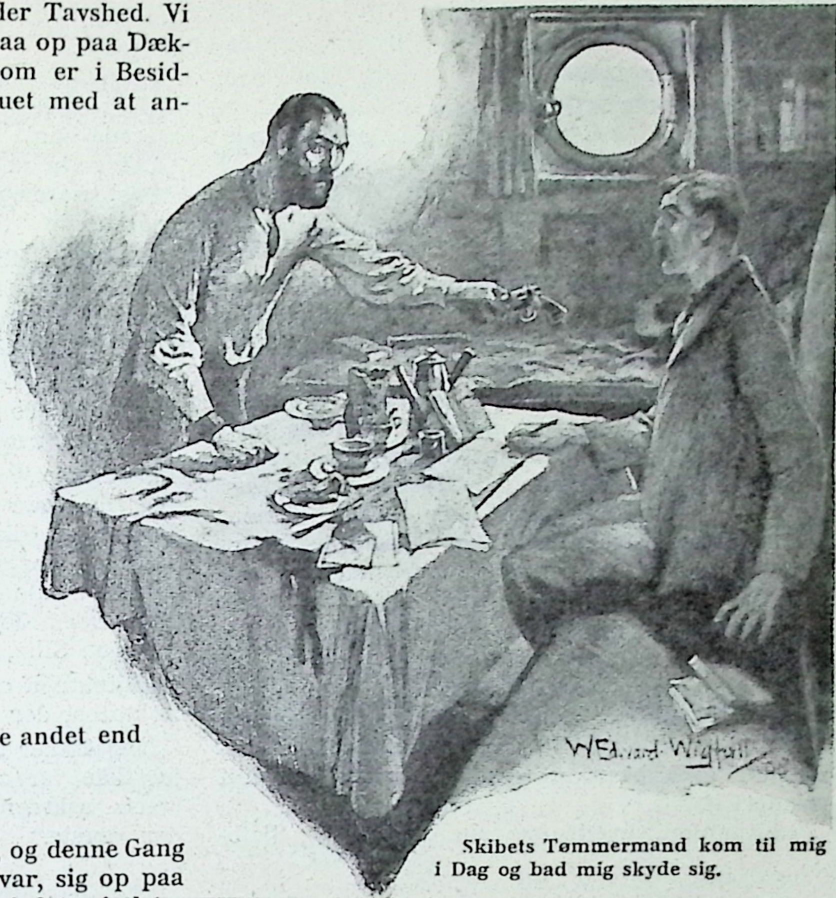
I Nat, da vi laa i Kahytten, var der noget, der skrabede mod Skibssiden. En mørk Masse

gled forbi Koøjerne og dækkede et Øjeblik for Maanelyset. Derpaa indtraadte der Tavshed. Vi saa intet mere, og vi turde ikke gaa op paa Dækket af Frygt for Mandskabet, som er i Besiddelse af en Revolver, de har truet med at anvende, saa snart de ser os.

Onsdag.

Er vore Hjerner gaaet af Lave? I Nat vaagnede vi alle fire ved en brusende og pibende Larm ved Siden af Skibet. Vi kunde intet se fra Koøjerne. Lyden kom henne for fra. Saa fulgte der en skrabende Støj som den, vi hørte Tirsdag Nat, men svagere. Den lignede mest Lyden af en blød Berøring, en Berøring af en Fangarm, mens den første Lyd mindede om Spektaklet af et tungt Kabel, der hales ind.

Fangarmen, hvis det ellers var en Fangarm, blev trukket tilbage efter en lille Stunds Forløb. Dagen gryede, og der var ikke noget at se fra Koøjerne, ikke andet end Tangmarken, tom og livløs.

Skibets Tømmermand kom til mig i Dag og bad mig skyde sig.

Torsdag.

I Nat var Skrabningen der igen, og denne Gang halede Dyret, eller hvad det nu var, sig op paa Dækket, saadan forekom det mig i det mindste; det krøb frem og tilbage en lang Tid og væltede de opstaaende Ting. Før Daggry trak det sig atter tilbage.

Fredag.

Det kom igen i Nat, og næppe havde det naaet Dækket, før der rejste sig et frygteligt Vræl fra Bakken.

Lørdag.

Mandskabet har sluttet sig sammen med os, for at vi i Forening kan bekæmpe vor fælles Fjende. Hvem Fjenden er, ved ingen af os. Alt, hvad vi ved, er, at Baadsmanden var paa Dækket, og at Uhyret har taget ham med sig. Han skreg hjærteskærende.

Søndag.

Tre Uger er gaaet nu.

Takket være Vaabenstilstanden med Mandskabet er vi nu i Stand til at færdes paa Dækket, saa meget vi vil. I Ly af Bestiklukafet laa vi paa Vagt efter Dyret i Nat. Men det viste sig ikke.

Kaptajnen tror, at vi nu maa være mere end en Kvartmil inde i Tangen. Det er øjensynligt, at han har mistet ethvert Haab om Frelse.

Mandag.

Vi har haft en Tragedie om Bord i Dag. Kaptajnen har skudt sig en Kugle gennem Hovedet.

Var det fornuftigt gjort, tænker jeg ved mig selv. Var det ikke bedre at tage Døden med det samme, end vente, og vente, og vente til en eller anden frygtelig langsom Tortur dræber En Tomme for Tomme, eller til Vanviddet kommer?

Tirsdag.

En af Mandskabet har faaet fat i Drikkevarerne.

Naar jeg tænker mig om, begynder jeg at indse, at de ikke er galere end Kaptajnen.

Onsdag.

2den Mester bandt i Dag store Fjæle til sine Støvler og forsøgte at gaa hen over Overfladen af Tangen. Hvad han haabede at opnaa, selv om han naaede det aabne Hav, ved jeg ikke. Eksperimentet mislykkedes imidlertid. Han kapsejsede — — — og Tangen slugte ham.

Torsdag.

Væsenet kom igen i Nat, og vi saa det alle — — — Himlen hjælpe os!

Fredag.

Styrmanden er blevet gal.

(Senere.) Styrmanden maatte skydes i Selvforsvar.

Lørdag.

Skibets Tømmermand kom til mig i Dag og bad mig skyde sig. „Jeg har ikke Mod til det selv — — —,“ sagde han.

Forfærdeligt! Selvfølgelig kunde jeg ikke gøre det.

Søndag.

Fire Uger!

Skibets Tømmermand havde mere Mod, end han gav sig selv Ord for — — —

Jeg er nu alene i Kahytten med de resterende af Mandskabet. De er alle doddrukne.

Hvis Dyret kommer igen i Nat, vil jeg gaa ud og tage imod det — — —

Her endte Dagbogen.

„Saa var det alligevel Sargassotang," sagde Løjtnanten langsomt. „De havde Ret, Professor. Men hvordan Pokker er Skibet kommet ud til sidst?"

„Det er maaske et andet vulkansk Udbrud, der er Skyld i det. Blot maa det virkelig have været voldsomt," sagde Professoren. „Man ved, at Tangen samler sig paa den Maade. Den vokser frygtelig hurtigt, en Fod eller mere i Timen, har jeg hørt sige. Iøvrigt dør det hurtigt, og synker saa som Bly. Men naar den først er blevet saa tyk, som den stakkels Fyr beskriver det, saa er der ikke andet end et vulkansk Udbrud, der kan sprede den. Jeg tænker mig, at der er kommet et vældigt Stød, Tangen er blevet flaaet til højre og venstre. Saa er der maaske kommet en Storm. Derfor finder vi nu „Wellington" her i rum Sø, uden at den har lidt synderligt."

Løjtnanten sugede paa sin Cigar. „Og Skabningen, som Manden hentyder til?" spurgte han prøvende.

Professoren trak paa Skuldrene.

„Der er flere Ting mellem Himmel og Jord," citerede han.

„Tror De, at det virkelig eksisterede?"

Professoren rakte sin Haand frem med aaben Haandflade. „Har De nogensinde set et Skæl som dette?" spurgte han.

Løjtnanten stirrede paa den aabne Haand. Et stort Skæl, øjensynlig af en vældig Fisk, laa der og skinnede mat i Solen.

„Hvor har De fundet det? Det var Pokker til Skæl! To Tommer i Tværmaal i det mindste — og saa haardt som Staal!"

„Det Skæl," sagde Professoren, idet han omhyggelig lagde det i sin Lommebog, „det tilhører ikke nogen Fisk, noget Leddedyr, Pattedyr eller Reptilie eller noget som helst andet Dyr, jeg har hørt Tale om. Det er alt, hvad jeg kan fortælle Dem. Jeg fandt det fæstnet, klistret ved sin egen Slim, paa Siden af Styrehuset."

Løjtnanten og Professoren saa paa hinanden. Doktoren, der havde lyttet til, sagde:

„Jeg takker i hvert Fald min gode Stjerne, at jeg ikke var om Bord paa „Wellington". Dramaets uskrevne sidste Akt har sikkert været den værste."

EN SPØGELSEHISTORIE

AF

J. RIIS-KNUDSEN

ILLUSTRERET AF HEINRICH DOHM

Min Onkel slog i Bordet, saa Diana, hans Jagthund, peb, og Lise, Stuepigen, fo'r sammen.

Det var hende, der var Skyld i det Hele. Hun var kommen for Skade at lade et Ord falde om „Spøgeriet". Det taalte min Onkel ikke.

Nu stod hun ved Døren, ganske forfjamsket, og ønskede sig vist hundrede Mile borte, medens hun ventede paa, hvad der videre skulde komme.

Der blev en lang Pavse, mens min Onkel saa frem for sig med et Udtryk, der forekom mig altfor højtideligt for Anledningen.

„Kald paa Fru Else!" sagde han saa, og Pigen styrtede ud.

Fru Else var en værdig Dame paa en halvfjerdsindstyve Aar. Hun havde tjent paa Gaarden, fra hun var sytten, og var gaaet de forskellige Trin op i Rangstigen, til hun nu var havnet som Oldfrue. Før hende havde hendes Moder haft Pladsen, og saadan var den gaaet i Arv i Familien i flere Slægtled.

Hun kom forsigtigt ind ad Døren og stillede sig sirligt op i passende Afstand fra min Onkel.

„Naa, Else! ved Du noget Besked med Spøgeriet?" sagde han og gik i det samme hen og saa ud ad Vinduet.

„Ja—a!" sagde Else forsigtig. „Det er jo

dette her Sagn, der gaar her paa Gaarden."

„Hør nu, Else," sagde min Onkel og vendte sig hurtigt om, „snak nu ikke hen i Taaget!"

„Ja—a!" sagde Else, der øjensynlig straks forstod, hvad han mente. „Vi kan jo ogsaa sige Rygte."

„Det kan vi nok!" sagde min Onkel og nikkede kort.

„Men hør nu, Else!" sagde han saa efter en Pavse. „Nu vil jeg have en Stopper sat for den Sladder. Forstaar Du! — Du er en fornuftig Kone, der ikke tror paa Spøgeri, det ved jeg, og Forvalteren og Skytten? ikke sandt, Du, de er ogsaa solide Folk. Naar nu I tre slog Jer sammen, tror Du saa ikke, I kunde faa et Søm rammet igennem den Historie, saa den aldrig mere fik Liv?"

„Det kunde jo være," sagde Else forsigtig.

„Det er jo i Bryggerset, det skal spøge," sagde min Onkel med en spodsk Klang i Stemmen.

„Det er nok det," sagde Else.

„Naar nu Du i Nat kogte Kaffe i Bryggerset, og vi satte Bord og Stole og Lys og Kort og Punsch og Tobak derned, tror Du saa ikke, I tre kunde kyse Spøgelset bort?" sagde min Onkel og lo.

„Jeg tænker det!" — sagde Else. Men hun lo ikke.

„Saa kan de spille L'hombre til Daggry," sagde min Onkel. „Kortspil er vist godt mod Spøgeri. Men Du kan vel ikke L'hombre, Else?" Hvem skal vi saa faa til Tredjemand?"

„Maa jeg Onkel?" sagde jeg, mens mit tyveaarige Hjerte bankede.

„Du!" — min Onkel maalte mig med et hurtigt Blik. „Du ser mig snarere ud til at trække Spøgelser til, Du!" — sagde han. „Men — ja! i Mangel af andre —

En Time efter bankede jeg paa Elses Dør.

„Else!" — sagde jeg, da jeg var bænket derinde, „hvad var det for et Rygte, De og Onkel talte om?"

„Kors da!" — sagde Else, — „har De aldrig hørt det?"

„Nej, fortæl mig det!"

„Ja—a!" sagde Else og saa betænkelig frem for sig. „Men det er jo det, at Herskabet ikke holder af, at der snakkes om den Ting. Den er for ny af Dato. Og De, som selv hører til Familien! nej, det gaar ikke. Vil De vide den, maa De faa Greven selv til at fortælle Dem den."

„Snak om en Ting, Else, saa fik jeg den jo aldrig at vide! — — Naa! altsaa: Hver Nat, naar Klokken slaar tolv," begyndte jeg.

„Nej," — sagde Else, „saa hastig gaar det ikke. Der er en lang, — en sørgelig lang Forhistorie. Ak, Gud ja! min Moder har fortalt mig den, og hun vidste mere om den end de fleste. Hun løb ikke med Sladder, min Moder. Tie kunde hun. Det var kun til mig, hun fortalte den.

Else tav.

„Naa, Else! hvad saa mere?" — sagde jeg og tændte mig en Cigaret. „Nu sidder jeg godt og rart til at høre. Kom saa med Historien! Jeg skal jo være med i Nat, saa maa jeg da ogsaa vide Besked."

Else sad lidt. Pligten og Lysten kæmpede øjensynlig om Herredømmet.

„Ja — det er jo det, at De skal være med i Nat," — sagde hun tilsidst, „og hvis vi nu alligevel faar noget at se, saa kan De jo ligesaa godt straks —"

„Men Else!" — sagde jeg og lo. „Tror De da paa Spøgeriet?"

„Kors nej!" — sagde Else, — „men man kan jo aldrig vide!"

Saa tog hun Strikkestrømpen og begyndte:

„Den nuværende Greves Farfar — ja, De kender jo Maleriet, der hænger i Riddersalen — var en meget streng Mand. Min Moder tjente her paa Gaarden, og hun har fortalt mig, hvordan de allesammen rystede for ham ligefra den mindste Dreng her paa Gaarden og op til Grevinden — for hun havde nok ikke meget at skulle have sagt, Stakkel!

Men det er den Slags Mennesker, man paa en Gaard som den her, laver Historier om. Løgn er jo det meste. Som Barn saa jeg ham, og naar de sagde, at han ikke turde gaa over en Plads uden at vende sig, og at han aldrig saa ret længe ad Gangen paa et Menneske, saa er det nu sandt," sagde Else og nikkede frem for sig. „Sær

skummel var han — men de sagde jo, at det var først efter, at det var sket."

Else tav.

„Naa, Else!" — indskød jeg til Opmuntring.

Else drog Vejret dybt som for at samle Mod til Fortsættelsen.

Grevinden havde hende under Armen og Skytten gik og passede paa dem begge to.

„Greven havde to Børn. Den nuværende Greves Far — og saa en Datter.

Hun var, sagde min Moder, noget af det skønneste, hun havde set, og Greven var saa stolt af hende, som han ellers kun var af sin skønneste Hest eller Hund. For de to Ting var hans Lidenskab.

Saa en Dag kom der en Wienervogn op for Døren, og i den sad en Maler eller saadan En.

Han havde Anbefalingsskrivelse med til Greven, og Papirerne var nok i svær god Orden, for han blev straks taget til Naade, og det varede ikke længe, før han rigtig slog sig til Ro her. Han gik paa Jagt med Greven, og han musicerte og læste højt for Damerne. Sønnen var dengang ikke hjemme.

Saa malede han forresten, men bestille stort ved Sagerne gjorde han nok ikke, for han blev der baade i to og tre Maaneder.

Den unge Frøken skulde han da ogsaa male, og det gik for sig under stor Munterhed, sagde min Moder. Hvor Greven havde sine Tanker, er ikke godt at vide, men Maleren havde nok helt faaet ham i Lommen, som man siger.

Hvordan det gik til, det vidste min Moder ikke, og hvordan de saadan var kommen sammen, det forstod hun ikke, men alligevel havde nok den unge Frøken været nærmere ved ham, end godt var.

Da han var rejst, begyndte hun at sygne hen, og engang, min Moder gik gennem Stuen, saa hun hende ligge paa Knæ foran Grevinden, og de græd begge To.

Lidt efter hørte min Moder et frygteligt Spektakel, og saa kunde hun skønne, at det var Greven, der havde faaet at vide, hvad de To græd over.

Men efter den Dag saa man aldrig mere Greven smile, sagde min Moder.

Den næste Dag blev der sagt, at den unge Frøken var syg, og efter den Tid var der ingen, der fik hende at se. Ikke engang min Moder eller hendes egen Pige. Greven og Grevinden passede hende selv — det vil sige, sagde min Moder, saadan blev der sagt. Det var nok i Grunden Greven, for meget fik Grevinden ikke Lov at være hos hende, og den eneste af Tyendet,

der fik Adgang, var en Skytte, Greven havde, og som var hadet af de andre Folk, fordi han altid holdt sig for sig selv — og som nok var helt i Lommen paa Greven, sagde man.

Men en Nat, min Moder ikke kunde sove, stod hun op og gik ind i Havestuen, og der saa hun, hvad der ikke var bestemt til at skulle ses. For ude i Haven, der var helt oplyst af Maaneskin, gik den unge Frøken. Grevinden havde hende under Armen, og Skytten gik og passede paa dem begge to. Fortvivlet saa hun ud, og hvad hun fejlede, var let at se — og saa kunde da min Moder forstaa, at saadan gik de med hende hver Nat. Men, sagde min Moder, hun vilde ønske, hun aldrig havde set det Syn.

En Maanedstid efter hørte min Moder en Nat, at der blev gaaet med Døre inde hos Herskabet. Et eneste Skrig hørte hun ogsaa, men ellers gik den Barsel saa tyst og stille af, som Øjeblikket forlangte.

Daarlig var hun vist bagefter, troede min Moder, for Grevinden gik med røde Øjne hver Dag.

Men tilsidst kom hun da over det, og saa fik hun jo Lov igen at gaa omkring. Men, sagde min Moder, det var en Ynk, som maatte røre Stene, for Forstandens Lys var slukt. Hun sad mest ganske stille hen og saa frem for sig med de dejlige Øjne, som alligevel ingenting saa, og naar hun gik, var altid Grevinden og Skytten med hende. Men ham taalte hun ikke ret godt at se, altid saa rystede hun fra Hoved til Fod, naar han var hende nær.

Saa var det engang, at Greven og Grevinden skulde ud, og min Moder blev sat til at passe hende.

Men da hun opdagede, at hun var helt alene med min Moder — Skytten havde Orlov den Dag — saa blev hun helt urolig.

Hun begyndte at gaa rundt og banke paa alle Væggene og pirre ved Dørene, og alt det min Moder bad hende sætte sig hen, saa hjalp det ikke. Hun gik fra Værelse til Værelse og min Moder bagefter. Det tog Timer, sagde min Moder, og hun var tilsidst saa træt, at hun knap kunde sanse — men Komtessen blev ved at gaa.

Tilsidst kom de ned i Bryggerset, og der gik hun hen til en Dør, der førte ind til en gammel Bagerovn, der ikke mere brugtes, og der blev hun staaende og pillede og pillede og var ikke til at faa bort igen.

Min Moder hørte Vognen komme hjem med Herskabet, og stadig stod Komtessen der og var ikke til at faa bort. Saa kom Greven, og da hun saa ham, gav hun et stort Skrig og tog sig op til Hovedet, men han — Gud forlade ham hans Synd — han løftede sin Stok og slog hende, det nydelige Barn.

Oppe i Stuen stod Grevinden og Skytten, og da hun saa ham, styrtede hun hen — for hun var nu helt vild, sagde min Moder — og ruskede i ham: „Du har taget det, Du skal give mig det," sagde hun.

Skytten var saa hvid som et Lig, men Greven tog hende og bar hende som et Barn ind paa hendes Kammer — og saa blev hun igen spærret inde, stakkels Sjæl.

Men den næste Dag blev min Moder kaldt ind til Greven. Han gav hende tyve Daler og sagde noget om hendes Troskab, og min Moder forstod jo nok, at det var, fordi hun skulde tie med, hvad hun vidste. Men Døren til Ovnen lod Greven mure til, saadan som den endnu er den Dag idag.

Oppe hos Herskabet var det en urolig Tid, for Komtessen var nok hel vild, og en Dag blev min Moder kaldt ind til Grevinden.

Hun bad med grædende Taarer min Moder, om hun vilde paatage sig at passe Komtessen, til hun en Dag fik Lov at dø. „For jeg kan ikke taale at se paa, som hun har det imellem de to Mænd," føjede hun til.

Min Moder lovede at gøre, hvad hun kunde, og saa fik Skytten Afsked, og glad var han.

I fem Aar plejede min Moder hende, og en god og from Patient var hun, sagde min Moder, men alligevel vilde hun nødig have de Aar om.

Værst var det, naar der var Jagt og anden Lystighed paa Gaarden, for saa blev hun helt urolig — især i Begyndelsen, for senere vænnede hun sig til det. Fester vilde Greven have, som her var vant. Det Hele skulde mærkes saa lidt som mulig, og i Arkivet fik de draget frem, at der laa Sinds-

syge til Slægten, og saa blev det givet som Grund til Ulykken.

Da der var gaaet fem Aar, blev hun syg, rigtig syg, ogsaa paa Legemet. De troede allesammen, at nu skulde hun dø, men da det havde staaet paa en fjorten Dages Tid, syntes det, som skulde hun komme over det.

Saa sagde Greven en Aften til min Moder, at nu skulde hun unde sig selv Hvile. Hun skulde lægge sig ind i Værelset ved Siden af, og saa skulde nok han og Grevinden se til Komtessen et Par Gange om Natten. For der var to Døre paa Sygeværelset, sagde min Moder, saa de kunde nok komme ind uden at vække hende.

Saa gik min Moder da i Seng, og Greven kom med noget varmt, hun skulde drikke for at sove godt. Og det gjorde hun da ogsaa; aldrig før eller senere havde hun sovet saa godt, sagde min Moder. Men da hun vaagnede, var Komtessen død. Hun havde tømt Morfinflasken. Men min Moder kunde nu aldrig forstaa, hvor det syge Menneske havde faaet fat paa den.

Else tav et Øjeblik, saa fortsatte hun:

Prægtig og stor blev Begravelsen, der blev holdt her for hende. Saa stor Stads blev der ellers kun gjort ud af det, naar Ejeren af Gaarden døde. Men Greven sagde, at hans Datter skulde æres i sin Grav. — Havde han blot kunnet skaffe hende Fred i Graven, sagde min Moder altid.

For da der var gaaet et Aarstid eller to, begyndte Folkene her at hviske — saadan som de gør det ogsaa nu — om det Lys dernede i Bryggerset. Min Moder tænkte jo nok sit, men hun varede dem ad at holde Mund, saa Greven ikke fik Nys om den Snak. Og ud over det Lys, de siger, der brænder der, er der nok ingen, der har set noget — der er nok heller ingen, der har turdet undersøge den Sag rigtig.

Men saa var det engang, at Greven havde været ude at rejse og blev hentet hjem sent om Natten.

Saa da de kommer kørende, brænder der jo Lys i Bryggerset, og Greven tror, det er Tyve og vil af og se efter. Kusken vidste jo nok, hvad det var for et Lys, men han varede sig for at sige det.

Greven stod af Vognen og gik derind, men lige med det samme hørte Kusken et højt Raab og et Fald, og Lyset slukkedes.

Benene rystede under ham, men han og Tjeneren fik da Vognlygten ned og gik derind. Der laa Greven og svømmede i sit Blod. Helt bevidstløs var han, og til sin Samling kom han ikke mere, men ud paa Morgenen døde han. Der var nok en Ujevnhed i Gulvet. Det var den, han var snublet over, saa han var styrtet forover med Hovedet lige ned i Stengulvet.

Saadan sagde Lægen. Men De kan jo nok tænke, at Folkene mumlede om, at Greven havde set mere, end han kunde taale.“ —

Else tav.

„Tror De, Else,“ sagde jeg, „at min Oldefader havde forgivet hende?“

„I Kors!“ sagde Else. „Der har jeg siddet og fortalt Historien og helt glemt, at De er af den nære Slægt.“

„Det gør ingenting, Else, det er altid godt at vide Besked.“

„Da ser den unge Herre helt daarlig ud.“

„Ja, det tager jo lidt paa Kræfterne at faa at vide, hvad for en Slyngel Ens Oldefader har været.“

„I Kors!“ sagde Else. „Han værnede jo kun Familiens Ære.“ — — —

„Du ser helt bleg ud,“ sagde min Onkel, da jeg kom ind til Te.

Senere hørte jeg ham sige til min Tante: „Jeg er bange, det er galt, jeg har givet ham Lov til at være med i Nat.“

„Ja, — jeg begriber ikke, Du kunde!“ sagde min Tante.

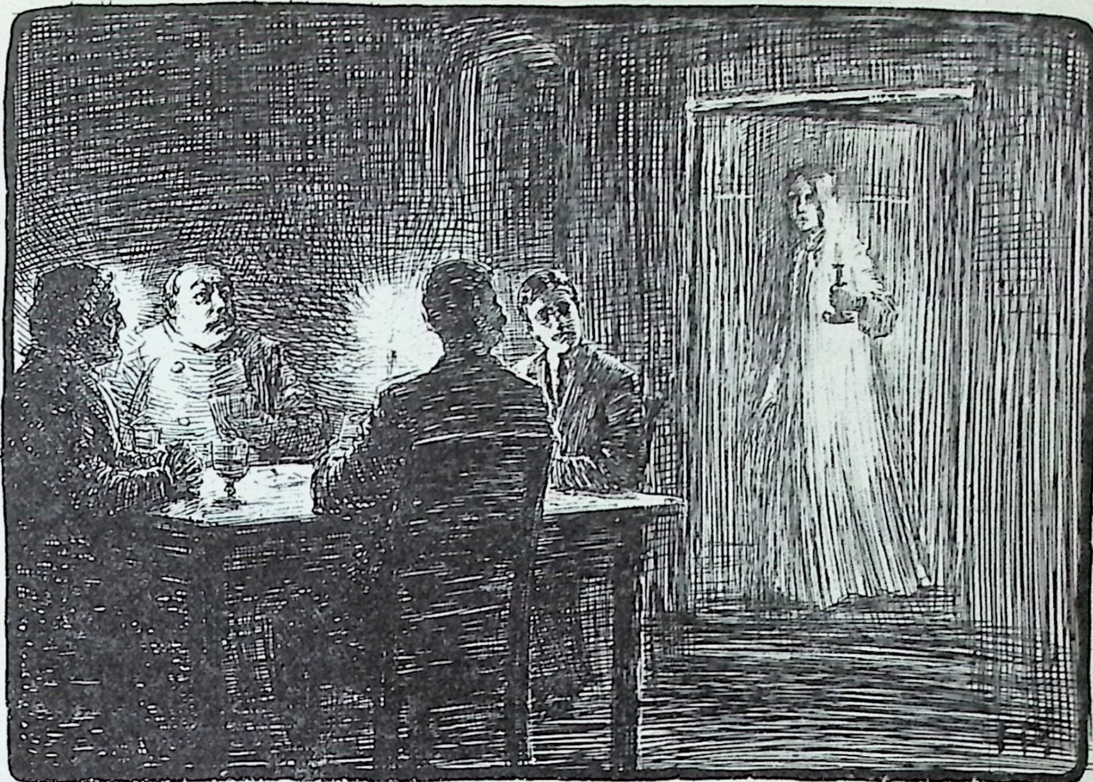
„Aa, men hvad! de *ser* jo ingenting,“ sagde min Onkel.

„Lykke paa Rejsen!“ raabte han til mig, da jeg gik. — —

I Bryggerset var alt i Orden, da jeg kom derind.

Skytten sad og bredte sig, tyk og rød, for den ene Bordende, og Forvalteren for den anden. Else sad og strikkede, som om hun sad i sin Stue.

Jeg tog min Plads, og vi begyndte Spillet, men det blev afbrudt af mange lystige Historier, der kulminerede, da Klokken nærmede sig tolv. Og stor var Skyttens Fryd, da vi kom over tolv, uden at noget var passeret.

Det var min Grandtante, den sindssyge Komtesse Klara, hvis Billede hang i Riddersalen.

„Nej! det plejer først at være henad fire," sagde Else.

En skraldende Latter lød fra de to andre.

„Else tror paa Spøgeriet!" sagde Skytten og klaskede sig paa sine fede Laar.

„Men saa er der jo Tid at løbe paa," sagde han, „for det er det grinagtige ved Spøgelser; de kommer s'gu altid paa Klokkeslettet."

Saa spillede vi med stor Alvor og i dyb Tavshed, og jeg tror kun, det var Else og mig, der huskede, hvorfor vi sade der.

Saa slog Taarnuret tre Slag, der vakte Skyttens Opmærksomhed.

„Var det tre?" sagde han.

„Nej," sagde Else, „det var tre Kvart paa fire."

Jeg saa, at hendes Haand rystede ganske let, da hun sagde det.

„Den unge Herre er s'gu ligesaa hvid som en Væg," sagde Skytten og drak mig til.

Saa slog Klokken fire.

„Nej, hør, Else! De faar s'gu ingen Spøgelser at se inat," sagde Skytten. „Nu er den fire, og jeg kan Fan —"

I det samme blev hans røde Ansigt næsten hvidt, og han tav og stirrede mod Døren, som han sad med Ansigtet mod.

Jeg saa paa Else, der ogsaa havde Ansigtet vendt mod Døren.

Strikkestrømpen var gleden ned i hendes Skød, og hun havde foldet Hænderne paa Bordet. To store Taarer gled langsomt ned ad hendes Kinder.

I det samme gød et Lysskær sig ud over mine Kort, og jeg saa en ung Pige i en hvid Natdragt — med et Lys i Haanden og det lange, rødgyldne Haar i to Fletninger ned ad Nakken — gaa forbi og hen mod den tilmurede Dør.

Jeg kendte hende godt.

Det var min Grandtante, den sindssyge Komtesse Clara, hvis Billede hang i Riddersalen.

Hun stod længe ved Muren og pillede ved den og søgte og sukkede — mens ingen af os turde røre et Lem.

Saa vendte hun sig og gik, som hun var kommen. Seende frem for sig med Blikket, der saa — uden dog at se.

Da hun var borte, sade vi endnu ubevægelige.

Skytten var endnu hvid — men gjorde et Forsøg paa at skyde det hele væk ved at foreslaa endnu en Rubbert.

Men der blev ikke spillet mere den Nat.

Da Livet begyndte at røre sig paa Gaarden, skyndte Forvalteren sig ud til Arbejdet. Skytten gik med Else og mig op til min Onkel.

Han saa paa os. Saa sagde han:

„I har altsaa set noget — eller bilder Jerind at have set noget."

Skytten begyndte at forsikre. Men min Onkel brød ham af og sagde ham Tak.

Da han var borte, sagde min Onkel:

„Hvad skal jeg nu gøre, Else?"

„Herren skulde lade Muren bryde ned og se, om der ligger noget bagved," sagde Else. „Maaske hørte saa det hele op."

„Det vil kun give Anledning til mere Sladder," sagde min Onkel.

„Min Brodersøn er Murer og en tavs Mand," sagde Else.

„Naa! lad ham saa være paa Pletten i Aften Klokken elleve," sagde min Onkel. —

Da min Onkel og jeg kom ned i Bryggerset, stod Else og Brodersønnen der.

Else havde en stor Æske med. Min Onkel saa paa den men sagde ingenting.

Da Muren var brudt ned, og Døren aaben, holdt min Onkel Lygten hen ved Aabningen, og vi saa inde i Rummet noget ligge, der saa ud som en stor Pakke.

Min Onkels Haand rystede, men han gjorde Tegn til Else, at hun skulde tage det, der laa. — Og saa tog Else dette noget, som vi alle forstod, hvad var, og lagde det forsigtig ned i Æsken.

„Mur De nu Muren til, Andersen," sagde min Onkel. „Saa graver vi imens den Æske ned."

Jeg belavede mig — uhyggeligt — paa at skulle op — gennem de mange Gange og Stuer — og hente Nøglen til Familiebegravelsen. Men til min Forbavselse saa jeg, at min Onkel selv havde den.

Saa gik vi.

Forrest min Onkel med Lygte og Spade. Saa Else med dette noget paa Armen, og tilsidst jeg.

Medens vi gik, syntes jeg, at alle de gamle Forfædre vare stegne ud af deres Rammer og fulgte os. Biskopper og Riddersmænd, Fruer og Frøkener. Og jeg syntes, at det var et stolt Ligfølge, der fulgte dette noget til Graven. — —

For et Par Aar siden var jeg igen i Besøg hos min Onkel.

Jeg gik ind til Else.

„Sig mig, Else, spøger det endnu her paa Gaarden?"

Else gik hen og saa efter, om alle Døre og Vinduer vare vel tillukkede.

Saa gik hun tæt hen til mig og hviskede:

„Der har ikke været Lys i Bryggerset, siden — siden det blev begravet."

KOLERA

AF

V. W. O. RAVN

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

I Østen er der faa Ting, der gjør mere Indtryk paa Folk, end en Bekendts Død, og der er faa Ting, der er hurtigere glemt end netop denne.

I Reglen indtræder Sygdom og Død med kun faa Timers Varsel, og det hænder ofte, at mange af den Afdødes Bekendte ikke aner, hvad der er sket, førend Begravelsen er forbi og Graven kastet til. Et Menneske, der dør om Aftenen, bliver nemlig ufravigelig begravet den næste Morgen, maaske endnu inden Dødsanmeldelsen er bleven trykt, og sædvanlig længe før den har naaet at komme rundt til hans Bekendtskabskreds. Jeg erindrer et Tilfælde, hvor to hinanden velbekendte Beboere af New Road i Bangkok en Aften ved en Whisky-Soda hos den ene af dem aftalte at mødes den næste Formiddag for at afgøre et vigtigt Forretningsanliggende. Den næste Middag kom jeg kørende henad New Road og blev anraabt af Jackson, den ene af dem:

„Har De ikke set Thurston?" sagde han, idet han satte den ene Fod op paa mit Vogntrin, „jeg har nu ventet paa ham i halvanden Time; jeg hader den Slags Ligegyldighed i Forretningssager."

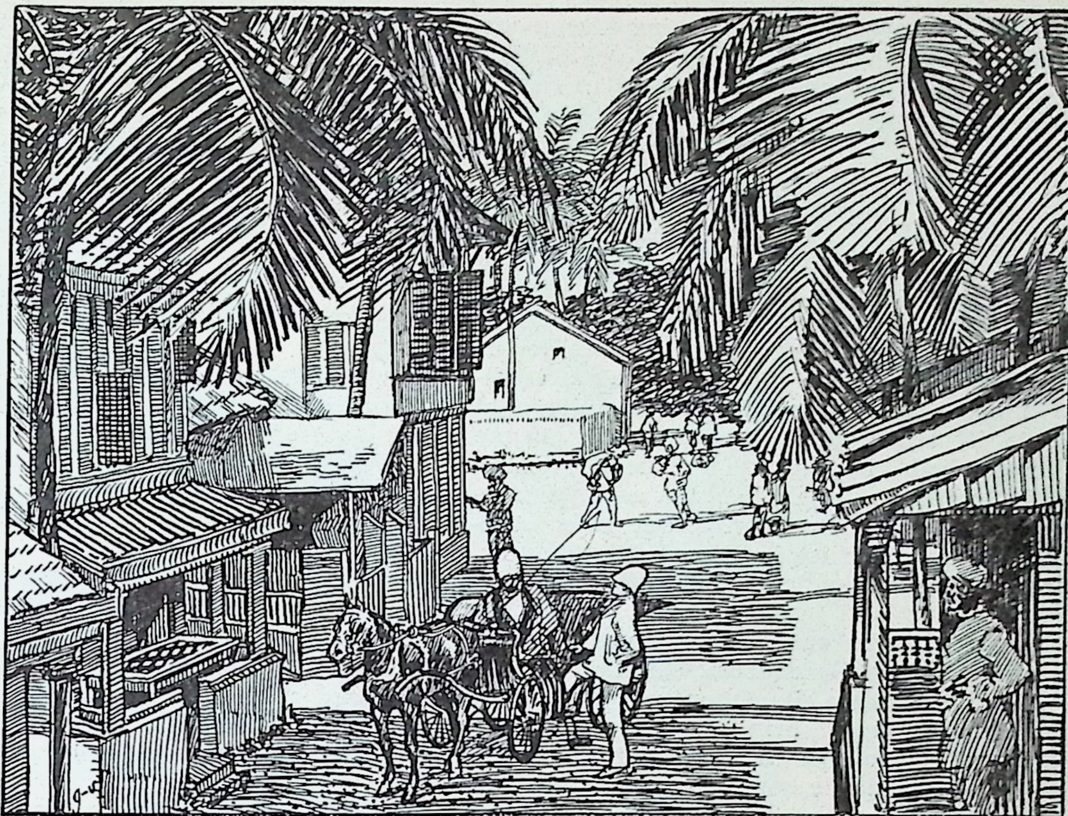
„Saa vent ikke længer," svarede jeg, „for jeg kører netop hen til Kirkegaarden for at være

tilstede ved hans Begravelse. Han døde inat Kl. 1.“

„Af hvad?“ spurgte Jackson, idet han tog Foden ned fra Vogntrinet men ellers ikke viste noget særligt Tegn paa Overraskelse.

„Hjærtehistorie, foraarsaget af den Malaria, han havde for kort Tid siden.“

Jackson drejede sig halvt om og bemærkede filosofisk:

Den næste Dag kom jeg kørende hen ad New Road og blev anraabt af Jackson . . .

„Sikken et forbistret Puds han der spillede mig. Vent et Øjeblik, medens jeg tager en sort Frakke paa, saa kører jeg med.“

Og saa kørte Jackson med til Kirkegaarden, overværede af Pligtfølelse Thurstons Begravelse, og betroede mig paa Tilbagevejen, at disse Begravelser i den stegende Solhede var fordømt trættende navnlig, fordi man var nødt til at møde i sort Frakke, og at det var s'gu en Skam, at Thurston skulde dø, for han havde dog altid været en allright Fyr. Naa, evigt kunde det jo ikke vare, og med disse Ord skrev Jackson den Afdøde i Glemmebogen og skænkede ham næppe en Tanke siden. Naar alt kom til alt, var Thurston kun et Bekendtskab og kunde ikke gøre Fordring paa nogen Plads i noget Menneskes Erindring ude i Østen, hvor man lever saa let og ligegyldigt. Man eksisterer kun i sine Samtidiges Bevidsthed, saalænge man ses. Rejser man bort eller dør man, udslettes man dermed af Hukommelsen, og Pladsen fyldes ud af et nyt Ansigt. Folk kommer og gaar — eller dør; kun faa er de, hvem man kender, naar man efter et 3- à 4-aarigt Fravær vender tilbage, og den, der kom igaar, kender ikke den, der drog bort iforgaars, og bryder sig ikke heller om at kende ham. Man lever i Nuet og for Nuet; for her, meget mindre end noget andet Sted i Verden, ved man, om Dagen imorgen vil oprinde ogsaa for En selv.

Maaske er dette Grunden til den store Hjælpsomhed, der i Reglen udmærker de Ugifte overfor hinanden og da navnlig i Sygdomstilfælde. Læg vel Mærke til, at jeg siger „de Ugifte“. Saasnart nemlig en Mand i Østen har stiftet Familje, som det hedder, det vil sige, at han har forskrevet fra Evropa en Kvinde, hvis Opgave er at dele hans Hjem, læse alle de Romaner, der findes i private og offentlige Bogsamlinger, henslængt i en Langstol lade sig opvarte af indfødt Tjenestetyende, og om Eftermiddagen fulgt af samme spadsere eller køre rundt til Veninder for at befordre videre den Bunke Sladder, de fra forskellige Kilder har opsamlet i Dagens Løb — saasnart bliver Vedkommende adstadig, begynder at tale om Ansvar overfor sin Familje, undgaar sine ugifte Venners Smaamiddage og regner sig til den bedre Slags, som de Gifte anser sig selv for, uvist af hvilken Grund. Indtræffer der saa Sygdom hos en af hans tidligere Venner, saa undskylder han sig med det omtalte Ansvar for Familjen og nøjes med paa tredje, fjerde Haand at forhøre sig om den Syges Befindende, naar dette tilfældigt kommer paa Tale, medens den Syges ugifte Venner haster hen til Patienten for at bringe den Hjælp og Pleje, de formaar.

Dette er den store Forskel paa Gifte og Ugifte i Østen. Det er, som om Præstens Amen i Kirken jagede en ubegribelig Selviskhedsaand ind i den før saa hjælpsomme Fyr. Den Forskel at have en hvid Kvinde i sit Hus, istedetfor som de fleste af hans ugifte Venner en indfødt, forlener ham i hans egne Øjne med en Værdig-

hed, der maa give sig Udslag paa en eller anden Maade, og saa vælger han som Regel en Adstadighed, der affekterer Ligegyldighed og Usmag for Ungkarlenes Liv og Livsfølelse.

Men heldigvis, før Ungkarlen har giftet sig, farer som Regel aldrig Ubarmhjærtighedsdjævlen i ham — heldigvis; thi ellers vilde de mange enlige Mænd, hvis hjærteløse Skæbne har tvunget dem til at leve i Østen, dø ensomme, uden anden Pleje end den, Indfødte kan yde, der om end som oftest velment, hyppigst vil fremkalde det modsatte af det forønskede Resultat. Men er en eller anden i Fare eller Ulejlighed af en eller anden Slags, da er hans Kammerater altid parate til Hjælp, hvis den er mulig. Denne Hjælpsomhed giver sig næppe bedre Udslag, end i Koleratiden, den i Bangkok aarlig tilbagevendende Periode, hvori Koleraen raser stærkest, og den lille Historie, jeg skal fortælle nu, indtraf netop under den Tid for nogle faa Aar tilbage.

Bast og Karsten var begge i Guvernementets Tjeneste, og deres Bekendtskab stammede fra det Øjeblik, da de begge gik ombord paa den samme Damper, der skulde bringe dem ud til Østen. En lang Tid boede de sammen, men saa skiltes deres Veje; og da de kom til at bo i forskellige Byer, saaes de kun, naar Bast kom paa Besøg til Bangkok, hvor Karsten havde Station, og Bast plejede da at ligge Natten over i hans Hus.

Koleratiden var netop begyndt og Masser af Indfødte døde, men det gjorde intet Indtryk paa Evropæerne i Byen; thi dels hører man aldrig noget paalideligt med Hensyn til Antallet af indfødte Døde; dels drikker de Indfødte Vandet i Floden, noget ingen Evropæer indlader sig paa; og dels havde endnu ingen Evropæer væ-ret angreben. — Bast og Karsten sad sammen ved Middagsbordet i Karstens Lejlighed. De havde drøftet de magre Nyheder, drukket Kaffen og var næsten færdige med Cigarerne. Længe sad de tavse; endelig rejste Karsten sig, kastede Cigarstumpen bort og sagde:

„Ja, hvis Du ikke har noget derimod, saa gaar jeg til Ro nu; jeg føler mig ikke rigtig vel, jeg maa have spist for hurtigt. Du ved, det er min gamle Fejl.“

Karsten gik ind i Soveværelset, og Bast tog en Bog, hvori han gav sig til at læse.

Da Bast kom ind i det fælles Soveværelse for at gaa til Ro, kastede han et Blik ind under Mosquittonettet paa sin Ven, der sov rolig og ikke syntes at fejle noget, men langt ud paa Natten blev han vækket ved, at Karsten kaldte paa ham, og da han sprang ud af sin Seng, saa han ham sidde paa Sengekanten, lidende under voldsomme Opkastninger.

Bast gjorde, hvad han kunde under disse Omstændigheder, han gav ham Opiumsdraaber, sendte Boyen efter Lægen, lod Kokken varme Vand til at hælde paa Flasker, som skulde lægges paa den Syges Mave, og satte sig dernæst ned ved Karstens Seng og ventede paa Doktoren. Han var intet Øjeblik i Tvivl om, at det var et Koleratilfælde, og medens han sad ved den Syges Hovedgærde og ved Lampens Skin, vogtede hans Bevægelser og Aandedræt, tænkte han paa, hvor lidt Chance Karsten, der var noget svagelig, havde for at gaa det igjennem. Han tog en af hans Hænder, der var iskolde, og gav sig til at gnide Armene med Cognac; nu og da forsøgte han at faa ham til at drikke noget deraf, men den Syge rystede utaalmodig med Hovedet, og Bast maatte afstaa fra sine Forsøg.

Dagen begyndte at gry, og endelig kom Lægen.

Han saa paa den Syge, spurgte hvad han havde spist den foregaaende Aften — et Spørgsmaal en Læge altid gjør, og hvorpaa han altid faar et Svar, der er uden Spor af Værdi for hans Diagnose — anordnede iskold Champagne og Kamferdraaber.

„Han vil intet tage,“ sagde Bast efter et forgæves Forsøg paa at faa Karsten til at drikke Medicinen.

„Saa tving ham til det,“ svarede Lægen kort. „Giv mig et Glas Vand, jeg vil give ham en Morphinindsprøjtning, det stopper undertiden Opkastningerne, men jeg er bange for, at det er lovlig sent,“ lagde han til i en hviskende Tone.

Lægen tog sin Hat for at gaa, og Bast fulgte ham ud.

„Hvad er Deres Mening, Doktor,“ spurgte han.

Lægen trak paa Skuldrene:

„Kan vi standse Symptomerne nu, kan han maaske komme over det. For Øjeblikket er hans Chancer lige. Forresten er det umuligt at sige; jeg har gjort, hvad der kan gjøres, og jeg skal komme igjen om 3 Timer. Glem blot ikke at give ham Medicinen regelmæssig, deraf afhænger meget. Farvel.“

Idet Lægen gik, drejede Randal ind ad Døden og mødte Basts opløftede Haand, der tyssede paa ham.

„Hvad er her paa Færde?“ spurgte Randal, der var en god Bekendt baade af Bast og Karsten.

„Karsten er syg, gaa sagte,“ svarede Bast.

„Af hvad — Kolera?“

„Netop; han blev angreben inat. Vi vil haabe det bedste.“

„De mener, at Lægen ikke gav meget Haab,“ spurgte Randal i en betænkelig Tone.

„Aa, jeg ved ikke,“ svarede den anden tankefuld, „Læger sige sjælden meget, og hvad denne Sygdom angaar, da ved de ikke mere end vi; jeg tvivler om, at deres Medicin har nogen Indflydelse paa Sygdommens Gang, men de gjør altid et stort Væsen ud af den. — Vil De hjælpe mig at passe ham, det kan jo muligvis vare i et Par Dage, og man kan jo ikke forlade ham i to Minutter.

„Naturligvis vil jeg det, jeg kan tage hele Dagvagten, medens De er paa Kontoret. Jeg forsømmer jo intet derved, saa kan et Par af de Andre hjælpe Dem med Nattevagterne. Har De sendt Bud efter nogen?“

Da det var gjort gik han ind til Moa, satte sig paa Sengekanten og tog en af hendes Hænder . . .

„Aa, det er det samme, der er ingen Forandring endnu," svarede Randal.

„Hvad er det han fejler?" spurgte Schønberg og saa op. „Er det Kolera?"

„Det troede jeg, De vidste," svarede Randal kort.

„Ja, jeg vilde saa blot sige," sagde Schønberg berg ufortrøden, „at han har vel noget til at slaa Bacillerne ihjæl med, saadan at vi andre ikke bliver smittede."

„Hvad mener De?" spurgte Bast.

„Aa, jeg mener, at der er vel saadan noget Whisky-Soda eller Brandy i Huset. Ja, Gin-Bitter kan jo ogsaa gjøre det," mente Schønberg, idet han strøg sig om Munden.

„Hvorfor siger De ikke hellere, at De vil have noget at drikke," sagde Bast ærgerlig. „Hammer kommer Kl. 8," vedblev han henvendt til Randal, „og Kl. 12 kommer Bohr, han vil vaage til Kl. 4."

„Naa, saa kan jeg tage Tørn fra Kl. 4," mente Schønberg.

„Ja Tak, hvis De vil; jeg gaar tilsengs, saa snart Hammer kommer, jeg havde ikke megen Søvn inat," sagde Bast. „Lad os gaa ind til Karsten nu og se, hvorledes det gaar med ham."

Da Randal den næste Morgen kom for at passe Karsten, fandt han Hammer, Bohr og Schønberg siddende i Stuen ved Siden af Sygeværelset. Han prøvede at læse paa deres Ansigter, hvorledes det gik med den Syge, og han syntes, at han kunde se, at en Vending til det Bedre var indtruffen.

„Han er bedre?" spurgte han derfor strax.

„Ja, Lægen siger, at han kommer sig," sagde Hammer. „Koleraen er forbi, nu gælder det blot om, at han overvinder Følgerne; den har været slem ved ham."

„Hvor er Bast?"

„Han sidder inde hos ham for Øjeblikket, vi kan jo gaa ind til dem."

Randal og de Andre gik ind i Sygeværelset og traadte hen til Sengen. Karsten drejede mat Hovedet og prøvede paa at strække Haanden ud, men den faldt ned paa Sengetæppet.

„Nej, men jeg har tænkt at gaa ind til Hammer med det Samme, jeg gaar paa Kontoret. Skal vi gaa ind at faa nogen Frokost; han er lidt roligere nu; Lægen gav ham Morphin."

Randal sad alene ved Karstens Seng, nu og da kom Boyen ind for at hjælpe ham at flytte den Syge og gjøre rent under ham. Det var langt ud paa Eftermiddagen, og endnu stod Sygdommen paa samme Stadium; der var ingen Bedring at spore. Lægen havde været der to Gange, han sagde intet, og Randal vilde ikke spørge; han vidste, at Svaret havde intet at betyde.

„Bliv ved med Medicinen," havde Lægen sagt, og saa var han gaaet.

Randal ventede Bast tilbage hvert Øjeblik, og han længtes efter En at vexle et Par Ord med. Pludselig stak et rødt Hovede med et langt Skjæg ind ad Døren. Det var Schønberg, en ældre Fyr med et godt Hjærte, men med lidt for stærk Tilbøjelighed for kølende Drikke — en Tilbøjelighed, der er hyppig hos Folk, der har opholdt sig længe i Varmen.

„Ja, det er blot mig," hviskede han undskyldende, „jeg hørte, at Karsten var syg, og saa vilde jeg se om der var noget, jeg kunde gjøre for ham."

„Ja, det er nok muligt. De kan hjælpe med at vaage over ham inat, tænker jeg," svarede Randal. „Gaa ind i Stuen ved Siden af, saa kan De være ved Haanden, naar jeg kalder. Bast maa være her om lidt."

Kort efter kom Bast, og de samledes alle tre i Stuen ved Siden af Sygeværelset, hvor Schønberg sad og ventede.

„Hvordan har han det?" spurgte Bast.

„Tak, fordi I har plejet mig," stammede han svagt.

„Du maa ikke snakke, ved Du nok," sagde Schønberg, der havde den daarlige Vane at sige „Du" til alle Mennesker, „lad Taksigelserne vente, til vi i Selskab kan skylle dem ned med en Whisky-Soda."

„Hjælp mig at flytte ham, saa vi kan faa Sengen redt," sagde Bast. „Kald paa Boyen."

Da Karsten atter var kommen til Ro i Sengen, gik de andre ud af Soveværelset, og Bast takkede dem for deres Hjælp.

„Nu tror jeg nok, at jeg kan klare mig med ham alene," sagde han, og de Andre gik hver til Sit.

Da Randal kom hjem, traf han Farrel, en Ven af sig, ventende.

„Hvordan gaar det med Karsten?" spurgte Farrel, „jeg er kommen ind til Byen for at høre til ham."

„Jo, nu tror jeg, at han er udenfor Fare," svarede Randal, „saa snart han kan taale at blive flyttet, skal han en Rekreationsrejse til Java."

„Han var nok lige ved Indgangen til det andet Liv," sagde Farrel og skar Spidsen af en Cigar, som Randal havde sat hen til ham.

„Noget at drikke?" spurgte Randal.

„Nej Tak, det er for tidligt endnu. Har De spist Frokost?"

„Nej, men jeg skal spise nu, kom med nedenunder i Spisestuen og faa Noget."

De gik ned i Spisestuen og gav sig ifærd med Frokosten. Boyen kom ind med Theen.

„Nai," sagde han, „Moa er syg, hun sidder i Badekamret." Moa var Randals „Pige", som de kaldes i Østen, en indfødt Pige, der træder i Hustrus Sted, og som altid har stor Myndighed over Tjenestefolkene.

„Saa sig til hende, at hun gaar iseng," svarede Randal ligegyldig.

Boyen gik og kom kort efter tilbage:

„Moa har Kolera, Nai," sagde han.

„Snak," svarede Randal, „nu skal ogsaa alt være Kolera."

„Moa kaster op, Nai," paastod Boyen.

Randal lagde Kniv og Gaffel og rejste sig.

„Mon jeg skulde have bragt Smitte med mig," sagde han. „Kolera plejer da ikke at smitte paa anden, tredje Haand.

Farrel rejste sig op; han havde tabt Appetiten, og han fulgte Randal ud i Badekamret, hvor de fandt Moa liggende paa Gulvet. Randal tog hende i sine Arme og bar hende op i Sovekamret, hvor han lagde hende paa Sengen. Farrel fulgte efter.

„Skal jeg hente en Læge?" spurgte han.

„Ja, løb for Guds Skyld," svarede Randal. „Dr. Adams er den nærmeste, hent ham, hvis han er hjemme. Jeg maa have Boyen paa Apotheket efter Medicin."

Farrel sprang ned ad Trapperne, og Randal gik til Skrivebordet for at sende Boyen med et Brev til Apotheket. Da det var gjort, gik han ind til Moa, satte sig paa Sengekanten og tog en af hendes Hænder. Opkastningerne vare endnu ikke hyppige, og Randal nærede Haab om, at det skulde vise sig ikke at være Kolera. Han holdt i Virkeligheden mere af Moa, end han vilde være ved overfor sine Venner, og han forsøgte at tale til hende og live hende op. En Grib havde sat sig i et Træ tæt udenfor Vinduet. Moa saa den og sagde:

„Det er Dødens Fugl, der er kommen for at hente mig."

Randal gik udenfor og forsøgte at jage Fuglen bort med nogle Smaasten, men den flyttede sig ikke. Han gik ind igjen og satte sig atter ved Siden af Moa, der havde bemærket hans forgæves Forsøg.

„Jeg ved godt, at jeg skal dø," sagde hun. „Holder Du af mig?"

„Ja, jeg gjør, Moa, men Du maa ikke tale om at dø; nu kommer Lægen strax."

„Jeg vilde saa gjærne se min Moder, inden jeg dør," sagde hun lidt efter, „se hendes Ansigt, blot én Gang; men hun kan ikke komme her tidsnok."

Randal sagde intet, han klappede blot hendes Kind. Anfaldene blev værre nu, hendes Ansigt blev grønligt, og Sveden stod hende paa Panden. Randal saa paa Uhret. En halv Time var forløben, og endnu var hverken Doktor eller Medicin kommen. Han knugede sine Hænder og løb hen til Vinduet. Henne paa Vejen saa han Boyen komme løbende; han sprang ned ad Trapperne, rev Medicinen fra ham, da han mødte ham ved Indgangen, og løb op i Soveværelset, hvor han med rystende Hænder hældte nogle Draaber af den i en Ske og gav Moa det ind. Næppe var han færdig, før Dr. Adams og Farrel traadte ind.

Lægen gik hen til Sengen.

„Farrel sagde mig, at Deres Hustru var syg. Er det Deres Hustru?" spurgte han helt forbavset.

„Kald hende, hvad De vil, jeg holder af hende," svarede Randal utaalmodig. „Gjør dog noget, Mand!"

„Har De givet hende noget?" spurgte Dr. Adams.

„Ja, hun fik 20 Draaber Laudanum for kort siden."

„Lad hende tage dette," sagde Adams og hældte Medicin op i et Glas. „Jeg tænker, at vi skal faa hende over det. En halv Time senere havde det været for sent. Giv mig et Glas Vand. Har De varmt Vand?" Her, gnid hendes Mave med dette her."

De tumlede med hende i en halv Times Tid, saa sagde Lægen:

„Lad hende nu være; lad Tjenestepigen sidde her og passe paa, og lad os gaa ind i en anden Stue, maaske falder hun saa isøvn; gjør hun det, er hun reddet."

I nogen Tid sad de og talte sagte sammen, og

da Dr. Adams endelig rejste sig for at gaa, erklærede han, at Moa var udenfor al Fare.

„Der kan man se, hvad Hjælp i rette Tid har at betyde," sagde han. „Farvel, jeg skal se herhen igjen Kl. 2."

„Nu har jeg set Dem bange," sagde Farrel, da han gik.

„Vist ikke nej," svarede Randal, „men det er jo altid ubehageligt at have Dødsfald i et Hus, hvem det saa end er."

Randal sad og læste i en Bog den næste Dags Eftermiddag, da Bast kom op til ham.

„Gaa med hen til Bohr," sagde Bast, „han er syg."

„Hvad! Mere Kolera?" spurgte Randal ængstelig.

„Ja, desværre er der vel ingen Tvivl om, hvad det er, men Brevet her siger kun, at han er meget syg," svarede Bast, idet han rakte et Brev til Randal.

Randal tog sin Hat og Stok, og de kørte sammen hen til Bohr. Da de traadte ind i Sygeværelset, sad Lægen ved Sengen, og Hammer stod ved Hovedgærdet.

„Hvad mener Lægen?" spurgte Bast hviskende Hammer, der kom hen til dem.

Hammer rystede paa Hovedet.

„Han maa faa, hvad han ønsker, siger Lægen, og det er jo det Samme som at sige, at Alt er forbi. Han maa være bleven smittet af Karsten, og han har kun været syg i 4 Timer. Lægen kom strax, men han syntes lige fra Begyndelsen kun at have lidt Haab."

Bast og Randal satte sig ved Sengen, og Lægen rejste sig for at gaa. Sygdommen var øjensynlig indtraadt i sit sidste Stadium. Den Syges Øjne var vidt opspilede og syntes ikke at se det, de var fæstede paa. Han forlangte at komme op, men da de rejste ham op i Sengen, besvimede han. De lagde ham hurtigt ned igjen og gned hans Arme og Ben stærkt; dette bragte ham atter til sig selv. Han forsøgte at sige noget, og Hammer bøjede sig ned over ham for at lytte, men det var ham umuligt at opfange Lyden og Ordene. Den Syges Aande stank forfærdeligt, og Hammer rejste sig derfor atter op. Bohr drejede sig om paa Siden ind mod Væggen, og de andre gik ud paa Verandaen for at trække lidt frisk Luft. Bast satte sig i Døraabningen og vogtede den Syges Bevægelser, medens han lyttede til hans Aandedræt, der kom tungt men regelmæssigt. En lang Tid havde han ligget ganske stille, og Lyden af Aandedrættet var det eneste, der tilkendegav, at der endnu var Liv tilstede. Pludselig forandredes Lyden, og Bast kaldte paa de Andre; de listede sig hen til Sengen og bøjede sig ned over ham. Lyden af Aandedrættet var ophørt, og Øjnene var stift aabne. De kaldte paa ham, drejede ham om og løftede ham op men forgæves. Han var død.

Da Bast og Randal den næste Dag kørte ud af Kirkegaarden fra Bohrs Begravelse, sagde Randal træt til Bast:

„Jeg vil ønske, at Koleraen nu maa være tilfreds og ikke kræve flere Offre mellem vore Bekendte. De sidste Dage har gjort mig ganske hjærtesyg."

Hans Øjne faldt i det Samme paa en Siameserpige, der sad i Krogen ved Indgangen med et 2—3aars Halvkastebarn ved sin Side. Den Lille lænede sig mod Kirkegaardslaagen og kiggede nysgærrigt ind paa alle de mange Mennesker i de sorte Frakker, men Moderen sad med Ansigtet skjult i Hænderne og hulkede.

CARMENCITA

AF

V. BROCHORST

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

I.

Hun var bedaarende, den lille Carmencita!

Naar Guitarens lidt spæde, skurrende Toner klang til Seguedillaen, tindrede hendes mørke Øjne om Kap med den prægtige Diamantnaal i hendes Haar. Langsomt løftede hun den ene Fod, lagde Overkroppen tilbage, saa de unge Bryster aftegnede rig runde og faste under det snævre Kjoleliv, og med et Sæt kastede hun sig ind i Dansen, hvirvlende, æggende, saa man glemte alt omkring sig og med hede Blikke og hurtigere og hurtigere Aandedræt iagttog denne spændstige, slanke Skikkelse, der smidigt snoede sig vildere og vildere i Takt til Musikens Toner. —

Og hun var kun sytten Aar! —

Hun var kommet til New York fra St. Thomas, hvor hun i to Aar havde opholdt sig hos en Tante. Dansk kunde hun gøre sig forstaaelig paa, og talte det med en lidt læspende Accent, der klædte hende henrivende. Men hun kunde ikke lide Danskerne. En af de første Dage, jeg besøgte hendes Fader, var hun og jeg tilfældigvis alene et Øjeblik. Efter at jeg forgæves havde søgt at faa en Konversation i Gang, gav jeg mig til at kigge i nogle Bøger paa Bordet, da hun pludselig sagde i en kølig Tone:

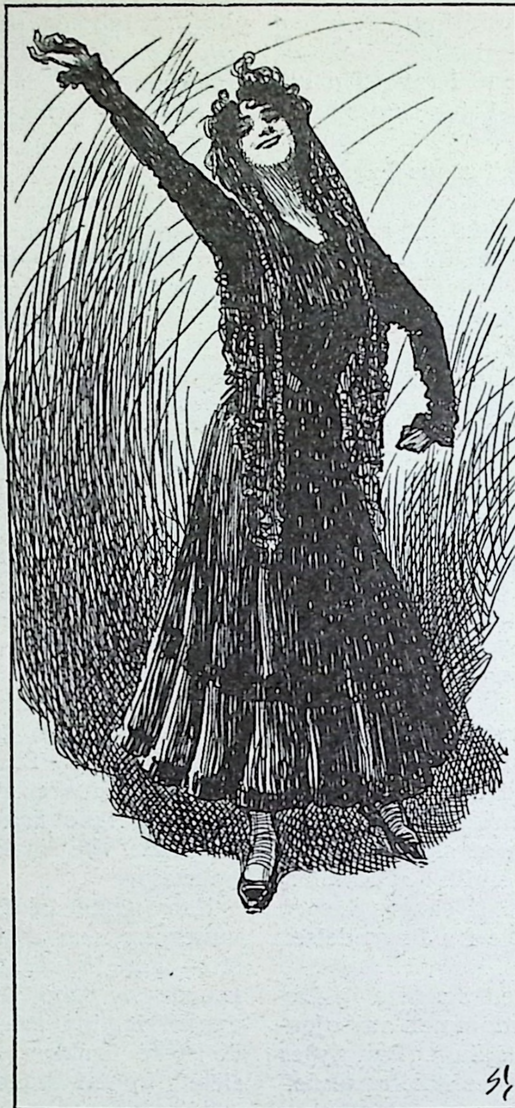
„De er Dansker?"

Jeg nikkede.

„Saa drikker De altsaa!" sagde hun skarpt.

„Hvad gør jeg?" spurgte jeg forbavset.

„Ja, det gjorde Danskerne paa St. Thomas," svarede hun udfordrende.

Carmencita.

Det tog mig omtrent et Kvarter at faa hende overbevist om, at ikke alle Danskere var fordrukne.

Men det var kun i den første Tid, hun var saa frastødende overfor mig. Senere hen kunde hun komme hen til mig, naar jeg sad og talte fornuftigt med Faderen, Juan Diaz, og stille sætte sig ved Siden af mig. Naar der saa indtraadte et Ophold i Samtalen, bøjede hun sig frem og saa bedende paa mig:

„Spil lidt for mig!"

Og jeg satte mig hen til Klaveret og spillede pligtskyldigst. Ved Siden af Klaveret sad hun og betragtede mig ufravendt med sine store, mørke Øjne. Der var noget ejendommeligt i at sidde her i dette store Babel, som syntes at lokke de halvglemte skønne Melodier frem i min Hukommelse.

Hvor, hvornaar og hvorledes hun var blevet forlovet med Gregorio Velez, kunde jeg aldrig blive klog paa. — Carmen undveg altid mine Hentydninger dertil, og fra Faderen fik jeg kun at vide, at de havde kendt hinanden fra Barndomsdagene i Cienfuegos. Der var noget underligt i deres Forhold; hverken Fader eller Datter syntes at kunde lide ham, ja, Carmen var undertiden ligefrem uartig overfor ham; men han tog alt med et roligt Smil og syntes at have en vis Magt over dem. Overfor mig var han altid høflig, næsten for høflig, men naar han troede sig ubemærket, kom der over hans Blik noget lurende lumsk, og i hans Ansigt laa der da et brutalt Udtryk, der uvilkaarligt fik mig til at spekulere lidt over Carmens Fremtid ved hans Side. — Brylluppet skulde finde Sted, naar Carmen var atten Aar, og de vilde da atter tage Ophold i Cienfuegos.

Hver Aften mødte Gregorio og gik ud en Tur med Carmen. Naar de saa kom tilbage, og „Senor Dinamarca", som de kaldte mig, tilfældigvis var der paa Visit, kom Guitaren og Castagnetterne frem, og Carmen svang sig i Seguedillaen, indtil hun aandeløs og udmattet sank ned i en Stol og løste os Mænd fra den Sansernes Fortryllelse, der uvilkaarligt bemægtigede sig os, naar vi saa hende danse denne skønne, hidsende Dans. —

II.

Jeg var snart blevet en gammel Gæst i Juan Diaz's Hjem. Vi var nu i Begyndelsen af Juli, og i September skulde Brylluppet staa. I de sidste Uger var der over Carmen kommet en nervøs Uro, der var ret paafaldende, da hun ellers forstod at beherske sit Temperament til Fuldkommenhed. Ofte, naar jeg kom, saa jeg, at hun

havde grædt, men naar jeg spøgende gjorde en Bemærkning derom, lo hun og sagde:

„Oh, el senor Dinamarca ser Syner," hvorpaa hun kniksede skælmsk for mig og gav sig til at drille sin Forlovede. Det gjorde mig næsten ondt for Gregorio i den Tid; han var fuldstændig prisgivet hendes smaa, spottende Drillerier, der undertiden fik som et Glimt af bidende Sarkasme i sig. Til Slut opgav han helt Kampen, tændte en Cigarillo og sagde smilende paa Spansk: „Du er et Barn, Carmencita!" — Men der laa bag hans overbærende Smil noget, der syntes mig at varsle, at Carmen vilde faa sine Drillerier betalte.

Hun lo saa; gjorde et Par smaa kokette Dansetrin og gik saa hen til mig:

„Spil lidt for mig, Senor!"

Og jeg spillede, medens hun som sædvanlig sad og stirrede alvorligt paa mig. Men hele Tiden havde jeg en Følelse af et lurende Blik, der henne fra Vinduet nøje iagttog os begge.

Om Morgenen, Torsdag den 16de Juli, fik jeg, da jeg kom ned paa Kontoret, den Meddelelse, at jeg næste Mandag maatte afrejse til San Francisco for at vikariere for en ung Mand, der pludselig var blevet alvorligt syg. „Rimeligvis vil det strække sig over tre Maaneder," meddelte Brevet. — Det ærgrede mig i Grunden, da jeg derved blev forhindret i at være til Stede ved Carmens Bryllup; jeg besluttede næste Eftermiddag at gaa op at sige Farvel, rimeligvis for bestandig.

Klokken var omtrent fem, og Juan Diaz var endnu ikke kommet fra sit Kontor, men Pigen meddelte mig, at la Senorita var visibel.

Jeg gik ind i Dagligstuen. Henne ved Vinduet stod Carmen og stirrede ned paa Gaden. Hun vendte sig langsomt, men da hun saa, at det var mig, løb hun smilende hen til mig:

„Nej, hvor det var pænt af Dem, at De kom. Her sidder jeg lille Stakkel ganske alene," surmulede hun. „Der er ingen, der holder af mig mere."

„Naa, i den Retning tror jeg ikke, at De har Grund til at beklage Dem," svarede jeg smilende. „Vi er alle beredte til at gaa i Døden for Dem, om det skal være."

„Bah, Talemaader! Jeg tror ikke, at De mener et Ord af, hvad De siger."

„Men, pequena Senorita! De siger det, som om det virkelig var Deres Alvor," svarede jeg bebrejdende.

„Det er det ogsaa," svarede hun heftigt, men afbrød pludseligt sig selv og tilføjede med en lidt kunstlet Latter: „Aa, bryd Dem ikke om, hvad jeg siger; selvfølgelig er det ikke mit Alvor; jeg er et lille Vrøvlehoved!"

„De er syg, Carmen!" sagde jeg alvorligt, idet jeg saa skarpt paa hende. „Og nu har De jo grædt igen! Hvad er der i Vejen med Dem?"

„Jeg skylder ingen Regnskab derfor," svarede hun stolt.

Jeg mærkede, at Blodet begyndte at stige op i mit Ansigt, men sagde blot lidt kort:

„Undskyld, Senorita!" og greb en Bog paa Bordet.

Carmen rejste sig og gik rastløst rundt i Værelset. Jeg kunde se, at hun fortrød sin Heftighed; men jeg agtede ikke at finde mig i hendes Luner, saaledes som Gregorio. Hun standsede et Øjeblik ved Vinduet, vendte sig saa og kom hen til mig.

„Vil De ikke spille lidt for mig, Senor?" spurgte hun indsmigrende.

Det var umuligt at modstaa disse bedende Øjne, selv om jeg virkelig havde villet. Hun satte sig til Rette, og jeg begyndte at spille. Pludselig erindrede jeg Hensigten med mit Besøg, brød brat af og spurgte smilende:

„Hvad maa jeg sende Dem i Bryllupsgave?"

„Sende mig?" spurgte hun uforstaaende.

„Ja, paa Mandag rejser jeg til San Francisco og bliver borte i tre Maaneder. Jeg naar hverken at være til Stede ved Deres Bryllup eller at faa sagt Farvel til Dem, inden De rejser til Cuba."

Hendes Mundvige vibrerede nervøst. Hun saa hastigt paa mig, gjorde et svagt Forsøg paa at smile, men rejste sig saa pludseligt og gik hen til Vinduet.

Der slog en Anelse ned i mig. Det begyndte at løbe rundt for mig; Tankerne fløj i et Virvar igennem mit Hoved, uden at jeg var i Stand til klart at fatte en enkelt af dem. Jeg vendte mig hurtigt om: Carmen stod ved Vinduet; hendes smaa Hænder var knyttede, og hun havde lagt Panden mod

Ruden. Taarerne løb hende ned ad Kinderne.

„Carmen!" raabte jeg og sprang hen til hende.

Hun lod sig falde ned i en Stol; holdt Hænderne for Ansigtet og brød ud i en konvulsivisk Hulken.

„Men kæreste lille Carmencita!" sagde jeg paa Spansk og bøjede mig over hende.

Hun rev Hænderne fra Ansigtet og slog Armene om min Hals:

„Du maa ikke rejse, hører Du!" Forstaar Du da ikke, at det er Dig, Dig, Dig, jeg elsker; ikke den anden; jeg dræber mig, før jeg vil tilhøre ham!" raabte hun med stigende Heftighed.

„Hvad er umuligt?" spurgte hun, idet hun traadte tæt hen til mig og saa mig ind i Øjnene.

Det bløde, tonerige spanske Sprog og hendes Stemme, der skælvede af Graad og Lidenskab, gjorde mig mere forvirret, men jeg tvang mig til at være rolig og svarede, idet jeg lempeligt løsgjorde hendes Arme:

„Du ved ikke, hvad Du siger, Carmen; det er jo umuligt!"

Hun sprang op. De mørke Øjne, der var blanke af Taarerne, funklede med hele den Vildskab, som hendes heftige Temperament ejede. Haaret løsnede sig ved hendes Bevægelse og faldt i sorte Lokker ned om Panden, medens Diamantnaalen glitrede og tindrede, næsten dæmonisk. Jeg havde aldrig set hende saa smuk som i dette Øjeblik.

„Hvad er umuligt?" spurgte hun og traadte tæt hen til mig, idet hun saa mig ind i Øjnene. „Jeg forlanger jo ikke, at Du skal gifte Dig med mig; tag mig som Din Elskerinde, som hvad som helst, men forlad mig ikke, eller tag mig i hvert Fald med Dig, naar Du rejser!"

De bløde, hvide Arme snoede sig atter om min Hals. Hun laa saa tæt ind til mig, at jeg kunde høre og føle hendes Hjerte banke og mærke hendes Aandedræt, der kom hurtigt og uregelmæssigt, medens hun stødte Ordene frem. — Alt Blodet bruste til mit Hoved, og det svimlede for mig. Som i en halv Døs hørte jeg en Gadesælger raabe „Nice peaches", hørte Vognenes Rullen og Urets Tikken i min Vestelomme, og følte mere og mere Varmen fra hendes Legeme og den svage Sitren i hendes Muskler. Jeg lukkede Øjnene og greb hende om Livet, men med en voldsom Kraftanstrængelse beherskede jeg mig og svarede hæst:

„Carmen, Carmen! Du maa ikke! Jeg hverken vil eller kan tage Dig til min Elskerinde, og jeg elsker Dig ikke nok til at kunne gifte mig med Dig!"

Hun rørte sig ikke. Øjnene blev ved at stirre dybt ind i mine.

„Elsker Du en anden?" spurgte hun næsten hviskende.

„Ja!" stødte jeg frem.

„Hvor er hun, er hun her?"

„Nej, i Danmark!“

„Er Du forlovet med hende?“

„Nej, hun — vil ikke have mig.“

Der kom et lille Glimt af Triumf i hendes Blik. Jeg saa, hvordan Blodet langsomt steg op i hendes Ansigt og skinnede igennem den mathvide Hud. Hendes Arme trykkede krampagtigt mit Hoved ind til hendes, og med Munden tæt op til mit Øre hviskede hun lidenskabeligt:

„Glem hende, hører Du! Ser Du ikke, at jeg er rede til at give Dig alt, min Fremtid, mig selv, Legem og Sjæl, alt vil jeg give Dig og Dig alene! Du vil lære at elske mig; jeg ved, at Du vil; Du holder allerede meget af mig; jeg har set det i Dine Øjne, og Kærligheden vil komme, før Du ved af det!“

„Og Gregorio?“ var alt, hvad jeg kunde fremstamme, halvt bedøvet af Duften fra hendes Haar og ved gennem Kjolelivet at mærke hendes Bryst, der hævede og sænkede sig hurtigere og hurtigere. Min Kraft var ved at svinde, men jeg vilde ikke give tabt.

Hun næsten hvislede frem:

„Gregorio! Hvad er han mod min Kærlighed! Han er ond; jeg hader ham, og aldrig, hører Du, aldrig vil jeg tilhøre ham. Kun Dig, Dig, Dig, og Du m a a ikke sige Nej! Tag mig nu, jeg er Din, helt og holdent, hører Du!“

Hun kyssede vildt mit Øre, min Hals, mit Haar, og brød pludselig ud i en hysterisk Hulken, der rystede hendes Legeme fra Hoved til Fod.

Jeg greb hende om Livet, bar hende hen til Chaiselonguen og satte mig selv ved Siden af hende.

„Carmen, for Himlens Skyld, forsøg at blive rolig!“

„Rolig!“ Hvor kan jeg være rolig, naar det er mit Liv, min Lykke det drejer sig om!“

„Netop derfor!“ svarede jeg. „Der findes vel en Udvej trods alt.“

Og lidt efter lidt blev hun roligere; hendes krampagtige Hulken gik over i stille Graad, og til Slut lagde hun sit Hoved ind til mit og lod sine Fingre glide gennem mit Haar.

„Ikke sandt,“ sagde hun med sagte Stemme, „Du holder jo lidt af mig, og alt kan endnu blive godt. Hvis Du vidste, hvad jeg har lidt den sidste Tid ved Tanken om dette Ægteskab!“

„Hvorfor har Du forlovet Dig med ham?“

Han frelste mig engang fra Vanære. Jeg var fjorten Aar, og siden den Tid har jeg været forlovet med ham. Men der er noget paa Bunden af hans Karakter, der frastøder mig. Sommetider er jeg næsten bange for ham. Og jeg kan dog ikke ødelægge hele mit Liv for hans Skyld, vel?“

Jeg havde forsøgt at gribe een fornuftig Tanke i hele det Kaos, der gennemstrømmede min Hjerne. — Jeg elskede hende ikke, men — den anden var tabt for mig. Og Carmen elskede m i g, saa lidenskabeligt, som kun en sydlandsk Kvinde kan elske, og hun havde Ret i, at jeg holdt meget af hende. Hun var jo et allerkæreste lille Væsen; maaske vilde jeg med Tiden komme til virkeligt at elske hende, og — Gud ved, om jeg, naar jeg rigtig ransagede min inderste Sjæl, kunde siges at være helt uskyldig i, at hun var kommet til at holde af mig. Hvor mange Mænd driver ikke „Sport“ med en ung Piges Følelser, bevidst eller ubevidst, af Forfængelighed eller Kynisme. — Jeg havde aabenbart kun eet at gøre.

„Hør nu efter, Carmen; jeg tror, jeg har fundet en Udvej. Som min Elskerinde vil jeg naturligvis ikke tage Dig, og forlove mig med D i g kan jeg ikke, før Du er løst fra Forbindelsen med Gregorio. Du maa tale med ham. Han kommer jo Klokken otte, altsaa om en halv Times Tid; gaa saa ud med ham som sædvanlig og fortæl ham saa alt. — Det maa først og fremmest gøres. — Han er for meget Gentleman alligevel til, at han ikke skulde finde sig roligt i det uundgaaelige.“

„Gud ved!“ mumlede Carmen og lagde Hovedet ind til mit Bryst.

„Fy, Carmen, nu bliver Du uretfærdig,“ svarede jeg lidt irriteret.

„Ja, ja,“ svarede hun hurtigt, „det gør jeg vist ogsaa.“

„Og saa Din Fader —“

„Ham taler jeg med,“ svarede hun hurtigt. „Han har aldrig kunnet lide Gregorio.“

„Godt! Naar det saa er i Orden, saa kan vi roligt forlove os, og jeg rejser til San Francisco og Du til Cuba, som Bestemmelsen var.“

„Men saa skilles vi jo alligevel!" svarede hun lidt forskrækket og løftede Hovedet.

„Ja, det er det bedste," svarede jeg bestemt. „Naar Du saa, efter at vi et Aar har været skilte fra hinanden, stadig har de samme Følelser, saa kommer jeg til Cuba og henter min — Hustru!"

„Et Aar er en lang Tid," sagde hun lidt skuffet.

„Vi er begge unge, Carmencita, og Du vil selv kunne indse, at det er det fornuftigste, ikke sandt?"

Hun tænkte efter et Øjeblik.

„Ja, Du har vel Ret." Hun slog Armene om min Hals og hviskede lidenskabeligt: „Aa, jeg vidste jo, at alt maatte gaa i Orden; jeg kan jo ikke leve uden Dig!" —

Klokken nærmede sig nu stærkt til otte, og jeg rejste mig derfor. „Nu maa jeg gaa, men i Morgen Eftermiddag kommer jeg igen og hører, hvad Resultatet er blevet."

„Ja, kom rigtig tidligt. Fader kommer i disse Aftener først hjem Klokken ni, og i Morgen er der ingen Gregorio til at forstyrre os."

Hun lo glad, sprang hen og tog en mørkerød Rose fra en Vase og satte den i mit Knaphul.

„Stil den ved Siden af din Seng i Aften. Som den dufter baade Nat og Dag, følger mine Tanker og Drømme Dig uafbrudt, til vi ses i Morgen. Kys mig endnu engang, mi mas querido!"

Da jeg gik ned ad Trappen, mødte jeg Gregorio. Han saa forskende paa mig, men smilte straks elskværdigt og sagde noget til mig. Opfyldt, som jeg var af mine forvirrede Tanker, hørte jeg det ikke, men svarede hurtigt: „Ja, Carmen venter Dem!" og sprang ud af Gadedøren.

Den friske Luft beroligede mig næsten øjeblikkeligt. Jeg gik op paa Højbanen og satte mig til Rette i en af Vognene. — Var det nu ogsaa fuldstændig rigtigt, hvad jeg havde gjort! Utvivlsomt! Jeg kunde jo strengt taget ikke handle anderledes. Jeg vilde jo for enhver Pris optræde som Gentleman. Og muligt var det jo, at — det kun var en flygtig, om end heftig Lidenskab, der havde grebet hende, og at det Aar, vi vilde være skilte, atter vilde faa hende til at glemme mig. Hvis ikke — nu ja, hun skulde i hvert Fald saa aldrig komme til at fortryde, at hun havde foretrukket mig for Gregorio. — Gregorio! — Jeg stoppede pludselig op i Beskuelsen af min egen ædle Optræden. — Hvad foregik der mon nu imellem ham og hende? — Jeg mindedes hans lumske Blik og hendes Angst for ham — naa, selvfølgelig vilde han fornuftigt finde sig i det uundgaaelige! — Og dog — en ubestemt Frygt greb mig; jeg vidste ikke, hvad jeg frygtede, men inderst inde fortrød jeg, at jeg ikke var blevet og havde hjulpet hende med Tilstaaelsen. Det var jo strengt taget fejgt, at jeg saaledes læssede det hele over paa hende. Ganske vist havde jeg ikke tænkt paa det, men jeg burde have tænkt derpaa i Stedet for at beundre min egen noble Optræden. — Jeg saa paa mit Ur; Klokken var et Kvarter i ni; saa var det for sent at vende tilbage; enten gik de to endnu — jeg anede ikke hvor — eller ogsaa var alt overstaaet, og saa vilde det se dumt ud at komme tilbage nu. — Aa, Herregud, det gik selvfølgelig i Orden, desuden var det jo slet ikke mig, der havde fremkaldt denne Krisis, og jeg kunde selvfølgelig heller ikke bære Ansvaret for Følgerne. —

III.

Efter en nervøs Ophidselse følger som Regel en urolig Søvn, og jeg vaagnede derfor næste Morgen træt og i temmelig daarligt Lune. Jeg ærgrede mig meget over, at jeg i en saadan Grad havde ladet min overspændte Fantasi tage Magten fra min ellers sunde Fornuft; Herregud, vi levede da i det 20de Aarhundrede, og selv om Gregorio var en for mig lidet tiltalende Person, var der jo dog ingen Anledning til at antage ham for en komplet „banditto". Hvad kunde han forøvrigt gøre hende! — Jeg saa paa Carmens Rose, der frisk og duftende som i Gaar stod ved Siden af min Seng, og gennem en barnagtig Ideassociation søgte jeg at overbevise mig selv om, at naar den befandt sig vel, kunde der heller intet være tilstødt hende. Den repræsenterede jo hendes Tanker og Drømme! — Ærgerlig greb jeg min Morgenavis og tvang mig til at skænke den en større Interesse end sædvanlig og tog saa ned til Kontoret, hvor det daglige Arbejde snart dyssede mine overspændte Tanker i Søvn.

Jeg lagde mig paa Knæ og støttede min Pande mod hendes kolde Arm.

Klokken var omtrent 11, da Kontorbudet kom ind med et Telegram til mig. I mindre end et Sekund var hele min nervøse Uro tilbage; jeg rev det op —:

„Carmen forsvundet! Kom straks!
Juan Diaz.“

Hvorledes jeg besørgede Forretningerne i den halve Time, der forløb, inden jeg kunde komme afsted, det har jeg endnu i Dag ikke fjerneste Anelse om. I mit Hoved hamrede stadig den Sætning: „Carmen forsvundet“, medens min ophidsede Fantasi søgte at udmale mig, hvad der kunde være hændet.

Aldrig havde den Times Kørsel til 146de Gade forekommet mig saa lang. Jeg forbandede de utallige Stoppesteder, og saa i fortvivlet Magtesløshed paa Konduktørernes tilsyneladende Langsomhed. Et Par unge Piger, der halvhviskende og fnisende sad ved Siden af mig, bragte min Nervøsitet op til en Slags Feber, som jeg forgæves søgte at bekæmpe. —

Endelig kom vi til Stationen. — Jeg sprang ned ad Trapperne og ilede op ad Gaden. Allerede paa lang Afstand saa jeg en Flok Kvinder og Børn staa udenfor Huset, som jeg søgte. Min Uro steg; alt mit Blod syntes at være koncentreret i min Hals, jeg fremskyndede mine Skridt og naaede forpustet derhen.

En ældre Kone, der boede i Huset, og som oftere havde set mig, bemærkede, idet jeg lidt hensynsløst banede mig Vej gennem Flokken:

„De har lige fundet hende!“

„Hvem?“ spurgte jeg hen i Vejret, idet jeg løb ind ad Døren.

„Carmen Diaz!“ svarede hun og tilføjede noget, som jeg ikke naaede at høre. I tre Spring var jeg oppe ved Entrédøren. Den stod aaben, ligesom Døren ind til Dagligstuen, indenfor hvilken jeg hørte flere Stemmer. Langsomt gik jeg hen til Dagligstuen og blev staaende i Døren, rystende af Nervøsitet, i eet Sekund opfattede jeg alt i Værelset: henne ved Chaiselonguen stod fire Mænd i Politiuniform bøjede over en Skikkelse; ved Bordet sad en Politimand til med en Pen i Haanden og saa gabende hen paa Gruppen ved Chaiselonguen, og paa den Stol ved Klaveret, hvor

Carmen plejede at sidde, sad Juan Diaz med Ansigtet gemt i Hænderne og rokkede frem og tilbage. — Jeg gjorde et Skridt fremad, og i det samme rettede den ene af Mændene, en Politilæge, sig op og sagde:

„Ja, Døden er indtruffet omtrent øjeblikkelig. — Hun er først blevet kloroformeret og skændet og derefter dræbt. — Saa kan De godt gøre Rapporten færdig, O'Neill!"

Med eet Spring var jeg derhenne, skubbede Politimændene til Side og — saa paa Carmen! Hendes Kjole var sønderrevet og tilsmudset, og under det venstre Bryst sad det størknede Blod omkring et uhyggeligt udseende Saar. De smaa Hænder var knyttede, og over Ansigtet var der et Udtryk som af en frygtelig Smerte. Jeg lagde mig paa Knæ og støttede min Pande mod hendes iskolde Arm. — Myrdet! Skændet! Og — det var min Skyld altsammen! — Det hamrede og suste i mit Hoved; det havde jeg dog ikke tænkt mig. — Hvorfor var jeg dog ikke blevet hos hende; hvorfor havde jeg fejgt forladt hende; jeg vidste jo dog, at Gregorio var en Slyngel; jeg kunde have forhindret alt; jeg, jeg, jeg — var den egentlige Morder! — Jeg borede Neglene ind i mine Hænder af Fortvivlelse og Raseri — her havde jeg gaaet og smigret min Forfængelighed ved at indbilde mig, at jeg havde optraadt som en fuldendt Gentleman, og hvad var jeg saa: fejg, en Hykler, hendes Morder! — Der laa hun nu, Barnet, der havde sat al sin Lid til mig, den unge Pige, der havde skænket mig sin første, varme, rige Kærlighed; Kvinden, der havde lagt sin Ære, sin Fremtid, hele sit Liv i mine Hænder, og hvorledes havde jeg optraadt: Tilliden havde jeg svigtet; Kærligheden havde jeg taget imod — næsten som et Offer, jeg selv bragte — og derpaa havde jeg uden Betænkning overgivet hende i Gregorios Vold, overgivet den Ære og det Liv, hun betroede mig, til den Mand, der ifølge sin Natur maatte blive hendes bitreste Fjende, naar han fik alt at vide, og nu hendes sidste Øjeblikke pinte af Raseri mod den Mand, der mishandlede hende; af Smerte over mig, der svigtede hende — den Smerte, der endnu laa over de stivnede Træk og rettede den frygteligste Anklage af alle: Anklagen om, at hun var blevet forraadt af den Mand, der havde lovet at beskytte hende; at hun havde elsket en Pjalt. — Du godeste Gud, Carmen, din Hævn er frygtelig, om end velfortjent — her ligger den „fuldendte Gentleman", nu en fejg Forræder, ikke bedre end den brutale Slyngel, der havde udført Gerningen! —

„Er De en Slægtning af Familien?"

Jeg rejste mig hurtigt op og besvarede mekanisk den unge Politiløjtnants Forespørgsler, hvorpaa han med de øvrige Politimænd gik ind i Værelset ved Siden af. — Henne ved Klaveret sad Juan Diaz stadig i samme Stilling. Jeg gik stille hen til ham og lagde Haanden paa hans Skulder. For første Gang siden min Ankomst saa han op; ligblegt og fordrejet var Ansigtet, og omkring Øjnene laa mørke Ringe, men det Blik, han gav mig, ramte mig dog haardest ved sin fortvivlede Smerte.

„Hvad vil De? — De kan ikke hjælpe mig! — Der ligger hun! — Hun elskede Dem!" —

Hans Stemme gik over i en tør Hulken, og han bøjede atter Hovedet: „Hun var den eneste, jeg elskede!" —

Der kom som en Klump op i Halsen paa mig, og mine Øjne begyndte at svide. — Langsomt gik jeg over mod Carmen, saa lidt paa hende og bøjede mig saa ned og kyssede hende paa Panden: „Adios Carmencita!"

To Dage efter fandt de ham. — Hans Lig kom drivende ned ad Floden.

VAR DET RET? — VAR DET URET?

AF

OLIVE SCHREINER

OVERSAT AF CARL NUTZHORN-KJERSMEIER

I.

En Kvinde sad ved sit Skrivebord i Hjørnet af Stuen; bag hende blussede Kaminilden muntert.

En Tjenestepige kom ind og rakte hende et Kort.

„Sig, at jeg er optaget og ikke kan tage imod nogen nu. Jeg maa have den Artikel færdig til Klokken to."

Tjenestepigen kom tilbage. Den besøgende sagde, at hun kun skulde opholde hende et Øjeblik; hun maatte nødvendigvis tale med hende.

Kvinden rejste sig fra sin Plads ved Skrivebordet. „Sig Drengen, der venter paa Manuskriptet, at det varer lidt endnu. Bed Damen komme ind."

En ung Kvinde, klædt i Silke og med en fodsid Kaabe, traadte ind i Stuen. Hun var høj og slank og havde blondt Haar.

„Jeg vidste, at De vilde tage imod mig. Jeg maatte tale med Dem."

Kvinden skød en Stol frem til Kaminen for sin Gæst. „Maa jeg tage Deres Kaabe? — der er varmt herinde."

„Jeg har længtes saadan efter at træffe Dem og tale med Dem. De er det eneste Menneske i Verden, som kan hjælpe mig! Jeg ved, De er saa god og højsindet og ædelmodig imod andre Kvinder!"

Hun satte sig ned. Hendes store blaa Øjne var fulde af Taarer; hun begyndte i Tanker at trække sine smaa Handsker af.

„De kender Hrr. —" (hun nævnede Navnet paa en Forfatter) — „Jeg véd, De ofte træffer sammen med ham under Deres Arbejde. Jeg vil bede Dem' gøre noget for mig!"

Kvinden, som stod paa Maatten foran Ovnen, saa ned paa hende.

„Jeg kan ikke fortælle det til min Far eller Mor eller til nogen anden, men jeg kan fortælle det til Dem, skønt jeg kun kender Dem saa lidt. — Sidste Sommer besøgte han os og blev der en Maaned. Jeg var meget sammen med ham. Jeg ved ikke, om han brød sig om mig; jeg ved, at han holdt af at høre mig synge, og vi plejede at ride sammen — jeg syntes bedre om ham end om nogen anden Mand, jeg har set. Aa! det er ikke sandt — De ved, at en Kvinde kun kan holde af en Mand, naar han holder af hende; og maaske troede jeg, at han holdt lidt af mig. Da vi kom tilbage til Byen, indbød vi ham til at besøge os, men han kom aldrig. Maaske har Folk sagt ham noget om mig. De kender ham, De træffer ham ofte — kunde De ikke sige eller gøre noget for mig?"

Hun saa op; hendes Læber var hvide og tørre. „Undertiden føler jeg det, som om jeg skulde blive gal. Aa! det er saa forfærdeligt at være Kvinde." Kvinden ved Kaminen saa ned paa hende. „Nu hører jeg, han har bundet sig til en anden Kvinde. Jeg ved ikke, hvem hun er, men de siger, hun er saa begavet, og at hun skriver. Aa! det er saa forfærdeligt — jeg kan ikke bære det!"

Kvinden støttede Albuen mod Kaminfrisen og stirrede ind i Ilden. Derpaa vendte hun sig om og saa paa den yngre Kvinde. „Ja," sagde hun, „det er forfærdeligt at være Kvinde." Hun tav en Stund. Derefter sagde hun med Anstrengelse:

„Er De sikker paa, De elsker ham? Er De sikker paa, at det ikke blot er den Forelskelse, en ung Pige føler overfor en ældre Mand, der er berømt, og som alle Mennesker taler om?"

„Jeg har været ved at blive gal! Jeg har ikke sovet i flere Uger!" Hun knugede sine smaa Hænder saa stærkt, at de lynende Juvelringe syntes at skære ind i Kødet. „Han er alt for mig; der er ingen anden i Verden. De, der er saa stor og stærk og begavet og blot interesserer Dem for Deres Arbejde og for Mændene som Deres Venner, De kan ikke forstaa hvordan det er, naar en Mand er alt for en og der er intet andet i Verden."

„Og hvad vil De, jeg skal gøre?"

„Ak! — jeg ved det ikke!" Hun saa op. „En Kvinde ved, hvad hun kan gøre. Sig ham endelig ikke, at jeg elsker ham!" Hun saa atter op. „Sig ham bare noget. Aa! det er saa forfærdeligt at være Kvinde, ikke at kunne gøre noget. De maa ikke sige ham rent ud, at jeg elsker ham! Det er netop derfor, en Mand kommer til at hade en Kvinde, naar hun siger det rent ud."

„Hvis jeg taler med ham, maa jeg tale aabent. Han er min Ven. Jeg kan ikke hykle for ham. Jeg har aldrig hyklet for ham, naar det har angaaet mig selv." Hun gjorde en Bevægelse, som om hun vilde gaa sin Vej, men vendte sig om og sagde: „Har De tænkt paa, hvad Kærlighed er mellem en Mand og en Kvinde, naar Talen er om Giftermaal? Det lange, lange Liv sammen, Dag efter Dag, berøvet al Romantik, Ansigt mod Ansigt — at se hinanden, som naar man ser sin egen Sjæl? Har De forstaaet, at Meningen med Ægteskabet er at gøre Mand og Kvinde stærkere og bedre, end de var før. Tror De, at De, naar De som

gammel Kone sidder foran Ilden, kan sige: „Livet har været rigere og herligere for os, nu da vi har vandret det Haand i Haand, end om vi var gaaet hver for sig —" hvis De ikke d a kan sige det, har Deres Liv været forfejlet. Holder De nok af ham til at kunne leve for ham, ikke i Morgen, men naar han bliver en gammel og rystende Olding og De en gammel og skrøbelig Kvinde? Tror De, De kunde trøste ham, selv om han laa syg i tyve Aar, som en Mor trøster sit lille Barn."

Hun drog Vejret dybt.

„O, jeg elsker ham over alt andet! Jeg vilde være glad ved at dø, hvis jeg blot engang fik at høre, at han elskede mig højere end alt andet i Verden!"

Kvinden stod og saa ned paa hende. „Har De aldrig tænkt paa hende den anden Kvinde. Kunde hun ikke gøre hans Liv lykkeligere end De?" spurgte hun langsomt.

„Aa! ingen Kvinde kan blive for ham, hvad jeg kunde blive. Jeg vilde leve for ham." Hun bøjede sig frem; hun græd ikke, men hendes Skuldre skælvede. „Det er saa forfærdeligt at være Kvinde — intet at kunne sige og gøre."

Kvinden lagde sin Haand paa hendes Skulder; den yngre Kvinde saa op paa hende; da vendte den ældre sig bort og saa ind i Ilden. Dèr var saa stille i Stuen; man kunde høre Uret dikke over Skrivebordet.

Kvinden sagde: „Jeg skal gøre noget for Dem — om det nytter, ved jeg ikke — men jeg skal gøre det." Hun vendte sig om.

„Aa! De er saa god og ædel, saa overlegen, saa forskellig fra andre Kvinder, der kun tænker paa sig selv! Tak! aa tak! Jeg ved, jeg kan stole paa Dem. Jeg kunde ikke have sagt dette til min Mor, men kun til Dem."

„Nu maa De gaa; jeg har travlt!"

Den yngre Kvinde slog Armene om hende. „O, hvor De er god!"

Silkedragten og den pelsforede Kaabe raslede ud af Stuen.

Hun, der blev tilbage, gik op og ned ad Gulvet, stadigt stærkere og stærkere, til Sveddraaberne perlede paa hendes Pande. Efter nogen Tids Forløb gik hun hen til Skrivebordet; dér laa et Stykke afrevet Manuskriptpapir, og paa det stod: „Maa jeg komme og hilse paa Dem i Eftermiddag?" Ved Siden af Papiret laa en adresseret Konvolut. Hun aabnede den. Den indeholdt Ordene: „Ja, kom!"

Hun rev det i Stykker og skrev paa et andet Stykke Papir: „Nej, jeg er optaget."

Hun foldede Papiret sammen, lagde det i en Konvolut og skrev Adresse paa den; derpaa pakkede hun det Manuskript sammen, hun nylig havde skrevet paa, og ringede. Hun rakte det til Tjenestepigen, som kom ind. Sig til Drengen, at han giver Redaktøren dette og beder ham undskylde, at Artiklen ender saa brat; der maa sættes „forts." under; Slutningen skal komme i Morgen. Bed ham aflevere dette Brev i Nr. 25, naar han gaar forbi." Tjenestepigen gik. Kvinden blev ved at gaa op og ned ad Gulvet med Hænderne foldede under Nakken.

II.

To Maaneder efter stod den ældre Kvinde atter foran Kaminen. Døren sloges hæftigt op, og den yngre Kvinde kom ind.

„Jeg maatte komme — jeg kunde ikke vente. De har vel hørt, at han har giftet sig i Dag? Sig mig, om De tror, det er sandt? O, hjælp mig!" Hun strakte Hænderne frem.

„Sid ned. — Ja, det er sandt."

„O, det er saa forfærdeligt, og jeg vidste ikke noget af det! Sagde De noget om mig til ham?" Hun greb hendes Haand.

„Jeg saa ham aldrig mere, siden den Dag De var her — saa jeg kunde ikke sige ham noget — men jeg gjorde, hvad jeg kunde." Hun stod og stirrede ind i Ilden.

„Og man siger, at hun bare er et Barn, kun 18 Aar. Man siger, han havde truffet hende 3 Gange, før han friede til hende. Tror De, det er sandt?"

„Ja, det er sandt."

„Han k a n ikke elske hende. Man siger, han kun tog hende for hendes Stands og hendes Penges Skyld."

Den anden Kvinde vendte sig hastigt om. „Hvad Ret har De til at sige det? Ingen anden end jeg kender ham. Hvor behøver han at spørge om Rang og Formue, han, som er større end alle andre? Ældre Kvinder har maaske sveget ham, og han har følt sig draget af hendes friske Ungdom for at søge Trøst der. Hun er en Kvinde, som enhver Mand skulde kunne elske, saa ung og smuk, som hun er; hendes Familie er berømt for sin Intelligens. Hvis h a n opdrager hende, bliver hun maaske en bedre Hustru for ham, end nogen anden Kvinde kunde være blevet."

„Aa, jeg kan ikke bære det — jeg kan ikke bære det." Hun sank ned paa Stolen. „Hun skal være hans Hustru og føde hans Børn."

„Ja." Den ældre Kvinde gjorde en hastig Bevægelse. „Man vil kun have Barnet og lægge dets Hoved mod sit Bryst og die det." Atter gjorde hun en hastig Bevægelse. „Det gjorde ingenting, om en anden Kvinde fødte det, blot man fik Lov at have det hos sig." Hun skælvede.

„Aa nej! jeg kunde ikke udholde den Tanke, at det var h e n d e s. Naar jeg tænker paa h e n d e, er det, som jeg skulde dø; mine Fingre bliver kolde; det er, som var jeg død. Ak! De var blot hans Ven — De forstaar ikke . . ."

Den ældre Kvinde talte dæmpet og hurtigt. „Føler De ikke en Smule Varme for hende, naar De tænker paa, at hun skal blive hans Hustru og Mor til hans Børn? Jeg kunde slaa mine Arme omkring hende og kysse hende, hvis hun vilde tillade mig det. Hun er saa smuk, siger man."

„Jeg kunde ikke udholde at se hende; det vilde dræbe mig. Og de er saa lykkelige begge to i Dag. Han giver hende sin Kærlighed."

„Vil De da ikke, at han skal være lykkelig?" Den ældre Kvinde saa ned paa hende. „Har De da aldrig elsket ham"?

Den unge Kvinde skjulte Ansigtet i sine Hænder. „Aa, det er saa forfærdeligt, alt er Mørke omkring mig! Og jeg skal blive ved med at leve paa denne Maade, Aar efter Aar, altid med denne nagende Smerte. Aa! Gid jeg kunde dø!"

Den ældre Kvinde stod og saa ind i Ilden. „Der er Tilfælde i Livet, hvor alt synes Mørke, alt svimler for os og vi ikke ser anden Udvej end Døden. Men hvis vi venter tilstrækkeligt længe, saa kommer efter lange, lange Aar Hjælpen. Maaske kan vi ikke sige, at alt er til det bedste, men vi er nøjsomme og finder os i det, som ikke kan forandres. Striden er forbi. Den Dag kan komme, maaske før De tror." Hun talte langsomt og uden Anstrengelse.

„Nej, den kommer aldrig til mig. Naar jeg engang har elsket, elsker jeg for altid. Jeg kan ikke glemme."

„Kærlighed er ikke det højeste i Livet. Der er andre Ting, som er værdigere at leve for."

„Ja, for Dem! For mig er Kærlighed alt!"

„Nu maa De gaa, kære Barn!"

Den yngre Kvinde rejste sig op. „Det har været saa trøstende at tale med Dem. Jeg tror, jeg vilde have dræbt mig, hvis jeg ikke var kommen herhen. Jeg skal altid være taknemlig mod Dem."

Den ældre Kvinde greb hendes Haand.

„Jeg vil bede Dem om noget."

„Om hvad da?"

„Jeg kan ikke rigtigt forklare det. De kan ikke forstaa, hvad jeg mener. Men der kan hænde noget mere forfærdeligt i Livet, end at man mister, hvad man har kært. Hvis De har drømt om, hvordan Livet burde være og forsøger at virkeliggøre denne Drøm, og det mislykkes, mens noget, der har ligget skjult i Deres Hjerte i mange Aar, vaagner op og raaber: „Lad enhver leve sit eget Liv og ikke bryde sig om, hvordan det gaar hans Næste! Lad hver sørge for sit!" .... Og hvis De begynder at tvivle paa alt, De har levet for, og Jorden synes at gynge under Deres Fødder, saa . . . ." Hun tav stille. „Saadan føler jeg det nu. Lov mig, hvis nogensinde en Kvinde kommer og søger Hjælp hos Dem, at De da vil give hende den og forsøge at holde af hende for min Skyld — saa tror jeg, det vil hjælpe mig. Jeg tror, jeg da skal blive istand til at holde fast ved min Tro."

„Aa! jeg skal gøre, hvad De end beder mig om. De er saa god og højsindet."

„God og højsindet! — om De vidste! Men gaa nu, kære Barn."

„Jeg har vel ikke forhindret Dem i Deres Arbejde? Har jeg?"

„Nej! jeg har ikke arbejdet i den sidste Tid. Farvel, kære Barn!"

Den yngre Kvinde gik, og den ældre faldt paa Knæ ved Stolen, hvor hun havde siddet, og græd som et lille Barn, der har faaet Prygl og ikke vover at skrige højt.

III.

Et godt Aar var gaaet; det var atter tidlig Vaar.

Kvinden sad ved sit Bord og skrev; bag hende blussede Kaminilden muntert. Hun skrev paa en ledende Artikel om de Aarsager, der i Udlandet havde medvirket til en frihandelsvenlig eller en protektionistisk Politik.

Hun skrev hurtigt. Efter en Stunds Forløb kom Tjenestepigen ind og lagde en Pakke Breve paa Bordet. „Sig til Drengen, det skal være færdigt om et Kvarter." Hun blev ved at skrive. Men saa fik hun Øje paa Udskriften paa et af Brevene. Hun lagde Pennen fra sig og aabnede det. Det lød saaledes:

„Kære Veninde!

Jeg skriver til Dem, fordi jeg ved, De vil glædes over at høre om min store Lykke. Husker De, De sagde mig den Dag foran Kaminen, at jeg skulde vente, saa fik jeg efter lange, lange Aar at se, at alt havde været til det bedste? Den Dag er kommen, før vi ventede. Forrige Uge blev jeg i Rom viet til den ædleste, den mest højsindede af alle Mænd. Vi er nu i Florens. De ved ikke, hvor herligt Livet synes mig at være. Jeg ved nu, at min gamle Længsel kun var en ung Piges taabelige Drøm. Min Mand er den første Mand, jeg nogensinde virkelig har elsket. Han elsker mig, og han forstaar mig bedre end nogen anden Mand kan gøre. Jeg er taknemlig over, at jeg blev vækket af min Drøm: Gud havde en større Lykke i Beredskab for mig. Jeg hader ikke længer hende, den Kvinde; jeg elsker alle Mennesker! Hvordan har De det, kære Veninde! Vi aflægger Dem en Visit, naar vi kommer tilbage til England. Jeg haaber, De er lige saa glad som før ved Deres Arbejde og ved at hjælpe andre Mennesker. Nu synes jeg ikke mer, det er tungt at være Kvinde — jeg synes, det er dejligt.

Jeg haaber, De nyder godt af det herlige Foraar.

Deres altid taknemlige og hengivne

E—"

Kvinden læste Brevet; derefter rejste hun sig og gik hen til Kaminen. Hun læste det ikke om igen, stod blot med det aabent i Haanden og stirrede ind i Ilden. Hendes Læber var tæt sammenknebne. Saa rev hun langsomt Brevet i Stykker og saa, hvordan de, et efter et, flagrede ind i Ilden. Derpaa gik hun tilbage til Skrivebordet og begyndte at skrive med Læberne endnu tættere sammenknebne. Efter en Stunds Forløb lagde hun Armen over Papiret og Hovedet mod Armen og saa ud, som om hun var falden i Søvn.

Tjenestepigen bankede paa Døren; Drengen ventede. „Bed ham vente to Minutter endnu." Hun tog atter Pennen — „De australske Koloniers protektionistiske Politik er let forklarlig —" hun tænkte — „naar man betænker, at" —; og saa skrev hun Artiklen færdig.

SØNDAGSANDAGT

AF

JULES

(Under Paaklædningen i det ægteskabelige Sovekammer Søndag Morgen.)

Han: I Himlens Navn, Marie, skal jeg ingen Flip have paa en højhellig Søndag.

Hun: I hvert Fald ser Du bedst ud med Flip paa. Uden Flip ligner Du en Tugthusfange.

Han: Spot ikke med det hellige. Du er blevet en frygtelig Xantippe i de Par Aar. Hvordan skal det ende. Jeg spørger Dig, hvor er min Flip? For sidste Gang, hvor er min Flip?

Hun: I Skuffen formodentlig.

Han: Og det siger Du ganske roligt.

Hun: Der er jo ikke noget egentlig foruroligende i det.

Han: Hvem skal tage Flippen frem af Skuffen?

Hun: Det er der vel ikke nogen bestemt Lov for.

Han: Maa jeg nu spørge: Hvem har taget mine rene Underbukser frem?

Hun: Det har jeg.

Han: Altsaa?

Hun. Altsaa?

Han: Ja, Logik er jo ikke Din stærke Side. — Altsaa?

Hun: Alt—saa?

Han: Altsaa er det Dig, der tager mit Tøj frem, altsaa ogsaa Flippen.

Hun: Det er altsaa Logik.

Han: Ja, det er.

Hun: Hvem tog Dine Flipper frem til Dig, da Du var Ungkarl?

Han: Ja, der ser man, hvor det brister for Dig Du har jo taget mine Underbukser frem. Det er altsaa Udgangspunktet.

Hun: Kan Du ikke lade være med at raabe Underbukser saa højt, at det krænker Blufærdigheden paa 3die Sal?

Han: Nej jeg kan ikke. (Raaber:) Underbukser. Det er godt, at de faar at vide ovenpaa, hvordan Du er.

Hun (efter en Pause): Hvem tog Dine Underbukser frem, da Du var Ungkarl?

Han (tier).

Hun: Hva'?

Han (tier).

Hun: Var det Din Mor?

Han (tier).

Hun: Eller Din Søster?

Han (tier).

Hun: Eller havde Du maaske en Tjener?

Han: Det er jo ingen Nytte til at vikle hele min Familie ind i mine Underbukser. Vi talte jo om min Flip. Det er min Flip, jeg staar og venter paa. Og jeg siger Dig en Gang for alle, at jeg venter ikke længe.

Hun: Hvad sker der, hvis jeg ikke tager Din Flip frem til Dig?

Han: Saa gaar jeg uden, hele Søndagen.

Hun: Du husker nok, vi skal til Middag hos Far. Gaar Du ogsaa der uden Flip?

Han: Ja.

Hun: Hvis jeg nu ikke havde lagt Underbukser frem til Dig, vilde Du saa ogsaa være gaaet der uden dem?

Han: Selvfølgelig.

Hun (rejser sig øjensynlig stærkt overbevist, for at gaa hen og tage Flippen frem).

Han (pludseligt): Gør Dig for Guds Skyld ingen Ulejlighed.

Hun: Aa, lad mig nu tage den Flip frem.

Han: Jeg kan saa inderlig godt selv — jeg kan selv — jeg kan alene!

Hun: Maa jeg ikke?

Han: Bevares. Overanstræng Dig endelig ikke. Lad ikke Dine huslige Pligter overvælde Dig. Gør Dig Livet let. Jeg kan hjælpe mig selv. Jeg er vant til at staa alene. Jeg kan selv tage min Flip frem, Marie!

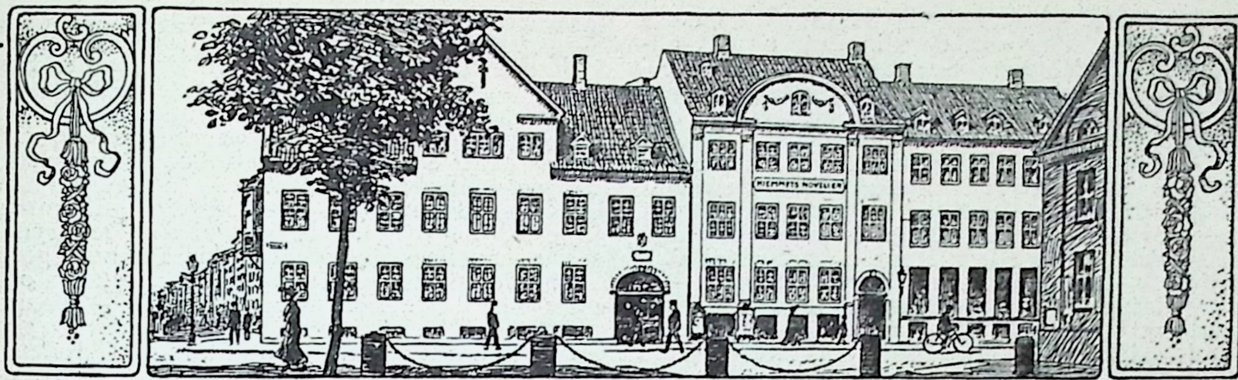
Hun (tilsyneladende grædefærdig): Maa jeg aldrig mere tage Din Flip frem?

Han: Aldrig! For Fremtiden gør jeg det selv, hver Dag.

Hun (synker om foran Toiletteborde(): Gud dog! Hver Dag!

Han (ubarmhjertigt og for evigt): Hver Dag.

Hun (ler vanvittigt af Sorg).

HJEMMETS NOVELLER

Marts 1909.

Nr. 6. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

Efter Dommerkomitéens Skøn blev Fortællingen „Kapelmesteren“ af Otto Rung, tildelt den 1ste af de ved Hjemmets Novellers Forfatterkonkurrence udsatte Præmier.

Otto Rung.

KAPELMESTEREN

AF

OTTO RUNG

ILLUSTRATIONER AF S. JÜRGENSEN

I det Øjeblik Tilskuerrummets Kroner og Balkonernes Lamper gik ud, vendte van Mieth, der havde sin Plads i en af Parkettets forreste Rækker, sig bort fra sin Sidemand, Dr. Charbin, med hvem har indtil nu havde samtalet. Rampens violette Fosforlys og det sorte Silhuet-Kors af Dirigentpladsens Pult med de to skærmblændede Lamper magnetiserede hans Pupiller, saaledes som jo ogsaa disse Tings Bestemmelse var. Han lænede sig altsaa tilbage i Stolens Fløjelspuder og indstemte beredvillig sit Sind paa Musik, parat til at glemme denne Dags meget vanskelige og meget utiltalende Arbejdsstof.

Uden Skepsis beredte han sig paa at nyde Stroganoffs berømte Komposition „Bojaren“, som nu paa sit Triumftog var naaet til Berlin, — Stroganoffs Verdens-Tourné, den store, russiske Opera, hvis Kapel lededes af Mesteren selv.

Uden at han havde bemærket ham komme, saa han nu den store mørke Skygge af Kapelmesteren, skarpt tegnet mod Rampens Lys og de hvide Nodeblade, oprejst foran sin Pult, og straks efter vendte Kapelmesteren sit Ansigt og sit mægtige Bryst om mod Publikum for at modtage Hyldest.

En ganske sagte Susen gik igennem Theatret. en Bølgen af de tusinde Kvinder, der lænede sig frem for at se, — deres dunkle Profiler bevægedes sælsomt indolent; Par ved Par — med hæmmeligt Pres mod hinanden eller deres Kavalerers Skuldre, sad de, forsigtigt svøbt i deres Silkedragter, en Elite af musikalsk Aristokrati, og vogtende paa Billedet af denne store Kunstner, som de nu saa det:

I fuldt Lys af en skjult Projektørlampe, udstillet for deres Øjne: Aasynets mejslede Relief, den stærke og hvide hjælmformede Pande, hvorfra Haarets mægtige og blodrøde Busk vældede over Nakke og Kinder indtil de enorme Skuldre, — de hede og lønlige Øjne som to Nodepunkter under Brynenes Tuschbuer, Næsens mongolske og lave Type, den kraftige, voldsomt røde Mund midt i Skægget, der saftig sort mod Haarets alt for tørre Hede, firkantet stod ud fra den haarde Hage som en assyrisk Konges.

Fra Atlaskesopslaget og over Kjolebrystets vældige Hvælv glimrede ti Landes Ordner i Brillanter: Kors og store Stjerner, Palmer og Medaljer som Guldskæl dækkende hverandre halvt, Kæde under Kæde. I den store, hvide Marmorhaand, der stempledes frem mod Mulmet i Kærnen af Projektørens Lys, holdt han Taktstokken: en oprakt, funklende Diamant baaret af en Ibenholts-Stav.

De vidste alle, at han ønskede at hilses med Stilhed, ved fuldkommen Lydløshed: — al Lyd skulde være bristet, hvor han traadte ind i Rummet. Selv hilste han ved blot et Sekund at vise sit Ansigt vendt mod Theatret, tavst, vældigt og i Ro. Og straks klang de tre faste, seanceagtige Slag af Taktstokken mod Nodepulten.

van Mieth hørte med Undren, ofte henrevet og

næsten hele Tiden under sælsom Blændelse „Bojaren“s Ouverture: de klingende og tidt altfor malende Motiver: Sne, Sne, der synker deroppe fra — Sne, der dæmper Mændenes Skridt og sukker mod de slæbende Kaner, Bjælder, der ringler, Klokkespil og Klinken af Glas fra Kabaken, hvor Muschiker stimle om Kvass-Udskænkeren, — Dans af stampende Vandstøvler til til den klagende Balalajka. — Det mørke Vintrens Rusland — Fastlandets triste og langsomme Hjerte, bankende af tung og bespændt Følsomhed. — Slaviske Sagn og slaviske Sange! — —

Og dernæst Fyrstens Marsch, Bojarens Overmod og Vælde og hans voldsomme og erobrende Elskov, — indtil pludselig Motivet kom frem, — blot halvvejs frem: Bojarens berømte Motiv: Viola Colonnas Sang — den lille lokkende, lade og forkælede Melodi, der kryber opad, øgleagtig og smidig og ganske lidt sentimental, — vuggende blegt erotisk og i halve Drømmerier — for pludselig at vende sig voldsom, lysvaagen og bevidst, en Tone saa hidsig og fast som et Bid giftigt og betændt, i de ikke helt bedøvede Sanser.

Første Akt gik hen — Præludium, — en Leg foran Alvor, malerisk Sceneri og altfor ballétagtige Optrin:

De Livegnes Akt, Bojarens, Fyst Boris Karamsins tusinde Sjæles Akt, den lillerussiske Landsby under Godsets Skygge, hvor Muschiken krum af altfor ofte at slaa sin Pande mod Jorden for de Stores Fødder, lever sit lille og ængstede Liv. — Bryllupstoget, som Bojaren, — munter som en Foraarsblæst, — sprænger og splitter, fangende Bruden midt ud af Følget med et Nævetag om hendes Haandled, — fæstende hende for hendes Brudgoms Øjne ved den vante Gave: det gule Tørklæde af Silke. Som en Velgører staar han der foran sine bevæbnede Tjenere og ler festligt, pralende i sin snorebroderede Bojardragt — en lys og heroisk Tenor, der hæver sig fyrsteligt over Korset af de knælende Livegne. Han er ædelmodig, — Bojaren giver Gaver, han lader et Anker Wodka slaa ud til sine Sjæle, han forlanger Musik. Med den brudeløse Brudgom forrest skal de danse for ham paa denne overmaade festlige Dag: Zogaanfesternes Daonse de legende og de lokkende Duers Dans, de blege og bedrøvede Melodiers Danse og voldsomme og heftige Ringdanse; Zigøjneres Chaliandra og Kosakkens Golobez: Visen om den røde Sarafan og de vilde og hede Skum- og Brusesange:

Ha! hvor det raser og bruser!
Det er Floder og Regnskyl vi hører!
Ak! Hvem vil mig, Marja — den Unge —
idag til sit Brudehus føre! —

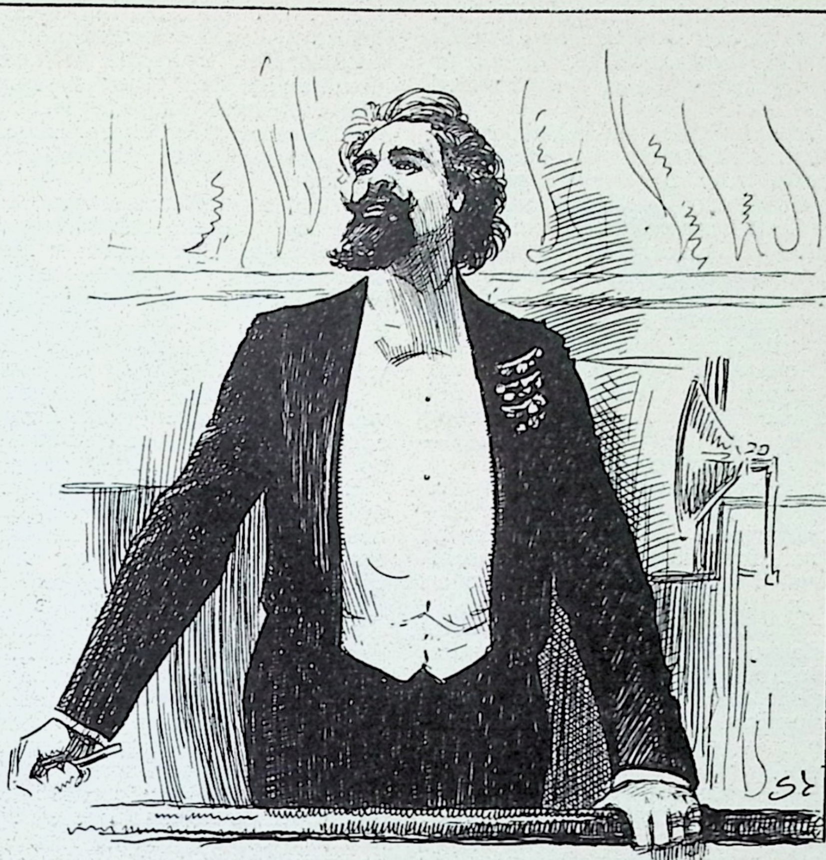
Da Theatret efter Tæppets Fald blev lyst af de tændte Kroner, vendte van Mieth sig om mod Dr. Charbin, Retslægen, med hvem han var fulgtes derhen omtrent direkte fra Dagens blodige og ubehagelige Forretning i Kommunalhospitalets Sektionsrum. Hans Stemme havde endnu noget af Musikens Tempo, — Hede og Bevægelse, opstemt af Operaens Brus og Danse. Men en heftig Irritation inde fra hans Sind brød igennem med haardnakkede Ræsonnements og Modgrunde mod denne Stemning, som han ikke helt tilgav sig selv.

„Saa De“ — sagde han — „hvor nøje Bojarens Maske har efterlignet Stroganoffs egne Træk — vel ikke Skægget, siden Operaen spiller i det attende Aarhundredes skægløse Tid, men den røde Haarmanke — og især Øjnenes og Næsens Type. Tenoren Paschkin, der synger Bojarens Parti, har sikkert tilstræbt denne Lighed, og det ganske i Værkets Aand. Thi i denne Musik har Stroganoff alene søgt Stroganoff. Det er en Egoismens Kunst saa udpræget, som jeg sjælden har mødt, — og trods sin glimrende Teknik og Kraft en Musik af en for mig nedslaaende og skræmmende Art, uden Menneskelighed og virkelig Værdi. Synes ikke ogsaa De, at især dette saa meget berømmede Motiv, — ja i næste Akt vil vi faa det fuldført at høre, Viola Colonnas Sang, — er — jeg tør næsten sige — forbryderisk og umenneskelig Kunst. En gavnløs Æggen og Ophidsen, tusinde smigrende Toner, der opløser sig i et Gab af Kulde og Øde — denne lille listige Melodi, der sagtens snart vil gaa som en Smitte gennem alle Sind i Landene, kildrende og vellystig nok, men i sin Værdi moralløs og gold som alt ondt er goldt og gør gold. — Vi vil snart faa den at høre her fra alle Berlins Gramofoner, spredende sine Sporer ud over vore Samfund. Denne Sang om Bojarens vilde Dage og elskovshede Nætter — er det ikke, som ser vi i den selve Komponistens Ansigt, blottet for dette Løveskæg, et ufrugtbart og herskesygt Fysiognomi af en kold titanisk og sjælløs tonende Kraft. — Ja, De har vel nok hørt om hans glimrende Karriere! For ham var sagtens alle Kvinder hans Livegne. Til alle Blades Reportere har han idag pralet deraf. — Og præger ikke ogsaa dette hans Musik, disse raffineret beregnende og — jeg indrømmer — yderst forførende Kunstgreb.“

Doktor Charbin saa med et dulgt Smil paa van Mieth, denne Embedsmand ved Kriminalpolitiet, der af Tilbøjelighed utvivlsomt var mere Musikhistoriker end Kriminalist, og som i Dagens Løb ikke forekom ham at have vist altfor stor Iver som Tilhører ved Retslægens yderst belærende og meget detaillerede Demonstrationer over en ung Piges meget medtagne Kadaver, som Politiet ved Midnat havde fundet ophængt i en af Nordens sumpede Kældere. Dette Tilfælde havde ingenlunde inspireret van Mieth, hvis Ansigt med de magre Træk og det blege, nedhængende Overskæg havde vist Lidelse mere end noget andet — netop som nu, naar han talte om denne forbryderiske Musik. Alligevel vidste han, at denne tilbageholdne og for sin Karriere sandelig altfor beskedne Embedsmand var baade skarpsindig og ingenlunde uden Energi.

Selv sagde Doktor Charbin nu: „Musikalsk er jeg ikke. Men jeg morer mig over denne Opera som over en Cirkus: Dansene, Optrinene og de virkelig meget smukke, russiske Koristinder. Mig gør det forbryderiske Motiv saaledes ingen Fortræd. Jeg vil kunne gaa uforgiftet hjem herfra. Jeg kommer ikke til at høre til Kapelmester Stroganoffs Livegne! Snarere kunde jeg forstaa Dem, hvis De sagde, at der i visse Motiver af denne Musik var noget pathologisk, noget sygeligt, en Neurose, hvis Virkninger gennem Tonerne meget godt kan forplante sig videre som Smittebærere. De kender mine Teorier og ved, at jeg ser Syge dér, hvor De — ser Forbrydere. Men sæt Dem nu ned. thi nu begynder om faa Minutter Stroganoffs berømte store Akt, og jeg er meget spændt paa at se den ligesaa berømte Sopran, Viola Colonna, der synger Bojarens Elskerindes Parti, og som i Operaens Tekst har beholdt sit eget Stjernenavn. — Ikke sandt: et frækt Paafund af denne store Forfører Stroganoff. — Og ikke mindre frækt har alle Bladene idag antydet altfor tydeligt en nøjere Forbindelse mellem Kapelmester og Primadonna, hvilket i Sandhed giver Operaens Handling et ejendommeligt aktuelt Pikanteri!“ —

Tæppet er oppe for en fyrstelig Sal, et Gemak

Stroganoff.

af Marmor og violet Silke, aaben ved fire moskovitiske Portaler ud mod Paladsets Gaard. Og derfra er nu trængt en væbnet Hob, et tæt og bevæget Kor af de Livegne. Rasende og raabende, presset frem gennem de fire Døre har de forenet sig til en Falanks af Stemmer og Vaaben: Forrest Høvdingen, Landsbyens bestjaalne Brudgom, den mægtige og skønne Baryton, en Sangkraft, der frem for nogen overalt har henrevet Sindene: Sadi! Sadi, hvis Mandighed og Kunst og betvingende Røst betyder det tredje berømte Navn ved Siden af Stroganoffs og Viola Colonnas Navne.

De livegne Muschiker er nu ved Nat hemmeligt og bevæbnede trængt ind i Bojarens Hus. De staar med deres Hakker og Økser, deres Musketter og gamle Kosakspyd foran den mægtige Brokadesportiere, bag hvilken Bojaren hviler med sin Elskerinde, Curtisanen, der er kommen til ham fra Paris, tusinde Wersts Slæderejse i Længsel mod sin Elsker, og for hvis Skyld han med Fryd og Foragt har vraget de voldsomme Jomfruofre, han indtil nu Aar efter Aar kræyede af sin livegne Landsby.

Og ikke mindst af den Grund møder disse Hævnere, fordi en Fremmed, en ikke hjemlig, en uforstaaelig Curtisane har indtaget deres skændede Brudes og Døtres Plads. Baaret af Orkestret bragende Basuner stævner de ham til Dom. Og bag dem, i de fem Døre, staar stive og hvide med Halmkranse i deres Haar, hver som en fattig og druknet Ofelia, de fyrretyve Slegfredbrude med Hænderne korslagt over deres Skød, ubevægelige, i de røde russiske Støvler og broderede Kaftaner og med det gule Skændslens Tørklæde over deres oprevne Fletninger, — som Vidner, de blide og blege Duer, der blev røvede under en Dans for en eneste voldsom Nats Skyld og siden bortslængte, — navnløse og glemte.

Bojaren! Brudgommens mægtige Baryton synger hans Navn. Boris Karamsin! Kom ud til os!

Bojaren kommer da fra det violette Brokadesgardin og holder ved sin Haand Curtisanen, der altid er rolig og altid foruroliger, Viola Colonna, Pigen af Marmor og Violer. Den Sølvbrokades Slørdragt falder som Skum om hendes skønne og isnende Lemmer. De ser hende fra de hedere helt rosarødmende Skuldre til de gyldenlænkede nøgne og hvide Ankler. Bojarkronen staar rejst og juveltindrende paa hendes endnu pudrede Haar, hendes Smil er saa sødt og grumt, hendes dunkle Violøjne lue i et Nu af en dyb og magisk Melankoli.

Saaledes viser Fyrsten hende frem ved sin Haand: En hvid Søjle kronet af Violer! Han staar og ler, ryster sin friserede røde Paryk, der falder ned over hans Robe af Kniplinger og hvid Silke. Se! Se! Hvad vil I os nu, mig Knjas Boris Zarjewitsch Karamsin, I mine Cholypi, mine Børn og stakkels Sjæle! Her er jeg! Hvad vil I mig!"

Men han lytter hemmelig efter Vagten. Husknægtene, der maatte være paa Vej, — lytter efter et Signal, et Skud — — —.

Og da er det, at Bojarens Motiv gaar frem: Viola Colonnas Melodi. Hun begynder at nynne; halvt vendt mod sin Fyrste danser hun ganske lidt, — vugger hun sine Skuldre ganske lidt, — og hendes violette Øjne vandrer døsigt henover Muschikernes Kreds, glider uudgrundeligt bedrøvede forbi de blege Vidner, Duerne ved Portalen. Men ogsaa hun lytter hemmeligt efter Hjælpen, Reserven, og hendes Sang skal opholde disse vrede og altfor voldsomme Mænd. Der er en Cither et Sted, der udgaar en Tone et Sted fra Dybet dernede, som naaer hende, og som hun fanger; der staar en Strom spændt mellem hende og Skyggen af den store, hemmelige og mørke Mand, hvis rhytmiske Marmorhaand bevæger sig over Kapellets Fosforlys. Bojaren ved hendes Side forsvinder, bliver en Maske, en Voksmand i hvid Silke, medens hun nynner dybt nede i Struben den lille, hede og fløjtende Tone, de klingre Toner, der som en Perlesnor presses frem mellem hendes fastbidte, hvide Tænder.

Hun løfter de blege og ranke Arme opad, to hvide Støvdragere — en Kraft har grebet hende, hun synger, hendes mægtige Stemme har fyldt hendes Sind og staar som en hvid Søjle af Marmor, bærende Violer og bedøvende Dufte opad. Ja, Rummet er mættet af hede Parfumer og Salighed.

Og med bøjede Hoveder lytter Muschikerne til hendes Sang, standsede af hendes Kalden, foruroligede af disse ukendte Melodiers Varslen. En Skælven griber deres Sanser, deres Sjæl krummer sig i Frygt. Aa, hvad sker med dem nu! Hvorfor er Rummet nu fyldt af røde Taager, hvorfor bliver deres Hænders Greb om Vaabnenes Kolber pludselig saa løst. Denne

Melodi, der isnende og spinkel hænger dér højt oppe i Natten, suger al deres Vrede og al deres Kraft ind i sig. De forstaar ikke, de vover ikke mere at se. De bøjer deres Ansigter ned i de lodne Huer. — —

van Mieth saa Scenens store firkantede mørke Felt med Faklernes langsomme og ulysende Glød — Sopranens eneste fuldt belyste Aasyn, som hun stod der og sang. En underlig Ophidselse havde grebet ham, en smertefuld Forventning, — han havde i et Øjeblik selv følt Lammelsen, den sælsomme Svaghed efter denne bedøvende Melodi; men pludselig forstod han, at hun, der sang, den lyse Sopran dér paa Scenen, selv bævede i Dybet af sit Sind af en egen dump Forfærdelse, af Modstand og Uro, — som var hun bundet, fortryllet af Melodien, fastholdt af den sorte magiske Taktstok, der lydløst og hemmeligt førte Musiken ind i hendes Sind — som en fremmed og overmægtig Vilje. —

I dette Øjeblik bliver Scenen uden Støj fra alle Sider besat med bevæbnede Tjenere, Bojarens Vagt, Husknægtene, der er kommen til og i en krum Frontlinie har omringet Muschikerne. Og Bojaren raaber. Han ler, giver en Ordre, udstrækker Hænderne; — og fra Orkestret bryder det løs: Basuner, Kamplarm, bragende Paukeslag og Skud. Scenen er hyldet i blaalige Krudtdampe.

van Mieth famlede endnu efter Motivet i disse Kaskader af Messingklang og Geværskud. Endnu en sidste Tone — en Bæven af angtfulde Klager — — —

Men da — — — —! Orkestret tav.

Brudt midt i en Takt, pludselig Stilhed, en absolut Lydløshed i det taagefyldte Rum! Og alle saa da Kapelmester Stroganoff hælde sig forover mod Dirigentpulten, svinge tre Gange baglæns over i Hofterne — endnu med Armene oprakt og Taktstokken klemt mellem de stivnede Fingre — og dernæst falde, ramle bagover ned, et skraldende og voldsomt Fald bragende i denne rugende Pavse, Drøn af Slaget i Kapellets Bund, Støj af Træ, der knuses, Strenge, der tonende sprang itu.

Og igen Stilhed, Dødsstilhed. Dirigentpladsen gabede som en tom Plet af Mørke foran Rampen, den ene af Pultens Lamper var slukt.

van Mieth havde rejst sig op fra sin Plads, men kunde ikke se for de uroligt bevægede Rygge af mange andre, der havde rejst sig. En Bølgen af Irritation og Smerte gik over Theatret, — fordi Melodierne pludselig var brudt, Stemningen sprængt itu; de tusinde Ansigter var sælsomt og pinligt fortrukne som ved en Nerves Afskæring. Van Mieth sprang op paa sin Stol og skimtede nu Kapelgravens osende Fosforlys.

Oppe paa Scenen stod, tæt foran Rampen en Klynge af Mænd, deraf nogle i sort Selskabsdragt, og stirrede ned i det dybt forsænkede Orkester. Mange Stemmer svarede hult dernedefra.

Fra Rækken bagved kom en lang og hivende Hulken, han saa over sin Skulder Silhuetten af en ung hvidklædt Pige, som en Dame ømt og forskrækket gemte ind til sig, pressende det opløste og blonde lille Ansigt ind mod sit Bryst. Nærved ham sad en lille, meget elegant Herre i Smoking endnu med Kikkerten tæt mod sine Øjne og Munden vidt aabnet til et Brøl af Latter, men van Mieth opfattede ikke Lyden, — og nu foer Manden op med Ansigtet fortrukket af Panik og vilde ud, raabte og skældte og huggede Albuerne ind i Siden paa dem, der ikke lod ham komme forbi.

van Miet pressede sig med Besvær ud mellem Rækkerne. I Parkettets Gang var der tæt af Herrer, der energisk bevægede sig ned imod Orkestret. En Kontrollør kom løbende med en Vandkaraffel, rystende i Knæene, mimrende uforstaaelige Ord. Vandet skvættede ud af Karaflen, medens han løb. Her! Her! Rundt om lød Stemmer. Her er en Læge. Adskillige Herrer rejste sig ude i Parkettet: Her! Her! Jeg er Læge!

Man straks efter saa van Mieth Dr. Charbin foran sig. Lægen greb ham voldsomt i Armen: „Kapelmester Stroganoff er bleven skudt. Veed ikke nærmere. Tage Affære? Ja, De og jeg — berolige Folk. — Ja — kom med — Vejen op til Scenen er her."

I dette Øjeblik stod to civile Politimænd ved van Mieths Side, hilste og afventede.

„De maa lukke Theatrets yderste Porte," sagde van Mieth. „Ingen maa forlade Tilskuerplads eller Foyer. De maa rekvirere Assistance herop. Hurtigt!"

Efter en hastig Gang op gennem Korridorer og Trappegange naaede de gennem en lille Paneldør ind paa Scenen. Retslægen nikkede kort Farvel og drejede derefter tilhøjre ad den lille Vindeltrappe, der førte ned i Orkestret.

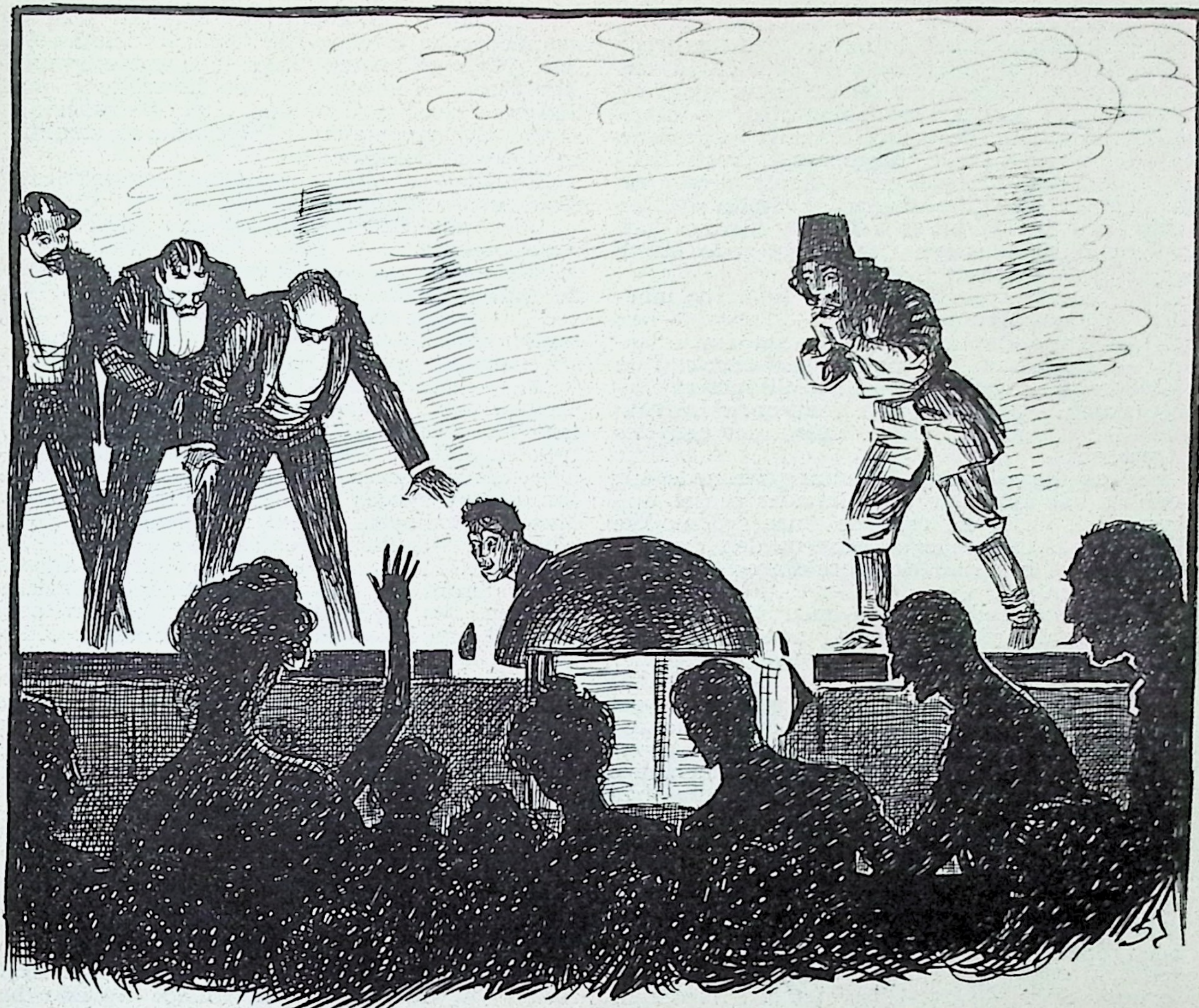
van Mieth søgte sig en Vej gennem de smalle Kulisserum, der med den fulde Scenehøjde lignede enorme, yderst indviklede Skabe; han skrævede over Rekvisitter og Sætstykker, der stod opstablede: Førsteaktens Kane af Pap og Fyrrepinde og uhyre Bunker af opfejet Vat fra Snevejret. Stramt Snoreværk, Trisser og Gulvforsænkninger spærrede Vejen. En stærk Lugt af friskt Træ mødte ham overalt i dette nyindrettede internationale Stjerne- og Tournétheater. Omsider fandt han ud til en stor Lærredsvæg, stødte en Dør op og tumlede ud paa Scenen. Han saa' i det flove Lys fra den eneste Reverbière de fire vidtstrakte Vægge tabende sig øverst forbi de seks Suffitrækker, der lignede dorskt hængende Flagguirlander, op i Snoreloftets mulmfyldte. Han kunde ikke straks skelne mellem Bagtæppe og Rideau, før han skimtede de fire lysgennembrudte Kighuller i Fortæppets graa Lærred, — udfandt nu ogsaa af Kulissernes smudsige Limfarver: det russiske Gemaks koststrøgne Gobelin og grinende hvidtede Marmor. Stadig uorienteret og derfor ret usikker gik han hen over Scenens fuldkommen øde Flade, hvor et Par løse Tøjblomster og en enkelt lille højhælet Ruslædersko laa slængt som paa et Dansegulv efter en saare vild Balnat.

I dette Øjeblik kom imidlertid en høj blegnæbet Mand klædt i Kjole og Hvidt, afmaalt og synlig scenevant gaaende fra Baggrunden ned ad de skraa Brædder og hen imod ham, standsede, satte sine rolige og koldsindige Øjne paa ham og spurgte, hvad han vilde.

van Mieth nævnede sit Navn. „Jeg er fungerende Politiinspektør i dette Distrikt. De vil herefter være saa god at lade alt videre gaa igennem mig."

Den anden præsenterede sig, meget kølig, meget forbeholden: „Mit Navn er Tenas. Jeg er ikke Impresario for Hrr. Stroganoff, men Instruktør, Iscenesætter og Inspektør. Hrr. Stroganoff er — var sin egen Forretningsleder."

Ude bag Tæppet fra Tilskuerrummet kom den tætte kogende Støj af begyndende Panik. Gennem Kighullet saa van Mieth de allerede delvis rømmede Rækker, hvor endnu kun enkelte Tilskuere klumpvis som Træperler paa et Puslespil af Snore sad, — sagtens fordi de var meget flegmatiske eller maaske snarere sat fuldkommen i Staa. Men ude i Parketgangen stod en tyk, sort og gyngende Grød af Menne-

Oppe paa Scenen stod, tæt foran Rampen, en Klynge af Mænd, deraf nogle i sort Selskabsdragt, og stirrede ned i det dybt forsænkede Orkester.

sker, der gav sig og tumlede og skreg op, men ingen Vegne kom.

van Mieth foer tilbage mod Instruktøren. „Skynd Dem!" raabte han. „Om nogle Minutter har vi Paniken. Folk maa gøres rolige. Lad Tæppet gaa op! Ret en Projektør paa mig, — fuld Belysning! Hurtig!"

Hrr. Tenas vendte sig uden at sige et Ord, rakte Haanden ud og trykkede paa en lille Knap i Kulissen. Og øjeblikkeligt stødtes som fra en Bruse et voldsomt vifteformet violet Lys ud over van Mieth. Han tog sig blændet til Synet for den fortærende Stjerne af Projektørens Flamme. Men Tenas berørte meget rolig en anden Elfenbensknap paa Kontaktbordet i Kulissen, og Tæppet gik op.

Det stærke Sus af Scenens udstyrtende koldere Luft tog Vejret fra van Mieth. Tilskuerrummet kunde han ikke mere se gennem det gnistrende Mulm, men for sine Fødder under Rampen søgte han med Blikket Kapellets Gravkælder, en stor, aaben, sort Ovn, hvor smaa rødlige Glødelamper bevægede sig hid og did, — og nu skimtede han i Bunden mellem Spærreværk af knuste Nodestole Benene af en liggende Mand og fem bøjede og urolige Rygge over ham, tumlende og planløse.

Men han hørte, at der var bleven ganske tyst i Theatret, saa' de tusinde Aasyn vendt imod sig i Skæret af dette ætsende, violette Lys, i hvis Kærne han stod; et Panorama af ubevægede og gloende røde Balloner. Og han fik sin Stemme tilbage, lidt ru, men nu helt behersket.

Han sagde, at Folk maatte være rolige:

„Der er sket en alvorlig Ulykke. Jeg tilhører Politiet." Og han sagde sit Navn. „De maa om et Øjeblik forlade Theatret. Men jeg vil bede Dem ude i Vestibulen til Theatrets Protokol opgive Deres Navne. Her vil rimeligvis behøves Vidner til Opklaring om, hvorvidt der her foreligger en Forbrydelse eller ikke. De maa være fornuftige og gøre saaledes, som jeg nu har sagt Dem — i Ro og god Orden." — Og paa mange Raab fra de forreste Rækker sagde han endnu:

„Kapelmester Stroganoff er død. — Skudt."

Derefter gav han Ordre til at lade Tæppet gaa ned, men — af Hensyn til Misforstaaelser — ikke Jærntæppet.

Da han vendte sig, saa han endnu Hr. Tenas paa sin Plads ved Kontaktbordet. Instruktørens smaa, knebne Øjne under de hvide, kuplede Laag forlod ikke hans, det glatragede, faste Mathematikeransigt var ganske ubevæget.

van Mieth sagde: „Denne Sag er altsaa herefter i min Haand. Jeg beder Dem stille enhver Oplysning, De maatte besidde, til min Raadighed."

Retslægen kom i det samme ind paa Scenen meget hurtigt, stampende med de tykke Saaler

over Brædderne. Han var i Skjorteærmer og holdt Hænderne med udspilede Fingre frem foran sig. Brunlige Smører af levret Blod sad op over hans Knoer og i fede Strimer omkring hans Ringe. „Er her for Satan ikke et Vandfad!“ raabte han. Hans ivrige Ansigt forlængede sig ud mod den lange, blege Næse, hvor Guldlorgnetten red ude paa den yderste Klump og nu med et Plask faldt ned i Vandfadet, der hurtigt var blevet bragt ham. Og medens han famlede efter Glassene i det klart røde Vand, begyndte han ophidset at fortælle:

„Ja! Skudsaar forfra foroven tilvenstre nedefter, gennem Manchetskjorte; — Trevler — en hel lille, rund Lap Lærred — trængt ind i Saaret, — Lungesæk og Hjerte perforeret. Død øjeblikkelig! Rimeligvis en 6 Millimeters Revolverkugle —“ og han fo'r frem mod Instruktøren —: „Lad mig se de Vaaben, der benyttes i Operaen!“

Medens Tenas i den Anledning fjernede sig, vedblev han tørrende sine Hænder meget omstændeligt, missende med de smaa, godmodige Øjne, der ikke kunde se gennem den duggede Lorgnet, at beskrive det foreløbige Autopsi i Enkeltheder.

van Mieth vendte sig nu mod Tenas, der i Selskab med to duknakkede, men meget hurtige Maskinkarle frembar fire store Knipper Geværer og Pistoler. van Mieth følte med ét sine Kinder ophedede, ja, han var endog ret ophidset. Han var begyndt usikker og næsten med Modvilje paa denne Forretning — en af de første større Sager under hans midlertidige Funktionstid i disse tre Maaneder, inden han skulde vende tilbage til Centraladministrationens mere stille og uforstyrrelige Kontor, — visse Bundkræfter, hvorpaa han ikke havde gjort Regning, kom ham nu til Hjælp: et gammelt og ret levende Instinkt efter at opspore, efter at opjage, eftersøge. Han følte sig ikke uden lidt Undren hidset af noget af Jagthundens Interesse for alt det, der ligger lavt ved Jorden: Spor, — Aftryk, alt det tilfældige, Mennesker uden Omtanke som Vidnesbyrd efterlader bagved deres Hæle.

Hastigt lagde han sig ned foran Vaabendyngen, løste Rebet, der holdt den. „Hvor er Personalet?“ spurgte han. „Paa deres Værelser?“

Tenas nikkede. „Jeg beordrede dem straks derop. Jeg bad dem foreløbig ikke klæde sig om — for det Tilfælde, at en eventuel Undersøgelse paa Person....“

van Mieth rakte Vaabnene et efter et til Retslægen, der synede Kaliber og Laase, men hver Gang rystede paa Hovedet.

„Er det givet, at De har alle Vaabnene her?“ spurgte han.

Tenas sagde: „Jeg har Orden i mine Ting. Hvert eneste Vaaben har sit Nummer i Rekvisitrummet, De vil kunne kontrollere, at der intet mangler.“

„Skudet er overhovedet ikke affyret med noget af disse her,“ sagde Retslægen. „Det er lutter gammeldags Musketter og Rytterpistoler, indrettede med Piston til at antænde en lille Kardus Krudt. Jeg tror overhovedet ikke, at nogen af dem kan afskyde et Projektil. Og at Saaret er bibragt Afdøde af et regulært 6 Millimeters Revolverprojektil, er forøvrigt givet. Efter Saarets Plads foran i venstre Side maa Skudet imidlertid være afgivet fra Scenen.“

„Det maa i saa Fald,“ mente van Mieth, „være affyret af Paagældende imellem de øvrige Skud og maa — som sagtens ogsaa beregnet — have tabt sig i Larmen. Der blev jo efter Sceneplanen affyret en Mængde Skud, ikke sandt — Hr..... Tenas?“

Tenas havde bestandig ikke taget sit faste og nu ubehagelig følelige Blik fra van Mieths Ansigt: „Nøjagtig femten. Ikke eet mere eller mindre. Der er femten Statister bevæbnede med Geværer. Hver af dem skal efter Instruktionen skyde. Og man plejer at følge mine Instruktioner her ved Selskabet.“

„Men det er altsaa muligt, at et sekstende Skud er blevet affyret?“

„Uden min Ordre? Ja, det maa altsaa have været muligt.“

„Jeg ønsker nu,“ sagde van Mieth, „at afhøre de Agerende. Og det kan vel bekvemmest ske ved at opsøge dem paa deres Værelser. Jeg træffer vel alle?“

Tenas saa sig omkring, pludselig lidt usikker.

„Nej — desværre ikke alle, — idet vor anden Baryton Hr. Zemikoff for lidt siden har forladt Theatret uden Tilladelse og mod min udtrykkelige Ordre. Han var imidlertid ikke medagerende i Operaen. Det er Sadi, vor nye Baryton, der nu synger hans Parti i „Bojaren“, som Muschikhøvdingen. Men Hr. Zemikoff var i Aften ude i Kulissen. Jeg saa' ham, da jeg blev kaldt til. Han stod lænet op mod Kulissen uden at røre sig, med begge Hænder i Frakkelommen. Jeg raabte til ham, idet jeg løb forbi ham, at han ikke maatte forlade Scenen. Siden har jeg ikke set ham.“

Et Par civile Opdagelsesbetjente var imidlertid nu kommen ind paa Scenen, og van Mieth gav en af dem Ordre til straks at eftersøge Zemikoff og bringe ham tilstede.

van Mieth bevægede sig hurtigt omkring i Rummet, orienterede sig og udspurgte Tenas om Enkeltheder. Men han fandt ikke megen Imødekommenhed. Denne koldsindige og afmaalte Instruktør, en af de faa af Personalet, der talte Tysk, betragtede uden Tvivl Politiet som paatrængende og fjendtligsindede Elementer. Han trak meget ofte paa Skuldrene — utilbøjelig til at give Svar.

van Mieth følte imidlertid snarest denne Modstand som Stimulans. Han stillede sig ikke bevidst noget langt Perspektiv med dette Arbejde, søgte foreløbig at føre Undersøgelsen frem over Kendsgerninger, Maal for Maal. Denne rent logiske Manøvreren over Hypotheser og Slutninger rev ham udelt med, gjorde hans Sind skærpet, afklaret, befriet for en Mængde moraliserende og svækkende Modgrunde. Der var opstillet et Problem til Løsning, men denne Løsnings mulige Konsekvenser maatte iøvrigt ikke forstyrre ham. En Linie maatte tænkes ført fra dette Skudsaar over to foreløbig ukendte Punkter: et Vaaben, dernæst et Drabs-Motiv. Og Linien, Forbindelsen vilde derved være sluttet mellem den dræbte Mand og den dræbende Mand fra Maal til Motiv.

Han begyndte en Afhøring af Orkestrets Medlemmer, som han fandt i Foyeren. De stod i en Klynge helt ude i den hvide og gyldne Sals Apsis, i de altfor vidtposende Kjoler, med ledige Hænder, blege og medtagne som en Skare halvklasses og forvaagede Balgæster: mørke, langhaarede og fremmedartede Typer. En enkelt af dem, en svær og bleg Valdhonist med hængende, fede og svampede Kinder, talte en Smule Fransk og lod sig nogenlunde villigt anvende som Tolk. De andres Øjne hang spejdende ved hans Mund, naar han talte, mistænksomt, parat til at afbryde med Protester; de gestikulerede, de bløde, russiske Konsonanter flød oljeagtigt fra deres Læber, der var fede og yppige efter Omgang med Oboens eller Cornettens Mundstykke: „Vi saa ingenting! Ingen Ting. Ikke før vi hørte ham falde, Larmen, da han faldt. Til venstre faldt han — ned blandt Strygerne —

knuste en Instrumentkasse — en Cello — vi saa ikke op paa Scenen, vi saa i vore Hefter. Vi ved ikke mere. Ikke en Smule mere, Monsieur!"

De trykkede sig sammen, flokkede sig og lukkede om sig. Deres hvide Ansigter kiggede frem fra de dunkle Hætter af Polkahaaret, tæt sammen, — alle samme Vej — skævede de hen efter denne Herre, der vilde have noget at vide. Vel, de var fremmede her, komne igaar, rejste maaske imorgen — helst imorgen! Hvad angik dette Sted, dets Myndigheder og Love vel dem? De begyndte indbyrdes at hviske, kaste ganske lidt med Nakken, uden at deres Blikke forlod denne Politimand, der nok meget gerne vilde have noget at vide. Blege endnu af den overstaaede Frygt, matte i Knæene efter Choc'et og raadvilde med Hensyn til den herefter ganske uklare Fremtid søgte de foreløbig Styrke i tæt og væbnet Sammenhold.

van Mieth gik tværs over Scenen ledsaget af Tenas, hvis Miner ikke helt skjulte lidt Skadefryd. Idet de vilde passere ud gennem Baggrunden, hvor Scenen var gennembrudt af Dekorationens fem Søjleportaler, saa' van Mieth en høj Mand komme fra Korridoren bag Kulisserne, standse ved Indgangen til Scenen og famle med højre Haand op bag Sætstykkets Tremmeværk.

van Mieth traadte hurtig hen imod ham, afbrød ham: „Hvad gør De her?"

Den anden pegede op bag Sætstykket, hvor paa en Krog hang en stor sort og zobelbræmmet Pels. Han stod og smilede langsomt, høfligt og forklarende: Han havde villet hente denne Pels, den var hans, han plejede at tage den paa, naar han fra sit Værelse gik til og fra Scenen — af Forsigtighed, under Hensyn til de kolde og trækfyldte Theaterkorridorer. „Stemmen" — han pegede paa sin stærke, athletiske Hals, — smilede igen — „er som bekendt et yderst modtageligt Instrument."

van Mieth havde nu set, at det var Sadi, den store Baryton, endnu klædt i Muschikbrudgommens snorebesatte Kaftan og Pelshue, og med posende, brune Bukser nedstoppede i de broderede Vandstøvler. Hans store, regelmæssige og rolige Ansigt var endnu blankt og rødmende efter Sminken, over Panden laa en hvid Strime af Parykkens Rem. Han talte tysk, men med tydelig fransk Betoning.

van Mieth sagde: „De maa foreløbig ingen Ting fjerne her fra Scenen. Jeg vil bede Dem gaa op paa Deres Værelse og vente i Ro indtil videre. Senere vil jeg sende Bud efter dem."

Sadi stod og saa paa ham med Hænderne fladt nedstukne i sit gule Bælte, lidt tvivlraadig. Hans Blik gled bedømmende ud over Scenen. Han skilte Læberne en Gang som for at spørge, men lukkede dem derefter fast, bøjede sig let til Hilsen og gik hurtigt op gennem Korridoren.

„Hr. Sadis Engagement er nok af temmelig ny Dato?" spurgte van Mieth nu Tenas, der med Hænderne spændt om Ryggen og det fugleagtige Bryst højt fremskudt, stod apathisk midt ude paa Scenen stirrende op i Snoreloftets Mørke. Tenas svarede, idet han rettede sig, pludselig interesseret og talende:

„Hr. Sadi blev engageret for fire Maaneder siden samtidig med Sopranen Frøken Chervais, som paa Plakaten efter Stroganoffs Bestemmelse kun opføres med sit Scenenavn fra Bojaren: Viola Colonna. Stroganoff skal have opdaget dem begge to ved en mindre Operascene i Brüssel og engagerede dem straks. Hr. Sadi er Belgier, hvad De formodentlig ogsaa kan høre paa hans Dialekt. Som De maaske har bemærket, er han i Virkeligheden bleven Operaens førende Kraft, hvad forøvrigt efter min — og for Resten ogsaa Stroganoffs — Mening har forrykket Ligevægten ud af Operaens Motiv, idet Hovedvægten bør hvile paa „Bojaren"s Part, — hvor Stroganoff netop har søgt sit musikalske og vel ogsaa sit moralske Støttepunkt som Udtryk for det sejrende Princip: en Teori om Herremenneskets Overmagt over Trælleslægten. Publikums Opmærksomhed bør ikke balanceres over paa den Birolle, der efter Stykkes Idé overvindes. Det var absolut et Fejlgreb at give dette underordnede Parti til en Sangkraft saa betydelig som Sadi. Men Stroganoff havde nu sine Luner. Saaledes var han heller ikke til at drive fra den uheldige Idé at lade Bojaren synges af Hr. Paschkin, som langtfra kan gennemføre sit Parti med den overvejende Herskerkraft, det udkræver. Imidlertid var Paschkin altid Favorit. — Men nu skal jeg forestille Koret for Dem. Det er uddannet af mig og forstaar kun mig. Det vil interessere Dem at se dem, — rent slaviske, mest lillerussiske Typer."

En ejendommelig Hede betonede Tenas' Stemme, en nervøs Ivrighed var kommen over ham. Han saa næsten med Sympathi, alligevel endnu lidt forbeholdent paa van Mieth, — havde endnu øjensynlig ikke helt glemt, at denne Mands Interesse for Operaen var politimæssig og ikke kunstnerisk.

Han ledsagede van Mieth gennem lange Passager, idelig besværede ved opstablede Rekvisitter og Kufferter, alt dette ambulante Selskabs Rejsegods. Garderobe og Vaaben hang ordnet langs Væggene paa numerede Knager. Et nøjagtigt og let bevægeligt System prægede hele dette Maskineri. Tenas paaviste disse Ting ikke uden Selvfølelse. Alt var i Orden her!

Han stødte Døren op til et stort hvidkalket Rum — umaadelige nøgne Vægge som en tredjeklasses Ventesal — med mange Bænke og blot tre—fire smaa og lave Skabsspejle. Henved halvthundrede unge Piger sad paa disse Bænke, endnu i Korets brogede Muschikkostumer: de gule Hovedtørklæder, de tunge røde Støvler, de tottede Faarepelse ophægtede for den altfor løst hængende Særk. Deres daglige Spadseredragter af billigt uldent Stof, deres Korsetter og stivede Skørter laa byldtet op paa Bænken omkring deres Hofter. De sad og pippede ganske stille sammen, to og to eller klikevis, underlig søvnigt og i halvt Apathi. Men da Tenas kom ind, sprang deres hurtige Øjne til Siden, Zechinerne ringlede af deres Haars Bevægelse. idet de drejede deres Ansigter, vejrende af de skælvende Næsebor. Et Par sprang op, knikssede hastigt og satte sig paany, smilende aandsfraværende med deres smaa hvide Musetænder. En fed Krambodskælder-Lugt af billige Parfumer og Sæbe stod tykt i Luften.

Tenas gik omkring imellem dem, en efter en, saa dem med Alvor ind i Øjnene og spurgte dem ud i den langsomme og gutturale lillerussiske Dialekt. Hver Gang saa' han tilbage paa van Mieth og rystede paa Hovedet: Intet! Har intet set! Scenen var jo mørk, bælgmørk. De stod inde i Klyngen og kunde intet se! —

Der sad i en Krog en purung Pige, meget bleg, meget mager. Den kulsorte Haarmasse laa ned til hendes hvide tillukkede Øjenlaag, de mørke og smalle Læber var skilt for det tunge Aandedræt, der kom og gik, bevægende hele den spinkle Fuglekrop, der hvilede tilbage mod en Kammerats Skød og Skuldre. Og Veninden svøbte ømt og moderligt Pelsen henover hendes lille stakkels Bryst, der i Søvnen spændtes og sank under den groft broderede Særk, — en stor, hvid og kummerfuld Pige,

der holdt hendes Hoved mellem sine blege og fede Fingre, besat med billige Ringe.

Tenas var standset, spurgte ganske sagte, og den blonde Pige rystede paa Hovedet til Svar for dem begge.

„Marja Fedorowna sover," sagde Tenas til van Mieth. „Jeg har ofte set disse russiske Kvinder sove saaledes, — naar intet Arbejde fordres af dem. Ganske vegetativt: de synker tilbage i sig selv, i organisk Dvale, — disse fuldkommen passive Sjæle, — navnlig i de første Dage. Nu har Rejserne allerede gjort deres Nerver mere paapasselige."

van Mieth saa sig om. Underligt lyse og skarpe Pigeøjne vogtede paa ham rotteagtigt fra de halvmørke Kroge, — yderst vaagne og udspejdende Blikke. Der sad disse smaa forkomne og pjuskede Duer, der var lokkede bort fra deres Steppeland, — allerede lidt sodede af Jærnbanens Kulrøg og Artisthotellernes Smuds, næppe mere helt rene i Moral eller Røst eller Linned, med Trækkene allerede skærpede af de store Stæders flygtige og halvsultne Erotik, — allerede med meget vaagne Instinkter for Fare og Fortræd. Alene een af dem drømte endnu, opløst i en tung og usund Søvn — med de smaa blegede Hænder hvilende paa sine slappe Knæ — — dorske og monotone Drømme.

Han mønstrede dem, fandt her intet Arbejdsstof: — for ens af Type, — ingen Muligheder for at sondre, ingen Modstand som Udspring for en Mistanke.

Da de paany var kommen ud i Korridoren, spurgte han paany Tenas:

„Det vilde være af Interesse for mig at faa at vide, — om der mellem Stroganoff og nogen af disse skulde have bestaaet — nærmere Forbindelse."

Tenas trak Brynene sammen, hans Ansigt fik et sammenknebet og bittert Udtryk.

„Nogen af dem?" sagde han. „Sandsynligvis alle! Det var saa hans Vane."

van Mieth nikkede. Nu forstod han bedre Instruktøren Tenas, dette mathematiske Menneske, der langt fra var uden Hjertelighed i sin Systematik. Der var utvivlsomt et absolut Tillidsforhold mellem ham og denne vildsomme Trup af Pigebørn, for hvem han var paa een Gang var Foged og Tolk og Formidler. Endnu i Døren vendte han sig imod dem, og hans tørre Ansigt formede sig til et Smil, — beroligende og venligt. Han løftede venstre Haand: Det var overstaaet nu! — og nikkede til Farvel.

„Jeg ønsker nu," sagde van Mieth, „systematisk at afhøre de enkelte Operister. Jeg vil bede Dem vise mig Vej til Hr. Paschkins Værelse."

En lang, tynd Mand sprang dem i Møde, da Døren, der bar Paschkins Visitkort, indefra blev aabnet. „Ja, jeg er Paschkin," sagde han. „Jeg ventede Deres Besøg. Tag Plads." — Han fo'r nervøst rundt i Værelset og ryddede den store Divan for Garderobe: Bojarens Brokades Kaftan og Pels, et sammenkrøllet, blegrødt Trikot af Silke, Børster og Kamme af sølvindlagt Skildpadde.

„Her — sæt Dem, sæt Dem!"

Han var endnu i den store Akts Atlaskesdragt med Kniplingsskjortens Ærmer posende ud over Knoerne, men Fødderne stak i et Par moderne engelske Tøfler. Bojarens Paryk hang paa en Knage over det kostbare Toiletspejl — en drivende blodrød Manke af Blaar. Og Tenoren viste et lille, ægformet ganske glat og pillent Ansigt med malede sorte Øjenbuer og smægtende, rødt ophovnede Øjne. Ned over den hvide Sminke var lange, bølgede Render efter Taarer: og nu fo'r han — efter et ængstet Blik i Spejlet — med Pudderkvasten hen over sit Ansigt, hyllende sig i en duftende Sky af det hvide Mel. En lille, lav Klynken kom ud fra hans Strube, og han klemte de langneglede, stilkede Fingre nervøst ind under det gurglende Adamsæble. Men derefter sank han sammen paa Divanen, dukket og slap, med Hænderne sammenfoldede helt ned mellem sine Ankler, Hovedet bedrøvet virrende:

„De er kommen for at forhøre mig, De kan spørge mig, jeg vil fortælle hvad jeg ved — alt, alt!"

Og paa van Mieths Opfordring begyndte han at berette, — afbrudt af Pavser, hvor han rejste sig og rakte Hænderne dramatisk ud for sig, trædende forvirret omkring mellem Garderoben, der drev paa Gulvet, forviklende sine Fødder i Bojarens Trikot, — klynkende, ideligt famlende efter Pudderkvasten — at fortælle om denne Aftens frygtelige Øjeblikke, da han midt i den store Scene, netop foran sin store Triumf-Arie, i et Øjeblik af største Oplagthed og Kondition, blev afbrudt af dette Fald, — Larmen af noget kolossalt, gigantisk, der væltede omkuld. — „Aa, Musiken i mit Hjerte stod stille i dette Nu, Tonen forlod mig, som gik Sjælen af min Krop...

Jeg saa' ham ikke falde. Men jeg saa' pludselig det gabende Hul efter ham — den sorte Pøl af Tomhed i Rummet, — Pladsen efter Mesteren, — aa, det blev som et Øde af Mulm og Nat, der aad sig frem, formørkende Verden for mig....

De ved ikke, nej, De ved ikke, Monsieur, hvad han betød for mig, for mit Liv, for min Kunst, min kære og høje Mester! Naar jeg saa' ham dér paa sin Plads ved Dirigentpulten, stor og fyrstelig, da var det, som om hans Musik forbandt os i et sælsomt Forbund mellem orkestrale og vokale Toner, — en Strøm imellem os af Klang og Harmonier, det var, som var Mesteren selv tilstede i mig, inkarneret i mig, levende blevet til i Bojarens Forklædning!

Jeg ved intet mere, — ikke andet mere, end at jeg fandt mig selv staaende ude i Foyeren fortumlet, spørgende de mange, der løb forbi mig, hvad der var sket — men ingen vidste Besked. Saa gik jeg her op. Og først for lidt siden fik jeg at vide — aa! — — denne frygtelige Ulykke.....!"

„Af hvem fik De det at vide, Hr. Paschkin?"

„Af Sadi. — Han var her inde et Øjeblik, han havde været nede paa Scenen.... sagde, at Politiet var kommen til Stede...."

„Kan ikke De, Hr. Paschkin, give nogen som helst Oplysning, der kunde tjene til Vejledning for os?"

„Nej! Ingen! Jeg ved ikke en Smule mere."

„Ved De, Hr. Paschkin, — skulde De tilfældigvis vide, om nogen af Theatrets Personale plejer at gaa bevæbnede — for Eksempel med Revolver."

Paschkin fo'r i Vejret, saa' skarpt og forskende paa van Mieth. „Revolver? Nej —" Han rejste sig hurtigt — gik hen og følte, om Døren var laaset, kom tilbage, satte sig og saa van Mieth lige i Øjnene. „Sagde jeg Nej? Men jeg mener Jo. Jeg har i Dag set...." Han standsede. —

„Det er Deres Pligt at give denne Oplysning," sagde van Mieth.

„Jeg ved det. Jeg ved det meget vel. Og da der ikke — absolut givet ikke — ligger noget bagved, gør jeg ingen Fortræd ved at fortælle det. Altsaa, ser De:

Jeg opholdt mig i Dag ved Middagstid nede i den store Theaterkafé her under Bygningen, da

jeg overværede et temmeligt bevæget og beklageligt Optrin."

„Stop lidt. Var andre til Stede af Personalet end De?"

„Ja, omtrent alle. Endogsaa alle Koristinderne var Vidne til det, der gik for sig, idet nemlig de sad bagude i Salen og drak The. Det, der sker, er saa, at Sadi kommer farende ind. I Overtøj, i Pels og Pelshue. Henne ved Vinduet sidder Frøken Chervais, vor Sopran, og overfor hende har faa Minutter forud Kapelmester Stroganoff taget Plads, bøjende sig henover Bordet, meget smilende, elskværdig som altid; — jeg tror, at han lagde sin højre Haand over hendes Hænder, — — ja, nu husker jeg: hun bar Handsker, og hendes Hænder laa foldede paa Bordet. Hun rørte sig ikke, men sad og saa' paa ham paa denne samme tilslørede Maade — aa! jeg kender det — saaledes som alle Kvinder nu en Gang saa' paa Stroganoff — Berusning, Taage — hvad ved jeg.

Men i det Øjeblik er det, at Sadi kommer til, ophidset, hvid af Raseri, standser — staar stiv, lænet op mod Bordet med Ryggen mod mig, midt imellem de to. Stroganoff bliver ved at smile. Han sidder og leger med et Tændstiketui — rejser sig ikke, men ser spørgende op paa Sadi, visende sine store, muntert smilende Tænder. Replikkerne kan jeg ikke høre.

Men da hører jeg Sadi raabe, ser ham gribe i Lommen paa Pelsfrakken, og i næste Øjeblik svinger han en lille, blank Revolver op i Luften, træder tilbage og strækker Armen ud. — —

Han skød naturligvis ikke, og det var vel ogsaa Spøg, men siden De spørger mig, maa jeg fortælle Dem hele Sagen. Der blev lidt Støj i Lokalet. Et Par af Koristinderne skreg op, og jeg saa' Stroganoff blive lidt bleg, uden at Smilet dog helt svandt bort. Frøken Chervais sad med Tindingen lænet mod Vinduets Pilastre, stadig uden at røre sig, — med fuldkommen tillukkede Træk. Saa stak imidlertid Sadi Vaabnet tilbage ned i Lommen, nervøst — saaledes —: en, to — lidt ærgerlig og flov, trak paa Skuldrene og slentrede bort. Men Frøken Chervais rejste sig hurtig, gik efter ham og tog hans Arm, hvorefter de sammen gik bort.

Stroganoff ringede derefter paa en Kellner og forlangte i en meget opbragt Tone The.

Det er, hvad jeg ved, og hele Sandheden og intet uden Sandheden."

Paschkin saa opmærksomt paa van Mieth, der imidlertid havde rejst sig. „Jeg haaber ikke, min Beretning vil faa Konsekvenser for Hr. Sadi. Det var utvivlsomt kun en daarlig Spøg af Hr. Sadi. Han er en meget ubehersket Natur, men sikkert i Bunden vist ikke egentlig voldsom eller farlig. For meget Krop, ser De, for lidt virkelig Kunstner, paa ingen Maade nogen befriet artistisk Personlighed." Paschkin havde sat sig foran Spejlet, vendte sig nu til Farvel med Trækullet i Haanden: over venstre Øje stod en nedadgaaende bedrøvet Tuschstreg. Hans Læber trak sig ned, han sminkede Ansigtet til Sorg.

van Mieth løb hurtig ud paa Gangen, drejede hen mod Vindeltrappen, der førte ned til Scenen, og der saa' han gennem Trappens Jerngitre en Person staa nær ved Baggrundens Sætstykker, — en slank Figur — en Kvinde, hyllet i en løs Hættekaabe af violet Fløjl. Han kom i fire, fem lydløse Trin ned ved Siden af hende, i det Øjeblik, hun trak sin Haand op af Lommen paa Sadi's Spadserepels, der hang paa Sætstykkets Tremmeværk.

Hans Fingre lagde sig let hen over hendes Haandled, og uden nogen som helst Modstand fratog han hende en lille blank, sølvindlagt Revolver med en Kolbe af Skildpadde.

„Frøken Chervais," sagde han og tilføjede: „De kom mig altsaa i Forkøbet."

Hun havde vendt sig om imod ham. Uden at vise Overraskelse saa' hun paa ham med forskende meget rolige Øjne.

Og han følte sig straks meget usikker, tillige noget skamfuld over at have berørt den saare kølige og eftergivende Hud af hendes Arm, der viste hurtigt rødmende Striber af hans Fingres Strejf.

Han følte med Et Scenen sælsomt beherskende om sig: Snoreloftet deroppe med sin Rigning af Tove og Trisser, af Stænger og hængende Broer, Kulissernes malede Lærredsflader, det svimlende, nedadskraanende Bræddegulv. Og dér — hans Medagerende: Viola Colonna, Sopranen! Han saa Fløjelskaaben skilt for hendes sølvhvide Slørdragt, de slanke Lemmers rolige og kølige Kraft, den spændte og spinkle Holdning af Halsen og de nøgne Skuldre, Bustens alvorlige og ganske ubevægede Sødme — dette Legeme, der stod stemt, — oprakt som en hvid og tavs Harpe — Marmor kranset af Violer. Stenkulden af hendes Ansigt og den sælsomt berusende Parfume af hendes pudrede næsten helt hvide Haar og især Øjnenes dunkle og violette Lue angreb ham med Uro og Lidelse. Følelse af Drama og Uvirkelighed, — at Tæppet om lidt vilde gaa op — og dér stod han lidet parat, i daglig Dragt, tonløs, stemmeløs, ustemt.....

„Frøken Chervais," sagde han omsider. „Jeg kom herned for at hente denne Revolver og ser, at De kom herned før mig i samme Øjemed. Ved De altsaa, hvem Vaabnet tilhører?"

Hun nikkede rolig. „Ja," sagde hun. „Revolveren er min. Af den Grund kom jeg her — for at tage den til mig."

„Ja saa!" Han betragtede Pistolen. Det var et lille kostbart Vaaben. Skildpaddekolben bar, indlagt i Sølv, et Monogram: et C sammenslynget med et V over en Søjle omvundet med syv Kranse af Violer. Og paa Laasens Bøjle en Dato — selve denne Dag i Januar: 23.

„Siden det er i Dag, De har erhvervet dette Vaaben, er De vel i Stand til nærmere at forklare mig, hvorledes det er sket?"

Hun trak de slanke Skuldre i Vejret, aabnede Hænderne, Øjnene lukkede sig halvt, hun sagde ligegyldigt:

„Ja, hvorfor ikke. Dette Vaaben var en Gave til mig — fra en god Ven — en Erindring, om De vil."

„Fra Hr. Sadi."

„Ja." Hun vendte sig lidt om mod ham, underlig smeltende i Stemmen, denne fulde og hede Røst, der syntes fortættet, dybere stemt under Ængstelsens Pres. Hendes Ansigt var endnu roligt, men vigende, voksagtigt blegt.

„Ja, af Sadi." Øjnene sank helt til, hun aandede anstrængt. „Som en Gave — til Erindring og til Forsvar."

„Men han beholdt den imidlertid, siden den nu befinder sig her i hans Pelsfrakkes Lomme?"

Nu talte hun hurtigt, kortaandet. Hendes Øjne hang angst og spejdende ved hans. „Ja, han havde lovet at bære den for mig indtil senere. For to Dage siden, da vi kom hertil, bestilte han dette Vaaben til mig hos en Juveler. De ser mit Monogram paa Kolben. Vi gik imorges sammen ud for at hente denne Revolver hjem. Jeg bad ham bære den for mig, og han tog den i sin Pelslomme."

„Og nu kom De herned for at tage den til Dem. Jasaa. Netop nu! Dertil skulde De ikke have nogen særlig Grund?"

Hun saa' paa ham uden at svare, med sam-

menbidte Tænder, valgte endelig at trække paa Skuldrene som et Slags Svar.

van Mieth sagde da: „Frøken Chervais: Jeg vil nu bede Dem tillade mig at ledsage Dem til Deres Værelse. Senere vil jeg maaske blive nødt til at forstyrre Dem med endnu et Par Spørgsmaal."

Hun vendte sig: „Ledsage mig behøver De ikke, og svare Dem paa mere, end jeg allerede har besvaret, kan jeg heller ikke siden. Men Vaabnet er mit, ingen andre har Kendskab til det undtagen jeg, ingen har set det, undtagen jeg, og selv Sadi har utvivlsomt glemt, at han bar det i sin Pels — ellers havde han selvfølgelig lagt saa farlig en Ting fra sig i sit Værelse eller sendt den til mit Værelse som vor udtrykkelige Aftale var. Mere kan jeg ikke sige Dem, og mere vil ingen anden være i Stand til at sige Dem."

van Mieth saa' efter hendes Skikkelse, der som en Bræmme af Hvidt og Violet blev borte i Korridorens Tusmørke. I det Øjeblik kom Doktor Charbin tværs over Scenen hen imod ham. van Mieth rakte ham Revolveren.

„Her skal De se," sagde han. „men vær forsigtig, der er endnu fem ladte Patroner i Magasinet."

Retslægen aabnede Bundstykket. „Ja," sagde han. „Fem ladte Patroner og et afskudt Patronhylster. Kalibret er 6 Millimeter. Der er sagtens ingen Tvivl." Han betragtede derefter med Eftertanke Pelsen, som van Mieth viste ham.

„Saa meget er altsaa nu fastslaaet," sagde van Mieth, „at her har vi det ene af de to søgte Punkter: Vaabnet, der er benyttet, og tillige, at det er taget fra denne Pelslomme, af en, der har — i alt Fald vidst — at det befandt sig der, — som saa og efter Gerningen, medens alt her var Tummel og Forvirring, paany har henlagt det afskudte Vaaben paa sin Plads. Dette ser allerede slemt ud for Pelsens Ejermand. Men det er altsammen kun eet Punkt, — og det vi nu maa søge som Punkt 2 for at fastlægge Linjen, er efter god logisk Regel et Motiv."

Lægen trak paa Skuldrene og lo godmodigt: „Sædvanlig juridisk Systematik! De gaar altid ud fra logiske Regler og forudsætter til ethvert Lovbrud et psykologisk bevidst og ordnet Motiv. Mangler tilfældigvis det, staar de juridiske Herrer til Halsen i Forvirring, og Mysteriet forbliver uløst!"

„Imidlertid behøver jeg nu et Vidne," sagde van Mieth. „Vil De gaa med mig op til Barytonen Hr. Sadi, som sagtens er interneret paa sit Værelse. Jeg tænker, det er bedst, vi bringer ham hans Pels."

van Mieth gik forrest, og idet han bad Lægen, der havde paataget sig at forvare Pelsfrakken, holde sig lidt tilbage, bankede han paa Døren til Sadi's Værelse, som afsluttede den lange Korridor.

Sadi aabnede hurtig indefra Døren paa Klem, hans Ansigt viste sig spejdende, saa gik han hastigt et Par Skridt tilbage og lod van Mieth træde ind. Sadi var meget synlig forandret, siden van Mieth en Time forinden havde mødt ham inde bag Kulissen. Hans Træk var ude af Ro, anstrængte, Blikket ligesom ladet med hemmelig Frygt, Huden plettet af røde nervøse Mærker. Han stod og gyngede i Knæene med Hænderne hængende løst ned over det aabnede Laag af en stor brun Koffert, som han var i Færd med at pakke.

„Jeg ser, Hr. Sadi, at De gør Dem rejseklar." van Mieth gav et Tegn til Lægen, at han skulde komme ind. „Jeg havde tænkt mig den Mulighed og bringer Dem derfor Deres Pels."

Sadi forsøgte et Smil, hans Øjne stirrede opskræmte paa den mørke Masse, der laa over Charbin's Arme. Hastig gik han frem, hans Hænder greb hurtig Pelsfrakken, krængede den omkring, famlede i Lommen. Med en kort tør Strubelyd traadte han tilbage, førte Haanden hen over Panden og stod tavs i nogle Sekunder.

„De ser," sagde han, „hvor ubehersket jeg bærer mig ad. Og jeg kan nu forstaa, at De ogsaa er paa det Rene med min Grund dertil. De har altsaa Revolveren med Dem her. Lad mig se den. Jeg beder Dem lade mig se den. Siden jeg for en halv Time siden kom i Tanke om, at den hele Aftenen har ligget dér i min Lomme, har jeg ikke haft et roligt Øjeblik."

van Mieth lagde da Revolveren foran ham. „Hvornaar satte De Patronerne i Magasinet?" spurgte han.

Sadi tænkte sig om, var nu roligere, men Stemmen var svækket, han holdt Haanden trykket mod sin Hals: „Imorges — straks efter at jeg kom hjem. Ja. Jeg vilde prøve Kaliberet og satte seks Patroner i Magasinet. — Og siden — det er utilgiveligt, det ved jeg — har jeg glemt — — — —."

„De har siden ikke haft Revolveren fremme, Hr. Sadi?"

Sadi saa' paa ham, overvejende i nogle Minutter. Han nikkede omsider: „Jo. Ved Middagstid. Nede i Theaterkafeen. Mange saa' det. Jeg gaar ud fra, at De af andre har hørt om, hvad der gik for sig. Jeg kan nu vel forstaa, hvilke Slutninger De havde tænkt Dem at drage deraf: — de Slutninger ligger jo heller ikke fjernt. Vel! Jeg kan kun hævde, at den Episode har ingen — ingensomhelst Forbindelse med det, der er sket i Aften. Jeg var ophidset i Formiddags, og jeg havde maaske god Grund dertil. Men jeg tænker, at jeg havde Lejlighed nok til at udøse mig den Gang i Handling, om jeg for Alvor havde villet handle."

„Sig mig nu, Hr. Sadi: er denne Revolver altsaa købt af Dem? — Godt! — Idag? — Vel! — Og den tilhører Dem?"

„Ja —!"

„Dette Monogram af Søjlen af Sølv med de syv Kranse af Violer betyder dog vel næppe Deres Navnetræk?"

Sadi's Øjne kneb sig sammen, han sad og tænkte, forpint og anstrængt. „Nu," sagde han, „Vaabnet var tænkt som en Gave."

„Nuja, Hr. Sadi. Dèt ved jeg altsaa. Og nu maa De sige mig, i hvilket Øjemed De giver Frøken Chervais saadanne Gaver."

„Den kom hende jo overhovedet ikke i Hænde," sagde Sadi meget hurtig. „Hvad Meningen med Gaven var, er altsaa ligegyldigt."

„Ikke helt, — siden den vitterligt er bleven benyttet — (efter sin Bestemmelse eller ikke) — af én, der i al Fald har v i d s t, at De bar den i Deres Lomme —"

„Det vidste mange — alle — — Ja, alle de i alt Fald, der i Formiddags saa' mig tage den frem — nede i Theaterkafeen."

„Det indrømmer jeg. Men Sandsynligheden taler dog for, at netop d e n har brugt den, der havde et klart Motiv dertil — og maaske netop det samme Motiv, som bevirkede, at denne Revolver blev købt — netop idag. De maa indrømme mig, at blandt de Personer, der vidste om denne Revolvers Eksistens — af dem var fortrinsvis interesserede i dens Anvendelse — først og fremmest De, Hr. Sadi — og dernæst — —."

Sadi havde rejst sig, gik hurtig frem og tilbage over Gulvet, standsede nu og saa' med pludselig erhvervet Ro og Beslutsomhed paa van Mieth.

„Godt," sagde han, „jeg vil give Dem min Forklaring. Og jeg skal begynde med at indrømme, at Vaabnet idag blev købt af mig — for at anvendes imod Kapelmester Stroganoff. Det er forøvrigt rigtigt, at denne Revolver var bestemt som en Gave til Frøken Chervais, men jeg gentager, at den ikke er kommen hende i Hænde. —

Jeg haaber, De vil kunne forstaa mig, naar jeg nu fortæller Dem, i hvilken Anledning, og med hvilken Adkomst jeg giver Frøken Chervais saadanne Gaver.

Inden jeg — for fire Maaneder siden — blev engageret til Stroganoffs Opera, var jeg knyttet til et ikke særlig fremragende eller velstillet Operaselskab, der navnlig opfører klassisk Musik i Frankrig og Belgien. For omtrent et Aar siden blev Frøken Viola Chervais engageret af dette Selskabs Direktion. Hun kom da lige fra Konservatoriet i Paris, hvor hun siden sit attende Aar i tre Aar havde faaet en god om end ikke fuldført Uddannelse. Men hendes Pengemidler var opbrugt, og hun maatte søge Engagement. Vor Ledelse var miserabel, absolut ukyndig, hende benyttede de saa godt som ikke, og det var rent tilfældigt, at jeg blev opmærksom paa hendes sjældne Evner, hendes store sceniske Talent, hendes sjælfulde Skønhed, hendes vidunderlige Stemme. Jeg tilbød at fortsætte hendes Uddannelse, og vi blev snart gode Bekendte. Og da et varmere Tillidsforhold efterhaanden var opstaaet, blev vi forlovede og derefter under vort Ophold i Brüssel viede. Allerede en Maaned senere fallerede imidlertid vort Selskab, ophørte, og vi stod uden Eksistens.

Det hændte da, at vi i Oktober paa et Theater-Bureau i Brüssel blev forestillede for Stanislaus Stroganoff.

Nu ved De næppe fuld Besked om dette Menneskes Karakter. Vel. Vort første Møde med ham var yderst flygtigt, rent forretningsmæssigt. Han hørte min Hustru synge — et Wagnersk Motiv — hørte til tilbagelænet, med sammenknebne Øjne. og gik efter et meget pludseligt Farvel uden at gøre nogensomhelst Bemærkning om sin Dom.

Men samme Aften opsøgte han mig.

‚Jeg ønsker at gøre Deres Hustru Tilbud,' sagde han, ‚om Engagement til „Bojaren". Vor første Sopran har af de taabelige Grunde, som fra Bladene naturligvis ikke vil være Dem ubekendt, brudt sin Kontrakt. Jeg er indtaget af Deres Hustrus Stemme og af hendes personlige sjældne og karakterfulde Charme. Jeg kan bruge hende. Eller rettere sagt: jeg kan herefter ikke undvære hende.'

Vi havde nu imidlertid besluttet ikke at søge særskilt Engagement, og da jeg udtalte dette, slog Stroganoff sin store Haand ned paa min Skulder, lo stormende og elskværdigt og erklærede, at han selvfølgelig havde forudsat, at jeg overtog en af de førende Pladser ved hans Selskab.

Kun én Ting forlangte han, at vi paa Plakaten ikke maatte optræde som Samhørende.

Han lo bestandig og gned sig i Hænderne. Han sænkede sit store smukke Ansigt ganske nær ned ved mit og blinkede til mig. Jeg var allerede da lidt usikker overfor hans altfor besnærende Elskværdighed. Hans Musik kendte jeg dengang ikke endnu.

‚De kender jo,' sagde han, ‚kære Hr. Sadi, nok vore Dages Publikum. Publikum er et underligt graadigt og altædende Dyr, men med visse sære Fordomme. Man forlanger et Navn, førend man forlanger et Talent, og dernæst forlanger man dette Navn absolut isoleret. Man taaler ikke at se den opstigende Stjerne omkredset af en vogtende Drabant. I Deres Hustru har jeg nu set et Emne til en enestaaende, en herlig scenisk og musikalsk Succes. Jeg har Midler til at føje Magten af en effektfuld og opsigtsvækkende Start til de sanglige og legemlige Fortrin, der alene ville gøre hende til Kunstnerinde og maaske ogsaa til Publikums Favorit. Men jeg vil kunne gøre hende til endnu mere end Favorit, — til en virkelig Stjerne — et Navn straalende over alle Verdensdele, lysende over begge Himlens Halvkugler! Men dertil er Deres Navn ikke nødvendig og endogsaa hindrende — (og det Navns Berømmelse vil De utvivlsomt selv kunne varetage). Jeg har i Sinde at lade hende opgaa over Universet som Viola Colonna, det fyrstelige og berømte Stjernenavn fra min „Bojar"; — ved andet Navn skal hun ikke fremstaa — (Ja — De har naturligvis forlængst lært min „Bojar" at kende) — Viola Colonna, Pigen af Marmor og Violer! Ved De, det er mig næsten, som var det hende, jeg drømte om, da jeg Aar tilbage, — ak! da jeg endnu var ung og havde Mod til baade at leve og drømme, — drømte om, da jeg digtede Librettoen og komponerede Musikken til min „Bojar", — for at hun endeligt og gyldigt skulde fuldkommengøre min Musik for mig og for min Musiks Elskere. — —

Stroganoff var i disse første Uger altid hensynsfuld, hans Optræden var rolig og tilbageholdende — i alt Fald overfor os. Men jeg forstod meget snart, at han paa Theatret herskede enevældigt og despotisk: Dirigent og Ejer og Impresario forenet i een Person. De underordnede Funktionærer var hans Livegne, han brutaliserede og hundsede dem til enhver Tid, — og af Operaens Kunstnere forlangte han, at de skulde være hans Instrumenter, existerende alene for hans Musik, tjenlige alene for hans Idé og Kraft. Jeg husker hans Raseri, da Zemihoff havde optraadt ved en Privatkoncert. Han og jeg dublerede den Gang Barytonens Parti. Men fra det Øjeblik udelukkede Stroganoff ham fra Scenen, fratog ham hans Hefte og overdrog mig alene Udførelsen af Muschikbrudgommens Parti. Han har siden ikke set til Zemihoff, ikke talt til ham — han var Luft for ham — ikke existerede. Saaledes behandlede han stedse dem, der blev ham imod eller endog ligegyldige. Især de Kvinder, der blev ham overflødige.

Hans Begær efter nye Kvinder kendte ingen Hensyn eller Begrænsning. Underlig umættelig — lidet vragende greb han efter alle, der naaede inden for hans Omraade. Det var endog, som hver ny,' der kom og gik bort efter at have overgivet sig helt for de faa og flygtige Øjeblikke, han brød sig om, efterlod hos ham et Gab af ustillede Drifter, en Lidelse og et Savn, der gravede Kummer og Vrede ind i hans Træk; han ældedes synligt i de fire Maaneder, jeg har kendt ham, blev bitrere, voldsommere, tillige underligt mærket af et Udtryk, der baade lignede Hæslighed og Sorg. Altid kom nye Kvinder til vort Selskab, Koristinder, Figurantinder. En eller anden russisk Agent forsynede ham. Og alle — en efter en — maatte de passere hans Bureau, paa Theater eller Hotel, hvor han nu havde valgt, gaa gennem hans Hænder, inden han lod dem opgaa og forsvinde i Korets mangestemmede Enhed.

Jeg husker en, der blev ved at komme og vente paa ham nede i Korridoren hver Dag, naar han kom til Theatret, krybende efter ham som en lille Hund — uden at han saa' hende eller blot mærkede, at hun var der. Jeg huskede, at jeg havde set hende en Gang længe for — med graadfyldte og tindrende Øjne bleg og hemmelighedsfuld komme ud fra hans Dør en

Morgen efter en Prove. Og jeg saa' hende nu siden ved disse Prover — med den sorte Hætte af Haaret omsluttende det aldeles hvide Ansigt, med underlig druknede Øjne, langsom og apatisk staa mellem de øvrige Korister — altid seende efter ham, altid fortryllet, forstenet af hans Blik, der aldrig mere søgte hende. Endnu igaar saa' jeg hende derude i Vestibulen, ventende paa, at han skulde komme, aabnende Glasdørene ydmygt og stille, naar han kom. Han mærkede hende slet ikke, gik forbi, nynnende et af sine Motiver. Paa passerede Øjeblikke tænkte han sikkert aldrig, — var som en Sol, en voldsom og glemsom Lue, der et Secund belyser et Støvfnug og gaar videre. Aa, De vil have forstaaet ogsaa dette i hans Musik — mest i den Melodi, som Viola Colonna synger — netop sang i det Øjeblik, da — —! Deri var han selv udtrykt og forklaret, intim og levende, sikkert fuldt beregnende i sin sødmefulde og hidsende Effekt — men sikkert ingenlunde helt befriet eller helt lykkelig.

Jeg tror, det tildels var gennem denne Melodi, at han begyndte at faa Magt over min Hustrus Sind. Det var, som om han langsomt arbejdede sig ind i hendes Sanser gennem den modstandsbrydende Rytme og hidsende Melodi. Hun talte aldrig direkte til mig derom. Men jeg var den Gang begyndt at forstaa ham og at forudse hans Hensigter. Han søgte at hylle hende i en Kaabe af berusende Musik og heftig Stemning, — ogsaa hans Tale, naar han talte til hende, var melodisk, bøjelig og lad. Men snart blev han utaalmodig og ubehersket.

Han handlede tidt uovervejet, og det hændte tilmed i de senere Maaneder jævnligt, at han kom beruset paa Theatret. Ved en af disse Lejligheder søgte han at trænge ind i min Hustrus Værelse. Jeg kom til ved hendes Raab og fjernede ham uden større Modstand. Men fra det Øjeblik ulejligede han sig ikke mere med at holde Masken. Han begyndte at arbejde paa at fjerne mig fra Selskabet, — vovede imidlertid ikke helt at bryde med mig, før han var sikrere paa at naa sit Maal. At jeg opnaaede en vis Yndest i den Rolle, hvorpaa han i sin Opera lagde saa ringe Vægt, behagede ham heller ikke. Paschkin var nu en Gang Favorit. Jeg tror, han netop gennem denne svage, lidet mandige Personlighed følte sin egen Personlighed virkende direkte fra sin Dirigentplads — uden Modstand —, et Instrument, hvorigennem h a n s e l v sang sin „Bojar".

Jeg mærkede nu imidlertid, hvorledes min Hustru gik en nervøs Krise i Møde. Hendes Sind laa under for en stadig og jagende Angst, — det var, som om hun Aften efter Aften blev magtbundet fastere og fastere ved at staa dér paa Scenen, bevæget af denne heftige Paganini-Musik, fastholdt under hans Taktstoks brutale Kommando. Og Stroganoff gav meget nøje Agt paa denne Krises Forløb, benyttede sig af hvert Øjeblik, naar han tænkte hende svækket eller angrebet. Jeg turde næsten ikke mere forlade hende blot et Minut. Opsige vort Engagement kunde vi imidlertid ikke. Vi var kontraktlig bundne paa tre Aar.

Da var det for et Par Dage siden, at han paany, efter en stor og voldsom Aften, ventede paa hende ved hendes Dør, rød og beruset, og befalede hende at lukke ham ind. Ogsaa denne Gang kom jeg til i Tide, men da var det, at jeg besluttede at give Viola, min Hustru, et Vaaben, fordi jeg forudsaa, at hun inden længe vilde behøve det.

Imorges, da vi netop vendte hjem fra dette Indkøb, bad jeg min Hustru vente mig i Kafeen, jeg søgte efter Dagens Aviser. Og da er det, at jeg læser dette Interview af Stroganoff, som De sikkert idag ogsaa har læst. Jeg gennemskuede straks Hensigten i hans Plan: at antyde et Forhold til min Hustru — „Bojaren"s berømte Komponist og „Bojaren"s berømte Sopran! — Ikke alene et sjofelt Reklamefif, men noget endnu gemenere — et Forsøg paa at foregribe Fremtiden, paa at skabe visse Suggestioner og saaledes paa Forhaand svække Modstanden mod det endelige Angreb, han forberedte.

Da var det, at jeg kogende af Raseri lagde Patroner i Revolverens Magasin, og da jeg gennem Glasdørene saa' Stroganoff paa m i n Plads ved Bordet foran min Hustru, med sin Haand lagt over hendes Hænder, traadte jeg frem med Vaabnet løftet mod ham og forlangte, at han skulde gaa — øjeblikkelig! — inden det var for sent at gaa!

Mere har jeg ikke at forklare Dem. Stroganoff saa' jeg i Aften i Theatret — han undgik mig omhyggeligt. Jeg ved herefter ikke mere. Som jeg har sagt Dem, blev Vaabnet liggende i min Lomme, forsvandt ganske af mine Tanker, indtil faa Øjeblikke førend De kom herop. For den Ting er jeg villig til at tage Ansvaret."

van Mieth rejste sig. „Hr. Sadi," sagde han, „alene paa Grundlag af den Forklaring, De nu har afgivet, er jeg nødsaget til at sætte Dem under Bevogtning indtil videre."

Sadi bøjede Hovedet til Svar, og van Mieth gav derefter en Mand af Politiet Ordre til at forblive hos Sadi i hans Værelse.

Da de gik ned gennem de mørke Passager, lagde Charbin sin Haand paa hans Skulder. „Ja," sagde han, „det lader dog alligevel til, at det i denne Sag bliver Juristen, der løser Mysteriet. Her er virkelig en i alt Fald tilsyneladende Sammenhæng mellem Motiv og Gærning, som sagtens vil være en almindelig Jury tilstrækkelig til Domfældelse. Jeg tilstaar, at det gør mig ondt at se Dem i denne Sag faa Ret."

van Mieth svarede ikke. Han følte sig i høj Grad urolig, i Grunden forpint af denne Sag efter dens seneste Vending. Han tænkte paa, hvor lidet vejledende Udtrykket i et Menneskes Ansigt er under en Katastrofe. Sadi's Holdning havde været fuldkommen uigennemskuelig, og det ingenlunde, fordi Sadi skulde have passet paa sig selv, for at holde en Maske.

van Mieth huskede godt fra tidligere Lejligheder, hvor en sigtet Mand blev sat under Anholdelse, dette fuldstændig blanke og intetfortællende Fysiognomi, stumt passivt og uden Modstand mod den Skæbne, som en urorlig og uafvendelig Statsmagt paaførte ham. Det var Loven, de overmægtige Loves Tilforordnede! Haabløst her at lade sit Ansigt udtrykke Protest, Skræk, Skam eller Anger.

Og van Mieth var mindre sikker i sin Sag end de gode juridiske Ræsonnementer — efter almenmenneskelig Gennemsnits-Erfaring og efter Lovens Bogstav — i og for sig tillod. Han følte en pinefuld Uro, næsten Fornemmelse af at have handlet forkert, i Strid mod en dybere menneskelig Ret end Juraens Regel. Og han søgte at udrede Aarsagen til sit Mismod.

„Jeg var nødt til at sætte Sadi under Anholdelse," sagde han. „Min Embedspligt medfører det bogstaveligt. Men jeg er ingenlunde saa menneskelig sikker paa hans Skyld. Og jeg er i dette Øjeblik bleven paa det Rene med, hvorfor et saa klart og normalt Motiv, som det Sadi har erkendt, ikke er i god Sammenhæng med en Forbrydelse som denne. Der er tvertimod noget ved denne Begivenhed, der forekommer mig at falde ind under D e r e s Omraade

som Læge, noget ganske uovervejet, noget abnormt, eruptivt, der ingenlunde ligner det klare og regulære Forsæt, som jeg efter juridisk Praxis har — konstrueret mig til.

Thi, ikke sandt:

Den, der har affyret dette Skud har foran sig haft en meget stor Skive med et ganske forsvindende lille Centrum, omend Stroganoff, som den eneste fuldt belyste og voldsomt fremhævede Kærne, har tegnet sig skarpt og grelt ud fra Theatersalens bælgmørke Firkant. Og dette forklarer i og for sig, at Stroganoffs Billede ganske har domineret Gerningsmandens Bevidsthed, men ingenlunde at han har villet løbe Risikoen: det sandsynlige Træf at ramme en af de andre tre Tusinde Mennesker, hvis Masse har udgjort det mørke Felt, de teoretisk ikke tællende Nitter, i Skiven. Jeg tror ikke, at en klar og bevidst overlæggende Intelligens vilde paatage sig denne Risiko for at ramme den Mand, han ved mange andre Lejligheder kunde ramme og meget mere farefrit. Og derfor tror jeg, at denne Forbrydelse er udført ganske pludseligt, under en ganske akut Opdagelse af Lejlighed og Øjeblik og saa at sige med søvngængeragtig Træfsikkerhed. Vaabnet var jo rent tilfældigt ved Haanden i Pelslommen, hvor en Mængde af Personalet vidste, at det var. Nej, noget ganske normalt og klart Motiv tror jeg ikke paa. Jeg er bange for, at mit andet Støttepunkt for en Linie mellem den dræbte Mand og den Dræbende ikke ligger fast nok."

„I saa Fald," sagde Lægen, „bør jeg jo ikke opgive Haabet om, at Sagen — ikke ender i Juristernes Hænder, — men indenfor vore adskilligt humanere Sfærer. Men Klokken er nu To. Vi maa vel nøjes med vort Resultat og „hænge ved" det som en Jagthund, der har opjaget en tam Høne i Stedet for en vild. Og lade Undersøgelsesdommeren, til hvem Sagen imorgen bliver overdraget, om Resten. Paa een Nat bliver et Problem nu en Gang sjældent løst."

Men van Mieth rystede paa Hovedet: „Netop dette, at alt her er samlet paa et Plan, endnu saa at sige i samme Tilstand som i Gerningens Øjeblik, giver os netop i Nat en Chance, som ikke vil foreligge imorgen. Jeg vil endnu gøre et sidste Forsøg paa at finde mit Punkt."

van Mieth begyndte derefter, bistaaet af sine Folk, en omhyggelig Afsøgning af Scene og Korridorer, Kulisser og Sætstykker. Men hverken disse eller Scenegulvet, der var dækket af et tavleinddelt Lærredstæppe, gav nogen Vejledning. van Mieth gik da gennem den lille Paneldør i Prosceniet ind paa den smalle Strimmel Gulv mellem Tæppe og Rampe. Tilskuerrummet laa i Bælgmørke. Men ved Dirigentpulten brændte den ene Lampe. Han saa' nede i Kapelgraven den døde Mand, med Armene udstrakt, en stor mørk Silhuet, skimtede den hvide Plet af Tørklædet, der laa over hans Ansigt. Alt her syntes iøvrigt urørt.

Han nærmede sig nu Dirigentpulten, og da slog det ham, at den Lampe, der var fastgjort ved en Jærnarm til venstre for denne Pult, var slukket. Han bøjede sig og saa,' at Glødelampen var knust, sprængt, — og tillige opdagede han tværs igennem den sorte Papskærm, der var fæstnet til Lampen, et lille cirkelrundt Hul.

Han gik hurtig tilbage til Scenen, sagde til Doktor Charbin, at han nu havde en Idé om at have fundet det andet af de to Støttepunkter, han søgte, og efter kort Conference nikkede Doktoren og gik med et Par Mand ned i Orkestret.

van Mieth henvendte sig derefter til Sceneinstruktøren Tenas.

„Tror De," sagde han, „at det vilde være muligt paany at opstille den Scene af „Bojaren", der blev fremstillet i det Øjeblik, Stroganoff blev skudt?"

Instruktøren saa' paa ham, rødmede let: „Selvfølgelig," sagde han. „Med fuldkommen Nøjagtighed. Til hver enkelt Scene foreligger der en nøjagtig Sceneplan, et fuldkomment detaljeret Rids fra min Haand." Han gik hurtig og kom tilbage med en Mappe, hvori ordnede og jittrerede befandt sig en stor Bunke hvide Kartonsblade. „Her," sagde han, „er „Bojaren"s Scenarium, min Del af denne Komposition og ikke den uvigtigste. I hver enkelt Scene har hver af Personalet sin nøjagtige Plads, omhyggelig beregnet efter Handling, efter Stemmernes Værdi i de enkelte Scener og efter Orkesterinstrumenternes Placering. Denne Instruktionsplan er allervigtigst for ethvert scenisk Arbejde, ikke mindt en Opera. Den følges Aften efter Aften til de mindste Enkeltheder. Derfor paatager jeg mig Ansvaret. Hver en af de Agerende, Solister som Kor, har sin bestemte Plads for hvert Minut. Jeg vil kunne opstille dem igen, endogsaa for hver af Korets Personale, paa dette tavlinddelte Tæppe, som har tjent os ved fire eller femhundrede tidligere Forestillinger Europa over, og hvor hver nøje kender sin Rubrik, — netop som et Parti Schack kan opstilles for hver Træk baglænds, efter at Spillet er forbi."

van Mieth overvejede: „Vel," sagde han. „Jeg vil da bede Dem gøre et Forsøg. Jeg vil bede Dem bistaa mig, Hr. Tenas. Jeg vil prøve noget i Retning af — en Konfrontation. Jeg vil bede Dem sende Bud efter Deres Personale og kun sige dem, at det drejer sig om at optage en Forklaring og en Skitse af Lokaliteterne og Placeringen af de Optrædende til Brug for Politiets Undersøgelser. Det drejer sig som sagt om et Eksperiment, hvorved i alt Fald ingen Ting forløber. Og jeg vil endvidere, saasnart Personalet er sammenkaldt, bede Dem skaffe mig en meget lang og stærk Snor."

Tenas stod og saa' paa sine Hænder, endnu hed i de magre Kinder. „Vel," sagde han endelig. „Jeg vil beordre Regissøren til at give det sædvanlige Signal."

Og kort efter lød fra fjerne Korridorer og Kamre den elektriske Kimen, svagt rislende Triller, Stød efter Stød, og urolige hurtige Skridt genlød ude i Gangene.

van Mieth havde stillet sig nær ved Sufflørkassen med Ansigtet vendt mod Scenen. I Haanden holdt han en lang Kridtsnor oprullet om et Vindsel. Reverbièrene blev i dette Øjeblik tændt, og dér laa Bojarens Forgemak rødlig belyst, Gobelin og Marmor, og Portalens søjlebaarne fem byzantiske Mosaikbuer.

Længe stod han og ventede, paa denne øde og fuldkommen tyste Scene. Han saa' paa det store Tavlebrædt, hvor et nyt Parti nu skulde til at begynde, og hvor et ukendt Felt skulde findes ud fra to kendte Punkter: K u g l e h u l l e t i den sorte Skærm og S a a r e t i den døde Mands Bryst.

Bag ham var Tæppets hushøje og umaadelige Facade, dorsk og ganske lidt bølgende imod hans Ryg, fra det tomme Teaters Trækvinde. Igen var alt roligt. Igen en Pavse, hvor intet, intet var til i denne uvirkelige Verden af malet Lærred og vidtaabent tomt Mørke. Men nu saa' han duknakkede Skikkelser i Række liste forbi ude i Kulissegangen. Klappet af Orkestrets Paneldøre. Og det begyndte at pusle nede i Kapellet, at mumle og hviske, trippende og for-

sigtige Fødder, en sagte Slæben af et tungt Legeme.

Samtidig skiftede Reverbièrene, klaprende, og forandrede alle Lamper fra de røde Blus til bleggrønt og fugtigt Maanelys; og den lille Klokke i Kulissen ringlede paany, hidsigt, snærrende.

Og gennem Baggrundens Portaler kom et Optog af Statister, henved fem og tyve Mænd i de russiske Bønders Dragt, men umaskerede, underlig borgerlige usminkede Ansigter, med plumpe Næser og fede, allerede skægstubbede Hager, tykke og blege Korsangerhalse — alle ret uforstyrrede, halvt stupide Individer, der roligt og disciplineret i Rørstilling traadte an tællende sig frem over Gulvets Tavler, nøjagtig placerende sig Mand ved Mand i en Falanks fremskudt med en spids Fløj, rettet til Angreb mod venstre Kulisse: Brokadeportièren foran Bojarens Sovegemak. De stod og strøg deres fede, smaa Overskæg, nogle af dem syntes generede af Alvorligheden, flove, en enkelt endogsaa meget angst, melet, graa og svampet i det store banale Ansigt, ikke et Nu var hans Træk i Ro, Munden klappede op og i med Tandraderne raslende imod hinanden.

Tenas traadte hen forbi dem med Scenariets udbredte Kortplan i sine Hænder. Alt var i Orden. Ude i Kapellet var en enkelt spinkel og skælvende Violin begyndt at gennemløbe Præludiet til „Bojaren"s store Akt, berørte Temaet, oversprang, — syntes at lystre usynlige Signaler, en lille nervøs og jaget, skærende miserabel Tone. Takt uden Sammenhæng, væltende sig paa Takt.

Og da kom ind gennem Baggrundens Portaler Koret af Kvinder, langsomt søvngængeragtigt, med den besindige elastiske og scenevante Balletgang kom de gaaende og stillede sig i Række i Baggrunden forbi den femdobbelte Portal, omordnede sig efterhaanden som Melodien sprang frem, vandt deres Række nøgleagtigt op til en forskræmt Klynge, splittedes paany i mange smaa Grupper trængt op mod Portalernes Fløje. Fra Baggrunden bag de fem Søjledøre var de femten bevæbnede Tjenere, hver med sin Musket over Nakken, svinget ind paa Scenen i en krum omgaaende Bevægelse, en Hesteskoformation uden om Muschikernes sammentrængte Bande. Tenas gik ned imellem Grupperne. Nikkede. Alt i Orden. Der var ganske stille. Alene fra Koristindernes Skare kom lidt Hulken; som blege Buster af Gibs rejste de deres smaa spejdende Ansigter og Halse ud af de mørke Dragter. Der laa som et tykt kvalt og tilbagetrængt Aandedræt over alle disse Hoveder, gyngende og sammenknuget og sprængladt Luft.

Ude fra Kapellet lød endnu Violinens springende og urolige Klynken.

Først nu kom Solisterne paa Scenen.

Sadi først. Han kom gaaende fra Baggrunden, rolig, hurtigt, nikkende til Tenas i Forbigangen og stillede sig paa sin Plads forrest i den fremskudte Fløj af de angribende Muschiker. Han var ikke maskeret, men bar endnu Muschikens Vandstøvler og Benklæder, men ikke Kaftanen — en kort Jakke i Stedet. Han stod med begge Hænder i Lommen og ventede. Idet Paschkin og Frøken Chervais derefter traadte frem fra Portièren, bøjede han blot Hovedet svagt til Hilsen uden at forandre Plads.

Paschkin kom vaklende ud imod Rampen, øjensynlig syg, vaklende i Ankler og Hofter, med sværtede Rande rundt om sine Øjne, Parykken laa som en Dynge af Sot og Sorg over dette lille udpersede og hvide Ansigt. Hænderne rystede inde i Kniplingsmanschetterne. Han bar endnu de engelske Lædertøfler. Ved hans Side stod Viola Colonna.

Hun stod dér med den violette Fløjelskappe tæt om sig, underlig fordølget, sløret og omridsløs, som en lille ulysende, svovlblaa Flamme, ganske rolig, Ansigtet i Skygge af Hætten og Haaret, alene den venstre Haand synlig tvers over Brystet som et benhvidt smalt Smykke, der sammenholdt Kaabens Flige.

van Mieth nikkede derefter til Tenas. Og straks efter lød fra Kulissen tre seanceagtige Hammerslag.

van Mieth vendte sig derefter omkring.

Med et enligt Sug af umaadelige Luftsfærer, der mødtes, sukkende og tyst, gik Tæppet op.

De saa alle det mægtige sorte Felt udenfor Prosceniets Firkant, et øde Mulm, let skygget af Bænkes og Balkoners Tværlinier, en isnende Tomhed, et aabent Gab fyldt af Ræsonanser, af den lille Violins tifordoblede Ekko, — en enorm Hules, en dyb lukket Gades udgangsløse Øde.

Og se! Dér — Foran Dirigentpulten rejste sig i dette Nu Kapelmester Stroganoff.

Belyst fra højre af Pultens ene Lampe, halvt hyllet i Mørke halvt i Lys, ligesom flakt i sin Krops hele Længde, delt mellem Kul og Fosfor, rejste dette forfærdelige, vældige Lig sig over Kapellet, ranket af Dødsstivheden som i en Krampes stansede Højeste-Spænding.

Øjnene var vidt aabne, Pupillerne brustne og rynkede, to store blege Fiskeskæl; Haar og Skæg hang klæbrigt, vældige Tangmasser af Sort og Blodrødt om det store graalige og blodunderløbne halvtbegravede Aasyn. Et hvidt og fortrukket Grin af de stærke døde Tænder midt i Skæggets Mulm. Ordnerne paa hans Bryst var viklede i hinanden, Korsene viste deres rustfarvede Bagsider. Men en ny Dekoration var føjet til: En stor sortrød Stjerne, en fingret og grenet Blodkage i Skjortebrystets venstre Side, med negleformede Stænk ud over den hvide Manschet-Flade, og over Hænder og Ansigt. Men den højre Arm var udrakt, og de rigide, ringbesatte Fingre knugede endnu Taktstokkens diamanttindrende Ibenholts-Stav. Saaledes stod han dér, rejst bagfra af Hænder under ham, som et Kors paa sit Fodstykke, sorthvid og ligagtig selvlysende, — dirigerende, anførende sin Opera: Bojarens store Akt!

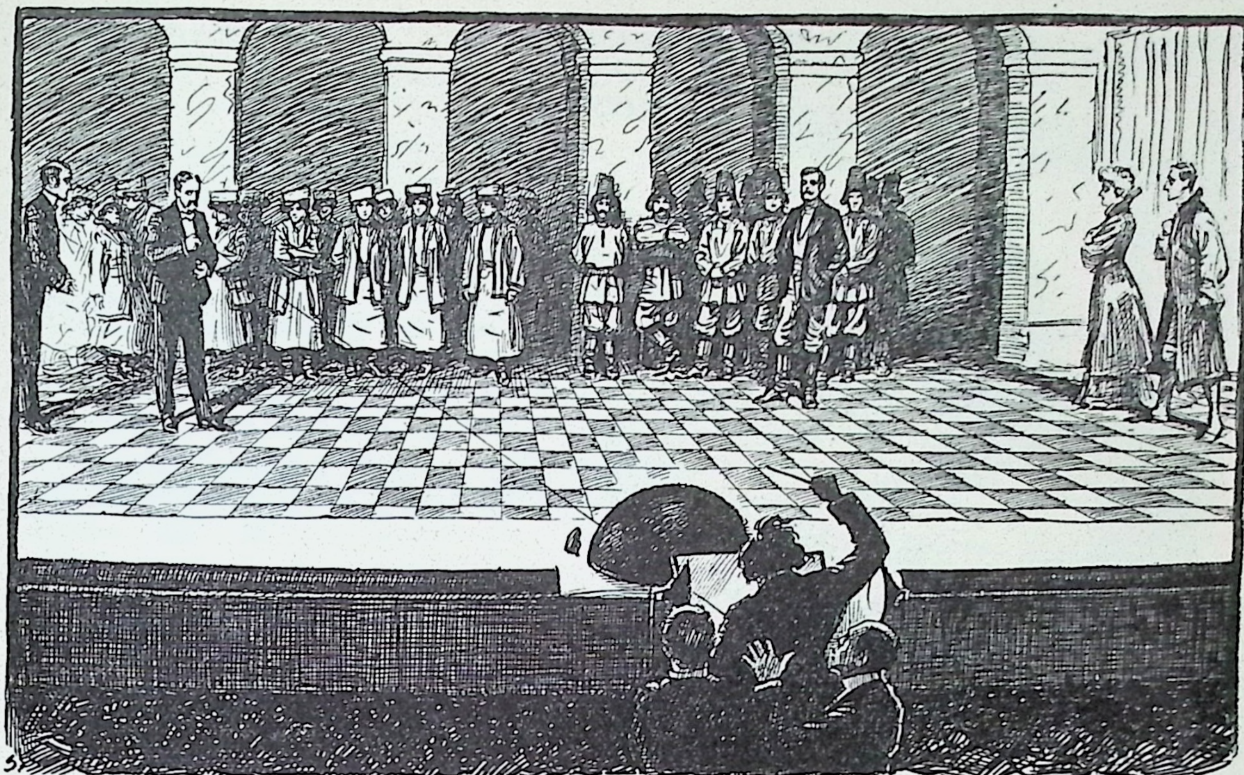
Scenen svømmede hen i det grønne og flimrende Akvarielys. Alle Aasyn hang derinde som blege og ovale Bunddyr, der er standset stumt og haabløst mod en usynlig Glasvæg. Der var i dette Sekund fuldkommen, fuldkommen stille.

I dette Øjeblik begyndte den lille Violin Forspillet til Viola Colonnas Sang — blot faa Begyndelsestakter, og dernæst Motivet, de sagteligt, søde og svingende Klange.

van Mieth begyndte da at gaa fra Rampen tilbage ind over Scenen. De saa alle hans høje blege Skikkelse langsomt skridende med højre Haand let løftet.

Og fra hans Haand stod spændt en hvid dirrende Streg, et tyndt, hvidt Baand, der gled mellem hans Fingre, viklende sig ud, medens han gik, en Streng, der fæstnet i den døde Mands Bryst, i Blodsaaret i den døde Mands Bryst, gennembrød den sorte Skærm af Pultens venstre slukte Lampe, styret af disse to Punkter, et fremadkrybende og strakt Sigte.

Det var som en hemmelig Strøm, der var bleven synlig, en Forbindelse, der gik baglænds ad sin Bane fra den ramte Mand — gennem det sporløse Rum, — uden Famlen støttet af to faste Punkter paa sin Vej — ind over Scenen, forbi den yderste Kreds af de forstenede, stille Mænd — forbi Bojarens fordrejede Ansigt, — deres

Ansigter slappedes, da den pegende Haand var ud for dem — og forbi dem.

van Mieth førte den strammede Snor frem ud gennem en smal Passage mellem Statisterne, en smal Kanal mellem dem — hvor ingen stod — Skuddets, Sigtets Bane! Sadi stod langt ude til venstre for den fremrykkende Linie, Bojaren og Viola Colonna endnu længere ude mod Kulissen.

van Mieth trængte ind i Kredsen af Koret. i Kærnen af de dødningeblege Piger, der stivnede, rolige som et Brætspils Brikker stod paa deres Felter.

Violinen havde fuldført Viola Colonnas Melodi, men endnu hang et Ekko af de heftige og sanselige Toner ude i Rummet, dirrende af Vellyst og Længsler, — som vendte Melodien tilbage, kom forpint, hjemløs og uforløst tilbage, brunstig og opsvulmet, Giften, der gik tilbage mod sin egen Kirtel, en sidste, rallende Klynken, et Fortvivlelsens Raab af skærende og dødelige Melodier. — —

van Mieth stod stille. Hans Haand med den strakte Snor berørte det ganske lave og tilhyllede Bryst af en Pige, en lille, mager Pige af Koret, der stod paa sit sorte Felt, fuldkommen tavs, med Øjnene vidt opspilede, stirrende paa Lyskærnen dernede bag Rampen, den store, hvide Mand i Lyskærnen, Skivens hvide Centrum. Han! Stroganoff! Stroganoff! Bojaren! Hendes Læber var skilte for et dybt og knurrende Aandedræt, Legemet blev ladt og langsomt bevæget af Melodiens Bølgen. — Hendes Haand var udstrakt mod Kulissens Ramme, hvor den store, sorte, lodne Masse af en Pels — det kolde Skæfte af et Vaaben — nu — endnu maatte være, — søgende, famlende . . .

I samme Øjeblik faldt hun.

van Mieth naaede ikke at gribe hende. Hendes Nakke slog dumpt mod Gulvet, Haaret ligesom sprængtes ud af sine Knuder og styrtede som en stor, sort og fliget Pøl ud over Gulvets Tavler. Ansigtets Hud var pludselig spændt over Kindben og Hage, Tænderne synlige, fast sammenbidte, skummende Fraade traadte ud — og langsomt krummede det lille, magre Legeme sig i en Bue, hvilende alene paa Nakke og Hæle, Armene med de blaanede Sener fuldkommen stivnede udstrakte til Siderne.

En stor, blond Pige var knælet ned ved hendes Hofter, hulkende, vridende de fede, ringbesatte Fingre, raabende russiske Ord og uforstaaelige Navne.

Tenas stod bøjet over hende, lyttede. „Ja." sagde han hæst. „Ja." Og han saa' van Mieth ind i Øjnene. „Den anden har intet set — men alligevel vidst det — gættet det. — Marja Feodorowna og hun var altid sammen. Hun siger, at Marja er syg — meget syg — lige siden — — lige siden . . . .!"

Fra Kapellets Paneldør var Charbin kommen, gik hurtig tværs over Scenen. Knælede ved Siden af Koristinden og begyndte at stryge hende over Ansigt og Hænder, ganske stille, ganske sagte. Armen havde han nænsomt lagt under hendes Nakke. Og straks efter løstes hendes Lemmer, hun sank sammen, i Hvile, i Dvale. tungt aandende — ganske langsomme Aandedræt med lange, dødsstille Pavser.

Dr. Charbin rejste sig da. Lagde Haanden paa van Mieths Skulder og saa' ham med Alvor ind i Øjnene. „Jeg tænker," sagde han, „at Resten af Arbejdet bliver mit. I denne Sag er det vistnok Maalet at helbrede."

van Mieth tog hans Haand, trykkede den med Varme og Heftighed.

De løftede den døde Mand ud over Pulten og Rampen og lagde ham paa Scenen paa sin Ryg. Og de tildækkede ham med en stor Portière af Brokade, hentet fra Døren til Bojarens Gemak.

FIRE BREVE

AF

REGITZE WINGE

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

I.

Til Hr. Direktør Gerst,
Riga.

Min kæreste Fader!

Aa, hvordan skal jeg dog faa skrevet dette Brev! Jeg véd slet ikke, hvor jeg skal begynde det, eller hvordan jeg skal ende det, eller hvordan jeg skal faa dig det altsammen sagt.

Det er slet ikke, som om det var Virkelighed; det er, som om det var et Æventyr, det dejligste Æventyr, jeg nogensinde har læst; jeg lever som i Drømme. Det er slet ikke, som om jeg mere var mig selv. Jeg har jo aldrig rigtig levet i Virkeligheden, sagde mine Lærerinder; og nu er den da ganske gledet fra mig; det er, som om jeg ikke mere følte Jorden under mine Fødder, naar jeg gaar; det er, som om jeg traadte paa tynd Luft. Jeg er nok ubeskrivelig lyksalig, saa henrykt og lyksalig; men jeg synes blot ikke, at det kan være Livet; jeg synes, det er som et Digt eller som en Drøm, og jeg frygter, det ikke vil vare, og kniber mig selv i Armen, og er saa bange, saa bange for at vaagne op — — —

Nej, jeg véd slet ikke, hvor jeg skal begynde, eller hvordan jeg skal ende —

Siden jeg sidst skrev til dig (tænk, det maa være hele fjorten Dage siden, paa nogle Brevkort nær!) for at fortælle dig, at Eva og jeg var komne vel hertil med Damperen, og blevne mageløst modtagne her i hendes Hjem — et smukt og pragtfuldt Hjem, søde Fader, næsten endnu smukkere end vort i Riga — saa har vi levet i én Sus og Dus. Hele Evas Slægt og alle deres Venner har rigtig villet fejre hendes Hjemkomst fra Skolen i München, og maaske ogsaa villet gøre lidt Stads af mig, der jo nu i tre Aar har været hendes Kammerat og bedste Veninde — og det har været en fortsat Række Fester og Baller og Karnevaller og unge Middage med Dans.

For i saadan en stor Provins- og Garnisonsby som denne, morer Folk sig vist mer end i selve Hovedstaden. Og det morsomme er her, at man bliver ved at træffe de samme Mennesker Dag efter Dag, snart til en Middag hist, snart til et Bal her, paa Gaden, paa Skøjter, paa Rideture, hvorsomhelst; man lærer hurtigt hinanden at kende; paa en Uge er man gamle Bekendte.

Ja, kære Fader, dette siger jeg blot for at forberede dig; for at du ikke skal blive forskrækket og sige, det er gaaet altfor, altfor hurtigt — —

Nej, du maa ikke blive forskrækket, og du maa ikke tro, det er Barnestreger eller

blot en Balforelskelse, der kan gaa over. For ser du, jeg er nok kun sytten Aar; men dette kan alligevel aldrig gaa over.

Du maa ikke ryste paa Hovedet og se saa forfærdet ud. For selv om jeg er ung, saa husk, hvor jeg er fornuftig. Selv Skolebestyrerinden i München sagde jo, — ikke sandt? — at jeg var for alvorlig for min Alder. Jeg kan jo godt være glad og more mig, og holder ogsaa meget af at danse, skønt Dansemusik ofte gør saa melankolsk; men det at have mistet sin Moder, da man var lille, og altid at have tænkt saa meget paa hende, og saa at have levet hele sin Barndom ene, jeg mener uden Søskende, blandt lutter Voksne, det gør en vistnok anderledes end andre. Aa, ikke at du har ladet mig savne min Moder; nej, nej, slet ikke; — om end du altid har haft saa travlt, saa travlt for at gøre os rige; altsammen for min Skyld; ja, det véd jeg godt. Men aldrig har jeg dog som i disse Dage ønsket, jeg havde min Moder; hun havde vistnok bedre kunnet forstaa alt dette. Dog, nu maa jeg jo, saa godt jeg kan, forsøge at fortælle dig helt forfra, hvordan det altsammen er sket — —

Ser du, det var altsaa paa det Bal, som Evas Morbroder gav kort efter, at vi var komne. Han skal være Byens rigeste Mand, og Ballet var et af de smukkeste, vi har været til. Den store Sal var dejlig oplyst; dens Loft og Vægge var helt beklædte med et Espalier af elektriske Lysroser; Regimentsmusiken spillede; og jeg havde min hvide Atlaskeskjole paa, den du sendte mig fra Lyon, og mit lille Opalhalsbaand. Jeg gjorde megen Lykke; eller maaske var det blot, fordi jeg var fremmed, at alle af Høflighed dansede med mig; men jeg var ikke af Gulvet.

Nej, nej, det hjælper ikke; jeg kan slet ikke fortælle dig det i Orden. Det maa komme Hulter til Bulter af sig selv, som det bedst kan.

Fader, han er syvogtredive Aar!! Tænk! Saa er du da mere rolig; ikke? Saa tror du ikke mer, det er Barnestreger. Vel? Aa, men han er saa smuk, og ser slet ikke ud, som han var mer end syvogtyve.

Han stod i Døren, lænet til Karmen med Armene overkors, og saa' ud, som han var ked af det hele, og havde ikke danset hele Aftenen. Høj, og saa solbrændt, med brune Øjne og mørkladent Haar, der i Tindingerne er ved at blive en lille Smule graat.

Da jeg gik forbi ham ved Evas Broders Arm, mærkede jeg, han vendte Hovedet og saa' paa mig; og han blev ved at følge mig med Øjnene.

Lidt efter gik han hen til en anden Officer, jeg havde danset med; — ja, for han er Ritmester — og talte med ham om noget; og saa kom de hen, og han blev præsenteret for mig, og bad mig om en Dans. Han fik den sidste Extra, for det var den eneste, jeg havde igen.

Da vi dansede sammen, fortalte han mig, at jeg mindede ham om nogen, han en Gang havde holdt meget af. Han sagde det saa alvorligt, at jeg slet ikke spurgte ham, hvem det var; jeg véd ikke rigtig, hvorfor.

Saa elegant og fin, men ordknap og alvorlig, med smaa, smaa Hænder, skønt han er saa høj; og tynd i Livet som en Dame. Aa, du forstaar jo godt, at det slet ikke er det, jeg bryder mig om; eller jo, jo, lidt, maaske; — men mest er det dog om noget andet, noget i hans Udtryk og i hans Væsen, som jeg straks syntes, fik ham til at staa mig nærmere end noget andet Menneske. Ja, det var straks, fra første Øjeblik. Nej, det er ikke blot Forelskelse. Og det gaar aldrig, aldrig mere over, Fader.

Og siden den Tid —

Ja, det har været som et Æventyr! — Her er da ogsaa vidunderlig smukt, herhjemme i Danmark. Landskaberne er saa underlig inderlige; det er ligesom om de græder og smiler med til alt, hvad man selv føler. Det gør de vist ingen andre Steder saadan; vel?

Aa, Morgnerne! Og Rideturene ud langs Stranden, der laa saa klar og fin og kold som strammet, blegblaat Atlask — — Og det blaanende, slørede Land paa den anden Side Bugten; og de bløde, brune Banker bag Byens røde og blaa Tage og grønlige Kirkespir, og de nøgne, brunviolette Skove med Sølvstammerne over de røde Løvtæpper, der lugtede saa sødt, og paa hvilke vore Heste traadte, uden at det hørtes —

Og Skøjteturene i Middagsstunden under den lyse Februarsol, imens man fløj over

Isen som baaret af Glæde, og mens saa mange glade Ansigter lo om en, og mens man dog kun saa' efter et, alvorligt — —

Men mest dog Solnedgangen oppe i Dagligstuen, naar vi sad i Karnappen under Palmen og hvilte os, før vi klædte os paa til Aftenes Fest — — — Udsigten ud over Havnen, hvor Skibene var sorte Silhouetter mod en Guldgrund af stille Vand, hvorover Himlen var uendelig og rosenrød og opadtil blev endnu blegere end min blegeste Opal, imens en lille Sølvstjærne sitrede paa den, ligesom om man saa' den med Taarer i Øjnene —

Og der neden under paa Gaden en Sabel, der sagte, med en lille, klar Sølvklirren, stødte mod Fliserne, mens nogen gik forbi —

Jeg behøvede slet ikke at se ud og gjorde det heller aldrig; det var slet ingen Aftale. Men vi vidste begge uden Ord, at hver Aften paa den Tid — — Saadan havde vi forstaaet hinanden fra det første Øjeblik.

Det er noget, der slet ikke kan forklares. Jeg véd ikke naar, jeg véd ikke hvor, vi er blevne forlovede. Det er gaaet ganske stille og selvfølgeligt, som om vi havde været bestemte for hinanden altid, længe førend vi mødtes.

Det er vist et umaadelig taabeligt Brev, jeg har skrevet. Men hvordan kan man skrive fornuftigt i Drømme? Jeg drømmer saa dejligt og er dødsensangst for at vaagne; ligesom da jeg var lille og drømte, at Moder var kommen igen, og hele Tiden under Drømmen dog vidste, at naar jeg vaagnede, saa var hun borte.

Men hvor jeg dog taler meningsløst! Hvad skulde da vel kunne vække mig? Du kunde da aldrig nænne at lægge Hindringer i Vejen for min Lykke, min kære Fader, der altid har været saa god imod mig og givet mig alt, hvad jeg ønskede mig; eller snarere, der altid har klaget over, at jeg aldrig rigtig ønskede mig noget. Nu ønsker jeg mig noget, kære Fader. Skriv snart og sig mig, at du siger ja til mit Ønske!

Med tusind Kys

Din Datter Ellen.

P. S. Men jeg har jo rent glemt at sige, hvad han hedder. Landhurst; Ritmester Landhurst. Og han vil selv skrive til dig i Dag.

II.

Hr. Ritmester Landhurst!

Jeg har modtaget Deres Brev af 23. dennes og samtidig et fra min Datter.

Jeg antager, at mit Telegram allerede er kommet Dem i Hænde. I et andet kalder jeg min Datter til København, hvor jeg selv vil møde hende for at tage hende bort med mig.

Som jeg telegrafisk meddelte Dem, er det min Vilje, at enhver Forbindelse imellem Dem og hende uden Ophold og for bestandigt brydes.

De ønsker at vide hvorfor? Det vil, formoder jeg, være nok, naar jeg nævner mit Navn fra gamle Dage, fra Tiden før jeg søgte og fik forandret det Navn, som en Skandale havde tilsprøjtet. Det var, Ritmester Landhurst, Hansen, slet og ret Hansen; et ynkeligt Dusinnavn; ikke? Ret passende til den, der bar det. Ikke for godt til at tilsøle, til at latterlig- og umuliggøre. Vel?

Dog, De har maaske siden .... latterliggjort saa mange andre Hansener, tilintetgjort deres Hjems Fred og Lykke, besudlet deres Navne, gjort deres Børn moderløse, at jeg rent forsvinder i Mængden. Hvis De imidlertid gør mig den Ære at mindes mig blandt de mange, saa véd De nu, hvis Datter det er, De vover at ville gøre til Deres Hustru.

Det er Hendes Datter, Deres Elskerindes Datter, den Kvindes, hvis Liv Deres Samvittighedsløshed ødelagde, hvis Død den forvoldte; der i sin Fortvivlelse over de Forhold, der skilte Dem og hende: Deres fælles Formuesløshed, Forvænthed og Forfinelse, efter Skandalens Udbrud, og da De skulde skifte Garnison, tog sig af Dage — uden at bekymre sig om sin Mand og sit Barn. Det var altfor inferiøre Hensyn. Hendes Mand var jo ogsaa kun en „grov Gennemsnitsnatur“, ikke sandt? der aldrig havde forstaaet dette fine Væsen —

Hvis det er muligt, at De ikke har anet, hvem min Datter var, da har ialtfald Deres Handlemaade her udvist den samme alle Hensyn foragtende Ligegyldighed, som i Deres Ungdom prægede Deres Færd.

De møder en ung, syttenaars Pige af en Kvindetype, der lader til at vinde Deres Bifald; og da De er kommen i den Alder,

hvor en Mand af Deres Milieu ønsker at slaa sig til Ro, at hvile ud paa sine Laurbær i et smukt Hjem, skabt ved en ung og formuende Hustrus Midler, gaar De — uden at erkyndige eller bekymre Dem om, hvem denne unge Pige er, som Deres Øjne er faldne paa, uden at lade Dem standse af den Lighed med hendes Moder, der i Stedet for at vare Dem, maaske blot tiltrækker Dem — hen og bryder som i Leg denne Blomst af, bereder Dem i altfald til, hvem véd, for halvfemsindstyvende Gang! at forstyrre en ung Kvindes Fred og Lykke.

Thi det falder Dem dog maaske ikke — nu, De véd, hvem jeg er — mere ind at tro, at jeg nogensinde skulde ville give mit Minde til Deres Ægteskab med min Datter.

Hvis De dog, trods alt, skulde være kynisk nok til at haabe, at min Datter, naar hun fik Sandheden at vide, skulde vedblive at nære Godhed for Dem, da maa jeg straks paa det fuldstændigste rive Dem ud af denne Vildfarelse. Hendes Sinds Uberørthed og Alvor, hendes Æres- og Pligtfølelse, der er større end andre unge Pigers i hendes Alder, den Dyrkelse, hun har viet sin Moders Minde, vilde, saa saare hun fik Nys om Fortidens Hændelser, faa hende til at vende sig fra Dem med Afsky.

Og hvis De maaske i sidste Instans indbilder Dem, at jeg tarvelige og taalmodige Maskine, jeg Ordsprog af Slid og Blindhed overfor en smuk og forvænt ung Hustrus Luner, at jeg, der aldrig undte mig Hvile for ret at kunne smykke hende (til Glæde for Dem!!), at jeg skikkelige Arbejdsbi, der efter mit Hjems Sammenstyrtning atter tog Livet op, skiftede Land, Navn og Stand for som Forretningsmand at slide en Formue sammen til min Datter og til mine gamle Dage — hvis De, siger jeg, tror, at jeg for at skaane min Datter for den forbigaaende Sorg, som Tilintetgørelsen af hendes Barneforelskelse i Dem vil volde hende — skulde være villig til at fortie alt for hende, til at se Dem som hendes Mand, til med faarefrom Ydmyghed, af mit aarelange Arbejdes pekuniære Udbytte, at bygge et Palads for Deres Lykke, saa, Ritmester Landhurst, tager De saa meget fejl, at den blotte Tanke om Deres Vildfarelse faar mig til at opslaa en homerisk Latter.

For selv om man hedder Hansen, er stærblind og gaar med Lorgnet, er rødhaaret og en tølperagtig Gennemsnits-Bourgeois, en forfængelig Struggler, der elsker at prale med sin smukke Hustru, en tørhjærnet Regnemaskine (De ser, jeg kender alle de Epitheter, som man ved Regimentet i gamle Dage tillagde mig), saa er man alligevel et Menneske, i visse Maader skabt som ethvert andet; et Menneske, der er i Stand til at elske og hade, men især til at huske, især til aldrig at glemme.

Blandt alle de negative Egenskaber, De i sin Tid har kunnet konstatere hos mig, vil De vist ikke nægte mig én positiv: en vis sejg Udholdenhed i Villen. Den minder jeg Dem om, idet jeg atter gentager Dem, at De af mig i den her omtalte Sag intet har at haabe.

Saa se Dem om efter en anden Alderdomsforsørgelse, Ritmester. Der er Kvinder nok paa Markedet; der er rige Hansener nok, der gærne køber deres Døtre en Navneforandring.

Vær selv saa god at vælge et Paaskud for en øjeblikkelig Afbrydelse af Deres Forbindelse med min Datter. Jeg vil paa Fredag møde hende i København. Ifald De ikke til den Tid paa en uigenkaldelig Maade har brudt med hende, vil jeg regne det for min Pligt mod hende og hendes afdøde Moder selv at sige hende Sandheden.

Stol paa, at denne Pligt, hvor pinlig den saa end kan være, skal blive samvittighedsfuldt fuldbyrdet.

Adolf Gerst.

III.

Hr. Direktør Gerst

Hotel Phønix

København.

Imorges modtog jeg Deres Brev fra Riga. Jeg sender dette til København i det alvorlige Ønske, at det maa naa Dem tidsnok.

Deres Brev er, Hr. Direktør, fuldt af berettiget Bitterhed. Jeg har været Aarsag, vel ogsaa Skyld, i Sorg og Ulykke for Dem. At min Skyld dog maaske var mindre, end Deres forstaaelige Harme mod mig vil gøre den (jeg var i hin Tid meget ung og elskede oprigtigt Deres Hustru), kan vel, saalidt som at jeg gennem en dyb og mangeaarig

Sorg maaske har sonet en Del af den, ingen Betydning have for Dem.

At jeg desværre nu anden Gang har grebet forstyrrende ind i Deres Liv, ved, uden at kende Deres Datters Oprindelse, at fatte Kærlighed til hende og vinde hende, er en ulykkelig Tildragelse, der dog mere bør skrives paa Skæbnens, end paa min Samvittighedsløsheds Regning. Det var umuligt for mig i den unge, fremmede Pige, hjemmehørende i Udlandet og uden Slægtninge her, at genkende den Kvindes Datter, som jeg for mange Aar siden, i en helt anden Kant af Landet og under et andet Navn havde mødt. Den lette Lighed, hun maaske har med sin Moder, svandt for mine Øjne bort allerede anden Gang, jeg talte med hende.

De Egenskaber som hensynsløs Livsnyder og Don Juan, som Deres Fantasi tillægger mig, kan jeg ikke heller ret tilegne mig. Jeg har desværre aldrig taget Livet let og i en ret ringe Grad søgt de Fornøjelser, med hvilke mine Ligestillede forkorter det.

Disse maaske helt spildte Ord til min Retfærdiggørelse skyldes mit oprigtige Ønske om — særligt paa Grund af den sørgelige Sag, der atter er kommen os imellem — at staa i et mildere Lys for Dem.

De nægter, Hr. Direktør (og har saavel moralske som praktiske Vaaben til at føre Deres Vilje igennem) at samtykke i en Forbindelse mellem Deres Datter og mig; og dette Deres Afslag er saa fuldt berettiget, at jeg, i dybeste Respekt for de Følelser, der har fremkaldt det, øjeblikkeligt skulde rette mig derefter, om det kun var mit eget Liv og Velfærd, det gjaldt. For mig er det resterende af Livsforestillingen af saa ringe Interesse, at jeg uden mindste Tøven (hvis det kun gjaldt at finde et Middel til paa den for Deres Datter mindst saarende Maade at bryde vor Forbindelse) ved Hjælp af et Par Kugler, skulde have trukket mig tilbage fra den. Jeg har endog været ganske nær ved at bringe denne letteste Løsning af Sagen i Udførelse.

Kun Hensynet til Deres Datters sjælelige Beskaffenhed, Hr. Direktør, har holdt mig tilbage.

Thi Deres Datter er, Direktør Gerst, et Væsen af en noget egen Art. Hun er som en meget fin Vase, smæltet sammen af de kosteligste Stoffer, Jorden maaske ejer; men ak, saa skør og sart, saa helt i ét Stykke, at et eneste Stød, frygter jeg, vil bringe den til at splintres i tusinde Stumper; og det Kit, hvormed andre slige lappes sammen til fortsat Liv paa Akkord med Tilværelsen, vil, er jeg bange, i dette Tilfælde vise sig virkningsløst.

Den eneste Maade, paa hvilken det var mig muligt at skuffe hendes Tillid, den nemlig, at jeg selv søgte Døden, vilde, derom er jeg overbevist, uafvendelig føre hendes Tilintetgørelse med sig. En hvilkensomhelst anden Form for Brud er fra min Side udelukket.

Thi at sige hende Sandheden om Fortiden, med et Slag at forgifte dette uberørte syttenaars Barn Mindet om hendes Moder, der for hende er en Religion, knuse hendes Sinds sarteste Blomster og ødelægge hendes Kærlighed, det er, Direktør Gerst, en Handling saa brutal, som jeg aldrig kunde paatage mig at udføre.

Mon De virkelig kunde? Og mon De turde bære Ansvaret for Følgerne?

De kender sikkert Deres Datter nok til at ane, at et hvilketsomhelst fingeret Paaskud, hvorunder De maatte nægte hendes Forbindelse med mig, vilde være unyttigt, kun vilde øge hendes Godhed for den Mand, hvem hun har viet en vistnok ikke forbigaaende Følelse, og desuden vilde blive gennemskuet af hendes instinktive, kvindelige Skarpsyn.

Tilbage for Dem bliver altsaa kun at fortælle hende Fortidens Tildragelser. Jeg vover dog at haabe, at De ikke tør gøre det. Jeg gaar endog saa vidt, at jeg i hendes Navn, i Navnet af alt, hvad der er Dem helligt, beder Dem om ikke at gøre det.

De udtaler, Hr. Direktør, med saa undskyldelig Bitterhed en Bekymring — af ganske materiel Natur — for, at Frugterne af Deres Arbejde: Deres Formue, ved en Skæbnens topmaalte Ironi skulde komme mig tilgode. Tillad mig da som Svar herpaa at sige Dem, at jeg fuldt vel er i Stand til at underholde min Hustru; at jeg ikke trænger til Alderdomsforsørgelse, og at jeg aldrig af Deres Haand vilde kunne modtage nogetsomhelst andet end den store Gave: at De for Deres Datters Skyld, overfor hende

og overfor alle, tav stille, tilgav, ædelmodigt skjulte alt; at De blot taalte, jeg forsøgte at gøre hende saa lykkelig, som jeg formaaede.

Med min Nærværelse skulde De selvfølgelig aldrig blive bebyrdet. Og Deres Datter kunde jo rejse til Dem og besøge Dem, saa ofte De ønskede det.

Og skulde senere — thi ogsaa den Mulighed har skræmmet mig — naar hun levede her i Landet et Ekko af Fortidens Hændelser af onde Tunger bringes hende for Øre, saa vilde den modnere Kvinde, bundet med faste Baand til sit Hjem og sin Mand, ikke rammes deraf som dette sarte Barn.

For hendes Skyld, Direktør Gerst, beder jeg Dem da, i den dybeste, mest indtrængende Alvor: vis i det mindste Skaansomhed og Forsigtighed — om jeg ikke tør haabe paa Ædelmodighed.

Otto Landhurst.

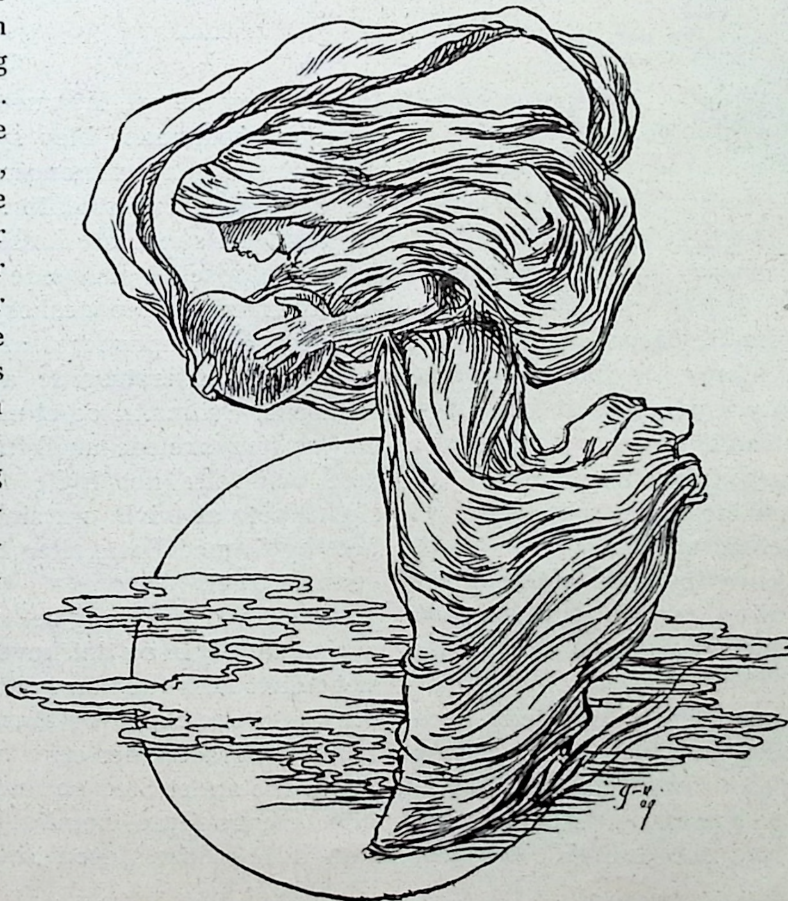
IV.

Lørdag Nat, ombord.

Min kære Fader!

Jeg er saa fortvivlet, saa fortvivlet over at maatte volde dig Sorg; men jeg kan ikke, jeg kan ikke andet. Du maa tilgive mig og tænke, at det slet ikke er mig selv, der handler; det er noget, der er meget stærkere end jeg, og i hvis Haand jeg kun er Legetøj.

Lige fra jeg fik dit Telegram, som kaldte mig til København, havde jeg en Fornemmelse af, at nu var alt forbi. At Drømmen havde været altfor smuk, og ikke kunde vare mer, og at nu kom jeg tilbage til Virkeligheden.

Den Gang, du tog imod mig i København, og med saa mange gode Ord fortalte mig det forfærdelige om min Moder og ham, jeg holdt saa meget af, da syntes du jo, jeg var ganske rolig; ikke? Jeg blev jo blot lidt stille, ikke? Og græd slet ikke. Men allerede da forstod jeg, at Livet var forbi for mig; at jeg var gaaet i Stykker indeni, og blot var til at kaste bort.

Du kom og puttede mig ned i Køjen i Aftes, Fader, og var saa god, og saa', om jeg intet manglede, og sagde, jeg var en sød, fornuftig Pige, kun lidt for stille. Jeg var saa stille, fordi jeg har det ligesom Kvinden, vi saa' en Gang paa Gaden i Riga, hende, der var faldet af en Vogn, og laa saa stille; og man kunde intet Saar finde udvendigt paa hende; men to Timer efter døde hun.

Og se, nu er jeg staaet op og har klædt mig paa og skriver dette. Jeg er vist ikke helt mig selv, for jeg handler som dreven af en fremmed Magt.

Jeg véd ikke mer hverken ud eller ind paa Livet; jeg synes, det er blevet mørk Nat, og at alting er blevet saa forfærdeligt. Jeg lider altfor meget; jeg er som en i et brændende Skib, hvem den Smærte, Flammerne volder, styrter i Søen.

Hvordan døde min Moder? Ja se, nu véd jeg jo, hvorfor hun døde. I fortalte mig jo, fra jeg var Barn, at hun druknede ved Badning, en Sommerdag.

Jeg véd ikke, naar jeg holdt op med at tro derpaa. Vistnok lidt efter lidt, al-

lerede for mange Aar siden, da jeg var lille, skønt jeg aldrig har sagt det til nogen. Jeg fornam, at hun døde, ligesom jeg nu maa dø, fordi hendes Hjærte var gaaet itu, og var af den Slags, der ikke mer kunde sættes sammen, naar det gik i Stykker, og blot var til at kaste i Søen. Og nu forstaar jeg det, for mit maa vistnok være af samme Slags.

Jeg kan ikke beskrive det eller forklare det; jeg er jo hverken vis eller klog, og saa meget ung; men det er, som jeg har følt og fornummet en Mængde Ting, altid, uden ret at forstaa dem; tusind triste og underlige Ting, som ellers kun gamle Folk kender; og de har gnavet og hulet mit Hjærte ud, saa det er blevet skørt som en Skal, og straks maatte gaa i Stykker, da det fik et Stød.

Jeg er saa bedrøvet, saa bedrøvet, Fader, over, at naar du vaagner i Morgen, og staar op, og kommer ind her i min lille Kahyt, saa er jeg her ikke, saa er den tom; saa ligger her kun dette Brev paa Bordet; og ingen paa Skibet har set mig, og du kommer ene til Riga. Men jeg kan ikke andet, jeg kan ikke andet. Tilgiv mig, tilgiv mig.

Nu begynder det at lysne ud over Søen. Farvel, farvel!

Ellen.

BURKS SMIL

AF

KAPTAJN J.

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Kaptajn J.
(Jürgen Jürgensen), hvis Roman „Christian Svarres Congofærd" nylig er udkommet hos G. B. N. F.

Burks Menneskekundskab var sikkert dybere end de flestes. Det farlige ved den var, at han fornemligst kendte Menneskenes daarlige Egenskaber, deres Dovenskab, deres Uærlighed og andre Lyder, og at hans Evne til at sondre imellem og udnytte disse Lyder var næsten genial.

En hvilken som helst Person, der i et aabenhjertigt Øjeblik var naiv nok til at hævde noget uegennyttigt som Motiv til en eller anden Handling, maatte standse midt i sin Tales Strøm, naar han saa Burks Smil.

Smilet var ogsaa af en ualmindelig ondartet Beskaffenhed. Den kraftige Overlæbe løftede sig med den kortstudsede Moustache helt op under Næsen og videde sig ud, hen til Siderne, saa alle de hvide Fortænder i Overmunden, Hjørnetænderne og de forreste Kindtænder blev synlige.

Det Smils gennemtrængende Grusomhed var der ingen, der stod for. Det var stærkere end det stærkeste Ræsonnement, fordi det saa pludseligt afslørede Burks særegne Art af Indsigt i Menneskesjælen. Det var i Reglen akkompagneret af et lille Grynt, der netop understregede det ufornødne i at tage til Genmæle, og et sært blankt Blik, der næsten skelede af Dybde, og som fik den, der følte det hvile forvirrende paa sig, til selv at tvivle om sine Motivers Ægthed, og til med Rette eller Urette at tro sig gennemskuet.

Corel havde en Gang set ind i dette Smils ængstende Dyb, og det havde krænket ham uendeligt. Han var kommet til at hade Burk for dette ene Smil, og Burk vidste det og kendte Aarsagen, der efter hans Mening sad et ganske andet Sted end under hans Næse eller i hans Øjne, nemlig i en lille skummel Hule i Corels egen Samvittighed.

Corel var lidt af en Filosof, i sine egne Øjne vistnok meget. Inden han var rejst ud til Afrika, havde han gaaet som Underofficer hjemme ved Regimentet og brudt sin Hjerne med Spekulationer over Tingenes mystiske Forhold til hinanden, og han var i sin Tid kommet til det ikke særlig forbløffende Resultat, at der paa Bunden af alt Livet laa en skjult Følelse, der fandt sin højeste Tilfredshed i en triviel og sindig Afvejen af Aarsag og Virkning. Dette Resultat tilfredsstillede ikke Corel, og han gjorde gentagne Forsøg paa for sin egen Persons Vedkommende at bryde ud af denne haabløse Sammenhæng, der virkede paa hans frodige Fantasi som en Spændetrøje. Han syntes omsider, det var lykkedes at komme til den Slutning, at det var muligt for den enkelte at frigøre sig for visse Naturlove, der tyranniserer Verden. Han blev hovmodig, og da han traf Burk, der ønskede Sammenhæng i alt, hvad han og hans Underordnede foretog sig, betragtede Corel ham ufrivilligt som en Barbar.

Iøvrigt var Corel her i Congo Militæragent og kommanderede Posten Bombo, der laa fire Dages Rejse Nord for Posten Kibundu, der var Regionchefen Kommandant Burks Residens.

Corels Post laa paa et temmelig udsat Sted, midt inde i en urolig Befolkning. Det var i det hele taget en daarlig Post, der nok kunde kræve en mere virksom og mindre filosofisk Agents fulde Anstrængelse for at komme lidt paa Benene. Men der var ingen anden for Haanden end Corel, saa Burk maatte jo tage ham, som han var.

Husene i Bombo var elendige, Føden var knap baade for den hvide og for de sorte, Forbindelsen med Kibundu var mangelfuld paa Grund af Befolkningens krigeriske Stemning og deres stærke Tilbøjelighed for Rov og Mord, og Ordenen og Disciplinen i Posten var ualmindelig slet.

Havde de indfødte Tilbøjelighed for nævnte krigeriske Sysler, saa havde Corel til Gengæld større Hang til at sidde paa Verandaen af sit ufuldendte Bambushus og gruble over en eller anden Bog, der kunde sætte ham tilbage i europæiske Forhold, end til at tage sig aktivt af de nærværende.

Hvis en eller anden Ting gik galt, glemte han altid at give sin egen Uforudseenhed Skylden og tænkte i Stedet for ved sig selv: Det er uhørt at lade mig sidde her paa en afsondret Post, uden tilstrækkelig Føde, uden passende Boliger, med udisciplinerede Soldater og med en stridig Befolkning.

I hans filosofiske Ophøjethed faldt det ham ikke ind, at han selv burde lægge sig i Selen for at skaffe Føde og Boliger og bringe ordnede Forhold til Veje.

Det var flere Maaneder siden der var kommet Varer op til at betale Soldaternes Sold med. Forsinkelser i Transporten og uheldige Dispositioner i Centralmagasinerne nede ved Hovedfloden var Skyld i denne Mangel, der for Corel var saa meget pinligere, som han i Forvejen ikke var i Stand til at holde Styr paa sine Folk. Soldaterne kom stadig til ham og spurgte, om de nu ikke snart fik deres Sold, en enkelt af dem blev endogsaa saa fræk overfor Corels Ubevægelighed, at han mumlede noget om, at hvis de ikke snart fik, hvad de havde til Gode, vilde de gøre Mytteri.

I Stedet for at gøre Forsøg paa at hævde sin Stilling nedad ved energiske Forholdsregler, vendte Corel sig i sin Afmagt opad mod Burk, der efter Corels Mening sad og vanrøgtede den Sagernes Sammenhæng, som han iøvrigt foragtede.

Han skrev til Burk, at han fralagde sig alt Ansvar for, hvad der kunde ske i Posten, hvis der ikke straks blev sendt Varer op i tilstrækkelig Mængde til at betale Folkenes Sold.

Burk svarede tilbage i et officielt Brev paa Administrationens Papir, med Indregistreringsnummer og det hele, at han ingen Varer havde, og at Guvernementet, saavidt Burk vidste, ikke tænkte sig Muligheden af, at dets Funktionærer rundt om i Posterne sad parat til, i Stedet for at gribe aktivt ind og vise, hvad de duede til, at stikke Halen mellem Benene og fralægge sig Ansvaret, naar Vanskeligheder truede, eller naar der var Fare paa Færde.

Dette Brev havde den tilsigtede Virkning paa Corel. Den sidste Passage slog ned i ham som en Bombe, forskaffede ham en heftig Hjertebanken og forhindrede ham i at sove hele Natten.

Næste Morgen var han vred og stod selv

og kommanderede ved Exercitsen hele Formiddagen. Bagefter gik han ind og skrev et Brev til Kommandanten, i hvilket han bad om at blive afløst. Han vilde ikke tjene mer under den Barbar, sagde han til sig selv. Burk kunde selv komme op og bringe sin Post i ordentlig Forfatning, det var ikke hans Sag.

Otte Dage efter fik han det Svar tilbage, at Burk vilde videresende hans Andragende, naar Corel privat vilde meddele ham omgaaende, at han var vidende om, hvorledes et saadant Andragende kunde udlægges, naar det samtidig blev meddelt de militære Autoriteter, at Andrageren paa det nuværende Standpunkt for første Gang i sit Liv befandt sig i en Situation, hvor der var Brug for hans personlige Mod. Med Streg under Mod.

I Brevet var der desuden Forskrifter om at bringe alt i Orden, da der vilde ske Indberetning om enhver Mangel ved Posten, og om Udførelsen af hans Mission, ved den eventuelle Afløsers Overtagelse af Corels Funktioner. Burk nævnede, at Corel, skønt han havde Hænder nok til sin Raadighed, i de 10 Maaneder, han havde varetaget Hvervet som Postchef, havde ladet Bygninger og Plantninger ligge hen, at han havde forsømt Instruktionen af Soldaterne, og hvad der var det vigtigste, han havde ved at undlade at foretage de forskriftsmæssige Rejser paataget sig Skylden for, at Befolkningen var ganske desorganiseret og for Øjeblikket befandt sig i aabenlys Revolte.

Brevet sluttede med en Forespørgsel om, hvorfor Corel aldrig havde opsøgt den Gruppe af Rebeller Vest for hans Post, der i den senere Tid jævnlig havde truet Bombo med Angreb.

Corel satte sig ned og skrev med skælvende Haand, at han var sig enhver Fortolkning af sit Andragende fuldkommen bevidst. Som Svar paa det sidste Spørgsmaal angav han, at det efter hans Formening var utilraadeligt at opsøge de nævnte Rebeller med den ringe Styrke, han raadede over. Men da han satte Punktum efter denne, som han selv havde syntes, vel turnerede Sætning, studsede han pludselig ved at se foran sig et sært forvirrende Smil, der aabnede sig over en ubarmhjertig, hvid Tandrække, og han rystede, da det gik op for ham, hvor han sidst havde set det Smil. Det lyste igennem ham nu som den Gang paa en paatrængende Maade, der saarede ham i hans inderste.

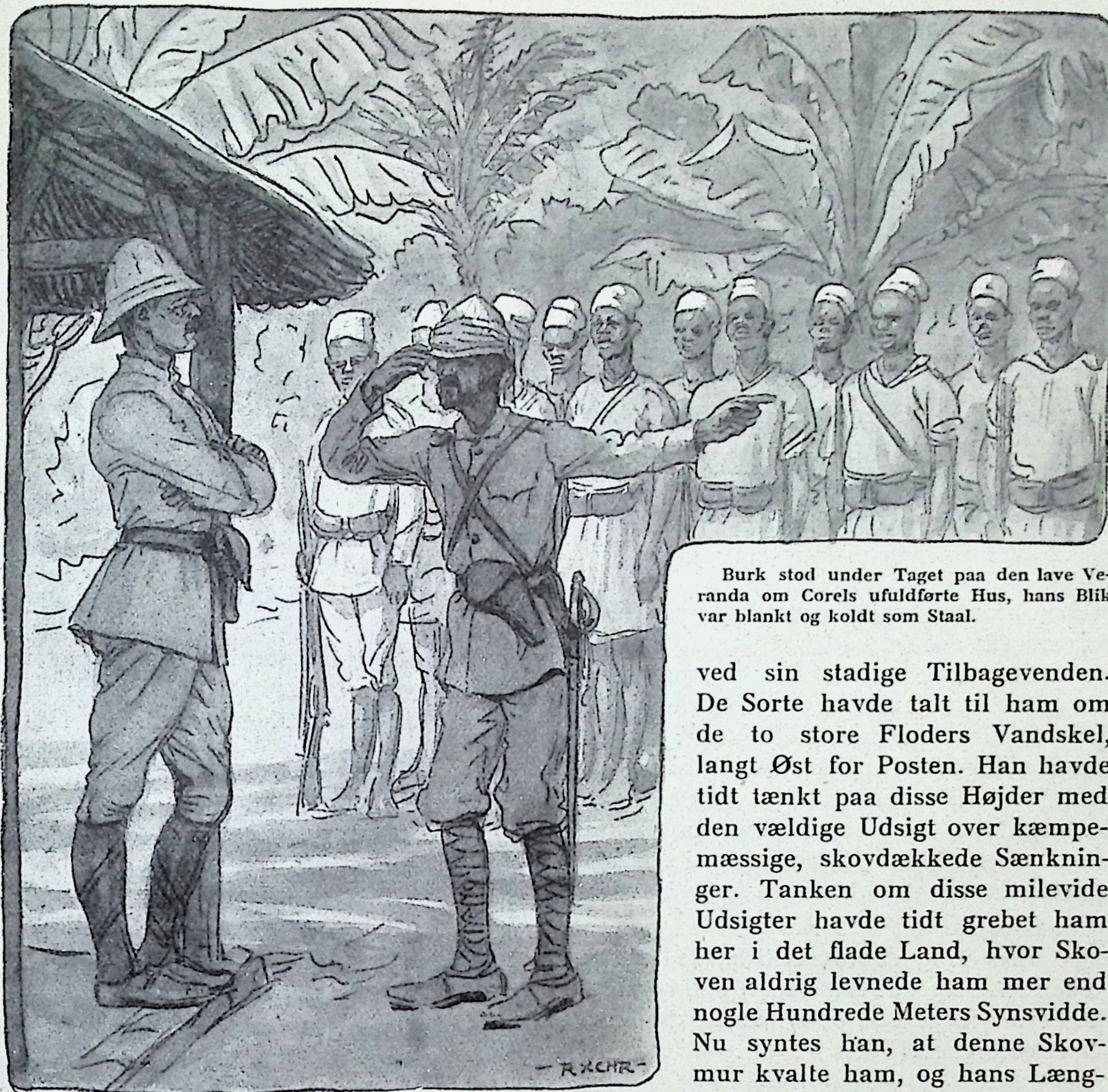
Brevet blev sendt afsted samme Eftermiddag, men allerede Morgnen efter havde Angsten for dette Brev faaet saa stor Magt over ham, at han sendte Bud afsted for at tilbagekalde det. Men dette Bud kom tilbage syv—otte Dage senere sammen med Brevbæreren og med uforrettet Sag. Brevet var afleveret til Burks hvide Intendant i Kibundu. Burk selv var gaaet paa Rejse med fem og tyve Soldater. Hans Maal, blev der sagt, var Rebellerne Vest for Bombo.

Da Corel fik denne Meddelese, havde han en Fornemmelse af, at der fra nu af hang en truende Ulykke over ham, og at han maatte tage sig sammen for enhver Pris. Den Omstændighed, at Burk var gaaet vestpaa med en saa ringe Styrke som 25 Mand, han havde selv 40, beroligede heller ikke hans opskræmte Samvittighed, og den Bevidsthed, at Burk nu ikke længer befandt sig mod Syd, men mod Vest, desorienterede ham og fik ham jævnlig til ganske at tabe den Smule Sindsligevægt, han kunde tilkæmpe sig ved at tage Del i Arbejdet i Posten med anspændt Iver. Han greb sig ofte i, naar han gik frem og tilbage i Posten, at skotte mod Vest, og den Retning tog ogsaa det ængstelige og skamfulde Had, der fra Tid til anden overvældede ham.

Han sov meget daarligt om Natten, og det hændte, at han vaagnede op af sin nervøse Halvslummer med et Skrig, der fik Skildvagten foran Huset til at fare sammen og knuge Haanden om Geværet.

I saadanne Øjeblikke maatte Corel, inden han faldt til Ro igen, hen og lukke et Vindue op og se ud i den stjerneklare Nat for at frigøre sine Tanker for en pinefuld Tvang, der drog dem til en lille, skummel Straahytte mange Mil ude i Natten

Efter en saadan Nat stod han ganske tidlig op, satte Folkene i Arbejde med at reparere Huse, feje, luge, plante og bringe i Orden. Negrene saa tavse paa ham og lystrede under Indtrykket af, at en ny uimodstaaelig og uforstaaelig Kraft havde

Burk stod under Taget paa den lave Veranda om Corels ufuldførte Hus, hans Blik var blankt og koldt som Staal.

bemægtiget sig den hvide Mand og gjort ham til Herre. Det føltes som en ny Aand, der var kommet over Posten, havde fyldt Sindene, gjort Dagene anderledes og forrykket Begreberne, som noget usynligt tilstedeværende, der sad et Sted i En selv og kontrollerede Tankerne.

Men Corel havde mistet Appetitten. Han blev mager og bleg og sygnede under Følelsen af en voldsomt stigende og trykkende Tavshed.

En Dag kom der et Brev fra Burk. Det meddelte, at han vilde komme til Bombo om en Uges Tid.

Fra det Øjeblik kom der en grænseløs Uro over Corel. En Tanke, han ikke turde tilstaa for sig selv, greb ham og pinte ham ved sin stadige Tilbagevenden. De Sorte havde talt til ham om de to store Floders Vandskel, langt Øst for Posten. Han havde tidt tænkt paa disse Højder med den vældige Udsigt over kæmpemæssige, skovdækkede Sænkninger. Tanken om disse milevide Udsigter havde tidt grebet ham her i det flade Land, hvor Skoven aldrig levnede ham mer end nogle Hundrede Meters Synsvidde. Nu syntes han, at denne Skovmur kvalte ham, og hans Længsel mod Øst steg som en skærende Hjemve.

Der laa jo derude paa Højderne en stor Landsby, som Burk selv havde givet ham Ordre til at besøge. Om han rejste derud.

Andendagen efter Modtagelsen af Burks Brev gav han Ordre til at pakke, og næste Morgen efter en søvnløs Nat drog han afsted med en Snes Soldater og en halv Snes Bærere, før Solen løftede sig over Skoven.

Han fo'r fremad i lange udmattende Ilmarcher og gjorde først Holdt i en Landsby eller i Skoven, naar Benene knækkede sammen under ham, eller naar Ryggen slappedes, saa han ikke længer kunde holde Overkroppen oppe.

Tredje Marchdag, mens Kolonnen fo'r hen ad Stien som forfulgt af rasende Fjender,

følte Corel sig paa en Gang foruroliget af sin Krops Magerhed og sine Hænders Hvidhed, og han tænkte ved sig selv, at han var dødsdømt; han kom til at grunde over, hvorfor han egentligt gik her, syg som han var. Og det gik op for ham, at Grunden hertil var ham selv uklar. Og han anspændte sig for at faa Svar paa dette Spørgsmaal. Og Svaret kom som et Lyn fra hans Hjernes dødtrætte Mørke, og det fik hans Hjerte til at banke vildt i den udpinte Krop:

„Du er bange for Burk!"

Dette Svars Fornedrelse lammede ham, og han sagtnede Marchen.

Han syntes, det var ude med ham. Han kunde ikke leve med Skammen. Der var ingen Redning mere. Han ledte efter, men der var ingen.

Der kom en mild Lindring over ham, da han fik den Idé selv at gøre Ende paa sine Lidelser. Naar han var kommet i Seng om Aftnen i Landsbyen, hvor de skulde gøre Holdt, vilde han sætte sin Browning for Tindingen og trykke løs. Paa den Beslutning havde han en nogenlunde sorgløs Eftermiddag, men om Natten, da han laa søvnløs i sin Hytte og prøvede paa at bringe sin Beslutning til Udførelse, turde han ikke.

Han rejste sig i Mørket Kl. 4, pakkede selv sine Ting sammen, lukkede og laasede sin Sengekuffert. Kl. 5 lod han Folkene vække, pint af en ubændig, dræbende Utaalmodighed.

Kl. halv sex styrtede den lille Kolonne i forceret March hjem mod Bombo.

Corel syntes, han fløj med susende Iltogsfart, at Træerne føg forbi ham, og at Stien blev til en susende graa Stribe under ham. Han følte, at han var kommet ind i en grænseløs Tiltrækningskrafts rasende Hvirvel, at han ubehjælpeligt reves med, og at Farten steg til svimlende Voldsomhed. Træerne foran ham nærmede sig hans Øje, som om de blev skudt frem imod ham af rygende Orkaner. Han syntes, han slyngedes mod de store Træer i Vejknæene, at han tørnede imod dem, og at hans Brystkasse knustes atter og atter mod de knudrede Træstammer. En Gang sparkede han sin højre Fod af mod en Trærod, en anden Gang fo'r hele hans Legeme paa en uforstaaelig Maade gennem Træer og Buske, syntes han.

Han fo'r afsted hele Dagen og hele den paafølgende Nat til stor Forfærdelse for de maalløse Folk. Næste Morgen sad han i Skoven og sov to Timer i en Stol. Da han vaagnede, sprang han op og rasede fremad, dinglende som en beruset. Et Par af Soldaterne tog ham under Armene. Da han følte denne nye Støtte, brølede han vildt: Fremad! Hurtigt Løb!

Han følte ikke længer Grunden under sig, saa ikke længer Træerne, fornam kun et ustandseligt voksende Fald gennem en gysende Angst.

Naar hans Hjerne en Gang imellem blev saa klar, at han kunde tænke, stemte Virkeligheden ham for Brystet som dumpe Stød. I saadanne Øjeblikke stod det ham forfærdelig klart, at han havde forspildt alt, at han havde svigtet fejgt, og at han nu døde af gyselig, skamfuld Angst. Thi det var jo Sandheden bag hans stædige Løgn, at han havde svigtet, da han for første Gang i sit Liv stod overfor Faren. Det var hans Æres dybe Fald, hans Væsens grufulde Opløsning. Han følte, at alt, hvad han havde levet og tænkt, var Løgn og Bedrag og Forfærdelse, thi det havde altsammen ført ham lige lukt ind i denne Katastrofe, der fældede ham for evigt, netop i det Øjeblik, da han burde have gjort den store Kraftanstrængelse for at vinde Livet.

Corel lignede en Dødning. Han troede undertiden selv, han var død. Han spiste ikke længer, kunde ikke faa Mad ned, men tilfredsstillede sin Trang til Næring ved at drikke sort Kaffe i spandevis.

Da de naaede ind i Nærheden af Posten, kom en Mand løbende imod dem. Corel saa paa ham, at han vilde sige, at Burk var ankommet til Posten. Han følte det som et Dødsstød.

Burk stod under Taget paa den lave Veranda om Corels ufuldførte Hus, hans Blik var blankt og koldt som Staal. Corel stod foran ham med gyngende Knæ og en blodløs Haand til Hatten.

„Goddag, Corel. En lille Rejse?" spurgte Burk.

Corel strakte Haanden ud og pegede:

„Derude, Hr. Kommandant."

Corel drejede ikke Hovedet. Hans Blik klyngede sig til Burks, bønfaldende og dødsangst, og i Burks Øjne kom der et Glimt af Barmhjertighed, mens han sagde:

„Jeg fik det først paa Rejsen, saa det er ikke afsendt endnu. Hvis De ønsker det tilbage, kan De blot tilbagekalde det.“

Skøndt Corel følte sig ubarmhjertig afklædt til sit inderste, svulmede der op i ham en Følelse af vældende Fryd og Frelse ved Tanken om, at han havde overgivet sig paa Naade og Unaade, og at han nu kun var en ubestemt Skæbne i den andens Haand.

Da Corel var klædt om, skrev han straks, saa vanskeligt det end faldt ham i hans forvirrede Sindstilstand en Tilbagekaldelse af sit skæbnesvangre Brev, og fra det Øjeblik, da han præsenterede den til Burk, oprandt der nogle gode Dage for ham.

Burk gav ham Haanden og sagde:

„Alt tilgivet.“

Og Corel lagde Mærke til, da han vovede at løfte Blikket, at Smilet i Burks Ansigt var træt og næsten barnligt. Det forbavsede ham, og de kommende Dage tænkte han ofte paa dette trætte Smil. Han laa paa Lur efter det, og hans Tanker kredsede instinktmæssigt om det.

Burk blev i Posten fjorten Dage, og Corel følte sig tryg. Han havde ikke længer noget, der plagede ham, intet at bryde sit Hoved med. Der var en Orden i Posten, som aldrig før. Alt gik af sig selv. Selv de indfødte var der kommet Ro over, efter Burks Rejse gennem Landet, og der kom stadig Høvdinge til Posten, der ønskede at slutte Fred med den store hvide Mand.

I de fjorten Dage tilbragte Corel mange Timer i Samtale med Kommandanten paa Verandaen. Burk var en anden end før, god og ligefrem, syntes Corel, og han blev sund og tyk og lystig i hans trygge Selskab. Kun en Gang imellem følte Corel sig ilde berørt af Kommandantens Nærhed; det var, naar han opdagede, at Burks Blik hvilede paa ham med en egen distrait og generende Mistænksomhed. Men Burk blev i Reglen efter saadanne Øjeblikke endnu mere elskværdig end før, og den frie Tone, der herskede mellem dem til daglig, blev blot endnu friere.

Og Corel blev mere og mere fortrolig over for Kommandanten, og med Fortroligheden kom noget af det gamle Overmod igen, og Angsten og Usikkerheden, som han tidligere havde følt overfor den anden, gav efterhaanden, som han følte sine fysiske Kræfter vende tilbage, Plads for en forsigtigt følende Trang til paany at hævde sig i den andens Øjne. Og i sin Tale søgte han at gøre Burk begribeligt, at denne havde taget fejl af ham, at han havde handlet af Uforstand ,og at han havde faaet Udseende af at være en anden, end den han var .

Men hver Gang Corel kom ind paa det Emne, blev Burk tavs. Og Burks Tavshed var uhyggelig og trykkende. Corel følte lidt af den gamle Angst for denne Tavshed, og da han først havde lært den at kende, gav det et Sæt i ham, og han følte det, som om noget uvist, han ernærede sig af, standsede brat, naar Burk kneb sin store Mund sammen og Blikket blev staalkoldt. Ved saadanne Lejligheder opstod der en besynderlig Kamp mellem Burk og hans underordnede. Corel stillede Spørgsmaal og kom med Paastande for at faa Burk til at tale, og Burk var mistænksom og indesluttet og holdt igen paa Ordene.

Og Corel vandt efterhaanden saa meget i Burks Selskab, og Forholdet mellem dem artede sig saadan, at de begge, naar disse smaa Stridigheder kom paa, fik en Følelse af, at de stredes med nogenlunde lige Vaaben.

Der var maaske ogsaa tilsidst kun den Forskel paa dem, at Burk var mere dreven end Corel, der kun instinktmæssigt anede, hvad det hele drejede sig om.

En Dag sagde Corel, drevet af en Indskydelse til at trænge ind paa den anden, der var tavs:

„Det er mærkelig, saa hurtig det gaar fremad med min Sundhed.“

Burk, der ikke vilde have svaret, aabnede Munden og sagde:

„Det er ikke mærkeligt.“

„Jeg synes, det er mærkeligt,“ gentog Corel.

„Tror De ogsaa,“ sagde Burk, „at De vil blive ved med at være lige saa rask og — vel til Mode, naar jeg rejser herfra?“

Corel saa pludselig for sig sit ensomme

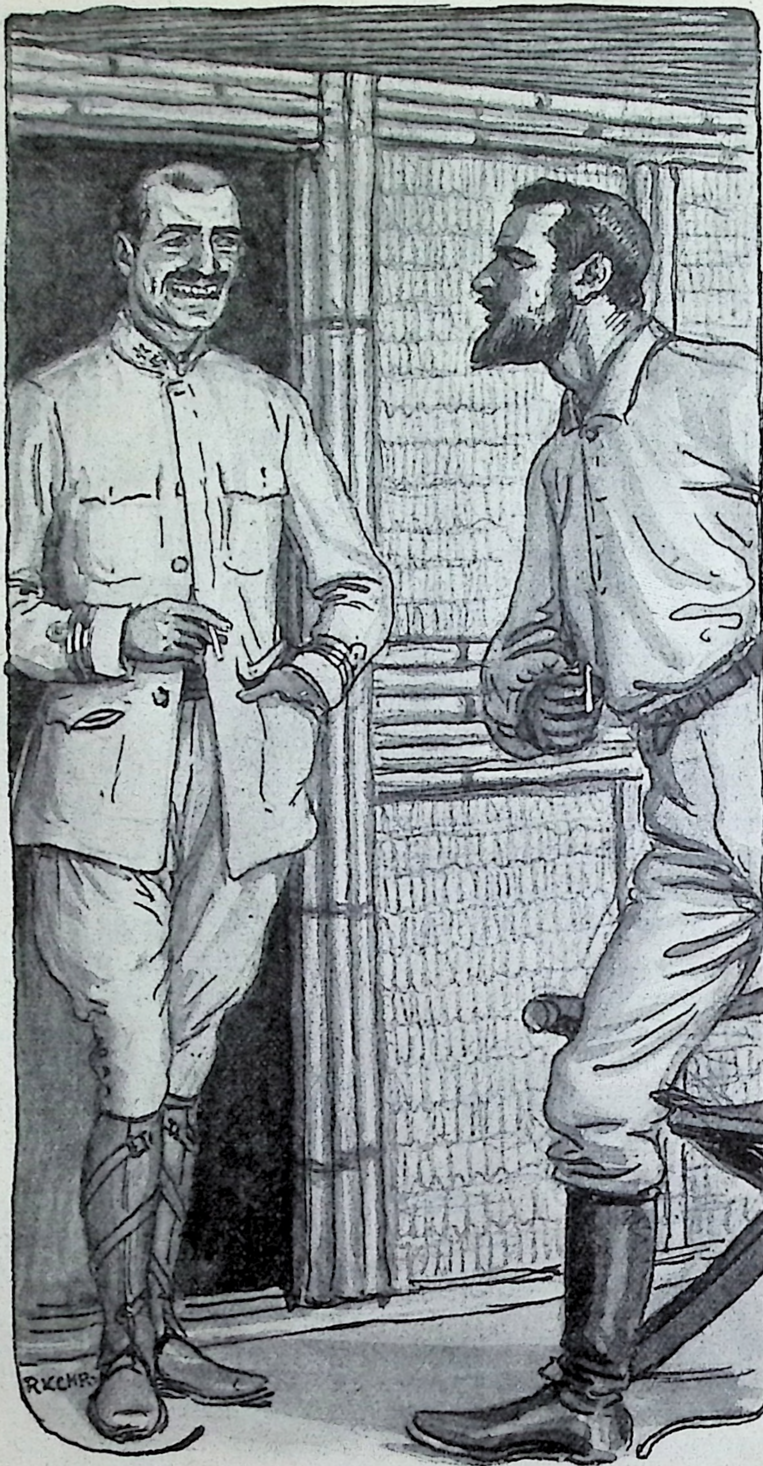
Liv i den mistrøstige og udisciplinerede Post før Katastrofen, og han begreb med et, at hvad den anden havde bragt med sig, det kunde han, om han vilde, føre med sig igen, naar han rejste. Det gøs i ham. Ikke desto mindre svarede han med en bevidst Løgn:

„Ja, det tror jeg."

Siden det blev klart for Corel, at Burk øste sin Livskraft af et Væld, der var skjult for ham selv, og som maaske kunde udtømmes, besluttede han sig, drevet af Fejghed og af en usikker Angst for Fremtiden, tiltrods for sin egen Samvittigheds onde Anelser, til at bestjæle ham, saa godt han kunde, og mens Tid var.

Naar de nu talte sammen paa Verandaen, lurede Corel mere bevidst og mere ivrigt efter det trætte Smil han havde set i Burks Ansigt. Og Burk forandrede igen sit Væsen overfor Corel. Hun kunde lukke sig inde i sit Værelse i timevis, mens Corel sad i sin Stol udenfor hans Dør og ventede.

En Dag, da Corel sad der, gik Døren til Burks Værelse pludselig op, og da Corel saa derhen, sprang han op af Stolen, skælvende over hele Kroppen.

I Døraabningen stod Burk, rolig som sædvanlig. Men Corel saa, at hans Overlæbe løftede sig med den kortstudsede Moustache . . .

I Døraabningen stod Burk, rolig som sædvanlig. Men Corel saa, at hans Overlæbe løftede sig med den kortstudsede Moustache helt op under Næsen og videde sig ud, hen til Siderne, saa alle de hvide Fortænder i Overmunden, Hjørnetænderne og de forreste Kindtænder blev synlige.

Og i hans Øjne lyste der et sært blankt Blik, der næsten skelede af Dybde og fæstede sig forvirrende og ubarmhjertigt i Corels.

Smilet sagde tydeligere end Ord:

„Kujon!"

Det var i og for sig ingen Nytte til, at Burk lukkede Munden op. Corel havde allerede forstaaet det hele, før han hørte det:

„Jeg rejser imorgen."

Dette var den største Begivenhed i Corels Liv. Den kastede Skygge ud over hele hans fremtidige Tilværelse, gjorde ham til en betænksom Mand og forandrede hans

Opfattelse af ham selv. Naar han mange Aar efter vandt en lille Sejr over andre, følte han den altid i Tide som et Nederlag, fordi en hemmelig Oplevelse, der boede langt inde i hans Erindring, gennemskuede ham, ydmygede ham og holdt hans Hovmod i Tømme. Denne Oplevelse blev Begyndelsen til en Livsanskuelse, der virkelig rykkede ham ud af den Tingenes pinagtige Sammenhæng, der en Gang havde krænket ham. Fra den byggede han sig i sit Ansigts Sved op til at blive en Mand.

EN SJØMANDS BRUD

FORTÆLLING FRA NORGE

AF

BIRGER WIDT

TEGNING AF SOPHUS JÜRGENSEN

Fruentimmer er no' stort Hærk!" sa' gamle Jonas — og Olaves Tømmermand nikkede bifaldende.

De to Veteraner sad ombord i gamle „Deodata"s Kahyt og drak Riga-Balsam — en Drik, som forener Drøihed med Billighed. Den „river Lusen fra Hjertet", som gamle Jonas udtrykte sig. Der var aldrig Nei i Olaves Tømmermands Mund, naar Jonas bød paa Balsam. Helt fra han selv fo'r paa Østersjøen, kjendte han Riga-Balsamens underfulde Virkning paa Sjælen. Og nu, som han havde Kjærring og Unger hjemme og aldrig en Øre tilovers til Brændevin, smagte den naturligvis dobbelt godt.

Det var mange Aar siden, Olaves havde begivet Sjøen. Jonas derimod havde holdt ud, saalænge „Gamla" holdt. Rigtignok var hun tung at bære paa Pumperne de to Turer paa Østersjøen hvert Aar, men saa havde han til Gjengjæld Herrens glade Dage, naar de kom i Oplag om Vinteren. Da forestod Jonas Salget af Kullasten, som Skipper Pram kjøbte i Newcastle hver Høst. Det var Liv! At være Høistbefalende ombord og have Kahytten til Raadighed og en Slave af en Jungmand i Winchen! Jonas brugte Kjæft som en Tyrk hele Dagen og drak Rigabalsam med Olaves om Kvælden.

Beholdningen af Rigabalsam var rigelig — takket være de gamle lumske Finkenetter, som ingen Tolder kunde stikke sin Næse i. — Allermindst den gamle Idioten af en Toldrorskarl, som gik paa Kaien under Losningen — han hverken saa eller hørte. Desuden var han en gammel Ven af Jonas og sa' ikke Nei til en „Knert" af og til. Naturligvis hentet Jungmanden Brændevin fra Samlaget til ham — der var da Anstandsfølelse hos Jonas ogsaa.

„Jeg si'er, Fruentimmer er no' stort Hærk!" gjentog Jonas og slog i Bordet.

Olaves sukkede tungt — ingen vidste bedre end han, at Jonas havde Ret. Konen hans, Berthe, var næsten ikke til at staa i Baas med, hun — der sad en Kjæft paa hende som paa den værste Jydeskipper.

Hvad de to Venner diskuterede, var, hvorledes Jonas skulde indrette sig, naar han skulde flytte iland. „Deodata" var nemlig solgt til Lægter, og hans Dage derombord var talte. Men begge vidste de, at ingen Kjærring i hele „Strandgata" vilde have Jonas i Kosten, slig som han havde skjældt dem ud. Og i Strandgata maatte Jonas bo, fordi hans Plan var at faa sig en Baad og karre til Føden med at fiske. Jonas vilde leie Kammerset hjemme hos Olaves, men Berthe havde sagt plent nei.

„Du faar try a' Marthe," var Olaves' Forslag.

„Æsch! — det gamle laaghalte Bæste'!"

Jonas tog en Støit af Balsamen, saa Vandet drev ham af Øjnene. Marthe, Datter af gamle Petter Alting var hele Strandgatas Skræk.

Det blev en varm Debat. Det vil sige — Jonas talte og gestikulerte, mens Olavas brummet og drak. Da Olaves ved 10 Tiden slingret hjemover, havde han alligevel i Opdrag at lodde Marthe — der var simpelthen ingen anden Udvei.

„Lad ham bare komme," svarte Marthe, „jeg skal nok pelle Nøkkene tor'n!"

Hun havde arvet Faderens Uforfærdethed, Marthe — for gamle Petter Alting stod nemlig ingenting fast. —

„Hun har nok sine Beregninger, Marthe," sa Konen til Olaves spydig, da hun hørte, hvor Jonas skulde bo. Og alle Kjærringerne i Strandgata var enige med Berthe.

Men Marthe lod dem snakke. — Dette Præket deres gav hende forresten noget at tænke paa, og da Jonas kom iland fra „Deodata" med sit Pjus, blev han modtaget som en Prins. Hun kjendte Snigveiene til en Mands Hjerte, Marthe, trods at hun aldrig havde havt nogen Frier — eller kanske netop derfor.

End ikke da han levede i Herlighed og Glæde som „Sætteskipper" paa „Deodata", havde Jonas havt det saa godt. Naar han kom sulten og sliten hjem fra Fiske, spraket det i Kakkelovnen — og Duften af — og „Snadder" fra Komfuren og en liden Knert fra Hjørneskabet af og til — alt dette gjorde det i forbavsende kort Tid af med hans gamle Fordom mod Fruentimmer.

„Marthe er mye' te' Kvindfolk!" svarte Jonas, naar Olaves stiklet paa ham for hans Udtalelser i gamle Dage. Altid havde Olaves misundt Jonas. Han misundte ham, at han var „Ungkar og Spellemand" — og han misundte ham Marthes gode Forpleining.

„Bi du bare, til den gamle Skrubba har faaet ham i Saxa!" var den verdenserfarne Berthes Svar, naar Olaves kom med sine Betragtninger over, hvor godt Jonas havde det. „Det er nok liten Udsigt til det", sukket Olaves. Da haanlo Berthe.

„Jøssenam, aa domme dere Mandfolk er!" sa' hun.

Jonas og Olaves var gaaet i Kompani om nogle Bundgarn, som de holdt paa at udbedre sammen om Kvælden. Og Jonas kom den ene Aften mere straalende end den anden. Saa havde han faa't stegt Flæsk tilkvælds — og saa var det noget andet extra, som Marthe havde spenderet. Olaves, som maatte døie de haarde Brødskorperne med Sirup og en Kaffetaar, gren misfornøiet. „Du har ikke sex sultne Unger hjemme, du, brummet han."

Men en Kvæld var Jonas meget lang i Ansigtet — taus og grætten. Efter en overdaadig fin Aftensmad med baade Dram og Øl, havde Marthe overrasket ham med en Opsigelse paa 14 dage.

„Folk begynder at snakke saa stygt," sa' hun og saa bly ned i Tallerkenen. Jonas for op: „Lad dem snakke vel!"

„Det kan De si, som er Mandfolk det — — men med os Kvindfolk er det no' andet," sukket Marthe.

Alle Jonas' Overtalelser var spildt.

Marthe blev ved sit — om 14 Dage maatte det være slut.

Men Jonas fik naturligvis Logis hvor han vilde — han som var „saa'n en pen gammel Mand". — Jovist!

Det var dette, som gjorde Jonas grætten og faamælt. Hvergang Olaves aabnede Munden, hærmede Jonas efter ham. Tilslut taug Olaves.

Saa hev Jonas pludselig Garnet.

„Du Olaves," sa' han, „forstaar du dig paa Fruentimmer?"

„Fruentimmer er no' stort Hærk!" gjønte Olaves.

„Tosk," brummet Jonas, og rev Garnet til sig igjen.

„Er det no' iveien med a' Marthe?" prøvet Olaves forsigtig.

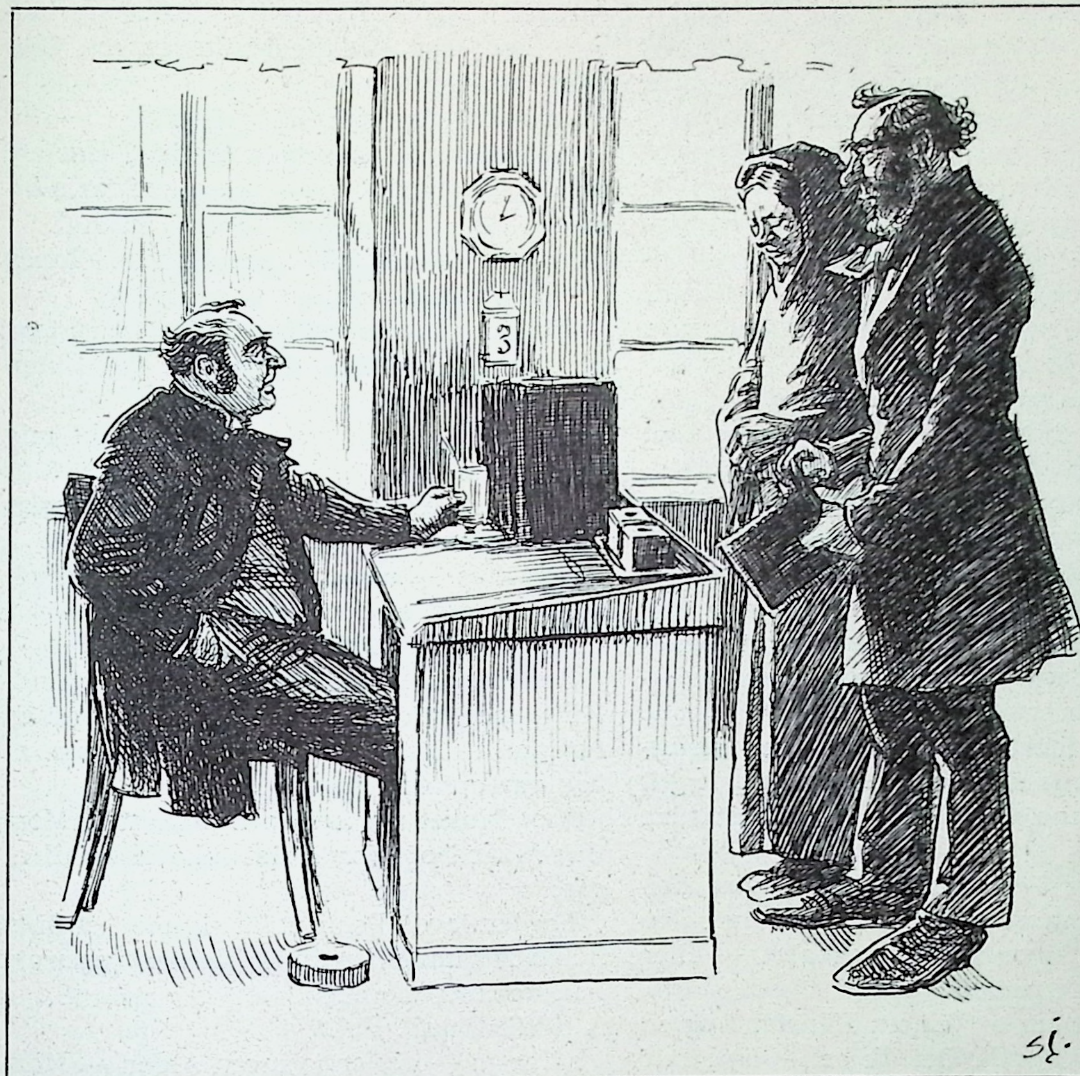
„Jeg er opsagt, Far — flytte om 14 Da'er."

„Hm — du skulde gifte dig, Jonas."

„Gifte mig!" skrek Jonas, „nei det Kvindfolk er ikke født, som skal faa mig i Kjerka!"

„Nei — nei — du kunde jo gaa til Futen!" sa' Olaves spagfærdig.

„Futen?" Jonas slugte en Ed — den Udvei havde han ikke tænkt sig. Men sandt var det. Man kunde gifte sig hos Futen — det havde Jonas hørt før.

„Du store Alverden, hvad gaar der af dig da, Jonas? Du skal naa vel aldrig gifte Dig?"

rodde ud paa Fjorden, saa Skumsprøjten stod.

Det var sent paa Kvælden, før man kom hjem — men Marthe kom endnu senere. Hun havde været i Aftensang, sa' hun — og fin saa hun ud i sort Kjole med hvid Strimmel — og de nye Støvlerne, som gjorde at hun bare stak højst ubetydelig paa Foden

Han kløddde sig betænksom i Nakken: „Futen, ja — —"

„Marthe har Pe'eng i Banken, ho," kom det let henslængt fra Olaves.

„Hm — det er vel ikke stort — —" Røsten var nu betydelig spagere.

„Aa — det er da en 400 Daler mindst."

„Aa nei, lel?"

„Ja — aassaa Huset da."

„Pyt! — Den Fillehytta!"

„Aa, det er da en 400 Daler, det au."

Jonas drog et dybt Suk — saa reiste han sig braat.

„Du sitter vel ikke her og speller Rolle med mig, Olaves?" kom det hvast.

„Jeg?"

„Ja — netop du. Tvi!"

Jonas spyttede langt — sparket til Garnet og gik lige ned til Snekken — kastet los og

„Nu skal du rigtig ha' dig en varm Toddy, Jonas."

Hun havde været som snareste indom Nabohuset og hørt af Olaves, hvad Jonas havde sagt i Anledning af Opsigelsen.

Den Kvæld sad Jonas baade vel og længe ved Toddyglasset, og han syntes, at Marthe blev penere og penere for hvert Glas han tog. — — —

„Aa trur 'u Futen tar for den Jobben, Olaves?" spurgte Jonas nogle Dage senere, da de holdt paa med Garnene.

„Hva' for en Job?" spurgte Olaves troskyldig.

Jonas fræste: „Den Spleisningen hos Futen, veit jeg."

Olaves slap Garnet. „Du tænker da vel aldrig paa at gifte dig, Jonas?"

„Aaffer ikke det? Er je'nte gammel nok kanske?"

„Jo, Gudbevares! Men før sa' du bestandig — — —"

„Naa holder du op med det Tøise — jeg kan vel forandre mig, jeg ogsaa!"

„Jøssenam — skrik ikke saa høit da!"

„Aa trur 'u han ta'r?" spør jeg.

„Ta'r? Ingenting naturligvis — — en Statens Mand — var det ligt sig!"

„Hm — jeg trur, jeg vaager det, Olaves — Futen og jeg har altid vær't saa'nne go'e Busser."

„Det er vel saa det," sa' Olaves.

Den Beslutning maatte krympes, og bort til „Samlaget" bar det med dem begge to.

Den Nat gav Jonas sin Udkaarede en Serenade.

Støttet til Havegjærdet brølte han af sine Lungers fulde Kraft ud i Natten:

„I'll go home with the girls in the morning —"

„I'll go home with the girls in the morning —"

„Before the break of day."

Denne Hyldest modnede Marthes Beslutning om, at de skulde ikke have været gift mange Dagene, før Jonas var i „det blaa Baand".

Jonas sov i halvandet Døgn efter den Sjau. Men saa purret ogsaa Marthe ud. Nu fik det bli' Alvor med Egteskabet — eller han fik flytte paa Flekken.

Jonas bad om to Timers Henstand og en Dram og et Glas Øl. Det fik han — og gamle Petter Altings Floshat til paa Kjøbet.

Da de i Skumringen gik nedover til Bryggerne, vilde Marthe absolut, de skulde gaa Arm i Arm.

Men Jonas mente, det var tidsnok, naar de var blit gifte. Marthe holdt paa at si' noget, men tog sig i det. Den Stunden kunde hun vente, hun ogsaa. — — — — — —

Havnefoged og Lodsoldermand Mikkelsen sad som vanlig og duppet over sine Aviser og Eftermiddagsgroggen — det Kaffeskvipet til Konen var ikke no' for ham — da det banket paa Døren.

„Pokker ogsaa! Kom ind!"

Havnefogden skjød Glasset bag Protocollen og saa grættent op. Afbrydelse paa den Tid af Dagen likte han ikke. Men da han saa Jonas i Floshat og med en Pige under Armen, maatte han alligevel smile.

„Du store Alverden, hvad gaar der af dig da, Jonas? Du skal naa vel aldrig gifte dig?"

Jonas dreiede Floshatten forlegen mellem Hænderne — i Bevidstheden om Øieblikkets Alvor.

„Jo — det var nok blit til det."

Men han var saa betænkelig i Røsten, saa Marthe fandt Tiden inde til at tage Affære.

„Ja — vi er nok blit enige tilslut — Jonas og jeg," sa' hun strengt.

„Se, se — jeg gratulerer! Men hvad tror du, Pram vil si' til det, Jonas?" lo Futen gemytlig.

„Aa — Kaptein har naa altid raa'd mig til det, han."

Fogdens spøgefulde Tone gjengav Jonas Sikkerheden.

„Ja — ja — saa faar Dere ha' min Velsignelse ogsaa da."

„Tak for det, Fut!"

Der blev en Pause, som Havnefogden udfyldte med at aabne en af Protocollerne og føre ind — for at gi' Parret et Vink om, at han var optat.

Men Vinket var spildt. Jonas greb Marthes Haand og gjorde slet ikke Mine til at gaa.

Fogden lagde Pennen fra sig med et Suk.

„Hvor gammel er du nu, Jonas?" spurgte han for at si' noget.

„63 til Pinsti', Fut."

„Naa jo — det er jo ingen Alder — Marthe er vel adskillig yngre forresten?"

„47 til Jul," kom det rapt. Hun syntes, Fogden tog sig lovlig lang Hvil indimellem, Marthe.

„Ja — det passer jo godt," mente Fogden.

Atter Pause.

„Ja — saa faar vi haabe, Dere faar det godt sammen da," sa' Fogden og slog resolut Protocollen sammen, for nu var han blit tørst.

„Tak for det Ord, Fut."

Jonas skottede til Marthe, som nikkede tilbage.

„Ja — saa var det kanske ikke mere da?"

Der gik en Praas op for Havnefogden — det var naturligvis Brudepresenten, han stod der og trøkket for.

„Ja — jeg faar vel Lov til at sende op lidt Smaatteri en af Dagene kanske — —"

Havnefogden rakte Haanden frem. Far-

vel da — og lad nu ikke Familien øges for fort," tilføiede han leende.

Marthe rødmet pligtskyldigst, og Jonas skyndte sig at slaa sin Næve i Fogdens.

„Farvel Fut — og tusen Tak for dennegang!"

Han havde hele Tiden staaet og gruet for Omkostningsspørgsmaalet — og da Fogden intet nævnte herom, var han kisteglad og skyndte sig ud — for om det bare skulde være en Forglemmelse.

„Det var en grei Mand, Futen — men god Tid gav han sig," sa' Marthe.

Dermed tog hun Jonas med et fast Greb under Armen. Nu tog hun Kommandoen.

Og Jonas maatte pilte med. Et Forsøg, han gjorde paa at komme løs ved at paaskyde at han maatte hilse paa Kaptein Pram, mislykkedes fuldstændig.

„Du blir med hjem," sa' Marthe. Og dermed blev det.

Heldigvis for Jonas var det saapas mørkt, at Ingen kjendte ham med Floshatten. Den Aften idetmindste fik Kjærringerne i Strandgata ikke vide noget om Giftermaalet.

Det fik de forresten ikke paa en god Stund.

Saalænge de ikke saa Kaleschevogn og og Brudepiger eller havde hørt Lysning fra Prækestolen, troede ingen i Strandgata paa Egteskab.

Det Sludderet til Berthe om, at Jonas og Marthe var gift — det lo de bare af. Berthe fo'r med saa meget Tøis, hun. At Jonas pludselig blev flittigere til at fiske og var paa Sjøen baade sent og tidlig — det kunde jo tyde paa noget af hvert.

Men saa langt som til Egteskab behøvede det jo ikke at være kommet for det.

Selv da Jonas en vakker Dag viste sig med blaat Baand paa Frakken og saa flau ud — selv da trodde Ingen paa Giftermaal.

Men da Marthe en hellig Søndags Formiddag kom tumlende ud paa Gaardspladsen med Jonas i den ene Haand og et Kosteskaft i den anden — da begyndte Muligheden at dæmre for Kjærringerne. Sligt kunde da umuligt passere uden i et velordnet Egteskab.

Der blev øjeblikkelig holdt Krigsraad i Strandgata og Gunhild Flyndrekone blev valgt til at bringe Forholdet paa det rene.

Hun fik da ogsaa al ønskelig Besked af Marthe — samt en Beskrivelse af Jonas som Egtemand, der ikke efterlod Tvivl.

Efterretningen modtoges med Jubel — omend Majoriteten af Kjærringerne fandt Futens Vielse lovlig lidet betryggende.

Men det fik bli' Marthes egen Sag.

Foreløbig kunde de ialfald haane Jonas af Hjertens Lyst — og haane ham gjorde de tilgavns — baade de og Ungerne.

Det hjalp ikke, at Jonas gik Berserkergang — han var for gammel og gigtbruden til at skræmme nogen længer — han aset sig bare ud, saa han blev et let Bytte for Marthes kraftige Næver, naar han kom hjem.

Det var slut baade med „Snadderen" og Sprakingen i Kakkelovnen om Kvælden — for ikke at tale om Drammerne — dem havde det „blaa Baand" ganske slugt.

Det blev haarde Hvedebrødsdage for gamle Jonas — og Olaves fik høre ilde baade sent og tidlig for den Andel, han havde havt i Ulykken.

Men Eilert Kroken — den Guds Mand — kunde for sin Samvittigheds Skyld ikke se paa, at to Mennesker af forskjellig Kjøn levet sammen uden prestelig Velsignelse. Han fik hverken Rist eller Ro, før han havde været hos Sognepræsten.

„Ja, min kjære Eilert — vi faar nok finde os i, at Kirkens Interesser tilsidesættes i denne syndefulde Tid," sukkede Sognepræsten.

Men han slog dog for Sikkerheds Skyld op i sine Protocoller for at se, om Jonas eller Marthe var behørig udmeldt af Statskirken — og da dette viste sig ikke at være Tilfældet, tog han øjeblikkelig Affære. — —

Han stod uventet i Stuen hos Marthe en Eftermiddag, netop som hun gav Manden et Nakkedrag med Ildtangen — Jonas havde revet det „blaa Baand" af Frakkekraven og stod og trampede paa det.

„Hvad foregaar her?" spurgte Sognepresten strengt.

Marthe gjemte hurtigt Ildtangen og gav med flydende Tunge en meget nærgaaende Beskrivelse af Jonas som Egtemand og Afholdskandidat og sluttede med at appellere til Pastorens Medlidenhed.

„Han gjør ikke andet end at dra' sig paa Sofaen hele Dagen, Pastor," hylte hun.

„Det er Løgn!" sa' Jonas og kløddc sig i Nakken efter Slaget.

„Der hører De sjel, Pastor — han beskylder mig for Løgn."

„Hvem har viet Dere to?" spurgte Presten myndig.

„Det har nok Futen, det — Gud hjælpe mig," sukkede Jonas.

„Skulde Byfogden virkelig have viet Dere? Det kjender jeg ikke noget til."

„Byfogden? Nei — det er nok Havnefogden, som har viet os. Jeg er jo gammel Sjømand, jeg, Pastor."

„Havnefogden? Havnefoged Mikkelsen," raabte Presten i høieste Forbauselse.

„Ja, netop han, ja — det var her i Sommer," klynket Marthe.

„Havnefogden har ingensomhelst Ret til at vie nogen," sa' Presten strengt.

Marthe saa forfærdet op — og blev pludselig ganske tør i Øinene.

„Men du store Gud! Er vi da ikke ordentlig gifte?" skreg hun.

Med et Kast var Jonas paa Benene.

„Aa er det, De si'er, Pastor — er vi'nte gifte?"

Han greb i sin Iver Presten i Armen.

Presten løsgjorde sig lempelig. „Nei, det er I visseligen ikke." —

„Hurra!" skreg Jonas ubehersket.

„Hvad behager?" Pastoren snudde sig forarget omkring.

Men Jonas var allerede ude af Døren og paa Vei nedover til Havnefogden. Saa let paa Foden havde han ikke været, siden han kom paa Landjorden. — — — — — — — Havnefoged Mikkelsen fik ikke engang Tid til at skjule Groggen, før Jonas var over ham.

Han ikke saameget som banket paa Døren engang.

„Jeg mener, du er splitter pinende gal, Gut!" skreg Havnefogden, da Jonas med rivende Tungefærdighed havde fremført sit Spørgsmaal, om hvorvidt han og Marthe var ordentlig gifte!

„Hvordan i Herrens Navn kan jeg vide noget om det?"

„Men Futen har jo selv viet os og lyst Velsignelse over os her paa Kontoret."

Men da lo Havnefogden, saa han slog Hovedet i Pulten. „Jeg vie nogen! Gud bevare mig for det, Gutten min," sa' han tilslut med inderlig Overbevisning.

„Tak for det Ord, Fut!" Jonas var ude af sig selv af Glæde — og før Fogden kunde faa stoppet ham, var han ude af Døren og paa Vei op til Samlaget.

„En Omgang til alle Mand i Stua!" Han slog op Hoveddøren til Skjænkestuen — hvor han i den senere Tid forsigtig havde lusket sig ind ad Bagveien. „I Kvæld er det mig, som betaler, Gutter!"

Og der blev Kalas!

Da Olaves Tømmermand lidt senere paa Aftenen gløttede ind Bagveien, forsikrede netop Jonas med høi Røst, at „Kvindfolk er no' stort Hærk". Akkurat som i gamle Dage ved Riga-Balsamen ombord i „Deodata".

Men nu blev Olaves forarget — især fordi han ikke var kommet med før.

„Du skulde skamme dig, Jonas! Sitte her og skjænke dig — mens Kjærringa di ligger hjemme og tuter, saa vi kan høre henner over hele Strandgata!"

„Pokker ivold med Kjærringa — jeg er skilt, jeg!" sa' Jonas og lavet sig et nyt Glas.

ORSO

AF

HENRYK SIENKIEWICZ

OVERSAT AF E. J. — ILLUSTRERET AF HEINRICH DOHM

I den lille sydkaliforniske By Anaheim fejres de sidste Efteraarsdage, naar Vinhøsten er til Ende, med særlige Festligheder. Byen er da fuld af Mennesker og frembyder et overordentlig malerisk Syn. Befolkningen bestaar kun for en ringe Del af Mexikanere, men hovedsagelig af Indianere, der tilhører Cahuilla-Stammen, og som for at søge Arbejde er draget her-

til fra San Bernardinos vilde Bjerge i Landets Indre. Saavel Mexikanere som Indianere breder sig allevegne, paa Gader og Torve, i Butikkerne og paa Teltpladserne, hvor de tilbringer Natten, enten i Teltene eller i det fri under den endnu lune kaliforniske Himmel. Anaheim er en venlig lille By, omgivet af Myrter, Ricinusbuske og Pebertræer, og dens brogede, larmende Markedsliv danner en besynderlig Modsætning til den tavse, alvorlige, med Kaktus bevoksede Ørken, der begynder lige bagved Bjergene. Om Aftenen, naar Solen sænker sin Straalekrone i Oceanets Bølger, og mægtige Skarer af vilde Gæs og Ænder, Pelikaner, Maager og Traner trækker bort under den rosenfarvede Himmel, da tændes Baalene rundt om i Byen, og Underholdningen begynder for Alvor. De sorte Trubadurer slaar Castagnetterne, fra hvert Baal lyder Bandschaens Toner og Trommernes Hvirvel. Mexikanerne danser deres Bolero paa udbredte Tæpper, medens Indianerne efteraber dem med deres lange hvide Kæppe imellem Tænderne eller udstødende ivrige „e viva“ Raab. Baalet, der stadig bliver forsynet med Rødtræ, sprutter og knalder i Luften og belyser med sit røde Skær Nybyggerne med deres smukke Koner og Døtre, der sidder i Kreds omkring Ilden for at lytte til Musikken og se paa de dansende.

Men den Dag, da den sidste Drues Saft bliver udpresset ved Hjælp af Indianernes Fødder, er en særlig Festdag. Da kommer Herr Hirsch fra Los Angelos med sit Cirkus. Herr Hirsch, der er Tysker, er ligeledes Ejer af et Menageri, som bestaar af Aber, Jaguarer, afrikanske Løver, en Elefant og nogle affældige Pappegøjer: „The greatest Attraction of the World“!

Cahuillo-Indianerne giver de sidste Pesetas, som de endnu ikke har drukket op, mindre for at se de vilde Dyr, som de har nok af i San Bernardino, men først og fremmest for at se Athleterne og Klownerne og de Tryllekunster, som Indianerne kalder „Medicin“ d. v. s. Trolddom, Kunster, som kun kan udøves ved overnaturlig Hjælp.

Men hvis nogen blot saa meget som lod ane, at han betragtede Cirkus Hirsch og dets Præstationer kun som Trækplaster for Indianere, Kinesere og Negre, som et Cirkus af underordnet Rang, saa vilde han paadrage sig Ejerens retfærdige Vrede.

Tværtimod: Cirkus' Ankomst havde til Følge, at ikke alene Folk fra Nybyggerkolonierne i Byens nære og fjernere Omegn strømmede til, men ogsaa fra de nærliggende mindre Byer, Westminster, Orange og Los Nietos kom mange Mennesker til Festen. Pomeranzgade er paa denne Tid saa fuld af alle mulige Slags Køretøjer, at man knapt kan trænge sig igennem. Hele Sportsverdenen er forsamlet her. Unge nydelige Misses med lyslokket Haar morer sig med fra Bukken af deres smaa Vogne at manøvrere sig gennem Trængslen i Gaderne, mens de pludrer og ler og viser deres hvide Tænder. Spanske Senoritas fra Los Nietos kaster lange stjaalne Blikke frem bag Slørene; gifte Damer fra Omegnen, klædt efter sidste Mode, skrider stolt frem ved Siden af solbrændte Landmænd, hvis Paaklædning kun bestaar af en bredskygget Hat, et Par Benklæder af Rips og en ulden Skjorte, som i Mangel af Flip og Slips lukkes med en Hægte.

Alle disse Mennesker hilser glade paa hinanden og ser sig omkring for at opdage, om de er „very fashionable“ og bagtaler hinanden mer eller mindre.

Imellem de unge Damers blomstersmykkede Vogne rider de unge Mænd og gør sig fra de høje mexikanske Sadler Umage for at kigge under de unge Pigers bredskyggede Hatte. De halvvilde Heste, der bliver sky for den uvante Larm og Trængsel, stejler og snøfter med blodunderløbne Øjne og truer med at sætte igennem Mængden; men Rytteren tæmmer dem med et Tryk af sin faste Haand og lægger knapt Mærke til deres urolige Væsen.

Alle taler om „The greatest Attraction“ og drøfter Enkelthederne ved Aftenforestillingens Program, der lover noget hidtil ganske uovertruffet. Kæmpeplakaterne beretter om de vidunderligste Ting. Direktør Hirsch skal selv op-

træde som Kunstner „med Pisk"; han skal optræde sammen med den farligste af alle Løver, den afrikanske. Efter Programmet styrter Løven sig rasende imod Direktøren; han har intet andet at forsvare sig med end sin Pisk. Men dette lille Værktoj forvandles i Mesterens Haand til et Flammesværd. Det hedder i Programmet: Piskens Snært skal bide som en Klapperslange, lyse som et Lyn, brage som Tordenen og stadig holde Rovdyret i den afmaalte Distance, saa det forgæves raser imod Kunstneren. Men det er langtfra alt. Den sejstenaarige „amerikanske Herkules" ved Navn Orso, hvis Far er en Hvid, og hvis Mor er en Indianerinde, skal bære seks Mennesker, tre paa hver Arm, og desuden har Direktøren udsat en Pris paa hundrede Dollars til den — det være sig Hvid eller Farvet — der kan overvinde den unge Athlet i Brydekamp. Man taler om, at der er kommet en Bjørnedræber fra San Bernardino — Gryzli-Killer — for at maale sig med Orso; han er berømt for sit Mod og sin Styrke, og han er den første Kalifornier, der har vovet at angribe den graa Bjorn, kun bevæbnet med Økse og Kniv.

Bjørnedræberens Sejr over den sejstenaarige Athlet optager til Overflod Mændenes Tanker i Anaheim. De er alle overbeviste om, at Orso vil blive besejret, og naar den unge Mand, der hidtil overalt, fra Atlanterhavet til det stille Ocean, har kastet enhver Modstander, der vovede at brydes med ham, til Jorden, naar denne Orso, der har sejret over de stærkeste Yankees, nu blev overvundet, saa vilde det kaste udødelig Berømmelse over Kalifornien.

Den kvindelige Del af Befolkningen i Anaheim er ikke mindre optaget af et andet Nummer paa Programmet. Den selvsamme mægtige Orso skal paa en tredive Fod høj Stage bære den lille Jenny — Verdensvidunderet. Plakaten beskriver hende som den smukkeste Pige, der siden Christi Fødsel har vandret paa Jorden. Skønt Jenny kun er tretten Aar gammel, har Direktøren dog ligeledes udsat en Pris paa hundrede Dollars til den unge Pige, enten Hvid eller Farvet, der i Skønhed kan maale sig med hende.

De smaa og store Misses fra Anaheim og Omegnen rynker foragteligt paa Næsen ved Læsningen af Plakaten og er af den Anskuelse, at det ikke vilde være meget „ladylike" at optage Konkurrencen. Men hver eneste af dem vilde sikkert hellere have givet Afkald paa alt andet end netop denne Aftenforestilling; den lille Rivalinde maa tages i Øjesyn og kritiseres; thi ingen af de unge Damer tror paa den uforlignelige Skønhed, der f. Eks. skulde kunne maale sig med Søstrene Bimpa. De to Søstre Bimpa, af hvilke den ældste hedder Refugio og den yngste Mercedes, sidder graciøst tilbagelænet i deres henrivende „buggy" og læser ligeledes Plakaten. Deres skønne Træk forraader ikke den ringeste Bevægelse, skønt de ved og føler, at den ganske By betragter dem med baade Bøn og Beundring i Blikket, bedende for at de vil redde hele Egnens Ære ved ogsaa paa dette Punkt, at bære Sejren hjem, beundrende fulde af den patriotiske Overbevisning, at intet Land i den vide Verden kan opvise noget saa smukt som disse Kaliforniens Blomster. Og hvor smukke er de ikke ogsaa, de to Søstre Refugio og Mercedes! Ikke for intet flyder der rent kastiliansk Blod i deres Aarer, som Moderen stadig betoner. De lægger derfor heller ikke Skjul paa deres Foragt for baade Farvede og lyshaarede Yankees.

Søstrene er slanke og fintbyggede. Deres Bevægelser er lade og samtidig fulde af en sælsom Ynde, der betager enhver, som kommer i deres Nærhed. Fra Donna Refugio og Mercedes strømmer en Trolddom, som ingen kan modstaa; de er indhyllet i en duftende Sky af Magnolier og kaliforniske Roser, der bedøver Sindet. Deres Ansigter er sarte, Huden gennemsigtig og let farvet som med et Skær af Morgenrøden; Øjenvipperne er lange og sorte ligesom de fint tegnede Bryn, og Blikket fra de mørke Øjne er barnligt, rent og sjælfuldt. Hyllet i duftende, musselinsagtige „rebozos" sidder de i deres blomstersmykkede „buggy" som et Billede paa jomfruelig Skønhed og Ro, og som om de ikke selv anede, hvor smukke de var. Men Byen ser det; den er stolt af dem og forelsket op over begge Øren. Hvordan mon nu denne Jenny saa ud, der i Skønhed skulde kunne maale sig med de to Søstre? Ganske vist havde der staaet i „Weekly Review": Naar den lille Jenny naar op til Spidsen af Masten, som Orso bærer paa Skulderen, og i største Livsfare svævende udbreder Armene for at efterligne en Sommerfugls Flugt, bliver der dødstille i Cirkus, og ikke alene Tilskuernes Øjne men ogsaa deres Hjerter følger i angstfuld Spænding hver Bevægelse af dette Vidunderbarn. Den, som een Gang har set hende paa Masten eller til Hest, slutter „Weekly Review", glemmer hende aldrig; thi selv Verdens største Maler Mr. Harvey i San Franzisko, som har malet Paladshotellet, vilde ikke være i Stand til at male hende.

Anaheims skeptiske og forelskede Ungdom paastaar, at det altsammen er Humbug, og at det nok skal blive afsløret ved Aftenforestillingen. Trængslen i Nærheden af Cirkus vokser med hvert Øjeblik. Fra det indre lyder Løvernes Brøl og Elefanternes Skrig. Pappegøjerne, der er anbragt i Ringe rundt omkring Teltet, skriger af fuld Hals, medens Aberne gynger i deres egne Haler eller underholder sig med Publikum, der bliver holdt i tilbørlig Afstand af et udspændt Tov. Endelig kommer en Procession ud fra Cirkus; den har til Hensigt at spænde Folks Nysgerrighed og gøre dem stive af Forbavselse:

En kolossal Vogn aabner Toget, forspændt med seks Heste, hvis Hoveder er smykket med vajende Strudsfjer. Ryttere, klædt som franske Postilloner, styrer Hestene fra Sadlerne. Paa Vognen staar Løveburene, og i hvert Bur sidder

Den ubetvingelige Orso og Jenny – Luftens Engel — the greatest Attraction of the world!

Savsmul. I den halvmørke Del af Cirkus staar en Hest bundet til en Trapez; der er ingen ved den. Det ser ud, som om den stod og kedede sig. Den vifter Fluerne bort med Halen, mens den bevæger Hovedet op og ned, saa langt Tømmen tillader. Efter at Øjet lidt efter lidt har vænnet sig til Skumringen, opdager det ogsaa andre Genstande, saasom den Stang, Orso plejer at bære Jenny paa, og et Tøndebaand med udspændt Silkepapir, hvorigennem Jenny skal springe — det ligger altsammen ligegyldig henkastet, og hele det skumringsfyldte Rum gør samme Indtryk som et forlængst forladt Hus med lukkede Skodder. Bænkerækkerne, der kun paa enkelte Steder faar lidt Lys, ligner gammelt Skrammel, selv Hesten, der nu staar med sænket Hoved, formaar ikke at gøre Sceneriet levende.

en Dame med en Oliegren i Haanden. Efter Vognen gaar Elefanten. Dens Ryg er bedækket med et Tæppe, og den bærer et Taarn, i hvilket der er Bueskytter. Trompeterne blæser, Trommerne hvirvler, Piskene knalder, Løverne brøler, kort sagt, hele Karavanen bevæger sig med uhyre Støj og Spektakel; efter Elefanten kommer en Maskine med Skorsten, der ligner et Lokomotiv, og som ved Damp sætter et Musikinstrument i Gang, der pibende og hvæsende spiller Nationalsangen, „Yankee doodle". Sommetider svigter Dampen, og Musikken bliver til en Piben; men det gør aldeles intet Skaar i Mængdens Begejstring, der af Jubel over dette Dampinstrument er steget til det højeste. Amerikanerne raaber Hurrah, Tyskerne Hoch, Mexikanerne e viva, Indianerne hyler og brøler som vilde Dyr, der er stukket af Bremser.

Mængden følger Toget, og der bliver stille paa Cirkuspladsen. Pappegøjerne er holdt op med at skrige, og Aberne slaar ikke flere Kolbøtter: „The greatest Attraction" tager ingen Del i Processionen. Hverken Direktøren med Pisken, eller den ubetvingelige Orso, eller Jenny, Luftens Engel, er med i Toget. De forbliver usynlige for at kunne gøre et saa meget stærkere Indtryk om Aftenen. Direktøren opholder sig i Staldene og farer rasende op mod Negerne for enhver Ubetydelighed. Orso og Jenny holder Prøve i Cirkus. Under Sejldugstaget hersker Skumring og dyb Stilhed. Yderst i Rummet, hvor Siddepladserne naar helt op under Taget, er der Mørke. Lysest er selve Arenaen, som ligger i grelt Ovenlys, bestrøet med Sand og

Hvor er da Orso og Jenny? En Lysstribe, der falder ind gennem en Spalte, naar som en gylden Plet en Bænk oppe under Taget. Alt eftersom Solen fortsætter sit Løb, bevæger den sig ogsaa. Den hopper fra Sted til Sted, indtil den naar en Gruppe, som bestaar af Orso og Jenny.

Orso sidder ved Bænkens øverste Ende, og Jenny sidder ved Siden af ham. Hun hviler det yndige Barnehoved mod Athletens Skulder; hendes Blik er opadvendt, og hun lytter opmærksomt til det, hendes Kammerat siger. Han sidder lidt bojet, mens han undertiden sænker Hovedet som for at tale indtrængende til hende eller forklare hende noget. Som de saaledes sidder, lænet imod hinanden, kunde man antage dem for to Elskende, hvis ikke Pigens blegrøde Trikot-Ben, der ikke engang naar Jorden, svingede barnligt frem og tilbage, og Udtrykket i det opadvendte Ansigt bar Vidne om ivrig Lytten og anstrengt Tænkning fremfor nogen som helst anden Følelse.

Jenny er endnu kun et Barn, men saa indtagende, at Mr. Harvey — uden at ville træde hans Kunst for nær — sikkert ikke formaaede

at skabe noget saa henrivende i sin Fantasi. Det blide Ansigt, de store sorgmodige blaa Øjne, de mørke Bryn, der hvælver sig paa den rene, hvide, tænksomme Pande, det askeblonde, silkebløde Haar, der kaster en fin, sløragtig Skygge over den øverste Del af Ansigtet — alt er saa fuldkomment, at ikke alene Mr. Harvey, men ogsaa en anden berømt Maler ved Navn Rembrandt vilde have haft vanskeligt ved at male det. Pigen minder samtidig om Askepot og Gretchen, og den Stilling, hun indtager i Øjeblikket, røber Angst, Hjælpeløshed og Bøn om Beskyttelse.

Hele Skikkelsen gør en besynderlig Virkning i Cirkusdragten, der bestaar af en Florskjole, overbroderet med Sølvstads, og som er saa kort, at den knapt naar til Knæene. Belyst af Solstraalen, der netop træffer hende, ser hun mod den mørke Baggrund saa fin og aandeagtig ud, en stærk Modsætning til den firskaarne Yngling ved hendes Side.

Orso, der er iført kødfarvet Trikot, ser i Afstand ud, som om han var nogen. Ogsaa paa ham falder Solstriben og viser hans uforholdsmæssig brede Skuldre, det for stærkt hvælvede Bryst, det indfaldne Underliv og Benene, der er for korte i Forhold til Overkroppen. De kraftige Lemmer ser ud, som var de tilhugget med en Økse. Orso bærer alle en Cirkusathlets Kendetegn paa sig, og det saa udpræget, at han næsten er en Karrikatur; dertil kommer, at hans Ansigt nærmest maa kaldes stygt.

Naar han engang imellem hæver Hovedet, ser man hans Træk, der vel er regelmæssige, men meget haarde og kolde.

Den lave Pande og det sorte, hestemankeagtige Haar, der falder ham helt ned til Næsen, og som formodentlig er en Arvelod fra hans indianske Moder, giver hans Ansigt et mørkt, truende Udtryk.

Han ligner baade en Bøffel og en Bjørn og ser ud som selve den legemliggjorte raa Kraft. Han er i Virkeligheden heller ikke hverken blid eller god.

Naar Jenny gaar forbi Hestenes Bræddérum, vender Dyrene deres Hoveder om efter hende og vrinsker sagte, som vilde de sige:

„How do you do, darling?“ Men naar hun ser Orso, bliver hun ængstelig.

Han er en indesluttet, brummende og knarvorn Knøs.

Negrene i Cirkus Hirsch, der tjener som Staldmestre eller optræder som Klowner, Sangere eller Linedansere, kan ikke lide ham. De regner ham for intet, fordi han er Mestits, og viser ham aabenlyst deres Foragt. Direktøren, som ikke risikerer stort ved at udsætte en Pris paa hundrede Dollars til den, der overvinder ham, ringeagter og frygter ham samtidig, paa samme Maade som Dyretæmmeren f. Eks. frygter Løven, og han dresserer ham ved hver given Lejlighed.

Han gør det ogsaa af en anden Grund, idet han nemlig gaar ud fra, at hvis han ikke slaar Orso, vil Orso slaa ham; forøvrigt hylder han som Kreolerne den Grundsætning, at Prygl er en Straf og Ikke-Prygl en Belønning.

Saaledes er Orso. For nogen Tid siden har han imidlertid forandret sig meget til sin Fordel; det er siden han begyndte at elske den lille Jenny af hele sin Sjæl.

I næsten et Aar havde Orso Opsyn med Dyrene. En Dag, da han rensede Kuguarens Bur, stak Bæstet sin Pote ud gennem Gitteret og beskadigede hans Hovede stærkt. Da traadte Athleten ind i Buret, og efter Kampen, der nu opstod, var han alene i Live. Dyret laa med knækket Rygrad. Men Kuguaren havde tilredt ham saa frygteligt, at han besvimede og længe laa syg. Under Sygdommen havde den lille Jenny vist ham stor Medlidenhed; hun havde i Mangel af andre forbundet hans Saar og tilbragt sin Fritid hos ham for at læse højt for ham af Bibelen, „den gode Bog“, der kun talte om Kærlighed, Tilgivelse og Barmhjertighed, kort sagt om Ting, som ingen nogensinde talte om i Cirkus Hirsch. Orso grundede meget med sit langsomme Indianerhoved, mens han lyttede opmærksomt, og han kom endelig til den Overbevisning, at han aldrig vilde være blevet et ondt Menneske, hvis det gik til i Cirkus, som „den gode Bog“ lærer.

Han tænkte ved sig selv: Hvis man her fulgte denne Lære, saa vilde man ikke altid slaa mig, ja maaske vilde der endogsaa være en eller anden, som holdt lidt af mig. Men hvem? Ikke de Sorte. Endnu mindre Herr Hirsch, men maaske den lille Jenny, hvis Stemme klang som Musik for hans Øren.

En Følge af denne Grublen var, at han en Aften under sin Sygdom brast i en hjerteskærende Graad; han kyssede Jennys smaa Hænder, og fra dette Øjeblik elskede han hende. Fra da af var han altid paa Arenaen, naar hun skulde ride ved Aftenforestillingerne, og fulgte hendes Bevægelser med ængstelige Blikke. Naar han holdt det med Papir overtrukne Tøndebaand for hende, smilede han til hende, men naar han til Tonerne af Sangen „Ak, Døden er nær!“ til Tilskuernes Forfærdelse bar hende paa Spidsen af Masten, da var hans Hjerte fuldt af Angst. Han vidste, at hvis hun styrtede ned, saa vilde der ikke være flere tilbage i Cirkus fra „den gode Bog“. Den bange Omhu i hans Bevægelser fyldte ofte Tilskuerne med Gysen. Naar de maatte vise sig paa Mængdens Bifaldsraab, skød han hende altid lidt i Forgrunden for at Størstedelen af Applausen kunde tilfalde hende, og saa brummede han fornøjet. Hun var ogsaa den eneste, med hvem han kunde tale, og for hende aabnede han efterhaanden hele sit Hjerte. Han foragtede Cirkus og Herr Hirsch, der slet ikke lignede Menneskene i „den gode Bog“. Med uimodstaaelig Magt følte han sig draget mod det fjærne, mod Sletterne og Skovene. Naar Truppen paa sine Vandringer kom igennem øde Landstrækninger, vaagnede

Naturinstinktet i ham, ligesom hos en Ulv, der er opvokset i Fangenskab, naar den første Gang ser Skoven. Maaske havde han arvet denne Længsel efter sin Moder, maaske havde ogsaa den Hvide, som var hans Fader, været et Barn af Sletten. Han fortalte den lille Jenny om sin Frihedslængsel og beskrev Livet paa Sletterne for hende. Det meste opdigtede han imidlertid; thi han havde kun hørt lidt om det af Steppejægerne, som besøgte Cirkus, dels for at forsyne Herr Hirsch med vilde Dyr og dels for at vove sig i Brydekamp med Orso.

Den lille Pige lyttede eftertænksomt med vidt aabne Øjne til alle hans Fortællinger. Aah, blot dog Orso ikke vilde følge denne Trang og drage alene ud paa Stepperne, men tage hende med! Det vilde være saa rart altid at være sammen; hver Dag vilde der være noget nyt at se, og de skulde have deres egen lille Husholdning; der var især paa dette Punkt meget at gruble over for Jenny.

Nu sidder de begge og taler sammen i Stedet for at prøve de nye Spring. Hesten staar paa Arenaen og keder sig. Den lille Pige sidder lænet mod Orsos Skulder og ser eftertænksomt og længselsfuldt ind i Fremtiden, mens de smaa Ben uafladeligt svinger frem og tilbage. Hun grunder over Livet paa Sletterne og kommer nu og da med et Spørgsmaal.

„Hvordan bor man der?“ spørger hun med Øjnene vendt mod sin Kammerat.

„Aah, der vokser utallige Egetræer,“ svarer han, „man hugger dem om med en Økse og bygger sig et Blokhus.“

„Well,“ siger Jenny, „men før det bliver færdigt?“

„Der er altid varmt,“ siger Orso undvigende, „Gryzli-Killer siger, at der er meget varmt.“

Jennys Ben svinger endnu ivrigere, og det er Tegn paa, at hun er tilfreds; naar der bare er varmt, er hun ikke bange. Da bliver hun atter betænkelig. Hun har i Cirkus en Hund og en Kat, der er hendes udtrykkelige Ejendom; hun kalder dem „Herr Hund“ og „Herr Kat“. Med Hensyn til dem er der ogsaa noget, hun maa spørge om: „Kunde Herr Hund og Herr Kat komme med os?“

„Det kan de!“ svarer Orso og knurrer af Glæde.

„Vi tager ogsaa „den gode Bog“ med.“

„Det gør vi!“ siger Orso endnu mere fornøjet.

„Well,“ siger den lille Pige. Herr Kat skal fange Fugle til os, og Herr Hund skal gø, naar der kommer nogen, som har ondt i Sinde; Du er Manden, jeg Din Kone, og de er vore Børn.“

Orso føler sig saa lykkelig, at han slet ingen Ord kan finde; derfor fortsætter Jenny: „Og der skal ikke være nogen Herr Hirsch og intet Cirkus, og vi skal slet ingenting bestille, basta! Men hvordan er det?“ — tilføjer hun efter en lille Stunds Forløb — „i „den gode Bog“ staar der, at man skal arbejde; jeg vil af og til springe igennem et Tøndebaand, gennem to, tre, ja fire Baand for ikke at glemme, hvorledes det skal gøres!“

Alt Arbejde bestod aabenbart efter Jennys Mening i Springen gennem Tøndebaand.

Lidt efter spurgte hun igen:

„Orso, skulde jeg saa altid blive hos Dig?“

„Ja, for jeg elsker Dig.“

Medens han siger dette, bliver hans Ansigt venligt, ja næsten kønt.

I Grunden er han sig ikke rigtig bevidst, hvorledes han elsker denne lille, lyse Pige.

Det er maaske nærmest som en Bulbider elsker sin Herskerinde.

Men hun er den eneste, han bryder sig om i den vide Verden.

Ganske vist ser han ved Siden af hende ud som en Drage, men hvad gør det?

Intet, slet intet!

„Jenny,“ siger han efter en Pavse, „hør, hvad jeg har at sige Dig.“

Jenny, der lige havde rejst sig for at se efter Hesten, knælede nu ned ved Siden af Orso, og for ikke at gaa Glip af et eneste Ord, støttede hun sig mod hans Knæ, lagde Hagen imod sine Haandflader og lyttede opmærksomt.

Da, til Ulykke for begge Børnene, træder Kunstneren „med Pisken“ ind i Cirkus. Han er i ondt Lune, thi Prøven med Løven er mislykket.

Det stakkels affældige Dyr, der ikke ønskede andet end at være i Fred, vilde den Dag absolut ikke „styrte løs“ paa Kunstneren, men krøb blot sammen for Piskeslagene i et Hjørne af Buret.

Med Skræk tænkte Direktøren paa, at hvis Løvens Sindstilstand holdt sig til om Aftenen, saa vilde Piskekoncerten blive en ren Fiasko; thi at slaa løs paa en flygtende Løve er ingen stor Kunst.

Direktørens Humør havde faaet endnu et Knæk; Negeren, der stod for Billetsalget til Galleriet, kom nemlig med den Meddelelse, at Indianerne maatte have drukket Størsteparten af de Penge op, de havde tjent ved Vinhøsten; ganske vist kom der mange til Kassen, men de tilbød i Stedet for Penge deres med U. S. mærkede Jakker eller deres Koner, især hvis de var gamle, for at faa en Cirkusbillet.

Pengemanglen betyder for Direktøren et betydeligt Tab.

Han havde gjort Regning paa en fyldt Kasse, og med tomme Bænke i den øverste Del af Galleriet vilde det blive umuligt; derfor ønskede Direktøren i dette Øjeblik, at alle Indianerne kun havde een Ryg, og at han i Overværelse af den ganske By kunde foranstalte en Koncert paa den.

I en saadan Forfatning traadte han altsaa ind i Cirkus, og da han fik Øje paa den ubeskæftigede Hest, blev han ude af sig selv.

Hvor i al Verden var Orso og Jenny?

Med Haanden skyggende for Lyset, der falder ned midt paa Arenaen, stirrer Direktøren rundt

i Mørket og opdager i en Lysstribe Orso og Jenny, der knæler ved dennes Fødder og støtter sine Albuer paa hans Knæ. Ved dette Syn knalder han med Pisken.

„Orso!“

Hvis et Lyn var slaaet ned mellem en Flok Børn, kunde det ikke have fremkaldt større Forfærdelse.

Orso springer øjeblikkelig op og gaar imellem Bænkerækkerne ned mod sin Herre. Bagefter ham gaar den lille Pige med vidt opspærrede Øjne; af Angst maa hun nu og da holde sig fast i Bænkene.

Orso træder ind paa Arenaen og bliver tavs og mørk staaende ved Brystværnet.

Det graa Ovenlys viser tydeligt hans kraftigt byggede Overkrop, som hviler paa de korte Ben.

„Nærmere!“ raaber Direktøren med rasende Stemme, medens han samtidig lader Snærten af Pisken krumme sig i Sandet, som Halen krummer sig paa en lurende Tiger.

Orso gaar et Par Skridt fremad, og de staar i nogen Tid og ser hinanden ind i Øjnene.

Direktøren ser fuldstændig ud som en Dyretæmmer, der er traadt ind i Buret i den Hensigt at gennempiske det farlige Dyr, som han frygter.

Imidlertid sejrer hans Raseri over hans Frygt. Al den Vrede, han i en Time har opsparet, udøser han nu over Hovedet paa de to stakkels Syndere, hvis Pligtforsømmelse har faaet hans Vredes Bæger til at flyde over. Oppe imellem Bænkene er Jenny blevet staaende; skælvende af Angst betragter hun de to, som et uskyldigt Rensdyr vilde betragte to Losser.

„Du Hoodlum! Du nederdrægtige Hund,“ hvisler Direktøren mellem Tænderne. Pisken beskriver med Lynets Fart en Bue. Orso gør et lydløst Spring fremefter, men det andet Slag rammer ham, et tredie, fjerde .... tiende følger efter, Direktørens opløftede Arm rører sig knapt, kun Haandleddet bevæger sig som en Maskindel, der er sammenføjet med Skruer, og efter hver Bevægelse følger Lyden af Piskeslaget paa Orsos Legeme.

Forestillingen er begyndt uden Tilskuere, og det er ikke en Løve, men en Knøs, der staar foran Dyretæmmeren. Pisken suser med en saadan Hastighed, at det ser ud, som om den fyldte hele Rummet imellem dem med sine Svingninger. Direktøren arbejder sig gradvis op til større og større Raseri. Allerede to Gange har Kuglen paa Enden af Pisken efterladt blodige Mærker paa Orsos Nakke. Ved Aftenforestillingen maa Blodstrimerne dækkes af Pudder.

Orso holder sig tavs. Men efter hvert Slag gør han et Skridt fremad — Direktøren et tilbage. Paa den Maade har de omvandret hele Arenaen. Nu begynder Direktøren at trække sig tilbage til Udgangen, ganske som Dyretæmmeren søger Udgangen af Buret, i hvilket Dressuren af et Rovdyr foregaar; — og pludselig forsvinder han ved Indgangen til Staldene, som Dyretæmmeren bag Faldgitteret.

Men inden han er borte, falder hans Blik paa Jenny:

„Op paa Hesten!“ skriger han. „Vi holder senere Afregning.“

Hans Stemme er endnu ikke døet hen, før Jennys hvide Kjole flagrer i Luften. Med abeagtig Behændighed er hun sprunget op paa Hestens Ryg, og Dyret begynder at galoppere rundt paa Arenaen. „Hyp! Hyp!“ siger Jenny med svag Stemme. „Hyp! Hyp!“ men disse Hyp, Hyp! lyder som undertrykt Hulken. Hesten slaar over i stadig hurtigere Tempo og bøjer Hovedet dybere og dybere. Den lille Pige staar paa Sadlen med Fødderne trykket tæt sammen, og det ser ud, som om hun næppe berørte den. De bare hvide Arme søger med hastige Bevægelser at holde Balancen, Florskjolen staar som en Sky om hende, og Haaret flagrer i Luften. Hun ligner en kredsende Fugl.

„Hyp! Hyp!“ raaber hun igen; men paa engang styrter de saa længe tilbagetrængte Taarer hende nedad Kinderne og slører hendes Øjne, saa hun maa bøje Hovedet for at kunne se. Hestens Bevægelser forvirrer hende, de amfitheatralsk opstigende Bænkerækker, Teltvæggen, Arenaens Brystværn — alt begynder pludselig at hvirvle rundt for hende. Hun vakler, een Gang, to Gange, endelig styrter hun af Hesten ned i Armene paa Orso, der uafladelig har fulgt hende med Øjnene.

„Aah, Orso! Stakkels Orso!“ raaber Barnet hulkende.

„Hvad er der, Jenny?“ hvisker Orso. „Hvorfor græder Du? Græd ikke, græd ikke! Det gør ikke meget ondt paa mig.“

Jenny slynger begge sine Arme om hans Hals og kysser ham paa Kinden. Hele hendes Skikkelse ryster, og hun hulker krampagtigt.

„Orso, stakkels Orso!“ gentager hun, og da hun er ude af Stand til at fortsætte, trykker hun blot Armene fastere om hans Hals.

Orso glemmer sine egne Smerter, tager hende ind til sig og trykker hende Gang paa Gang til sit Hjerte, og hans Nerver, der under Slagene er sat i voldsom Svingning, bevirker, at han for første Gang føler, han ikke alene elsker hende som en Hund elsker sin Herskerinde.

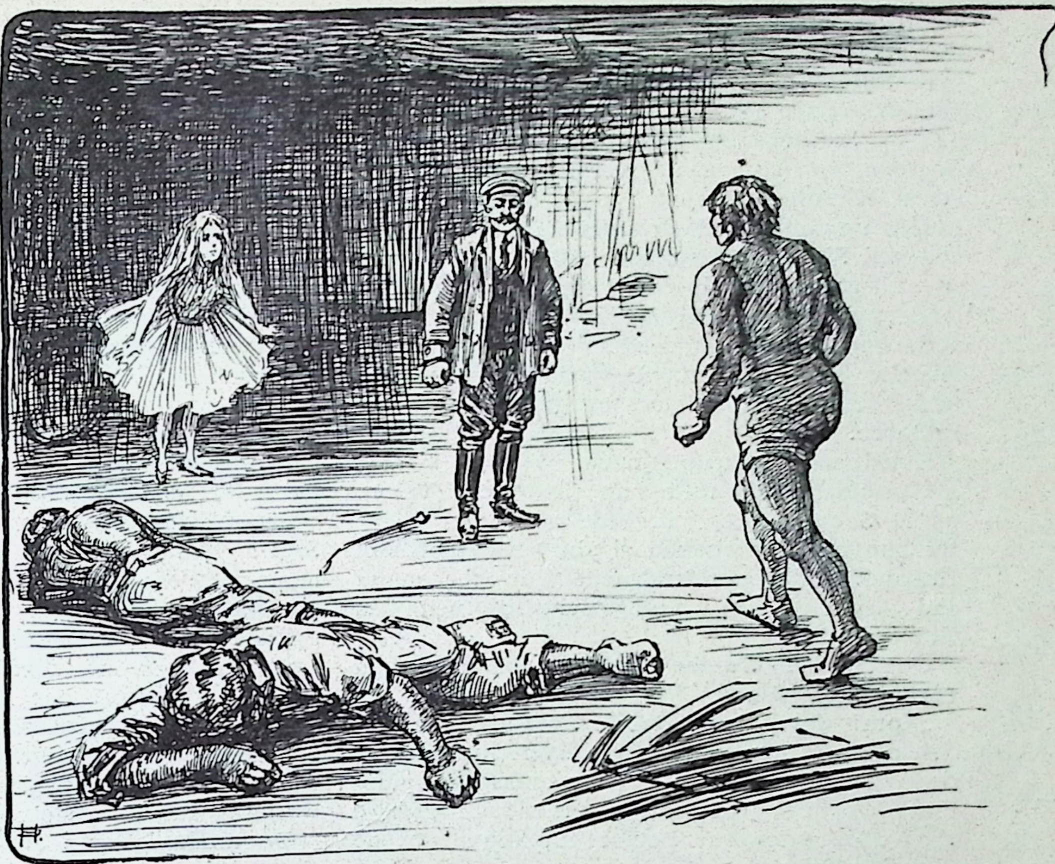
Han aander tungt og hvisker:

„Nej, det gør ikke mere ondt paa mig ..... Naar Du er hos mig, har jeg det godt .... Jenny! Jenny!“

Men ude i Staldene gik Direktøren, skummende af Raseri og Skinsyge.

Han havde set Pigen ligge paa Knæ ved Siden af Orso, og allerede for nogen Tid siden havde han lagt Mærke til det romantiske Forhold, der bestod mellem de to Børn, og som krydsede hans egne onde Planer med Hensyn til den lille Pige.

Han følte en vild Glæde ved at pine hende,

. . derpaa lod han dem falde, rettede sig i Vejret og gik hen mod Direktøren . . .

og efter en Stunds Forløb kaldte han hende til sig.

Hun rev sig løs af Athletens Arme og var i næste Øjeblik forsvundet. Orso blev staaende tilbage, ganske bedøvet; i Stedet for at følge efter hende for at beskytte hende, gik han med vaklende Skridt hen til den nærmeste Bænk, hvor han satte sig med smertefordrejede Træk og stønnede som et saaret Dyr.

Pigen var imidlertid hurtigt løbet ud i Hestestalden. Først saa hun ingen, da der endnu var mørkere der end paa Arenaen. En bange Anelse hæmmede hendes Skridt; men da hun frygtede, at Direktøren skulde tro, hun ikke straks havde adlydt, raabte hun med svag, ængstelig Stemme:

„Nu kommer jeg, Herre!"

I dette Øjeblik følte hun sin lille Haand grebet af Direktørens, og hans vrede Stemme sagde blot:

„Kom!"

Hvis han havde skændt og truet, vilde hun ikke have været saa rædselsslagen, som hun blev over hans Tavshed, mens han førte hende hen til den Side, hvor Cirkusgarderoben fandtes. Hun modsatte sig af alle Kræfter og raabte den ene Gang efter den anden:

„Herr Hirsch! kære, gode Herr Hirsch! Lad mig være, jeg skal aldrig mere ...."

Men han trak hende ubarmhjertigt med og førte hende til det aflange Rum, der brugtes til Opbevaring af Cirkusdragterne, stødte hende ind foran sig og laasede Døren.

Jenny kastede sig paa Knæ for ham. Med foldede Hænder og rystende som et Espeløv bad hun ham grædende om Forladelse. Men han tog uden at ænse hende sin Ridepisk ned fra Væggen.

„Ned!" skreg han.

Da omklamrede hun fortvivlet hans Fødder; thi hun var næsten død af Angst.

Hver Nerve dirrede i hende som en spændt Streng; dog pressede hun forgæves de blege Læber mod hans blankpudsede Støvleskafter.

Det saa ud til, at hendes Rædsel og Beden opirrede ham endnu mere.

Han greb hende i Bæltet, kastede hende op paa en Bunke Klæder, der laa paa Bordet, og slog.

„Orso! Orso!" skreg den lille Pige.

I samme Øjeblik rystede Kammerdøren i sine Fuger. Et vældigt Brag hørtes, og den ene Halvdel af Døren, der var blevet sprængt fra øverst til nederst, faldt med stort Rabalder til Jorden.

I Aabningen stod Orso.

Ridepisken faldt ud af Direktørens Haand. Hans Ansigt blev kridhvidt; men Orso saa ogsaa frygtelig ud. Af Athletens Øjne var kun det hvide synligt, hans Læber var bedækket med Skum, Hovedet var bøjet som paa en Bøffel, der bereder sig til Stød, og Kroppen var sammentrukket som til Spring.

„Gaa!" brølede Direktøren og gjorde sig Umage for at skjule sin Angst saa godt som muligt.

Men Orsos Raseri var vakt. Han, der før havde været saa lydig som en Hund og fulgt Direktørens mindste Vink, nøjedes nu ikke med at nægte Lydighed, men bøjede som Svar sit Hoved en Kende dybere, mens han truende strakte sine muskuløse Arme ud mod Kunstneren „med Pisken".

„Hjælp! Hjælp!" skreg denne.

Raabet blev hørt.

Fire kolossale Negre kom styrtende gennem den sønderslaaede Dør og kastede sig over Orso.

Der begyndte en frygtelig Kamp, som Direktøren fulgte med klaprende Tænder. En Stund saa man ikke andet end en Klump morke, sam-

menfiltrede Legemer, der under voldsomme, hurtige Bevægelser rullede frem og tilbage. Den dybe Stilhed, som pludselig var indtraadt, blev kun nu og da afbrudt af de kæmpendes Stønnen og Snoften. Men paa eengang fløj en af Negrene, som slynget af overmenneskelig Kraft, ud af Klumpen, drejede nogle Gange rundt i Luften og faldt med Hovedet mod Gulvet død ned ved Siden af Direktøren; ham fulgte snart en anden, og endelig rejste Orso sig blødende mellem de kæmpende; de sidste to Negre trykkede han saa stærkt mellem sine Knæ, at de mistede Bevidstheden. Derpaa lod han dem falde, rettede sig i Vejret og gik henimod Direktøren.

Kunstneren lukkede Øjnene.

I næste Øjeblik følte han sig løftet i Vejret, og et Sekund efter mærkede han intet mere; thi han blev kastet med al sin Vægt imod den Halvdel af den sønderslaaede Dør, der endnu sad i Karmen, og faldt bevidstløs ned paa Gulvet.

Orso tørrede Sveden af sit Ansigt, mens han nærmede sig Jenny.

„Kom!" sagde han kort, tog hende ved Haanden og førte hende ud. Hele Byen var paa Benene for at se Cirkus-Processionen og Dampmaskinen, der uafladeligt spillede „Y a n k e e D o o d l e"; der var derfor fuldkomment øde omkring Teltet.

Med hinanden i Haanden gik Børnene nedad Gaden, fra hvis Hjørne man kunde se den uendelige Kaktusmark.

Tavse gik de forbi Huse i skyggefulde Haver, vandrede igennem en lille Lund af Orangetræer og befandt sig derefter imellem Kaktusbuskene.

Allerede her begyndte Ørkenen.

Saalangt Øjet naaede saa det ikke andet end Kaktus og atter Kaktus. Sommetider var Buskene saa høje, at Børnene vandrede som i en Skov; men i denne Skov vilde ingen søge dem og endnu mindre finde dem. De gik snart til højre, snart til venstre, men bestandig fremad. Paa Steder, hvor Buskene var lave, kunde de bagved sig i det fjærne se Santa Anas blaalige Bjerge.

Selv gik de mod Bjergene i modsat Retning. Det var meget varmt. Græshopperne sang. Solen sendte hele Straalebundter ned over den udtørrede Jord. De brede, stive Kaktusblade syntes at blive bløde i Heden, og Blomsterne hang slappe og visnede paa Stænglerne.

Børnene gik eftertænksomt videre og talte kun lidt; thi alt, hvad der her omgav dem, var saa fremmed og usædvanligt, at de gav sig de nye Indtryk helt i Vold og endogsaa næsten glemte deres Træthed og de udstaaede Lidelser. Jenny lod sit Blik glide fra Busk til Busk, og en Gang imellem hviskede hun til Orso:

„Det er altsaa Ørkenen, Orso?"

Men Ørkenen var ikke saa øde, som hun havde tænkt sig. Fra de fjærnere Kaktusgrupper hørtes Agerhønsenes lokkende Kalden, og rundt omkring lød alle mulige skrabende, trippende og murrende Lyde af de smaa Dyr, der har hjemme i Kaktusørkenen. Ofte fløj en Flok Agerhøns i Vejret lige foran dem, sorte Egern forsvandt under Jorden, naar de nærmede sig, Harer og Kaniner flygtede til alle Sider, mens fede smaa Mus roligt blev siddende paa Bagbenene udenfor deres Huller, ikke ulig brede Bondemænd, der staar udenfor deres Husdøre.

Børnene hvilede en Timestid og gik derpaa videre.

Jenny blev tørstig, men Orso, der havde arvet Indianernes Opfindsomhed efter sin Moder, vidste Raad.

Der var Overflod paa Kaktusfrugter; dem plukkede han, og skønt de stak sig paa de haarfine Spidser, naar de skrællede dem, smagte de til Gengæld udmærket.

Deres syrligsøde Smag stillede baade deres Sult og Tørst. Ørkenen ernærede dem som en anden Moder, og da de saaledes havde styrket sig, gik de atter videre.

Bestandig højere og højere blev Kaktusplanterne; det saa ud, som om den ene voksede ud af Hovedet paa den anden. Samtidig skraanede Terrænet jævnt, men stadig opefter.

Endnu engang sendte de et Blik tilbage og saa Anaheim langt, langt borte omgivet af Træer.

Cirkus kunde de slet ikke se.

De vandrede nu i Timevis med stor Udholdenhed imod Bjergene, der syntes at komme dem i Møde med stedse tydeligere Omrids.

Egnen begyndte at skifte Udseende. Imellem Kaktusgrupperne saas forskelligartede Buske, sommetider enkelte Træer.

Orso knækkede et lille Træ, befriede det for Grenene og lavede sig saaledes en Knippel, der i hans Haand kunde blive et farligt Vaaben.

Hans medfødte Indianerinstinkt sagde ham, at det var bedre at have et Vaaben i Bjergene end at gaa med tomme Hænder, især da Solen var i Færd med at gaa ned. Den store, røde Skive stod allerede bag Anaheim og skulde nu efter endt Dagværk dykke sig i Oceanet.

Lidt efter forsvandt ogsaa den og efterlod kun af al sin Glans et rødgyldent Skær, hvori Skyerne svømmede som herlige Lande og Øer. Bjergtoppene ragede ind i Lysrefleksen og antog de mest fantastiske Former.

Jenny følte sig træt og søvnig; dog skyndte de sig af alle Kræfter for at naa Bjergene, skønt de ikke selv vidste hvorfor, men gjorde det rent mekanisk. Endelig havde de stejle Klipper foran sig, og da de naaede dem, opdagede de et Vandløb. De drak og følte sig forfrisket, og derpaa fulgte de Vandets Løb.

Klipperne, som i Begyndelsen havde staaet enkeltvis, blev efterhaanden til fortløbende Rækker, og Væggene blev højere og højere.

Aftenrøden forsvandt, og Tusmørket sænkede sig over Jorden.

Paa enkelte Steder, hvor Træerne næsten naaede sammen over Vandløbet, var det helt mørkt og uhyggeligt.

Orso gættede paa, at de nu befandt sig i den Del af Ørkenen, hvor der var mange vilde Dyr.

Fra Tid til anden hørte han fordægtige Lyde, og da Nattens Mørke havde afløst Skumringen, skelnede han tydeligt Lossens Gøen og Jaguarens Brølen.

„Er Du bange?" spurgte Orso.

„Nej," svarede den lille Pige.

Men hun var saa træt, at hun knapt kunde flytte Benene; da løftede Orso hende op paa sin Arm og bar hende.

Han gik ufortrødent videre, i det Haab, at han omsider skulde træffe paa en Indianerbolig eller et mexikansk Telt.

Sommetider forekom det ham, at han saa et Rovdyrs funklende Øjne foran sig.

Da trykkede han den allerede sovende Jenny fastere ind til sig, mens han i den anden Haand holdt sin Knippel parat til Kamp. Men ogsaa han blev trods sine Kæmpekræfter overvældet af Trætheden; Jenny blev tung at bære, da han maatte have hende paa sin venstre Arm for at holde den højre fri til Forsvar.

Han stod stille nogle Øjeblikke for at trække Vejret og gik derpaa atter videre.

Men pludselig standsede han sin Gang og lyttede opmærksomt ind i Mørket.

Han syntes, at han hørte Klokkeklang og tænkte, at den maatte stamme fra de Klokker, Nybyggerne binder om Halsen paa deres Køer og Geder om Natten.

Han fordoblede sine Skridt og kom snart til en Krumning af Vandløbet.

Klokkeklangen blev tydeligere, og endelig kunde han ogsaa skelne en Hunds Gøen. Nu følte han sig overbevist om, at han var i Nærheden af en menneskelig Bolig.

Det var nu ogsaa paa høje Tid; Dagens Besværligheder havde taget haardt paa ham, og hans Kræfter begyndte at give efter.

Da han havde fulgt endnu en Krumning af Vandet, saa han Lys; efterhaanden som han bevægede sig fremad, saa han, det var et Lejrbaal; derpaa fik han Øje paa Hunden, som stod bundet til et Træ og gøende sprang frem og tilbage, og endelig opdagede han en Mand, der sad i Nærheden af Ilden.

Gud give, det var en Mand fra „den gode Bog", tænkte han ved sig selv.

Derpaa besluttede han at vække Jenny.

„Jenny!" raabte han, „vaagn op; vi skal spise."

„Hvad er der?" spurgte den lille Pige, hvor er vi?"

„I Ørkenen!"

Hun blev straks lysvaagen og munter.

„Hvad er det for et Lys derhenne?"

„Der bor et eller andet Menneske, som vil give os noget at spise."

Stakkels Orso led frygteligt af Sult.

Imidlertid havde de nærmet sig til Baalet.

Hunden gøede voldsomt, og den gamle Mand, der sad ved Ilden, holdt Haanden over Øjnene og stirrede ind i Mørket.

„Hvem der?"

„Det er os," sagde Jenny med svag Stemme, „vi er saa sultne."

„Kom nærmere!" sagde den gamle Mand.

De kom frem fra en Klippekant, der havde skjult dem, og stod Haand i Haand foran Ilden.

Den gamle betragtede dem forbavset, og uvilkaarligt undslap ham det Spørgsmaal:

„What is that?"

Og det, han saa, var i Virkeligheden her i Santa-Anas mennesketomme Bjerge saa mærkværdigt, at enhver vilde være falden i Forbavselse. Orso og Jenny var jo i deres Cirkusdragter.

Den smukke lille Pige saa i sin sølvskinnende, korte Kjole ud som en fantastisk Sylfide; bag hende stod Ynglingen med sin firskaarne Skikkelse, klædt i kødfarvet Trikot, hvorunder de voldsomt udviklede Muskler traadte frem som Knorterne paa en Eg.

Den gamle saa paa dem med vidtaabne Øjne:

„Men hvem er I da?"

Den lille Pige, der aabenbart stolede mere paa sin egen Fremstillingsevne end paa Orsos, skyndte sig at fortælle:

„Vi er fra Cirkus, kære Herre! Herr Hirsch har slaaet den stakkels Orso saa frygteligt; bagefter slog han mig; men det vilde Orso ikke taale. Han slog Direktøren og fire Negre i Jorden, og saa flygtede vi ud i Ørkenen. Vi gik længe igennem lutter Kaktus. Tilsidst bar Orso mig; nu er vi her, og vi er meget sultne."

Den gamle Nybyggers Ansigt opklaredes; hans Øjne hvilede med et venligt, faderligt Blik paa den yndige lille Pige, der havde fortalt deres Historie i næsten eet Aandedræt.

„Hvad hedder Du, Barn?"

„Jenny."

„Velkommen, Jenny! Og ogsaa Du, Orso! Jeg ser meget sjælden Mennesker .... Kom her, Jenny!"

Det lille Pigebarn gik hen til den gamle, slog begge Armene om hans Hals og kyssede ham hjerteligt. Hun tænkte ved sig selv, at han sikkert var en af dem fra „den gode Bog".

„Men kan Herr Hirsch ikke finde os her?" spurgte hun og tog sin lille røde Mund fra Oldingens rynkede Kind.

„En Kugle kan han finde her," svarede den gamle. Lidt efter tilføjede han: „I siger, I er sultne?"

„Aah ja, meget sultne."

Nybyggeren skrabede lidt i Asken og trak en prægtig Hjortekølle frem, der udsendte en liflig Duft. Lidt efter satte de sig til at spise.

Det var en herlig Nat; Maanen vandrede over Himlen, og i Buskene begyndte Fuglene at synge; Ilden knitrede lystigt, og Orso brummede højt af Glæde.

Han og Jenny spiste, som om de skulde have Betaling for det. Kun den gamle Nybygger kunde intet spise. Hvem ved af hvilken Grund, — men naar hans Blik faldt paa den lille Pige, stod Taarerne ham i Øjnene.

Maaske havde han selv engang været Fader, maaske var det, fordi han saa sjældent saa Mennesker i disse øde Bjerge ....

Fra den Dag levede de tre Mennesker sammen.

SKABNINGENS HERRE AF JULES

(Scenen et Kafélokale. Tobaksrøgen ligger som et tykt Lag Vat hen under Loftet. Rummet er gennemtrængt af en behagelig Duft af gammel, sur Spiritus. Kaféens Udstyr er gennemgaaende gammeldags, hyggeligt. Mod den ene Væg er der dog anbragt en moderne, højrygget Mammutsofa, der ikke uden Held søger at forene Hjemmets Hygge med det mondæne Selskabslivs Elegance. Der er kun to Gæster i Stuen.

Petersen befinder sig indklinet i det ene Hjørne af det kostbare Møbel, Hansen er nedsyltet i det andet. Whisky og Soda forefindes. Men hvis Tilskuerne vil have noget med af den første for halvanden Time siden serverede Flaske Buccanan, saa maa de vist skynde sig. De to Skorstene trækker ualmindelig godt, en Egenskab, der iøvrigt giver sig et ligesom forædlet Udtryk i Deherrers Blik, der er klæbrige og levendegør Møblementet, hvis enkelte Dele under deres Suggestion foretager talrige Bevægelser i Rummet.)

Petersen: Jensen! — ser Du aldrig noget til Jensen?

Hansen: Jensen. Pyt! Ham! Det er der vist ingen, der gør.

Petersen: Hvad Fa'en tager han sig for, siden han er blevet gift?

Hansen: Han sidder hjemme hos Konen.

Petersen: Ja, ganske vist er jeg ikke gift, saa jeg har jo ingen speciel Erfaring paa det Omraade, men jeg synes sgu, den maa være stram, saadan og blive lagt i Lage. Tør han ikke gaa ud for Konen?

Hansen: Gu' gør han ej. Han maa ikke Du. Han maa ikke drikke sig et Glas ude.

Petersen: Det var Satans. Hvordan et Fruentimmer kan faa saadan en Magt over en uafhængig Mand. Det forstaar jeg ikke.

Hansen: Jeg heller ikke. Hjemme hos mig, der er det jo et andet Forhold. Naar jeg har Lyst til at gaa, saa spørger jeg jo ikke min — (peger med Tommelfingeren hen paa et Sidebord, der iøvrigt ingen Ting har sagt) — min Hustru.

Petersen: Du kommer her da ellers sjældent Jeg har jo faaet Lov til at sidde pænt alene herom Aftenen, siden Du og Jensen begik det.

Hansen: Begik det?

Petersen: Ja, jeg mener, siden I forgiftede Jer.

Hansen: Ja, nu kan Du jo ikke regne, Petersen. Nu kan Du jo ikke regne. Det kan Du ikke.

Petersen: Kan jeg ikke regne. Gu' kan jeg regne. Vi var tre gamle Venner. I to gik til Helvede. Det er minus to. Altsaa er der kun en tilbage paa Skansen. Det er mig. Jeg sidder og tæver mine Sjusser alene hver Aften. Saa meget kan jeg da regne.

Hansen: Jamen deraf kan Du jo ikke slutte, at der skulde eksistere det samme Forhold — i mit Hjem — mellem (peger med Tommelfingeren paa det stadig tavse Sidebord) — min Hustru og mig, som der eksisterer mellem Jensen og hans (peger paa et andet tomt Bord, der heller ikke deltager i Konversationen) — hans Hustru.

Petersen: Det har jeg sgu heller aldrig tænkt paa.

Hansen: Næ, hjemme hos mig, der er det mig, der bærer Bukserne.

Petersen: Ja, Du nøjes vel med at bære dine egne?

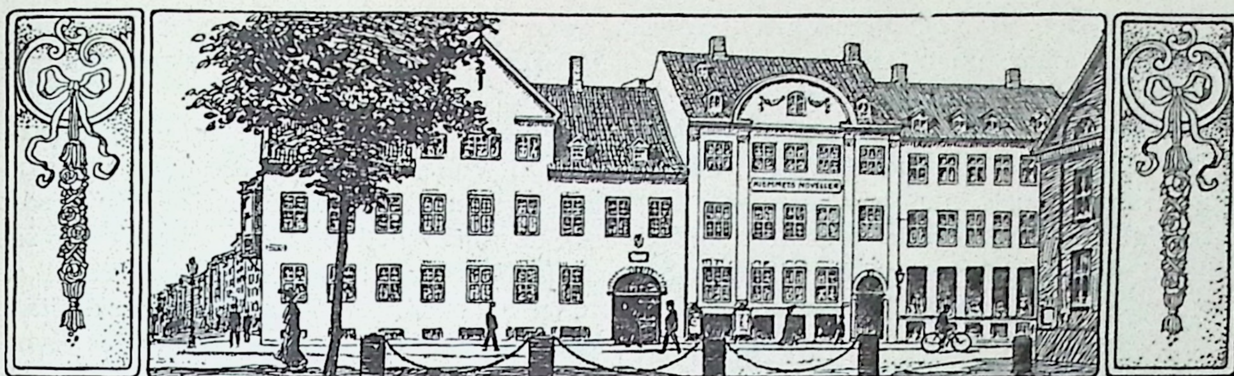
Hansen (slaar i Bordet): Aldeles ikke! Aldeles ikke! Det kan Du bande paa. Jeg spør' ikke min — min Hustru om Lov til at drikke et Glas ude, naar jeg har Lyst. (Griber sit Glas og drikker dristigt, mens Øjnene lyner af mandig Ubetvingelighed.) Som nu f. Eks. i Aften. Hun — (peger op i Loftet) — min Hustru gik til Kvindevalgretsmøde. Tror Du, jeg nævnede med en Stavelse — tror Du, jeg n æ v n e d e, at jeg vilde gaa her hen. Nej, min Far! Det bruger vi ikke hjemme hos mig. — Ja, derfor maa Du jo ikke tro, at der skulde herske noget mellem min Hustru og mig. Der hersker intet, forsikrer jeg Dig for. Absolut intet! Naar man bare er Mand, forstaar Du, Mand helt igennem, saa ved Kvinderne, hvad de har og holde sig til. Ok, hun er saamænd saa sød og føjelig. — Hør, Død og Pine! Hvad er Klokken? Ti.

Petersen: Skal Du være hjemme til nogen bestemt Tid?

Hansen: Jeg? Bestemt Tid? Nej. — Men Du ved, hvordan det er i et Ægteskab. Naar vi er ude, jeg mener, naar den ene er ude, saa holder vi saa meget af, at vi er hjemme, naar vi kommer hjem. Og nu maa det Kvindevalgretsmøde snart være forbi. Man holder jo meget af at gøre hinanden smaa, uskyldige Glæder. Det er saa trist for hende, hvis hun kommer hjem i den mørke Lejlighed, og jeg ikke er der. Saa ensomt. Hun holder jo meget af mig — det maa jeg sige. Naa Farvel, Petersen. Jeg maa rive mig løs.

Petersen: Farvel, Hansen. Og pas nu paa, Du ikke løber saa stærkt, at Du taber Bukserne paa Vejen.

Hansen: Du er den gamle — vittige. Farvel (ud).

HJEMMETS NOVELLER

April 1909.

Nr. 7. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

Efter Dommerkomitéens Afgørelse blev den ved Hjemmets Novellers Forfatterkonkurrence udsatte 2den Præmie fordelt med Halvdelen til hver mellem de to Fortællinger „Madonna" af Astrid Ehrencron-Kidde og „Den styrende Haand" af Xenius Rostock. „Madonna" følger nedenfor. „Den styrende Haand" vil fremkomme i Maj-Numret.

MADONNA

AF

ASTRID EHRENCRON-KIDDE

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Fru Astrid Ehrencron-Kidde.

Der er dødsens stille inde i Kammeret, hvor stakkels Marfa ligger.

De lange, brune Fingre er endelig krøben til Ro i hinanden ovenpaa den grove Drejlsdyne i gamle Povl Boyes Seng. Halmen stritter fra Lejet under hende.

Her har de hjulpet hende over i Morges, da Barnet skulde til at komme; de er jo mange i Polakkernes Rum, og Mænd og Kvinder sammen. Og desuden har stakkels Marfa i den sidste Tid haft ondt ved at døje Fyrretræsluften i det store, tomme og nytømrede Skur bag Laden; det har lugtet ligesom de raa Rødder ude i Marken, som hun nu har ligget bøjet over, Uger igennem, og givet hende Lede og Klemmelse. Og saa er det, at gamle Povl Boye har sagt: „Kom I kuns her med bette Marfa, saa ligger a ved æ Hæjst! Ded haar a giort osse manne Gang' ifar . . . ."

Og nu er saa Barnet endelig født ved „Hvide-Marie"s Hjælp, denne hellige Juleeftermiddag, mens det regner og regner, graat og tæt og uden Bønhørlighed.

Det risler ned ad de lave Ruder med en heftig Trilren som af Smaasten over en Grusharpe; det rider Stuehusets Tegltag som Hestehove over et Brogulv. Stammerne paa Kastanietræerne foran Stentrappen er drivende blanke og sorte som Tjære. Polaklængens Trævæg ligeoverfor er rød som en Gulerod af Væde, og det brune Møddingvand i Skarndyngen uden for Stalden er steget helt op til Vinduet, hvor stakkels Marfa ligger indenfor. Den glinser saa brun og vaad, og strittende med raadden Halm, som havde man vendt Bunden i Vejret paa en overmenneskelig stor Tepotte og tømt dens Affald ud i en brun Dynge.

„Julen, hun kommer ligegodt regnendes ind i Aar!" siger gamle Povl Boye; han har staaet længe og set ud gennem Ruden.

Han siger det højt og glemsomt — for i det samme slaar Marfa Øjnene op igen og giver sig til at smaaklynke sagte.

Hun ser ud over Gaardsrummet og ser, at det er helt tæt fyldt af Regn, og at Skumringen maa være nær paa, for hun kan ikke rigtig skelne derude, men tror et Øjeblik, at den hvide Kostald er en blank Sø, der ligger og skinner. Saa ser hun forbi Hvide-Marie, der sidder ved Sengen i sin hvidstivede Kjole, som hun har siddet ved alle Sognets Barselsenge de sidste fyrretyve Aar, og strikker paa et langt, aalegraat Tørklæde — og hen til Døren — —

Nej, dér staar de jo alle sammen, Kammeraterne ovre fra Fyrretræslængen — Anna og Nadedsja og Olga og dem alle — allesammen er de der jo og staar og ser saa sært husvilde ud og trykker sig op til hverandre ligesom Faarene i Folden, naar det blier mørkt. Saa underligt de staar idag og stirrer paa hende og stikker Maverne frem under Forklædernes mange Rynker. De er i de fine, rødblomstrede Sirtsesliv og holder Hænderne saa højtideligt paa deres flade Bryster, som om de bad til Madonna. Men deres Skørter skriger stygt mod hinanden, ru og stive, som om de var af Ved, og deres Fødder ser saa ubegribeligt store ud herhenne fra, i de tunge Skaftestøvler — og saa indad de staar paa dem, mens de stirrer paa hende! Hvorfor stirrer de saa sløvt? Herregud, kan de da ikke gøre andet for hende, end at staa dér og stirre — —

Og dér er Pjòtrs Kammerater, Iwan og Dmitrij, ligesaa stive op mod Væggen; de staar og skifter Ben og lader Underkæben hænge. Men de ser saa fine ud i de nye, tykke Dragter — er det Helligdag da, siden — men Pjòtr — aa, hvor er dog Pjòtr?

Her lugter saa ondt inde, næsten værre end ovre i Fyrretræslængen, af gammelt Halm og Dynevaar og nyt Bomuldstøj. Marfa ligger og bliver ækel selv, ved saa skarpt hun kan sanse alt i disse Dage, det er jo næsten ligesom en Hund. Hun kan mærke Hestegødningen inde fra Stalden og Kærnemælken i Barnets Kop, hun kan lugte sin egen Sved og Fedtlæderet i Dmitrijs Støvler. Og den lille Ovn derhenne, der staar altfor tæt ind mod Sengens Fodstykke,

den lugter surt og stygt som brændt Hank paa et Strygejærn. Og saa puster det til Tider saa sær klamt ud fra Stengulvet, dér hvor det gaar ned i en Revne i Midten, og hvor Leret kryber frem. Det er helt oplivende med den Smule Røg fra Povl Boyes Tobakspibe og saa den skarpe og gode Lugt fra Kamferdraaberne henne i Karmen.

Marfa drejer Hovedet en Smule. Nej — — dér staar jo Pjòtr lige saa tæt ved hende —

Hun vil smile, men hendes Ansigt er ligesom blevet saa stort under Huden, den strammer over det, den kan slet ikke strække til, til at smile. Og saa den sære Hede i Kinderne, den blier ved med at stige og stige, helt op under hendes Øjne, ligesom det var hendes Kød, der brændte. Og saa kan hun føle Kinderne voxe, saa Øjnene tilsidst føles som bitte smaa Prikker, der ogsaa er Ild i, saadan brænder det under Laagene, naar hun lukker dem. Men Hvide-Marie har sagt, at hun maa ikke røre sig, eller prøve paa at finde et køligere Sted i Sengen, for det kan være farligt. Og hun kender jo ikke til det, for det er første Gang, og hun er kun et Barn endnu, siger Hvide-Marie, skønt hun er sejsten siden sidste Paaskefest hjemme i Polen.

Aa, hun kan saamænd heller ikke flytte Benene, selv om hun vilde. De er ligesom saa stive under hende, noget underligt fremmed, der slet ikke kommer hende ved. Saa døde og kolde er de som to Milesten med Sne over sig. Men foroven, dér brænder det — —

Det er godt, at der ikke kan komme nogen Doktor idag. Ham er Marfa bange for. Hun er vis paa, at de tilsneede Milesten vil vaagne igen og blive til levende Ben under hende, saa ømme, saa ømme, hvis han ta'er ved dem. Men han kan ikke komme i Aften, for det er Jul, og der er stort Selskab derovre i Stuehuset, og Herskabet maa ikke forstyrres paa saadan en højhellig Aften. Hun har hørt Inspektøren sige det til Povl Boye, dengang Hvide-Marie hun begyndte at tale om det — at det gik nok uden Doktor. Det var jo en ganske naturlig Ting, og der var født mange Børn uden Doktor, i hans Tid, ovre i den gamle, raadne Polaklænge, der nu var revet ned. Madonna være lovet! saadan havde han sagt. Og skulde det endelig være, havde han sagt — saa imorgen kunde de, jo, om meget galt skulde være, faa Bud over efter ham.

Men han maa ikke komme imorgen heller. Aa nej, det maa han ikke! For selv om han maatte røre hende, saa er der jo det lille Barn, hendes og Pjòtrs eget lille Barn. Aa, det maa han ikke røre! Det er altfor usselt lille til at røres ved af en Mand. Det kunde jo gærne knuses i hans Hænder. Ikke engang Pjòtr har haft det i sine Arme endnu. Hun kan ikke dreje Hovedet og se ned paa det, men hun føler med Spidsen af sin Albu, at det ligger der.

Aa, nu kommer der igen saadan en tung Døsighed over hende — ligesom før — det er som om — hendes — Legeme — skilte sig — fra hende — — og flød hen — — — Nu har hun kun sit Hoved tilbage — — aa, det stakkels — ømme — ømme — Hoved — — —

Det lille Barn ligger tæt op ad Moderen, med to usle, blaalige Hænder presset op under den flade Stump Næse, og med Øjnene knebne sammen som en blind Kattekilling. En Gang imellem skyder Marie den ene Haand til Side, uden Barnet knyer, og presser Spidsen af en gammel Tinske ind med lidt Kærnemælk af en Kop nede fra Ovnpladen. Et Øjeblik efter flyder en tyk, sur Strøm, der lugter af Valle, ud fra Barnets Mundvig og ned over det tærnede Bomuldstøjssvøb. Og hver Gang strækker Pjòtr sin Arm frem og tørrer det varsomt væk med Bagsiden af sin tunge, brune Haand.

Og Regnen, den tager af, men Mørket tætner, Stuen bliv— som fyldt med Sod, her bliver trangere at aande.

Marfa døser igen med hede Smaagisp fra den tykke, halvaabne Barnemund; der staar en svedig Em om Sengen fra hendes dampende Legeme.

Hvide-Marie ryster paa Hovedet. „De' er ee' som 'et skal war'!" hviskede hun med Haandleddene mod Hofterne, „næj, de' er 'et. De' er ee som 'et skal war' —"

Gamle Povl Boye linder ved den eneste af de smaa Ruder, der kan aabnes — ah, det hjalp!

Saa kuldefrisk som den endda lugter, Gaarden derude! Den lange Række Ruder

ovre i Stuehuset skinner ligesaa klare, som Pigeøjne mod Frost. Det er begyndt at friske op, de laadne Regnskyer deroppe, de flyer som Faareto i Blæst — bare se! om lidt, saa har vi Maanen, lige saa fint som efter en Godvejrsdag.

Saa, nu begynder Skæve-Lars paa Harmonikaen ovre i Folkestuen — nu vil de liegodt it vent' længer paa det her Juletræ. Mons tro de aassens snar' ka' faa ædt af. Herskav't derover? Der virrer saa sær manne Skygger paa Rullegardinerne, frem og tilbawes, frem og tilbawes; det er at se paa, ligesom det ku' vær' dem her Flaggermus, der blafret inden for. Jo, det var sgu no' rar' Flaggermus, det!

Jo, gamle Povl Boye og han, de kender dem nok, det Rak! Ja, det kalder han dem, for det er ikke Mennesker, som vi anner, elle' som dem, han er van at vær' ve'! Det er jo ene Drukkendirikker og Kammerjunkere og den Slav! Og saa der' D a m e r — — ptøj! Povl Boye spytter fedt ud i Møddingpølen.

Det er jo nu og ved de', at Husben', han er ugift, saa — saa ved een jo nok, hvor de hænger paa og lærer hveranner. — Som nu ham, Kammerjunker Holger Ram til Birkehave, der bruger een ren Manchetskjorte om Dagen og holder Cognac til tre Kroner for en Flaske til hans Kammerlakaj. Mens Roefolkene, de maa vaske Bleer og beskidt Børnetøj i Drikkevandsdammen, fordi de ikke maa komme nær til Herskabets Brønd, og maa leve ved ene Centrifugemælk saa blaa som Guds Himmel, og halvraa Kartofler.

Og ham, den tykke Jægermester til Kolle, som en Nat havde lukket to af hans Kærestepiger inde i Grisestien, som de Svin de var, fordi de kom i Kævleri og var fulde. Og dér havde de staaet og hvinet og skavet dem den hele Nat, og den ene af dem, da hun kom ud om Morgenen, henne' Silkeskørt, det hang i ene Laser og var ædt halvt op af Rotter og Skidt. Jo, det er saa mejet en skjønne Forsamling paa en højhelle' Aften, det skal han lige lov' til! Og lad saa vær', at Husben', han er et Korn bedre end de anner — hvad hjælper saa det! Dér ligger han jo go' nok og ø'er hans Penge op paa det Utøj! Sikke til de var stadset op, dengang de kom ud af Vognene i Æ'ermiddag, det var som det kund' vær' baade Dronninger og Kejserinder, dem Damer, saadan de fejede Skidtet paa Trappen med der' lange Fløjlsslæw. Og Mandfolkene, de var jo at se til, som de skuld' staa Brudgom, hwar og jen.

Povl Boye klemmer Vinduet til igen og vender sig.

Hvide-Marie har tændt det lange, tynde Spiddelys i Jærnprofiten, og sat Mejeriregnskabet i det fedtede Papbind for, til Skygge for Sengen.

Aa nej, Herregud — dér staar de jo endnu i Døren, alle Roepigerne, med de fremskudte Maver under Forklæderynkerne, og de lange Hænder over deres Bryster. Dér staar de endnu og ser ligesaa stivt hen for sig, og siger ingenting, og rører sig ikke, andet end som de en Gang imellem skifter Fod med et bitte, svagt Dunk mod Gulvet. Skyggen af deres Legemers Klynge mørkner det halve Loft.

Povl kalder Hvide-Marie hen til sig med en Bøjning af Pibespidsen.

Hun kommer fra Ovnen med en Mursten, svøbt i en sveden Flonelsklud, som hun skubber ind under Dynen i Sengens Fodende.

„Hua' sie' do te'ed? Mien' do, te hon ka' stu'ed igemmel — bette Marfa?"

Marie kniber Munden sammen en Stund. Hun ryster paa Hovedet.

„Næj," siger hun saa, „det trow' aa'e."

Hun føler med sin Haand ned under igen. „Men a er ræj, at hun ka' kom' til noenting mæ' æ' Baar' — —"

Og gamle Povl Boye og hun, de tales ved, og de enes om at hente Hakkelsekisten ind fra Stalden, den bette, den til Føllene. Dér kan Barnet ligge ligesaa trygt og godt, nede i den lune Hakkels'.

Og Nadedsja, der staar yderst, hun faar endelig Munden op og gør Tegn, om hun skal hente sit Tæppe ovre fra det drivvaade, gulerodsrøde Træskur. Men Marie korser sig over hendes Uvidenhed, og hun ta'er op under sin hvidstivede Kjole og krænger et kaalfarvet Kattunsskørt ned om sig med Varmen af hendes svære Legeme i, og triller den bitte ind i det og gemmer den ned i den staldvarme Hakkelse i Trækisten.

Og den klynker ikke, gier ingen Lyd fra sig; bare spiler de brede Næseboer fladere med Knythænderne, mens det vipper en Kende i Øjelaagene.

Og Hvide-Marie falder tungt til Sæde igen i Simestolen, og den højre Pegefinger fører gigtkrum Garnet over Pinden, mens hun ser fra og til, fra og til den stakkels Marfa, der uden at klage ligger og famler efter Hvile med sit ophedede Hoved.

Og her blier igen saa dødsens stille herinde. Povl Boyes det store Tombaksur, som han har lagt fra sig paa Bordet, da han skiftede Tøj, dikker og dikker som et Regndryp gennem Stuen — —

Da, med eet, vaagner Gaarden. Den vaagner med Lyd som af en Fabrik, efter at Middagsklokken har kimet.

Det begynder med, at Døren over Stuehusets Stentrappe braser op, og ud i Mørket kastes en Klynge af Lyd, der splittes som Sprængstumper fra en Granat og fordeler sig over Gaarden i en Trilren og Leen og Sludren og Raaben — og Tyssen — — —

„Hvor? hvor —?"

„Her — sch'!"

„Der?"

„Ja men — I maa skam ikke — hører I — — saa, ja men . . ."

„Sch'! sch — det er sgu Synd . . ."

„Det manglede bare — —! sch' . . ."

„Et Barn — er født — i Bæ-æ-æ-tlehem . ."

Halvdøren hives op inde fra Stalden, saa den skurer langs Stengulvet. Hjorddrengen Bett-Anders kommer løbende ind —

„Nu komm' de — nu komm' de — de komm' hér over! Herskawet det komme' —" hans tykke Kinder blusser, han er i sit Arbejdstøj endnu og stinker langt af Kosnavs og gennemblødt Vadmel.

De er lige i Hælene — Damerne løfter Skørterne højt og tjatter med Fødderne fra Brosten til Brosten, som Katte mellem Regnpytterne. Herrerne bagefter i Laksko, med Kaaber og Slag over Armen —

„Her! her — tag Kaaberne om! I forkøler Jer sgu!" „Hør! her for Fanden — aa, saa gaa ad hede . . ."

Og de smider de røde og brune Foerværkskaaber med de hvide Skindbræmme over deres egne Skuldre og vrikker og valser efter, øre og forovertumlede af Vin og halvblinde endnu af det elektriske Lys i Spisesalen.

„Fy for Satan! det var sgu en hamber Odeur — — vi er jo i Hestemøj til Knæene!"

Dér kommer de stormende frem — Klyngen indenfor Døren gør sig fladere op mod Væggen, og Hvide-Marie knikser.

Men Povl Boye, han sætter sine Hosesokker i Stengulvet og gaar et Skridt frem. Hans Øjne er ildenerøde om det blaa, og han ser vild ud som en Tscherkesser under sin høje Düffelskasket, som Smaagrisene har ædt Skyggen af. Og han truer med Haanden, og han vil tale — han vil sige at — at — Aa han vil bare bede dem — nej, han vil — — men han bare stirrer og glemmer, hvad det var — —

For dér fimrer de og roder om paa Gulvet, og Damerne, de hænger over Hakkelsekisten og glor og snøfter ad det bitte Væsen.

„Ved Gud! dér ligger den i Klude og i en Krybbe, ligesom dér i Jerusalem eller hvor det var —"

„Gud, hvor er'en latterlig! Har I set, den ligner grangiveligt disse her — aa, kender I ikke disse her smaa Kineserdukker til 20 Øre med Sprækkeøjne og en Klat sort Haar paa Issen?"

Og de strækker de lange, pudrede Fingre i Juvelringene frem for at røre ved den.

Og Barnet knyer ikke, det er kun, som stirrede Pupillerne paa dem tværs igennem de lukkede Øjelaag, mens det knytter Hænderne fastere mod dem oppe under den flade Næse.

„Maa jeg ønske til Lykke med, at her er kommen Smaa paa Gaarden!" Jægermesteren til Kolle ler, saa de blanke, porepriikkede Kinder vipper.

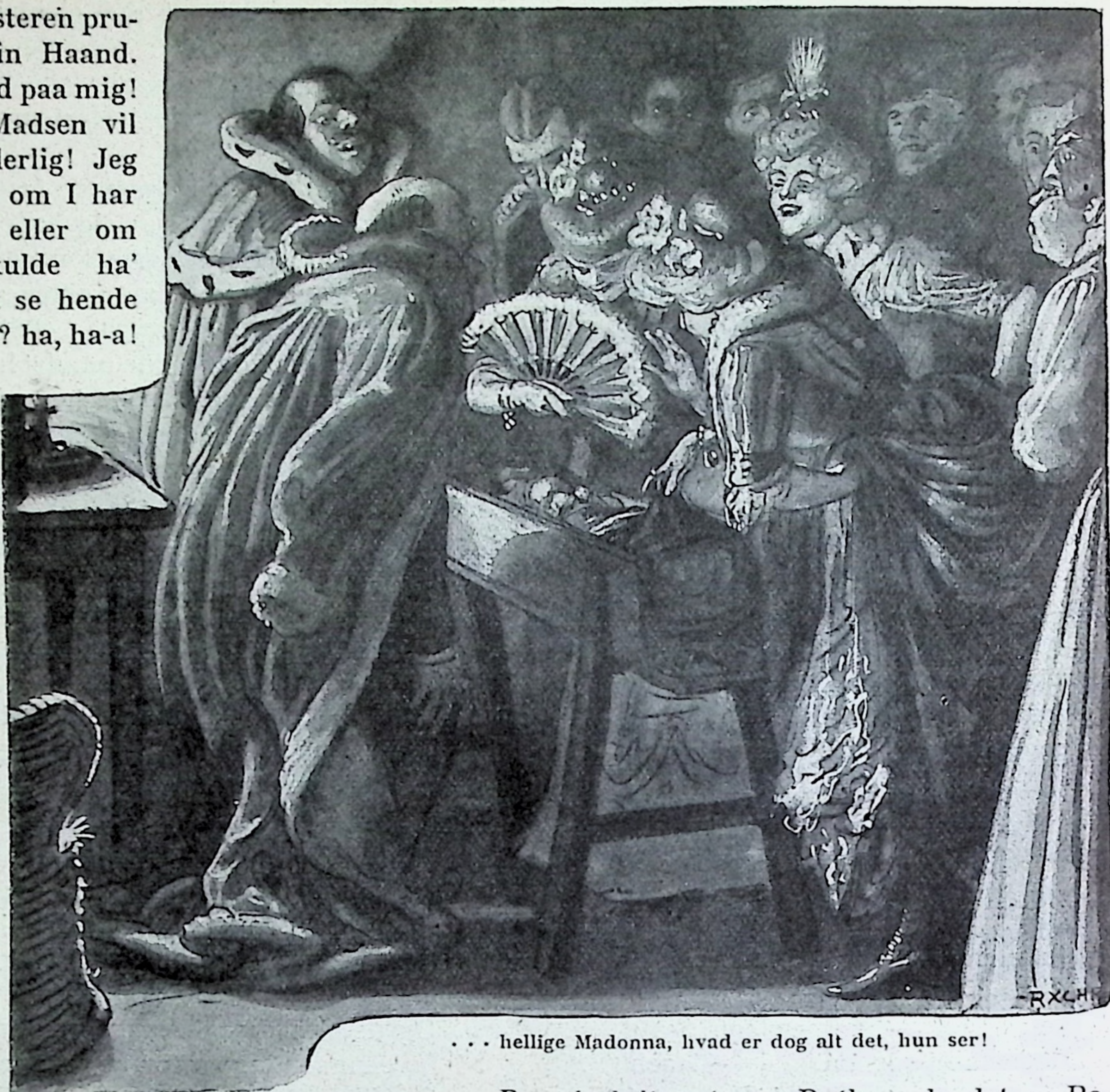
„Ja, I kan sgu sagtens," Værten trækker paa Skulderen, „I kan sgu sagtens grine, men en anden én staar her og mister sin Arbejdskraft! man er sgu da ikke tjent med —"

„Hold min Vifte, Ingeborg," siger en af Damerne, „jeg vil lige se, hvad den har paa forneden," hun tager med to Fingerspidser om Maries grønne Kattunsskørt.

„Nej, det ved Gud — det er Synd! Den er da et Menneske, som vi andre — saa, lad os nu hellere gaa!"

Jægermesteren pruster bag sin Haand.

„Aa, hold paa mig! Ingeborg Madsen vil spille moderlig! Jeg ved ikke, om I har hørt det, eller om nogen skulde ha' Lyst til at se hende i den Rolle? ha, ha-a! Naa, saa det er ogsaa et Menneske, den blaatærnede Rullepølse dernede i Høet og Hakkelsen! Ja hør — saa tror jeg s'gu, at jeg melder mig ud af Foreningen!"

. . . hellige Madonna, hvad er dog alt det, hun ser!

Han pruster hen til Vuggen og vralter ned paa Knæ i Kaaben.

„Undskyld, Deres Naade, Hr. Menneske — Olski, Opodolski, Badolski, Forstaarski, Perrysky —"

Frk. Ingeborgs røde Aftenkaabe fejer Stengulvet fra hans Skuldre.

Værten, der ser misfornøjet ud nede fra Zobelkraven om sin Dames Kaabe, gaar hen og trækker i ham.

„Saa Flemming, — lad os nu komme ud. Her er infamt beplumret. Jeg holder sgu ikke Hjerperne herinde. Og hun ser noget sølle ud, derhenne i Sengen. Det er ligesaa godt, at du laer Søren spænde for, Povl Boye, og ser at faa Doktoren herud. Det skal ikke siges — — æh — — hvad jeg vilde sige — det ku' nemt sætte ondt Blod, skal jeg sige Dig," forklarede han een af Polakkerne inde i Mørket, i den Tro, at det var Premierløjtnant von Rothe, „da det er Polakker — at der ikke blev gjort, hvad der kunde — —"

I det samme slaar Marfa Øjnene op.

Det gør ondt at aabne dem, det er ligesom de er brændt sammen — aa ja, det er sandt, hun er jo syg! hver Gang hun har været borte, har hun glemt det. Men der var jo noget andet — noget lykkeligt og godt, noget helt nyt — —

Aa, Barnet! Hun har et lille Barn nu —

Hun drejer Hovedet om efter det — — hellige Madonna, hvad er dog alt det, hun ser!

Og stakkels Marfa piner og piner sine slappe Tanker sammen. Hele Tiden vil de slippe fra hende; hver Gang hun faar fat i en ny, saa er den forrige svundet bort — hun kan ikke naa at binde dem sammen. Aa jo, nu kommer det — .

Det er noget, hun har hørt om, en Gang

for længe, længe siden. Noget der — jo, nu er hun ved det: dér i Krybben, mellem den visne Hakkelse — Christusbarnet! Det lille Jesusbarn i Stalden!

Aa ja — og dér er jo de hellige tre Konger i fine, fine Klæder, de ligger paa Knæ for Barnet, deres lange Kaaber slæber i Gulvets Støv.

Hun leder Blikket besværligt videre, hen til Døren, hvor Bett'-Anders og Povl Boye staar i deres tykke Vadmelsklæder, og mange bag dem. Markens Hyrder — aa jo! Kongerne og Markens Hyrder — og dér, uden for Ruden, staar den hellige Stjerne og skinner!

Ja, men — — saa er — er hun da Guds Moder? Thi er ikke det lille Barn dér i Krybben hendes? Har hun ikke i store, vridende Smerter født sin lille Søn dér, i det blaa Svøb?

Aa, derfor var det altsaa, de stod med Hænderne korsede over deres Bryster, Anna og Nadedsja og de andre — —

De bad til hende, til Madonna, Jesusbarnets Moder! Og de hellige tre Konger paa Knæ foran Barnet, hendes hellige lille Barn, alle Menneskenes Frelser — — Det begynder at flimre for hendes Øjne — saa — — nu er det igen, som hun saa det altsammen gennem et Slør. — Hun lukker Øjnene, som for at samle det, men ikke helt i, for saa gør det saa ondt, naar hun skal vriste dem op igen.

— Og en Stund efter, da Marfas Bevidsthed igen vender tilbage, og hun ser — da er alt som før, i Eftermiddag.

Hvide-Marie sidder med Strikketøjet i de gigtkrumme Fingre, Barnet ligger og sover ene i Hakkelsekisten. Op mod Døren staar Roearbejderskerne endnu, de er blot traadt det Skridt længere ind i Stuen, som de blev skubbet tilbage før. Den store, sorte Sky af deres Legemer sidder stadig deroppe og fylder det halve Loft.

Men nu kigger Bett'-Ande's Hoved ind over Halvdøren fra Stalden. Han er tyk og forpustet af Budskab og Forventning.

„Om I saa will' komm' over og ha' Rævvensben og Evelskyw!"

De blier staaende et Øjeblik. Saa vender de sig langsomt, alle paa een Gang for at gaa ud. Kommen over Tærskelen drejer de Hovederne og ser endnu en Gang langt og sørgmodigt paa Marfa.

Saa følger de lydigt efter som en Flok Faar, der drives i Folden. Marfa hører deres tykke Saalers Klampren over Staldgulvet, siden hører hun Trinene fortsætte sig over Gaardens Stenbro og ind gennem Folkestuedøren, der aabnes og atter lukkes efter dem. Der staar et Sug af Larm ud og slaar atter strax ind, som et hastigt Drag paa en Trækharmonika. Saa blier alt stille igen.

Men Pjotr er bleven staaende med Hænderne støttet mod Væggen bag sin Ryg og Øjnene fæstede taarefulde paa Marfa.

Bett'Ande's Ansigt blusser igen over Halvdøren. „I sku' mæ!" hvisker han igen og gør Tegn til Hvide-Marie.

Hun stanser med Garnet om Pegefingeren og skotter over Brillerne hen til Marfa.

Og Marfa strider et svagt Nik frem med sit Hoved, der værker, naar hun rører det; hun faar Haanden fri og vinker — de skal gaa — aa, de skal — baade hun og Pjotr. De skal skynde dem ud og tage den kvalme Luft med af bagt Mad, der hænger i Ande's' Tøj. Den gier hende Klemmelse — nej, men nu maa de gaa, hører de, alle tre! Hvide-Marie skal blot slukke Lyset først. Her er jo lyst inde af Maanen.

Og Pjotr gaar hen og kysser paa begge hendes Kinder, og hun varer med Haanden over Dynen, at han ikke maa tynge hendes ømme Legeme —

Og saa er hun ene.

Guds Moder ene med sit lille Barn, Christusbarnet — Menneskenes Frelser.

Dér staar den tunge Vuggekiste midt i den brede Maanestribe paa Gulvet, Skæret falder som en sølverne Glorie om Barnets lille, nøgne Hoved med de sorte Issehaar. Og den ligger med de bitte Hænder foldede over sit Ansigt og beder for Alverdens Synd.

Men saa kommer det glidende altsammen, kæder sig som Skyggebilleder over en Væg, alt det, der nu skal ske.

Nu skal hendes lille, hellige Barn, det skal voxe op i de kolde, kolde Roemarker, ligge og grave med blaa Fingre i den klæge Muld og om Natten hoste under det tynde Ulddækken ovre i Fyrretræslængen.

Og siden, saa vil det blive stort og voxent,

som Pjotr nu. Og saa skal det jages og fanges og pines og spyttes paa af alle de Mennesker, som det kun vilde vel, og de vil trykke de lange, krumme Rosentorne, der ligner Rovfuglenæb, ind i dets Pande og Nakke. Og til sidst en Nat hænger det ensomt paa et stort, sort Kors, der naar Skyerne, med store Søm gennem Fødder og Hænder — aa, de smaa Fødder og Hænder!

Ganske, ganske ene og smertefuld med Sømmene og Tornene igennem sit Kød skal han hænge dér i den sorte Nattekulde ude i Roemarken. Mens hun selv ligger dybt nede under Jorden og kan ikke komme til ham og hjælpe ham, og tage hans kolde Fødder mellem sine Hænder, og aande paa dem og kysse dem varme — —

For hun faar ikke Lov til at leve og passe paa sit Barn. Hun ved det, hun kan jo føle, hvor syg og mat og øm hun er. Og hun har set Pjotr græde, og sidst hun saae det, da døde hans lille Søster. Nu er det hende, der skal dø. Og Pjotr, han kan ikke værge for det lille Barn. Det ved hun, han er saa forsagt her oppe mellem alle de fremmede Mennesker. De vil komme og tage Barnet fra ham. Og det vil voxe op til det forfærdelige, til det store, sorte Kors i Natten — — —

Aa, det m a a ikke ske! Hvorfor skal h a n — hvorfor skal dog netop h a n bære det altsammen for dem! nej — nej, det maa ikke ske! Guds lille Moder maa gemme sit Barn, førend hun gaar fra det.

Hun ser hen til den lille Kiste, hvor Barnet sover — om hun nu, ganske stille, tog om det brede, buede Laag, der staar tilbageslaaet mod Vinduet — og trak det ned over det — ganske, ganske sagte og blidt. Saa vaagnede det ikke mere, saa slap det Pinen og Korset — alt det forfærdelige. Hun strækker sin Arm ud og rører ved Laaget — o m hun lod det glide — — —

I det samme falder hendes Blik ud gennem Ruden, hvor Møddingvandet blinker i Maaneskinnet. Den første gyldne Stjerne spejles dernede.

Marfas Øjne skinner. Nej, dér — dér — aa, se dog! Stjernen, som Barnet kommer fra! De sender den ned igen for at hente det tilbage, fri og frelst fra Menneskenes Had og Synd, frelst fra at ligge over Roerne i den sure Markjord, frelst fra de krumme Rovfuglenæb i sin Pande — — aa, hvorfor s k u l d e dog netop han ogsaa lide det altsammen — —

Hun glider langsomt og med Besvær forover, til hun faar Støtte med Albuerne mod Kistens Kant. Saa lægger hun Hænderne om det lille Barn og løfter det op til sig.

Hun ser paa det, længe og ømt, det drypper fra hendes Øjne, svidende hedt ned paa dets Hud. Det gier et lille Gisp og strider med Øjelaagene, det klynker smaat — og hun hører for første Gang dets Stemme, dets Graad.

„Nu skal du aldrig græde!“ hvisker hun; „aldrig mere — aldrig mere — — —“ vugger hendes Stemme for det.

Saa skyder hun Ruden op. Hun løfter Barnet, ind under dets Arme.

Saa lader hun det glide ned over Karmen, varsomt, som løfter hun det over Gærdet ned i en Rosenhave, hvor det skal lege med andre Børn — — hun slipper — — —

Der lyder blot et sagte, lille Plask, som en Fugls Basken i en Regnpyt. Og Stjernens Spejlbillede forsvinder dernede.

— Inde i Staldkammeret staar Krybben tom, med et ubetydeligt Aftryk i Hakkelsen af en let og stille Byrde.

Men henne i Sengen ligger den lille Guds Moder og ser med skinnende Øjne mod Stjernen deroppe, Julestjernen, der nu har baaret hendes Barn frelst tilbage. Hvor det nu svæver i luftig Leg med Himlens Fugle og Engle, frelst fra al Menneskenes Nød og Pine — fra det store, sorte Kors i Natten.

KUNSTKLINKEREN

AF

HENRI LAVEDAN

OVERSAT AF J. AARBYE — TEGNING AF ALFRED SCHMIDT

Inde i den lille Butik, der er overfyldt med ituslaaet Fajance og Porcelæn, sidder Kunstklinkeren ved et lavt, umalet Træbord. Det er en lille tyk Mand med stærkt røde Kinder, graasprængt Haar og Briller paa Næsen. Han er iført en lang, hvid Lærredskittel og er i Færd med paa Laaget af en antik Suppeterrin at fastsætte en Knop, som forestiller en grøn Mandel.

Ved hans Side staar Læredrengen Lucas og støder Cement i et Krus, som han derefter udrører til Kit.

En Angorakat ligger og sover i et revnet Vandfad.

En pæn gammel Dame paa over halvfjerds kommer ind i Butikken, bærende paa en Pakke, indsvøbt i Avispapir.

Damen. — Goddag!

Klinkeren. — Goddag, Frue!

(Han rejser sig op.)

Damen. — Det er første Gang, jeg kommer her, men det er bleven sagt mig, at De skal være saa overordentlig dygtig.

Klinkeren. — Det tror jeg ogsaa nok, jeg er, Frue. Hvad er det, De ønsker klinket?

Damen. — Aa, det er noget, der er saa vanskeligt, hvis det ikke er ganske umuligt.

Klinkeren. — Hvis Fruen virkelig har hørt mig omtale, saa ved De vist, at for mig er intet umuligt.

Damen. — Ja, jeg ved jo nok, at De er enestaaende til at istandsætte Porcelæn, Fajance ....

Klinkeren. — Marmor, Alabast, Stuk, Terrakotta, Jern, Tin ... baade haarde og bløde Genstande.

Damen (beklemt). — Ogsaa Krystal?

Klinkeren (tankefuldt). — Krystal! ... Det er skam en vanskelig Sag ... fordi Krystal ... Skønt, hvorfor ikke! Rigtignok har jeg aldrig forsøgt derpaa ... men maaske ... Lad mig nu først høre, hvad det drejer sig om?

Damen. — Nu skal jeg vise Dem det. (Smilende) Jeg har bragt den med. (Hun lægger Pakken paa et Hjørne af Bordet.) Men tillad mig først at sige Dem, at det er en Sukkerskaal, en ganske almindelig Sukkerskaal, som vistnok ikke er særlig værdifuld ...

Klinkeren. — Det er ikke saa let at bedømme, Frue, den kan jo være af gammel venetiansk Krystal ...

Damen. — Jeg ved saamænd ikke, hvad den er af ... Den har tilhørt min Mormor, saa kan De jo nok tænke, hvor megen Affektionsværdi den har for mig! Jeg har kendt den saa langt, jeg husker tilbage, fra jeg var ganske lille. Den stod den Gang mellem et Par gamle blaa Kopper og en Fiskerpige, udskaaret i Elfenben, paa Etageren i min Faders Arbejdsværelse. Til Trods for Dødsfald i Familien, Rejser og talrige Flytninger er den aldrig gaaet i Stykker — men tænk Dem saa, i Torsdags Morges taber Pigen den, og den falder lige mod Kanten af Kommoden, og den Pige er ellers meget forsigtig og omhyggelig med mine Sager.

Klinkeren. — Og saa gik den i Stykker?

Damen. — Ja, i otte Stykker.

Klinkeren. — Hvis Fruen vil være saa god at ...

Damen. — Jeg har dem alle otte. Der mangler ikke et eneste.

Klinkeren. — Nu skal jeg undersøge, om de er der alle.

Damen. — De kan tro, at jeg blev bedrøvet. Men det kan De maaske ikke forstaa?

Klinkeren. — Jo, saa udmærket. Men jeg sidder just med et Arbejde ....

Damen. — Min Moder brugte den lige til sin Død.

Klinkeren (sukkende). — Naa!

Damen. — Allerede den Gang var det længe siden den blev benyttet som Sukkerskaal ... ja, hvor længe siden var det i Grunden?

(Hun staar og grunder.)

Klinkeren. — Det er jo ligegyldigt!

Damen. — Nej, det er ikke. Hun havde sine Garnruller og Vindsler med Silke deri. Hun broderede som en Engel, og hendes Øjne var, til det sidste, lige saa gode, som da hun var ung.

Klinkeren. — Ja, saa længe Øjnene er gode, er det ingen Sag at arbejde. Det mærker jeg ogsaa i mit Haandværk.

Damen. — Hun var over treds, da hun broderede et Silkebanner med Kædesting ... og ja ... nej ... De gør Dem vist ikke nogen Idé om ...

Klinkeren. — Jo, vist saa. Men luk nu Pakken op.

Damen. — Det forestillede Dommedag. Øverst oppe ...

Klinkeren. — Det var den Sukkerskaal, jeg skulde se.

Damen. — Aa, undskyld, jeg trætter Dem vist?

Klinkeren. — Nej. Men jeg har travlt...

Damen. — Det har jeg ogsaa! Nu skal De

se. (Hun tager Pakken) — Da Augustine — Augustine er min Tjenestepige ...

Klinkeren. — Maa jeg bede Dem om at skynde Dem.

Damen. — Da hun saa hulkende fortalte mig (hun begynder at aabne Pakken) om Ulykken, saa maa De tro, at jeg ogsaa var grædefærdig! (Hun lader atter Pakken ligge.) Jeg forsikrer Dem for, at jeg havde gerne givet hundrede Francs for at gøre det usket.

Klinkeren. — Hundrede Francs! Ja, det vil jeg nok tro!

Damen. — Men det var jo umuligt for mig at skænde paa en Pige, som jeg nu har haft i toogtredive Aar, og som altid har været proper, dygtig og økonomisk og udført sit Arbejde til min fulde Tilfredshed. Jeg havde nærmest ondt af hende.

Klinkeren. — Det var pænt af Dem ... men til Sagen.

Damen. — Og saa kom hun jo selv og tilstod det.

Klinkeren (som er ved at gaa ud af sit gode Skind). — Ja, vist.

Damen. — Jeg har altid sagt til mine Tjenestefolk: „Naar I har slaaet noget i Stykker, og I straks kommer og siger det, saa skænder jeg ikke. Er det derimod mig, der opdager, at I har slaaet det i Stykker uden at sige mig det, saa . . . . .“

Klinkeren. — Nu beder jeg Dem for sidste Gang, Frue, om at faa de Skaar at se.

Damen. — Ja, min gode Mand, bliv bare ikke vred — her er de jo. Jeg har saamænd ikke et Minut at spilde, jeg er vist langt mere utaalmodig end De. (Endelig aabner hun Pakken. Klinkeren tager den ud af Hænderne paa hende, og af Skaarene prøver han at sætte Sukkerskaalen sammen). Naa, hvad mener De saa?

Klinkeren. — Ja, den er sandelig slem!

Damen. — Tror De, at De kan paatage Dem at gøre den i Stand?

Klinkeren. — Nu skal jeg sige Dem en Ting: jeg vil forsøge derpaa.

Damen. — Aa, tusind Tak!

Klinkeren. — Love det tør jeg ikke.

Damen. — Jo, jeg er vis paa, at naar De gør Dem rigtig Ulejlighed . . . .

Klinkeren. — Det er skam ikke tilstrækkeligt.

Damen. — Vist saa. Alle Mennesker i hele Kvarteret siger, at det er rent vidunderligt, hvad De kan lave i Stand . . . . jeg har, blandt andet, hørt om Markisen af Hygonets Jardinière ...

Klinkeren. — Naa den! Ja, den var anderledes medtaget end Deres Sukkerskaal! De bragte mig den i et Kræmmerhus, og den var saa maset, at jeg først troede, det var stødt Melis.

Damen. — Der kan De selv se! Saa kan De sagtens gøre min Sukkerskaal i Stand.

Klinkeren. — Jeg skal gøre mit bedste.

Damen. — Hvor længe vil det vare?

Klinkeren. — Fruen kan høre herind i Morgen ved samme Tid.

Lærlingen skotter maalløs hen paa sin Principal.

Damen. — I Morgen? Saa hurtigt?

Klinkeren. — Ja, enten kan det lade sig gøre, eller ogsaa kan det ikke lade sig gøre. Og kan det lade sig gøre, garanterer jeg Dem for, at det skal blive gjort solidt.

Damen. — Aa, jeg er saamænd ikke fordringsfuld. Naar blot den kan holde. Jeg har dog ikke i Sinde at bruge den. Man kommer vel nok til at se Mærker af, hvor Skaarene er sat sammen?

Klinkeren. — Jeg skal forsøge at gøre Sammenbrændingen saa lidt synlig som mulig. Noget bliver der selvfølgelig altid at se . . . . man er jo ikke mere end et Menneske.

Damen. — Og hvor meget vil det omtrent koste?

Klinkeren. — Det kan jeg slet ikke sige paa Forhaand. Det afhænger af Arbejdet.

Damen. — Saa kommer jeg altsaa igen i Morgen.

Klinkeren. — Ja, tak, Frue.

Damen (klapper Katten). — Det var en sød Kat, De har. Den river vel ikke?

Klinkeren. — Nej.

Damen. — Naa, nu vil jeg ikke opholde Dem længer, nu gaar jeg. Lav den nu saa pæn som mulig.

Klinkeren. — Det skal jeg nok, Frue.

Hun tripper langsomt ud af Butikken. Saa snart hun er ude af Døren, ser Mester og Lærling paa hinanden med et Smil.

Læredrengen. — Sikken et Sludreskatol!

Klinkeren. — Ja, det har Du Ret i.

Læredrengen. — Er det virkelig sandt, Mester, at I kan gøre hendes Sukkerskaal i Stand til i Morgen?

Klinkeren. — Hold Dine Bemærkninger ved Dig selv. Tag Din Kasket, Du skal udrette et Ærinde for mig. Tag den gamle Dames Skaar i Lommen, og saa springer Du hen til Glashandler Baccarat. Du ved, hvor det er, Du har været der før.

Læredrengen. — Ja, det husker jeg nok.

Klinkeren. — Du beder om at tale med en af Kommiserne, der hedder Hr. Theodore. Du viser ham Skaarene; jeg tror nok, Sukkerskaalen er købt der. Det er en gammel Model, som de sikkert har nogle Prøver tilbage af. Hvis de har én, saa kommer Du tilbage i en Ruf. Her er ti Francs, mere koster den ikke. Hvad griner Du af, Dreng?

Læredrengen. — Ikke af noget.

Klinkeren. — Naa stik nu af. Saa kan Du grine bagefter.

Lærlingen løber fløjtende hen ad Gaden, medens Mesteren atter tager fat paa Knoppen til Suppeterrinen.

Klinkeren: Ja, kan De ikke kende den igen?

II.

Den paafølgende Dag sidder Klinkeren til samme Klokkeslet ved sit lille Bord. Med en Pincet sammenpasser han en Rosengren i Randforsiringen af en Underkop. Læredrengen sætter tre Klinker i en revnet Tallerken. Fra Tid til anden holder de inde med Arbejdet og betragter hinanden med et forstaaende Blik.

Læredrengen. — Nu maa hun snart være her.

Klinkeren. — Ja. Tag Du Dig nu bare i Agt, at Du ikke gør Dumheder!

Læredrengen. — Mester kan stole paa mig. (Opdager den gamle Dame udenfor Butiksdøren). Naa, der er hun!

Damen kommer ind. Klinkeren nikker hen til hende, men bliver siddende ved sit Arbejde. Læredrengen rører sig ikke af Stedet. En Pavse. Damen ser sig forbavset omkring, og begynder at blive urolig.

Damen. — Det er mig. Kender De mig ikke?

Klinkeren. — Gud, jo, Frue.

Damen. — Kommer jeg for tidligt?

Klinkeren. — Nej, aldeles ikke. Vær saa god at tage Plads.

Hun sætter sig.

Damen. — Naa . . . . er den færdig? Kunde De saa? . . . Jeg har saamænd ikke lukket et Øje i Nat ved Tanken derom.

Klinkeren (rejser sig og tørrer Hænderne). — Nu skal De se.

Damen. — Er De selv tilfreds med den? De ser ud, som om De ikke var det.

Klinkeren. — Hvis Fruen er tilfreds, er jeg det ogsaa. (Han aabner et lille Vægskab og udtager deraf en ubeskadiget, straalende ny Sukkerskaal, som han, med stor Alvor, sætter foran hende). Her er den.

Damen. — Hvorledes! Er det virkelig den? Er det min ituslaaede Sukkerskaal?

Klinkeren. — Ja, kan De ikke kende den igen?

Damen. — Jo . . . . jo . . . . jeg synes nok . . . . Naar jeg føler paa den, kan jeg nok mærke, at det er den . . . . Jo, det er den . . . . nej, men . . . . det er jo umuligt! Hvorledes har De kunnet opnaa et saa glimrende Resultat?

Klinkeren. — Man har jo ikke sparet paa Opfindsomheden, og hele Natten er gaaet med til Arbejdet. (Han peger paa Læredrengen). De kan spørge Fyren der.

Læredrengen nikker, med en sagte Fløjten.

Damen (staar stadig og vender op og ned paa Sukkerskaalen). — Hvor er den storartet repareret! Det er næsten ikke til at forstaa! . . . . At det virkelig kan lade sig gøre . . . . Der er jo ikke Spor at se af, hvor den har været itu, eller hvor den er sat sammen . . . .

Klinkeren. — Nej, det er min Hemmelighed.

Damen. — Jeg begriber ikke, hvorledes De har baaret Dem ad?

Klinkeren. — De kan ikke komme Dem af Deres Forbavselse?

Damen. — Nej, det kan jeg virkelig ikke.

Klinkeren (udstrækker Haanden). — Ønsker De, at jeg i Deres Nærværelse skal slaa den i Stykker igen? Paa samme Klokkeslet i Morgen skal den atter være hel.

Damen. — Nej, for Guds Skyld! De kan umuligt gore den saa godt i Stand en Gang til.

Klinkeren. — Naa ja, behold den saa, som den er. Jeg burde nu i Grunden ikke vise Dem Manglerne, men nu skal jeg alligevel gøre det for at glæde Dem ... De siger, at den ser ud, som om den var ny. Det gor den ogsaa. Men naar De nu ser nærmere til, der .... og der ...

Damen (stirrer af alle Kræfter). — Ja ... jo.

Klinkeren. — Kan De saa se, hvor den er sammenbrændt? Ikke? Saa maa De være meget nærsynet. Men i Deres Alder er det da ikke saa besynderligt.

Damen (tror at se). — Jo ... jo! Nu ser jeg det tydeligt ... Nej, hvor det er fint og akkurat lavet!...

Klinkeren. — Er Fruen saa tilfreds?

Damen. — Ja, det er jeg rigtignok. Og hvor meget skylder jeg Dem saa?

Klinkeren. — Hundrede Francs. (Damen stirrer forbavset paa ham). Det Arbejde er nok hundrede Francs værd.

Damen. — Det betvivler jeg ikke ... men ... jeg synes dog alligevel ...

Klinkeren. — I Gaar sagde De, at De gerne vilde give hundrede Francs for at have den hel igen.

Damen. — Det gjorde jeg maaske nok... det er den Slags Ting, man siger i det Øjeblik, Ulykken er sket. Men senere, naar man nøjere overvejer...

Klinkeren. — De vil da vel aldrig prutte med mig?

Damen. — Nej, det kan jeg jo ikke, da vi ikke har aftalt nogen Pris. De skal faa de hundrede Francs; jeg har dem netop hos mig. Hvis jeg ikke vidste, at det var min kære, afdøde Moders Sukkerskaal jeg stod med her i Haanden! Hvis det ikke var en Genstand, der havde saa stor Affektionsværdi, saa synes jeg nu rigtignok ... Naa, men nu taler vi ikke mere om det.

Klinkeren. — De snakker saa meget derom. Fortryder De maaske Reparationen, nu De skal af med Pengene?

Damen. — Nej, paa ingen Maade. Værsgo, her er de. (Hun betaler) — Nej, jeg fortryder det ikke.

Klinkeren. — Mange Tak, Frue.

Damen. — Og hvis nogen for Fremtiden spørger, om jeg kender et Sted, hvor man kan faa repareret Krystalsager, saa...

Klinkeren. — Nej Tak, det var den Gang! Det var et Kunststykke, jeg gjorde, men den Slags gør man ikke to Gange.

Damen. — Det var kedeligt. Farvel.

Klinkeren. — Ærbødigste Tjener, Frue. (Hun gaar. Klinkeren vender sig om mod Lærdrengen og kaster et Femfrancsstykke hen til ham). — Der har Du det. (Derpaa kaster han ham Pakken med Glasskaarene af Sukkerskaalen i Skødet.) Og kast saa dem i Skarnkassen!

HÆDERSGAVEN

AF

ALBERT GNUDTZMANN

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Det var blevet overdraget Minte og Pejrup at tolke for Chefen de Følelser, som besjælede det store Pengeinstituts samlede Personale i Anledning af hans fyrretyveaarige Jubilæum. I samtlige Kontorer havde der de fyrretyve Aar igennem kun hersket én Mening om, at intet Personale kunde være mere forurettet og mishandlet end dette. Saa meget mindre havde man haft Lejlighed til at træde de Følelser flade, der var indstillede til at eksplodere paa Jubilæumsdagen Klokken elleve slet Formiddag.

Og saa mægtigt havde de suget Næring til sig af den længe opsparede Taknemmelighed og Hengivenhed, at de ikke kunde udtømmes i en simpel Lykønskning. Minte og Pejrup, der længe havde staaet for Tur til at rykke op paa højere Lønning, havde allerede for et halvt Aar siden følt sig grebne af et brændende Ønske om hver Dag at kunne se den saa afholdte Chefs Træk lyse sig i Møde fra Ekspeditionslokalets Væg. De havde udtalt deres Ønske for deres Kolleger, og da der mellem dem ingen var, som ikke enten stod for Tur til

at rykke op, eller som en Gang i Fremtiden kunde komme til at staa for Tur, havde deres Idé fundet vild Tilslutning. Minte og Pejrup havde været hos Chefen og paa det samlede Personales Vegne anraabt ham om at lade sig male for deres Regning af den fremragende Portrætist Professor Palme, og Professoren, hvis kunstneriske Særfelt var den blændende Gengivelse af enhver Art af Manufakturvarer, havde paataget sig Opgaven. Med saa skarp en Psykologi havde han skildret saavel Chefens sorte Kjole som hans Skjortebryst og det dannebrogsfarvede Baand, hvori Ridder- og Sølvkorset hang, at man gerne havde baaret over, om ogsaa Chefens gulgraa Kardinalansigt, der krøb frem af Skrudet som en bister Snegl af et pragtfuldt Hus, havde været mindre vellykket. Dette var nu imidlertid paa ingen Maade Tilfældet — Komitéen fandt tværtimod, at Portrætet udmærkede sig ved en meget tiltrækkende Lighed. Kunstneren havde skildret sin Model som en Mellemting mellem Generalfeltmarskal Moltke og Kontorbudet Frederiksen. Opfattelsen var meget virkningsfuld og syntes at aabne sjælelige Perspektiver, som ingen af Personalet tidligere havde anet.

Gaven skulde ledsages af en Adresse, som Minte havde affattet, og hvori man skildrede den Forsmag paa Paradisets Glæder, det gennem fyrretyve Aar virkende Personale havde faaet ved at nyde den Lykke at være en saadan Chefs Underordnede. Minte skulde selv oplæse den. Han var højt skattet som Festtaler og Foredrager af højtidsfulde Aktstykker. Denne sin Anseelse skyldte han en Svælglidelse, hvoraf han altid fik et Anfald paa det mest virkningsfulde Sted. Anfaldet ytrede sig nemlig ved, at Røsten paa en meget stemningsfuld Maade svigtede, hvorved det kom til at tage sig ud, som om han overmandedes af sin Bevægelse. Netop for dette Tilfælde var Pejrup uvurderlig. Han ventede gudhengivent, til det viste sig, om Minte formaaede at blive Herre over sine Følelser eller ikke. Blev han det, forholdt Pejrup sig passiv. Blev han det ikke, saa traadte Pejrup til og sagde med blid Betagelse af Situationen: „Og skal vi saa raabe et hjerteligt „Længe leve“ for det?“

Dagen før Jubilæet skulde finde Sted var der givet Bidragyderne Lejlighed til at bese Billedet. Det var i et Par Aftentimer, det var udstillet. Minte og Pejrup opholdt sig selv i Lokalet, mens den ene efter den anden kom ind og saa paa det, først med blotte Øjne, derpaa gennem den hule Haand. Minte og Pejrup tog under hver Séance Plads hver paa en Side af Beskueren; de var hensunkne i en Art Begejstrings-Trance som de Andægtige i Madonna-Værelset i Dresdenergalleriet.

Kun én Mislyd hørtes. Det var den lange Ulriksen, Institutionens Kværulant, der var bleven forbigaaet ved adskillige Lønningsoprykninger og sikkert vidstes at hylde socialistiske Anskuelser. Lange Ulriksen havde ingen Fortænder og havde heller ikke Raad til at faa nogle; der stod derfor altid et mildt Brus af Spyt ud af Munden paa ham, naar han talte. Han havde givet 50 Øre til Hædersgaven med den Motivering, at ha'de det drejet sig om en Krans til den høje Foresattes Kiste, saa ha'de han gerne gi'et baade en og to Kroner, men til dette her Smøreri var endda 50 Øre altfor meget. Nu da han saa Billedet, fossede han og sagde:

„Føj for syv Svinemikler! Jeg vil ha'e mine Syle igen, han er sgu ble'en altfor køn. Skrab for halvtreds Øre Ridderkorsmaling af og giv mig; I maa sgu gerne sige til ham, at det, der mangler, det er mit Bidrag!“

* * *

Minte og Pejrup gik ikke lige hjem. De følte sig løftede i Fornemmelsen af heldigt at have fuldbyrdet en Daad og fornam en moralsk Pligt til at fejre Dagen. De blev derfor enige om, at de vilde spise til Aften paa Kaféen. Maleriet blev pakket ind i graat Papir; Værten lovede, at han skulde lade det sende hjem til Mintes private Bopæl, hvorfra Deputationen den næste Dag skulde udgaa. Og de to Indsamlere hengav sig med glad Sind til Smørrebrødssedlens Mysterier.

Henne i et Hjørne flød lange Ulriksen over Aftenaviserne. Lange Ulriksen tilbragte al sin Fritid med at læse Aviser; han kendte ikke noget mere idiotisk end Bladene, og det var ham en daglig kær

Beskæftigelse at se denne sin Opfattelse bekræftet. Minte og Pejrup dukkede sig, da de fik Øje paa ham, men det hjalp ikke. Lange Ulriksen fik Øje paa Pejrups blanke Skaldepande, der hævede sig som en Solopgang over Kanten af Berlingske, og i samme Øjeblik var han henne hos dem.

Der stod en Styrtesø fra hans Læber ud mod de Stykker med Hummer, Oxebryst med Pickles, Æg og Sild, Steg, Lax, italiensk Salat og hollandsk Ost, som hans to Kolleger var i Færd med at fortære.

„Jeg glæder mig," sagde han, „jeg glæder mig som et Barn til imorgen. Det skal fryde mig at høre, hvad den Idiot har sagt til Tak for det Forbryderbillede af ham, der skal hænges op til Skræk og Advarsel. Jeg vil haabe, han gør Nar ad Jer lige op i Jeres aabne Øjne."

„Jeg ved virkelig ikke, hvad der er at gøre Nar ad," sagde Minte oprørt.

„Nej, det vil jeg gerne tro," fossede Ulriksen. „Det er jo ogsaa en ærlig Sag, at man gerne vil gøre sig lækker, naar man kan. Jeg gjorde det saamænd selv, hvis jeg egnede mig til det. Men jeg er bange for, at det ikke vilde klæ' mig at krumme Ryg og savle i Knurhaarene."

„Jeg tror heller aldrig, det kunde falde Personalet ind at vælge Dem til sin Ordfører," sagde Pejrup.

„Nej, jeg ved jo nok, at der er flere søde Sjæle, der gaar og glæder sig til den Dag, da jeg faar min Afsked paa graat Papir paa Grund af oprørske Meninger."

Minte og Pejrup søgte at bibringe lange Ulriksen en lempelig Forstaaelse af, at hans Nærværende ikke passede ind i den Stemning, som i denne Stund besjælede dem. Men lange Ulriksen vilde ingenting forstaa. Han blev ved at klistre sig op ad dem, og da de havde spist, foreslog han Whisky. Nu var det netop dette samme Ord, der laa hans to Kolleger paa Læberne, og der var saaledes tilvejebragt et Samlingspunkt, hvori de tre Værkfæller kunde lade deres modstridende Syn paa Livets Foreteelser gaa op. Der kom Whisky, der kom mere Whisky, der kom endnu mere Whisky. Da Kaféen skulde lukke, havde saavel Minte som Pejrup indrømmet, at Chefen var en Person, der fuldt fortjente den Foragt, lange Ulriksen og andre rettænkende Personer nærede for ham. Til Gengæld havde lange Ulriksen under et Niagara af Spyt betroet dem, at han var et ulykkeligt Menneske, der havde en Gæld, der stod i et omvendt Forhold til hans Gage, som baade han og hans gamle Moder skulde leve af. Han misundte dem, at de stod sig saa godt med Chefen, som de altsaa gjorde: ak, hvor gerne vilde han ikke afsværge alle sine ildesete Meninger, naar han blot kunde komme ud af det skæve Forhold, han var kommet i til sin øverste Foresatte. Men det var lige meget, hvad han gjorde: han var nu en Gang kommet i Vanry som en Person, der ikke forstod at underordne sig; det gjorde ham trodsig, og saaledes blev hans Stilling for hver Dag mere og mere undergravet. Han forudsaa den Dag, da han vilde blive smidt paa Gaden, hvilket for ham vilde betyde den yderste Fattigdom.

De sidste gensidige Bekendelser udveksledes ude i Garderoben, mens man fik Overtøjet paa. Minte og Pejrup skulde samme Vej; de sagde Farvel, tog hinanden under Armen og gik med en unaturlig stiv Værdighed ud ad Gadedøren. Ulriksen blev lidt tilbage; han kunde ikke finde sine Galoscher (Ulriksen gik altid med Galoscher, ganske uden Hensyn til Vejret, og han kunde aldrig finde dem). Han bøjede sig ned og rumsterede i alle Kroge.

Derved opdagede han en stor, flad Pakke i Papir, der stod i et Hjørne. Dens Form var ham paafaldende; han løsnede Indpakningen for at se, om hans Formodning om Indholdets Beskaffenhed skulde slaa til.

Da han havde forvisset sig derom, gled der et Udtryk af dyb Eftertanke over hans Ansigt. Et Øjeblik stod han og saa paa Pakken, tilsyneladende kæmpende med sig selv. Men saa tog han en rask Beslutning, tog Pakken under Armen og gled stille ud paa Gaden.

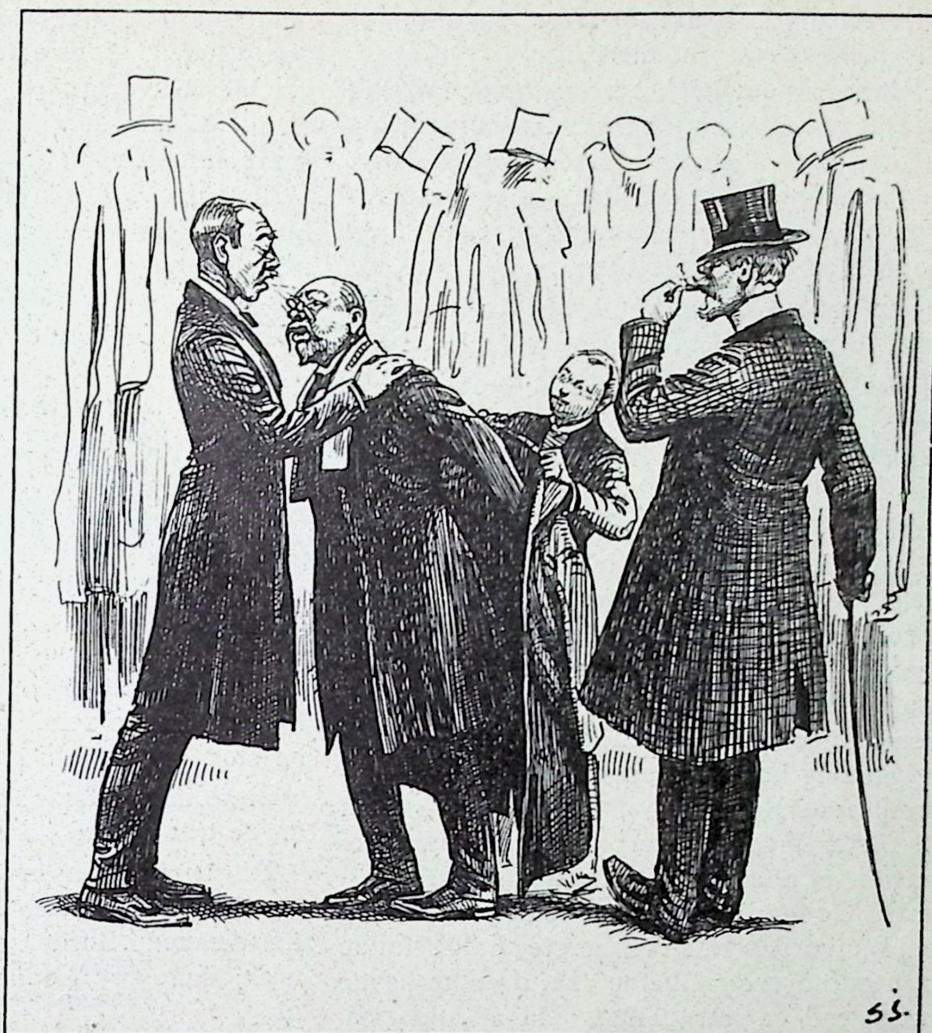
* * *

Da Minte den næste Morgen vaagnede, var det med en ubehagelig Følelse af at have været for aabenmundet overfor Ulriksen. Man kunde ikke vide, om det giftigtungede Menneske ikke kunde finde paa at benytte de Ytringer, han havde ladet falde,

til hans Skade. Naturligvis vilde han i saa Fald plat ud benægte, at han nogensinde havde taget saadanne Udtalelser i sin Mund, og han kendte Pejrup saa godt, at han vidste, at denne ogsaa vilde bedyre deres fælles Skyldfrihed. Men man kunde ikke vide, om der ikke alligevel kunde blive hængende en Misstemning, der ved forefaldende Lejlighed kunde blive ham til Skade.

Desuden havde Minte Hovedpine. Naar han skulde være ærlig, var han slet ikke oplagt til det betydningsfulde Ordførerhverv, han Dags Formiddag skulde udføre.

Pokkers ogsaa at skulle trække i Festdragt fra Morgenstunden. Men det var der nu ikke noget at gøre ved. Efter lange og vidtløftige Forhandlinger, hvorunder Kontorets radikale Elementer havde ivret for, at Deputationen burde møde i Frakke, var det blevet vedtaget, at Kjole og hvidt var det eneste Skrud, der paa passende Vis udtrykte den Ærbødighed og Højagtelse, som de i en saa højtidelig Stund burde være besjælede af.

De sidste gensidige Bekendelser udveksledes ude i Garderoben, mens man fik Overtøjet paa.

Mens han trak i de sorte Bukser, raabte han ind i Dagligstuen til sin Kone, der var staaet op før ham, at der var vel kommet et Billede Aftenen i Forvejen.

„Hvilket Billede, Fa'r?“ lød det derinde fra.

„Herregud, det Billede, vi skal give Chefen,“ sagde han gnavent.

„Her er ikke kommet noget Billede.“

„Sludder! Det skal være kommet. Saa maa Pigen have taget imod det.“

Men Pigen havde ikke taget imod det. Hele Familien blev forhørt, hele Huset endevendt; intet Spor blev opdaget af „det Kunstværk, hvorigennem vi har ønsket, at vor højtskattede og højtærede Chefs Træk skal overleveres til Efterverdenen“, som der stod i Adressen.

Minte blev hed om Ørerne. Endnu tænkte han sig dog ikke for Alvor den Mulighed, at Maleriet kunde være bortkommet. Fejlen maatte være Kafeværtens, der havde lovet at sende Billedet hjem til ham.

Han gik ned i Lejligheden nedenunder og laante Telefonen. Han lagde ikke Mærke til, at han holdt en Vaskesvamp i Haanden.

Men paa Kaféen var Klenodiet heller ikke. De havde ikke haft nogen at sende med det Aftenen forud, derfor havde de opsat det til nu idag til Morgen. Men da de kom og skulde have det, var det borte.

De havde da tænkt, at Herrerne alligevel selv havde taget det med sig.

Minte fornam det, som om han pludselig var bleven slynget ud i Verdensrummet og saa den faste Jord, han havde forladt, danse en løssluppen Hopsa i det fjerne. Han rasede og gjorde Kaféen ansvarlig, indtil man ringede af i Øret paa ham.

Saa sank han sammen, fortvivlet (stadig med Svampen i Haanden) med Selerne daskende ned ad Ryggen og Tankerne vimsende raadvildt i Hovedet.

I denne Tilstand traf Pejrup ham, da han kom for at tage ham med.

Pejrup blev ikke mindre bestyrtet. Men hans roligere Temperament tillod ham at se Situationen i et videre Perspektiv. Han forestillede sin Ulykkesfælle, at der vistnok kunde findes mere praktiske Maader at klare Stillingen paa end at sætte sig hen paa en Stol med Selerne hængende ned ad Ryggen og Vaskesvampen i Haanden. Foreløbig anbefalede han, at man sendte et Bud til Ulriksen med Forespørgsel, om han ikke havde set noget til den forsvundne Hædersgave. Og imidlertid kunde man jo saa overveje, hvordan man i værste Fald skulde optræde overfor Chefen. Da de ikke havde mere end en halv Times Tid at løbe paa, inden de skulde afsted for at kunne være hos Chefen Kl. 11, var det jo paa høje Tid, at man foretog disse Overvejelser.

Budet afgik, og mens Minte fuldendte sin Paaklædning, udviklede Pejrup Sagernes Stilling. Man havde altsaa ikke Gaven, og man var paa den anden Side nødt til at give Møde hos Chefen. Tre Udveje syntes at staa aabne. Man kunde ganske roligt lade sig nøje med at overbringe Personalets Lykønskning. Eller man kunde se at skaffe en anden Gave. Endelig kunde man jo ogsaa se at finde et eller andet antageligt Paaskud for, at man ikke saa sig i Stand til at overrække den Gave, som Chefen jo meget godt vidste, at han skulde have.

Man standsede ved denne sidste Udvej.

Og da Budet var kommen tilbage fra Ulriksens Lejlighed med Besked om, at Hr. Ulriksen var gaaet ud uden at tale om, naar han kom hjem igen, fastslog man, at man vilde oplæse Adressen og samtidig meddele Chefen, at Kunstneren desværre ikke var blevet færdig med Billedet, men at man skulde tillade sig at overrække det, saasnart dette var sket.

Man gav sig ganske vist hermed den blinde Skæbne i Vold. Men man turde dog maaske endnu haabe paa, at det vilde lykkes at finde det forsvundne Billede, og i yderste Nødstilfælde kunde maaske de to Medlemmer af Deputationen for egen Regning bestille et nyt Billede hos Professoren.

Det betød ganske vist saa meget som en Udgift paa 1600 Kroner, hvorved det Lønningstillæg, de haabede paa, vilde være opslugt for flere Aar.

Endelig kom de da afsted. Klokken var en halv Time over den fastsatte Tid, da de naaede det Hus, hvor Chefen boede.

De syntes, at den blomstersmykkede Entré sejlede for dem, da de havde meldt sig og stod og ventede paa at faa Foretræde.

Blege men fattede trak de ned i Vestene, da de traadte ind i Stuen.

En stærk Blomsterduft slog dem i Møde. Og allevegne mellem Blomsterne, paa festligt dækkede Borde, var de Festgaver ordnede, som var kommet i Dagens Anledning.

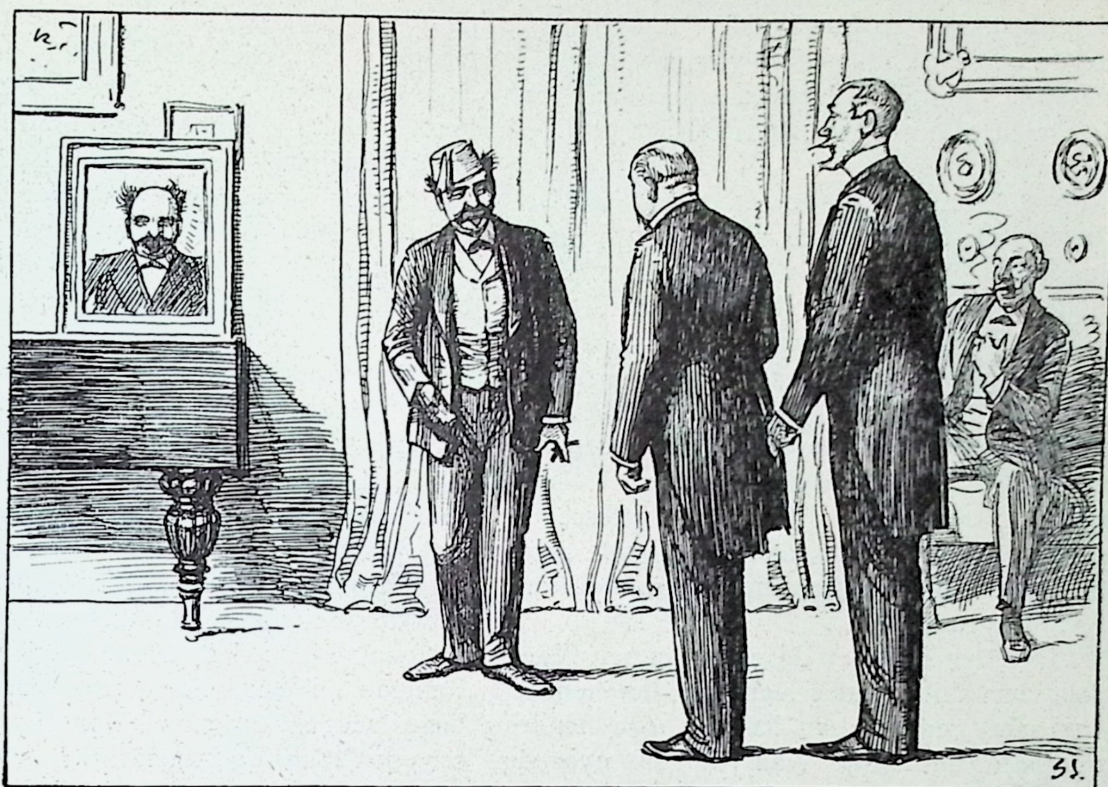
Inde i Spisestuen var de yngre Medlemmer af Familien i Færd med at traktere allerede ankomne Gratulanter med Chokolade, Kager og Vin. Men midt paa Gulvet i Dagligstuen stod Chefen selv, hjemmelun, jubelhyggelig, i Rygefrakke og Kalot, rede til at modtage nye Besøgende.

Allerede denne uvante Maske hos den ellers saa barske Foresatte kunde nok forbløffe de to Deputationsmedlemmer. Men de glemte snart at se paa ham for et Syn, der nu aabenbarede sig.

Paa Flygelet, stillet op ad Væggen, prunkede Hædersgaven — Portrætet, som de selv skulde have overrakt og som de troede tabt. Og i Sofaen, klædt i en adstadig og noget slidt sort Frakke, sad Ulriksen, velvilligt smilende, rygende en af Chefens ægte Cigarer.

Minte svulmede op i Vrede og havde Haanden ved Lommen efter Adressen, der let kunde bevise, at de og ikke denne usle

Bedrager i Sofaen var de rette Overrækkere af Hædersgaven. Men Pejrup trak ham i Kjoleskøderne, og han lod atter Haanden synke og hørte i en kun halvt

Chefen selv, hjemmelun, jubelhyggelig, i Rygefrakke og Kalot, rede til at modtage nye Besøgende.

bevidst Tilstand Pejrup sige nogle forbindtlige Ord og Chefen takke med den Bemærkning, at han jo allerede gennem Hr. Ulriksen havde faaet overrakt et saa smukt Bevis paa Personalets Hengivenhed.

Men da Chefen lidt efter forsvandt et Øjeblik ind i Spisestuen for at klinke med de der forsamlede Gæster, trak Ulriksen dem til Side og sagde:

„D'Herrer tager mig det vel ikke ilde op, at jeg har taget Affære? Det styrker min Stilling, og den trænger sgu til det. Desuden har en anden da´ogsaa givet en Halvtredsøre.“

— — — Nogle Maaneder efter rykkede Ulriksen op paa højere Lønning. Minte og Pejrup derimod maatte vente længere, end de havde gjort Regning paa. De hører nu til de misfornøjede Elementer indenfor den store Institution, hvor de er ansat. Og ofte maa Ulriksen tage Chefen i Forsvar imod dem.

VENSKAB

AF

HANS VON KAHLENBERG

OVERSAT AF PAUL SARAUW

TEGNINGER AF HEINRICH DOHM

Med et Tilfælde var de kommen til at bo Dør om Dør i det gamle, mørke Hus i Rue des écoles. Naar han mødte hende paa Trappen, tog han Hatten af for hende — saadan som man nu engang gør, — og hun svarede med et Nik, men uden at se nærmere paa ham. Han havde gærne indladt sig i Samtale med hende. Han var nylig kommen til Paris og kedede sig, men der tilbød sig ikke nogen

Lejlighed, og han havde ikke Mod til uden videre at bryde Isen. Der var dog alligevel noget sart, noget tilbageholdende ved hende, trods al hendes studenteragtige Ugenerthed!

Kun Tilfældet føjede alt efter hans Ønsker. Han forstod kun meget lidt Fransk den Gang, og under en Trætte, han havde med Portneren, og som hun kom til at overvære, da hun netop kom ned ad Trappen, optraadte hun som Tolk for ham. Fra den Dag af talte de med hinanden, naar de mødtes. Først om ganske ligegyldige Ting.... om Vejret .... om Restaurationer, hvor man spiste billigt .... om Professorer, som de begge havde hørt. De havde nemlig kastet sig over samme Specialstudium: Kvindesygdomme.

Lidt efter lidt blev de gode Venner. Væggen, der skilte hans Kammer fra hendes, var saa tynd, at han kunde høre hendes mindste Aandedræt. Naar han sov over sig om Morgenen, bankede hun paa Væggen for at vække ham. Han hentede Vand og Kul til dem begge to helt nede fra Kælderen. De havde deres lille fælles Kulforraad; det var billigere end hver Uge at faa bragt en Kurv fuld, som de før havde gjort. Naar hun havde lavet The paa sit Spritapparat, spiste de Frokost sammen i hendes Værelse. Hun trak ikke engang Forhænget hen for sin uredte Seng, og han kom i Skjorteærmer, som han gik og stod. Ryddet op blev der først, naar de kom fra Forelæsning sammen henad Formiddagen. Saa hjalp de hinanden efter bedste Evne. De kogte sig hurtigt et Par Æg eller stegte sig en Kotelet — men tit og mange Gange havde de ikke andet end ristede Kartofler, som de købte undervejs paa Gaden og spiste af Papiret.

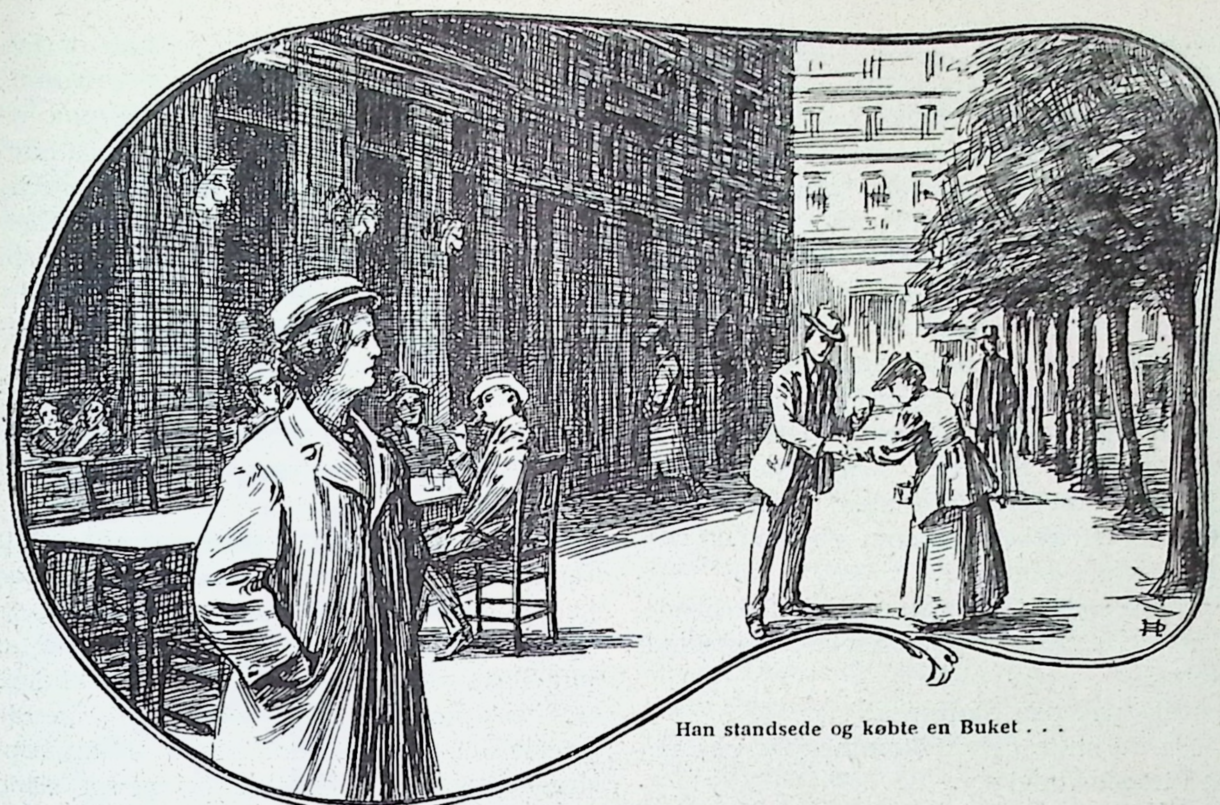
Naar de saa havde siddet og arbejdet nogle Timer, spiste de til Middag sammen i en eller anden billig Restauration. Hver betalte for sig. Hun forstod ingen Spøg i det Kapitel! Da han den første Gang havde taget Portemonnaien frem for at betale Regningen, skubbede hun hurtigt sin Andel hen til Opvarteren: „Ingen Galanterier! Det kan jeg før min Død ikke fordrage“ .... og han havde føjet hende.

Om Aftenen gik de i Teatret paa en billig Plads eller ogsaa i en af de utaalelige Knejper i Quartier latin, hvor der bliver danset, og hvor der er Musik. Som oftest kom de først hjem henimod Midnat efter deres smaa Ekskursioner i Pariserlivet.... det muntre og sorgløse Liv, der interesserede dem uden at rive dem med.

Om Søndagen foretog de Udflugter til Omegnen, enten til Ville d'Avray eller Saint Cloud eller Fontenay les Roses. Det var dér de unge Kunstnere og Studenter tog hen med deres smaa Veninder og under Latter og Sang hengav sig til alskens uskyldig Morskab i det Grønne. De sad imellem dem, røg og talte sammen: om Medicin, om Filosofi, om Literatur, og tilsidst endte det i Regelen med en politisk Disput. Begge var de naturligvis Radikale, begge internationale Mennesker uden Fædreland, uden Religion og uden Fordomme. Hun kunde have ladet sig korsfæste for sine Anskuelser om Frihed og Lighed. Han smilede ofte ad hendes Iver, hendes urokkelige Idealisme. Han var Skeptiker helt igennem, en kold, egoistisk Natur, men han kunde lide at høre hende tale. Derved lærte han ogsaa hendes Sprog, og hun lærte hans; næsten legende kom hun til det. Hun opfattede alt forbløffende hurtigt og havde en fortrinlig Hukommelse.

Saa fik han Tyfus — han havde paadraget sig den paa Hospitalet — og nu plejede hun ham Dag og Nat, gørende en Læges og en Sygeplejerskes Gerning. Naar han vilde takke hende, lo hun ham ud: „Det var ogsaa noget at tale om, mellem gode Kammerater! Hvis det havde været mig, der havde været syg, havde De gjort akkurat det samme!“ og saa tvang hun hans Hovede ned paa Puden igen og strøg ham over Panden med sin store, kølige Haand. „Saa, nu maa De ligge stille og sove, lille Ven. Klokken seks bringer jeg Dem Deres Middagsmad, og saa maa De have Lov til at tale i fem Minutter.“ Hun var virkelig som en omsorgsfuld Bror for ham under hele hans Sygeleje, og tit kaldte hun ham for Spøg: „Store Bror!“, og det lod til at fornøje hende at høre.

Kort Tid efter var det hendes Fødselsdag. Ved et rent Tilfælde havde han faaet det at vide, og han fik nu det Indfald, at

Han standsede og købte en Buket . . .

han vilde forære hende noget. Han var imidlertid meget ubevandret i den Slags Sager, og han gik derfor ind i det første, det bedste Modemagasin og sagde:

„Jeg vilde gærne have en Ting, der egner sig til Gave for en ung Dame. Den maa gærne koste to Louis.“

„Javel,“ sagde den Handlende og smilede forstaaende, hvorpaa han gav sig til at aabne sine Æsker og Skabe. Der var alle mulige Nipsgenstande, brogede Vaser, fint udskaarne Elfenbenssager, tusinde smaa, pyntelige Ting, som han næsten ikke vovede at røre ved; og hvad de skulde bruges til, anede han slet ikke.

Han stod ganske dum og forlegen midt i al denne Farvepragt. De forekom ham saa uendelig banale, alle disse brogede Sager. Bare for at faa en Ende paa det besluttede han sig til at tage en lille, haandmalet Lampeskærm, der saa ud til at være billig, og som saa viste sig at koste otte Francs.

Saa gik han ind hos en Boghandler og købte et sjældent medicinsk Værk med mange Billeder. Han havde engang hørt hende ønske sig den Bog, og han vidste, hun vilde blive glad for den. Han besluttede, at han vilde skrive hendes Navn paa Titelbladet, og han havde allerede sat Pen til Papiret, da det pludselig faldt ham ind, at han jo slet ikke vidste, hvad hun hed til Fornavn.

I Begyndelsen havde han altid tituleret hende Frøken, og senere hen havde han slet og ret kaldt hende ved Efternavn, saadan som det er Skik og Brug mellem Kammerater. Men hun maatte jo have et Fornavn: Marguerite eller Marthe eller Madeleine. Han prøvede alle mulige Kvindenavne, men det forekom ham, at der ikke var et eneste af dem, der passede paa hende. Da han traf hende næste Gang, spurgte han hende om hendes Fornavn og fik at vide, at hun hed Natalie. Han sagde det et Par Gange for sig selv: „Natalie! .... Natalie! .... det er et smukt Navn!“

„Jeg kan ikke fordrage det. De maa endelig ikke kalde mig det. Det lyder saa taabeligt.“

En Dag, de gik sammen paa Boulevarden, kom de forbi en gammel Blomsterkone, der rakte sine Violer henimod dem: „Køb en lille Buket til Deres smukke Dame. Se dog, de er ligesaa blaa som Madames Øjne!“

Han blev staaende og købte en Buket. Hun var allerede kommen et Stykke i Forvejen og vendte sig nu temmelig utaalmo-

digt om efter ham: „Men kom dog, Menneske! Hvor bliver De af?" Han svarede ikke, men saa paa hende. Ja, virkelig, hun havde smukke Øjne, store og dybblaa var de, og hendes Profil var ogsaa ualmindelig smuk. Og prægtige Tænder havde hun, og nedenfor det sorte tykke Haar skinnede den hvide, kraftige Hals frem.

Det var første Gang, han lagde Mærke til det. Men hun gjorde en utaalmodig Bevægelse med Hovedet. „Naa, kom saa!"

Han rakte hende Violerne. Hun nikkede kort og stak Buketten ned i sin Frakkelomme. Hun gik altid med en graa, lang Mandfolkefrakke, der som en Sæk skjulte hele hendes Figur.

Men han tog ikke sine Øjne fra hende:

„Ved De, at De i Grunden er meget smuk, Natalie?"

Hun trak paa Skuldrene.

„Ti nu stille! Hvor kommer De paa saadan noget Vrøvl?"

„Ja, jeg ved ikke .... jeg tænkte blot paa, at .... hør, sig mig engang, Natalie, har De aldrig været forelsket?"

„Forelsket? Jeg?" Hun lo højt. „De er virkelig morsom i Dag, kære Ven!"

Han følte sig lidt stødt over hendes Latter: „Herregud, der er da ikke noget komisk i det Spørgsmaal! Naar man er en ung, smuk —" han vilde sige „Kvinde", men hun afbrød ham og lagde halvt venligt, halvt fortrydeligt Haanden paa hans Arm: „Jeg tror, De har drukket en Taar over Tørsten i Dag, eller ogsaa er det Foraarsluften, der er steget dem til Hovedet. Nej, kom De meget hellere hen og se paa det Skelet i Vinduet derhenne." Og hun trak ham med hen til et Vindu, hvor der var opstillet Skeletter og alle mulige Præparater i Glas.

Paa den Maade levede de to Aar en garçons, Side om Side, og følte sig glade ved hinandens Selskab. Han havde endnu ikke stiftet andre Bekendtskaber i Paris. Han sluttede sig overhovedet ikke nemt til Folk, og da han jo havde hende, savnede han ikke Selskab.

Hvis han havde været alene, havde han rimeligvis taget sig en Veninde, saadan som hans Kammerater gjorde. Paa den Maade lærer man Sproget og lever billigst. Men han brød sig ikke om Kvinder, han omfattede dem med den uerfarne Ungdoms skønne Foragt, skønt de alligevel paa en Maade pirrede ham og forvirrede hans Sanser. Naar han saa dem ind i deres hvide, lastefulde Ansigter og hørte deres Silkeskørter bruse og knitre, naar de strøg forbi ham, eller naar han fornam Duften af deres berusende Parfume, rullede Blodet raskere gennem hans Aarer.

Men overfor hende følte han hverken Attraa eller Ophidselse. Han betragtede hende nærmest som et Neutrum, et kønsløst Væsen.

En Søndag Eftermiddag, da han som sædvanlig kom ind for at drikke Kaffe hos hende, fandt han en lille Kusine af hende siddende derinde. Det var en nydelig, blond ung Pige, der var ansat som Gouvernante hos en Familie, som behandlede hende yderst slet, fortalte hun. Børnene var uopdragne, og Fruen opblæst og gerrig. Den lille Marietta gik, kort sagt, meget igennem, og hun havde ikke et Menneske, hun kunde klage sin Nød til.

Mens hun sad og fortalte om denne sin haarde Skæbne, strømmede Taarerne ud af Øjnene paa hende. Han forsøgte at trøste hende og fortalte hende almindelige, lystige Historier, saa at hun tilsidst glemte sin Sorg og gav sig til at le. Det klædte hende henrivende, og han betragtede med Velbehag hendes friske, søde Ansigt.

Da hun skulde gaa, vilde han absolut følge hende hen til hendes Omnibus paa Boulevard St. Germain. Der var umaadelig Trængsel paa Gaden, og han maatte tage hendes Arm for at faa hende lodset gennem Stimmelen. En fuld Mand tumlede leende og brølende henimod dem. Hun trykkede sig forskræmt op imod ham. Han følte hendes varme, bløde Legeme og mærkede, hvordan hun sitrede som en lille, bange Fugl. Det gav ham en egen Følelse af Mod og Kraft. Nede ved Omnibus-Holdepladsen tog de Afsked med hinanden. Han spurgte hende, om hun kom igen næste Søndag, og hun hviskede: „Jeg skal se ad! Paa Gensyn!"

Da han kom hjem igen, fandt han Natalie i yderst slet Humør.

„Hun ærgrer mig, det Pigebarn!" sagde

hun. „Jeg kan ikke fordrage disse smaa, taabelige Dukker.“

Naturligvis forsvarede han hende. Han syntes, det var Synd for saadan en ung hjælpeløs Pige at staa ganske alene i Verden.

„Jeg har sandelig ogsaa staaet alene i Verden,“ sagde hun foragteligt, „og det endda under meget værre Forhold. Men jeg vilde, ved Gud, hellere have bidt Tungen af mig end lade en eneste Beklagelse komme over mine Læber.“

Hun bed Tænderne sammen, og hendes Øjne blev haarde og kolde. Hun talte ellers aldrig om sit tidligere Liv. Men hun lod til at kende baade Sult og Nød fra andre end ham.

Den lille Marietta kom igen. Hun følte sig saa alene om Søndagen, naar Herskabet var i Passy, og Natalie var dog hendes Slægtning og naar hun var der, kom han altid ind for at drikke The hos Natalie, og saa sad han i Timevis og saa ind i hendes blaa Øjne, mens han taalmodigt lyttede til hendes barnlige Pludren. Natalie gabede ugenert og kom med spottende Bemærkninger, hvilket irriterede ham, saa han tog Mariettas Parti og svarede igen i en ophidset Tone.

Marietta var meget bange for hende, og en Aften, da han som sædvanligt fulgte hende hjem, klyngede hun sig til hans Arm og sagde: „Hun er akkurat som en Mand. Jeg tror slet ikke, hun har noget Hjerte. Det er vist bedst, jeg lader være med at besøge hende.“

Hun hang med Hovedet, og det forekom ham, at hun hulkede sagte. „Saa kom til mig i Stedet for, Marietta,“ sagde han. „Vi kan jo gaa i Teatret.“

„Ja, det vilde være forfærdelig morsomt, men...“

Han fulgte hende helt hjem til hendes Gadedør i Avenue Kleber. Det sidste Stykke gik de tilfods langs de blomstrende Kastanietræer ved Seinen.

Natalie var oppe endnu, da han sent paa Aftenen kom hjem. Hun kaldte paa ham, da han forsigtigt vilde liste sig forbi hendes Dør. Hun sad iført sin graa Frakke, som kun var halvt knappet. Omkring Halsen havde hun slynget et rødt Tørklæde, og hun havde en Cigaret i Munden.

Hun stødte med Foden et Par store Bøger ned fra en Stol for at gøre Plads til ham. „Naa, det har nok taget ordentlig Tid at faa det lille Lam bragt sikkert hjem!“ Hendes spottende Tone ærgrede ham ubeskriveligt. Hun virkede overhovedet ganske frastødende paa ham i Øjeblikket. Hendes uordenlige Paaklædning, den mandfolkeagtige Maade hun havde slynget det ene Ben over det andet og lagt sig tilbage i Stolen ... alt var ham imod.

Allerhelst var han gaaet sin Vej med det samme, men hun lod ham ikke gaa. Hun syntes med Vilje at gaa ud paa at saare og pine ham. Først tav han til hendes spottende Bemærkninger, men tilsidst blev han vred. „Jeg vil bede Dem beholde deres taktløse Bemærkninger hos Dem selv! Bland Dem dog endelig ikke i Ting, som ikke kommer Dem ved, og som De slet ikke forstaar Dem paa ...“

Et Øjeblik saa hun paa ham med funklende Øjne. Saa rejste hun sig og aabnede Munden for at give ham et bidende Svar. Men i Stedet for lod hun sig falde tilbage i Stolen og brast i Graad.

Han stod som forstenet af Overraskelse. Hendes Ansigt var fortrukket, og hun hulkede krampagtigt og voldsomt. Han stod og betragtede hende, uden den ringeste Medlidenhed, med den brutale kolde Nysgerrighed, hvormed man undersøger et ejendommeligt Naturfænomen.

Hun kom hurtigt til sig selv. „Aa, Gud, jeg er saa nervøs i Dag. Der er vist Torden i Luften.“ Hun gav sig til at le ad sin egen mærkelige Opførsel, og tilsidst lo han med. Men den lille Scene havde dog berørt ham pinligt, og den gav ham noget at tænke paa.

Den næste Søndag tog de tidligt om Morgenen til Fontainebleau. De var i glimrende Humør under Udturen, og da de var kommen ud i Skoven plukkede han Blomster til hende og fik hende til at sætte dem i sin Straahat. Alle Folk, der mødte dem, kaldte dem for et elskende Par, og en ung Fyr, der sad i en af Restaurationshaverne med Armen om sin Venindes Liv, raabte muntert efter dem. Hun lo og morede sig over det, men han blev ærgerlig. Der var noget ved hende, som var ham imod. Maaske var det, fordi hun i Dag havde om-

byttet den evindelige graa Frakke med en lys Sommerbluse. Det faldt ham ind, at Marietta engang havde en Bluse, der var fuldstændig Magen til, og som han havde sagt klædte hende nydeligt. Denne Lighed ærgrede ham og gjorde ham forstemt; hvorfor vidste han ikke. Han syntes slet ikke, de lyse Farver klædte hende. Han begyndte næsten at skamme sig over hende, blev irriteret over hendes burschikose Manerer og højrøstede Stemme. Paa Hjemturen var de begge to forstemte og vekslede næsten ikke et Ord.

Der var noget i Forholdet mellem dem, der ikke var som tidligere. Forgæves søgte han at anslaa den gamle Tone. Hun var lunefuld og ligesom aandsfraværende, naar de var sammen. Han opdagede ofte, at hun slet ikke hørte efter, naar han talte til hende om et eller andet interessant medicinsk Emne, skønt hun hele Tiden stirrede ham ind i Ansigtet med et sælsomt Udtryk, der gjorde ham ganske nervøs. Og hver Dag kom det til Skænderier mellem dem, og disse Scener kedede ham og gjorde ham forstemt.

Nu søgte han paa enhver Maade at undgaa hendes Selskab. Men næsten hver evige Dag gik han hen i Tuillerihaven, hvor Marietta om Eftermiddagen spadserede med Herskabets Børn. Hun var allerede bleven helt gode Venner med ham og rødmede, naar hun saa ham komme. Og naar Børnene løb og legede, satte han sig hen ved Siden af hende paa en Bænk, og saa sad hun og pludrede løs om alt, hvad hun havde oplevet.

Engang, da han havde lagt Armen om Livet paa hende og bøjet hendes Hoved frem for at kysse hendes hvide, kønne Nakke, saa han en høj, velkendt Skikkelse i en graa Frakke komme tilsyne for Enden af en af Gangene og forsvinde med det samme igen.

„Var det ikke Natalie," Marietta for forskrækket sammen. „Jeg er saa bange for hende! Hun hader mig og kommer her for at belure mig! Hun er skinsyg!"

Han lo. Natalie skinsyg! Tanken forekom ham pudsig. „Din lille Nar! Som om hun gav sig af med at være jaloux!"

„Men De holder jo dog meget af hende, ikke sandt?"

„Hun er min Kammerat. Ja, hun har altid været mig en god Ven, og derfor vil jeg ogsaa gerne indrømme, at jeg kan godt lide hende."

„Og mig?"

„Det er virkelig noget helt andet. Du er min egen, lille Hjertenskær." Han lo fornøjet og trykkede et Kys paa hendes søde, friske Mund.

„Har De aldrig kysset Natalie?"

„Nej, det vilde jeg virkelig ikke have Mod til!" svarede han smilende.

Nu gik han kun ind til Natalie, naar hun af sig selv kaldte paa ham, og hver Gang de var sammen, skændtes de. Hun havde lagt sig efter altid at modsige ham paa en haanlig, irriterende Maade. Det ærgrede ham i høj Grad, og han foretrak derfor i Regelen at holde sig borte. En Dag tabte han dog Taalmodigheden. Han sagde høfligt til hende, at han var ked af hendes evindelige Stiklerier og hellere vilde se sig om efter et andet Værelse.

Hun hørte roligt paa ham uden at tage Cigaretten ud af Munden. „Ja, gør dog endelig det, min Ven; gør det endelig! Jeg holder jo ikke paa Dem!"

Han vendte sig for at gaa, men lige da han skulde til at lægge Haanden paa Dørhaandtaget, tøvede han. Og idet han kastede et Blik rundt i det lille, fattige Værelse med det ene, smalle Mansardvindue, kom han uvilkaarligt til at tænke paa alt, hvad hun havde været og gjort for ham, mens han var syg.

Han blev blød om Hjertet. Nej, det var Synd, om de skulde skilles paa den Maade. Hvorfor behøvede de overhovedet at skilles, og hvorfor var hun ikke overfor ham, som hun før havde været. „Kan De da slet ikke lide mig mere, Kammerat?"

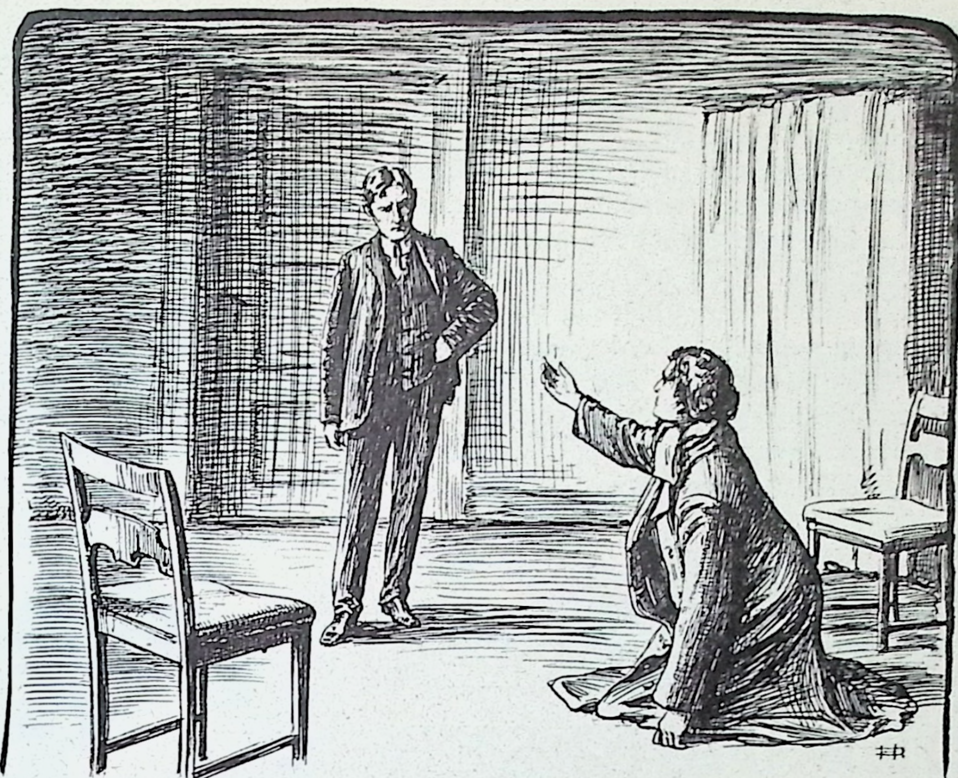
Hun svarede ikke. Han gik hen til hende og tog hendes Haand: „Min kære, gamle Ven."

Hun rystede hæftigt paa Hovedet.

„Det vilde være Synd, om vi skulde skilles paa den Maade, Natalie," sagde han. „Tænk paa, hvor godt vi to har haft det sammen. Jeg ved ikke, hvad det er, jeg har gjort Dem, men jeg vil saa gærne prøve paa at gøre alting godt igen imellem os! Ja, jeg vil gøre alt, hvad De bare vil have. Jeg sætter saamegen Pris paa Dem, det ved

De jo godt, og det vilde gøre mig saa ondt, hvis..."

Han ledte efter et Udtryk, men stammede og kunde ikke finde det. Det var, som om hans Strube snørede sig sammen, og Blodet steg ham til Hovedet.

Han stod som lamslaaet. Hun laa hulkende og skælvende paa Gulvet foran ham . . .

Hendes Øjne lyste rovdyrsagtigt, og han hørte hendes Aandedræt blive tungt. Hun drog med et Ryk sin Haand tilbage: „Gaa ... gaa Deres Vej, hører De... skynd Dem, for Guds Skyld!"

Han hørte slet ikke paa hende, han saa kun hendes sælsomt skinnende Øjne. Sveden perlede i klare Draaber paa hans Pande: „Kære Natalie", sagde han og søgte igen at faa fat paa hendes Haand.

Paa en Gang var det, som om hendes Modstandskraft var brudt sammen. Hun sank paa Knæ: „Du maa ikke gaa fra mig," raabte hun, „Du skal elske mig, hører Du! Du maa ikke bryde Dig om nogen anden paa Jorden end mig...."

Han stod som lamslaaet. Hun laa hulkende og skælvende paa Gulvet foran ham og omklamrede hans Knæ og stirrede ham ind i Ansigtet med sine brændende Øjne. „Hvor jeg dog elsker Dig," mumlede hun. „Hvor jeg elsker Dig.... jeg elsker alt paa Dig, dine Læber, dine Øjne, dine Hænder, ja, hvert Ord, der gaar ud af din Mund... aldrig har Verden set saa stor en Kærlighed!"

Han hørte det som i en Feberdrøm. Han saa, at hun var smuk i sin Lidenskab, han følte hendes fortærende Kys paa sine Hænder og fornam, hvor voldsomt Blodet fik hendes Puls til at banke.. og saa saa han hende pludselig, saadan som han saa tit havde set hende: kold, hæslig, brutal, med opsmøgede Ærmer og den blodige Operationskniv i Haanden, og han hørte hendes Latter, hendes haarde, kyniske Latter: „Kærlighed! Tja, hvad er Kærlighed!"

„Jeg skulde elske Dig!... Der fo'r en Gysen igennem ham og saa slog han pludselig en høj Latter op. „Dig!... Dig!"... Dette lille, korte Ord rummede alt: Haan, Vrede, Afsky!... og da hun klamrede sig endnu voldsommere til ham, stødte han hende brutalt bort med Foden: „Bort dit Uhyre! Lad mig komme løs... slip mig!"

Opfyldt af Rædsel og Væmmelse styrtede han ud ad Døren.... Han opsøgte Marietta. Han maatte gøre Vold paa sig for ikke at vakle som en Beruset. Hans Hoved brændte, Tænderne klaprede i Munden paa ham, og han rystede over hele Kroppen, skønt han søgte at tage sig sammen.

Mariette var blid og kærlig som altid. Men hun kunde ikke faa Bugt med hans Uro. Hendes Kærtegn gjorde ham utaalmodig, og selv hendes Stemme irriterede ham. Tilsidst kunde han ikke holde det ud mere, han rejste sig og sagde hende Farvel. Hun saa bedrøvet, næsten grædefærdig efter ham.

Lige til den mørke Nat drev han om paa Gader og Stræder. Hans Kinder brændte, og han havde en kvælende Fornemmelse i Halsen. Han følte en frygtelig Tørst og styrtede Glas efter Glas i sig, men Tørsten blev kun mere og mere uudholdelig.

Saa sneg han sig sagte op ad Trappen og hen til hendes Dør. Hun lukkede den altid af, det vidste han. Men pludselig gav Døren efter, og han næsten tumlede ind i Værelset.

Maanen skinnede ind gennem Vinduet og oplyste hele Stuen. Hver eneste Ting derinde traadte ganske tydeligt frem i det klare Maaneskin...... Bordet med de tre Ben, den stive, kattunbetrukne Sofa og Kaminen med det sorte, udbrændte Hul.

Sengeforhænget var trukket tilside. I det blaahvide Maaneskær stod den hvid og urørt, lig en uhyre Ligkiste, dækket af et Tæppe.

Paa Bordet laa der en Seddel. Uden at tænde Lys kunde han læse de store, stive Bogstaver:

„Jeg vidste, at Du vilde komme igen — at Du ikke kunde andet! Prøv ikke paa at finde mig. Du vil aldrig mere se mig. Farvel!"

JOHN THORNDYKES UNDERSØGELSER

FORTALTE AF

Dr. med. CHRISTOPHER JERVIS

TIL

R. AUSTIN FREEMAN

I. DEN BLAA PAILLET

John Thorndyke.

Thorndyke stod og saa op og ned ad Perronen med en Uro, der tog til, efterhaanden som Tiden nærmede sig for Togets Afgang.

„Det er dog forfærdelig uheldigt," udbrød han, idet han modstræbende steg ind i en tom Røgkupé i samme Øjeblik, som Afgangssignalet lød. „Jeg er bange for, at vi er gaaet fejl af hinanden." Han lukkede Døren, og idet Toget begyndte at gaa, stak han Hovedet ud af Vinduet.

„Gud ved, om det skulde være ham," vedblev han. „Saa har han naaet Toget i sidste Øjeblik og er nu i en af de bageste Vogne."

Genstanden for Thorndykes Bekymringer var Mr. Edward Stopford fra Firmaet Stopford & Meyers i Portugal Street; han var Sagfører, og vort foreløbige Bekendtskab til ham stammede fra et Telegram, som var kommet til os den foregaaende Aften. Telegrammet lød saaledes: „Svar betalt. Kan De komme her imorgen og være Defensor? Vigtig Sag. Vi bærer alle Omkostninger.

Stopford & Meyers."

Thorndykes Svar havde været bekræftende, og tidligt samme Morgen var et andet Telegram — afsendt om Natten — blevet afleveret: „Tager afsted til Woldhurst 8^{25} fra Charing Cross. Vil om muligt hente Dem — Edward Stopford." Han var imidlertid ikke kommet, og da ingen af os kendte ham personligt, kunde vi ikke afgøre, om han havde været blandt de Rejsende paa Perronen eller ikke.

„Det er meget uheldigt!" gentog Thorndyke, „da det forhindrer os i den første Overvejelse af Sagen, som er saa uhyre vigtig." Han stoppede tankefuldt sin Pibe, og efter at have foretaget en frugtesløs Undersøgelse af Perronen ved London Bridge, tog han en Avis, som han havde købt i Kiosken, og begyndte at løbe Bladet igennem, idet han hurtigt lod Øjnene fare ned over Spalterne uden at bryde sig om de interessante ledende Artikler.

Det er maaske paa Tide, at jeg præsenterer min Ven lidt nærmere for Læseren. John Thorndyke er — i Mangel af bedre Udtryk, maa jeg beskrive ham som sagkyndig paa Lægevidenskabens Omraade — en Mand, der er lige saa grundig bevandret i Lægevidenskaben som i den kriminale og civile Lovgivning. Hans Undersøgelser havde, maaske hyppigere end det var lykkedes for nogen anden, ført til Løsning af Problemer, som fuldstændigt havde gjort Politiet til Skamme.

„Det kan aldeles forplumre Sagen," bemærkede han stadigt læsende, „saaledes at komme dumpende ned i et Forhør, uden være forberedt — at komme til at staa ligeoverfor alle Detaljer, førend man har faaet Lov til at se paa Sagen i Almindelighed. For Eks. —"

Han lukkede Døren, og idet Toget begyndte at gaa, stak han Hovedet ud af Vinduet.

Han standsede og fuldendte ikke Sætningen, og da jeg spørgende saa op, bemærkede jeg, at han havde begyndt paa den næste Side og nu læste ivrigt. —

„Dette her kunde næsten ligne vor Sag, Jervis," sagde han og rakte mig Avisen, idet han pegede paa et Stykke øverst oppe paa Siden. Det var ganske kort og bar Overskriften „Frygteligt Mord i Kent". Beretningen lød som følger:

„En skrækkelig Forbrydelse er i Gaar Morges opdaget i Woldhurst, en lille By, som ligger ved en Sidelinie af Halbury-Banen. Opdagelsen blev gjort af en Konduktør, som inspicerede Vognene, lige efter at Toget var kommet ind. Idet han aabnede Døren til en første Klasses Kupé, fandt han til sin Forfærdelse en moderne klædt Kvinde liggende udstrakt paa Gulvet. Der blev øjeblikkelig tilkaldt Lægehjælp, og efter Jernbanelægen Mr. Mortons Ankomst blev det fastslaaet, at den unge Dame kun havde været død i nogle faa Minutter.

Ligets Stilling lod ingen Tvivl tilbage om, at Mordet var blevet begaaet paa den mest brutale Maade. Dødsaarsagen var et dybt Saar i Hovedet, der var tilføjet med et eller andet spidst Instrument, som maatte være blevet ført med voldsom Kraft, siden det havde gennemboret Hjerneskallen og var trængt ind i Hjernen. At Motivet til Forbrydelsen ikke havde været at plyndre, blev straks godtgjort ved, at der fandtes en velforsynet Rejsetaske i Nettet, og at den unge Dames Juveler, som indbefattede flere værdifulde Diamantringe, var urørte. Man siger, at det stedlige Politi har foretaget en Arrestation."

„Det er dog forfærdeligt!" udbrød jeg og rakte Avisen tilbage, „men Beretningen giver os just ikke mange Oplysninger."

„Det gør den ikke," bekræftede Thorndyke, „og dog giver den os noget at tænke paa. Her foreligger et Saar, der er gaaet gennem Hjerneskallen, tilføjet med et eller andet spidst Instrument — som gør det sandsynligt, at det ikke er noget Skudsaar. Hvilket Instrument skulde nu være istand til at frembringe en saadan Beskadigelse? Hvorledes kunde et saadant Vaaben bruges i det indskrænkede Rum i en Jernbanekupé, og hvad skulde det være for en Person, der var i Besiddelse af et saadant Instrument? Det er det første foreliggende Spørgsmaal, som vi skal overveje, og jeg beder Dem sammenholde det med de yderlige Muligheder — med Undtagelse af Plyndring — og andre Omstændigheder ved Mord, der kan forklare Saaret."

„Udvalget af Instrumenter, der kan passe her, er ikke meget stort," bemærkede jeg.

„Det er meget begrænset, og enkelte af dem, som en Murers Spidshakke og en geologisk Hammer, forudsætter ganske særlige Beskæftigelser. Har De en Lommebog?"

Det havde jeg, trak det ønskede frem, og medens jeg i Tavshed fulgte min tidligere Tankegang, saa jeg min Ledsager stirre stift ud ad Vinduet med Lommebogen paa sit Knæ. Og saaledes vedblev han at sidde, idet han nu og da noterede en Bemærkning i Bogen, til Toget sagtnede Farten ved Halbury Station, hvor vi skulde skifte Spor for at komme ind paa Sidelinien.

Da vi steg ud, bemærkede jeg en velklædt Herre, som fra en af de sidste Vogne hastigt kom hen ad Perronen, ivrigt betragtende de faa Rejsende, som var steget ud. Saa snart han opdagede os, nærmede han sig hurtigt, og idet han saa fra den ene til den anden, spurgte han:

„Dr. Thorndyke?"

„Ja," svarede min Kollega og tilføjede: „Og De er Mr. Edward Stopford, antager jeg?"

Sagføreren bukkede. „Det er en forfærdelig Historie," sagde han nervøst. „Jeg ser, De har en Avis. Jeg er aldeles rystet. Det er mig en stor Beroligelse, at jeg træffer Dem, jeg var lige ved at komme for sent til Toget, og nu var jeg bange for at gaa fejl af Dem."

„Der skal være bleven arresteret en," begyndte Thorndyke.

„Ja — min Broder. Det er skrækkeligt. Lad os gaa lidt op og ned ad Perronen; vort Tog gaar først om et Kvarter."

Vi anbragte vor Bagage, Thorndykes og mine Rejsetasker, i en tom første Klasses Kupé, og med Sagføreren imellem os spadserede vi op til den ubefærdede Del af Perronen.

„Min Broders Stilling," sagde Mr. Stopford, „gør mig helt fortvivlet — men lad mig fortælle Dem Sagen i Sammenhæng, saa kan De selv dømme. Dette stakkels Menneske, som er blevet myrdet paa en saa gruful Maade, var en Miss Edith Grant. Hun var tidligere Model for en Kunstner og havde som saadan en hel Del at gøre med min Broder, som er Maler — Harold Stopford, ved De — Medlem af det kongelige Akademi. Nu — — —"

„Jeg kender godt Deres Broders Arbejder. Han maler dejlige Ting."

„Det synes jeg ogsaa. Han var dengang meget ung — omkring de tyve — og han blev meget gode Venner med Miss Grant, det var ganske uskyldigt, men de var ikke meget forsigtige. Hun var en nydelig, fuldtud respektabel Pige, som de fleste engelske Modeller forresten er, og ingen tænkte noget ondt om dem. Imidlertid skrev de hyppigt til hinanden og gav hinanden smaa Gaver. Blandt disse var der en lille Perlekæde, med en Medaillon, i hvilken min Broder var dum nok til at sætte sit Billede og følgende Inskription: „Edith fra Harold.

Idet han aabnede Døren til en første Klasses Kupé, fandt han til sin Forfærdelse en moderne klædt Kvinde liggende udstrakt paa Gulvet.

Senere gik Miss Grant, som havde en ret god Stemme, til Operetten, og grundet herpaa forandredes hendes Omgang en Del. Da Harold imidlertid var bleven forlovet, var det naturligt, at han ønskede at faa sine Breve tilbage, og særligt ønskede han at bytte Halskæden mod en mindre kompromitterende Gave.

Brevene sendte hun ham, men afslog aldeles bestemt at skille sig ved Halskæden.

I den sidste Maaned har Harold opholdt sig i Halbury for at tage Skitser i Omegnen; og igaar Morges tog han med Toget til Shinglehurst, den tredie Station herfra og den sidste før Woldhurst.

Paa Perronen her mødte han Miss Grant, som var kommet fra London og skulde til Worthing. De steg sammen ind i Toget og havde en første Klasses Kupé for dem selv. — Det synes, at hun den Dag har haft Kæden paa, og han gjorde igen et Forsøg paa at faa hende til at udlevere den, hvilket hun atter afslog. De synes at være blevet temmelig hidsige paa begge Sider, thi Togføreren og Konduktør har begge udtalt, at de skændtes. Resultatet af Striden blev, at Damen vel havde grebet Kæden og kastet den og Medaillonen i Hovedet paa min Broder, men at de var skiltes ganske venskabeligt i Shinglehurst, hvor Harold steg ud. Han

medførte da alle sine Malerrekvisitter, hvortil der ogsaa hørte en stor hollands Paraply, paa hvilken Stokken er af Asketræ og forsynet med en stærk Metalspids til at sætte fast i Jorden.

Klokken var omtrent halv elleve, da min Broder steg ud ved Shinglehurst, Klokken elleve havde han naaet sin Udsigt og gav sig til at arbejde. Han malede uafbrudt i tre Timer. Saa pakkede han sine Rekvisitter sammen og var netop i Færd med at gaa tilbage til Stationen, da Politiet kom og arresterede ham.

Og læg nu Mærke til, hvorledes tilfældige Omstændigheder vidner imod ham. Han var den sidste Person, som var set sammen med den myrdede Kvinde — thi ingen synes at have set hende, siden de forlod Munsden; han synes at have været oppe at skændes med hende, da hun sidst var set ilive, han havde en Grund til muligt at ønske hendes Død, han var forsynet med et Instrument — en Stok med Staalspids — som var istand til at bibringe hende det Saar, som foraarsagede hendes Død, og da man undersøgte ham, fandt man ham i Besiddelse af den sønderbrudte Kæde og Medaillonen, som synes at være frataget hende med Vold.

Imod alt dette staar naturligvis hans velkendte Karakter — han er det blideste og elskværdigste Menneske under Solen — og hans Opførsel efter Begivenheden — aldeles umulig — i alle Retninger, dersom han havde været skyldig; men som Jurist kan jeg ikke undgaa at se, at Indicierne er haabløst imod ham."

„Det er da ikke værd at sige haabløst," svarede Thorndyke, da vi indtog vore Pladser i Toget, „skønt jeg venter, at Politiet er temmelig selvsikkert. Hvornaar begynder Forhøret?"

„Idag Klokken fire. Jeg har faaet en Ordre fra Birkedommeren til Dem om at undersøge Liget og være tilstede ved Ligsynet."

„Ved De nøjagtigt, hvor Saaret er?"

„Ja, det er lidt ovenfor og bagved det venstre Øre — et stort rundt Hul med et Snit eller en Flænge, der er ujævn i Randen og som gaar fra Øret hen til Siden af Panden."

„Og hvorledes var Ligets Stilling?"

„Det laa ganske lige udstrakt paa Gulvet, med Fødderne tæt op til Døren modsat Stationen."

„Var Saaret i Hovedet det eneste, som fandtes?"

„Nej, der var en lang Rift eller Skramme paa den højre Kind. Lægen kaldte det en Kvæstelse; han mener, den har været i Berøring med et tungt og temmelig sløvt Vaaben. Ellers har jeg ikke hørt om andre Saar eller Skrammer."

„Mon der steg nogen ind i Toget igaar i Shinglehurst?" spurgte Thorndyke.

„Nej, der var ingen kommen ind, efter at de havde forladt Halbury."

Thorndyke grundede i Tavshed over disse Kendsgerninger og faldt snart hen i en dyb Grublen, hvoraf han først vaagnede, da Toget bevægede sig ud fra Shinglehurst Station.

„Det maa omtrent være her, at Mordet er begaaet," sagde Mr. Stopford, „idetmindste mellem Stedet her og Woldhurst."

Thorndyke nikkede distræt, han var i dette Øjeblik fuldstændig optaget af at undersøge de forskellige Ting, som kunde ses fra Vinduet.

„Jeg ser," udbrød han pludseligt, „at der ligger en Del Spaaner mellem Skinnerne, og nogle af Kilerne synes ny. Har her været Arbejdere fornylig?"

„Ja," svarede Stopford, de er nu ude paa Linien, tror jeg i det mindste. Jeg saa en Flok arbejde ved Woldhurst igaar, og man siger, at de har sat Ild paa en Høstak. Jeg lagde Mærke til Røgen, da jeg kom hertil."

„Nej virkelig, og denne Række Skinner er vel et Slags Sidespor, antager jeg?"

„Ja, de skubber Godsvogne og tomme Blokvogne ud derpaa. Der kan De se Resterne af Høstakken, den ryger endnu."

Thorndyke saa fraværende paa den sorte Bunke, til en tom Kreaturvogn paa Midtersporet skjulte den for hans Blik. Den blev efterfulgt af en Række Godsvogne, og de igen af af en Personvon, hvis ene Kupé — en første Klasses — var aflaaset og forseglet. Nu begyndte Toget at sagtne temmelig pludseligt, og et Par Minutter senere var vi ved Woldhurst Station.

Det var øjensynligt, at Rygtet om Thorndykes Ankomst var løbet forud, thi hele Staben, to Konduktører, en Togfører og Stationsforstanderen stod ventende paa Perronen, den sidste traadte frem og hjalp os med vor Bagage uden at tage Hensyn til sin Værdighed.

„Tror De, at jeg kunde faa Vognen at se?" spurgte Thorndyke Sagføreren.

„Ikke indvendig," sagde Stationsforstanderen, som man henvendte sig til. „Politiet har forseglet den. De maa i saa Fald spørge Politiinspektøren."

„Naa — men saa kan jeg maaske faa Lov til at se den udvendig, sagde Thorndyke, og dette tillod Stationsforstanderen straks og tilbød at ledsage os.

„Hvilke andre første Klasses Rejsende var der?" spurgte Thorndyke.

„Der var ingen andre. Der var kun een første Klasses Vogn og den afdøde var alene i den. Det har berørt os alle meget pinligt," vedblev han, da vi gik henad Banelinien. Jeg var paa Perronen, da Toget kom ind. Vi stod og betragtede en Høstak ude paa Linien, som der var sat Ild paa, og som blussede i Vejret, og jeg var just i Færd med at give Ordre til at flytte Kreaturvognen, fordi der blæste Røg og Gnister hen over den. Jeg var bange for, at det skulde forskrække de stakkels Dyr. Og Mr. Felton kan ikke lide, at man behandler Dyrene daarligt; han siger, det ødelægger Kjødet.

„Det har han uden Tvivl Ret i," sagde Thorn-

Thorndyke gik langsomt fra den ene Ende af Trinbrædtet til den anden.

dyke. „Men sig mig nu engang, kunde De tænke Dem, at det var muligt, at en Person ubemærket kunde stige ind eller forlade Toget fra Døren modsat Stationen. Kunde for Eks. en Mand stige ind i en Kupé paa den anden Side af Stationen og stige ud, naar Toget sagtnede Farten ved næste Station, uden at blive set?"

„Jeg betvivler det," svarede Stationsforstanderen, „dog vil jeg ikke anse det for umuligt."

„Tak, og saa er der endnu et Spørgsmaal: De har en Flok Mænd i Arbejde paa Linien. Er det Folk her fra Distriktet."

„Nej, de er fremmede alle sammen, og der er ret raa Fyre imellem dem. Men jeg vil dog ikke tiltro dem noget virkelig ondt. Dersom De skulde have Mistanke om, at nogen af dem var indblandede i dette —"

„Det har jeg aldeles ikke," afbrød Thorndyke ham lidt kort.

„Jeg mistænker ingen, men jeg ønsker at faa alle Oplysninger udefra angaaende Sagen."

„Selvfølgelig," svarede den tilretteviste Embedsmand; og vi fortsatte Vejen i Tavshed.

„Skulde De tilfældigvis huske", sagde Thorndyke, da vi nærmede os den tomme Vogn, om Yderdøren til Kupéen var lukket og laaset, da Liget blev opdaget?"

„Den var lukket, men ikke laaset. Af hvilken Grund er De kommet til at tænke —?"

„Ikke af nogen, og dette er vel den forseglede Kupé?"

Uden at vente paa Svar, begyndte han sin Undersøgelse af Vognen, mens jeg blidt forhindrede vore to Ledsagere i at skygge for ham, hvilket de var meget tilbøjelige til. Fodbrædtet udenpaa tiltrak sig hans særlige Opmærksomhed, og efter at han paa det nøjeste havde efterset Stykket udenfor den berygtede Kupé, gik han endnu engang langsomt fra den ene Ende til den anden, idet han bøjede Hovedet helt ned mod Overfladen af Brædtet, som om han søgte noget.

Lige i sidste Øjeblik standsede han, og tog et Stykke Papir op af sin Lomme. Derpaa tog han med sin Finger, som han havde vædet, en, som det syntes, ganske lille Genstand op, lagde den omhyggelig ind i Papiret, foldede dette sammen og gemte dette i sin Lommebog.

Derefter steg han op paa Fodbrædtet, og, efter at have kigget ind gennem Vinduet i den forseglede Kupé, tog han op af Lommen en lille Sprøjte eller Ballon, med hvilken han pustede en Sky af fint røglignende Pulver hen paa Kanterne af det midterste Vindue, idet han med stor Opmærksomhed betragtede de støvede Pletter, som satte sig paa Glasset, og maalte endogsaa en af Vinduesprosserne med et Lommemaal. Endelig gik han ned, og, efter ogsaa omhyggeligt at have undersøgt det modsatte Fodbrædt, erklærede han, at nu var han foreløbig færdig.

Da vi gik ned ad Sporene, bemærkede vi en Mand, der arbejdede, og som undersøgte Kiler og Sveller med mere end almindelig Interesse.

„Det er vel en af Arbejderne, antager jeg," sagde Thorndyke til Stationsforstanderen.

„Ja, det er Formanden," var Svaret.

„Jeg vil blot gaa tilbage og tale et Par Ord med ham, dersom de vil gaa langsomt videre." Min Kollega vendte sig hurtigt og gik tilbage til Manden, som han talte med i nogle Minutter.

„Jeg tror, at jeg ser Politiinspektøren paa Perronen," bemærkede Thorndyke, da vi nærmede os Stationen.

„Ja, det er ham," sagde vor Fører, „han er nok kommet ned for at se, hvad De er her efter;" hvilken Antagelse ogsaa uden Tvivl var rigtig, skønt Inspektøren lod, som han ganske tilfældig var kommet til Stede.

„Det kunde vist interessere Dem at se Vaabnet," sagde han, da han havde præsenteret sig.

„Paraplyspidsen," rettede Thorndyke, „ja, dersom jeg maa se den. Vi gaar nu hen til Ligbuset."

„Saa kommer De lige forbi Politistationen; dersom De bryder Dem om at se ind, skal jeg gaa med Dem."

Man gik ind paa Forslaget, og vi gik alle til Politistationen, inclusive Stationsforstanderen, som var spændt til det yderste af Nysgerrighed.

„Her er det," sagde Inspektøren og aabnede Døren til sit Kontor, idet han førte os ind. „Nu kan De ikke sige andet, end at vi har lettet Dem Sagen paa enhver Maade. Her er alle den Mistænktes Sager, selve Vaabnet, hvormed Gærningen er udført."

‚Naa, naa," protesterede Thorndyke, „vi maa ikke foregribe noget." Han tog den tykke Asketræsstok fra Politiinspektøren, og efter at have betragtet den gennem et Forstørrelsesglas, tog han en Staal-Krumpasser op af sin Lomme, med hvilken han omhyggeligt maalte Gennemsnittet af Spidsen og Stokken i hvilken den sad.

„Og nu," sagde han, da han havde skrevet Maalene op i sin Lommebog, „vil vi se paa Malerkassen og Skitsebogen. Det maa jeg sige, Mr. Stopford, Deres Broder er en meget ordentlig Mand. Tuberne er alle paa Plads, Paletten og Kniven er gjort ren og gnedet blank, Penslerne tørret af — de bør vaskes, før Farven stivner, alt dette er af stor Betydning." Han løsnede Skitsen fra det blanke Lærred, hvorpaa den var heftet, og efter at have sat den paa en Stol, saa den fik godt Lys, traadte han et Skridt tilbage for rigtig at se paa den.

„Og De vil fortælle mig, at det kun er tre Timers Arbejde," udbrød han, idet han saa paa Advokaten. „Det er sandelig godt gjort."

„Min Broder arbejder meget hurtigt," svarede Stopford nedslaaet.

„Ja, men det er ikke alene forbavsende hurtigt. Det er malet i et af hans lykkeligste Øjeblikke, fuldt af Farve og Liv. Men nu maa vi ikke staa længere her og se paa den. Han satte atter Skitsen fast med Stifterne og efter at have set paa Medaillonen og nogle af de andre Ting, der laa i Kassen, takkede han Inspektøren og gik.

„Den Skitse og Malerkassen synes jeg er meget overbevisende," bemærkede han, da vi gik op ad Gaden.

„Det synes jeg ogsaa," sagde Stopford mørkt, „for de er under Laas og Lukke ligesom deres Ejermand, stakkels Fyr."

Han sukkede dybt, og vi gik videre i Tavshed.

Opsynsmanden ved Ligbuset havde sandsynligvis hørt om vor Ankomst, thi han ventede os ved Døren med Nøglen i Haanden, og da han havde set Øvrighedens Ordre, aabnede han Døren, og vi gik sammen ind, men efter et Blik paa det voksblege, indfaldne Ansigt, der laa paa Skiferbordet, blev Stopford bleg, gik igen ud og sagde, at han vilde vente hos Opsynsmanden.

Saasnart Døren atter var lukket, gled Thorndykes Blik opmærksomt rundt i den tomme, hvidkalkede Bygning.

Solen skinnede ind gennem Vinduet, og der faldt en Lysstribe hen over den tavse Skikkelse, som laa der ubevægelig under Lagenet, som bedækkede den. En Solstraale gled hen i Krogen ved Døren, hvor den døde Kvindes Klæder var anbragte paa nogle Knager og et Fyrretræes Bord.

„Der er noget saa usigelig sørgeligt ved disse stakkels Rester, Jervis," sagde Thorndyke, da vi stod foran dem. „For mig er de mere rørende, og sætter Sindet i en langt dybere Bevægelse, end selve Liget. Se nu denne nydelige, flotte Hat, og det kostbare Silkeskørt, der hænger der saa ensomt og forladt, det fine Linned der paa Bordet, pænt sammenlagt — jeg haaber, det er Opsynsmandens Kone, der har gjort det — de smaa, franske Sko og gennembrudte Silkestrømper. Hvilken rørende Veltalenhed om uskyldig kvindelig Forfængelighed og om et glad, overfladisk Liv, der nu pludselig saa hurtigt er revet over.

Men vi maa ikke staa her og blive rørte; der er et andet Liv, der er truet, og vi maa se at frelse det."

Han tog Hatten ned fra Knagen og betragtede den. Det var, hvad man kalder en „malerisk" Hat — en uhyre flad, formløs Masse af Tyll, Baand og Fjer, fikst pyntet med mørkeblaa Pailletter. Et Sted paa Skyggen var der revet et Hul, og fra dette dryssede de smaa, skinnende Pailletter ned som en lille Sky, da der blev rørt ved Hatten.

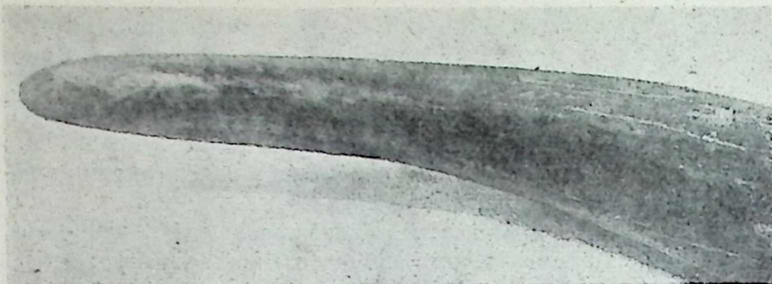
„Den maa have været bøjet op i venstre Side, naar den har været paa," sagde Thorndyke, „efter Formen og efter Stedet, hvor Hullet findes."

„Ja," sagde jeg. „Ligesom Hertuginden af Devonshires paa Gainsboroughs Billede."

„Akkurat." Han rystede et Par af Pailletterne ned i Fladen af sin Haand, og idet han atter hængte Hatten op paa Knagen, puttede han de smaa Plader i en Konvolut, skrev udenpaa „fra Hatten" og lod dem glide ned i sin Lomme. Derpaa gik han tilbage til Bordet, løftede ærbødigt, næsten ømt, Lagnet fra den døde Kvindes Ansigt, og betragtede det alvorligt og medlidende. Det var et yndigt Ansigt, hvidt som Marmor, Udtrykket var mildt og fredeligt, Øjnene halvt lukkede, og et svært, gult Haar laa som en Ramme omkring det. Men det var skæmmet af et langt Saar — der dels som et Snitsaar, dels som en Kvæstelse løb ned ad højre Kind fra Øjet til Hagen.

„En nydelig Pige," bemærkede Thorndyke. „en mørk Blondine. Hvor syndigt, at hun har ødelagt Farven med de skrækkelige Overilte. Han strøg Haaret tilbage fra Panden og tilføjede: „Hun synes at have smurt det Juks paa for circa ti Dage siden; der er omtrent en kvart Tomme mørkt Haar nede ved Roden. Hvad mener De om dette Saar paa Kinden?"

„Det ser ud, som om hun var stødt imod et skarpt Hjørne, idet hun faldt, men da Sæderne

Ved Hjælp af denne tilsyneladende almindelige Genstand sluttede John Thorndyke sig til et vigtigt Punkt i den Sandsynlighedsberegning, der ledede ham til Afsløringen af det i Fortællingen omhandlede Mysterium.

alle er polstrede i første Klasses Vogne, saa forstaar jeg ikke, hvad der kan have tilføjet hende Saaret."

„Nej. Lad os nu se paa det andet Saar. Vil De notere Beskrivelsen."

Han rakte mig sin Lommebog, og jeg skrev, hvad han dikterede: Et skarpt, slaaet, rundt Hul i Hjerneskallen en Tomme bagved og over Kanten af venstre Øre, $^7/_{16}$ Tomme i Diameter. Stjerneformet Brud paa Issebenet; Instrumentet er trængt gennem Hjernehinden og dybt ind i Hjernen; i Hovedets Bløddele et ujævnt Saar, der strækker sig lige til Randen af venstre Øjenhule; Trevler af Tyll og Smaadele af Pailletter i Vinklen af Saaret. — Det vil være tilstrækkeligt nu. Dr. Morton vil give os yderligere Detaljer, dersom vi behøver dem."

Han stak Krumpasseren og Maalet i Lommen, tog fra den knuste Hjerneskal et Par løse Haar, som blev lagt ned i Konvolutten til Pailletterne, og efter at have undersøgt, om der fandtes andre Saar eller Kvæstelser (der var dog ingen), lagde han Lagnet tilbage, og vi var færdige til at gaa.

Paa Vejen fra Ligstuen var Thorndyke meget tavs og tankefuld, og jeg antog, at han sammenføjede de Kendsgerninger, han havde samlet. — Tilsidst sagde Mr. Stopford, som flere Gange havde betragtet ham opmærksomt: „Ligsynet vil finde Sted Klokken tre, og Klokken er nu kun halv tolv, hvad mener De, at vi nu skal foretage os?"

„Ved Deres Bemærkning om Ligsynet," sagde Thorndyke, „kommer jeg til at tænke paa, at jeg glemte at lægge Oksegalde i min Rejsetaske."

„Oksegalde," udbrød jeg, idet jeg forgæves bestræbte mig for at bringe dette Stof i Forbindelse med Patologens tekniske Forsøg. „Hvad vil De dog bruge —", men her afbrød jeg mig selv, da jeg kom til at huske paa, at min Ven ikke kunde lide at udtale sig om sin Fremgangsmaade, naar der var Fremmede tilstede.

„Jeg antager," vedblev han, „at der næppe findes en Farvehandler paa et Sted som dette."

„Det tror jeg ikke," sagde Stopford. „Men kan De ikke faa den Slags hos en Slagter. Her er en Butik lige over for."

„Ja, det ser jeg," sagde Thorndyke, som allerede havde bemærket Butikken. „Galden skulde naturligvis være præpareret, men vi kan selv filtrere den, dersom Slagteren har noget. Vi kan i det mindste spørge ham."

Han skraaede over Gaden til Butikken, over hvis Dør der stod „Felton" med store, forgyldte Bogstaver, og henvendte sig til Ejeren, som stod i Døren. Efter at have præsenteret sig, forklarede han, hvad han ønskede.

„Oksegalde?" sagde Slagteren, „nej, Hr. Doktor, jeg har i dette Øjeblik ikke noget, men jeg skal slagte et Kreatur i Eftermiddag, og saa kan De faa. Ja," tilføjede han lidt efter, „dersom Sagen er af Vigtighed, kan jeg lade det slagte lige med det samme."

„Det var meget elskværdigt af Dem," sagde Thorndyke, „og De gør mig en stor Tjeneste. Dyret er vel fuldstændig sundt?"

„Alle Dyrene er i den mest brillante Stand; jeg har selv søgt dem ud, men nu skal De gaa med og se paa dem og sige mig, hvilket De helst vil have slagtet."

„Det er umaadelig venligt af Dem," sagde Thorndyke. „Jeg vil blot løbe her ind i Materialhandelen ved Siden af og faa en passende Flaske, og saa vil jeg tage imod Deres overordentlig venlige Tilbud."

Han skyndte sig ind i Materialhandelen, hvorfra han straks kom ud igen bærende en hvid Papirspakke. Derefter fulgte vi Slagteren ad en smal Sti ved Siden af Butikken. Den førte til et Indelukke, hvori der var en lille Fold, og der stod tre smukke Tyre, hvis blanke, sorte Hud var en slaaende Kontrast til de lange, hvide, næsten lige Horn.

„Det er rigtignok nogle dejlige Dyr, Mr. Felton," sagde Thorndyke, da vi kom hen til Folden, og i aldeles ofrtrinlig Stand.

Han lænede sig over Rækværket og betragtede Dyrene meget kritisk, i Særdeleshed deres Øjne og deres Horn. Derpaa nærmede han sig den forreste Tyr, løftede sin Stok og gav den et kraftigt Slag paa den underste Side af det højre Horn, som efterfulgtes af et lignende paa det venstre, en Fremgangsmaade, som Dyret tog imod med sløv Ligegyldighed.

„Hornenes Beskaffenhed," forklarede Thorndyke, da han gik hen til den næste Tyr, „sætter os i Stand til saa-nogenlunde at kunne bedømme Dyrets Sundhedstilstand."

„Gud velsigne Dem," lo Mr. Felton, „de har da ikke nogen Følelse i deres Horn, hvad skulde de saa med dem?"

Tilsyneladende havde han Ret, thi den anden Tyr viste sig ligesaa uimodtagelig for et ordentlig Slag paa begge Horn, som den første. Ikke desto mindre gik jeg, da Thorndyke nærmede sig den tredie Tyr, ubevidst hen imod den for at se, hvad den vilde gøre, og jeg lagde Mærke til, da Stokken naaede Hornet, at Dyret synlig forskrækket rykkede sig tilbage, og da Slaget blev gentaget, blev den meget urolig.

„Han synes ikke at holde meget af det," sagde Slagteren, man skulde tro at — naa, naa — det var da mærkeligt."

Thorndyke havde neppe bragt sin Stok i Berøring med det venstre Horn, førend Dyret slog bag ud og sparkede, mens det samtidig gjorde nogle voldsomme Bevægelser med Hovedet og brølede af Smerte. Der var imidlertid ikke Plads nok til at det kunde komme udenfor Rækkevidde og ved at læne sig over Indhegningen, var Thorndyke istand til at undersøge det sensible Horn, hvilket han gjorde med største Nøjagtighed. Slagteren saa aldeles bestyrtet til.

„De tror da vel ikke, at der er noget i Vejen med Dyret," sagde han.

„Jeg kan ikke udtale mig uden en endnu nøjere Undersøgelse," svarede Thorndyke. „Det er muligvis kun Hornet, der er angrebet. Dersom De vil lade det save af lige oppe ved Hovedet og sende det op til mig paa Hotellet, saa skal jeg se paa det og sige Dem Resultatet. For at forhindre en Fejltagelse, vil jeg mærke det og lægge noget om det, for at det ikke skal blive beskadiget i Slagteriet.

Han aabnede Pakken og tog en tykhalset Flaske ud, der var forsynet med Paaskriften „Okse-Galde", et Stykke Guttaperka-Lærred, et Gasebind og et Stykke Voks. Han gav Flasken til Mr. Felton og lagde en Forbinding om den angrebne Del af Hornet ved Hjælp af Lærredet og Bindet, som han omhyggeligt fæstnede med Voks.

„Jeg skal nu faa Hornet savet af og selv bringe det op til Dem tilligemed Oksegalden," sagde Mr. Felton. „De skal faa det om en halv Time!"

Han holdt Ord og en halv Time senere sad Thorndyke ved et lille Bord i vor private Dagligstue i „Black Bull" Hotellet. Bordet var bedækket med Aviser og midt paa dem laa et langt hvidt Horn og Thorndykes Rejsetaske. Den var aaben og fremviste et lille Mikroskop med Tilbehør. Slagteren var anbragt i en Lænestol og saa med lidt mistænksomme Øjne paa Thorndyke, ventende paa Resultatet. Jeg anstrængte mig for at holde Modet oppe hos Mr. Stopford, som stadig var ved at synke hen i Fortvivlelse. Alt imens holdt jeg dog et vaagent Øje med min Kollegas hemmelighedsfulde Forsøg.

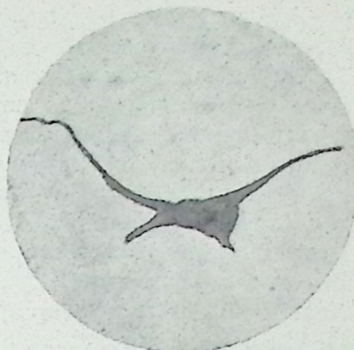
Jeg saa ham vinde Bandagen af og lægge Hornet til Øret, mens han sagte bevægede det frem og tilbage. Jeg saa, at han betragtede Overfladen opmærksomt gennem et Forstørrelsesglas og saa ham skrabe noget af den spidse Ende af Hornet. Dette anbragte han paa en Glasplade og efter at have kommet nogle Draaber kemisk Vædske derpaa, begyndte han at rode omkring i det afskrabede med to lange Naale. Pludseligt anbragte han Glaspladen under Mikroskopet og efter at have betragtet det i et Minut eller to, vendte han sig om og sagde:

„Kom her hen og se paa dette, Jervis!"

Jeg lod mig ikke sige det to Gange, da jeg var lige ved at gaa til af Nysgerrighed, men gik hurtigt hen og bøjede mig ned til Instrumentet.

„Naa, hvad er det saa?" spurgte han.

„En multipolar Nerve-Partikel — meget sammenkrympet, men ikke til at tage fejl af."

Denne lille mørke Genstand, der blev opdaget ved Mikroscopets Hjælp, benyttede John Thorndyke til at udfylde den Kæde af Slutninger, der ledede ham til Løsningen af den blaa Paillets Mysterium.

„Og dette?" han flyttede Pladen.

„To pyramideformede Nerve-Partikler og nogle Fibre."

„Og hvad mener De, at Vævet bestaar af?"

„Jeg vilde uden at betænke mig sige, at det bestaar af barkagtig Hjernesubstans."

„Jeg er fuldstændig enig med Dem. Og da det er Tilfældet," tilføjede han og vendte sig til Mr. Stopford, „kan vi nu sige, at Forsvarsmaterialet ligger fuldstændig færdigt til at tages i Brug."

„I Himlens Navn, hvad mener De," for Stopford op.

„Jeg mener, at vi nu kan bevise, hvad der medførte Miss Grants Død. Sæt Dem ned her, saa skal jeg forklare — nej, De skal ikke gaa, Mr. Felton, vi skal have Dem med i Retten. Maaske," tilføjede han, „er det bedst, at vi gennemgaar Beviserne og ser, hvad de fører til. Først bemærker vi os Ligets Stilling, det laa med Fødderne tæt op mod den yderste Dør, hvilket viser, at den Afdøde, da hun faldt, sad eller sandsynligvis stod tæt op ad Døren. Derefter har vi dette," han trak et sammenfoldet Papir op af sin Lomme, aabnede det og viste en lille blaa Metalplade — „det er en af de Pailletter, som hendes Hat var pyntet med, jeg har i denne Konvolut flere af dem, som jeg samtidigt tog af selve Hatten. Denne enkelte Paillet samlede jeg op paa den yderste Ende af Fodbrædtet langs Vognen, og det, at den fandtes der, beviser bestemt, at Miss Grant har bøjet Hovedet ud af Vinduet paa den Side.

Det næste Sandsynlighedsbevis fik jeg ved, med et fint Pulver, at bestøve Kanten af det yderste Vindue, hvorved et fedtet Aftryk paa tre kvart Tomme kom tilsyne paa et skarpt Hjørne af Dørkarmen paa højre Haand. Højre Haand fra den indvendige Side, mener jeg."

Og nu denne Vished, som Liget selv gav os. Det Saar i Hjerneskallen, der er bagved og ovenover det venstre Øje, er nogenlunde kredsformet og maaler omtrent en $^7/_{16}$ Tomme. Fra Hovedets Bløddele løber et Saar med ujævn Rand til venstre Øje. Paa højre Kind er der

en lige Kvæstelse paa tre og en kvart Tomme. Andre Beskadigelser findes ikke."

„Vore næste Beviser fremkommer ved dette." Han tog Hornet og slog paa det med Fingeren, mens Slagteren og Sagføreren stirrede paa ham i stum Forbavselse. De lægger nok Mærke til, at det er venstre Horn, og De husker nok, at det var meget modtageligt. Dersom De vil holde Deres Øre hen til det, mens jeg bevæger det, vil De høre en skurrende Lyd af et Brud i Benet. Naar De nu betragter den spidse Ende af Hornet, vil De opdage forskellige Skrammer, som løber paa langs, og hvor disse Skrammer hører op, er Hornet, som denne Krumpasser viser en $^{7}/_{16}$ Tomme i Diameter. Paa Skrammerne findes størknede Blodpletter og paa den yderste Spids nogle tørre Bestanddele, som Dr. Jervis og jeg har undersøgt, og som vi er overbevist om er Hjernesubstans."

„Store Gud!" udbrød Stopford ivrigt, „mener De at —"

„Lad mig blive færdig med Beviserne," afbrød Thorndyke ham.

„Naar De ser nøje paa disse Blodpletter, vil De se en lille Stump Haar, som er bleven siddende paa Hornet og gennem Mikroskopet kan De finde Roden. De ser nok, at det er et gyldent Haar, men nede ved Roden er det mørkt, og vort Krumpassermaal viser os, at det mørke Stykke er $^{14}/_{64}$ af en Tomme langt. Nu er her i denne Konvolut nogle Haar, som jeg tog af den døde Kvindes Hovede, det er ogsaa gyldne Haar, men mørke ved Roden, og naar jeg maaler den mørke Del, svarer den til ovenstaaende Maal. Endelig har vi dette." Han vendte Hornet og pegede paa en lille Plet størknet Blod, i denne sad en blaa Paillet.

Mr. Stopford og Slagteren stirrede begge paa Hornet i tavs Forundring; saa trak den første Vejret dybt og saa op paa Thorndyke. „Der er ingen Tvivl om," sagde han, „at De jo har opklaret Hemmeligheden, men hvad mig angaar, løber det fuldstændig rundt for mig, skønt De har givet mig godt Haab."

„Og dog er Sagen ganske simpel," svarede Thorndyke, „selv med disse faa Beviser, som er i vore Hænder, og som kun er en lille Prøve paa de Sandsynligheder, som vi kan slutte os til. Men jeg vil fremstille min Theori, saa kan De selv dømme." Han skitserede hurtigt et Udkast paa et Ark Papir og vedblev: „Her er de Betingelser, hvorunder Toget nærmede sig Woldhurst. Her var Personvognen, her var den brændende Hostak og her var Kreaturvognen. I den Vogn var Tyren. Nu er min Forudsætning denne, at Miss Grant paa den Tid har staaet med Hovedet ud af Vinduet paa Døren modsat Stationen for at se paa den antændte Høstak. Hendes store Hat, som hun bar paa venstre Side, skjulte Kreaturvognen for hende, mens Toget nærmede sig; saa er det gaaet saaledes til: En af Tyrene — altsaa denne — har stukket sit lange Horn udenfor Tremmerne; Spidsen af dette Horn har slaaet den Afdøde i Hovedet, samtidig med, at Stødets Voldsomhed har drevet hendes Ansigt over mod Vindueshjørnet, og idet Tyren har villet frigøre sig, har den boret Hornet gennem Hjerneskallen og ved det voldsomme Ryk foraarsaget det dybe Saar helt ind i Hjernen. Disse Forudsætninger er aldeles sandsynlige, alle Beviser passer, og disse Beviser tillader ingen anden Forklaring."

Sagføreren sad et Øjeblik hensunket i Tanker, saa rejste han sig pludselig og greb Thorndykes Haand. „Jeg ved ikke, hvad jeg skal sige til Dem," sagde han hæst, „andet end, at De har frelst min Broders Liv, og Gud lønne Dem for det."

Slagteren rejste sig fra sin Stol med et smørret Grin.

„Det synes mig," sagde han, „at Oksegalden var, hvad man kalder en Limpind!"

Thorndykes Svar var et uudgrundeligt Smil.

— — —

Da vi næste Dag rejste tilbage, var vi et Selskab paa fire; det indbefattede Mr. Harold Stopford. Kendelsen: „Død ved et Ulykkestilfælde", som hurtigt var bleven udfærdiget af Retten, blev straks efterfulgt af hans Løsladelse af Fængslet, og han sad nu med sin Broder og mig, ivrigt lyttende til Mr. Thorndykes Udvikling af Sagen.

„Jeg skal sige Dem," sluttede den sidste, „jeg havde udarbejdet seks mulige Theorier om Dødsaarsagen, inden jeg naaede Halbury, og saa var der jo kun tilbage at vælge den, hvortil Beviserne passede. Og da jeg havde set Kreaturvognen, fundet Pailletten, havde hørt Beskrivelsen af Tyrene og havde set Hatten og Saarene, var der ikke andet tilbage end at udfylde Detaljerne."

„Og De tvivlede slet ikke om min Uskyldighed?" spurgte Harold Stepford.

Thorndyke smilede til ham.

„Ikke efter at jeg havde set Deres Malerkasse og Deres Skitse," sagde han, „for slet ikke at tale om Metalspidsen."

DEN STORE BEGRAVELSE

AF

KRISTIAN ELSTER

FORTÆLLING FRA NORGE

ILLUSTRATIONER AF HEINRICH DOHM

I.

Der var sorg i „slottet", Tulliken havde mistet den lille gutten sin. Han var ikke død af nogen bestemt Sygdom, han var egentlig ikke død af noget som helst. Det var bare det, at brændevin og vand ikke var istand til at holde vedlige det stakkars pusledé liv. Af og til fik Tulliken tigget lidt mælk; men stjal ikke katten mælken, saa tog Pukkel-Bent den, han tog jo alt, hvad der kom indenfor hans hænders rækkevidde. Den lille satte forresten pris nok paa brændevinet, men det var allikevel ikke nok; han stak af og døde.

Tulliken i havnen sørged, hun sørged virkelig. Hun drak ikke i flere dage. Hun havde lagt barnet i en kasse, og sad og saa paa det lille blaablege barnelik; det laa der saa stille, var slet ikke længer hendes barn. Det hadde alligevel været noget underlig i at holde den levende lille tingest i sine Arme, kjende det røre sig nær ind til hende, vide det var hendes barn, tænke paa, det skulde kalde hende „mor"; det skulde bli stort og sterkt og kanske — — —; men hendes tanker om barnets fremtid, de var saa haabløse i sin forvirring, saa umulige og saa forunderlig deilige i sin dristighed, at de var slet ikke til at klare ud. Og nu havde hun intet at tænke paa længer.

Hendes Mand, Tørres i Havnen, stod betuttet og saa paa det døde barn. Nogen synderlig faderfølelse kunde han ikke si at ha kjendt; han havde tvertimod bandet adskillig over al den møie, barnet forvoldte og vilde volde fremover, og han havde med haard haand indprentet Tulliken, at sligt var mod al beregning og maatte ikke gentage sig; men som han stod foran kassen og saa paa barnet, stod alle hans tanker stille; det laa der saa uskyldig dødt, barnet, det skulde puttes i jorden, det skulde ikke være mere.

Det var det første dødsfald i slottet paa mange aar. Alle var de enig om, at det maatte blive en begravelse, som skulde spørges vidt. I en hel uge blev der sparet og samlet til den store dag. Tørres selv tog sig en kort hyre, for var han noget, saa maatte det vel kaldes for sjømand. Tulliken gik rundt omkring og tigget, hun kunde rigtig se saa ned for ud af modersorg. Nils med laaget hugget ved hos presten og andre standspersoner — paa egen kost, det var mynt, det gjaldt at skrabe sammen. Theodor i Hommen gjorde sjauetjeneste og hans kone, gamle Skjørte-Brite vasked hos frk. Kjær Gamle John Fisk roed ud paa fjorden, — ude ved Nabben fik han saa meget vitting, han vilde, det kasted ogsaa nogen øre af sig, men Pukkel-Bent stjal to vinterfrakker, som blev omsat med usædvanlig fortjeneste, og slig bidrog de alle hver paa sin maade til den store fest.

Det skulde nok blive en stor begravelse. —

— Slottet var en liden hytte nede ved havnen. Den laa lige ved sjøen, den ene væg gik ret ned i vandet; bag huset steg den glatte nøgne fjeldvæg ret tilveirs. Vaar Tørres ikke engang gad klæde paa sig og gaa ud, saa laa han i det lille vindu og fisked vitting og bergyldt, som gik ud og ind mellem grønsken under bryggen. Det var baade til fornøielse og nytte. Slottets vægge hadde i fordums storhedsdage været rødmalte. Nu var de sammensunkne, graa og grønskede, med sprækker og revner. En skulde tro, en middels storm skulde kunne feie hele stadsen paa sjøen. Men det stod der det stod og skjævet baade til sjøen og fjeldet.

Like op til slottet stod frk. Kjærs logihus. Det var hvidmalet og havde mange smaa ruder alle vegne oppe og nede, og indvendig var det fuldt af pludselige døre og steile trapper og trin ned og op, saa det var rent paa livet løs at færdes der ukjendt og i mørke. Leven og skrig fra slottet lød altid over til logihuset, det gav ekko fra den mindste larm derudefra.

Frk. Kjær eied slottet, men jog ikke dets beboere ud. Det var nyttig nok med den lille ekstra indtægt og Skjørte-Brite sørged for leien, den var sikker nok. Det var ikke let at faa skikkelige leiefolk til hytten, og den slags folk, som nu var der, de skulde jo ogsaa bo etsteds.

Men slottet med al drik og usædelighed var byens forargelse. Sædelighedsforeningen havde gjentagende gange henstillet til politimesteren at skride ind. Og sognepresten havde foreholdt frk. Kjær det umoralske i, at hun leiet ud til mennesker, som drev alskens laster og vitterlig var tyve og drankere. Vilde hun da gjøre sig delagtig i den slags liv?

„Jeg skal si sognepresten en ting" — sa frk. Kjær søvnig — hun var altid søvnig av formegen nattevaaging — og saa satte hun den ene haand i siden — „de er nu mennesker de og de derinde i slottet med al deres skrobelig-

hed. Hvor skulde de gjøre af sig, hvis jeg negted dem hus? Skal de ligge paa gaden vinteren igennem og fryse? Eller kanske sognepresten vilde ta sig af dem og skaffe dem logi — saa skal jeg trække mig tilbage."

Og sognepresten tied. For der var bare det ene logihus der i havnen, og frk. Kjær havde en skarp Tunge og var ikke ræd for noget som helst mellem himmel og jord.

Men folket i slottet var byens skræk og rædsel, det var bare til at korse sig over for et liv, de førte dernede. Og lidet hjalp det, at sognepresten nævnte dem med haarde ord fra prækestolen. Men sligt liv skulde ikke længer taales; kunde ikke Guds ord ramme, saa var der dog noget, som hed løsgængerloven. —

— — — Begravelsen var fastsat til lørdag, de kunde ikke gjemme længer paa et sligt skrøbeligt barnelig, og alle i slottet var desuden enige om, at nu maatte det være slut med det anstrængende liv, som de havde ført i den sidste tid. Det kunde da være maade paa stads ogsaa med et barnelig.

Nils med laaget havde malet kassen hvid, og Theodor i Hommen havde slaaet den sammen. Der var kommet en blomsterbuket fra frk. Kjær. Der havde været stor strid, om den skulde være med i kisten eller ligge uden paa. Gamle John Fisk han holdt paa, at den skulde følge med, gutungen laa der saa fin med blomster paa maven. Men Tørres bandte paa, at blomsterne skulde ligge uden paa, saa kunde da folk se, at det var en standsmæssig begravelse.

Begravelsen skulde være klokken 2, og en tid før var de alle samlet nede i slottet. De stod ret op og ned og saa paa kassen og vidste ikke rigtig, hvad de skulde tage sig til. Det durte i den lille sprukne kakkelovn, og værelset var fuldt af røg. Udenfor var det føget op til en hidsig snestorm, det peb og ulte i de gamle rønner rundt havnen, og sjøen slog tunge slag mod slottet, saa det lille hus skjalv og bævet.

Saa foreslog Skjørte-Brite, at de skulde synge en salme, de kunde da ikke slig uden videre gaa med kisten. John Fisk nikkede med sit skaldede hode, nei det kunde de ikke; de andre saa paa hinanden, saa nikkede de med.

Brite kunde to salmer, en gammel en om Zions vægter og saa Glade jul; den sidste passed ikke, og da saa gamle John Fisk ogsaa kunde tonen paa vægteren, saa blev det den. Brite sang foran med mange hivninger og krusseduller, John peb med, og de andre brummed melodien.

Brite kunde 8 vers. Men da saa de alle var sunget, stod de der igen og saa paa hinanden.

Ja, nu fik de da vel gaa, mente Tørres.

Men saa traadte gamle John Fisk frem. Han la skindluen fra sig, foldede de gamle blaarøde hænder og bad med pibende stemme et fadervor.

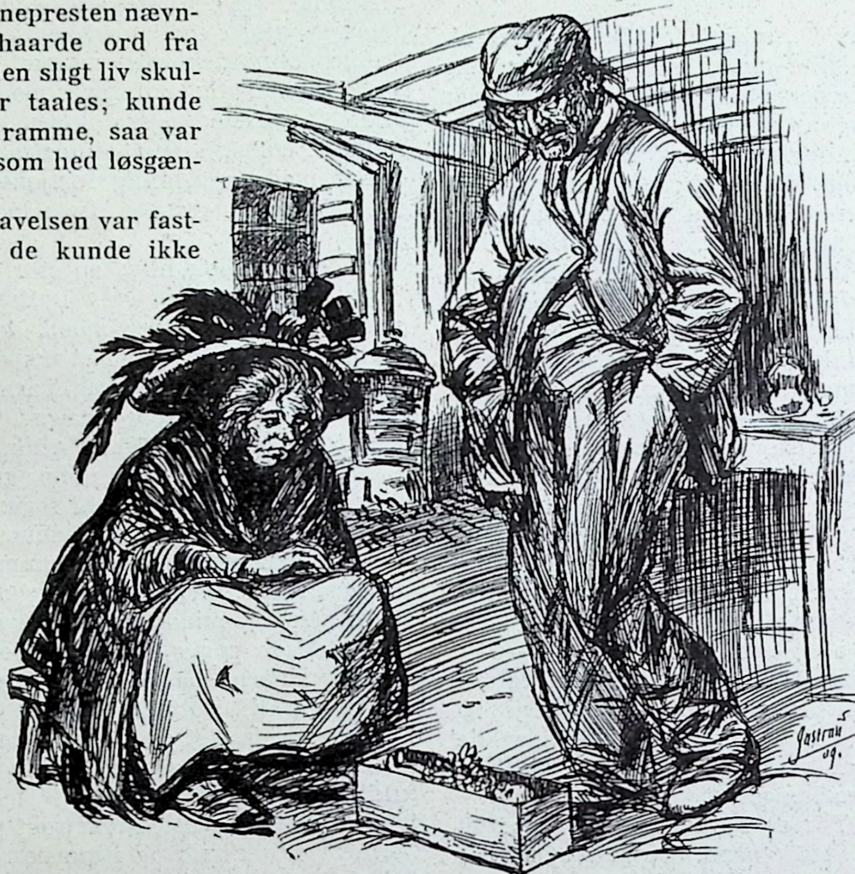
Det var ganske højtidelig, Tulliken graat. Og da John var færdig, langed Tørres ham en næve:

„Det var gentilt gjort af dig, John Fisk, du skal ha tak."

Men da de saa skulde gaa, standsed Theodor i Hommen og saa sig om. Det var nu saa koldt ude og lang vei, og de havde nu havt en høitidelig stund. Om de ikke kunde trænge en dram nu? Ja han bare spurgte —?

Og saa tog de sig en dram, det var jo ogsaa saa koldt ude.

— Tørres tog den lille kasse under armen, og følget rusled afgaarde. Den bratte bakke op fra havnen var glat af sne og slaps, blæsten stemte mod den og bed i de tyndklædte kropper. Stormen føg ned fra de bratte fjeldsider, havnen stod i en eneste røg. Tørres gled og ravet med kisten, han smaabandte, saa

Det laa der saa uskyldig dødt, barnet, der skulde puttes i jorden, det skulde ikke være mere . . .

Skjørte-Brite maatte hysse paa ham; han maatte da huske, i hvilket Ærinde han gik.

Paa kirkegaarden stod sognepresten og frøs, blæsten løfted og rev i hans sorte kjole. Tørres bad undskylde, de kom saa sent, men det var et fandens føre at gaa i.

Der blev sunget en salme, kisten blev sænket ned, og den frosne muld faldt haard paa de faa blomster. Saa saa sognepresten sig et øieblik rundt omkring paa de røde og graa ansigter, mærkede, dumme, sløve og forslagne som de var, og han tænkte, nu havde han da engang hele banden samlet for sig. Og kort og fyndig, for han frøs, gav han dem grei besked om, hvordan det stod til med deres sjælelige Tilstand. Hvor maatte ikke dette barn være glad, at det fik vandre hjem i tide og ikke vokse op i fordærvelsen. For det vilde han si dem, de var alle til skam og skjændsel, de var til spot og fordærvelse for den hele by. Maatte de ikke tænke sig om her ved dette barns grav? Maatte de ikke føle sine synder æde som orme i dem — her ved den uskyldiges baare? Aa nei, de var vel saa dybt sunkne, de følte sig bedst i sin synd! Men herrens straf var ikke langt borte — for dem, som kunde se al hans naade, men ikke vilde. —

Han samled sin kjole om sig og løb over gravene og hjem; det var da ogsaa et veir at holde begravelse i.

Følget stod en stund og saa ned i den aabne grav. De var saa vant til at høre forbandelsen lyse over sig. Men idag sved de, de haarde ord. De bed sig ind, de stod der haarde og kolde igjen i deres sind. De blev harme af at staa og tænke dem op igjen og op igjen og stirre ned i den aabne grav med den eneste blomsterbuket.

„Naa faar dere se at komme dere afgaarde," raabte graveren.

De stivet sig op, satte huerne paa hodet og gik tæt sammen hjemover i blæsten.

Men da de var kommen sig et stykke udenfor kirkegaarden, slog Tørres sig paa laaret:

„Aa fanden bry sig om, hvad den gamle gauken sier!"

Det kvikned lidt paa humøret, nu var jo ogsaa høitideligheden over, saa kunde der komme lidt hygge og lidt fart i tingene.

Da de kom op paa toppen av havnebakken, maatte de standse. Sligt veir kunde de ikke huske, saa længe de havde boet i slottet.

Sne og sjørøg stod i et eneste hvirvlende veir over havnen og sjøen velted mod bryggen og dunket i slottet, saa hytten risted og skjalv og gav sig i alle de skrøbelige bord.

Alligevel var det ganske godt at komme i hus; der sat de da trygt baade for storm og onde ord. Et par drammer støttet humøret og der blev fyret i den lille ovn, til den var rødglødende. Det dampede af de vaade klær, det oste og røg av ovnen; de sad tæt ind til hinanden med svedende kropper, og flasken gik flittig rundt. Fra kjøkkenet, hvor Britte holdt til, drev der ind en lugt af varm mad, blodpudding og kjød. Det var en rigtig stadsbegravelse.

Nils med laaget havde sat sig tæt indtil Tulliken og kløp hende af og til i siden. Saa tog han piben udav munden og sang:

> Der gik en pige udi en have,
> til hende kom der en ung sjømand —

De andre sang med, bare John Fisk sad stille og smilte og var sulten.

Gemytligheden steg, Nils havde nu armen om livet paa Tulliken. Hun sad foroverbøiet, der var kommet Glans i de store øine, og der brændte røde flekker paa de magre kinder. Pukkel-Bent havde krøbet op i sengen i krogen, stundom stak han sit spidsnæsede, grinende fjæs frem i ovnskæret og lo med stor sort tandløs mund. Han spilte paa trækspil og stak af og til haanden paa en hemmelighedsfuld maade ned i halmen og spilte saa videre. Og saa med engang gik døren op og Skjørte-Brite kom med maden.

Der blev en tung pustende stilhed, de bare stirred paa det dampende fad. Selv Pukkel-Bent reiste sig. Theodor i Hommen stak næsen helt ned i fadet og suged til sig lugt af kjød og blod.

„Det er begravelse det get," hvisked han betaget.

— — — Men udenfor vokste stormen.

II.

Vidt, vidt over landene flyver stormen! Den jager over de øde stepper med de søvnige floder, den ligger færdig til sprang i fjeldrevnerne. Den kaster sig henover de øde flyer og vidder, den synker træt og klagende sammen ind under fjeldsiden, hidser sig paany opad den ensomme tind, jager som et langt raab under den ødslige vinterhimmel med de faa flimrende stjerner. Den følger havet paa alle dets vide veie. Den synger i rig og taugverk, den fylder maskinen med sin aande og sin klage. Den løber lavt gjennem de store byers gader, smelder med porter, leger med tagsten, puster røg ned gjennem piber og knuser ruder. Den kaster sig over den ensomme vandrer paa fjeldet, hvirvler sneen omkring ham, hvirvler ham ind i en hvid dødsens dans, blænder de saare opspilte øine, kaster ham overende, dynger sneen over ham, breder det hvide ligtæppe glat og fredelig og drager selv sagte syngende ned til dalen. Og der er intet, intet spor spor tilbage.

Den følger skibet over havet. Den hidser i dets seil, den spiler dets vinger, til de brister, den knækker dets mast, den favner det og kaster det mod skjærene. Saa lægger den sig til hvile paa de gyngende bølger. Og der er intet spor tilbage.

Vidt, vidt over land og hav flyver stormen! Fra fjeld og sjø er den kommen med hidsige, vilde rop, kaster sig over den lille, nøgne havn, jager langs fjeldvæggen, dunker i husene, slukker de rødt osende lygter og samler sig tilslut

i en vild, leende dans om den lille hytte yderst yderst ude paa bryggen. — — — — — —

— — Der blev stor dampskibsforsinkelse. Frk. Kjær havde tit og ofte glyttet ud i mørket for at se, om ikke veiret begav sig saa pas, at kystbaaden kunde slippe ind. Men altid stod det vilde, brølende mørke mod hende, og sjøsprøiten stod over slottet og ind mod hendes ruder. Fra slottet lød der leven, skrig og skraal. Men frk. Kjær var saa vant til det, hun hørte det knapt.

Hun satte sig i sofaen og halvsov — baaden kunde jo komme hvert øjeblik, hvis det letned lidt, det var aldrig værdt at gaa til ro. I sligt vejr vilde stuen bli fuld af folk.

Med engang hørte hun det banke haardt paa ruden. Hun raved op i halvsøvne og glytted ud.

„Bevares! Tror jeg ikke, det er sognepresten! Og politimesteren! Er sligt storfolk ude i nat. Venter dere baad ind i sligt vejr?" Hun gned de søvnige øjne og saa med respektløs nysgerrighed paa de to vaade og forblæste herrer.

„Godt at komme i hus, godt at komme i hus!" sa sognepresten, han gned de tykke hænder og holdt dem hen imod ovnen. „I sligt veir er det godt at ha Dem at ty til, frk. Kjær," han smilte forsonlig; de var ellers ikke de bedste venner.

Sognepresten smilte forsonlig til Frøken Kjær — de var ellers ikke de bedste Venner.

Politimesteren steg op og ned ad gulvet med lange ben, mens han krænget ulsteren af sig. Han reiste sig, saa hele den tynde, ranglede krop dingled. Saa satte han sig stilfærdig med et lidet stivt buk.

„Vil herrerne med baaden inat" — frk. Kjær saa fra den ene til den anden.

„Aa ja, aa ja," klagede sognepresten, „det er naturligvis Jørgen Hestland, nu ligger han paa det yderste igjen og maa endelig ha fat i mig. Ja forstaas, han er jo en stor synder, den gamle, rige manden, saa en faar jo søge at letne det lidt for ham — hvordan veiret end er. Aa ja, aa ja!" Med engang la han hænder sammen og bøied sit hode: „Herren kalder, jeg følger."

Politimesteren mumled langt nede i maven noget om et drab i en af byerne vesterpaa.

„Herregud, kan en ikke la folk ordne det i fred," sa frk. Kjær.

„Kalder De det fred, frk. Kjær," ivred sognepresten, — „at folk stikker hinanden med kniv i maven? Uf, nei da" — han for sammen og saa ret ud i luften, et voldsomt vindstød rysted huset — „det er da ogsaa et veir, jeg tror alligevel baaden ikke finder ind. Men saa dør Jørgen Hestland uden naademidlerne, og hvem ved, om ikke en af lægprædikanterne derude kunde finde paa at være hos ham i hans sidste stund" — han saa sig urolig omkring.

Men gennem stormen steg der høie raab, skrig og sang. En lystig brølen blandet sig med blæsten.

Sognepresten foldet hænderne. „Kære, — men hvad er dette?" spurgte han bleg.

„Det er begravelse i slottet," sa frk. Kjær tørt, „det er sangen fra sørgehuset."

„Ja, er det ikke forgalt," — sognepresten sprang op og saa vredt paa politimesteren — „et sligt syndens hus —"

Politimesteren brummed samtykkende.

„Bare ikke Vorherre straffer dem en dag med at ta det hele med sig i stormen" — presten hæved sin haand — „mærk mine ord, se til om ikke herren straffer dem —."

„Aa — slottet staar godt nok" — sa frk. Kjær søvnig.

Presten vilde gi et vredt svar, men husked paa det stygge veir, og at frk. Kjær havde ord for at kunne negte folk husly, og han sa derfor bare med blid røst:

„De kunde ikke skaffe os en kop kaffe i styggeveiret, frk. Kjær — en varm, sterk kop kaffe —."

„Jo — det kunde jeg vel nok," svarte frk. Kjær.

— En stund efter sad de to herrer og smilte over hver sin kop kaffe — sognepresten med et bredt smil, politimesteren med et lidet, forlegent.

Sognepresten nikked glad og gemytlig, det var da saa godt at sidde trygt og koselig inden døre, og dampbaaden kom gudskelov ikke. Gamle Hestland var kanske heller ikke saa syg, han holdt det nok ud til veiret bedaged sig. Politimesteren sat høi og rødbleg og mumled noget om sit mord.

Men med engang satte sognepresten sin kop i fra sig.

Gjennem stormen skar der sig skrig og jammerhyl og vilde raab om hjelp. Selv frk. Kjær saa sløvt op.

„Det er forfærdelig“ — sa sognepresten.

Politimesteren havde reist sig og titted ud. Gjennem mørket skimted han den skumhvide, væltende sjø og helt ude paa bryggekanten saaes det søvnige lys fra et af slottets vinduer.

„Jeg tror, de slaar hinanden ihjel derinde,“ sa sognepresten, „for et syndens, et syndens liv!“

Frk. Kjær vilde si nogen beroligende ord. Men i det samme skingred der paany slige jammerraab, at hun standsed.

„De holder nok ordentlig begravelse derude,“ sa hun og glytted paa døren.

„Mord, hjælp, mord!“ skreg det.

„Det er Skjorte-Brite, som skriger,“ sa frk. Kjær beroliget.

„Men de dræber jo hinanden, her maa gjøres noget,“ sa sognepresten og saa strengt paa politimesteren.

„Aa slige folk dræber hinanden ikke saa fort, som de skriger til,“ sa frk. Kjær.

„Aa, De er et syndens menneske, frk. Kjær,“ sa presten oprørt — „her sidder De rolig og lader Deres medmennesker styrte hinanden i fordærvelse, ja, De laaner hus til mord og drab.“

„Hvad vil presten jeg skal gjøre,“ — frk. Kjær sank tilbage i sin søvnige sløvhed — „jeg kan ikke jage dem ud paa landeveien ikveld, mens sognepresten sidder lunt og drikker Deres kaffe —“

„Aa, De er et fordærvet menneske, der er ingen kristen moral i Dem.“

Frk. Kjær lo kort, hun gad ikke engang svare.

Men presten løb op og ned paa gulvet med de tykke, runde ben. Han fegted med armene og raabte, at dette kunde ikke længer gaa.

„Men saa gjør da noget,“ sa frk. Kjær — „gaa over og tal dem til rette;“ hun var inderlig lei af at se ham løbe op og ned.

Sognepresten standsed braadt. Saa vendte han sig mod politimesteren.

„De er den verdslige myndighed, det er Deres pligt at skride ind.“

Politimesteren saa nervøs ut. Han mumled noget om, at han kjendte folkene i slottet, en kunde ikke sætte noget op mod dem en slig nat. Han vilde optage forhør imorgen, hvis ikke dampskibet kom, og han maatte reise, der var dette mord —

Han blev afbrudt af klirren af en rude, som knustes, og vilde brøl af mænd. Det var, som stormen standset op et sekund, for at skrigene rigtig kunde faa trænge sig frem. Saa fløi blæsten igjen vredt triumferende rundt hytten.

„Nu skal der gjøres noget,“ sa sognepresten, „nu skal de høre Guds alvorsord i stormen.“

„Lad det heller være, sogneprest,“ sa frk. Kjær og skutted sig — „nu er de drukne, om lidt falder de i søvn, imorgen er de som barn at tale med. Jeg tror ikke, det er den rette tid til at tale Guds ord i slottet nu.“

„Jeg vil ikke høre Deres næsevise ord,“ presten var rød i hodet og knapped frakken tæt om sig, „jeg gaar ud til dem, jeg vil tale dem tilrette.“

„Som De vil —“ sa frk. Kjær og satte sig rolig i sin krog.

Presten var lidt betuttet, han havde ventet mere modstand.

„Er det ikke ondt at finde frem,“ spurgte han langsomt.

„Nei, det er let nok, hold Dem bare til gjærdet og husvæggen.“

„Hvad sier De, politimester?“

Politimesteren havde siddet og tænkt sig om, og langsomt var der dukket op i ham en følelse af, at sognepresten greb ind i hans myndighedssfære. Nu fik han pludselig en sjelden og uventet trang til at virke, han slog ud med sin lange arm og sa:

„Jeg gaar med Dem.“

Sognepresten tog til at blive betænkelig. „Men de kan jo slaa!“

Frk. Kjær lo.

„Jagu kan de slaa,“ sa hun.

Men politimesteren var fuld af virksomhedstrang. Intet mellem himmel og jord, drab eller drukne mænd kunde længer standse ham. Han tog to lange skridt og aabned døren.

Stormen brød hvid og hæsblæsende ind, sneen føg ham om ørerne.

„For en storm —“ sa sognepresten bleg og saa paa frk. Kjær.

„Ind eller ud —“ sa hun — „jeg vil ikke ha sneen herind.“

Og hun gav sognepresten et uærbødigt puf i ryggen, og han og politimesteren stod alene ude paa trappen og klamred sig fast til rækverket — sjøsprøiten sved dem i ansigtet.

„La os komme i hus igjen,“ peb sognepresten.

Men politimesteren var ubevægelig.

„Hold mig i frakkeskjødet,“ sa han, „her er vei.“ De famled sig frem langs husvæggen og pludselig ramled de ned to, tre glatte trin, greb for sig og fik fat i noget, det var slottets væg.

Blæsten trykked dem tæt ind til huset, og de kjendte, hvor det skjalv, hørte det klage og give sig. De var blevet dyvaade af sjøen, som vælted over bryggen.

Politimesteren famled for sig med haanden og gik videre. Sognepresten holdt krampagtig fast i frakkeskjødet.

Men inde i slottet larmed og skreg de, hujed og raabte paa „mord“, „mord“ — —

III.

Det var Pukkel-Bent, som voldte striden. Utover natten, som glæden steg i den lille stue, havde han trukket sig helt tilbage til sengen, gjemt sig inde i krogen og sat der stille og gli-

sende. Stundom bøied han sig fremover i mørket og tog et eller andet frem under tæppet og sank tilbage igjen med et dybt suk.

Men Tørres holdt øie med ham. Og netop som Pukkel-Bent engang bøied sig fremover, kasted Tørres sig over ham, letted den lille krop i veiret og grov i sengen. Han skreg i, da han saa, hvad han fandt.

Dernede i sengebunden havde Pukkel-Bent sit private lager. Der var flasker, der laa søde sager, noget af en skinke, et stykke pølse, men bedst af alt akvavit, virkelig ægte akvavit.

„Slig en tjuerad," raabte Tørres beundrende.

Men Bent skreg og værged for sig, hans smaa øine gnistred av sinne. Han klorte og han bed; men Tørres holdt ham fast i kraven, mens han grov frem, hvad der var i halmen. De andre havde samlet sig om sengen og napped saa et, saa et andet.

Med engang skreg Tørres i, Bent havde bidt ham dybt og blodig i haanden. Tørres greb i krøblingen og slængte ham tvers over gulvet, saa det sang i væggen.

Bent blev liggende derhenne og hvæse som en kat. Alskens djævelske ord vrænged sig ud af hans skjæve mund, han spytter mod de andre, som sad rolig i sengen og aad og drak alle hans deilige ting. Gamle John Fisk sad ved ovnen og rokked over et stykke pølse.

De spiste, til de ikke kunde mere, øinene stod stive og dumme i hodet af mad og drik. De saa sig om, modet var stort i dem.

Skjørte-Brite satte hænderne i siden og saa krænket hen paa Pukkel-Bent.

„Slig en falsk, pukkelrygget djævel," sa hun.

Tørres gik hen til ham og stak et stykke pølse op i fjæset paa ham.

Til gjengjæld spytted Bent ham i ansigtet.

Tønnes slog efter ham, men Bent rulled sig fræsende bort over gulvet. Og med engang skreg han i:

„Du tror kanske ungen var din du, din flyndre; ja spør Nils og Theodor du," han lo og skreg.

Tørres vendte sig hurtig om mod de andre. Han var slet ikke uvidende om sine ægteskabelige forhold; men nu følte han sig offentlig krænket i sin værdighed og dette endog paa sin søns begravelsesdag —

„Er det sandt det, pukkelryggen sier," spurgte han.

De andre brølte af latter, Tulliken laa ganske flad over sengen.

Tørres stirred og stirred paa Tullikens ryg, som gik op og ned i latterbølger, og med engang greb han hende i nakken, sled hende frem og drev hende et slag over ansigtet, saa blodet sprang af næse og mund.

De andre sprang op, Tulliken skreg i.

Theodor i Hommen følte sig idag som Tullikens kavaller, han skjøv bordet tilside og satte ind paa Tørres. Skjørte-Brite stillet sig bred og mægtig ved sin husbonds side og Nils med laaget listed sig rundt færdig til sprang bag fra.

Pukkel-Bent var krøbet op i sengen igjen og laa og ilskreg af raseri. Bare gamle John Fisk blev siddende og gnave paa sin pølse og mumled.

„Nei lad os nu holde fred."

Tørres saa sig urolig og rapt om, — men der var formange for ham. Han trak sig brummende tilbage.

„Nu er han ræd nu — begravelseskassa!" skreg Pukkel-Bent.

Tørres snudde sig lynsnart om, gjorde et hop og kasted sig over sengen, greb Bent og klemte ham op i sengekrogen. Han tog et vildt, uløseligt greb om Bents hals og klemte til, den forkrøblede krop vred sig hid og did, armene fegted og krummed sig.

De andre tog fat i Tørres, men han slap ikke taget. De halte, hujet og skreg. Tulliken krøb op paa bordet og sat stille og spændt og saa paa. Skjørte-Brite brølte „mord, mord"!

Gamle John Fisk stirred frem for sig med rædde gamle øine, han mumled, de skulde holde fred, det var helligaften for dem i kveld — —

Pukkel-Bent rørte sig ikke længer, men Tørres slap ikke taget; han spændte mod de andre, bed og vred sig, han blev revet fra sengen og rundt paa gulvet, tørned mod en rude og saa ind mod kakkelovnen, og overalt trak han Bent med sig. Af og til skreg de alle i, kort og skingrende.

Med engang blev døren revet op og nogen raved ind. Det var sognepresten og politimesteren.

Slagsmaalet slutted med et. De stod alle ret op ned og stirred frem for sig. Skjørte-Brite tog i al stilhed og puffet Pukkel-Bent ind under sengen.

Politimesteren stod stiv og saa sig om. Han havde skimtet Pukkel-Bent paa gulvet og tog nu et embedsmæssig skjøn over det hele.

„Hvad gaar her for sig?" spurgte han.

„Hvad i helvede raker det dig," spurgte Tørres, han gik lige ind paa Politimesteren.

Sognepresten trak sig tilbage; han kunde næsten ikke puste for stank og angst for de forrevne, vrede mænd.

„Hvad raker det dig, — spør jeg," gjentog Tørres.

„Tys, tys — du ser jo, det er politimesteren," smisked Skjørte-Brite.

„Det er mig det samme, hvem det er! Han skal ud herfra," brølte Tørres.

Men politimesteren stod ret op og ned og saa ikke paa Tørres. Han pegte paa gulvet og saa sa han:

„Der laa Pukkel-Bent!"

„Aa nei, kjære dere, han er nok ikke her i kveld, han Pukkel-Bent, — nei da." Skjørte-Brite blev mere og mere venlig, hun tog til at forstaa, at dette kunde blive farlig.

„Det er Pukkel-Bent, dere har gjemt under sengen der," sa politimesteren og pegte.

De vendte sig alle og stirred et øieblik paa den mørke bylt under sengen. Endog sogne-

. . . men nu følte han sig offentlig krænket i sin værdighed og dette endog paa sin søns begravelsesdag.

presten titted rædselsslagen frem. Der under sengen skimted de et blaasort, ufysent fjæs med store brustne øine — —

„I Jesu navn —" mumled Jens Fisk.

Politimesteren gjorde et forsøg paa at komme frem, men Tørres stilled sig i veien. Han var dødbleg, øinene stod stive i hodet paa ham, munden var aaben —

„Nei saa djævelen, om du faar komme frem! Ud med dig," skreg han.

Nils med laaget var sunket sammen over bordet, han laa der kold og skjælvende og stirred ind under sengen. Han søgte at huske, hvad som var hændt, og mumled ræd: „Det var ikke mig, det var ikke mig!"

Men Theodor forstod, at nu gjaldt det at være varsom. Han gik hen til Tørres og la sin haand paa hans skulder.

„Du faar slippe politimesteren til," sa han sagde og bestemt — „det er ilde nok slig det er."

Tørres saa fra den ene til den anden, det hev og sled i ham, og med engang satte han i et vildt skrig:

„Jeg slipper ikke en sjæl levende hid!"

Han stilled sig foran sengen — skræved med benene og færdig til at tage imod den første, som vaaged sig frem. De andre samled sig usikre foran ham, sognepresten holdt paa at faa ondt og John Fisk mumled uophørlig:

„I Jesu navn, i Jesu navn."

Men Tullikken sad urørlig oppe paa bordet og stirred paa Tørres med store svarte øine.

Saa nikked politimesteren til Theodor:

„Vi to faar tage ham — i lovens navn."

De gik et skridt nærmere, Tørres krummed sig som en kat.

Og saa med engang standsed de alle og blev staaende.

Med vild haanlatter kom et stormstød kastende over slottet. Det skreg under taget, det stak en arm ind af de knuste ruder, det trykket skuldren mod væggen, huset skjalv, og med engang — det var som pusten standsed i halsen — hytten gav sig, — nei den stod — den gav sig, den sank. —

Stormen fløi tilbage mod fjeldvæggen, brød igen over hytten, trykked de skjøre bjælker sammen, vipped taget af, og i næste nu vælted den sten, bjælker, planker og vildt skrigende mennesker dundrende foran sig udover fjeldvæggen og ned i den brydende sjø.

Et øieblik kogte det nede i sjøen en masse af bjælker og fegtende arme, saa suged brændingen sig tilbage, tog alt med, slog det ned, grov det udover eller klemte det dybt ind under den gamle brygge. —

Endnu en bølge hæved planker og kropper op af dybet, et øieblik dukked frem af sjøen Pukkel-Bents sortblaa fjæs med de stive øine, nu sank det langsomt tilbage, en lang arm med en krum haand syntes at gribe frem for

sig, et skjort flod ovenpaa, saa rulled en bølge sig igjen tilbage og tog alt med sig. —

Og stormen jog igjen sin vilde vei, og der var ingen, som i stormens larm hørte de vilde dødens skrig, og der var ingen, som saa, om den lille hytte paa bryggekanten stod der som før. Og i den mørke nat var der ingen, som spurgte efter noget menneske — uden frk. Kjær, som i halvsovne sad og undred sig over, hvor de blev af de to, som skulde stifte fred i slottet. Indtil hun faldt ganske isøvn, der kom saa alligevel ingen dampbaad ned i sligt veir.

Men stormen var færdig i den lille havn. Endnu en stund jog den rundt omkring mellem hus og fjeld og kasted sig saa over den lille grushob ude paa bryggekanten. Saa samled den sig og drog hvidtskummende fra havnen udover mod havet.

Følgende Fortælling er indsendt til Hjemmets Novellers Forfatterkonkurrence. Vi aftrykker den som et Modbevis mod den sære men ofte gentagne Paastand, at Danmark mangler humoristiske Forfattere. Enhver, der læser den vil indrømme Redaktionen at denne Opfattelse maa bero paa Ukendskab til de faktiske Forhold.

DET MYSTISKE TELEGRAM

HUMORESKE

AF

M. J.

Saa, for Pokker! Nu ringede det atter paa min Dørklokke. Jeg skyndte mig at lukke op og fik til min Forbløffelse Øje paa et Telegrafbud. Fra min tidligste Ungdom har jeg nemlig haft én mærkelig Frygt for Telegrammer, der efter min Formening nødvendigvis maa indeholde Jobsposter — en Frygt, som jeg véd er taabelig, men jeg hører nu engang til de gammeldags Mennesker, for hvem Telegrafen staar som en ulykkespaaende Budbringer.

Med skælvende Hænder tog jeg det lille, hvide Budskab og skyndte mig ind i min Stue, hvor jeg satte mig saa fast i et Sofahjørne, at jeg uden Fare for Liv og Helbred kunde besvime, hvis Omstændighederne krævede det, aabnede Telegrammet og læste:

> Moder atter død. Bider ikke Iltoget iaften. Husk Kisten.
>
> Frederik From.

Stakkels Frederik! Hvilken Sorg for den lystige Fyr. Han var min „Bakskammerat" fra Soldatertiden, hvor han havde været Sjælen i alle lystige Foretagender, og havde været Officerernes Kæledægge, ikke paa Grund af sine Færdigheder i de krigsvidenskabelige Sysler — det var Synd at sige —, men paa Grund af sit uopslidelige Humør.

Vort Bekendtskab fra Marinen var bleven fortsat efter Hjempermitteringen og var steget til et virkeligt Venskab, der uforandret bestod, efter at han havde forladt København for at blive Handelskommis i den smukke men grundkedelige By Sorø. Naar Kedsomheden blev ham for uudholdelig — og det skete forresten meget hyppigt — rystede han det minderige, soranske Støv af sine Støvler og ilede paa Dampens Vinger til mig for at søge Trøst ved mit trofaste Bryst og Opmuntring i samtlige københavnske Varieteer og Danselokaler. Og nu ramte denne Hjertesorg ham midt i hans Livs fejreste Manddomsalder.

Stakkels Frederik!

Jeg læste Telegrammet endnu engang igennem — og studsede. Dets ejendommelige Indhold gik nu først rigtig op for mig.

Moder atter død!

Jeg erindrede nu, at Frederik havde været forældreløs allerede dengang, vi bar Kongens Klæder. Det havde han i al Fald fortalt mig; men det var maaske en af hans

jevnlige smaa Afstikkere fra Sandhedens banede Vej.

Men dette „atter“ satte mig i Forlegenhed. Hun havde altsaa en Gang tidligere været død, og havde nu paany gentaget Experimentet! En Gang? Hvorfor ikke hundrede Gange? Det lille Ord rummede jo en hvilkensomhelst Mulighed.

En saadan Sejglivethed hos en jordisk Skabning var jo aldeles uhørt; det var en saa enestaaende Begivenhed, at det var uforstaaeligt, at Frederik, der ellers var aabenmundet nok, ikke med en Stavelse havde begrundet den for mig.

Moder atter død! Jeg kneb mig i Armen. Vaagen var jeg da, det var tydeligt nok. Jeg saa' i Tankerne hin ubekendte, gamle Dame for mig; saa' hende benytte alle ledige Øjeblikke til at tage sig en lille Motion i Dødens Have; saa' hende leve op paany og spørge, om den Kaffe ikke snart var færdig, for derpaa atter at begive sig paa Marschen. Det var jo fænomenalt!

En verdenshistorisk Begivenhed! Mærkelig nok ikke omtalt i Aviserne, der ellers plejer at sluge den Slags Lækkerbidskener raa; naa, jeg vilde ikke bryde mit Hovede mere med den Sag. Død var hun, og denne Gang lod det til at være Alvor, siden Kistespørgsmaalet virkelig laa for.

Men saa den næste Sætning: Bider ikke Iltoget iaften!

Den salig Fru From havde altsaa været bindegal! Det kunde maaske forklare, at Sønnen aldrig havde omtalt hende. Det er jo mindre behageligt for en Mand at skulle aabenbare sin Slægts indre Skrøbeligheder for Almenheden; det svækker Kreditten. Men alligevel! Og saa denne højst mærkværdige Specialitet, som den salig Frue havde viet sine Kræfter: Iltog!

Naar hun absolut vilde bide, hvorfor da just vælge den mest ufordøjelige af alle Substanser, et sjællandsk Iltog? Og hvordan bar hun sig i Grunden ad dermed? Iltoget holdt jo heller ikke ved Sorø; men maaske hun passede det op i Slagelse og holdt Maaltid paa det i de fire Minutter, Toget stansede dér.

Bider ikke Iltoget iaften! Nej, det lod den salig Kone vel nok være med. Men det var maaske et uvilkaarligt Lindringsudbrud, der var faldet min Ven Frederik i Pennen.

Husk Kisten! Ja, det var da til at forstaa, skønt Frederik gerne kunde have berørt dens Dimensioner. Jeg anede jo ikke Omfanget af den graadige gamle Dame; men at dømme efter hendes Appetit maatte hun være af en ganske antagelig Størrelse.

Det var bedst, jeg strax gik til Snedkeren, for at han kunde være forberedt paa et større Forbrug af Tømmer, end han maaske havde paa Lager.

Den nærmere Forklaring paa det mærkelige Telegram fik jeg vel af Frederik ved Begravelsen, som jeg sagtens blev nødsaget til at bivaane.

Undervejs til Snedkeren fik jeg anbragt et vældigt sort Baand om Armen og et dito om Hatten.

„Jeg ønsker at se paa en Ligkiste,“ bemærkede jeg ved min Indtrædelse i Ligkistemagasinet. „Ja, det er ikke til mig selv,“ tilføjede jeg lidt umotiveret.

„Nej, det kan jeg næsten tænke!“ svarede Manden og lo smørret. „De ser jo sund og frisk ud! Hvor stor skulde den være?“

„Tja, det véd jeg egentlig talt ikke. En fire, fem Alen maa vel være tilstrækkelig.“

„Død og Pine! Det er nok til en Gardist?“

„Næ—æ, saavidt jeg véd, har Vedkommende ikke befattet sig med Krigsvæsenet — at sige, i den Forstand.“

„Jeg har netop en Kiste staaende, som vil passe Dem. Jeg lavede den i sin Tid til en udenlandsk Kæmpe; men han fik ikke Brug for den, desformedelst han i sidste Øjeblik bestemte sig til at leve lidt endnu. Her kan De se den!“

Jeg betragtede det uhyggelige Monstrum, der maalte godt og vel 5 Alen, og bemærkede:

„Den er vel dygtig stærk? Man kan vel ikke gnave sig gennem den?“

„Hva — hvaba?“

„Aa, det var blot noget, der faldt mig ind. Sæt nu f. Ex., at vedkommende vaagnede op og fik Lyst til lidt Frokost. Naa, Kisten er vel sagtens af Fyrretræ og den Træsort anvendes jo ikke til Iltog.“

Manden gloede uforstaaende paa mig og skyndte sig bag ved Disken.

„Jeg kan vel faa Tingesten med mig med det samme?"

Snedkeren bekræftede det ilfærdig, og en halv Time senere var Kolossen installeret i min Dagligstue, som i Forvejen maatte ryddes for at skaffe Plads.

Efter at have nydt en stille Gravøl, satte jeg mig ved mit Skrivebord og grundede paa et passende Mindedigt til Sorø Avis. Poesi er ikke min stærke Side, og ved Ottetiden var jeg kun naaet til 3 Vers.

De lød saaledes:

Vi atter dig i Dybet sænke ned;
Det er ej første Gang, du dér skal sove.
Men bliv af Gravens Ro for snart ej ked,
Det vil du nok din stakkels Fred'rik love.

Du var en sjælden nøjsom Karakter,
Som det var overmaade let at føde;
For danske Iltog sværmed' du især,
Den Lidenskab blev Skyld i, at du døde.

O Frederik! Du Heltesøn fra Soer!
Tør Taaren af dit blide, fromme Øje.
Husk paa, at nu i Fred din salig Moer
Kan hvile og det sidste Tog fornøje.

Jeg var meget tilfreds med Resultatet af mine Anstrengelser. Der var et vist poetisk Sving over Versene, som, i Forening med de tilslørede Hentydninger til den afdødes Skrøbeligheder, ikke kunde undgaa at røre Hjerterne, specielt min Ven Frederiks.

Men tre Vers var for lidt. Oplivet af mit Held gav jeg mig i Lag med det fjerde, da min Dørklokke paany forstyrrede mig.

Naa!" tænkte jeg. „Der har vi naturligvis Afbud fra Frederik. Den Gamle har vel atter betænkt sig."

Jeg aabnede lidt gnaven Døren og saa' — Frederik, livlig og munter som altid, med Violbuket i Knaphullet og det mest oprømte Ansigt af Verden, staa foran mig.

„Det smerter mig at se dig, Stakkel!" sagde jeg, og trykkede deltagende hans behandskede Haand.

„Naa, det maa jeg sige! Det er en gæstfri Velkomst, man faar i dit Hjem!" svarede han spydig.

Stakkel! Sorgen havde forvirret hans Forstand! At det skulde komme saa vidt!

Jeg greb begge hans Hænder, fældede en medlidende Taare paa hans Humbug og trak ham lempelig ind i Dagligstuen.

„Er den stor nok?" Jeg pegede paa Fyrretræsskrummelet, hvis Laag var taget af.

„Men hvad i al Verden gaar der af dig, Magnus? Hvad er det for et Bedemandsansigt, du sætter op? Og hvad vil du med det Uhyre af et Badekar? Har du faaet mit Telegram? Hvorfor mødte du ikke paa Banegaarden? Det plejer du dog altid. Du har vel sikret os en god Plads i Kisten?"

Ja, det var tydeligt. Han var helt fra det.

„Os?" gentog jeg mildt. „Du taler over dig, kære Frederik! Sorgen har forvirret din ellers saa lyse Forstand! Jeg føler med dig; ganske vist kendte jeg ikke den hensovede, men alligevel....

Hør, à propos! Er du ganske sikker denne Gang? Hvad var Aarsagen til Katastrofen? En Mavekatarrh formodentlig. Iltogs Indvirkning paa Fordøjelsessystemet er sikkert meget skadelig. Léd hun meget, kære Ven? Jeg har købt den største Kiste, jeg kunde opdrive. Fem Alen kan vel slaa til?"

Nu foer Frederik løs paa mig og vendte mig om mod Lyset.

„Magnus! Lad mig se dine Øjne! Nej, fuld er du ikke, saavidt jeg kan skønne. Saa maa du altsaa være gal!

Hvad skal hele denne Forestilling betyde? Jeg melder dig min Ankomst som sædvanlig, — ja, denne Gang maatte jeg tage Telegrafen til Hjælp; der var ikke Tid til at skrive Brev. Jeg beder dig om, som sædvanlig, at sørge for et Par gode reserverede Pladser i „Kisten". Jeg kommer til Københavns Banegaard — ingen Magnus! Jeg iler sporenstregs herhen og bliver modtaget med Taarer og Badekar og Sludder om fordøjelige Iltog og — Gud ved hvad! Hvad er Meningen, Kære?"

Der dæmrede et Lys for mig.

„Din Moder er altsaa ikke død?"

„Jo, det ved Gud hun er. Det er snart 16 Aar siden. Men hvor falder du paa det Spørgsmaal?"

Jeg rakte ham i Tavshed Telegrammet.

Han læste det og brast i en ustandselig Latter.

„Det er den Idiot af vor nye Telegrafist, der ikke har kunnet tyde mine Kragetæer.

Véd du, hvad der i Virkeligheden skal staa. „Møder atter. Dødbider ikke. Iltoget iaften. Husk Kisten.

Har du rent glemt, at du selv har døbt den Tørvetriller Frits Larsen, som vi saa tit har haft paa Slæbetov, med Øgenavnet „Dødbideren". Han kunde heldigvis ikke tage med denne Gang, den Sladderhank. Han vilde saamænd hellere end gerne."

Der faldt en Sten fra mit Hjerte, men jeg vil dog ikke raade den ny Telegrafist til at komme indenfor min Rækkevidde i det første halve Aars Tid. Jeg har nogle „slaaende" Argumenter parat til ham.

Frederik blev nu sat ind i Dagens Begivenheder. Han skoggerlo af mine Fantasier over den mystiske Telegramtext; han fik et Tilfælde, da han hørte, at „Badekarret" var en 5 Alens Ligkiste; men da han læste Mindedigtet, antog hans Munterhed en ligefrem fænomenal Højde og satte mig i Bekymring for hans Helbred.

„Hvad vil du nu gøre med Kisten?" spurgte jeg til Slut.

„Hvad j e g vil gøre med Kisten! Nej, hør, Kære! D e n vil jeg min S'æl ikke have paa min Samvittighed! Klar du selv dine egne Dumheder! Hug den til Pindebrænde, sælg den til Orlogsværftet som Logiskib; gør med den, hvad du vil! Jeg betaler den saagu' ikke!"

Og saa gik vi ud „paa Livet".

Mammuth-Kisten staar til Salgs i min Dagligstue.

„Thi ville de lysthavende behage at indfinde sig."

Den kan faas for en Slik.

Efter Opfordring fra stærkt interesserede Læsere har vi henvendt os til vor Medarbejder Forfatteren Jules, for at erholde hans Billede. Vor gentagne Henstilling desangaaende er af Forfatteren blevet besvaret med absolut Afslag. Denne besynderlige Holdning fra en ung Forfatters Side har selvfølgelig været Redaktionen paafaldende. Vi har derfor undersøgt hans Forhold nærmere, og det er lykkedes os at blive klog paa Grunden til denne ualmindelige Reservation. Jules er bosat i Pæretoft — Danmarks Paris, som han selv kalder Byen — og det lader til at han staar i Gældsforhold til alle de Personer, han iøvrigt med saa meget Lune portrætterer.

Denne Opdagelse har selvfølgelig kun tjent til at bestyrke Redaktionen i dens Følelse af at Offentliggørelsen af hans Billede er særdeles betimelig.

Vi udleverer ham hermed til Offentligheden.

Redaktionen.

Jules.

VENNERNE

AF

JULES

Holm: Goddag, det er jo min Sandten Christensen, kære, gamle, intime Ven!

Christensen: Det var da forfærdelig morsomt. Goddag.

Holm: Ja, det var da grinagtigt. Bor Du her i Byen?

Christensen: Ja, jeg er kommet hertil for nogen Tid siden. Jeg har jo rejst en Del.

Holm: Ja, det har Du jo. Gud, hvor det glæder mig at se Dig.

Christensen: Ja, mig ogsaa, i høj Grad. Bor Du her paa Østerbro?

Holm: Ja, jeg gør. Det skal blive morsomt at se hinanden igen. Hvordan har Du det ellers?

Christensen: Tak, jeg har det rigtig godt. Og Du?

Holm: Jo, jeg har min gode Stilling og er glad ved Tilværelsen som i gamle Dage. Hvor bor Du?

Christensen: Aa, jeg bor i Byen — paa Hotel.

Holm: Hør Du, vi maa komme lidt sammen. Hva'? Opfriske gamle Minder. Det skal blive morsomt.

Christensen: Ja, jeg glæder mig svært til det. Vi havde sgu mange morsomme Timer sammen, den Gang.

Holm: Aah Gud ja, det havde vi. Hvor det er morsomt at træffe en gammel Ven igen. Du er gift? — Du skal jo have tjent godt.

Christensen: Nej, jeg er ugift.

Holm: Jeg er gift og har tre Børn.

Christensen: Du er blevet Bedsteborger. Ha ha ha!

Holm: Det gaar jo fremad. Men sig mig, hvad bestiller Du?

Christensen: Aa, jeg gaar jo nærmest og ser mig om efter noget.

Holm: Og ser Dig om efter noget?

Christensen: Ja, jeg var jo i Amerika en Overgang, og jeg tabte mine Penge.

Holm: Naa, Du har altsaa ikke noget i Øjeblikket?

Christensen: Oprigtig talt, nej. Jeg er lidt deran for Tiden.

Holm: Saa, det var da kedeligt.

Christensen: Ja, jeg havde saa smaat tænkt paa at henvende mig til de gamle Venner, for at komme ind et eller andet Sted. Det er jo vanskeligt.

Holm: Ja, det har Du Ret i. Det er vanskeligt. Ogsaa for os andre.

Christensen: Jeg havde saamænd ogsaa tænkt paa Dig.

Holm: Paa mig — det er jo en Ære.

Christensen: Naa, Æren er det jo lidt tyndt med.

(Pause.)

Holm: Ja, Tiderne er sgu vanskelige. Men man hugger sig jo igennem.

Christensen: Naa, I andre sidder dog lunt inden Døre. I kan da ikke klage.

Holm: Ja, Du, saadan kan det se ud for Dig, der kommer ude fra. Men det kniber tidt. Jeg har f. Eks. maattet slaa meget af paa Selskabelighed og den Slags Ting. Der er saamænd mange af de gamle Venner, som jeg har maattet holde helt op med at omgaas. Det blev for dyrt, Du. — De andre sidder jo gennemgaaende med større Indtægter end jeg.

Christensen: Du har jo da en god Stilling.

Holm: Ja, forstaar Du, Stillingen, den er jo god, ypperlig, men Indtægterne — jeg er sgu tidt helt melankolsk. Fattigdommen skulde man jo gerne undgaa.

(Pause.)

Holm: Naa, Du skal maaske afsted.

Christensen: Aa, det haster saamænd ikke — for min Skyld.

Holm: Nej, Du behøver jo ikke at hænge i Klokkestrengen som vi andre. Naa, ja — det var forfærdelig morsomt at se Dig igen en Gang...

Christensen: Hør, Du. Jeg staar sgu oprigtig talt og er i Bekneb for et halvt Hundrede Kroner....

Holm: Saa, ja det er jo kedeligt, jeg har det skam tidt lige saadan.

Christensen: Kan Du ikke laane mig dem?

Holm: Jeg kan sgu ikke, Du.

Christensen: Fem og tyve?

Holm: Jeg har ingen, Christensen.

Christensen: Ti?

Holm: Hvis Du vidste, hvor gerne jeg vilde.

Christensen: Det var kedeligt.

(Pause.)

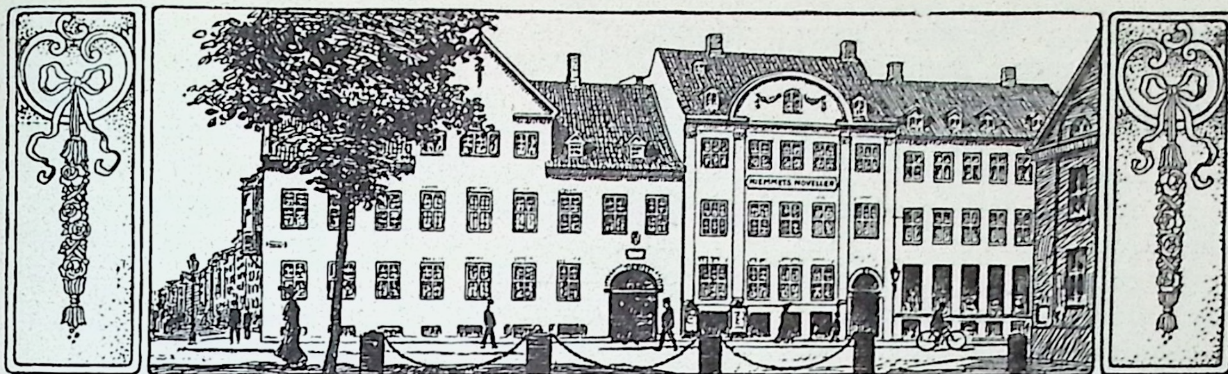
Holm: Naa, men nu maa jeg afsted. Det var interessant at træffe Dig. Jeg synes altid, man føler noget ved at møde forhenværende Bekendte.

Christensen: Ja, man har saa mange Minder tilfælles.

Holm: Ja, et og andet er der jo altid. Det er jo lidt kedeligt, vi bor saa langt fra hinanden. Det er de store Afstande her i København, der skiller En. — Se nu ud — naar Du er kommet lidt ovenpaa. Det var forfærdelig morsomt at sige Goddag til Dig — Farvel.

Christensen: Farvel, og undskyld min Anmodning.

Holm: Aa, det er jo den Slags Ting, man saa gerne undskylder, overfor fremmede — der ikke kender Ens Forhold. Farvel!

HJEMMETS NOVELLER

Maj 1909.

Nr. 8. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

Fortællingen „Den styrende Haand“ er den tredje og sidste af de ved „Hjemmets Noveller“s Forfatterkonkurrence præmierede Fortællinger.

Xenius Rostock.

DEN STYRENDE HAAND

AF

XENIUS ROSTOCK

ILLUSTRATIONER AF RS. CHRISTIANSEN

Kaptain Breum trak Brynene sammen et Secund; han slap Rattet.

Hans Tanker ravede ustyrligt, et Nu.

Befamlede alle Muligheder —:

Jasaa!

Og i samme Moment havde havde han forstaaet det Hele...

Han vendte sig om og saa', fra Kommandobroen, hvor han stod, agterud over Skibet: Røgen fra Skorstenene væltede sig sort afsted, tilbage, ind imod New Yorks myldrende Lys-Tue, som de havde forladt for et Par Timers Tid siden. Manhattans Fakkel gennemskar Mulmet med sine Straaler — som et lysende Tømme-Bundt, samlet i en mægtig, styrende Haand.

Breum strøg sig over Øjnene og trak dem saa indenbords igen. Og saa havde han taget sin Beslutning: han vilde fortsætte Rejsen, trods alt. Ved skiftevis at forcere Farten paa Styrbords og Bagbords Skrue kunde Kursen holdes.

Javel, d e t vilde han altsaa!

Der seev noget koldt og klamt ned langs hans Ryg, forsvandt; hans Tindinger hamrede. Saa svingede han rundt og greb Rattet igen. Og i samme Nu, hvor han fattede om den runde Træprop, som han lige havde sluppet, i samme Nu hvor han atter saa Fordækkets sorte Vold med et hvidt Hak tversover, fra Stævnslanternens Sideglas — føg, i eet Pust, alle Fornemmelserne fra før igennem ham igen —:

Et skarpt Skrald havde lydt et Sted bagved, udenfor hans Nakke; en svag Duvning og Drejen under Fødderne — og med et Ryk havde han forstaaet: at Rorgaflen var

sprængt. Stop... Vend... Passagererne ombord i en anden Damper — havde han tænkt; men saa straks efter: Nej! de enorme Tab — Passagerernes Skuffelse, deres Julelængsel efter Hjemmet, ikke sandt: de havde jo saa at sige allesammen fortalt ham et og andet derom, og saa nu — nej. Og Direktørens Vrede, Bebrejdelserne, som nok vilde komme, om Mangel paa Konduite, Blødagtighed o. s. v. Javist saa!... Og saa til allersidst — han vidste det bestemt, tilsidst, jo, for han drejede netop Rattet en halv Omgang inden han slap, huskede han, og hørte Rorkædens Raslen og Klapren henover Broen — som Trippen og Klasken af smaa, nøgne Fødder var det faldet ham ind — ja, til aller-allersidst havde han tænkt paa dem derhjemme, som ogsaa længtes og ventede!

Ja, og saa tog han altsaa den Beslutning — at sejle videre uden Ror!

Og med det samme opdagede han, at han jo allerede var begyndt derpaa —: Han havde allerede, uden at lægge Mærke til det, to Gange telegraferet til Maskinerne om fuld Kraft til den Styrbords Skrue, mens de tog en Streg til Sydost, og lidt efter langsomt, og fuld paa Bagbords. Jo vist havde han saa, og Skibet lystrede, selvfølgelig: det er den letteste Sag af Verden at sejle uden Ror, naar man bare har to Skruer. —

Altsaa navigerede Kaptajn Breum den videre, gennem Mulm og Sorthed, frem i et bundløst Mørke, staaende strunk og stejl paa sin Post, befeßret af Vilje og Ansvar — Ansvaret, der paa engang var svulmet op til dobbelt af det dagligdags, — med fire til fem Hundrede trygt slumrende Mennesker under sine Fødder. Dristigheden brændte ham i Barmen, hed og rørig — men et Sted nede i Maven sad der en kold og bævrende Klump, som Pokker maatte forstaa hvad var, hvis det ikke var denne her bidende Nattekulde, som kom strygende saa Fandens langvejsfra med Suus og Duus.

„Fuld paa Styrbords!“ — raabte han ned i Talerøret, og saa bøjede han sig straks efter ned imod Tragten, lyttende:

Haha, ja: de brummede dernede, kunde selvfølgelig ikke forstaa et Kvidder af det Hele lige paaengang, men det var da saagu ogsaa det bedste!

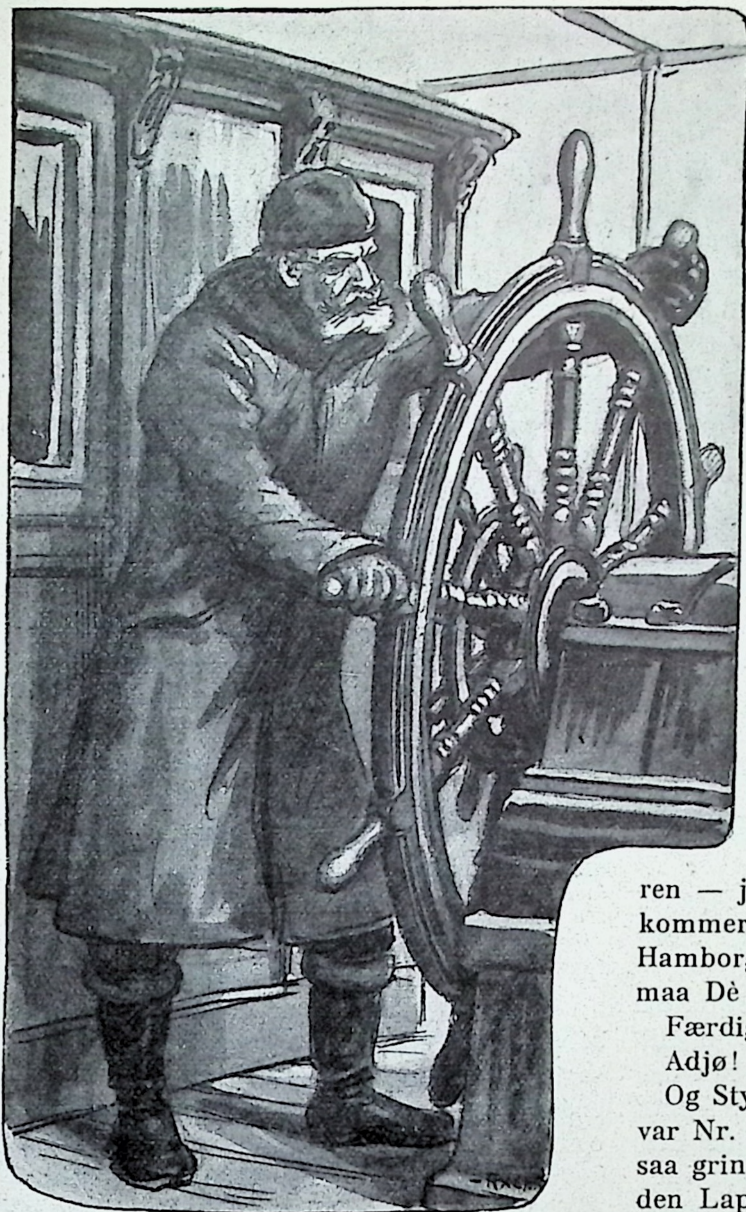
Nej — og de skulde heller ikke faa et Ord at vide, før det Hele var overstaaet. Ingen Medvidere her, eller Medskyldige, hvad? — Næ, han tog hele Ansvaret selv, her var ikke noget at dele. Saa kunde de andre snakke bagefter. Værsgod. Hver eneste Vagt, baade Nat og Dag, vilde han selv tage. Blev jo nødt til det. Og hvad var saa det at tale om? De Par fem Døgn! De gik sgu sagtens. —

Breum slog sin Krave op om Ørene, trak Hagen inden for den store Hægte i Halslinningen — dens Jærntand bed ham ganske lidt i Skægget. Vinden kom bagfra, faldende ned over Lukafhyttens Tag, blafrende over hans Hovede som et stort Lagen. Jojo, blev de ved med at have saadan en Medbør, saa var det jo ingen Sag at staa her en lille Ugestid.

Men alligevel vilde Styrmændene jo nok hellere være fri. Naada, hvor de vilde vaagne helt op og glo med store Øjne, naar de kom dinglende, halvsovende endnu, op langs Rækværket dèr, èn efter èn, med de Par Timers Mellemrum, alle tre, og saa sagde han bare: Skrup til Køjs igen, Styrmand, jeg tager selv Vagten! Haha, ja det kan nok være at de ikke vilde kunde forstaa et Muk, men hvad saa —: det var jo netop ogsaa Meningen. Ingen Nervøsitet her. Sæt at Passagererne fik noget at vide! Næh — og naar saa hele Farten var overstaaet, og „Kejser Nero“ blev puttet ind til Eftersyn derhjemme, og de opdagede at Halen var knækket — naa-naa, naa-naa! Himmel du milde: Manden har sejlet uden Ror! Hvad. Han maa jo være gal. Ja, det er sgu en modig Fyr hàm, en Svend, en rigtig Kaptain, helt igennem!...

Og Breum gik videre i eventuelle Lovtaler om sig selv, han kom helt ind i Berømmelsen, i Løbet af Natten — uden at opdage, at han faktisk bare var inde paa dèt, for at overdøve sin Uvisheds hviskende Mon. Han blev mere og mere sikker paa at han gjorde det eneste Rigtige. Og han blev ganske viss tilsidst paa: at Gud hjælpe Den, der vilde udtale sin Tvivl om dèt!

Ikke sandt: hvor mangen Kaptain vilde ikke straks, naar han opdagede Havariet, slaaet Stop for Maskinen og vendt om, og saa ligget og gnavet en fjorten Dagstid i New York, med de fineste Udsigter til Af-

. . . men han gjorde det altsaa alligevel, for Indbildningens Skyld, især om Dagen . . .

sked paa blaat Papir, naar han engang kom hjem. Og saa til med paaført sit Selskab et Tab paa et Par halve Snes Tusind eller mer. Næ, Breum, Nicolai Breum, var af en anden Natur: han kendte vel nok sine Pligter og Ansvar, og naar han altsaa nu sejlede afsted her med sine s e k s Hundrede Passagerer, der længtes saa enormt efter at komme hjem til Jul, og som han saa godt som havde lovet det — ja, saa kunde de takke hàm for at han holdt sit Løfte, og at de naaede frem i rette Tid — og det gjorde de selvfølgelig; ikke Tale om den Ting!

Hør her, ikke sandt: det gik jo storatet!...

Og Breum blev ved at kommandere sine Ordrer til Maskinerne, gentog dem, overdreven omhyggeligt, skiftevis til Højre og til Venstre.

Jah — lige til Morgenstunden, hver eneste Time af den første Dag og den derpaa følgende Nat, foer Breum frem, vadende til op over al Tvivl i èt Højvande af Drabelighed og Selvtillid!

Han stod paa Broen i èt Væk. Alle hans Maaltider blev bragt dèrop, og Styrmændene, der meldte sig til Vagt, blev kostet ned igen: Stik af Mand! Hvad staar De og glor efter? De hører jo, jeg siger, at jeg tar Vagten selv. Er De maaske ked af dèt? Eller vil De maaske forbyde mig hvad der falder mig ind? Det er mig, der er Kaptajn her ombord, ved De maaske, og nu har jeg Lyst til at være paa Broen, forstaar De, under hele Turen — ja, netop! Ikke èn, andre end jeg, kommer til Rattet her, før vi har naaet Hamborg. — Saa værsgo' min Herre — saa maa Dè gerne komme i mit Sted!

Færdig!

Adjø!...

Og Styrmanden var trisset ned igen. Det var Nr. 2 der havde faaet den Konfekt; og saa grinede han jo lidt i sit viksede Skæg, den Laps, og stolprede ned igen paa sine Stankelben, Frossenpind! Nu kunde han bare vente til næste Overfart, saa skulde han faa to Vagter i Træk, saa maaske han kunde lære, at det ikke var den rene Barneleg...

Barneleg! næ saagu om det var. Men Breum holdt Modet oppe, højt over al Retfærdighed, og han greb enhver Lejlighed til at skælde lidt ud, saasnart der kom nogen i Nærheden af ham — og forresten også uden. Noget skulde han jo have Tiden til at gaa med, og alligevel var det jo allerede længe siden, at den begyndte at forekomme umanerlig grusom lang. Hvis han ikke tænkte sig meget nøje om (og det begyndte unægteligt snart at falde ham noget nær umuligt) — saa var han ikke util-

bøjelig til at bande blindt paa: at det sgu snart var fjorten Dage siden han gik ud fra New York.

Folkene gryntede af ham, rundt omkring dernede — jojo: han saa' det nok —: hvordan baade Dæksfolk og Fyrbødere, Maskinrapset og enkelte Tredjeklasses-Passagerer mèd sgu — allesammen, rundt omkring paa Dækket, saa meget som han kunde se heroppe fra —: hvordan de kunde finde paa at standse i deres Gang eller Arbejde og staa og glane op efter ham, og se ud, min Salighed, som om de troede han var bleven gal lige med eet. Men saa raabte han jo pludselig op, saa det kunde høres paa Azorerne, skønt man var en hel Dagsrejse derfra endnu — og Drønnerterne dernede paa Dækket raslede sammen i sig selv og sjokkede af —: Ja, det manglede bare, at de Kegler skulde gaa her og straale deres malpropre Medlidenhed og Forbavselse tilvejrs lige for Ens Øjne! Havde Breum paataget sig at udføre det meste selv, saa skulde hàn meget have sig frabedt Driverier fra anden Side! ...

Selv fordrev han Tiden paa bedste Maade. Og dèt havde han nu gjort i snart tredsindstyve Timer...

Naar han ikke havde staaet ved Rattet (og dèr stod han tidt og længe, af og til rykkende det en Streg eller to, skøndt det jo ingen Verdens Nytte var til: for Roret fungerede jo ikke, men han gjorde det altsaa alligevel, for Indbildningens Skyld, især om Dagen) eller han havde siddet inde i sit Bestiklukaf, bøjet over sit Kort — af og til, navnlig paa den sidste Tid, dunkende sin brede Næse ned i et eller andet Fyrtaarn, saa det gnistrede ham gennem Hovedet, og han foer op med en Ed — ja, naar han ikke havde været hverken hér eller dér, saa havde han spankuleret omkring paa Broen, tællende Plankerne uforholdsmæssigt højt, knaldende Hænderne sammen foran sig, op over Hovedet eller bag om sin Ryg —: altsammen de haandgribeligste Beviser paa Vaagenhed. Eller han havde staaet og glanet med sure Øjne ud over Havet, som han alligevel slet ikke saa' en Draabe af, men som tvertimod gjorde ham saa tør og støvet i Halsen, at han igen maatte ind i sit Lukaf og have sig en kold Straale af en Sifon. Saa satte han Sprusen i Munden og trykkede løs, saa Soda'en foer ham spruttende lige ned i Maven og sporenstregs blaffede ham splinterny Luft op i Lungerne og ud af Halsen. Ah—puh! det lindede saa rart over det Hele.

Jotak. I det Hele og Store taget klarede han den jo stolt, vistsaa, og alene, ganske. Endnu var der jo ikke en Sjæl ombord, trods alt, der havde opdaget, hvordan det var fat, temmelig sikkert. Det skulde da være tredje Styrmand, Berger, den unge Lømmel! Bildte han sig maaske ind, at fordi han fik Lov at sige Onkel til Kaptainen og kom i hans Hus, og fordi hans Far var Breums gode og gamle Ven — saa havde han Lov til at føre Frisprog, hvad, sikken En! Stod han ikke dér og gloede imorges, da han hørte, at Kaptainen selv tog hans Vagt ogsaa, og saa vovede han min Salighed at spørge, òm der var noget i Vejen. Hvad? Ret nærgaaende endda, og kiggede sig omkring med hængende Fjæs, der sagtens skulde udtrykke Bekymring. Hvad Satan? ikke sandt!

Og saa maatte Kaptainen jo til at have fat i Grovfilen igen og fik ham rubbet ned.

Naa ja, forresten: Berger var nu god nok, selvfølgelig, ellers havde Breum vel ikke sagt god for ham og taget ham her ombord, engang i Foraaret, og han var maaske vel ogsaa nok den eneste, der kunde have taalt at faa dette her at vide, men hvad skulde i det Hele taget fremmede Næser i den Affære, vel? Det spolerede jo naturligvis bare hele Tegningen.

Ikke sandt:

Nu var det jo tredje Dag, langt hen paa Aftnen endda, og endnu var alt vel nok i sin bedste Orden.

Se —: agterude i Vest laa endnu en smal Stribe af Solen, hvid og skarp som en Klinge, et blegt Skær af en kold Vintersol. Javel: Solen gik den Vej — hvad kommer det os ved —: Kaptain Breum holder Kursen, med sin haarde Haand, ubøjelig, præcist i stik modsat Retning, forstaar sig, uden Modsigelse, lige lukt ind i det Bælgravende dér forude, hvor dunkle Skykolosser kaster Skanser op. Det kan se truende nok ud: lidt Storm og Plafferi med Hagl og fy-

gende Sne, andet kan man vel ikke vente sig fra den Kant!

Men bare afsted derind. Javel!

Lad os faa Hàs paa dèt.

I en Fart!...

Og Secunderne tikkede væk, Minutterne vandrede afsted, Timerne sejlede sig gnavende hen; den ene Vagttid frøs langsomt sammen med den anden, blev til et uendeligt, iskoldt og øde Tidsrum, en knugende Tomt, der kuldegysende strakte sig vidt og bredt tilbage i Breums Bevidsthed.

Møjsommelig vaklede Tiden bort.

Det var henad midt paa Natten, den fjerde af denne Hundevagt, som aldrig syntes at skulle faa Ende. Og forresten kunde det sku ogsaa snart være ligegyldigt: Breum var forlængst frosset sammen til et Jærnstativ, et Gravgelænder om sig selv. Haha, ja —: ikke sandt: hans Aandedræt peb hæst og rustent som en gammel Laage, der hænger og gir sig for Vinden. —

Breum havde sat sig lidt ind paa sin Løjbænk i Bestiklukaf'et — bare et Øjeblik kun — mens de tog den lige Kurslinie ned imod Azorerne, der snart maatte sigtes.

Han sad og gloede aandsfraværende paa de store Vanter, han havde paa Hænderne. Han følte sit Hovede som var det en Lampeballast fyldt med Hagl, og hvert Øjeblik nikkede Kuplen forover. Han sad og tumlede med noget, som han ikke rigtig kunde finde Rede i: Tankerne rullede saa underligt dumpt i hans Hjerne. Jo, hvad var det nu... Tre Da'.. fir'.. nej — ja, saa var der altsaa ligesaa lang... liges....

Breum foer op.

„Hallov!“ raabte han og slog ud med Armene. Saa kiggede han sig flov omkring: han var nok faldet lidt i Søvn, saa det ud til, hvad, kunde nok ikke holde den gaaende herinde — her var ogsaa altfor meningsløst varmt —

Og Død og Pine...! —:

Ude paa Broen, i Skæret fra Blændlanternen paa venstre Side, saa' han Første-Maskinmesters grumsede Ansigt —:

Hvad Satan! — stod han dér og lurede, eller hvad? Hvor længe mon han havde staaet dér?...

Breum bøjede sig hastigt ned over sit Bord og trak en Skuffe ud. Og — for bare at tage noget — tog han sin Revolver, som laa ovenpaa en Bunke Papirer.

Saa rettede han sig op, gjorde Front imod Døren og traadte med lange slingrende Skridt ud over Tærsklen.

Maskinmester Kreutz kom imod ham lige udenfor.

„Naa, saa Kaptajnen bevæbner sig,“ sagde han mut. „Ja, det kan maaske ogsaa snart gøres nødig, nu.“

„Det véd man sku aldrig,“ svarede Breum. Han spærrede Øjnene vidt op, men det var, som sad der Elastik i Laagene og halede dem nedad igen. Han gik frem over Broen og stillede sig op med Ryggen til Lanternen. Kreutz kom efter.

„Var der ellers noget?“ — sagde Breum, og han hørte pludselig sin egen Stemme, vildfremmed og rusten.

„Ja, der var,“ svarede Kreutz. Han knappede sin Sækkelærreds-Combination hele Vejen ned over Brystet og stak saa Hænderne i Bukselommerne. „Der er dèt, Kaptain, at nu gaar den ikke længere paa den Manér, nede i Maskinen. Folkene gnaver, og det kan man sku ikke fortænke dem i. De kan jo ikke engang faa den halve Hvil, saadan som det nu gaar. Jeg maa jo have fuldtalligt Mandskab ved begge Maskinerne stadigvæk nu, forstaar De maaske nok.“

„Selvfølgelig!“ sagde Breum; han havde ikke hørt det halve af, hvad Kreutz sagde.

„Ja, men det har vi ikke Folk nok til, naar de skal have deres reglementerede Hvil.“

„Reglementerede — — reglement..! krm, hmm...“ Breum stammede. Saa spyttede han pludselig irriteret ud over Rækværket:

„Kommer De nu ogsaa!

Hvad Fanden Mand, klar Deres forbandede Mukkerier selv dernede. Se til mig — beklager jeg mig maaske til nogen, hvad? Stik dem et Par Behageligheder ud dernede, lige i Synet. Ja. Det mener jeg sgu. Og et Par Ruller Skraa og saadan. Se her: kom og tag dette her med, i en Fart, og lad dem svede over dèt...“

Og Breum foer ind i sit Lukaf og hentede frem af Skabet tre—fire Flasker Cognac og fem Ruller Skraatobak. Han væltede det Hele over i Favnen paa den overrumplede

Han væltede det hele over i Favnen paa den overrumplede Maskinmester og trængte ham ud af Døren igen.

til Regnskab for, hvad jeg gør? Hvad kommer det ham ved? Lad ham bare faa det at vide. Ja. JA for Helvede! forstaar Du det ikke endnu: JAVEL! vi sejler uden Ror, akkurat, men jeg er vel Mand for at gøre det, eller tror Du maaske ikke. Hvadbehar!? Hvikke noget? Den ene Maskine gaar i Stykker?! Hvad skulde den gaa i Stykker af, maa jeg spørge . . .

En — to — tre — otte. 8 Flasker og 2 Whisky . . . er det det Hele, og der er 14 Dage endnu, inden vi er hjemme, og Nætter. Fjorten? Fjorten! Vrøvl . . .!"

Breum tog sig om Panden med begge Hænder, lænede sig forover, støttende Hovedet mod den øverste Hyldes Kant, og saa' ned paa sine Støvler. Hans Tanker gik i Staa . . .

Det raslede bag ved ham. Han foer sammen og vendte sig om —: det var ikke andet end Blæsten, der kom farende gennem den aabentstaaende Dør og viftede Kortene omkring paa Bordet.

Han gik ud og knaldede Døren i efter sig.

Saa stillede han sig op foran Rattet, med højre Arm stift fremstrakt, Haanden knuget om en af Hjulets Eger. Han stemmede Ryggen op mod Lukafvæggens Vinduessprodse, mellem de to store Spejlglasruder. Lyset indefra strejfede hans Kinder, saa han saa' hvidt i de yderste Øjenkroge. Han skævede ud efter Skæret, uden at dreje Hovedet, og det var ham som om han sejlede frem, baaret gennem en graa og rislende Strøm, der føg ham isnende om Ørene.

Pludselig følte han Dybden under sine Fødder: Han syntes han kunde se hele Skibets Skrog — som en stor og sort Kiste med en skarp Bund, der foer igennem Vandet, dannende en bred Rende. Selv stod han oppe paa Kistens Rand og kiggede ned.

Maskinmester og trængte ham ud af Døren igen.

„Ingen Vrøvl," sagde han. „Hører De det, Kreutz. Satan gale mig, husk paa: det er snart Jul — De véd, hvad der falder, husk paa det, og sig saa til Folkene: at de kan jo ta' sig en Skraber et Par Timerstid, mens vi staar ret ned imod Azorerne."

„Naa ja," sagde Kreutz og gik baglæns ned ad Jærntrappen, sættende sig for hvert Trin, for Flaskernes Skyld, som han havde i Favnen. „Nu faar vi jo se, hvad dette her hjælper."

Maskinmesteren forsvandt.

Og i selvsamme Øjeblik fortrød Breum, hvad han havde gjort.

„Gamle Idiot som jeg er," brummede han halvhøjt. Han gik ind i Lukafet igen og blev staaende foran den aabne Skabsdør. „Gaar jeg dér hen og giver de Svinehunde al min gode Cognac. Som om jeg behøvede at betale dem extra for deres Arbejde. Hvad. Skulde jeg maaske staa den Grønskolling

Med eet svimlede hans Hovede forover og dunstede bort i Klamhed. Benene blev stive og tunge under ham, og om lidt — han følte det brat, i et Gys — om lidt vilde Vandet krænge sig op over Jærnkassens Rand, og, sugende, bragende og buldrende, kyle ham, plums, tilbunds deri....

Breum vaagnede med et Ryk, hans Nakke drønede tilbage mod Lukafhyttens Bræddevæg, saa Ruderne klirrede. Han rettede sig op, slap Rattet. Hans Arm var stiv og kold som en Jærnstang.

Han flyttede sig, sindigt, dvask; gik hen til Brystværnet, der naaede ham til Skuldrene, og stirrede ud over Havet. Han tog sin Pelshue af. Mørket og Trækken strøg ham gennem det tætte Haar, hastigt og koldt. Forude paa Bagbordsside gik der en Damper i modsat Retning. Dens Røg stod som en flad og sort Bro over imod ham.

Pludseligt slog han ud over Brystværnet, med Haanden hvori han holdt Pelshuen: „Ja, for Satan — raabte han med ét, arrig over en Tanke, som i Grunden slet ikke blev ham klar. „Rejs ad Helvede til, vi klarer os her, selv, forstaar I. Ja, v i s e j l e r h j e m!..."

Hans Arm knækkede sammen i Albuleddet og blev hængende med Overdelen daskende udvendig paa Brystværnets Lærredsskærm. Saa mærkede han noget blødt glide gennem sin Haand, bort. Han drejede Hovedet en Smule: naa ja, han havde tabt sin Hue...

Hvad saa... Det bløde Skidt...

Meget bedr'.... klarer....

Uden Hoved'... Hu'...

Men saa vaagnede han pludselig op: Hvad, Huen, Pelshuen, som han havde faaet af Angelika, nu sidste Fødselsdag!...

Og med det samme var han fortabt i Længselen efter Hjemmet.

Han gik hen og stillede sig som før, med Ryggen op mod Vinduessprodsen. Lyset viftede paa begge Sider af ham, fra Lampen der hang derinde og svingede, frem og tilbage, frem — efter Skibets skiftende Slagside.

Aa ja! Breum sukkede langt ud. Hans Aande stod frem i en Rim-Sky, ind i den højre Lysflage. Hjemme! Snart — saa skulde han synke sammen i Lunhed og Hygge, i blød Hvile. Hvad? Javist saa, det bløde Lys i Dagligstuen, Annas Lænestol, ikke sandt, og Angelikas fornøjelige Pludren — Tre Dage blot ... Pelshuen — hva' .... sss....

Breums Hovede faldt forover, nikkede lidt og blev saa hængende med Hagen nede paa Brystet.

Han sov.

„Kejser Nero" gik frem for fuld Kraft.

Forude til højre stilkede et Fyrtaarn en tynd, lys Rettesnor ud i Mørket. Dèrbagved laa Azorerne.

Jærntrinene i Trappen op til Kommandobroen klang.

Breum foer op med et Sæt, greb uvilkaarligt til sin Brystlomme og sprang to Skridt frem paa Broen —:

„Hvem dèr!?" skreg han. Ordene snertede ham i Struben.

„Det er bare mig." — lød det stilfærdigt, henne bag Lukafhyttens fremspringende Hjørne.

Breum kendte Styrmand Bergers Stemme. Han rettede sig ivejret, skød Brystet frem, ærgerlig.

Berger kom frem og standsede i Lystavlen fra den venstre Spejlglasrude. Skyggen af en rund Knop paa Lampearmen indenfor, smækkede ham en sort Klat paa højre Kind — det saà ud som et Hul.

Breum stirrede paa det med sine druknede Øjne, begreb ikke, hvad det var.

„Ja, Onkel maa ikke blive vred," sagde Berger. Han stod med sit unge og blanke Ansigt vendt mod Kaptainen; Øjnene var store og aarvaagne. „Men — ja, Herr Kaptain: Jeg ved det altsammen, jeg har undersøgt det, og nu kommer jeg for at hjælpe Dem — for at tage en Vagt ..."

Breum smækkede bagover med Overkroppen, løftede det ene Ben med et Ryk og tabte det derefter haardt ned mod Dækket igen. Han ravede frem som en Drukken, hans Hals svulmede buldent op. Hægten i Kraven kneb ham i Struben. Han stødte sin højre Arm frem — det føltes som jog han den mod en Ulddynge:

„Hva' ... Hvad ... Skrr...", spruttede han. „Undersøgt... DU!" Han ramlede ud efter Berger og stødte ham for Brystet, men

Stødet foer tilbage mod hans egen Skulder, saa han tumlede baglæns et Par Skridt.

„Maa jeg saa faa Lov til dèt, Onkel?" spurgte Berger bestemt og blev staaende.

Men nu fik Breum sit Vejr igen, han øste af sit søvnige Hjerte al sin Harm og Forargelse ud over Styrmandens frimodige Hovede. Han bandede saa Himlen vaandede sig. Rasede som en Besat. Men Berger stod rank og fast, og da Breum pludselig greb ham i begge Skuldre, tog han ham blot ganske roligt om Haandleddene og tvang dem nedad, bestemt, haardt —:

„Jaja, Onkel" — sagde han saa. „Det hjælper nu altsammen ikke noget. Du er syg, og jeg vil hjælpe Dig!"

„Syg? Er Du gal, Knægt ... Giv Slip!" Breum snerrede Berger ind i Ansigtet. Hans store Tænder grinede hvast. "Slip, siger jeg! — Syg! — — blegsottige Tøsedreng, pas Du Dig selv, først og fremmest. Nej — før skal I bære mig ned fra Broen her, før jeg forlader min Post.

„Om I saa tropper op, allesammen, saa flytter I mig ikke.

Er Du med!

Gaa væk!"

Breum rykkede sine Arme ud af hans Greb, og knaldede ham en Lussing.

Blodet foer Berger til Hovedet, han stod et Par Secunder raadvild, saa vendte han sig om og gik, langsomt, hen om Lukafhyttens Hjørne. Men dèr blev han staaende, lyttende. Han hørte Breum snøvle og brumme nogle uforstaaelige Ord, opfattede en saftig Ed i Forbindelse med sit Navn og ikke mere.

De isolerede, dumpe Drøn fra Maskinerne rumlede hult under ham, Vandets uafladelige Brusen og Stormens Hiuv-hiiv føg omkring ham. Han rystede bekymret paa Hovedet. Saa listede han sig sagte bagom Hytten, om paa den anden Side og kiggede frem.

Breum mærkede det ikke.

Han sad, totalt sammenfalden efter denne sidste Anstrengelse, paa Hug foran Rattets Kædekasse. Hans Hovede var faldet ned paa de oprejste Knæ. Aandedrættet snorkede ham ud af den aabne Mund; Underlæben slimede, og bævrede ganske lidt nede i Skægget.

„Kejser Nero" bruste videre.

Mørket laa og flaksede forude, der var begyndt at komme Bevægelse i det. Azorernes Fyr stod som en blegrød Glød i Tykningen, lige ud for Stævnen. Lange, hvide Laser fejede slikkende gennem Skæret derude —: det sneede.

Og pludselig, i en hvinende Hvirvel, var Snefoget der, ind over Skibet, druknende alt i et gnistrende, prikkende og fraadende Kaos.

Og „Kejser Nero" susede frem, kogende, brummende — kolossal, ikke vigende en Tomme ud fra sin snorlige Kurs: Stævnen stræbte uafvendelig klods ud imod Fyret.

Hvad nu? ...

Om lidt var det for sent ...

Kursen skulde lægges om i Nord-Nordvest, nu, med det samme, ellers ...

Berger sneg sig frem, hen til Talerøret, og kommanderede sine Ordrer til Maskinen, lavmælt men destinkt.

Og straks efter veg Skibet ud tilvenstre, længere endnu, næsten helt i Nord: Situationen var klaret.

Berger trak sig tilbage i Læ af Hytten igen.

Men lidt efter maatte han atter dèrfrem, for at sætte Kursen mere i Øst, efter den altfor store Kurve, de havde maattet gøre før for at indhente det Forsømte.

Rørets Tragt var føget til med Sne: han havde glemt at sætte Proppen i før — og derfor maatte han nu puste derind og raabe gentagne Gange, før han fik Svar fra Maskinen.

Breum foer op, vild.

Mørket, Sneen, den forandrede Kurs, som han opfattede i et Nu, den foroverbøjede Skikkelse derhenne — alt gjorde ham komplet Idiot paa Stedet, i èt Slag.

Han gramsede viltert om sig i Luften, smaskede med Kæberne og hev efter Vejret. Saa foer han over Berger som en Lavine, pludselig og voldsom, greb ham bagfra om Livet og kylede ham fra sig, tilvenstre henad Broen.

Berger samlede sig hastigt op fra sit Fald og tumlede frem igen. Men dèr stod Breum, med èt, oprejst i sin fulde Højde og med højre Arm strakt frem, pegende paa ham med en Revolver.

„Er Du færdig, hvad!“ brølede han, kogende, hastigt, med en hed og tyk Aande ud af Halsen. „Rør Dig ikke, forstaar Du — eller jeg skyder Dig ned paa Stedet! At Du veed det: jeg har Ret til det, Ret, forstaar Du. Saa Du vil lave Mytteri — Forsvind. Af Vejen!

Jeg skyder!!

Væk!!!“ ...

Skuddet glimtede fræsende ud gennem Snetykningen — det lød som flænsedes en ru Kniv gennem Lærred. Breum tabte Revolveren, tumlede tilbage, pludselig bævende over hele Kroppen, Benene blev til Kautschuk under ham. Han saa Berger dukke hastigt forover og forsvinde. Et Rabalder ned ad Trappen ...

Hvad var der sket?

Havde Revolveren været ladt!?

Aa Gud!...

Breum sank ned paa alle Fire og krabbede sig forsigtig, med tilbageholdt Aandedræt hen over Broen og kiggede ned gennem Trappehullet —: kun sort bundløst Mørke. Hvor var han bleven af? Laa han dernede og var død? Breum rejste sig med et Knurr. Stod lidt. Nej, ikke dèrned, ikke ned i Graven dèr, vel?...

Han vendte sig forvildet om, slog Armene ud til Siden, smak Vanterne op for Ansigtet, knækkede forover i Hofterne og vaklede saaledes frem over Broen, snusende, gamsende, hen til Brystværnet, langs med dèt, hele Vejen rundt, med Hovedet næsten helt nede ved det snedækte Gulv. — —

Og Morgenen kom med sit blege Lys, og Skibets Stævn saa's gaaende i et med Himlen, af Sne, der rejste sin fygende Vold fra Bovspryddet, slikkende skraat opad.

Breum vandrede endnu paa Broen — som en vild Bamse i Bur, fægtende med sine store Vantelabber i Luften. Han brummede og snerrede og viste Tænder.

Højere op paa Dagen faldt han lidt til

Skuddet glimtede fræsende ud gennem Snetykningen.

Ro. Der skete jo ikke noget. Ingen kom jo op og greb ham. Han havde naturligvis drømt det Hele storslaaede Vrøvl.

Ophidset havde han spejdet i Koksmattens Ansigt første Gang, han var oppe med Mad. Vidste han noget? Nej, vel? Endnu maaskè var det ikke rygtedes, at Berger var skudt. Snak om en Ting — han laa jo lige nedenfor Trappen. Ja, men — saa var det altsaa Bavl det Hele, selvfølgelig. Men alligevel kunde han ikke spise en Bid af sin Mad, den hele udslagne Dag. Derimod drak han. Javist: han drak. Haa-haa, ja: han tømte i èn Slurk et Ølglas fuldt af Cognac og Whisky, med kun en ganske

lille Drip af dette her modbydelig kvalmende Sodavand.

Javist: han drak.

Den tredje Flaske i Dag!

Og alligevel gav det ham ikke hverken Mod eller Kraft nok til Natten, endda det var den sidste!

Aah!

Nej tvertimod!

Dinglende ravede han omkring i Mulmet. Det snede bestandig. Hans Skridt var saa lydløse og bløde, at de forskrækkede ham selv. Hvad? Ja, ikke sandt —: Listede han ikke rundt her som en Afdød, en Genganger, der ikke kunde faa Ro i sin Grav?! Minder og Anelser, Angst, og lydløse Grabber af Anger listede sig bagefter ham, allevegne, pustede ham isnende i Nakken, saa han foer sammen, standsede brat, dukkede Hovedet, afventende han vidste ikke Hvad — maaske et Slag, et Greb, eller et Knald.

Ja: et Knald, en fræsende, svidende Lyd!

Og saa huskede han med eet igen, hvad der var sket. Jo: og nu var det ganske sikkert. Han huskede jo tydeligt, at han saà Hullet af Kuglen i Bergers Kind, ikke sandt! Dèr stod han jo, lige dèr i Lysskæret fra Lukafets Rude. Et Secund stod han der, og saa faldt han forover og ned ad Trappen.

Haah! Krurr! Javel, ja! Han havde skudt et Menneske, en Mand, en Styrer! Allright jo: Styrmanden var skudt og Skuden drev for Vinden.

Javel, for Vinden!

Rorløs... ad Helvede til!...

Breum sank om. Benene lagde sig forvredent i Kors under ham. Han var gledet ned i Krogen af Brystværnet, under den højre Lanterne.

Sneen hvirvlede rundt midt paa Broen, voksede spiralende op langs Rattets Kædekasse. Hjulets Eger var fulde af Sne og stod, i det knaldhvide Skær fra de oplyste Lukafruder, som en Fyrværkeri-Sol, der ventede paa at blive antændt. Sneen begyndte at vokse Breum op om Anklerne.

Han stirrede vildt frem for sig. „Styrmanden er skudt,“ mumlede han sagte, læspende inde i Skægget. „Styrmanden er død! Hahah ja! Og sè — hvad? Dèr kommer hans Genfærd og tager Kommandoen!“

Han gloede betændt frem, hans Hjerte klaprede to haarde Slag ud i hans Bryst og standsede, stift, et isnende Nu —:

Henne fra Trappen tonede en sort Silhuet frem, dens Skridt var uhørlige. Og den gik lige hen til Talerøret og raabte ned deri!...

Aa, hør! —: Det var håns Stemme!!....

Anna, Angelika og Jesus, — Herre! —:

Det var Bergers Stemme, den døde Styrmands Røst!!

Breum stivnede sammen med Brædtet bag sin Ryg. Han svælgede en bitter og sød Klump af Blødt og Sejgt, der sad i hans Hals. Aandedrættet gik kort og pibende ud mellem hans Tænder.

Han saà Skikkelsen skride med lange Skridt tilbage over Broen, bort.

Hans Øjne sank til; han blev mindre og mindre i sig selv. Et Sted oppe i Hovedet følte han en ganske sagte Banken og Snurren, som af et Uhrværk. Og gennem hans Øregang seev der bestandig en svidende Række af Lyd.

Sneen voksede og voksede om ham, kom fygende ovre fra Bagbords-Siden og slikkede op over ham som en bleg Ildtunge. Fra hans Haar bagi Nakken drev der en Isdraabe ned over Halsen paa ham, under Frakkelinningen, tøede op, og rislede ned paa hans Ryg.

Han aabnede Øjnene et Secund.

Og i samme Nu brast hans Træk, i Rædsel og Vaande —:

Se: fra Lukafvæggen, midt i det hvide Felt fra Ruden, strakte sig en sort Skygge-Arm henover Broen, stiv og kolossal, knækket over i Albuleddet, ragende op med Overdelen langs Rattets sneomhyldede Kædekasse, med Haanden knuget i et fast Greb om Hjulets Eger!

Breum sank sammen, rørte sig ikke mere.

Han var død, — under Knuget af denne sorte, styrende Haand! — — — —

Men inde i Lukafet stod Berger, tilhøjre for Lampen, lænet ind over Bordet, med Albuen støttet paa Pladen, og den knyttede Haand hældet skraat over imod Ruden. Han spejdede ud efter Vejret.

Kaptainen havde nok taget det fornuftige Parti at krybe tilkøjs, tænkte han, og han, Berger, havde lovet sig selv ikke at vække ham, før de naaede Hamborg.

NATURMENNESKET

AF

JACK LONDON

OVERSAT AF K. KORNERUP

TEGNINGER AF HEINRICH DOHM

Første Gang, jeg traf ham, var i Market Street i St. Francisco.

Det var en vaad rusket Eftermiddag, og han kom vandrende afsted med lange Skridt, kun iført en stumpet Skjorte og et Par korte Knæbukser; de bare Fødder bevægede sig hastigt gennem Gadens Ælte. Han havde en Flok henrykte Gadedrenge i Hælene paa sig. Hvert eneste Hoved — og der var Tusinder af dem — vendte sig for at stirre nysgerrigt paa ham, idet han gik forbi. Ogsaa jeg vendte mig om. Aldrig havde jeg set en saa herlig Solbrændthed. Han var solbrændt over hele Kroppen og havde den Lød, som blonde faar, naar deres Hud ikke skaller af. Hans lange Haar var omtrent svedet hvidt, og det samme var Tilfældet med hans Skæg, som voksede ud fra en Grund, der ikke var bearbejdet af nogen Barberkniv. Det var et brunt Menneske, et gyldenbrunt Menneske, og han lyste og straalede af bare Sol. „Naa!" tænkte jeg. — „Atter en Profet, som er kommet til Byen med et nyt Budskab, der skal frelse Verden."

Et Par Uger senere boede jeg sammen med nogle Venner i et lille Hus oppe i Piedmont Bjergene, hvorfra der var Udsigt over St. Franciskobugten.

„Vi har ham! Vi har ham!" hylede de. „Vi fangede ham i et Træ; men han er ganske tam nu, han spiser af Haanden. Kom med og se paa ham."

Jeg kravlede med dem op paa en stejl Høj, og i et vaklevorrent Skur midt i en Gruppe Eucalyptustræer fandt jeg min solbrændte Profet fra Market Street.

Han fo'r os i Møde i en hvirvlende Kolbøtte. Han trykkede os ikke i Haanden, men foretrak at frembære sin Hilsen ved at slaa flere Kolbøtter endnu. Han vred og bugtede sit Legeme, indtil det var blevet tilstrækkeligt smidigt, saa bøjede han sig forover med strakte og samlede Ben og gav sig til at hamre paa Jorden med sine Haandflader. Han hvirvlede rundt og pirouetterede, dansede og gjorte Krumspring som en drukken Abekat. Hans Ansigt straalede af Fyrighed og Solvarme. „Jeg er saa lykkelig," var den Sang uden Ord, han sang.

Han sang den hele Aftenen, men lod den klinge paa mangfoldige Maader. „En gal! en gal! Det er en gal, jeg har truffet," tænkte jeg. Og en ganske udmærket gal var det. Midt imellem Kolbøtter og Krumspring forkyndte han det Budskab, der skulde frelse Verden. Det var dobbelt. For det første, o, lidende Menneskehed, riv dine Klæder af dig og giv dig til at løbe omkring paa Bjerge og i Dale; for det andet, du elendige Verden, læg dig efter Lydskrift, Jeg saa i et Glimt, hvorledes vanskelige Samfundsspørgsmaal vilde blive løst, naar Byernes Indvaanere nøgne sværmede ud over Landet, medens Geværerne knaldede, Gaardhundene goede, og de vrede Bønder styrtede frem til Angreb, svingende deres Høtyve.

* * *

Aarene gik, og en Solskinsmorgen borede „Snark" sin Stævn gennem Aabningen i et Klipperev, som Havet brødes og dundrede imod, i en Sky af Skum, og langsomt krydsede vi ind til Papitis Havn. En Baad med et gult Flag sejlede os i Møde. Vi vidste, det var Karantænelægen. I dens Kølvand, men et godt Stykke længere borte, kom der en lille Udriggerkano, som vi ikke rigtig kunde blive klog paa. Den førte et rødt Flag. Jeg gav mig til at undersøge den i min Kikkert, da jeg frygtede for, den antydede en eller anden skjult Fare for Sejlladsen, et Vrag, en løsreven Boje eller Vager. Saa kom Lægen ombord. Da han havde undersøgt vor Helbredstilstand og faaet Vished for, at vi ingen Rotter skjulte ombord paa „Snark", spurgte jeg ham, hvad det røde Flag betød.

„Aa, det er jo Darling," svarede han.

Og Darling, Ernst Darling med det røde Flag, der betyder Menneskenes Broderskab, prajede os.

„Ohøj Jack!" raabte han. „Ohøj. Charmian!"

Han pjaskede nærmere, og jeg saa nu, at det var den gyldenbrune Profet fra Piedmontbjergene. Han lagde til ved Siden af os — en Solgud klædt i et Skarlagens Lændeklæde med Velkomstgaver af Landets Overflod i begge Hænder, — en Flaske gylden Honning, en flettet Kurv med store gyldne Mangofrugter, gyldne Bananer med Pletter af endnu dybere Guld, gyldne Anananas, gyldne Citroner og saftige Appelsiner, altsammen indvundet fra samme kostelige Mine, nemlig Sol og Jord. Og saaledes traf jeg endnu engang paa Ernst Darling, Naturmennesket.

Tahiti er et af de skonneste Steder paa Jor-

den, skønt beboet af Tyve, Røvere og Løgnere samt nogle enkelte hæderlige og paalidelige Mænd og Kvinder. Den Smudsplet, som Krapylet kaster paa Tahitis straalende Skønhed, minder mig imidlertid om, at det ikke er Tahiti, jeg vil beskrive, men Naturmennesket. Han i det mindste er sund og ufordærvet. Den Aand, der besjæler ham, er saa mild og blid, at den ikke kan støde nogen eller ærgre andre end en rovbegærlig, pengegrisk Kapitalist.

„Vi fangede ham i et Træ."

„Hvad betyder det røde Flag?" spurgte jeg.

„Socialisme, naturligvis."

„Ja vel; det ved jeg. Men hvad er Deres Mening med det?"

„Hvad andet, end at jeg har et Budskab at forkynde."

„Og forkynder De det paa Tahiti?" spurgte jeg vantro.

„Ja vist," sagde han ligefremt, og senere fik jeg Vished for, at han talte sandt.

Vi kastede Anker, satte en lille Baad i Vandet og roede i Land fulgt af Naturmennesket. „Saa for Pokker," tænkte jeg ved mig selv, „nu skal han naturligvis til at hænge over mig Dag og Nat og plage Livet ud af Kroppen paa mig med sine fikse Ideer."

Men aldrig nogensinde har jeg taget mere fejl. Jeg skaffede mig et Hus, i hvilket jeg opslog min Bolig og gav mig til at arbejde, og Naturmennesket ikke saa meget som nærmede sig til mig. Han ventede paa en Opfordring. I Mellemtiden holdt han til paa „Snark" for at studere dens Bogsamling. Han var henrykt over de mange videnskabelige Værker, der fandtes, men rystet — som jeg senere fik at vide — over det usømmelige Antal Romaner.

Da der var gaaet en Ugestid, vaagnede min Samvittighed, og jeg inviterede ham til Middag i et af den indre Bys Hoteller. Han kom og saa meget stiv og utilpas ud i en Bomuldsfrakke. Da jeg opfordrede ham til bare at lægge Tøjet, straalede han af Glæde og Taknemlighed og viste sin solgyldne Hud fra Skuldre til Liv, kun dækket af et groft stormasket Fiskenet. Et skarlagenrødt Lændeklæde fuldendte Dragten. Den Aften begyndte vort Bekendtskab, der efterhaanden under mit lange Ophold paa Tahiti voksede til Venskab.

„Saa de skriver Bøger," sagde han til mig en Dag, da jeg træt og gnaven havde endt mit Morgenarbejde. „Jeg skriver ogsaa," erklærede han.

„Aha," tænkte jeg, „der slap det ud. Nu skal jeg til at plages med hans literære Forsøg." Min Sjæl oprørtes. Minsandten om jeg var rejst hele den lange Vej hertil for at ende som Forfatterbureau.

„Her er den Bog, jeg skriver," forklarede han og slog med den knyttede Haand paa Brystet, saa det rungede.

„Gorillaen i Afrikas Urskov dunker paa sit Bryst, indtil Støjen kan høres en halv Fjerdingvej bort."

„Ikke noget daarligt Bryst," udbrød jeg fuld af Beundring, „det kunde faa selv en Gorilla til at blegne af Misundelse."

Dengang og senere blev jeg sat ind i den vidunderlige Bog, Ernst Darling havde skrevet. For tolv Aar siden havde han ligget for Døden. Han vejede kun halvfems Pund og var for svag til at tale. Hans Fader, en bekendt Læge, havde opgivet ham. Andre Læger blev raadspurgte. Der var intet Haab for ham. Overanstrengelse (som Lærer og Student ved Universitetet) samt to hurtigt paafølgende Anfald af Lungebetændelse havde ødelagt hans Helbred. Dag for Dag svandt Kræfterne. Han kunde ikke uddrage nogen Næring af den tunge Kost, man gav ham; hverken Piller eller Pulvere kunde bringe hans Fordøjelse i Orden. Han var ikke alene et Vrag i legemlig Henseende, men ogsaa i aandelig. Hans Hjerne var overbebyrdet. Han var led og ked af Medicin og Mennesker. Menneskenes Tale skurrede i

hans Øren, og deres Pleje og Medfølelse gjorde ham rasende. Saa kom han paa den Tanke, at da han alligevel skulde dø, kunde det ligesaa godt foregaa under aaben Himmel borte fra alle Ærgrelser og Plager. Men paa Bunden af hans Hjerte dæmrede et lille Haab om, at han maaske alligevel ikke døde, hvis han blot slap væk fra den tunge Kost, Medicinen og de Mennesker, der gjorde ham rasende.

Og Ernst Darling med Dødningehovedet, den knokkelraslende Elendighed, det vandrende Skelet, der kun holdtes oppe ved en sidste lille Livsgnist — vendte Ryggen til Menneskene og deres Boliger og slæbte sig en god Milsvej gennem Kratskov bort fra Byen Portland i Oregon. Naturligvis var han gal. Kun en vanvittig kunde finde paa at slæbe sig bort fra sin Dødsseng.

Men i Skoven fandt Darling netop det, som han havde Brug for — Ro. Ingen plagede ham der med Oksesteg og Svinekød. Ingen Læger tirrede hans trætte Nerver ved at føle paa hans Puls, eller pinte hans trætte Mave med Piller og Pulvere. Han begyndte at føle sig bedre tilpas, Solen skinnede varmt, og han badede sig i den. Han syntes, han kunde føle paa sig, at Solen var en Sundhedsdrik. Saa forekom det ham, at hele hans stakkels udmagrede Legeme skreg efter Solskin. Han rev Klæderne af sig og badede sig i det. Han fik det bedre. Det havde gjort ham godt — den første Følelse af Velvære efter mange Maaneders Lidelser.

Efterhaanden som han bedredes, begyndte han at gøre Iagttagelser. Rundt omkring ham kvidrede og flagrede Fuglene, og Egernet legede og sprang. Han misundte dem deres Sundhed, Glæde og sorgfri Tilværelse. Han kunde ikke andet end sammenligne deres Liv med sit eget og maatte spørge sig selv, hvorfor de var saa fulde af den herligste Livskraft, medens han kun var et ynkeligt Vrag. Han drog da den nærliggende Slutning, at de levede naturligt, medens han levede højst unaturligt; hvis han altsaa ønskede at leve, maatte han vende tilbage til Naturen.

I sin Ensomhed i Skoven gennemtænkte han en Plan og begyndte at udføre den. Han smed Klæderne og gav sig til at springe og danse omkring, gik paa alle fire, kravlede op i Træerne, gjorde kort sagt alle mulige Kunststykker, alt imedens hver Pore i hans Krop indsugede Sol. Han efterlignede Dyrene. Han byggede en Rede af visne Blade og Græs for at sove der om Natten. For at beskytte sig mod de første Efteraarsbyger overdækkede han dem med Bark.

„Nu skal De se en udmærket Øvelse," sagde han og baskede vildt med Armene. „Det gør Hanerne, naar de galer."

En anden Gang gjorde jeg en Bemærkning om de lange sugende Drag, hvormed han drak Kokusnødmælk. Han fortalte, han havde lagt Mærke til, at Køerne drak paa den Maade og havde derfor tænkt sig, der var noget i det. Han forsøgte det og syntes godt om det, og siden drak han kun paa den Maade.

Han saa, at Egernet levede af Frugter og Nødder. Han begyndte en Frugt- og Nøddekur med Tilsætning af Brød, han blev stærkere og tog til i Vægt. I tre Maaneder levede han i Skoven paa denne primitive Maade, men saa drev de hæftige Oregon Regnskyl ham tilbage til Menneskenes Boliger. Tre Maaneder var for lidt til, at et Menneske, der vejede halvfems Pund, og som to Gange havde haft Lungebetændelse, kunde udvikle Modstandkraft nok til at tilbringe en Oregon-Vinter i det fri.

Han havde faaet udrettet en Del, men var blevet drevet tilbage. Der var intet andet Steds for ham at gaa hen end til Faderens Hjem, og da han i nogen Tid havde boet i indelukkede Rum med Lunger, der gispede efter Luft, blev alting ødelagt ved en tredje Lungebetændelse. Han blev endnu svagere end før. I dette vaklende Tempel af et Legeme gav nu ogsaa Aanden efter. Han laa udstrakt som et Lig, for afkræftet til at kunne tale og for nedtrykt og træt i Sindet til at bryde sig om, hvad andre sagde. Den eneste Viljesakt, han kunde udføre, var at stoppe Fingrene i sine Øren og bestemt nægte at høre nogetsomhelst af, hvad der blev sagt til ham. Der blev tilkaldt en Sindssygelæge. Han blev erklæret for sindssyg, og der blev desuden udtalt den Dom over ham, at han ikke kunde leve Maaneden ud.

En af disse Læger fik ham anbragt paa en Nerveklinik. Da man dér opdagede, at han var ganske uskadelig, lod man ham gøre, som han vilde. Han fik ikke længere foreskrevet, hvad han skulde spise, og han tog derfor paany fat paa sine Frugter og Nødder. Olivenolie, Jordnøddesmør og Bananer udgjorde de vigtigste Bestanddele af hans Kost. Da Kræfterne begyndte at vende tilbage, besluttede han for Fremtiden at leve sit Liv, som han selv vilde. Hvis han fortsatte at leve paa samme Maade som andre civiliserede Mennesker, vilde han ganske sikkert dø. Men han ønskede ikke at dø. Skræk for Døden er et af de væsentligste Træk i Naturmenneskets Karakter. Skulde han leve, maatte han spise Planteføde, have frisk Luft og bade sig i det velsignede Solskin.

Det Vejrlig, Oregon har om Vinteren, egner sig imidlertid ikke for Folk, der vil vende tilbage til Naturen, og Darling drog derfor afsted for at opsøge et bedre. Han satte sig paa en Cycle og kørte sydpaa. I Standford Universitetet opholdt han sig et Aar. Her studerede og arbejdede han, mødte til Forelæsningerne i saa lidt Tøj, som de overordnede vilde tillade, og levede saa vidt som muligt i Overensstemmelse med de Leveregler, han havde lært af Egernet. Hans Yndlingsmaade at studere paa var at gaa op paa Højene bagved Universitetet,

tage alle sine Klæder af og lægge sig ned i Græsset for at indsuge Solskin og Sundhed paa samme Tid som han indsugede Kundskab.

Men der findes ogsaa Vintre i Centralkalifornien, og Ønsket om at finde et Vejrlig, der passede for et Naturmenneske, drev ham videre. Han prøvede Los Angelos og Sydkalifornien, hvor han blev anholdt flere Gange og indlagt til Observation, fordi han ikke levede sit Liv efter samme Principper som den øvrige Menneskehed. Han prøvede Hawaii, hvor Myndighederne udviste ham, da de ikke kunde fremføre noget Bevis for, at han var sindssyg. Det er maaske unøjagtigt at kalde det en Udvisning. Han kunde have opnaaet Tilladelse til at blive mod at tilbringe et Aar i Fængsel. Han fik Lov at vælge. Nu er Fængsel imidlertid det samme som Dødsdom for Naturmennesket, der kun kan trives i den friske Luft og i Guds Solskin. Myndighederne paa Hawaii bør imidlertid ikke dadles. Darling var ingen eftertragtet Borger. Intet Menneske er eftertragtet, naar dets Meninger ikkke stemmer overens med Ens egne. Og at et Menneske har Anskuelser, der i den Grad afviger fra alle andres som Darlings, er mere end tilstrækkelig Undskyldning for de hawaiiske Myndigheders Optræden.

Darling drog altsaa videre med det Formaal at finde ikke alene et behageligt Klima, men ogsaa et Sted, hvor han ikke blev erklæret for en ubehagelig Gæst. Og han fandt det paa Tahiti, Havernes Have. Og saaledes gik det til, at han, som før fortalt, skrev de forskellige Sider af sin Bog. Hans Paaklædning bestod kun af et skarlagensrødt Lændeklæde og en ærmeløs Fiskenetsskjorte. Hans Vægt uden Klæder er et Hundrede og fem og tres Pund. Hans Helbred er udmærket. Hans Syn, der engang ansaas for at være ødelagt, er nu fortræffeligt. Lungerne, der var omtrent tilintetgjort ved de tre Anfald af Lungebetændelse, er ikke alene helbredede, men ogsaa stærkere end før.

Jeg skal aldrig glemme, da han masede en Myg, medens han talte med mig for første Gang. Det lille stikkende Bæst havde anbragt sig midt paa hans Ryg mellem hans Skuldre. Uden at afbryde sin Talestrøm, uden at udstøde nogetsomhelst Udbrud lod han sin knyttede Haand fare op i Luften, bøjede den bagud og ramte Ryggen med et Slag mellem Skulderbladene, der dræbte Myggen og gav Genlyd i hans Legeme, som om der blev slaaet paa en Stortromme, eller som naar Heste sparker til Træværket i deres Baase.

„Gorillaen i Afrikas Urskove dunker sig paa Brystet, indtil Støjen kan høres en halv Fjerdingvej bort,“ kunde han saa pludselig erklære og give sig til at hamre løs paa sit Bryst med begge Næver, saa det rungede efter.

En Dag fik han Øje paa et Par Boksehandsker, der hang paa Væggen, og straks straalede hans Øjne.

„Bokser De?“ spurgte han.

„Jeg plejede at undervise i Boksning, da jeg var paa Standford,“ svarede jeg.

Saa fik vi Tøjet af og tog Handskerne paa. Bum! en lang Gorillaarm for ud, og en behandsket Haand landede paa min Næse. Hej! førend jeg fik set mig om, ramte han mig paa Siden af Hovedet, saa jeg var lige ved at blive vippet over Ende. En hel Uge efter gik jeg omkring med en Bule efter det Slag. Jeg dukkede mig for et Udfald med venstre Arm og plantede min højre paa hans Mave. Det var et voldsomt Stød. Hele mit Legemes Vægt var i det, og hans modtog det, idet det bøjede sig fremad. Jeg ventede at se ham krumme sig sammen og falde omkuld. Men istedetfor skinnede han over hele Ansigtet af Bifald og sagde, at det var smukt gjort. I næste Øjeblik maatte jeg dække mig og søge at beskytte mig saa godt, jeg kunde, mod den Lavine af Slag, Hug og Overstød, han lod regne ned over mig. Saa langede jeg ud efter hans Mellemgulv. Jeg ramte godt. Naturmennesket lod Armene synke, gispede og satte sig pludselig ned.

„Vent bare et Øjeblik,“ sagde han, „om lidt er jeg ganske frisk igen.“

Og inden der var gaaet et halvt Minut, var han paa Benene igen — ak ja! og gav salt for usødet, thi han langede mig en saadan en ud i Mellemgulvet, at jeg gispede, lod Armene synke og satte mig ned — adskillig pludseligere end han.

Alt dette her forekommer mig et tydeligt Bevis for, at den Mand, jeg boksede med, var en hel anden Person end den stakkels halvfemsindstyvepundige fra for tolv Aar siden, der var ved at opgive Aanden i et indelukket Rum i Portland i Oregon. Den Bog, som Ernst Darling har skrevet, er en god Bog, og Indbindingen er ogsaa god.

I Aarevis har Hawaii sukket efter brugelige Indvandrere. Den har anvendt megen Tid, Umage og mange Penge paa at indføre gode Borgere, og endnu har den ikke opnaaet ret meget i den Retning. Alligevel udviste Hawaii Naturmennesket. Den nægtede at lade ham gøre et Forsøg. Saa det er for at laste Hawaiis Hovmod, at jeg griber denne Lejlighed til at vise, hvad den er gaaet tabt af. Da han kom til Tahiti, gav han sig straks til at opsøge et Stykke Jord, hvor han kunde dyrke den Føde, han skulde leve af. Men det var vanskeligt at finde Jord — d. v. s. billig Jord. Naturmennesket svælgede just ikke i Guld. I Ugevis klavrede han omkring paa de stejle Høje, indtil han et Steds højt oppe i Bjergene fandt firsindstyve Acre Junglekrat gennemfuret af Klipperevner, og hvortil der øjensynlig ingen Ejendomsret var gjort gældende. Regeringen meddelte ham, at hvis han vilde rydde Skoven og opdyrke Jorden, skulde han faa Ejendomsret over den for et Tidsrum af tredive Aar.

Han tog straks fat paa Arbejdet. Og Mage til Arbejde er aldrig blevet udrettet. Ingen andre

drev Jordbrug saa højt oppe. Det hele var et sammenfiltret Junglekrat fuldt af Vildsvin og talløse Skarer af Rotter. Udsigten over Papiti og Havet var pragtfuld, men selve Jordlodden var ikke noget opmuntrende Skue. Han anvendte Uger til at lave en Vej op til den. Svinene og Rotterne aad alt, hvad han plantede, saasnart det begyndte at spire frem. Han skød Svinene og satte Fælder for Rotterne. Af de sidste fangede han femten Hundrede i Løbet af en ganske kort Tid. Alt maatte han bære op paa sin Ryg. Det var navnlig om Natten, han arbejdede. Saa sled han som en Pakhest.

. . . Thi han langede mig en saadan en ud i Mellemgulvet, at jeg gispede og satte mig ned. . .

Lidt efter lidt vandt han Sejr. Han byggede et Hus af Græstørv. Paa den frugtbare vulkanske Jordbund, som han havde fravristet Junglen og Junglens Dyr, fremvoksede der nu fem Hundrede Kokuspalmer, tre Hundrede Papaiatræer, tre Hundrede Mangotræer, mange Brødfrugttræer og Advokatpæretræer, ikke at tale om Vinstokke, Bær og Grøntsager. Han sørgede for forøget Tilførsel til Revnerne af Vanddryppet fra Klipperne og udarbejdede et virkningsfuldt Overrislingssystem ved at lede Vand fra den ene Klipperevne til den anden og ved at lade Grøfterne løbe parallelt i forskellige Højder. De snævre Revner blev til rene botaniske Haver. Paa de golde Bjergskraaninger, hvor den glødende Sol før havde afsvedet Junglen og tvunget den lavt ned mod Jorden, voksede der nu Træer, Buske og Blomster. Naturmennesket kunde nu ikke alene klare sig selv, men optraadte som en velstillet Jordbruger, der kunde sælge Afgrøde til Byen Papitis Indvaanere.

Saa blev det opdaget, at den Jordlod, som Regeringen havde anset for herreløs, alligevel havde en Ejer, og at alle hans Adkomstbeviser var i Orden. Det var ikke langt fra, at hele Naturmenneskets Arbejde havde været spildt. Jorden havde ingen Værdi haft, da han begyndte at bearbejde den, og Ejeren — en stor Jordbesidder — havde ingen Anelse om, i hvilken Grad Naturmennesket havde forbedret den. Man blev enig om en anselig Pris, og Darling fik tinglæst Skøde paa den.

Men saa ramtes Darling af et endnu haardere Slag: hans Adgang til Torvet blev lukket. Den Vej, han havde lavet, blev afspærret med Pigtraadshegn. Det var en af den Slags Meningsløsheder, der saa ofte begaas i dette besynderlige Samfund — et skønt Udslag af den samme konservative Aand, der fik Naturmennesket indlagt til Observation i Los Angelos og udvist fra Hawaii. Det er saa vanskeligt for selvglade Mennesker at forstaa et andet Menneske, hvis Glæder gaar i en hel modsat Retning. Regeringen saa aabenbart gennem Fingre med det konservative Element, thi den Dag i Dag er Naturmenneskets Vej spærret; der bliver intet gjort ved Sagen, og der hersker den største Uvilje imod at gøre nogetsomhelst. Men Naturmennesket danser og synger hele Dagen. Han sidder ikke oppe om Natten for at spekulere paa den Uret, der er blevet gjort ham; han overlader Ærgrelserne til dem, der har baaret sig urigtigt ad. Han har ikke Tid til at være bitter. Han tror, det er Meningen med dette Liv, at man skal være lykkelig, og han har ikkke et Øjeblik tilovers til nogen anden Beskæftigelse.

Vejen op til hans Plantning er spærret. Han kan ikke lave en anden Vej, thi der er intet at lægge den paa. Regeringen har kun overladt ham en stejl Sti, som Vildsvinene har trampet op ad Bjerget. Jeg kravlede op ad den sammen med ham, og vi maatte bruge baade Hænder og Fødder. Kun en Ingeniør, en Dampmaskine og et Staalkabel kan lave denne Sti om til en Vej, men hvad bryder Naturmennesket sig om det! Det er hans Moral at gengælde det onde, Mennesker gør ham, med godt. Og hvem vil paastaa, at han ikke er lykkeligere end dem selv.

„Lad os aldrig bryde os om deres tossede

Vej," sagde han til mig, medens vi pustede lidt ud paa en Klippeafsats. „Jeg anskaffer mig snart et Flyveapparat, og saa skal jeg ordentlig narre dem. Jeg er ved at rydde et lille fladt Jordstykke til Landingsplads for Luftskibe, og næste Gang De kommer til Tahiti, kan De staa af lige uden for min Dør."

Naturmennesket havde nogle besynderlige Ideer, foruden den med Gorillaen, der dunker paa sit Bryst i Afrikas Urskove. Naturmennesket interesserede sig for Flyvning.

„Ja," sagde han til mig. „Flyvning er ingen Umulighed. Og tænk hvor herligt det vilde være at kunne løfte sig op fra Jorden, blot ved en Viljesakt. Tænk bare! Astronomerne fortæller os, at vort Solsystem er ved at dø, og at det, hvis ikke noget uforudset indtræffer, vil blive altfor koldt til, at noget levende kan trives her. Meget godt, men naar den Tid kommer, vil alle Mennesker være fuldkomne Flyvekunstnere og kan forlade den døende Planet for at opsøge andre mere gæstmilde Verdener. Hvorledes man skal lære at flyve? Jo, ved Faste. Jeg har forsøgt det og kunde godt mærke, at jeg blev lettere."

„Manden er besat af fikse Ideer," tænkte jeg.

„Men det er naturligvis blot saadanne Teorier jeg har," tilføjede han. „Jeg holder meget af at tænke paa Menneskehedens glimrende Fremtid. Det kan jo godt være, at Flyvekunsten er en Umulighed, men det gør mig Glæde at tænke mig det som en Mulighed."

Da han en Aften gabede, spurgte jeg ham om, hvor meget Søvn han tillod sig.

„Syv Timer," var Svaret. „Men om ti Aar behøver jeg kun seks Timers Søvn og om tyve Aar kun fem. De ser atsaa, at jeg hvert tiende Aar tager en Time fra."

„Naar De saa er hundrede Aar, behøver De altsaa ingen Søvn?" spurgte jeg.

„Netop. Naar jeg er hundrede Aar, behøver jeg slet ikke mere at sove. Jeg vil altsaa leve af Luft. De ved jo nok, at der er Planter, der lever af Luft."

„Men er det nogensinde lykkedes for et Menneske?"

Han rystede paa Hovedet.

„Jeg har aldrig hørt, at nogen har gjort det. Men denne Luftkur er jo ogsaa kun en af mine Teorier. Det vilde være herligt, om den kunde udføres i Praksis, ikke sandt? Rimeligvis — ja højst sandsynligt vil det være umuligt. De ser altsaa, at jeg ikke er upraktisk. Jeg glemmer aldrig Nutiden. Naar jeg svæver langt bort i mine Fremtidsdrømme, glemmer jeg ikke at tage en Snor med, som kan vise mig Vej tilbage."

Jeg er bange for, at Naturmennesket er en Spøgefugl. Men man kan ikke nægte, hans Livsførelse er enkel. Hans Vadskeregning kan ikke være stor. Oppe i sin Have lever han af Frugt, hvis Produktionsomkostning han ansætter til fem Cents i rede Penge pr. Dag. Dels paa Grund af den afspærrede Vej, og dels fordi den socialistiske Propaganda ganske optager ham, bor han nu i Byen, hvor hans Udgifter iberegnet Husleje løber op til fem og tyve Cents om Dagen. For at kunne bestride disse Udgifter holder han en Aftenskole for Kinesere.

Naturmennesket er ikke ensidig. Naar der intet bedre er at faa, spiser han Kød. Han spiser for Eksempel Kød, naar han er i Fængsel eller ombord paa Skibe, og Frugt og Nødder slipper op.

„Kast Anker hvor du vil, og Ankeret slæber — det vil sige, hvis din Sjæl er et grænseløst og bundløst Hav og ikke en Andedam," sagde han til mig; saa tilføjede han: „Ser De, mit Anker slæber altid. Jeg lever for Menneskehedens Sundhed og Fremskridt og bestræber mig for altid at lade mit Anker slæbe i den Retning. For mig er de to Ting ét. Det har frelst mig, at jeg lod Ankeret slæbe. Ankeret holdt mig fast til min Dødsseng. Jeg lod det slæbe til Skoven og narrede Lægerne. Da jeg atter blev sund og stærk, begyndte jeg i Tale og Eksempel at lære Menneskene at vende tilbage til Naturen. Men deres Øren var døve. Paa Skibet hertil lærte Kvartermesteren mig Socialisme. Han gjorde det indlysende for mig, at der maa foretages en bedre Fordeling af Goderne, før Mænd og Kvinder kan indlade sig paa at leve et Naturliv. Saa lod jeg Ankeret slæbe endnu engang, og nu lever jeg for den samvirkende Fællesstat. Naar den først er oprettet, vil det blive en let Sag at vende tilbage til Naturen.

„Jeg havde en Drøm inat," fortsatte han tankefuldt, og hans Ansigt straalede. „Jeg drømte, at fem og tyve Naturmænd og Naturkvinder lige var ankommet med Damperen fra Kalifornien, og at jeg skulde føre dem op ad Dyrestien til min Have."

Aa! Ernst Darling, Soltilbeder og Naturmenneske, der er Timer, hvor jeg fristes til at misunde dig din sorgfri Tilværelse. Jeg kan se dig danse paa Trinene og gøre Krumspring paa Verandaen, dit Haar drypper efter din Dukkert i det salte Hav, dine Øjne straaler, dit solgyldne Legeme lyser, og dit Bryst runger, medens du dundrer paa det og synger din Hymne: „Gorillaen i Afrikas Urskove dunker paa sit Bryst, indtil Støjen kan høres en halv Fjerdingvej bort." Og jeg skal altid se dig for mig, som jeg saa dig den sidste Dag, da „Snark"s Stævn atter gled gennem det skummende Rev paa Vej til Hjemmet, og jeg stod og vinkede Farvel til dem paa Bredden. Og den Afskedshilsen, jeg tilkastede den gyldne Solgud i sit røde Lændeklæde, der stod oprejst i sin lille Udriggerkano, var ikke den mindst kærlige.

SØSTER PRIMULA

AF

CATULLE MENDÈS

OVERSAT AF FREDE THOMSEN

TEGNING AF S. JÜRGENSEN

Ganske yndig og frisk som en Rosenknop, endnu mere yndig og endnu mere frisk paa Baggrund af det uhyre mørke Kloster, hvor hun er Nonne — en ganske lille Fugl i et meget stort Bur — saaledes er Frøken d'Albanis, nu „Søster Rosalie", eller „Søster Primula" som den gode Abbedisse undertiden kalder hende; hun fylder det gamle Kloster med barnlig Munterhed og er dets Yndling. — Da hun altid har levet blandt disse Søstre langt fra Verden, ejer hun, skønt hun er Fange, den sorgløse Glæde, og hun synger som den Fugl, der er kommen saa tidlig i Bur, at den ikke har prøvet at flyve gennem de frie Skove. Hun fældede ikke engang Taarer den Dag, da hendes Haar maatte falde for Saksen — mon det er af Guldet fra alle disse Jomfrulokker at Herren skaber Glorien om sine Engles Pander? — hendes Smil formørkedes end ikke under denne højtidelige Forsagelsens Akt. Thi hun vidste aldeles ikke, hvad hun gav Afkald paa. At en Følelse, beslægtet med hendes egen, kunde tændes i unge Mænds Øjne og svulme i deres Bryst og drage hende til dem, vidste hun absolut intet om; hun gav sig hen til Gud, tilfreds, fordi hun ikke havde nogen Anelse om, at man kunde give sig hen til andre.

Med smaa lydløse, trippende Skridt som en lille Mus — men en Mus saa let, at det kunde tænkes, den havde Vinger og kunde flyve bort — gaar og kommer, standser og løber hun over Ligstenene i de lange skumle, iskolde Klostergange og ud i den smukke blomstrende Have, der før var Kirkegaard, og hvor hun fanger de Sommerfugle, der sætter sig paa Gravkorsene. Foran en Snerle, der slynger sig opad Muren og hvorfra der falder en skælvende Vanddraabe, klapper hun i Hænderne og ler af Glæde, mens hun med Spidsen af sin helt udrakte, rosenrøde Tunge forsøger at fange Dugperlen i Farten. Allerlykkeligst vilde hun være, om hun i Frikvartererne turde lege med de unge Piger — med de mindste navnlig — der er Pensionærer i Klostret. Men det tør hun ikke — det kan hun jo slet ikke nu, da hun er blevet Nonne. Men hun har sit gode barnlige Humør, der tindrer i hendes klare Øjne, lyser om hendes lille røde Mund og fra den lystige Opstoppernæse, og forpjusker hendes gyldne Haar, der er vokset lidt ud igen i bitte smaa Krøller.

Under Gudstjenesten kan hun, skønt hun knæler, ikke holde sig paa Plads; det er ogogsaa altid hende, der i Refektoriet paa Grund af sine livlige Bevægelser, hyppigt taber Kniv eller Gaffel. — Hun er Klostrets Djævel — men Djævlen er en Engel!

Og naar om Aftenen Skriftebørnenes lange Procession langsomt, med bøjede Hoveder, vender tilbage til deres Celler, ses hendes hvide Hætte over de andres med viftende Vinger, som en Vipstjært, der flagrer over en Hjord.

Men for ikke at være uretfærdig maa det siges, at hun ogsaa er from! Ikke blot at hun, uden at mukke, opfylder Reglementets haarde Pligter og at hun beder sine Bønner, men hun holder tre Gange daglig Tankebønner, det vil sige andægtige Betragtninger over de evige Sandheder og over Guds Godhed; selv om de ikke er ligesaa uundværlige for Frelsen som den rigtige Bøn, saa er de dog nødvendige for at bevare os i Naaden, siger den hellige Therese.

Paa Knæ foran en ganske lille Statuette i malet Gibs af den hellige Jomfru, som Abbedissen har givet hende, tilbringer Søster Primula lange Timer i ivrig Andagt.

Desuden hører hun til disse bløde, nervøse Naturer, som man kalder „samvittighedssyge“, og som plager deres Skriftefædre med overdrevne Ængstelser for selv den mindste Synd og for at blive fordømt.

Hun troede engang at hendes Sjæl var fortabt — hendes rene lille Sjæl — fordi hun havde været distræt en Dag under Gudstjenesten.

Mens Præsten bad, bøjet over Evangeliebogen og iført Messehaglen, der var oversaaet med Broderier, havde en stor Flue med spillende, glinsende blaa Vinger givet sig til at flagre summende og lysende frem og tilbage foran Altret i den Solstraale, som stod ind gennem Kirkevinduet. For at undgaa at se paa Insektet, der beskæftigede hendes Tanker og vendte dem fra Bønnen, lukkede Søster Primula Øjnene.

Men hun kunde ikke holde dem lukkede. Ak, hun vidste godt, at man bør have Mistillid til den Slags smaa vingede Dyr, hvis Skikkelse den Onde mere end een Gang har taget sig paa for at skade meget hellige Personer; hun var jo ikke uvidende om at Beelzebub er Fluernes Herre. Men denne tiltrak sig hendes Blik uimodstaaeligt. Den var saa smuk i Solen — den lignede en vinget Safir — og dens Flugt havde saa snurrige Luner. Den kredsede omkring Præstens Hoved, standsede paa Kanten af hans højre Øre, gav sig igen til at flagre, satte sig lige ved venstre Øre, krøb ind i det, kom atter ud herfra og listede paany derind. Hvis Præsten var kilden, maatte det pine ham meget, tænkte Søster Primula, og hun kunde ikke holde sig alvorlig; men hun skjulte sit Smil mellem Bladene i sin Messebog. Nu svævede Fluen paa udspændte Vinger. Men pludselig slog den ned paa den Gejstliges Tonsur. Der blev den siddende, snart klæbende sin lille Snabel til den elfenbensglatte Hud, snart — i stejlende Stilling — gnidende sine spinkle Ben i Luften.

Men for ikke at være uretfærdig maa det bemærkes at hun ogsaa var from.

Præsten holdt det ikke ud længere. Med

en hæftig Bevægelse af hele Kroppen rystede han det impertinente Dyr af sig. Det flygtede med en fornærmet Summen.

Naa, det var da godt, nu kom den nok ikke mere tilbage!

Ak, den kom alligevel igen. I det Øjeblik, hvor Præsten med foldede Hænder og vendt mod den andægtige Forsamling, viste hele sit fede rødmussede Ansigt og sin smukke Næse, der var som en Klump glødende Ædelstene, styrtede Fluen frem og satte sig direkte paa denne Næse — en Safir blandt Rubiner — og holdt sig fast der, udbasunende sin Sejr. — Da brød Søster Primula ud i Latter! —

Man forestille sig Skandalen! Den stakkels lille Nonne var fortvivlet, forfærdet; hun tiggede om at maatte gøre Pønitense, fastede, spægede sit Legeme, troede i en hel Maaned at hun, paa Grund af denne Latter, vilde gaa lige ind i et Helvede, der var endnu mere flammende og rødglødende end Præstens Næse.

Fordi hun er saa ung og saa nydelig, elsker og forkæler de hende allesammen, selv de gamle og de stygge. De tilgiver hende, og de tillader hendes Munterhed og barnagtige Overgivenhed; de holder af dette lille, lyse Punkt i deres Klosterskygge.

Derfor blev det en stor Sorg sidste Foraar, da man saa, at den nydelige lille Skabning ikke mere lo, ikke mere løb om mellem Gravene efter Sommerfugle.

Hun blev helt bleg med mørkrandede, forgrædte Øjne. Hun skæmmede sig, den lille Primula.

Med bøjet Hoved og hængende Arme sneg hun sig langs med Murene, tyst og tavs.

„Er Du syg, Søster?“

Hun rystede benægtende paa Hovedet, fjærnede sig, vilde være alene.

Hvad var der da hændt hende? hvoraf kom denne Sørgmodighed? — Den var saa meget mere foruroligende, som man nærmede sig Paaskealtergangen. Havde da den melankolske Nonne begaaet en saa alvorlig Synd, at Skammen og Skrækken vilde gribe og beherske hende i det Øjeblik, hun skulde skrifte den? Ja, hun havde uden Tvivl syndet. Abbedissen var — af Hensyn til Klostrets Ære — endnu mere ængstelig derover, end de andre Nonner. Hun spurgte sig selv: Hvilken Synd kan hun dog have begaaet? Nærede Søster Primula en farlig Tilbøjelighed for en eller anden som hun gennem Samtaler eller Kærlighedsbreve stod i Forbindelse med? Det kan jo ske, selv i de strængeste Klostre, at Portsøsteren af Forsømmelighed kan lade Døren staa paa Klem, hvilket kan give Anledning til Skandale mellem Nonnerne og Personer udenfor Klostret; eller at hun kan bringe Papirer og farlige Nyheder rundt. —

Jo mere Dagen for den store Altergang nærmede sig, des mere fortvivlet og tungsindig blev Søster Primula. Hun sov slet ikke mere om Natten i sin Celle. Man hørte gennem Døren Lyden af hendes Skridt og Hulken nu og da. Man overraskede hende knælende foran Altret, huggende Panden mod Gulvets Fliser.

Dagen før Altergangen, medens Nonnerne i Kapellet prøvede deres Samvittighed og ventede paa det Øjeblik, da de skulde skrifte deres Synder og modtage Absolution for dem, var Søster Primula saa afskrækkende bleg, at man troede, hun skulde besvime. Det var med en dødelig Mathed, som skulde hun falde om for ikke mere at rejse sig, at hun slæbte sig hen til den hellige Domstol, hvor der kan findes stor Tilgivelse, men ogsaa stor Vrede. Under Skriftemaalet blev det værre endnu, hun sank sammen, hendes Legeme rystede, Tænderne klaprede af Angst.

Skriftefaderen blev forfærdet. Af hvilken skrækkelig Byrde var hun dog tynget, denne unge skrøbelige Sjæl? Han skælvede, mens han udspurgte hende.

Hun svarede først ikke, da hun stadig blev hindret af Hulken. Hvert Øjeblik sagde hun:

„Jeg vover det ikke, jeg tør aldrig vove at sige det.“

Ogsaa igen: „Det er forbi, jeg er en Fordømt“.

Det var først, da Præsten i den strenge og dog milde Guds Navn befalede hende at tale, at hun mumlede med udslukt Stemme:

„Jeg har i min Celle en lille Statuette i malet Gibs af den hellige Jomfru, som vor Moder har givet mig. Det var foran den, jeg holdt mine Tankebønner tre Gange daglig. Men for to Maaneder siden, en Aften, tog jeg, i Stedet for at anstille Betragtninger foran det hellige Billede, Statuetten i mine Hænder, pyntede den med nogle Stumper Silketøj som en af Pensionærerne havde laant mig — og saa — saa har jeg — leget med den hver Dag ligetil i Morges — som med en Dukke!“ —

GAMMEL KÆRLIGHED

AF

D. VON DER LYHE ZERNICHOW

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Det var sidste Dag, Peter Hansen og Kone, født Baldrian, stod bag Disken nede i Kælderen i Ryesgade.

Naar Morgendagen oprandt, var de ikke længer Hørkræmmerfolk, men Partikuliers i egen Villa med Have, Badeværelse, elektrisk Lys og hvad der nu ellers hører sig til af moderne Luksus.

Det var slet ikke til at begribe!

Skønt det egentlig ikke kom ligefrem overraskende. I de femogtredive Aar, de havde staaet der i Kælderen, havde de ikke talt om andet og set hen til andet end den Villa med Have. Og nu laa den der, ude paa Strandvejen og ventede kun paa at tages i Brug.

Hansen var tindrende glad. Havde det ikke været for Efterfølgerens Skyld, som stod der og gloede, saa var han sprunget over Disken og havde svunget Mutter rundt i strakte Arme, hvor hoftebred og vægtig hun end var. Men nu lod han være og nøjedes med at sende hende mangt et polisk Sideblink.

Der havde være et ustandseligt Rykind de sidste Dage af Kunder, der kom for at tage det sidste Farvel og slaa en sidste Handel af med det velkendte Ægtepar, men nu var Klokken over Butiksdøren faldet til Ro, og det runde Væguhr inde i Bagstuen slog ni rappe Slag.

Hansen gik ind og begyndte at afføre sig sit Butikstilbehør. Han tog det plettede Lærredsforklæde af for sidste Gang, puttede Kasketten i Lommen og traadte hurtigt ud af Sivskoene, mens noget som en Slags Benovelse kom og klemte ham i Mellemgulvet. Han skottede til sin Kone, der masede med sit Tøj henne i Baggrunden ved Skabet, men hun vendte ihærdig Ryggen til.

— Ja, ja! Det var altsaa Afskedstimen, der slog, Mortensen! udbrød han temmelig højrøstet, som for at overdøve sig selv — Nu er De Manden! —

Mortensen slog ud med Haanden, som vilde han sige: — la' nu det være godt — og Hansen forstod det.

— Jeg vil skam ingen Tale holde — sagde han beroligende — jeg vil bare ønske Dem, at De maa faa lige saa meget ud af Forretningen, som vi har og — æ — kort sagt, at Held og Lykke maa følge Dem, som man jo maa sige, de har fulgt os, mig og min Kone. Ikke, Mutter? —

— Jo, det ved Gu' — lød det halvkvalt henne fra Skabet.

— Tak for det, Hansen! — Efterfølgeren trykkede hans Haand og gik raskt ud i Butikken, hvor han hentede en Flaske Sherry ned fra en Hylde og tog fire umage Glas fra en anden, anbragte det Hele paa en malet Blikbakke og kom balancerende ind med det paa en Haand.

— Det maa der klinkes paa — udbrød han og trak Flaskeproppen op med et festligt Smæld — Søren! Er De derude? —

Døren gik næsten øjeblikkelig op, og Søren kom ind paa Hosesokker fra „Lageret", hvor han havde sat den nye Karl ind i Tingene, og var saa sort som en Mand, der har været ved Kullene i mer end en Menneskealder, kan være. Ikke engang Tænderne lyste hvidt i hans Negerfysiognomi, for dem havde han sat til i Aarenes Løb.

— De maa da drikke et Afskedsbæger med, Søren — udbrød Efterfølgeren og skænkede flot i Glassene — De trækker Dem jo ogsaa tilbages til Privatlivet sammen med Deres gamle Herskab.

— Det gør jeg — indrømmede Søren. Men da der ikke kom flere Ord ud af det, tog hver sit Glas, stødte dem lydeligt sammen og drak ud, afmaalt og højtideligt.

Nok et Glas tømtes for Villaen og dens Ejere, og da der ikke var mere at faa, forsvandt Søren atter ind i Baglukket, hvor man straks efter hørte ham skure Forretningssnavset af sig med en hidsig Kraft, der lød, som om den kom fra Hjærtet. Da han viste sig igen, var han i sort Frakke og Hat saa stram og sur som en Bedemand og fulgtes med sit ventende Herskab op paa Gaden.

Deroppe blev de alle tre staaende som paa Kommando og stirrede ned i Butiksvinduet.

En Lampe lyste lige over Lerfadet med Flommesildene. Paa hver Side af det var stablet Klipfisk og islandsk Lammekød, og henne mod Karmen i to symmetriske Geledder stod Petroleumsflaskerne opmarscherede. Ganske som det havde gjort fra Forretningens første Aabningsdag.

Ingen mælede et Ord. De forbipasserende kom og gik og skubbede til dem, uden at de ænsede det, til med èt Fru Hansen traadte et Skridt baglænds, saa' op over Døren, hvor Skiltet lyste med sine hvide Bogstaver paa sort Grund i det stærke Lygteskær og læste i en Tone, som var det et Vers i Salmebogen:

— P. Hansens Hørkræmmerforretning. Sild, Salt, Soda, Sæbe, Klipfisk, Kul, Kokes, Brænde samt Petroleum m. m. Ak Gud ja!

— Herefterdags kommer der til at staa: P. Hansens Efterfølger — sagde hendes Mand.

Der fulgte en Pavse.

— Den Lampe oser da lige til det sidste — brummede Søren.

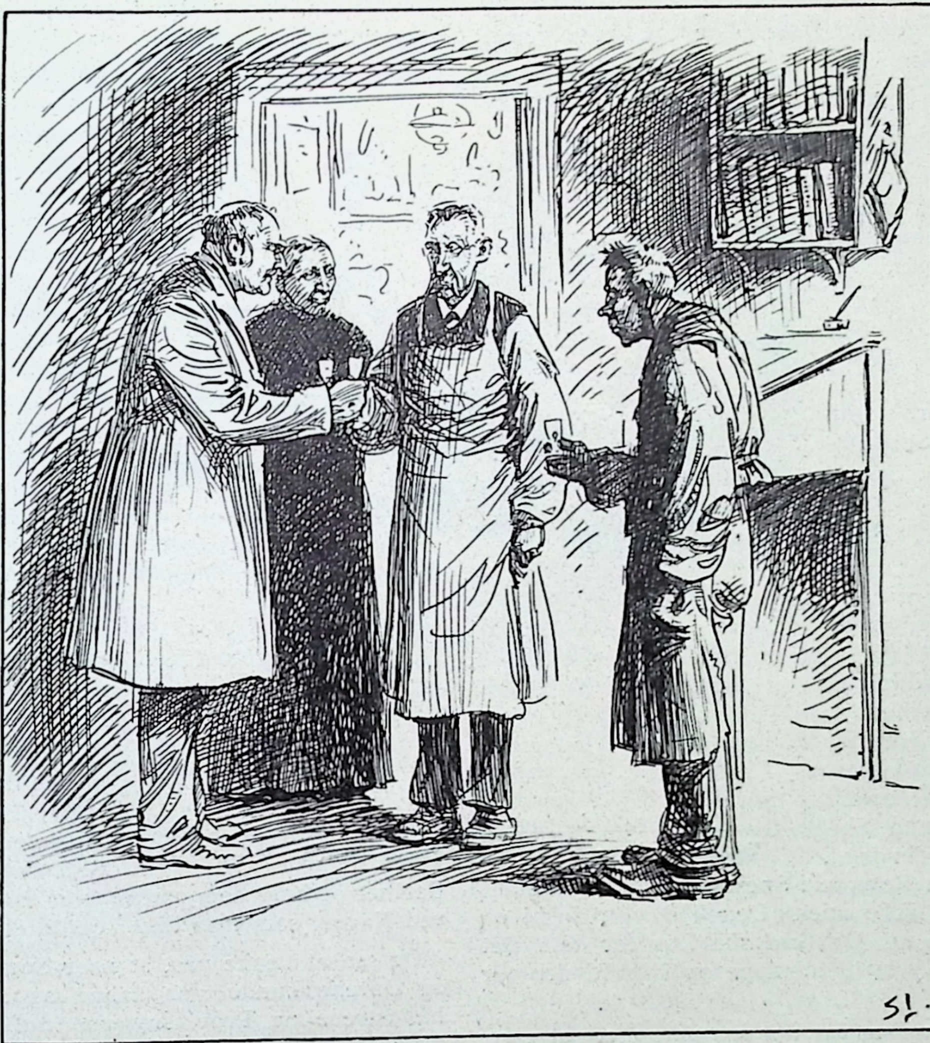
— Det har den gjort fra den var ny af —

— Det maa være den skidt Brænders Skyld — føjede Fru Hansen til.

— Efterfølgeren snakkede noget om, at han hellere lige straks maatte se at faa Gas lagt ind — blev Søren ved.

— Naa, det gjorde han — de Udgifter skulde han saamænd spare — udbrød hans Madmoder lidt hvast — Lampen er for saa vidt god nok.

Først nu satte de sig i Gang og standsede henne ved Gadedøren til Hansens private Bolig. Der gav de Søren Haanden.

Nok et Glas tømtes for Villaen og dens Ejere .....

— Farvel, Søren! Du har været os en tro Ka'l. Tak for de mange Aar! — sagde Hørkræmmeren i nok et lille Anfald af Klemmelse.

— Da er'et vel ellers mig, som sku' sige Tak — mente Søren.

— Søren kommer jo i Morgen tidlig, ikke? — spurgte Fru Hansen som en Slags Trøst.

— Det gør jeg.

— Lidt før fem, inden Flyttefolkene er der —

— Javel —

— Godnat, Søren —

— Godnat — Søren tog til Hatten, og hver gik til sit.

* * *

„Villa Baldriana" laa og skinnede i al sin Glans. Vidste man det ikke bedre, kunde man snarere tro, at den var indrettet til en Grevefamilie end til Partikulier Hansen og Frue.

Det var ogsaa lige knapt nok, at Hansen vilde tro, at det var ham selv, der hver Morgen vaagnede op i den hvidlakerede Seng, hvorfra man gennem det store Dobbeltvindue kunde se ud over de bladløse Trækroner lige til Sundet.

Og det var endda oppe i Soveværelset, der for saa vidt var mere hjemligt, som de to gamle „Stadsestykker" fra deres første Ægteskabsaar, Kommoden og Klædeskabet, var fulgt med ind og stod der op ad Væggen, rigtignok lige saa omkalfatrede som dem selv, i skinnende ny Lakering. Men hvad skulde man sige, naar man kom ned i Stuerne, til al den Pragt! Der var saa blankt og saa fint, at det ligefrem sved i Øjnene og man næsten ikke vovede at træde til paa de bonede Gulve og nye Tæpper.

Ned fra Vinduer og Dørkarme faldt Plydses Gardiner og Portierer i saa kunstige Folder, som kun en udlært Dekoratør kunde faa det til, og i Herreværelset var der Mekkamøbler, mens Fruens var holdt i Empire. Spisestuen havde Karnap, og i Badeværelset stod blanke Messinghaner, der gav varmt og koldt Vand efter Behag, og Løbere laa paa Gange og Trapper, for ikke at glemme Lyspærerne under Loftet. Om det saa var Piphans, havde han faaet et nyt Bur af dem med Top og Forsiringer, hvor han nu kunde sidde og holde Fest.

Var der Gilde, saa skulde det høres og spør'es — det var Partikulieren ikke et Øjeblik i Tvivl

med sig selv om, og Mutter sagde ham ikke imod.

Det var en mageløs Tid og en travl Tid, der gik med at pakke ud og sætte paa Plads. Partikulieren følte sig som en løssluppen Skoledreng og teede sig ganske vildt, naar han kom ind ude fra Haven, hvor han med Sørens Hjælp kulegravede, planerede, stak Bede af og hang i, som galdt det Livet.

Han dansede paa Hosesokker og kyste Vejret af sin Kone ved pludselig at snurre hende rundt som et Garnnøgle, drejede paa de elektriske Knapper og hittede paa de hundrede Gavtyvestreger.

Fru Hansen havde sin fulde Hyre med at faa ham tysset ned.

Tænk om Oda kunde høre Spektaklet helt ud i sit Køkken! Hvad vilde hun sige, som kuns havde tjent i Herskabshuse før, hos Etatsraadens og hos Kammerjunkerens!

Det gik aldrig i Livet an. At hendes nuværende Herskab havde staaet i Hørkræmmerkælderen i Ryesgade med Sivsko paa Fødderne og solgt Kul og Brænde i Snesevis, maatte herude i Villaen slet ikke anes. Den Tid var forbi og kom ikke igen. Og Gud ske Lov for det! Det var ingen Nytte til at rippe op i, hvad der var passeret.

Partikulieren gabede, saa hans Kæber var ved at gaa af Led.

En skønne Dag var der saa ikke mere at gøre. Hver Ting stod paa sin rette Plads, og Haven laa gruset og revet saa pillen og net, saa det var en Lyst.

— Saa kom man saa vidt! — udbrød Partikulieren og gned sig fornøjet i Hænderne. Du skulde dog engang komme udenfor og se, hvad Søren og jeg har lavet — foreslog han og gav sin Kone et Klask paa Ryggen. — Hva', Mutter? —

Fru Hansen var straks villig. Hun havde forgæves siddet og set sig om efter noget at gøre, og hun slog et Sjal om sig og gik ud i den klare Luft, der kølig og frisk strøg ind fra Stranden.

Hendes Mand pegede ud og viste rundt saa stolt, som gik han i en Park paa lige saa mange Tønder Land, som den lille Firkant holdt Kvadratalen, og hun følte sig ikke mindre end en Herregaardsfrue.

— Der har vi sat Æble- og Pæretræerne, og der staar de højstammede Roser —

— Naa, er'et Roser — Ja, for mig ser det nu lige ud af et —

— Men ved du saa, hvad det er for en Slags? Partikulieren pegede paa en lille, vissen Risdynge.

— Det er vel Resetaer — sagde hun, hvis botaniske Kundskaber ikke var i den bedste Orden.

— Næ du, det er Provinsroser, — dem, man laver Purpuri a' — saadan som du tidt og mange Gange har fablet om — de er sat der ene og alene for din Skyld, min Pi'e.

Fru Hansen saa rørt ud.

— Ja, er'et ikke det, jeg siger — udbrød hun og nikkede til hvert Ord — at man bliver som et nyt og bedre Menneske, naar man kan være ude i Guds fri Natur og ikke skal staa den udslagne Dag bag en Disk og bare tænke paa, om man har faaet hvad man skal ha' og gi'et rigtig igen. Det maa du da gi' mig Ret i, Peter. —

Det var opløftende at gaa der i sin egen Have, foran sit eget Hus med Hansen ved Siden og Søren som Gartner og høre dem nævne hver Plante og Busk ved Navne, som hun ikke kendte et af.

Og saa at tænke paa, at naar Sommeren kom og Dørene kunde staa aabne og Æbletræerne blomstrede og Provinsroserne duftede og den røde Ampel var tændt, saa behøvede de ikke at hænge i Klokken, men kunde sidde i Ro og Mag og nyde det fra Morgenstunden af!

Men endnu var der et Stød til den Tid. Man var først i Februar, og Vejret var ikke til aabne Havedøre. At Dagene længedes var dog tydeligt at mærke. Inde i Ryesgade var der ingen af dem, der havde lagt synderlig Mærke til, enten Dagene var korte eller lange; der var et jævnt Halvmørke Aaret rundt, og man maatte stadig bruge Lampe. Men herude i Villaen var det lyst, saa det kunde forslaa. Det var ligefrem generende for Øjnene; man sad der og blev hel døsig af det.

Partikulieren gabede, saa hans Kæber var ved at gaa af Led. Højrøstet havde han alle Dage været, og herude i „Baldriana", hvor der var lydt som i et Papirhus, kunde man ikke blive fri for at høre det. Og man ved, hvor det

smitter. Fru Hansen maatte gabe med, enten hun vilde eller ej, der var ingen Pardon.

Det begyndte alt fra den tidlige Morgenstund. Det var ogsaa en Vane, han ikke kunde lægge af, at ville op, før Fanden fik Sko paa.

— Herregud, Peter, at du skal ligge der saa lyslevende, hver evige Morning, i Steden for at gøre dig Livet behageligt — skændte hun, der følte det som en Pligt at være vaagen fra Klokken fem, blot for at passe paa, om han nu var der igen. — Du er da ogsaa et rigtig Spilleværk. —

Hansen lod, som om han ikke hørte det.

— Jeg tror li'godt, at jeg staar op med det samme — sagde han og strakte sig.

— Er du gal? — Hans Kone rettede sig op paa Albuen og saa paa ham i dyb Indignation.

— Ja, hvorfor ikke? —

— Oda er jo ikke engang inde endnu. Hvad vilde hun tænke. —

— Oda her og Oda der. Jeg vil se Oda hængt!

— Nu er du urimelig, Peter. Du mener det jo ikke. Saadan en net og nydelig Pige.

— Ja, en nydelig en til at regere. Maa jeg være her? — Jeg er vel endnu Herre i mit Hus, selv om det ogsaa er en Villa. — Jeg staar op.

— Bliv nu liggende, Peter, og vær ikke saa utidig. Dagen kan saamænd være lang nok alligevel. —

— Naa, saa det finder du dog. —

— Ja, at sige, naar man skal rende og bisse rundt fra Klokken fem af. —

— Jeg ved saagu' ikke, hvori det ligger, at én Dag herude er saa lang som en hel Uge i Byen. — Aah! Aah! — Aa—aah! — Mon det var Oda, der gik i Døren? —

Men det var ikke Oda. Hun havde bedre Levemaade end som saa. Først en Timestid efter hørte man hende rumstere med Fejekost og Stoleben nede i Spisestuen, og først da løstes der op for hendes Herre, der nu heller ikke var til at styre længer.

Det var ikke saa let en Sag for Fru Hansen at staa midt mellem de to Stormagter, Partikulieren og Oda og gøre begge til pas. Saalænge de havde Forretningen, faldt det af sig selv, at hun stiltiende underordnede sig ham. Dels var han den, der havde bedst Forstand paa Handelen, og saa var han jo Manden og hun hans Kone. Det var vistnok ikke anderledes herude, men det var alligevel bleven noget andet.

Her havde hun Overtaget, fordi hun saa meget raskere fik sat sig ind i den nye Levemaade og forstod at rette sig efter Omgivelserne, og saa fordi hun vidste bedre Besked. Hvor hun havde det fra, var ikke godt at sige, for højere oppe fra end Hansen var hun ikke kommen. Men hun havde det ligesom paa Fornemmelsen, og noget lærte hun jo ogsaa af Oda, der var lige saa langt fra „den Smule Tøs", hun før havde haft i sin Tjeneste, som Villaen var fra den tre Værelsers Lejlighed i Ryesgade.

Men at den Sidden paa Stads ogsaa havde sine Besværligheder, det fik hun at føle.

Dagene blev stadig længere og længere. Hændte det, at Solen havde faaet lokket lidt Ukrudt op af Jorden ude i Haven, var Partikulieren straks paa Færde for at luge det op. Det var dog altid et lille Tidsfordriv, og hun ligefrem misundte ham det, som hun sad der inde bag Karnapen med et Hækletøj i Haanden.

Der gik han bøjet over de usynlige Smaablade og rykkede dem op med Rode, mens Blæsten fo'r frem i Ryk og Kast og hvert Øjeblik tvang ham til at trykke Hatten fast paa det graasprængte Hoved. Ude paa Vejen blinkede det fra Hjulspor og Smaafordybninger, men ellers var der øde og kedsommeligt lige ned til, hvor den endte ved det grønblaa, kreppede Sund.

Det virkede som en hel Velsignelse at se Sørens sure Bedemandsfjæs komme til Syne henne ved Laagen. Det gik ikke saa tidt paa nu, hvor der intet var for ham at gøre. Fru Hansen bøjede sig frem i Karmen med Ansigtet lige mod Ruden, og selv Partikulieren rejste sig raskt op og gav den gamle Karl en demonstrativ hjærtelig Modtagelse.

Det var tydeligt, at Søren havde noget at fortælle; han gav sig knap Tid at hilse, før han begyndte. Fru Hansen saa, hvordan Munden gik paa ham, men hvad det var, han talte om, kunde hun ikke høre. Kun enkelte løsrevne Ord trængte ind til hende — Kul, Petroleum og ubetalte Regninger syntes hun at skelne. Det var altsaa om Forretningen, han fortalte, og hun fik en glubende Lyst til at høre med. Resolut bankede hun paa Ruden og vinkede ad dem, men Hansen lod som ingenting, og Søren rørte blot ved Hatteskyggen. I Steden for at følge hendes venlige Indbydelse til at komme indenfor, gik de helt nederst i Haven, hvor hun slet ingenting kunde høre.

Hun opgav sin første Indskydelse at gaa ud til dem og satte sig krænket og bitter ned igen med sit Hækletøj.

Maatte hun ikke høre, hvad de to drøftede, saa var hun ikke den, der trængte sig paa. Men det kunde hun sige, at det var første Gang, saalænge de havde været gift, Peter og hun, at den ene vilde holde noget hemmeligt for den anden.

Hun var stiv og kølig, da hendes Mand omsider kom ind igen. Men længer end til Eftermiddagskaffen kunde hun ikke holde det.

— Hør, hvad var det, Søren fortalte dig i Dag? — spurgte hun, revnefærdig af Nysgerrighed.

— Hva' skulde han fortælle? —

— Det er jo det, jeg spør' om? Jeg hørte godt, at det var noget med Kul og Kokes.

— Naa, saa ved du det jo. — Partikulieren rejste sig og gik hen til sit Pibebord.

— Hansen, der er noget, du ikke vil ud med! —

Partikulieren svarede ikke, han havde lige faaet Ild paa Tobakken.

— Savner du Forretningen? —

— Savner — Forretningen? — spurgte han mellem to sugende Drag — hvor i Herrens Navn falder du paa det? — Vi har det jo som Prinser paa et Slot. Det skulde da være godt nok. —

— Ja, det skulde man synes — svarede hun med et Suk. — Og forresten er vi ikke kommet sovende til det — føjede hun lidt efter til — vi har ærlig slidt og slæbt i Aarevis for at naa saa vidt.

— Det har vi, — det er et sandt Ord, Caroline — svarede han og dampede løs, ikke til at slaa flere Ord af.

Næste Morgen vaagnede Hansen med Tandpine.

— La' mig se paa Tanden — hans Kone tog ham om Hovedet — gav op, saa jeg kan se den. —

Men Hansen vilde ikke.

— Herregud, det er jo en Kindtand — vrissede han.

— Du har jo kun en tilbage —

— Det er sgu da ogsaa nok, naar der er gaaet Værk i den. —

— Jeg skal lave Dig en Krydderpose. Det linder saa rart og trækker saa godt til.

Men heller ikke det vilde Hansen. Han vilde til Byen og det jo før jo heller, til Tandlægen.

Det var langt henad Eftermiddagen, da han endelig kom hjem. Hans Kone modtog ham, som om han havde været ved Nordpolen.

— Naa, hvordan gik det saa? Blev Du af med den? —

— Blev af med den? —

— Ja. —

— Hvem? —

— Ih, med Tanden. —

— Naa — næ — ikke i Dag —

— Skal du derind igen i Morgen? —

— Baade i Morgen og i Overmorgen. — Det bliver en langvarig Historie. —

— Herregud, dit Skind! at du skal gaa og pines saa længe. Saa er der vel gaaet Betændelse i den? —

Hansen svarede ikke, men han saa fattet ud af en Patient at være, og Madlysten havde han Gudskelov ikke mistet.

Det trak ud, meget længere end nogen kunde ane, med den Tandhistorie. Hver Dag maatte Partikulieren afsted og hver Dag mente hans Kone, at nu var det den sidste — men se om det blev.

Hun begyndte at blive uhyggelig tilmode og ane, at der stak noget under — noget, der ikke var, som det skulde.

Det var umuligt, at en sølle Tand, der egentlig kun var en Rod, kunde volde en udlært Fagmand saa meget at bestille. — Enten var den Tandlæge en durkdreven Rad, der trak Manden op paa det skændigste, eller ogsaa var det ham selv, der drejede hende en Næse.

Det var stygt at skulle tro det. Men hun havde ikke andet at vælge imellem. Hansen sagde selv aldrig et oplysende Ord og at spørge ham ud, var hun holdt op med. — Han var paa det sidste hverken til at hugge eller stikke i. —

Det var ikke de lysteligste Timer, de, hun tilbragte derinde, ene i al Herligheden, naar han var taget afsted. Odas Historier formaaede ikke engang at live hende op. Hun kendte dem ud og ind, baade dem fra Etatsraadens og dem fra Kammerjunkerens, det var altid de samme om igen — kun med den Variation, at Odas Rolle og Replikker blev længere og bedre for hver Gang, mens de øvrige Medspillende tabte sig i Forhold. Og andet Selskab var der ikke at faa. Hun kendte ikke Naboerne og de ikke hende. Det var ikke som inde i Ryesgade, hvor man vidste Besked om hinanden indtil de mindste Smaating rundt i Kvarteret. Og hvor der var en evig Trafik frem og tilbage oppe paa Gaden. —

Her var ikke et levende Liv at se, uden et Par Smaabørn med røde Kinder og røde Hænder, der laa og rodede ude i en Grusbunke paa Vejen. — Det var alt!

Havde det endda været hendes egne Børnebørn, saa havde der altid været noget at tage Vare. Men Børn havde de aldrig haft og ærlig talt heller ikke savnet. De havde snarere prist sig lykkelige over ikke at have Reden fuld som deres Bekendte rundt om, der ingen Udsigt havde til at trække sig tilbage og leve standsmæssigt som Partikuliers.

Fru Hansen sukkede, tog Blikket fra Børnene og saa' sig om i Stuen. Det var let nok at se, at der ikke kom Smaafolk til daglig. Ikke et Støvfnug, ikke en Plet eller Ridse var til at opdage; hun kom næsten til at ønske, at der hist og her sad Aftryk af en lille Fedtefinger og Spor af smaa grusede Fødder paa Tæppet — hvad som helst, bare for at bryde Ensformigheden.

Det samme syntes Piphans ogsaa at ønske, som han stilfærdigt hoppede fra Pind til Pind i sit straalende Bur og lettede lidt paa Vingerne, som om han prøvede paa at flyve, naar enten en Maage kom sejlende gennem Luften, eller Spurvene fløj op fra Buskene udenfor. Men den skrallede ikke op som før inde i den halvmørke Bagstue, blot Butiksklokken lød.

Der var nu ogsaa en velsignet Klang i den Klokke. Fru Hansen blev helt varm om Hjærtet, blot hun tænkte paa den. Sikken den kunde gaa, især Lørdag Aften, naar Butikken var propfuld lige til Lukketid. Sikken en Travlhed, der var, og sikke tung Pengeposen var, som de tog med hjem for at tælle den Søndag Formiddag i Ro og Mag.

Den Gang var der noget ved Søndagen; herude mærkede man jo knap, om det var Hellig eller Søgn. Det var rigtignok bleven ganske anderledes, end hun havde tænkt sig!

Hvorfor havde de ogsaa været saa forhippede paa at faa den gode, gamle Forretning solgt! Der var ingen af dem saa aflægs, at de jo magelig kunde have holdt det gaaende endnu i mange Aar. Men det var Hansens Skyld. Fik han en Ide, saa skulde den trumfes igennem, enten der var Ræson i den eller ej. Saadan havde han altid været. Men derfor gik det ogsaa, som det nu gik, og Gud maatte vide, hvad det var, han havde raget sig ind i!

En Dag kom Partikulieren usædvanlig sent hjem og saa' usædvanlig oprømt ud —

— Du, jeg kan hilse fra Sagfører Sjølund — sagde han, lige som han kom ind af Døren —

— Har du været ude hos ham? —

— Næ, nej — vi mødtes og fik en Sludder —

— Mødte du ham paa Gaden? —

— Nej, hos Barberen —

— Du er jo ikke raget i Dag —

— Hva' er jeg ikke! — Partikulieren tog sig om Hagen.

Der blev en Pavse.

— Jeg havde ellers en Nyhed til —, men den vil du vel heller ikke tro — begyndte han igen — Det kniber for Mortensen at holde Forretningen gaaende —

— Hva' siger du! — Fru Hansen slog Hænderne sammen i Forfærdelse — det er da sørgeligt — —

— Aa hva' —

— Nej, du bryder dig naturligvis ikke om, hvordan det gaar, nu du er bleven af med den — Alt andet er dig revnende ligegyldigt, naar du bare kan komme afsted ind til — Tandlægen! — Fru Hansen skød Brystet frem og trak Vejret hæftigt — Det er ogsaa en Fornøjelse! — hun sendte ham et hvast Blik, som dog prellede af paa ham, der stod med Siden til og havde travlt med sin Flip henne ved Konsolspejlet.

Der faldt atter en Tavshed.

— Hvoraf kommer det, at Mortensen gaar bagud? — brød hun den omsider, da hendes Mand ikke lod til at ville være den første — passer han den ikke? —

Partikulieren trak paa Skuldrene.

— Jeg tænker, han lider af samme Skavank, som saa mange andre af hans Medskabninger nu for Tiden — og vil være finere, end det han er —

— Det Fjols! —

— Det er forskrækkeligt, saa du er bleven krasbørstig, siden du kom i Villa — bemærkede Partikulieren tørt, idet han satte sig til Bords.

— Man bliver ikke sødere af at sidde Dag ud og Dag ind og mure alene — svarede hun bittert — og du skulde nødigt komme med Bebrejdelser —

Der blev ikke megen Søvn af den Nat for Fru Hansen. Hun kunde ikke faa Mandens Ord ud af Hovedet. At det var galt fat med Forretningen var sørgeligt, men langt værre var det, at det maatte være rent galt fat med dens gamle Stifter og Ejer.

Herregud, at det var hendes skikkelige Peter! der stak hende de sorte Løgne ud, med den roligste Mine af Verden. At han havde været oppe hos Sagføreren, var der ingen Tvivl om. Og raget var han ikke. Hun følte Stubbene stikke mod sin Haandflade, da hun strøg ham over Kinden, efter at han var falden i Søvn. Saa den Løgn var lige til at tage og føle paa.

Men hvad var det, han vilde holde skjult for hende, og hvorfor var han gaaet op til Sagføreren? Der kom han jo kuns ved Terminstid, og der var langt til den. Det kunde kun være for at hente Penge, — og hvad skulde han med dem, uden til Tant og Fjas? Han maatte have truffet nogen oppe hos Tandlægen, der havde lokket ham med ud paa Livet. Og hvad det var for et Væsen, var det ikke vanskeligt at tænke sig.

Det var naturligvis et Pigebarn, som straks saa', at han var en gentil, ældre Herre med Penge paa Rente. Dem var der jo altid Rift om. Og Peter var ikke mer end et Mandfolk — skønt Gud skal vide, hun havde aldrig mærket noget til det, saalænge de havde haft Forretningen.

Det var en drøj Nat, og bedre blev den ikke ved at høre Synderen ligge og snorke saa fredeligt og uskyldigt som et nyfødt Barn. At kunne sove roligt med en saa sort Samvittighed, det havde hun ikke kunnet!

Det var, som om Partikulieren ikke længer havde Skam i Livet. Han gad ikke engang skjule, hvor ilter han var for at komme afsted næste Morgen. Han væltede i Skyndingen den skoldhede The paa Underkoppen og slubrede den i sig, saa det var en Gru.

Hans Kone saa' ikke til ham og mælede ikke et Ord. Hvad hjalp det at gøre Ophævelser over Smaating, naar saa meget andet var i Stykker. Hun lod ham hælde i og slubre saa galt, han vilde. Og næppe var han ude af Døren og Thetøjet bragt til Side, før hun rejste sig op og nikkede resolut til sig selv. Hun havde taget sin Beslutning.

— Oda! — kaldte hun — Oda!

— Hva' er'et — lød det fra det fjærne.

— Kom lidt herind —

— Nu kommer jeg lige straks —

Men det varede noget, inden Oda viste sig, hen des Frue fik Tid til at komme baade i Hat og Kaabe.

— Ih, du Fredsens! — Oda knappede den sidste Knap i sit røde Bluseliv og tog med et Sideblik til Spejlet et ordnende Tag i den blonde Frisure — Hvor skal Fruen hen? —

— Til Byen —

— Til Byen? —

— Hvad mærkeligt er der ved det? —

— Fruen plejer jo aldrig van at rokke ud af Stedet —

— Derfor er det ogsaa paa Tide, jeg engang kommer afsted —

— Det synes jeg skam med — sagde Oda beredvillig — Jeg skulde da ikke ha' noget af at

sidde og kukkelure indendørs hver Dag naar jeg ha'de min Frihed —

— Men hør nu, lille Oda, saa passer De Huset, mens jeg er væk. Og hvis som at Partikulieren skulde komme tilbage før mig, saa sig ham, at jeg maatte ogsaa gaa til Tandlægen —

Oda saa' forstaaende ud og blinkede til sin Frue.

— Den Tandlægehistorie er ellers en hamper en at gaa paa. —

— Det var ikke mine Ord — afbrød Fru Hansen værdigt.

— Næ, men det er mine — svarede Oda uforknyt. — Man har da Forstand i Ho'det og er lige saa klog som et levende Menneske. Jeg vèd nok, hvad jeg vèd. Men Gud bevare min Mund, jeg siger ikke mer.

Havde Fru Hansen fulgt sin Lyst, saa havde hun paa Stedet taget Oda i skarpt Forhør om, hvad hun vidste, og hvad hun mente med sine Ord. Men nu havde hun besluttet at tage Sagen i sin egen Haand og havde ingen Tid at give bort.

En bred Ryg stod bøjet over et Blad, der laa paa Bordet derinde . . .

I Sporvognen sad hun og resumerede sin Slagplan. Først et lille Løb ned i Ryesgade, for at kaste et Øje paa Forretningen, mens den endnu var i Gang, derfra sporenstregs til Sagfører Sjølund. Hvad hun vilde sige der, og hvordan hun skulde begynde, stod hende endnu ikke klart. Men var han den Mand, hun ansaa' ham for, vilde han nok hjælpe hende paa Gled og gøre, hvad han kunde for at redde Hansen. Han havde jo tjent godt paa dem i de forløbne Aar, og de skyldte ham ikke en Øre.

Hun trak Vejret dybt, da hun endelig kom ud paa Brostenene igen, og det var, som hun straks blev lettere til Sinds her i de kendte Omgivelser. Støjen, Travlheden, Menneskemyldret virkede helt velgørende, selv Luften kendte hun glad igen. Her mærkede man da, hvad man fik ind og kunde paa en Prik sige, hvor man befandt sig. Havde nogen bundet hende et Tørklæde om Øjnene, skulde hun have fundet frem til deres gamle Forretning og det alene ved at gaa efter Luften.

Det skulde man ikke have gjort ude paa Villavejene, hvor den ene var lige saa kedelig og bar som den anden.

Se, nu var hun ved Skomager Nielsens, og et Stykke fra kom Spækhøker Mikkelsens, der kogte de Rullepølse i Dag, det kunde hun da mærke, lidt længere henne var Ølmanden og saa paa den anden Side af Gaden, ved Siden af Grønthandlerens, laa deres gamle Butik.

Hjærtet hamrede ligefrem i hende, saa rørt blev hun ved Gensynet.

Hun stod et Øjeblik stille, for at komme over det første Stød. Hvad laa der ikke imellem den Dag, da de drog ud derfra, til nu! — Det var, som om der var gaaet Aaringer og ikke Maaneder siden. —

Omsider fik hun sig dog samlet og skraaede saa raskt over Gaden, at hun var ved at køres paa af en Trækkevogn, der rumlede ud af Porten.

— Va' skov der! — Ka' D'inte se Dem for! — lød en brøsig Røst, idet hun skyndsomst trak Fødderne til sig.

Men hvad var det! Var det ikke Søren i sin gamle Habit og sit sorte Ansigt, lige saa surladent som altid, der kom med den utilladelige Fart.

— Søren! — udbrød hun med en Kraft, som fik ham til at standse Vognen med et Ryk. — Er'et Dem? —

— Gu' er'et mig —

— Men hva' gør De her? —

— Jeg kører Brænde — svarede Søren lakonisk og satte Vognen saa smaat i Gang igen.

— Er De bleven Ka'l igen, hva', Søren? — Saa svar dog, Menneske! —

— Det har je'tte Tid til — Far — vel — og Søren trillede med stort Rabalder af med sin Ladning igen.

Det løb ganske rundt for Fru Hansen, hun snappede efter Vejret og mere tumlede end gik ned ad Trinene, der førte til Hørkræmmerbutikken og fik den lille skingrende Klokke til at dirre som i Krampe.

Med et eneste Øjekast oversaa' hun det hele Lokale. Seglgarnsrullen hang under Loftet, Lampen var i Vinduet, Brændesækkene stod tilhøjre og Lervarerne tilvenstre, ganske som før. Og ingen bare Hylder, ingen tomme Tønder eller noget Tegn til Forfald — Det var altsaa heller ikke sandt! —

Det eneste nye i Butikken var Drengen bag Disken. En fladnæset lille Fyr med Hankeøren og Frostfingre.

— Hva' ska' det være? — spurgte han tungerapt og saa' gennemtrængende paa hende —

Fru Hansen hørte ikke paa ham. Hun var gaaet et Skridt til Siden for at overse Bagstuen, hvortil Døren stod aaben. En bred Ryg stod bøjet over et Blad, der laa paa Bordet derinde. Graat, kruset Nakkehaar strittede ud over Halslinningen, og de solide Ben endte i et Par Sivsko.

— Hva' er'et De ønsker? — blev Drengen ihærdig ved.

— Hansen! —

— Ja vel — svarede det inde fra, og den brede Ryg vendte sig om —

— Men Gud forbarme sig! —

— Hva' Pokker skal du her, Caroline? —

Drengen gloede med aaben Mund.

— Jeg traf Søren — begyndte hun — og — og —

— Kom herind! — sagde hendes Mand myndigt — og du passer Butikken saalænge, hører du, Knægt — og han kneb Drengen advarende i det ene Øre og lukkede Døren i med et Smæld —

— Naa! —

— Ja, du maa nok sige naa! — udbrød hans Kone dirrende — Hva' er dette her? Hva' har du hernede at gøre? —

— Kan du ikke forstaa det? — Jeg er bleven Hørkræmmer igen —

— Nej, det ved Gud, jeg forstaar ingenting — Fru Hansen knappede Kaaben op for at faa Luft. — Jeg er hel ør og kunfus af alt det Maskepi — hvor er Mortensen? —

— Han rejste i forrige Uge — det gik slet ikke længer for ham —

— Og saa? —

— Ja, saa tog jeg Forretningen tilbage for ikke at miste mine Penge. Det er begribeligt nok.

— Er det derfor, du hver Dag susede af til Byen? —

— Javel —

— Og jeg, som troede — —

— Hva' troede du? —

— Ja, hva' skulde jeg tro! — Du maa da indrømme, at det saa løjerlig fordægtigt ud, at du kunde holde ved at tage ind for den ene sølle Tands Skyld — Men hvorfor holdt du det skjult for mig?

— Du gik jo og var saa stormægtig og saa optaget af al Stadsen derude i Villaen, at du aldrig vilde høre et Muk om gamle Dage. Det ka' du da ikke nægte? Og saa tænkte jeg, at hvad du ikke vidste, havde du ikke ondt af. Saa hittede jeg paa den Historie med Tandpinen, og naar den ikke havde gaaet længer, havde jeg sagtens hittet paa noget andet. Det er jo ikke min Mening at beholde Geschæften saa ret længe — Naar jeg faar den paa Fode igen, saa sælger jeg den.

— Det gør du da ikke, Peter —

— Hva' siger du? —

— Du skulde beholde den, nu da du endelig har faaet den igen. Du er jo ingen gammel Mand, Peter — og jeg er da endelig heller ikke saa aflægs — —

Hansen lo, saa det klukkede i ham.

— Der er sgu ikke den Mand født, som kan forstaa sig paa Jer Kvindfolk — udbrød han — Før havde du ikke Tanker for andet, end at vi skulde op af Kælderen —, og nu vil du ned i den igen — Igaar snakkede du om, at du var gammel og træt af Livet, og i Dag vil du begynde paa en frisk — — Men hvad det angaar med Alderdommen, saa har du Ret. Jeg bar i Gaar tyve Tønder Kul op fra Lageret, uden at mærke det en Smule — Og se, om du heller kunde mærke det, da Partikulieren kom hjem til Middag — fra Tandlægen —

Fru Hansen kunde ikke andet, hun maatte le med, skønt hun egentlig burde skænde i Stedet. Men pludselig kom hun i Tanker om Oda, ved at høre Tandlægen nævne —

— Oda! — sagde hun —

— Hva' er der med hende? Hun behøver da min Sandten ikke ogsaa at stikke sin Næse i, hvad jeg foretager mig —

— Jamen naar jeg er væk hver Formiddag —

— Du? Hvor vil du hen? —

— Herned hos dig — Tror du, jeg vil la' dig ene om Forretningen, Peter. Saa kender du mig kuns daarligt, det er sandt og vist. Har vi staaet sammen i tykt og tyndt i over fem og tredive Aar, saa bliver det ikke anderledes nu —

— Men Pigebarnet kommer til at kede Livet af sig derude —

— Saa lad hende skifte til den første — Jeg er lige glad. Hvad skal man med den visnæsede Herskabspige, naar man kan nøjes med en Kone? Der er jo ingenting at passe, naar vi er væk. For Piphans, det Skrog, kommer med os her tilbage — Du skal se, hvor han kan, naar han hører Klokken gaa —

Hansen sagde ikke noget. Han strøg sig kun om Hagen og brummede lidt for sig selv.

Hans Kone var gaaet hen til Vinduet og stod en Stund lang tavs og saa' op i den firkantede, brolagte Gaard, hvor en Liremand netop kom

trillende og et Øjeblik efter spillede op for de halvhundrede Unger, der dansende og jublende fulgte ham rundt i Kvarteret.

— Man kan sige, hvad man vil — udbrød hun endelig med et Nik ud mod Gaardspladsen — men naar man skal tale om Udsigt, saa er denne hersens da langt at foretrække for den, vi har ude i Villaen. Det er nok kønt med den høje Luft og de grønne Buske og Træer, det nægter jeg ikke, men det er altid det samme. Det staar, hvor det staar, mens der herinde bestandig er Forandring og Liv — og det er det, vi Mennesker maa ha' —

Og al den Snak om frisk Luft og Sol og Sundhed, det passer heller ikke.

Det har vi da faaet at lære. Jeg mindes ikke den Dag, vi fejlede noget hernede i Kælderen, men aldrig saasnart kommer vi ud ved Stranden, saa begynder vi at falde a' og gaa fra Humøret — Det maa du da indrømme mig, Peter —

— Ja saagu' — svarede Hørkræmmeren sindigt — der er noget om det, min Pi'e. —

SØLVKRANSEN

AF

ANT. J. KRISTON

ILLUSTRATIONER AF V. JASTRAU

De boede paa hver sin Side af Fladbjerget, som ludede ned mod Fjorden og blev borte dernede i en lang, nøgen Odde. Men Bjerget havde aldrig baaret Sti imellem dem, enddog de var Brødre. Og som Bjerget havde krummet Ryggen og ludet sig, bare for at de let skulde kunne komme sammen! Et Stykke oppe i Landet gik det temmelig højt; men snart efter stupte det sig ende ned og krøb siden lavere og lavere lige ned i Fjorden. Kristofer behøvede blot at krybe op paa sit Hyttetag, saa kunde han se hele Bjergfladen indover og lige ind i Stuen til Broderen. Og Bjerget var da ikke haardt og saarende for Foden — det havde jo klædt sig saa mygt og fint, med en rødnende Tue hist og her udover Silkemoskaaben. En Vaardag havde Bjerget sét sig selv i Fjorden — da havde det undret sig længe, længe —

Thi som Børn havde Brødrene spændt sin Leg udover det den Dag saa lang; der kom ligesom ikke Fart i dem, før de kom op paa den mosmyge Flade og havde Vidden for sig. Og den Sommeraften lille Ole var bleven tilbage der inde paa Mostæppet og var søvnet ind bag en Tue — da var det jo netop Broderen, som kom bedrøvet søgende og bar ham det største Stykke Vej hjemover, tiltrods for han bare var et Aar ældre.

Og nu skulde Bjerget ikke engang faa bære Sti imellem dem. Det var, som havde de sagt hverandre, at her maatte der ikke sættes Fod mere.

Men heller ikke kom der Baad rundt Odden fra den ene til den anden. Tusinde Gange, naar en af dem satte ud, havde Bjerget tænkt: Mon han ikke idag skal omkring. — Men aldrig kom der Baad omkring, og Bjerget blev liggende der og undre sig, medens Baaden forsvandt langt, langt ude mod Havet.

Og Mærkerne efter de smaa Barnefødders Leg derinde paa Mostæppet var forlængst jevnede ud, og Tuens Lyng dækkede og dækkede over de smalle Veje og Gemmesteder, som fire smaa, ivrige Barnehænder havde gravet og strævet med fra Morgen til Aften.

Kun et enkelt, vejrbidt Legeskaar laa hist og her tilbage og blinkede i Sommernatten lig et graadtungt Øje.

* * *

I Kristofers Stue, paa den vestre Side af Bjerget, hang en liden fin Sølvkrans i et Glasskab. Den var ikke større, end den let kunde puttes i en Jakkelomme, og den var ikke længere blank og skinnende; Tiden havde falmet og bleget den, og Kristofer havde ladet Støvet samle sig i Fred i hver

en Kringel og Krog. Kun en eneste Gang siden den Dag, den blev hængt op her, havde Kristofer aabnet den lille Glasdør og givet Kransen et Par Strøg over med en blød Kost. En Edderkop havde i sin Forfængelighed ladet sig forføre og var smuttet ind i Skabet; den var saa ung, at den ikke forstod, at der her ikke var noget Jagtfelt for den. Men den spandt og spandt og strakte sine Traade fra Sølvblad til Sølvblad med en Iver og Sikkerhed, som fortalte, at her vilde den bo i al Evighed. Og den forstod ikke rigtig, hvad der var hændet den Morgen, den fandt sig hængende i en eneste, farlig tynd Traad helt nede ved Gulvtæppet. Men Edderkoppen var ung — den tænkte et Minut eller to, saa krøb den forsigtig op og forsøgte igen. Men nu var den mindste Aabning stængt, den lille Glasdør sluttede tæt til — tæt, som var den lukket af en sint Mand.

Og Edderkoppen satte sig til paa Dørkarmen og studerede og tænkte og kiggede ind paa en liden Traad, som hang tilbage og sitrede paa et Sølvblad. Saa krøb den bedrøvet bort og vandrede ud i Verden.

Den lille, fine Krans var kendt hele Sognet over. De smaa, tynde Egeløv var som plukkede af Træet selv, og de enkelte Nødder hist og her dinglende indimellem Løvene, fortalte om en gammel Tids store Sølvsmedekunst.

Men det var ikke derfor, den lille Krans var bleven sognekendt; den var bleven saa viden kendt, fordi den indeholdt Minder, som var endnu finere end Løvet og Nødderne. Den fortalte selv om disse Minder. Oppe i Sløjfepartiet stod en lille glat Plade med en Indskrift i tynde, sirlige Bogstaver:

Thomas Arnoldus Berg.
For Troskab og Daad.

Det var Kristofers og Oles Bedstefader, der som graanet Mand en Vaarmorgen i 1815 havde modtaget denne lille Krans. Og alle vidste Grunden; Børnene hele Sognet udover og endnu længere kunde bedre end de Voksne fortælle Historien om, hvorledes den gamle Mand en Aftenstund med Bøssen over Skulderen var kommet til Lejren og absolut maatte have Generalen i Tale. Men Generalen syntes, han var for gammel. Da havde gamle Thomas Berg trukket paa Smilet og lagt sig en god Skraa under Kæben.

„Vel er jeg graa og har begyndt at skyde Ryg, og vel kalder man mig „Gamle Fisker-Thomas“,“ havde han sagt, „men jeg kan fortælle Generalen, at „Kreatyret“ der hjemme i Skoven ligesaa ofte har smagt min Bøssepibe som Torsken min Bakkeline.“

Saa fik Thomas en gammel Trøje paa med blanke Knapper i.

Men fra nu af begyndte Børnenes egenlige Historie om ham, den Sølvkransen skulde holde vedlige Mandsaldere udover. Thomas kom hjem med et dunkende Træben over Dørstokken, men han smilte bare, da Konen græd.

„Der er ialfald Nogen, som véd, at jeg har været med, Ane, — spørg du Svenskerne.“

— Siden levede Gamle Thomas stille og rolig der nede ved Fjorden. Nu maatte han bare holde sig til Toften. Men selv om „Kreatyret“ der hjemme i Skoven glemte Smagen af hans Bøsse — den blev derfor ikke glemt; pudset og fin hang den der paa Væggen over hans Billede, og da Sølvkransen kom, blev der tre paa Væggen, med Bøssen betryggende imellem.

Det var bare en liden Erindring fra Generalen, havde Soldaten sagt, som bragte Kransen. Og Thomas glemte aldrig sin Pligt overfor denne „lille“ Erindring. Det sidste, han talte om til Sønnen, da han gik bort, var om Kransen.

„... Og aldrig, aldrig maa du sælge den... den er Lykkekransen, den... Hæderskransen... Og den skæmmer sig ikke ud ved at hænge paa din Væg, Gutten min, — du har fortjent Glansen af den bedre end Nogen...“

— Og Sønnen holdt tro, hvad han havde lovet sin Fader. Thi han havde lært udenad, hvad Kransen havde at fortælle.

Og der kom dem, som lærte det udenad af ham igen.

Utallige var de Gange, han havde maattet bænke sine to Smaa paa Knæet og fortælle dem den lille, nydelige Historie om Bedstefaderen. Og Gutterne kendte Kransen ud og ind som Lommerne i deres Buxer. De havde været inde i hver en Kringel og Krog, smaasnakket med hvert

„Her er ingen hjemme for Dig, Kristofer."

et Løv, lugtet og følt til Egenødderne, naar Faderen havde Kransen nede paa Bordet for at pudse den.

*　　*　　*

Saa kom der en Tid, da kærlige Hænder ikke længere skulde passe og pudse den lille Hæderskrans. Faderen blev en Dag trukket op af en Isvaag og maatte et Par Uger efter bøde med Livet for det kolde Bad.

Og saa skulde der deles og gøres op mellem de to Brødre, der nu var blevne Mænd, — ikke fordi de ikke kom overens og vilde leve sammen; de havde altid holdt det inderligste Venskab i Broderskabet. Men Kristofer stod i Begreb med at gifte sig, og saa syntes han, det var det bedste, at han byggede for sig selv. Og Ole kunde jo sidde gældfri tilbage med Faderens Hytte og Fiskeredskaberne; Faderen havde sparet sig saa meget sammen, at Kristofers Part let kunde dækkes og endda lidt til.

Og Kristofer begyndte at bygge paa den vestre Side af Bjerget, og en Dag stod Hytten dér fin og skinnende, og den første Røgsøjle bar ind over Fladbjerget som for at hilse paa Broderen og fortælle, at det var nu ikke saa langt imellem dem alligevel.

Og Kristofer kom over Bjerget for at hente de Ting, som tilhørte ham.

Da var det, han kom til rigtig at tænke paa Sølvkransen. Han havde ligesom ikke haft Tid til det før og i sin Travlhed ikke forstaaet andet, end at det maatte være selvsagt, at den tilhørte ham. Han var jo den ældste.

Men eftersom han kom til at tænke paa det Forhold, de Begge stod i til Kransen, og paa Faderens Ord paa Dødslejet, blev det tungere og tungere for ham at komme med sin Fordring, skønt det var utænkeligt, at Kransen skulde kunne hænge paa nogen andens Væg end hans.

Kristofer havde nu omtrent faaet alt sit

over Bjerget. Han havde taget det lidt langsomt de sidste Gange, og der faldt næsten ikke et Ord mellem ham og Broderen; han syntes ogsaa, at denne var bleven forandret.

Saa kom han en Aftenstund for at hente Resten. Ole sad ved Ovnen og spikkede paa en Tollepind.

— — „Saa er det vel bare Kransen da, Ole... for den flytter vel med mig, den?“

Ole saa længe og stille bort paa ham. Kniven blev siddende midt inde i et Spik.

„Jeg troede, den skulde blive hængende her over Bedstefars Bøsse,“ sagde han langsomt og gav sig til at skære tynde, papirtynde Spaaner af Pinden.

Kristofer havde tungt for at komme længere.

Saa tog han Skraaen ud og puttede den forsigtig i Daasen.

„Der kunde være noget i det, Ole... Men jeg er jo den ældste.“

„Men hvad sagde ikke Far!“ — Ole tog stærkt i. „Den af dere, som bedst fortjener den, faar ha den, sagde han... Og saa syntes jeg, den kunde blive hængende her paa sin Plads, til den Bedste kom... Hvis den skinner dig for meget i Øjnene dér, Kristofer, kan vi jo hænge et Klæde over den.“

„Det bliver nok hos mig, det, Ole, skal den have noget Klæde over... For jeg kan ikke forstaa andet, end at jeg har mest Ret til den.“

Kristofer gik hen og tog Kransen ned paa Borddugen og blæste lidt Støv af den inde under Løvene.

„Skulde du gøre dig bedst fortjent til den, kan du jo komme over og hente den,“ lagde han tørt til.

Ole var igen stanset i et Spik og sad og stirrede hen paa Broderen.

Saa var det, som han endelig fik Ord.

„Du tager den vel ikke med, Kristofer! — Du tager den vel ikke slig?...“

„Jeg tror, jeg har mest Ret til den, Ole.“

Kristofer begyndte langsomt og sikkert at lægge Kransen ind i sit Lommetørklæde.

„... Jeg er jo den ældste, Ole... Er jeg ikke den ældste?“

Ole sad taus.

Saa kom Kristofer tungt over Gulvet mod Døren.

„Det er jo almindeligt, du, at den ældste arver den Slags Ting?“

Ole skar lange, lange Spaaner af Pinden — spyttede en Mundfuld hen i Brændekassen, — — saa lange, lange Spaaner igen.

— Kristofer blev staaende taus ved Døren. Han var saa svær, dér han stod, Hovedet naaede op over Dørkarmen. Han stod der vist i flere Minutter. Saa klirrede det i Dørklinken, og Kristofer gik varsomt ud.

Og Skridtene dér rundt om Væggen lød saa tunge, saa underlig tunge, — sjokkende afsted, som af en drivvaad, frysende Mand. Endelig ophørte de ganske. Det var første Gang, der var kommet Kulde mellem de to Brødresind.

Ole sad dér tilbage og spikkede... lange, lange Spaaner... én til... én til — medens noget Rødt dryppede ned paa Gulvet.

... En til...

„Du faar nok finde mig en Klud, Marthe“, vendte han sig til den gamle Kone, han havde lejet til at holde Hus for ham, idet han rejste sig; „jeg har nok skaaret mig i Fingeren, sér jeg.“

* * *

Et Par Maaneder efter kom Kristofers Baad en Eftermiddag stikkende rundt Odden og lagde til nede ved Oles Brygge.

Ole stod oppe ved Husvæggen og agnede en Bakke sammen med en Unggut, som hjælp ham med Fisket.

Det tog længe for Kristofer, før han blev færdig dernede og kom opover.

„Godaften, Ole.“

„Godaften.“ — Ole agnede videre uden at sé op.

Kristofer blev staaende stille hen en lang Stund og sé til.

Saa sagde han med en underlig øm, alvorlig Stemme:

„Du skal jo gifte dig til Høsten?“

Dér slængte Ole den sidste agnede Krog hen paa Bakkebrættet og bad Gutten bringe det ned i Baaden.

„Jeg hører Folk sige saa“, sagde han i samme Tonefald og gik mod Døren.

Kristofer fulgte efter.

Da vendte Ole sig paa Stenhellen:

„Her er ingen hjemme for dig, Kristofer.“

— Kristofer glemte aldrig Lyden af den Dør, der blev lukket efter Broderen, den

Men pludselig braastanser han og bliver staaende og lytte . . .

kom igen i Takten af hans Fodslag og lød for ham i alt, hvad han foretog sig lang Tid fremover.

* * *

Fra den Dag kom der aldrig mere Baad rundt Odden. Kristofer havde et Sind, som aldrig rigtig vilde tø, naar der var kommet Frost i det. Og dog led han under det; thi bedre og bedre begyndte han at forstaa, at han hin Aften havde gjort sin Broder Uret. Kransen hørte dog intet Sted bedre hjemme end netop paa den gamle Væg, hvor den var blevet hængt op hin Hædersdag, og hvorfra den havde skinnet og fortalt sin Historie en to—tre Mandsaldre igennem ... Og hvem af dem var den Bedste? — Kristofer sænkede Hovedet, naar den Tanke greb ham; han vidste, at naar det gjaldt, havde han en Broder, som stod ham langt over.

— — Og Brødrene voksede fra hverandre, længere og længere, og blev fremmede Mænd med graa Stænk i Skæget og tunge, alvorlige Tanker bag den vejrbidte Sydvest. Sølvkransen blev hængt ind i et Glasskab; den straalte og fortalte ikke længere saa dejligt som før. Kristoffer lod den hænge der og skøtte sig selv, og kun ved et Tilfælde var hin unge Edderkop blevet jaget bort og ud i Verden. Kristoffer søgte at glemme Broderen og alt og slog Gærde om sig for Gud og Mennesker.

Men naar Vestenvinden slog Røgen fra hans Hytte ind over Fladbjerget, da kunde der tit og ofte røre sig noget underligt, noget inderligt skønt i et Bryst paa den anden Side Bjerget.

* * *

En Vinterdag laa de to Brødre et Stykke fra hverandre ude paa Isen og fiskede i Hul. Pludselig trækker Kristoffer sin Snøre op, samler sine Sager paa Kælken og pigger videre udover. Han er vist kommet Broderen for nær. Ole mærker det ikke, han sidder i en eneste tung Tanke og stirrer ned i det lille Ishul. Men med ét skærer et Skrig indover Isen, saa han farer sammen paa Fiskekassen. Og langt ude ser han Broderen arbejde og hæve sig for at komme op over Iskanten. Et endnu stærkere Skrig. Men Ole er allerede susende ivej, og han er med ét blevet saa underlig varm om Hjertet.

Saa staar han derude ved Broderen. Isen gaar under ham i lange, seige Bølger. Forsigtig har han maget sig udover paa den brede Kælkefjæl og har blot nogle faa Fod igen. . . . Kristofer arbejder med de sidste Kræfter, rasende søger han at naa Kælken. Men Ole kommer ham i Forkøbet, med et Ryk trækker han Broderen op og slænger ham indover.

Og Kristofer bliver siddende derinde paa Isen, saa underlig tung i Blikket — som

halvt mellem en Bøn og en Graad, medens Ole Gang efter Gang søger at redde hans Kælke.

— Saa staar de sammen derinde paa Isen. Kristofer har ikke sagt et Ord; han staar blot og uafladelig gnider sine stivfrosne Hænder. Ole har tørret hans Kælke og sat den færdig; og det bliver ham, som først bryder Tausheden.

„Skal jeg trække dig hjem?“ spørger han.

Men Kristofer sætter sig stille ned paa Kælken og trækker de vaade Votter paa — saa uendelig langsomt og forsigtigt.

„... Der maa have været en Vaag derude,“ siger han hen for sig ... — „eller en Strømning kanske ... Jeg troede, det bare var et lidet Stykke Spejlis ... Du faar have Tak, Ole. ...“

Og saa pigger Kristofer sagte indover, medens Ole bliver staaende der tilbage og stirre ned i en liden hvirvlende Iskulp, hvori et Par Birkeløv inde fra Land har søgt Ly. Han staar der saa længe, længe — og saa maa han kende, om de Løvene sidder fast ... Jo, de sidder fast, og han lader dem sidde dér. Saa vandrer han langsomt hen til sine Sager ved Fiskehullet, trækkende Kælken efter sig.

Men pludselig braastanser han og bliver staaende at lytte; han syntes saa tydelig at have hørt et „Godnat“ blive raabt udover derinde fra Stranden ... Men alt er dødt og stille, og han begynder at rusle videre. Men det tager længe for Ole at komme hjem idag; stadig maa han stanse og lytte ... lytte efter et „Godnat“ derinde fra Land. — —

— — —

Men det er sidste Gang, Kristofer har talt med sin Broder. Tre Uger efter fandt man Ole liggende død nede i Baadhuset. Det var Hjerteslag, mente Doktoren.

Oles eneste Datter, en liden, lyslokket Otteaaring, var kommet over Fladbjerget med Budet. Kristofer havde aldrig sét hende, men da hun skulde gaa, havde han taget hende paa Knæet og kysset hende paa Panden, medens stille Taarer havde trillet ned i hans graahvide Skæg.

Og siden var han gaaet op og ned paa Gulvet til langt paa Nat. Kun en eneste Gang havde han stanset et Par Minutter, og da var det kommet saa opgivet og som saa uendelig langt indefra:

„... Ja, jeg burde jo have kommet til dig nu, Ole.“

* * *

Aftenen før Begravelsen kom han, tung og langsom, over Fladbjerget og traadte forsigtig ind i sit gamle Fædrehjem. Dér laa Ole, lang og hvid, med det stille, rolige Ansigt stillet mod den kendte Væg. Kristofer gik hen til Baaren uden at sé paa nogen af de Omstaaende. Længe stod han dér. Saa tog han noget frem under Søtrøjen og lagde det lempelig ned paa Broderens Bryst ... Endnu et Par lette Strøg nedad Linet paa den ene Side, saa ud igen, stille og forsigtig, som han var kommet.

Og tilbage paa Oles Bryst laa den lille Sølvkrans og skinnede og blinkede. Og indimellem Egeløvene var der stukket smaa, røde Roser.

JOHN THORNDYKES UNDERSØGELSER

FORTALTE AF

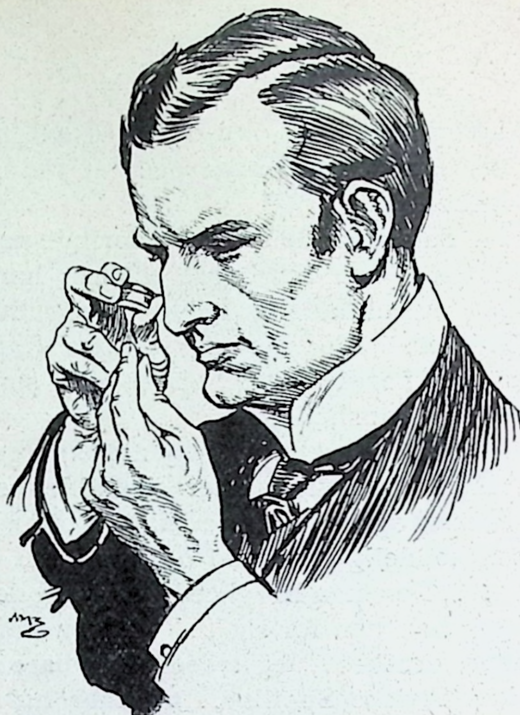
Dr. med. CHISTOPHER JERVIS

TIL

R. AUSTIN FREEMAN

II. EN ANTROPOLOGISK STUDIE

OVERSAT AF E. J.

John Thorndyke.

Thorndyke var ikke Avis-Læser. Han saa med Mishag paa al blandet Læsning og paastod, at de mange usammenhængende Emner, der behandles mer eller mindre overfladisk i en Avis, kun tjener til at forstyrre Hjernens Arbejdsevne.

„Det er af stor Vigtighed," sagde han engang til mig, „at forfølge en bestemt Tankerække og forfølge den til Enden, i Stedet for at gaa fra det ene halvfærdige Emne til det andet, som Avis-Læseren er tilbøjelig til. Selvfølgelig er der ikke noget forgjort i at holde et Dagblad — naar man blot ikke læser det."

I Overensstemmelse hermed holdt han en Morgenavis, og Maaden, han behandlede den paa, var karakteristisk. Avisen blev lagt paa Bordet efter Frokost sammen med en blaa Blyant og en Kontorsaks. Et flygtigt Blik over Siderne satte ham i Stand til med Blyanten at mærke de Stykker, der skulde læses; de blev derefter klippet ud og gennemset for saa enten at blive kastet bort eller lagt til Side for senere at blive klistret ind i en Bog.

Som Regel varede det hele kun et Kvarter.

Den Morgen, jeg taler om, var han netop saaledes beskæftiget. Blyanten havde gjort sit Arbejde, og han var midt i Klipningen. Pludselig standsede han med et Udklip mellem Fingrene, og efter at have set paa det et Øjeblik rakte han det over til mig.

„Igen et Kunst-Tyveri," bemærkede han. „Det er rene Mysterier — med Hensyn til Motiverne, mener jeg. Man kan jo ikke smelte et Maleri eller en Elfenbens-Udskæring, og man kan ikke bringe dem paa Markedet, som de er. Det, der giver dem deres Værdi, gør dem samtidig fuldstændig usælgelige."

„Jeg vil dog antage," sagde jeg, „at den passionerede Samler uden Betænkning køber Kontrabande, selv om han ikke tør vise det til nogen."

„Det er muligt nok. Der er ingen Tvivl om, at det er c u p i d i t a s h a b e n d i, det blotte Ønske om Besiddelse, der er Hovedmotivet fremfor nogen anden Grund — —"

Paa dette Punkt blev Diskussionen afbrudt ved en Banken paa Døren, og et Øjeblik efter lod min Kollega to Herrer træde ind. I en af disse genkendte jeg en Herr Marchmont, en Sagfører, som vi nu og da havde haft noget med at gøre; den anden var mig ubekendt — en udpræget Jøde af den blonde Type — han saa godt ud, var ulastelig klædt, havde en Hatæske i Haanden og befandt sig aabenbart i den højeste Grad af Sindsbevægelse.

„God Morgen, mine Herrer," sagde Herr Marchmont og trykkede os hjerteligt i Haanden. „Jeg kommer her med en af mine Klienter, og naar jeg siger Dem, at hans Navn er Salomon Löwe, tænker jeg, det er unødvendigt at sige, hvad vort Ærinde er."

„Underligt nok," svarede Thorndyke, „var vi netop i Færd med at drøfte hans Sag, da De bankede paa Døren."

„Det er en forfærdelig Historie!" udbrød Herr Löwe. „Jeg er ude af mig selv af Fortvivlelse! Jeg er ruineret!" Han kastede Hatæsken henad Bordet, sank ned i en Stol og begravede Ansigtet i sine Hænder.

„Det nytter ikke at tage det saadan," sagde Herr Marchmont, „De maa være tapper og tage Dem sammen. Fortæl Herr Thorndyke det hele og lad os høre hans Mening."

Han lænede sig tilbage i Stolen og betragtede sin Klient med den rolige, fattede Mine, vi alle saa let faar, naar det drejer sig om at høre om andres Ulykke.

„De maa hjælpe mig, Herr Thorndyke," sagde Löwe og sprang op fra sin Stol, „De maa, ellers bliver jeg gal. Men nu skal jeg fortælle Dem, hvad der er sket, og saa maa De straks skride til Handling. De maa ikke spare hverken paa

Anstrengelser eller Udgifter. Penge spiller ingen Rolle — i hvert Fald kun til en vis Grad," tilføjede han med naiv Forsigtighed. Han satte sig igen og fortsatte paa udmærket Engelsk omend med lidt tysk Accent: „De kender sandsynligvis min Broder Isac af Navn?" Thorndyke nikkede. „Han er en stor Samler og lejlighedsvis ogsaa Sælger; det vil sige, han gør sin Kæphest indbringende."

„Hvad samler han?" spurgte Thorndyke.

„Alt," svarede vor Gæst og slog forklarende ud med Hænderne, „alt hvad der er smukt og kostbart — Malerier, Juveler, Uhre, Elfenben — alle mulige Kunstgenstande. Han er Jøde og nærer den Lidenskab for kostbare Ting, som har udmærket vor Race lige fra min Navne Salomons Dage og fremefter. Hans Hus i Howard Street, Piccadilly, er en Blanding af et Museum og et Kunst-Galleri. Værelserne er fulde af Æsker med Gemmer, antike Smykker, Mønter og historiske Relikvier — af hvilke nogle er af uskatterlig Værdi — og Væggene er bedækkede med Malerier, der hver for sig er Mesterværker. Der er en smuk Samling gamle Vaaben og Rustninger, baade europæiske og østerlandske; der er sjældne Bøger, Manuskripter, Papyrus, og værdifulde Antikviteter fra Ægypten, Assyrien og mange andre Steder. De ser, hans Smag er meget omfattende, og hans Viden om sjældne og mærkelige Ting er maaske større end nogen anden Nulevendes. Han lader sig aldrig tage ved Næsen af mulige Forfalskninger, og derfor opnaar han saa høje Priser. Thi en Kunstgenstand købt af Isac Løwe er ægte, det er hævet over enhver Tvivl."

Han gjorde en Pause for at tørre sit Ansigt med et Silkelommetørklæde, og derpaa vedblev han med febrilsk Hast: „Min Broder er ugift. Han lever for sin Samling og med sin Samling. Hans Hus er ikke særlig stort, og Samlingen optager Størsteparten af det, men han bebor selv en Række Værelser i det og har til sin Opvartning et Par gifte Folk. Manden, der er en forhenværende Politisergent, gør Tjeneste som Opsynsmand; Konen staar for Husholdningen, hvad der er meget nemt, da min Broder for det meste spiser i sin Klub. Og nu er jeg endelig naaet til Katastrofen."

Han jog Fingrene gennem sit Haar, aandede dybt og fortsatte:

„I Gaar Morges rejste Isac over Paris til Florens, men hans Rute var ikke nøje bestemt, da han havde i Sinde at afbryde Rejsen paa forskellige Steder, alt som Lejligheden tilbød sig. Før han tog af Sted, overdrog han mig Omsorgen for hans Samling, og vi aftalte, at jeg skulde flytte ind i hans Lejlighed, mens han var borte. Jeg lod mine Ting bringe derhen og indrettede mig paa det midlertidige Ophold i hans Hus.

Nu har jeg den Vane, Herr Thorndyke, at tilbringe Aftenen i min Klub; Medlemmerne der bestaar for en stor Del af Skuespillere, og følgelig trækker det ofte længe ud; men i Aftes brød jeg tidligere op end sædvanlig; Klokken var kun godt tolv, da jeg tog hjem til min Broders Hus. Som De kan tænke Dem, følte jeg Ansvaret ved det Hverv, jeg havde paataget mig, og derfor vil De ogsaa kunne sætte Dem ind i min maalløse Forfærdelse, da jeg, efter at have lukket mig selv ind med min Yalelaas-Nøgle, fandt en Inspektionsbetjent og to andre Betjente i Hallen. Der var sket Indbrud i min korte Fraværelse, og Inspektionsbetjentens Beretning var kortelig denne:

Paa sin Runde i Distriktet havde han lagt Mærke til en tom Drosche, der kørte langsomt gennem Howard Street. I og for sig var der intet mærkeligt ved det; men da han ti Minutter senere kom tilbage og saa en Drosche, som han troede var den samme, køre gennem den samme Gade, i samme Retning og med samme Langsomhed, fandt han sig beføjet til at notere Droschens Nummer i sin Lommebog. Det var 72,863, og Klokken var 11.35.

Klokken 11.45 havde en Politikonstabel, der kom igennem Howard Street, lagt Mærke til en Drosche, der stod udenfor min Broders Dør, og medens han saa paa den, kom en Mand ud af Huset, bærende et eller andet, som han puttede ind i Droschen. Konstablen forstærkede sine Skridt, og da Manden atter gik ind i Huset og og lidt efter viste sig med en Haandkuffert og lukkede Gadedøren med megen Forsigtighed, blev Betjentens Mistanke vakt og han skyndte sig fremad og raabte til Droschekusken, at han skulde holde.

Manden lagde sin Byrde ind i Vognen og sprang selv ind. Droschekusken piskede paa Hesten, der satte i Gallop, og Politibetjenten løb efter, mens han fløjtede og lod sin Lygtes Lys falde paa Droschen. Han fulgte den om to Hjørner til Albemarle Street og fik lige set, at den drejede ind i Piccadilly. Det lykkedes ham at se Droschens Nummer, der var 72,863, og han beskriver Manden som lille og undersætsig og tror, han var uden Hat.

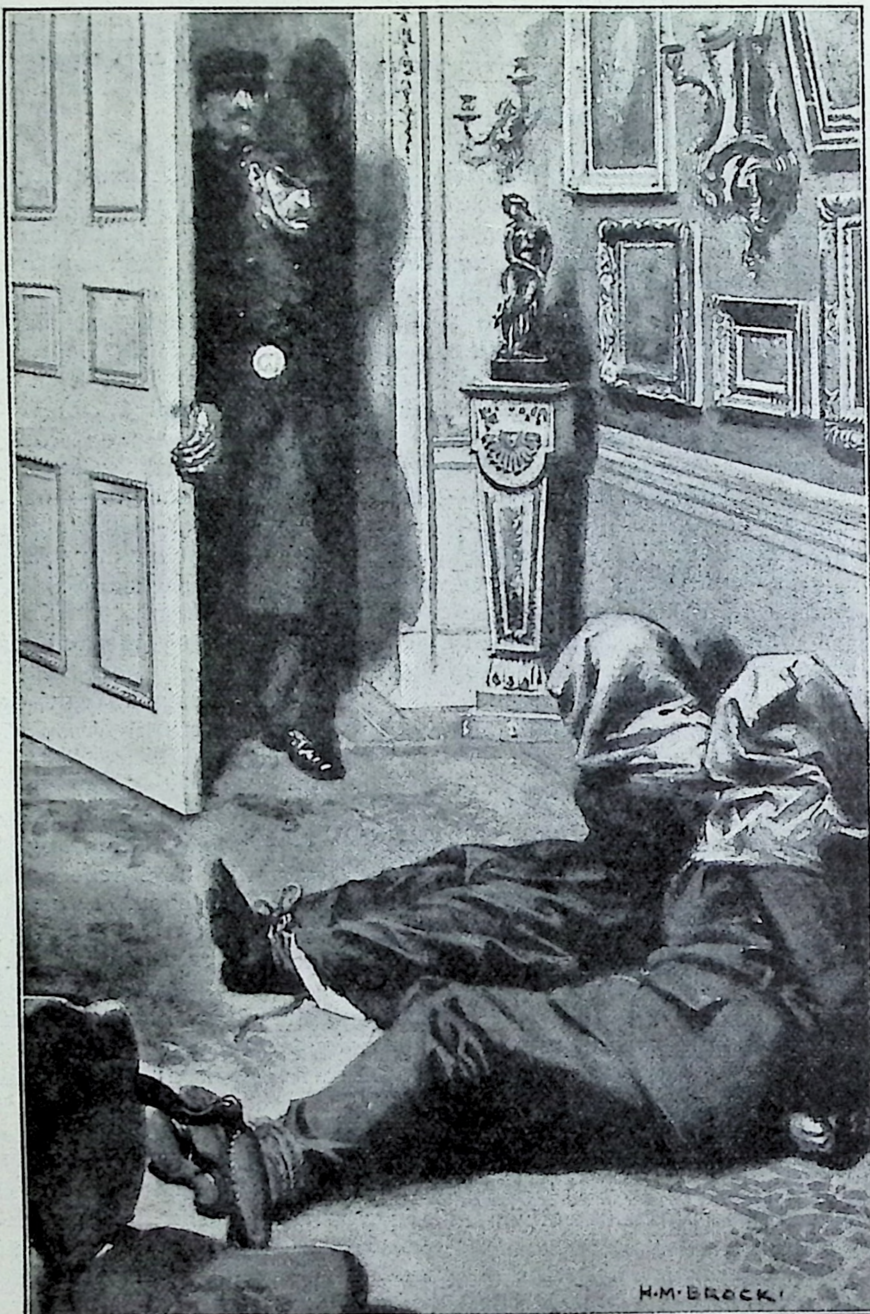
Da han vendte tilbage, mødte han Politisergenten og Inspektionsbetjenten, der havde hørt Fløjten, og efter hans Rapport skyndte de tre Politimænd sig hen til Huset, hvor de i nogle Minutter bankede og ringede uden Resultat. Stærkt bestyrket i deres Mistanke gik de om til Bagsiden af Huset, hvor det med stor Vanskelighed lykkedes dem at slaa en Rude ind og tiltvinge sig Adgang til Lejligheden.

Her blev deres Mistanke til Vished; thi da de kom en Etage op, hørte de en underlig formummet Stønnen, der kom fra et af Værelserne, til hvilket Døren var laaset med Nøglen siddende paa den udvendige Side. De lukkede op og fandt Opsynsmanden og hans Kone siddende paa Gulvet med Ryggen lænet mod Væggen. Begge var de bundet paa Hænder og Fødder, og deres Hoveder var indhyllet i grønne Poser. Da disse blev fjernet, saa man, at de ogsaa var kneblet.

De fortalte derefter følgende: Opsynsmanden

havde troet at høre Støj, og bevæbnet med en Stok var han gaaet nedenunder til første Etage, hvor han fandt Døren aaben til et af Værelserne og saa et Lys brænde derinde. Han havde listet sig paa Taaspidserne hen til Døren og kigget ind, da han pludselig blev grebet bagfra og næsten kvalt af en Pude, der blev trykket mod hans Mund; derefter blev han bastet, kneblet og bundet og endelig blindet med den grønne Pose.

Hans Angriber — som han ikke saa — var forbausende stærk og dygtig og haandterede ham med stor Færdighed, skønt Opsynsmanden er stor og stærk og en udmærket Bokser. Det samme var sket med hans Kone, der var kommen ned for at se efter Manden; hun gik i den samme Fælde og blev placeret ved Siden af Manden uden at have set et Glimt af Røveren. Den eneste Beskrivelse, vi har af Skurken er altsaa den, Konstablen giver."

De lukkede op og fandt Opsynsmanden og hans Kone siddende paa Gulvet med Ryggen lænet mod Væggen.

„Og Opsynsmanden fik slet ikke Lejlighed til at bruge Stokken?" spurgte Thorndyke.

„Jo, han førte et Slag over sin højre Skulder og mener, han traf Tyven i Ansigtet; men Fyren greb ham i Albuen og vred hans Arm saa eftertrykkeligt, at han tabte Stokken."

„Er Tyveriet meget omfattende?"

„Ja, det er jo netop det, vi ikke ved," udbrød Herr Løwe. „Men jeg frygter, det er. Det lader til, at min Broder for nylig har hævet fire Tusind Pund i Sedler og Guld — disse smaa Transactioner foregaar ofte i rede Penge hellere end ved Cheque — (her opfangede jeg et Glimt i Thorndykes Øje) — „og Opsynsmanden siger, at min Broder for et Par Dage siden bragte adskillige Pakker hjem, der foreløbig blev gemt i et stærkt Skab. Han lod til at være meget tilfreds med sine nye Erhvervelser og lod sig overfor Opsynsmanden forlyde med, at de var af overordentlig Sjældenhed og Værdi.

Dette Skab er tømt; der er absolut intet andet levnet end Indpakningerne, og selv om intet andet er rørt, er det altsaa klart, at der er taget Ting til en Værdi af fire Tusind Pund; men naar jeg tænker paa, hvor udmærket dygtig min Broder er som Køber, bliver det højst sandsynligt, at disse Tings virkelige Værdi er to, tre Gange større end Beløbet, ja maaske mere. Det er en fortvivlet Affære, og Isac vil gøre mig ansvarlig for det hele."

„Er der ellers intet Spor?" spurgte Thorndyke. „Droschens Nummer f. Eks.?"

„Aah, Droschen," stønnede Løwe, „det Spor slog fejl. Politiet maa have set forkert. De telefonerede straks til Politistationerne, og der blev sat Vagt for at anholde Nummer 72,863, naar

den kom hjem for Natten. Men det viste sig, at Nummer 72,863 ikke havde været rekvireret siden Klokken 11, og at Kusken havde opholdt sig i Skuret hele Tiden sammen med en Del andre Mænd. Men der er et Spor, og jeg har det her."

Herr Løwes Ansigt opklaredes lidt, da han rakte Haanden ud efter Hatæsken.

„Husene i Howard Street," forklarede han, mens han spændte Remmen op, „er forsynet med smaa Balkoner udenfor Vinduerne i første Etage paa Bagsiden af Huset. Tyven er kommen igennem et af disse Vinduer efter først at have klatret op ad en Afløbsrende til Balkonen. Det blæste i Nat, husker De, og i Morges, da jeg tog hjemme fra min Broders Hus, kom Tjeneren fra Nabohuset og gav mig denne; han havde fundet den inde paa deres Balkon."

Han aabnede Hatæsken og viste en temmelig lurvet Filthat.

„Jeg bilder mig ind," sagde han, „at man ved at undersøge en Hat kan slutte sig, ikke alene til Bærerens Ydre, men ogsaa til hans sjælelige Egenskaber, hans Helbredstilstand, hans pekuniære Stilling, hans Fortid, ja endogsaa hans huslige Forhold og Stedet, hvor han bor. Har jeg ikke Ret i denne Antagelse?"

Skyggen af et Smil gled over Thorndykes Ansigt, idet han lagde Hatten ned paa Resten af Avisen.

„Man maa ikke antage for meget," sagde han, „Hatte skifter som bekendt Ejere. Deres egen Hat f. Eks. (det var en flunkende ny stiv Filthat) er ny, ikke sandt?"

„Jeg fik den sidste Uge," sagde Herr Løwe.

„Det er en dyr Hat fra Lincoln & Bennett, og jeg ser, De har været saa forsynlig at skrive Deres Navn med Mærkeblæk paa Foret. Nu forudsætter imidlertid en ny Hat en kasseret Forgænger. Hvad gør De med Deres gamle Hatte?"

„Jeg giver dem til min Tjener; men de passer ham ikke; jeg tænker, han sælger dem eller forærer dem bort."

„Godt; men en god Hat som Deres har en lang Levetid for sig og er brugelig længe efter, at den er holdt op med at være præsentabel; og det er højst sandsynligt, at Deres Hatte gaar fra Ejer til Ejer; fra Dem til den lurvet-gentile, fra ham til den lurvet-ugentile. Det er derfor rimeligt at antage, at der i dette Øjeblik gaar en hel Del Vagabonder og lignende Personer omkring med Hatte fra Lincoln & Bennett, bærende Navnet S. Løwe i Mærkeblæk paa Foret. Og hvis nogen tog sig for at undersøge disse Hatte, som De foreslaar, maa De indrømme, at Resultatet vilde blive meget misvisende med Hensyn til Herr S. Løwes personlige Vaner."

Herr Marchmont lo højt, men kom saa pludselig i Tanker om den alvorlige Situation og lagde atter sit Ansigt i højtidelige Folder.

„De mener altsaa, at Hatten er til ingen Verdens Nytte?" spurgte Herr Løwe i en meget skuffet Tone.

„Nej, det mener jeg ikke," sagde Thorndyke. „Vi kan maaske lære noget af den. Lad den i hvert Fald blive her hos mig; men De maa meddele Politiet, at jeg har den. Det vil selvfølgelig ønske at se den."

„Og De vil prøve paa at skaffe Tingene til Veje?" bad Løwe.

„Jeg vil tænke over Sagen; men De forstaar, eller rettere Herr Marchmont forstaar, at det i Grunden er udenfor mit Gebet. Jeg er Retsmediciner, og dette er ikke noget juridisk-medicinsk Tilfælde."

„Det har jeg allerede sagt ham," sagde Marchmont. „Men De vil gøre mig en overordentlig stor Tjeneste, hvis De vil tage Dem af Sagen. Gør det til et juridisk-medicinsk Tilfælde," tilføjede han overtalende.

Thorndyke gentog sit Løfte, og de to Herrer tog Afsked og gik.

I nogen Tid, efter at de var gaaet, forholdt min Kollega sig tavs og betragtede Hatten med et uudgrundeligt Smil. „Det er som en Slags Panteleg," bemærkede han endelig, og vi skal finde ud af „Hvem tilhører dette smukke Pant"."

Med en Tang løftede han Hatten i Vejret, saa den fik bedre Lys, og betragtede den nøjere.

„Maaske," sagde han, „har vi gjort Herr Løwe Uret. Dette er virkelig en meget mærkelig Hat."

„Den er jo saa rund som en Gryde," udbrød jeg, „Fyrens Hoved maa være lavet paa et Drejelad."

Thorndyke lo. „Sagen er," sagde han, „at dette er en stiv Hat, og derfor maa den have passet temmelig godt for overhovedet at kunne sidde paa; det er ogsaa en billig Hat, og derfor er den ikke lavet efter Maal. Men en Mand med en Hovedform af den Façon maa absolut sørge for at staa paa en god Fod med sin Hat. En almindelig Hat vil han slet ikke kunne bruge.

„Nu skal jeg sige Dem, hvad han har gjort — rimeligvis efter Anvisning af en eller anden venligsindet Hattemager. Han har købt en Hat af passende Størrelse, som han saa har ophedet, rimeligvis ved Damp. Den har han derpaa trukket over Hovedet, mens den endnu var varm og blød, og ikke taget den af, før den var stiv og afkølet. Det ser man tydeligt af den forvredne Skygge. Jeg drager deraf den rigtige Slutning, at denne Hat passer nøjagtigt til hans Hoved, at den i Virkeligheden er en fuldkommen Form af det; og denne Slutning i Forening med den Omstændighed, at det er en billig Hat, fører endnu en anden Slutning med sig, den nemlig, at Hatten rimeligvis kun har haft een Ejer.

„Lad os nu vende den og se paa den udvendige Side. Læg først Mærke til, at den er fuldstændig fri for gammelt Støv. Naar man tænker paa, at den har været ude hele Natten, maa den kaldes afgjort ren. Dens Ejer har haft for Vane at børste den, og det er derfor rimeligt at antage, at det er en ordentlig, renlig Mand. Men hvis De nu ser nøje til i fuldt Lys, ser De, at der er et eget blaaligt Skær over Filten, og gennem denne Loup vil De opdage Gran af

et fint, hvidt Pulver, der er trængt ind i Filten."

Han rakte mig Loupen, og jeg saa tydeligt de smaa, hvide Gran, han havde talt om.

„Og her," vedblev han, „under Kanten af Skyggen og imellem Folderne paa Baandet, hvor Børsten ikke har kunnet komme, har Pulveret lagt sig meget tæt, og vi kan se, at det er meget fint og meget hvidt, som Mel. Hvad faar De ud af det?"

„Jeg vilde antage, det staar i Forbindelse med en eller anden Industrigren. Maaske arbejder han paa en Fabrik eller i et Værksted; eller han bor maaske i Nærheden af en Fabrik og maa ofte gaa forbi den."

„Ja, og jeg tror, vi kan bestemme en af de to Muligheder. Hvis han kun gaar forbi Fabriken, vil Støvet kun findes udvendig paa Hatten. Den indvendige Del bliver beskyttet af hans Hoved. Men hvis han arbejder paa Fabriken, maa der ogsaa være Støv indvendig, da Hatten i saa Fald maa hænge paa en Knage i en støvfyldt Atmosfære; desuden maa der ogsaa komme Støv paa Mandens Hoved, der igen afsætter det inden i Hatten."

Han vendte Hatten igen, og da jeg gennem Loupen undersøgte det mørke For, skelnede jeg tydeligt en hel Masse af de hvide Støv-Partikler.

„Pulveret findes ogsaa indvendig," sagde jeg.

Han tog Loupen fra mig, og efter at have bekræftet Rigtigheden af min Opdagelse fortsatte han Undersøgelsen. „Se her," sagde han, „Svederemmen er fedtplettet og mest paa Siderne og bagpaa. Derfor maa man antage, at hans Haar oprindeligt er fedtet, eller at han fedter det kunstigt; hvis Pletterne nemlig var kommet af Sved, vilde de have været mest fremtrædende lige over Panden."

Han undersøgte ivrigt Hattens Indre og bøjede Svederemmen om. Der kom pludselig et Glimt af Tilfredshed i hans Ansigt.

„Det kalder jeg et Lykketræf!" udbrød han. „Jeg var bange for, at vores pæne, ordentlige Ven havde slaaet os af Marken med sin Børste. Ræk mig den lille Tang, Jervis."

Jeg rakte ham Instrumentet, og han tog behændigt et halvt Dusin korte Stykker Haar frem, som havde forstukket sig bag Svederemmen, og anbragte dem med ubeskrivelig Omhu paa et Ark hvidt Papir.

„Der er flere paa den anden Side," bemærkede jeg og viste ham dem.

„Ja, men vi maa ogsaa lade nogle blive tilbage til Politiet," svarede han med et Smil. „De maa have samme Chance som vi, ser De."

„Men hør," sagde jeg, mens jeg stod bøjet over Papiret, „det er jo Hestehaar."

„Det tror jeg ikke," svarede han; „men Mikroskopet vil afgøre det. I ethvert Tilfælde er det den Slags Haar, jeg venter at finde paa et Hoved af den Façon."

„De er ganske overordentlig grove," sagde jeg, „og to af Haarene er næsten hvide."

„Ja, det er sorte Haar, som er begyndt at blive graa. Og da nu den første Undersøgelse har givet saa lovende Resultater, vil vi gaa systematisk til Værks og ikke spilde Tiden; thi det varer sikkert ikke længe, før Politiet er her for at skille os af med Skatten."

Han foldede omhyggeligt Papiret med Haarene sammen og holdende Hatten i begge Hænder, som om den var et helligt Kar, gik han, fulgt af mig, ned i Laboratoriet i Etagen nedenunder.

„Se her, Polton," sagde han til sin Laboratorie-Assistent, „vi har en Prøve til Undersøgelse, og Tiden er kostbar. Allerførst maa vi have Deres Patent-Støvsuger."

Den lille Mand skyndte sig hen til et Skab og kom tilbage med et mærkeligt Sugeapparat, som han selv havde konstrueret. Han havde lavet det af en Cykle-Fodpumpe ved at vende Stemplet; det var forsynet med et Glasrør, og til Opsamling af Støvet var der en lille Glasbeholder for Enden af en bøjelig Metal-Tube.

„Vi vil først tage det udvendige Støv," sagde Thorndyke og lagde Hatten paa Arbejdsbænken. „Er De parat, Polton?"

Assistenten satte Foden i Bøjlen paa Pumpen og trak kraftigt i Haandtaget, mens Thorndyke langsomt førte Røret langs Kantan af Hatteskyggen. Og alt som Røret gled frem, forsvandt det hvide Støv som ved Trolddom og efterlod Filten fuldstændig ren og sort, mens Glasbeholderen samtidig blev taaget af det hvide Stof.

„Den anden Halvdel af Skyggen vil vi overlade til Politiet," sagde Thorndyke, og da Polton holdt op med at pumpe, fjærnede han Beholderen og lagde den paa et Stykke Papir, paa hvilket han med Blyant skrev „Udvendig" og dækkede den med en Glasklokke. En ny Beholder blev fastgjort, og Røret blev ført over Silkeforet og derefter paa et Stykke under Svederemmen, og nu fik det Stof, Beholderen opsamlede, Udseende af almindelige graa Støvpartikler med en Tilsætning af to Haar til.

„Og dernæst," sagde Thorndyke, da den anden Beholder var lagt til Side, „ønsker vi en indvendig Form af denne Hat, lavet paa den hurtigst mulige Maade. Det er et i højeste Grad mærkeligt Hoved," tilføjede han og tog en Krumpasser, der hang paa et Søm, og gav sig til at maale Hatten indvendig. „$6^9/_{10}$ Tommers Længde divideret med $6^6/_{10}$ Tommers Bredde, hvilket giver" — han gjorde en hastig Udregning paa en Lap Papir — „den overordentlig høje Hjerneskals Eksponent 95,6."

Derpaa tog Polton Hatten under Behandling; først anbragte han et Stykke vaadt Silkepapir som et Baand indeni Hatten, lavede derefter en Skaal Gibs og strøg lidt af den tykke Masse over Silkepapiret, hvor det hurtigt størknede. En anden og tredie Strygning resulterede i en bred Ring af solidt Gibs, saa meget som en Tomme tyk og dannende en fuldkommen Form

af Hattens Indre, og nogle Minutter efter gjorde den svage Sammentrækning i den størknende Gibs det muligt at løsne Formen, der blev lagt til Side til Tørring.

Vi var ikke færdige et Øjeblik for tidlig; endnu medens Polton var beskæftiget med at flytte Formen, ringede den elektriske Klokke, som jeg havde stillet om til Laboratoriet, og da jeg gik ned for at se, hvem det var, fandt jeg en Politibetjent ventende med et Brev fra Inspektør Miller med Anmodning om ufortøvet at udlevere Hatten.

„Det næste, vi maa gøre," sagde Thorndyke, efter at Betjenten var gaaet med Hatæsken, „er at maale Haarenes Tykkelse, tage et Tværsnit af et enkelt og undersøge Støvet. Tværsnittet vil vi overlade til Polton, da Tiden er knap — Polton, jeg vil raade Dem til at lægge Haaret i tyk Gummi og fryse det godt til Mikrotomet og saa endelig passe paa at gøre Snittet vinkelret paa Længden af Haaret — vi vil imidlertid arbejde med Mikroskopet."

Det viste sig, at Haarene i Diameter maalte ikke mindre end $^1/_{115}$ Tomme, det vil sige det dobbelte af almindelige Haar, dog var de afgjort menneskelige. Hvad det hvide Støv angaar, saa blev det et Problem, som ikke engang Thorndyke kunde løse. Vi opløste det kemisk, og det viste sig at være kulsurt Kalk, men Oprindelsen var i nogen Tid en Gaade.

„Partiklerne," sagde Thorndyke med Øjet ved Mikroskopet, „er gennemsigtige, krystalagtige, og de er lagdelte i Bygningen. Det er ikke Kridt, og det er ikke nogen Slags Cement. Hvad kan det være?"

„Kan det ikke være en eller anden Slags Skal?" foreslog jeg, f. Eks. — —"

„Selvfølgelig," udbrød han og sprang op; De har fundet det, Jervis, som De altid gør. Det maa selvfølgelig være Perlemor. Polton, giv mig en Perlemors Skjorteknap af Ragelse-Æsken."

Polton tog Knappen, der blev lagt i en Agat-Morter og hurtigt reduceret til Støv; Thorndyke anbragte en ubetydelig Smule under Mikroskopet.

„Dette Pulver," sagde han, „er naturligvis langt grovere end vores Prøve, men at det er det samme, er hævet over enhver Tvivl. Jervis, De er en Skat. Kom og se paa det."

Jeg saa gennem Mikroskopet og tog derefter mit Uhr op. „Jeg tror det ogsaa," sagde jeg; men nu maa jeg desværre afsted. Jeg lovede Anstey at være i Retten senest 11,30."

Med stor Ulyst samlede jeg mine Noter og Papirer sammen og gik, efterladende Thorndyke ivrigt beskæftiget med at klippe Adresser ud af Vejviseren.

Mine Forretninger i Retten optog hele min Dag, og det var nær ved vor Middagstid, da jeg kom tilbage. Thorndyke var endnu ikke kommet hjem; men han kom en halv Time senere og var træt og sulten og ikke meget meddelsom.

„Hvad jeg har udrettet?" gentog han som Svar paa mine Spørgsmaal. „Jeg har travet hele Mil gennem snavsede Gader, og jeg har været i alle Perlemors Sliberier i London undtagen i et eneste, og jeg har ikke fundet, hvad jeg søgte. Imidlertid taler Sandsynligheden for, at den Perlemors Fabrik, der er tilbage, er den rigtige, og jeg foreslaar, at vi tager derud i Morgen tidlig. Vore Undersøgelser er i Mellemtiden ved Poltons Hjælp kompletteret med et Par vigtige Punkter. Her ser De et Rids af vor Vens Hjærneskal, taget efter Formen; som De ser, er det en udpræget Type paa en meget usymmetrisk Kortskalle. Her er et Tværsnit af et af hans Haar, der er fuldstændig cirkelformigt — forskelligt fra Deres eller mit, der vilde være ovalt. I Forvejen har vi Perlemors Støvet fra Hatten, baade det udvendige og det indvendige, der er blandet med nogle faa Korn Ris Stivelse. Det er vore Udgangspunkter."

„Sæt, at Hatten slet ikke er Tyvens," bemærkede jeg.

„Det vilde være ærgerligt. Men jeg tror, det er, og jeg tror, jeg kan slutte mig til, hvad det er for en Slags Kunst-Skatte, der er stjaalet."

„Og har De i Sinde at gøre mig delagtig i Deres Slutninger?"

„Min kære Ven," svarede han, „De kender Resultatet af vore Undersøgelser. Brug Deres udmærkede Forstand til selv at danne Dem en Slutning. Giv ikke efter for aandelig Dovenskab."

Paa Grundlag af min Viden prøvede jeg saa paa at konstruere den mystiske Tyvs Personlighed, men det mislykkedes fuldstændigt; bedre gik det mig ikke, da jeg prøvede paa at slutte mig til de stjaalne Kunst-Genstandes Natur. Men først den følgende Morgen, da vi paa Vejen til Perlemors Fabriken nærmede os Limehouse, vilde Thorndyke genoptage Emnet.

„Vi kommer nu til Badcomb & Martins Perlemors Sliberi i West India Dock Road. Hvis jeg ikke finder Manden der, overgiver jeg vore Resultater til Politiet og spilder ikke mere Tid paa den Sag."

„Hvordan ser Manden efter Deres Mening ud?" spurgte jeg.

„Jeg er paa Udkig efter en ældre Japaneser med en ny Hat eller maaske snarere Hue og med Mærke af et Slag paa højre Kind eller Tinding. Jeg ser ogsaa efter en Drosche-Holder. Men nu er vi ved Fabriken, og da det er lige ved Middag, vil vi vente og se Folkene komme ud, inden vi gør Forespørgsler."

Vi gik langsomt forbi den høje, nøgne Bygning og vendte netop om for at gaa tilbage, da en Dampfløjte gav Signal; en Laage blev aabnet i Hovedporten, og en Strøm af Arbejdere — alle hvide som Møllere — gled ud paa Gaden. Vi standsede og iagttog Mændene, eftersom de kom ud af Laagen, en efter en, og drejede til højre eller venstre for at søge til deres Hjem eller til et eller andet nærlig-

gende Spisehus; men ingen af dem svarede til den Beskrivelse, min Ven havde givet.

Strømmen blev tyndere og ophørte tilsidst. Laagen blev slaaet haardt i, og det saa ud, som om Thorndyke havde taget fejl.

„Mon det skulde være dem alle?“ sagde han med en Antydning af Skuffelse i sin Stemme. Men endnu medens han talte, blev Laagen atter lukket op, og et Ben kom til Syne. Med Benet fulgte en Ryg og et underligt globusagtigt Hoved med graat Haar og en Sixpence. Det hele tilhørte en lille, meget undersætsig Mand, der blev staaende med Ryggen til Gaden, aabenbart talende med nogen indenfor Laagen.

Pludselig drejede han Hovedet og kastede et Blik ud paa Gaden, og jeg saa øjeblikkelig af den bleggule Ansigtsfarve og de skæve Øjne, at vi havde en typisk Japaneser for os. Manden blev staaende i Samtale næsten et helt Minut til, derpaa vendte han sig imod os, og jeg lagde Mærke til, at den højre Side af hans Ansigt over det fremstaaende Kindben var sort som efter et haardt Slag.

„Hvis det ikke er Manden,“ sagde Thorndyke, idet han rask vendte sig, da Japaneseren kom nærmere, „saa er det et uhørt Sammenstød af Omstændigheder.“ Han begyndte igen at gaa, jævnt langsomt, for at Japaneseren efterhaanden kunde indhente os, og da Manden havde passeret os, forstærkede han sin Gang saa meget, at vi holdt Distancen mellem ham og os.

Manden gik rask til og drejede op ad en Sidegade; vi fulgte stadig efter i tilbørlig Afstand, Thorndyke med sin Lommebog aaben og tilsyneladende i alvorlig Diskussion med mig, men holdende skarpt Øje med sit Bytte.

„Væk er han!“ sagde min Kollega, da Manden pludselig forsvandt — „det var i Huset med de grønne Vinduesrammer. Det maa være Nummer 13.“

Det var det, og efter at vi havde konstateret Faktum, gik vi videre og drejede ned ad den første Gade, der kunde føre os tilbage til Hovedgaden.

Et Kvarters Tid senere, da vi gik forbi et Spisehus, kom en Mand ud og begyndte at stoppe sin Pibe med en Mine af roligt Velbehag. Hans Hat og Klæder var hvide ligesom Arbejdernes fra Fabriken. Thorndyke gav sig i Snak med ham.

„Er det en Melmølle, man ser deroppe i Gaden?“

„Nej, Herre, det er Perlemor. Jeg arbejder der selv.“

„Perlemor?“ sagde Thorndyke. „Det er vel en Industri, som tiltrækker mange Udlændinge?“

„Nej, Herre, aldeles ikke. Det er for strengt Arbejde. Der er kun een Udlænding, og det er en Japaneser.“

„En Japaneser!“ udbrød Thorndyke. „Det skulde da vel ikke være vores gamle Ven Jokai — De husker nok Jokai?“ tilføjede han, vendt mod mig.

„Nej, Herre, denne Mand hedder Futashima. Der har ogsaa været en anden Japaneser paa Fabriken, en Fyr, der hed Itu; han var Futashimas Ven; men nu arbejder han der ikke mere.“

„Nej, saa kender jeg ingen af dem. Hør, De skulde vel ikke vide, om der bor en Drosche-Holder her i Nærheden?“

„Jo, der er en i Rankin Street, som har en Omnibus og et Par Droscher. Itu, som jeg fortalte Dem om, arbejder netop der. Han maa have faaet Lyst til Hestekød. Man ser ham somme Tider køre en Omnibus. Det er en løjerlig Bestilling for en Japaneser.“

„Det har De Ret i.“ Thorndyke takkede Manden for Oplysningen, og vi gik hen i Rankin Street og fandt Drosche-Holderens Gaard. Den var paa denne Tid næsten øde, kun optaget af et Par Køretøjer, af hvilket det ene var en Drosche.

„Det er nogle interessante gamle Huse, der vender ud mod Gaarden,“ sagde Thorndyke og saa sig omkring. „For Eksempel den Bindingsværks Gavl,“ tilføjede han og pegede paa et Hus, fra hvis Vindue en Mand iagttog os med aabenbar Mistænksomhed.

„Hvad ønsker De her, Herre?“ spurgte Manden med en grov Stemme.

„Aah, vi ser lidt paa disse morsomme, gamle Huse,“ svarede Thorndyke, der sidelæns bevægede sig hen mod Bagsiden af Droschen, mens han samtidig tog sin Lommebog frem og lod, som om han vilde tage en Skitse.

„Dem kan De jo ligesaa godt se udefra,“ sagde Manden.

„Det kan vi,“ sagde Thorndyke indædt rasende, „men ikke saa godt, indser De nok.“

I dette Øjeblik faldt Lommebogen ud af hans Haand, og en hel Masse løse Blade faldt ned paa Jorden under Droschen, og vores Ven i Vinduet lo med en høj, skadefro Latter.

„Gør det langsomt,“ mumlede Thorndyke, da jeg bukkede mig ned for at hjælpe ham med at samle Papirerne op — selv gjorde han det paa en forbavsende klodset og ubehjælpsom Maade. „Det er heldigt, Jorden er saa tør.“ Han rettede sig med de reddede Papirer i Haanden, og efter at have skrevet en kort Notits puttede han Bogen i Lommen.

„Nu maa De vist hellere flytte Dem,“ bemærkede Manden i Vinduet.

„Ja, det tror jeg ogsaa, vi vil,“ svarede Thorndyke, og med et venligt Nik til Opsynsmanden satte vi os i Bevægelse for at følge hans gæstfri Forslag.

„Herr Marchmont har været her sammen med Inspektør Badger og en anden Herre,“ sagde Polton, da vi kom hjem. „De sagde, at de vilde komme igen ved Femtiden.“

Vore Besøgende kom præcist, og den tredie Herre var, som vi havde tænkt, Herr Salomon Løwe. Jeg havde ikke før set Inspektør Badger, og jeg fik det Indtryk, at han gerne vilde

dække over sin egen Ubetydelighed ved at gøre Forsøg paa at „pumpe" Thorndyke. Han havde imidlertid ikke synderligt Held med sig.

„Jeg haaber, De ikke har i Sinde at berede Herr Løwe en Skuffelse," begyndte han i en spøgende Tone. „De har undersøgt Hatten — vi har set Deres Mærker paa den — og nu venter han, at De kan udpege os Manden, med Navn og Adresse og det hele." Han vendte sig overlegent smilende mod vor ulykkelige Klient, der saa endnu mere forpint ud end den foregaaende Dag.

„Vi har undersøgt Hatten meget omhyggeligt, og jeg tror, vi har tilvejebragt nogle faa Fakta af en vis Interesse."

„Bibragte Deres Undersøgelser af Hatten Dem nogen Formodning om Naturen af de stjaalne Ting?" spurgte den stadig spøgefulde Inspektør.

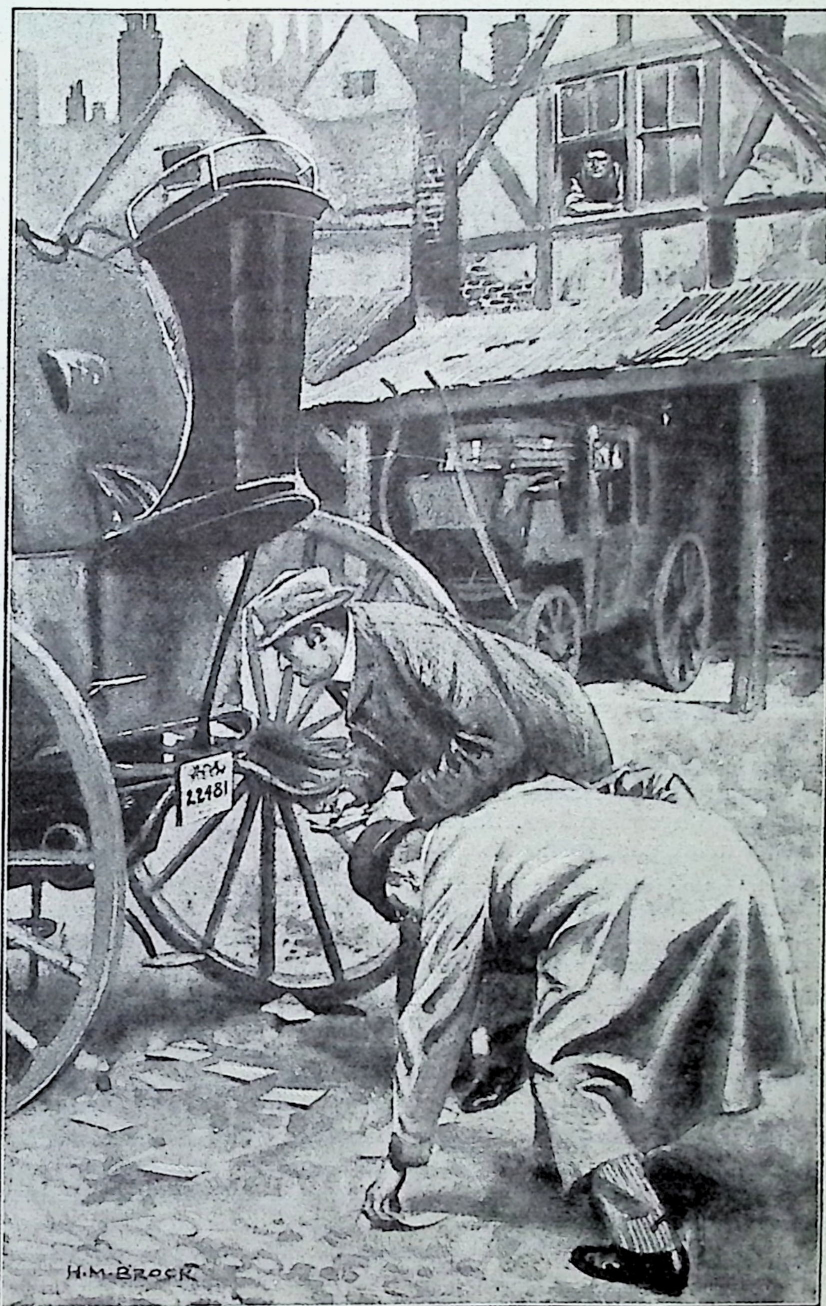
Thorndyke vendte sig imod ham med et Ansigt, der var lige saa udtryksløst som en Træmaske.

„Vi har tænkt os Muligheden af," sagde han, „at de stjaalne Ting skulde bestaa i japanesiske Kunstgenstande, som Netzker, Malinger og deslige."

Herr Løwe udstødte et Udraab af glad Overraskelse, og Inspektørens spøgefulde Overlegenhed forsvandt pludselig.

„Det er mig umuligt at regne ud, hvordan De er kommet til det Resultat. Vi har selv kun vidst det en halv Time, og Telegrammet kom direkte fra Scotland Yard."

„Maaske kan De beskrive Tyven for os, Herr Thorndyke," sagde Herr Løwe i den samme ivrige Tone.

„Gør det langsomt", mumlede Thorndyke, da jeg bukkede mig ned for at hjælpe ham med at samle Papirerne op.

„Det kan jeg gøre," indskød Inspektøren, „han er lille og stærk, har mørk Ansigtsfarve og Haar, der er ved at blive graat. Hans Hoved er meget rundt, og han er rimeligvis Arbejder paa en eller anden Cementfabrik. Det er alt, hvad vi ved; skulde De vide mere, Herr Thorndyke, vil vi meget gerne høre det."

„Ja, jeg sidder inde med nogle faa Formodninger, som maaske kan være Dem til Nytte," svarede Thorndyke. „Der bor i Birket Street Nr. 13, Limehouse, en Japaner ved Navn Futashima, som arbejder i Badcome & Martins Perlemors Fabrik. Jeg tror, at hvis De aflagde ham et Besøg og lod ham prøve Hatten, at den da vilde passe ham, som om den var lavet til ham. Endvidere," fortsatte min Kollega, „er der i Rankin Street, Limehouse, en Drosche-Holder, hos hvem en anden Japaneser ved Navn Itu arbejder. De kunde maaske finde ud af, hvor Itu var i Forgaars Aftes; og hvis De skulde se en Drosche i Gaarden — Nummer 22481 — saa se rigtig godt paa

Disse tre Genstande er Tværsnit af menneskelige Hovedhaar, set i Mikroskop. Det midterste tilhører den i Fortællingen omtalte Tyv, og det var dette ejendommelige Tværsnit, der førte Thorndyke paa Spor efter ham. De to Tværsnit til højre og venstre blev anvendte til Sammenligning.
Læseren kan maaske selv gætte hvilke Slags Mennesker de forskellige Tværsnit tilhører.

den. I Randen af Nummer-Pladen vil De finde seks smaa Huller. I disse Huller kan der have været Messing Skruer, og Skruerne kan have holdt en falsk Plade. I ethvert Tilfælde maa De kunne faa Rede paa, hvor den Drosche var i Forgaars Aftes Klokken 11,30. Det er alt, hvad jeg har at sige Dem."

Herr Løwe sprang op fra sin Stol. „Lad os gaa — nu — straks — der er ingen Tid at spilde. Tusind Tak, Doktor — tusind Millioner Tak. Kom!"

Et Øjeblik senere hørte vi Lyden af vore Besøgendes Fodtrin tabe sig ned ad Trapperne.

„Det var ikke Umagen værd at begynde paa Forklaringer overfor de Herrer," sagde Thorndyke. „Det er maaske ogsaa overflødigt overfor Dem?"

„Tværtimod," svarede jeg, „jeg venter paa at komme fuldstændig til Bunds i Sagen."

„Jo, ser De, mine Slutninger i dette Tilfælde var ganske simple, grundet paa velkendte antropologiske Kendsgerninger. Som De ved, deles Menneskene i tre Racer: den hvide, sorte og gule Race. Men bortset fra Forskellen i Farve har disse Racer visse bestemte Kendetegn, der staar i Forbindelse med Hjerneskallens Form, Øjenhulerne og Haaret.

„Hos den sorte Race er Hjerneskallen saaledes lang og smal, Øjehulerne lange og smalle, og de enkelte Haar er flade og i Almindelighed rullet op som en Urfjer. Hos den hvide Race er Hjerneskallen oval, Øjehulerne er ovale, og de enkelte Haar er let fladtrykte eller ovale i Tværsnit og ofte bølget, mens hos den gule Race Hjerneskallen er kort og rund, Øjehulerne er korte og runde, og de enkelte Haar er glatte og cirkelformede i Tværsnit. Vi har altsaa hos den sorte Race lange Hjerneskaller, lange Øjehuler og flade Haar; hos den hvide Race ovale Hjerneskaller, ovale Øjehuler og ovale Haar; og hos den gule Race har vi runde Hjerneskaller, runde Øjehuler og runde Haar.

„I dette Tilfælde drejede det sig om en meget kort, rund Hjerneskal. Man kan imidlertid ikke slutte fra Racen til Individet; der er mange Kortskaller mellem Englænderne. Men da jeg satte Hjerneskallens Form i Forbindelse med Haarene, der var cirkelformede i Tværsnittet, blev jeg vis paa, at Manden hørte til den gule Race. Perlemors Støvet og de Korn Ris Stivelse, vi fandt indeni Hatten, bestyrkede mig yderligere, da Perlemors Industrien jo særlig staar i Forbindelse med Kina og Japan.

„Haarene var, som De ved, cirkelformede og meget store i Diameter. Nu har jeg undersøgt mange Tusinde Haar, og de tykkeste, jeg har set, har tilhørt Japanesere. Haarene fra Hatten var maaske tykkere, end jeg nogensinde før har set dem; men den Antagelse, at Tyven var Japaneser, fandt Bekræftelse paa forskellig Maade. Han var saaledes lille og samtidig stærk og behændig, og Japaneseren er den mindste blandt Mongolerne og netop bekendt for sin Styrke og Behændighed.

„Den overordentlige Dygtighed, hvormed han behandlede den store, stærke Opsynsmand — en forhenværende Politisergent — førte Tanken hen paa Japaneserens Jiujitsu, mens Beskaffenheden af de stjaalne Ting stemte godt overens med Japaneserens Værdsættelse af Kunstgenstande. Endelig talte den Kendsgerning, at kun en ganske bestemt Samling blev taget, for, at de stjaalne Ting var af national Karakter, og naar De husker paa, at Genstande til en Værdi fra otte til tolv Tusind Pund kunde transporteres i to Haandkufferter, vil De forstaa, at jeg antog, Tyvekosterne var japanesik Arbejde, da kinesiske Ting som bekendt ikke er nær saa fine og følgelig vilde fylde mere. Alligevel var det altsammen kun en blot og bar Hypothese, til vi havde set Futashima, og i og for sig er det ikke stort mere nu. Jeg kan maaske, naar det kommer til Stykket, have taget fuldstændig fejl."

Det havde han imidlertid ikke; og der staar nu inde i min Dagligstue en antik Netzke, der kom som en Tak fra Herr Isac Løwe, da de stjaalne Ting blev fundet i Birket Street Nr. 13, Limehouse. Netzken blev selvfølgelig skænket til Thorndyke, der atter forærede den til min Kone under Paaskud af, at var jeg ikke kommet paa den Idé, at det var Skal-Støv, vilde Tyven aldrig være blevet fundet. Et Paaskud, hvis Taabelighed er ganske indlysende.

KRIGEN

AF

JULES

Han er ifærd med at pudse Vaabnene i en kæmpemæssig Sabel- og Geværdekoration, der hænger paa Væggen. Hun sidder og syr ved Vinduet.

Han er af Naturen, som de fleste Mænd, en yderst fredelig Person, men den stadige Omgang med den nedarvede Vaabendekoration har tændt Krigslystens Lue i hans Bryst. Hun er af Naturen, som de fleste Kvinder, særdeles stridbar, men det aarelange Arbejde med Synaalen har gjort hende fredsommelig.

Han (pudsende og nynnende): Ynglinge i Plader, Drenge klædt i Staal, Tsim — da da — Tsim — da — da, det er Danmarks Maal — — —

Hun: Staa nu ikke der og sigt paa mig med det Vaaben. Den kunde jo være ladt og gaa af.

Han (pudsende videre og smilende Mandens sarkastiske men dog saa inderlig skaansomme Smil): Den skyder ikke — det er en Fodfolkssabel.

Hun (stødt): Naa, ja jeg kender ikke Forskel paa Jeres Mordvaaben. Jeg ved bare, at det er noget modbydeligt Jux at have i sin Stue.

Han: Pas Du Din Synaal og Din Strikkepind og lad mig om mit.

Hun: I Mænd leger med Jeres Vaaben, til Vaabnene tager Magten fra Jer. Det er der dog ingen Fare for fra Kvindernes Side.

Han (overbærende): Jeg indrømmer, at der faktisk existerer den af Dig paapegede Forskel mellem et Gevær og en Synaal.

Hun: Du er meget vittig. Jeg synes, Du skulde skamme Dig for at staa der og pudse de Vaaben evig og altid. Man skulde tro, Du endnu ikke var kommet ud over Indianerperioden.

Han (symbolsk): Et Vaaben er aldrig for blankt. Den Tid kommer snart, da vi faar Brug for vore Vaaben, og da maa de være blanke.

Hun: I taler saa længe om Krigen, at I en Dag giver Jer til at slaas.

Han: Ja, den kommer. Den kommer snart — og da er jeg rede.

Hun: Man skulde ikke tro, det var en dannet Mand, der talte i et oplyst Aarhundrede.

Han: Det er en Mand, der ikke er bange for at forsvare sit Fædreland.

Hun: Man kan forsvare sit Fædreland med andet end Vaaben.

Han: Det siger de, der er bange for at ofre deres Blod. — Man maa ikke være bange for at ofre sit Blod. — Jeg er det ikke. — Jeg ofrer det gerne. — Av for Satan!

Hun (farer op): Men Gud! Hvad er der?

Han (synker ned paa Knæ med sin venstre Haand knuget om sin højre Tommelfinger): Kan Du ikke høre, jeg siger Av for Satan!

Hun: Jo det hører jeg. Hvad er der?

Han (raaber): Ser Du ikke, jeg er saaret! Et Fad! Hurtigt! — Et Fad! siger jeg. Vil Du have, jeg skal forbløde her paa Gulvet!

Hun (farer ud i Køkkenet og kommer ind igen med et Ragoutfad): Du store Gud! Hvor er det, Du har det?

Han (ser hadefuldt paa Ragoutfadet): Dumrian! Vil Du dræbe Din Mand. En Skaal Vand! Hurtigt!

Hun (styrter ud og kommer ind igen med en Skaal Vand): Er det farligt?

Han: Lad os haabe det bedste. (Stikker Tommelfingeren, fra hvilken der rinder nogle Draa-

ber Blod, ned i Vandfadet) Spild nu ikke Tiden. Karbol! Forbindslagenet! Sax! Staa ikke dér! Staa ikke dér!

Hun (farer ind i Soveværelset. Kommer tilbage med en Flaske Karbol, Forbindslagenet og en Sax): Maa jeg se Saaret.

Han: Dér.

Hun: Hvor?

Han: Kan Du ikke se Flængen dér — jeg jog Sabelspidsen lige ind i Fingeren.

Hun: Det er saamænd ikke farligt.

Han: Tror Du ikke, den har ramt Benet?

Hun: Nej, Benet ligger jo ikke saadan lige under Overhuden.

Hun (forbinder ham).

Han: A—o—u—w! A—o—u—w—h! O—a—o—u—y—w—h—aa!

(Han sætter sig. Han holder den ombundne Tommelfinger i oprakt Stilling for at formindske Blodtilløbet; det fremmer Helbredelsen. Hun giver sig atter til at sy).

Pause.

Han: Man kan godt mærke, at det stikker i Fingeren.

Hun (i Tanker): Ja, jeg kan tænke mig, at det maa være en lignende Fornemmelse som et Loppestik.

Han: Tja!

Pause.

Hun: Den Krig, den kommer saamænd ikke saa snart.

Han: Nej, snart. Det mener jeg jo heller ikke. Det vil nok vare nogle Aar.

Hun: Jeg tror saamænd aldrig, I faar Brug for jeres Vaaben.

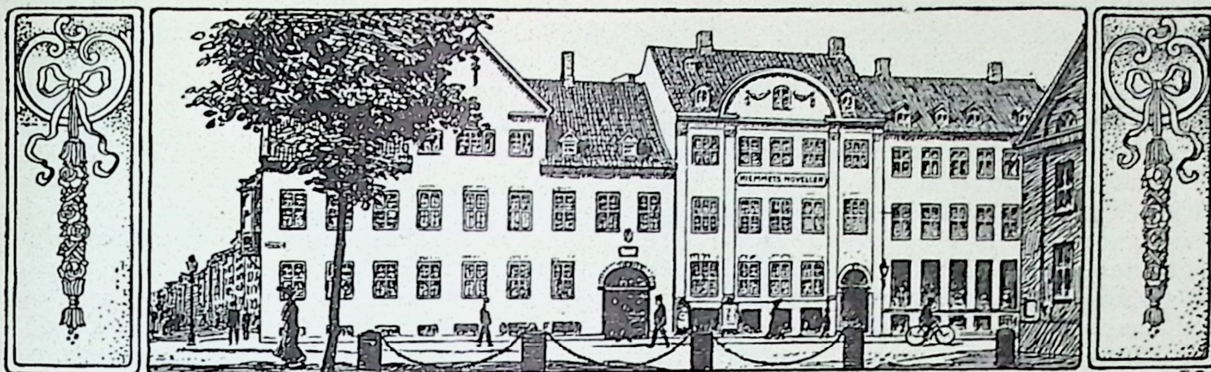
Han: Nej, det skulde saamænd ikke undre mig.

Pause.

Hun: Men der en Ting, som jeg alligevel er glad ved — at Du ikke er bange for at ofre Dit Blod.

Han: Tja!

HJEMMETS NOVELLER
Juni 1909.
Nr. 9. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

Larsen-Skands.

ZAR-ATTENTATET

AF

LARSEN-SKANDS

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Underligt gaar det til i vor underlige Verden.

Er der et Forsyn, en Skæbnebestemmelse, er der d e t Kismeth, Araberne tror paa, da arbejder dette Kismeth i saa fine og vidtforgrenede Traade, at vor stakkels stækkede Tanke ikke mægter at følge selv den korteste og klareste af dem.

Zar Nikolaj den 2den Alexandrowitsch og det kejserlige Følge reddedes fra Døden, fordi, — ja smil kun selvsikre Læsere, men min Skildring vil dog bevise, at Zaren vilde have hvilet paa Wolgaflodens mudrede Bund, han, der omgivet af Storfyrsterne, sit Følge, det hemmelige Politis højeste Officerer, hvilede i sin Salonvogns bløde Hynder, vilde i et Nu saa lynsnart, at der ikke vilde være bleven Tid til et eneste sidste Aandedrag, have set Lysene slukkes, hørt Waggonernes Staalkoblinger springe som Harpestrenge, han vilde i en lammende Angst have følt Faldets forfærdelige Rislen gennem Kroppen, set Wolgas sorte Vande lukke sig over ham og de mange levende, der maatte dele Skæbne med ham.

Ja, Europas Telegrambureauer kunde en Time efter Katastrofen have dikket ud til den undrende Alverden i afkortede brutale Sætninger, at endelig var det lykkedes, det Haabløse, der var forsøgt atter og atter, og hidtil forgæves. Endelig var det sket; Zaren var død, hans Tog tilintetgjort, Storfyrsterne døde, alle døde. Ruslands Behersker hvilede i Fred, stiv og kold i sin Salonvogn paa Bunden af Wolga. Nihilisterne kunde synge deres blodige Sejrshymne Verden over. Maalet var naaet. Leen var trykket Knokkelmanden i Haanden, og han havde svunget den, som han skulde.

Ja, saaledes vilde alt være gaaet, hvis ikke. —

Tilgiv mig, kære Læser, jeg ser, at jeg er gaaet for vidt. Den Begivenhed, jeg vil skildre, og som jeg har Tilladelse til at skildre, fordi Chefen for Zarens hemmelige Politi Grev Jurij Gudenov er død, er interessant, men den maa skildres saaledes, som den udviklede sig, og jeg maa derfor afbryde mine selvforglemmende Forhaandsbeskrivelser.

Grev Jurij Gudenov døde ved Juletid 1907. Store var hans Fortjenester, og højt stod han i sin Kejsers Gunst, og denne Gunst maatte ikke forspildes, derfor løj Grev Jurij Gudenov for sin Kejser.

En eneste Gang løj han, og det skal være ham tilgivet.

Nu er der gaaet et Aar efter hans Død. I dette Aar skulde der ties, men naar Aaret var udrundet, maatte Zaren og hele Verden faa at vide, at Grev Gudonov havde løjet. Saaledes lød Grevens sidste Villie, opskrevet i hans Testamente. Ved Juletid 1908 maatte og skulde

det offentliggøres, at den, som reddede det kejserlige Tog ved Wolgabroen „Twer“, ikke var Grev Gudonov, men hans Svigersøn Grev Ivan Jurgewitsch.

Ivan Jurgewitsch, der var sidste Skud paa en gammel Bojaradelsslægt, var forlovet med Grev Jurij Gudonovs Datter, den underskønne Marja. Han var meget velstaaende og meget letsindig, og da hans Formue satte ham i Stand til at kunne dyrke sine kostbare Passioner, blev de dyrkede med ekscentrisk Ødselhed. Grev Ivan havde Svaghed for Paris, og han tilbragte sine Vintre der. Han havde Loge i Cirkus i Sct. Petersburg og forsømte ingen Premiere. — Det var forøvrigt ogsaa næsten alt, hvad der var at sige om Grev Ivan Jurgewitsch.

Hans pikante smaa Eventyr med Cirkus' Primadonnaer var jo næsten kun, hvad han skyldte sig selv, sit gode Navn og Rygte som ung Adelsmand.

Hvad jeg her har fortalt om Grev Jurgewitsch, vidste hele Sct. Petersburg; hvad derimod ingen vidste, end ikke han selv, var, at der i ham slumrede ret ualmindelige Evner og Egenskaber, som blot skulde vækkes.

Indtil hin Aften, da det ubetydelige skete i Cirkus, det tilfældige, der skulde forvandle ham, var hans Interesser kun løbne sammen i den egoistiske, rent instinktive Overbevisning, at hvert enkelt Individ maatte gøre s i n Tilværelse saa behagelig som muligt, og skruedes Fordringerne til en behagelig og nydelsesrig Eksistens op, — saa tilfredsstillede man dem, opfandt nye Raffinements, gav sig ind i en sygelig Kamp for Bevarelsen og Udviklingen af sine mere og mere unaturlige Tendenser. Denne evige „Byggen paa Ruiner“, som ender med en Katastrofe, en Sammenstyrtning, og han, der byggede, staar midt i det Kaos, der er hans eget Liv, staar som et døende Dyr, der i Angst og Misundelse stirrer paa den Sundhed, som jævnt og roligt groer op omkring ham.

Marja Gudonov, en Kvinde, der var god og ren som hun var smuk, var blot et selvfølgeligt Led i hans Udvikling, et lidet, betydningsløst Tilfredsstillelsesatom i hans Nydelsestrang. Hun, der i sin Uerfarenhed og Uskyldighed elskede denne Vellystning, skulde tjene til at, — ja hendes Formæling med ham vilde blive det første Trin paa den Ødelæggelsens Vej, hvorpaa Grev Ivan vandrede med halvtlukkede Øjne og et evigt Mindernes Smil paa sine fyldige Læber.

Det skulde ikke gaa saaledes.

Den Tilfældighed, der spillede ind i disse Menneskers Liv, saa' ubetydelig ud, og var ubetydelig, men dog tilstrækkelig.

Grev Ivan Jurgewitsch sad en Aften i sin Loge i Sct. Petersburgs store elegante Cirkus. Der var Premiere, og den kaliforniske Skønhed Mavedanserinden Lula Rüssell stod paa Scenen.

Ikke er det min Opgave her at beskrive denne Forfinelsens degenererede Præstinde, men jeg vil dog antyde, hvorledes det Kvindebegreb maatte være, som kunde betage Ivan Jurgewitsch.

Lula Rüssell stod i sin berømte Attitude. Svage Bevægelser, der kun var Skælven og Sitren, Armene førte gennem Luften i lade Buer, dosige dryppende, som blev de tynde lillafarvede Fingre trukne gennem klæbende Slim. Hendes halvtlukkede matte, bundløse Øjne var omgivne af blaasorte Rande, som strakte sig dybt ned paa Kinderne og i brunrødt nuancerede over i disses sære Liglød, der var som muldne Ferskners. Lula Rüssels slukte Blik hvilede paa Grev Ivan Jurgewitsch, som stod bøjet ud over Logens Rand med sit Champagneglas i den hævede Haand. Orkesterets dumpe orientalske Akkompagnement var sygnet hen, og Dødsstilhed herskede i Cirkus. Da hørtes der en klingrende Lyd. Champagneglassets slanke slebne Stilk var bristet mellem Ivans Fingre, og Skaarene faldt ned i Logen under ham.

Et Øjeblik efter blev Portiererne i hans Loge revne til Side, og en Herre fo'r hen til ham. Rystende af Arrigskab præsenterede han sig som Redaktør af „Otetshestvennyja Sapiski“, Kain Svapits, og forlangte en Undskyldning af Greven; Glasset havde strejfet ham, og en Draabe Blod fra Ivans saarede Fingre var falden paa hans Kind.

Ivan saa' isnende paa ham, — hvor tør De vove at trænge ind i min Loge, Menneske; der er Blod paa Deres Kind, siger De, det er mit Blod, — større Hæder kunde ikke vederfares Dem — Pøbel — forsvind. — Grev Ivan vendte ham Ryggen og saa' ikke det Blink, der lyste svovlgult i Redaktørens Øjne, da han gik, — det vilde forøvrigt ogsaa have været ham aldeles ligegyldigt.

Da han ved Forestillingens Slutning kørte bort til Souperen med den pelsindhyllede Lula Rüssell paa Bagsædet i sin Landauer, viste der sig en Skygge paa den duggede Rude, netop da han bøjede sig for i Ærefrygt at trykke et Kys paa hendes Haand. Han saa' op og genkendte Skikkelsen, som udefra stirrede ind. Det var Lulas Favorit fra hendes tidligere Ophold i Sct. Petersburg — Redaktør Kain Svapits.

Grev Ivan tænkte ikke mere over Optrinet, før han nogle Dage efter saa' en Artikel, der bar hans Navn som Titel, i „Otetshestvennyja Sapiski“.

Han var altfor ofte blevet omtalt i Bladene til at dette skulde afficere ham, men greben af en Anelse læste han alligevel hurtigt Artiklen igennem, og hans Ansigt antog et mere og mere alvorligt Udtryk, efterhaanden som han nærmede sig dens Slutning.

Artiklen var et af Redaktørens bekendte Mesterværker. Én skaanselsløs Nedsabling af Sct. Petersburgs unge adelige Levemænd, deriblandt

Et Øjeblik efter blev Portièrerne i hans Loge revne til Side, og en Herre fo'r hen til ham, rystende af Arrigskab.

huskede de snavsede magre Fanatikere med deres voldsomme Gestikulationer og bloddryppende Taler. Han genkaldte sig den Væmmelse, hvormed han havde betragtet disse jagede fortvivlede Mænd og deres usympatetiske, klynkende Kvinder. — Nihilist. — Grev Ivan, Nihilist, nej; Nihilister var ikke æstetiske, alene af den Grund vilde det være ham en Umulighed at omgaas dem.

Men han læste i Bladet, at han var det, og at han havde deltaget i deres Møder, og det var en yderst farlig Sætning.

Grev Ivan læste Artiklen Gang paa Gang, og efterhaanden vandrede hans Tanker ind over et Terræn, der før havde været ham ukendt. Han læste, at han var en samvittighedsløs Forfører, at han var Levemand, Skadedyr, farlig for sine Omgivelser, en Døgenigt, som ikke fortjente at leve. Grev Ivan læste og saa', at hvert Ord var rigtigt. Skribleren havde Ret.

og forrest af alle, Grev Ivan Jurgewitsch. Han saa' sit Navn slængt ned i Smudset. Hans Privatliv var blottet paa det ubarmhjærtigste. Enhver kunde købe Grev Ivan Jurgewitsch for 20 Kopeker.

Den degenererede Skribent fortalte oprørende Ting om det degenererede „Skadedyr" Grev Ivan og hans natlige Orgier i Sct. Petersburg og Paris.

Og hvad værre var, Grev Ivan Jurgewitsch, trolovet med eneste Datter af Chefen for Zarens hemmelige Politi, Grev Jurij Gudonov, stod stemplet som farlig for Riget — Nihilist. —

Det var Kain Svapits' Tak for sidst, hans Hævn.

Nihilist. Beskyldningen var af for frygtelig Art til at Ivan kunde smile, ellers vilde han have smilet ved Tanken, han, Grev Ivan — Nihilist. — — Han mindedes Nihilisterne fra det usalige Møde, han engang i nysgerrig Ekscentricitet overværede, og som den alvidende Redaktør havde anført i sin æreskændende Artikel. Med Fare for sit Liv var det lykkedes Ivan forklædt at faa Adgang til Mødet. Han

Han havde aldrig tænkt over sit meningsløse Liv før nu, nu det var for sent. Nu begreb han, at der var en Verden, som levede Livet i Taknemmelighed og Glæde, og at det var denne Verden .der gennem en hævngerrig Usling bragte ham Budskab om, at nu skulde det være Slut.

Grev Jurgevitsch sad hensunken i mørke Tanker med Tidsskriftet knuget sammen i de rystende Hænder, da Grev Gudonov blev meldt.

Den gamle Greve kom for at hente sin Datters Jaord tilbage, og havde intet andet at sige. Bedrøvelse og Foragt var de Følelser, der besjælede ham, da han gik. Bedrøvelse mere end Foragt, maatte han tilstaa for sig selv. Grev Ivan var, som han sad sammensunken i Stolen, ikke den, han havde kendt før; der havde været noget i det stumme, hjælpeløse Blik, hvormed han nikkende havde samtykket i, at Forbindelsen hævedes, som uvilkaarligt havde betaget den gamle Greve. Men det kunde ikke ændres. — Nihilist, gentog han for sig selv, da han steg op i sin Vogn, Nihilist, alt andet

end det kunde jeg tilgive, det var vel blevet bedre med Tiden, Marja skulde vel have hjulpet ham, men Nihilist.

Grev Gudonov følte Slaget, der ramte ham, den pligttro Monarkist, og dog, han kunde ikke være vred paa Ivan, endda han havde vanæret hans nærmeste Slægt. — Sølle Fyr, — mumlede han, — stakkels forblindede Fyr, — mon han nu har faaet Øjnene op, — han saa' helt elendig ud, — hm. —

— Grev Ivan var død Mand for Gudonov. —

De lønlige Haab, hvormed Marja modtog Faderen, tilintetgjordes, da hun saa' ham. Tavs rakte han hende den Ring, han havde faaet af Ivan. Marja brast i en Graad, som Faderen ikke mægtede at stilne, han, der var ramt saavel som hun. Halvt bortvendt fik han fremstammet, — lille Marja, min lille Pige, Du, Du var for god, — til ham, — Marja, — han mandede sig op, — min kære Pige — glem ham, det — det, — han fuldførte ikke, trykkede hendes lille vaade Haand til Farvel og gik hastigt bort, overladende sit eneste Barn til den første Sorg og Skuffelse. Helst var han blevet hos hende, men Pligten kaldte. Hans Majestæt Zaren opholdt sig paa Besøg i Moskwa i Anledning af den store Moske-Indvielse, og Kejserens Afrejse til Sct. Petersburg skulde finde Sted den kommende Nat. Grev Gudonov, som personlig førte Kejsertrænet, afrejste til Moskwa med den ordinære Middagsekspres.

7 Timer efter flygtede Grev Ivan Jurgewitsch fra Sct. Petersburg.

Ved Hjælp af rigelige Drikkepenge sikrede han sig en Kupe i det transibiriske Træn, som over Klin, Moskwa, Cjarschik, Pensa og Tschetjabinsk gaar gennem russisk Asien til Wladivostok. Uden at lægge nogen Plan eller at vide, hvor han vilde hen, pakkede han i hovedkulds Hast de nødvendigste Ting sammen og rejste.

— Bort, blot bort, det var alt, hvad han vidste. —

— — — — — — — — — — — — —

— Ekspressen hvinede sydpaa. Som en Ildorm snoede og vred den sig gennem Natten og Mørket. Damp og Gnister stod op af de hvæsende Lokomotivers Skorstene med en dump hul Tuden.

Fyrets Flammer oplyste Dampene, som steg op og forvandledes til hvidglødende Flammetunger, der saa ud, som bølgede de op af et Krater. Spildedampsinjektorens rungende Brøl, Plejlstængernes og Stempelstængernes Pisken og gnaldrende Slag og Siven, idet de blev trukne gennem Olie og Pakninger; alle Lokomotivets Milliarder af Lyde forplantedes gennem Koblinger og Vacumledninger til de lange Boggievogne, og blandedes dér med Døres Klapren, Fjedres Knirken, Glasruders Klirren og Raslen, Fodbrædders Knasen og Skuren, hvor de laa over hinanden i Trænets Læderharmonikaer, alt løb sammen til en døvende Tummel, en altomfattende Klang, hvis Grundtone var Fart.

Fart, — frem med lukkede Øjne, blot lade staa til, vildere og vildere. —

— Vel stod Lokomotivets Fører med spærrede Øjne, stirrende ud gennem Førerhustets Ruder, følgende to skinnende Striber, der stadig laa foran Ilddyret i nogle Meters Længde, saa langt Lanternes Skær rakte, stadig var der, blev ædte bort af Hjulene, skudte bagud med Projektilers Hast, men stadig var der, blanke og syngende.

— En natlig Spøgelsefart i Blinde. —

— Vel hvilede der en rystende Haand paa Vacumbremsens blanktpolerede Haandtag, i Stilling til Ryk, men Rykket vilde dog komme for sent, hvis de to skinnende Striber pludselig svandt bort for de stirrende Øjne.

— — — — — — — —

— — — — Kupeerne var alle halvt oplyste. De røde Silkeskærme var slaaede ned for Glødelamperne, som kastede et roligt døsende Ampelskær over de polstrede Sæder, paa hvis gyngende Plys Passagererne sov eller halvsov, roligt som om de hvilede i deres Senge.

De kunde jo sove roligt. Der var jo et Sæt Synsnerver i Arbejde. — To Øjne vogtede dem alle mod Døden, som har flettet sit Navn ind i den brusende Klang, der er i Lyden Fart.

— De kunde slumre roligt.

— Om det Øjepar svigtede, som arbejdede paa Maskinen, om der gik Brækage paa det lille spæde, sensible Maskineri, om en eneste mikroskopisk Nervetraad brast af en ukendt Grund,. et Atom af Vanvid, føget ind i Hjernen under Farten og groet op i Larmen, om Føreren blev gal, — man tænkte ikke derover, man slumrede roligt og bares af Sted i langelig Duven og Slingren, fo'r frem i en Sky af Støv og Grus og Ild.

I en 1ste Klasses Kupe var Lamperne slukkede. Der var kun én Passager, og han befandt sig bedst i Mørket. — Det var Grev Ivan Jurgewitsch.

Han laa udstrakt henad det ene Sæde, overladt til den trøstesløse Films, som et Resumé af hans forbigangne Liv lod glide forbi hans Øjne.

„Mistet alt", det var den Tekst, der indledede den sidste Serie Billeder.

„Mistet alt". Hvad havde han da haft, som kunde mistes? De Kvinder, han havde købt, kunde han købe andet Steds, Kvinder er til Fals overalt paa Jorden. De Venner, han havde haft, kunde han finde andre Steder, hvad var der da forlist?

Jo, en Skygge, der blev tydeligere for hvert Billede, han saa', en taaget Skikkelse, — som var der, uden at han behøvede at tænke derpaa, — voksede frem, og stod tilsidst klart og rent, lysende med den mørke levende Baggrund. Et Navn, der i Begyndelsen havde lydt som Vindens Suk mod Ruderne, blev hvisket og mumlet derude i Mørket, et Navn, der lød tonende og med klagende Klange.

— Marja. — —

— Grev Ivan Jurgewitsch skulde slænges ned i en navnløs Fortvivlelse, han skulde se alle Broer brudte af bag sig, inden han øjnede den Bro, som førte til hende, han da vidste, han elskede. Og saa skulde ogsaa denne Bro styrte sammen, — og han skulde være ene, — i den Verden, han havde misforstaaet. —

Ivan stirrede ud i Kupeens Mørke, som vilde hans Øjne gennemtrænge det, der laa skjult for ham, trække Fremtiden tæt til sig, ligesom man i en Kikkert flytter et Landskab. —

Ivan stirrede ud i Mørket, — — og sprang op med et Sæt. —

Kupeen var blevet laaset af i Sct. Petersburg, og d a var han ene, men han følte n u, at han i k k e var ene, at der var e e n til foruden ham i Kupeen, een, som stirrede paa ham et Steds fra, han vidste ikke hvor. Lammet af Rædsel stod han uden at kunne røre sig, medens Øjnene forgæves flakkede rundt i Mørket. Han havde trukket Gardinerne for begge Ruderne, da Toget kørte fra Sct. Petersburg, og der herskede et fuldstændigt Brandmørke i Kupeen.

Ivan var en Besvimelse nær. Han kunde ikke tænke, ikke røre sig, Blodet dunkede i Tindingerne, og han følte Rædselen sive ind gennem hans frysende Nakke. Det var som Haaret stod i Brand paa hans Hoved. Da, idet Vognen slingrede i en Kurve, sloges Gardinet en Smule fra Ruden, det svage Maanelys kastede et Strejf ind, og Ivan saa' et Par underlige glødende Prikker, et Par Menneskeøjne, hvis Pupiller samlede Lyset og lod det straale ud i Mørket med et ondt rødligt Bronceskær.

Han kunde ikke holde det ud, i et Spring naaede han hen midt i Kupeen, hans Haand famlede ved Lyskontakten, som sad paa Væggen over Sofaryggen, men idet han vilde dreje den, følte han en iskold Haand gribe i et knugende Tag om sit Haandled, og en hæs Stemme hviskede tæt ved hans Øre det ene Ord — Silentium. — Ivan følte sin Haand blive revet bort fra Kontakten og hørte Nødbremsehaandtaget blive trukket ned.

Da Toget sagtnede Farten, mærkede han pludselig, at det kolde Greb om Haandledet blev sluppet, Kupedøren blev lukket op, og en høj tynd Skikkelse traadte ned paa Vognbrædtet. Den mystiske Passagers Ansigtstræk kunde Ivan ikke skelne i det svage Maanelys, kun saa' han et Par stikkende Øjne, som var stift hæftede paa ham, idet Skikkelsen forsvandt i Mørket.

Ivan følte sig befriet, da han blev ene; han tændte straks Lamperne, kastede et undersøgende Blik rundt i Kupeen, og opdagede et Stykke sammenlagt Papir paa Gulvet, øjensynlig et Brev, som den fremmede havde tabt. Idet han traadte frem for at bukke sig efter det, entrede Togføreren op paa Kupeens Trinbrædt; Ivan satte, greben af en øjeblikkelig Indskydelse, den ene Fod paa Brevet og blev staaende saaledes, medens Togføreren var i Kupeen. Han betalte de 40 Rubler, som blev ham afkrævet i Mulkt for at standse Toget, og fortalte endog en fantastisk Historie om, hvorledes han i Søvne havde trukket i Nødbremsen.

En ny Plombe blev sat paa Haandtaget, og Toget kørte videre. Det gik først, da Ivan i Ro havde tænkt over Sagen, op for ham, hvor meningsløs hans Opførsel havde været; han havde handlet ganske uden Tanke, næsten som hypnotiseret, men det v a r nu gjort, og han slog sig til Ro med, at han alligevel før eller senere var bleven nødt til at betale Mulkten; ingen vilde have troet et Ord, dersom han havde fortalt om den mystiske Fremmede.

— Papiret. — Han erindrede pludselig Papiret, der laa paa Gulvet endnu. Han tog det op og foldede det ud. — — —

— — Et Minut efter drønede Ekspressen ind over den store Svingbro, som 15 Kilometer fra Byen Twer fører Banen over Wolga.

Lamperne var nu tændte i Grev Jurgewitsch' Kupe, og han sad, uden at ænse Broens øredøvende Larm, ivrigt læsende i det fundne Brev.

Ja, læsende er ikke det rette Ord. Han saa' en forvirret Mængde Bogstaver, som stod i uafbrudte Rækker, uden at han var i Stand til at faa nogen Mening ud deraf. — Rygter, — Banen, — af, — Egnen, — udspredes, — Distriktschefen, — anbringe, — Bak, — springe, — Kraft, — underkøbt, — Gudonov, — tilbage, — overmandes, — Wolga. — Disse var Ordene, han efter flere forgæves Tællemetoder havde faaet frem, da Toget, to Timer efter at have passeret Twer Broen, sagtnede Farten og langsomt kørte ind paa et Vigespor ved Stationen Klin, som ligger ca. to Timers Kørsel fra Moskwa. Da Toget efter Køreplanen ikke skulde standse før Moskwa, vilde Grev Ivan stige ud for at erfare Grunden til Standsningen, men blev, da han aabnede Kupedøren, modtaget af en Kosak med fældet Bajonet. — Først i dette Øjeblik erindrede han, at Zaren var i Moskwa, og at Grev Gudonov var afrejst dertil straks efter den triste Konference. Han lukkede atter Døren, og gav sig paany til at studere Brevet, som nu pludselig havde faaet den allerstørste Interesse. Han var straks klar over, at det drejede sig om et Attentat paa Kejsertoget, og at Brevets Indhold var en Skitsering af Planen. Enkelte Ord, som var understregede med rødt, og som øjensynlig angav den fremmedes Del af Attentatet, hjalp Ivan til Metoden, hvorefter han skulde sætte Ordene sammen.

Dette, at han følte, han var Opgaven voksen, fyldte ham med Glæde. Et Haab dæmrede hos ham. Det lille Stykke Papir, som ved et Tilfælde var falden i hans Hænder, hypnotiserede ham, gengav ham en Aktivitet, som magttog ham, og spændte alle Fibre. Tankerne jog lynsnart gennem hans Hjærne. De sidste Timers Begivenheder, den knugende Sorg, Fortvivlelsen, den

Rædsel, der havde lammet ham, alt havde rystet ham op, Hjernens Nervetraade arbejdede. Han var som genfødt i Følelsen af, at han, Ivan Jurgewitsch mulig her holdt Kejserens Skæbne i sin Haand, — han — „Nihilisten“. — Hans Øjne straalede, — her var Midlet til Oprejsning, det, der skulde gengive ham hans tabte Ære — og alt.

Marjas slørede Øjne dukkede atter frem af Mørket derude, hendes taarefyldte Blik betragtede ham, og han syntes af læse at Krav, en Forventning. — — — —

Kejsertoget gungrede forbi den anden Side af Stationen Klin. Jorden rystede og sitrede, Luftpresset bragte Ruderne i det holdende Exprestog til at klirre, og denne Larm ledede Grev Ivans Tanker tilbage til den Gerning, der ventede ham, og da Toget atter satte sig i Bevægelse, var hans hele Opmærksomhed igen henvendt paa at tyde Brevets Hieroglyfer. —

— — — — Da Eksprestoget rullede ind under Moskwas Centralbanegaards store Tøndehvælving, vidste Grev Ivan Jurgewitsch, hvad han vilde vide, og han havde lagt sin Plan. — Den var lige saa dumdristig som vanskelig at udføre, men han følte, at det var hele hans Liv og Velfærd, der stod paa Spil. Naaede han sit Maal, da vilde Livet ligge smilende og lykkeligt for ham, og naaede han det ikke, gik han til Grunde under Forsøget, — saa døde han som en hæderlig Mand i Kampen for sin Kejsers Liv. Der var intet Valg. —

— Ivan Jurgewitsch stod nogle Minutter efter i Moskwa Stationschefs Privatkontor. Chefen havde ikke kunnet skjule et svagt Smil, da Greven præsenterede sig. Ivan Jurgewitschs Ekcentriciteter var kendte her som i Sct. Petersburg. Han besvarede Præsentationen med de Ord, — det er mig en Ære at gøre Grevens Bekendtskab, tør jeg spørge om Grunden til Deres Besøg. (Gud ved, hvad Fyren nu har for, var den Tanke, han beholdt for sig selv.)

— I min Egenskab af Chef for det kejserlige Sikkerhedspoliti Herr Grev Jurij Gudonovs Svigersøn udbeder jeg mig Ekstratog til Sct. Petersburg, svarede Grev Jurgewitsch roligt.

— I Deres Egenskab af Hans Ekscellence Grev Gudonovs nære Slægtning ved Herr Greven vel, at Hans Majestæt Zaren for to Timer siden er afrejst til Sct. Petersburg, og at der som Følge heraf ikke kan afsendes Tog paa denne Rute før om en Time, idet Reglementet paabyder en minimal Togafstand fra det kejserlige Træn paa 250 Kilometer, og desuden, tilføjede den snu Lille-Russer, vilde det blive meget dyrt, m e g e t d y r t, vi har nemlig ingen disponible Maskiner til det Brug, alle vore Expresmaskiner er i Aktivitet i Anledning af de store Højtideligheder her i Byen, vi har kun én Maskine, som jeg slet ikke er i Stand til at disponere over, det er den store nye „Hrad“ Maskine, som lige er ankommet fra Italien, den er nemlig endnu ikke afleveret af Værket dernede, og jeg . . . . . . han skottede til Ivan, som uden at skænke Chefens Ord nogen Opmærksomhed tog 3 Tusindrubelsedler op og lagde dem paa Bordet.

— Det er vel tilstrækkeligt, antager jeg, selv til en „Hrad“ Maskine, som ikke er afleveret. — I Kraft af mine eksceptionelle Forbindelser antager jeg, at De ikke vil nægte mit Forlangende, og da hvert Sekund er kostbart, — Grev Ivan skød Sedlerne over til Chefen, — vil jeg anmode Dem om hurtigst muligt at skaffe „Hrad“en klar.

Chefen rystede paa Hovedet. — Jeg kan ikke, Herr Greve, — beklager, — men jeg k a n ikke, — skaf en Ordre fra Herr Grev Gudonov, og jeg skal have Maskinen klar om 10 Minutter. Vi har kogende Vand under Tryk i Remisens Beholdere.

— I det samme blev Døren revet op, en Telegrafist styrtede ind og sagde i stor Ophidselse, Ledningen er afbrudt, der er Telegram fra Klin, Ledningen er afbrudt ved Twer. — Saa skynd Dem! raabte Jurgewitsch, — det gælder Kejserens Liv. Chefen svarede roligt. — Ordre fra Grev Gudonov, Herr Greve. —

— Jaja, — ja, skynd Dem, svarede Ivan, som i et enkelt Nu havde tænkt paa sin Revolver, men straks forkastet Tanken. — Skaf Maskinen. Maskinen. —

— Chefen forlod Kontoret, og Ivan skrev med skælvende Haand Rekvisition paa Ekstratog i Gudonovs Navn. — At det var Falsk, var Jurgewitsch ligegyldigt, der var intet andet Middel.

Et Øjeblik efter vendte Chefen tilbage, han kastede et Blik paa Rekvisitionen, Blækket var endnu vaadt, og sagde uden at fortrække en Mine, idet han lagde den i sin Skrivebordsskuffe sammen med de 3 Tusinde Rubler, — jeg antager, Toget bliver betalt af Civillisten. —

— Grev Ivan studsede, men svarede straks, — ja selvfølgelig, — og gik ud paa Perronen. —

8 Minutter efter gled den store Hrad Maskine frem. Der var tilkoblet en Salonvogn, som Ivan straks lod koble fra. Vi har ingen Brug for Salon paa denne Rejse, sagde han til Chefen, idet han entrede Maskinen, — fuld Kraft. —

Stationschefen blev staaende, indtil Maskinen var forsvundet i Mørket og gik svagt smilende ind til sine letfortjente Rubler. —

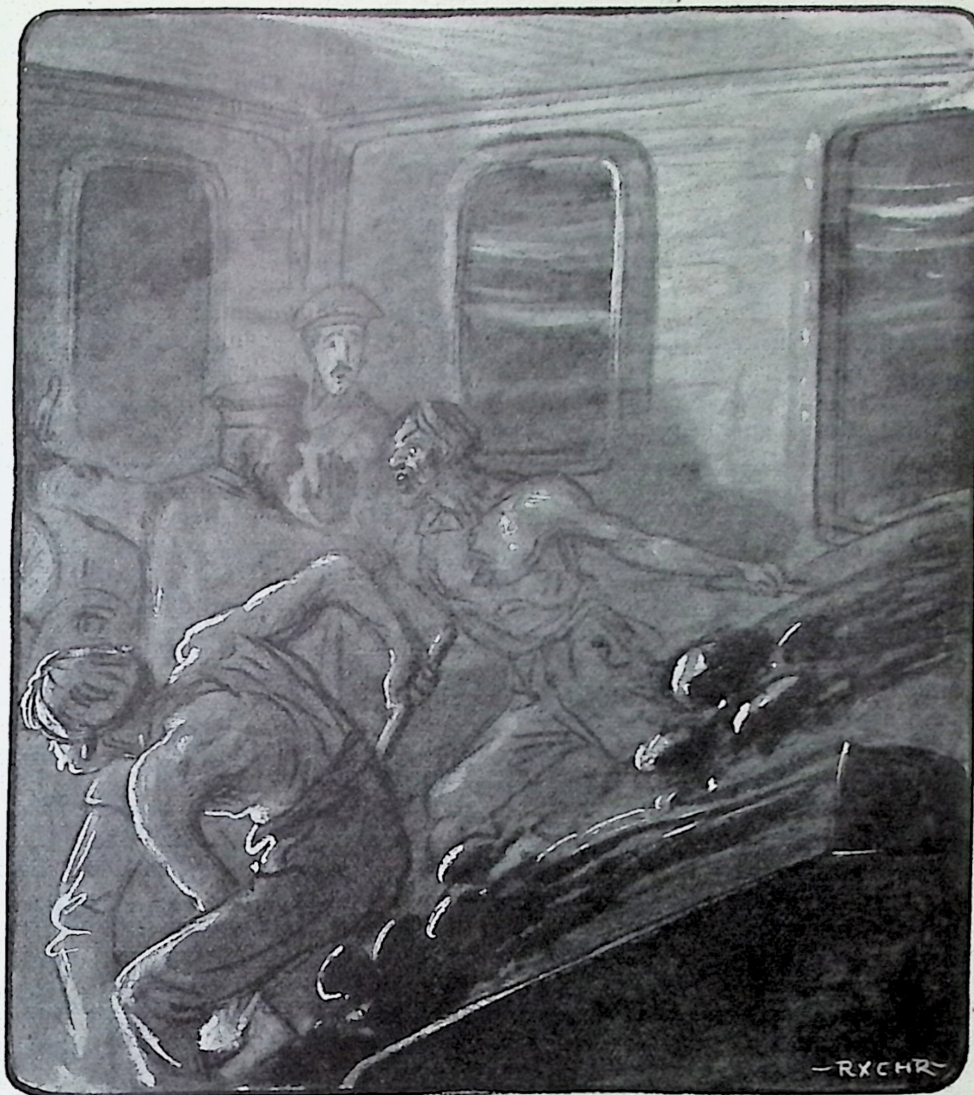
— Da „Hrad“en var kommen udenfor Stationens udstrakte Sporlegeme, paa fri Bane, sagde Ivan straks til Lokomotivføreren, en ung dristigt udseende Mand: vi skal naa Kejsertoget inden Twerbroen, det er Meningen med dette her, vi skal altsaa have saa megen Fart, som Maskinen kan holde til. Her har De 500 Rubler, De faar 500 til, hvis vi naar Toget.

Føreren saa' paa sit Uhr, sammenlignede med Hastighedsmaaleren og Trykmaaleren, stak saa Rublerne i Lommen, skruede Sikkerhedsventilerne til og aabnede den store Tilførsels-Dampventil helt.

Kan vi naa det, spurgte Ivan, som interesseret havde fulgt hans forskellige Manøvrer.

— Kan „Hrad“ ikke naa det, saa kan ingen Maskine i Verden naa det, — var hans Svar, — vi prøver. —

Fyrbøderne og Kullemperne paa Tenderen fik Ordrer og Rubler, og Fyringen blev straks forceret. Den store Injector, som besørgede Trækken i Skorstenen, fik fuld Aabning, og „Hrad“ satte langsomt Farten op. Ivan Jurgewitsch stod ved Førerhusets ene Rude seende ud i Natten. Alt var mørkt og sort, kun Telegrafpælene lyste op som hvide Ildspyd, idet de kom ind i Lokomotivlanternens Lyskegler, og drev lynsnart bagud. Hurtigere og hurtigere kom de til Syne, tættere og tættere forekom de ham at staa.

De sansede intet, stod begravede i Kul til Knæene, øste Kul paa det hvidglødende brølende Fyr..

Larmen blev stærkere.

Lempernes Slag i Kullene og disses Raslen bagude i Tenderen blev utydeligere efterhaangen som Farten øgedes. Man formelig kørte fra Lydene der. Maskinens voksende Larm, og Trækinjectorens Tuden i Skorstenen aad alle andre Lyd, og kun Skinnesamlingernes dumpe sitrende Slag brød denne sonore Tone. Nu og da, naar et Vindstød flængedes af Maskinens tilspidsede Forende, brød et skingrende Hvin ind i Førerhuset.

Jo mere der fyredes, jo mere tabte Kørselen Karakter af Kørsel. De fire tavse Mænd, der stod paa Maskinen, følte sig baarne gennem Elementerne. Fastklamrede til Ventiler, Bremsehaandtag og Gulvets riflede Jernplader fodrede Fyrbøderne det graadige Ilduhyres mægtige Gab. Kullene blev kastede fra Tenderen ned paa Førerhusets Dørk, fordi den Aabning i Tenderens forreste Væg, hvorigennem Kullene normalt gled ud, var utilstrækkelig, og den evindelige Knasen og Skramlen, Kullene fremkaldte, idet de dreves henover Jernpladernes Rifler, døvede Trommehinderne, gjorde Fyrbøderne sanseløse, — halvgale. — De sprang ud midt i Dyngerne, brækkede Laagerne op, smældrende dem tilbage med et Skrald, øste, maste Kullene ned paa det hvidglødende brølende Fyr, vred forgæves i Trækenjectorens Ventil, den kunde ikke aabnes mere end den var, fyldte atter Kul paa. De følte ikke, at de blev ramte af Kullene, der ustandseligt kom fygende fra Lempernes Skovle i lange tunge Parabelstriber. Hver enkelt Skovlfuld kom som en Komet bagud fra Mørket, med Hovedet, de store tunge Kulstykker forrest, og en svajet Hale af Smaakul og Støv. De flød ned over Fyrbøderne, smadrede ind i deres Rygge med bløde Kvask, ramte Hovederne, dalede ned over dem som Regn. De sansede intet, stod begravede i Kul til Knæene, skovlede ind, slingrede og faldt, rejste sig halvt, fik en ny Ladning Kul over sig, styrtede og skreg dyrisk i sindssvag Henrykkelse, sled Tøjet af sig, flængede Jakke, Vest

og Skjorte af, og stod til Slut med de nøgne skinnende sorte svedige Kroppe i Bukserne, som Kannibaler, fyrende som Djævle.

Trykket steg.

Dampens Kogen, der havde lydt som Snurren, som en Nynnen, ændrede Tonart, lød højere og højere, blev til en indestængt hæs ubarmhjærtig Piben, der voksede i Kraft. Brølet i Skorstenen fik en Biklang ved Luftens Sugning, idet den fo'r over Aabningen; det lød som Alverdens Hunde tudede for Lig i en skingrende Frostnat. Et eneste forfærdeligt langtrukkent Brøl, der blev ved.

„Hrad“ sprang og skrænsede af Sted henover de dugglatte Skinner. De kæmpemæssige Hjuls polerede diamanthaarde Staalbandager peb og hvinede, idet de gled mod Skinnerne. Plejlstængerne piskede sig varme i den vanvittige Fart. Et Leje blev hvidglødende, og Føreren maatte ud paa Maskinens Løbebro med Vandslange fra Tenderens Beholder. En hvidgul Taage fyldte Førerhuset med gennemtrængende Stank af brændt Olie og hedt Metal. Ingen kunde se, og intet andet kunde ses end Fyret. Indenfor de aabnede Døre laa det glødende Kaos med sprængte Riste, og blaaflammende Kuldynger, der slængte svirrende Blæsflammer op mod Kedlens Fyrkanal.

Efter 3 Kvartes Kørsel fo'r de forbi Klin. Stationen laa som et Lyspunkt ude i Horisonten, inden Jurgewitsch fik vendt sig for at se. Stationens Sporskifter havde givet „Hrad“ nogle sidelængs Slag, saa at de havde troet, det hele var forbi, og kun derved var Jurgewitsch blevet opmærksom paa Stationen. „Hrad“ stønnede videre, ædende Kilometer efter Kilometer.

Ivan saa' paa sit Uhr. Lokomotivføreren, som gennem Taagen skimtede hans Bevægelser, rystede paa Hovedet til Svar paa hans Gestus, men pludselig oplystes hans intelligente Ansigt af en Ide. Han brølte til den Fyrbøder, der stod ham nærmest, og som, da han hørte Raabet, klamrende sig fast til alt, arbejdede sig hen til ham. De raabte hinanden i Ørerne, og til Slut forstod Fyrbøderen, hvad Førerens Mening var. Han fandt frem en Pressenning, som det lykkedes at faa lagt nogle Gange sammen paa den ene Led, saa at det dannede en aflang Strimmel. Hver Ende blev fastgjort til en kort Ildrager, der dannede ligesom Raa paa et Sejl. Midt paa den ene Ildrager blev bundet et Stykke stærkt Tov, hvorefter Fyrbøderen steg ud paa Løbebroen med det hele rullet sammen. Tovet blev fastgjort paa Udblæsningsventilens Spindel, som ragede op over Løbebroen et Stykke fra Maskinens forreste Ende. Fyrbøderen gav derefter Slip paa Pressenningen, der rullede sig ud og stod bølgende stivt hen langs Lokomotivet under Løbebroen. Han krøb tilbage ad denne, og uden at ændse Livsfaren arbejdede han sig ind mellem Vognfjedrene, der stadig huggede op og ned under Maskinens Slingren. Han fik omsider efter utrolige Anstrengelser Lokomotivførerens Idee realiseret, idet det lykkedes at faa Presenningens anden Ende fastgjort til Askegravens længst bortliggende Kant.

I samme Øjeblik som dette var sket, blev Brølet i Skorstenen til et skærende Hvin. Flammerne stod ret op som en hvidglødende Søjle, der bøjedes af og lagde sig hen over Lokomotivet; dens sidste blaffende Spids naaede langt ud over Tenderen.

Forbrændingen tog endnu mere Fart. Der fyredes endnu haardere. Sikkerhedsventilerne blæste hvislende ud med en saadan Kraft, at der kun saa's en blaalig Stribe, som flere Meter ude over Tenderen blev til hvid Taage, der reves bort. Føreren skruede Ventilen endnu mere til. Trykket var af en ukendt Højde. Manometrets anløbne Viser havde forlængst passeret alle Inddelinger og var kørt fast. Hastighedsmaaleren snurrede, og Tallene sprang frem paa Cifferskiven og forsvandt saa hurtigt, at man ikke saa' dem. Vildere og vildere blev Farten.

Nu vilde den stige, indtil det hele sprang i Luften. Jo mere Fart, jo mere Luft pressedes der ind af den udspændte Presenning. Det vilde stadig vokse. Presenningen greb Luften, skar sig igennem i en gurglende Hylen og drev Lufttrykket ind under Ristene.

„Hrad“ sprang over Skinnesamlingerne. Den svære Maskine bøjede i sin frygtelige Fart Skinnerne, der stod i en Bølge foran Forhjulene, og i Samlingerne stødte de overanstrængte Skinner, saa at Maskinen sprang flere Tommer frem. Det blev en endeløs Huggen og Springen, Kilometer efter Kilometer.

Ivan Jurgewitsch, Dekadenten, holdt til dette Vanvid. Han var endog den, der holdt bedst. Føreren stod med Galskab i sine brændende Blikke, betragtende Fyrbøderne, som laa halvt begravne i Kuldyngerne, sparkende dem ind paa Ristene. Gnisterne fængede i deres Benklæder og Sko, og de maatte idelig oversprøjtes med Vand. Stundom var de helt dækkede af Kullene. Der var blot noget levende, som bevægede sig under Dyngerne, og bragte disse til at forsvinde i en Stribe ind af Fyrdørene.

Lemperne naaede længere ned i Tenderens Kulbeholdning, efterhaanden som Kullene brugtes, og Kastene med Skovlene blev højere og usikre. Kulstykkerne fløj overalt i Førerhuset, paa Ventiler, Haandtag, Skruenøgler og Hylder, overalt. Manometrets Glas var knust, og Viseren bøjet.

Ivan, der blødte af et Saar paa Kinden, var rolig, skønt Farten nu var ude i det fuldstændig sindsforvirrede, og dog stadig voksede.

Han saa' Føreren, der saa ud, som om han stod og skeleterede. Sammensunken hagede han sig fast og laa ud over Haandbremsens store Sving. De udspilede Næsebor vibrerede, Øjnene var opspærrede, og det hvide kom til Syne over Pupillerne, der stadig skiftede Størrelse. Under-

kæben hang dødt ned. Ved hvert gispende Aandedrag fyldtes Lungerne med Kulstøv.

Han holdt ikke længe til det, konstaterede Ivan.

Han konstaterede det for sig selv med Ligegyldighed og i underlig Aandsfraværelse.

Var d e t Fart-Vanviddets uberegnelige Udslag hos h a m?

Var h a n uden for det hele? Stod h a n ikke paa en Expresmaskine, der væltede sig frem gennem Mørket? En Feberkørsel, et eneste Lydskrald, der kilede sig igennem Natten, drivende Luft og Sten og Grus til Siderne i Brag som Torden. Et Dyr med en Flammetunge slikkende langt ud efter sig, fyldende Landet med Rædsel. En Fortidsøgle, der gungrede og jog hen over Skinner, der snoede og bugtede sig som pinte Slanger.

Saa' Ivan intet. Saa' han ikke Vanviddet, der dæmrede i de tre opløste højspændte stakkels Menneskehjerner, der bares over Skinnerne i samme umenneskelige Tempo som han. Saa' han ikke det Træk af dyrisk Grusomhed, der viste sig ved Førerens slappede Mundvige. Saa' han ikke Øjnene lyse gult som en hungrende Hyænes. Hørte han ikke en sindssyg hikkende Latter nede under Kullene. Anede han ikke, at om et Øjeblik vilde de springe op dernedefra, de halvbrændte Fyrbødere, — fare op, strækkende hver Muskel og skogre Fartens Vanvid ud over ham. — Sekunderne var talte, vidste han ikke ......

Grev Jurgewitsch saa' paa sit Uhr. Om 3 Minutter vilde de være ved Twer Broen. Pludselig gav det et Stød i Maskinen. Ivan vaklede og tabte Uhret, han hørte et svagt Ekko som af et tusindstemmigt Raab, han saa' ud i Mørket og troede at Synet bedrog ham. I Skæret fra Skorstensflammerne, saa han en Stribe som af Tusinder Sølvlyn, der blinkede forbi begge Sider af Maskinen.

I samme nu forstod han. „Hrad" havde naaet Kejsertoget, og Lynene var Banebevogtnings Kosakkernes blanke Spydodder, der dannede to Mure, hvorimellem Kejsertoget kørte. Ivan gav et Raab, pegede med sin Revolver mod Førerhusets ene Rude, og entrede ud paa Maskinens Løbebro.

Foran Lokomotivet skimtede han gennem Grusregnen en stor mørk Flade, som hoppede og slingrede.

Det var Kejsertogets bagerste Vogn, Stødvognen. „Hrad"s Lanterne belyste en hvid skælvende, cirkelformet Skive. Han skelnede Bræddefuger, Kroge og en løs Tovende, der hang ned, svingende som en Pendul ved Vognens hæftige Bevægelser.

Han fo'r frem, balancerede ud paa „Hrads" ene Puf. Maskinen gjorde et Spring. Den stødte imod Stødvognens Puffer. Ivan hørte en Geværkugle fløjte forbi, — han gled, — faldt forover, — greb for sig, — og fik fat i noget Jernbeslag, der skar gennem Hændernes Kød.

— Det var som denne legemlige Smerte vækkede ham af denne unaturlige Ro, der var falden over ham, i det Øjeblik han besteg „Hraden" paa Moskwas Station. Hans Sanser begyndte pludselig at arbejde. — Han følte det skarpe Jern æde sig ind i Haandfladerne. Han mærkede en piskende Regn af Sten og Grus blive slynget mod Ansigtet, og Stødvognens Puf, som han hang ud over, jog en isnende Kulde igennem ham. Han indsaa, idet denne Kuldefølelse rislede igennem ham, hvor farlig Stillingen var. Han drejede Hovedet og saa' „Hrad"-Maskinens mægtige Forende som, spaltende Luften i et Hyl, kom nærmere. Føreren havde atter sat Farten op, han kunde ikke se, om Ivan havde vovet Springet over til Kejsertoget. Om nogle Sekunder vilde han blive knust mellem Pufferne.

Raadløs kastede Ivan et sidste Blik ud i Mørket, og saa' Kosakspydene lyne derude. Han tænkte paa at slippe Taget og lade sig falde ned paa Skinnerne, der fo'r af Sted under ham. Sten og Sveller laa som lange Striber, et eneste bredt, spættet Baand, der i rasende Fart blev trukket bagud.

Fortvivlet stirrede han efter „Hraden", som nærmede sig, og nu kun var nogle faa Meter borte.

Signalet til „Hrads" Lokomotivfører var et Skud gennem Førerhusets Rude. Naar den blev splintret, skulde han stoppe og gaa fuld Kraft bak til Moskwa.

Det var Ivan umuligt at faa fat i Revolveren.

Da følte han et svirpende Slag i Ansigtet. Den Tovende, han havde set, var svinget forbi ham. Det lykkedes ham at faa fat i den med Tænderne. Han bed sig fast, slap med den ene Haand, og rev Revolveren op. „Hrad" var lige klods op ad ham. Han skød, — og saa' Rudens knuste Glas blæse ud over Tenderen. Der lød et Hvin fra Maskinens Turbinefløjte, og „Hrad" forsvandt langsomt bagud i Mørket.

..... Kejsertoget drønede ind over Twerbroen, hvis mægtige Jernkonstruktioner dundrede og begravede Toget i et Brag, der overdøvede Brændingens Larm dybt nede mod den store Svingpille.

— — — — — — — — — — — —

...... Paa Kejsertrænets Lokomotiv stod Grev Gudonov. Cigaretten skælvede mellem hans tynde Fingre, da Trænet kørte ind paa Broen, den farligste Del af Strækningen.

Havde hans Øjne kunnet gennemtrænge Mørket, vilde han have set to Skikkelser, som krybende havde nærmet sig Brovagtens Hus, idet Bevogtningskosakkerne, da Toget havde passeret Broen, red bort derfra.

Grev Gudonov saa' ikke heller det lynende Blik, Fører og Fyrbøder vekslede, idet Toget kørte ud fra Broen, ind paa Banedæmningen, men han saa' et lyttende Udtryk i deres Ansig-

ter, og en underlig fremmed Angst kom over ham.

— — — — — Grev Jurgewitsch arbejdede sig frem ad Gangbrædderne. Han var ukendelig af Blod og Snavs. Klæderne hang i Laser om ham. Hænderne sad i blodigt Kød, Revolverskæftet, som han holdt knuget i højre Haand, var levret og glat og drejede sig i Haanden.

Skridt for Skridt krøb han fremad, — klamrende sig fast. —

Ogsaa han søgte at opfange den Lyd, han ventede. Med lukkede Øjne, og Hovedet drejende til Side, sad han nogle Sekunder efter hvert Skridt, — lyttende. —

— Da han naaede frem til Tenderen, lød der et Knald forude. Et skarpt begrænset Knald, som et Kanonskud.

.... Grev Gudonov rystede, da han gav Ordren, — sæt Bremserne i.

Bremserne gik langsomt i Funktion, og Toget sagtnede Farten. Da lød der igen et Knald, og et til. — Haardt i, — skreg Gudonov. Det gav et Stød i Trænet. Med fastspændte Hjul gled det nogle Meter frem og standsede i et Ryk.

Gudonov vilde straks begive sig ind til Zaren, da i det samme en Officer steg op paa Maskinen og meddelte, at Linien var undermineret 2 Kilometer længere fremme. En beruset Bonde, der var blevet arresteret paa en nærliggende Kro, havde røbet Planen. Kosakofficeren bad Gudonov føre Trænet tilbage over Broen, da han ikke turde paatage sig Ansvaret for de første fem Kilometer af Linien. Samtidig overgav han Gudonov et Kort over Banelinien, paa hvilket de underminerede Steder var afmærkede.

— Skal vi slaa Bak, — spurgte Føreren Gudonov, som ikke bemærkede det sære spændte Tonefald, hvori det blev sagt.

Vent, — svarede han, — jeg vil tale med Hans Majestæt, — hvorpaa han begav sig ind til den kejserlige Vogn.

Idet Grev Gudonov forlod Maskinen, kastede Føreren et hurtigt Blik rundt i Førerhuset, og slog fuld Kraft Bak. Toget tog Fart, og da det var kørt nogle Hundrede Meter henimod Broen, sprang Føreren og Fyrbøderne af, efter at have forvisset sig om, at Linien allerede der var forladt af Kosakkerne.

Ventilerne stod fuldt aabne, og Togets Hastighed voksede hurtigt.

.... Det oplyste Kejsertog gungrede af Sted, baglængs, med stigende Fart mod Svingbroen, der laa 500 Meter borte.

— — Da lød der et Skrig. — Et Skrig, som gik til Marv og Ben, et raadløst Skrig op i Natten, gennemtrængende og forfærdeligt. Et Skrig, der forplantedes fra Strube til Strube, og lød fra Tusinde Mænd i Vaande. —

— Banebevogtningens Kosakker havde samlet sig i Kolonne, og nu stod de, trukne bort fra Linien, med Front mod Kejsertoget, som i rasende Fart nærmede sig Broen.

Derfor skreg de.

Hvad ingen af de dødsdømte, der var i Toget, kunde se, det saa' de Tusinde Kosakker. De saa at deres Zar skulde dø, og derfor skreg de i Rædsel.

I det gryende Dagskær saa' de Svingbroens store Portal med den flakte Rigsørn øverst, langsomt forskyde sig til Siden, mere og mere.

Broen aabnedes, og Kejsertoget fo'r mod Afgrunden. Skinnerne endte blindt i Luften, Toget vilde fare ud i det tomme Rum i en Bue, og forsvinde i Dybet.

De Tusind Mand stod i Geledder, hjælpeløse, og skreg, med Hænderne for Øjnene. — — — — — — — — — — — — — —

.... Da vaklede en dryppende blodig og pjaltet Skikkelse ind i Førerhuset. Det var Grev Ivan Jurgewitsch. Han, der i Cirkuslogen gratiøst havde hævet Champagneglasset til den skønne Lulas Pris.

Han slæbte sig hen til Manøvrehjulet. — Rykkede og rykkede i det, — forgæves. — —

— Farten steg. Afgrunden fløj dem nærmere for hvert Sekund. —

Angsten traadte frem i Ivans forrevne, dødblege Ansigt. Øjnene stirrede vildt ud. Hænderne famlede rundt ved Hjulet. Han var ved at segne.

Farten steg.

Alle Helgeners Helg ..... Hjulet gav efter. En skjult Fjeder havde holdt. Han drev det rundt i en Snurren, rev Vacumbremsens Haandtag ned. Der lød et sukkende Støn fra Cylinderen. Dampen buldrede ud imod Stemplerne. Maskinen skjalv, og Toget gled med et ødedøvende Hvin henad Skinnerne.

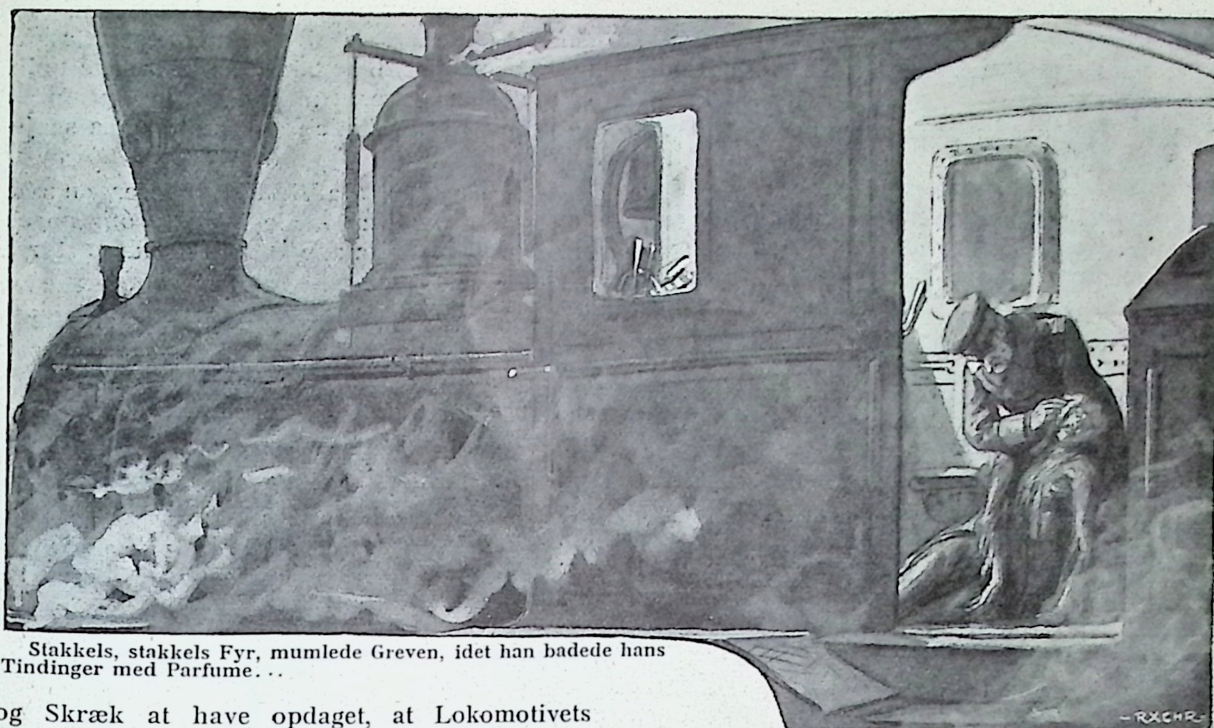
Ivan saa' ud over Tenderen, der lød et klingrende metallisk Smæld, efterfulgt af en ubestemmelig mægtig Larm, en Vandsøjle skød op i Luften og belystes i Regnbuens Farver af Lyset fra Kupeerne. —

— Og Kejsertoget holdt. — —

— Et lykkeligt Smil brød frem paa Ivans Ansigt, og han sank bevidstløs om paa Førerhusets hede Jerngulv.

Disse Begivenheder foregik hurtigere end det her er fortalt, og overrumplede ved deres Hast og Ubegribelighed Grev Gudonov, som endnu ikke havde faaet Zaren i Tale, da Toget standsede for anden Gang. Denne Standsnings voldsomme Karakter, og den mystiske Vandsøjles bedøvende Larm, bragte ham til at løbe tilbage til Maskinen, endnu inden han havde faaet vekslet et Ord med Majestæten, der laa i sin trygge Søvn, lidet anende, at de sørgelige Menneskerester, — som i Ivans Skikkelse, for faa Minutter siden, under Anspændelsen af sine sidste Kræfter, var krøben henad de slingrende Trinbrædder paa hans Salonvogn, — skulde frelse hans Liv.

Grev Gudonov fandt Maskinen tom, og opdagede ikke straks Ivan, der livløs laa under Manøvrehjulet. Først efter, til sin Forbavselse

Stakkels, stakkels Fyr, mumlede Greven, idet han badede hans Tindinger med Parfume...

og Skræk at have opdaget, at Lokomotivets Besætning virkelig var borte, fik han Øje paa Ivan. Han genkendte ham ikke; der var heller ikke nogen Lighed mellem denne halvdøde Stakkel og hin elegante Greve, som for faa Timer siden var afrejst fra Sct. Petersburg.

Grev Gudonov for tilbage som bidt af en Cobra, da han saa', hvem den Besvimede var. Han var intet Øjeblik i Tvivl om, at Ivan havde forsøgt Attentat mod Kejsertoget.

Stakkels, stakkels Fyr, mumlede Greven idet han badede hans Tindinger med Parfume, saa vidt er det altsaa kommet, myrde din Kejser og os alle. — Forfærdeligt. —

Ivans Læber bevægede sig, og det Navn, den gamle Greve hørte blive hvisket, bragte Taarerne frem i hans ærlige Øjne. Et Kvindenavn, et eneste lille skøbeligt Begreb, — det bedste de to Mænd vidste i Verden, — havde de fælles, — han Nihilisten, og hans Modstander Zarens Forsvarer.

At jeg skulde opleve det, — stakkels Ivan, — og Marja, — gid jeg var død. — Den gamle Mand glemte Zaren, Trænet og alt i sin Fortvivlelse.

Da saa' han Ivan slaa Øjnene op og rejse sig halvt; Gudonov bøjede sig ned over ham, og opfattede Ordene, — Svingbroen, — se efter Svingbroen. — — Ordene blev sagte med hæs Stemme og et saa underligt hemmelighedsfuldt Udtryk, at Gudonov paavirket deraf, straks steg ned paa Banelinien og her saa', at Broen var drejet ud. Han gik langs Toget. Koblingen mellem Kejsertogets næstsidste Vogn og Stødvognen var sprunget, og denne forsvundet i Dybet. Klamret fast til den sidste Vogns Puffer, bøjede han sig ud over Randen, men saa dybt nede kun Wolgas graa urolige Vande, der brødes i hvide Bølgerækker.

Dybt rystet gik han tilbage til Maskinen, der nu var omringet af de tililende Kosakker, som med Forbavselse havde set Toget standse i sidste Øjeblik.

Grev Jurgewitsch var i Færd med at give en Kosak Undervisning i at fyre.

Gudonovs Forbavselse kendte ingen Grænser. Alt hvad han saa', var ubegribeligt og halvvirkeligt som en Drøm, og først da Jurgewitsch, efter forsigtigt at have sat Maskinen i Gang, fortalte ham, hvad der i Virkeligheden var passeret, og hvilken højspændt Kamp, der i de sidste Timer var udkæmpet, begyndte den gamle Greve at fatte Begivenhedernes Gang. Dog maatte Ivan først lade Gudonov læse det Brev, han havde fundet, før denne fuldt troede ham. Det lød i Ivans Oversættelse saaledes:

Rygter om Underminering af Banen udspredes blandt Bønderne i Egnen nord for Twer. Distriktschefen for Bevogtningskosakkerne vil anbringe Knaldsignaler. Toget standses, Gudonov forlader Maskinen, Fører og Fyrbødere underkobte, slaar Bak, springer af, hvor Linien er forladt. Kosakkerne Syd for Twer Broen er trukne tilbage efter Togets Passage, Brovagten overmandes, Broen lukkes op, tilbagegaaende Tog i Wolga.

Dette Brev hævede enhver Tvivl hos Gudonov, og den Omfavnelse, hvori han gav sin overstrømmende Glæde Luft, var nær ved at berøve Ivan hans sidste Kræfter.

Midt under denne, paa et Lokomotiv ret usædvanlige Scene, blev der meddelt fra den kejserlige Vogn, at Hans Majestæt Zaren ønskede at tale med Hans Ekscellence Grev Gudonov.

Zaren. Det havde Gudonov glemt.

Zaren forlangte en Forklaring, og skulde Gu-

donov fremstille Sagen saaledes som den forholdt sig, vilde det betyde øjeblikkelig Afsked, hans Navns Ødelæggelse. Raadløs saa' Gudonov hen paa Ivan, — som havde sit Svar parat.
— Deres Ekscellence, det er ikke her nødvendigt, at Zaren faar Sagen at vide i dens fulde Udstrækning, det vil blot virke enerverende (Ivan havde udtalt det latinske Ord langsomt, og glædede sig over at have valgt det). Navnet Gudonov har værnet Zarens Liv, — det er jo alt.
— Herpaa rakte Ivan Gudonov det vigtige Brev, — han var Diplomat. —

— Grev Gudonov gik til sin Kejser. Hvad de to talte om, det ved kun Zar Nikolaj den 2den Alexandrowitsch og hans højtbetroede Politichef, Grev Jurij Gudonov, og da det ikke her er min Hensigt at beskrive andet om denne Tildragelse, end hvad jeg ved, skal jeg ikke fortabe mig i Gisninger, som heller ikke har nogen Interesse, da min Skildring her er sluttet.

Grev Ivan Jurgewitsch havde lært saa meget under sit korte Ophold paa „Hrad", at han kunde føre Kejsertoget til den nærmeste Station, hvor Lokomotivet blev bemandet med nye Folk, og syv Timer efter rullede Trænet op foran Kejserens private Station ved Slottet „Zarskoje-Selo".

— Ja, naar jeg saa til Slut citerer enkelte Linier af den sensationelle Notits, som nogen Tid efter gik gennem alle Sct. Petersburgs større Blade:

> Grev Ivan Jurgewitsch' Bryllup med Marja Gudonov, eneste Datter af Hs. Ekscellence, Zarens Politichef Grev Jurij Gudonov, fik forøget Glans ved Drs. Majestæter Zarens og Zaritsas Nærværelse ....

— saa tror jeg, at Grev Gudonovs sidste testamentariske Villie: „Enhver skal vide, at det hin Nat var Grev Ivan Jurgewitsch, og ikke mig, der frelste det kejserlige Træn," — er sket Fyldest. —

MADAM THAANUMS HEMMELIGHED

AF

JOHAN SKJOLDBORG

TEGNING AF SOPHUS JÜRGENSEN

Madam Thaanum boede paa en Kvist i et Fire-Etages Hus paa Vesterbro i København. Hun var Enke, havde en lille Smule privat Formue og levede ellers af at vadske Trapperne og gøre rent i Huset.

Denne Gerning førte med sig, at hun kunde ha' Ærinde alle Steder i Huset, og det var rigtig noget for Madam Thaanum. Det var netop blevet hendes Livs eneste Aandehul, hvorigennem hun trak sit Vejr, at være fortrolig med alle Husets Kroge og at kende Hemmelighederne op og ned gennem Etagerne og ind gennem alle Familierummene til Siderne.

Hun gik altid paa Listesko, de her Tøj-Sutter, og hun kunde dukke op alle Vegne, paa de utænkeligste Steder, uden nogen anede det. Hun fjærnede sig tavs og aandeagtigt hen ad Gulvet, naar hun blev overrasket lyttende ved et Nøglehul hist eller her.

Hun rynkede sammen om sine smaa nysgerrigt spejdende Rotteøjne, og om hendes Mund laa der et evigt Smil, der udtrykte Bevidstheden om de Hemmeligheder, hun kendte om alle de Folk, hun mødte paa Trappen til daglig.

Af de Familier, der i Aarenes Løb var flyttet ind og ud af Huset, var der ikke en, uden at Madam Thaanum havde skaffet sig Besked om dem gennem Pigerne eller hun selv havde udspioneret, ikke én.

Indtil nu.

Og alle de herlige Ting hun vidste, de straalede for hende som Guldet for den gerrige; hun tog dem frem til Beskuelse i stille Timer; de var hendes ensomme Livs Glæde.

Men skønnest straalte Hemmelighederne, naar hun tog dem frem nede hos Madamen i Bagerbutikken i Stuen. Der løb hun ned mange Gange om Dagen, og det havde hun gjort i mange Aar. Naar hun stod dernede

Jo, han sov. Og Kusken sov. Og Hesten sov.

og fortalte, saa var det som om hun tog frem den ene Perle efter den anden, og ved den fælles Glæde spillede Nyhederne først i det rette Lys.

Madam Thaanum vogtede paa enhver Lyd fra Husets forskellige Dele, paa enhver Hvisken og paa enhver stærk betonet Sætning, som hun lyttende kunde opfange.

Uden for denne lille Verden existerede intet for hende, men Livet i dette Hus maatte ligesom stige og synke med Stemningen i hende selv.

Saaledes var Livet bleven til at leve for Madam Thaanum. Hun havde sin Sorg og sin Glæde, sit Haab og sin Trøst, og — sine Skuffelser.

Der var saaledes den Familie, der nu boede paa fjerde Sal. Det var ikke muligt for hende at komme ind i noget der. Hun kunde ikke en Gang blive klar over, hvad Stand de Folk hørte til. De var ikke Haandværkere; det var de for fine af Væsen til. De var ikke Grossererfolk; det var de for fattige i Klæderne til. De var alligevel ikke Smaafolk, for de drak Champagne, naar der var Fest. Embedsmandsfolk var det heller ikke; dertil var de for frie og muntre ...

Nej, det var ikke til at blive klog paa.

De fremmede, der besøgte dem, var ogsaa noget aparte — og saa uhyre forskellige. Der var meget unge og meget gamle; der var fine Damer, klædt i kostbare Stoffer, og der var Piger med flagrende Bændler og Kjolen sjaskende om skævhælede Støvler. Der kom Mænd i høj Hat og Pels, og der kom Mænd i Bulehat og Spænd-Jakke.

Og alle de Folk passerede hende, uden at ænse hende den mindste Smule; nogle af dem fløjtede endogsaa, naar de sprang op eller ned ad Trapperne.

Det var en underlig Familie.

Og Pigen — hun nærmest grinte af Madam Thaanum, naar Madamen stod og gjorde sig lækker og listede og lumskede for at lokke noget ud af Pigerne om det mærkværdige Herskab, og om de mærkværdige Gæster, der kom der paa fjerde Sal.

Og Madam Thaanum svor hemmeligt i

sit Indre, at hun nok skulde faa Hævn. Det var hun virkelig berettiget til.

Indtil nu vidste hun ikke noget at fortælle om fjerde Sal, og naar hun kom ned til Bagermadamen, saa maatte hun staa der ved Disken saa flov og fattig, bare for det.

Og det pinte hende hver eneste Time paa Dagen, saa hun ligefrem synligt tabte sig af Ærgrelse.

Det var ikke saadan med de andre Etager.

... Paa første Sal boede Grossereren. Jo, det var en stram Grosserer, der vilde ha' saadan en Kone, for hun havde tydelig nok været noget i sine yngre Dage, man kunde se det paa Hatten endnu, og de havde heller ingen Børn, for det faar den Slags jo ikke, saa det var da tydelig nok, hvad hun havde været for en. Og — naar Madam Thaanum fortalte dette, hviskede hun — og der kommer ogsaa en Herre i Huset. Ja. Og der er noget imellem den Herre og saa Fruen. Men hvad der er eller hvormeget der er, det var ikke saa godt at sige — endnu. Men Herren kunde sommetider komme lige naar Grossereren var gaaet ud, og Madam Thaanum havde en Gang nøje lagt Mærke til, at han blev derinde hos Fruen en halv Time. Ja ... men hun skulde nok kigge dem efter. — Madamen nikkede stadfæstende ....

Se dem paa 2. Sal, det er bare nogle Haandværksfolk. Han var jo Mester, hi, hi. Men Døtrene syede selv deres Kjoler, saa det Mesterskab, hi, hi, var der nok ikke meget ved. Dem paa 2. Sal i det hele — Madam Thaanum nærmede sin Mund til Bagermadamens Øre — det er af de her fattig-fine. De kender nok den Slags. — Madam Taanum blinkede fortrolig.

... Pludselig brød hun sig selv af: Nu har den ældste Præstefrøken paa tredje Sal igen slaaet Tøsen, som gaar hos dem. Jeg hørte det jo selv, og det kunde ikke være andet, hvad skulde det ellers være. Jeg hørte ganske tydeligt Frøkenen skulde ud, og saa hørte jeg ganske tydeligt et Klask ... Madam Thaanum bøjer sig frem. Jeg tror nemlig, at de ikke er rigtig kloge, jeg er vis paa det. Men da de er Præstedøtre, saa har de faaet Lov at gaa og tulre hos den gamle. — Nej, ved Gud, de er ikke rigtig kloge, ingen af dem, Præsten heller ikke, — og saa er de gerrige, rigtig saadan lusefedtede, De ved ....

Saaledes snakker Madam Thaanum hver Dag op og ned. Men hver Gang Bagermadamen spørger efter dem paa fjerde Sal, saa staar Madam Thaanum der, — hun ved intet.

Aa, som hun ærgrer sig. Hun har i Virkeligheden ikke en rolig Time mere af den Grund. —

Saa var det en Morgen at Madam Thaanum kom ned med sin Kost for at feje Porten og Gangen. Det var saa tidligt, endnu før Bagerbutiken blev lukket op; hun sov saa daarligt om Nætterne nu.

Da ser hun en Taxameter holde uden for Porten. Hvad var det? — Den blev ved at holde. Hun listede sig nærmere; det saa ud, som Kusken sov. Hun smilede. Hun tog sig Ærinde ud paa Fortovet. Jo, Kusken sov ganske rigtig, hi, hi. Hun listede sig tæt forbi Drosken, for at se, om der skulde være noget inde i Æsken ...

Du levende Gud! — Der sad Manden fra fjerde Sal og — sov.

Naadda, hi, hi, hi.

Aa, hvor Madam Thaanum blev glad. Hun saa sig omkring efter et Menneske at meddele sig til. Der var ingen.

Det var saa morgenstille i Gaderne.

Paany gik Madam Thaanum tæt forbi Drosken; han sad der endnu; hun lo indvendig.

Hun kiggede forsigtig op paa Taxameteruhret; det stod paa 8 Kr. 70 Øre ...

Da lo Madam Thaanum hørligt. Hendes hængende Arme hoppede. De maatte altsaa ha' holdt her det meste af Natten, den maatte ha' været høj, — aa, hvor den var god!

Madam Thaanum smagte paa den.

Hun saa sig atter omkring efter et Menneske, for at hun kunde faa Luft. Men der var ingen og Bagerbutiken var ikke aabnet endnu.

8 Kr. 70 Øre — Gud, hi, hi, hi!

Ind i Morgenstilheden lød nu fjærn Lyd af Træsko mod Brolægningen, Arbejdsmændenes Skridt, der atter døde hen. Mælkedrengene kom trampende. En Kone rullede en Barnevogn fuld af Aviser forbi.

En Flok Spurve sad i Kreds om en Hestepære midt ude paa Gaden.

Madam Thaanum saa atter paa Taxameteruhret, nu stod det paa 9 Kr. 80 Øre, hi, hi. Hun trippede omkring, hun kunde umuligt staa stille, det var alt for morsomt.

Hvert Øjeblik sneg hun sig forbi og kiggede ind, om han fra fjerde Sal sov endnu. — nu havde hun endelig faaet fat ...

Jo, han sov. Og Kusken sov. Og Hesten sov.

Kun Taxameteruhret gik sin Gang.

Og Madam Thaanum kredsede med Kosten i Haanden som en Skildvagt omkring den sovende Droske.

Det klukkede i hendes Mave.

Men hun spejdede stadig efter Butiksdøren, om hun ikke snart kunde blive befriet. Og hendes Ansigtsudtryk antog efterhaanden et underligt krampagtigt Præg ...

Endelig stod Madam Olsen bag Disken og Dørklokken ringede.

Madam Thaanum styrtede derind.

Men da —

Hun kunde ikke sige et eneste forstaaeligt Ord.

Apopleksi.

Hun kunde bare give nogle Lyde af sig og forøvrigt pegte hun ud paa Drosken og op i Vejret.

Der var noget, hun vilde sige, det var tydeligt, noget meget vigtigt endogsaa. Men hun kunde ikke gøre sig forstaaelig.

Hun blev ført til Sygehuset, ogsaa der gjorde hun Tegn og rørte Tungen uden at de forstod hende.

Og det var saa uhyggeligt, at hun ikke kunde faa gjort sig tydelig, hvad det var, der saa stærkt laa hende paa Sinde.

Hun blev svagere og svagere; efter et Par Dages Forløb var hun død.

Og Madam Thaanum døde med sin Hemmelighed.

JOHN THORNDYKES UNDERSØGELSER

FORTALTE AF

Dr. med. CHISTOPHER JERVIS

TIL

R. AUSTIN FREEMAN

III. SMÆKLAASNØGLEN

OVERSAT AF E. J.

John Thorndyke.

I den første Tid, efter at jeg var flyttet sammen med min Ven, John Thorndyke, den berømte Retsmediciner, som hans Assistent eller Junior, fik jeg nu og da Anmodning fra Læger, for hvem jeg tidligere havde vikarieret, om atter at overtage deres Praksis. Som Regel maatte jeg afslaa disse Henvendelser; men der var dog Undtagelser fra Reglen, og den bestemte Sag, som jeg her vil fortælle om, stammer netop fra en saadan Undtagelse. Min Ven, Dr. Hanshaw skrev til mig, at han stod i Begreb med at tage sig en kort Ferie, som han vilde tilbringe i Norge, og spurgte mig, om jeg vilde vikariere for ham under hans Fraværelse. Jeg vilde som sædvanlig have undskyldt mig; men paa Thorndykes Forestilling om, at Forandringen vilde gøre mig godt, og at den lange Ferie var lige for Haanden, bestemte jeg mig om og sagde ja.

Saaledes gik det til, at jeg en smuk Sommermorgen fandt mig selv installeret i Lægeboligen i Burling med Praksis op over Ørene. Jeg var imidlertid ikke prisgivet til Ensomheden i min

Fritid, idet Fru Hanshaw var blevet paa sin Post, og det store, gammeldags Hus desuden rummede tre Gæster. Den ene af disse var Dr. Hanshaws Søster, en Fru Haldean, Enke efter en velhavende Manchester Bomuldsfabrikant. Den anden var hendes Niece, Frøken Lucy Haldean, en nydelig og elskværdig ung Dame paa tre og tyve, og den tredie var ingen ringere end „Master Henry", en rask Dreng paa seks Aar og Fru Haldeans eneste Barn.

„Det er akkurat som i gamle Dage at se Dem sidde saa hyggeligt her ved Frokostbordet, Dr. Jervis," sagde Fru Hanshaw, idet hun rakte mig min The. „Men hvad siger Dr. Thorndyke til denne Tilbagegang hos Dem fra Retsmedicinen til ganske almindelig Praksis?"

„Thorndyke," sagde jeg, „er ufølsom overfor en hvilkensomhelst Katastrofe. Han mener, det kan være nyttigt for mig at studere Anvendelsen af retsmedicinske Methoder i almindelig Praksis."

„Det lyder temmelig foruroligende — for Patienterne, mener jeg," bemærkede Frk. Haldean.

„Ja, i høj Grad," sagde hendes Tante. „Hvad er han i Grunden for et Menneske, den Dr. Thorndyke? Jeg er meget nysgerrig med Hensyn til ham. Han er vist ikke meget menneskelig, er han vel?"

„Han er fuldstændig menneskelig," svarede jeg; „han har alle de vedtagne Kendemærker, den oprejste Gang, de to Tommelfingre med Fladen mod — —"

„Tal ikke med ham, Mabel," sagde Fru Hanshaw leende, „han er uforbederlig. Hvad vil Du tage Dig for i Formiddag, Lucy?"

Frk. Haldean tænkte sig om et Øjeblik.

„Jeg tror, jeg vil tage en Skitse af den Gruppe Birketræer, der staar i Udkanten af Bradham Skov," sagde hun.

„I saa Fald," sagde jeg „kan jeg bære Deres Grejer for Dem; jeg skal nemlig se til en Patient i Bradham."

„Han udnytter Tiden," bemærkede Fru Haldean spøgende til min Værtinde; „han ved, at saa snart Hr. Winter kommer, bliver han stillet fuldstændig i Skygge."

Douglas Winter, som ventedes i Løbet af Ugen, var Frk. Haldeans Forlovede. Det var en noget langtrukken Forlovelse, og de havde ingen Udsigt til Giftermaal for det første, med mindre en af dem uformodet skulde komme til Penge; thi Douglas var subaltern Officer ved Ingeniørerne og kunde med Nød og Næppe faa sin Gage til at strække til, og Lucy Haldean levede af Renterne af en ganske lille Sum Penge, hun havde arvet efter en Onkel.

Jeg stod i Begreb med at svare Fru Haldean, men i samme Øjeblik meldte Pigen en Patient, og da jeg var færdig med min Frokost, bad jeg om Undskyldning og rejste mig fra Bordet.

Da jeg en halv Time senere gik ud ad Landevejen til Landsbyen Bradham, havde jeg to Ledsagere, idet lille Henry havde sluttet sig til Selskabet og stredes med mig om Retten til at bære Frk. Haldeans Malesager. Vi indgik et Kompromis med det Resultat, at han bar Feltstolen, mens jeg tog Staffeliet, Tasken og en stor, indbunden Skitseblok.

„Hvor vil De arbejde i Dag?" spurgte jeg, da vi havde gaaet et Stykke.

„Lige lidt til venstre for Vejen der, i Udkanten af Skoven. Ikke ret langt fra Huset med den mystiske Fremmede." Hun saa skælmsk paa mig, da hun gav dette Svar og lo lystigt, da jeg bed paa Krogen.

„Hvilket Hus mener De?" spurgte jeg.

„Aah!" udbrød hun overgivent, „Mysterie-Forskeren er vaagnet i Dem; nu skal jeg spænde Dem paa Pinebænken."

„Forklar Dem øjeblikkeligt," kommanderede jeg, „ellers lader jeg Deres Skitseblok falde i den første Vandpyt, vi kommer til."

„Det vil jeg ikke risikere," sagde hun leende, „hør saa! Huset hedder Lavender Cottage, og det staar alene paa en Mark bagved Skoven. For fjorten Dage siden blev det udlejet møbleret til en Fremmed ved Navn Whitelock, som vilde studere Egnens Plantevækst. Det er jo i og for sig ikke saa underligt; men det mærkelige er, at ingen til Dato har set et Glimt af ham. Han lejede Huset pr. Brev, og saa vidt jeg kan forstaa, faar han ingen Fødevarer fra de Handlende her omkring, ikke engang Brød; han maa altsaa faa sine Ting langt borte fra, og det er da underligt. Nu maa De gerne sige, at jeg er en rigtig nysgerrig, sladderagtig Bondetøs."

„Jeg skulde lige til det," svarede jeg, „men nu er det jo overflødigt."

Hun befriede mig for sine Remedier med paataget Fornærmelse og skraaede sammen med Henry ind paa Engen, mens jeg fortsatte min Gang ud ad Vejen.

Min „Runde" varede længere, end jeg havde ventet, og det var allerede over Lunch-Tid, da jeg kom tilbage til det Sted, hvor jeg havde efterladt Frk. Haldean. Hun var gaaet, som jeg havde ventet, og jeg skyndte mig hjemefter for ikke at komme senere end højst nødvendigt. Da jeg traadte ind i Spisestuen, sad Fru Haldean og vor Værtinde ved Bordet, og de saa begge forventningsfuldt op paa mig.

„Har De ikke set Lucy?" spurgte Fru Haldean.

„Nej," svarede jeg, „er hun ikke kommet tilbage? Jeg troede, hun var her. Hun var gaaet fra Skoven, da jeg gik forbi for lidt siden."

Fru Haldean trak sine Øjenbryn ængsteligt i Vejret.

„Det er meget underligt," sagde hun, „og meget tankeløst af hende. Henry maa være halvdød af Sult."

Jeg skyndte mig at spise, da der i min Fraværelse var kommet to nye Bud fra afsides liggende Steder, og alt Haab om en rolig Eftermiddag saaledes var udelukket. Minutterne gik uden at bringe nogensomhelst Oplysning om den unge Pige og Drengen, og Fru Haldean blev mere og mere ængstelig og urolig. Tilsidst kunde hun ikke bære Uvisheden længere; hun rejste sig pludselig og sagde, at hun vilde cykle ud ad Vejen for at se efter dem; men inden hun havde naaet Døren, blev den stødt op udefra, og Lucy Haldean vaklede ind i Værelset.

Hendes Udseende fyldte os med Skræk. Hun var dødbleg, aandeløs og saa forstyrret ud af Øjnene; hendes Kjole var krøllet og flænget, og hun rystede over hele Kroppen.

„Men du gode Gud, Lucy! hvad er der sket?" udbrød Fru Haldean. „Og hvor er Henry?" tilføjede hun strengt.

„Han er forsvunden!" svarede Frk. Haldean med svag Stemme, snappende efter Vejret. „Han løb omkring og legede, medens jeg malede. Jeg har søgt efter ham og raabt paa ham, været Skoven igennem paa kryds og paa tværs og set efter ham paa alle Engene — Oh! hvor kan han været gaaet hen?" Hun begravede Ansigtet i sine Hænder og hulkede hysterisk.

„Og Du vovede at vende tilbage uden ham?" udbrød Fru Haldean.

„Jeg var ganske udmattet. Jeg kom tilbage for at faa Hjælp," var det svage Svar.

„Det var ikke saa underligt, hun var udmattet," sagde Fru Hanshaw. „Men hør nu. Lucy

„Det ser ud som det var — som det var Blod", stammede hun.

og Mabel, gør ikke en Myg til en Elefant. Drengen er sikkert i god Behold. Om lidt finder vi ham, eller han kommer tilbage af sig selv. Kom og faa noget Mad, Lucy."

Frk. Haldean rystede paa Hovedet. „Tak, jeg kan ingenting spise," sagde hun. Jeg saa, hun var segnefærdig af Udmattelse og Sindsbevægelse, og skænkede et Glas Vin og fik hende til at drikke det. Fru Haldean styrtede ud af Værelset og kom straks efter ind igen med Hat paa. „Du maa gaa med mig og vise mig, hvor han blev borte for Dig," sagde hun.

„Det kan hun umuligt, "sagde jeg bestemt. „Hun maa lægge sig og hvile sig lidt. Men jeg ved Stedet og skal cykle med Dem."

„Det er godt," svarede Fru Haldean. „Hvad var Klokken?" spurgte hun henvendt til sin Niece, „da Du opdagede, han var borte, og hvilken Vej — —"

Hun standsede pludselig, og jeg saa forbavset paa hende. Hun var blevet askegraa; hendes Ansigt stivnede som en Stenmaske, og med aaben Mund og stirrende Øjne saa hun rædselsslagen paa sin Niece.

Der var dødsstille i Værelset nogle faa Sekunder. Derpaa spurgte hun med en frygtelig Stemme: „Hvad er det, Du har paa Din Kjole, Lucy?" Og efter en Pause steg hendes Stemme til et Skrig.

„Hvad har Du gjort ved min Dreng?"

Jeg saa forbavset paa den forfærdede unge Pige og opdagede, hvad hendes Tante havde set — en temmelig stor Blodplet midt paa Forsiden af hendes Kjole og en anden mindre paa hendes højre Ærme. Frk. Haldean saa selv ned ad Kjolen paa den mørke Plet og derpaa op paa Tanten. „Det ser ud, som det var — som det var Blod," stammede hun. „Ja, jeg tror, det er — nej, jeg ved, det er Blod. Han slog sin Næse — og den blødte — —"

„Kom," afbrød Fru Haldean, „lad os gaa," og hun styrtede ud af Værelset og overlod til mig at følge efter.

Jeg bar Frk. Haldean, der var mere død end levende, hen til Sofaen, hviskede et Par opmuntrende Ord til hende og vendte mig om til Fru Hanshaw.

„Jeg kan ikke blive hos Fru Haldean," sagde jeg. „Der er to Tilfælde i Rebworth. Vil De sende Dogkarten ud ad Vejen med en eller anden, der kan hjælpe Fru Haldean med at søge i mit Sted?"

„Ja," svarede hun, „jeg vil sende Giles eller selv komme, hvis jeg kan gaa fra Lucy."

Jeg løb ned til Stalden efter min Cykle, og da jeg kom ud paa Vejen, saa jeg Fru Haldean langt forude, drivende sin Maskine frem i stærk Fart. Jeg satte fuld Kraft paa, men indhentede hende først ved Begyndelsen af Skoven, hvor hun kørte lidt langsommere.

„Her er det," sagde jeg, da vi naaede det Sted, hvor jeg havde forladt Frk. Haldean. Vi steg af Cyklerne, som vi trak gennem Laagen og lagde ved Hækken; derpaa gik vi over Engen og ind i Skoven.

Det var en forfærdelig Oplevelse, som jeg aldrig vil glemme, at se den blege, fortvivlede Kvinde gaa omkring inde i Skoven over Stubbe og Kviste i sine tyndsaalede Hjemmesko, se hende trænge gennem Krat og Buske uden at ænse Tornene, der rev hendes Ansigt og Hænder, greb fat i hendes Haar og flængede hendes lette Dragt, og saa høre hende raabe fra Tid til anden med en Stemme, der var saa rørende i sin Angst og Kærlighed, at jeg følte en Klump i Halsen

og havde Møje med at bevare min Selvbeherskelse.

„Henry! Lille Henry! Mor er her!" Raabene lød gennem Skovensomheden; men de eneste Svar, der kom, var Lyden af Vinger og Fuglenes Kvidren.

Saaledes gik vi en Stund uden at tale sammen, til vi kom til en Fodsti, der gik tværs gennem Skoven. Her standsede jeg for at undersøge Fodsporene, af hvilke nogle var synlige i den bløde Jord, skønt ingen af dem syntes at være helt friske; men et lille Stykke længere fremme paa Stien og krydsende denne opdagede jeg et Par friske Aftryk, som jeg straks genkendte som Frk. Haldeans. Hun havde haft et Par brune Golf-Støvler paa med Gummidupper under Saalerne, og Mærkerne af disse var ikke til at tage fejl af.

„Frk. Haldean er gaaet over Stien her," sagde jeg og pegede paa Fodsporene.

„Tal ikke om hende til mig!" udbrød Fru Haldean, men hun stirrede ikke destomindre ivrigt paa Aftrykkene og gik straks ind i Skoven for at følge Sporet.

„De er uretfærdig mod Deres Niece, Fru Haldean," vovede jeg at bemærke.

„De forstaar det ikke," sagde hun hæftigt. „De ved maaske ikke, at hvis min stakkels Dreng virkelig er død, bliver Lucy Haldean rig og kan gifte sig den Dag i Morgen, hvis hun vil?"

„Nej, det vidste jeg ikke," svarede jeg; „men havde jeg vidst det, vilde jeg have sagt ganske det samme."

„Det vilde De selvfølgelig," svarede hun bittert. „Et smukt Ansigt kan forplumre en hvilkensomhelst Mands Dømmekraft."

Hun vendte sig hurtigt om for at genoptage Forfølgelsen, og jeg fulgte hende i Tavshed. Sporet gik i Zigzag gennem den tætteste Del af Skoven og førte tilsidst ud til en Lysning paa den modsatte Side. Her opdagede vi straks Spor af en anden Slags. En Dynge Pjalter, Papirsstumper, tørre Brødskorper, Ben og Fjer, Mærker af Hestehove og Hjulspor og Asken af en stor Brændeild fortalte tydeligt, at en Zigøjnerlejr for ikke længe siden var brudt op derfra. Jeg følte paa Asken, der endnu var varm, og ved at sprede den med Foden kom et Lag glødende Trækul til Syne paa Jorden nedenunder.

„Det kan kun være et Par Timer siden, Lejren er brudt op," sagde jeg. „Det vilde sikkert være klogt at følge den saa hurtigt som muligt."

En Straale af Haab gled over den ulykkelige Moders blege Ansigt.

„Ja," sagde hun aandeløs, „hun kan have købt Zigøjnerne til at tage ham med. Lad os se, hvad Vej de er gaaet."

Vi fulgte Hjulsporene ned til Vejen og saa, de drejede af til London. Samtidig opdagede jeg Dogkarten lidt borte og Fru Hanshaw staaende ved Siden af den; da Kusken fik Øje paa mig, gav han Hesten et lille Rap af Pisken og kom hurtigt op til os.

„Jeg maa gaa nu," sagde jeg; „men Fru Hanshaw vil hjælpe Dem med at søge videre."

„Og De vil forhøre Dem om Zigøjnerne paa Vejen, ikke sandt?" sagde hun.

Det lovede jeg, steg op i Vognen og kørte rask ud ad Londonvejen.

Udstrækningen af en Landlæges Distrikt hører altid til det ukendte. Ved denne Lejlighed fik jeg tre nye Patienter paa Vejen, og da det ene Tilfælde viste sig at være en begyndende Lungebetændelse og det andet en forsømt Skulderforvridning, gik der langt mere Tid end beregnet. Desuden sinkede Zigøjnerne, som jeg indhentede paa Rebworth Fælled, mig meget, skønt jeg maatte overlade den endelige Undersøgelse til den lokale Politibetjent; og Resultatet var, at Klokken paa Burling Kirketaarn slog seks, da jeg kørte gennem Landsbyen paa Vejen hjem.

Jeg steg af ved Hovedporten og lod Kusken køre rundt med Dogkarten, mens jeg selv gik op ad Kørevejen til Huset. Man tænke sig min Forbavselse, da jeg ved at dreje om Hjørnet pludselig kommer til at staa Ansigt til Ansigt med Egnens Politiinspektør i alvorlig Samtale med ingen ringere end selve John Thorndyke.

„Hvad i Alverden har bragt Dem her?" udbrød jeg uden at agte paa, at min Overraskelse gjorde Vold paa min Velopdragenhed.

„Det endelige Motiv var en impulsiv Dame ved Navn Fru Haldean," svarede han. „Hun telegraferede efter mig i Deres Navn."

„Det burde hun ikke have gjort," sagde jeg.

„Maaske ikke; men som bekendt fører det ikke til noget at diskutere en ophidset Kvindes ethiske Begreber; og hun har gjort noget, der er endnu værre. Hun har henvendt sig til den stedlige Politi-Autoritet (en forhenværende Generalmajor), og vor galante og uvidende Ven har udstedt en Arrestordre for Lucy Haldean paa Beskyldning for Mord."

„Men der er ikke sket noget Mord!" udbrød jeg.

„Det er en ganske underordnet Ting, som han ikke tager Hensyn til," sagde Thorndyke. „Imidlertid for at komme til Sagen, Inspektør, saa er Arrestordren ugyldig. Man kan ikke arrestere Folk for hypothetiske Forbrydelser."

Inspektøren trak et Lettelsens Suk. Han vidste udmærket godt, at Ordren var ugyldig og dækkede sig med Glæde bag Thorndykes store Berømmelse.

Da han var gaaet — med et kort Brev fra min Kollega til Generalmajoren — tog Thorndyke min Arm, og vi gik langsomt op mod Huset.

„Dette er en grim Affære, Jervis," sagde han. „Den Dreng maa findes, det er absolut nødvendigt for alle Parter. Kan De gaa med mig, naar De har spist?"

„Ja, selvfølgelig. Jeg har sparet paa mine Kræfter hele Eftermiddagen for at kunne fortsætte Søgningen, hvis det var nødvendigt."

„Godt," sagde Thorndyke. „Kom saa ind og faa noget Mad."

Et Maaltid, der var halvt Femthe og halvt Middag, stod allerede parat, og Fru Hanshaw sad alvorlig, men selvbehersket ved Bordet.

„Mabel er endnu ude sammen med Giles for at søge efter Drengen," sagde hun. „De har hørt, hvad hun har gjort?" Jeg nikkede. „Det var frygteligt af hende," vedblev Fru Hanshaw; „men hun er helt ude af sig selv, stakkels Menneske. De skulde løbe op og sige et Par venlige Ord til Lucy, mens jeg laver Theen."

Jeg gik straks ovenpaa og bankede paa Frk. Haldeans Dør. Hun bad mig træde ind, og jeg fandt hende liggende paa en Sofa, bleg og rødøjet, en fuldstændig Skygge af den muntre, leende Pige, jeg var gaaet ud med om Morgenen. Jeg trak en Stol hen til Sofaen og tog Plads ved Siden af hende, og idet jeg tog den Haand, hun rakte mig, sagde hun:

„Det var venligt af Dem at komme og se til mig elendige Skabning. Jane har ogsaa været saa god imod mig, Dr. Jervis; men Tante Mabel tror, jeg har slaaet Henry ihjel — De ved, hun tror det — og det var i Virkeligheden ogsaa min Skyld, at han blev borte. Jeg vil aldrig tilgive mig selv og aldrig blive glad mere, hvis han ikke bliver fundet!"

Hun brast i en lidenskabelig Graad, og jeg prøvede varsomt paa at tale hende til Rette.

„De er en dum lille Pige, der tager Dem det

Sludder saa nær," sagde jeg. „Deres Tante er fuldstændig utilregnelig i Øjeblikket; men naar vi kommer hjem med Drengen, skal De se, hun beder Dem pænt om Forladelse. Det skal jeg nok sørge for."

Hun trykkede taknemligt min Haand, og da Klokken i det samme ringede til The, bad jeg hende være ved godt Mod og gik nedenunder.

„De behøver ikke at tænke paa Praksisen," sagde Fru Hanshaw, da jeg havde endt mit hastige Maaltid, og Thorndyke var gaaet ud for at hente vore Cykler. „Dr. Symons har hørt om vor Ulykke og var her for at sige, at han vilde tage sig af Sagerne, hvis noget skulde komme paa. Saa vi venter Dem ikke, før vi ser Dem."

„Hvad synes De om Thorndyke?" spurgte jeg.

„Han er brillant," sagde hun begejstret; „saa taktfuld og elskværdig, og saa er han jo oven i Købet en meget smuk Mand; det har De slet ikke fortalt os. Men her er han; Farvel og Lykke paa Vejen." Hun trykkede min Haand, og jeg gik ud til Thorndyke, der stod sammen med Kusken ved tre Cykler.

„Jeg ser, De er fuldt udrustet," sagde jeg, da vi drejede ud paa Vejen, og jeg saa Thorndykes store lærredsbetrukne Instrumentkasse spændt paa hans Maskine.

„Ja, vi kan faa Brug for mange forskellige Ting ved en Undersøgelse som denne," sagde han. „Men sig mig engang, hvordan havde Frk. Haldean det?"

„Hun var meget nedtrykt, stakkels Pige. Har De hørt noget om, at hun er pekuniært interesseret i Drengens Død?"

„Ja," sagde Thorndyke. „Det lader til, at den afdøde Herr Haldean har sat hele sin Forstand til paa sin Forretning, saa han var ganske blottet for den Evne, da han skulde gøre Testamente — noget, der forresten ikke er sjældent. Han efterlod hele sin Formue — omtrent firsindstyve Tusind Pund — til sin Søn — med den Bestemmelse, at Enken skulde nyde godt af Renterne, saa længe hun levede. Han efterlod endvidere halvtresindstyve Pund aarlig til sin afdøde Broders Datter, Lucy, og hundrede Pund aarlig til sin Broder Percy, der lader til at have været en Døgenigt og en slet Karakter. Men — og det er den idiotiske Side af Sagen — hvis Sønnen døde, skulde Formuen deles ligeligt imellem Broderen og Niecen med Fradrag af femhundrede Pund aarlig til Enken. Det var et vanvittigt Arrangement."

„Ja, i højeste Grad," samstemmede jeg, „og meget farligt for Lucy Haldean, som Tingene staar for Øjeblikket."

„Meget; især hvis der virkelig er tilstødt Barnet noget."

„Hvad vil De gøre nu?" spurgte jeg, da jeg saa Thorndyke køre, som om han havde sat sig et bestemt Maal.

„Der gaar en Fodsti gennem Skoven; den vil jeg gerne se lidt paa, og bagved Skoven ligger der et Hus, som jeg ogsaa har Lyst til at undersøge nærmere."

„Det Hus, den mystiske Fremmede bor i?" spurgte jeg.

„Netop. Mystiske og ensomme Fremmede indbyder til Nysgerrighed."

Vi kørte til Stien og lod Kusken blive tilbage med Maskinerne, mens vi begyndte Undersøgelsen.

Vi havde ikke gaaet langt, før vi opdagede en Række Fodspor, som jeg genkendte; det samme gjorde Thorndyke; thi han bemærkede: „Frk. Haldean — løbende og alene." Lidt efter stødte vi atter paa dem, krydsende i modsat Retning sammen med Aftryk af smaa Sko med meget høje Hæle. „Fru Haldean, der har fulgt Niecens Spor," sagde Thorndyke; og et Minut senere fandt vi dem begge igen sammen med mine egne Fodspor.

„Det lader ikke til, at Drengen overhovedet er gaaet over Stien," sagde jeg, mens vi gik videre og holdt os i Kanten af Stien for ikke at bringe Forstyrrelse i Sporene.

„Vi kan ikke dømme om det, før vi har undersøgt hele dens Længde," svarede Thorndyke, der travede afsted med Øjnene fæstet til Jorden. „Her har vi noget!" tilføjede han og standsede brat. Han bøjede sig ivrigt ned og undersøgte Jorden omhyggeligt; „en Mand med en tyk Stok — en forholdsvis lille Mand og temmelig lam — læg Mærke til Forskellen mellem de to Fødder og den bestemte Maade, han bruger Stokken paa. Ja, Jervis, det er virkelig nogle højst interessante Fodspor. Er der ikke noget, der slaar Dem, naar De betragter dem?"

„Ikke andet end det, De har omtalt. Hvad mener De?"

„Jo, først er der altsaa Aftrykkenes bestemte Karakter, som vi senere skal komme tilbage til. Men læg dernæst Mærke til, at Manden er kommet nedad Stien og er drejet ind i Skoven paa dette Sted, og at han derefter er kommet tilbage fra Skoven og er gaaet op ad Stien igen. Læg nu Mærke til de to Rækker Fodtrin og sammenlign dem. Ser De saa ikke en Forskel?"

„Jo, de tilbagevendende Fodtrin staar tydeligst."

„Ja, de er afgjort dybere. Men der er noget andet." Han tog et Baandmaal op af Lommen og foretog et halvt Dusin Maalinger. „Ser De," sagde han, „den første Række Fodtrin har en Afstand fra Hæl til Hæl paa enogtyve Tommer — et kort Skridt; men Manden er forholdsvis lille og lam. De tilbagevendende Fodtrin har en Afstand af kun nitten en halv Tomme, og de er dybere end de andre. Hvad slutter De deraf?"

„Det kunde tænkes, Manden havde baaret en Byrde, da han vendte tilbage," svarede jeg.

„Ja, og oven i Købet en tung Byrde, at dømme efter Forskellen i Dybden af Fodtrinene. Jeg tror, jeg vil bede Dem gaa hen at hente Willet og Cyklerne."

Jeg gik ned ad Stien til Indgangen og tog selv Thorndykes Maskine med dens kostbare Instrumentkasse, mens jeg lod Kusken trække de to andre.

Da jeg kom tilbage, stod min Kollega med Hænderne paa Ryggen og stirrede med spændt Opmærksomhed paa Fodsporene. Han saa hurtigt op, da vi nærmede os, og bad os saa vidt muligt holde os fra Stien.

„Bliv her ved Maskinerne, Willet," sagde han. „De og jeg, Jervis, maa undersøge, hvor Manden gik hen, da han forlod Stien, og hvad det var for en Byrde, han bar paa."

Vi gik ind i Skoven, hvor de visne Blade gjorde Fodtrinene næsten usynlige, og fulgte det svage Dobbeltspor paa et langt Stykke mellem tætte Grupper af Buske. Pludselig opdagede jeg, ved Siden af Dobbeltsporet, en tredie Række Fodtrin, der var mindre og tættere paa hinanden. Thorndyke havde ogsaa set dem, og hans Baandmaal kom straks frem.

„Elleve og en halv Tommes Skridt," sagde han; „det maa være Drengen, Jervis. Men det begynder at blive mørkt. Vi maa skynde os, ellers mister vi Sporet."

En halvtresindstyve Alen længere fremme standsede Mandens Spor pludselig; men det lille gik videre, og vi fulgte det saa hurtigt, vi kunde, i det svindende Lys .

„Der er sikkert ingen Tvivl om, at det er Drengens Spor," sagde Thorndyke; „men jeg

vilde gerne finde et fuldstændigt Aftryk for at blive absolut sikker i min Sag."

Nogle faa Sekunder efter standsede han med et Udraab og lagde sig ned paa det ene Knæ. Et Muldvarpeskud stod som en lille Høj over de visne Blade, og midt i det var der et tydeligt og skarpt Aftryk af en lille Fod med en Gummihæl, der havde afsat et Mærke som en Stjærne. Thorndyke trak en Barnesko op af Lommen og trykkede den ned i den bløde Jord ved Siden af Fodsporet og da han atter tog den bort, var det andet Aftryk fuldstændig identisk med det første.

„Drengen havde to Par Sko, der var nøjagtig ens," sagde han, „saa laante jeg den ene af det Par, der stod hjemme."

Han vendte om og begyndte hurtigt at følge vore egne friske Spor tilbage og standsede kun een Gang for at udpege det Sted, hvor den ubekendte Mand havde taget Barnet op. Da vi naaede Stien, fortsatte vi ad denne uden Ophold, til vi var et hundrede Alen fra Huset.

„Jeg ser, Fru Haldean har været her sammen med Giles," bemærkede Thorndyke, idet han stødte Laagen op. „Jeg gad vide, om de traf nogen."

Han gik op til Døren, og efter først at have banket paa og dernæst sparket kraftigt, prøvede han Haandtaget.

„Laaset," sagde han, „men jeg ser Nøglen er i Laasen, saa vi kan komme ind, hvis vi vil. Lad os prøve Bagdøren."

Bagdøren var ogsaa laaset, men Nøglen var borte.

„Han er øjensynlig gaaet ud denne Vej," sagde Thorndyke, „skønt han kom ind gennem Fordøren, hvad jeg antager, De lagde Mærke til. Lad os se, hvor han gik hen."

Baghaven var en lille indhegnet Plet med en Jordgang, der førte ned til Baglaagen. Et kort Stykke paa den anden Side af Laagen var der en lille Lade eller Udhus.

„Vi har Held med os," sagde Thorndyke med et Blik paa Stien. „Regnen i Gaar har udvisket alle Fodtrin og tilberedt Jorden for de nye. De ser, der er tre Rækker udmærkede Aftryk, to, der gaar bort fra Huset, og en, der fører op til det. Læg nu Mærke til, at begge de Rækker, der fører fra Huset, udmærker sig ved at være dybe og forholdsvis tætte, mens den Række, der fører til Huset, viser mindre dybe Spor og længere Skridt. Deraf fremgaar tydeligt, at Manden gik ned ad Stien med en tung Byrde, at han vendte tomhændet tilbage, og at han endelig anden Gang gik ned ad Stien med en anden tung Byrde. De lægger ogsaa Mærke til, at han har gaaet ved Stok hver Gang."

Vi havde imidlertid naaet Enden af Haven; vi aabnede Laagen og fulgte Sporet til Udhuset. Men da vi drejede om Hjørnet, standsede vi begge pludselig og saa paa hinanden. I den bløde Jord var der et tydeligt Automobilspor, der førte ud fra Udhusets store Port. Porten stod aaben, og Thorndyke kiggede ind for at overtyde sig om, at Huset var tomt; derpaa begyndte han at undersøge Sporet.

„Begivenhedernes Rækkefølge ligger klart for Dagen," sagde han. „Først har Manden bragt sin Bagage ned, startet Maskinen og faaet Vognen ud — De kan se, hvor den har staaet, baade af den lille Oliepøl og af de Mærker, Hjulene har sat under Maskinens Vibration. Dernæst har han hentet Drengen — baaret ham paa Ryggen antager jeg, at dømme efter Taaaftrykkene i den sidste Rækkke Fodspor. Det var en taktisk Fejl. Han skulde have taget Drengen direkte til Udhuset."

Mens han talte, pegede han paa et Aftryk af en lille Gummihæl ved Siden af Hjulsporene.

Vi gik tilbage til Huset, hvor vi fandt Willet, som sindigt stod og bankede paa Fordøren med en Cykle-Skruenøgle. Thorndyke kastede et sidste Blik opad Huset til et aabentstaaende Vindue og trak derpaa, til Kuskens store Morskab et helt Bundt Dirke op af Lommen. En af disse anbragte han i Nøglehullet, og da han drejede den, klikkede Laasen, og Døren gik op.

Den lille Dagligstue, som vi kom ind i, var meget sparsomt møbleret. Midt paa Gulvet stod et Bord, dækket med et Voksdugstæppe, og paa Bordet laa en Træfløjte til at lokke Fugle med og et Legetøjslokomotiv. Thorndyke saa paa disse Genstande og nikkede, som om de passede ind i en eller anden Tankegang, han havde formet. Derpaa undersøgte han omhyggeligt Voksdugstæppet rundt om de to Stykker Legetøj og gik derefter inspicerende omkring i Værelset og kiggede ogsaa nysgerrigt ud i Køkkenet og Fadeburet.

„Der er ikke noget særlig personligt at opdage her," sagde han; „lad os prøve at gaa ovenpaa."

Der var tre Soveværelser paa første Sal, af hvilke de to aabenbart ikke havde været i Brug, skønt Vinduerne stod aabne. Det tredie Soveværelse viste derimod tydelige Tegn paa Beboelse, idet Sengen stod uredt, og der var snavset Vand i Vandfadet. Thorndyke traadte hen til Sengen, slog Tæpperne tilbage og undersøgte opmærksomt dens Indre, særlig Fodenden og Hovedpuden. Denne sidste var grumset for ikke at sige snavset, mens Lagenerne var ganske rene.

„Haarfarve," bemærkede Thorndyke og gik derpaa hen til Vinduet og kiggede ud.

„Kan man se det Sted, hvor Frk. Haldean sad og malede?" spurgte han.

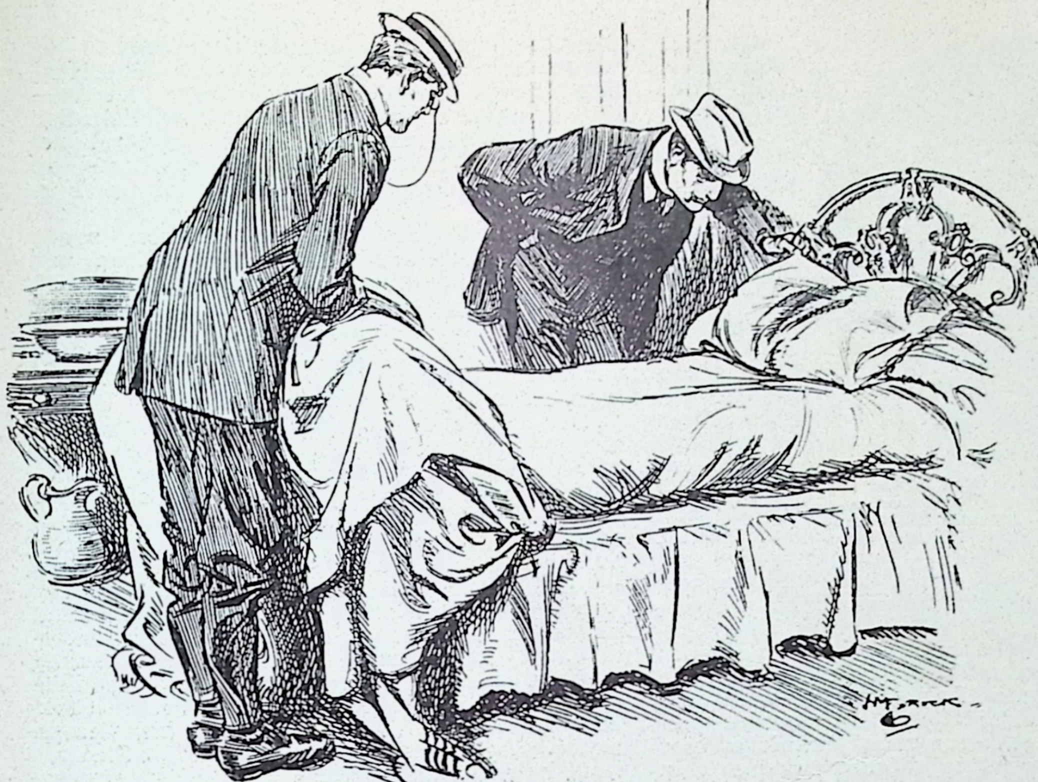
„Ja," svarede jeg, „man ser det meget tydeligt, og man ser oven i Købet et langt Stykke af Vejen. Jeg havde ingen Idé om, at Huset laa saa højt. Fra de tre øverste Vinduer maa man kunne overse hele Egnen."

„Ja!" sagde Thorndyke, „og Manden har sandsynligvis haft for Vane at staa paa Udkig heroppe med en Kikkert. Naah, der er heller ikke meget af Interesse i dette Værelse. Han har haft sine Ting i en Kuffert, der har staaet der under Vinduet; han har barberet sig i Morges — han har hvidt Skæg, at dømme efter Stubbene paa Barber-Papiret, og mere er der ikke. Jo, vent, der hænger en Nøgle her. Den maa han have glemt, da den øjensynlig ikke hører til her i Huset; det er en almindelig By-Smæklaasnøgle."

Han tog Nøglen ned og lagde den paa et Stykke hvidt Papir paa Toiletmøblet; derpaa gav han sig forsigtigt til at stikke i Hullet i Nøglen med en Knappenaal, og lidt efter kom en hel lille Kugle graa Fnug til Syne, som Thorndyke omhyggeligt pakkede ind i Papiret.

„Det gaar vel ikke an at tage Nøglen med," sagde han; „men jeg tror, jeg vil tage en Voksform af den."

Han skyndte sig ned, spændte sin Instrumentmentkasse af Cyklen og satte den paa Bordet. Da det imidlertid var ved at blive mørkt, tog han sin stærke Acetylen-Lygte fra Maskinen, tændte den og aabnede Kassen. Først tog han en lille Insufflator eller Pulver-Puster frem, med hvilken han blæste et fint, gult Støv ud paa Bordet omkring Legetøjet. Støvet lagde sig jævnt over det hele; men da han derefter pustede kraftigt paa det med Munden, forsvandt det, og efterlod kun én Del gule, fedtede Aftryk, der traadte tydeligt frem paa det sorte

Thorndyke traadte hen til Sengen, slog Tæpperne tilbage og undersøgte opmærksomt dens Indre.

dean, ledsaget af Fru Hanshaw og Politiinspektøren, traadte ind i Værelset. Fru Haldean saa paa min Kollega med et misbilligende Blik.

„Vi hørte, De var kommet, Hr. Thorndyke," sagde hun, „og vi troede, De var i Færd med at søge efter min stakkels Dreng. Men det lader til, vi tager fejl, siden vi finder Dem og Dr. Jervis her, beskæftiget med disse dumme Instrumenter."

„Det vilde maaske være klogere, Mabel, og i hvert Fald vilde det være høfligere, hvis Du spurgte Dr. Thorndyke, om han vidste noget nyt," sagde Fru Hanshaw skarpt.

„Det er ogsaa min Mening, Frue," samstemmede Inspektøren, der aabenbaart havde døjet meget under Fru Haldeans Ubeherskethed.

„Maaske De da," sagde denne Dame, „vil sige os, om De har opdaget noget?"

„Jeg vil sige Dem," sagde Thorndyke, „alt, hvad vi ved. Barnet er bortført af Manden, der boede i dette Hus. Rimeligvis har han holdt Øje med Drengen fra Vinduerne ovenpaa ved Hjælp af en Kikkert. Han har lokket ham ind i Skoven ved at blæse paa denne Fløjte, har truffet ham derinde og ved Løfter om et eller andet bevæget ham til at følge sig. Han har baaret Barnet — paa Ryggen tror jeg — op til Huset og bragt ham ind gennem Fordøren, som han har laaset efter sig. Han har givet Drengen dette Lokomotiv og Fløjten til at more sig med, medens han selv er gaaet ovenpaa for at pakke sin Kuffert. Kufferten har han baaret ud af Bagdøren, gennem Haven og videre til et Udhus, hvor han havde sit Automobil staaende. Han har gjort Vognen klar og er atter gaaet tilbage for at hente Drengen, som han har baaret ned til Automobilet. Derpaa er han kørt bort."

„De ved, han er kørt," udbrød Fru Haldean, „og alligevel staar De her og morer Dem med disse intetsigende Ting. Hvorfor er De ikke fulgt efter ham?"

„Vi er lige blevet færdige med vore Undersøgelser," svarede Thorndyke roligt, „og vilde have været paa Vejen nu, hvis De ikke var kommet."

Her tog Inspektøren ivrigt til Orde. „De kan selvfølelig ikke give os nogen Beskrivelse af Manden, Hr. Thorndyke. De har vel ikke det mindste at identificere ham paa?"

„Vi har kun hans Fodspor," sagde Thorndyke „og dette Fnugvæsen, som jeg har pillet ud af Hullet i hans Smæklaasnøgle, og som vi lige har undersøgt. Fra disse Data slutter jeg, at han er en temmelig lille, mager Mand og lidt halt. Han gaar ved Hjælp af en tyk Stok, der er forsynet

Voksdug. Paa et af disse Aftryk pegede Thorndyke betydningsfuldt. Det var Mærket af en Barne-Haandflade.

Dernæst tog han et Haand-Mikroskop frem sammen med nogle Glasplader, og efter at have anbragt Fnugkuglen fra Nøglen paa et af Glassene, tog han en fin Naal og gav sig til at skille den i dens oprindelige Bestanddele. Da det var gjort, lod han Lyset fra Lygten falde paa Mikroskopspejlet og undersøgte de enkelte Dele.

„En morsom og instruktiv Samling, Jervis," bemærkede han med Øjet ved Mikroskopet; „Uldtraade — hverken Bomuld eller Lærred — han maa være omhyggelig for sit Helbred, siden han gaar med Lommer af Uld — og tre meget mærkelige Haar. Se engang paa dem og læg især Mærke til Haarløgene ved Roden."

Jeg anbragte mit Øje ved Mikroskopet og saa imellem andre Ting tre Haar — oprindelig hvide men overtrukket med et mørkt, uigennemsigtigt, metalagtigt Farvestof. Haarløgene var udtørrede og sammenskrumpne.

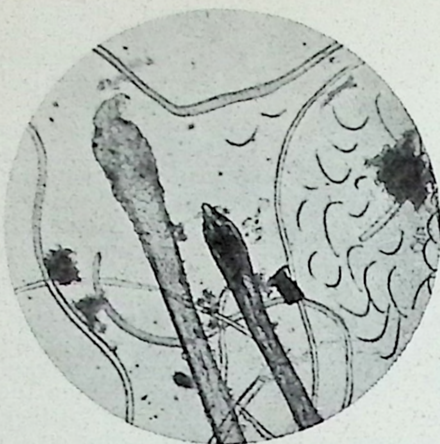
„Men hvordan i Alverden er de Haar kommet i hans Lomme?" udbrød jeg.

„Jeg tænker, Haarene selv kan svare paa dette Spørgsmaal, naar man betragter dem sammen med de andre Kuriositeter," svarede han. „Farvestoffet er aabenbart Blyvitriol; men hvad ser De ellers?"

„Jeg ser nogle Metaldele — aabenbart et hvidt Metal — og en Del træagtige Fibre og nogle Stivelsekorn, men jeg kan ikke se, hvad det er for en Slags Stivelse. Det er hverken Hvede-, Ris- eller Kartoffelstivelse. Ved De, hvad det er?"

Thorndyke lo. „De maa lægge Dem efter at studere Støv og Snavs i de mindste Enkeltheder, Jervis. Det er Ting, hvis Værdi er umaadelig stor. Men lad os foreløbig se lidt paa den Stivelse igen; jeg antager, det er een Slags altsammen."

Det var det; og Thorndyke havde lige konstateret Faktum, da Døren gik op, og Fru Hal-

De Genstande, som Læseren her ser under Mikroskopet, bragte Thorndyke paa et Spor, der satte ham i Stand til at finde Manden, der bortførte den i Fortællingen omtalte Dreng.

med en Knop foroven, ikke med noget Haandtag, og han holder den i venstre Haand. Jeg antager, hans Ben er amputeret ovenover Knæet, og at han gaar med Træben. Han er en ældre Mand, er glatbarberet og har hvidt Haar, som han farver graasort; han er delvis skaldet og reder rimeligvis en Dusk Haar over det skaldede Sted. Han bruger Snus og gaar med en Blykam i Lommen.

Efterhaanden som Thorndykes Beskrivelse skred frem, aabnedes Inspektørens Mund mere og mere, til han tilsidst saa ud som den personificerede Forbavselse; men Virkningen paa Fru Haldean var endnu mere mærkelig. Hun rejste sig fra sin Stol, bøjede sig over Bordet og stirrede paa Thorndyke med et Udtryk af maabende Rædsel; og da han var færdig, sank hun tilbage i Stoeln, slog Hænderne sammen og vendte sig om mod Fru Hanshaw.

„Jane!" stønnede hun, „det er Percy — min Svoger! Han har beskrevet ham nøjagtigt, lige til hans Stok og hans Lommekam. Men jeg troede, han var i Chikago."

„Hvis det hænger saadan sammen," sagde Thorndyke, der hastigt pakkede sine Ting ned i Kassen, „maa vi hellere komme afsted straks."

„Dogkarten staar udenfor paa Vejen," sagde Fru Hanshaw.

„Tak," svarede Thorndyke. „Men vi kører paa vore Cykler, og Inspektøren kan laane Willets."

„Saa skal vi følge efter i Dogkarten," sagde Fru Haldean. „Kom, Jane."

De to Damer gik ned ad Stien, mens vi gjorde vore Cykler i Stand og tændte Lygterne.

„Med Deres Tilladelse, Inspektør, tager vi Nøglen med," sagde Thorndyke.

„Det er næppe lovligt, Herr Doktor," indvendte Politimanden; „vi har ingen Autorisation."

„Det er ganske ulovligt," svarede Thorndyke; „men det er nødvendigt, og Nød bryder som bekendt alle Love."

Inspektøren lo i Skægget, gik ud og betragtede mig med et talende Sideblik, da han saa Thorndyke laase Døren med sin Dirk. Da vi drejede ud paa Hovedvejen, saa jeg Lygterne paa Dogkarten bagved os, og vi kørte raskt til og fulgte med Lethed Sporet, der stod tydeligt i den bløde, fugtige Jord.

„Det er mig ufatteligt, hvordan han kunde vide, at Manden er skaldet," sagde Inspektøren fortroligt til mig. „Var det Fodsporene eller Smæklaasnøglen, der bragte ham til den Slutning? Og Lommekammen! Hvor i Alverden fik han den fra?"

Disse Punkter stod paa dette Tidspunkt klart for mig. Jeg havde set Haarene med de udtørrede Rødder og vidste, det er saadanne Haar, man finder ved Kanten af skaldede Steder; og Kammen blev aabenbart brugt i en dobbelt Hensigt, først for at holde den skaldede Plet dækket og dernæst for at sværte det svovlholdige Haar. Men den knoppede Stok og Træbenet forvirrede mig i den Grad, at jeg kørte op paa Siden af Thorndyke og udbad mig en Forklaring.

„Min Slutning med Hensyn til Stokken," sagde han, „ligger lige for Haanden. Dupskoen paa en knoppet Stok slides jævnt hele Vejen rundt, mens den paa en Stok med Haandtag slides paa den ene Side — den Side modsat Haandtaget. Aftrykkene viste, at Dupskoen paa Mandens Stok var jævnt konveks; derfor kunde den ikke have noget Haandtag.

„Det andet Spørgsmaal er mere indviklet. Til at begynde med laver en kunstig Fod et meget karakteristisk Aftryk paa Grund af dens fuldstændig passive Elasticitet, som jeg skal vise Dem i Morgen. Men et kunstigt Ben sat til nedenfor Knæet er ganske nemt at kontrollere, hvorimod et Ben, der er sat til ovenover Knæet — det vil sige med et kunstigt Knæled, der fungerer ved Hjælp af en Fjeder — er langt mindre til at stole paa. Nu var det imidlertid klart, at denne Mand havde en kunstig Fod, og det var ligeledes klart, at han ikke stolede paa sit Knæled, siden han brugte Stokken paa samme Side. Hvis han kun havde haft et svagt Ben, vilde han have holdt Stokken i sin højre Haand — for at bruge Armens naturlige Svingning — med mindre han havde været meget halt, hvad han aabenbart ikke var. Imidlertid er det hele jo ikke andet end en Opstilling af Muligheder, omend Mulighederne er store. De har selvfølgelig forstaaet, at de træagtige Fibre og Stivelsekornene var opløste Snustobaksdele."

Denne Forklaring tillige med de andre var ganske simpel og ligefrem, naar man først havde hørt den, skønt den gav mig Stof til mange Tanker, mens vi kørte henad den mørke Vej med Thorndykes Lygte forude og Lyden af Dogkarten i vort Kølvand. Men der var Tid nok til Overvejelser; thi det hurtige Tempo, vi kørte i, udelukkede al sammenhængende Samtale, og vi kørte Mil efter Mil, indtil mine Ben smertede af Træthed. Vi kørte igennem den ene Landsby efter den anden og mistede somme Tider Sporet paa de befærdede Steder, men fandt det altid igen, naar vi kom ud paa Hovedvejen, indtil vi tilsidst mistede det fuldstændigt paa den brolagte Hovedgade i den lille By Horsefield. Vi kørte igennem Byen ud paa Landevejen, hvor der var adskillige Automobilspor; men Thorndyke rystede paa Hovedet af dem alle. „Jeg har studeret Mærkerne af hans Ringe, til jeg kunde dem paa Fingrene," sagde han. „Nej, enten maa han være inde i Byen, eller ogsaa maa han have forladt den ad en Sidevej."

Der var ikke andet at gøre end at lade Vognen og Cyklerne sætte ind paa Hotellet, mens vi gik paa Opdagelse; og vi gennemsøgte Sidevejene med Øjnene i Jorden for at finde det forsvundne Spor.

Pludselig standsede Thorndyke udenfor en Smedie. Smeden havde holdt aabent senere end sædvanligt for at sko en Hest, der netop blev ført bort, og han stod nu i sin Dør og trak frisk Luft. Thorndyke henvendte sig gemytligt til ham.

„God Aften. De er netop den Mand, jeg søger. Jeg har uheldigvis forlagt en af mine Venners Adresse; men jeg tror, han har været hos Dem i Eftermiddag; det er en halt Herre, som gaar ved Stok. Jeg antager, han vilde have Dem

til at dirke en Dør op eller til at lave en ny Nøgle."

„Aa ja, jeg husker godt den Herre," sagde Manden. „Han havde tabt sin Smæklaasnøgle og kom for at faa mig til at dirke Laasen op, saa han kunde komme ind i sit Hus. Han maatte lade sit Automobil holde udenfor, mens han gik herind. Men jeg tog et Bundt Nøgler med og passede en til efter hans Laas."

Derpaa viste han os hen til et Hus for Enden af en Gade tæt ved, og efter at have takket ham, gik vi bort i udmærket Humør.

„Hvordan kunde De vide han havde været der?" spurgte jeg.

„Jeg vidste det ikke; men der var et Aftryk af en Stok sammen med et Stykke af en venstre Fod i den bløde Jord udenfor Døren, og da Tingen ikke var utænkelig, risikerede jeg et falsk Skud."

Huset laa for Enden af en kun delvis bebygget Gade og var omgivet af en høj Mur med en Dør og en stor Vognport, der vendte ud mod Gaden. Thorndyke gik hen til Døren, tog Smæklaasnøglen fra Lavender Cottage op af Lommen og stak den i Laasen. Den passede nøjagtigt, og han lukkede Døren op. Vi kom ind i en lille Gaard og gik rask over til Hovedindgangsdøren. Til alt Held passede Nøglen ogsaa dertil, og et Øjeblik efter stod vi i Hallen. Næsten samtidig hørte vi Lyden af en Dør, som blev aabnet ovenpaa, og en snøvlende Stemme raabte:

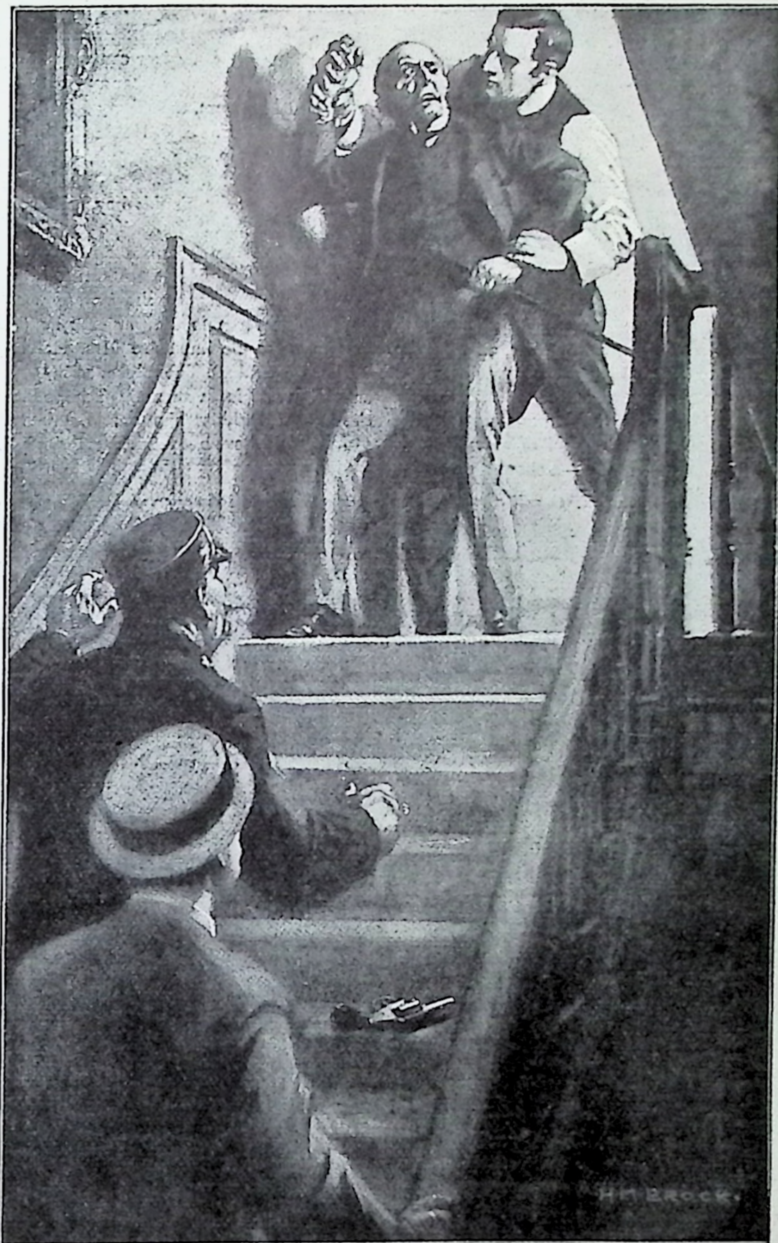
„Hallo! Hvem der?"

Stemmen blev efterfulgt af et Hoved, der bøjede sig ud over Rækværket.

„De er Herr Percy Haldean, ikke sandt?" sagde Inspektøren.

Ved Lyden af dette Navn blev Hovedet trukket tilbage, og vi hørte hurtige Skridt ledsaget af en Stoks Dunken i Gulvet. Vi begyndte at gaa op ad Trappen med Inspektøren i Spidsen som Lovens Haandhæver; men vi var kun kommet nogle faa Trin op, da en spændstig lille Mand kom til Syne oppe paa Trappeafsatsen med en tyk Stok i den ene Haand og en stor Revolver i den anden.

„Hvis nogen af Dem vover at komme saa meget som et Skridt nærmere!" raabte han og pegede med Revolveren paa Inspektøren, „trykker jeg løs; og naar jeg skyder rammer jeg."

Der fulgte en lynsnar Bevægelse — et Raab — et Glimt — et Knald. —

Han saa ud, som om han mente, hvad han sagde, og vi gjorde Holdt med paafaldende Hast, mens Inspektøren belavede sig paa at parlementere med Manden.

„Hvad skal hele den Komedie til, Herr Haldean?" sagde han, „De ved jo, at De er opdaget, og De kan ligesaa godt give fortabt med det samme."

„Vil De være saa venlig at pakke Dem ud af mit Hus og det øjeblikkelig," var det ugæstfri Svar, „ellers ser jeg mig nødsaget til at begrave Dem i min Have!"

Jeg vendte mig om for at raadføre mig med Thorndyke, da jeg til min Forbavselse opdagede, at han var forsvundet — øjensynlig igennem den aabne Dør i Hallen. Jeg stod og beundrede hans Diskretion, da Inspektøren atter begyndte at forhandle med Manden, men kun for straks at blive afbrudt.

„Jeg tæller til halvtreds," sagde Herr Haldean, „og hvis De ikke er gaaet til den Tid, skyder jeg."

Han begyndte roligt at tælle, og Inspektøren vendte sig om og saa paa mig med et Udtryk af den yderste Raadvildhed. Trappen var lang og godt oplyst af et Gasblus, og det var ganske udelukket at storme den. Pludselig gav det et Sæt i mig, og mit Hjerte stod næsten stille; thi ud af en aaben Dør bagved Herr Haldean kom Thorndyke langsomt og lydløst paa Strømpefødder og i Skjorteærmer.

Med katteagtige Bevægelser sneg han sig over

Afsatsen, indtil han var en Alen fra sit intetanende Offer, der snøvlede Tallene frem i taktfast Ensformighed.

„Enogfyrre, toogfyrre, treogfyrre — —"

Der fulgte en lynsnar Bevægelse — et Raab — et Glimt — et Knald — en Regn af Gibs, og derpaa faldt Revolveren nedad Trapperne. Inspektøren og jeg sprang til, og et Øjeblik efter fortalte Haandjærnenes skarpe Klikken Herr Percy Haldean, at Komedien virkelig var til Ende.

Fem Minutter efter blev lille Henry, halvsovende, men i bedste Velgaaende, baaret afsted paa Thorndykes Skulder til Hotellet. Et Skrig hilste hans Indtræden, og en Regn af moderlige Kys bragte Drengen til Randen af Kvælning. Derefter vendte Fru Haldean sig pludselig om mod Thorndyke og greb begge hans Hænder; jeg haabede et Øjeblik, hun ogsaa vilde kysse ham. Det gjorde hun imidlertid ikke, og jeg er endnu ikke kommet mig af min Skuffelse i den Anledning.

Anders J. Eriksholm.

DA DE BRØD IND HOS DANIELSEN

AF

ANDERS J. ERIKSHOLM

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

„Næ—i," sagde Frøken Lottrop og smilte lidt undselig. „Jeg synes saamænd, man har det meget bedre som ugift. Og nu har jeg snart været hos Danielsen i tolv Aar, saa jeg er næsten for gammel til at rejse ud og lede en Mand op . ."

„Hvem siger vel, at De skulde rejse?" spurgte Madam Mortensen, Møllerkonen, hvis omfangsrige Person fyldte godt i Danielsens Hjørnesofa, foran hvilken Lottrup havde arrangeret Kaffebordet.

„De skal saagu blive, hvor De er!" tilføjede Madam Mortensen med sin ru Mandfolkestemme, der ligesom slog Ordene fast, et efter et.

„Jeg forstaar Dem vist ikke rigtig," sagde Frøken Lottrup og sænkede Øjnene ned i sin Kaffekop.

„Det er da ellers saa ligefrem." Madam Mortensen havde en egen haandfast Maade at tage Livets Tildragelser paa, enten de angik Forretning eller Kærlighed. „De skal saagu gifte Dem med Danielsen, Frøken Lottrup!"

„Gud, at De kan sige saadan noget, Madam Mortensen!"

Madam Mortensen smilte bredt og selvbevidst som den, der nok véd, hvad hun siger. Saa bøjede hun sig lidt frem over Bordet og lagde den ene af sine tykke Hænder oven paa Frøkenens.

„Nu skal De se praktisk paa Tingene, Frøken Lottrup," sagde hun. „De er jo ikke saadan rigtig ung mere, og De har nu levet Dem ind i Forholdene her hos Danielsen. Hvis han f. Eks. gik hen og kreperede — saadan om et Aar eller to — saa var De revet ud af Deres Stilling og skulde til at begynde forfra hos fremmede — og det vilde saagu ikke være behageligt for Dem!"

„Nej, det vilde sandelig ikke være behageligt," sagde Frøken Lottrup eftertænksomt.

„Dér ser De selv. Man skal tænke paa Fremtiden, Frøken, og paa sine gamle Dage. Og saa er det godt at have et Mandfolk at støtte sig til."

Frøken Lottrups Blik strejfede flygtigt Madam Mortensens massive Skikkelse, og hun tænkte, at den egentlig ikke syntes at trænge til Støttepunkter.

For at aflede Samtalen fra sig selv, sagde hun:

„De har jo været gift før, Madam Mortensen."

„Ja, saamænd har jeg saa," sagde Madam

Mortensen. „Jeg sad Enke efter Mikkelsen i to Aar, men jeg saa' jo snart, at den skar ikke. Det er ingen skrap Kørsel, naar Spandhestene trækker til hver sin Side! Jeg saa' paa min Fordel, begribelig, og Bestyreren paa sin. Men saa sagde jeg en Dag til mig selv: den gaar inte længer, Maren Kirstine — nu har du at finde en Afløser for Mikkelsen! Og det gor'e jeg."

Frøken Lottrup smilte bly. Hun begreb ikke for sin Død, at Madam Mortensen kunde sidde og snakke saa ligefrem om saadan noget. Men Madam Mortensen maatte ikke være meget fintfølende. Frøkenen havde fra andre hørt, hvorledes det var gaaet til med Madam Mortensens sidste Giftermaal. Hun havde ligefrem faaet Mortensen pr. Kommissionær! Tænk, at nogen kunde være saa lidet delikat i saadanne Affærer! At tage en fremmed Mandsperson ind i sit Hjem og være intim med ham og (Frøkenen rødmede ved Tanken) ligefrem dele Soveværelse med ham! — det var næsten moralsk oprørende efter Frøken Lottrups Begreber.

Madam Mortensen havde drukket sin Kaffe og lettede sig i Sædet. Hun hørte til Købmand Danielsens bedste Kunder og maatte derfor trakteres, naar hun aflagde en lille Visit.

„Ja, se, det var jo ikke mig, vi skulde snakke om, Frøken," sagde hun. „Gør De nu som jeg og se paa det praktiske og tænk ikke paa alt for mange Dikkedarer! Danielsen er jo en hel pæn Mand og slet ikke saa gammel . ."

„Tys, Madam Mortensen — for Guds Skyld!"

Frøken Lottrup havde opfanget den velkendte Tøffelklapren ude fra Korridoren, og skælvede af Angst for, at Danielsen skulde høre noget.

Nu stak Danielsen sit Hoved ind ad Døren. Og da han saa', at Madam Mortensen ikke var gaaet, fulgte den øvrige Del af Personen efter. Han var meget tyk, Ansigtet fedt og skægløst med et Par livlige graa Øjne, der næsten altid kiggede oven over Brilleglassene. Hans hvide Butiksjakke var fedtet og snavset, og Frøken Lottrup tænkte, at hun vilde sørge for, at han altid havde en ren Skiftetrøje.

„Velbekomme, Madam Mortensen," sagde Danielsen. „Nej, bliv bare siddende."

Madam Mortensen gjorde Tegn til at rejse sig.

„Nej, nu siger jeg saa mange Tak, Hr. Danielsen. Jeg har allerede biet alt for længe. Hver har jo sit at passe."

„Ja, det er sandt," sagde Danielsen.

„Men nu, medens jeg husker det, Hr. Danielsen — Mortensen og jeg vilde gerne se Dem og Frøkenen til en Whist i Morgen Aften."

„Jo, Tak," sagde Danielsen. „De kan trygt vente os."

Han saa' til Frøkenen, og Frøkenen nikkede.

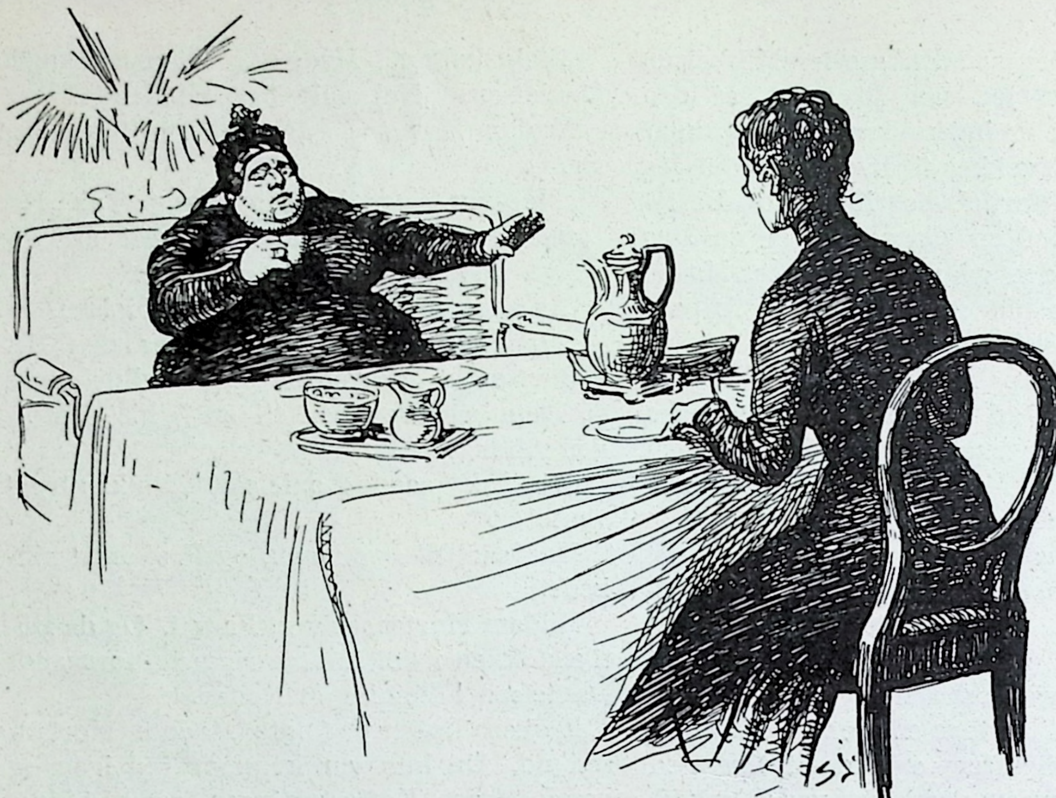
Madam Mortensen bød Farvel. Og da Butiksklokken i det samme ringede, forsvandt Danielsen i Retning af Boden.

Frøken Lottrup fulgte Madam Mortensen ud. Da hun var kommen ind igen og havde faaet Kaffestelningen sat til Side, sank hun et Øjeblik hen i Overvejelser.

Hun maatte indrømme, at der var noget i det, Madam Mortensen havde sagt. Men alligevel — det var dog saa forfærdelig ufint at gøre den Slags Ting for Fordelens Skyld. Ja, med Madam Mortensen var det en anden Sag. Hun var saa gruelig prosaisk. Hun lod sig vist ikke lede af Hjærtets Rørelser og al den Slags, som man kunde betegne som et Menneskes indre Følelser.

Ikke for det — det blev jo egentlig ikke noget ulige Parti mellem hende og Danielsen. Hun var syv og fyrre, og han fyldte otte og halvtreds til Foraaret. Og han var i Grunden en ganske pæn, præsentabel Mand, som Madam Mortensen havde sagt. Frøken Lottrup havde ganske vist, naar hun var i det drilske Hjørne, sammenlignet ham med Portrættet af den tykke Spækhøker paa Margarineplakaten ude i Butiken, og hun havde til sin Fryd fundet stærke Lighedspunkter. Men naar hun skulde være ærlig, fandt hun, at Fedmen aldeles ikke misklædte ham.

Desværre var han ikke meget pertentlig anlagt og havde forskellige smaa Unoder, som f. Ex. at stange Tænder ved Bordet. Men det havde dog været langt værre de første Aar. Frøken Lottrup mente sikkert at have haft en dannende og forædlende

„Gør De nu nu som jeg og se paa det praktiske og tænk ikke paa alt for mange Dikkedarer."

Om Eftermiddagen var de gaaet ud at spasere sammen, eller de havde været borte, eller de havde haft Selskab.

De tolv Aar var gaaet hyggelig og rart . . .

Frøken Lottrup var falden i Tanker over de mange Aar, hun havde levet i det Danielsenske Hus.

De Tanker, Madam Mortensen havde vakt i hendes Sind, var vel undertiden før dukket frem hos hende. Aa jo, det kunde ikke nægtes. Mest da i de første Par Aar, hun havde været hos Danielsen. Men da var Danielsen mere faamælt, var sjælden i hendes Selskab andet end ved Maaltiderne — naa, hans Kone var jo nylig død den Gang, saa hans Tilbageholdenhed havde for saa vidt en meget gyldig Aarsag . .

Efterhaanden havde Frøken Lottrup nok mærket, at Danielsen mere og mere fik Øjnene op for, hvad hun betød for hans Hjem. Han var elskværdig og paaskønnende. Et Par Gange havde han forsøgt en noget vel fri Tilnærmelse. Men da havde Frøken Lottrup med et stramt Træk om Munden garderet sig i sin kvindelige Dyds Sneglehus, og Danielsen maatte skyndsomt trække Følehornene til sig igen.

For Danielsen egnede sig nu i Virkeligheden ikke til at spille Don Juan. Han var for tyk, for plump. Og Frøken Lottrup var ved Gud ikke snærpet eller bornért, — hun holdt paa Velanstændigheden, til dens yderste Grænse, ganske vist — men Synet af Danielsens ømme Fagter havde paavirket hendes æstetiske Sans ubehage-

Indflydelse paa Danielsen, hvad der voldte hende en ikke ringe Tilfredsstillelse.

Danielsen havde i Begyndelsen brugt, naar han om Søndagen klædte sig om, at gaa fra Soveværelset ind i de andre Stuer i halvt Negligé, det vil sige Skjorte og Benklæder, og med Selerne slæbende efter sig. Frøken Lottrup havde blufærdigt vendt sine Øjne bort. Men da dette Optrin gentog sig, havde hun paa en diskret Maade ladet Danielsen forstaa, at det ikke ganske sømmede sig at vise sig i en saa mangelfuld Paaklædning i en Dames Nærværelse.

Og Danielsen var slet ikke bleven vred, men havde bare set lidt forbavset paa hende. Og siden havde han fuldført sin Paaklædning i Soveværelset. Men Frøken Lottrup havde ogsaa i Forvejen sørget for, at han havde alt, hvad han skulde bruge: det varme Barbervand, Haandklædet, den rene Krave og Støvlerne.

Naar saa Danielsen var kommen i Pudsen, havde de spist deres Søndagsfrokost og haft det nok saa hyggeligt. Danielsen var næsten altid i godt Humør. En Gang imellem havde Frøkenen sat sig til Klaveret, og Danielsen, der ikke var Spor af musikalsk, lyttede til med den mest andægtige Mine . .

ligt, og hun havde følt sig krænket i sine indre Følelser.

— Frøken Lottrup saa' sig om i Stuen. Blikket gled fra Buffeten og Klaveret til Billederne paa Væggen. Det var et solidt og kønt Hjem, det var Danielsens, og hun vilde i Øjeblikket slet ikke have været utilfreds med, om hun var Husets Frue.

Hun gik hen og lukkede Døren op til Dagligstuen og nikkede anerkendende til de blanke Mahognimøbler derinde. Derpaa kiggede hun ind i Sovekammeret. Der stod de to lysmalede Senge ved Siden af hinanden, saadan som de havde staaet, medens Fru Danielsen levede. Der var ingen Ting forandret. Alt stod, som det den Gang stod. Saadan vilde Danielsen have det.

Frøken Lottrup tænkte sig videre ind i Frueværdigheden og saa' sig selv ligge i Fru Danielsens Seng. Men da hun var kommen saa vidt, fo'r der en mørk Rødme op i hendes Kinder. Gud, at hun kunde beskæftige sig med saadanne Tanker! Hun vilde vist dø af Skam, om hun for Alvor skulde indlade sig paa saadanne Intimiteter, som — — nej, Vorherre bevares!

Og Frøkenen lukkede resolut Døren, uden at fæste Blikket paa den Seng, der syntes at staa og vente paa en ny Fru Danielsen.

Det var ikke hendes Vane at være ledig, og det faldt hende pludselig ind, hvad hun burde bestille.

Hun satte en Kedel Vand i Kakkelovnen, anbragte en Zinkbalje paa Køkkenstolen og hentede fra Pulterkammeret en snavset Lærredsjakke af Danielsens.

En halv Time efter, da Danielsen kom ud i Køkkenet, stod Frøkenen i Vaskebaljen.

„Vasker De, Frøken?“ udbrød han forbavset.

„Ja, Hr. Danielsen. Jeg lagde Mærke til, hvor smudsig Deres Lærredsjakke var, og sad i Angt for, at Madam Mortensen skulde opdage det.“

„Aa, Pokker med hende!“ brummede Danielsen. „Men det er kønt af Dem, Frøken. Jeg er glad for, at De saadan ta'r Dem af alting.“

Han nikkede til hende, og Frøken Lottrup fornam, hvordan hans varme Blik satte hendes indre Følelser i Svingning.

— Om Aftenen bad Danielsen hende om at spille. Frøken Lottrup satte sig til Klaveret. Hun vilde tillige give en Prøve paa sin Sangkunst. Hun havde ét Glansnummer, men paa dets Virkning var hun ogsaa sikker — særlig da overfor en saa let modtagelig Tilhører som Danielsen.

Frøkenen slog et Par Takter an og begyndte saa at synge: „Husker du i Høst, naar vi hjemad fra Marken gik —“

Danielsen stirrede paa hende med aaben Mund. Saa satte han sig rigtig til Rette i sin Stol og foldede Hænderne over sin Mave. Han var stum af Beundring, naar Frøkenens Stemme en Gang imellem gik saa vældig i Højden, men blev efterhaanden mere og mere betaget.

Og Frøkenen kunde ikke være ubekendt dermed. Danielsens Betagelse ytrede sig ved en lydelig Snusen. Hans fyldige Næseboer udvidede sig atter og atter for at suge Luft ind. Og da Frøkenen var midt i sidste Vers: „Alt, hvad af Liv, der véd, drømmer om Kærlighed“, da var Danielsen ganske overvundet og havde Taarer i Øjnene.

„De synger dejligt, Frøken Lottrup,“ sagde han.

Men Frøkenen smilte og tænkte, at hun behøvede bare at række en Finger ud, saa hængte han ved.

Men hun vilde ikke — —

* * *

Frøken Lottrup havde faaet en gruelig Angst i Kroppen.

Det var Tyve, Røvere, Mordere, hun frygtede.

Det var kommen den Aften, de havde været oppe paa Møllen og spillet Whist hos Mortensens.

Madam Mortensen havde fyldt hende med Fortællingen om en mistænkelig Person, der var kommen i Mørkningen for at betle, og som godt kunde ligne Bulotti eller en anden Anarkist.

Frøken Lottrup fik Skræk i Blodet og tænkte hele Tiden paa Bulotti, da de sent om Aftenen gik hjem.

Men da hun var kommen ind i sit eget

Værelse, der laa op til Butiken, lyste hun med Lampen ind under Sengen og i Krogen, hvor Klædeskabet stod, inden hun begyndte at klæde sig af.

Hun laa længe den Nat, uden at kunne falde i Søvn. Hun tænkte, at hvis nogen brød ind i Huset for at stjæle, saa vilde de først komme til hende — og da hendes Værelse laa saa afsides, helt i den anden Kant af Huset, hvorledes skulde hun da faa kaldt Hr. Danielsen til Hjælp?

Og Danielsen stod midt paa Gulvet, i Nathue og de grønmelerede og med Lyset i Haanden . .

— Det blev Frøken Lottrup en Kilde til stadig Ængstelse, dette, at hendes Værelse laa saa afsides, og hun var mere end én Gang ved at betro sig til Danielsen.

Men han vilde sagtens bare smile ad hende. Han var saa ganske sorgløs i den Retning og tænkte hverken paa Tyve eller Røvere.

Og dog levede man saa ganske ubeskyttet her ude paa Landet. Der var jo nok nogle Huse i Nærheden, men Politiassistenten boede over en Mil borte.

— Frøken Lottrup gik ikke nogen Aften i Seng, uden hun først med Lyset i Haand havde overbevist sig om, at ingen Tyv eller Morder havde skjult sig derinde.

Men da hun en Dag hørte, at der var begaaet Indbrud i Kroen, sov hun ikke rolig nogen Nat derefter.

Den allermindste Lyd, et enligt Hundeglam eller Blæstens Sus gennem Havens Træer, var i Stand til at vække hende.

Og en Nat vaagnede hun ved et Ritsch-Ratsch som en Rudes Klirren. Rystende af Angst satte hun sig op i Sengen og lyttede. Jo, det var fra et af Butiksvinduerne, Lyden kom. Nu var altsaa Tyvene paa Færde — det var det, hun havde anet saa længe.

Frøken Lottrup tænkte ikke i Øjeblikket paa at flygte eller at tilkalde Hjælp.

Hun sad bare og rystede, halvt sanseløs af Forfærdelse.

Da hørte hun Hvisken og listende Fodtrin udenfor sit Vindue, og i samme Nu fo'r det som Lyn gennem hendes Hoved, at der var Jærnstænger for Butiksvinduerne, og nu vilde Tyvene skaffe sig Adgang ved at bryde ind i hendes Værelse!

Aa, hvad skulde hun dog gøre, stakkels ulykkelige Menneske, som hun var?

Hun sad og stirrede ud i Halvmørket, raadløs og hjælpeløs, hypnotisk i sin Skræk.

En Rude blev forsigtig trykket ind, og nu saa' hun, at Rullegardinet bevægede sig —

Mere saa' hun ikke.

Den stivnende Fornemmelse, der i den første Skræk havde lammet hende, veg pludselig bort. Med et Sæt sprang hun ud af Sengen, og i Natkjole og paa bare Fødder løb hun ud af Værelset, gennem Korridoren

og Spisestuen, og bankede paa Døren til Danielsens Sovekammer.

Døren blev hurtig aabnet. Og Danielsen kom til Syne, iført Nathue og graamelerede Underpermissioner, og med et tændt Lys i Haanden.

„Men, Jøsses, Frøken, hvad er der dog sket?“ spurgte han, befippet over det ganske uventede Syn, der mødte ham.

Frøkenen rystede saa stærkt, at det var hende ganske umuligt at sige et Ord.

Og hun gjorde noget, som hun aldrig for sin Død havde tænkt sig kunde hænde.

Trods sin egen og Danielsens saare mangelfulde Paaklædning løb hun helt ind i Sovekammeret til ham!

Og Danielsen stod midt paa Gulvet, i Nathue og de graamelerede og med Lyset i Haanden, og vidste hverken ud eller ind.

„Men, saa, Herregud, Frøken — se dog at komme lidt til Dem selv!“ sagde han.

„Det — det — det!“ stammede Frøkenen.

„Hvikke no'et?“ sagde Danielsen.

„Det — det — det . . . Tyve!“ skreg Frøkenen pludselig.

„Herregud, at De ikke sagde det straks!“ Og Danielsen kilede af Sted med Lyset.

Frøkenen var segnet om paa en Stol. At hun trængte til en Mands Beskyttelse havde hun aldrig følt saa stærkt som i dette Øjeblik.

Da hun havde siddet lidt og sundet sig, famlede hun sig hen til Sengen, skød Tæppet paa Fru Danielsens Seng til Side og borede sig ned mellem de bløde Dyner!

At hun kunde gøre noget saadant, vilde aldrig før med en Tanke have faldet hende ind.

Men hun vilde ikke for nogen som helst Pris vende tilbage til sit eget Værelse.

Og det var med en egen behagelig Tryghed — efter mange urolige Nætter — at hun lagde sig til Hvile i Fru Danielsens Seng.

— — —

Danielsen kom hurtig tilbage fra Tyvejagten.

I Frøkenens Værelse fandt han et aabent Vindu, der viste, hvilken Vej, de natlige Gæster havde taget. I Butiken var Pengeskuffen brudt op, og Indholdet, der bare bestod af noget Smaamønt, var borte. Videre mente Danielsen at savne et Par Flasker Kognak og en Kasse Cigarer.

Men det var dog altsammen Smaatteri, der ikke betød noget.

— Hvad Danielsen sagde til at finde sin Ægtemages Seng optaget, da han vendte tilbage efter Undersøgelsen, melder Historien ikke noget om.

Men et Par Dage efter blev Danielsen og Frøken Lottrup forlovede!

Og de var begge to veltilfreds med dette Udfald af Tyvehistorien.

EN BRYLLUPSNAT

AF

JENS HELM

TEGNINGER AF HEINRICH DOHM

I.

Det er hos Fru Enkepastorinde Brammer i hendes lille Hus i Udkanten af Næstved.

Fru Enkepastorinden er en fornemt udseende „ældre“ Dame med en knejsende Holdning og et særdeles selvbevidst Præg i det skarptskaarne, karakterfaste Ansigt. Hovedet, som hun bærer højt, er over det glat tilbageredte Haar kronet af en overmaade fin Coiffure. I Stuens dæmpede Eftermiddagsbelysning gaar hendes sortklædte Magerhed næsten i ét med den sorte Hestehaars-Sofa, hvori hun sidder, beskæftiget

med et meget sirligt Haandarbejde. — Med store, fornemme Bevægelser fører hun Naalen; — Lillefingeren er løftet i en „aristokratisk" og stilfuld Bøjning. —

Det Billede af hendes kære, salig afdøde Mand, der hænger lige over hendes Hoved, siger tydeligt, at han i levende Live var hende en god og sjælden føjelig Ægtefælle. —

Datteren, Dagny, sidder ved Vinduet ved sit eget lille Sybord, som hun fik som ganske lille Pige, og broderer paa et Par Morgensko til sin elskede Dolfimand. — Hendes 34aarige slanke Jomfruynde staar smukt til den nedgaaende Sol, der gennem Ruderne illuminerer de store Flader i Stuens gamle Mahognimøbler. —

Der hersker et Øjebliks Tavshed, efterat Dagny har udviklet, hvor yndigt det bliver, naar Moder nu skal bo hos hende og Dolfimand, der lige har faaet et lille Kald ovre i Jylland.

Saa siger Fru Enkepastorinden, hvis salig Mand havde et af de gode gamle, rigtig fede Embeder: „Ja, som jeg før har sagt, I kan faa de 1200 om Aaret; — men det siger jeg, jeg vil have Pige for mig selv!" —

„Moder kan jo tage Dorthe med." —

„Ja, og saa ham, — Broderen Peter, — ham vil jeg ikke se der." —

„Men Moder da! Dolfi kan da ikke forbyde sin egen Broder Huset!" —

„Jo, han kan. — Mine Nerver taaler ham ikke. — Han lugter jo ligefrem af Spirituosa. — I maa da virkelig tage Hensyn til mig, — haa! det er 1 nok nødt til. Var det ikke 1400 Kroner, Du sagde, at Reguleringssummen var?" —

„Der kan ialt paaregnes en Indtægt af 2100 Kroner, siger Dolfi." —

„Ja ja, men han har jo maattet laane af Stiftsmidlerne, og det skal han jo afdrage paa, ikke sandt?" —

„Jo, ganske vist — —"

„Naa ja, saa kan I jo ikke undvære mine 1200. — — Jeg vil sige Dig, det med ham, — Spritgrossereren, — det stiller jeg som en Betingelse." —

„Men hvis nu Dolfi ikke gaar ind paa det?" —

„Men det gør Rudolf, — naar Du vil." —

„Men Dolfi har dog ogsaa en Villie, og —"

„Aah, Snak om en Ting, min Pige! — Din salig Fader havde aldrig anden Villie end den, jeg syntes om; — og det var han saamænd meget tilfreds med. — Og saa sandt, at Du er min Datter, saa er det Din Skyld, hvis Rudolf paa dette Punkt bliver obsternasig! — — Og saa vil jeg ikke være hos Jer!" —

„Vil Moder saa blive alene her tilbage?"

„Ja, jeg vil."

„Nej, det vil Moder ikke. Moder vil ikke ondskabsfuldt beklages, fordi hendes Svigersøn ikke vil have hende i Huset."

„Jeg fortæller selvfølgelig, at det er mig, der ikke vil være hos Jer." —

„Men troer Moder, at Folk vil tro det? — Moder kender jo nok Folk, — og de kender jo ogsaa Moder." —

„Hvad mener Du, — er Du uartig?"

„Jeg mener bare, at Folk jo godt ved, at Moder hele Tiden har talt om at bo hos os, og naar Moder saa pludselig bestemmer sig om; — — Folk er saa slette, de vil helst tro det, man nødigst vil have." —

„Naa ja, saa kan jeg jo tage ind til København." —

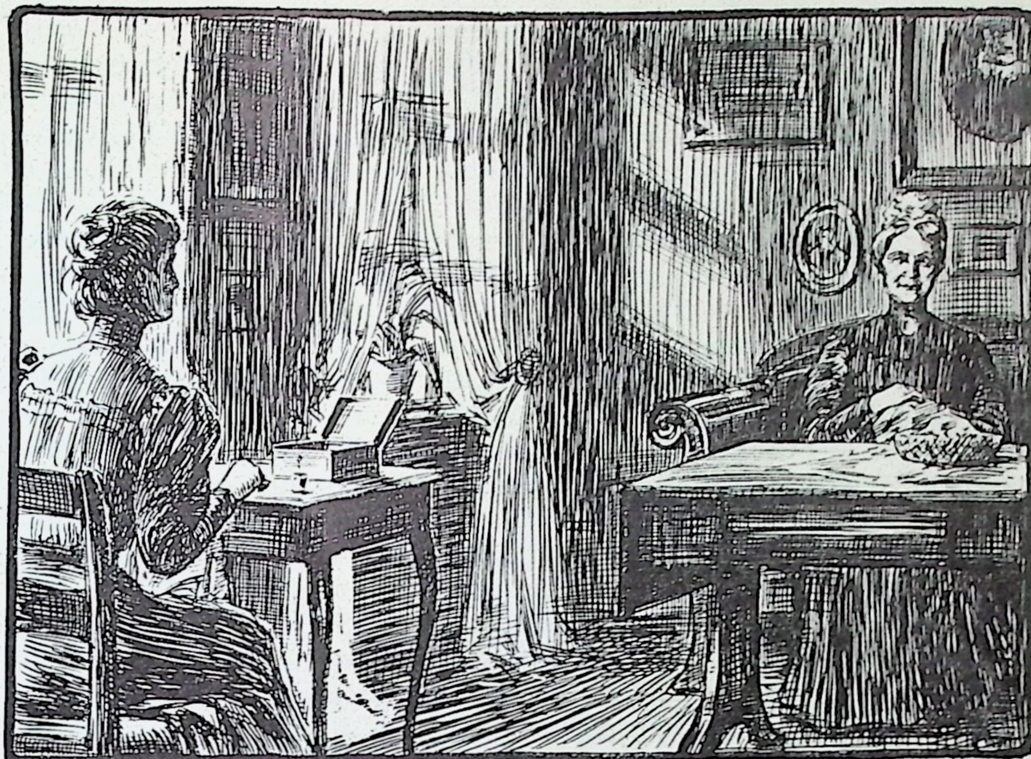
„Nej, det gør Moder ikke; Moder ved godt, at hun slet ikke vil kunne finde sig i at være der. Dér er der saamænd ingen, der kender Fru Enkepastorinden, — Moder vilde blive aldeles overset. — Troer Moder for Eksempel, at nogen af alle de fremmede travle Mennesker derinde vilde blot saa meget som hilse hende paa Gaden? — — Hos Dolfimand og mig derimod, — der vil alle kende Moder — og vise hende den tilbørlige Agtelse." —

Fru Enkepastorinden er aabenbart kørt til Vægs, — hun stirrer opgivet ud for sig. —

Dagny nyder hende et Øjeblik i Tavshed og siger saa, idet hun ikke gør noget Forsøg paa at skjule det lille hoverende Smil, der har lejret sig om hendes Mund: „Nej, Moder giver de 1200 og tager til Dolfi og mig." — Og med en Haandbevægelse som den, hvormed man tilkaster en ilter Hund det Stykke Sukker, man længe har drillet den med, — tilføjer hun: „Men forøvrigt kan Moder være rolig, jeg sværmer heller ikke for Svoger Peter; saa, skulde han komme og besøge os, — hvad vi jo som sagt ikke kan forbyde ham, — saa kan jeg i

hvert Fald love Moder, at han ikke skal blive der mere end en Dag højst — eller to, — — for som Moder før antydede, saa vil Dolfimand altid helst det jeg vil.“ —

Hvorefter hun rejser sig for at gaa ud og lave til til The, medens Fru Enkepastorinden ser afmægtigt arrigt efter hende og udmattet læner sig tilbage i Hjørnet af den Hestehaars — for at tage den reglementerede lille Blund før Theen.

„Aa, Snak om en Ting, min Pige. — Din salig Far havde aldrig anden Vilje, end den, jeg syntes om . .

II.

Grosserer Peter Hammer beboer en 2-Værelsers Lejlighed i en af Sidegaderne paa Nørrebro. —

Han er 38 Aar, — 5 Aar ældre end Broderen Rudolf. Han er Student og studerede ligesom denne oprindelig Theologi; men hans urolige, higende og søgende Aand kunde ikke slaa sig til Ro i dette Studium. Han forsøgte sig efterhaanden ogsaa i de øvrige Videnskaber og er nu endt med, — som han selv siger, — at studere Lægevidenskaben praktisk. Som den moderne Aand han er, har han forstaaet, at man maa koncentrere sine Interesser om et Speciale, hvis man skal drive det til noget, — og har derfor som sit Specialstudium valgt Virkningerne af Indflydelsen af Alkohol paa det menneskelige Legeme og dettes Funktioner, — hvilket Studium hans Stilling som Grosserer, det vil sige Agent for et Vinfirma, giver ham rig Lejlighed til at udøve. Den modnere Alder, hvori han nu befinder sig, har tillige forlenet ham med en vis udholdende Flid, som hans Ungdomsgærning maaske i nogen Grad har maattet savne. —

Iøvrigt anses han af Broderen Rudolf for at besidde et vist Talent for det praktiske, — en Beskyldning, der imidlertid for hvert Aar, der gaar, bliver mere og mere uretfærdig. —

Medens Rudolf er lille og bleg, med noget næsten asketisk over sin lille magre Skikkelse i den altfor store Diplomatfrakke, — er Peter stor og bred med et Hoved som et Vinfad, over hvilket Haaret som modne Druer vælder ned ad Nakke og ud over Pande og Øren. Hans store — i hans tidlige Ungdom maaske drømmende — nu lidt svømmende Øjne stirrer frem under en Pande, høj, bred og firkantet som Etiketten paa en Martell-Cognac; — Rankerne og Krimskramset er alle de mange Rynker og Furer, som de anstrængende Studietimer har fremkaldt, — og Knytnæven med Sværdet er den dybe „Klogskabsfold“ lige ved Næseroden.

Man, det vil sige Peter og Rudolf, befinder sig i Grossererens „Kontor“, der er møbleret med en højbenet Pult, 2 Træstole, en af mange Aars Brug haardt medtaget Chaiselongue, et malet Bord, en daarligt pudset Kakkelovn, en kuppelløs Hænge-

lampe og intet Tæppe paa Gulvet. — Døren staar aaben til Sovekamret, hvor man skimter en bred, malet Træseng, hvorover er bredt et blaamønstret Tæppe af den Slags, der bruges til Bordtæppe i Forstadsrestauranterne. — Rundt om i Krogene i begge Værelser er opmagasineret Grossererens Lager, diverse fulde og tomme Flasker — mest tomme. —

Rudolf er lige kommen og sidder forhippet paa at komme til Orde, hvad der hidtil ikke er lykkedes ham; thi Peter har straks grebet hans Tilstekomst til indgaaende, med nøje Udpensling af alle Enkelthederne, at fortælle ham om et Sammenstød, han den foregaaende Aften har haft med Gadens Politibetjent. Han er ved denne Lejlighed, — hvad der forøvrigt saa ofte hænder ham i denne højst uretfærdige Verden, — bleven meget skammeligt, ja himmelraabende uretfærdigt behandlet. Og der er ingen Tvivl om, at Betjenten hermed kun har villet indlede en Forfølgelse mod ham, Peter, der vil blive fortsat ud over alle Grænser. — I Paranthes bemærket er det Peters sørgelige Lod her i Verden, at han stadig er Genstand for hadefuld Forfølgelse fra sine Medmenneskers Side. —

Endelig nødes imidlertid Peter til at standse sin Tales Strøm. Proppen i den Flaske, som Rudolfs Ankomst straks har givet ham Anledning til at tage Hul paa, gør nemlig Knuder; — alt har ogsaa sammensvoret sig mod ham! — Den skal imidlertid neje sig, han lægger derfor alle Kræfter i og nødes derved til et Øjeblik at tie. —

Rudolf griber øjeblikkelig Lejligheden og meddeler Peter, at han kom herop for at sige ham, at Damerne, det vil sige Fru Enkepastorinden og Dagny, nu har bestemt Vielsen til i Dag 8 Dage, — om Gud vil. — Det er Meningen, at Svigermoder, Fru Enkepastorinden, der for Fremtiden skal bo hos Brudeparret, sammen med dette efter Bryllupsmiddagen, der indtages paa Hotellet i Næstved, skal tage her til Byen med sidste Tog for at overnatte paa et Hotel her og næste Morgen fortsætte Rejsen til Jylland. — Rudolf, der alt har tiltraadt Embedet, rejser i Dag tilbage til Jylland i Aften og bliver der til Bryllupsdagen, — og han vil derfor spørge Peter, — der forøvrigt skal være Forlover, — om han ikke nok tror, at det er mest praktisk at bestille Værelserne paa Hotellet nogle Dage i Forvejen; — det er jo lige midt i Turistsæsonen, og saa var man jo sikker. Og hvis derfor Peter vilde — —

„Ja vist saa, selvfølgelig," siger Peter, „det skal jeg nok besørge, stol bare paa mig. — Et Værelse med en enkelt Seng til Fru Enkepastorinden og et med to, lige klods op ad hinanden til Brudeparret, ikke sandt Rudolf?" —

Rudolf undersøger forlegent Gulvet, medens Peter griner som en Satyr. Paa én gang er det imidlertid, som fik han noget forkert i Halsen; han skyller et Glas i sig og udbryder:

„Og vil Du saa tænke Dig, jeg mødte ham i Formiddags paa Nørrebrogade, — og han grinte mig lige op i Ansigtet." —

„Hvem? — Hvem grinte?" —

„Han, — Panseren, — Betjenten. — Han grinte, forstaar Du, — ad mig!" —

„Naah, — er Du nu sikker paa —"

„Ja, Pinedød er jeg sikker. — Han grinte bredt, forstaar Du, — og det skal man vel ikke finde sig i!" —

„Ja, hvad vil Du egentlig gøre, Peter?" —

„Hvad jeg vil gøre! — Klage naturligvis, klage til Politidirektøren. — Hele Historien skal han faa." —

„Naah, — ja, — bare Du faar noget ud af det." —

„Faar noget ud af det! Jo, selvfølgelig; — han bliver straffet, det er da klart. — Det manglede bare andet, — det er da os, der betaler Politiet, — man er da skatteydende Borger. — Betaler vi maaske for at blive grinte af, maa jeg spørge?" —

„Nej ganskevist — —"

„Naa ja, skulde jeg maaske saa ikke klage?" —

„Naar Du synes det, saa — Du ved jo bedst, hvad der er det mest praktiske; saa hvis Du mener, — — — naa, jeg maa gaa, ellers naar jeg ikke Toget; Klokken er mange, ser jeg. — Nu husker Du nok Værelserne, Peter?" —

„Ja, stol bare paa det. — Ja, jeg følger Dig ikke, for jeg maa tænke lidt over den Klage." —

Man drikker endnu et Glas, Rudolf føl-

ges ud, der tages Afsked, og Peter har lige faaet Døren lukket, da han river den op igen.

„Ja, saa synes Du jo, Rudolf, at jeg skal klage?"

„Ja, som sagt, hvis Du mener det, — og Du tror, — og — —"

Man tager atter Afsked, og Peter formanes paany om at huske Værelserne.

Rudolf er naaet ned til næste Etage, og Peter har atter faaet Døren lukket, da han paany river den op, farer ud og brøler ned gennem Gelænderet:

„Rudolf! Synes Du for Resten ikke hellere, at jeg skulde sende Klagen lige til Justitsministeren — eller maaske allerhelst til Kongen?" —

„Til Kongen! Nej, nej, absolut ikke. — Jeg troer nok, at den almindelige Vej for den Slags Sager er gennem Politidirektøren."

„Ja, den almindelige Vej, jamen Tilfældet her er jo ogsaa exceptionelt, absolut exceptionelt; — husk paa, han grinte, — grinte ad en skatteydende Borger!" —

„Ganskevist, ganskevist, — men alligevel, — jeg synes nu i hvert Fald, Du skulde nøjes med Politidirektøren." —

Man tager atter Afsked. Rudolf forsvinder skyndsomst ned ad Trapperne og sagtner først Farten, da han er kommen om Gadehjørnet. —

Peter gaar langsomt ind til sig selv for at fundere over Klagen — og faa den paabegyndte Flaske tømt; — han kan nemlig ikke fordrage at have Sjatter staaende. —

III.

Ud i den dejlige Sommernat jager Aftenekspressen. — Lokomotivet lægger alle Kræfter i og anspænder sig til det yderste for at sætte Farten op; — det sveder Ilddraaber af Anstrængelse gennem Risten under Indfyringsstedet, og stakaandet smælder det Røgen ud i Natten. — —

Véd det, at det fører et Brudepar til Brudekamret, en Vej, som aldrig kan gøres kort nok, — eller forceres det blot frem af Maskinisten som Følge af en Forsinkelse undervejs? —

Natten er lummer, nogle sorte Skyer i Randen af Horizonten kommer langsomt, men sikkert nærmere og nærmere og varsler et optrækkende Uvejr. — Luften bliver efterhaanden mere og mere mættet med Varme, der ligefrem føles som et legemligt Tryk. —

Toget er overfyldt, det er jo lige midt i Turisttidens Højsæson. — —

I en tætpakket tredie Klasses Kupe befinder sig Enkefrupastorinden, Brudeparret og Peter. — Peter havde faaet i Kommission at løse Billetterne, og som den praktiske og sparsommelige Mand, han er, har han selvfølgelig — „for den Smule Vejs Skyld" — taget til tredie Klasse. — Denne Omstændighed har bragt Thermometerstanden yderligere i Vejret, saa at Varmen i denne Kupe er ligefrem ækvatorialsk. —

Bruden sitrer af indeklemt Forbitrelse og Skuffelse, fordi de mange Medrejsende og de øvrige ubehagelige Forhold i Kupeen umuliggør den søde Samtale mellem Elskende, der befinder sig paa hin rosenbestrøede Vej, — den søde Samtale, der føres med halv Stemme, — og som navnlig paa Grund af alt det, der ikke siges, og dens som Følge heraf med uudtalte Længsler og Forventninger mættede Duft særlig for Kvinden har en saa ubeskrivelig Charme. — En Eksplosion, — man erindre, hvormange Aars oplagret Følelse, den 34-aarige Brud er ladet med, — forhindres kun ved den Forvisning, hun har om, at Udtalelsen — med Dolfimands søde Stemme — af det forløsende „enfin seuls" jo imidlertid ikke kan lade vente længe paa sig, da Toget jo snart er i København. —

Rudolf er stærkt beklemt og har ved Synet af Fru Enkepastorinden omtrent samme Følelse som hin Martyr paa den gloende Rist. — Det er ham, som fontænede Galden i hvislende Straaler ud fra hendes Øjne, som Dampen fra Sikkerhedsventilen paa en overhedet Dampkedel. — Og vilde det være noget Under, om dette var Tilfældet? — En saadan Forsmædelse; at byde hende at køre paa tredie Klasse — og tilmed paa en Dag som i Dag!! —

Det forbedrer ikke Situationen, at Peter — der er den eneste, der ikke er paavirket af denne, — med den ham egne Grundighed giver sig til at indvi Fru Enkepastorinden

i sine Fataliteter med Politibetjenten. Det generer ham ikke Spor, at Fru Enkepastorinden har valgt det Parti fuldstændig at ignorere ham og forsøge paa at knuse ham med en skoldhed tavs Foragt. Hun giver ham kun derved Lejlighed til uden Grænser at brede sig over Æmnet og opnaar kun yderligere at ophidse sig selv og derved forringe Udsigten til, at hun i hel og ubeskadiget Tilstand skal naa København.

Hendes Udseende bliver efterhaanden saa foruroligende, at det faar Haaret til i Rædsel at rejse sig paa Rudolfs Hoved og opvækker vilde Tanker hos ham om at aabne Døren og forsvinde ud i Natten — bare væk fra det hele. —

Af disse behagelige Drømme vækkes han imidlertid af Peter, der føler Trang til paany at høre hans Mening om Sagen, som derfor atter omstændelig bliver gennemgaaet fra Ende til anden. — Han har endnu ikke faaet skrevet Klagen, der er stadig kommet noget i Vejen; men i Morgen skal det gøres. — —

Da er Toget heldigvis i København. —

IV.

Efter megen Kamp naar man gennem Mylderet paa Ankomststationen og erobrer efter fornyet Kamp endelig en Droske. Man stiger ind, og Kusken udbeder sig Adressen.

„Rudolf har da taget et ordentligt Hotel, vil jeg haabe!“ siger Fru Enkepastorinden.

„Død og Pine, Værelserne! — Dem har jeg glemt,“ udbryder Peter. „Ja jeg var skam paa Vej forleden Dag; men saa mødte jeg Christensen. — Naa Du kender ham ikke Rudolf? Han har Erfaring, kan Du tro, — han har haft saa meget Vrøvl med Politiet, — saa ham maatte jeg jo snakke med, kan Du nok tænke, — og saa glemte jeg jo —“

„Ja her kan vi da ikke blive holdende!“ hvæser Fru Enkepastorinden.

Rudolf opgiver Kusken den første den bedste Hoteladresse, og man ruller afsted. — —

Himlen er nu helt overtrukken; over hele Naturen hviler den ikke ukendte Stemning, der almindeligvis betegnes som Stilstand før Stormen. —

Man ankommer til det opgivne Hotel, Peter stiger først ud for at aftale det fornødne med Portieren, — der imidlertid er nederdrægtig nok til at melde alt optaget; — ikke saa meget som et Kvistværelse ledigt. —

I det samme spaltes Skyerne af et mægtigt Lyn, og i samme Øjeblik, Peter er naaet tilbage til Drosken og har meddelt Resultatet af sin Sendelse, buldrer Tordenen i vældige Skrald ud over Staden. — —

Nu foretager Selskabet en rædselsfuld Køretur gennem Byen fra Hotel til Hotel, medens Lynenes Glimten og Tordenens Brag bliver mægtigere og mægtigere. —

Situationen er saa meget frygteligere, som Dagny er forfærdelig bange i Tordenvejr. — Hun ligger sammenkrøben i Droskens ene Hjørne, gispende og sitrende, medens Rudolf, opreven af Medlidenhed, Selvbebrejdelse og Dagens forskellige Indtryk, forgæves gør sig Anstrængelser for at trøste og opmuntre hende, hvortil han saa meget mindre er i Stand, som han selv mere og mere, efterhaanden som Tiden gaar, bliver betaget af det haabløse og trøstesløse i Situationen. —

Selv Peter føler sig greben af Situationens Alvor, — og der begynder at dæmre for ham en rigtig Forstaaelse af den fulde Udstrækning af Betjentens store Skyldbetyngethed, idet han jo er Aarsag — omend indirekte — saa dog faktisk alligevel den egentlige og eneste Aarsag til disse Ubehageligheder; thi havde han ikke været, saa havde han, Peter, ikke glemt o. s. v. —

Kun Fru Enkepastorinden begynder at finde sig til Rette i Situationen; hun er nu kommen til det Stadium, hvor hun kan begynde at nyde den som en Art Martyrium. — —

Efter at man har kørt omkring en Tid lang uden at kunne faa Husly, da alt er optaget paa Grund af den usædvanlig store Turiststrøm, udbryder Rudolf, opløst i Fortvivlelse:

„Hvad skal vi dog gøre!“ —

„Du kan jo saa godt, min kære Svigersøn“ — med Betoning paa „kære“ — „sætte os af i en Port, hvis Du mener, at Droskeregningen løber for højt op,“ siger Fru Enkepastorinden.

„Saa Du ham — det var ham. Saa Du hvor han skævede?“

I hvert sit Hjørne af Porten er Damerne sunket sammen, Rudolf hænger paa Dørlaasen, og Peter staar spekulativ med Haanden i Haaret.

„Hvad skal vi dog gøre,“ jamrer Rudolf.

„Jeg har det,“ — udbryder Peter, — „vi tager allesammen hjem til mig. Damerne overlader vi Sovekamret, — vi to, Rudolf, bliver i Kontoret og kan sagtens faa den Smule Nat til at gaa; jeg har netop lige faaet en ganske udmærket Portvin hjem.“ —

Fru Enkepastorinden protesterer, hun vil ikke hjem til Peter; — men nu optræder Dagny, der hidtil har forholdt sig passiv, aldeles overvældet af Tordenvejret. Nu vil hun have en Ende paa dette her, — hun vil under Tag nu — ligemeget hvor.

Og efter at man for at imødekomme Fru Enkepastorinden uden Held har forsøgt endnu et Par Hoteller, ruller man ud ad Nørrebro til. — —

V.

Man er nu naaet ud til Ejendommen, hvor Peter boer, man stiger ud, betaler Kusken og begiver sig til Porten.

Peter søger i Benklædelommerne, han roder i Vestelommerne, i Frakke- og Trøjelommerne. — „Tak Skæbne — ingen Nøgler!“ —

I det samme revner Skyerne og Regnen vælter ned. —

„Nu har jeg det,“ siger Peter.

„Aa, Gud ske Lov og Pris!“ —

„Ja jeg mener, nu ved jeg, hvor Nøglerne er.“ —

„Men saa skynd Dig og luk op!“ —

„Jamen de ligger jo paa Hotellet i Næstved.“

„I Næstved!!!“ —

„Ja ser Du, jeg skulde forklare Postmesteren Historien med Betjenten, og saa brugte jeg Nøglerne til at demonstrere med; — jeg maa have glemt dem paa Bordet.“ —

En drivvaad Politibetjent ses nu at skynde sig forbi for at søge Ly i den næste Port. — Peter bliver med ét stiv af Sindsbevægelse og griber Rudolf krampagtigt i Armen. —

„Saa Du ham?“ — hvisker han med dirrende Stemme, — „det var ham. — Saa Du, hvor han skævede, — jo vist skævede han! — Jeg er sikker paa, han grinte ogsaa, — saa Du ikke, om han grinte?“ —

Rudolf troer ikke, at han grinte.

„Det er ogsaa ligemeget, han skævede i hvert Fald, — og han maa ikke skæve! — I Morgen skriver jeg Klagen, nu er Maalet fuldt!“ —

„Men hvorledes kommer vi ind, Peter? — Er her ikke en Vægter; — mon Betjenten ikke ved, hvor han er?" —

„Betjenten! Vil Du henvende Dig til ham! — Det tillader jeg aldrig, aldrig, — forstaar Du!!" —

Peters Sindstilstand er lige ved at blive betænkelig, da der til alt Held i det samme kommer en Mand, der boer i Ejendommen. Sammen med ham slipper man ind ad Porten, og Peter bevæger ham nu til at forsøge paa at lukke dem ind ogsaa i Lejligheden. —

Da Hoveddøren imidlertid modstaar alle Angreb, gaar Peter og Manden til Køkkentrappen for at forsøge med Køkkendøren.

Damerne og Rudolf bliver staaende alene tilbage paa Hovedtrappen; de staar paa Trappeafsatsen ved Vinduet. —

Bruden hviler ganske sløv og apathisk ved Rudolfs Bryst, udmattet som hun er af de udstaaede Lidelser. —

Fru Enkepastorinden nu ligefrem nyder Situationen, gennem hvilken hun jo erholder det mest eklatante Bevis for Berettigelsen af sin Aversion mod Peter og begynder at skimte den Sejr for hende, der vil resultere af Nattens Begivenheder. — Hun gaar op ad Trapperne til næste Etage, idet hun siger i en overstadig Tone:

„Ja vi maa jo indrette os efter Omstændighederne, Børn, — og vi har det jo for Resten ogsaa rigtig rart her. — Jeg vil nu trække mig tilbage til de andre Gemakker for ikke at forstyrre Brudeparrets ømme tête à tête." —

Rudolf kan se det Smil, der ved disse Ord lægger sig om hendes Mund, lyse i Mørket, og det gyser i ham ved Tanken om de kommende Dage. —

Det ene Kvarter gaar imidlertid efter det andet, hvad der med irriterende Tydelighed fortælles af en nærliggende Kirkes Ur, — og Peter bliver borte. —

Klokken slaar 2, og den slaar 2¼ — med en fæl spottende Klang, synes Rudolf. — Han er ganske mør af at bære paa Dagny, der i denne Tilstand, hvor hun saa godt som ikke reagerer mere for noget som helst Indtryk, er grusom tung. — Det er ham, som om Fru Enkepastorindens Ansigt med fosforeserende Glas lyste ud i Mørket fra næste Trappeafsats, og som snurrede det rundt og rundt og med galdegrønne Smil udslyngede eddergule Gnister, der som ætsende Syre ramte hans arme værkende Hovede. —

Da, som Klokken slaar 2½, aabnes Entrédøren, og Peter viser sig bred og smilende og byder Herskabet „Velkommen". —

Det er lykkedes ham at slippe ind, takket være den elskværdige Husbeboer. — Efterat man havde maattet opgive at faa Køkkendøren op, der var laaset indefra, havde denne nemlig ved at faa Øje paa det lille firkantede Spisekammervindue, der vendte ud til Køkkentrappen, og som stod aabent, til al Held faaet en god Ide. Han var gaaet op og havde trukket sin lille Søn op af Sengen, givet ham lidt Klæder paa og ladet ham krybe gennem det nævnte Vindue ind i Spisekammeret, hvis Dør heldigvis stod aaben, saa at han kunde slippe ind i Køkkenet og faa Køkkendøren lukket op. — Det var derefter en smal Sag for den praktiske Peter at faa aabnet Hoveddøren, — hvis Smæklaas jo uden Nøgle kunde lukkes op indefra. — —

Naa, man er altsaa kommen ind, — og Peter faar nu travlt med Flasker og Glas; thi ovenpaa alt dette kan man sandelig nok trænge til noget at styrke sig paa, ligesom Brudeparrets Skaal virkelig ogsaa paany maa drikkes. —

Fru Enkepastorinden kan slutte sig til dette Forslag; — hun vil i Sandhed gerne være med til paany at drikke paa Held og Lykke for Brudeparret, ja hun føler ligefrem Trang til nu at drikke denne Skaal, hvis nærmere Motivering hun paa Grund af Omstændighederne finder ganske overflødig.

„Jo vist saa, lille Dagny," siger hun med overstrømmende sukkersød Venlighed, „et lille Glas blot. — En Bryllupsnat maa man skam gøre saa festligt som muligt; husk paa, den rummer Minder, man kan leve paa hele Livet." —

Dagny vil imidlertid ikke, hun vil have Ro, — kun Ro, — og det straks; — hvorfor Damerne trækker sig tilbage til Sovekammeret. — —

Peter sætter sig behageligt til Rette i

Chaiselonguen og tømmer med korte Mellemrum adskillige Glas. —

Rudolf vil intet nyde, han sidder sammensunken paa en Stol med et Par haabløst stirrende Øjne vendt mod Sovekammerdøren. — —

Tiden gaar, og Peter er allerede højt oppe i Talrækken, hvad Antallet af tømte Glas angaar, da han pludselig slaar Haanden i Bordet og udbryder:

„Det er sandt, ved Du hvad han fortalte, Manden, der hjalp os ind? — Han saa, at Betjenten stod henne i den næste Gadedør og kiggede efter os, medens vi stod i Porten! — Han har staaet og godtet sig, — rigtig godtet sig, forstaar Du; — for det er jo hans Skyld det hele, — hans Skyld ene og alene. — Men i Morgen skriver jeg Klagen, vær vis paa det!“ — — —

I Sovekammeret har Damerne lagt sig paa Sengen med Tøjet paa — ovenpaa Sengetæppet. —

De ligger begge tavse, fordybet i deres egne behagelige Tanker; — ingen af dem kan falde i Søvn, — og Morgenen begynder alt at gry. —

Da brydes paa éngang Stilheden af noget som et mægtigt Suk, der lyder ind til dem fra det andet Værelse. — Var det Rudolf, der gav sin Sorg og Længsel Luft, — eller var det Peter, der trak en ny Flaske op? —

Saa siger Fru Enkepastorinden med en ovenud elskværdig Venlighed, der kun daarligt formaar at skjule Stemmens Triumfatorklang:

„Naa, — hvornaar skal saa den kære Svoger Peter over og besøge Jer?“ —

„Aldrig!“ — brister det ud af Dagny, der nu endelig eksploderer. „Aldrig!! — Han skal aldrig saa meget som blot sætte Foden indenfor min Dør!!!“

„Naah, — Rudolf kan vel ikke saadan helt forbyde sin egen Broder Huset, — og vil vel hellerikke?“ —

„Jo han kan, — og han vil, det kan Moder stole paa. — Moder kender mig ikke rigtigt!“ — —

Fru Enkepastorinden betragter hende et Øjeblik nøje, nikker saa tilfreds og lægger Hovedet tilbage, medens et hoverende Smil breder sig over hele hendes Ansigt. —

I det samme istemmer Spurvekoret udenfor Vinduerne Ouverturen til den nye Dag, — den glade Hymne, der er det skingre Udtryk for Skabningens Fryd over Tilværelsen. —

UNDSKYLD, DE ER MADEMOISELLE GIRARD

AF

LEONARD MERRICK

OVERSAT AF G. W.

En Avissælger kom slentrende forbi Café d'Harcourt, medens han med søvnig og drævende Stemme falbød „La Voix Parisienne“. Franskmanden, der havde slaaet sig ned ved mit Bord, gjorde en Gebærde, der tydeligt udtrykte hans Mishag. Vore Øjne mødtes.

„De synes ikke at være særlig begejstret for „La Voix“?“ bemærkede jeg.

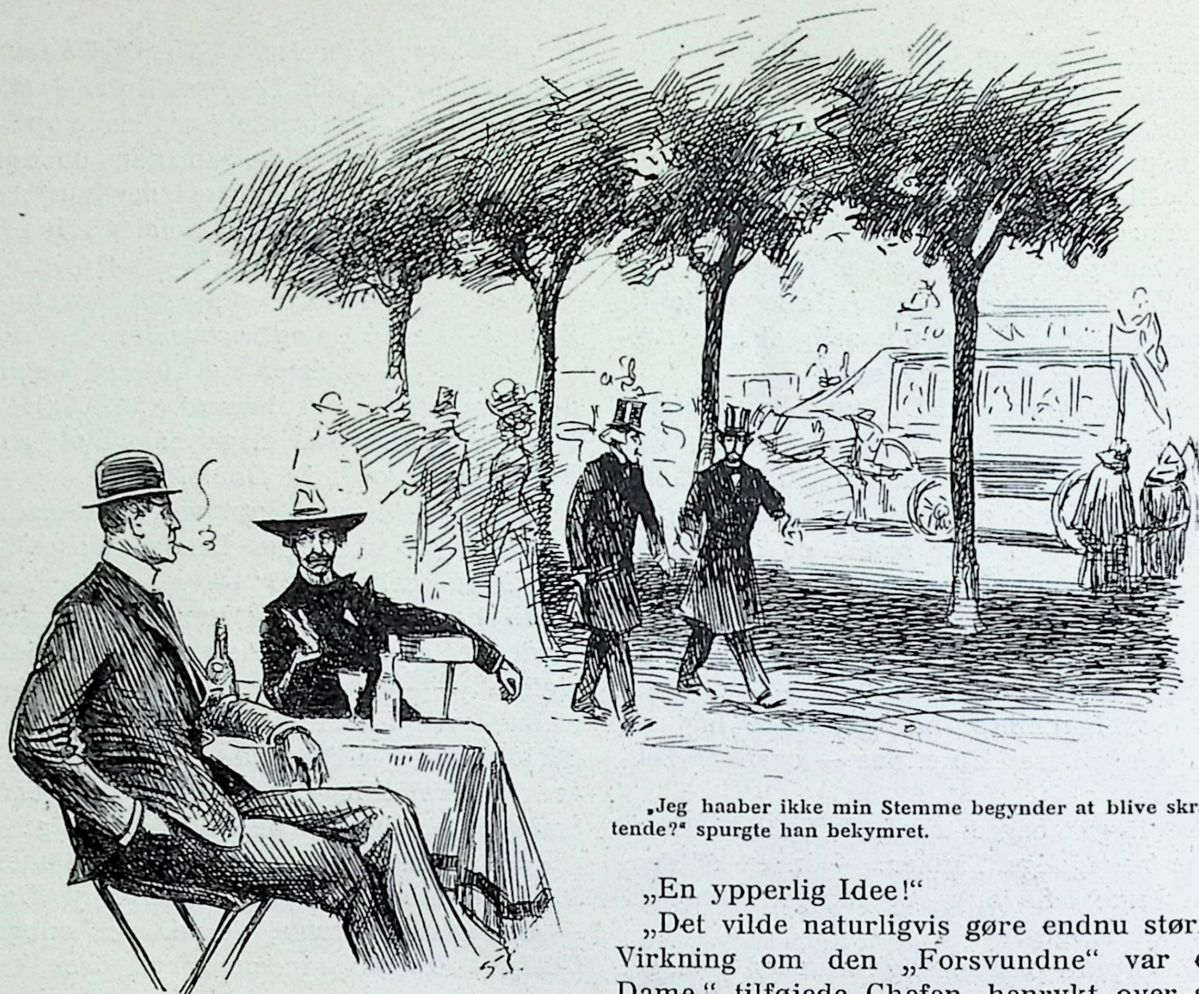
„Næ, jeg hader det Blad,“ svarede han med Overbevisningens Varme.

„Hvad har det da gjort Dem?“

Den Fremmede rynkede Panden; han gav sig til at pille ved den smudsige Flip.

„De opvækker smærtelige Erindringer hos mig, Monsieur. — De ønsker jeg skal fortælle Dem en for mig særdeles ydmygende Historie,“ mumlede han, idet han skottede hen til sit tomme Glas.

Jeg er ikke dummere end de fleste andre Mennesker; jeg forstod ham saa udmærket.

„Jeg haaber ikke min Stemme begynder at blive skrattende?" spurgte han bekymret.

Langsomt og eftertænksomt gav han sig i Lag med at tilberede Giften i sit Glas.

„Nu skal De faa hele Historien," sagde han.

* * *

Hen paa Efteraaret sagde Redaktøren af „La Voix" en skjønne Dag til Redaktionssekretæren:

„Jeg har en udmærket Idee, der nok skal give Bladet Vind i Sejlene."

Redaktionssekretæren saa' ærbødigt op paa sin Chef.

„Jeg vil i Publikums Interesse foreslaa at bevise, hvor vanskeligt det er at opspore et Menneske, der er blevet borte. Jeg vil give en af Personalet Ordre til at forsvinde. Saa offentliggør jeg hans Signalement og hans Portræt, og udsætter en Præmie til den, der først identificerer ham."

Redaktionssekretæren var en Mand med stor Takt; han sagde derfor ikke, at Ideen allerede var bleven iværksat i London med en Dame, der var forsvundet. Han svarede blot:

„En ypperlig Idee!"

„Det vilde naturligvis gøre endnu større Virkning om den „Forsvundne" var en Dame," tilføjede Chefen, henrykt over sit nye Forslag.

„Ja, det vilde rigtignok være et genialt Paafund," mente Redaktionssekretæren.

Redaktøren gennemgik derpaa Listen over hans kvindelige Medarbejdere og sendte Bud efter Mademoiselle Girard.

Af to forskellige Grunde faldt hans Valg paa Mademoiselle Girard. For det første var der ikke noget særlig mærkeligt ved hendes Ydre — et udtværet Fototypi af hende vilde saamænd kunne komme til at ligne et udtværet Billede af hvemsomhelst. For det andet var der ikke mange som kendte hende i Paris, da hun som Journalist endnu kun var i sin Vorden; rent ud sagt var hun endnu saa uerfaren, at hun til Dato kun var optraadt som Kritiker.

Den unge Dame var imidlertid ikke tabt bag af en Vogn, og da Redaktøren havde forklaret hende Sagen, svarede hun muntert:

„Uden en Chaperone vil jeg være for tydelig, og uden en velspækket Pung kan

jeg sikkert ikke klare mig. Det er naturligvis en Selvfølge, at jeg selv sørger for passende Følgeskab, og at jeg faar alle mine Udlæg dækkede af Bladet?“

„Frøken,“ svarede Redaktøren højtideligt, „det er Bladets Opgave at skitsere et Drama, taget fra det virkelige Liv, — vi skal ikke opføre nogen Farce. Jeg skal forklare mig nøjere. Forestil Dem, De er en ung Pige, der lever under ulykkelige Familieforhold i Hjemmet. Lad os antage, at det er en Stedmoder, der er Skyld i alle Vanskelighederne. De føler, at De ikke længere kan og vil udholde hendes Ondskab. De beslutter at frigøre Dem eller ende Deres Nød og Elendighed i Seinen. Grædende pakker De Deres beskedne Haandtaske, og kaster et sidste Afskedsblik paa Deres afdøde Moders Billede, som hænger i Dagligstuen. (Det hænger stadig der, fordi Deres Far bestemt har fordret, det skulde blive hængende.) Uden at nogen seer eller hører Dem, lister De Dem bort fra Hjemmet ... den hemmelighedsfulde Stad Paris ligger for Dem, der er frændeløs og venneløs. Sig mig, kan De saa engagere en Chaperone? Kan De saa trække paa Bladets Kontor?

Den Tanke er ganske latterlig. De har, højst regnet, medbragt halvtredsindstyve Francs, som De møjsommelig har sparet sammen; det er derfor nødvendigt for Dem uophørligt at søge Arbejde. Men hvad hænder saa? Deres Far er fortvivlet over Deres Forsvinden. Tanken om de Farer, som De svæver i, gør ham aldeles ude af sig selv; — han beder Politiet om Hjælp. Godt; Hensigten med vort Eksperiment er at vise, at til Trods for en udlovet Ducør, til Trods for det trykte Billede og til Trods for det store Publikums Flid, vil De i flere Uger kunne gaa ukendt om paa Boulevarderne og i Gaderne.“

„Hvor længe skal det Eksperiment mon vare?“ spurgte den unge Pige lidt mere kradst.

„Selvfølgelig til De bliver genkendt. Jo længere det varer, desto større bliver vor Sejr.“

„Og skal jeg saa ikke have mere at leve af i al den Tid, end de selv samme halvtredsindstyve Francs? ... Monsieur, jeg troer ikke, det Stykke Arbejde egner sig for mig.“

„De er saa ung, og De forstaar ikke rigtig at vurdere den Chance, jeg giver Dem,“ sagde Redaktøren med faderlig Overbærenhed. „Af et saadant Hverv vil De kunne høste Erfaringer, som vil kunne blive Dem til stor Nytte i Fremtiden. Vær nu glad og fornøjet, mit Barn! Jeg skal snart give Dem de sidste Instrukser“ ....

* * *

Franskmanden løftede sit Glas, som atter var tømt.

„Jeg haaber ikke, min Stemme begynder at blive skrattende?“ spurgte han bekymret. „Megen Tale angriber altid mit Stemmebaand.“

Jeg gjorde det ikke saa helt ualmindelige Spørgsmaal, om han ikke vilde have noget mere at drikke?

Jo, siden jeg nødte ham saa stærkt, vilde han da gerne have lidt.

„Hør saa!“ sagde han efter at have taget sig en Slurk.

* * *

„Jeg skal ikke kunne sige, om den unge Dame var glad og fornøjet, som Redaktøren formanede hende til at være; men hun adlød ham og paatog sig Arbejdet. Hendes Portræt blev selvfølgelig offentliggjort, og „La Voix“ der paastod, at det ikke anede nogetsomhelst om hendes Opholdssted fra det Øjeblik, hun forlod Rue Louis-le-Grand, udsatte en Præmie paa to tusind Francs til den første Fremmede, som antastede hende og sagde: „Undskyld, De er Mademoiselle Girard!“ I hvert nyt Nummer af Bladet blev Publikum livligere opmuntret til at finde hende, og næsten hele Paris købte Bladet for at se, om hun dog ikke skulde være blevet opdaget.

Den tiende Dag efter den unge Dames Forsvinden lod Redaktøren aftrykke et Brev (som han forøvrigt selv havde skrevet) hvori man paa det strængeste dadlede ham, fordi han havde udsat den unge Pige for allehaande Farer. Det var underskrevet „En indigneret Fader“ og spækket med de mest nervepirrende og spændende Gisninger. Alle Numrene af „La Voix“ gik af

som varmt Brød. Efter fjorten Dages Forløb blev Præmien forhøjet til tre tusind Francs, og mange unge Mennesker som for Eksempel Kunstnere og Digtere — opgav for en Tid deres mindre indbringende Levevej for udelukkende at søge efter den Forsvundne.

Selv havde jeg ogsaa noget at gøre. Jeg er nemlig af Profession Forfatter — hvilket De maaske allerede har kunnet gætte Dem til — og havde netop paa dette Tidspunkt faaet et Stykke antaget ved Grand Guignol. Direktøren udbetalte mig et pænt, lille Honorar ... det var saamænd længe siden at jeg sidst havde haft Penge mellem Hænder! Jeg var ganske ude af mig selv af Henrykkelse; jeg betalte min Barber — kort sagt, jeg begik en Masse Dumheder.

Hvor er Livet dog herligt, naar man føler sig rig — straks bliver man Optimist! Jeg var sulten, og nu skulde min Hunger ordentlig stilles. Jeg boede i Montmartre og plejede at indtage mit beskedne Maaltid i „den gyldne Fasan" — naar jeg overhovedet fik noget at spise; men nu trængte jeg til noget bedre, syntes jeg. Der var blevet fortalt mig om en Restaurant, hvor man for halvanden Francs kunde indtage fem solide Frokostretter, omgivet af Palmer og Plüsch. Der vilde jeg gaa hen.

Lokalet svarede ganske til mine Forventninger; det vilde udmærket godt have kunnet gøre Fyldest selv paa en af de store Boulevarder. Jeg var saa oprømt, at jeg bestilte en halv Flaske Vin, skønt jeg lagde Mærke til, at den her kostede halvtres Centimer mere end i „den gyldne Fasan", og jeg belavede mig paa af Hjærtens Lyst at nyde det for mig usædvanlig flotte Maaltid.

Monsieur, der er Begivenheder i ens Liv, som det er vanskeligt at omtale uden Bitterhed. Naar jeg tænker paa den Skuffelse, som hin Frokost beredte mig, svulmer mit Hjærte af Raseri. Suppen var fedtet, Fisken smagte af Karklud, Kjødet var trevlet. Det første, som jeg kunde spise, var Osten, og den femte og sidste Ret bestod af en raadden Banan.

Medens jeg sad og tænkte paa de Penge, som jeg bogstavelig talt havde smidt ud, kunde jeg have grædt af Harme, og hvad der var langt værre endnu: jeg var ligesaa sulten som før. Jeg sad netop og ledte i min Hukommelse efter et eller andet bidende Vers, der rigtig kunde ærgre Kassersken, da Døren aabnedes, og et nyt Offer traadte ind. Hun var meget bleg, og jeg kunde tydelig se, at hun ikke var vant til at komme her. En af Røverhøvdingens — jeg mener Overkelnerens — Medskyldige kastede sig straks over hende og anbragte hende ved et Bord lige overfor mit. Den stakkels unge Pige skulde lige til at ofre sine halvanden Francs, da jeg følte det var min Pligt at hjælpe hende over denne Krise. Der var intet Øjeblik at spilde: inden hun fik truffet sit Valg mellem Fedtsuppen og Hors d'oeuvre, rev jeg en Konvolut op af min Lomme, bag paa den skrev jeg hurtigt en Advarsel og sendte den med Røveren, som bragte mig min Regning, over til hende.

Jeg havde skrevet: „Frokostretterne er rædselsfulde. Flygt!"

Hun fik min Seddel lige i rette Tid. Først læste hun paa den forkerte Side af Konvolutten, og blev højst forvirret. Saa vendte hun den om. Hendes forbavsede, taknemmelige Blik gjorde hende blot endnu mere indtagende. Jeg lagde Mærke til, hun ledte efter en Undskyldning — at hun foregav at have glemt noget. Hun rejste sig hurtig og gik ud; min Vin var drukket — noget rædsomt Sprøjt var det for Pengene — jeg rejste mig derfor ogsaa og gik. Da jeg kom ud paa Gaden, stod hun og ventede paa mig.

„De er vist den Ridder, som jeg skylder min inderligste Tak!" sagde hun beskedent.

„Mademoiselle," svarede jeg, „De overvurderer virkelig min ringe Tjeneste."

„Det var smukt gjort af Dem," fortsatte hun, „De har reddet mig fra en stor Ulykke — maaske større, end De aner. Med mine Finanser staar det yderst slet, og det vilde kun have været en daarlig Spøg at anvende mine sidste Skillinger paa et elendigt Maaltid. Takket være Dem kan jeg dog komme til at spise en ordentlig Frokost et andet Sted. Vilde det være at behandle Dem for meget som en Bäedeker, hvis jeg bad Dem anbefale mig en Restauration?"

„Jeg tror paa Ære ikke, De kan komme noget bedre Sted end i „den gyldne Fasan", svarede jeg. „For et Øjeblik siden var jeg helt fortvivlet over, at jeg ikke var gaaet

derhen. Men der er jo intet saa galt, uden det dog er godt for noget, og ved at gaa ind i den forbandede Restaurant, har jeg dog haft den Fornøjelse at gøre Deres Bekendtskab.“

Hun smilede svagt. Hvor var hun dog sød! Beundring og Sult fik mig til at begaa yderligere Dumheder. Jeg sagde:

„Disse fem Retter har gjort mig hungrig som en Ulv, og jeg har tænkt mig at gaa hen og spise i „den gyldne Fasan“. Vil Frøkenen gøre mig den Fornøjelse at holde mig med Selskab?“

„Monsieur, De er virkelig altfor elskværdig,“ svarede hun. „Selvfølgelig vil jeg hellere end gærne.“

Fem Minutter senere sad den Ubekendte og jeg og spiste Spegesild og Kartoffelsalat med en Appetit, der trodser enhver Beskrivelse.

„Kommer De ofte her?“ spurgte hun, da vi endelig fik Tid til at afbryde vor Beskæftigelse et Øjeblik.

„Aa, ikke særlig ofte — kun naar jeg er saa heldig at have en Franc i Lommen. Men det er ikke værdt at komme nærmere ind paa det Emne; jeg vil meget hellere høre lidt om Dem.“

„De spiser saamænd godt,“ bemærkede hun.

„Kom nu bare ikke med Udflugter,“ sagde jeg strængt. „Jeg er meget utaalmodig efter at høre Deres Historie; forbarm Dem derfor over mig og fortæl.“

„Godt; jeg er altsaa ung, køn, dannet og af et ret elskværdigt Gemyt,“ begyndte hun, idet hun satte begge Armene paa Bordet.

„Det kan da enhver se. Men hvad er Deres Profession?“

„Af Profession er jeg Spaakvinde og Kiromant,“ fortalte hun.

„Jeg tilbød hende straks min Haand og var lige ved ogsaa at tilbyde hende mit Hjærte. „Værsgo’,“ sagde jeg, „betro mig min Skæbne.

Hun saa meget hemmelighedsfuld ud.

„I Deres Ungdom vil der paa Deres Forfatterbane møde Dem mange Skuffelser,“ fortalte hun.

„Naa, saa jeg er Forfatter? Det gættede De jo godt nok!“

„Det staar der skrevet!“ forsikrede hun, stadig ivrigt studerende min Haand. „Deres dramatiske Linier er — hm — le — utallige. Nogle af dem er gode. Jeg seer Fare, — — De skal tage Dem iagt for — — Aa, jeg kan ikke rigtig se.“ Hun rynkede Panden lidt. „Aa, nu har jeg det! — De skal vogte Dem for fortærskede Situationer.“

„Stykket er maaske allerede skrevet?“

„Ja, det er nok skrevet, og saavidt jeg kan se ogsaa antaget,“ sagde hun. „For der hvor Café Eclatant mødes med Restaurationen „Den gyldne Fasan“ er der tydelige Tegn paa Kontanter.“

„Brillant!“ udbrød jeg. „Sibylle kan maaske ogsaa sige mig, hvorfor hun antog mig for dramatisk Forfatter?“

„Javel!“ svarede hun muntert. „De skrev Deres Advarsel til mig bag paa en Konvolut fra den dramatiske Forfatterforening. Hvad synes De saa om min Kiromanti?“

„Jeg er saa lidt imponeret af den, at jeg er ganske vis paa, at det ikke er Deres Levebrød,“ sagde jeg. „De er meget snarere selv Forfatter, Skuespillerinde eller Journalist. Maaske er De Mademoiselle Girard. Mon Dieu! Hvilken Lykke for mig, om jeg var saa heldig at finde Mademoiselle Girard!“

„Og hvilken Lykke for hende!“

„Hvorfor?“

„Aa, hun har det vel ikke særlig lysteligt for Tiden, tænker jeg mig. Hun vilde vist ikke blive saa forfærdelig ked over at blive „funden“, skulde man tro.“

„I saa Fald behøver hun jo blot at give een et lille Vink,“ mente jeg.

„Næ, det vilde da ikke være ærligt — hun har jo Forpligtelser overfor „La Voix“; hun maa vente, til hun bliver genkendt. Og husk bare paa, der gælder ingen Halvhed eller Vaklen; — den, der finder hende, maa være fræk nok til at gaa lige til Sagen og sige fast og bestemt: „Undskyld! De er Mademoiselle Girard!“

Hendes alvorlige Blik mødtes et Øjeblik med mit.

„Jamen jeg kan slet ikke forstaa, hvorledes man skal kunne identificere hende paa Gaden. Paa Billedet er hun uden Hat, og en Hat gør en umaadelig Forskel.“

Hun sukkede.

„Hvad sukker De over?“ spurgte jeg.

„De dumme, dumme Mandfolk! Hvis Mademoiselle Girard nogensinde bliver fun-

den, saa er det da en Kvinde, som finder hende. Mandfolk har ikke Spor af Instinkt!"

„Er det maaske tilladt at spørge om Aarsagen til disse smigrende Iagttagelser?"

Hun lo højt og hjærteligt.

„Lad os hellere tale om noget andet," foreslog hun. „Naar udkommer Deres Skuespil, Monsieur Thibaud Hippolyte Duboc? De kan se, jeg har ogsaa lagt Mærke til, hvad De hedder?"

„Ja, De er saamænd i Besiddelse af alle mulige Dyder," udbrød jeg. „Vil De ikke have en Kop Kaffe til, Mademoiselle — he —"

„Nej Tak," svarede hun.

„Heller ikke en lille Likør, Mademoiselle — he —"

„Mademoiselle — he — skal heller ikke have mere Likør."

„Vil De da gaa en lille Tur?"

Vi gik ud til Buttes-Chaumont, og jeg fandt, det var en dejlig Tur. Vi satte os paa en Bænk henne i Skyggen, og jeg begyndte at faa Fornemmelse af, at jeg havde kendt hende hele mit Liv eller rettere sagt, jeg begyndte at mærke, at jeg gærne vilde kende hende hele Resten af mit Liv.

„Hvor er det dog rart, at det blæser lidt," sagde hun. „Jeg har saadan Lyst til at tage min Hat af."

„Saa gør det endelig!"

„Skal jeg?"

„Ja, hvorfor ikke?"

Hun trak langsomt Hattenaalene ud, lagde Hatten fra sig og saa' smilende op paa mig.

„Hvor er De dog smuk!"

„Er det alt, hvad De har at sige?"

„Er det da ikke nok?"

Medens vi havde siddet og snakket, var Tiden gaaet ganske umærkeligt. Jeg blev derfor helt forskrækket, da jeg opdagede, hvor længe hun havde holdt mig fangen. Og dog kendte jeg slet ikke noget til hendes Forhold — havde kun ved nærmere Iagttagelse sluttet mig til, at hun var fattig. Selv var jeg jo for Tiden ret velhavende. Jeg anede ikke, hvor hun vilde gaa hen, naar vi omsider rejste os, og fandt heller ikke Anledning til at spørge derom — synderlig Hastværk med at skilles fra mig havde hun næppe.

Der kom to Mænd slentrende forbi den Bænk, vi sad paa; den ene af dem stirrede saa uforskammet paa hende, at jeg formelig kom til at blusse af Vrede. Efter at have sendt ham et knusende Blik, vendte jeg mig mod hende for at undskylde hans Uforskammethed. Tænk Dem min Forbavselse, da jeg saa' hende sidde og ryste af Sindsbevægelse.

„Hvem er det Menneske?" spurgte jeg.

„Det veed jeg ikke," stammede hun.

„Veed De det ikke? . . . Men hvorfor ryster De da?"

„Gør jeg?"

„Ja. Og jeg spørger, hvem h a n er, og hvor han tør understaa sig til at se paa Dem paa den frække Maade?"

„Kan jeg maaske gøre for, hvorledes saadan en Fyr ser paa mig?"

„Nej, men De kan gøre for, at De sidder der og ryster som et Æspeløv?"

„Og med hvilken Ret gør De mig det Spørgsmaal?"

„Med hvilken Ret? . . . . Falske Kvinde, har de forløbne Timers Samvær ikke givet mig Spor af Ret til at stille Dem det Spørgsmaal? Er jeg Franskmand eller ikke? . . . Svar mig: hvorfor skjalv De for den Mands Blik?"

„Jeg blev bange," stammede hun.

„Bange?"

„Ja, bange for, at han skulde genkende mig."

„Mon Dieu, hvilken Forbrydelse har De da begaaet?"

„Jeg har ikke gjort noget galt."

„Men hvad beskylder man Dem da for?"

„Jeg kan ikke sige Dem noget som helst," stønnede hun.

„De maa sige mig alt, hører De!" bønfaldt jeg. „Ved alt, hvad der er helligt for mig, ved den Kærlighed, som jeg straks har fattet til Dem, beder jeg Dem sige mig, hvorfor De var bange for, at han skulde genkende Dem?"

Hun bøjede Hovedet og svarede ganske sagte:

„Fordi jeg vilde have, at D e skulde være den første, som genkendte mig!"

Et Øjeblik stirrede jeg forvirret paa hende. I næste Nu bebrejdede jeg mig selv min Dumhed, rødmede over min Mistænksomhed og ledte i min Hukommelse efter

Ordene — de Ord, som det var Betingelsen, at jeg skulde sige.

„Undskyld! De er Mademoiselle Girard," udbrød jeg henrykt.

Hun begyndte at græde. „Hvad har jeg dog gjort!"

„De har gjort noget ganske brillant! Gud velsigne Dem! Jeg kan ikke forstaa, at jeg kunde være saadan et Fæ, at jeg ikke straks gættede det!"

„Aa, hvor jeg dog ønskede, De vilde gætte det! De har været saa venlig imod mig, at jeg ligefrem længtes efter, at De skulde gætte det . . . . Og nu har jeg svigtet min Pligt! . . . . Jeg har været en rigtig daarlig Journalist!"

„De har været en udmærket Veninde, har De! . . . Frisk Mod . . . . bare ikke forknyt, der skal aldrig nogen faa at vide, hvad der er passeret . . . Og for Bladets Vedkommende kommer det da ud paa eet, om Præmien bliver betalt til mig eller til en anden."

„Jo, det er sandt nok," svarede hun. „Aa, da Manden vendte sig om og saa' paa mig, troede jeg, Deres Chance var gaaet tabt. Naa, det kan jo ikke nytte, jeg sidder her og spiller bedrøvet, vel? Hun smilede tvungent. „Mademoiselle Girard er jo funden!"

„Nej, De maa virkelig ikke være ked af det," sagde jeg. „Deres ubehagelige Hverv er endt; og De har ovenikøbet den Tilfredsstillelse, at Pengene tilfalder en Person, som De ikke ligefrem hader! . . . . Hvad har jeg nu at gøre?"

„De skal straks telegrafere til „La Voix", at De har fundet mig. I Morgen tidlig maa De saa gaa op paa Kontoret. Jeg kan jo trygt stole paa Dem, ikke sandt? De vil aldrig røbe mig for noget Menneske, vel?"

„Det giver jeg Dem mit Æresord paa, Frøken! Hvem anseer De mig dog for? Sig, at De ikke fortryder Deres Tillid til mig."

Hun gjorde et lille Kast med Hovedet og saa koket op paa mig.

„Nej," sagde hun, „jeg fortryder det aldeles ikke. Men De maa endelig altid huske paa, at jeg røbede mig ene og alene for Deres Skyld, ikke for selv at slippe for Ubehagelighederne. Naar jeg skal være ganske ærlig, saa er jeg lige ved at ønske, at vi først havde truffet hinanden om en tre Ugers Tid i Stedet for i Dag."

„Hvorfor det?"

„Om tre Uger vil Præmien blive forhøjet til fem Tusind Francs for at holde Spændingen vedlige."

„Du milde Himmel!" udbrød jeg. „Fem Tusind Francs! Ved De det bestemt?"

„Ja, det gør jeg." Hun nikkede bekræftende. „Det er ganske sikkert og vist."

Fem Tusind Francs var en hel Formue for mig.

Der blev et Øjebliks Tavshed, saa fortsatte jeg. „Hvorfor behøver jeg egentlig at telegrafere straks? Hvorfor kan jeg ikke ligesaa godt vente to—tre Uger?"

„Det vilde jo absolut være uhæderligt af mig lige overfor „La Voix"; det vilde ligefrem være Bedrageri mod Bladet."

„La Voix" er blevet aldeles udmærket opreklameret ved hele denne Affaire, og saa er Hensigten jo naaet," forklarede jeg meget dybsindigt og overbevisende; „der kan aldeles ikke være Tale om Spor af Bedrageri. Fem Tusind Francs er saa stor en Sum, som —"

„Det kan ikke lade sig gøre," indvendte hun.

„For en Mand i min Stilling er fem Tusind Francs —"

„Det er komplet umuligt, blandt andet ogsaa af den Grund, at jeg er ganske blottet for Penge. Da jeg vaagnede i Morges, bad jeg til, at jeg maatte blive „fundet" endnu den Dag i Dag. Min Værtinde har jaget mig væk, og jeg har endnu kun Penge til et eneste Maaltid."

Jeg gav mig til at le. „Naar jeg ved Deres Hjælp skulde kunne hæve fem Tusind Francs om en tre Ugers Tid, mon det saa ikke vilde kunne betale sig for mig at afholde alle Deres Udgifter saalænge?"

Hun tav et Øjeblik. Jeg forstod, at hendes Samvittighed voldte hende flere Kvaler end hendes pekuniære Vanskeligheder — — — — — —

„Monsieur, jeg sagde Dem, at De havde opfordret mig til at fortælle Dem en for mig særdeles ydmygende Historie — og at jeg havde pinlige Minder angaaende „La Voix". Saa hør da:

Jeg satte mig for at overvinde hendes

Skrupler, at faa Pigebarnet til at svigte sin Pligt mod Bladet!

Mange vilde maaske have gaaet hertil uden Spor af Samvittighedsnag, men det var ikke Tilfældet med mig. Fra Naturens Haand er jeg meget højsindet og med meget følsomme Æresbegreber. Selv da jeg til Slut sejrede, kunde jeg ikke nyde min Triumf. Nej, langt fra! Jeg dadlede svært Omstændighedernes Magt, der havde tvunget mig til at svigte mine Principper for min Pung . . . Ikke sandt! . . . Jeg er jo ingen Æventyrer!"

Spørgsmaalet var nu, hvor jeg skulde skjule hende. Hendes Rejsetaske stod paa Jærnbanestationen, skulde vi nu lade den flytte hen til et møbleret Værelse eller til et Pensionat? Der var noget at indvende mod begge disse Planer — flyttede hun ind i et møbleret Værelse, maatte hun jo spise paa Restauration og løb derved den Risiko at blive genkendt, og i et Pensionat var hun lige saa udsat. Det vilde jo være nydeligt, om nogen kom og snappede hende bort lige for Næsen af mig!

Vi afhandlede Sagen meget nøje; og tilslut fandt hun en passende Løsning paa Spørgsmaalet: „Et Pensionat er absolut at foretrække. Indloger mig der som Deres Søster. Husk, Folk tænker sig mig altid spadserende rundt alene; en Dame, der præsenteres af sin Broder, løber ikke nogen stor Risiko i Retning af at blive genkendt som Mademoiselle Girard."

Jeg forstod, hun havde Ret. Vi fandt et udmærket Pensionat, hvor ingen kendte mig. Jeg præsenterede hende som „min Søster, Mademoiselle Henriette Durand." Og for fuldt ud at være paa den sikre Side, lejede jeg ogsaa en privat Dagligstue til hende, idet jeg forklarede, at hun var en Smule overnervøs.

Godt! Jeg ventede spændt paa hvert nyt Nummer af „La Voix" og haabede stadig at se Præmien forhøjet; men hver Dag skuffedes mine Forhaabninger: den var altid paa de samme tre Tusind Francs.

Hver Eftermiddag besøgte jeg min nye Veninde. Hun gav sig sommetider til at snakke om sin „Samvittighed", og jeg maa indrømme, at mine Besøg faldt paa ingen Maade saa heldige ud, som jeg havde tænkt mig. I Særdeleshed var det ikke idel Glæde, da jeg ogsaa maatte til at betale en Regning for hende.

„Monsieur, af Naturen er jeg meget godmodig. Men da jeg for anden Gang blev presset til at betale en Regning for hende, maa jeg indrømme, at jeg blev en Kende mismodig. Jeg havde belavet mig paa at sørge for, at Pigebarnet fik sund og nærende Kost, men jeg havde ikke sagt et Suk om første Klasses Vine, og den Post var noget nær den mest fremtrædende. I det hele taget var jeg ganske ved at tabe Mælet ved Synet af den Masse Ekstraposter, der figurerede paa Regningerne, for ikke at tale om alle de Stykker fin Toiletsæbe, hun havde købt.

Men nu var der da heldigvis kun en Uge tilbage af min Prøvelsestid, og i den Uge lod jeg hende svælge i alle sine Fornødenheder, saa meget hun lystede. Og det, skønt jeg var ved at komme i Forlegenhed med Hensyn til Betalingen af min egen Hybel!

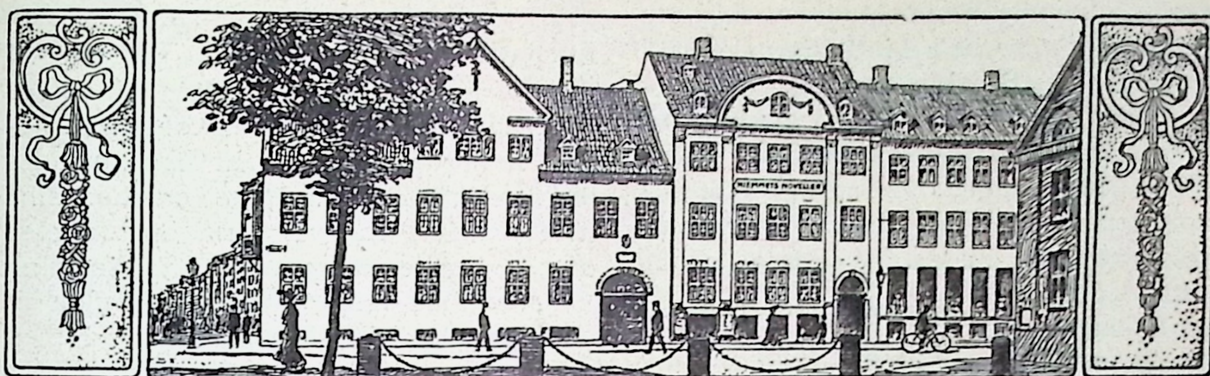
Hvor er Livet dog mærkeligt! Hvem kan forudsige Fremtiden? Jeg havde kæmpet en haard Kamp med min medfødte Stolthed, jeg havde haabet paa og drømt om Guld og grønne Skove, hvis min Plan lykkedes.... Og fik jeg saa Præmien, som allerede havde kostet mig saa mange Penge? Monsieur, De er Verdensmand, et Menneske, der forstaar at bedømme andres Karakter — — sig mig, tror De, at jeg fik Præmien eller ikke?"

Han kastede sig tilbage i Stolen, og gav sig paa en utvetydig Maade til at lege med sit tomme Glas.

Jeg saa' paa ham, saa' paa hans vage, vankelmodige Mund, hans spidse Hage, og lagde Mærke til hans brændende Tørst efter Absinth. Jeg saa paa ham og gjorde ham ingen Komplimenter.

„De fik Præmien," sagde jeg.

„Nej, nej, der tog De nok fejl," svarede han. „Jeg fik den ikke. Præmien fik en Fortepianostemmers Kone, som opdagede, at Mademoiselle Girard havde Plads i Printemps Afdeling for kunstige Blomster. Jeg læste den græsselige Nyhed Klokken ni en Fredag Aften, og da jeg et Kvarter senere forpustet og rædselslagen naaede hen til Pensionatet, var Bedragersken, som i over tre Uger havde narret mig for Kost og Logis, allerede over alle Bjærge; og jeg har aldrig senere haft det Held at møde hende."

HJEMMETS NOVELLER

Juli 1909.

Nr. 10. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

EVIGHEDSUHRET

AF

CARL MUUSMANN

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Solen skinnede festligt ned over den lille Plads foran Slottet. Man hørte Kommandoraab, Lyd af takfaste Fodtrin, Trommehvirvler og muntre Triller fra de smaa Piberdrenge. Alle Folk var søndagsglade, selv Politiets barske Betjente havde deres mildeste Ansigt og deres blødeste Stemme paa, medens de med deres hvidhandskede Hænder gennede Publikum tilbage og bad det om at holde sig lidt paa Afstand. Idag vilde en Anholdelse eller Rapport ikke falde i god Jord. Det gjaldt om ikke ved nogen Malkonduite at støde den loyale Befolknings Stemning.

Thi idag fyldte Landets Overhoved, den unge Fyrst Alexander, de atten Aar, der gjorde ham til fuldmyndig Hersker over sit Folk.

Fyrst Alexander havde været elsket fra Fødselen, ja næsten forinden. Da hans Fader blev myrdet ved det store Anarkistattentat, der havde sat hele Landet i Oprør, var der ingen Tronarving. Men Dronningen, der ved et Vidunder var sluppet levende fra Katastrofen, skønt hun endog havde prøvet paa at dække sin Gemal med sit Legeme, bar under sit Hjerte et Barn.

Fire Maaneder senere kom det til Verden netop paa Attentatets Dato. Der var overtroiske Mennesker, som heri saa et ondt Varsel, men det øgede kun den vemodsblandede Ærbødighed, som disse samme loyale Undersaatter følte for det lille Væsen, der nu skulde opdrages til at bære Kronens Byrder.

Fra det Øjeblik, da den nyfødte Alexander for atten Aar siden blev præsenteret paa en Guldbakke af Konseilspræsidenten dér oppe paa Balkonen og nu til dette Øjeblik, da man i Spænding ventede paa, at han til samme Klokkeslet selv skulde træde frem paa den samme Balkon, havde han været Folkets Barn. Selv de, der egentlig var mod Fyrstendømmet som Princip, havde han vundet og indtaget ved sin barnlige Uskyldighed, sine store mørkeblaa Øjne og sin altid venlige, ligefremme Optræden. Og hans Popularitet havde holdt sig, medens han passerede gennem Barneaarene til Ynglingealderen og til han nu

som ung myndig Mand skulde overtage Regeringens Tøjler, der hidtil havde ligget i Regentskabets til Tider svage Hænder.

Derfor var Dagen idag en Festdag for hele Folket. I Tusindvis var man strømmet til Hovedstaden, der var smykket med Blomster og Flag og store Dekorationer tvers over alle Gader. De Fattige skulde bespises, Skolerne havde fri, om Aftenen skulde der være offentlig Dans, og Natten igennem vilde Raketter og Bomber lyse paa Himlen, for at jage Mørket paa Flugt med Glædesblus. Fra Mund til Mund gik Navnet paa den lille Prinsesse, der var udset til at være den unge Fyrstes Brud.

Hendes Navn var —! Navnet overdøvedes af en stormende Jubel, der nu brød løs, og som steg som et Baal fra Slotspladsen op mod Balkonen, paa hvilken den unge Fyrste traadte frem. Hans høje, slanke Skikkelse var iført de blaa Dragoners klædelige Uniform med mat Sølvhjelm. Hans sorte Haar var i en drilsk Krølle redt ned over den høje hvide Pande, der lyste over de dybe, mørkeblaa Øjne, medens han blottede Hovedet. Den smalle Ørnenæse og de bløde fyldige Læber gav hans unge, smukke Træk en naturlig Majestæt, der henrev alle Kvinder, af hvilke mange hemmeligt bar hans Billede hos sig, og tiltalte Mændene ved Løfte om en spirende Karakter, der endnu laa i den første Ungdoms sarte Knophylster.

En stormende Jubel steg som et Baal fra Slotspladsen op mod Balkonen, paa hvilken den unge Fyrste traadte frem.

Fyrst Alexanders mørkeblaa Øjne, der undertiden havde et let melankolsk Udtryk, straalede med forklaret Glans, medens der tændtes smaa røde Gløder paa hans fine hvide Kinder. Det var, som om Jubelen dernede berusede ham som stærk Vin. Han støttede sig tungt, næsten vaklende til Balustraden, og idet han slog ud med Haanden, raabte han ud over den tætte Forsamlings Hoveder:

— Tak! Tak! I har gjort denne Dag til den lykkeligste i mit Liv. Tak til jer alle og hver især!

Ved disse Ord, der havde en Klang fra et bankende Hjertes overstrømmende Rørelse, brast hans Stemme og slog over i Graad. Publikum dernede mærkede det ikke.

Det havde kvalt den unge Fyrstes sidste Ord i den tusindstemmige Flodbølge.

* * *

Bleg af Bevægelse havde den unge Fyrste trukket sig tilbage til Gemakkerne, medens der nedenfor endnu gik Dønninger af Ovationernes Storm.

Klokken var nu 9. Han havde bestemt, at han som sædvanlig vilde begynde sin Dag med en Time hos sin gamle Lærer, der siden hans Drengeaar havde ledet hans Opdragelse, og hvem han nu vilde sige en sidste Tak for mangt et forstandigt Raad og megen god Lærdom. Han havde derefter et Par Timer at hvile i, indtil den store Kroningsfest skulde foregaa i den gamle Slotskirke, i hvis Krypt alle hans

Forfædre var bisatte i sorte Fløjlskister med tunge Kranse af Guld og Sølv.

En Tjener meldte, og nu traadte den gamle Professor ind i Fyrstens Arbejdsværelse. Han hilste ærbødigt uden Underdanighed, og det unge Statsoverhoved modtog med Hjertelighed sin mangeaarige Lærers jævne, troskyldige Lykønskning.

Saa tog Begge Plads, og der blev en lille Pavse, medens Professoren med det smukt formede Hoved, det lange, hvide Haar og de skarpe kloge Øjne bag Guldbrillerne for første Gang i de mange Aar syntes at lede efter Ord.

Han blev hjulpet over Forlegenheden ved, at der meldtes en ny Besøgende.

— Justitsministeren!

Excellencen, der var i Uniform, traadte hurtigt ind, idet han gjorde et kort Buk og derefter gik lige til Forretningerne. Han lagde en stor Portefeuille paa Bordet, aabnede den og tog to Dokumenter ud, idet han sagde:

— Deres kongelige Højhed! Regentskabet har holdt denne Sag hen, for at De selv, naar De blev myndig, skulde træffe Afgørelse. Jeg ønsker, at denne Afgørelse maa blive Deres første Regeringshandling.

— Hvad drejer det sig om?

— Det drejer sig om en af Højesteret til Døden dømt Forbryder, der ikke er bleven indstillet til Benaadning af Retten, men om hvis Liv jeg alligevel beder. Dog vil jeg ikke lægge noget Pres paa Deres kongelige Højhed, De maa handle, som De selv vil. Underskriver De dette Dokument, bliver Forbryderen sendt til Skafottet. Der vil Intet kunne siges dertil. Nogle vil maaske endog betragte en saadan Optræden som Udslag af Karakterfasthed. Sætter De Deres Navn under dette Dokument, betyder det Naade.

Uden at se nærmere paa Dokumenterne tog den unge Fyrste en Pen og skrev med store, faste Bogstaver: Alexander under Benaadningsakten, som han rakte Justitsministeren. Excellencen tog Dokumentet, lagde det i sin Portefeuille, bukkede og gik.

Den unge Fyrste blev staaende midt paa Gulvet, som var hans Tanker langt borte. Saa satte han sig med et tomt Blik tungt i en Lænestol og sagde:

— Det er mærkeligt! Dette var jo min første Regeringshandling, og alligevel forekom det mig, da jeg før stod med Pennen mellem Fingrene, som om jeg en Gang før for lang, lang Tid tilbage havde staaet akkurat ligesaadan med et Menneskes Liv i min Haand.

Bevægelsen overvældede den unge Fyrste, og idet hans Øjne blev fugtige og hans Stemme skælvede, udbrød han:

— Hvor jeg dog føler mig lykkelig over, at De har lært mig at skrive, Professor!

Professoren blev bleg ved dette Udbrud, og idet han rykkede sin Stol nærmere til den unge Fyrste, sagde han:

— Unge Ven, har De ofte den Følelse, som De før gav Udtryk?

— Hvilken? spurgte den unge Fyrste.

— Følelsen af, at De en Gang for lang, lang Tid tilbage har oplevet det Samme som det, der nu møder Dem.

— Ja! svarede den unge Fyrste med Overbevisning. Ja, det er oftere hændt mig. Især om Natten, naar jeg har ligget vaagen eller er staaet op og er spadseret ned i den lille Slotshave, medens Maanen legede over alle de hvide Statuer og mellem det mørke Løv. Tror De ikke, Professor, at alle Mennesker til Tider har det saadan?

— Ikke Alle, min unge Ven, men Mange og ofte ikke de Ringeste.

— Tror De da, at vi virkelig har oplevet noget Lignende og i en anden Existens?

— Spørg mig ikke om den Slags Ting, der faar Forstanden til at svimle. Jeg tør knap nok tænke derpaa. Men det Udbrud, De kom med før, det giver mig Anledning til at udfylde et Hul i Deres historiske Viden, det sidste Hul, som jeg med Forsæt har ladet staa aabent i min Undervisning.

Den unge Fyrste saa spørgende op, medens Professoren anlagde den stille, men dog myndige Tone, der strax fik hans Elev til at forstaa, at han nu sad overfor sin Lærer.

— Min unge Ven! I Landets Fyrsterække har vi hidtil oversprunget et enkelt Navn, Navnet paa den mest forhadte af de Fyrster, der har regeret over dette Land, eller rettere Tilnavnet paa denne Fyrste. Jeg har blot meddelt Dem, at hans Navn var Alexander den Fjerde, at han kun regerede faa Aar, og at hans Regeringstid var uden

større Begivenheder. Jeg har holdt Dem borte fra Læsning af Bøger, der kunde give Dem Oplysning om disse Begivenheder, som er saa blodige, at de kunde kaste Skygge i et ungt Sind.

En Fyrste maa imidlertid kende sit Lands Historie fuldt ud. Alexander den Fjerde, der tiltraadte Regeringen den 14de Marts for 365 Aar siden, kaldtes af Folket Alexander den Grusomme. Han var en Svøbe for Landet. Skyldige og Uskyldige straffede han paa den mindste Foranledning med Døden under al Slags Marter. Sin gamle Lærer lod han pine ihjel. Han var den sidste, der havde haft Magt over ham. Greben af vild Blodtørst tog han fat paa Udryddelsen af hele sin Slægt, indtil kun en lille Ætling, Olaf, var tilbage. Han var bleven bortført fra Hoffet og skjult paa en rig Adelsmands Borg. Med hundrede jernklædte Mænd drog Alexander den Grusomme Landet rundt for at lede efter Flygtningen, medens han skændede og brændte. Tilsidst kom han ogsaa til den Borg, hvor den lille Olaf var skjult. Borgherren modtog Fyrsten med stor Pomp og Pragt og gav en Fest for ham i sin Højenloftssal, hvorefter Alexander drog bort uden Mistanke. Han anede ikke, at den lille Olaf, som Aaret derpaa blev udnævnt til Konge, efter at Alexander den Grusomme var bleven myrdet ved en Sammensværgelse, havde været skjult det eneste Sted, hvor man ikke havde søgt: I selve Kongens Tronstol. Men lille Olaf blev Stamfaderen til den nye Fyrsteæt, af hvilken Deres kongelige Højhed er det sidste Skud.

Den unge Fyrste havde hørt opmærksomt til, nu spurgte han med en let Skælven i Stemmen.

„Underskriver De dette Dokument, bliver Forbryderen sendt til Skafottet . . .“ (Se Side 399).

— Men hvorfor mindes De netop Alexander den Grusomme og hans frygtelige Misgerninger ved det Udbrud, som jeg kom med før.

Den gamle Professor blev kendeligt forlegen, og han kunde ikke finde Ordene. Tilsidst udbrød han dog i stærk Bevægelse:

— Fordi Alexander den Grusomme, me-

dens han var en ung Mand, syntes at være en saa elskelig og god Karakter, at man troede, han vilde blive den bedste Fyrste i Landet. Historien opbevarer et Ord af ham fra den Dag, da han blev myndig. Ogsaa da mødte Rigets Marsk frem med en Dødsdom. Det var urolige Tider. Respekten trængte til Haandhævdelse. Den unge Fyrste vilde benaade den Dødsdømte, men den myndige Marsk truede med, at han i saa Fald vilde trække sig tilbage. Den unge Fyrste maatte bøje sig og underskrive Dødsdommen, men da den strenge Herre var gaaet, kastede Alexander sig grædende for sin Lærers Fødder og udbrød:

— Hvor jeg føler mig ulykkelig over, at De har lært mig at skrive!

Fyrst Alexander var bleven bleg, og han sagde med højtidelig Stemme:

— Jeg føler, at jeg vilde have sagt akkurat det Samme til Dig, hvis Justitsministeren for lidt siden havde tvunget mig til at skrive under paa Dødsdommen.

* * *

Samtalen med den gamle Lærer havde sat den unge Fyrst Alexanders Sind i en ejendommelig Bevægelse. Han, der før havde været saa glad og frejdig, følte sig bekymret og usikker paa sig selv.

Om to Timer skulde Kroningen foregaa. Fyrst Alexander syntes, at han forinden trængte til at berede sig. Han vilde aflægge Besøg i den store Krypt, hvor hans Forfædre, af hvilke mange havde været store og mægtige Herrer, laa begravede, og han vilde i Bøn knæle ved sin ulykkelige Faders Kiste.

Gennem den lave Buegang, der førte fra Slottet til Kirken, gik Fyrst Alexander over i denne, kun ledsaget af sin Adjutant.

I Kirken var man ifærd med at lave Alt istand til den store Højtidelighed. Kostbare Tæpper blev lagt over Tribunernes uhøvlede Brædder, mod hvilke Hamrene febrilsk dundrede, saa det gav gjaldende Genlyd.

Fyrsten lod sende Bud efter Overgraveren, der kom forpustet og forvirret. Hans høje Herre var den Sidste, han havde ventet paa dette Sted i dette Øjeblik. Under mange Skrabud fik han en stor Nøgle ledt frem af Knippet og satte den i den tunge, raslende Gitterdør. Denne, paa hvilken man i en Art udhugget Jernsilhouet saa en Sankt Georg i Kamp med den ildspyende Drage, aabnede sig langsomt med en pibende Lyd. En muggen, indesluttet Luft slog de Indtrædende i Møde, og den tiltog i Ubehagelighed, medens man gik dybere og dybere ad Trinene ned i Krypten. Man hørte noget Levende, der med en hastig Lyd bevægede sig over Gulvet. Var det en Rotte eller et Firben! Ingen spurgte, men hver af de Tre følte en tiltagende Uhygge, medens de i det halvmørke Rum skimtede Omridsene af Kisterne med de tunge Fløjlsomhæng, der var overbroderet med Kroner i Guld og Sølv.

Der gik endnu Sagn om, at frække Gravrøvere en Gang var trængt ned i Krypten og havde skændet de Dødes Minde og berøvet dem deres retmæssige Ejendom. Men det var længe, længe siden, og Misdæderne var forlængst hængte og deres Ben hvidnede i Blæsten under Galgen. Siden havde der været stille, en Stilhed, der kun var bleven afbrudt, hver Gang man havde sat et nyt Lig ned i Kapellet.

— Tænd en Fakkel! lød den unge Fyrstes Stemme. Man hørte en knitrende Lyd, og lidt efter fyldte en rød Flamme det dystre Rum med et flakkende Blodskær, der fik alle Skygger til at blive endnu mere sorte og truende uden at give det Belyste Virkelighedens Præg.

— Lad mig være alene! sagde den unge Fyrste, henvendt til Adjutanten. Skulde jeg falde i saa dybe Tanker, at en Time i Tid overskrides, saa kom tilbage og sørg for, at jeg kan naa rettidigt til Kroningsfesten.

— Javel, Deres kongelige Højhed! svarede Adjutanten og trak sig med en militærisk Hilsen tilbage, ledsaget af Overgraveren.

Den unge Fyrste var alene i den underjordiske Krypt. Han mærkede ikke Angst men en hjerteknugende Højtidsfølelse. Han lod Blikket flakke om i Rummet. Derhenne skinnede den hvide Engel fra hans Faders Sarkofag som belyst af den nedgaaende Sols Straaler. Eller var det Blod, der farvede Marmoret. Den unge Fyrste følte en let Gysen, medens Barndomsminder om Beret-

ninger fra det frygtelige Attentat dukkede op i hans Fantasi. Han vaklede et Par Skridt frem, hans Knæ blev saa underlig slappe, og han sank med en sød Følelse af Træthed ned ved Fodstykket af sin Faders Kiste, medens han hørte de tørre Kranses Løv rasle under sig.

Han blev liggende ganske ubevægelig med den hede Pande trykket mod den iskolde Stenvæg. Han havde aldrig før ret tænkt over, at han var født til Ansvar, til en Gang at staa for Historiens Domstol som den, hvem Tusinder og atter Tusinders Ve og Vel var betroet. Baaret paa Hænder var han gaaet gennem Livet, uden at han havde forstaaet, hvad dette egentlig var. Hvad boede der i ham selv? Hvad vilde han udrette, og hvad vilde hans Skæbne blive. Vilde han føre sit Folk til Lykke, eller vilde han falde som Offer for dets Raseri, efter at han selv havde skuffet det? Hans Hjerte bankede voldsomt, og det spændte i Tindingerne.

Da forekom det ham, at han hørte Skridt bag sig, og at En standsede og betragtede ham. Han kunde mærke hans Øjne i Nakken og føle hans Tilstedeværelse uden at se ham.

Med en Kraftanspændelse drejede han sig omkring. Var det en Morder, der havde sneget sig bag paa ham. Nej, Blikket var saa mildt og venligt, at den unge Fyrste følte det som en Beroligelse, som Strøg af en mild, kærlig Haand. Der stod en gammel, gammel Mand med langt, langt hvidt Skæg til dybt under Bæltestedet, med klare, gode Øjne og med et underligt klogt og dog vemodigt og medlidende Smil, som af mange Erfaringer.

— Hvem er Du? spurgte den unge Fyrste uden Frygt ved det sære Syn.

— En gammel Stjernekigger, der har tydet alle Tiders Gaade.

— Og hvad vil Du mig?

— Det Samme som alle de Andre. Fra hele Dit Land har Du idag faaet Gaver fra Mændene, fra Kvinderne, fra Børnene, og mange flere, og kostbare Gaver vil Du endnu faa, naar Du kommer tilbage til Dit Slot fra Kroningen. Tillad ogsaa mig at give min Skænk. Den kan maaske være Dig til Nytte og uddybe din Menneskeklogskab og din Erfaring. Jeg siger: Maaske! Thi meget kommer an paa, hvorledes Du benytter Gaven.

Den unge Fyrste havde rejst sig og stod ærbødig overfor den gamle Mand, hvem han var sit Hoved højere.

— Tak! Og hvad er Gaven?

Den Gamle strakte Haanden ud og sagde:

— Denne her!

Den unge Fyrste bøjede sig ned for at se bedre.

— Et kostbart Uhr! udbrød han.

— Et kostbart Uhr! Et Uhr, hvortil der ikke findes Mage i den hele Verden. Et Uhr, der viser Tiden, som gik, og Tiden, som kommer, og som vil vedblive at vise Aarstal og Dato og Time i al Evighed og fra Evighed af.

— Jeg forstaar Dig ikke.

— Tanken er heller ikke saa let at begribe. Jeg maa gøre Dig den anskuelig ved et Eksempel, for at Du skal kunne fatte den. Dette Uhr kan Du stille frem og tilbage, akkurat som Du kan gøre det ved et almindeligt Uhr. Men stiller Du paa dette Uhr her, saa følger Du selv med Tiden frem eller tilbage og i den Skikkelse, som Tiden beskar Dig. Dybe Erfaringer kan Du gøre i Fortiden, store Fremskridt kan Du lære af Fremtiden, om Du nytter Uhret vel. Men vogt vel paa Dine Handlinger, at Du ikke kaster Broen af, thi da er Tilbagetog ikke muligt.

Den unge Fyrste stod med det store flade Uhr i sin Haand og følte dets Vægt.

Da han saa op, var den Gamle forsvundet.

Nyfigent betragtede den unge Fyrste Uhret nærmere. Det var af Guld, besat med Ædelstene og saa ud som mange andre gamle Uhre. Dog viste det ikke blot Time, Minut, Sekund, aftagende og tiltagende Maane og Dato, men ogsaa Aarstal.

Aarstallet sprang frem i en lille Aabning midt i Skiven. I Uhrets øverste Kant var en Knap. Drejede man den til Højre steg Chifferet; drejede man den til Venstre, aftog det. Den unge Fyrste begyndte at forstaa Meningen med den Gamles Gave. Han gjorde en Drejning til Venstre paa 3 Chiffre: Han stod paa Kirkegulvet og fremsagde sin Trosbekendelse, medens Præsten

velsignende lagde sin Haand paa hans Hoved og lod ham bekræfte sin Daabspagt.

Atter drejede han et Par Chiffre: Det var den Dag, da han som ung Kadet første Gang blev bragt til Officersskolen og saa de nye Kammerater, som skulde blive hans Fremtids Venner.

Men det var ikke Billeder, han saa. Det var Livet selv, i hvilket han personlig levede med, og fra hvilket han hurtigt maatte skynde sig, medens han endnu havde Erindringen, ellers vilde Virkeligheden sluge ham. Med Opbydelse af hele sin Energi drejede han atter Uhret frem, til det stod, som da han modtog det af den Gamle.

Han befandt sig atter i Krypten ved Foden af sin Faders Kiste. Hvad nu? Skulde han se frem? Nej, ikke endnu. Han ræddedes ved Tanken.

Men tilbage? Ja! Dyb Erfaring kan Du høste af Fortiden, havde den Gamle sagt. Da greb det ham med en pludselig, uimodstaaelig Trang: Han vilde tilbage til Alexander den Grusommes Dage, han vilde med egne Øjne se den Mand, der havde truet med i sin vilde Desparation at kvæle hans Slægt i Blod. Han vilde tage Hævn, stræng Hævn, retfærdig Hævn over Tyrannen. Med rasende Hast begyndte han at dreje Uhret tilbage. Det var, som om hans Hjerne blev ør og fyldt af Feberfantasier. Alt skiftede, som foer han gennem ukendte Egne, medens Landskaber, Huse, Mennesker, Dragter vexlede som levende Billeder i en Kinograf. Hurtigere og hurtigere drejede han, saa hurtigt, at han ikke mere skelnede de forbifarende Billeder og de Indtryk, de gjorde paa ham. Og alt imens fik han en ny Idé. Han vilde først se den unge Fyrst Alexander som den gode Yngling for saa at følge hans Udvikling. Her maatte den store menneskelige Erfaring kunne høstes. Pludselig standsede han Omdrejningen af Knappen. Han var naaet 365 Aar tilbage i Tiden, og ved Hjælp af den almindelige Stiller satte han Datoviseren paa den 14de Marts.

Han stod midt i et tomt Gemak! Saa traadte en hvidhaaret, strengt udseende Mand ind. Den gamle hilste ham ærbødigt og sagde:

— Høje Fyrste! Paa Eders Fuldmyndighedsdag bringer jeg Eder min dybe og underdanige Hyldest. Om jeg end mellem Stunder har været nødt til, medens jeg har haft det skønne og ærefulde Hverv at lede Eders Skridt, at maatte tugte Eders Ungdom, saa beder jeg underdanigst, at I ikke derfor vil bære Nag til mig, men bevare den Overbevisning, at det er sket Eder selv til Bedste.

Under disse Ord havde den unge Fyrste spejdet omkring efter den Person, som tiltaltes. Der var Ingen! Men nu forstod han det. Mange Minder løb sammen og truede med ikke mere at ville lade sig skille ud.

Han var selv den unge Fyrste her, som han havde været det et andet Sted fremefter i Tiden. Fremefter! Hans Tanke svimlede.

Da aabnedes Døren uden forudgaaende Melding. En jernklædt Ridder traadte ind. Han holdt i Haanden et Dokument, og han sagde kort og myndigt:

— Skriv denne Dødsdom under, høje Fyrste. Det gælder Rigets og Eders egen Sikkerhed!

Ved disse Ord dæmrede en Erindring frem hos Fyrst Alexander.

— Nej, Nej! Det skulde ikke ske, som det var sket én Gang før! Han greb Dokumentet, og idet han rev det i tusinde Stykker, som han kastede paa Gulvet, udbrød han:

— Nej, Hr. Marsk! De faar ikke den Mands Liv.

Marsken satte Foden haardt i Gulvflisen, bukkede og gik, idet han sagde:

— Saa faar I selv bære Følgerne!

Nye Minder — som fra et fordums Liv — var atter ved at gribe ham og filtre ham ind i deres Taagespind. Da rev Virkeligheden ham pludselig ud af alle Drømme.

Nede fra Slotspladsen lød det:

— Længe leve Fyrst Alexander den Fjerde!

Han traadte ud paa Balkonen. Pladsen, som han kendte og dog ikke kendte, var fyldt af en larmende, skrigende Hob, som blev holdt i Ave af Hellebardister og Vægtere med Morgenstjerner. Midt paa Torvet var tændt et stort Baal, ved hvilket man havde stegt en hel Oxe. Nu opstod der Slagsmaal, Raaben og Hujen, medens Ud-

delingen af Kødet stod paa, og drøje Eder blandede sig i Hyldningsraabene.

Fyrst Alexander var træt. Han gik atter ind i sit Gemak for at hvile sig. Neppe havde han blundet nogle Minuter — længere syntes han i hvert Fald ikke selv, at det var — før Døren voldsomt blev revet op, og et Par Hofmænd forfærdede styrtede ind med blege Miner.

— Hvad er der paa Færde? spurgte Fyrsten.

Det varede noget, før den ene af Hofmændene fik Mælet og svarede:

— Jern-Marsken har meddelt de i Anledning af Kroningen forsamlede Adelsmænd, at han vil trække sig tilbage til sin Borg, fordi den nye Fyrste strax har vist Svaghed og Eftergivenhed. Adelsmændene er traadte under Vaaben og rykker lige mod Slottet med deres Folk. De forlanger, at Marskens Villie skal ske Fyldest.

Den unge Fyrste følte sig svag og usikker. Hvad kendte han til Statsmandskunst? Kunde Medlidenhed ikke for en Hersker undertiden være den største Fejl, naar den ikke havde den rette Genstand. Den gamle Marsk maatte dog vide bedre Besked om denne Sag end han selv, den unge Fyrste, der end ikke havde sat sig ind i Akterne, men kun havde handlet ud fra en Stemning, en taaget Erindringsmindelse, om hvilken han nu end ikke anede, hvorfra den var kommet i hans Hjerne.

Med en Haandbevægelse bød den unge Fyrste den knælende Hofmand at rejse sig, og han sagde til ham:

— Gaa strax til Jern-Marsken og sig ham, at jeg giver ham Fuldmagt til at handle, som han vil! Byd ham selv at komme hid!

Hofmanden skyndte sig afsted.

— Og Du! sagde Fyrsten henvendt til den anden Hofmand. Skynd Dig til Adelsmændene og sig, at jeg lader Jern-Marskens Villie raade.

Ogsaa den anden Hofmand skyndte sig afsted.

Fyrsten var atter ene. Havde han handlet rigtigt ved strax at give efter? Han kunde endnu ikke klare Spørgsmaalet for sig selv.

Da aabnedes en Dør i Tapetet lydløst, og Ragnhild traadte ind.

Der gik en dyb Rødme over den unge Fyrstes Ansigt. Allerede som Dreng havde han lært Ragnhild at kende. De havde leget sammen i Slottets Have. Og skønt hun kun var Datter af Slotsfogeden, saa havde hun dog fra Dag til Dag faaet mere og mere Magt over ham.

Med sine fyldte sytten Aar var hun høj, kraftig og yppig af Bygning. Hendes Hud havde en ejendommelig mat Hvidhed, der stod saa ejendommeligt til hendes kulsorte Haar og til de gnistrende mørke Øjne, hvis Bryn nærmede sig hinanden saa tæt, at det var, som om de var voxede sammen. Rynkede hun Brynene, laa de som en mørk Skovbræmme uden om den hvide Pandes Himmel, og alt Modet gik da fra den unge Fyrste til at sige Ragnhild imod. Og skulde det alligevel ske, saa spredte den truende Tordensky sig pludselig og gik til Vejrs. Paa Bunden af de før saa strenge, mørke Øjne tændtes et straalende Lys, den tætlukkede Mund aabnede sig for en Række hvide Tænder, en Kind lagde sig blød og kattevenlig til hans, og den unge Fyrstes Modstand var brudt.

Saadan var det gaaet i Aaringer, medens de var Børn. Men aarvaagne Blikke lagde Mærke til den farlige Indflydelse, som Ragnhild syntes at udøve over den unge Fyrste, og saa skilte man dem.

Dog fra den Tid øgedes deres gensidige Lidenskab, siden de kun kunde mødes sjeldent, hemmeligt og i Mørke, og Fyrst Alexander gav en Kvæld med sagte men stærke Ord Jomfru Ragnhild sit Løfte om, at han vilde ægte hende den Dag, da han blev myndig.

Og idag var han myndig!

Men Ragnhild kom ikke for at minde ham om hans Løfte. Hun gik lige hen imod ham med en Dronnings Værdighed, hendes Væsen var myndigt og bydende, og hendes Blik saa fast og stærkt, at Fyrsten slog Øjnene ned. Hendes mørke, dybe Altstemme lød næsten advarende og truende.

— Fyrst Alexander! Lad ikke Din første Regeringshandling være en Svaghedsakt. Du vil i saa Fald aldrig blive myndig, men stadig komme til at gaa i Jernmarskens Ledebaand.

— Men jeg har jo nu givet mit Ord, Ragnhild, og det kan jeg da ikke bryde.

— Hvad har Du givet dit Ord paa?

— At Ret og Retfærdighed sker Fyldest overfor den Mand, der er en Fare for Riget og Kronen.

— En Fare for Jern-Marsken er han. Ikke for nogen anden Anden. Han ved Besked om alle de uredelige Handlinger, som den egenraadige Marsk har begaaet i sin lange Regeringstid, derfor skal han nu bøde med Livet, for at han ikke skal kunne forraade Marsken til Dig.

— Men hvad skal jeg da gøre, Ragnhild?

— Hold Dit Ord! Øv Ret og Retfærdighed. Byd, at den Anklagedes Sag skal undersøges nøje, og at han skal straffes med Lovens strengeste Straf, hvis han er skyldig, men byd tillige, at Jern-Marskens Færd nøje skal prøves. Der skal være lige Ret for Smaa som for Store.

Den unge Fyrste stod tvivlraadig.

Da hørtes der højrøstede Stemmer i Forgemakket, og et Øjeblik senere traadte Jern-Marsken uanmeldt ind, medens Ragnhild traadte tilbage i en af Vinduesfordybningerne.

— I har ladet mig kalde! sagde Marsken i en Tone, som talte han til en af sine Krigere og ikke til Landets Overhoved.

— Ja, jeg har besluttet, at jeg vil sætte mig ind i den Anklagedes Sag, forinden jeg lader Dødsdommen fuldbyrde.

— Det er for sent!

— For sent?

— Ja, Dødsdommen er allerede fuldbyrdet.

— Med hvad Ret?

— Med hvad Ret? gentog Marsken med Haan i Stemmen. I Henhold til Eders eget Budskab til mig om, at I gav mig Fuldmagt til at handle, som jeg vilde!

— Men var det nødvendigt at handle saa hastigt?

— Det er altid nødvendigt at handle hastigt, naar man skal tjene en Herre med syv Sind over en Dørtærskel.

I dette Øjeblik traadte Ragnhild frem. Jern-Marsken gik et Skridt tilbage og udbrød med dirrende Stemme, medens hans Pande farvedes dybrød:

— Hvad? Staar der løsagtige Fruentimmere paa Lur, medens Fyrsten forhandler om Statens højeste Sager med sin Marsk?

Ragnhild brusede ikke op. Der gik kun et hoverende Smil over hendes mørke Træk.

— Der hører Du, Alexander! Først behandler han Dig som en Pebling, der staar Skoleret, og saa kalder han mig, Din retmæssige Brud, for et løsagtigt Fruentimmer.

— Hans retmæssige Brud! tordnede Jern-Marsken. Nej, hellere skal Du blive pisket af Byen, lænket til Bøddelens Kærre, end Du skal komme til at sidde paa Landets Trone, Din Skøge!

Ragnhild svarede Intet. Hun saa kun paa Fyrsten, der var bleven meget bleg, men hvis Kinder nu blussede med feberagtig Rødme.

— De Ord skal Du komme til at staa til Ansvar for og for Mere end det. Alle Dine Handlinger skal nøje prøves, og har Du været uredelig i noget Stykke, saa skal Straffen ramme Dig, om den saa skal blive Døden!

Marsken havde genvundet hele sin værdige Ro og sagde med fast Stemme:

— Jeg tilgiver Dig, fordi Du endnu er en uerfaren Dreng, der kun er vildledt af den Klafferskes Tunge.

Ragnhild borede sit Blik i den unge Fyrste, om hvis Mundvige det bævede, medens han med tør Stemme raabte:

— Vagt! Grib den Mand. Læg Lænker paa hans Hænder og Fødder, og sæt ham ned i det mørkeste Fangehul.

Vagten havde ført Jern-Marsken bort. Fyrst Alexander stod usikker, som om han var i Færd med at kalde Soldaterne tilbage og give en ny Ordre. Da følte han et Par Arme om sin Hals og en Regn af fyrige Kys over sin Kind, sin Mund og sin Nakke:

— Saaden lider jeg Dig! Jeg vil gøre Dig til en Mand, Alexander!

* * *

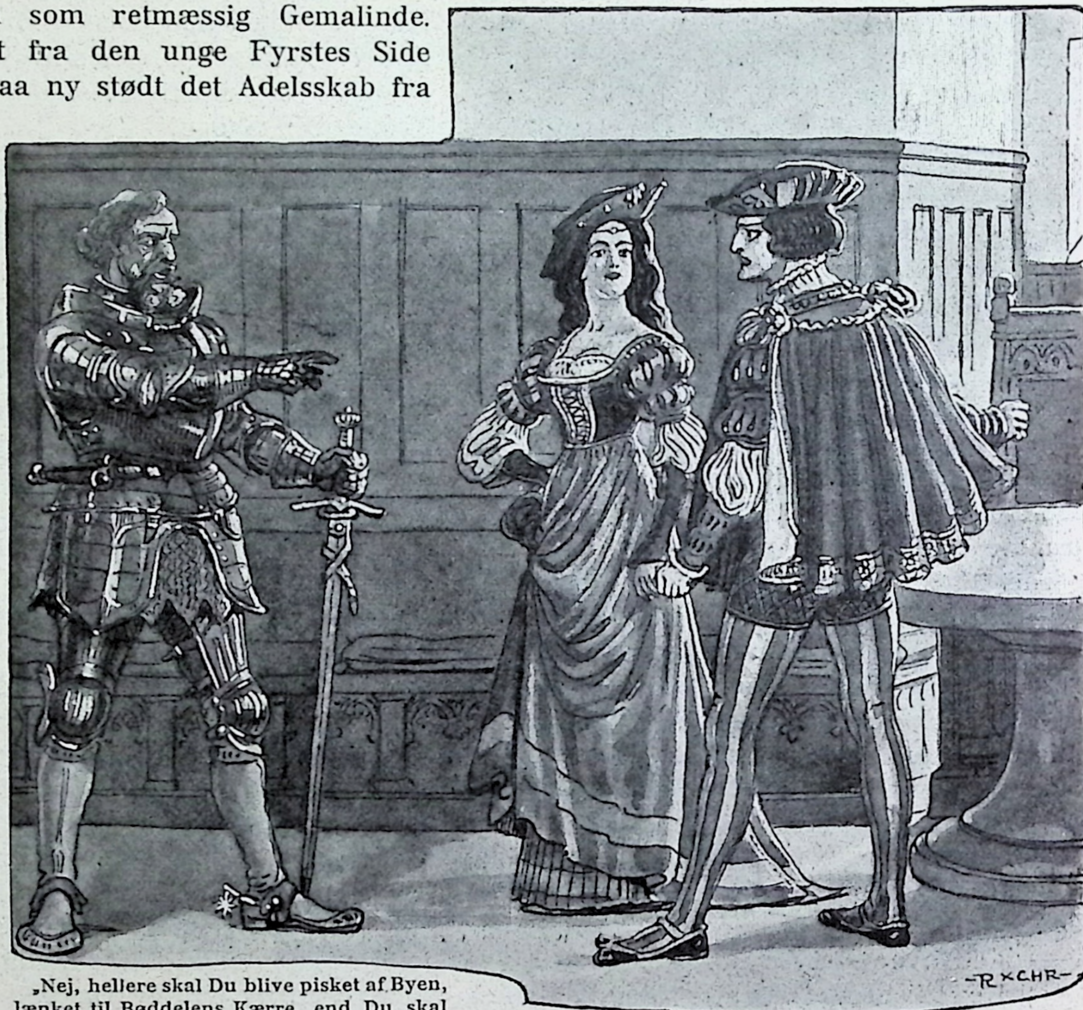
I et Aar havde Landet staaet i Vaade. Det var gaaet anderledes, end de fleste havde tænkt sig. I det Øjeblik Jern-Marsken først var fængslet, havde Mange vendt sig fra ham, dels af Fejghed, dels af Had paa Grund af megen udstaaet Vilkaarlighed, og Adelsmændenes Parti var derved

bleven sprængt. Saadan var det gaaet til, at den unge Fyrste med Held havde kunnet kue de oprørske Vasaller. Dog den Kraft, den Hensynsløshed, den Brutalitet, som han under denne Kamp havde udfoldet, havde han ikke fra sig selv.

Det var Ragnhild, der drev ham frem. Hun havde tvunget ham til Handling, ogsaa til den, der var hendes eget Maal: Ægteskab! Ikke som Frille til venstre Haand men som retmæssig Gemalinde. Dette Skridt fra den unge Fyrstes Side havde vel paa ny stødt det Adelsskab fra ham, der havde samlet sig om ham, men det havde vundet det brede Lag for Fyrstehuset. Nedefter i Befolkningen fandt man det tiltalende, at Fyrsten havde taget en af Landets Døtre i Stedet for en fremmed Prinsesse.

Og Ragnhild, der med haard Haand, kuede Aristokratiet, havde Evnen til at tage Smaamanden om Hjertet. Hun glemte aldrig, at hun kom nedefra, hun glemte det mindst i dette Øjeblik, da den sidste Adelsopstand var bleven knust, og de før saa hovne og stolte Herrer var førte til Hovedstaden og fyldte Fængslerne.

Deres Trods skulde kvæles i Blod. Hver Dag fandt der Henrettelse af Højforrædere Sted paa det lille mørke Torv bag Slottet, hvor Blodet ofte flød, saa det blandede sig med det smudsige Vand i Rendestenene. Først var Jern-Marskens Hoved faldet og saa de Øvriges paa Rad. Det var gaaet saa nogenlunde glat, saa længe det drejede sig om de Adelsmænd, der havde været Oprørere fra Begyndelsen. Men nu var man naaet til dem, der oprindelig havde været Fyrstens Tilhængere, men som havde opsagt ham Huldskab og Troskab, da han indgik sin Mesalliance.

„Nej, hellere skal Du blive pisket af Byen, lænket til Bøddelens Kærre, end Du skal komme til at sidde paa Landets Trone, Du Skøge!“ (Se Side 405).

Fyrsten begyndte at blive træt af Grusomhed, men Ragnhild havde aldrig været mere optændt af Blodtørst. Netop nu havde hun haft en stor Scene med sin Gemal, der vilde benaade 30 dødsdømte Adelsmænd, af hvilke flere tilhørte hans egen Slægt, og endnu flere havde været hans første Ungdoms Venner.

Dog Ragnhild var atter begyndt at faa Magt over Fyrsten, da en gammel hvidhaaret Mand banede sig Vej gennem Vagten ind i Gemakket.

— Høje Fyrste! Som Eders gamle Lærer og Ungdoms Vejleder besværger jeg Eder: Besmit ikke Eders Hænder med Eders egne Slægtninges Blod!

Fyrsten kastede et usikkert Blik hen paa Ragnhild og vilde til at svare, men hun afbrød ham med skærende Haan:

— Drengen sidder nok stadig i Dig. Du kan vel endnu mærke Svien af alle de Ris, som han har givet Dig.

Der gik en dyb Rødme over Fyrstens Ansigt.

— Er det ikke sandt? Har han ikke været Din Barndoms Tyran, for hvem Du har rystet i Dine fyrstelige Silkebuxer. Og nu møder han op for at spille Tugtemester. Men jeg skal sige Dig, hvem han er, den gamle Hykler. Han har iforgaars holdt Møde med de forræderiske Adelsmænd, hvem Straffen endnu ikke har ramt. De har besluttet at ville afsætte Dig og at proklamere den lille Prins Olaf til Fyrste under Rigsraadets Regentskab. Prins Olaf er igaar Nat bleven ført til Ridder Hans Galts faste Borg.

— Er det sandt? spurgte Kongen i den højeste Ophidselse.

Den Gamle stod bleg og prøvede paa at finde Ordene. Men Ragnhild udbrød:

— Lad ham tale paa Pinebænken. Der faar han nok Munden paa Gled og kan selv komme til at smage lidt af den Kost, som han var saa rundhaandet med overfor Dig.

Der kom et ondt Blink i Fyrstens Øjne.

— Vagt! Før den Mand til Stokhuset, og lad ham ikke slippe, før hvert Gran Sandhed er pillet ud af hans syndige Krop.

En Time senere bredte det Rygte sig fra den skumle Gade, i hvilken Stokhuset laa, at Fyrstens gamle Lærer havde tilstaaet, at han sammen med dennes to Onkler havde planlagt en Sammensværgelse, der havde til Hensigt at sætte den lille Prins Olaf paa Tronen.

Efter at have afgivet denne Tilstaaelse var den gamle Mand død under det pinlige Forhør, der var bleven overværet af selve Fyrstinde Ragnhild.

En Uhyggestemning greb Byen, skønt den allerede var vant til Rædsler.

Men da Fyrstinde Ragnhild under Hyldest fra Folkets Side kørte tilbage fra Stokhuset i sin firspændige Karet, trængte maskerede Mænd frem, og den Forreste stødte en Dolk dybt i hendes Bryst.

Kun et Ord formaaede den døende Fyrstinde at sige til sin forfærdede Gemal ved Hjemkomsten til Slottet: Hævn!

Det blev rødt for Fyrstens Øjne. Alle Dødsdommene blev underskrevne, nye blev føjede til, og Blodet rislede formelig i smaa Bække ned over det lille Torvs toppede Brosten, medens Fyrsten overværede Blodbadet.

Da det var endt, var Fyrsten endnu ikke træt. Han steg til Hest og drog i Spidsen for en stor Styrke til Hans Galts Borg. Et Øjeblik studsede han over ikke at møde Modstand. Vindebroen nedlodes, og Borgherren kom Fyrsten i Møde, forsikrende ham om sin Troskab og bydende ham til Gæst i Højenloftssalen. Kongen tog derimod, idet han dog samtidig gav Befaling til at afsøge hele Borgen og dens Omgivelser.

En halv Time gik med højrøstet Drikkelag. Fyrsten selv tømte de største Bægere. Da traadte Sendebudene frem for Tronstolen og meldte:

— Høje Fyrste! Vi har Intet fundet, skønt vi har søgt overalt.

— Overalt! gentog Fyrsten. Overalt! Da randt der ham Noget i Hu, Noget, han havde oplevet for længe, længe siden, og med stirrende Øjne vendte han sig om og pegede paa Tronstolen, idet han raabte:

— Har I ogsaa undersøgt den?

Mange Kinder blev hvide, Nogle troede, at Fyrsten var gaaet fra Forstanden, men Høvedsmanden svarede roligt:

— Den har I jo selv siddet paa, høje Fyrste!

— Ja, Du har Ret, Høvedsmand, jeg har siddet paa selve Øglereden! Slaa den i Stykker!

Man hørte den tørre Lyd af to stærke Øxehug. Saa splintredes Tronstolen, og en

lille bleg Dreng med forskræmte Øjne blev trukket frem.

I et Spring var Fyrsten over ham, medens der lød Skrig fra Salen. Med den ene Haand greb han Drengen om Struben, med den anden trak han sin Daggert og borede den i hans Hjerte, saa at han faldt uden en Lyd.

I det Samme var det, som om Alt blev tomt omkring ham, og Salens Vægge styrtede ned over ham. Kun en Tanke fyldte hans formørkede Hjerne som et Lysglimt: — Evighedsuhret!

Han famlede et Uhr frem fra Brystet og stirrede paa det med flakkende Blikke, medens han vedblev at dreje Aarstallene frem og frem.

Men Billederne vexlede ikke mere. Det var, som om alt Lys var slukt om ham og et stort Mørke indhyllede hans Tanke. Han havde ikke agtet paa den Gamles Ord: Vogt vel paa dine Handlinger, at Du ikke kaster Broen af, thi da er Tilbagetoget ikke muligt!

Broen var kastet af! Og Sjælen, der ikke fandt noget Legeme at slaa Bo i, svævede frit op mod Evighedens Domstol.

* * *

Mylret i de solfyldte Gader havde nu naaet sit Toppunkt.

Overalt troppede Soldaterne op i deres straalende Galauniformer, Ekvipager rullede med ordenssmykkede Herskaber op for Slotskirken. Klokkerne ringede, og der lød Kanonsalut fra Rheden og Forterne.

Publikum var søndagsklædt og hurraberedt, medens det trængte sig tæt bag Politikordonen og de urolige Husarheste. Der var Forventning og Spænding paa alle Ansigter. Deputationernes Formænd gjorde sig rede til at tale, og smaa, hvidklædte Piger begyndte at strø Blomster paa Slotskirkens Trappe.

Der var et stort Festsmil paa alle Ansigter. Kun Medlemmerne af Hofmarskallatet, der skulde lede Ceremonien, syntes urolige og nervøse.

Saa tændtes pludselig et Rygte. Den lille Gnist fængede fra Mand til Mand, indtil Ilden blussede som et mægtigt Baal over hele Staden.

Først vilde man ikke tro det! Men stadig fulgte Bekræftelse i Hælene paa Tvivlen, indtil Alle tilsidst stod blege og raadvilde.

Saa vendtes de tusinde Blikke pludselig ved et Trylleslag som et stort stirrende Øjepar mod Slottets Flagstang, paa hvilket det fyrstelige Banner hejstes paa halv Stang.

Der hørtes intet Raab, intet Udbrud, kun en maabende Angst herskede, og idet Feststemningen veg for en sanseløs Følelse af Rædsel, skiltes den kompakte Mængde af sig selv i sine Fuger og opløste sig.

Samtidig sank alle de højthejste Flag ligesom i Skræk ned fra deres Stang, og en Bølge af Sort skød sig over Byen og dækkede alle de tidligere saa straalende Dekorationer. Og idet Byen klædte sig i den mørke Sørgedragt, var det som om Solens lysende Kraft blev ringere.

Lydløst skred Budskabet gennem Gaderne, op i Husene, gennem Gangene ind i alle Værelser og Kroge:

Den unge Fyrste var fundet død i Krypten mellem sine Forfædres væltede Ligkister!

EN HJERTESORG

AF

PIERRE LOTI

OVERSAT AF J. AARBYE — TEGNING AF V. JASTRAU

Yves fortalte mig denne lille Historie, da jeg en Aften traf ham nede ved Havnen, efter at han i en Chalup havde bragt en Ladning Fanger over til det Krigsskib, som skulde føre dem til Ny-Kaledonien.

Blandt disse Fanger var der en gammel Mand paa mindst halvfjerdsindstyve Aar; han værnede med den mest rørende Omhu og Varsomhed om et lille Bur, hvori der sad en ganske almindelig Spurv.

Desværre for Staklen var han koblet sammen med en ung, drilagtig ondskabsfuldt udseende Fyr med Briller for de nærsynede Øjne.

Yves var kommen i Snak med den Gamle, der i Følge hans Udsagn saa ualmindelig skikkelig ud. Desværre for Staklen var han med en Jærnkæde koblet sammen med en ung, drilagtig, ondskabsfuldt udseende Fyr med en spids Næse, og Briller for de nærsynede Øjne.

Oldingen, der var en gammel Bekendt af Politiet, havde i mange Aar strejfet om paa Landevejene, og var for femte eller sjette Gang idømt Straf for Løsgængeri.

— Hvorledes skal man lade være med at stjæle, naar man en Gang er begyndt derpaa, sagde han, — især naar man ikke har lært et Haandværk, og ingen i hele Verden vil have noget med En at bestille? Mad maa man jo dag have en Gang imellem, ikke sandt? — Sidste Gang jeg var for Retten, havde jeg ude paa en Mark taget en Sæk Kartofler, en Fragtmands Pisk og en Grime. Synes De nu, at den Forbrydelse var saa grov, at Dommerne ikke kunde have ladet mig blive herhjemme og dø i Frankrig, i Stedet for, i min Alder at sende mig helt over til Ny-Kaledonien?....

Og ganske lykkelig over at mærke, at nogen virkelig var villig til at høre paa ham, uden Uvilje, havde han tilsidst vist ham det kæreste han ejede paa Jorden: det lille Bur med Spurven i.

Spurven var helt tam, den kendte hans Stemme, og havde i omtrent hele det Aar han havde siddet i Fængsel, haft sin Plads paa den Gamles Skulder ....

Det kan nok være, at det havde kostet ham Ulejlighed at faa Lov til at tage det lille Dyr med til Kaledonien! —

Da det saa var lykkedes, maatte han jo lave et Bur til Overrejsen, han maatte skaffe sig Træ, noget gammelt Staaltraad og lidt grøn Maling til at male det med, da det var færdigt, for at det kunde blive rigtig kønt.

Jeg husker endnu saa tydeligt, at Yves tilføjede: „Den arme Spurv!" Der laa kun inde i Buret hos den et Stykke af det mørke Brød, som Fangerne faar udleveret i Fængselet, men den lille Fugl lod alligevel til at være meget for-

nøjet, og hoppede omkring fra Pind til Pind, ligesom enhver anden Fugl.

Da Chaluppen efter et Par Timers Forløb lagde til ude ved Skibet og Fangerne blev bragt om Bord for at indskibes til den lange Sørejse, kom Yves tilfældigvis forbi den Gamle, som han ikke mere tænkte paa.

— Vær saa god, tag De det kun, sagde han med en ganske forandret Stemme. Og han rakte ham det lille Bur. Tag det som en Gave fra mig, De kan maaske bruge det til et eller andet....

— Nej, det vil jeg virkelig ikke tage fra Dem! udbrød Yves. Nu da De har faaet Lov til at tage den med, skal den jo holde Dem med Selskab derude....

— Aa, d e n er jo ikke mere i Buret, svarede den Gamle, ... Ved De det ikke? D e n er der ikke mere ....

Og et Par Taarer, der vidnede om en usigelig, utrøstelig Sorg, løb ned ad hans Kinder.

Ved den Puffen og Skubben, der havde fundet Sted under Oversejlingen, var Burets Dør gledet op, Spurven var blevet forskrækket, var fløjet ud — og var paa Grund af sin studsede Vinge straks faldet i Havet.

Hvad havde den stakkels Fange ikke gennemgaaet i det frygtelige Øjeblik!

Der maatte han se paa, hvorledes den kæmpede, blev revet med af Baadens Kølvand, og døde, uden at han kunde yde den den ringeste Hjælp!

Hans første Indskydelse havde været at bede dem om at standse Chaluppen og raabe til Føreren om at hjælpe Spurven, saa vilde han have ligget og bønfaldet Yves .... Men han tog sig straks i det ved Tanken om den nedværdigende Stilling, han indtog i Samfundet.

Hvem vilde have Medlidenhed med hans Spurv? Hvem vilde lytte til en saadan sølle Stympers Bønner?

Hvor kunde det dog falde ham ind, at de vilde sinke deres Tid med at fiske en Spurv op, der var i Færd med at drukne — en Spurv, der tilhørte en Fange .... nej, den Tanke var dog altfor urimelig!

Saa forholdt han sig tavs paa sin Plads, medens han med Blikket fulgte den lille, graa Fugl, der vedblev at kæmpe for Livet, men som stadig fjernede sig mere og mere i Skumstriben, som Baaden efterlod. Og da den endelig forsvandt, følte han sig saa forfærdelig ene og forladt, og store Taarer — Fortvivlelsens hede Taarer, fyldte hans Øjne, medens hans Følgesvend, som han var sammenlænket med, den unge Mand med Brillerne, slog en haanlig Latter op, ved at se den Gamle græde.

Nu, da den lille Fugl var død, vilde han ikke beholde Buret, som han med saa stor Omhu havde lavet til sin eneste Ven, og han blev ved med at række det hen mod den gamle Sømand, der saa velvilligt havde lyttet til hans Fortælling, han vilde dog give ham den lille Foræring, før han drog ud paa sin sidste, lange Rejse.

Og Yves havde ganske bevæget modtaget Gaven, det lille tomme Bur — for ikke at bedrøve den stakkels, gamle, forladte Mand, ved at give det Udseende af, at han forsmaaede en Genstand, der havde kostet ham saa meget Arbejde.

Jeg har vist kun daarligt formaaet at gengive, hvor betaget jeg var af Historien, da Yves fortalte mig den.

Det skete en Aften sent, lige ved Sengetid, og jeg, der har set saa meget sørgeligt i mine Dage, saa meget Myrderi og saa mange gribende Begivenheder, uden at det har gjort synderligt Indtryk paa mig, jeg opdagede til min Forbavselse, at denne gamle Mands bitre Sorg gik mig saa nær til Hjerte, at det vilde berøve mig min Nattesøvn.

— Kunde der ikke findes paa en Maade, saa man kunde sende ham en anden, spurgte jeg.

— Jo, jeg har saamænd haft den samme Tanke, svarede Yves. Jeg havde tænkt paa at gaa hen til en Fuglehandler, og købe en rigtig smuk Fugl, som jeg kunde sætte i Buret og bringe den ud til ham i Morgen før Afrejsen, hvis det kunde naas.

Men det bliver jo vanskeligt, for De er vist den eneste, der kan faa Tilladelse til at gaa om Bord i Transportskibet i Morgen, for at opsøge den Gamle, hvis Navn jeg ikke en Gang kender.... de vil vist derude finde det meget underligt....

— Ja, det tror jeg ogsaa, men man behøver jo ikke at bryde sig om, hvad Folk finder underligt!...

Og et Øjeblik lo jeg indvendig ved Tanken om denne Scene.

Jeg udførte alligevel ikke min Plan. Da jeg næste Morgen vaagnede, fandt jeg, at det kun vilde være latterligt og barnagtigt.

Den Gamles Sorg var ikke af den Beskaffenhed, at han kunde trøstes med en anden Fugl.

Den skønneste Paradisfugl kunde ikke bringe den stakkels Fange, der stod ganske ene i Verden, Erstatning for den lille, beskedne, graa Spurv med den stækkede Vinge. Den havde levet sammen med ham i Fængselet, delt hans fattige Føde med ham, og den havde vakt Følelser til Live, som forlængst havde været indslumrede i hans Hjerte, og den havde fremkaldt Taarer i hans Øjne, Taarer, som udsprang fra en Kilde, der havde været udtørret i mange, mange Aar...

AGENTEN

AF

NATHALIE NIELSEN

ILLUSTR. AF HEINRICH DOHM

Inger syntes ligesom alle Folk i Byen, at hendes Onkel, Agenten, var en forfærdelig fin Mand, absolut Byens fineste. Det vil sige, han og Konsulen stod vel næsten lige; men Agenten var mere saadan „født" — over Konsulen var der noget jævnere. Han havde selv arbejdet sig op fra bar Bund til den uhyre Forretning, han nu var i Besiddelse af — og saa havde han giftet sig en Masse Penge til, man sagde om ham, at han var stenrig. Begge havde de alle de Tillidshverv, som kan findes inden for en lille Bys Mure — begge var de Venner fra Drengeaarene.

Men — mens Konsulen endnu drev stor Forretning, altid var opfyldt af nye Ideer og Planer og selv deltog i Forretningen tidlig og sildig — havde Agenten næsten helt trukket sig tilbage fra al Forretning.

Sin egen store Forretning havde han afstaaet og ofrede sig nu ganske for Byens Ve og Vel. I mange Aar havde han været Bankens Bestyrer, men ogsaa den Stilling havde han trukket sig tilbage fra — og var nu blot dens Revisor. Han havde beholdt sit Kontor i Bankbygningen, og der tog han hver Dag imod Alle dem, som søgte hans Raad og Hjælp i de mest forskellige Anliggender. Et Ord af Agenten, en Anbefaling, en Introduktion maatte aldrig mangle en Ansøger, naar han vilde være sikker paa at faa det ansøgte.

Ofte havde han ogsaa i Tidernes Løb sat sit Navn paa mangen en Lap Papir for en god Ven, men betydelige Tab og et godt Venneraad fra Konsulen havde gjort ham forsigtigere. Han indsaa, som Konsulen sagde, at skulde han ikke selv ende som en fattig Mand, maatte han sige Stop.

Men det havde smigret ham en ganske lille Smule, naar de fine Herrer fra Godserne der i Omegnen tyede til h a m, fordi de vidste, at h a n s Navn var saa godt som rede Penge.

Men selv om man altsaa ikke mere kunde faa det paa den Maade som før, søgte man ham alligevel i vanskelige Situationer for at faa hans Mening — og fordi hans ubestridelige Hæderlighed og Nobelhed havde gjort ham afholdt af alle.

Det var ogsaa altid med en vis Ærbødighed, man saa efter ham, naar han om Formiddagen gik til Kontoret! Han kom da midt af Gaden, støttende sig til sin svære guldknappede Stok. Han gik langsomt, førte sig fornemt og var en statelig Mand med et blegt, fint Ansigt.

Det sorte Haar, der var hans Stolthed, og hvori der ikke var et eneste Sølvstænk, laa blankt og sirligt under den lige saa blanke Cylinder.

Han var Korrektheden selv — alt gik præcist og efter en Snor i hans Liv. Og det kunde man sige for ganske sikkert, at den eneste Skygge paa Agentens rolige, lyse Vej — var hans Hovedpine — men den kunde til Tider ogsaa nok knække sin Mand.

Efter d e n var ogsaa hele Huset indrettet.

Der var Sordin paa alt, sagde man. Skydedørene var alle af Filt, for at de kunde glide lydløse, der var tykke Filttæpper paa Gulvene, Filtstrimler langs Vinduerne og Panelerne og Filttøfler i Gangene til Brug for dem, der skulde passere Stuerne, de Dage Agenten havde sin Hovedpine.

Alle i Byen vidste, n a a r Agenten havde den. Og af Respekt for den listede man sig uvilkaarlig paa Taaspidserne, naar man passerede Vinduerne med de tæt nedrullede Gardiner, og man saa arrig og tyssende til den Kusk, der i Fart lod sin Vogn rumle forbi.

De Dage var der ikke en Lyd i hele det store Hus. Man hørte kun den sagte Plasken fra Springvandet inde i Vinterhaven — ellers var alt som uddøet.

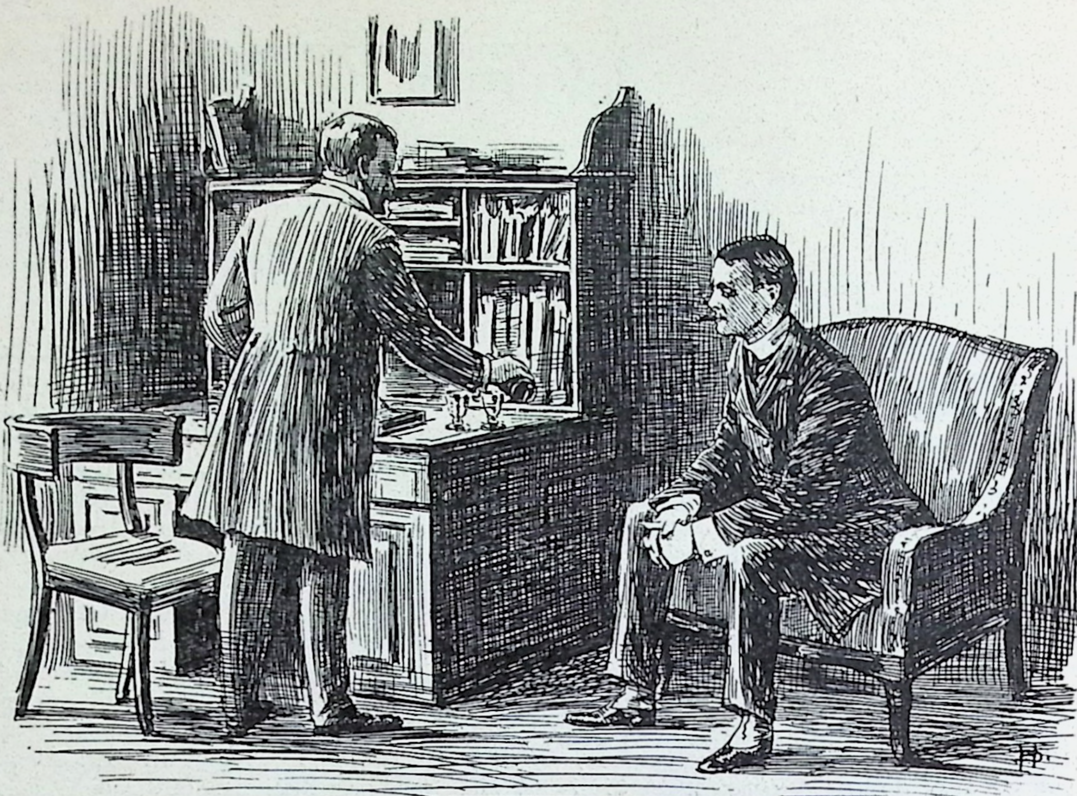
Fru Sofie gled stille ud og ind ad Dørene og gav sine Ordrer til Pigerne i en hviskende Tone. Døttrene talte sagte sammen i Vinduesfordybningen. De lo aldrig, smilte blot. Der blev i det hele taget aldrig let højt i Agentens Hus. Han fandt det simpelt.

Naar han var i godt Humør og selv lo, var det altid en stille klukkende Latter, som rystede hele hans Legeme og fik Taarer frem i Øjnene, men man hørte ikke en Lyd.

Den samme Latter havde Døttrene arvet eller lagt sig til. Naar de var ude, og der blev støjet og let højt, for de nervøse sammen og saa skræmte til hinanden, som de vilde sige „tænk om Faer hørte det!" — Inger stak altid bag ind, naar hun havde et Ærinde til Faster Fie. Hun dristede sig ikke til at gaa Hovedvejen og ringe paa der. Hun havde gjort det en Gang, og da havde den store Gangklokke runget, saa det gav Genlyd i hele Huset, og Onkel Agent havde et Minut efter staaet i Døren og sagt: „Her ringer man ikke — man banker sagte eller gaar Køkkenvejen." Og Inger havde stammet i det, glorød i Hovedet, og havde i sin Forfjamskelse sagt D e til den rige Onkel.

Siden gik hun altid Køkkenvejen. Straks hun

drejede ind ad Porten, kunde hun se, om Onklen havde sin Hovedpine. Alt var da ganske tyst og stille paa den store Gaardsplads. Karlene listede sagte med Træskoene i Haanden over Gaarden. Pigerne stod tyssende og advarende ved Køkkenvinduet. De turde næsten ikke tale, mens de vaskede op, og lagde hvert Stykke Porcelain fra sig paa en Filtbakke for ikke at rasle.

Han fik Kassen med de ægte Havanesere frem, gik hen til et Skab og tog Karaffen med sin fineste Madeira.

Inger dukkede sig under Vinduerne og listede paa Taaspidserne ind ad Døren. I Gangen stak hun i Filttøflerne og listede paa dem ind gennem Stuerne til Faster Fies Kabinet. „Hys, Inger, Agenten har sin Hovedpine!" Det var Fru Sofie, der sagde det hastigt advarende.

Inger nikkede forstaaende og forebragte sit Ærende i en hviskende Tone.

Kusinerne kom og gik paa Taaspidserne gennem Stuen. Alle talte de, som en laa for Døden. En Dag, Inger skulde passere Døren til Onklens Værelse, var den skudt saa meget fra, at hun kunde se gennem Sprækken derind. Og hun blev aldeles forbavset staaende og stirrede derind. Var det saadan at have Hovedpine? Noget lignende havde hun aldrig set før.

Onkel Agent sad i den store Lænestol midt ude paa Gulvet indsvøbt i Rejseplaider og med Sivsko uden paa Støvlerne. Han var i Pels og paa Hovedet havde han et mange Alen langt strikket Uldtørklæde og ovenpaa det igjen sin laadne Hue. Han lignede en stor, uformelig Byldt Klæder. Men frem af Byldten stak der et smalt, blegt Ansigt med et Par hvide Læber og et Par lidende Øjne under de halvlukkede Laag. Paa Bordet ved Siden af stod Lugteflakonen og Essenser.

Inger kunde i lange Tider ikke glemme det Syn.

Alle Vegne, hvor hun gik og stod og om Natten i Drømme — saa' hun hans mærkelige Skikkelse for sig, hans dødblege Ansigt og de forunderlige Øjne. Hun syntes, der kom noget ligefremt mystisk over ham, som hun huskede ham siddende der i det mørke, dystre Værelse bag de nedrullede Gardiner i det store, tyste Hus.

Men der kunde være Perioder, hvor Onkel Agents Hovedpine var som blæst bort, og saa var han det fornøjeligste af alt — især for Børnene: Han havde i hundredevis af morsomme Ting i sine Skuffer og Skabe, Trylleapparater og gordiske Knuder, Kortspil og mærkelige Æsker med hemmelige Rum. Æg i alle mulige Størrelser og Farver, det ene inden i det andet. Gættespil af Ringe, som kun han kunde løse behændigt og blot ved et Ord. Der var fine Godter og morsomme Marzipansfigurer i Krystalkrukker. Fixt og elegant gjorde han saa en Mængde Behændigheds-Kunster med alle disse Sager, for Børnene, og de saa til i maalløs Forundring.

Bedst som en Godte var ved at forsvinde i deres aabne Mund, forsvandt den i et af de hemmelige Rum i Æskerne — og saa lo han, ikke højt, men stille, klukkende og saa hjærteligt, saa Taarerne strømmede ham ned ad Kinderne — og Børnene lo med da Forbavselsen havde sat sig — og var i deres Iver lige ved at skrige op og støje — men saa traf et Blik fra Faster Fie dem og saa nøjedes de med at puffe til hinanden og smaafnise med Haanden for Munden.

Ja, der kunde være dejligt nede hos Onkel Agent og Faster Fie. Der var noget saa fremmedartet og fornemt over alt der nede. Inger elskede at gaa paa de tykke Smyrnatæpper, der laa over Filttæpperne, at sidde i de store, brede Lænestole og kigge paa alle de mærkelige, gamle Malerier paa Væggene — hele Agentens Slægt i

Olie. Og saa den Mængde kostbart Sølv og Krystal, der var i Spisestuen.

Bordet var altid dækket som til Fest. Serveringen foregik lydløst, ingen Raslen af Tallerkener eller Støj med Knive og Gafler. Agenten sad for Enden af Bordet ved Faster Fies Side. Paa et hvidt Marmorbord ved Siden af stod i slebne Flakoner og Glas Ingredienser til de Salater, som Onkel Agent var en Mester i at lave! Naar Salaten var færdig, saa' han op med sit lyse Smil bøjede sig ridderligt mod Faster Fie og bad hende smage først.

Forholdet imellem dem var altid fint ridderligt og af en vis stille Fornemhed. Inger sad og saa paa dem og nød dem. Hun syntes, det var ligesaa godt, som at være paa Komedie. Og naar hun næste Gang selv spillede Komedie med Kammeraterne, benyttede hun altid Agentens Yttringer, hans Haandbevægelser og hans Maade at tale og smile paa.

Selvfølgelig havde Agenten ogsaa Misundere i den lille By. Saa megen Velstand og saa megen rolig Lykke, kunde man ikke i Længden se paa, uden at man fik Lyst til at pirre lidt ved den. Men mærkeligt nok, hvor meget man anstrængte sig — man kunde ikke finde et eneste lille Sted — hvor man kunde sætte en Finger og sige — „h e r kan vi rette vort Angreb."

Agentens Hjem var nu en Gang Arnestedet for Korrekthed, stille Fornemhed og Fred. Saa slog man sig til Taals med, „at deres Tid kom saamænd ogsaa nok en Gang." Og saa trøstede man sig med, at Konsulens nu alligevel var mange Gange rigere, og at det slet ikke var stort bevendt med Agentens Rigdom — men at der endogsaa var dem, der sagde, at det nu og da kneb for ham at svare enhver sit.

Man benyttede Agentens Hjemkomst fra en Rejse i Udlandet til at fejre en stor Havefest.

Det var sidst i August med varmt, stille Vejr.

Inger havde faaet Lov at være med, det vil sige, hun skulde komme ind ved Bordet til Desserten.

Der var dækket i Havestuen, og hun stod udenfor og saa ind gjennem Vinduet paa alle Gæsterne og det dejlige Bord afventende det Øjeblik, da det var hendes Tur.

Hvor var der dog pragtfuldt derinde — Konsulens kunde ikke have det flottere — det var umuligt — Sølv, Lys, Blomster, Krystal, Frugt, Is, Tærter og Vin — Vin i høje Pokaler og i flade, dybe Skaale; Vin i alle Farver, rød og dunkel, skummende hvid, lysgylden og hvidgrøn i de forunderligste Glas.

Og saa alle Gæsterne, hvor var de dejlig klædt paa, men to manglede jo! Hvor var Konsulens og Borgmesterens?

Naa — nu huskede hun, Konsulen var ikke rask, og Borgmesteren og Onkel Agent var vist ikke rigtig fine Venner mere — der var kommen en Kurre paa Traaden, havde Faster Fie en Dag sagt.

Tjenerne bar — mellem Retterne — Frugten om i høje Skaale. Frugten fra Haven. Det var den fineste og mest udsøgte, den som Onkel Agent selv havde sorteret og pakket ind og sat Dato paa. Han kjendte hvert Træ i Haven og dets Historie, n a a r det var podet og hvor det stammede fra — og kun de allerfineste kom paa hans Bord.

Inger var blændet og betaget. Og da hun siden efter kom ind ved selve Bordet og fik Mave og Lommer fyldt af de herligste Sager og sad paa Onkel Agents Knæ og fik Lov at nippe til Glasset med den perlende Vin — ja, da syntes hun, at dette var — som oplevede hun pludselig selv et af de „tusend og en Nats Eventyr", hun lige havde læst om. Agenten talte for sine kære Venner, og han havde Taarer i Øjnene, da han nævnede Konsulen, som paa Grund af Sygdom ikke kunde være med.

Han syntes næsten, det var en hel Skam at feste, naar Husets bedste Ven manglede. Efter Talerne bød Agentinden velbekomme og under Støj og Latter rejste man sig fra Bordet.

Inger skottede til Onkel Agent, hvad han dog sagde til al den Munterhed? Men han stod rank og smilende og talte med sin Borddame ikke Spor af nervøs, men rask og glad, som ikke i lange Tider — og saa ung, som han dog saa ud! Inger syntes, at han ligefrem var smuk.

Haven laa fantastisk hen badet i Maanelys. Fra Træer og Buske lyste kulørte Lamper og røde Balloner. Vejret var stille. Luften høj og klar. Himlen oversaaet med Stjerner og op mod den blaa Himmel steg Raket paa Raket. En Bombe fo'r til Vejrs, knaldede øredøvende i Luften og dryssed en Rigdom af Stjærner og Guldregn ned over Havens Blomster, som ængstelige og nysgjerrige strakte Hals for at se, hvem det var, der vovede at forstyrre Nattens dybe Fred.

Ude fra Søen lød Sang fra Baade, som gled forbi med Byens Ungdom. Rundt om i Haven hørtes hviskende Stemmer eller et enkelt Latterudbrud. Ilden fra Cigarer og Cigaretter lyste mellem Buske og Træer — som smaa St. Hans Orme. Kaffen blev baaren om. Likørerne lyste i mange Farver i de høje snirklede Glas. Alt aandede Velvære, Skønhed — Rigdom.

Det var sent, da man brød op. Lamperne brændte ud. Lyset i Lygterne slukkedes. En Sky gik pludselig for Maanen. Haven laa hen i Mørke.

Endnu et Par Efternølere stod henne ved Havelaagen og snakkede og tændte sig en frisk Cigar til at gaa hjem paa — saa brød ogsaa de op og gik. Deres Fodtrin tabte sig lidt efter lidt i den stille Gade.

Kun en Herre, som længe havde staaet ovre ved Havemuren i Skyggen stod der endnu.

„En herlig Aften, dejlig Nat," sagde de, som havde fulgt hjem — og nu strøg forbi i Mørket. „Storartede Mennesker, herlig Mand — Agenten, og sikke Vine han holder."

— Samme Nat blev Agenten anholdt. —

Man valgte den Tid, for at det skulde gaa saa stille af som muligt.

Det var det pinligste, der nogensinde var hændet Byen. Borgmesteren var saa nervøs, saa han var ganske ude af sig selv — dertil kom, at han og Agenten, som aldrig helt havde sympatiseret, nu for et Aar siden var kommen paa Kant og kun hilste yderst formelt og lige akkurat høfligt paa hinanden.

Vilde Agenten nu ikke se en Slags Overgreb i denne Tilsigelse paa denne usædvanlige Tid af Døgnet? Vilde han ikke tro, Borgmesteren benyttede sig af sin Magt paa en yderliggaaende Maade for at komme ham til Livs og udsætte ham for en eklatant Ydmygelse?

Paa den anden Side maatte han da vide, naar han hørte Sagens Sammenhæng, at Konsulen aldrig i Verden havde tilladt dette usædvanlige Skridt, dersom der ikke havde været vægtige Grunde.

Man kunde have sparet sig al Forsigtighed. Historien slap straks ud — med Lynets Fart spredte den sig over Byen. Og Byen var lamslaaet. Agenten anholdt — Agenten anholdt — jamen i Himlens Navn, hvad var det da?

Man standsede hinanden og spurgte ud. Fremmede saa til hinanden og sagde: „Ved De det?" Man glemte Forretningen — lod Butikken staa tom og stak ud paa Gaden for at høre Nyt.

Hvor var det muligt? Hvor havde Borgmesteren turdet? Byens mægtigste Mand! Og Anholdelsen var sket paa Begjæring af Konsulen, Agentens bedste Ven — nu stod Verden ikke længe — det uhørte var sket!

Endelig fik man da gjennem Forhøret Sagens rette Sammenhæng at vide. — Om Formiddagen, som Agenten skulde rejse om Aftenen, var han inden om hos sin gamle Ven, Konsulen, for at sige Farvel.

Konsulen sad i sit Kontor ivrig optaget af vigtige Forretninger. Bordet flød med Dokumenter og Papirer. Agenten sad og saa til og vilde paa ingen Maade forstyrre. Han tændte sig en Cigar og satte sig magelig til Rette i den store Lænestol ved Skrivebordet.

Konsulen arbejdede et Øjeblik videre ivrig optaget. To Gange blev han kaldt til Telefonen. Da han kom ind igjen, skjød han Papirer og Dokumenter til Side, laasede nogle inde i Pengeskabet, andre ned i Skufferne, puttede Nøglerne i Lommen, slog Cigarasken af Bordet med sit Lommetørklæde, drejede sin Stol om mod Agentens — og var nu helt til hans Disposition.

Han fik Kassen med de ægte Havanesere frem, gik hen til et Skab og tog Karaffen med sin fineste Madeira.

De havde meget at drøfte, da Agenten skulde være 14 Dage borte og Konsulen varetage hans Interesser imens.

Da Klokken var et Kvarter i 3, rejste Agenten sig hastig og tog Afsked; præcis som han var, lod han aldrig vente paa sig ved Maaltiderne. Naar Maden blev sat paa Bordet, sad Agenten altid paa sin Plads — ved Enden af Bordet.

Saaledes ogsaa den Dag.

Konsulen satte sig igjen til at arbejde, da Agenten var gaaet.

Et Par Timer senere vilde han gjøre nogle Overslag og Beregninger og behøvede dertil en Pakke Obligationer og Værdipapirer, som han om Formiddagen havde haft fremme. Summerne havde han netop været ved at opføre paa en Liste mellem andre Summer, da Agenten traadte ind.

Da han ryddede Bordet for Papirer, havde han lagt Pakken tilbage paa sin Plads i det hemmelige Rum i Skrivebordets midterste Skuffe — tænkte han.

Han aabnede Skuffen, trykkede paa Knappen og greb ind i Rummet efter Pakken. Den var der ikke.

Han studsede et Øjeblik og tænkte sig om. Hvad var nu det? Havde han virkelig ladet sig distrahere af Vennens Besøg og lagt Pakken i Pengeskabet? Den Slags lignede ham ikke. Han blev urolig. Begyndte hans Hukommelse at svigte ham? Var det Alderen, der meldte sig? Det var første Gang, at et Papir af Vigtighed ikke befandt sig, hvor han mente det var.

Pakken, der indeholdt Papirer til en Værdi af 88,000 Kr., var heller ikke i Pengeskabet.

Han stod et Øjeblik maalløs — forfærdet — og stirrede ind i Pengeskabet. Gik tilbage til Skrivebordet og rev Breve og Papirer op af Skuffen.

Var han ved at blive gal?

Han rev derpaa alt ud af Pengeskabet og gennemrodede alle Rum, saa efter i Pengekassen og gjennembladede Bøgerne.

Han blev staaende midt paa Gulvet — ganske raadvild — ude af Stand til at tænke klart.

Men med ét tog han sig sammen; han følte, at her maatte handles — og handles uden Tøven.

Han gik hen og laasede Døren til det andet Kontor.

Og han gav sig i Lag med at søge, ikke febrilsk og hæftigt som før, men besindigt og roligt. Han tvang sig gjennem sin uhyre Ophidselse til at være rolig — han var klar nok til at indse, at Ro maatte her først og fremmest til.

Hver Plet i hele Værelset blev gjennemsøgt. Hvert Stykke Papir efterset. Hver Pakke lukket op og gjennemgaaet. Hver Bog rystet og gjennembladet — hvert Møbel i Stuen eftergaaet baade foroven og nedenunder.

Alt blev nøjagtig efterset — forgæves.

Han var nu ganske klar over, at Pakken ikke kunde være i Værelset.

Saa gik han til Telefonen og ringede Borgmesteren op.

Mens han ventede paa ham, gennemgik han igjen for tyvende Gang Listen over Papirerne — det var rigtigt, Pakken manglede — og han

turde give sin Saligheds Ed paa, at han havde haft den i sin Haand for nogle Timer siden — ja, lige netop den Gang, da Agenten var kommen for at sige Farvel. Hvem havde været der?

Han tænkte efter. Agenten havde været der — og — han standsed — ja, hvem andre? Han tænkte og tænkte om igjen, lige fra det Minut, han var kommen ind i sit Kontor Kl. 12 og til nu — — — var det muligt? Der havde ikke været andre end Agenten? Absolut ikke andre. Ikke En af hans Personale en Gang? Han blev pludselig kridhvid i Ansigtet — det var som alt i Værelset gik rundt for ham — han greb for sig, for ikke at falde.

Aarene svulmede paa hans Pande, hans Øjne skød Lyn, og den ellers saa rolige, korrekte Mand gav efter for sin Vrede.

Han fo'r nervøs sammen, da det i det samme bankede paa Døren.

Det var Borgmesteren.

Han saa paa Konsulen, hvor medtaget han var, men selvfølgelig — 88,000 var ikke nogen lille Sum at være bestjaalen for.

Bestjaalen? Konsulen saa skræmt op — forvirret, fortvivlet — men havde han sagt A, maatte han ogsaa sige B, det indsaa han nu.

Han vidste hverken ud eller ind, han følte blot, at han maatte raadføre sig med et Menneske — og at det maatte ske straks, inden andre kom ind i Kontoret og udviskede det første Indtryk — derfor havde han resolut ringet Borgmesteren op. Det var jo da heller ingen ringe Sum, det drejed sig om — nok i et hvert Tilfælde til, at en Mand kunde tabe Hovedet. Men han vidste senere ikke, om han havde sendt Bud efter Borgmesteren, dersom han havde kunnet forudse Konsekvenserne af det.

Nu maatte han tale rent ud af Posen — han maatte nævne alt — ogsaa den Kendsgærning, at Agenten var den eneste, der havde sat sine Ben i Kontoret den Dag.

Men at Mistanken skulde falde paa hans Ven — at den Tanke bare kunde passere hans Hjærne — noget saa absurd — noget saa vanvittigt.

„Selvfølgelig," sagde Borgmesteren og smilte.

„Men hvorledes da forklare sig Gaadens Løsning?"

„Pakken var i Deres Haand Kl. 1. Kl. 1 kom Agenten, Kl. 3 gik han. Kl. 5 opdager De, Pakken er borte. Her har ingen andre været, og alt er eftersøgt — hvad skal man tro?"

„Pakken s k a l og m a a findes." Konsulen sagde det fast, og rejste sig hurtigt.

Der gik Bud efter hans mest betroede Mand i Forretningen — og efter Borgmesterens Fuldmægtig — de blev sat ind i Sagen og i Konsulens og Borgmesterens Nærværelse begyndte de nu at gennemsøge alt.

Hele Natten gik med. Men uden Resultat. Saa sank Konsulen sammen. Han kunde ikke mere. Han overgav Sagen i Borgmesterens Hænder og søgte op i sit Hjem — for at faa lidt Hvile. Han var træt til Døden — oprevet — ulykkelig.

Borgmesteren havde ladet Agenten rejse. Men han lod en Opdager følge ham, parat til at gribe ind, om han opdagede det mindste paafaldende.

Der skete ikke noget. Men alligevel — Kendsgerningerne talte jo — alt stillede sig i Agentens absolute Disfavør — man m a a t t e sikre sig hans Person, naar han kom tilbage — man kunde ikke forsvare andet — det var Pligt. —

— Og saaledes skete det da —

Agenten troede straks, han var Genstand for en eller anden Mystifikation — eller at man havde en vel grov Spas for med ham. Hans Tone var lidt krænket, men han smaalo dog — og irettesatte dem, fordi de jog den Skræk i Livet paa Agentinden — man kunde nok have fundet paa en Overraskelse ved hans Hjemkomst, der var lidt morsommere.

Borgmesteren var forvirret og forfjamsket.

Han gjorde mange Undskyldninger, fordi man ulejligede Agenten. Bad ham se Sagen fra Konsulens Side. 88,000 var en stor Sum.

Selvfølgelig var Konsulen fortvivlet over at maatte foretage et saadant Skridt mod sin bedste Ven, men Agenten kunde jo nok indse, at som Sagen stod, var man nødt til at forhøre ham, da han havde Skinnet imod sig.

Agenten var maalløs — ude af Stand til at forstaa et Ord af det Hele.

Sigtede man h a m, Agenten, for Tyveri?

Var han ved at gaa fra Forstanden, eller havde de andre mistet deres?

Drømte han eller var han vaagen?

Var det en Hallucination — eller Virkelighed?

Han gned sig hæftig over Panden og spærrede Øjnene op for at se, om han ogsaa virkelig stod her i Retslokalet overfor Borgmesteren. Saa med ét blev han vred, hæftig og alvorlig vred. Aarerne svulmede paa hans Pande, hans Øjne skød Lyn, — og den ellers saa rolige, korrekte Mand gav efter for sin Vrede — blev hidsig, næsten grov og forlangte — at man øjeblikkelig aabnede Døren for ham — og lod ham gaa hjem.

Hans Hidsighed tog paa ham — han blev svimmel, Hovedpinen var i Anmarsch, han greb efter en Stol og satte sig tungt. Et Øjeblik saa det ud, som han skulde besvime, men han trængte sit Ildebefindende tilbage — rejste sig rank og forlangte med høj Stemme, at man lukkede Døren op — eller ved Gud i Himlen, han brugte Magt.

Borgmesteren bad ham endelig være rolig og opføre sig fornuftig — saa vilde det Hele selvfølgelig ordne sig. Forhøret vilde nok bringe en ganske naturlig Løsning paa hele denne besynderlige Affære.

Da det gik op for Agenten, at det var Alvor, blev han greben af en dyb Sorg, og en Følelse af Skam og Forvirring.

Kun de, der har prøvet det, kan til fulde forstaa, hvor voldsomt en saadan Beskyldning — som sætter En i en skæv Stilling — kan virke paa et Sind, der næsten — til Pinlighed — er hæderligt.

Skamfølelsen, der er saa levende i den Slags Naturer, rejste sig i ham og bragte det hede Blod op i Kinderne paa ham — i det samme mødtes hans og Borgmesterens Øjne — og Borgmesteren, der ikke var nogen Psykolog — misforstod —

Og i et Nu saa' Agenten sig som Genstand for hans og sine Bekjendtes ubarmhjærtige Tvivl og Spot. Han følte, at han kastede Skændsel over sine Paarørende, blot ved at være Genstand for denne Ydmygelse.

Men han aflagde — klart og tydeligt — Beretning om sit Besøg hos Konsulen hin mindeværdige Formiddag.

Rolig og fast talte han nu. Saa' ikke paa nogen af de Tilstedeværende — men stod og saa' ud i Rummet — Hidsigheden havde givet Plads for noget koldt — forstenet.

Han følte det, ligesom det ikke var ham selv, der stod her og talte, men som talte en anden igennem ham.

Da han var færdig og Krydsforhøret var forbi, sagde han langsomt og bestemt, idet han saa' lige paa Borgmesteren:

„Nu har jeg nedværdiget mig til at staa her og svare paa disse nærgaaende og ganske meningsløse Spørgsmaal — men hermed Slut.

Fra nu af vedkommer denne Sag mig ikke mere. Herefter besvarer jeg ikke et eneste Spørgsmaal denne Sag vedrørende.“

Og han holdt Ord.

Alle Forsøg glippede. Han var og blev stum. Han sov ikke — spiste næsten ikke og tabte sig Dag for Dag.

Byen var maalløs. Hvad skulde man tro? Man diskuterede og væddede og vidste hverken ud eller ind.

Inger sov ikke i flere Nætter. Hun saa' Onkel Agents blege Ansigt for sig, som hun havde set ham den Dag, han havde sin store Hovedpine. Tænk om den kom igen, mens han sad oppe i Varetægtsarresten, hvem skulde saa pakke ham ind?

Hun laa lysvaagen og spekulerede paa — om han nu ogsaa virkelig var en Tyv — eller maaske en Troldmand? Børnene troede det sidste og andre i Byen ogsaa. Maaske havde han ladet Papirerne forsvinde lige for Næsen af Konsulen — ligesom han saa tit gjorde det med Godterne. Og nu laa de maaske velforvarede i en af Æskernes hemmelige Rum — mens Konsulen græmmed sig til Døde og hele Byen var paa den anden Ende. Men hvorfor taug han saa længe om det? Og hvorfor vilde han mon narre Konsulen saa grulig? Det var Synd for Faster Fie, at han ikke snart sagde, hvor de laa — alle Mennesker havde saa ondt af hende — og talte om hende.

Man sagde, at han var bleven hvidhaaret paa en eneste Nat i Arresten — mon det var sandt? Det vilde blive spændende at se ham igen.

Inger huskede med et Historien med Sølvskeerne, som Faster Fie fandt i Pigens Skuffe. Faster Fie var frygtelig vred og skændte, og vilde have Pigen til at bekende, men hun bare græd og græd — og da Onkel Agent saa kom til og hørte, hvad det var, saa lo han blot og sagde, at det var ham, der havde ladet Skeerne forsvinde — bare for at drille dem begge to.

Men Faster Fie blev vred og kaldte det en vel grov Spas — og Inger syntes, hun havde Ret.

— Konsulen var Fortvivlelsen nær. Hans Kone vaagede over hans mindste Skridt, angst for, at han skulde gøre en Ulykke paa sig selv. Nat efter Nat vandrede han frem og tilbage i sit Kontor — spiste næsten ikke — sov endnu mindre — og talte ikke med nogen.

Bestandig gennemgik han i Tankerne den Dag, da Pengene forsvandt.

Han pinte sin Hjærne for at erindre, om nu ogsaa alt var taget med, om alt var sagt gan-

ske, som det var, og om der nu virkelig ikke havde været andre end Agenten den Gang?

For hundrede og atter hundrede Gang gentog han for sig selv: „Bare jeg dog ikke husker galt — og mon jeg i det hele taget har haft Papirerne?"

Og saa disse kære, gode Venneøjne, som han elskede — de havde set lige ind i hans uden at blinke — den Dag oppe i Retten — men siden da havde Konsulen næsten været sindssyg af Sorg — disse kjære, trofaste Øjne — saa bedrøvede og bebrejdende havde de set ind i hans.

Nej, dette var værre end Døden.

Alt, hvad han ejede — Livet selv, gav han gerne hen for at faa Sagen opklaret — og se Agenten renset for den frygtelige Beskyldning — men der skete ingen Ting.

Værdipapirerne var og blev borte — og Agenten var taus. —

Men saa en Dag tog Konsulen en Beslutning.

Han vilde bryde op fra Byen, sælge Forretningen og Ejendommen og flytte langt bort. Han holdt det ikke mere ud der i Byen — alt var bleven ham en Lidelse — en Pine — Synet af Forretningen, Synet af Kontoret — Personalet — Folk i Byen — han maatte ud af det hele — bort fra det altsammen.

Konsulinden gjorde ham Forestillinger. Det var hans Faers og Farfaers gamle kendte Forretning, som skulde gaa over i fremmede Hænder — kunde han forsvare det?

Konsulen blev ved sit — og følte sig roligere, da Beslutningen stod fast.

Hans mest betroede Mand skulde bestyre Forretningen, til Sagføreren fik den solgt — selv vilde han rejse straks. Han havde formelig Feber for at komme afsted.

Der skulde sælges af Møbler og Bohave, hvad der kunde sælges — ikke Tale om at slæbe alt det med, som det store Hus rummede — helst havde han solgt alt — Rub og Stub — men her mødte han bestemt Modstand hos Konsulinden. — Heller ikke Tale om, at hun vilde rejse, før det Hele var ordnet — hun sorterede og gennemsaa det — hun var paa Færde tidlig og sildig, alt blev efterset og gennemgaaet fra Kælderen til Kvisten.

— Den Dag, Flyttefolkene kom for at hente, hvad der var i Kontoret — som Konsulen vilde have paa Auktion — sad hun dernede og saa' til og gav Ordrer.

Oven over sig hørte hun sin Mands Skridt, frem og tilbage, frem og tilbage gik han — nu som før — hvileløs, aldrig en rolig Time, aldrig mere Søvn, ikke i Dagevis et Ord, langt mindre et Smil.

Og nu gik fremmede Mennesker her og rodede og slængte omkring i hans Kontor — i det „Allerhelligste", som hun altid havde kaldt det — og det rørte ham ikke — han følte sig blot lettet ved Tanken om snart at skulle derfra — komme bort — jo før jo heller.

Da Flyttefolkene endelig med Besvær og Rabalder fik det store, massive Skrivebord skruet løs fra Væggen og rykket ud paa Gulvet — fandt den ene af dem en Pakke Papirer bagved.

Han gjorde Konsulinden opmærksom paa den — og viste hende, at den rimeligvis var gledet ud gennem en Aabning, der var mellem Bordets Plade og Bagklædningen.

Pakken stod paa Kanten af Panelet, støttet op til Væggen — graa af Støv og Spindelvæv.

I Pakken laa de savnede Værdipapirer. —

Som en Løbeild var det over Byen. „Har De hørt det?" Man standsede hinanden — fremmede tiltalte hinanden med Spørgsmaalet: „Er det virkelig sandt? Kan det være muligt?"

Konsulinden saa' paa sin Mand.

„Hvad vil Du gøre?

Kan Du møde ham efter dette?

Rejs — hører Du — eller læg Dig syg."

Agenten ønskede at komme saa stille og ubemærket hjem, som mulig.

Da han saa' de mange Mennesker ude paa Torvet foran Raadhuset, som forlangte, at se ham, som vilde hylde ham — bære ham — saa bad han om at blive lukket ud ad en Bagdør.

Han gik gennem Gaarden, ud gennem Haven og derfra gennem en Laage ud paa Vejen, der førte bag om Byen.

Han blev staaende og saa ud over Søen og Kornet, der lyste i Solnedgangen — han tog Vejret dybt og forsøgte at rette sig — men i det samme følte han, at aldrig blev han Menneske mere efter dette. Han var for træt.

En Mand dukkede op nede ved Markvejen — og kom op imod ham — da han havde naaet ham, greb han begge hans Hænder og bøjede sig hulkende over dem.

Var det Konsulen — Herregud — Agenten smilte sørgmodigt, — saa ældet havde han dog ikke tænkt sig ham.

Saa saa' han op — og deres Øjne mødtes — og i samme Nu forstod de begge, hvor meget de havde lidt.

Og Agenten bøjede sig taus for den ophøjede Smerte, han læste i Vennens Ansigt — enhver Bebrejdelse døde paa hans Læber — enhver Klage forstummede — det, der var sket, — var større — Skæbnen havde ramt dem — og for den maatte de bøje sig.

De blev staaende tause, — Ord kunde ikke findes for det, de følte.

Luften tonede af Klokkeklang. Søen laa spejlblank og stille. Solen gik ned og kastede et glødende, rødgyldent Skær over de to Mænd — som tause, — Haand i Haand — gik hen mellem de bølgende Kornmarker — færdige med Livet — eller ligesom hævede over det — ved den rene Sorg, som de gensidig følte over hinandens Lidelse.

To ædle, redelige Mennesker gik her — to Venner, som kun havde ønsket det bedste for hinanden — og som alligevel havde lagt Livet øde for hinanden.

Inger stod paa Bakkekammen, skyggede med Haanden over Øjnene og saa efter dem.

De to bøjede, hvidhaarede Skikkelser — ældede og brudte — var det Konsulen og Onkel Agent?

Hun kunde ikke forstaa det.

FRA LAND OG SØ

AF

CHRISTEN BUNDGAARD

LANDSKABERNE AF SOPHUS JÜRGENSEN

De første lyse Dage i Marts ejer Aarets fineste Stemning. Den ny og fjerne Luft er et Skær af Glæde og Genkendelse. Solens Skin fra Skyen er som et Smil, to rene Øjnes Smil, Himlens lykkelige Genkomstsmil. Det er Aarets Morgenstemning.

Efter Januars Stivnen og Kulde, efter Februars mørke Byger rejser Sindet sig atter, Hjertet stemmes paany og faar alle sine Toner.

Det dirrer igen i Luften af Sol og Foraar og blæser med sydlige Vinde. Og saa snart man har Tid, faar man Frakken paa, tager Hat og Stok, søger bort fra Huset og Gaden og finder sig en Vej, der fører ud i Landet. Den ligger frossen i Skyggen og optøet i Solen, Pløjemarkerne har hvide Stænk efter Snebygerne, og det stive, visne Græs staar langs Grøfterne, men Landet skinner. Man ser sig ud og smiler — Herregud, der gaar et Drag af Lykke over Verden.

Saaledes er Marts, som den veksler mellem Frost og Tø, mellem Kulde og Smil. Saa aaben en Himmel, saa lys en Fortrøstning. Saa iskold en Aften med Blæst over Broerne og over de frosne Veje.

Bonden tager de sidste Hæs ind, og Kragerne sidder i Poppeltræerne og ser til. Tærskerne staar endnu paa Loen, og Ploven ruster. Jorden er vaad, Vintervandet staar oveni, og dybt nede binder Frosten. Markerne faar deres glatte Lag af Sne og Hagl, piskende Regnbyger gaar over dem, og Himlen blinker atter.

Om Nætterne gaar Fugletrækket, der er Uro i Luften. Spovens Fløjten høres et Steds i det øde Himmelrum. Flokke af

Svaner ror som Drageflaader frem forbi Maanen. Gæs og Ænder hviner af Sted paa Vingerne langt borte. Der gaar kolde Vindstød gennem Natten, det suser over Vandet og ude over Skovtoppene.

Men den sporløse Natsvinder, og Dagen bryder frem med Tøsne eller Regn. Land og Veje ligger øde.

Her ovre Nord for København ser man fra Frederiksborg Landevej den store Søborg Sø med aabent Vand og Rørholme strække sig langt bort mellem Bakkerne ud i den nordlige Fæstningsenceinte. Her har jeg set Ændernes og Strandfuglenes Træk paa saa nært Hold som intet andet Sted. Det var en Aften efter en piskende og regnkold Dag, og jeg kunde høre Ænderne i Hundredevis tæt ved Land. Terrænet var med stærkt skraanende Markstrækninger til alle Sider, mest Stubbe, hist og her Pløjning. Man traadte dybt i for hvert Skridt, der stod Vand i Furerne, og paa Skrænterne saas hist og her mørke, raadne Græspletter, hvor Sneen havde ligget om Vinteren. Langt bagved laa Utterslev og Brønshøj, og foran paa den anden Side Mosen, Buddinge. I selve Søen havde der om Efteraaret været Rørskær et godt Bøsseskud ud, og her strømmede Vandet mellem Siv og Græsrødder. Og her svømmede Ænderne. Jeg kom dem ganske nær dækket af Bladetag, som var sat i Stak.

Men medens jeg stod og iagttog dem, nærmede der sig en vældig sort Sky, som længe havde hævet og sænket sig ude mod Øst. Det var Fugle, og jeg gisnede først paa, at det maatte være Raager, men det var umuligt at afgøre i den taagede Luft, selv naar de var nærmest. Først da det begyndte at mørkne, svingede de ud over Søen, det var Stære i Tusindvis, et meget uvant Syn om Foraaret.

De evolverede paa den besynderligste Maade, trak ud i en umaadelig lang Linie, der stod stille i Luften som Randen af en Sky, bevægede sig saa i Snoninger, som et endeløst Baand, der viftede, viftede og svandt bort i det graa, og kom saa atter til Syne i fjerne, optrukne Linjer paa Himlen.

Atter og atter samlede de sig, steg og sank og bølgede i ny Evolutioner og bruste saa pludselig sammen saa tæt som en Myggesværm, som ophvirvlet Sand, ti Tusinde sorte Prikker.

Som et kæmpemæssigt bølgende Slør trak de ud over Søen og Rørskovene, men en ny Vilje tvang dem atter opad, og nu begyndte de en Bevægelse, en samlet Bevægelse, der var vidunderlig. De skar gennem Luften som et Aeroplan, snoede sig akseformigt til Vejrs og spiralede rundt, de gik over Himlen som en uhyre Skypumpe, en levende, susende Turbine. De maalte Rummet højt og dybt, de boltrede sig i Vindene, ti Tusinde Vinger drog i Luften lydløse Spor, og ti Tusinde hede Hjerter sitrede i Kulden.

Saa slog endelig Flokken ned over Søen saa tæt, at den strejfede Vandet, den steg et Nu, drejede lynsnart som for et Ror og kløvede Luften i Zigzag for derefter med et Brus at forsvinde i Rørene.

Luften var tom.

Paa det kolde, forblæste Vand sejlede Ænderne. Vinden drev dem undertiden helt

hen i Nærheden af, hvor jeg stod skjult bag Bladetaget. De vilde Ænder svømmer uhyre hurtigt og under uafbrudte Bevægelser med Hovedet, undertiden tager de Vingerne til Hjælp, saa det skummer i Vandskorpen. De overgaar i Jægernes Øjne alt, hvad der svømmer og flyver, de minder om friske Dage i Eng og ved Strand med Bøssen, Høstaftener ved utilgængelige Moser, lange, regnvaade Nætter, Efteraarsblæsten og Vinterens Isvaager.

De fandtes i Massevis i vore utallige Aaer, før man begyndte at regulere, og endnu er deres Træk over Kærene noget, enhver Hyrdedreng spejder efter om Aftenen. Men en vanskelig Jagt giver de altid, de er vilde som Blæsten, der stryger deres vaade Fjer.

Jeg stod her og fulgte dem med Øjnene, som de flokke- eller enkeltvis kom op af Sivene og forsvandt dybt i den fjerne Aften. Vandet piskede mørkt mod Land, de hvide Maager bevægede sig ude over Mosen, og i den taagede Luft peb og fløjtede det fjernt og nær. Oppe paa Pløjemarkens graa Lerfurer peb en Vibe. Det lød saa ene og hjemløst, den syntes ikke at skifte Sted, peb blot saa sagte fra sin vaade Fure, som drømte den en øde Drøm i Aftenen, Mørket og Taagen paa de kolde Marker.

Inde efter København til laa, da jeg gik hjem, Tagensvej frit for Blæsten med fugtige, sorte Fortove under de ensomme Gaslygter.

— — —

Maanederne skifter. Marts var mørk paa det sidste, og Vinteren strakte sine Byger langt ind i April. Et fjernt Solskin kunde gaa op over Morgenens hvide Tage, over Hjulsporenes Is og Brakmarkernes blanke Vandpytter, men om Aftenen hoppede Skaderne forfrosne omkring i Østre Allés mørke Træer — en hel lang Nat skulde de holde det ud deroppe mellem de aabne, blæsende Grene.

Men efterhaanden skiftede dog Landet sit vaade Udseende, hist og her viste sig tørre Banker. Det spirede i Stubbene og grønnedes i Hækkene, og hvor Solen om Eftermiddagen skinnede i Krogen af et gammelt Dige, slog en lille Blomst sit gule Øje op og strakte sig paa Stilken.

Langs Markerne mærker man den stramme Roelugt af de nedpløjede Blade fra i Fjor, der er en hel Sommers Minder deri, Endnu stærkere mærkes det ved Gaardene, hvor Opløsningstilstanden allerede er indtraadt i de aabne Roekuler. Nu ved man, hvad der forestaar. Hvis det vil give Tørvejr, kan Havrelandet snart have godt af en Omgang af Sletharven. Og Maskinerne skal tages ud og efterses. Og Plagen skal køres til. Dagene længes med ét, og Sommerens Udsigter aabner sig.

For baade Heste og Kusk er det altsammen ny tilbagevendende Glæder, ikke mindst for Drengens Vedkommende, der Time efter Time hænger betroet i Tømmen og traver bag efter Harven i Knoldene langs ad Ageren, mens Jorden ryger og støver omkring ham.

Foraaret og dets Arbejde skrider frem kun afbrudt af Paasken, i hvilken Landmanden gaar omkring og er daarlig tilpas af Utaalmodighed, jo bedre Vejret er, des tristere Paaskestemningen. Man vilde sige, at den Højtid var ilde anbragt, hvis ikke det var for Sneppernes Skyld, der falder Skærtorsdag og Langfredag, de respektive Datoer uanset.

I Henhold til Traditionen laa der Skærtorsdag e n ved Pilene ved den gamle, mindeværdige Ladegaardsaa, der forsvinder som en tilgroet Grøft herude paa Slangerupstationens øde Terræn. Maaske laa der flere, men i den sommerlige Varme har de holdt som Sten, desuden var de jo paa kommunalt Revier.

Saa finder man sig et Sted i Engen, hvor man kan ligge paa Ryggen alene og se paa Solen. Det er en Dag rig paa Genkendelse, den varme, brunlige Jord, de tørre Muldskud, de sagte Dryp fra et Drænrør, og kun én Gang om Aaret dufter det saaledes, kun én Gang om Aaret opfatter man alt paa den Maade.

Ganske spontant, som Luften, der flimrer, gaar det over i Sanserne. Nu husker man pludselig de Foraarsdage, da man som Dreng medede i Gudenaa, det store Vand, hvorover der altid selv i Middagsheden gik et koldt Træk, det gaadefulde Vand gennem de store Enge, hvor Kreaturerne var slaaede løse.

Eller engang, naar man med Køllen paa

ud som et Udkast i Miniatur til hele det danske Landbrug. Man kan blive helt rørt i Hjertet ved at se disse firkantede Pletter Jord, der ikke er større, end at man næsten kan skræve over dem, her gaar hele Familien ud efter Mandens Fyraften, planter Blomster og Skalotløg, vander Bede og river Gange og sætter sig saa paa Bænken midt i deres lille, vegetative Verden. Her staar Køerne paa Marken, og Folk kører paa Vejene, og Solen gaar ned — det er den gamle landlige Tilværelse om igen.

Og den kan minde dem, disse Indvandrere, paa de mærkeligste Tider. Jeg kørte en Aften i Farimagsgade paa Sporvognen, det var sent og koldt, jeg var alene paa Bagperronen, Konduktøren stod med Haanden om Messingstangen og saa' frem for sig. Men jeg vilde næppe tro mine Øren, da jeg hører ham bande over, at det var saa koldt og ikke til at faa Kreaturerne ud. — Jeg troede, han drømte.

Han var imidlertid nede fra Gedserkanten, og mens han stod her paa sin daglige Plads paa den elektriske Sporvogn, der fo'r af Sted forbi Glødelamperne hen ad den tomme Gade, var han saa et Øjeblik faldet i Tanker over Kreaturerne og det grønne Falster.

Saadan kan det gaa. Og af og til minder det en selv. Jagt er der jo ikke meget, der hedder, Bøssen hænger i Futteralet, og Hunden er sat i Kost paa Landet, det er, som det hele er glemt. — Men saa hænder det, at man en Eftermiddag staar og tager Støvlerne paa til en Tur.

Og naar man kommer til Markerne ved Søborg Sø, ser man, hvor alt er forandret. Nu er der Græs, hvor der før var Stubbe, og Haren kan dække sig i Kornet. Engen gror som en grøn Bræmme rundt om Vandet. Luften stiger mod Aften som en Kulde fra den udstrakte Moses Vand og Siv og dens dyndede Undergrund, det er som en Luft fra store Tørvegrave.

Nakken var ude at flytte, og den graa Hare rejste i Græsset to Skridt foran En som selve Fablen med de lange Ører — det forvandt man ikke saa snart.

Men Luften kommer saa varm og tør oppe fra Pløjelandet, og i Duften af det visne og det grønne Græs er der Stemning af det, der var, og af det, som kommer.

Solen straaler som en Kugle paa Himlens gyldne Spir. Det er en Drøm, det er Jordens livsalige Sommerdrøm.

Nu husker man Hedebakker, knastør Lyng og et Jagthvil ved en Granplantage. Brede, solbeskinnede Chausséer ved en eller anden By, høje Hække og Haver i Blomst. En Drøm, et Forskud paa Sommerens hele Herlighed.

Men man tager sig sammen, rejser sig soldrukken og gaar. Desuden er der heller ikke fri for at være lidt ensomt her i Kæret.

— — —

Men Marts og April er borte, nu har vi Maj. Fjernt imod Himlen ser man de grønne Høje.

Sidst jeg kom forbi de smaa Kolonihaver her uden for Byen, laa de med gamle Kaalstokke stikkende op af Jorden, nu ser de

Der staar et Skrig fra Viberne i Land og fra Ænderne ude i Vandet, i den grødefulde Majaften skræpper og skriger, suser og piber det fra Ænder, Rørhøns, Engsnarer og Regnpibere. Horsegummen gaar dirrende gennem Luften et Steds. Blishønsene slaas og basker inde i Rørene. En And kommer frem og en til, to og to forsvinder de i det klare Vest over Bakkekammene, eller de slaar sig ned i Kærene. Fra og til Søen trækker de uafbrudt; de store, tunge Fugle med den strakte Hals ses saa tydeligt i Luften, og langt borte; endnu før man ser dem, høres deres skarpe Flugt, de kommer paa pibende Vinger.

Mørket samler sig under Bakkerne til alle Sider, men Horisonten er klar, og Søen ligger som et Maanelandskab med svævende Taager.

Frøerne synger med høje Stemmer, eller de sidder i Vand til Halsen og gurgler. Hvert Græsstraa staar med sit Spejlbillede ved Siden af sig i det skinnende Vand ved Bredden, men ude i Rørene lyser Maanen ned et Sted paa den stille Sø, det er aldeles klart, Sivene spejler sig, lidt til Siden ligger tre mørke Fugle, men foran paa den mest belyste Plet staar paa en lille Tue, der hæver sig i den grønne Grøde en And. Der er en Verdens Fortabelse i det lille Billede, det er som en Drøm i en ægyptisk Mose.

Men Vandvagtlerne skriger, og Blishønsene farer efter hverandre med de lange Ben efter sig i Vanddet, saa det lyser i hvide Skumstriber. Vandriksen piler over Grøden. Man hører underlige Fugleskrig, der kun kendes i Parringstiden, det summer og stiger med kælne, vrede, ensomme og forvirrede Lyde.

Og Mørket bliver tættere over Mosen og Bakkerne. Man skimter en enlig Busk, der staar paa Marken, men Agrene forsvinder og Grøfterne. Endnu høres Susen af et Par Ænder, der vender tilbage fra et sidste Rendezvous, og langt ovre paa den anden Side ses fra Landsbyerne store, runde Lys skinne gennem Natten og Rørene.

JOHN THORNDYKES UNDERSØGELSER

FORTALTE AF Dr. med. CHISTOPHER JERVIS

TIL *R. AUSTIN FREEMAN*

IV. DEN MOABITISKE CIFFERSKIRFT

OVERSAT AF E. J.

En stor og broget Folkestimmel fyldte Fortovet i Oxford Street, da Thorndyke og jeg langsomt banede os Vej østpaa. Flagdekorationer og Guirlander meldte om en af disse Festligheder, som en gavmild Regering nu og da sætter i Scene til Benefice for elegante Dagdrivere og nødlidende Lommetyve. En russisk Storhertug skulde passere paa Vej til Guildhal, og man formodede, at en engelsk Prins vilde tage Plads i den hertugelige Vogn.

I Nærheden af Rathbone Place gjorde Thorndyke Holdt og henledede min Opmærksomhed

paa en velklædt smartudseende Herre, der stod og drev i en Gadedør med en Cigaret mellem Fingrene.

„Vor gamle Ven, Inspektør Badger," sagde Thorndyke. „Det lader til, at han er stærkt interesseret i Herren med den lyse Overfrakke. God Dag, Badger," vedblev han; thi Badger havde faaet Øje paa os og hilste. „Hvem er den Herre, De fikserer saa skarpt?"

„Det vilde jeg selv meget gerne vide, Dr. Thorndyke," svarede Inspektøren; „jeg har fulgt ham som hans Skygge den sidste halve Time, og skønt jeg tror, jeg har set ham før, kan jeg dog ikke føre ham nogetsteds hen. Han ser ikke ud, som han var Udlænding; men han har en mistænkelig Pakke i sin Lomme, og jeg maa holde Øje med ham, til Hertugens Vogn er kørt forbi. Jeg vilde ønske," tilføjede han gnavent, „at disse forbistrede Russere vilde holde sig hjemme, der er ingen Ende paa alt det Bryderi, de skaffer os."

„Venter De da, der vil ske noget?" spurgte Thorndyke.

„Ja, ser De, Doktor, det er jo aldrig let at sige," sagde Badger; „men hele Vejen er der tæt besat med Folk, og det hedder sig, at adskillige desperate Revolutionære er fulgt efter Hertugen til England, og i Forvejen har vi mange Forviste, der gerne vil hævne sig. — Men hvad er det nu, han vil?"

Manden i den lyse Overfrakke havde pludselig følt Inspektørens Blik hvile paa sig og fandt det tjenligst straks at forsvinde i Mængden. Men i Hastværket traadte han paa Foden af en tyk, brøsig Mand, der øjeblikkelig greb fat i ham og slyngede ham ud paa Stenbroen med en saadan Kraft, at han faldt næsegrus paa Jorden. En bereden Konstabel var netop i Færd med at trænge Hoben tilbage, og før han forstod Skrigene og Raabene, der lød op imod ham fra Tilskuerne, havde hans Hest plantet sin ene Baghov paa den faldne Mands Ryg.

Inspektøren signaliserede til en Konstabel, der straks skaffede os Vej gennem Stimmelen; da vi naaede den saarede Mand, rejste han sig med Besvær og saa sig omkring med et blegt, lidende Ansigt.

„Hvor gør det ondt?" spurgte Thorndyke og saa deltagende ind i Mandens forskrækkede Øjne.

„Her," svarede han og lagde en skælvende Haand paa sit Bryst. Thorndyke vendte sig mod Inspektøren. „Vil De ikke være saa god at skaffe en Drosche eller en Ambulance saa hurtigt, De kan."

Der kom et Øjeblik efter en Drosche fra Newman Street, og den Tilskadekomne blev anbragt i den. Thorndyke, Badger og jeg steg ind, og vi kørte raskt over Rathbone Place. Vi var ikke kommet langt, før den Fremmedes Ansigt blev askegraat og fortrukkent; hans Aandedræt lød besværligt, og hans Tænder klaprede i Munden paa ham. Da vi drejede om ad Goodge Street, skete der pludselig en Forandring med ham; Øjelaagene lukkede sig over et Par brustne Øjne, og hele Kroppen sank sammen som en kraftesløs Masse i Hjørnet af Vognen.

„Gud fri os! Manden er død!" sagde Inspektøren forfærdet. Han sad og stirrede paa Liget, der vuggede frem og tilbage med Droschens Bevægelser, til vi naaede Middlesex Hospital. Saa blev han atter den aktive Politimand og hjalp Portøren med at anbringe Liget paa Baaren.

„Nu faar vi da i hvert Fald at vide, hvem han er," sagde han, da vi fulgte efter Baaren ind i Huset. Thorndyke nikkede aandsfraværende; i dette Øjeblik var hans medicinske Instinkt stærkere end hans juridiske.

Hospitalslægen bøjede sig ned over Baaren og foretog en hastig Undersøgelse, mens han lyttede til vor Beskrivelse af Ulykken. Derefter rettede han sig i Vejret og saa paa Thorndyke. „Indvendig Forblødning, antager jeg," sagde han. „I ethvert Tilfælde er Manden død, stakkels Fyr, saa død som Nebukadnezar. Naa, der har vi nok en Politimand; Resten sorterer under ham."

En Politisergent traadte ind i Værelset og saa forbavset fra Liget til Inspektøren. Denne spildte imidlertid ikke Tiden med Forklaringer, men gav sig straks i Lag med at undersøge den døde Mands Lommer, idet han begyndte med Pakken, der først havde tiltrukket sig hans Opmærksomhed; det var en brun Papirspakke ombundet med rødt Sejlgarn.

„Svine-Postej!" udbrød han med en himmelfalden Mine, da han havde løst Pakken op. „De maa hellere se de andre Lommer efter, Sergent."

De Smaating, denne Undersøgelse resulterede i, tjente paa een Undtagelse nær ikke til at kaste Lys over Mandens Identitet. Undtagelsen bestod af et forseglet, men ufrankeret Brev, adresseret med en meget ubehjælpsom Haandskrift til Herr Adolph Schønberg, Greek Street 213, Soho.

„Jeg antager, det var hans Mening selv at aflevere Brevet," bemærkede Inspektøren og kastede et betydningsfuldt Blik paa den forseglede Konvolut. Jeg tror, det er bedst, jeg gør det i hans Sted; og De kan følge med, Sergent." Han puttede Brevet i sin Lomme, overladende til Sergenten at tage sig af de andre „Effekter" og forlod Huset.

„De har vel ikke Lyst, Doktor, til at tage med?" sagde han, da vi skraaede over Berners Street.

Thorndyke tænkte sig om et Øjeblik. „Det er jo ikke ret langt herfra, saa vi kan ligesaa godt faa Enden paa Historien. Jo, lad os følges ad."

Nummer 213 Greek Street var paa begge Sider af Døren forsynet med en Række Messingknap-

per, der stod i Forbindelse med Ringeapparaterne til de forskellige Lejligheder.

Sergenten trykkede paa den midterste Knap paa den højre Side af Døren, og øjeblikkelig aabnedes et Vindue paa første Sal, og et Hovede kom til Syne. Men vi saa kun et Glimt af det; thi da det havde faaet Øje paa Politisergenten, forsvandt det i en forbavsende Fart, og før vi havde faaet Tid til at spekulere over denne besynderlige Opførsel, blev Gadedøren aabnet, og en Mand traadte ud. Han stod netop i Begreb med at lukke Døren efter sig, da Inspektøren henvendte sig til ham.

„Bor der en Herr Schønberg her?"

Manden, der var udpræget Jøde af den rødhaarede Type, betragtede os tankefuldt gennem sine Guldbriller, mens han gentog Navnet.

„Schønberg — Schønberg — jo vist; han bor paa tredie Sal til Gaarden. Jeg saa ham gaa op for lidt siden." Han gjorde en Haandbevægelse mod den aabne Dør, lettede paa Hatten og gik ned ad Gaden.

„Jeg tror, det er bedst at gaa lige op," sagde Inspektøren med et tvivlende Sideblik til Messingknapperne. Han gik op ad Trapperne, og vi fulgte efter.

Der var to Døre til Lejligheden paa tredie Sal; men da den ene, som stod aaben, førte ind til et ubeboet Soveværelse bankede Inspektøren raskt paa den anden. Et Øjeblik efter blev den revet op af en lille, ilter Mand, der stirrede fjendtligt spørgende paa os.

„Hvad vil De?" sagde han.

„Herr Adolph Schønberg?" spurgte Inspektøren.

Før han forstod Skrigene og Raabene, havde hans Hest plantet sin ene Baghov paa den faldne Mands Ryg.

„Bor han da ikke her?"

„Nej, han bor paa første Sal til Gaden," svarede vor Ven og belavede sig paa at lukke Døren.

„Undskyld," sagde Thorndyke, „men kan De ikke sige mig, hvordan Herr Schønberg ser ud; jeg — —"

„Ser ud!" afbrød den anden ham. „Som en rigiig Jødesmaus ser han ud med gulerodsrødt Skæg og Guldbriller paa sit lange Snydeskaft; og efter at have skitseret Manden saaledes gjorde han brat Ende paa videre Forespørgsel ved at smække Døren i og dreje Nøglen om.

Med et harmfuldt Udraab, vendte Inspektøren sig mod Trappen og løb ned ad den efterfulgt af Thorndyke og mig. Politisergenten var i Forvejen, og da vi naaede Gadedøren, fandt vi ham ivrigt udspørgende en ung, smart Mand, som jeg havde set udenfor Hospitalet, og som nu stod med en Notebog under Armen, sindigt beskæftiget med at spidse en Blyant.

„Herr Simmons saa ham komme ud, Herr Inspektør," sagde Sergenten. „Han gik over Torvet."

„Saa det ud, som om han havde Hastværk?" spurgte Inspektøren.

„Ja," svarede Reporteren, „saa snart De var godt og vel inde i Huset, for han afsted som en Lygtetænder. De kan sikkert ikke indhente ham nu."

„Det har vi heller ikke i Sinde," sagde Inspektøren temmelig kort, og trædende et Par Skridt tilbage fra den ivrige Journalist tilføjede han sagte:

„Der er ingen Tvivl om, at det var Herr Schønberg, og det er klart, at han har haft en eller anden Grund

„Hvad er der med ham?" snærrede vort nye Bekendtskab.

„Jeg ønsker at tale et Par Ord med ham," sagde Badger.

„Hvorfor Fanden kommer De saa her og dundrer paa m i n Dør?" spurgte Manden.

til at gøre sig usynlig; derfor anser jeg mig forberettiget til at aabne Brevet."

Han lod Handlingen følge paa Ordet, og efter at han havde opskaaret Konvolutten med embedsmæssig Akkuratesse, trak han Brevet ud.

„Men hvad er det!" udbrød han ved Synet

af Indholdet. „Hvad i al Verden er det? Det er ikke Stenografi, men hvad Pokker er det?"

Han rakte Brevet til Thorndyke, der, efter at have holdt det op til Lyset og følt paa Papiret, gav sig til at undersøge det med levende Interesse. Det bestod af et halvt Ark tyndt Brevpapir, der paa begge Sider var dækket af underlige Tegn, skrevet med brunligt Blæk i fortløbende Linier uden Mellemrum til at skille Ordene ud fra hverandre. Havde det ikke været for det moderne Papir, det var skrevet paa, kunde man have tænkt sig, det var en Del af et ældgammelt Manuskript.

„Hvad faar De ud af det, Doktor?" spurgte Inspektøren ivrigt efter en Pavse, i hvilken Thorndyke havde stirret paa den besynderlige Skrift med sammentrukne Bryn.

„Ikke stort," svarede Thorndyke. „Skrifttegnene er enten moabitiske eller fønikiske og skal læses fra højre til venstre. Jeg tror, Sproget er Hebraisk; i hvert Fald kan jeg ingen græske Ord finde, og jeg ser her en Samling Bogstaver, der kunde danne et af de faa hebraiske Ord, jeg kender, nemlig Ordet badim, der betyder Løgn. Men De maa hellere give Brevet til en Specialist i semitiske Sprog og faa det udtydet af ham."

„Hvis det er Hebraisk," sagde Badger, „kan vi nemt faa det oversat; der staar skriftkyndige Jøder nok til vor Disposition."

„De skulde alligevel hellere bringe Brevet til Brittisk Musæum og faa Manden, under hvem de fønikiske Antikviteter sorterer, til at udtyde det."

Inspektør Badger kunde ikke skjule et listigt Smil, da han atter gemte Brevet i sin Lommebog. „Vi vil først se, hvad Resultat vi selv kommer til," sagde han; „men Tak for Raadet alligevel, Doktor. Nej, Herr Simmons, jeg kan ingen Oplysninger give Dem i Øjeblikket; De maa hellere henvende Dem paa Hospitalet."

„Jeg er overbevist om," sagde Thorndyke, da vi gik hjemefter, „at Herr Simmons har samlet Stof nok allerede. Han maa have fulgt efter os fra Hospitalet, og han har sikkert arrangeret sin Artikel i Hovedet med alle mulige Detailler. Jeg er endda ikke sikker paa, at han ikke har faaet et Kig i det mystiske Dokument til Trods for Inspektørens Forsigtighedsregler."

„Hvad tænker De Dem i Grunden om samme Dokument?" spurgte jeg.

„Det er rimeligst at antage, at det er Cifferskrift," svarede han. „Bogstaverne er de primitive semitiske, der, som De ved, i Virkeligheden er identiske med de ældste græske Bogstaver. Det er skrevet fra højre til venstre ligesom Fønikisk, Hebraisk, Moabitisk og de gammelgræske Indskrifter. Papiret er ganske almindeligt Skrivepapir, og Blækket er almindeligt Tusch. Det er alle de Fakta, vi har, og uden nærmere Undersøgelse af selve Dokumentet kan de ikke føre os langt."

„Hvorfor tror De, det er Cifferskrift og ikke et almindeligt Brev paa Hebraisk?"

„Fordi det uden Tvivl er et eller andet hemmeligt Budskab. Ser De, alle dannede Jøder kender mere eller mindre til Hebraisk, og skønt de kun er i Stand til at læse og skrive moderne Hebraisk, er det meget nemt at finde tilbage til de gamle Bogstavformer, og derfor yder Sproget alene ingen Sikkerhed. Jeg er ogsaa forberedt paa, at Oversættelsen af Dokumentet vil resultere i et usammenhængende Nonsens. Men vi faar at se. Imidlertid har vi i de foreliggende Kendsgerninger Stof til mange interessante Kombinationer, som det nok er værdt at tænke over."

„Som for Eksempel — —"

„Kære Jervis," afbrød Thorndyke og truede ad mig med Pegefingeren; „som jeg før har sagt Dem, giv ikke efter for aandelig Dovenskab. De har disse Udgangspunkter, som jeg har omtalt for Dem. Betragt dem hver for sig, under eet og i Forhold til Omstændighederne. Gør ikke Forsøg paa at udsuge min Hjærne, naar De selv har en glimrende Hjærne at tære paa."

Den følgende Morgen bekræftede Bladene til fulde min Kollegas Mening om Herr Simmons. Alt det passerede saa vel som en hel Del, der ikke var passeret, fandtes i en meget detailleret Beskrivelse, der især fremhævede Betydningen af Dokumentet, „som man havde fundet hos den døde Anarkist, og som var skrevet med en eller anden hemmelig Cifferskrift".

Rapporten endte med den tilfredsstillende — omend usandfærdige — Meddelelse, at Politiet „i dette vanskelige og vigtige Tilfælde havde sikret sig Dr. John Thorndykes værdifulde Assistance, og at det uden Tvivl snart vilde lykkes ham at finde Nøglen til den mystiske Skrift."

Da jeg læste dette for Thorndyke ved hans Tilbagekomst fra Hospitalet, lo han lunt.

„De ser," sagde han, „at Badger til Trods for Postejen i Mandens Lomme stadig hælder til den Mening, at han var Anarkist. Jeg vil haabe, at han tager fejl, ellers kunde denne lille Indiskretion fra Herr Simmons Side nemt faa Anarkisterne til at tro, at jeg har Papiret her, og vi kunde risikere, at de henvendte deres Opmærksomhed mer end ønskeligt var paa os. Apropos Dokumentet, jeg mødte Miller paa London Bridge, og han betroede mig, at det har bragt Scotland Yard i den største Forlegenhed."

„Naturligvis. Hvad har de foretaget i Sagen?"

„Tilsidst, da det gik op for dem, at de ikke kunde klare Begreberne, har de fulgt mit Raad og henvendt sig til Brittisk Musæum. Der fik fik de Anvisning paa den store Palæograf, Professor Poppelbaum, og for Øjeblikket befinder Papiret sig i hans Varetægt."

„Har han udtalt nogen Mening om det?"

„Ja, en midlertidig. Efter en kort Undersøgelse konstaterede han, at det indeholdt en Del hebraiske Ord, der var sat ind imellem tilsyneladende meningsløse Bogstavgrupper. Han forsynede straks Miller med en Oversættelse af Ordene, og denne lod øjeblikkelig hektografere en Del Kopier, som han har ladet uddele mellem de ældste Politimænd i hans Departement. Saa for Øjeblikket er Scotland Yard — her lo Thorndyke hjerteligt — optaget af en Konkurrence, der gaar ud paa at finde udeladte Ord eller rettere udeladt Mening. Miller inviterede mig til at tage Del i Legen og forærede mig til den Ende en af de hektograferede Kopier og et Fotografi af Dokumentet."

„Og har De i Sinde at lægge Deres Hjærne i Blød?" spurgte jeg.

„Nej, absolut ikke," svarede han leende. „For det første har man ikke henvendt sig officielt til mig, og jeg er følgelig en passiv omend interesseret Tilskuer. For det andet har jeg dannet mig min egen Theori angaaende denne Sag, og hvis Lejligheden tilbyder sig, vil jeg prøve dens Rigtighed. Men hvis De har Lyst til at deltage i Konkurrencen, er jeg bemyndiget til at vise Dem Oversættelsen og Fotografiet. Jeg skal straks give Dem Herlighederne, og jeg ønsker Dem megen Fornøjelse af dem."

Det moabitiske Cifferbrev.

Han rakte mig Fotografiet og et Ark Papir, som han havde taget ud af sin Lommebog, og iagttog mig leende, mens jeg læste de første Linier højt.

„Ve, By, Løgn, Bedrag, Bytte, Støj, Pisk, raslende, Hjul, Hest, Vogn, Dag, Mørke, Uhygge, Skyer, Mørke, Morgen, Bjerg, Folk, stærk, Ild, dem, Flammer."

„Det ser ikke meget lovende ud ved første Øjekast," bemærkede jeg. Hvad gaar Professorens Opfattelse ud paa?"

„Hans foreløbige Opfattelse gaar ud paa, at disse Ord danner Budskabet, og at Bogstavgrupperne kun tjener til at udfylde Rummene imellem Ordene."

„Men det vilde dog være en temmelig gennemsigtig List," protesterede jeg.

Thorndyke lo. „Ja, den røber en barnlig Simpelhed, der er i høj Grad tiltalende — men nedslaaende. Det er langt mere sandsynligt, at Ordene er blinde, og at det er Bogstaverne, som indeholder Budskabet. Eller Løsningen ligger maaske i en helt anden Retning — men hør! Standser den Vogn ikke her udenfor?"

Det gjorde den, og et Øjeblik efter lød der hastige Trin paa Trapperne efterfulgt af en Banken paa vor Dør. Jeg lukkede op og befandt mig Ansigt til Ansigt med en velklædt Fremmed, der efter at have kastet et hurtigt Blik paa mig, nysgerrigt kiggede over min Skulder ind i Værelset.

„Jeg er beroliget, Dr. Jervis," sagde han, „ved at se, at baade De og Dr. Thorndyke er hjemme, da jeg kommer i et meget vigtigt Ærinde. Mit Navn," tilføjede han, da jeg havde bedt ham træde ind, „er Barton; men De kender mig ikke, skønt jeg kender begge de Herrer fra Gaden. Jeg er kommen for at bede en af Dem — eller helst Dem begge to — om at tage ned og se til min Broder endnu i Aften."

„Det afhænger af Omstændighederne og Deres Broders Opholdssted, om vi kan efterkomme Deres Ønske," sagde Thorndyke.

„Omstændighederne," sagde Herr Barton, „er efter min Mening i høj Grad mistænkelige, og jeg skal nu sætte Dem ind i Sagen — selvfølgelig i streng Fortrolighed."

Thorndyke nikkede og bød den Fremmede en Stol.

„Min Broder," fortsatte Herr Barton, idet han tog Plads, „har for nylig giftet sig for anden Gang. Han er femoghalvtreds, og hans Kone er seksogtyve, og Ægteskabet har vist sig at være et fuldstændigt Misgreb. For fjorten Dage siden begyndte min Broder at lide af voldsomme Mavesmerter, som Lægen staar ganske uforstaaende overfor. Al Behandling har hidtil været forgæves, og Smerterne tiltager fra Dag til Dag. Hvis der ikke snart sker en Forandring, tror jeg ikke, min Broder kommer over det."

„Bliver Smerterne værre, naar Deres Broder har spist?" spurgte Thorndyke.

„Ja, det er netop det, de gør!" udbrød Herr Barton. „Jeg ser, hvad De tænker paa, og jeg har tænkt det samme og gentagne Gange gjort Forsøg paa at skaffe mig noget af hans Mad. I Morges lykkedes det mig." (Her tog han en Flaske op af Lommen, viklede Papiret af den og lagde den paa Bordet.) „Da jeg saa ind til ham i Morges, havde han lige faaet sin Frokost, der bestod af Salep; han klagede over, at den var sandet, og hans Kone mente, det skyldtes Sukkeret. Jeg havde i Forvejen for-

synet mig med denne Flaske, og det lykkedes mig, da min Svigerinde et Øjeblik forlod Sygeværelset, ubemærket at hælde lidt af den levnede Salep i Flasken.' Maaske De nu vil være saa god at undersøge den og sige mig, om den indeholder andet end det, den skal."

Han skubbede Flasken over til Thorndyke, som gik hen til Vinduet med den og anbragte lidt af Indholdet paa en Glasplade under Mikroskopet.

„Jeg ser en hel Del krystalagtige Partikler," sagde han efter en kort Undersøgelse, „der kunde se ud som Arsenik."

„Det er netop, hvad jeg befrygtede," udbrød Herr Barton. „Men er De sikker paa det?"

„Nej," svarede Thorndyke, „men jeg kan nemt skaffe Dem Vished i Sagen."

Han trykkede paa en elektrisk Knap, der stod i Forbindelse med Laboratoriet, og et Øjeblik efter kom Laboratorie-Assistenten ind i Værelset.

„Vil De være saa god, Polton," sagde Thorndyke, „at gøre et Marsh-Apparat i Stand."

„Jeg har et Par af dem parat, Herr Doktor," svarede Polton.

„Vil De da hælde Syren i et af dem og bringe mig det tillige med en Porcelænsplade."

Polton forsvandt, og Thorndyke vendte sig til Herr Barton.

„Hvis det viser sig at være Arsenik, der er i Saleppen, hvad vil De saa have os til at gøre?"

„Bede Dem tage ned og se til min Broder," svarede vor Klient.

„Kan et Par Ord fra mig til hans Læge ikke gøre det?"

„Nej, nej! De maa endelig selv komme — jeg ønsker, at De begge skal komme — for at gøre en Ende paa denne forfærdelige Sag. Husk, det gælder Liv eller Død! De maa ikke sige nej! Jeg beder Dem indstændigt om ikke at nægte mig Deres Hjælp under disse frygtelige Omstændigheder!"

„Ja, ja," sagde Thorndyke, da hans Assistent kom tilbage, „nu maa vi først se Udfaldet af Prøven."

Polton gik hen til Bordet, paa hvilket han stillede en lille Flaske, hvis Indhold var i voldsom Gæring, en anden Flaske, mærket med „Klorsur Calcium" og en hvid Porcelænsplade. Den lille Flaske var forsynet med et Sikkerhedsrør og en Glas-Tube, der endte i en fin Spids, hvortil Polton forsigtigt holdt en brændende Tændstik. Øjeblikkelig sprang der ud af Spidsen en lille, bleg, violet Flamme. Thorndyke holdt Porcelænspladen ind i Flammen nogle faa Sekunder, og dens Overflade forblev uforandret, naar man undtager, at der viste sig en lille fugtig Cirkel paa den. Dernæst fortyndede han den størknede Salepmasse med destilleret Vand, til den blev ganske flydende og hældte saa lidt gennem Røret. Det løb langsomt gennem Røret ned i Flasken, med hvis boblende Indhold det hurtigt blandede sig. Næsten samtidig skiftede Flammen Udseende; fra at være bleg violet antog den gradvis en sygelig blaa Farve, og ovenover den hang der en fin Sky af hvid Røg. Atter holdt Thorndyke Porcelænspladen ind i Flammen, men denne Gang viste der sig øjeblikkelig en glinsende sort Plet paa Overfladen.

„Det er tydeligt nok," bemærkede Thorndyke, idet han tog Proppen af Apparatet, „men vi vil anstille den endelige Prøve." Han heldte et Par Draaber af Calciumopløsningen paa Porcelænspladsen, og den sorte Plet forsvandt øjeblikkelig.

„Vi kan nu besvare Deres Spørgsmaal, Herr Barton," sagde han og vendte sig mod vor Klient. „Prøven, De bragte os, indeholder ganske rigtigt Arsenik og oven i Købet i betydelig Mængde."

„Saa vil De tage med mig og redde min Broder," udbrød Herr Barton og sprang op fra sin Stol. „Nægt mig det ikke, Dr. Thorndyke, for Guds Skyld, nægt mig det ikke."

Thorndyke tænkte sig om et Øjeblik.

„Før vi beslutter os," sagde han, „maa vi se, hvilke Bestemmelser vi har truffet for Aftenen." Med et hurtigt, betydningsfuldt Blik paa mig gik han ind i Kontoret, og jeg fulgte efter ham, temmelig forbløffet, da jeg vidste, vi slet ingen Bestemmelser havde taget for den Aften.

„Naa, Jervis," sagde Thorndyke, da han havde lukket Kontordøren, „hvad skal vi gøre?"

„Tage med ham, velsagtens," svarede jeg; „det lader jo til at være meget presserende."

„Det gør det," indrømmede han; „og selvfølgelig kan det godt være Sandhed, Manden fortæller."

„De tror altsaa ikke, det er det?"

„Nej, Historien lyder ganske vist sandfærdig nok; men der er for meget Arsenik i den Salep. Alligevel har jeg en Fornemmelse af, at jeg bør tage med Manden; det er en almindelig professionel Risiko, jeg løber; men der er ingen Grund for Dem til at løbe den samme Risiko."

„Tak for Deres Omsorg," sagde jeg lidt stødt. Men jeg ser ingen Risiko, og hvis der er nogen, forlanger jeg at dele den med Dem."

„Godt," svarede han med et Smil; „saa tager vi begge med. Han traadte atter ind i Dagligstuen og fortalte Herr Barton, at vi var parat til at følge med ham, og vor Klients Taknemlighed var ganske rørende.

„Men," sagde Thorndyke, „De har endnu ikke fortalt os, hvor Deres Broder bor."

„I Rexford," var Svaret. „Rexford i Essex. Det er et noget afsidesliggende Sted, men hvis vi naar 7,15 Toget fra Liverpool Street, kan vi være der paa halvanden Time."

„Og hvordan er det med at komme tilbage? De kender vel Togene?"

„Ja, selvfølgelig skal jeg sørge for, at De kommer tilbage med Nattoget," svarede Herr Barton.

„Saa skal jeg være her om et Øjeblik," sagde Thorndyke, idet han tog Marsh-Apparatet og gik

ned i Laboratoriet; lidt efter vendte han tilbage, bærende sin Hat og Overfrakke.

Droschen, Herr Barton var kommen i, stod endnu og ventede, og vi kørte lidt efter til Stationen, som vi naaede saa betids, at vi kunde forsyne os med Middagskurve og i Ro og Mag udsøge os en god Kupé.

Paa den første Del af Rejsen var vor Ledsager i glimrende Humør. Han tog godt for sig af den stegte Kylling fra Kurven og drak Rødvin i saa store Maader og med saa stort Behag, at man skulde have forsvoret, at en af hans nærmeste Slægtninge laa for Døden, og efter Middagen steg hans Lystighed endnu et Par Grader. Men efterhaanden som Tiden gik, kom der en vis Nervøsitet i hans Væsen, han blev tavs og aandsfraværende og saa gentagne Gange paa sit Uhr.

„Toget er forsinket,“ udbrød han irriteret. „Det er allerede syv Minutter forsinket nu.“

„Et Par Minutter mer eller mindre spiller ingen Rolle,“ sagde Thorndyke.

„Nej, selvfølgelig ikke. Men alligevel — aah, det var godt; nu er vi der.“ Han stak Hovedet ud af Vinduet, der vendte bort fra Stationen og stirrede anspændt nedad Linien. Derpaa sprang han op og steg ud af Kupéen, endnu før Toget var standset.

Da vi steg ud, meldte Klokken paa den anden Perron, at et Tog fra den modsatte Side var i Anmarsch, og da vi var kommet gennem den tomme Ventesal med Herr Barton, hørte vi allerede Lyden af det, som det kom buldrende, overdøvende Lyden af vort Tog, der sattes i Gang igen.

„Min Vogn er ikke kommen endnu,“ udbrød Herr Barton og saa ængstelig opad Stationsvejen. „Hvis De vil vente her et Øjeblik, vil jeg undersøge hvorfor.“ Han løb hurtigt tilbage gennem Ventesalen og kom ud paa Perronen netop som Londontoget buldrede ind paa Stationen. Thorndyke havde listet sig efter ham og iagttog ham gennem Ventesalsdøren. Nu vendte han sig om og vinkede ad mig.

„Der løber han,“ sagde han og pegede ud over Skinnerne, hvor man i Tusmørket tydeligt skelnede Omridset af hans Skikkelse, der hastede over mod den anden Perron. Da han omtrent var ovre, lød Afgangssignalet. „Hurtigt, Jervis,“ raabte Thorndyke. „Om et Øjeblik gaar det.“ Han sprang ned paa Linien tæt efterfulgt af mig, og vi krydsede Skinnerne og sprang op paa Trinbrædtet udfor en første Klasses Kupé. Thorndykes Kniv, der blandt mange andre Ting ogsaa indeholdt en Jærnbanenøgle, kom nu til Nytte. Vi lukkede op og traadte ind, og Thorndyke løb hen og kiggede ud paa Perronen. „Han kom med i sidste Øjeblik,“ udbrød han; „han er i en af de forreste Kupéer.“ Derpaa satte min Kollega sig behageligt til Rette og gav sig til at stoppe sin Pibe.

„Og saa vil De maaske,“ sagde jeg, da Toget kørte ud fra Stationen, „være saa god at forklare mig denne lille Komedie.“

„Med Fornøjelse,“ svarede han, „hvis Forklaring er nødvendig. De husker sikkert Herr Simmons smigrende Bemærkninger i Bladet i Anledning af Affæren i Oxford Street. Af disse fremgik det tydeligt, at det mystiske Dokument maatte være i min Besiddelse. Da jeg læste Rapporten, blev jeg klar over, at man rimeligvis vilde gøre Forsøg paa at finde det hos mig, skønt jeg ikke havde ventet, det vilde ske med en saadan Resoluthed. Men da Herr Barton kom og diskede op med Historien om Broderens Sygdom, fattede jeg Mistanke, og denne Mistanke voksede, da han saa bestemt ønskede, at vi begge skulde tage med ham. Yderligere bekræftedes den, da jeg fandt det meningsløst store Kvantum Arsenik i hans Prøve, og den blev endelig til Vished, da jeg, inden vi tog hjemmefra, havde undersøgt Togplanen nede i Laboratariet. Det viste sig nemlig, at det sidste Tog skulde gaa fra Rexford ti Minutter efter vort Togs Ankomst dertil. Det var derfor aabenbart, at hans Plan bestod i at faa os vel af Vejen, for at han og hans Venner i Ro og Mag kunde undersøge vor Lejlighed og finde Dokumentet.“

„Det var altsaa ogsaa derfor, han blev saa urolig over Forsinkelsen,“ sagde jeg. „Men hvorfor tog De med, naar De vidste, det var en Fælde?“

„Min kære Ven,“ sagde Thorndyke, „jeg lader nødig en interessant Oplevelse gaa min Næse forbi, og desuden er der jo ogsaa Muligheder i dette til Løsning af Mysteriet.“

„Men sæt nu, at hans Venner allerede har undersøgt Lejligheden?“

„Den Mulighed har jeg taget Forholdsregler imod; men jeg tænker næsten, de venter paa Herr Barton — og paa os.“

Vort Tog, der var det sidste Aftentog, standsede ved alle Stationerne og sneglede saa langsomt frem, at Klokken var over elleve, da vi kom til Liverpool Street. Vi steg forsigtigt ud, blandede os i Mængden og fulgte efter den intetanende Herr Barton ud paa Gaden. Det lod ikke til, han havde særligt Hastværk; han gav sig god Tid til at tænde en Cigar og slentrede saa roligt opad New Broad Street.

Thorndyke kaldte paa en Drosche og gav mig Tegn til at stige ind og bad Kusken køre os til Clifford's Jnn Passage.

„Sid godt tilbage,“ sagde han, da vi kørte op ad New Broad Street, „vi maa straks komme forbi den uheldige Bedrager — se der gaar han som et levende Billede paa den Daarskab at undervurdere sin Modstanders Intelligens.“

Ved Clifford's Jnn Passage steg vi ud af Droschen og traadte tilbage i Skyggen i den mørke, snævre Passage, mens vi stadig holdt Øje med Porten til Inner Temple Lane. Omtrent en Snes Minutter senere saa vi vor Ven komme gaaende fra Fleet Street. Han standsede uden-

for Porten, bankede med Hammeren og forsvandt, efter at have vekslet et Par Ord med Portneren, gennem Laagen. Vi ventede endnu fem Minutter og gik derpaa hen til Porten.

Portneren saa lidt forbavset paa os. „Der er lige gaaet en Herre op til Dem, Herr Doktor," sagde han. „Han fortalte mig, at De ventede ham."

„Det er ganske rigtigt," sagde Thorndyke med et lunt Smil; „det gør jeg ogsaa. God Nat."

Til min Forbavselse gik Thorndyke ikke ind ad Gadedøren til vor Lejlighed, men derimod opad Trapperne til vor Ven Anstey, som boede ved Siden af.

„Hvorfor skal vi ikke ind til os selv?" spurgte jeg; men Spørgsmaalet krævede intet Svar; thi da vi naaede Afsatsen udenfor Ansteys Lejlighed, fandt vi Døren til denne staaende aaben, og inde i det halvmørke Værelse saa jeg Anstey sammen med to uniformerede Politikonstabler og et Par civilklædte Mænd.

„Der er endnu ikke givet Signal, Herr Doktor," sagde en af de civile, i hvem jeg genkendte en Detektiv-Sergent, der hørte til vor Deling.

„Nej," sagde Thorndyke, „men det varer vist ikke længe; Synderen kom ind ad Porten for fem Minutter siden."

Vi kiggede forsigtigt ud af det aabne Vindue og saa lidt efter en Skikkelse snige sig ud af Skyggen paa den modsatte Side, gaa over Gaden og forsvinde gennem Indgangen, der førte op til Thorndykes Lejlighed. Den blev efterfulgt af en anden og tredie Skikkelse, og i den sidste genkendte jeg vor listige Klient.

Vi krydsede Skinnerne og sprang op paa Trinbrædtet udenfor en første Klasses Kupé.

„Lyt nu efter Poltons Signal," sagde Thorndyke. De spilder sikkert ikke Tiden. Gid Pokker havde de Uhre! Uhrene paa St. Duncan og Law Court slog langsomt tolv Slag, og da de sidste Toner var døet hen, hørtes Lyden af en Metalgenstand, aabenbart en Mønt, der faldt paa Brolægningen nedenunder.

Ved denne Lyd sprang alle op.

„I to gaar først," sagde Sergenten til de to uniformerede Konstabler, der lydløst paa deres Gummisaaler løb nedad Trapperne, langs Fortovet og ind gennem Thorndykes Gadedør. Resten af os fulgte lidt mindre lydlyst, og da vi løb op ad Trapperne til vor Afsats hørte vi hastige, men snigende Fodtrin ovenover os.

„De har været i Arbejde, ser De," hviskede en af Konstablerne og lod Lyset fra sin Lygte falde paa Yderdørendøren til vor Dagligstue; den bar tydelige Mærker af et stort Brækjærn. Sergenten nikkede blot, bød Konstablerne blive paa Afsatsen og førte selv an op ad den næste Trappe.

Vi hørte stadigt knirkende Fodtrin ovenover os, og da vi naaede Afsatsen paa anden Sal, mødte vi en Mand, der hurtigt, men behersket, kom ned fra tredie Sal. Det var Herr Barton, og jeg kunde ikke andet end beundre den Fatning, hvormed han passerede de to Detektiver. Men pludselig faldt hans Blik paa Thorndyke, og hans Fatning forsvandt. Med et stirrende Udtryk af vantro Rædsel blev han staaende som lamslaaet, derpaa gjorde han et Spring og for som en rasende ned ad Trapperne, og et Øjeblik efter hørte vi et halvkvalt Skrig og et Par Haandjærns Klikken, der fortalte os, at han var fanget. Paa den næste Trappe mødte vi to Mænd til, som mere forjagede og mindre selvbeherskede prøvede paa at smutte forbi os; men Sergenten spærrede dem Vejen.

„Hvis mit Syn ikke bedrager mig," udbrød han, „saa er det jo Moakey; og skulde den anden Herre ikke være Tom Harris?"

„Jo, det er rigtig nok, Sergent," sagde Moakey i en ynkelig Tone, mens han prøvede paa at frigøre sig fra Politimandens Jærngreb. „Vi har taget fejl af Husnumret, det er det hele."

Sergenten smilede velvilligt. De kommer jo

altid til de forkerte Huse, Moakey; men nu skal De bare følge med mig, saa skal De nok komme til det rigtige Hus." Han stak behændigt Haanden ned i Forbryderens Lomme og fiskede et stort Brækjærn op, og ved Synet af dette opgav Moakey al videre Protesteren.

Da vi kom ned til første Sal, fandt vi Herr Barton lænket til en af Konstablerne; han saa meget tvær ud, og Polton betragtede ham med afgjort Mishag.

„Jeg behøver ikke at ulejlige Dem mere i Aften, Doktor," sagde Sergenten, idet han førte den melankolske Procession ud paa Gaden; „De skal høre fra os i Morgen tidlig. God Nat."

„Det er en dygtig Mand, den Barton," sagde Thorndyke, da vi lidt efter sammen med Anstey sad inde i vor Dagligstue og røg en sidste Pibe. „Han er baade snarraadig og opfindsom; det er kun Skade, han er kommen i slet Selskab. Det skal more mig at se, om Politiet opfatter Betydningen af denne lille Affære."

„De maa være snedigere end jeg, hvis de gør det," bemærkede jeg.

„Det er naturligvis bare Thorndykes sædvanlige Praleri," afbrød Anstey, der holdt meget af at drille sin ældre Kollega. „Han ser saamænd ikke selv det mindste Lys i Sagen."

Hvordan det nu var eller ikke var, saa nedlod Thorndyke sig ikke den Gang til at komme med Oplysninger; men sikkert er det, at det mislykkede Indbrud hos os skaffede Politiet meget Hovedbrud; thi den følgende Morgen fik vi Besøg af ingen ringere end Inspektør Miller fra Scotland Yard.

„Dette er en besynderlig Historie," sagde han og gik lige løs paa Sagen — „Indbruddet mener jeg. De har jo ingenting af Værdi her, vel?"

„Nej ikke det ringeste," svarede Thorndyke.

„Det er aldeles ubegribeligt," sagde Inspektøren. „Da vi fik Deres Brev, troede vi, disse Anarkist-Idioter havde rodet Dem ind i Sagen — De saa jo Simmons Rapport, ikke sandt? — og at de af en eller anden Grund ønskede at undersøge Deres Lejlighed. Vi troede, vi kunde have faaet fat paa nogle af deres Ledere, og saa i Stedet for fanger vi nogle gammelkendte Gavtyve, som vi ikke gider se for vore Øjne. Det er ikke morsomt, Doktor, at trække en Aal op, naar man har troet, det var en Ørred, der bed paa."

„Nej, det maa være nedslaaende," indrømmede Thorndyke og undertrykte et Smil.

„Det er det," sagde Inspektøren. „Det er ikke saadan at forstaa, at vi ikke er glade over vor Fangst, især er det godt, at Halkett eller Barton, som han kalder sig selv, sidder godt forvaret; men vi har saa meget andet om Ørene netop nu. Der var det store Juveltyveri hos Taplin & Hornes i Piccadilly; det staar vi stadig ganske uforstaaende overfor, og nu er der denne Anarkist-Affære, som vi heller ikke ser mindste Løsning paa."

„Men hvordan gaar det med Cifferskriften!" spurgte Thorndyke.

„Gid Pokker havde Cifferskriften," udbrød Inspektøren irriteret. „Herr Professor Poppelbaum er maaske nok en meget lærd Mand; men han er ikke til nogen Nytte for os. Han siger, Dokumentet er paa Hebraisk og har præsteret en Oversættelse fuldstændig uden Mening. Hør engang!" Han tog en Bunke Papirer op af Lommen og begyndte at læse Professorens Redegørelse:

„Dokumentet er skrevet med de samme Skrifttegn, som findes i Meshas, Kongen af Moabs velkendte Indskrifter." (Kongen af Moab, hvem i Alverden er det? Og velkendt oven i Købet!) „Sproget er Hebraisk, og Ordene er skilt ved Bogstavgrupper, der er uden Mening og aabenbart kun anbragt for at vildlede Læseren. Selve Ordene danner, ved Indskydelsen af visse andre Ord, en Række Sætninger, der aabenbart skal tages billedligt, da Meningen ikke er synderlig klar. Hoslagt findes Udtydningen samt Fremgangsmaaden, jeg har benyttet. Det bemærkes, at Dokumentets Forfatter øjensynligt har haft meget ringe Kendskab til det hebraiske Sprog, at dømme efter den mangelfulde grammatiske Konstruktion."

Det er Professorens Redegørelse, Herr Doktor, og her er Tabellerne, der viser, hvorledes han har baaret sig ad. Det gør mig næsten gal at se paa dem."

Han rakte Thorndyke et Bundt Papirer, som min Kollega en Stund betragtede med stor Opmærksomhed, og som han derpaa lod gaa videre til mig.

„Det er meget systematisk og grundigt gjort," sagde han; „men lad os engang se det endelige Resultat, han kommer til."

„Det kan godt være, det er meget systematisk," brummede Inspektøren, mens han bladede i Papirerne, „men jeg tror blot, det er det rene Sludder. Værsaagod," fortsatte han, „der har De hans Udtydning; jeg tænker, den vil forbavse Dem ikke saa lidt. Man skulde tro, den var affattet af en Sindssyg."

Thorndyke tog det første Ark og sammenlignede den konstruerede Udtydning med Professorens engelske Oversættelse, og der fløj en Skygge af et Smil over hans Ansigt. „Meningen er visselig noget dunkel," bemærkede han, „skønt Rekonstruktionen er meget skarpsindigt lavet. Det er højst sandsynligt, at Professoren har Ret, og at de indskudte Ord virkelig svarer til de udeladte Ord i de Sætninger, fra hvilke Ordene i Dokumentet er taget. Hvad mener De, Jervis?" Han rakte mig to Papirer; paa det ene fandtes de virkelige Ord i Dokumentet, og paa det andet den konstruerede Udtydning med indskudte Ord. Paa det første læste jeg:

„Ve, By, Løgn, Bedrag, Bytte, Støj, Pisk, raslende Hjul, Hest, Vogn, Dag, Mørke, Uhygge,

Sky, Mørke, Morgen, Bjærg, Folk, stærkt, Ild, dem, Flammer."

Paa det andet stod:

„Ve over den blodige By! Den er fuld af Løgn og Bedrag; vort Bytte skal ikke undslippe. Der høres Støj af en Pisk og raslende Hjul, af prustende Heste og kørende Vogne.

„En Dag i Mørke og Uhygge, en Dag i Skyer og tæt Mørke, den lyse Morgen vælder frem over Bjærgene, et stort Folk, og et stærkt.

„En Ild opsluger alt foran dem, og bagved dem vokser Flammerne."

Her endte det første Ark, og da jeg lagde det fra mig, opfangede jeg et spørgende Blik fra Thorndyke.

„Der er for meget Rekonstruktion i Forhold til det originale Dokument," indvendte jeg. „Professoren har indskudt over tre Fjerdedel af Udtydningen."

„Netop," afbrød Inspektøren; „det er altsammen Professor og slet ikke Dokument."

„Jeg tror ikke desto mindre, at Udtydningen er korrekt, omend jeg tvivler stærkt paa, at den rummer Løsningen paa det mystiske Dokument," sagde Thorndyke.

„Har De studeret det Fotografi, jeg gav Dem," spurgte Miller med pludselig Iver.

„Jeg har kigget lidt paa det," svarede Thorndyke, „men jeg kunde have Lyst til at undersøge Originalen, hvis De har den hos Dem."

„Det har jeg," svarede Detektiven. Professor Poppelbaum sendte den tilbage sammen med Udtydningen. Jeg tør blot ikke lade den blive hos Dem uden speciel Bemyndigelse."

Han tog Dokumentet ud af sin Lommebog og rakte det til Thorndyke, der gik hen til Vinduet med det og undersøgte det nøje. Fra Vinduet gik han ind i det tilstødende Kontor og lukkede Døren efter sig; et Øjeblik efter fortalte Lyden af en svag Eksplosion mig, at han havde tændt Gassen.

„Selvfølgelig," sagde Miller, hvis Tanker atter kredsede om Dokumentet, det er den Slags Sludder, man kan vente af en Bande skøre Anarkister; men det synes blot, at være ganske uden Mening."

„Ja, for os," indrømmede jeg; men Sætningerne kan derfor godt have en forud aftalt Betydning. Desuden er der jo ogsaa Bogstaverne mellem Ordene; maaske er det dem, der danner det egentlige Budskab."

„Det sagde jeg til Professoren," sagde Miller; „men han vilde ikke høre Tale om det. Han siger, det kun er blinde Bogstaver."

„Jeg tror ikke, han har Ret deri, og jeg bilder mig ind, min Kollega mener det samme. Men det vil vi faa Rede paa, naar vi hører, hvad han har at sige."

„Aah, jeg ved udmærket godt, hvad han vil sige," brummede Miller. „Han vil undersøge Dokumentet mikroskopisk og sige os, hvem der har lavet Papiret, og hvad Blækket bestaar af, og vi vil være lige vidt." Inspektøren var aabenbart i en meget pessimistisk Sindsstemning!

Vi sad i nogen Tid og tænkte over Situationen i Stilhed; endelig kom Thorndyke tilbage, holdende Dokumentet i Haanden. Han lagde det paa Bordet foran Inspektøren og spurgte:

„Er dette en officiel Konsultation?"

„Ja," svarede Miller, „jeg er bemyndiget til at konsulere Dem angaaende Oversættelsen; men der blev intet sagt om Originalen. Men hvis De ønsker at faa den til videre Undersøgelse, skal jeg skaffe Dem den igen."

„Tak, det behøves ikke," sagde Thorndyke; „jeg er færdig med den. Min Theori viste sig at være rigtig."

„Hvad mener De?" udbrød Inspektøren ivrigt. „De har vel ikke — —?"

„Og da det er en officiel Henvendelse, kan jeg med det samme give Dem dette." Han rakte Inspektøren et beskrevet Ark Papir, som denne begyndte at læse.

„Hvad skal dette sige?" spurgte han og betragtede Thorndyke med et forbløffet Udtryk. „Hvor har De faaet det fra?"

„Det er Løsningen paa Dokumentet," svarede Thorndyke.

Detektiven læste Indholdet igen og saa om muligt endnu mere forbløffet ud end før.

„De holder mig for Nar, Doktor," sagde han tilsidst i en stødt Tone.

„Absolut ikke," svarede Thorndyke, „det er den ægte Løsning."

„Men det er umuligt," udbrød Miller. „Se engang, Dr. Jervis."

Jeg tog Papiret og saa det igennem, og jeg maa tilstaa, at min Forbavselse ikke var ringere end hans. Der stod med store romerske Bogstaver:

Piccadilly Byttet findes i Kaminen i Nr. 416 Wardour Street, 2den Sal til Gaarden. Det blev skjult der for Moakeys Skyld. Moakey er en Idiot.

„Saa var Manden fra Oxford Street altsaa slet ikke Anarkist," udbrød jeg.

„Nej, det var han altsaa ikke," sagde Miller. „Hvis denne Udtydning er korrekt, maa han have hørt til Moakeys Bande. Vi mistænkte Moakey for at have en Finger med i dette Piccadilly Tyveri; men vi havde ingen Beviser. Men jeg maa afsted," tilføjede han ivrigt, „hvis dette er rigtigt, finder jeg maaske Tyvekosterne i Behold. Kan De laane mig en Haandtaske, Doktor. Jeg maa sporenstregs hen i Wardour Street."

Vi gav ham en Haandtaske og saa ham fra Vinduet sætte Kursen mod Mitre Court i stærk Fart.

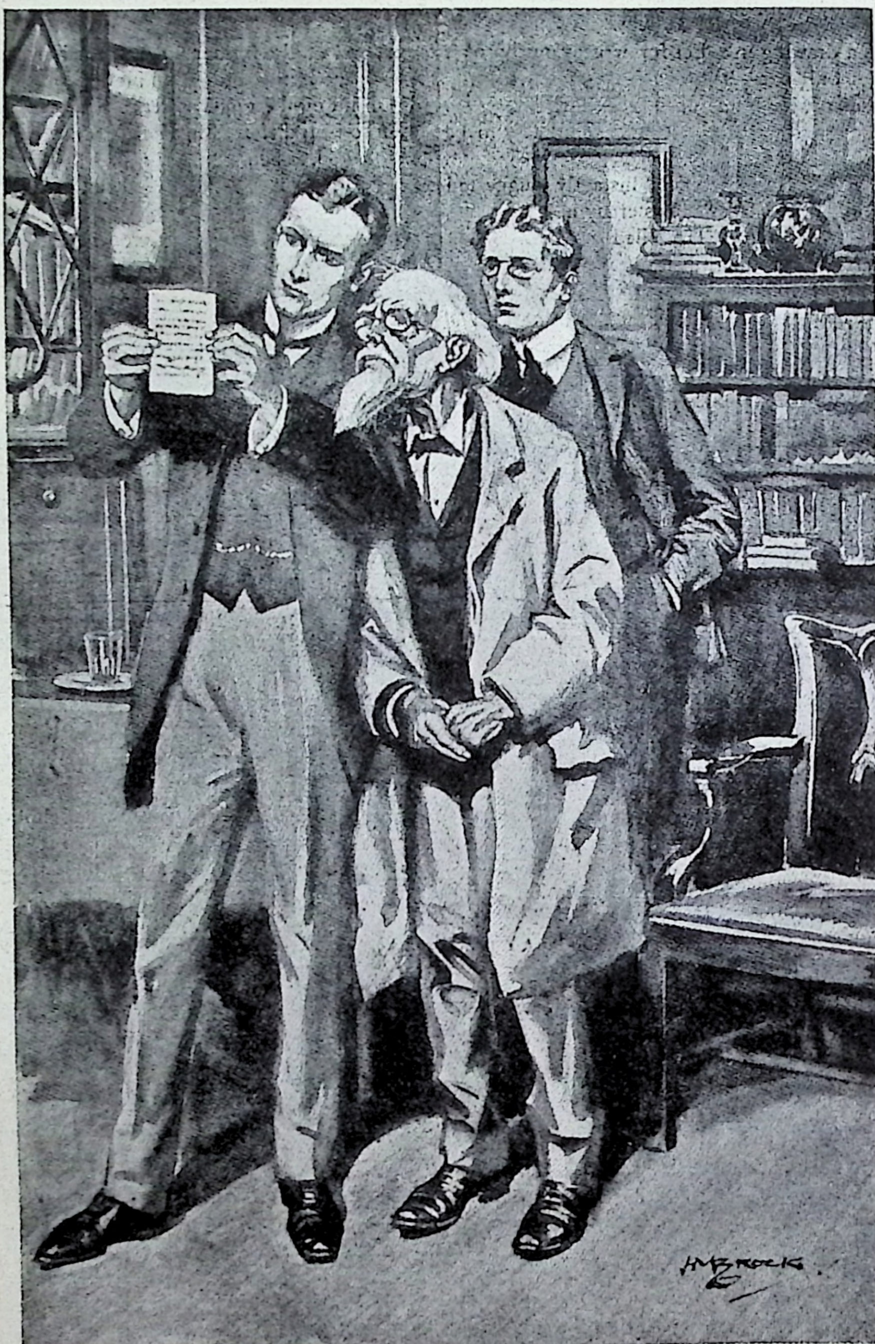
„Det er ikke godt at vide, om han finder Tyvekosterne," bemærkede Thorndyke, „det afhænger af, om mere end een af Banden har kendt Skjulestedet. Det har helt igennem været en interessant Sag. Jeg har vor Ven Barton og Herr Schønberg mistænkt som Ophavsmænd til Dokumentet."

„Jeg brænder af Nysgerrighed efter at vide, hvorledes De bar Dem ad med at tyde det," sagde jeg. „Det tog ikke lang Tid."

„Nej, det gjorde ikke. Det drejede sig ogsaa kun om at prøve en Theori, jeg havde dannet mig. Men De burde slet ikke spørge, Jervis." tilføjede han spøgende, „De ved nok, det nemt fører til Beskyldning for aandelig Dovenskab. Jeg skal imidlertid nok præparere et Dokument og vise Dem Forsøget i Morgen tidlig.

* * *

„Miller havde Held med sig i Gaar," sagde Thorndyke den næste Dag, da vi sad og røg vore Piber efter Frokosten. „Han fandt Tyvekosterne uforstyrret." Han rakte mig et Brev, som Miller havde sendt sammen med Haandtasken, og jeg skulde lige til at læse det, da der blev banket paa Døren. Den Besøgende viste sig at være en ældre mager, lidt foroverbøjet Herre, der saa inkvisitorisk fra den ene af os til den anden gennem sine buede Brilleglas.

Professoren betragtede Skriften med alle Tegn paa Mishag.

„Tillader De, jeg præsenterer mig selv," sagde han. „Jeg er Professor Poppelbaum."

Thorndyke bukkede og bød Professoren en Stol.

„Jeg var i Gaar i Scotland Yard," vedblev vor Gæst, „og hørte om Deres mærkværdige Udtydning og det uomstødelige Bevis paa, at den var rigtig. Jeg laante Dokumentet og har tilbragt hele Natten med at studere det, men kan ikke finde ringeste Sammenhæng mellem Deres Løsning og Skrifttegnene. Maaske De vilde gøre mig den store Tjeneste, at sætte mig ind i Deres Udtydningsmethode og saaledes spare mig for flere søvnløse Nætter? De kan lide paa min absolute Diskretion.

„Har De Dokumentet hos Dem?" spurgte Thorndyke.

Professoren tog det fra sin Lommebog og rakte det til min Kollega.

„De har nok lagt Mærke til, Herr Professor, at der er intet Vandmærke i Papiret?"

„Ja, det har jeg set."

„Ogsaa, at det er skrevet med Tusch?"

„Ja, ja," sagde den Lærde utaalmodig, „men det er Skriften, der interesserer mig, ikke Papiret og Blækket."

„Vel," sagde Thorndyke. Det var imidlertid Blækket, der interesserede mig, da jeg for tre Dage siden saa et Glimt af Dokumentet. „Hvorfor", spurgte jeg mig selv, „skulde nogen bruge den Slags Blæk," naar man kan faa udmærket Skriveblæk?" Hvilke Fordele har Tusch fremfor Skriveblæk? Det har adskillige Fordele som Tegneblæk, men som Skrivemateriale har det kun een, den nemlig, at det uden Skade kan udsættes for Fugtighed. Den na-

turlige Slutning var altsaa den, at Dokumentet af en eller anden Grund skulde gennemgaa et Vandbad.

„Men denne Antagelse maatte nødvendigvis medføre en anden, som jeg i Gaar havde Lejlighed til at prøve — saaledes.“ Han fyldte et Glas med Vand, rullede Dokumentet sammen og puttede det i Glasset. Øjeblikkelig begyndte der paa Papiret at vise sig nogle nye Bogstaver af en besynderlig graa Farve. Nogle faa Sekunder efter tog Thorndyke det vaade Dokument og holdt det op for Lyset, og nu saas tydeligt en Indskrift med transparente Bogstaver som et meget distinkt Vandmærke. Der stod med store romerske Bogstaver tværs over den hebraiske Skrift:

Piccadilly Byttet findes i Kaminen i Nr. 416 Wardour Street, 2den Sal til Gaarden. Det blev skjult der for Moakeys Skyld. Moakey er en Idiot.

Professoren betragtede Skriften med alle Tegn paa Mishag. „Hvorledes mener De, dette er gjort?“ sprugte han.

„Det skal jeg vise Dem,“ sagde Thorndyke. „Jeg har et Stykke Papir parat for at demonstrere Processen for Dr. Jervis. Den er ganske overordentlig simpel.“

Han hentede fra Kontoret en lille Glasplade og en Fotografskaal med Vand, i hvilken der laa et Stykke tyndt Skrivepapir.

„Dette Papir,“ sagde Thorndyke, idet han tog det op og lagde det paa Glaspladen, „har ligget i Vandet hele Natten og er nu ganske opblødt.“ Han lagde derpaa et tørt Ark Papir ovenpaa det vaade og skrev med en haard Blyant, Moakey er en Idiot.“

Da han løftede det øverste Papir op, saa vi, at Skriften var overført paa det nederste, og at den stod klar og gennemsigtig, som om den var skrevet med Olie.

„Naar dette tørrer,“ sagde Thorndyke, „vil Skriften forsvinde; men saa snart Papiret atter gøres vaadt, vil den blive synlig igen.“

Professoren nikkede. „Det er meget snildt,“ sagde han; „men jeg forstaar ikke, hvorledes en udannet Mand har kunnet skrive den vanskelige moabitiske Skrift.“

„Det har han heller ikke gjort,“ sagde Thorndyke. „Dokumentet er rimeligvis skrevet af en af Bandens Ledere, som har ladet tage Kopier til Uddeling mellem Medlemmerne til Brug ved hemmelige Meddelelser. Hensigten med de moabitiske Skrifttegn har aabenbart været den, at aflede Opmærksomheden fra selve Papiret, hvis det skulde falde i forkerte Hænder, og man maa sige, Ideen har vist sig at være udmærket.“

Professoren sprang op i pludselig Erindring om sit ørkesløse Arbejde.

„Ja,“ snærrede han, „men jeg er Professor og ikke Politimand.“ Dermed snappede han sit Hat, sagde kort Farvel og fo'r ud af Døren.

„Stakkels Professor!“ sagde Thorndyke leende. „Vor Ven Barton har meget at staa til Ansvar for.“

PAA FORPOST

AF

KN. PORSE

TEGNING AF SOPHUS JÜRGENSEN

Den gamle franske Oberst nippede til sin Vermouth og begyndte paa Historien. De andre sad i Rundkreds omkring ham og lyttede opmærksomt til.

„Jeg husker det saa tydeligt, som var det sket igaar — og dog er det jo en lang Tid siden, en Menneskealder næsten, siden den store Krig — den store Krig, ak ja!

Det var Snevejr — eller rettere sagt, det sneede ikke mere, men overalt laa der Sne, storstykket, blød Tøsne — den laa som et Tæppe over Jordbunden, og kun hist og her var der sorte Pletter, hvor det visne Løv stak frem — den laa over Træerne, paa Grene og fine Kviste, bugnende blød, tindrende i Smaaskær, et Pudder af Diamantstøv — overalt hvor man saa hen, var der Sne — Sne og ikke andet — Naturens sædvanlige Grimhed var barmhjærtighedsfuldt dækket af den uskyldig-hvide, uberørte Sne — det var, som om Æventyrets Féer i en Drøm om deres eget Rige havde tryllet og

manet og af dunbløde Fnug havde skabt den fortryllede Skov.

I det lille Krat, hvor jeg var sat ud som Forpost, gik jeg frem og tilbage og frem og tilbage, med stivfrosne Fingre og Rim i Skægget — med Geværet krampagtigt knuget i mine korslagte Arme — stadig væk de samme 15—20 Skridt frem og saa tilbage igen — jeg véd ikke, hvor det kan være, men jeg ligefrem ikke nænnede at sætte flere Fodspor i den rene, dybe Sne — jeg gik hele Tiden og traadte i de samme.

Det var Maaneskin den Nat — og hvis I nogen Sinde har set en rimfrossen Skov i Maanens Lys, vil I vide, hvor paa samme Tid usigeligt skønt og egentlig uhyggeligt et saadant Skue er. Der er en Stilhed langt større end den, der sædvanligt træffes i Skove ved Nattetid — ingen Lyd hørtes, undtagen Lyden af mine egne knirkende Støvler — der var ogsaa disse Skygger af Grenene, som paa en uforklarlig Maade mindede om Død og Tavshed, saa krogede og stilfærdige og tyste de kastedes ud over Skovbundens Snedyb — det hele virkede saa uvirkeligt, saa indslumret, saa torneroseagtigt — man har kun sig selv, de knirkende Støvler, den taagede Aande, der staar ud af Munden, som Beviser for Liv — for vaagen Virkelighed.

Jeg ved saamænd ikke, hvad jeg egentlig tænkte paa under min ensomme Nattevandring — maaske tænkte jeg paa slet ingen Ting, maaske tænkte jeg — som det sig hør og bør en brav Soldat — paa min Pige: jeg var jo allerede den Gang forlovet med Eugenie og kan saa udmærket i den Nat som i saa mange andre have gaaet og tænkt paa Dig, min Skat —!"

Den gamle Officer klinkede galant over til Oberstinden, som hvidhaaret og smilende sad ved Kaminen. Hun havde hørt Begivenheden fortalt allerede adskillige Gange, men med den Taalmodighed, gamle Mennesker faar, hørte hun den gerne igen; hun vidste, den kunde glæde de andre.

„Nu skulde der netop den Nat," vedblev Obersten, „komme en preussisk Sekond-Lieutenant ind paa vore Enemærker. Jeg har adskillige Gange i mit Liv staaet paa Vagt, og sligt er aldrig ellers hændet mig — denne Nat glemmer jeg derfor ikke.

Det var oppe ved Bakkerne — bag hvilke vi vidste, de preussiske Uhlan-Regimenter laa — der hvor Vejen drejede af og gik ned mod Krattet — at jeg pludselig saa et Lys, som nærmede sig, svajende hid og did, øjensynligt en Lygte eller en Fakkel, baaret af et vandrende Menneske.

Jeg blev egentlig ikke urolig — jeg tænkte mig, det maaske var en af Egnens Bønder, som var ude paa Natteekspedition, hvad der iøvrigt var højst uforsigtigt. Jeg holdt mig musestille og stirrede uafladelig mod det fremadskridende Lys.

Snart var det saa nær, at jeg i Lygtens Skin kunde sé: — en Pikkelhue, trykket ned over et ungt, skægløst Ansigt. Endnu var jeg forholdsvis rolig og i Ligevægt — jeg tænkte blot paa, hvad i Herrens Navn han havde at gøre her. Fjendens yderste Forposter stod adskilligt længere tilbage — bag Bakkerne i det mindste — hvorfor Pokker var han gaaet udenfor dem? En enkelt Mand kunde jo dog umuligt tænke paa at binde an med et helt Armékorps. Var han maaske gaaet vild? Eller ogsaa gik han blot og tænkte paa sin Kæreste i den herlige Nat — uden at ane, hvor nær han var de fjendtlige Linier?

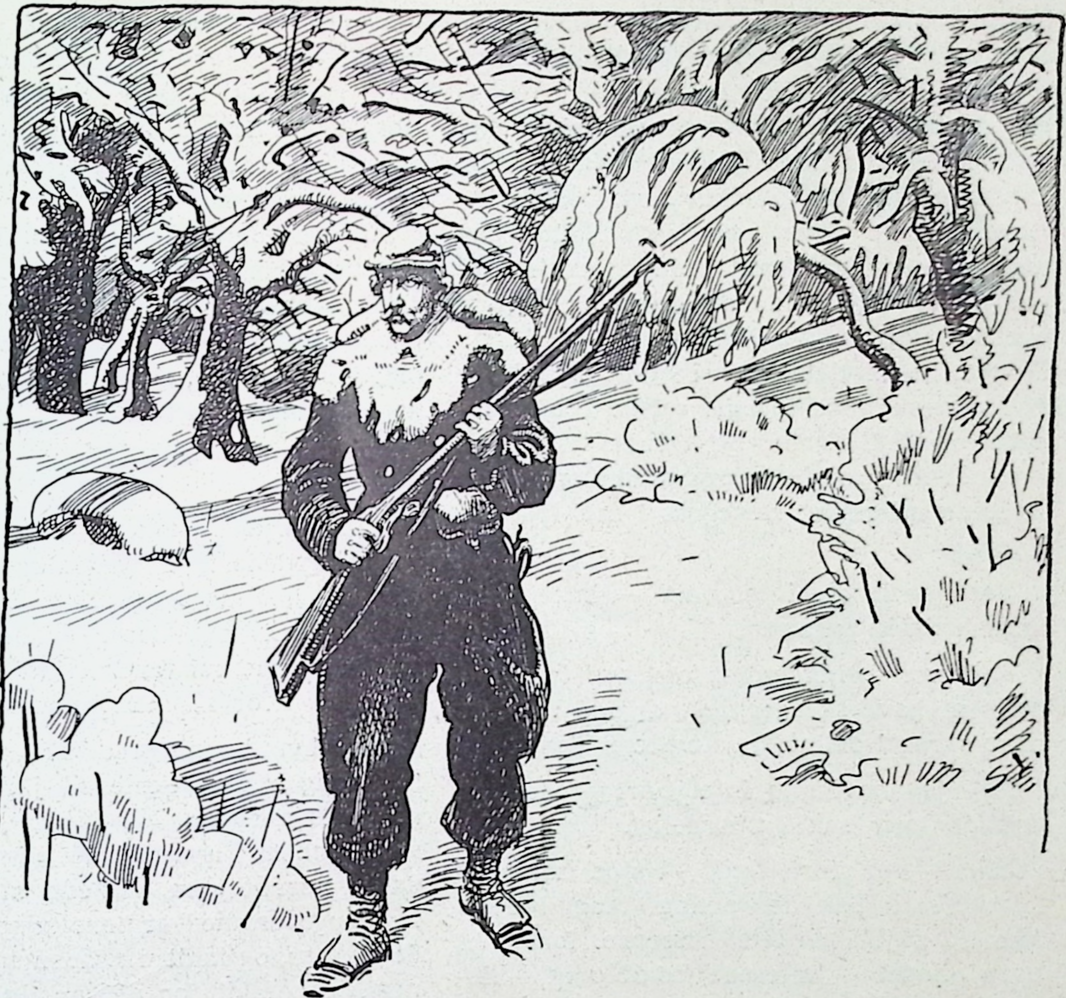
Han holdt i Haanden en Lygte, gik fremad med sænket Hovede, som om han søgte noget paa Vejen. Han var nu saa nær, at jeg saa ham ganske tydeligt. Allerede hørte jeg Grenene, Kvistene, det visne Løv, som knagede, knitrede og knækkede under hans tunge Feltstøvler. Han gik stadigt fremad, langsomt, søgende, med Blikket hæftet paa Vejen, nærmere og nærmere.

Jeg lagde an — saadan var min Pligt. Herregud, han havde aldrig gjort mig noget ondt, jeg havde aldrig set ham før, anede ikke, hvem han var, eller hvad — men Pligten fordrede det, min Pligt som Soldat: han var en Fjende, en Fjende, der nærmede sig vor Lejr, jeg havde ingen Ret til at varsko eller advare ham.

Og som I véd, det var ikke nær Tyskere nok, vi fik skudt i den ulykkelige Krig — naar man kunde komme over Nogle, maatte

man jo se skyndsomst at faa dem pillet ned.

Jeg ventede blot, til han var kommen endnu nærmere, til Sikherheden for at ramme ham var saa stor som mulig — jeg vilde nødig, for min egen Skyld, ogsaa for hans, risikere et Fejlskud.

Han paa sin Side kunde naturligvis ikke se mig, der stod i Krattet uden Lys, han havde ingen Anelse om den Død, han saa roligt og frejdigt gik i Møde.

Jeg husker, at jeg vilde skyde ham i Øjet, allerhelst midt i Pupillen. Saa var han død med det samme. Og Lygteskæret oplyste jo hans Ansigt — det var det bedste og sikreste Maal.

Hvis han endda vilde vende om, hvis han vilde opgive at søge efter det, som han dog aldrig fandt, hvis han vilde trække sig tilbage, vende hjem til sine egne — ja, saa kunde jeg lade Naade gaa for Ret, Barmhjærtighed for Pligt — hvorfor ogsaa skyde paa en uskyldig Mand, som maaske blot gik og ledte efter et Kærestebrev, han en Gang havde tabt.

Men han vendte ikke om — han kom uforstyrret nærmere, stadigt nærmere.

Nu, det var jo til syvende og sidst ikke et Menneske. Det var en tysk Officer. Et Væsen, der skulde skydes.

Han var nu ganske nær — tyve Skridt borte maaske, og han standsede et Sekund.

Jeg fyrede.

Et Glimt, et kort Knald, en blaalig Røg, der krusede sig gennem Luften.

Og alt var Mørke.

Lygten var slukket, faldet til Jorden og gaaet ud. Ikke en Lyd hørtes. Ikke et Skrig, ikke et Fald. Alt var Stilhed og Mørke.

Jeg stod stille, lyttede og ventede, lyttede, lyttede. Men intet hørtes.

Et uigennemtrængeligt Mørke lagde sig over Krattet, fyldte ud mellem Træstammerne, rugede tungt over Skovbunden, hyllede mig ind i sit Favntag — mig og alt andet. Knap en Haandsbred kunde man se frem for sig. Kun højt oppe, paa Træernes Grene, paa alle de tyndt krogede Grene, tindrede Sneen hvid — det var som Spøgelsesarme, der strakte sig ud gennem Luften, tegnede sig skarpt, med Fingre og Led, op mod den sorte Nathimmel.

Denne forfærdelige Stilhed!

Var han ramt? Laa han paa Jorden med et brustent Øje — i hvis Midte et knapt øjneligt Hul? Væltede han sig nu i de sidste Trækninger, borede han Fingrene i den frosne Jord, medens Læberne blaanede og Blodet piblede frem, ustanseligt, Draabe for Draabe, dryp, dryp, smaa røde Pletter paa den hvide Sne? Tænkte hans vigende Sjæl paa den evige Gud, nu da hans Hjærte brast? Dette korte Glimt gennem Krattets Mørke, havde det gjort sin Gerning — var et Menneske dræbt, hans varme Blod stanset i et Sæt, stanset og kølnet? Laa han, den ukendte, som en vingeskudt Krage, med Armene udbredte, næsegrus i den foddybe Sne?

Nej, jeg havde intet hørt — intet Fald, ikke et Skrig engang.

Var han segnet lydløs om, var han død uden at have skreget det ud, død uden at have skreget det sidste Angstens Skrig?

Nej, jeg havde jo intet hørt — det var det, der var saa forfærdeligt.

Eller — o, store Gud! — stod han derhenne, stod han der endnu, langt borte i Mørket, skjult mellem Træerne, forbløffet over Skudet — allerede koldblodig — lurende paa Hævn? Stod han, roligt og usaaret, med Bøssen lagt an, med det lange, blanke Staalløb pegende mod mit Bryst? Jeg havde jo intet hørt, intet, intet.

Og over Skoven laa Mørke, dybt, uigennemtrængeligt, rugende Mørke — trøstesløst Mørke — Hævnens skjulende Mørke, Hadets, Manddrabets . . . . . .

Frem mellem disse Buske, der tegnede sig blot som lidt mørkere Skygger i det mørke, sortere sort, kom han maaske snigende, langsomt, forsigtigt, løftende højt paa Fødderne, for at ikke Løvet, det visne, tørre Bladfald, skulde knitre under Trinene, hviske om hans Vej —

Maaske stod han ganske nær allerede, bøjet fremover, parat til at skyde — eller maaske han listede sig frem, dér, langt borte, udenom, i en stor Omkreds, skjult af Mørke, af Træer, af Stammer og Buske, af Tavshed.

Hans Lygte var jo faldet, slukket, den viste mig ikke mere et Maal, sagde ikke længere, hvor han var, han, den levende eller døde, min Fjende, Preusseren — jeg stod alene i dette Mørke, i dette uigennemtrængelige Krat, alene, aldeles alene med al min Uvished.

Om han kunde se mig? Om ikke jeg var skjult for ham, som han for mig, forsvundet i Mørket? Eller om han havde bedre Øjne muligvis — om Røgen paa min Bøssepibe, den blaalige, sitrende Røg, havde vist ham tydeligt Stedet, hvor jeg stod?

Nej, han laa naturligvis et Sted og var død.

Ramt i Øjet — kold og stiv — med Næverne knyttede, med Ryggen krummet i Bue, stivnet i en Krampetrækning. Han, han løftede saamænd ikke mere Vaaben mod mig, han var forlængst vandret ind til den store Tavshed, hvor alt var glemt —

Eller hvis jeg nu pludselig, som jeg stod her, rolig og afventende, fik jaget en blankskarp Bajonet ind i Kroppen, gennem Maven, gennem Tarmene, de bløde Indvolde, ud gennem Ryggen, vaklede, styrtede, væltede bagover, med Armene udspredte, Munden aaben, og faldt, i Bladene, biodig, gennemboret, faldt for det hastige Stød, død — aldeles død, med Jærn gennem min Krop.

Det sortnede for mig.

For han stod naturligvis her, ganske tæt ind paa Livet af mig — ventede blot et Øjeblik, før han sprang — det sidste Spring, Tigerspringet — og jog gennem Livet paa mig sit kolde, spidse Vaaben, som frøs efter Blod — som netop pegede paa mig nu, stift og skarpt, et Sted dér bag Mørket.

Hvor var det ogsaa muligt at se noget i denne Sorthed — hvor var det muligt at ane, hvor han stod! Maaske fik jeg det i Ryggen, maaske han faktisk havde sneget sig i den store Omkreds, stod lige bag ved mig nu — var det hans Aande, som jeg mærkede, kold og hvislende, risle ned over min Nakke? Jeg drejede mig lidt bagover — var maaske det den sidste Bevægelse, jeg skulde gøre her i Livet?

Mon jeg skulde dø her i dette snepudrede Krat, der for lidt siden, inden det blev saa

mørkt, havde set saa bedaarende, saa féagtigt ud? Monstro Afdelingen, naar den kom i Morgen tidlig, paa Slaget 5, for at løse Vagterne af, skulde finde mig udstrakt i Sneen, død, falden paa min Post — og saa tænke, jeg var modig, var falden som en Helt?

Der kom et sagte Vindstød, en Aanden gennem Luften, Stammerne svajede let, knagede og peb, Sneen dryssede ned, fra Grene og Kviste, og de visne Blade, som laa paa Jorden, hævede sig i Vejret, et lille, bitte Stykke, og faldt atter ned, knitrende, tørt. Og det samme Vindstød svøbte sig ind under min Uniform, halede i min Kappe, trak den bagud, let, blot ganske iet — der jog en Skælven over mine Lænder, det gyste rislende koldt ned over min Hovedbund, helt ned over mine Kinder — og — jeg véd ikke hvordan — jeg udstødte et Skrig, et hæst, halvkvalt Brøl — jeg vendte mig om i et Sæt, sprang, sprang, og løb, løb alt, hvad jeg kunde, medens Sveden perlede salt, medens Kvistene knagede og bragede, løb alt, hvad jeg kunde, planløst, maalløst, vildt — bare bort, tilbage!

Og idet jeg satte i at løbe, sprang i skæve Hop, sprang over Grøfter og Buske, da hørte jeg — ganske nær, omtrent 20 Skridt borte — dér, hvor han havde staaet — et andet Skrig, et Vræl, dyrisk, hæst, skræmmet til Døde — som Ekkoet af mit — og jeg hørte Blade, der knitrede, Kviste, der knagede, bragede, knækkedes, fordi Nogen sprang over dem, løb, løb — i den modsatte Retning —

Jeg stansede, det er sandt nok — men I tager fejl, hvis I tror, jeg lo ad min egen Fejghed eller skammede mig derover. Jeg har i Virkeligheden altid været en modig Mand, det tør jeg godt sige nu, jeg er saa gammel og aflægs . . . . . Det var jo heller ikke ham — Tyskeren — jeg i Virkeligheden havde været bange for — det var Skoven — nej, jeg véd ikke, hvad det var — men kort sagt, jeg skammede mig slet ikke over min Opførsel, jeg bare bøjede mig ned og ledte i Sneen efter mit Gevær, som jeg i Vanviddet naturligvis havde kastet fra mig . . . . ."

„Ja, Krig er noget underligt noget," sagde den gamle Oberstinde.

„Og da jeg endelig havde fundet mit Gevær — da saa jeg jo ogsaa Lygten blive pludseligt tændt — og humpe afsted — i ilsomt Trav — svejende hid og did — opad mod Bakkerne, mod den tyske Linje —"

„Men I drikker jo ikke — skaal!"

„Lad os skaale," sagde en af Gæsterne, „lad os skaale for ham den anden — den ubekendte . . . . ."

„Ja, hans Skaal," smilede Obersten vémodigt, „— og kun Gud véd, hvor i al Verden han kan være nu. Maaske han er Oberst ligesom jeg — afskediget med Pension —"

EN BILLIG SOMMERREJSE

AF

ORLA BOCK

Kandidatus juris Thaysen havde nedladt sig til at aflægge eller beære X-købing med et Besøg.

Thaysen regnede ellers ikke den Del af det lille Danmark, der laa uden for Hovedstaden, for ret meget. De indlemmede Distrikter og Strandvejen til halvvejs op mod Helsingør kunde han til Nød regne med til Verden, — men det øvrige Fædreland! — Uh ha! — Bondeland! — kedeligt! —

Nu havde man jo imidlertid en Gang denne aarlig tilbagevendende Sommerferie, som man jo ikke godt kunde være bekendt at tilbringe i Byen; man skyldte jo sit Renommé at „ligge paa Landet“ eller rejse, og naar man saa havde den Invitation ud til den „rædsomme Bondeby“, saa, — hvad Herre Gud!

Naar alt kom til alt, havde det jo ogsaa sine lyse Sider! Det var en af Byens bedste Familier, han skulde besøge, og det vilde blive et rart billigt Sommerophold; det var ogsaa værd at tage med i Betragtning. Hans gamle Studenterkammerat Poul Hartvig, cand. phil., nu Kompagnon i Faderens, Konsul Hartvigs Forretning, havde jo inviteret ham Aar efter Aar, og i de unge Dage havde han jo været en svært glad Gut, saa hel forsumpet kunde han vel ikke være blevet derude i „Provinshullet“. Ergo, — besluttede Hr. Thaysen sig til at forlade sit kjære Strøg, slaa sig ned i X-købing, og forsøge paa at faa saa meget ud af Udlændigheden som muligt. Fjorten Dage var jo Gud ske Lov heller ikke nogen Evighed.

De to Venner sad en Eftermiddag paa Byens første Kafé ved en Soda og Whisky. Thaysen havde allerede været her et Par Dage og set lidt af Byens ydre Habitus, der virkelig havde overtruffet hans Forventninger en Del. Forventningerne havde ganske vist heller ikke været store.

„Man kunde naturligvis være dumpet ned i et Hul, der var endnu værre,“ sagde han og knipsede Asken af sin Cigar.

„Hul, der var værre!“ gentog Poul Hartvig lidt krænket. Han havde i de Aar, siden han opgav Studeringerne og var blevet Provinsborger, udviklet sig til at blive Lokalpatriot om en Hals. „Jeg vil sige Dig, at der er ikke mange af vore Provinsbyer, der staar højere end X-købing, naar vi naturligvis lige undtager Aarhus, Odense og Aalborg — og saa forresten . . . . !— Vil Du f. Ex. lægge Mærke til den Brolægning, vi har, — den har I ikke bedre i København!“

„Brolægning! Ja, det manglede virkelig bare, at I ikke skulde have en ordentlig Brolægning. Den gamle Benbrækkerbrolægning, som man kan læse om i Romaner fra gamle Dage, den tilhører min Sandten en svunden Tid, og den er de kommet ud over selv i de allermindste Smaahuller.“

„Naa, saa har vi et aldeles ypperligt Vandværk, et Par udmærkede Hoteller . . . . .“

„Naa—h, — Aa—h!“ Thaysen trak lidt paa det.

„Jo, ved Du hvad!“ Hartvig blev helt ivrig paa sin Byes Vegne; „naturligvis er det ikke Bristol eller d'Angleterre, men der er min Sandten ingen Provinsbyer, der behøver at skamme sig ved dem!“

„Naa ja, ja! Jeg skal gærne være imødekommende og indrømme Dig, at jeg har ingen særlig graverende Klage at komme med over for de Kafeer, vi endnu har besøgt. Hvad er der saa mere af Herligheder?“

„Saa har vi blandt andet et udmærket Politikorps, det er noget, adskillige Københavnere ikke vil paastaa om deres By.“

„Hov, hov! Det er noget, jeg som Jurist og Fuldmægtig paa et offentligt Kontor kan tale med om, og jeg synes ærlig talt ikke, at de Kavalerer, jeg indtil Dato har set patrouillere paa Gaderne, har set særlig overbegavsede ud!“

„Naa ikke det! Ja, da vil jeg sige Dig, at bedre Folk gaar der ikke paa Københavns Gader. Korpset her blev omorganiseret for et Par Aar siden, og det er et rent Mønsterpoliti!“

Hartvig blev mere og mere ivrig og Thaysen mere og mere drillesyg.

„Da kunde det dog vist ikke være saa vanskeligt at løbe om Hjørnet med en af Dine Mønsterkanutter!“ sagde han.

„Jo, det tror jeg absolut vil være meget vanskeligt, det er prøvede Folk allesammen!“ Hartvig var virkelig meget krænket paa den stedlige Øvrigheds Vegne.

„Skal vi holde et Væddemaal?“ sagde Thaysen med et irriterende Smil og rakte Haanden frem.

„Om hvad?“

„Vi vædder om, at jeg skal faa en af Dine saa lovpriste Betjente til at gaa ynkeligt i Vandet, ved at faa ham til at anholde mig og føre mig til Stationen, uden at jeg i mindste Maade skal forse mig!“

„Det er umuligt!“

„Det bliver min Sag! Jeg skal ikke foretage mig det ringeste ulovlige, ikke fornærme Be-

tjenten, ikke trække i Forklædning eller optræde som beruset, og dog skal jeg blive trukket paa Stationen og selvfølgelig blive pure frikendt!"

„Ja, det Væddemaal antager jeg," sagde Hartvig, „og hvad gælder det?"

„Ja, saadan et Væddemaal kan naturligvis ikke dreje sig om Pebernødder. Skal vi sige hundrede Kroner og en lille fin Middag ude i jert „herlige Anlæg?"

„Det er svart!" De to Venner vexlede et kraftigt Haandslag.

„Hvornaar skal Forestillingen gaa af Stablen?" spurgte Hartvig.

„Ja, lad mig nu tænke mig lidt om!" Thaysen kiggede ud ad Vinduet.

„Er det ikke Raad- og Domhuset der ligger ovre?" Han pegede paa en stor Bygning ovre paa det fjærneste Hjørne af Torvet.

„Jo!"

„Saa haaber jeg, at Du en Gang i Morgen, — Tiden skal jeg nærmere meddele Dig, — kan tage Plads ved dette Vindue og se en Betjent hale afsted med mig derover til Retfærdighedens Tempel; et Øjeblik efter vil Du se mig træde hoverende ud i Guds fri Natur, rimeligvis efterfulgt af en meget slukøret Politibetjent! Skaal!"

„Det Syn glæder jeg mig til!" sagde Hartvig. „Dette er altsaa en Kamp imellem Hovedstads- og Provinsintelligensen?"

„Ja, — og den sidste vil komme til at ligge under," sagde Thaysen selvsikkert.

„Aldrig i Evighed," sagde Hartvig, „det vil jeg give et nyt Glas paa."

* * *

Nede i Søndergade var man i Færd med at lægge nye Kloakledninger; hele Gaden laa opgravet og i et Rod, og ved alle de tilstødende Gadehjørner var plantet Afviserpæle med et Brædt, der med store Bogstaver forkyndte:

„Søndergade er spærret for al Vognfærdsel!"

Om Eftermiddagen var Thaysen alene ude og „se paa Byen". Han kom ned til Søndergade og saa lidt paa Arbejdet. Saa smilede han underfundigt for sig selv, og gik ind til en Snedker, der boede lige i Nærheden.

„Hør min gode Mand," sagde Thaysen, da han fik fat i Haandværksmesteren, „kan De lave mig en Afviserpæl med et Brædt Mage til den, der staar derude?"

Jo, det kunde Snedkeren magelig.

„Og malet med Inskription og alting, akkurat lige som de andre?"

Jo, det var der ingen Ting i Vejen for.

„Kan De lave den færdig til i Morgen Formiddag Klokken elleve, og tie bomstille med det; ikke tale til en Moders Sjæl om det!"

Snedkeren lovede alt; det skulde blive fuldstændig efter Ønske. Han tænkte vel nok ved sig selv, at denne nye Kunde ikke var rigtig vel forvaret, men han spurgte ikke om Pris og saa nok ud til at kunne betale, saa det var ikke værd at ræsonnere.

Næste Dag ved Ellevetiden kunde man se de to Venner leende tage Afsked uden for Kafeen paa Torvet.

„Nu sætter Du Dig ind ved Vinduet," sagde Thaysen, „og om en lille halv Time har Du forhaabentlig Optoget her forbi."

Thaysen gik tilfreds smilende ned mod Søndergade, og ind til Snedkeren, der havde Afviseren færdig, fuldstændig efter Aftale og til Kundens fulde Tilfredshed.

„Lad os nu svine Pælen lidt til forneden, saa det ser ud som om den havde været i Jorden!" sagde Thaysen „og giv mig saa en kvitteret Regning!"

Da det var besørget, tog han sin Afviserpæl paa Skulderen, gik ud af Porten, drejede om Hjørnet og gik langsomt op ad Bredgade hen mod Torvet. Han var ikke gaaet langt, før han mødte en Betjent, hvem han passerede ganske langsomt, som i dybe Tanker, medens han holdt sit Afviserskilt ret i Vejret.

Betjenten gniggede Øjnene og stirrede forbavset paa denne mærkelige Fremtoning. Saa gik han lidt usikkert hen til den „fine Herre", gjorde Honnør og sagde høfligt:

„Hør min gode Herre, det er vist en Fejltagelse!"

Thaysen tog ogsaa meget høfligt sin Hat af, saa forbavset paa Betjenten og svarede:

„Nej, aldeles ikke!"

„Jo, dette her, det gaar ikke!" sagde Betjenten.

„Jeg synes det gaar aldeles udmærket!" sagde Thaysen.

Betjenten rynkede Brynene og iførte sig lidt mere Værdighed.

„Vil De være saa god at levere det Skilt tilbage, hvor De har taget det!" sagde han.

„Nej, min Herre, det kunde virkelig aldrig falde mig ind."

„Hør nu min gode Mand!" Nu var Betjenten krænket. „De ser jo dog hverken ud til at være fuld eller gal! Vil De nu øjeblikkelig gaa tilbage med det Skilt!"

„Nu bliver jeg snart gnaven," sagde Thaysen og spillede fornærmet. „De skulde hellere passe Deres Post, og ikke blande Dem i Ting, der ikke vedkommer Dem!"

„Ja, men dette her, det vedkommer netop mig; men vil De have det paa den Maade, saa værs'god! Vil De saa øjeblikkelig følge med paa Kontoret og tage Deres Tyvekoster med."

„Med største Fornøjelse!" sagde Thaysen og lo.

Der havde efterhaanden samlet sig en lille Flok Nysgerrige, mest Drenge, som var himmelhenrykte over denne Ballade.

„Dette her kan meget nemt blive en kedelig Historie!" sagde Betjenten og saa meget bister ud.

„Ja, for en af os," sagde Thaysen inderlig fornøjet.

Saa satte Toget sig i Bevægelse; Thaysen med sit Skilt over Skulderen, Betjenten ved Siden af — han dristede sig dog ikke til at gribe fat i denne mærkelige Forbryder, der aabenbart var en „bedre Mands Søn", — og bagefter kom en stadig voksende Flok af Dagdrivere og Gadedrenge.

Hartvig sad ved sit Vindue og spejdede ud over Torvet. Pludselig sprang han forbauset op. Derovre paa Hjørnet af Bredgade svingede Optoget nu ind paa Torvet, skraaede over mod Raadhuset, hvor Betjent og Delinkvent forsvandt ind af Porten, medens „Følget" blev udenfor.

Hartvig holdt sig i Siderne og lo. Thaysen havde aabenbart tabt; — at stjæle et af Afviserskiltene kunne absolut ikke kaldes „ikke at forse sig", — det var da tydeligt nok. Han glædede sig allerede i Aanden over de Hundrede Kroner og Middagen, men da spilede han pludselig Øjnene op! — Hvad var nu det? — Raadhusporten blev atter aabnet og Thaysen traadte smilende ud paa Torvet, stadig med sit Skilt paa Skulderen og fulgt af Betjenten, der bukkede og holdt Kasketten i Haanden, og — det kunde min Sandten se ud, som om han gjorde Undskyldninger. Slukøret saa han i alle Fald ud.

Ovre paa Raadhuset var der imidlertid passeret følgende:

Betjenten førte brøsig og bister Hr. Thaysen ind i Kontoret, hvor Fuldmægtigen residerede. Denne, der var en Bekendt af Thaysen, — de havde om Aftenen været i Selskab sammen hos Konsulen — saa forbauset op.

„Ih, — god Dag, Hr. Thaysen! — Hvad er den af?"

„Ja, det maa De nok sige! Jeg har købt mig et lille Skilt, og det stak Deres Betjent i Øjnene, og saa halede han mig herop."

Betjenten var aldeles forfjamsket.

„Købt!" sagde han, „nej, han har hugget det nede i Søndergade."

„Saadan maa De ikke sige, for det er en Injurie!" sagde Thaysen meget alvorlig. „Her ser De Kvitteringen fra Snedker Bentsen, der har lavet det til mig!"

Betjenten sank helt sammen, Fuldmægtigen og Thaysen blinkede til hinanden og brast i Latter, akkompagnerede af Kontorets øvrige Personale.

„Ja, saa kan jeg vel fjærne mig igjen?" sagde Thaysen.

„Ja, værsaagod! Følg den Herre ud, Hansen, og bed ham om Forladelse fordi De har opført Dem som et Fæ!"

Ude i Korridoren begyndte Betjenten at stamme, men Thaysen slog ham gemytlig paa Skulderen og sagde:

„Det skal De ikke være ked af min gode Mand; der har De et lille Plaster at lægge paa Saaret!" og saa stak han den nu helt forvildede Ordenshaandhæver en Tikroneseddel i Haanden.

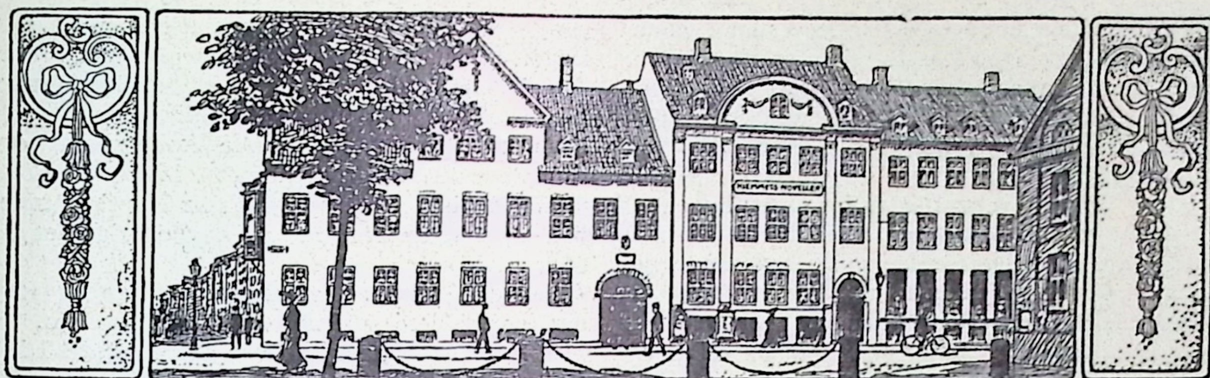
* * *

Hartvig tog sit Tab med Anstand, hverken Middagen eller Hundredkroneseddelen generede ham, men han var meget ked af det paa sin Bys Vegne, — det var jo et Nederlag for Provinsintelligensen.

Og Thaysen pillede Brædtet af Pælen og gemte det paa Bunden af sin Kuffert. Nu sidder det paa en Væg i hans Ungkarlelejlighed i København og vækker almindelig Forundring hos dem, der besøger ham.

Men saa faar Thaysen en kærkommen Anledning til at fortælle om sit Besøg paa „Bondelandet", om den billigste Sommerrejse, han nogensinde har gjort, om hvorledes han kom hjem med mange flere Penge i Lommen, end han rejste ud med, og hvorledes han hævdede Hovedstadens Overlegenhed over „dem derude."

„Og forresten," føjer han gærne til, „jeg havde det s'gu storartet derovre, der er meget bedre end man tror. Jeg er slet ikke bange for at gjøre den Tur om igjen!"

HJEMMETS NOVELLER
August 1909.
Nr. 11. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

DIGTERENS EROBRINGER

AF

REGITZE WINGE

ILLUSTRATIONERNE AF SOPHUS JÜRGENSEN

Ligesaa slangesmidig, agil og fjerlet, som Piero var paa Sjæl og Legeme, ligesaa massiv var Paolo. Massiv er maaske ikke en Gang Ordet. Denne tre Alens Person med de brede Skuldre og de trinde Former gjorde snarere et Indtryk af Oppustethed end af egentlig Kraft. Vist er det, at en overvejende Del af Kæmpens Næringsmidler bestod af Makaroni og Konditorkager, af slige lækre, søde og fede Sager, der give afrundede Former uden tilsvarende Styrke.

Kom saa og fortæl os, at Legemet ikke, som Regel, er et tro Fotografi af den Aand, der bebor det!

Paolo var nemlig Digter. Og det ikke nogen lille eller obscur Digter af dem, der er grønne i Ansigterne af Sult og Talent og Mangel paa Anerkendelse. Af denne store Tønde eller Tromme med det friskt rødmende Ansigt og de kejserligt grandiose Bevægelser, var udgaaet Digtsamling paa Digtsamling, Roman paa Roman, hvis Indholds konditorkageagtige Sødme, hvis Ords gjaldende Vellyd og hvis Formers klare, glatte og fuldfærdige Afrundethed havde gjort deres Forfatter berømt og velstaaende, og som særligt hos det smukke Køn, havde skabt ham en begejstret og trofast Læsekreds.

Thi af det smukke Køn var Paolo tilbedt. Naar han med sin rungende Røst af sin brede, fulde Barm under det svanehvide Skjortebryst foredrog sine og andres Digterværker (Paolo var nemlig en af Publikum højt skattet og berømmet Verse-Oplæser; hans Versefremsigning bestod i en Udladning af sonore og pragtfulde Vellydsstrømme med just saa megen Forbindelse mellem Ordene, at de syntes at gemme et Indhold, som dog ingen ret forstod), og han var virkelig Genstand for en tilbedende Kultus. Hans mandlige Tilhørere applauderede ham bragende; de kvindelige tilkastede ham Blomster og smægtende Blikke. Thi tvende Egenskaber er for Kvinden særligt uimodstaaelige hos en Mand: først den at føre Titel af Kunstner eller Digter, og saa den at være stor og skulderbred. En Kusketype med Digterglorie! Kan man for de fleste Kvinders Dyd tænke sig en farligere Kombination! .... Ogsaa fløj, hvergang Lyrikens fuldtonende Strømme fra Paolos hvælvede Bryst brød ud over Publikum, hundrede og atter hundrede smaa Sypigesjæle ham i Møde .... Sypigesjæle, der sad i Millionærfruer- og Frøkener, endog i Grevinder og Markiser. Ikke mindst i saadanne, der for Papas ved Kaffe-, Kul- eller Svine-Salg erhvervede Penge havde købt deres Grever eller Markis'er...

Som sagt, en Kvindernes Hero var Paolo. Og dette var hans Livs Stolthed. Overfor Verden som overfor sine Venner at være Paschaen, den alle-erobrende og uimodstaaelige, det var hans Lykke, en af hans Livs og hans Métiers Nødvendigheder.

Langt, langt bort, over hele hans store Fædre-

land, straalede dette hans Heltery som Kvindebetvinger. Og ingen kunde tvivle derpaa; ingen, der skuede denne herlige Gestalt, lyttede til denne bløde og buldrende Røst og beundrede denne Toilettets Rigdom; eller som i Boghandlervinduerne blev Vidne til den Pragt, hvormed vor Digters Værker fremstilledes for Offentligheden! Ingen kunde tvivle derpaa, naar de saa' den tilfredse og naturlige Herskermine, hvormed Poetens blaa Øjne beskuede de Stjærnekredse af skønt nedringede Beundrerinder, der ved Fester samledes om ham, den næsten salvelsesfulde Nedladenhed, det paa en Gang blomstrende og drastiske Galanteri, hvormed han tiltalte de Yndige...

Der var da heller ikke — selv blandt hans Fjender og Misundere — nogen Modersjæl, der med den svageste Tvivlens Skygge faldt paa at formørke det lysende Uimodstaaelighedsry, der straalede om hans brede Digterpande. Paolo var Betvingeren, Paolo var Erobreren, Paolo var i Livet som i Litteraturen Sejrherren; herlig, stor og uimodstaaelig.

Hvorledes noget saa urimeligt, dristigt og formasteligt som Tvivlen om hint Dogme vaagnede i Sjælen paa Piero, hans allerbedste Ven, er aldrig bleven os andre rigtig klart.

Det var dog vistnok en Række smaa, rent tilfældige Iagttagelser, der bragte denne lille, spidstungede Slange af en Maler, denne fine og næsvise Dissekør af Menneskesjæle, hvis skarpe Radernaal saa morsomt forstod at fremdrage og understrege Næstens Snurrigheder, paa Spor efter den store Opdagelse, Vennen angaaende, der skulde fryde hans Sjæl saa inderligt, og som han til os andre Venner atter og atter skulde gen-servere med saa mange pikante smaa Saucer ....

Det var, saa vidt vi vide, et Par af Digteren altfor haandgribeligt foretagne, altfor tydeligt strandede Forsøg paa at rokke kvindelig Dyd, der hos Piero vakte de første, svage Tvivl om hans berømte Vens Uimodstaaelighed overfor det smukke Køn.

Hvem kunde nu for Exempel have tænkt sig, at den øvede Charmeur, ikke ti Minutter efter, at Piero den Aften paa en Kafe havde præsenteret ham for den nydelige, lille norske Malerinde med det store askeblonde Haar ned om Ørene og den meget dybe Udskæring, skulde fyre løs og tilhviske hende saa altfor smigrende en Bøn, at den lille Dame rasende fløj op og forlangte at blive fulgt hjem. Piero, der galant havde ledsaget den vrede Skønne til hendes Bopæl, havde undrende lyttet til hendes Beretning om, hvorledes den frække Digter i samme Nu, næsten, han var bleven forestillet for hende, med et kannibalsk Blik havde beskuet hendes berømte Haar og meddelt hende sit Ønske om at se det opløst.

— Desværre er jeg ikke længer nogen lille Pige — havde hun smilende svaret (Piero tænkte sig det kokette Sideblik, der havde ledsaget disse Ord) — og kan derfor ikke mere gaa med løst Haar... Digteren havde da spurgt hende, om det gik meget strængt til i den Pension, hvor hun boede; og da hun et Øjeblik havde søgt Sammenhængen mellem dette Spørgsmaal og Komplimenten til hendes Haar, havde den Formastelige tilføjet, at hun maaske ellers kunde liste sig ud igen, efter at han havde fulgt hende hjem....

Med den dybeste Beklagelse i Miner og Lader havde Piero søgt at undskylde sin Ven.

— Man maa undskylde vor kære, store Digter! — havde han sagt, mens tyve Smaatrolde i hans Indre sloge Koldbøtter af ondskabsfuld Fryd. — Han er saa vant til at sejre overalt! Og det er ikke hver Dag, man møder en Kvinde som De! Ak, hvorfor er der saa faa af Deres Slags!

Og her gav den snedige Maler, der følte sig overbevist om, at den smukke lille Due overfor en snildere Jæger sikkert ikke havde vist sig saa ufangelig, sig til at overøse sin Ledsagerske med Komplimenter over hendes Karakter, hendes Intelligens, hendes Øjne, Hænder, Tænder, Kjole, Figur og Smag og Gang og Fødder; og han forlod hende ved hendes Dør, en hel Fjerdingvej nærmere Maalet, end han før havde været...

I det Nu, hun var forsvundet, stod han et Øjeblik stille og saa' ned for sig. Saa slog den fæle Skurk næsten Knude paa sig selv af Latter...

Det var det første Stød, hans Tro til Digterens Almagt fik.

Det næste fik den nogen Tid efter, en Aften i Operaen, hvor en fælles Ven af ham og Digteren havde ført dem begge ind i en smuk og meget fornem Dames Loge. Paa et Vink af Damen, der med store Æresbevisninger modtog den fejrede Poet, bag hvis høje og mægtige Skikkelse de to Venner forsvandt som uvæsentlige Bi-Planeter, tog han Plads ved hendes Side, mens de to andre diskret konverserede i Logens Baggrund.

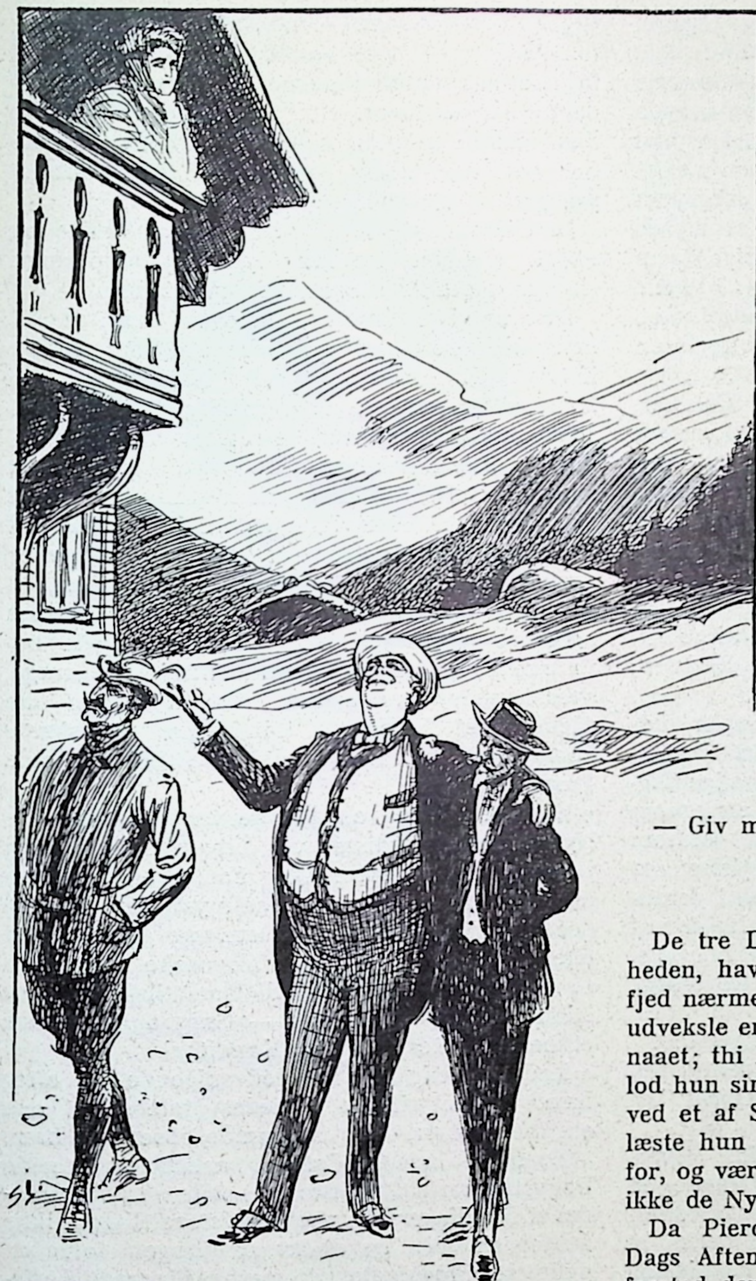
Men efter en lille Stunds Forløb syntes Samtalen at være gaaet i Staa mellem Parret foran dem; en isnende Pause forknyttede selv de to beskedne Baggrundsfigurer.

Dog, i den Bevidsthed om egen Storhed, der udgør enhver betydelig Kunstners Særpræg, syntes Digteren intet at bemærke. Med sit olympiske Smil beskuede han den stolte Kvinde ved sin Side.

— Deres Naade er dog vel ikke — hørte Piero ham med overbærende Munterhed spørge — Deres Naade er dog vel ikke vred paa mig? — Skulde han ogsaa her have vovet at lægge for langt ud? tænkte Piero.

Uden et Smil, med et ærgerligt Skuldertræk hørtes den høje Dame at svare:

— Nej, jeg gør Dem ikke en Gang den Ære! — Og henvendende sig til Vennen, der havde

Om Aftenen saa de hende for første Gang, mens hun fra sin Balkon, rank som en Dronning, betragtede Solnedgangen,

indført de to, betydede hun let de unge Mænd, at Audiensen var forbi.

Hvad var der sket? Hvormed havde Digterkolossen forsyndet sig? Piero fik det selvfølgeligt aldrig at vide. Men hans Tro til Digterens Verdensmands-Forfører Ry havde faaet sit andet Grundskud.

Dette skete om Foraaret. Og samme Sommer var der Historien med Østerrigerinden...

Det var oppe i et lille Alpehotel, højt tilvejrs, hvor Digteren, Maleren og en Fætter af den sidste havde søgt Ly for Sommerheden.

Ved Vennernes Ankomst til Hotellet fandtes der — det var noget tidligt paa Saisonen — i det ret primitive lille Etablissement kun en eneste Gæst, en mystisk, enlig ung Dame, om hvem Værten ikke kunde oplyse andet, end at hun hed saadan og saadan, angav at være fra Wien, var overordentlig elegant klædt og tilbragte Dagen med Spadsereture, Læsning og i absolut Ensomhed.

Om Aftenen saa' de hende for første Gang, mens hun fra sin Balkon, rank som en Dronning, iagttog Solnedgangen. En usædvanlig pragtfuld Dejlighed, rødhaaret, klædt i hvidt, med en Dianafigur og et Par lynende, mørke Øjne ....

Mens Piero og Fætteren hensank i skjult og stum Beundring, saa's Digteren indtage en kejserlig Atitude, dristigt beskuende den Dejlige som sit retmæssige Bytte.

— Det var en stolt Skude at entre, — hviskede Piero. — Men der skal en dristig Pirat til det Stykke Arbejde! Hvad siger Du, Paolo?

Digteren smilede medlidende. Idet han slog ud med sin gultbehandskede Haand, gik han ind i Hotellet.

— Giv mig blot tre Dage, kære Venner ..

* * *

De tre Dage var gaaet; og for at sige Sandheden, havde de ikke bragt Digteren et Hanefjed nærmere til Maalet. Ja, ikke en Gang til at udveksle en Hilsen med den Ubekendte var han naaet; thi ligesom før de tre Venners Ankomst, lod hun sine Maaltider servere paa et lille Bord ved et af Spisesalens Vinduer; under Maaltidet læste hun eller beskuede Landskabet derudenfor, og værdigede paa sin Vej til og fra sit Bord ikke de Nysankomne saa meget som et Blik.

Da Piero og hans Fætter paa den tredje Dags Aften mindede Digteren om hans Løfte, forstod denne, at han for at haandhæve sit Ry maatte gøre noget særligt. Med Glasset i Haanden indgik han et Væddemaal om inden ni Dage at skulle have erobret Fæstningen. Endnu, paastod han, havde han bogstavelig ikke rørt en Finger for at indtage den. Hvis Muserne lod ham i Fred, skulde Vennerne paa den niende Dag faa noget andet at se...

Og dog, den niende Dag oprandt uden at Situationen var forandret; dog ikke uden at Pieros skarpe Øjne havde set Digteren foretage en Række smaa og store, stadigt mislykkede Angrebsmanøvrer, der mindede ham om en Oxes Dans paa Bagbenene og vakte hans umaadelige Henrykkelse....

Om Morgenen paa den skæbnesvangre Dag kunde Vennerne ikke lade være at antage en hoverende Tone over det allerede vundne Væddemaal, over Udsigten til den Galadiner med hvad

Huset formaaede af ædle Spiser og Drikke, hvormed Digteren den Aften, hvis han ikke vandt Sejer, havde forpligtet sig til at beværte dem. I lys Forventning om de tilstundende Glæder begav de sig ud, den ene for, forsynet med en Malerkasse, at kopiere Naturen i salgbare Smaafirkanter; den anden for, forsynet med en Bøsse, at forlyste sig med at myrde Smaadyr. Digteren, der med et kejserligt Haansmil og en forborgen Hentydning til, at Piben, om han vilde, endnu inden Aften kunde faa en anden Lyd, havde modtaget deres Spottegloser, blev hjemme for at „arbejde“.

Hvorledes beskrive de to Fætteres Følelser, da de henimod Aften, trætte, forasede, beredte paa med en umaadelig og møjsommelig indsamlet Appetit at honorere de gastronomiske Nydelser, der ventede dem, kom hjem og fandt ... Hotellet i Oprør; den store Digter rejst, efter eget Sigende bortkaldt af et Telegram; den skønne Wienerinde i Raseri indelukket paa sit Værelse, efter at have truet med Politipaakaldelse og Bortrejse og Gud véd hvilke Rædsler; og Værten rivende sig i Haaret...

Nuvel, efter at have undersøgt Sagen, udspurgt Tjenestefolkene og krydsforhørt Værten, blev det Piero klart, at den guddommelige Digter havde passet Wienerinden op i en ensom Korridor; at han her paa en noget voldsom Maade, havde tilstaaet hende sine Følelser; at den unge Dame, rød i Ansigtet og med derangeret Frisure, havde ladet Værten kalde for at betyde ham, at enten Digteren eller hun øjeblikkelig maatte forlade Hotellet ... Kort sagt, uhørte og frygtelige Ting ...

Og med Extrapost var vor Digter afrejst...

Ingen Champagne, ingen „Vol au vent“ med Trøfler; knapt nok, i det almindelige Oprør, lidt flov og sjusket Middagsmad...

I Pieros Begreber var der Revolution. Hvorledes var dette muligt? Hvorledes kunde en Aktør, øvet i at spille sejerrige Elskerroller, gaa saa pudserlig kejtet og naivt til Værks, at han udsatte sig for Nederlag, der var ligesaa synlige for Parterret som den mest professionelle Dummepeters? Var det en scenevant Bedaarer, der tog saa klodset paa Tingene, at de Skønne, hvis Fald i sine Arme han ønskede at foranledige, i dydig Harme fløj mod ham med Kløer og Tænder, mere spruttende end de mest forbitrede Missekatte? — Den — sagde Piero til sig selv — der virkelig er øvet i at tage paa den skønne og lunefulde Kat, der kaldes Kvinden, gaar ikke saaledes til Værks! Han har en finere Følelse i Fingerspidserne ... Og véd desuden, at Kvinden, som andre Missekatte, ofte flygter for den, der med plumpe Hænder griber efter hende, men følger den, der lader hende gaa ... bærer sig i det hele ikke saadan ad. Aldrig i Evighed!

Og saaledes hoppende fra Observation til Observation naaede Digterens Ven en Dag til at stille sig et utroligt Spørgsmaal: — Skulde vor Digters Erobrerglorie — udbrød han og slog sig for Panden, — være blot og bar Reklame, fabrikeret paa samme Vis som Kejserens nye Klæder? Naar det kommer til Stykket, er den kære Sjæl maaske uskyldig som en Jomfru! Maaske har han end aldrig overtraadt hint skæbnesvangre og unævnelige Bud ...

Da Piero havde fattet denne formastelige og uhørte Mistanke, gav han sig til at udspionere sin Ven under hans Besøg i Hovedstaden.

Der var visse Timer af Digterens Dag, der af hans Beundrere og Venner ansaas for hellige, indviede til Erotik og Muser. Naar den store Mand, efter en elegant og aandfuld, men lidet substantiel Five oclock-The rejste sin herkuliskappolloniske Skikkelse for at tage Afsked med sine Omgivelser, tilkastede man hinanden meget sigende Blikke. Alle vidste, at det paa denne Tid af Dagen ikke var tilladt at følge Digteren eller at foreslaa ham Følgeskab. Med dyb Respekt saa' man ham tage sin høje sorte Hat og sine paillegule Handsker; eller man opfangede beundrende det betydningsfulde Smil, det svage, overbærende Skuldertræk, hvormed den tre Alens Poet besvarede Uindviedes indiskrete Spørgsmaal om, hvor han skulde tilbringe sine Tusmørke-Timer...

En Eftermiddag, efter at de vante og obligate Nysgærrighedsyttringer var udvekslede mellem Digteren og hans Kreds, og han udenfor Gadedøren var forsvundet op i den mystiske Drosche, der plejede at bortføre ham, var Piero listet efter ham, havde, i en anden Drosche, fulgt ham Gade op og Gade ned, til han tilsidst holdt stille udenfor en Bagdør — Snigudgangen fra et bekendt Restaurations-Konditori.

Med uendelig Forsigtighed snigende sig efter ham, var det tilsidst lykkedes Maleren at naa en Post, hvorfra han uset kunde observere ham.

Ene, i det inderste Cabinet particulier, tronede Poeten; foran sig paa Bordet havde han et umaadeligt Fad Kager, hvorfra hans store Haand, ikke en for en, men tre og tre ad Gangen, førte de gyldneste Flødeboller, de mest raffinerede Kaffecremskager, de lækkreste fede, lyserøde „Mus“ og pistachegrønne „Suk“ og brunette Othellokager ind i hans Mund, i hvilken de forsvandt som Kuglerne i de Hoveder, man paa Markeder kaster til Maals efter.

Da Fadet var tømt, ringede Digteren.

— Pak ind — sagde han med en kongelig Gestus til Opvarteren.

— Hvormange?

— Som sædvanlig.

— To Dusin?

— En tredive Stykker. De bliver jo mindre og mindre Dag for Dag. De er snart ikke større end Grønærter.

Stadig fulgt af Spionen steg den store Mand med sin silkebaandsomvundne Kagepakke under Armen ned ad Trapperne og forsvandt ind i sin Drosche, der nogle Øjeblikke efter standsede udenfor hans Bopæl...

... et umaadeligt Fad, hvorfra hans store Haand førte de gyldneste Flødeboller ind i hans Mund ...

Da Piero en Times Tid senere — efter at have udspurgt Portneren og Pensionatets Stuepiger, der fortalte ham, at Digteren var ene, ingen Besøg havde haft siden han kom hjem, og vist ingen vilde modtage, idet han havde ladet sige, at han maatte have Ro til at arbejde — kom farende lige ind i Paolos Stue under Paaskud af straks at maatte have Manuskriptet til en Bog, han skulde illustrere, fik han en meget uvillig Modtagelse af sin store Ven, der ærgerlig rejste sig op af en blød og vellystig Sofa. (Ved Siden af ham, paa et lille Bord, forraadte et tomt, fedtplettet hvidt Papir og de smalle, kulørte Baand, der havde været om Kagepakken, den kannibalske Scene, her havde fundet Sted.)

— Jeg kommer ubelejligt, kære? — sagde Piero med barnlig Uskyldighed i Blik og Miner.

Digteren fik et surt-overbærende Smil trukket frem. Han lagde sig atter tilbage i Sofaen.

— Blot en Smule Træthed, du. Naar man fører et Liv som jeg...

— Jeg forstaar — sagde Piero — Alle de.... søde Øjeblikke, du oplever, maa stille Fordringer til dine Kræfter....

* * *

Fra den stille Landidyl, hvortil Paolo, lig en silkespindende Puppe, trak sig tilbage for, uforstyrret af Bylivets nervøse Larm, at tilvirke de Poesiens Modevarer, der, særlig takket være det smukke Køn, for ham omskabtes til Dukater og Ry, var han paa en fjorten Dages Foraarstur kommen til Hovedstaden.

Af pur Barmhjærtighed — forklarede han med Delikatesse sin Ven Piero — af pur Barmhjærtighed, dels med hans Forlægger, dels med hans Skræder, der daarligt kunde undvære hans Foraarsbesøg; og saa naturligvis...

Han smilte træt og megetsigende.... Ak, disse kære Skønne, der, smægtende i denne Foraarstid, bogstaveligt bombarderede ham med Skrivelser saa glødende, at de næsten brændte hans Hænder....

— Her er nu for Eksempel en — sagde han til Piero — en nyopdukkende Stjærne; en Digterinde, der endnu intet har udgivet, men som har sendt mig et Par af sine Ting...

Jeg har her over et Par Dusin Breve og Digte fra hende. Et virkeligt Talent, du; nyt og originalt; Formen endnu noget vaklende, men en Lidenskabelighed, en Glød... Vanvittig, kære. Selvfølgelig er hun gal af Kærlighed til mig. Hun erklærer det ikke aabent, men man føler det som en Understrøm af Ild bag alle hendes Ord.... Hun har bønfaldet mig om et Stævnemøde, naar jeg kom her til Byen. Du forstaar — her kneb Digteren det ene Øje til — hun vil gøre mig bekendt med sine Digte og høre min Dom om dem...

— Ah!... — sagde Piero.

Digteren løftede med Offerlamsmine Øjnene mod Himlen. — Ak ja — sukkede han — hvad skal man sige? Man har ikke Fred længer end ens Naboerske vil... Jaja... Men min egentlige Grund til at tale til dig om denne ubetydelige Sag er den, at det Værelse, jeg i Aar har faaet paa Métropole, ikke er rigtig egnet for dette Tilfælde.... Det er desuden alt for hjemsøgt.... Og det mangler ganske den Poesi, den Grandezza, med hvilken jeg er vant til at være omgivet, og som er nødvendig for at gøre Indtryk paa en Kvinde af hendes Art...

— Du kender din Digterinde?

— Jeg har endnu aldrig set hende. Men af hendes Digtes Indhold, af hendes elegante, parfumerede Brevpapir forstaar jeg, at hun maa være en smuk, raffineret, lidenskabelig og forfængelig Kvinde... Kort og godt: jeg maa have et passende Rum at modtage hende i. Laaner du mig for i Morgen Eftermiddag dit Atelier? Du er der dog sjældent efter Klokken fire...

Den trofaste Ven havde selvfølgelig intet højere Ønske end at efterkomme Digterens Anmodning.

— Disponer over mit Atelier, kære Ven — svarede han — for hele Dagen, om du vil...

* * *

Der var usædvanlig pragtfuldt i Atelieret den næste Dag henimod Kl. fire. En Rigdom af alle Aarstidens Urter var malerisk anbragt rundt om i Krukker, Vaser og Urner. Tæpper og Forhæng, der til daglig hang tilsideskudte som Klude, eller var faldne ned og laa tilstøvede i Krogene, slyngede sig fikst drapperede eller flot henslængte om Staffelier, Malerier og Statuefodstykker; Potter med Pensler, korsikanske Dolke

og orientalske Nips og Skrammel saas pittoresk og skødesløst anbragt rundt om paa Borde og iøjnefaldende Stole; et gammelt Tigerskind, som Folk altid faldt over, og som derfor sædvanligt laa sparket hen i en Krog, var trukket frem til Hæder og Ære midt paa Gulvet; en Amor og Psyche stod og omfavnede hinanden i et drømmende Ovenlys; andre Kunstværker var skubbede tilbage i Skygge; et dunkelt og mystisk Halvmørke herskede i det store Rum.

Paa Divanen (en Sovesofa, skjult under et imiteret orientalsk Tæppe, der var en Del itu i den ene Ende) sad eller henlaa Digteren, afventende den Skønnes Indtrædelse. En Eftermiddagsdragt af splinterny Elegance omsluttede hans apolloniske Former; i hans Knaphul rødmede en Kamelia. Paa hans fyldige, hvide Hænder med de smukke Ringe glimtede de nypolerede Negle som store, rosenrøde Muslingeskaller; hans blondtfriserede Haar duftede kraftigt af Viol-Brillantine; hans Lakstøvler og nybarberede Ansigt skinnede omkap; omkring hele hans Person stod en mægtig og besnærende Duft af fransk Parfume og Sæbe.

Piero, der med slangeagtig Ynde snoede sig rundt om Vennen, læggende den sidste Haand paa Besnærelsesværket, ordnende en Krukke hist, drapperende en Fold her som Baggrund for den berømte Poets Skikkelse, kom formelig til at nyse.

— Pokkers, saa fint du dufter, kære Paolo! — sagde han. — Tror du nu ikke, det er lidt for tydeligt? Blot hun ikke gaar hen og mærker „die Absicht und wird verstimmt"...

Digteren trak medlidende paa Skuldrene. — Man mærker — svarede han — hvor daarligt du kender Kvinderne, kære Ven. De vil overvindes, overrumples... Intet Middel er dem for hæftigt!

Piero, der mindedes Østerrigerinden, var lige ved atter at komme til at nyse, men holdt sig i Skindet. Han havde omsider fuldbyrdet sit Dekorationsværk, og traadte stolt tilbage for at overskue det.

Paa Divanens forlorne, persiske Tæppe sad Digteren henslængt, indhyllet i en Sky af Blomsterduft og Cigaretrøg, omgiven af Kunstens Trofæer. Til Trods for Aprildagens Mildhed knittrede en vellystig Ild i Kaminen; en kvælende Lummervarme herskede i Rummet...

Endnu mens Maleren, med Anbringelsen af nogle berømte og dybsindige Digterværker paa synlige Steder vilde fuldføre Rummets Udsmykning, bankede det sagte paa Døren.

Piero saa' paa sit Uhr. — Din Skønne kommer endog fem Minutter før Tiden — sagde han. — Det er Længslens Vinger, der har baaret hende saa hurtigt....

Og han begav sig hen for at lukke op.

En Ordre fra Vennen standsede ham paa Vejen.

— Hør... Piero!

Piero vendte sig.

— Det er jo en Aftale, at du... enfin, at du lader os være ene saa hurtigt, som muligt. Min Tid er knap, véd du, og...

Under edelige Løfter ilede Maleren hen, trak Portieren tilside og lukkede op.

Ved Synet af den ventende Dame tabte selve Piero et Øjeblik baade sit Vejr og sin Aandsnærværelse. Men i næste Nu besindede han sig; og idet han aabnede Døren paa vid Gab, og med et Buk saa dybt, som om det kunde være for selve Dronningen af Saba, traadte tilside, bad han hende træde indenfor.

Ind traadte hun. Langsomt, med cæsarisk Værdighed, rejste Digteren sig fra sit olympiske Leje i Halvmørket for at gaa den Ubekendte imøde; men standsede midt paa Vejen med et Ryk, med stive Øjne beskuende sin Gæst.

Hun kunde vel være en otteogfyrretyve Aar; var lille, bitte af Vækst; den højre Skulder stod altfor langt frem, og gav hendes Fremrykning noget eget stødvis og sidelænds som en Baad, der roer for stærkt med den ene Aare; hendes sennepsfarvede Trøje, der var overbesat med røde Snore og Agramaner og smaa Guldknapper, var syet i løs Sækkeform for at skjule Figurens Mangler. Toilettepragten kulminerede paa hendes Hoved, der var meget stort, og som over et uregelmæssigt, forknyt og falmet Ansigt bar en mægtig Coiffure af sorte, med Uld udstoppede Bukler og et Pragtværk af en Hat, til hvis Udsmykning der var anvendt en Rigdom af Tyll, Fjer, Spænder, Baand og Blomster.

Under Armen havde hun en stor Rulle Manuskript...

Det var, som om de to Mænds benauede Beskuelse forøgede Staklens Forlegenhed. Idet hun, frygtsomt betragtende den dunkle og underfuldt udsmykkede Kunstens Helligdom omkring sig, roede fremad, snublede hun over Tigerskindets tandløse Hoved og vilde være faldet saa lang, hun var, om ikke Piero, lynsnar og bevægelig, var fløjet til og havde grebet hende i sine Arme.

Under en Strøm af Undskyldninger ledede han hende blideligt hen mod det persiske Leje, foran hvilket Digteren var bleven staaende fastnaglet.

Det Øjeblik, i hvilket den store Poet bukkende bøjede sig ned og gav den lille Digterinde Haanden, var et af de nydelsesfuldeste i hans kærlige Vens Liv.

Piero havde ved visse Lejligheder set Digterens store Ansigt fortrække sig som under Nydelsen af sure Appelsiner; men en saa saftfuld Blanding af surt og sødt havde han endnu aldrig set paa noget menneskeligt Aasyn; og Blyanten sittrede af Iver i hans Lomme...

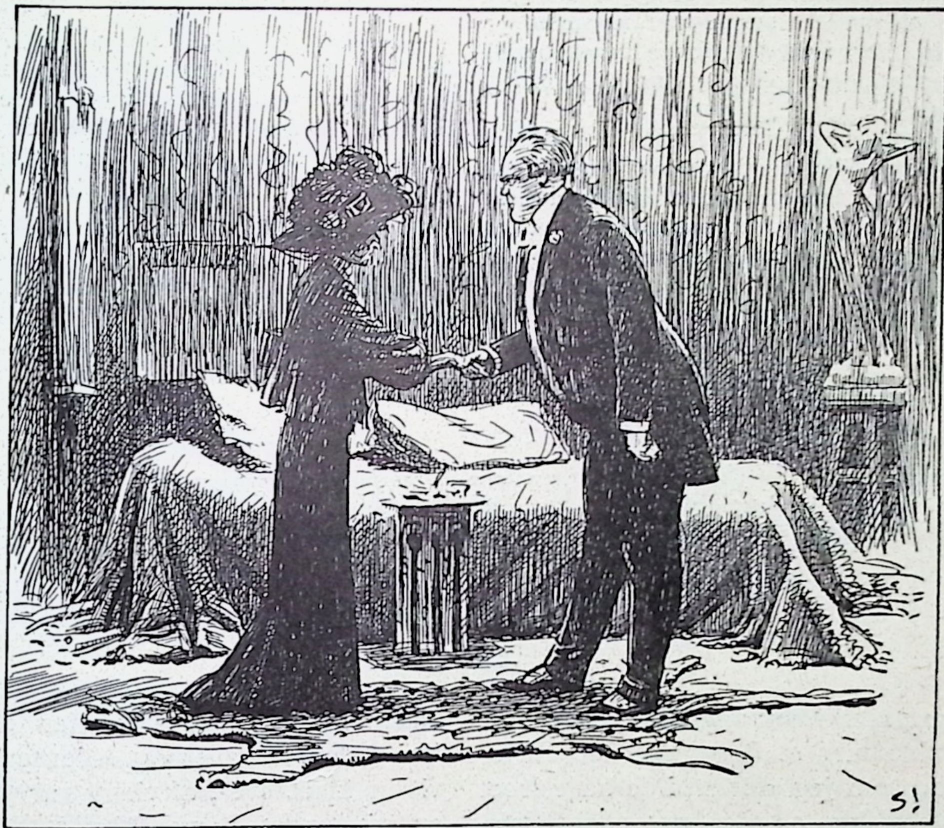
Mens Digteren med nogle hule og aandsfraværende Høflighedsfraser bragte den stakkels Gæst, der stod og pakkede sit Manuskript ud, til Sæde paa Divanen ved sin Side, tog Piero, der med en Tjeners stumme, diskrete Ærbødighed havde set til Ilden og flyttet en generende Vase, sin Hat.

Digteren vendte ilsomt Hovedet.

— Piero! Hvor skal du hen? Du maa dog endelig ikke gaa endnu, kære Ven!

— Tusind Tak! Men jeg vil da ikke være til Ulejlighed...

— Hvad, Snak! En kær Ven som du! Jeg er vis paa, at Frøkenen her intetsomhelst vil have mod din Nærværelse...

— Altfor stor Ære! — smilte Piero med sit yndefuldeste Buk. — Men jeg er desværre nødt til at gaa. Jeg har sat en Mand Stævne i Reproduktionsanstalten; og det haster.....

— Men du kommer dog i det mindste snart tilbage!

— Saa snart jeg kan, saa snart jeg kan...

Og idet han diskret trak sig tilbage mod Døren, bukkede han en sidste Gang for Digterinden.

— Jeg misunder dig de nydelsesrige Øjeblikke, som Frøkenens Kunst sikkert vil berede dig! — sagde han.

Og han var borte ....

* * *

Halvtredie stive Time efter (for da han gik, var Klokken fire, og nu var den over halvsyv!) vendte Maleren tilbage til sit Atelier.

Udenfor Døren standsede han og lyttede forsigtigt.

Himmel! Stemmer endnu!

Eller rettere, en Kvindestemme ....

Han forsøgte at kigge gennem Nøglehullet, men Portieren forhindrede ham i at se noget. Saa bankede han diskret paa Døren, en Gang, to Gange, flere Gange. Ingen svarede; den enstonige Kvindestemme blev ved at lyde derinde fra ....

Tilsidst traadte Piero uden videre ind ....

I første Øjeblik standsede han, halvkvalt af Varmen derinde, og med Øjene blændede af det besynderlige Skær....

Aftensolen skinnede nemlig ind; den straalede og bagte gennem de røde Gardiner og Forhæng og glimtede i de forgyldte Rammer; hele Rummet svømmede i et blodrødt Lys; og der var mindst fyrretyve Graders Varme derinde.

Paa Divanen sad Digteren og Damen endnu. Paa Gulvet ved deres Fødder laa et lille Bjærg af gennemlæste Manuskriptblade. Og Damen læste endnu bestandig højt ....

Et Purpurskær hvilede — enten det nu skyldtes Poesien, eller Situationens Sødme, eller Varmen og det røde Lys — over Digterindens Kinder. Og Digteren!

Hans fulde Aasyn var farvet som en rød, opstaaende Augustmaane, og syntes opløst og blødt som hans Flip; hans Øjenlaag hang blytunge ned over hans Øjne; hele den herlige Gestalt var faldet sammen og hvilede som en tung Dyne mod Væggen bag den; det var som al Vilje, som alt Mod og Initiativ havde forladt den; kort sagt, han sov som en Sten...

Piero rømmede sig.

— God Aften! — sagde han med sit mest indtagende Smil. — Saa jeg har den Lykke endnu at træffe Frøkenen!

Vakt af Vennens Indtrædelse, eller snarere af hans Stemmes sataniske Klang, rettede den øre og fortumlede Poet sig op i Sædet.

Ligesom galvaniseret tumlede hans svære Krop i et Nu paa Benene, mens han, stadigt hypnotiseret og halvsovende, trak Uhret op af Lommen.

Det gav et Sæt i ham. Han vendte sig mod sin Gæst.

— Desværre — sagde han til hende i en kort

og alt andet end høflig Tone, idet al hans vaagnende Energi samlede sig i en irriteret Indignation over Eftermiddagslurens Længde, — har jeg i Dag ikke mere Tid at ofre Dem, Frøken.

Den stakkels Dame rejste sig. Famlende gav hun sig til at samle sine Papirer sammen.

Men Piero, der i et Nu havde faaet tændt Ild paa Spritapparatet henne paa Sidebordet, kom flyvende til.

— Hvadfornoget? Nej, nu skal du sandelig drikke en Kop The her med os, kære Ven! Du maa da ikke saaledes lade dig forjage af min Nærværelse! Bad du mig ikke selv om at komme igen? Jeg har købt en Pakke friske Konditorkager til Theen. Kom herhen og se, om du tror, de er efter Frøkenens Smag .....

Draget til som en Flue af Sukker nærmede Digteren sig Kagerne.

— Bæst, Uhyre, nederdrægtige Skurk og Asen! — mumlede han i Øret paa Vennen. — Sagde jeg dig ikke, du straks skulde komme igen!

Men Piero vendte sig mod Digterinden.

— Frøken, er jeg ikke ulykkelig! — udbrød han. — Min Ven overvælder mig med Bebrejdelser, fordi jeg har forstyrret Deres Samvær. Ak denne Digter! Han er i Sandhed umættelig! Al Jordens Sødme falder som gyldne Frugter i hans Hue; og dog kan han aldrig faa nok!...

Ganske rigtigt; henne ved Sidebordet, med Ryggen til de andre, slugte Digteren hastigt i en Mundfuld tre gyldne, svulmende Flødeboller .....

UNDERLIGE HISTORIER

AF

HENRY ETTE

En gammel Hvalfangerdisponent har fortalt mig et Par underlige Historier, som jeg aldrig vilde have troet paa, hvis jeg ikke af egen og andres Erfaring vidste, at den Mand endnu aldrig hade fortalt en Skrøne. Spøgefuldhed var han endnu mindre oplagt til. Thi han hade paa det Tidspunkt, jeg lærte ham at kende, et Par Aar i Forvejen lige mistet sine fire voksne Sønner. En mørk Martsnat stod vi begge paa Broen af Islandsdamperen „Asgeirson", som for en stigende anden Døgns Sydost Storm lænsede nordvest over omtrent midt mellem Færøerne og Island. Det var begyndt at kule op paa de Færøebanker og det lod til at skulle blive en otte Dages Historie. Kaptajnen stod paa Styrbordsside i Øljetøj og Sydvest med Øjnene lige over Broens Sejldug og stirrede stift ud i Snefoget og Mørket. For en halv Time siden var Fokkemastens Toplanterne, idet Baaden satte Næsen i en svær Sø, styrtet ned paa Fordækket og splintret i Smaabiter. Et Guds Under, at Ingen blev ramt. Hverken Disponenten eller jeg, de eneste Passagerer hade Lyst til at gaa tilkøjs. Skjønt ingen af os var egentlige Sømænd, hade vi dog begge færdedes meget paa Nordhavet, Ishavet og Atlanterhavet. Og vi var klare over, at vi nu var paa det for en mindre Baad paa 500 reg. Ton saa kritiske Moment, da Kaptajnen er i Tvivl om, hvorvidt han tør lænse længere eller om han nu maa til at gaa op imod Søen. At lænse for længe, kan ogsaa være galt. Thi den Vending, der da maa gøres, tværs af Søerne, har været skæbnesvanger for mangen lille Damper. Uvilkaarlig kastede vi af og til Blikket agterud, hvor de vældige Søer kom skummende og fraadende efter os ligesom onde Magter, der absolut vilde indhente os. En eneste velanbragt Sø, der fyldte Agtersalonen og Kahytterne, og — en Islandsdamper hørte til de borteblevne.

„Er De overtroisk?" — spurgte Disponenten mig pludselig. „Eller troer De paa Varsler? Det var ikke noget godt Tegn det med Toplanternen. Jeg spekulerer paa, hvordan vore Hvalbaade grejer den, hvis de har forladt Shetland!"

„Overtroisk!" — svarede jeg. „Nej! absolut ikke. Men jeg vil ikke nægte, at jeg har hørt mange underlige Historier fortalte af troværdige Folk, som har bragt mig paa den

Tanke, at der er og sker meget uforklarligt mellem Himmel og Jord!"

„Jeg ogsaa!" — sagde Disponenten. „For Exempel er der en uforklarlig Sammenhæng mellem Drømme og det virkelige Liv. Har De aldrig i en Drøm oplevet en Begivenhed, som senere har fundet Sted?"

„Nej! aldrig!"

„Men det har jeg!" fortsatte Disponenten, „og jeg har endogsaa derved reddet en Mands Liv. Han vilde, hvis jeg ikke hade faaet den Drøm, nu have været en død Mand. De ved, jeg bor ude i Købmandsskær, hvor Sælfangerne lægger til ved Kogeriet, naar de er vendte hjem fra Ishavet?"

„Ork, ja! Jeg har selv ligget dér et Par Gange!"

„Nuvel! Første Tømmermanden paa en af Arendalitterne, hvem jeg kendte godt fra Tønsberg, var en meget ordentlig og ædruelig Mand, som jeg aldrig nogensinde har set beruset. Mit Hus ligger i Nærheden af hvor Ishavsfartøjerne fortøjer, og jeg kan se dem fra mine Vinduer. En Nat, det var i August, drømte jeg tydelig, — det er meget sjælden, at jeg drømmer og især tydeligt — at jeg saa ovenbemeldte Tømmermand i stærkt beruset Tilstand komme vaklende nede i Fjæren. Han vilde aabenbart ombord. Det lykkedes ham ogsaa at faa Jollen los, han kom op i den, roede ud til Sælfangeren og gav sig saa til at klatre op ad Leiteren; men idet han skulde til at svinge sig over Rækken, fik han Overbalance og styrtede i Søen. Jollen hade han enten glemt at fortøje eller han slap i Forskrækkelse Fortøjningsenden, for den førtes hurtigt af Strømmen agterud. — Saa vaagnede jeg. Men da det ikke var Tid at staa op endnu, vendte jeg mig om paa den anden Side og sov videre.

Hele den følgende Dag tænkte jeg ikke videre over den Drøm og jeg hade næsten glemt den, da jeg ved Syvtiden gik ud af mit Hus for at gaa ind til Tønsberg, hvor jeg skulde træffe en Mand paa Victoria Hotel. Aldeles tilfældig, eller skulde der virkelig staa en højere Styrelse bag ved, ser jeg da Tømmermanden, stærkt beruset, komme vaklende ned til Jollen. I samme Øjeblik slaar Drømmen ned i mig som et Lyn og jeg bliver staaende for at se, hvordan han grejer den. Alt gaar som i Drømmen. Han roer ud til Fartøjet og begynder at kravle op ad Leiteren. I faa Spring er jeg, tvungen af en uimodstaaelig Tilskyndelse, nede ved min egen Baad, river den los, jumper i den og roer af alle Kræfter ud til Sælfangeren. I det Øjeblik, jeg er paa Styrbordslaaring af den, hører jeg et

Plask, jeg drejer Hodet og ser, at Tømmermanden er forsvundet. Jeg skodder, og et Øjeblik efter ser jeg ham drivende og arbejdende i Vandskorpen. Et Par kraftige Tag, jeg er henne paa Siden af ham, slipper Aarerne og faar et kraftigt Greb i hans venstre Skulder. Ved forenede Bestræbelser — Skrækken hade forresten gjort ham ganske ædru — sidder han et Øjeblik efter i min Baad. Resten er snart fortalt. Vi sagde ikke et Ord til hinanden; men jeg roede ham atter hen til Sælfangeren, han trykkede min Haand, kravlede atter op ad Leiteren, svang sig ombord og jeg hørte ham gaa forud. Saa først roede jeg iland og begav mig ind til Byen!" —

„Ja!" — sagde jeg, da Disponenten hade fortalt sin mærkværdige Oplevelse — „den Mand skulde jo aabenbart reddes!"

„Som Barn," fortsatte Disponenten, „har jeg ogsaa engang oplevet noget højst forunderligt. Vi var fem Søskende, fire Drenge og en lille Pige, Marie, som vi smaa Mandfolk elskede over al Beskrivelse. Jeg kan slet ikke beskrive Dem den Sorg vi følte, da hun gik hen og døde for os. Min ældste Broder hed Olaves. Han i Særdeleshed hade holdt saa umaadelig meget af Marie og hun af ham. Vi boede ogsaa den Gang i Tønsberg. En Mand, som Far kendte, skulde ved Senhøstens Tid, et Par Maaneder efter Maries Død med sin Sjægte til Christiania, og han inviterede Olaves, som aldrig hade set en stor By, til at følges med ham derind. Netop for at han kunde blive en Smule oplivet, da han endnu ikke hade forvundet Sorgen over Maries Død.

Aftenen før Baaden skulde afsted, var vi alle fire som sædvanlig blevne puttede tilkøjs ved Nitiden. Vi laa alle fire i en mægtig Seng. Mor hade slukket Lyset og vi var næsten ifærd med at sove ind, da Olaves pludselig farer op med et Skrig og giver sig til at raabe: „Marie staar paa mine Ben! Marie staar paa mine Ben!" Vi for forskrækkede op. Og ganske rigtigt. Ikke alene jeg, men ogsaa begge mine Brødre saa ligesom Olaves aldeles tydeligt Maries lille Skikkelse staaende paa Olaves Ben. Vi gav os forfærdede til at skrige: „Marie staar paa Olaves Ben! Marie staar paa Olaves Ben!" Baade Far og Mor kom strax styrtende ind med Lys og Skikkelsen forsvandt. De søgte at berolige os og paastod, at vi hade drømt. Men det hade vi nu aldeles bestemt ikke. Og fire Drenge drømmer desuden heller ikke om det samme paa en og samme Tid. Da vi efter en halv Times Forløb var bleven nogenlunde rolige, gik Far og Mor atter ud med Lyset, men i samme Øjeblik var Skikkelsen der igen paa det samme Sted og vi gav os atter til at skrige til Far og Mor igen kom ind. Vi tiggede og bad saa om Lyset maatte faa Lov til at brænde hele Natten, og da vore Forældre kunde forstaa, at vi ikke vilde faa Ro paa anden Maade, fik vi ogsaa Lov til det.

Men selvfølgelig lukkede vi ikke et Øje den Nat.

Nu vilde Mor, som var lidt overtroisk af sig, og troede paa Varsler, ikke tillade, at Olaves næste Dag maatte sejle med ind til Byen, men Far paastod, det var noget Ammestuesnak og satte sin Vilje igennem, saa han kom med. Det har min Far fortrudt saa bitterlig mange Gange. Thi vi saa aldrig Olaves mere. Paa Turen op til Christiania faldt han overbord og druknede lige for Øjnene af Sjægtens Ejer. Han blev forresten senere Melankoliker af Samvittighedsnag over, at han hade taget min Broder Olaves med sig paa den Tur.

„Men," — sluttede den gamle Disponent — „gives der et andet Liv, saa har min Søster Marie aldeles sikkert faaet Lov til at forlade det den Nat, for at hente sin elskede Olaves hjem til sig!"

S/S „Asgeirsson" fortsatte uforstyrret sin Lænsen hen over det oprørte Atlanterhav og Disponenten og jeg gik ind i Bestikket for ved en Whisky og Vand at drøfte Problemet, Muligheden af et andet Liv efter dette.

HJÆRTER KNÆGT

AF

L. C. OSBORNE HAUGHTON

OVERSAT AF HILDUR BRUUN

ILLUSTRERET AF HEINRICH DOHM

Edgar Morris var skabt til at sætte Hjærter i Brand. Hans eget Hjærte bevægedes efter Ordsproget: fra Høns flyver op, til Høns flyver ned. Han kunde blive forelsket ved et første Blik, og hans Forelskelse kunde igen gaa over, hvis man havde Taalmodighed til at vente lidt.

Edgar Morris var til Examensbal i Søkadetakademiet.

Sort Kjole og Hvidt er lidt — ganske lidt — kedeligt at bære, naar man omgives af saa mange Guldknapper. Men Edgar, som var skabt til at sætte Hjærter i Brand, fandt dog hurtigt en af de allernydeligste Damer. Den smukke Elsie Martie var i Øjeblikket vred paa Søetaten, skuffet af den; den var ikke saa ridderlig, som hun havde troet. Hendes udvalgte Løjtnant havde nu danset to Danse med hendes bedste Veninde. Og de fandt hinanden, de to, Edgar og Elsie; og da de havde fundet hinanden, da fandt de ogsaa en hyggelig Hjørnesofa, hvor de kunde sidde en Dans over.

Edgar lænede sig tilbage, elegant, træt, tankefuld. Efter et Minuts Tavshed rettede han sig, sukkede, bøjede sig mod Elsie, fandt et Baand paa hendes Kjole, som han distrait glattede, eller kærtegnede — ligesom man nu vilde tage det. „En stakkels Civil er tilovers i Aften," sagde han, og hans Stemme lød dæmpet vemodig, „en stakkels Civil er tilovers i Aften, i al denne Uniformspragt."

„Ja, Uniformer er flatterende," sagde Elsie. Af sit lille hævngerrige Hjærte tilføjede hun: „men jeg har aldrig syntes om Officerer; de er alle ens, saa indbildske og forfængelige."

„De er altfor smuk, til at De maa ærgre Dem, De, som kun behøver at vælge — — —" og mange uudsigelige Ting smilede han ind i hendes Øjne.

Og da Elsie med sænkede Øjenlaag og Bitterhed i Hjærtet endnu engang sendte en Tanke efter sin flygtige Løjtnant og sin utro Veninde, hørte hun Edgar Morris's Stemme, denne Stemme, som var saa dæmpet, saa blød som en Sommervind:

„Véd De, De har de smukkeste Øjne, jeg nogensinde har set, selv her, i Halvmørket, er de som Stjærner." En enkelt Blomst havde løsnet sig fra Elsies Bæltebuket, den laa i hendes Skød. „Maa jeg gemme denne som et Minde om i Aften?"

Elsie lo: „Jeg behøver ingen Erindring for at mindes denne Aften — og Dem."

„Alligevel skal De have en Erindring. Naar jeg gør min Afskedsvisit i Deres Hjem, vil jeg bringe den. Før min lille Tur til Europa."

Elsie blev hentet og bortført af sin Herre til Borddansen. Og Edgar holdt sig i Baggrunden Resten af Aftenen. Enhver, som saa paa ham, kunde da straks se, at nu længtes han kun efter at tage hjem.

Da han ved Afskedsvisitten fik Lejlighed til at være alene med Elsie, trykkede han en lille Æske i hendes Haand. Den fineste lille Tændstikæske af Guld, prydet med hans Vaaben og Monogram.

„Jeg giver Dem denne Æske," sagde han, „hellere end en købt Ting. Jeg fik den engang, for længe siden, af en tysk Baronesse. Og saa meget har jeg holdt af den, at jeg ønsker, De skal eje den."

Elsie lovede, let bevæget, aldrig at skille sig ved den.

„Ser De," sagde Edgar, „mit Vaaben vil minde Dem om mig, og vore Forbogstaver ere de samme."

De havde talt sammen en Time; da rejste Edgar sig for at gaa. Elsie rejste sig ogsaa, stod foran ham, saa ung og nydelig. Langsomt løftede hun sine Øjne og saa ind i hans. Et Øjeblik holdt han hende i sine Arme, hendes Ansigt skælvede under hans Kys.

„Holder du af mig?" spurgte han, „eller er det ikke altfor smukt til at være sandt."

I to Maaneder sendte han hende Breve fra Europa.

I Paasken var et amerikansk Selskab samlet i et af de store Hoteller i Schweits.

Edgar Morris havde til sin Dame valgt Ethel Miller. Den undselige Ethel Miller, som sagde saa lidt og lyttede saa opmærksomt.

„De maatte da kunde skrive en Bog," sagde hun en Dag, i dyb Beundring for Edgars underholdende Evne.

„Ja, hvis jeg vilde skrive en Bog om mig selv, — om mit Liv — den vilde blive interessant," svarede Edgard, ganske fri for falsk Beskedenhed. „Det er paa den Maade, al Literatur bliver til. En Forfatter skriver altid om sig selv. Og uden egentlig Forbindelse spurgte

„Ved De, De har de smukkeste Øjne, jeg nogensinde har set . . ."

lille Digt," sagde han, „men det er ikke disse dejlige Øjne værdigt, det indrømmer jeg." Med dæmpet inderlig Stemme læste han sit Digt for hende.

„Det er smukt," sagde hun stille, da han var færdig.

„Jeg skrev det i denne lille Bog," sagde Edgar, „som jeg vil bede Dem gemme til Minde om lykkelige Paaskedage. Jeg har holdt saa meget af den, at jeg ønsker, De skal eje den. En lille polsk Prinsesse gav mig den, en Aften i Venedig. Mit Vaaben vil bringe Dem til at mindes mig, og vore Forbogstaver er de samme."

Hun svarede intet, da han lagde Bogen i hendes Haand, men modstandsløst og blidt lod hun sin Haand dvæle i hans.

„Se paa mig, Ethel, vil De engang imellem tænke paa denne Dag mellem Foraar og Blomster — og paa mig?"

Og hendes Haand hvilede stadig i hans, medens hendes blide, blaa Blik søgte langt, langt ud imod Bjærgene.

„Vil De skrive til mig, Ethel? I Aften, saa jeg kan have det i Morgen tidlig. Ethel — bryder De Dem lidt om mig?"

En Tjener kom for at melde Vognen til Toget.

han: „Husker De dette?" og citerede Mackays Digt:

Og kunde jeg drage ind i Himlen, og fandt ej der,
i Himmerigs lyse Sale, et Spor af dig,
Da vilde jeg ikke bie.
— Nej, ikke om jeg kunde vinde en Serafs Lyre, —
Hellere vilde jeg synde,
for at udfri min Sjæl fra Himmerig,
og søge dig andet Steds.

„Hvor det maa være dejligt at blive, — at have inspireret et saadant Digt!" sagde den unge Pige.

„En Mand maa kunne blive inspireret til store Ting, Frøken Ethel, af Deres skønne Øjne. Violerne De bærer paa Deres Kjole er ikke saa violblaa. Giv mig dem som en Erindring."

Med et Smil løste hun Blomsterne. „Her er de," sagde hun, „for jeg tænker, De mente Violerne?"

„Jeg vilde blot ønske, Øjnene fulgte med," svarede han galant. „I Morgen rejser jeg. Maa jeg træffe Dem inden — jeg mener alene — for at sige Farvel? Jeg har en lille Erindring til Dem."

Den Aften sad Edgar oppe, sent og længe, og brød sin Hjærne med et Digt. Endelig var han tilfreds med sit Værk. I sin Kuffert hentede han en ganske lille Lommebog, indbunden i et Bind af skinnende Guld, prydet med hans Vaaben og Monogram. Paa Bogens første Blad skrev han sit Digt.

I Haven traf han næste Dag Ethel Miller.

„Mine bedste Tanker har jeg formet til et

Mellem blomstrende Kastanjer i Boulogne Skoven kørte Edgar Morris i sin store, graa Automobil. Der skulde være en munter, lille Souper i „Robinson", serveret i et Lysthus, som var bygget oppe mellem Grenene paa et mægtigt, gammelt Træ. Og der var en vis, ung Amerikanerinde, som Edgar haabede at møde. Han havde truffet hende ved en Eftermiddagsthe i et Pariser Atelier, og han havde beundret nogle vidunderlige Studier i Lys og Skygge, som skyldtes hendes Haand. Hans Tanker samlede sig om „Le vrai arbre", og han haabede, den kære, gamle Maane vilde gøre sin Pligt.

Det skete alt, som Edgar havde ønsket det; for, som vi véd, Guderne havde skænket ham Held i Kærlighed, og til at støtte Heldet med havde han selv sørget for at erhverve lidt Erfaring.

Eva Muse, den unge Kunstnerinde, var i Sel-

skabet. Ved Bordet sad hun ved Edgars Side, og leende og fornøjet hjalp de med til at hejse Souperen op i Træet i store Kurve.

Maanen steg rød op over Træerne, og der blev en Pavse, da alle lyttede til en Tenor, som, et Steds nede i Haven sang en Kærlighedssang i Evas engelske Modersmaal.

Eva støttede sit Hoved i sine skønne Hænder og saa ud over Haven, som laa badet i Maanelyset.

„Det er dejligt," sagde hun, „at høre en amerikansk Sang igen. Jeg længes hjem. Jeg længes efter atter at se Maanen skinne over Chesapeake, efter at se de violette Taager over Saltmoserne. Alt er saa helt anderledes her. Alt er friseret og parfumeret, selv Træerne."

Et folkeligt Bryllupsselskab drog forbi. Brud og Brudgom sad forrest paa en aaben Vogn, og hele Følget tudede i lange Papirshorn og i ækle Bliktrompeter.

„Uf!" sagde Eva, „de ved ikke engang, hvad det er at elske, her i denne underlige By."

„Da er Franskmændene ellers stolte af deres Kendskab til Elskovens Kunst," modsagde Edgar.

Det øvrige Selskab fik Lyst til at købe nogle af Hornene til Souvenirs, og klatrede ned ad Træet.

De to blev ene deroppe.

„Men Franskmændene forstaar vist ikke det samme ved Kærlighed som jeg," sagde Eva dæmpet.

„Hvad forstaar De da ved Kærlighed?" spurgte Edgar og bøjede sig mod hende.

Til hans Overraskelse brast hun i Taarer og lagde sit Hoved ned paa Bordet.

„Amerika er saa langt borte, — og jeg maa blive — jeg skal være færdig med mine Studier, før jeg rejser."

Edgar Morris taalte ikke at se en Kvinde græde; trøstende klappede han hendes Haar; beskyttende lagde han sin Arm om hendes Liv. Han hviskede hende smigrende Ord om hendes store Talent, om den Fremtid, der ventede hende som Kunstner. Og i glødende Ord talte han om de vidunderlige Farveeffekter, netop i Egnen omkring Chesapeake. De dunkeltblaa Skygger i den sortgrønne Fyrreskov, med den røde Solnedgang som Baggrund. Om de violette Taager, som hævede sig over Saltmoserne og mødtes med Luftens gyldne Lys. Alt dette, sagde han, skulde hun male, naar hun kom hjem.

Der blev kaldt paa dem nede fra Haven.

Han trykkede hende fastere i sine Arme, og i det klare Maaneskin saa han ind i hendes Øjne. „Véd De," sagde han, „at De har de smukkeste Øjne, jeg nogensinde har set. Selv Taarer skader dem ikke. Sommetider er de graa og sommetider blaa."

Der var En, som kaldte under Træet: „Kommer I ikke snart ned, kommer vi op og henter Jer."

De to skiltes med et Suk og steg ned til det øvrige Selskab.

I den graa Automobil naaede de sammen ind til Paris.

Edgar stod ved Eva Muses Dør.

„Det er for sent til, at jeg kan bede Dem komme ind," sagde hun.

Han tog hendes Vifte fra hende og greb med sin Haand om hendes slanke Fingre. „Denne Vifte vil jeg gemme som en Erindring om en lykkelig Dag. Og — vil De tage denne, og naar De bruger den, tænke paa mig og Bohemelivet i Paris." Han gav hende en Visitkortbog af Guld. „Vaabnet vil minde Dem om den Mand, som gav Dem den. Og vore Forbogstaver er de samme; de er omslyngede, for at De skal huske, at jeg har holdt Dem i mine Arme. Jeg giver Dem den, netop fordi jeg har sat saa stor Pris paa den. Jeg har engang faaet den af en fransk Markise."

„Godnat, Eva," og sagte tilføjede han: „Du Kære."

Faa Timer efter var Edgar paa Vej til England.

Ved Slutningen af Oktober sejlede Edgar Morris fra England til Amerika med „Baltic".

Han indrettede sig paa det bedste i sin Kahyt og viste sig ikke før ved Table d'hôte, da Skibet var naaet langt ud i Kanalen.

Ved hans højre Side havde en elegant Amerikanerinde faaet Plads; og Edgar lovede sig selv en behagelig Overfart.

Han havde ikke vanskeligt ved at begynde en Konversation med sin smukke Landsmand, og da tre Dage var gaaet, kendte de to sammen de hyggeligste Pladser paa Skibet.

Altfor hurtig naaede de Nantucky Fyr og opdagede, at det var sidste Dag ombord.

„Jeg haaber, vi skal mødes tidt i Vinter," sagde Edgar, „vi har jo saa mange fælles Venner."

„Det haaber jeg ogsaa," sagde Eleanor Morse. „Til Julen skal vi samles, en hel Del Unge, i mit Hjem. Nogle af mine bedste Veninder fra Pensionstiden, tænk, jeg har ikke set dem i tre Aar. Saa maa De love mig, at De vil komme, naar jeg inviterer Dem."

Og Edgar lovede af et fuldt Hjærte at komme.

De passerede Fyrskibet netop i Solnedgang, og som de stod, lænet mod Rælingen, og saa ud i Aftenrøden, førte Vinden Tonerne af en Sang imod dem:

— — — jeg er glad, at jeg vented og vaaged
gennem Livets Foraar og Sommer.
Men jeg vidste, jeg fandt dig engang,
jeg vidste, du ventede paa mig — — —

Edgar skiftede Stilling for at se den unge Dames Ansigt. Hun saa roligt ud over Søen. Han bøjede sig let mod hende, idet han nynnende gentog Sangens Ord:

— jeg er glad, at jeg vented og vaaged — —

„Jeg hader den Tanke, at alt dette snart er

forbi," sagde Eleanor højt og brød ganske Stemningen. „Her er saa skønt, og allerede i Morgen er man i en støjende, smudsig By."

„Tænk paa den Stund vi træffes igen," hviskede Edgar.

„Tag aldrig Forskud paa Glæden, saa lidt som paa Sorgen," lød det, lidt orakelmæssigt, fra Eleanor. Hun havde travlt med at fange sit lange Slør, som Vinden legede med og spredte ud som en Fane. Edgar hjalp hende med at faa det paa rette Plads.

Med en broget Kimono svøbt over Natkjolen kom de unge Damer ind i Sovesalen fra de forskellige Toiletteværelser.

„Hvor vi to har bygget Luftkasteller", sagde han.

„Ja", hun lo, „paa en Oceanrejses Kviksand".

„Husker De, for otte Dage siden var vi Fremmede for hinanden —"

„Og i Morgen," afbrød hun, „skilles vi som de bedste Venner. Ja, saadan kan det gaa."

„Venner — det er saa lidt, Eleanor."

„Hvad, er vi ikke de bedste Venner?" spurgte hun, lidt aandsfraværende, og overhørte ganske, at han brugte hendes Fornavn. Optaget betragtede hun Havet, hvor nu Maanen dannede en Sølvsti over de vuggende Bølger.

„Det haaber jeg, vi er," svarede han stødt. „Jeg vil da aldrig glemme disse lykkelige Dage." Og lidt efter tilføjede han tankedybt: „Naar alt kommer til alt, hvad er egentlig Lykke?"

„Ja, hvem der vidste det!" svarede hun idet hun vendte sig fra Rælingen for at gaa over Dækket.

„Er dette Deres Farvel?" Edgar standsede hende ved at lægge sin Haand paa hendes Arm.

„Men," spurgte hun forbavset, „ser jeg Dem ikke i Morgen?"

„Jo, det gør De vel, naar vi gaar fra Borde, sammen med alle de andre; synes De ikke, det vil blive et fattigt Farvel efter disse lykkelige Dage." Og pludselig dæmpede han sin Stemme til Hvisken: „Se paa mig, Eleanor, se paa mig med disse herlige, brune Øjne, — de skønneste Øjne, jeg nogensinde har set."

Eleanor saa standhaftigt ud over Havet.

„Men kan De da ikke se, jeg elsker Dem, — kan De da ikke se — —"

En Dame gik sammen med en af Skibets Officerer forbi dem. Et Øjeblik flammede Guldknapperne i Maanelyset og „Violette brise enbaumée" blandede sig i Havbrisen.

„Kom", sagde Edgar irriteret, „her er det umuligt at tale sammen."

„I Morgen er der atter en Dag," svarede Eleanor muntert. „Godnat."

Og Edgar saa efter hende, som hun forsvandt mod Salonen.

Da de den næste Dag tog Afsked ved Bolværket, lagde Edgar en Guldblyant i Haanden paa Eleanor Morse.

„Lad denne," sagde han, „være et Minde om Rejsen. Jeg synes hellere, jeg vilde give Dem denne Blyant, jeg har ejet og holdt af, end at købe noget. Jeg har en Gang, for mange Aar siden, faaet den af en italiensk Grevinde. Mit Vaaben vil minde Dem om mig, og vore Forbogstaver er de samme. Skriv snart til mig, — og med dette Blyant, — jeg beder Dem, hører De."

Oh, de glødende Breve Edgar sendte Eleanor. Men hun, som var en skarpsindig Kvinde, svarede behersket — og med Blæk.

En fornøjelig Jul ventede Eleanor Morse. Mange glade Gæster skulde tilbringe Juletiden i Morse'rnes gæstfri Hus.

Eleanor havde haft en udmærket Værtinde-Idé. Hun havde udvirket, at hun selv og seks Veninder fik Lov at sove i samme Værelse. Den største Sal i Husets anden Etage blev udvalgt, og syv hvide Senge blev anbragt herinde.

Alle de unge Piger var begejstrede, da de saa Sovesalen. „Henrivende." „Ganske som i Dormitoriet."

Ved Middagen og i Dagligstuen lagde de Ældres Nærværelse en Dæmper paa Meddelsomheden. Hvor dejligt var det derfor ikke, da man naaede saa vidt, at man kunde trække sig tilbage.

Med en broget Kimono svøbt over Natkjolen kom de unge Damer ind i Sovesalen, fra de forskellige Toiletværelser. Og mange Minutter varede det ikke, før den muntre Fortrolighed fra de længst svundne Pensionsdage vendte tilbage.

Eleanor lukkede for det elektriske Lys og gik, som opmærksom Værtinde, sidst i Seng. Ud i Mørket lød den glade Lyd af mange unge Stemmer. Den første Time talte man højt, næsten alle i Munden paa hverandre.

Men da Eva Muse, den unge Kunstnerinde, begyndte at fortælle om Atelierlivet i Paris, tav flere og flere for at lytte.

„Og en ung Amerikaner traf jeg," sagde hun, „her fra New York. Han var ikke selv Kunstner, men han havde en fin, sympathetisk Forstaaelse af Malerkunst. Da han rejste, bad han om min Vifte, til Erindring om de lykkeligste Dage i sit Liv, sagde han. Han gav mig en Guld-Visitkortbog. Jeg skal nok vise Jer den en Dag."

Den meget rige og meget undselige lille Ethel Miller havde i Schweits truffet en amerikansk Forfatter. Han havde endnu aldrig udgivet en Bog, men han var saa interessant. Han havde citeret for hende Eric Mackay's „Kærligheds-breve fra en Violinist", og saa havde han skrevet et Digt til hende, ligesaa smukt som Eric Mackays. Hun skulde nok en Gang læse det for dem.

Den smukke Elsie Martin havde ikke været over Havet. Men hjemme i Amerika kan man ogsaa opleve. Og hun berettede om Fester og Baller. Om hendes Broders Kamerater i Marinen, som havde givet hende Guldknapper*). Og forrige Vinter havde hun saa ofte paa Ballerne truffet En — ja, han dansede nu ikke, saa de havde ikke danset sammen, men talt saa meget. Han var den smukkeste Mand, hun havde set. Da han gjorde Afskedsvisit i hendes Hjem, havde han sagt, o. s. v.

„Gav han dig en Erindring?" blev der spurgt.

„Ja, naturligvis," svarede Elsie overlegent, „det gør de jo altid."

„Hvad var det?"

*) Amerikansk Skik. Knapperne samles i en Kæde eller Snor og bæres i Lighed med vore „Veninde"-Armbaand.

„Den nydeligste lille Tændstikæske af Guld, med hans Vaaben og Monogram."

„Hvad hed han?" spurgte det fra Eleanors Seng, med hendes rolige, mørke Stemme.

„Edgar Morris," sagde Elsie.

I to Senge gav det et Sæt.

Eva og Ethel tilstod, at deres Helt hed det samme. Et Øjeblik herskede der ubehagelig Forlegenhed i Salen.

Da kom det, med en lidt bitter Latter fra Evas Seng: „Du havde vel de smukkeste Øjne paa Jorden, Elsie?"

Og da Elsie ikke kunde benægte dette Faktum, lød det med arrig Røst fra Ethel: „Og var det ikke en Grevinde eller Prinsesse eller Dronning, som havde foræret ham den Ting, han gav Jer?"

„Men sig mig, Eleanor," spurgte Eva, „kender du ham ogsaa?"

„Han var ombord paa Baltic, da jeg tog hjem."

„Saa fik du vel en af hans Erindringer," vrængede Elsie.

„Han havde maaske givet dem alle bort, før han traf mig," lo Eleanor, som kendte Tavshedens Guldværdi.

Længe blev der talt den Aften i den store Sovesal.

Tilsidst blev det overladt til den verdenserfarne Eleanor at berede denne Kærlighedens Napoleon hans Waterloo.

Paa Aarets sidste Dag sad Edgar Morris i Skumringen foran Kaminen i sit Bibliotek.

Tjeneren kom ind med Posten, tændte det elektriske Lys og bredte Pakker og Breve ud paa Bordet.

En lille flad Trææske var adresseret med Eleanor Morse's Haandskrift.

Edgar greb først den Pakke; med skælvende Hænder overskar han Baandene og aabnede Æsken.

Foran ham laa i skinnende Række en Guldtændstikæske, en Guld-Notebog, en Guld-Visitkortbog og et Guldblyant, alt prydet med hans Vaaben og Monogram paa den Side, der vendte opad.

Uvilkaarlig tog Edgar Blyanten, drejede den mellem sine Fingre. Ned ad dens Side var der nu graveret en Sætning. Han holdt Blyanten mod Lyset for at læse Ordene. Der stod:

„Man skal ikke spøge med Kærlighed".

CHRISTINE AF DANMARK OG MILANO

ET REJSEBILLEDE FRA DET 16de AARHUNDREDE

AF

BØRGE JANSSEN

TEGNING AF V. JASTRAU

Kejser Carl den Femtes Søsterlil var Christiern den Andens milde, gode Dronning Elisabeth, og da hun var død, og Kong Christiern sat bag Laas og Slaa paa det Kastel Sønderborg, tog Kejseren liden Christine, Christierns Datter, til sig ved sit Hof. Og hun bar saa stærk en Kærlighed til den unge Hertug Frans af Lothringen; men Kejserens Vilje var og' stærk, og den sagde, at liden Christine af Danmark, som da kun var tretten Somre gammel, skulde formæles med den gamle Hertug Frans Sforza af Milano [1]). Saa' er da og sket; men Gud var mildere end Kejseren, og han lod den gamle Hertug dø, og nu vil Kejseren tage Milano ind i sit Rige. Han har kaldet Christine af Danmark til sig i Napoli, hvor store Fester er gaaet an, og nu vil Kejseren med Prinsessen gaa fra Napoli til Lejren ved Asti i det piemontesiske, for dér at støde sammen med Hertug Federigo Gonzaga; thi truer det ondt med Krig, da Kejseren har givet sin Søn Søn Hr. Philippus Milanos Hertugdom, hvormed de franskes Konge, Kong Frans, ej er tilfreds, eftersom han vil, at hans Søn, Hertug Henry, skal tage samme Hertugdom ind.

Der skal da brydes op fra Napoli i stor Jaghast, men endda der iles, gaar det ej saa hastigt; thi er der meget, som skal i Orden bringes, før saadan mægtig Herre kan paa Rejsefart begive sig. Mad og Drikke skal dog alle have, endog Kejsere, og vel sagde gammel Lov, at rejsende Rytter maatte tage Græs til sin Hest og saa megen Føde til sig selv, som han paa Marken kunde naa uden at trine af Sadlen, men her kunde dette intet nytte, saa mange Ryttere som i Kejserens Følge var. Aleneste af de fornemste Hofmænd var der 200, saa kom 300 Kammersvende og andre lavere Kanutter som Mundkokke, Herrekokke og Ridderkokke, Køkkenskrivere, Køkkennægte, Kukkenbagere, Marcipanmagere, Fadebursmøer, Stegevendere, Kedelskurere, Svende ved Sølvtøjet og Piger ved Vasken. Saa var der af Præster og Kordrenge nær de 100; thi Aanden skal og' have noget, dernæst Livmedici, Barberkirurger og Badere med Svende, som gik op til de halvhundrede og endelig alle Krigsknægtene, hvoraf gaves fire Faner, hver paa 400 Mand og 50 Hageskytter, samt Drabanter, Skrivere, Kapellaner, Herolder, Feltskærere, Fogeder, Stokkeknægte og Professorer, ej at tale om Knægtenes Kærester, Koner saa' og Gøglere, Jøder, Hælere og andre Skarnsfolk. Endeligen var der 100 Vogne og Karme med alle Slags Køkkengeraad og Mobilier samt 500 Haandheste foruden Rosfolkenes Dyr; og alle disse Guds Skabninge skulde jo have Ædelse og Drikkelse, hvorfor de gode Neapolitanere, som vel elskede Kejseren højt, men hans gode Dukater [2]) end højere, i de Dage gjorde sig en artig Profit. Af Beder, Høns og Øksne købtes i Tusindtal, og Kejserens Skatmester skal i de Dage have bandet mangen ond Ed over de høje Priser, og Landsknægtene gjorde i lige Maade; thi vilde de gærne, som rimeligt er, have skønne Kvinder med paa Rejsefarten, men disse Filurer havde og' sat Prisen op, saa at de ej var at faa under 10 til 15 Bæger Vin af den bedste. Præsterne har og' adskilligt at købe, dog af andre Sager, saasom 4000 Pund Vokslys,

[1]) 1534.

[2]) Navnet kommer af det italienske Ord: *duca* = Hertug. Denne Mønt blev nemlig første Gang slaaet af en italiensk Hertug.

Stor Umag skaffer det at faa alle Krukker og Urteposer fyldte . . .

hvilke de dog selv indviede og saaledes fik noget billigere. Dernæst købtes af Olie til at smøre døende med 10 store Maal og meget andet, alt til Sjælenes Frelse, der jo vel er en saare vigtig Sag; men da Kejseren, som nok er Verdens Herre, men derfor dog ej kan herske over sin egen Mave, som oftelig er ret ond, har Apothekeren ej mindre travlt end Præsterne. Stor Umag skaffer det at faa alle Krukker og Urteposer fyldte, saa alt nøje stemmer med Listen, der lyder paa: Grævlinge-, Hare-, Gede-, Aale-, Menneske-, Due-, og Bukkeblod, Enhjørninghorn, Elsdyrklove, som dog ej kunde faaes ud i Napoli, hvorfor tages af Æsler, Østersskaller og Konkyljer samt Koral (mod Storm og Kulde), som kunde faaes; Storke-, Paafugle-, Due- og Desmerkatteskarn, Mos, vokset paa død Mands Hoved, adskillige Slags Stene, Smaragd (at tæmme Lysterne), Rubin (mod Gift), den Sten Sardonyks (mod Forgørelse og giver Mod), den Sten Bezoar, som vokser i Maven paa Gederne i Indialand (mod Gift), Ametyst (at bære paa Brystet mod Drukkenskab), Perler (at knuses i Likør til at friske Hjærtet eller at give Iglerne, at de bedre gider bide,) knust Krystalglas i Honning (til at give Modermælk), Igler, adskillige Urter: Salvie, Aakande, Vor Frues Sengehalm, Petersille, Tusinddyder, Baldrian, Svaleurt, Engelsød, Ibisurt, Angelica, Kælderhals, firfingret Natskygge (mod Gift), Gumper af Spyfluer, Dødningeben, Rørdrums-Fødder, Geddeøjne, Kapun-Vand, spanske Fluer, Fluer, Bænkebidere, Regnorme, Skorpioner, Elefanttænder, Harehjærner, Gedebukkelever, Frøhjærter, Rævelunge og Ulvetarme, foruden meget andet godt, saasom Menneskehoveder og Fingre (mod faldende Syge); men da disse allersidste rare Ting ej maa have været i Jorden og gærne skal være godt friske, blev de ej medtagne; thi vilde man jo stedse paa Vejen ved de mange Rettersteder have nok at tage af.

Da alt dette saa er i Orden bragt, drager Kejserens Tog og med det Prinsessen af Danmark mod det piemontesiske, hvorfra hun vil gaa videre til Nederlandene.

For første Sinde føler hun nogen Takskyldighed mod hendes afgangne Herre Gemal; thi uden det havde behaget ham at dø, havde hun ej saa meget kunnet holde sig for sig selv og fly alle Fester; thi ej er hun lystig til Sinds, da hun bærer saa stor en Angst for, at Kejseren har noget Anslag for med hende og atter vil give hende en ny Gemal, men kun ej den hun ønsker, Hertug Frans af Lothringen[1]).

Endda Kejseren gærne gik udenom Stæderne, maatte der dog flere Sinde gøres Stads, saaledes i den Stad Roma, hvor Pave Paolo gav store Fester, ladende som han havde glemt, at Kejseren nyssens lod sine Landsknægte hærge og skænde Roma, dog tænkte Paven vel, at Kejseren kanske kunde trænge til lidet Religion, og overrakte han Hs. Majestæt en Messebog med Guldbind, gjort af den Mester Benevenuto Cellini, hvornæst Kejseren gav Hs. Hellighed en Diamant til 12,000 Scudi[2]), hvornæst Hs. Hellighed gav Kejseren to tyrkiske Hingste, som dog ej blev Kejseren helt billige; thi gav han Fodermarsken, der bragte ham dem, 500 Ducater[3]) i Ducør. Store Fester gik an, og her opvartedes Kejseren af saadanne Folk som Romas Skatmester Conaversini, Kardinalerne Santa Fiore og Cornaro, Bispen af Forli, Collonaer, Orsinier, ja, endog af Macaronier.

Og man var til stor Messe i San Pietro, og man ansaa' det sixtinske Kapel, hvor den Kunstmester Michelangelo just gjorde sin „Dommedag"; men og' anden Morskab havdes, saaledes var det lifligt, naar Hofmændene mod godt Pant havde faaet Penge hos Bankieren Riccardo del Bene, da at henøsle dem hos den skønne Signora Antea, der i de Dage var Romas allersomskønneste Kurtisane.

Af alt dette, særdeles det sidste, havde, som enhver kan tænke, Prinsessen ej mindste Morskab; men da havde hun anden; thi lod hun sig forevise en liden Ø i Tiberstrømmen, hvorom hun havde læst i Caroli magnii Krønike. For det var jo saa', at i fremfarne Dage havde Kong Amyrel af Babylonien taget Roma ind; men da ilede den ædle Carolus Staden til Hjælp, og stod der en Tvekamp om Roma paa denne Ø imellem Kong Amyrels Underkonge Karvel og Carolii gode Mand Olger Danske, hvilken fangede Sejr.

At hendes Højhed gad umage sig til denne Ø, hvor intet var at se, forstod hendes Kammerfruer ej, og om Aarsagen dertil, talte hendes Højhed intet; thi var hun paa det sidste blevet alt mere stille, men i Løn tænkte hun paa den tapre Olger, der dog var fra hendes Herre Faders Lande, men end mere paa den, hvis Herre Stammefader var Carolus Magnus; thi det var den unge, skønne Frans af Lothringen, som al hendes Hu stod til. Ja, hendes dyreste Tanker var nu som alle Dage hos ham — hvordan led han vel nu, snart skulde han jo i Krig og Orlog, føre Lanse imod hendes Herre Morbroder, kæmpe som den tapre Hr. Olger; men om Gud nu ej gav ham Sejr, men Døden — — —

Flammende rød sank Solen bag den evige Stad, som Blod og Ild var det at se, Død og Undergang varslede det.

Stille korsed hun sig, mens alle Romas Klokker ringed, mens Kejserens og Christine af Danmarks Tog drog videre mod Nord. Og mod Nord drog ogsaa hendes Tanker helt til Sønderborg Slot, til den forraadte, ulykkelige Konge. Og mens Karmen tungt rullede fremad, læned hun sig tilbage i Hynderne, foldede Hænderne til Bøn for hendes kære Herre Fader, Fangen paa Sønderborg, og saa for en til, for Frans af Lothringen.

Taarer er i Øjnene, Sorg i Hjærtet — arme, liden fredløse Kongemø, stakkels, skønne Christine af Danmark og Milano.

---

[1]) Denne Frygt var ikke ugrundet. Blandt de Partier, Kejseren senere tilbød hende, var Henrik VIII af England, som før sit Frieri til hende lod hende male af sin Hofmaler Hans Holbein. Dette Billede, der findes paa Nationalgalleriet i London, er nu solgt til en Kunsthandler, som igen af den amerikanske Millionær Morgan har faaet et Bud paa 1 Mill. 200,000 Kr. Sagen har vakt stor Opsigt i England og »Christine af Danmark«s Navn er blevet meget kendt baade i Amerika og England. Det sidste Sted er der sat en Nationalsubskription i Gang, for at faa Billedet bevaret for England, hvilket nu er lykkedes.

[2]) 1 Scudo = ca. 3 Kr.

[3]) 1 Ducat = 6—8 Kr.

JOHN THORNDYKES UNDERSØGELSER

FORTALTE AF

Dr. med. CHISTOPHER JERVIS

TIL

R. AUSTIN FREEMAN

V. MANDARINENS PERLE

OVERSAT AF E. J.

Herr Brodribb varmede med synligt Velbehag sine Fødder ved den blussende Kaminild i Thorndykes Værelse.

„De er virkelig et overordentlig høfligt Menneske, Thorndyke,“ sagde han.

Han saa ud til at være godt halvtreds, var velproportioneret og havde et jovialt Ansigtsudtryk; han havde hvidt, busket Haar og Dobbelthage og var klædt med gammeldags Elegance. Som han sad med sin amethystfarvede Næse over Vinglasset og stirrede tankefuldt paa Gløden i sin Cigar var han Typen paa en velsitueret Sagfører af den ældre Generation.

„Det ved jeg,“ svarede Thorndyke, „men hvorfor hentyde til en vedtaget Kendsgerning?“

„Sandheden er først lige gaaet op for mig,“ sagde Herr Brodribb. „Her kommer jeg dumpende ind til Dem uden videre, sidder i Deres egen Lænestol foran Deres egen Ild, ryger Deres Cigarer, drikker Deres Burgunder — og lad mig tilføje, at det er en aldeles fortræffelig Burgunder — og endnu har De ikke med et Ord forraadt, at De er nysgerrig efter at vide Grunden til min pludselige Tilsynekomst.“

„Jeg tager mod Gudernes Gaver og kommer ikke med Spørgsmaal,“ svarede Thorndyke.

„Det er forbandet pænt af Dem, Thorndyke, især da enhver ved, De ikke er anlagt for Selskabelighed,“ sagde Herr Brodribb og lo. „Sagen er den, at jeg gerne vil høre Deres Mening om en ganske besynderlig Sag. Det drejer sig om den unge Calverley. De husker Horace Calverley? Godt, dette er hans Søn. Horace og jeg var Skolekammerater, ved De, og efter Faderens Død vedblev Drengen at hænge ved mig. Vi er nære Naboer nede i Weybridge og meget gode Venner. Jeg sætter stor Pris paa Fred Calverley. Han er et godt Menneske. Men han er lidt skørhovedet ligesom hele Familien.“

„Hvad er der hændet Fred Calverley?“ spurgte Thorndyke, da Sagføreren gjorde en Pause.

„Ja, ser De,“ sagde Herr Brodribb; „i den sidste Tid er han blevet mer end almindelig underlig — han er ikke gal, i hvert Fald ikke efter min Mening — men han er som sagt underlig. Nu er der en hel Del Penge og mange stærkt interesserede Slægtninge, og som en Følge deraf tales der om at faa ham sat under Administration. De er bange for, han skal begaa Dumheder og taler endogsaa om muligt Selvmord — De husker Faderens Død — men jeg holder paa, at det altsammen er Nonsens. Drengen er lidt sygelig af Temperament, det er det hele.

„Hvilke er Symptomerne?“ spurgte Thorndyke.

„Aah, han tror sig forfulgt og iagttaget, og han ser Syner, ser sig selv i Spejlet med en andens Ansigt og mere af samme Slags.“

„De er ikke meget omstændelig med Deres Oplysninger,“ bemærkede Thorndyke.

Herr Brodribb saa paa mig og sagde leende:

„Hvor han er om sig efter Fakta, den Thorndyke, ikke sandt Jervis? Men De har Ret; jeg indrømmer, jeg udtrykker mig lidt vagt. Imidlertid, Fred kommer om lidt. Vi skal rejse hjem sammen, og jeg tog mig den Frihed, at bede ham komme her og hente mig. Vi vil faa ham selv til at fortælle om hans Syner; han gør ingen Hemmelighed af dem; og i Mellemtiden skal jeg give Dem Forhistorien.

Hans Nervesvækkelse begyndte for et Aarstid siden. Han var med ved et Jærnbanesammenstød, der fuldstændig oprev ham sjæleligt, skønt han slap helskindet fra det. Derpaa gjorde han en Rekreationsrejse til Søs, og Skibet fik Skrueaksen knækket i en Storm og drev hjælpeløst omkring. Det forbedrede ikke hans Tilstand. Siden rejste han til Middelhavet, og et Par Maaneder efter vendte han tilbage ligesaa nervøs, som da han tog bort. Men jeg tror, at vi har ham nu.“

Han gik hen til Døren og aabnede den for en høj, mager, ung Mand, som Thorndyke elskværdigt bød velkommen og anbragte i en Stol ved Ilden. Jeg betragtede nysgerrigt vor nye

Gæst. Han havde vidtaabne, blaa Øjne med brede Pupiller, der uafladeligt skiftede i Størrelse, som hos stærkt nervøse Individer, hans Læber var adskilt, og hans lange, tynde Fingre var i bestandig Uro. Han saa ud til at være af det Stof, hvoraf der dannes Profeter, Martyrer, Reformatorer og tredie Rangs Poeter.

„Jeg har talt til Dr. Thorndyke om Deres nervøse Tilstand," sagde Herr Brodribb. „Jeg haaber, De ikke tager mig det ilde op. De ved, han er min gode Ven, og han er meget interesseret."

„Det er elskværdigt af ham," sagde Calverley. Derpaa blev han rød og tilføjede: „Men nervøs er det ikke det rigtige Ord; det forudsætter, at mine Syner er blot og bar Indbildning."

„Og De mener, at det kan de ikke være?" spurgte Thorndyke.

„Nej, det er jeg overbevist om, de ikke er." Han rødmede igen som en ung Pige og saa alvorligt paa Thorndyke med sine store, drømmende Øjne. „Men d'Herrer Doktorer," tilføjede han, „stiller sig saa forfærdelig skeptisk overfor aandelige Fænomener. De er saa materialistiske."

Jeg vaagnede med et Sæt og saa, at Døren stod paa Klem, og at en velklædt Kineser i Nationaldragt stod og betragtede mig.

„Ja," sagde Brodribb, „Lægerne har ikke meget tilovers for det overnaturlige, det er vist."

„Fortæl os lidt om Deres Erfaringer," sagde Thorndyke overtalende. „Giv os Lejlighed til at blive overbeviste."

Calverley betænkte sig et Øjeblik ;derpaa saa han alvorligt paa Thorndyke og sagde:

„Ja, hvis det ikke plager Dem, vil jeg fortælle. Det er en besynderlig Historie."

„Jeg har fortalt Herr Thorndyke om Deres Sørejse og Turen til Middelhavet," sagde Herr Brodribb.

„Saa vil jeg begynde med at fortælle de Begivenheder, der staar i Forbindelse med disse besynderlige Syner," sagde Calverley.

„Den første Begivenhed indtraf i Marseilles. Jeg stod inde i en Antikvitetsbutik og kiggede paa nogle algierske og mauriske Ting, da min Opmærksomhed blev henledet paa en kinesisk Brelok, der hang i et Glasskab. Den var ikke særlig smuk, men den var saa ejendommelig, at jeg fik Lyst til at købe den. Den bestod af et aflangt Stykke Ibenholt, i hvilket der sad en enkelt pæreformet Perle godt trekvart Tomme lang. Træet var lakeret — maaske for at skjule en Sammenføjning — og beskrevet med kinesiske Skrifttegn. Øverst var der et lille Gudebillede med Hul gennem Hovedet, rimeligvis beregnet til en Snor.

Jeg havde som sagt faaet Lyst til at eje den snurrige Tingest og kan til en vis Grad følge mine Lyster. Manden forlangte fem Pund for den; han forsikrede, at Perlen var ægte og af stor Værdi og troede aabenbart selv, at den ikke var det. For mig saa det imidlertid ud, som om Perlen virkelig var ægte, og jeg besluttede at løbe Risikoen. Jeg betalte Pengene, og Manden fulgte mig bukkende til Døren med et Smil — eller rettere Grin — af Tilfredshed. Han vilde have glædet sig mindre, hvis han var fulgt efter mig til en Juvelér, til hvem jeg henvendte mig for at faa Spørgsmaalet klaret; thi han erklærede, at Perlen var ægte og repræsenterede en Værdi af henved et Tusind Pund.

Et Par Dage efter traf jeg tilfældigt nogle Bekendte, der laa med deres Yacht i Marseille, og fortalte dem om mit nye Indkøb, og de fandt,

det var en kostelig Historie, da de hørte, jeg havde betalt fem Pund for den. En af dem, der hedder Halliwell fortalte, at han kunde have købt Brelokken ti Dage forinden for en halv Snes Shilling; han ærgrede sig over al Beskrivelse, sagde han, fordi han ikke havde slaaet til dengang og siden solgt den til mig, der havde været tossegod nok til at betale den saa dyrt. Jeg havde endnu ikke fortalt dem om mit Besøg hos Juveléren og hørte taalmodigt paa deres Palaver.

En Matros havde hjemsøgt Skibene i Havnen for at falbyde Brelokken, fortalte de, og han havde ogsaa været om Bord paa Yachten. „Og svært forlegen var Fyren for at blive af med den," sagde Halliwell og lo. „Han svor, Perlen var ægte og af uskatterlig Værdi, og han var villig til at skille sig ved den for ti Shilling! Men vi havde hørt den Slags Løgnehistorier før. Imidlertid lader det jo til, at Antikvitetshandleren har spekuleret i en eller anden Grønskollings Godtroenhed — og øjensynligt med Held."

Da de havde moret sig tilstrækkeligt paa min Bekostning, fortalte jeg dem om Juveléren, og nu blev det min Tur til at more mig over deres lange Ansigter. Historien kom ud og blev diskuteret alle Vegne, og den var endnu Samtaleemne, da jeg forlod Byen. Den almindelige Mening var, at Matrosen, hvis Spor man kunde følge til et Theskib, havde stjaalet den fra en kinesisk Passager, og ikke mindre end sytten Kinesere meldte sig og gjorde Fordring paa Brelokken som deres Ejendom.

Kort efter vendte jeg tilbage til England, og da mine Nerver stadig var uregerlige, tog jeg ned til min Fætter Alfred, der har et Gods i Weybridge. Han havde Besøg af en Ven, en Kaptajn Raggerton, og de to lod til at staa paa en meget fortrolig Fod med hinanden. Jeg syntes ikke om Raggerton. Han saa godt ud og havde et elskværdigt Væsen; men jeg tror — mellem os — at han er en snavs Karakter. Han har været i Garden, og jeg ved ikke bestemt, hvorfor for han forlod den; men jeg ved, han var en passioneret Spiller i forskellige Klubber, og at han havde Ord for at være en mistænkelig heldig Spiller. Han spillede ogsaa højt Spil ved Væddeløbene og var i det hele taget ikke fint Papir, og jeg forstaar ikke min Fætters Sympathi for ham, skønt jeg maa tilstaa, at Alfred har forandret sig til det værre, siden jeg rejste fra England.

Rygtet om mit Indkøb synes at være gaaet forud for mig; thi da jeg en Dag viste de to Herrer Brelokken, opdagede jeg, at de kendte hele Historien. Raggerton havde hørt den af en Søofficer, og jeg fik en Anelse om, at han havde hørt noget, der vedrørte den, som var fremmed for mig, og som han ikke havde Lyst til at fortælle mig. Naar han og min Fætter talte om Perlen, hvilket de gjorde temmelig ofte, kastede de betydningsfulde Blikke paa hinanden og kom med tilslørede Hentydninger, som jeg ikke kunde undgaa at lægge Mærke til.

En Dag fortalte jeg tilfældigt en mærkelig Hændelse, der indtraf paa min Hjemrejse. Jeg var kommen til England med en af Holts store Kinadampere for at undgaa Trængslen og Spektaklet paa de regulære Passagerbaade. En Eftermiddag, da vi havde været paa Søen et Par Dage, tog jeg en Bog og gik ned i min Kahyt for at læse lidt inden The.

Jeg maa imidlertid snart være døset hen og have sovet over en Time. Jeg vaagnede med et Sæt og saa, at Døren stod paa Klem, og at en velklædt Kineser i Nationaldragt stod og betragtede mig. Han lukkede Døren øjeblikkelig, og jeg laa nogle Øjeblikke som paralyseret af det Chok, han havde foraarsaget mig. Derpaa sprang jeg op, aabnede Døren og kiggede ud. Men Gangen var tom. Kineseren var forsvundet som ved Trolddom.

Denne lille Begivenhed fik mig til fuldstændig at tabe Fatningen et Par Dage, hvad der selvfølgeligt var dumt af mig; men mine Nerver var stærkt angrebne, og jeg er bange for, de er det endnu."

„Ja," sagde Thorndyke, „der var sikkert intet mystisk ved den Hændelse. Manden har rimeligvis været en indfødt Passager, der har forvildet sig paa Skibet."

„Det er muligt," sagde vor Klient. „Men for at komme tilbage til Raggerton. Han lyttede til min Historie med paafaldende Interesse, og da jeg var færdig, saa han betydningsfuldt paa min Fætter.

„Det var dog besynderligt, Calverley," sagde han. „Selvfølgelig kan det være et rent tilfældigt Sammentræf af Omstændigheder; men det ser virkeligt ud, som der var noget i den — —"

„Hold Mund, Raggerton," sagde min Fætter, „lad os være fri for det Sludder."

„Hvad er det han mener?" spurgte jeg.

„Aah, det er ikke andet end en dum Spøgelseshistorie, som han har hørt, Gud maa vide hvor. Jeg forbyder dem at fortælle ham den, Raggerton."

„Jeg kan aldeles ikke indse, hvorfor jeg ikke maa høre den," sagde jeg gnavent. „Jeg er vel ikke noget Barn længere."

„Nej," sagde Alfred, „men Du er syg, og Dine Nerver skal ikke ophidses."

„Han afslog bestemt at tale mere om Sagen, og min Nysgerrighed blev derved spændt til det yderste.

Næste Dag blev jeg imidlertid ene med Raggerton i Rygeværelset og havde en lille Samtale med ham. Han havde netop mistet hundrede Pund ved en mislykket Spekulation, og jeg ventede, at han var modtagelig for Argumenter. Jeg blev heller ikke skuffet; thi efter at vi havde ordnet et lille Laan, stod han fuldstændig til min Tjeneste og lovede at fortælle

mig alt, naar jeg blot ikke vilde forraade ham til Alfred.

„Men De maa stadig huske paa, at Historien, som drejer sig om Deres Perle, ikke er andet end det rene Opspind; den er gaaet rundt i Marseille, og jeg har faaet den pr. Brev fra en Ven i Marinen. Hvis De ønsker det, skal jeg give Dem en Kopi af Brevet."

Jeg sagde, at jeg meget gerne vilde læse i Historien, og samme Aften gav han mig en Kopi af den, taget fra hans Vens Brev. Indholdet lød som følger:

For omtrent fire Maaneder siden laa der i Havnen i Canton en stor engelsk Bark. Den havde indtaget sin Ladning, Mandskabet var hyret, og den ventede kun paa at faa Klareringspapirerne i Orden, før den kunde begynde Hjemrejsen. Lige ovenfor den ved samme Kaj laa et dansk Skib, som havde haft en Kollision udenfor Havnen, og som laa og ventede paa Sørettens Kendelse. Det havde losset, og Mandskabet var afmønstret med Undtagelse af en ældre Mand, der var blevet om Bord som Opsynsmand. Den største Del af Ladningen paa den engelske Bark tilhørte en hovedrig Mandarin, der jævnligt havde været om Bord for at tilse Stuvningen.

En Dag, da Mandarinen var paa Skibet, sad tre af Søfolkene i Kabyssen og røg deres Snadder, mens de sludrede med Kokken — en ældre Kineser ved Navn Wo-li, og denne fortalte dem om Mandarinens store Rigdom og forsikrede dem, at det var en kendt Sag, at han alene paa sin Person bar Ting af tilstrækkelig Værdi til at købe hele Skibsladningen.

Den næste Morgen, da Kokkedrengen kom ind i Kabyssen, fandt han Wo-li hængende paa en Krog i Loftet.

Uheldigvis for Mandarinen var disse tre Søfolk de største Slyngler om Bord, noget der ikke betyder saa lidt, naar man tænker paa Gennemsnitsmoralen hos Søfolkene paa den Slags Skibe. Wo-li selv var en topmaalt Skurk og synes at have været Ophavsmanden til Planen, der gik ud paa at udplyndre Mandarinen.

Planen udmærkede sig ved sin overordentlige Simpelhed og ved sin udsøgte Grusomhed. Om Aftenen, før Barken skulde sejle, gik de tre Søfolk, Nilsson, Foucault og Paratt, om Bord paa det danske Skib med et temmelig stort Forraad af Whisky. De drak Opsynsmanden døddrukken og lukkede ham inde i en tom Kahyt. I Mellemtiden havde Wo-li fortalt Mandarinen, at en Del stjaalet Gods, som man antog var hans, var gemt i Lasten paa det danske Skib. Mandarinen skyndte sig straks om Bord og blev modtaget af de tre Søfolk, der havde løftet Lemmen af Agterlugen for at vise deres Tjenstivrighed.

En af dem, Paratt, gik ned ad Jærnstigen for at vise Vej, og Mandarinen fulgte; men da de naaede det nederste Dæk og saa' gennem Lugen ned i den mørke Last, lader det til, at Mandarinen er blevet uhyggelig til Mode, han begyndte i hvert Fald at klatre op igen. Imidlertid havde Nilsson lavet en Løkke paa Enden af et Tov, som løb gennem en Tridse, og som havde været brugt ved Ophejsningen af Ladningen. Da Mandarinen næsten var oppe, bøjede Nilsson sig over Lugen, kastede Løkken om hans Hals og trak til, hvorpaa han og Foucault begyndte at hejse i Tovet. Da den ulykkelige Kineser var trukket fra Stigen, gav de to Slyngler los og lod ham synke gennem Lugerne ned i Lasten. Derpaa fastgjorde de Tovet og gik nedenunder.

Paratt havde allerede tændt en Kabyslampe, og ved Skæret af den saa' de Mandarinen svinge frem og tilbage som et Pendul nogle faa Fod fra Gulvet, mens de sidste Dødstrækninger gik igennem ham.

Wo-li, der havde fulgt Begivenhederne fra Kajen, kom nu til, og de fire Banditter gik straks i Lag med at plyndre Liget. Til deres Forbavselse og Skuffelse fandt de intet af Værdi, naar undtages en Ibenholtsbrelok men en enkelt stor Perle; men Wo-li forsikrede sine Kammerater, at denne Perle var hele Umagen værd. Søfolkene havde ingen Forstand paa Perler; men Gerningen var gjort, og de var enige om at faa det bedst mulige ud af den. De skar Tovet over, fjærnede det Stykke, der løb gennem Trid-

sen, dækkede Agterlugen til og gik tilbage til deres eget Skib.

Først fireogtyve Timer senere var Opsynsmanden tilstrækkelig sober til at bryde ud af Kahytten, og da var Barken forlængst sejlet; og der gik endnu tre Dage, inden Mandarinens Lig blev fundet. Der blev anstillet rationelle Efterforskninger, uden at man dog fandt ringeste Spor af Morderne.

Imidlertid havde Anbringelsen af Rovet skaffet de fire Slyngler en Del Hovedbrud. Siden Perlen ikke kunde deles, var det indlysende, at en af dem maatte gemme den. Valget faldt paa Wo-li, i hvis Skibskiste Perlen blev gemt, da de kom om Bord; det blev samtidig vedtaget, at Kineseren skulde være villig til at vise de tre andre Perlen, naarsomhelst de forlangte det.

I seks Uger skete der intet usædvanligt; men saa indtraf en besynderlig Begivenhed. De fire Sammensvorne sad en Aften udenfor Kabyssen, da Kokken pludselig udstødte et Skrig af Rædsel. De tre andre vendte sig om for at se, hvad der var i Vejen, og det, de saa, gjorde dem maalløse af Skræk. Thi de saa den døde Mandarin staaende ved Nedgangen til Kahytten. Han stod og betragtede dem roligt et helt Minut, mens de stirrede paa ham som lamslaaede. Derpaa vinkede han ad dem og gik nedenunder.

Saa forfærdede var de, at de længe sad uden at røre sig eller tale. Endelig tog de Mod til sig og begyndte at udspørge Mandskabet. Men ingen — ikke engang Stewarten — vidste noget om en kinesisk Passager; der var ikke andre Kinesere om Bord end Wo-li.

Den næste Morgen, da Kokkedrengen kom ind i Kabyssen, fandt han Wo-li hængende paa en Krog i Loftet. Liget var stift og koldt og havde aabenbart hængt der adskillige Timer.

Den sørgelige Efterretning blev hurtigt udbredt over Skibet, og de tre Sammensvorne skyndte sig til den dødes Skibskiste, fik Laasen op ved Hjælp af et Stykke bøjet Staaltraad og tog Perlen. Men nu var Spørgsmaalet, hvem der skulde gemme den. Den Iver, de først havde lagt for Dagen efter at opbevare Perlen, var fuldstændig forsvunden og havde givet Plads for en meget stærk Uvillie; men en skulde gemme den, og efter en lang, forbitret Diskussion gik Nilsson ind paa at have den i sin Kiste.

Fjorten Dage gik. De tre Sammensvorne forrettede deres Arbejde støt, som Mænd, der ruger over en hemmelig Angst, og i deres Fritid talte de hviskende om Synet af Mandarinen og deres Kammerats mystiske Død.

Omsider faldt Slaget.

Det var mod Slutningen af anden Hundevagt, og Folkene var samlet paa Bakken i Færd med at sætte flere Sejl efter en Storm. Pludselig udstødte Nilsson et dæmpet Forfærdelsens Raab, styrtede hen til Paratt og rakte ham Nøglen til hans Kiste.

Paratt, sagde han aandeløs; gaa ned og tag den forbandede Tingest op af min Kiste.

Hvorfor? spurgte Paratt og vendte sig sammen med Foucault, der stod ved Siden af for at se, hvad det var, Nilsson stirrede paa. Øjeblikkelig blev de ligblege og grebet af Svimmelhed. Thi der stod Mandarinen ved Kahytten og betragtede dem med sit rolige Blik; og lidt efter vinkede han ad dem og gik nedenunder.

Hører Du, Paratt? stønnede Nilsson. Tag min Nøgle og gør, som jeg siger, ellers — —

Men i samme Øjeblik blev der givet Ordre til at gaa til Vejrs, og de tre Mænd gik til deres respektive Poster. Nilsson entrede op i Rigningen paa Fokkemasten, og de to andre entrede op i Stormasten. Da Foucault og Paratt, der begge hørte til Bagbordsvagten, kom ned paa Dækket igen, var det deres Tur til at tørne ind, og de gik nedenunder.

Da de igen tørnede ud ved Midnat, saa de efter Nilsson, der skulde være i Styrbordsvagten; men han var der ikke. De tænkte, at han maaske var sluppet nedenunder ubemærket og gjorde ingen Forespørgsler, skønt de var urolige for ham; men da Styrbordsvagten kom paa Dækket Kl. fire, og Nilsson heller ikke var med denne Gang, blev de uhyggelig til Mode og spurgte efter ham. Det viste sig saa, at ingen havde set noget til Nilsson siden den foregaaende Aften Kl. otte; det blev meldt til den vagthavende Officer, der beordrede hele Mandskabet paa Dækket. Men der kom ingen Nilsson. Der blev anstillet en grundig Eftersøgning paa hele Skibet; men da Manden var og blev borte, antog man, han var faldet over Bord.

Men Kl. otte blev to Mand sendt til Vejrs for at stikke et Reb ud i Bovenbramsejlet. De naaede Raaen næsten samtidig og skulde lige til at gaa ud paa den, da en af dem udstødte et forfærdet Raab; derpaa kom de begge to glidende ned ad en Bardun med Ansigter saa hvide som Lagener. Da de naaede Dækket, gik de forud med Officeren, og staaende paa Bugsprydet pegede de i Vejret. Nogle af Folkene, deriblandt Foucault og Paratt var fulgte med, og alle saa i den antydede Retning. Synet, der mødte deres Blik, var frygteligt. Nilsson hang foran Fokkemerssejlet, dinglende i en Stump Sejsing, og Liget hoppede op og ned paa det spændte Sejl, mens Skibet hævede og sænkede sig i Dønningen.

De to Overlevende var nu stærkt i Tvivl, om det ikke var bedst at lade Perlen være Perle og opgive den fuldstændigt. Men Juvelens store Værdi og den Omstændighed, at Udbyttet nu kun skulde deles imellem to, fristede dem. De listede den ud af Nilssons Skibskiste, og da de ikke kunde blive enige om, hvem der skulde gemme den, besluttede de at afgøre det ved Lodtrækning. Loddet faldt paa Foucault, som fra dette Øjeblik levede i en stadig Uro. Naar han var paa Dækket, søgte hans Blik uafladeligt til Kahytsnedgangen, og nedenunder kunde han ligge søvnløs i timevis og fortabe sig i uhyggelige Tanker. Men fjorten Dage gik og tre

Uger, og der skete intet. Man fik Land i Sigte, Gibraltar Strædet passeredes, Rejsen var snart til Ende, og den forfærdelige Mandarin havde endnu ikke vist sig.

Tilsidst var Skibet fireogtyve Timers Sejlads fra Marseille, til hvilken By en stor Del af dets Ladning var bestemt. Der blev truffet travle Forberedelser til Landgangen, og blandt andet blev Fortøjningsgrejerne efterset. En Del af dette Arbejde tilfaldt Foucault og Paratt, og ved Midten af den anden Hundevagt — Kl. syv om Aftenen — sad de paa Dækket og splejsede en Løkke i Enden af et langt Tov. Pludselig saa Foucault, der vendte Ansigtet fremefter, sin Kammerat blegne og stirre agterud med et Udtryk af Rædsel. Han vendte sig øjeblikkelig for at se, hvad det var, Paratt stirrede paa. Det var Mandarinen, der stod ved Kahytsnedgangen og saa alvorligt paa dem, og da Foucault vendte sig og mødte hans Blik, vinkede han og gik nedenunder.

Hele Resten af den Dag holdt Paratt sig i Nærheden af sin rædselsslagne Kammerat, og da de skulde sove, holdt han sig vaagen for ikke at slippe ham af Syne et Øjeblik. Der skete intet om Natten, og da de den følgende Morgen kom op paa Dækket for at holde Vagt, var de ikke langt fra Havnen. De blev imidlertid skilt nu, idet Paratt gik agterud for at tage sin Tørn ved Roret, medens Foucault blev sat til at hjælpe ved Ankringen.

En halv Time senere saa Paratt Styrmanden staa paa Rælingen lænende sig udenbords, mens han holdt sig i Mesanvantet og stirrede langs Skibssiden. Derpaa sprang han ned paa Dækket og raabte vredt: Hør her, Folkens! Hvad Fanden bestiller den Mand oppe under Styrbords Kranbjælken?

Folkene paa Bakken løb hen til Siden og kiggede over. To af dem bøjede sig over Rælingen med en Stump Tov imellem sig, og lidt efter kom en tredie løbende agterud til Styrmanden. Det er Foucault, hørte Paratt ham sige. Han har hængt sig under Kranbjælken.

Saa snart Paratt var fri, sørgede han for at faa Perlen fra Foucaults Kiste. Den var nu helt og udelt hans Ejendom, og da Skibet om et Par Timer vilde naa sit Bestemmelsessted, tænkte han, at han ikke havde mere at frygte af dens myrdede Ejer. Naar Skibet lagde til ved Kajen, vilde han smutte i Land og skille sig af med den, selv om han skulde sælge den til en forholdsvis lav Pris. Det saa meget simpelt ud.

Men i Virkeligheden gik det ikke saa glat. Han begyndte med at falbyde Perlen til en velklædt Udlænding og tilbød ham den for halvtredsindstyve Pund, men det eneste Svar, han fik, var et overlegent Smil fulgt af en Hovedrysten. Da denne Erfaring gentog sig et Dusin Gange eller mere, og han næsten en Time saa sig efterfulgt Gade op og Gade ned af en mistænksom Politibetjent, begyndte han at blive bange for Alvor. Han hjemsøgte en hel Del Skibe i Havnen, og efter hvert Afslag, satte han Prisen ned. Tilsidst falbød han den for nogle faa Francs. Men endda vilde ingen have den. Alle tog det for givet, at Perlen var uægte, og mange beskyldte ham for, at han havde stjaalet den. Situationen var nærmest fortvivlet. Aftenen nærmede sig — og med den den frygtede Hundevagt — og Perlen var stadig i hans Besiddelse. Han vilde gladelig have givet den bort for intet, men han vovede det ikke af Frygt for Mistanken.

Tilsidst saa han i en Sidegade en Antikvitetshandel. Han paatog sig en ligegyldig Mine, traadte ind i Butikken og tilbød Brelokken for ti Francs. Antikvitetshandleren saa paa den, rystede paa Hovedet og rakte ham den tilbage.

— Hvad vil De give for den? spurgte Paratt, der svedte Angstens Sved ved Udsigten til et sidste Afslag.

Manden tog et Par Francs op af Lommen og holdt dem hen mod Paratt.

Lad gaa da, sagde denne. Han tog Pengene saa roligt, han kunde, og gik lettet ud paa Gaden, efterladende den frygtelige Tingest i en anden Mands Varetægt.

Juvelen blev lukket ind i et Glasskab, hvor den hang ubemærket en halv Snes Dage. Da hændte det, at en engelsk Turist fik Øje paa den og fik Lyst til at købe den. Antikvitetshandleren forlangte fem Pund for den og forsikrede, at den var ægte, en Forsikring, som den Fremmede til hans Forbavselse syntes at tage for gode Varer. Han fortrød derfor stærkt, at han ikke havde forlangt en højere Pris; men Handelen var da afsluttet, og Englænderen gik med sit Indkøb.

— Saadan lød Historien, som jeg fik gennem Kaptajn Raggerton. Jeg har kunnet fortælle Dem den med alle Detailler, da jeg har læst Manuskriptet mange Gange. De betragter den naturligvis som en af de gængse Sømandshistorier og antager mig for at være en overtroisk Idiot, fordi jeg skænker den Tiltro."

„Ja, det kan ikke nægtes, at den udmærker sig fuldt saa meget ved Romantik som ved Troværdighed," sagde Thorndyke. „Maa jeg tillade mig at spørge," vedblev Thorndyke, „om Kaptajn Raggertons Hjemmelsmand gav nogensomhelst Forklaring paa, hvorfra han har faaet denne besynderlige Historie?"

„Aah jo," svarede Calverley, „jeg glemte at omtale, at Paratt kort efter styrtede ned i Lasten, mens Skibet lossede, og blev haardt kvæstet. Han blev bragt paa Hospitalet, hvor han døde den følgende Dag, men forinden aflagde han Tilstaaelse om Mordet og berettede, hvad der siden var sket."

„Ja saa," sagde Thorndyke; „og De tror altsaa, Historien er ægte?"

„Ja, absolut." Calverley blev rød og vendte sig hæftigt mod Thorndyke. „Ser De, Doktor, jeg er ikke Videnskabsmand, og derfor er min

Tro ikke begrænset til de Ting, der kan vejes og maales. Der eksisterer Ting, Dr. Thorndyke, som vi ikke begriber med vore Sanser, Ting, som Videnskaben med dens arrogante Materialisme fornægter eller ignorerer. Jeg foretrækker at tro paa disse Ting, selv om jeg ikke kan forklare mig dem. Det forekommer mig at være baade det beskedneste og det klogeste Standpunkt."

„Men, min kære Fred," proteseterede Herr Brodribb; „dette er jo slet og ret en Sømandshistorie."

Calverley vendte sig mod Sagføreren. „Hvis De havde set, hvad jeg har set, vilde De ikke alene tro — De vilde v i d e."

„Fortæl os da, hvad De har set," sagde Herr Brodribb.

„Det vil jeg, hvis De vil høre paa mig," sagde Calverley. „Jeg vil fortsætte den besynderlige Historie om Mandarinens Perle." Han tændte en frisk Cigar og vedblev:

„Den Aften, jeg ankom til Beech-hurst — min Fætters Gods — hændte der mig noget mærkeligt, som jeg omtaler, fordi det staar i Forbindelse med, hvad der siden skete. Jeg havde trukket mig tilbage til mit Værelse tidligt for at skrive nogle Breve og var i Begreb med at gaa i Seng. Før jeg lagde mig, undersøgte jeg Værelset nøje. Jeg var dengang i en meget nervøs Tilstand, maa De huske, og jeg havde for Vane at se under min Seng og kigge ind i Skabe og Aflukker, før jeg gik til Ro. Da jeg nu saa omkring i mit nye Værelse, opdagede jeg en Dør, som jeg ikke før havde lagt Mærke til, og jeg gik straks henimod den for at se, hvor den førte hen. Straks da jeg lukkede den op, fik jeg en voldsom Forskrækkelse. Den gik ud til en snæver Gang forsynet med Knager, hvorpaa Tjeneren havde hængt noget af mit Tøj; for Enden af Gangen var der en anden Dør, som stod halvaaben, og Aarsagen til min Forskrækkelse var en Mand, som stod og betragtede mig i Døren. Jeg stod et Øjeblik uden at kunne røre mig, rystende som et Espeløv; derpaa slog jeg Døren i og løb ned for at finde min Fætter.

„Han var inde i Billardværelset sammen med Raggerton, og de saa begge hurtigt op, da jeg traadte ind.

„Alfred," sagde jeg, „hvor fører den Gang hen, som gaar fra mit Værelse?"

„Hvor den fører hen?" sagde han; „den fører virkelig ingen Steder hen. Før gik den ud til en Korridor, som stod vinkelret paa den; men da Huset blev bygget om, blev Korridoren taget ind, og Gangen blev lukket og bruges nu kun som Skab."

„Da vil jeg blot sige Dig, at der er en Mand derinde, eller rettere var for et Øjeblik siden."

„Vrøvl!" udbrød han, „det er umuligt. Lad os gaa op og se."

„Han og Raggerton rejste sig, og vi fulgtes ad til mit Værelse. Da vi lukkede Døren op til Gangen og saa ind, brast vi alle tre i Latter. Nu var der nemlig tre Mænd, som betragtede os fra den aabne Dør i den anden Ende, og Mysteriet var opklaret. Der var anbragt et stort Spejl for Enden af Gangen for at dække over en Skillevæg."

„Denne lille Begivenhed gjorde mig naturligvis til Genstand for megen Spøg fra min Fætters og Raggertons Side; men jeg ønskede ofte, at det Spejl ikke havde været der. Det hændte nemlig atter og atter, naar jeg hastigt traadte ud i Gangen uden at tænke paa Spejlet, at jeg fik et Chok ved at se mit eget Billede komme pludselig imod mig fra Spejlet. Det generede mig saa stærkt, at jeg endogsaa tænkte paa at bede min Fætter give mig et andet Værelse; men da jeg en Dag talte derom til Raggerton, haanede Kaptajnen mig saa ubarmhjærtigt for min Fejghed, at jeg følte min Stolthed krænket og lod Sagen falde.

Og nu kommer jeg til en meget besynderlig Hændelse, som jeg skal fortælle ganske aabenhjertig — skønt jeg paa Forhaand ved, at De efter at have hørt den, vil stemple mig som en Løgner eller som en gal. Jeg havde været bortrejst en fjorten Dages Tid, og da jeg kom tilbage sent om Aftenen, gik jeg lige op paa mit Værelse. Delvis afklædt tog jeg mit Tøj i den ene Haand og mit Lys i den anden og aabnede Døren til Skabgangen. Jeg stod et Øjeblik og saa nervøst paa min Dobbeltgænger i Spejlet; derpaa traadte jeg ind, stillede Lyset paa en Hylde og begyndte at hænge mit Tøj op. Jeg var lige blevet færdig og havde taget Lyset fra Hylden, da mit Øje opfangede en Forandring i Spejlbilledet. Det gengav ikke længere Lyset i min Haand men i Stedet for en stor, kulørt Papirslampe. Jeg stod som lamslaaet af Forbavselse og stirrede ind i Spejlet, og jeg saa, at mit eget Billede ligeledes var forvandlet; i Stedet for min egen Skikkelse saa jeg en ældre Kineser, der betragtede mig med stenagtig Ro.

Jeg maa have staaet Ansigt til Ansigt med denne uforklarlige Skikkelse næsten et Minut ude af Stand til at røre mig og næppe trækkende Vejret. Tilsidst vendte jeg mig for at flygte, og over min Skulder saa jeg, at han ogsaa skyndte sig bort. Da jeg naaede Døren, standsede jeg et Øjeblik og saa mig tilbage med den ene Haand hvilende paa Haandtaget og holdende Lyset i den anden op over mit Hoved, og jeg saa, at h a n ligeledes var standset og saa tilbage paa mig med sin ene Haand paa Døren, mens han med den anden holdt Papirslampen op over sit Hoved.

Jeg var saa fuldstændig ude af mig selv, at jeg ikke kunde tænke paa at gaa i Seng, men blev gaaende i timevis frem og tilbage paa Gulvet. Fra Tid til anden maatte jeg — som tvunget af en usynlig Haand — gaa hen og lukke Døren op til Gangen og kigge ind; jeg saa ikke andet i Spejlet end min egen Skikkelse; men saa snart jeg havde set et Glimt af mit kridhvide, rædselsfyldte Ansigt, slog jeg Døren

i med en Gysen; thi Knagerne med mit Tøj syntes at kalde paa mig.

Tilsidst gik jeg i Seng, men før jeg faldt i Søvn, tog jeg den Beslutning, at saafremt jeg blev sparet til den næste Dag, vilde jeg skrive til den engelske Konsul i Canton og tilbyde at sende Perlen til den døde Mandarins Paarørende.

„Den følgende Dag skrev jeg Brevet, og da jeg havde afsendt det, følte jeg mit Sind lettet, skønt jeg stadig plagedes ved Erindringen om Kineserens forfærdelige Blik. Jeg fortalte min Fætter om Synet; men han lo blot af mig, og Kaptajn Raggerton raadede mig overlegent til ikke at gøre mig selv til Grin med min Overtro.

I nogle Dage derefter havde jeg Fred og begyndte at haabe, at mit Brev havde formildet den myrdede Kinesers Aand; men den femte Dag om Aftenen ved Sekstiden savnede jeg nogle Papirer, som laa i Lommen paa en Jakke, der hang i Gangen, og jeg gik ud for at tage dem. Jeg tog ikke noget Lys med mig, da det endnu ikke var mørkt, men lod Døren staa aaben bagved mig. Jakken hang langt nede i Gangen, kun en fire, fem Skridt fra Spejlet, og mens jeg bevægede mig henimod det, betragtede jeg spændt mit eget Billede deri. Jeg fandt Jakken og følte efter Papirerne, mens jeg samtidig mistænksomt holdt Øje med min Dobbeltgænger. Og mens jeg saa i Spejlet, indtraf der et besynderligt Fænomen. Det saa ud, som om Spejlet blev formørket et Øjeblik, og da det blev klart igen, saa jeg Mandarinens Skikkelse saa tydeligt, som jeg ser Dem i dette Øjeblik. Jeg styrtede ud i den voldsomste Ophidselse; men da jeg vendte mig for at lukke Døren, saa jeg mit eget Billede i Spejlet. Kineseren var forsvundet paa et Øjeblik.

Det stod mig nu ganske klart, at mit Brev ikke havde frugtet, og jeg nedsank i dyb Fortvivlelse, saa meget mere som jeg igen følte denne uimodstaaelige Lyst til at gaa hen og aabne Døren og se ind i Gangen. Der var imidlertid een Omstændighed, som trøstede mig lidt, den nemlig, at Mandarinen ikke havde vinket ad mig, som han havde ad Søfolkene, og jeg haabede derfor, at der endnu var Redning for mig.

I de næste Dage tænkte jeg alvorligt over, hvad jeg kunde gøre for at undgaa den Skæbne, som syntes at hænge over Hovedet paa mig. Den simpleste Plan vilde være at give Perlen til en eller anden; men da det vilde være det samme som at begaa Mord, var denne Plan paa Forhaand opgivet. Paa den anden Side kunde jeg ikke afvente Svaret paa mit Brev; thi selv om jeg forblev i Live, saa følte jeg, at min Forstand vilde svigte mig, længe før jeg kunde faa Brevet. Medens jeg grundede over, hvad jeg skulde gøre, viste Mandarinen sig for mig igen, og to Dage efter saa jeg ham atter. Det var i Aftes. Jeg vedblev at stirre paa ham som fortryllet, mens Haarene rejste sig paa mit Hoved. Tilsidst rakte han Haanden ud, som om han vilde bede mig om Perlen; derpaa formørkedes Spejlet, og han forsvandt i et Nu, og i Stedet for saa jeg mit eget Billede igen.

Dette sidste Syn bestemte mig. Da jeg rejste fra Beech-hurst i Morges, tog jeg Perlen i Lommen, og da jeg gik over Waterloo Bridge, kastede jeg den i Vandet. Straks efter følte jeg mig befriet som for en tung Byrde; jeg havde skilt mig af med den forfærdelige Tingest uden at udsætte andre for dens Forbandelse. Men snart fik jeg nye Skrupler, og nu er jeg kommet til det Resultat, at jeg har baaret mig ganske forkert ad. Jeg har ved at kaste Perlen i Vandet for bestandig bragt den udenfor dens retmæssige Ejers Rækkevidde. Jeg burde have brændt den efter kinesisk Skik, for at dens immaterielle Stof kunde have forenet sig med Astrallegemet af den, den havde tilhørt, da begge var iklædt fysisk Materie.

Men nu kan det ikke forandres, og Gud alene ved, hvad det ender med."

Da Calverley sluttede, sukkede han dybt og bedækkede sit Ansigt med sine fine nervøse Hænder. Vi sad tavse en Stund, og jeg tror, vi alle var dybt bevæget; thi hvor absurd og uvirkeligt det hele end lød, saa følte vi, at der laa noget af en virkelig Tragedie deri.

Pludselig sprang Herr Brodribb op og saa paa sit Uhr.

„Død og Pine, Calverley, vi kommer for sent til Toget."

Den unge Mand løftede Hovedet og rejste sig. „Vi kan naa det, hvis vi gaar straks," sagde han. „Farvel," tilføjede han og rakte Thorndyke og mig Haanden. „De har hørt meget taalmodigt paa mig, skønt jeg vist har været meget snakkesalig."

Thorndyke og jeg fulgt dem ud paa Trappegangen, og jeg hørte min Kollega sige i en sagte men meget alvorlig Tone til Brodribb: „Faa ham bort fra det Hus, Brodribb, og tab ham ikke af Syne et Øjeblik."

Jeg opfangede ikke Sagførerens Svar; men da vi kom tilbage til Dagligstuen, lagde jeg Mærke til, at Thorndyke var mere betaget end jeg nogensinde før havde set ham.

„Jeg burde ikke have ladet ham gaa," udbrød han. „Havde jeg blot haft en Smule Omløb, skulde jeg have sørget for, de var kommet for sent til Toget."

Han tændte sin Pibe og gav sig til at gaa op og ned ad Gulvet med lange Skridt og et grublende Udtryk i Ansigtet. Jeg forstod, han var haabløs tavs, bankede min Pibe ud og gik i Seng.

* * *

Da jeg stod og klædte mig paa den næste Morgen, kom Thorndyke ind til mig. Han saa meget alvorlig ud og holdt et Telegram i Haanden.

„Jeg tager til Weybridge nu til Morgen," sagde han, idet han rakte mig Telegrammet. „Rejser De med?"

Jeg tog Telegrammet og læste: „Kom for Guds Skyld. F. C. er død. Brodribb."

Jeg gav ham Papiret tilbage for dybt rystet til straks at kunne tale. Hele den sørgelige Historie, som sammenfattedes i dette korte Budskab, stod levende for mig, og jeg blev opfyldt af en dyb Medlidenhed ved at tænke paa denne triste Afslutning paa et tomt Liv.

„Hvor forfærdeligt, Thorndyke," sagde jeg tilsidst, „at tænke sig, at Manden er død af den pure Indbildning."

„Tror De det?" spurgte han tørt. „Vi faar at se; De tager med, ikke sandt?"

„Ja," svarede jeg, og da han derpaa gik, skyndte jeg mig at blive færdig med min Paaklædning.

En halv Time senere, da vi rejste os fra en forhastet Frokost, kom Polton ind med et Bundt Dirke og et lille Etui med forskellige Redskaber.

„Skal jeg lægge disse Sager i en Haandtaske?" spurgte han.

„Nej," svarede Thorndyke, „jeg kan have dem i Lommen paa min Overfrakke. Og saa er her et Brev, Polton, som jeg vil bede Dem bringe til Scotland Yard og aflevere i Adressatens egne Hænder. Endelig er der dette Telegram til Herr Brodribb."

Han puttede Dirkene og Etuiet i sin Overfrakkelomme, og vi gik ned til den ventende Drosche.

Paa Weybridge Station fandt vi Herr Brodribb, der spadserede paa Perronen og saa meget nedtrykt ud. Hans Ansigt klarede lidt op, da han fik Øje paa os, og han trykkede os hjerteligt i Haanden.

„Det var uhyre venligt af Dem, at de begge kom med saa kort Varsel," sagde han varmt. „De forstod Telegrammet, Thorndyke?"

„Ja," svarede Thorndyke. „Jeg antager, Mandarinen vinkede ad ham."

Herr Brodribb vendte sig forbavset om. „Hvordan kunde De gætte det?" spurgte han, og uden at vente paa Svar tog han et Brev op af Lommen.

„Den stakkels Fyr har skrevet dette til mig," sagde han. „Stuepigen fandt det paa hans Toiletbord."

Thorndyke læste Brevet og rakte det derpaa til mig. Det indeholdt kun nogle faa Ord, der øjensynligt var skrevet i Hast med en rystende Haand.

„Han har vinket ad mig, og jeg maa lyde. Farvel min kære gamle Ven."

„Hvordan tager hans Fætter det?" spurgte Thorndyke.

„Han ved endnu ikke noget om det," svarede Sagføreren. „Alfred og Raggerton cyklede til Guildford straks efter Frokost for at afgøre en eller anden Forretning, og de er ikke kommet tilbage endnu. Katastrofen blev opdaget kort efter, at de var kørt. Pigen kom ind i hans Værelse med en Kop The og blev forbavset over at se, at hans Seng stod urørt. Hun løb forskrækket ned og fortalte det til Kældermesteren, som straks løb op og undersøgte Værelset. Men han fandt intet andet Spor af den savnede end Brevet til mig. Tilsidst fandt han paa at aabne Døren til Gangen, og der saa han stakkels Fred hænge fra en af Knagerne helt nede ved Spejlet. Det er en sørgelig Historie — men her er Huset, og der er Kældermesteren, som venter os. Herr Calverley er vel ikke kommet tilbage endnu, Stevens?"

„Nej, Herre." Den blege, opskræmte Mand havde aabenbart ventet os ved Laagen af Aversion for Huset, og han fulgte os nu tilbage med alle Tegn paa Lettelse. Da vi naaede Huset, viste han os i Tavshed op paa første Sal, førte os gennem en Korridor og standsede udenfor en Dør ved den nederste Ende. „Dette er Værelset, Herre," sagde han, og uden flere Kommentarer vendte han om og gik nedenunder.

Vi gik ind i Værelset, og Herr Brodribb fulgte os paa Taaspidserne og kastede et forfærdet Blik paa det tildækkede Lig, der laa paa Sengen. Thorndyke traadte imidlertid hen til den døde og fjærnede stilfærdigt Lagenet.

„De skal ikke se, Brodribb," sagde han, idet han bøjede sig over Liget.

Han følte paa Lemmerne og undersøgte Rebstumpen, som Tjenestefolkene i deres Skræk havde ladet blive om den dødes Hals. Derpaa dækkede han atter Liget til og saa paa sit Uhr.

„Det er sket henved Kl. tre i Nat," sagde han. Han maa have stridt imod i nogen Tid, stakkels Menneske. Men lad os nu undersøge Gangen."

Vi gik sammen hen til en Dør i et Hjørne af Stuen, og da vi aabnede den, stod vi overfor tre Personer, der tilsyneladende saa paa os fra en aaben Dør i den anden Ende af Gangen.

„Det er virkelig uhyggeligt," sagde Sagføreren i en lav Tone. „Den stakkels Fyr burde aldrig have været her."

Jeg kunde ikke andet end give Herr Brodribb Ret, da vi gik ned igennem den skumle, snævre Passage og saa de tre andre utydelige Skikkelser komme imod os. Det var ikke noget Sted for en nervøs, overtroisk Mand som den unge Calverley. Fra en af de nederste Knager hang Resten af et Reb, og Herr Brodribb pegede derpaa med en rædselsslagen Gestus. Men Thorndyke saa kun flygtigt paa det og gik helt hen til Spejlet, som han gav sig til at undersøge meget omhyggeligt.

Det var et meget stort Spejl, næsten syv Fod højt, det dækkede over hele Gangens Bredde og dets Afstand fra Gulvet var kun een Fod. Det saa ud til at være sat i fra Bagsiden af Skillevæggen; thi baade foroven og forneden var Træværket foran det. Medens jeg gjorde disse Iagttagelser, opførte Thorndyke sig højst besynderligt. Først bankede han paa Spejlet med sine Knoer, derpaa strøg han en Voks-

Et Øjeblik efter hørte vi Calverley udstøde et Skrig af Rædsel og lidt efter kom han farende ind i Værelset . . .

tændstik, holdt den tæt hen til Glasset — og undersøgte Flammens Spejlbillede meget nøje. Tilsidst lagde han sin Kind imod Spejlet og holdt Tændstikken en Armslængde fra sig, men stadig tæt til Glasset, og betragtede Spejlbilledet langs Overfladen. Derpaa slukkede han Tændstikken og gik tilbage til Værelset, idet han lukkede Døren til Gangen efter os.

„Jeg synes," sagde han, at, da vi uden Tvivl alle kommer til at afgive Forklaring til Øvrigheden, saa vilde det ikke være af Vejen at gøre nogle faa Notitser om de foreliggende Fakta. Der staar et Skrivebord der ved Vinduet, og jeg foreslaar, at De, Brodribb, laver et Resumé af Historien, De hørte i Aftes, mens Jervis gør Optegnelser angaaende Ligets Tilstand. Jeg vil imidlertid foretage en lille Undersøgelse."

„Man maatte kunne finde et hyggeligere Værelse at skrive i," mumlede Herr Brodribb; „men — —"

Uden at fuldende Sætningen satte han sig ved Skrivebordet, fandt noget Papir, dyppede en Pen i Blækket og begyndte at skrive. Thorndyke forlod paa dette Tidspunkt Værelset, og jeg foretog en detailleret Undersøgelse af Liget; nu og da blev jeg afbrudt af Spørgsmaal fra Herr Brodribb, naar hans egen Hukommelse ikke slog til.

Vi havde været saaledes beskæftiget omtrent et Kvarterstid, da vi hørte hastige Skridt i Korridoren. Døren blev lukket op, og en Mand styrtede ind i Værelset.

Brodribb rejste sig og rakte Haanden ud imod ham. „Det er en sørgelig Hjemkomst for Dem, Alfred," sagde han.

„Ja, det er forfærdeligt!"

Han skottede hen til Liget, der laa paa Sengen og tørrede Panden med sit Lommetørklæde. Alfred Calverley var ikke særlig indtagende at se paa. Han var aabenbart stærkt nervøs ligesom Fætteren; men hans Ansigt viste tillige Spor af et uordentlig Liv. Han var næsten spøgelseagtig bleg, og han lugtede stærkt af Brandy.

Uden at lægge Mærke til mig, var han gaaet over til Skrivebordet, og mens han stod der og talte sagte med Sagføreren, opdagede jeg pludselig Thorndyke ved min Side. Han var kommet lydløst ind gennem Døren, som Calverley havde ladet staa aaben.

„Vis ham Brodribbs Brev," hviskede han, „og faa ham saa til at gaa ind i Gangen og se paa Knagen."

Efter at have givet mig disse besynderlige Instrukser forsvandt Thorndyke ligesaa lydløst, som han var kommet, upaaagtet af saavel Calverley som af Sagføreren.

„Er Kaptajn Raggerton kommet tilbage sammen med Dem?" spurgte Brodribb.

„Nej, han tog ind til Byen," var Svaret; men det kan ikke vare længe, før han er her. Det vil ogsaa virke meget uhyggeligt paa ham."

Paa dette Tidspunkt traadte jeg hen til dem. „Har De vist Herr Calverley det besynderlige Brev, den døde efterlod til Dem?" spurgte jeg.

„Hvad er det for et Brev?" spurgte Calverley, idet det gav et Sæt i ham.

Herr Brodribb tog Brevet frem og rakte ham det. Da Calverley læste det, blev han dødbleg, og Papiret skælvede i hans Haand.

„Han har vinket ad mig, og jeg maa lyde," læste han. Derpaa tilføjede han med et stjaalent Blik paa Sagføreren: „Hvem havde vinket? Hvad mente han?"

Herr Brodribb forklarede Sammenhængen i faa Ord og tilføjede: „Jeg troede, De kendte hele den Historie."

„Ja, ja," sagde Calverley forvirret; „nu De omtaler den, husker jeg den ogsaa. Men det er altsammen saa frygteligt og uforstaaeligt."

Her tillod jeg mig atter at afbryde. „Der er en Ting, som kan faa nogen Betydning," sagde jeg. „Det drejer sig om det Reb, den stakkels Mand hængte sig i. Kan De identificere Rebet, Herr Calverley?"

„Jeg!" udbrød han og stirrede paa mig, mens han tørrede Sveden fra sin Pande. „Hvordan skulde jeg kunne det? Hvor er Rebet?"

„Et Stykke af det hænger endnu paa Knagen i Gangen. Vilde De være saa god at se paa det?"

„Maaske De vilde gøre mig den Tjeneste at tage det herind; jeg — er — ikke fri for — —"

„Det skal hænge uforstyrret til Øvrigheden

kommer," sagde jeg; „det er da ogsaa umuligt, at De skulde være bange?"

„Jeg sagde ikke, jeg var bange," svarede han vredt. „Hvorfor skulde jeg være bange?" Med usikre Skridt gik han hen til Gangdøren, lukkede op og gik ind.

Et Øjeblik efter hørte vi ham udstøde et Skrig af Rædsel, og lidt efter kom han farende ind i Værelset med et Udtryk, som om han var forfulgt af onde Aander.

„Hvad er der i Vejen, Calverley?" spurgte Herr Brodribb, idet han forskrækket sprang op fra sin Stol.

Men Calverley var ude af Stand til at tale. Han sank sammen i en Stol og stirrede blot paa os i maalløs Rædsel; derpaa kastede han Hovedet tilbage og opslog en vild Latter.

Herr Brodribb betragtede ham bestyrtet. „Hvad er der i Vejen, Calverley?" spurgte han igen.

Men da han stadig intet Svar fik, traadte han hen til den aabne Gangdør og kiggede nysgerrigt ind. Der undslap ham et dæmpet Udraab, og han kom hurtigt tilbage med et bestyrtet Udtryk i Ansigtet.

„Men Du gode Gud!" udbrød han; „er Huset da forhekset?"

Han satte sig tungt ned og betragtede Calverley, der endnu rystedes af hysterisk Latter, mens jeg, drevet af Nysgerrighed, gik hen til Gangdøren for at opdage Grunden til deres mærkværdige Opførsel. Da jeg aabnede Døren, som Herr Brodribb havde lukket, maa jeg tilstaa, at jeg blev betaget af en besynderlig Følelse; thi skønt Spejlbilledet af den aabne Dør var tydeligt nok i Spejlet, saa saa jeg i Stedet for mig selv Billedet af en Kineser. Efter et Øjebliks Forbavselse gik jeg henimod Spejlet, og samtidig bevægede Kineseren sig henimod mig. Jeg var kommet halvvejs gennem Gangen, da Spejlet pludselig blev formørket, i et hvirvlende Glimt forsvandt Kineseren, og da jeg naaede Spejlet, saa jeg mit eget Billede deri.

Jeg gik tilbage til Værelset temmelig klar over Sagens rette Sammenhæng og betragtede Calverley med afgjort Mishag. Han sad stadig overfor den bestyrtede Sagfører uden at tale; i det ene Øjeblik hulkede han voldsomt, i det næste hylede han af Latter. Han saa uhyggelig ud, og da Thorndyke lidt efter kom ind og standsede henne ved Døren med et Udtryk af Afsky i sit Ansigt, mødtes vore Blikke, og vi tænkte det samme. Et Øjeblik efter blev Thorndyke skubbet til Side af en Mand, der gik hen til Calverley og ruskede ham brutalt i Armen.

„Hold op for Fanden!" raabte han rasende. „Hører De? Hold op!"

„Jeg kan ikke gøre for det, Raggerton," stønnede Calverley. „Han gav mig saadan en Forskrækkelse — Mandarinen, ved De."

„Hvad siger De!" udbrød Raggerton. Han for hen til Døren, kiggede ind og vendte sig med en Fnysen mod Calverley. Derpaa gik han ud af Værelset.

„Brodribb," sagde Thorndyke, „jeg vilde gerne tale et Par Ord med Dem og Jervis udenfor." Da vi stod ude i Korridoren, vedblev han: „Jeg har noget interessant at vise Dem. Det er herinde." Han aabnede sagte Døren til et lille, umøbleret Værelse, hvis ene Væg var optaget af et fremspringende Skab. Ved Døren til dette Skab stod Kaptajn Raggerton med Haanden paa Nøglen. Han vendte sig hæftigt om imod os; men han kunde ikke skjule Frygten i sin Stemme, da han spurgte: „Hvad er Meningen med denne Anmasselse? Og hvem Fanden er De? Dette er mit private Værelse."

„Det antog jeg det ogsaa for," svarede Thorndyke roligt; „og deraf følger vel, at Genstandene i Skabet ogsaa er Deres?"

Raggerton blev bleg, men gav endnu ikke tabt. „Skal det sige det samme som, at De har vovet at bryde ind i mit private Skab?" spurgte han opfarende.

„Jeg har inspiceret det," svarede Thorndyke, „og jeg kan gøre Dem opmærksom paa, at det er unyttigt at arbejde med den Nøgle, fordi jeg har bragt Laasen i Uorden."

„Gid Fanden havde Dem!" raabte Raggerton.

„Jeg skal sige Dem, at jeg venter Politiet hvert Øjeblik og derfor har jeg sørget for, at alt forbliver i uberørt Stand."

Raggerton blev ude af sig selv af Frygt og afmægtigt Raseri; han traadte hen til Thorndyke med en truende Mine, men holdt pludselig inde og styrtede ud af Værelset som en gal. Thorndyke tog en Nøgle op af sin Lomme og laasede Døren efter ham. Derpaa gik han hen til Skabdøren, gjorde Laasen i Stand med et Stykke Staaltraad og lukkede op. Vi traadte ind og befandt os i en snæver Passage som den, der førte fra Calverleys Værelse, kun var denne mørkere, fordi Spejlet manglede. Der hang nogle faa Klæder paa Knagerne, og da Thorndykke havde tændt et Lys, som stod paa en Hylde, pegede han paa en Knage, hvorpaa der hang en lang Kineserdragt af blaa Silke, et Mandarin Hovedtøj, forsynet med en Haarpisk og en fortrinlig Kinesermaske. „Se engang," sagde Thorndyke, idet han tog Masken ned og viste os en lille Seddel paa den indvendige Side, mærket „Renouard à Paris", „der er ikke sparet nogen Ulejlighed." Han tog sin Frakke af, iførte sig den kinesiske Dragt sammen med Masken og Huen og blev øjeblikkelig i det sparsomme Lys forvandlet til en korrekt Kineser.

„Forklædningen kan gøres endnu mere komplet," sagde han og pegede paa et Par kinesiske Tøfler og en stor Papirslygte; „men dette synes at have været tilstrækkeligt for Herr Alfred Calverley."

„Men," sagde Herr Brodribb, da Thorndyke lagde Forklædningen, „jeg forstaar endnu ikke — —"

„Jeg skal forklare Dem det paa et Øjeblik," sagde Thorndyke. Han gik ned til Enden af Gangen og bankede paa Væggen til højre. „Dette er Bagsiden af Spejlet," sagde han. De ser, at det er anbragt paa massive, velsmurte Hængsler, og at det hviler paa Gummiruller. De ser ogsaa de tre sorte Snore, der løber langs med Væggen og gaar igennem Tridserne deroppe. Naar jeg nu trækker i den ene Snor, læg saa Mærke til, hvad der sker." Han trak kraftigt i Snoren, og Spejlet svingede lydløst indefter, til det stod diagonalt paa Gangen, standset af en Gummistødpude.

„Du gode Gud!" udbrød Herr Brodribb. „Hvad er dog det for besynderlige Fiksfakserier!"

Virkningen var i høj Grad besynderlig, idet Spejlet, der nu stod nøjagtig diagonalt paa begge Rummene, gav det Udseende af, at der kun var een lang Passage med Dør for begge Enderne. Da vi gik helt hen til Spejlet, saa vi, at den Aabning, det havde udfyldt, var forsynet med et Stykke almindeligt Glas, der øjensynligt var anbragt som en Forsigtighedsregel for at forhindre Folk i at gaa igennem fra den ene Gang ind i den anden, og derved opdage Hemmeligheden.

„Det forekommer mig stadig at være meget indviklet," sagde Herr Brodribb.

„Lad mig blot forklare færdig her," svarede Thorndyke, „saa vil De forstaa det hele. Læg Mærke til dette sorte Tæppe. Naar jeg trækker i den anden Snor glider det tværsover Gangen og lukker Lyset ude, saa Spejlet intet reflekterer i den anden Gang, men ser ud, som om det var formørket. Og nu trækker jeg i den tredie Snor."

Han gjorde det, og Spejlet svingede lydløst tilbage paa sin Plads.

„Der er endnu kun een Ting, som vi maa se, inden vi gaar," sagde Thorndyke; „det er det Spejl, som staar her med Glasset ind mod Væggen. Det er selvfølgelig det oprindelige Spejl, som Fred Calverley først saa for Enden af Gangen; det store Svingspejl er først kommet senere. Og nu," vedblev han, da vi igen stod i Værelset, „er jeg parat til at give Dem en detailleret Forklaring paa Mekanismen. Da jeg hørte stakkels Fred Calverleys Historie, var jeg paa det rene med, at Mandarinens Tilsynekomst beroede paa et Bedrag, der kunde forklares paa en ganske naturlig Maade; jeg tegnede en Skitse af det eventuelle Arrangement, og det har vist sig, den var rigtig. Her er den."

Han tog et Ark Papir op af sin Lomme og rakte det til Sagføreren.

„De ser, der er to Tegninger. Den første viser Spejlet paa sin oprindelige Plads for Enden af Gangen. En Person, der staar i A, maa nødvendigvis se sit Spejlbillede i A_1. Den anden Tegning viser Spejlet, naar det er svunget over. Naar nu en Person staar i A, ser han ikke sit eget Spejlbillede; men hvis en anden Person staar i B i den anden Gang, ser A B's Spejlbillede i B_1, det vil sige i den identiske Stilling, hans eget Spejlbillede havde, da Spejlet dækkede for Enden af Gangen."

„Nu forstaar jeg det," sagde Brodribb; „men hvem har sat dette Apparat op, og hvorfor er det gjort?"

„Lad mig stille Dem et Spørgsmaal," sagde Thorndyke. „Er Alfred Calverley den nærmeste Arving?"

„Nej, det er Freds yngre Broder; men jeg maa tilstaa, at Fred for nylig har oprettet et Testamente, der er i høj Grad gunstigt for Alfred.;

„Deri ligger Forklaringen," sagde Thorndyke. Disse to Slyngler er blevet enige om at faa den stakkels Fyr til at begaa Selvmord, og Raggerton har aabenbart været den ledende i Komplottet. Han har øjensynligt gaaet og brygget paa en eller anden Historie, der kunde gøre det af med stakkels Freds svage Nerver og har faaet Ideen med Spejlet ved Omtalen af Kineseren paa Skibet. Derpaa har han lavet Historien om Mandarinen og den stjaalne Perle. De husker, at disse „Syner" først begyndte, efter at Historien var blevet fortalt, og Fred havde været fraværende nogle Dage. Det er tydeligt, at Raggerton har benyttet hans Fraværelse til at fjærne det oprindelige Spejl og anbringe dette Svingapparat; samtidig har han anskaffet Kineserdragten og Masken. Han har uden Tvivl gjort Regning paa at kunne fjærne det falske Spejl og de øvrige Remedier før Politiets Ankomst."

„Det er det mest infame og fejge Komplot, jeg nogensinde har hørt om," sagde Brodribb. „De skal komme i Fængsel for det, de Slyngler, saa sandt jeg lever."

Men deri tog Herr Brodribb fejl; de to Banditter havde salveret sig ud af Huset og var om Aftenen i Sikkerhed paa den anden Side af Kanalen. Den eneste Tilfredsstillelse, Sagføreren fik, var den, at Testamentet blev erklæret for ugyldigt paa Grund af de foreliggende Fakta.

Hvad Thorndyke angaar, saa har han til den Dag i Dag ikke kunnet tilgive sig selv, at han hin Aften lod Fred Calverley rejse hjem til sin Død.

DEN KÆRE FAMILIE

SOMMERBILLEDE I 2 AFSNIT

AF

THORVALD PETERSEN

PERSONERNE:

Etatsraaden.	Carl, Direktør.	sidstnævntes Børn.
Etatsraadinden.	Frøken Edith.	
Konsulen.	Frøken Kamma.	
Konsulinden.	Maren.	

I.

(Havestuen paa „Bregnehøj.“ Døre i Baggrunden og til begge Sider. Dansk-Østasiatisk Interiør med Tæpper og Maatter af Straa, Kurve- og Bambusmøbler, Afgudsbilleder etc.

Haandtasker, Paraplyer, Schawler og andet Overtøj ligger spredt omkring paa Møblerne).

Konsulinden (kommer fra venstre, hun ser med et fortvivlet Blik paa al Uordenen, lukker Døren op ud til Haven og kalder): Maren! — Maren!

Maren (udenfor). Ja, nu kommer jeg!

Konsulinden (ser sig om i Stuen). Gud Fader bevares, hvor her dog ser ud, det ligner Jerusalems Forstyrrelse. —

Maren (ind fra Haven; hun har en Del afplukkede Ærter i sit Forklæde).

Konsulinden. Hvad er det, Du har der?

Maren. Det er Ærter, som Etatsraadinden sagde jeg skulde plukke, Etatsraadinden vilde have dem med til København.

Konsulinden. Naa, hun generer sig saamænd ikke — — —

Maren. Det er vist bedst, jeg plukker lidt flere, for her er ....

Konsulinden (afbryder hende). Nej, der er saamænd mere end nok, pak Du dem nu ind og gaa saa op og luk alle Vinduerne op i Gæsteværelset, at vi kan faa den Patschulistank ud, inden de Fremmede kommer fra Randers.

Maren. Gud, holder Konsulinden ikke af den Lugt; jeg synes den er saa yndig.

Konsulinden (overlegen). Ja, det er jo saa rimeligt, at vor Smag ikke er ens.

Maren (indrømmer uforstaaende): Ja, naturligvis (ud til højre).

Konsulen (kommer fra venstre, han har sit Uhr i Haanden). Det var dog Satans, saa Tiden snegler afsted. — Det er mindst tre Timer siden Klokken var 6, og den er ikke mere end 7½ endnu, — hvad Tog rejser de med?

Konsulinden. 7,56, hvis de da ikke bestemmer sig til at fortsætte Torturen.

Konsulen. Nej, nu skal det sgu' være Slut, ellers rejser jeg.

Konsulinden (drillende). Da er det dog Din kære Familie.

Konsulen. Ja, han — min Broder — men hans fjollede Kærling har jeg sgu' ikke Noget med at gøre.

Konsulinden. Hvad vilde Du saa med dem herude; Du var da ivrig nok efter det.

Konsulen. Hvad jeg vilde; nej, nu har jeg sgu aldrig hørt Mage, var vi ikke enige om at faa dem herud, for muligvis at faa min Broder til at stikke en halv Snes Tusind i Carls Aktieselskab — hvad?

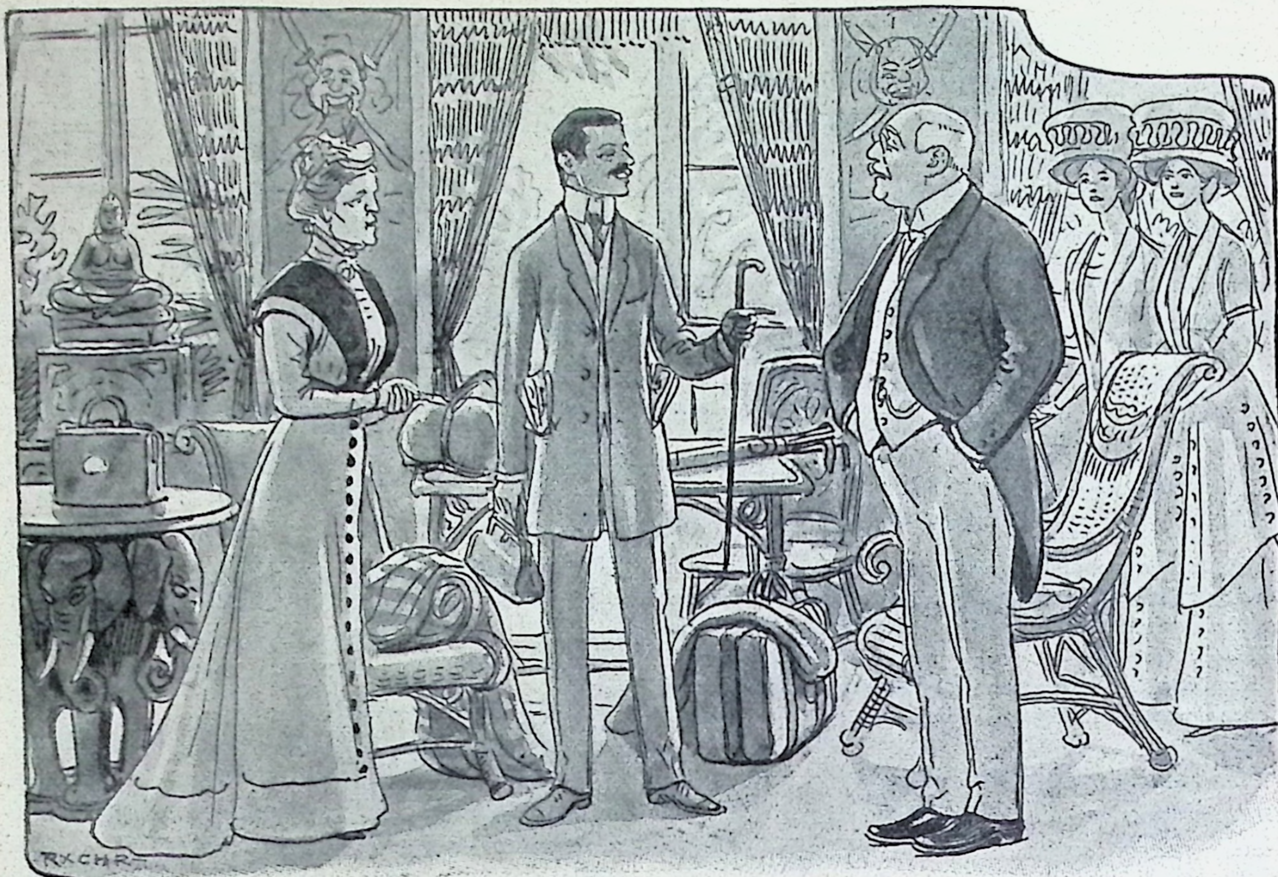
Konsulinden. Naa, enige, det veed jeg just ikke. Jeg sagde Ja og Amen for at bevare Husfreden — men Gud skal vide, det var en fejl Beregning, for her har da ikke været en rolig Time, siden de Mennesker satte deres Fod indenfor Døren — det var 14 hyggelige Dage. —

Konsulen. 14 Dage, er det virkelig ikke mere; jeg synes, de har været her flere Maaneder — —

Konsulinden. Ja, og hvad har vi saa haft ud af det — —?

Konsulen (sukkende). Ca. 800 Kr.s Extraudgift.

Konsulinden. Kan Du slet ikke faa ham til at stikke noget i Aktieselskabet?

Carl: Har Du faaet blokket ham for de Skillinger?

Konsulen. Faa ham til det — — jeg kan jo, ikke faa Lov at snakke med ham i to Sekunder. Hun har jo lugtet Lunten og slipper ham ikke et Øjeblik — hvis ikke jeg kan blive alene med ham paa Vejen til Stationen, saa er det hele spildt.

Konsulinden. Det skal jeg nok arrangere. Hun og jeg og begge Pigebørnene kjører i den lukkede Vogn, saa kjører Du og Din Broder og Carl i Dogcarten; men saa er Du nok saa god at benytte Lejligheden. Det manglede blot, at vi skulde have de to skrækkelige Mennesker at trækkes med i 14 Dage og saa slet ikke faa Noget ud af det.

Carl (kommer langsomt slentrende fra Haven, han har en Citytaske i Haanden og Lommerne fulde af Aviser). God Aften — naa, har Fjenden forladt Stillingen — nej, endnu ikke, efter hvad jeg kan se; men Tilbagetoget er nok besluttet. — Den Bestemmelse har de sgu været længe om at tage. — De maa sgu ikke være forvænt, naar vores Elskværdighed har kunnet tilfredsstille dem saa længe (til Faderen): Har Du faaet blokket ham for de Skillinger?

Konsulen (fornærmet). Blokket —?

Carl. Ja, slaaet, bedrøvet eller opereret; jeg er sgu lige glad, hvad Du kalder det. Du forstaar jo nok, hvad jeg mener.

Konsulinden. Du mener, om det er lykkedes Din Fader at bevæge Etatsraaden til at skyde en Kapital ind i Dit Aktieselskab.

Carl. Akkurat sgu, det var min Mening, sagt i alt for mange Ord.

Konsulinden. Det er desværre ikke lykkedes Din Fader endnu.

Konsulen (arrig). Nej, jeg er blot kommen af med 800 Kr. for at forsøge paa at rage Kastanierne ud af Ilden for Dig.

Carl (leende). Veed Du hvad, Gamle, det er en højst letsindig Omgang med Landets Mønt. De Billeder maatte Du hellere have givet mig at lege med; man veed, hvad man har, men aldrig, hvad man faar, i al Fald ikke af Etatsraaden.

Konsulen. Aa, Du er og bliver en letsindig Kavaller.

Carl (drillende). Jamen dog ikke saa letsindig, at jeg vilde sætte 800 Kr. ind paa

saa tvivlsom en Forretning, som Du har gjort her.

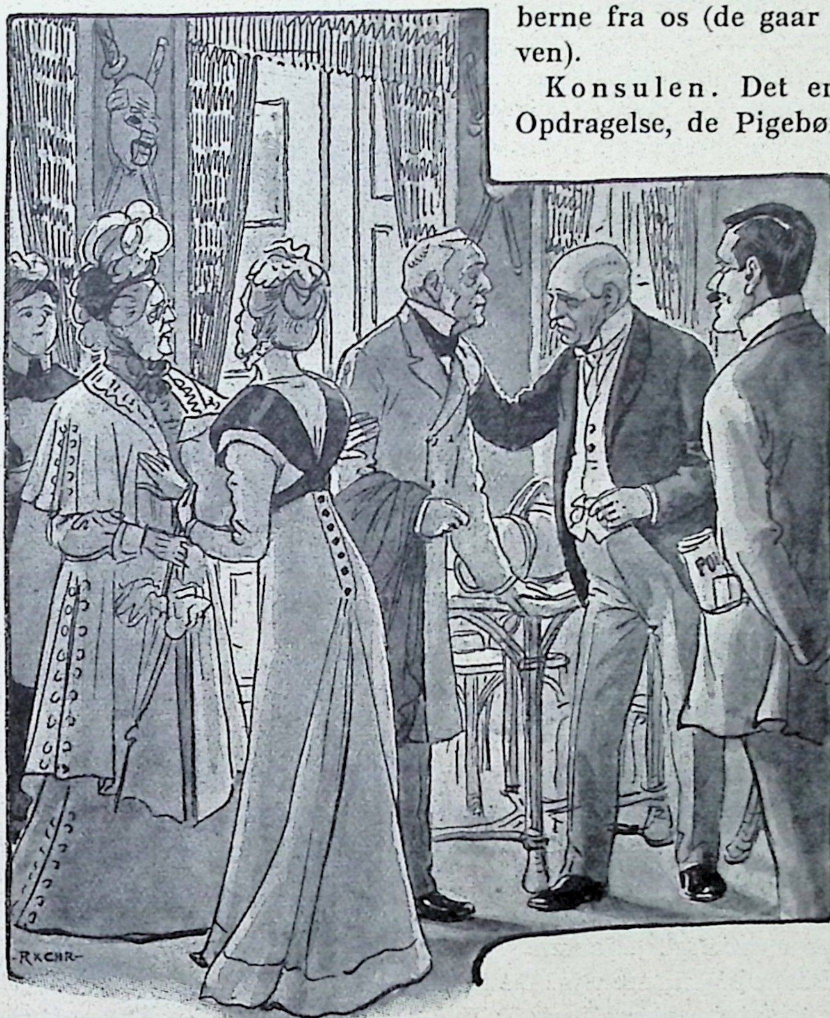
Konsulinden. Hold nu op, Carl — Din Fader og jeg har arrangeret det saadan, at Du og han kjører i Vogn sammen med Etatsraaden til Stationen; saa maa I se at faa det ordnet paa Vejen, mens I har ham alene.

Carl. Det er svært tiltalende; bare det vinder Etatsraadindens Bifald.

Edith og Kamma (kommer fra højre; de er spadsereklædte).

Konsulinden. I maa ikke gaa nu, Børn. I skal paa Stationen med Onkel og Tante.

Edith. Nej, saamænd om vi vil, vi har lovet at komme over til Poula; Carl har jo ogsaa lovet at komme.

Etatsraadinden: Jo, Tak — men det bliver der nu ikke noget af. Etatsraaden og jeg kører sammen.

Carl. Jeg skal først besørge Hoveritjenesten. Hils derovre og sig, at jeg kommer lidt over 8.

Konsulinden. Jamen det gaar virkelig ikke an, at I gaar (til Carl): Husk dog paa, hvor meget der staar paa Spil.

Carl. Aa, jeg tror nok, at min Spekulation derovre er nok saa solid som den, der staar paa Spil her.

Kamma. Ved Du hvad, Moder, vi har saamænd faaet tilstrækkeligt af den kære Familie — vi skjænker dem Resten — Uf, saadan et Par — — —

Konsulen (strængt). Kamma!

Kamma. Om Forladelse, Papa — jeg mente kun saadan et Par velsignet kedsommelige Stivstikkere. — Kom saa Edith — Farvel og god Fornøjelse. I skal ikke gøre Jer Ulejlighed med at hilse Herskaberne fra os (de gaar ud gennem Haven).

Konsulen. Det er saagu en køn Opdragelse, de Pigebørn har faaet.

Carl. Aa, kunde I stikke af, gjorde I det s'gu ogsaa.

Etatsraaden og Etatsraadinden (kommer rejseklædte fra venstre, fulgt af Maren).

Etatsraaden. Naa, saa skulle vi nok til det.

Konsulinden. Herregud, skal det nu virkelig være Alvor? — Jeg synes dog ligesaagodt, De kunde være bleven Søndag over.

Konsulen. Ja, min Kone og jeg stod netop og lagde Raad op om, hvorledes vi bedst skulde bære os ad med at holde paa Jer.

Etatsraadinden. Ja, vi har jo haft det saa dejligt, at vi hellere end gerne vilde blive, men det kan nu ikke lade sig gøre. Etatsraaden skal til Generalforsamling paa Børsen i Morgen, saa vi er nødt til at tage af Sted, og Herregud, det vilde

jo ogsaa kun blive Galgenfrist, en Gang skal vi jo skilles.

Carl (afsides). Ja, Gud være lovet.

(Konsulen forsøger flere Gange at trække Etatsraaden til Side, men forhindres hver Gang deri af Etatsraadinden).

Etatsraadinden. Nej, Du maa blive her, Peter, nu skal vi straks afsted (til Konsulinden): Det er mærkværdigt med saadan et Par Mennesker. Nu har de snakket og diskuteret fra Morgen til Aften i alle disse velsignede Dage, og dog er det med Nød og næppe, at de kan slippe hinanden. De er ligesom to Børn.

Carl (afsides). Ja, et Par nydelige Børn.

Konsulinden. Kæreste, lad dem tale. Vi maa jo ikke glemme, at de er Brødre — Blodets Baand — —

Etatsraadinden. Nej, Etatsraaden bliver saa distræt, naar vi er paa Rejser, jeg maa gøre alt for at holde hans Tanker samlede. Det er jo mig, det hele hviler paa.

Konsulinden. Ja, vist saa. Maren, tag mig min Hat; den hænger i Forstuen.

Maren (staar tvivlraadig om, hvor hun skal lægge den Pose Ærter, hun har under Armen).

Konsulinden. Hvad er det, Du staar med der?

Etatsraadinden (hurtig). Aa, det er et Par Ærter, som jeg bad Maren plukke; jeg vilde gærne have dem med ind til Byen, som en sidste Erindring om de dejlige otte Dage herude.

Konsulinden (hurtig). Fjorten.

Etatsraadinden. Ih, men ja, De har jo Ret. Det er virkelig ogsaa fjorten; ja, der kan man se, hvor hurtig Tiden gaar i godt Selskab.

Carl (nyser).

Etatsraaden. Prosit!

Carl. Mange Tak, Herr Etatsraad!

Konsulinden (der har taget Ærterne fra Maren). Aa, men der er jo altfor lidt Ærter; der bliver jo ikke en Gang en Mundsmag (Maren ind med Hatten). Nej, lad os gaa ned og faa lidt flere. (Til Etatsraadinden): Saa kan vi med det samme skære et Par Roser af til Erindring.

Maren. Jamen Vognene holder udenfor, og Lars sagde, at det var paa høje Tid.

Farvel! Farvel! Hils! Levvel!

Etatsraadinden. Saa maa vi afsted. Vil Maren bære Tøjet ud?

Konsulinden. Ja, ja da, i Guds Navn, saa fik den Tid Ende. Men nu varer det da ikke altfor længe, før vi ser Dem igen. Det er jo kun et Svip herud med Toget.

Etatsraadinden. Vi kommer i hvert Fald ikke, førend De har været inde hos os, vel Peter?

Etatsraaden. Absolut ikke.

Konsulen (afsides). Bare vi kan stole paa det.

Maren (bærer Tøjet ud, og de Andre bereder sig til at gaa).

Konsulinden. Vi skulde da hilse Dem saa mange Gange fra Pigebørnene og ønske Dem en lykkelig Rejse; de var sort fortvivlede over ikke at kunne komme med til Stationen, men de har en lille Veninde, som er bleven syg, og hende maatte de jo hen at se til.

Etatsraadinden. Aa, hvor det var smukt af dem, de søde Børn. Ja, de har et kærligt Sind ligesom deres Fader og Moder.

Konsulen og Carl (vender sig bort).

Konsulinden. Ja, vi har i al Fald søgt at bibringe dem saa meget af os selv, som muligt.

Etatsraaden og Etatsraadinden (begynder at gaa ud til venstre).

Konsulinden. Herrerne kører i Dogcarten og vi Damer i den lukkede.

Etatsraadinden. Ja Tak — men det bliver der nu ikke noget af. Etatsraaden og jeg kører sammen. Ja, det kan gærne være, at det er barnligt, men vi er meget sjælden fra hinanden, og selv paa saadan en lille Køretur kan der ske store Ulykker, det har man set før — nej, vi bliver sammen.

Konsulen. Jamen, Kære — — —

Etatsraadinden. Det bliver, som jeg siger, Svoger. Nu taler vi ikke mere om det. (De gaar).

Konsulen og Konsulinden (følger efter, idet de gør selvopgivende Tegn til hinanden).

Carl (til Faderen og Moderen). Der røg Driftskapitalen — nu gaar jeg over til Poula. Vil I hilse den kære Familie. (Ud gennem Haven).

II.

(Toget holder ved Snekkersten. Etatsraaden og Etatsraadinden er netop kommen ind og har taget Plads ved et Vindue ved Stationssiden. De er ene i Kupeen. Konsulen og Konsulinden staar paa Perronen for at tage Afsked).

Etatsraadinden. Nu maa I hilse de kære Børn rigtig mange Gange fra os. Det var jo en Skam, de ikke kunde komme til Stationen. Hils dem nu alle tre.

Etatsraaden. Ja, ogsaa fra mig.

Konsulen (kort). Tak!

Konsulinden. Saa, nu ringer han. Farvel! Farvel!

Etatsraadinden. Farvel, Kære, og Tusind Tak for de dejlige Dage.

Konsulen. Ja, Tak, i lige Maade.

Alle (i Munden paa hverandre): Farvel! Farvel! Hils! Levvel!

(Toget sætter sig i Bevægelse. Etatsraaden og Etatsraadinden vinker til Konsulinden, der vifter med sit kniplingsbesatte Lommetørklæde. Konsulen er allerede paa Vej ud til Vognen.)

Etatsraadinden (sætter sig til Rette i Hjørnet op mod Vinduet): Pyh! Gudskelov, at det Besøg fik Ende; det skal vare noget, inden vi sætter vore Ben der igen.

Etatsraaden. Ja, ja — ja, ja. Det var en tarvelig Fornøjelse.

Etatsraadinden. Simple Mennesker. Naar de ikke har Raad til at have Gæster, saa skulde de minsandten hellere lade være, det var jo skrækkeligt at høre hendes Lamenteren med Pigen om alt det, der gik til. Havde det ikke været for Skams Skyld, kunde jeg ved Gud have haft Lyst til at betale for vort Ophold derude.

Etatsraaden. Naa — det er da vist ikke værd.

Etatsraadinden. Nej heldigvis kan man jo ikke være det bekendt. Og sikken Mad. Det var det værste Slampamper, jeg nogen Sinde har smagt.

Etatsraaden. Nej, nej — nej, nej — der var ikke meget ved den. — Rødvinen derimod, navnlig Tooghalvfemseren, den var ikke saa tosset.

Etatsraadinden. Aa nej, men den var heller ikke betalt.

Etatsraaden. Ja, mon ikke — —?

Etatsraadinden. Nej, jeg ved det aldeles bestemt. — Der laa en ukvitteret Regning inde i Spisestuen i Gaar Morges; den var fra Vinhandleren. 635 Kr. Vil Du tænke Dig, omtrent halvsyvende Hundrede Kroner for Vin alene — jo, det var en kjøn Husholdning. — Nu fik Du da vel Din Lyst styret med at besøge Din kære Familie. Du vil vel give mig Ret i, at hele Invitationen og Plageriet om at komme der ud var et ligefremt planlagt Attentat paa vores Pengepung.

Etatsraaden. Ja, ja — ja, ja — jeg mærkede det skam nok.

Etatsraadinden (haanlig.) Du mærkede det; ja, det vil da sige, da jeg gjorde Dig opmærksom paa det.

Etatsraaden. Ja, men det var jo ogsaa tidsnok.

Etatsraadinden. Det blev tidsnok, fordi jeg havde mine Øjne med mig; som altid var det mig, der maatte se for os Begge. — Dig kan de saamænd rende Døre ind med. —

Etatsraaden. Ja, ja — ja, ja — jeg tænker jo ikke paa saadan Noget — —

Etatsraadinden. Nej, fordi Du er et godtroende Fjols — det vil sige overfor Andre; mig er Du saamænd mistroisk nok imod.

Etatsraaden. Aa, jeg tror ikke, Du har noget at beklage Dig over.

Etatsraadinden. Naa ikke. Det kunde dog være. Men havde jeg ikke passet paa som en Smed, saa havde Du da magelig stukket en halv Snes Tusind i „Direktørens“ Aktieselskab til Import af Spaankurve. —

Etatsraaden (leende.) Hahaha. Ja, saa var de Skillinger rimeligvis gaaet i Spaanerne. —

Etatsraadinden (stramt.) Ja, det er umaadelig morsomt.

Etatsraaden (godmodig.) Ja, ja — ja, ja. Jeg kan s'gu ikke med min bedste Vilje se noget Sørgeligt i, at han ikke fik Pengene i al Fald ikke for os. —

Etatsraadinden. Nu kan han jo forsøge Lykken hos Poula Hansen; men jeg haaber da, at hendes Fader, hvis han virkelig lader dem faa hinanden, sætter Pengene fast, saa „Direktøren“ ikke faar Fingre i dem. —

Og hvad giver Du mig for Pigebørnene. Har Du nogensinde i Dit Liv set to saa uopdragne Tøse; de behandlede ligefrem deres Forældre du haut en bas, og det var jo Meningen, at jeg skulde have samme Konfekt, men jeg skal love Dig for, at de kom til den Rette. —

Etatsraaden. Ja, ja — ja, ja.

Etatsraadinden. Jeg satte dem saa eftertrykkeligt tre Skridt ud fra mig, at de aldrig røbede Spor af Lyst til at formindske Distancen.

Etatsraaden. Ja, ja, ja, ja — Du? kan med de Dele, Thea.

Etatsraadinden. Jeg maa næsten le, naar jeg tænker paa, hvorledes de Allesammen kæmpede, for at Konsulen skulde blive alene med Dig — hahaha; om saa det var nu lige før vi kørte, saa mente Moderen, at det kunde være saa yndigt, om de to „Brødre“ snakkede lidt sammen, og da det ikke kunde lade sig gøre, saa skulde I køre sammen. Jo, jo, hun havde sine Garn ude, den gode Kone, men desværre blev det kun spildte Kræfter. Nej, man skal staa tidlig op, hvis man skal narre mig.

Etatsraaden. Ja, ja — ja, ja!

Etatsraadinden. Uha, jeg kan ærgre mig over de 14 Dage, vi har spildt der. Det eneste Hensyn, de har vist os under hele Opholdet, var at vi slap for at se deres velsignede Unger paa Stationen. Men jeg drillede hende da heldigvis lige til det sidste med at lade Pigen plukke Ærter til mig.

Etatsraaden. Hvad vilde Du med dem?

Etatsraadinden. Ingenting. Men det morede mig at se, hvor rasende hun var, trods sit smilende Ansigt. Ja, man har saamænd ingen anden Fornøjelse, end den, man gør sig selv, i alt Fald ikke, naar man er paa Besøg hos Din kære Familie.

(Toget holder ved Rungsted. Der kommer flere Passagerer ind, og Samtalen mellem Ægtefællerne antager en mindre privat Form. — Etatsraaden drager et Lettelsens Suk).

Friedrich Spielhagen.

BREDE SKULDRE

AF

FRIEDRICH SPIELHAGEN

OVERSAT AF H. BUHL

Du skulde nødigt kritisere mine Skuldre, Emmy," sagde Gottlieb; „Du ved, at Du ene og alene kan takke mine brede Skuldre for, at Du i dette Øjeblik ikke mere hedder Frøken Emmy Jæger fra Firmaet Jæger Breitkopf og Ko., men derimod Fru Gasdirektørinde Roland.

„Det manglede bare!" sagde Emmy.

„Men Emmy, Du kan da ikke nægte, at uden mine Skuldre —"

„Gottlieb, Du er utaalelig," sagde Emmy og gjorde et svagt Forsøg paa at se fornærmet du.

„De gør os virkelig helt nysgerrige," sagde Assessor Stricker. „Lad os faa Historien."

Emmy havde igen sat sig i Sofahjørnet og lod, som om hun var lidt stødt, men den unge Kones blide Øjne hvilede med et meget kærligt Udtryk paa hendes Mands Kæmpeskikkelse. Han rørte endnu engang rundt i Glassets dampende Indhold, blæste et Par blaa Ringe af Røgen fra sin Cigar op i Luften og begyndte:

„I maa nemlig vide, kære Venner, at jeg egentlig er en Døgenigt, eller hvis det nu lyder lidt vel stærkt, en Dumrian, der aldrig gjorde noget rigtigt. Førend jeg endnu kunde gaa, døbte min Barnepige mig for anden Gang med Navnet Dumrian, og jeg havde endnu ikke været en Time i Pogeskolen, førend Læreren ligeoverfor de andre Børn havde erklæret mig for „umulig". Min kære, afdøde Moder har ofte grædende trykket mig til sit Bryst og spurgt mig, om jeg da aldrig vilde gøre nogen Gavn, og min Fader har mere end en Gang ladet mig komme ind i sin Stue og holdt lange Taler til mig, af hvilke jeg for det meste kun opfattede, at jeg var en uheldbredelig Døgenigt, hvis Fremtid opfyldte min brave, gamle Faders Hjerte med stor Bekymring.

Dersom De nu vil spørge mig, hvori min formentlige Slethed da egentlig bestod, ved jeg endnu i dette Øjeblik ikke rigtigt, hvad jeg skal svare. At jeg i Skolen opholdt mig paa de nederste Pladser, at jeg — selv om det gjaldt mit Liv — ikke kunde skrive en latinsk Stil uden at gøre en halv Snes Fejl — det maa jeg indrømme. Men der gaves dummere og dovnere Drenge, som ikke fik halvt saa mange Prygl, og om hvem intet Menneske forudsagde, at de aldrig vilde blive til noget. Jeg tør nok sige, at jeg ikke var ond, ja, jeg vover endog at sige, at jeg havde et godt Hjerte, i det mindste saadan i Almindelighed, og mindst Halvdelen af de utallige, dumme Streger, som jeg begik, var netop mit Hjerte Skyld i. Jeg kom en Dag hjem uden Trøje, fordi jeg havde foræret den til en pjaltet Tiggerdreng, der havde set paa mig med et misundeligt Blik; engang blev jeg paa Gaden kørt over af en Drosche, for at et Barn, som legede, ikke skulde komme under dens Hjul; en anden Gang var jeg lige ved at drukne, fordi jeg vilde redde en skabet Hund, som man havde kastet i Kanalen. Jeg har aldrig ladet en Kammerat i Stikken, men har derfor ogsaa ofte baaret Skylden, og Pryglene — som det i sidste Instans kom an paa — faldt paa min brede Ryg. Det lyder næsten som Praleri, men jeg kan nu engang ikke gøre for, at min Hjerne og min Skulderbredde ikke staar i proportionelt Forhold til hinanden. „Noget maa Mennesket kalde sit eget," siger Schiller, og naar et Menneske engang er fordømt til at gøre de fleste Fejl i en Stil og bliver overset af enhver Grønskolling, som han paa det nærmeste kunde putte i Lommen, falder han ganske naturligt paa med sin

Overflod af Kræfter at trøste sig over Manglen paa aandelige Evner. Og jeg var i den Henseende udrustet saaledes, at man ligesaa ofte kaldte mig tykke eller stærke Gottlieb, ja endog Goliath- og Mammut-Gottlieb som dumme eller dovne Gottlieb.

Der var nu kun en Dag til Sommerferien, og vi var af den Grund i godt Humør i fjerde Klasse. Da Tiden, som vi endnu havde at være sammen, var saa kort, benyttede vi Frikvarteret til at afgøre et gammelt Mellemværende, som endte med, at det Parti, hvortil jeg hørte, tilsidst smed det andet Parti paa Døren. „Gottlieb Du skal holde paa Døren!“ lød det fra alle Sider. Jeg stemmede mine Skuldre mod Døren og holdt godt ud, trods det, at de andre trængte paa og tilsidst i Fortvivlelse dundrede paa Døren med knyttede Hænder, mens mine Kammerater af Glæde over min Modstandskraft hylede som Besatte. Endelig blev Trykket mod mine Skuldre — til min egen Forundring — mig for stærkt, jeg maatte give efter, og ind gennem den aabne Dør tumlede nu Pedellen og en halv Snes Lærere med Rektor i Spidsen, mod hvem Kampen hele Tiden havde foregaaet. Enden paa det Hele kan De vel tænke Dem. Jeg burde have vidst, hvem der var paa den anden Side af Døren, jeg havde kun givet efter for mit slette, forstokkede Hjertes Overmod. Det var den skændigste Drengestreg, der i en Menneskealder var forekommet paa Skolen, og jeg blev bortvist som uforbederlig.

Min gode, gamle Fader var ude af sig selv. I hans Øjne var det at blive udvist af Skolen saa temmelig det samme som at blive kagstrøget og brændemærket paa aabent Torv. Han kaldte mig med Taarer i Øjnene sin fortabte Søn, og jeg takkede Gud, fordi Mo'r, da hun alligevel saa tidligt skulde tages fra os, nu allerede længe havde hvilet i den sorte Jord og ikke skulde græde sine kære Øjne ud af Hovedet over sin Søns Skam.

Fra det Øjeblik gik det hurtigere og hurtigere ned ad Bakke med mig, og jeg kunde sletikke begribe, hvorfor jeg var kommet til at hedde Gottlieb, da jeg hverken syntes at være elsket af Gud eller Mennesker og aldrig kunde gøre nogen tilpas.

Jeg opholdt mig nu hos nogle Slægtninge, til den Tid kom, da jeg kunde trække i Kongens Klæder. Jeg forstod mig betydeligt bedre paa at omgaas med Kanoner end paa at skrive latinske Stile, og da mine Overordnede syntes godt om mig, og min Fader ønskede det, saa meldte jeg mig, da min Tid var omme, til at gaa videre og bragte det virkelig ogsaa i forholdsvis kort Tid til Konstabel. Jeg saa allerede i Aanden Epauletterne blinke paa mine Skuldre, da — ja, Berkenfeldt, med al Respekt for Standen, saa er den militære Subordination en mærkelig Ting, der nok kan bringe en ærlig Karl til Fortvivlelse. Netop paa den Tid fik en Fyr, med hvem jeg havde siddet paa Skolebænk, og som jeg tidt og ofte — jeg tror endnu den Dag i Dag, at han havde fortjent det — havde gennemprygleт, sin Afgang fra Kadetskolen og blev naturligvis — for at gøre Maalet fuldt — ansat ved mit Batteri. Hvormeget den nybagte Løjtnant havde lært paa Kadetskolen, lader jeg staa hen, men at han ikke havde glemt noget, af hvad der angik vort tidligere Forhold, blev mig kun altfor hurtigt klart.

Navnet gør intet til Sagen, kære Venner; jeg har ogsaa forlængst tilgivet Manden, og hvis han i dette Øjeblik kom ind ad Døren, skulde han være velkommen, men — dengang var jeg ti Aar yngre og dummere. Maaske drev han det ogsaa temmelig vidt; i det mindste kom jeg fem Aar paa Fæstningen, hvilket man sagde mig under disse Omstændigheder var en ganske uhørt Lykke.

Naa, enhver Ting har to Sider, ogsaa at sidde i Fængsel paa en Fæstning. Den sørgelige og værste Side for mig var den, at min stakkels Fader sletikke kunde trøste sig over denne min Skændsel og snart efter døde, jeg er bange for af et sønderknust Hjerte. Fred være med hans Støv. —

Ja! Og den gode Side ved min Indespærring? Maaske var jeg altfor varmblodig, eller mit Blod havde ikke den rette Blanding, eller ogsaa maatte det først arbejde sig tilrette, ligesom Vinen, der skal ligge en Tid lang i Kælderen, førend man tapper den paa Flasker.

Saameget ved jeg, at mit Blod rasede ganske frygteligt i den første Tid, saa jeg

virkelig undertiden troede, at jeg ikke vilde overleve det; men efterhaanden faldt jeg til Ro, jeg blev næsten fredelig stemt og følte mig sletikke saa ulykkelig, som jeg egentlig holdt det for min Pligt at være.

Hertil kom, at man paa Fæstningen behandlede mig godt, ja næsten over Fortjeneste. I Begyndelsen maatte jeg ganske vist ligesom de andre køre min Trillebør; men i den ophidsede Sindsstemning, hvori jeg befandt mig, var det nærmest en Velgærning for mig; og da jeg havde Kræfter for tre, arbejdede jeg ogsaa for tre. Men paa det Sted var jeg kun nogle faa Uger.

Fæstningskommandanten, Major Eisenfresser, var trods sit frygtelige Navn en rigtig god og mild Mand. Han havde vist talt min Sag meget varmt. Jeg blev befriet for mine Lænker og fik nu Lov til at arbejde som Skriver paa Kontoret. Der blev jeg saa hele den øvrige Tid, og da jeg af lutter Taknemmelighed mod den prægtige Mand opførte mig godt og desuden skrev en god Haand — det eneste som jeg uden Anstrængelse havde opnaaet i Skolen — blev jeg snart en Slags Privatsekretær hos min Velynder, og blev saa venlig behandlet af ham og hele hans Familie, saa jeg egentlig kun var Fange af Navn.

Hr. von Eisenfresser gjorde endnu mere for mig. Han gjorde den mærkværdige Opdagelse, at jeg ikke alene kunde skrive, men ogsaa regne, ja, at jeg, som han sagde, havde afgjort Talent for Matematik. Først lo jeg ganske respektstridig heraf; men da han selv var en meget dygtig Matematiker og dygtig i at føre Beviser, saa beviste han mig, at han havde Ret.

Jeg blev ganske underlig tilmode. For første Gang fik jeg en Slags Respekt for mig selv og endnu større Respekt for min Velgører, og da jeg snart efter saa mig istand til at løse temmelig svære Opgaver, som han havde givet mig, og han klappede mig paa Skulderen og sagde: „Kan De se, Roland, at De meget godt kan forstaa det,“ græd jeg klare Taarer af Taknemmelighed og kyssede Mandens Haand.

Han gjorde endnu mere for mig.

Netop paa den Tid blev der i Citadellet opstillet et lille Gasværk. Hr. von Eisenfresser ledede selv Arbejdet og lod mig paa sit Kontor ikke alene gøre alle Overslagene og Tegningerne, men satte mig som Opsynsmand ved Bygningen, saa jeg ved hans Hjælp nu kunde sætte mig ind i det theoretiske saa vel som i det praktiske. „Det kan komme Dem til Nytte i Fremtiden, kære Roland,“ sagde han ofte, naar han kom hen paa Bygningen og bevidnede mig sin Tilfredshed ved at klappe mig paa Skulderen.

Han elskede mine Skuldre, den brave Mand. De var saa brede, og hans var saa smalle. „Det er ligefrem velgørende at se paa Dem, man trækker Vejret lettere,“ mente han og smilede saa venligt og tillige saa vemodigt, jeg troer, jeg kunde have ofret mit Hjerteblod for ham, men det vilde ikke have nyttet ham. Han døde af Tæring — i mine Arme, et Par Uger, førend jeg havde afsonet mine fem Aar og blev løsladt af Fængslet.

Saa var jeg da atter paa fri Fod, men Gud ved det, jeg længtes tidt nok efter mit Fængsel og min elskelige Velgører. Verden forekom mig meget stor, men trods sine utallige Mennesker meget øde. Ingen brød sig om mig. Fa'r var død ligesaa fattig, som han altid havde været. Mine Slægtninge vilde ikke kendes ved den forhenværende Fange og fornægtede mig, naar jeg krydsede deres Vej, hvilket jeg naturligvis saa sjældent som muligt gjorde. — Jeg kan nok sige, at det en Tid gik mig rigtigt elendigt, og at jeg syntes, det var en stor Lykke, da jeg endelig opnaaede en ganske underordnet Stilling her paa Gasværket.

Jeg havde tredive Kr. om Maaneden. De kan maaske tænke Dem, hvor langt de rakte med min Appetit, eller rettere, De kan sletikke tænke Dem det.

Imidlertid var den Tid heller ikke spildt for mig. Jeg lærte mit Fag grundigt og de Sider af Faget, som kun den virkelige Arbejder lærer; ogsaa vedblev jeg af Pietet mod min afdøde Velgører med mine matematiske Studier, og ved Hjælp af disse og den daglige praktiske Øvelse, kom jeg til at gøre nogle Opdagelser med Hensyn til Ovnenes Konstruktion og Behandlingen af Koksene, som jeg ansaa for Forbedringer, og som virkelig ogsaa viste sig at være det.

Saaledes gik fem Aar, og jeg begyndte lidt efter lidt at blive utaalmodig over endnu stadigt at befinde mig paa mit Tagkammer. Saa blev Bestyrerpladsen her paa Gasværket ledig, og Selskabet opfordrede Folk af Faget til at melde sig. Det var den en og tyvende Januar, altsaa netop i Dag for et Aar siden, at jeg læste Avertissementet, og da det netop var min trediveaarige Fødselsdag, ansaa jeg det for et godt Tegn og sagde til mig selv: „Gaa paa, Gottlieb, nu eller aldrig!"

Sagen var nu sletikke saa let, for det første stod jeg i Fare for at komme bagefter, thi jeg hørte, at der i de første tre Dage allerede havde meldt sig to og tyve Ansøgere, og jeg kunde ikke forlade min Post før næste Lørdag, da jeg efter Morgenvagten havde Eftermiddagen fri. Saa manglede jeg fuldstændig ordentligt Tøj, som man dog i et saa højtideligt Øjeblik maatte være iført. Hvad Støvler og Linned angik, saa kunde disse Klædningsstykker passere, ligeledes kunde et Par sorte Benklæder nok gaa an, efter at jeg havde gnedet de mest slidte Steder eftertrykkeligt ind med Blæk. En lys Vest fandt jeg vidunderlig billigt hos en Marskandiser, der boede fem Etager under mig i samme Hus. Nu manglede jeg kun Frakken, og den laante min daværende Kollega mig. Han er nu min Underbestyrer og forhaabentlig min Ven for Livstid.

Han hedder Hans Ohnesorge, havde holdt Bryllup fjorten Dage før, og var i den Anledning i Besiddelse af en splinterny ligefrem flunkende Diplomatfrakke. Hans, sagde jeg, da han Lørdag Middag afløste mig og bragte mig Frakken indsvøbt i et Klæde; jeg prøvede den i Maskinrummet. Hans, jeg kan ikke indestaa for, at jeg ikke revner Sømmene i Ærmerne, eller muligvis hele Frakken.

„Det gaar nok, Hr. Roland," sagde Hans, „hvis De faar Pladsen, kan De jo altid forære mig en anden, og hvis De ikke faar den — men det er der jo nu sletikke Tale om, en Mand som De behøver jo kun for Alvor at ville en Ting, saa gaar det af sig selv."

Hans, maa De vide, ansaa mig nemlig for den største Mand i mit Aarhundrede. Jeg var hans Helt, hans Ideal, og havde jeg sagt: „Hans, jeg har besluttet at blive Kejser i Suez og Marokko," saa vilde han have svaret: „Det gaar nok, Hr. Roland; det er kun Smaating for Dem."

Ja, kære Venner, jeg lo rigtignok over den trohjertede Fyrs Enfold, men helt tilpas følte jeg mig ikke, da jeg iført den snevre Frakke stod i Jæger Breitkopf og Ko.s Kontor, og bankede paa, først ganske sagte, saa højere og tilsidst meget højt.

„Kom ind," sagde endelig en skarp Stemme. Jeg troede først, at det var en Dør, som knirkede i Nærheden, men det var virkelig en Menneskestemme, og jeg traadte ind. —

I det store Værelse befandt sig i dette Øjeblik — det var nemlig blevet lidt sent, og Kontoristerne var gaaede for at spise til Middag — ingen ringere — naa, jeg troer, at min Hustru er faldet i en blid Slummer derovre i sit Sofahjørne, saa kan jeg ganske sans gêne fortælle, hvorledes min værdige Svigerfader ser ud, naar man ser ham første Gang og navnlig før Bordet, naar han er sulten og bidende. Han ligner nærmest en Bulbider eller et andet ondskabsfuldt Dyr — ja, han forekom mig den Middag ganske usædvanlig, næsten utilladelig grum og menneskefjendsk.

„Hvad vil De?" skrallede den lille, gamle Herre, idet han drejede sig lidt om imod mig paa sin Kontorstol.

„Jeg vilde aller—" jeg var i Færd med at sige allerunderdanigst, men da det forekom mig altfor foragteligt, krybende, saa rømmede jeg mig blot og sagde ganske frejdigt, „vilde gerne ansøge om den ledige Bestyrerplads paa Gasværket."

„De er den tredvte," snærrede Hr. Jæger.

„Det gør ikke noget," sagde jeg.

„Hvorfor ikke?"

„Jo, for Een kan jo dog kun faa den."

Den gamle Herre drejede sig en Tomme længere omkring paa sin Stol og saa endnu mere arrigt paa mig end før. Øjnene under de svære Øjenbryn stak formelig, ligesom Solen paa en Julidag før et Tordenvejr; men jeg sagde til mig selv: „Hvis Du nu blinker, er Du fortabt," og saa holdt jeg tappert ud og tænkte: „Se Du bare paa mig, gamle Ven, Frakken er ganske vist

laant, men der stikker en ærlig Karl i den."

I dette Øjeblik blev der for anden Gang banket paa Døren, og ind traadte, uden at vente paa Svar, et Menneske, som mishagede mig dobbelt, for det første, fordi han afbrød min Samtale med Hr. Jæger, som netop syntes at blive interesseret, og for det andet, fordi han havde et afskyeligt Ansigt — et rigtig brutalt Fjæs, der passede godt til hans undersætsige knoglede Skikkelse.

„Hvad vil De?" brummede Hr. Jæger.

„Det ved De vist ligesaa godt som jeg," svarede den Ankomne i en meget brøsig Tone. „Jeg vil have mine Penge og dermed basta."

„Jeg har jo allerede tilskrevet Dem, hvorfor De ikke kan faa dem," svarede Hr. Jæger ganske høfligt.

„Saa skulde Fanden da ogsaa staa i det," sagde den anden.

„Det vilde kun hjælpe Dem lidt," svarede Hr. Jæger.

„Værs'go, Hr. — ? —"

„Roland," sagde jeg.

„Hr. Roland, tag Plads saalænge, til jeg har talt med denne Herre."

Jeg satte mig paa en Stol, som stod lidt fra dem, og Samtalen gik videre mellem de to Modparter.

Den firskaarne Fyr var en Skibskaptajn, som havde fragtet Kul til Hamborg for Selskabet og nu syntes at stille Fordringer, der gik ud over hans Kontrakt. Det var en underlig Koncert at høre de to skændes, høje skingrende Fløjtetoner, som blev afbrudte af dumpe, haarde Toner af en Tromme, der er spændt for stramt. Dog holdt Trommen betydelig længere ud end Fløjten og brølede tilsidst saa højt, saa Ruderne klirrede.

Jeg har nu altid været en afgjort Fjende af Kiv og Strid, og den Slags ubehersket Skrigeri hader jeg. Dertil kom, at Kaptajnen utvivlsomt havde Uret og kun besvarede Hr. Jægers Forklaringer med Trusler og Skældsord. Jo længere jeg hørte paa den Karl, desto modbydeligere blev han mig, og da han tilsidst bevægede sin grove, knyttede Næve henimod Hr. Jægers Ørnenæse, og denne, som jo dog kun var en ældre svagelig Mand, synligt blegnede af Skræk — saa brast min Taalmodighed. Jeg rejste mig, gik hen imod Døren og gav ved nogle pantomimiske Bevægelser at forstaa, at jeg vilde foretrække, at han nu befriede os for sin Nærværelse.

Kaptajnen blev mørkerød af Vrede og teede sig saa vanvittigt, at jeg virkelig blev bekymret for den gamle Mand, der sad bleg og rystende paa sin Stol. Jeg greb nu Kaptajnen om Skuldrene, trykkede hans Arme fast ind til Kroppen, løftede ham op og bar ham, trods det, at han gebærdede sig som et vildt Dyr, ud af Døren, over Forstuen og hen til Trappen. Der satte jeg ham ned og fremskyndede hans Nedfart ad Trappen en lille Smule. Efter at jeg havde overbevist mig om, at han efter at være kommet helt ned meget hurtigt igen kom paa Benene og kunde forlade Huset under en Syndflod af Eder og Trusler, vendte jeg tilbage til Kontoret, lukkede Døren og sagde: „Nu troer jeg, at vi uforstyrret kan fortsætte Samtalen."

Ikke om jeg bliver hundrede Aar gammel, glemmer jeg det Ansigt, med hvilket den gamle Herre nu betragtede mig. Ærgrelsen og Skrækken fra før blandede sig paa en saa morsom Maade med Forbavselse, og jeg troer ogsaa med Glæde over min Handlemaade i hans i Forvejen meget grinagtige Ansigt, saa at jeg aldrig troer, at jeg har set noget saa grundkomisk i mit Liv, og jeg blev virkelig et Øjeblik bange for, at den gamle Mand var bleven gal. Pludseligt begyndte han endog at le, idet han rettede sine smaa funklende Øjne paa mig, eller rettere at gale, for det lignede mere en udenlandsk Fugls Galen end en kristelig Evropæers Latter. Desværre opdagede jeg snart, at det var mit Ydre, som han fandt saa latterligt. Den nye Frakke, som trods sit flunkende Udseende maaske ikke var af det allerbedste Stof, var ved Anstrængelsen, som det maa have kostet mig at faa Bugt med den stærke Kaptajn, revnet i alle Sømmene og hængte nu omtrent i Laser omkring mig. Jeg følte, at jeg blev meget rød, men var bestemt paa ikke at tage Sagen alvorligere, end den fortjente.

„De maa undskylde mit derangerede Toi-

lette, Hr. Jæger,“ sagde jeg; „men da jeg vil tilbyde Dem mig selv og ikke min Frakke, gør det jo ikke noget til Sagen. Klæder skaber nok Folk, men ikke nogen dygtig Gastekniker.“

„De er en Mand for mig, ja, det er De sandelig!“ raabte den Gamle, hoppede ned af sin Stol, rakte mig sin lille, magre Haand og saa paa mig med et næsten kærligt Blik. „Dersom De forstaar Deres Sager, skal De have Pladsen, saa sandt jeg hedder Johan August Jæger.“

„Jeg forstaar mine Sager, Hr. Jæger,“ sagde jeg og ved endnu i dette Øjeblik ikke, hvorfra jeg fik Mod til at antage den tillidsfulde Tone; „jeg forstaar dem ud og ind.“

„Jeg troer det, jeg troer Dem paa Deres Ord; De er en brillant Fyr. Sæt Dem nu her ved Bordet og lad mig saa høre, hvor, hvad og hvormeget De har lært. Hvad tænker De f. Eks. om Mr. Howaters fra Liverpools nye Gasometerkonstruktion?“

Jeg saa af dette Spørgsmaal, at min gamle Herre selv forstod sig paa Tingene. Jeg tog mig altsaa sammen og forklarede ham, hvorfor Mr. Howaters nye Opfindelse slet-ikke tiltalte mig, og hvorfor jeg langt foretrak min Methode. Derefter halede jeg nogle Tegninger op af min Lomme, hvorpaa jeg havde anskueliggjort min Opfindelse, bredte dem ud foran Hr. Jæger, og da Sagen jo interesserede mig i høj Grad, og jeg kun havde haft min trofaste Hans at meddele mig til, blev jeg ganske ivrig i mit Foredrag og talte vist en halv Time, mens den Gamle uophørligt nikkede og engang imellem lod falde et „Hm, hm, ja, ja, meget rigtigt — brillant.“ Og da jeg nu engang var kommen i Fart, fortalte jeg ham ganske kort hele min Historie og glemte heller ikke at nævne Straffeperioden. Da jeg var færdig, rakte den gamle Herre mig igen sin magre Haand og sagde: „Her er min Haand, Hr. Roland; De skal faa Pladsen som Bestyrer. Fire tusind Kr. aarlig, Embedsbolig, frit Brændsel og selvfølgelig Belysning og fem Procent af Nettoindtægten. Er De tilfreds med det?“

Hjærtet sad i Halsen paa mig, da jeg hørte den gamle Herre tale saaledes. Jeg greb hans Haand og stammede noget, jeg ved ikke selv, hvad det var. Jeg vidste kun, at nu var Nøden tilende, og at Hans skulde have den smukkeste Frakke, som jeg kunde opdrive hos en Skrædder.

„Og gaa nu hjem, Hr. Roland,“ sagde den Gamle, „tag en anden Frakke paa og kom igen Klokken fem og spis til Middag med os. Jeg vil forestille Dem for Familien, og siden kan vi saa skrive Kontrakten. De er nu med det samme traadt ud af deres tidligere Stilling. Jeg skal straks skrive til Deres Direktør og meddele ham den Forandring, der er sket i vort Personale. Maaske har De Brug for nogle Penge, unge Mennesker kan jo altid bruge Penge. Her er hundrede Kr. forud. Gør nu ingen Indvendinger og sæt blot Deres Navn her. Tak! Lev vel; paa Gensyn Kl. 5 præcis!“

Med disse Ord lod Hr. Jæger mig gaa; jeg bukkede, og saa ved jeg forresten ikke, hvorledes jeg kom ud af Huset og hjem til Hans. Jeg ved kun, at jeg genfandt mig selv i det trofaste Menneskes Arme. Han lo og græd paa en Gang og raabte: „Det har jeg jo hele Tiden sagt, De behøver blot at vise, at det er Alvor — saa gaar det Hele af sig selv.“ —

Naa, kære Venner, Fortsættelsen og Enden paa Historien. Da jeg Klokken fem kom til Hr. Jæger og blev forestillet for Fru Jæger, Frøken Emmy Jæger, Hr. og Fru Breitkopf og hele Kompagniet og ved Bordet sad ved Frøken Emmys Side og ikke vidste, om det var Champagnen eller hendes smukke Øjne — Herregud, man behøver da ogsaa kun at tale om Damernes Øjne — saa er de der straks. — Har Du sovet godt, lille Emmy?“

„Jeg har slet ikke sovet, Du slemme Mand,“ sagde den unge Kone, som med sine af Søvnen rødmossede Kinder og i sin Forlegenhed saa saa henrivende ud, at Hr. von Berkenfeld maatte knappe en Knap op i sin Uniform.

„I skal da vel ikke allerede til at gaa,“ sagde Gottlieb.

Assessoren lo. „Allerede,“ sagde han, „Klokken mangler et Kvarter i — to.“

„Hvad gør det,“ sagde Gottlieb, „for de Lykkelige staar Tiden stille.“

Hr. von Berkenfeld sukkede.

„Kom nu, Berkenfeld,“ sagde Assessoren, som allerede havde sin Hat i Haanden, „det er uforsvarligt — — —“

PARAPLYEN OG FLØDEBOLLERNE

AF

JULES

Klokken tre blev Jensen sendt i Byen efter Kager til Søndagseftermiddagskaffen, som Mathilde skulde have paa Bordet, naar Jensen kom hjem fra Bageren, der kun bor henne paa Hjørnet. Jensen har troligt udrettet Ærindet. Han har købt en hel Pakke Flødeboller, som er Mathildes Livkage. Mathilde er den Dame, som i en forholdsvis lang og taalmodig Aarrække har beklædt den ansvarsfulde Hæderspost som Jensens Livsledsagerinde. Jensen er af de Mænd, der temmelig ofte trænger til Ledsagelse.

Jensen har siden Klokken tre udrettet en Ting til, som Mathilde ikke direkte har anmodet ham om. Han har truffet Petersen paa Gaden, og de stak lige indenfor til Søren Olsen i „Det stejle Hjørne", og fik en Sjus, mens Flødebollerne hvilede sig i en Ølpyt paa Bordet. Den ene Sjus tog den anden, og Klokken er paa naturlig Maade blevet fem, og det er sandsynligt, at Mathilde allerede i nogen Tid har siddet derhjemme i Baghuset og ønsket sig fritaget for Hædersposten som Jensens forlængst udvalgte Livsledsagerinde. Jensen har tidligere vist sig vanskelig at ledsage.

Jensen har taget Afsked med Petersen, der ogsaa lod til at have Hastværk, og han befinder sig nu paa Fortovet foran „Det stejle Hjørne" — Kaffe og Ølhale — omgivet af en Flok glade Børn, uden dog endnu at være kommet til Bevidsthed om, at det er ham, der er det samlende Element i denne Kreds.

Jensen, der absolut ikke er uden gode Indfald, fald, har faaet den fortrinlige Ide, at han, inden han gaar hjem, vil fastgøre Elastiken om sin Paraply. Elastiken hænger nemlig løst og den dingler. — Det er let at følge Jensens Tankegang, skønt den er ret sindrig. Den ser saaledes ud: Naar Elastiken først er knappet, saa vil Mathilde intet mærke paa mig.

Enhver vil kunne se, at der er et Hul i Jensens Ræsonnement. Thi selv om Mathilde ikke vilde være i Stand til at se noget paa Jensen, naar Elastiken var knappet, saa vilde sikkert denne Foranstaltning ikke skuffe hende med Hensyn til de mellem Klokken tre og fem i Dybet af Jensens Fantasi forsvundne to Timer.

Men vi ser paa Sagen fra Jensens Standpunkt. Mathilde kender vi ikke.

Det, det drejer sig om for Jensen, er at faa Elastiken ført rundt om Enderne af Paraplystiverne og sætte dens Ring fast paa den dertil indrettede Knap. Men dette hører der, som enhver ved, en Del Fingerfærdighed til, og denne Fingerfærdighed opnaas ikke ved at sidde og drikke Sjusser i „Det stejle Hjørne" sammen med Petersen. Jensen forsøgte en Gang, han forsøgte to Gange, han forsøgte ti Gange. Hver Gang Ringen nærmede sig den attraaede Knap, svippede Elastiken rundt og smak ham over Fingrene.

Det er ikke saa underligt, at Jensen tilsidst udbryder:

„Bare jeg vidste, hvem der har bragt denne her i Uorden."

De, der kender forsamlede Børns naturlige Hjælpsomhed overfor Hjørnets yderst sensible og krumknæede Søndagsmartyr, forstaar ogsaa den store Dreng, der under stormende Jubel fra Forsamlingen træder frem og siger:

„Ska' je' ikke hjælpe Dem og sigte?"

Jensen løfter langsomt og mistænksomt Hovedet, omfatter alle de tilstedeværende i et eneste Blik, løfter Paraplyen til Slag og siger:

„Er det Jer, I Sataner, der har lavet Narrestreger med min Paraply?"

Børnene spreder sig en Smule. Og Jensen, der er opmuntret af denne Virkning af hans Udtalelse, fortsætter langsomt og med uforstyrrelig Beregning sit Forehavende, der til Børnenes Henrykkelse atter og atter mislykkes.

Jensen lægger ikke Mærke til, at Pakken med Flødebollerne, som han for at have fri Raadighed over sine Bevægelser har klemt ind under den ene Arm har aabnet sig i den bagerste af Øllet mest paavirkede Ende, og at en Del af Flødebollerne arbejder sig ud og dratter ned paa Stenbroen med en Lyd, der leder Tanken hen paa tilsvarende Oplevelser i en Kostald.

Men Børnene bemærker det.

„De tafte noget," er der en, der siger.

„Skal Du tale til en fremmed Herre, som Du ikke kender," siger Jensen.

Han slaar om sig med Paraplyen. Der falder endnu under stærkt Bifald et Par klangfulde Flødeboller. Jensen dingler, glider og sparker ud i Bollerne. En lille Pige faar en stor Klat Flødeskum i det ene Øje. Hun græder.

Drengen fra før træder frem imod Jensen og siger:

„Tror De, min Søster spiser Flødeskum med Øjet?"

Jensen har opdaget sit Uheld. Han lægger sig ned paa Knæ, aabner Papiret og samler sammen paa sine Ejendele. Der kommer en Cigarstump og et Par andre Ting, som Bagerne i Reglen ikke bruger til Flødeboller, med i Pakken. Han pakker Papiret fast sammen, rejser sig indsmurt i Flødeskum og børster omhygge-

ligt Frakke og Benklæder med Haanden, for at Mathilde ikke skal kunne se noget paa ham.

Han gør atter nogle Forsøg paa at knappe Elastiken.

Det mislykkes totalt.

Børnene hyler af Glæde, ogsaa den lille Pige, der nu har faaet det meste af Flødeskummet af Øjet.

„Skal I tale til en fremmed Herre paa Gaden. Er det Opdragelse? Jeg skal opdrage Jer!"

Han faar fat i den lille Pige, som han slaar i Jorden med sin Paraply.

„Jeg skal opdrage Dig og lære Dig at have Respekt for en fremmed Herre, som Du ikke kender," siger han endnu en Gang forklarende, idet han trækker sig tilbage.

„Bare jeg vidste, hvem, der har bragt denne her i Uorden."

Jensen ser arrigt paa dem.

„Det er ikke saadan, naar man er mellem lutter drukne Mennesker," siger han resigneret.

Han ser op paa Himlen og strækker Haanden ud i Luften.

Det regner ikke.

Jensen slaar Paraplyen op. Brætter Kraven op om Ørerne og gaar ned ad Gaden fulgt af Børnene. Da han kommer hen til sin Port, slaar han Paraplyen ned, vender sig pludselig mod Ungerne, farer ud imellem dem og brøler til dem:

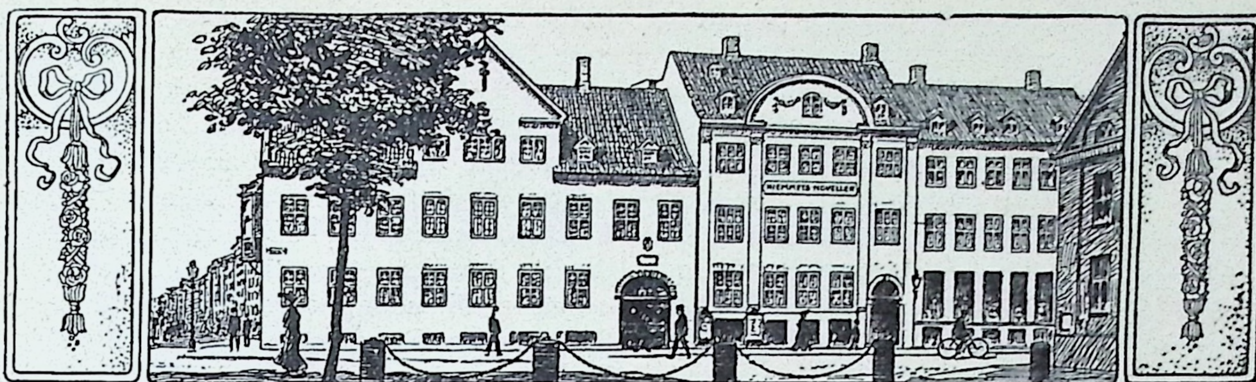
Den lille Pige rejser sig med en knust Hat. Broderen kommer og sætter Façon paa den. Den viser sig at være blevet mere moderne, end den var fra ny.

„Sikken en Lus!" raaber han efter Jensen. „Han slaar paa Kvinder!"

Det lykkes ham dog ikke at opflamme Jensens Æresfølelse yderligere. Jensen gaar op med Flødebollerne til Mathilde.

Hun bliver nok glad ved dem.

Selv om de ikke er saa friske, som de var for et Par Timer siden.

HJEMMETS NOVELLER

September 1909.

Nr. 12. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 5. Aargang.

Johannes Hoeck.

MARTYRER I NUTIDEN

FORTÆLLING FRA BOXERKRIGENS TID

AF

JOHANNES HOECH

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Ved Ordet Martyr tænker vi vel oftest paa noget forlængst forbigangent. Paa sælsomme blodige og grusomme Dramaer, der slet ikke kunde foregaa i Nutiden. Paa ideale, extatiske Menneskers Selvopofrelse i svundne Aarhundreder, der frembød Betingelser for slige, enkle, store og tvivlløse Sjæles Existens.

Her i Europa, hvor Trosfriheden nu er en lovfæstet Grundsætning i alle Stater, er den religiøse Martyr med Fortids Attributer af Flammer og Blod forlængst forsvunden.

Men ude i Østen kan det endnu hænde at vi i Konfliktstider ser Oldtidens Skikkelser genopstaa lyslevende for vore Øjne: Mennesker, ukuelige i Villie ved deres Tro, ufølsomme for legemlige Lidelser — ja, maaske nydende dem — ved en for den umiddelbare Iagttager uforklarlig indre aandelig Kraft.

Hvordan vor moderne Nutid end ser paa disse tildels ad Psykologiens Vej forstaaelige Fænomener, kan vi umuligt andet end føle stærkt og stort for de Mennesker, der ofrer sig selv for de højeste Idealer.

Denne lille Fortælling forsøger at kaste et lille Strejflys over kinesiske Martyrer ved sidste Aarhundredskifte.

Shantung er Kinas helligste Landsdel. Den store Halvø, Provinsen skyder ud i det gule Hav, er Kinas Palæstina. For her fødtes, levede, virkede og døde Kungfutze — han, som er „alle Tiders uovertræffelige Vismand og Helgen".

Og Shantung er den folketætteste og skønneste af alle Kystprovinserne: Ved sine Bjærge med Skove af smaabitte Ege, hvor den vilde Silkespinder lever — og ved sine stejle røde Høje, bevoxede med Dvergfyr og Pinier, omgærdende de frugtbare Dale i Dybene. Shantung er Kina-Kulturens Vugge. Og kender man ikke den Provins, da kender man intet til Landet. Hver Fodsbred Jord er historisk og har drukket Blod — endog til de seneste Tider.

Det sidste Uvejr trak henover Shantung i Aaret 1900 — to Aar efter, at Tyskland havde skaffet sig Fodfæste i Kiaotschou, opnaaet store, værdifulde Landafstaaelser og Koncessioner som Sonoffer for Drabet paa et Par tyske Missionærer. Tyskland var utilgivelig overmodig og kortsynet. Forstod ikke, at selv i Kulturens Navn maa Magten ikke misbruges. Kejser Wilhelm, der saa fremskuende havde spaaet om den gule Fare, havde senere talt de ubetænksomste Ord om Tysklands Pligt til eventuelt at slaa løs paa Kina med „den pansrede Næve“ og havde derved — sikkert sig selv uafvidende og imod sin Villie — saaet Dragesæden i Østen, i selve Shantung! Og Hævnen kom. I 1900, efter lang Tids Gæring, den store Rejsning imod Europæerne (og delvis imod det nuværende mantschuriske Tsing-Dynasti), som i Europa er kendt under Navn af Boxeroprøret.

Den højtansete Lærde Li-Ping-Heng var Guvernør over Shantung Provinsen, da de tyske Missionærer blev dræbte af fanatiske Indfødte. Tyskland fremtvang hans Afskedigelse. Han bosatte sig saa som Privatmand i den tilgrænsende Tschili-Provins, hvor han skabte en Organisation af Ungdommen, den saakaldte „I-ho-tuan“ (frivillig patriotisk Forening). Velhavende Forældre sendte deres unge Sønner til ham, for at han kunde uddanne dem. Drengene drog under hans og andre Læreres Ledelse ud til gymnastiske Øvelser, ligesom de oplærtes i visse religiøse Ceremonier, et helt Ritual, der i det Ydre viste sig ved, at de stillede sig op foran smaa Altre og fremsagde allehaande Formler. De indviedes i forskellige Mysterier. Det Hele var aabenbart tænkt som en Art agitatorisk demonstrativ Fastholden ved den gamle kungfutzianske Aand.

Drengene deltes i Kompagnier paa 500. De skulde spise, sove og exercere sammen, alt under Ledelse af en Anfører, hvem de maatte sværge Lydighed. Det forkyndtes aabenlyst, at Hensigten var at forberede dem paa Kampen imod fremmed Indflydelse og de fremmede Magter. Men fra 1898 til 1900 havde den oprindelig fine og noble Bevægelse ganske og aldeles skiftet Karakter. Den fik Tilgang af Voxne og al Slags Pøbel, der gik med røde Huer samt havde røde Skærf om Livet; de var bevæbnede med Kniv og Spyd. Deres aabent udtalte Formaal var at dræbe eller bortjage alle „fremmede Djævle“ (de Hvide) fra Kina og tvinge de døbte Indfødte til at afsværge Kristendommen. De, som nægtede det, blev dræbte familievis, ned til de diende Børn, og deres Ejendomme plyndrede. I store Skarer drog Boxerne fra By til By. Fra Tschili-Provinsen kom de ind i Shantung paa deres Brandskatningstogt, ophidsende alt Folket til Kamp mod de Hvide, med hvem ogsaa Regeringen — efter Mordet paa den tyske Gesandt i Peking, Friherre v. Ketteler — nu laa i aaben Krig.

En hed Julidag i 1900 kom 300 Boxere stormende ned imod Fa-Kiu ved Laischan Bjærgenes sydlige Affald i Midten af Shantung Halvøen. De drog saa mandstærkt ind i denne lille By, som kun talte 12—1500 Indbyggere, fordi det hed sig, at den havde ladet sig omvende til de hvide Barbarers afsindige Lære om, at Alverdens Frelser var født af en Jomfru.

Byen var erobret i samme Øjeblik den var besat og foreløbig uden Blodsudgydelser.

Boxernes Fører Chang-Ti-Wu stævnede Familiernes Ældste til Forhandling ved Brønden paa Torvet i Byens Midte. De mødte alle, og mange Andre, deriblandt Kvinder, fulgte med. Nogle ganske faa frejdigt triumferende, andre klumpvis i Flokke, som om den Ene søgte Trøst, Raad og Støtte hos den Anden — og endelig en lille Afdeling som sang Gustav Adolfs Salme: Vor Gud, han er saa fast en Borg (hvis kinesiske Text er overmaade smuk).

De tog alle Opstilling omkring Byens Brønd.

Boxerføreren Chang-Ti-Wu havde taget Stade paa en Æselskærre og strax dannet sig et Overblik over Situationen. Han vidste, at de Triumferende var de Ikke-Døbte, de Forsagte var de Døbte, som nu gærne vilde afsværge deres Kristendom, samt at de Syngendes lille Skare var de Fremmedes haandgangne Mænd. Efter flygtigt at have vurderet de tre Gruppers numeriske Styrke

og set at de Forsagtes var langt den største, tog han Ordet:

Fædre i Byen Fa-Kiu! Vi har besat Jorden omkring Eders Hjem. Ikke for at gøre Eder Fortræd, men for at kalde ogsaa Eder til Forsvar for Fædrelandet imod de fremmede Djævle. Jeg ved vel, at mange af Eder har ladet Jer bestikke af den Lære de præker, men hvis gode Bud de ikke holder. Jeg og mine Folk vil dømme Jer mildt for en saadan Misforstaaelse eller Vankundighed. Og saaledes vil den kejserlige Regering dømme Jer ganske naadigt. Vi vil derfor ikke engang forlange, at I skal med Eet erklære — efter at have set vor overlegne Magt — at I fra nu af vil forbande, hvad I indtil igaar har tilbedt. Thi da vilde I lyve overfor os, og vi vilde lyve om vi sagde, at vi troede Eder.

Vi vil derfor foreslaa, at I, som hidtil har bekendt de Fremmedes Tro, midlertidigt aflægger den og aldeles ikke støtter de Fremmede i Kampen mod os. Det er Himlens Søns Befaling, at der da ikke skal krummes et Haar paa Eders Hoved. I kan da i Løbet af et halvt Aar overveje, om I vil vende fuldt og helt tilbage til Eders Fædres Tro, eller I vil forlade vort Lands hellige Jord efter de Fremmede, som til den Tid vil være fordrevne — om de ikke er dræbte forinden.

Jeg ser, at I har forsamlet Jer her i tre Grupper, hvilke jeg betragter som Udtryk for tre forskellige Standpunkter. Jeg giver derfor først Ordet til den Ældste af den største.

En rystende Olding traadte frem. Han erklærede, at han hidtil havde bekendt Jesus Kristus og vilde i Hjertet vedblive dermed indtil han var overtydet om sin Vildfarelse. Han og hans Venner vilde dog af Hensyn til deres Fædres gamle Tro endnu engang overveje Sagen og foreløbig stille sig neutralt i de nuværende Stridigheder.

Derefter talte Ordføreren for den triumferende Gruppe. Han begyndte med vældig Stemme:

Det Svar, som den ældste Kristne har givet, er Feighed. Hæslig forargelig Feighed. Der er flere af de Fremmede, som ialfald har lidt Døden for deres Tro, men disse købte Bekendere af Vestens Lære tager strax logrende imod et Tilbud om altfor stor Naade. Saalænge de Kristne var Flertal her i Byen har de tyranniseret os andre, spottet os og kaldt os uvidende Barbarer, har prædiket, at vi efter Døden vilde brænde evigt i Helvedes Luer. Og hvad anden Fortræd har de ikke anrettet, Oprørere mod Rigets Love som de er! Har det ikke fra de ældste Tider været saa i Midtriget, at Familien er Enheden i Staten, at vi alle vise Familiens Overhoved skyldig Agtelse og Lydighed? At han bestyrer den fælles Formue og anviser ethvert Medlem den ham tilkommende Andel? Nu kommer de fremmede Barbarer langvejs fra over Havet og søger at sprænge Familierne ved at paavirke enkelte af deres Medlemmer, tvinge dem til at nægte Overhovedet Lydighed, naar han befaler dem at bivaane de hellige Offerfester til Fædrenes Minde! Er det ikke at løsne Stene af Statsbygningen for at bruge dem til at opbygge en ny oprørsk Stat indenfor Riget? Har en Familie andet at gøre end at nægte sine Frafaldne al Andel i den fælles Formue? Og hvor hele Familier er frafaldne, har vi da andet at gøre end at lade dem dele Skæbne med de fremmede Djævle, i mildeste Fald berøve dem deres Gods, rive Klæderne af dem, umandiggøre Mændene og stene dem nøgne paa Flugt ud imod Havet!

Et Hyl af Begejstring hilste denne Tale. Særlig de halvvilde Boxerbander, der allerede havde været ved at opgive Haabet om nogen Plyndring i denne By, raabte stærkt op for derved at indvirke paa deres Chef, den mere moderate og diplomatiske Chang-Ti-Wu. Den menige Hob forstod ikke det besynderlige betingede Benaadningssystem, som nu skulde anvendes overfor indfødte Kristne — saaledes at de ved blot midlertidigt at frafalde Kristi Lære, kunde redde Liv og Gods. De vidste ikke, at selv Boxerførerne gøs tilbage for en fuldstændig Nedslagtning af de indfødte Kristne i Provinsen.

Situationen var ret ubehagelig for Chang-Ti-Wu, der gærne vilde have de kristne Landsbyer til blot at holde sig neutrale. Disse sidste Ord havde imidlertid været altfor ophidsende. Han fremkom med nogle forsonende Bemærkninger om, at Beher-

skelsen er den dybeste Lykke og den højeste Dyd i Kungfutzes herlige Lære, som den vel ogsaa er det i de Kristnes — og at vi derfor burde forsøge at tale forligeligt med hverandre. Han vilde nu høre en Udtalelse fra dem, som kom syngende til Mødet.

Der traadte samtidig en Mand og en ung Pige frem. Der blev et Øjebliks fuldkommen Tavshed. For Kvinden var saare dejlig, og kendt som Datter af den rige Bonde Tang-Shi. Hun kaldtes altid Fa-Kiu's Blomst, thi de Ældste mindedes ikke at have set hendes Lige i Skønhed. Hun havde været meget syg i nogen Tid men sagdes at være reddet ved en fremmed Djævels Trolddom. Og nu idag viste Chua — som hun hed — sig første Gang offentligt.

Hun strakte sin højre Haand langt frem, ret ud for sig. Hendes store, brune Øjne syntes at se paa hver Enkelt foran hende. Saa sagde hun højt og tydeligt:

„Enhver, som bekender Frelseren i Liv som i Død, og som aldrig, end ikke med Døden for Øje vil fornægte ham — han bøje nu sit Knæ. Og vi vil da forene os i Bønnen om Tilgivelse for de Vankundige, som ej vide, hvad de gøre."'

Virkningen af Chua's Ord var mægtig. Ikke blot hele den Kreds, hun befandt sig iblandt, faldt paa Knæ og fremsagde de kinesiske Kristnes Bøn, men ogsaa en Del af de midlertidigt Frafaldne gjorde det, mens de andre af denne Gruppe — følgende deres Ordførers Exempel — nøjedes med at gøre Korsets Tegn.

De syngende Kristne rejste sig igen og deres mandlige Ordfører udtalte:

Jeg vidste ikke, at denne unge Kvinde vilde komme mig i Forkøbet ved at drage det tydelige Skel mellem os, for hvem Troen og Haabet er alt og Livet er for Intet at regne — og Jer andre, som endnu ikke ser andet af Verden end den sorte Jord, I træder paa. I Andre, som lever et Liv i Begær eller et Liv i Frygt. Vi begære kun ret at fatte den uendelige Naade, som vort eget Lands Profet Laotze drømte om, da han spaaede om den Konge, som skal bære Verdens Støv og dog kaldes Konge, og som skal stige til den Ringeste og rense hans Saar. Og vi frygte Intet, hverken Knive eller Spyd af Mænd heromkring, saa lidt som ude i Vildnisset Tigerens Klo eller Tykhudens Horn.

Naar denne unge Kvinde saa levende har annammet den altvelsignende Lære, da kan jeg sige Jer hvorfor. Hun laa syg til Døden af en forfærdelig Svulst, og alle vore Læger sagde, at der var ingen Redning mulig. De stærkeste Urter hjalp ikke. Da rejste „en Talsmand for den Højeste" (en Missionær) her igennem Byen. Han forstod sig paa Lægekunst, og han bad den Almægtige føre hans Haand til hendes Livs Frelse. Hun maatte ganske og aldeles skæres op og hendes Indvolde lægges blot. Og mens den unge Kvindes Fader og hun selv havde 2 Timers Betænkningstid til at tage Beslutning om de vilde vove en saadan Operation, da aabenbarede sig for hende i blot et eneste Sekunds Blund al Paradisets Herlighed. Og Jesus Kristus kom selv hen til hende. Og han sagde: Hav Tillid til den Mand, som er kommen for at redde Dit Liv, thi han kan det i mit Navn. Men frygt derfor dog aldrig dem, som ihjelslaa, thi de kan kun ihjelslaa Legemet.

Saa skar den Fremmede hende op, saa Indvoldene lagdes blot. Han tømte tre Maal giftig Væske af hendes Krop, lagde Tarmene i Leje igen og syede hende sammen. Som Wa-Thou, vor store Læge i Sagnhistorien, skar Hoveder af Folk og satte dem paa igen — saaledes har denne Repræsentant for Jesus Kristus flækket Bugen paa en Jomfru og gjort hende til Jomfru igen. Han gik derefter bort og afslog Faderens, Tang-Shi's Tilbud om Betaling. For han sagde, at Æren er den Almægtiges og den Herre Jesu. Den unge Kvinde staar her ved Siden af mig og kan sammen med sin Fader og hele Slægt bevidne, at jeg har talt Sandhed.

Taleren løftede Stemmen stærkt: Derfor Kristne! Jeg gentager Chua's Ord, kun i forstærket Form: Vi, som i vor Tro ikke er bange for Døden og er forberedt derpaa endog i dette Øjeblik, vi knæler igen, saa slet ingen mere kan tage Fejl af os og man kan tælle, hvor mange vi er!

Hele den syngende Gruppe knælede igen — men knap saa mange af den midlertidigt benaadede.

Fra Boxernes ydre Rækker lød der nu forbitrede Raab: De skal straffes for deres Frækhed. Lad os slaa dem ihjel. En Mand stod op paa et Stendige og raabte: De Kristne er Løgnere og Løftebrydere. Tang-Shi har lovet sin Datter bort til min Søn allerede for 10 Aar siden — endnu mens hun var et Barn — men nu da han er bleven Kristen, bryder han Løftet.

Chua sprang løs paa Angriberen og satte kattesmidigt begge sine Hænder om hans Hals . . .

Nu rejste Chua's Fader Tang-Shi sig op og svarede med vældig Stemme: Jeg staar ved mit Ord, saafremt Din Søn antager vor Tro, men det er selv efter vore Fædres Lære ikke godt, at Hustruen er visere paa Himlens og Jordens Ting end Manden. Er der nogen, der er Løgnere, da er det Eder, thi vi kan ikke tro, at I handler i Overensstemmelse med Himlens Søns Villie, da hans Forfædre højtideligt har lovet, at Kristne ikke skulde forulempes paa deres egen fædrene Jord. Og er der Løftebrydere, da er det Jer, fordi I har lovet ikke at begaa Voldsgerninger. Og er der Stimænd i Landet, da er det Jer; de allerfærreste af Eder hører hjemme i denne By, som I har brudt ind i og overfaldet.

Nu opstod der en forfærdelig Forvirring. En Skare af Boxerne i Yderkredsen trængte sig frem, skreg heftigt og stadig højere: Lad os slaa dem ihjel; de skal korsfæstes!

Føreren søgte at mane til Ro, men man hørte ikke mere paa ham. Da traadte pludselig en ung Mand i Boxernes Kendedragt frem og stillede sig beskyttende op foran Tang-Shi og hans skønne Datter. Han raabte højt til sine Kammerater: I har ikke Lov til at krænke disse rene Sind. Thi omend de er i Vildfarelse, har de intet Ondt isinde. I maa høre Eders Togtfælle Wong-La-Shi, til hvem denne unge Kvinde var lovet. Selv om hendes Lære nu skiller os, betragter jeg hende i Hjertet som min og hørende min Slægt til. Enhver, der er hendes Slægts Fjende er ogsaa min.

Forræderi, raabte en kæmpestærk Mand med et stort, rødt Ansigt, og i samme Nu lød der som eet Skrig fra Boxerne: Forræderi! Død over Forræderne! Lad os rense vore egne Rækker! En lille, smidig Mand i en laset Kittel sprang ind paa Wong og søgte at stikke ham med sin Kniv, men Chua havde kastet sig imellem, og Kniven traf hendes Arm, der flængedes i et stort blødende Saar. Chua sprang løs paa Angriberen og satte kattesmidigt begge sine Hænder om hans Hals og trykkede til om

Struben, alt mens hun hvilede sine Albuer paa hans Skuldre. Boxeren forsøgte at ryste hende af sig, men blev i det samme stødt i Siden af Wong's Kniv. Han faldt bagover til Jorden med Chua, der stadig holdt ham fast om Struben. Omtrent i samme Øjeblik var Wong selv stødt ned af et Spyd, der ramte ham under det højre Skulderblad. I de næste Minutter var alt vildt Haandgemæng. Tang-Shi og hans Hustru faldt haardt saarede til Jorden og blev af de rasende Boxere derefter sparkede tildøde. De bagved staaende vilde nu frem for ogsaa at deltage i Blodbadet paa de Kristne og puffede de foranstaaende frem. Det forfærdelige Rovdyrinstinkt, der kan slumre i Mennesket, vaagnede hos dem, de vilde se Blod, de vilde nyde Synet af Mennesker i Liden og Død.

Skaren væltede sig frem imod de Kristne, trampende hen over de Saarede, deriblandt Chua og Wong, der laa Side om Side — ved hendes Forældres Lig. Den havde i sin Ophidselse ogsaa angrebet de midlertidigt Benaadede, der ynkeligt henholdt sig til Boxerførerens Løfte og Ord, mange af dem blev stukne ned.

Chua havde været bevidstløs nogle Minutter. Da hun kom til sig selv, fandt hun sig endnu liggende med Hænderne om den dræbte Boxers Strube. Ved Siden af saa hun Forældrenes og Wongs Lig. Langt borte hørte hun Hujen og Jubelraab. Hun var dødtræt, men formaaede dog at løfte sit Hoved. Da saa hun, at en Del af Landsbyen allerede stod i Flammer. Og igen saa hun hen paa Wong's Lig. Han skulde have været hendes Ægtemand, og hun havde været saa lykkelig ved Tanken om ham... Han var gaaet i Døden for hendes og de Kristnes Skyld. Det var umuligt andet end at ogsaa han nu kunde opnaa den evige Salighed. De store Lykkedrømme herom skabte en Uendelighed af glimrende Billeder for hendes Øje og satte hende i en Tilstand af den højeste salige Extase, der efterhaanden syntes at føre hende bort fra Jorden, og hendes Øjenlaag faldt til.

I 24 Timer varede Plyndringen af Landsbyens kristne Hjem. Omtrent 200 Mennesker, deriblandt Kvinder og Børn var dræbte, medens henved 500 Kristne havde faaet Lov til at beholde Livet mod midlertidigt at afsværge Kristendommen samt betale en Afgift paa tilsammen 1000 Taels (ca. 3000 Kr.) til Boxerne.

Man var ifærd med at begrave de Døde, da det opdagedes, at Chua endnu var ilive. Hun var uden Bevidsthed og havde stærk Feber. Boxerføreren kom netop forbi den saarede Kvinde, da en af hans Folk vilde gøre det af med hende. Han ynkedes over hende og lod hende anbringe i Byforstanderens Hus.

Paa eengang kom to Boxere, som ikke hørte til den plyndrende Bande, paa skummende Heste sprængende ind i Byen. De steg udmattede af. Folk flokkedes om dem. Man spurgte, hvor de kom fra, og hvad der var paafærde.

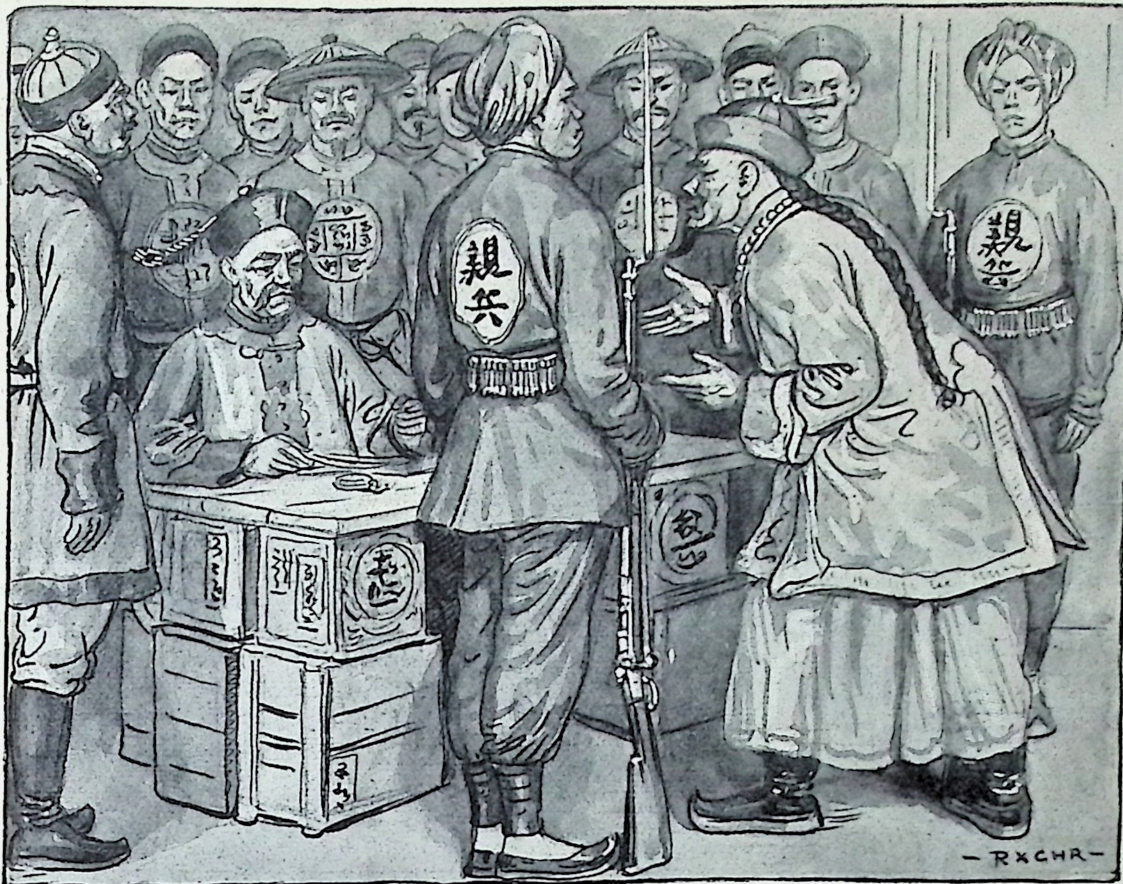
Guvernøren, svarede den ene, gjort Oprør imod Regeringen! Nægter at adlyde den kejserlige Befaling om ikke at angribe „I-ho-tuan" (Boxerne). Han staar med 2000 Mand kun sex Li herfra. Enhver af vore, som han faar fat paa, bliver halshugget.

Den anden Flygtning sagde: Guvernøren har ladet et Hundrede af vore Kammerater henrette, fordi de havde slaaet nogle Kristne ihjel. Det er blevet bekendt, at han har faaet Ordre til at forene sig med de kejserlige Tropper i Tschili-Provinsen for at angribe de fremrykkende Europæere, men han har ogsaa nægtet dette. Ja, man mener endog, at han vil være villig til med sine Tropper at forene sig med Europæerne og gaa imod selve de kejserlige Tropper. Hans Folk lystrer ham blindt.

Disse Beretninger, der i alt Væsentligt indeholdt Sandheden, havde en fuldkommen lammende Virkning.

Vi maa tænke paa Opbrud, sagde Føreren Chang-Ti-Wu.

Men I er allerede omtrent omringede, ialfald paa de tre Sider, sagde den første Flygtning. Det eneste Haab er, at vi i Nattens Mørke kan liste os ud mod Øst, langs Floden. Vi maa medtage alle de Klæder, vi kan, fra denne By, saa vor Dragt ikke forraader os, naar vi vel undslupne, forsøger at sprede os til alle Sider.

Yuan-Shi-Kai lod Chang fortælle, hvad der var passeret.

Mange begyndte allerede ganske uvilkaarligt at pille det røde Skærf af Livet. Man ventede paa en Udtalelse fra Chang-Ti-Wu.

Da saas med Eet fem andre Boxere komme løbende fra Toppen af Højene paa Byens modsatte Side. De bragte Meddelelser om, at de var de sidste af en Afdeling paa 70 Mand. Alle de øvrige var huggede ned af Yuan-Shi-Kais Folk, der i intet Tilfælde gav Pardon. De spurgte, om der var nogen Mulighed for Flugt. Thi at optage en Kamp lod sig ikke gøre. Yuan raadede mindst over 6000 Mand i fem forskellige Afdelinger og alle laa de i en Bue omkring Landsbyen Fa-Kiu. Og det var ganske sikkert, at han strax vilde besætte den og forfærdeligt hævne Drabet paa enhverv Kristen.

Chang-Ti-Wu vidste hverken ud eller ind. Alt dette kom saa overraskende, saa det næsten var utroligt. Han selv havde jo dog egentlig den reneste Samvittighed. Han havde jo netop villet undgaa al Blodsudgydelse. Og saa det Ubegribelige, at han havde været holdt i Uvidenhed om Guvernørens Oprør, samt at denne saa at sige formaaede at stampe Tropper op af Jorden i en Haandevending. Og Chang mindedes pludselig, at Guvernør Yuan jo engang før havde nægtet at efterkomme en kejserlig Befaling.

Ja, det var jo i Virkeligheden ham, der i September 1898 umyndiggjorde Kejser Kwang-Su og indsatte det tredie Regentskab under Enkekejserinde Tsu-Hsi. Vilde han nu maaske ogsaa styrte hende — ja maaske ved Europæernes Hjælp sætte sig selv paa Tronen.

Det svimlede for Chang ved Tanken om den Vældige, som allerede med sine Tropper holdt ham omringet, og som sikkert den næste Dag kom for at holde frygtelig Justits. Boxerføreren besluttede for sit eget Vedkommende at appellere til Yuan-Shi-Koi's Naade og overgive sig til ham. Han kundgjorde det for sine Folk. Mange af disse havde allerede pillet „I-ho-tuan"'s Insignier af sig. De forberedte sig paa i smaa Sampan'er at lade sig glide ned ad Floden, skønt dette syntes lige saa risikabelt. Han gav dem Lov til at vælge, hvad de vilde, idet han under de nuværende Forhold betragtede sit Korps som faktisk opløst.

Den næste Dags Morgen ved Solopgang viste det sig, at ca. 150 Boxere havde forsøgt at benytte Flodvejen til Flugt. En

Time senere rykkede Yuan-Shi-Kai's Tropper fra tre Sider ind i Byen. Der ydedes ingen Modstand, og det kom slet ikke til nogen Kamp. Samtlige Personer erklæredes for fængslede, indtil Guvernøren selv ankom for at optage Forhør. Det blev bekendt, at en stor Del af de Boxere, der var flygtede i Nattens Løb, var blevne opsnappede og dræbte.

Landsbyen laa hen i en forfærdelig Frygtens Tilstand. Den store Yuan legede med den som Katten med Musen. Ak, blot det dog alt var overstaaet, sukkede de Frygtsomme. Og frygtsomme var de alle undtagen de før saa vankelmodige Kristne, der nu var blevne midlertidigt benaadede.

Klokken var Elleve om Formiddagen, da Yuan i Spidsen for et Følge paa 1500 Mand red ind i Byen. Han lod strax Boxerføreren Chang kalde.

Den unge Kvinde laa stille hen med feberskinnende Øjne ....

Yuan-Shi-Kai havde lagt sit Uhr foran sig paa et improviseret Skrivebord. Det bestod af tomme Kasser i en kinesisk Købmands Hus, og her sattes Retten. Omkring Guvernøren stod eller sad ca. 20 Officerer.

Yuan lod Chang fortælle, hvad der var passeret. Boxerføreren gjorde det i et langt og veltalende Foredrag. Han fremhævede, hvorledes han selv af al Evne havde søgt at undgaa Blodsudgydelse, men lagde den meste Skyld over paa de fanatiske Kristne. Da Yuan erfarede, at den unge Kvinde Chua endnu levede, sendte han sin europæisk uddannede Læge til hende. Doktoren kom tilbage med den Erklæring, at den Syges Liv næppe stod til at redde; hun var imidlertid ved fuld Bevidsthed. Yuan afbrød Retsmødet for at besøge hende.

Den unge Kvinde laa stille hen med feberskinnende Øjne. Der gik en smertelig Trækning hen over Guvernørens eller saa haarde Ansigt. Han talte med sagte Stemme nogle deltagende Ord til hende.

Ikke er jeg at beklage, sagde Chua, thi Himmelens Rige er nær; men de, som vandre i Mørke, er at beklage . . .

Hun fik et heftigt Hosteanfald og bragte endel Blod op. Hun kæmpede for at tale endnu mere; men fik kun fremstammet de Ord: Vær naadig, Herre, i Din jordiske Dom. Thi de Vankundige vidste jo ej, hvad de gjorde! Jeg har bedt for deres Sjæl.

Saa faldt Chuas Øjne til, en ny Blodstrøm trængte sig frem mellem hendes Læber, og Ansigtet blev graat som Aske.

Yuan forlod hende for at fortsætte Retsmødet. Hans Træk syntes igen haarde og alvorlige. Han lod afholde endel Krydsforhør og fik herved udpeget 50 af de værste Ugerningsmænd blandt Boxerne. Han saa paa Uhret — derefter paa Listen med de optegnede Navne — og paa Uhret igen.

Han lod de haardest anklagede halvtredsindstyve Mand stille op foran sig. Det tog nogen Tid. Imens sad Yuan ubevægelig og talte ikke med Nogen. Spændingen var uhyre stor. Hvad Dom vilde denne mægtige

Oprører afsige, han, som for anden Gang havde vovet at trodse en kejserlig Befaling, men som blindt kunde stole paa sine Tropper, omend han holdt dem i strengeste Tugt. Selv de mest Svaghjernede kunde nemme, at de stod overfor en usædvanlig Mand.

Endelig rejste Yuan sig. Det blev dødsensstille i hele Forsamlingen:

Skønt jeg havde bestemt at fare frem med Strenghed mod alle Ugerningsmænd, vil jeg ikke lade uhørt et Ønske, som er blevet udtalt til mig af en Døende, et af Eders uskyldige Ofre, en sagesløs, en stor og højhjærtet Kvinde.

Guvernøren vendte sig til Boxerføreren Chang: Du havde fortjent Døden, fordi Du paatog Dig at lede denne Skare, som Du ikke i afgørende Øjeblikke kunde skaffe Dig Myndighed over. Da Du imidlertid i Din Forsvarstale ikke har fordrejet Sandheden ud over det, der skyldes Dit manglende objektive Blik, vil Du blive benaadet med Tvangsarbejde paa ubestemt Tid.

Den samme Dom overgaar alle Dine Folk med Undtagelse af følgende: Han tog Listen frem og oplæste Navnene paa de 50 Mand, der stod foran ham.

Da han havde sluttet, sagde han med hævet Stemme: Disse er dømte til øjeblikkelig Henrettelse.

Et Øjeblik var Forsamlingen som lammet. Selv fra de Dødsdømte hørtes ikke en Lyd. Fem af dem — som stod længst tilvenstre, førtes allerede ud af Yuans Bødler. De fulgte modstandløse. Men saa med Eet lød der et forvirret Skrig. Forbandelser, Latter og Graad. Vildere og vildere!

Henrettelsespladsen var afspærret af Militær. Indenfor den kom kun Delinkventerne selv, Bødlerne — og F o t o g r a f e r n e. Yuan-Shi-Kai havde altid Fotografer i sit Hærfølge. Deres Billeder af de mest gruopvækkende Masse-Halshuggelser lod han sprede i Tusinder af Exemplarer til Advarsel for dem, der havde Ondt isinde imod de indfødte Kristne. (Enhver, der har berejst Shantung-Provinsen vil have set mange af disse Billeder.)

Da Henrettelserne var forbi, saa Yuan igen paa sit Uhr. Han skulde hen i en anden By for ogsaa at holde Justits der.

E f t e r s k r i f t.

Den endnu levende Yuan-Shi-Kai er utvivlsomt en af Nutidens største Statsmænd. To Gange har han frelst Kina fra Anarki. Først i 1898, da han var med til at fratage Kejser Kvang-Su Regeringsmagten, dernæst i 1900 (under de ovenfor skildrede Begivenheder), da han nægtede at lade sine Tropper gaa imod Europæerne og istedetfor rensede hele sin Provins for Europæerfjender. Han indsaa, at en virkelig alvorlig og langvarig Kamp mellem Kina og Europa vilde føre ikke blot til Ydmygelse for hans Fædreland, men t i l l i g e til fuldkommen Splittelse og Borgerkrig. Saa valgte han at svække sit eget Lands Forsvarsevne u d a d t i l for at sikre Freden i n d a d t i l. Han har været mere for Kina end Bismarck for Tyskland. Han har tilmed gjort hele Verden Tjenester. Efter Manges Mening findes der ingen værdigere til Nobels Fredspræmie end denne Mand, der koldblodigt har ladet halshugge Tusinder for at redde Hundredtusinders Liv, Lykke og Hjem.

Yuan-Shi-Kai saa fuldkomment rigtigt. Han, som ved at handle stik imod den kejserlige Regerings Befaling havde forbrudt sit Liv, blev kaldt til Peking med B ø n om at medvirke til Forliget med Europa! Han løste sin Opgave med Glans og blev hilst med Jubel af Europæerne. Saa blev han Vicekonge i Tschili-Provinsen, Kinas Udenrigsminister og var den virkelige Leder af hele Regeringen indtil for et Par Maaneder siden. Nu lever den store Mand i Forvisning.

Med ham som Hovedperson vil jeg maaske faa Lejlighed til at skrive i en følgende historisk Fortælling fra Nutiden.

KAKEMONOS

AF

MYRIAM HARRY

OVERSAT AF E. C.

TEGNINGER AF SOPHUS JÜRGENSEN

Jeg ligger og vugger dovent og mageligt i Dybet af en Gyngestol. Medens Annams Sol brænder paa den anden Side af Bungalowen, er der næsten godt her, paa dette Sted af den omløbende Veranda. Persiennerne ere skudte tilside og Gardinerne rullede op: gennem Vinduesaabningerne strømmer et blegt grønligt Lys, usædvanlig grønt, dæmpet af det dobbelte Dække af Palmer og forgyldte Træudskæringer.

Fra Væggene spiller Perlemoderets Farver; gyldentglødende Silke og straalende Emailler; Bronceuhyrer rulle med Øjne af Koral og Stenkul, og i et Hjørne af Galleriet hviler Barmhjertighedens Gudinde, Fru Couanine, tynd, hvid, gennemsigtig; med en yndefuld Haandbevægelse uddeler hun sin gaadefulde Naade.

Ved Siden af mig drysser Lotusblomstens Blade ned fra Satzoumavasen paa den slanke Sokkel. Bagved, i Værelsets Halvmørke skimtes et snehvidt Moskitonet paa Kobberstativ. Overalt fra Marmorfliserne høres hemmelighedsfulde Skridt, og i et fjernere Værelse lyder Pankaens rytmiske Gyngen som Suset af Vingeslag.

Firbenene løber henad Loftet over Hovedet paa mig. I den anden Ende af Verandaen faar en sagte Luftning den fantastiske Lampes Skarlagens Frynser til at gynge. Ly, den lille Kineserdreng, er krøbet op paa en Stige for at afstøve Uhyrerne og børste Silkekvasterne. Lyset fra Døren bølger om ham, og under den lette Klædning skimtes han nøgne Legeme, spinkelt og skønt som en Statuette. Han har slynget sin tunge blaasorte Fletning om Hovedet. Engang imellem strækker han sig paa Taaspidsen; de vide Ærmer glider tilbage over de voksgule Arme; Øjenbrynene tegner sig som Pennestrøg op mod Tindingen, den smertefulde Mund udvider sig, og de spæde skælvende Skuldre med den røde Hud, der gløder som Blod, lader ane en Opiumsdrøms grusomme, raffinerede Syner, et fremmed Blad af „Vellystens Bog". Fra Haven stiger Muskattræets bedøvende Duft. Ogsaa Cambodja Madrassen paa mit Leje udsender en vellugtende Aande. Nogle Sandeltræspinde ryger foran Gudinden Couanines Alter . . .

Pludselig farer jeg sammen. Moust, den lille Oppasser, en snedig Fyr, mumieagtig og alvidende, griner og vrider sig i sit hvide Piquéslivré.

— Congaie, Frue, han er kommet.

— Er min Congaie kommet; godt, saa lad hende komme ind.

En Skygge glider frem bagved Moust; en Skikkelse bøjer sig i Støvet foran mig.

— Han hedder Thylâme, Nummer Ti, forestiller Oppasseren.

Ah, hun hedder Thylâme! det er et smukt Navn! og jeg søger at faa Øje paa min nye Kammerpiges Ansigt. Men jeg ser kun tre sorte Haarlokker, nogle spidse Albuer klemt op til den forvredne Krop, nogle lange vanskabte Fingre, som bøjer og strækker sig i automatmæssig Underkastelse, og paa Gulvet to henrivende fine Barnefødder med Ringe paa alle Tæer.

Ved den sammenbøjede Stilling falder den snævre lasede Kappe til Side. Og jeg ser over hendes sorte Lærredsbenklæder brede sig som en Vifte den ene Kappe under den anden, den ene violette, blaa og blegrøde Flig ved Siden af den anden, saa at dette Nummer Ti i sit yderste rødbrune Futteral ligner en virkelig, levende Puppe. Det er sikkert for at lette Transporten, at denne Dukke har iført sig alle sine Klædninger. Endelig hæver hun sin gule Nakke, prydet med et Halsbaand af gyldne Perler. Men

hvilket Syn! Er da min Congaie af Frøernes Slægt, eller hører hun til Kattefamilien?

Hendes Hoved er kantet og Huden er skjoldet; hendes Mund ligner et aabent Saar, hvori er faldet nogle Kaffebønner. Men dog er der over hele hendes Skikkelse en saa katteagtig Ynde, noget saa barnligt hjælpeløst og i de sky Øjne en saa pudsig rotteagtig Snuhed, at jeg straks slaar til og erklærer:

— Jeg er tilfreds med dig, Thylâme!

Men saa ser jeg noget dukke frem i Døren og forsvinde igen; noget der ligner Hovedet af et Trappegelænder sat paa en Narrekrop.

— Hvad er det, Moust?

Oppasseren gaar og vender tilbage med et underligt Væsen indsvøbt i spraglet Silke, som han bærer i Nakkeskindet, ligesom en Kattekilling.

Jeg ligger og vugger dovent og mageligt i Dybet af en Gyngestol....

— Gno congaie, gno kau (Congaiens Unge, lille Bøffel), siger han og lader Pakken falde ned paa alle fire.

— Lays! lays! mjaver Moderen.

Og straks udfører Gnoen de foreskrevne Hilsner. Først tre Buk, med Hovedet mellem Armene; saa tre Bøjninger med Ansigtet mod Jorden og Bagen ivejret; saa en Slutningshyldest, fladt paa Jorden med sprællende Arme og Ben som en Krabbe.

— Det er godt, du er særdeles høflig, din lille pyntede Silkeabe. Kom op paa mit Skød! Aa, hvor jeg finder dig grim og henrivende, Bøffelunge, med dit Hoved saa glat som en Elbenskugle, dine udstaaende Ører, din Mund, der er saa lille og saa rund som en Oblat, din lille fladtrykte Næse, dine Kinder, der er indgnedet med harsk Kokosolje, og dine Øjne, dine skæve Øjne, der allerede gennem den tunge Fryndse Øjenhaar, aabenbarer denne ubeskrivelige Blanding af Lumskhed, Kælenskab og asiatisk Grusomhed! Moust, sig til Gnoen, at han skal kysse mig!

Lydig sætter Krybet sin Snude mod min Kind og puster til af alle Kræfter.

— Den Gris! Hvor væmmeligt! Hvad er det dog, han gør, Moust?

Og Oppasseren forklarer mig, at Annamiterne, der ikke kender til at kysse, snuser til Huden, ligesom vi lugter til en Blomst; men Bøffelbarnet, der ikke er vant til at kæle, har gjort det modsatte.

— Naa, Nummer Ti, tag saa din snottede Unge!

Jeg sidder i Haven under et Magnoliatræ. Et hvidligt Skær dirrer omkring mig. Palmestammerne lyser, høje og ranke som unge Helte. Bambusrørene vugger sagte og yndefuldt; Pigæblet ryster Dugdraaber ud af Blomsternes Bægre, Hibuskaen bevæger sine Purpurkvaster, og Naye, den gamle Gartner, med Haaret sat i Knude paa Kvindevis og med Knurhaar som en Kat, gaar og river det koralfarvede Støv paa Gangene og ligner virkelig med sin kolossale Hat Taget paa en Kiosk.

Det hvide Hus ligger blændet i Solen med lukkede Øjenlaag; men tilhøjre, bagved Vaskebassinet, er det aabne Køkken. Den kinesiske Kok har lagt sig paa Gulvet

med en Fajanceblok under Hovedet og ryger sin Morgenopium. Over hans Hoved fløjter en hvid Drossel i et kostbart Bur. En Dværgfyr staar og krymper sig i en Urtepotte paa Ovnen, og Pilen, der er udskaaren som Buddha, rækker sine lange Grene hen over Gryderne. Udenfor sidder den lille Ly, fin som en Jomfru, og plukker en Paafugl, hvis metalglinsende Hals hænger ned i Bassinet, mens den pragtfulde Hale straaler og flammer i Solen.

Lydløst aabnes Havelaagen. Nogle Kulier med Bærekurve paa Skulderen nærmer sig vuggende som Bajaderer. Ly betyder dem, at de ikke maa forstyrre Kokkens Drømme. Tavse sætter de Varerne paa Jorden, stiller Hattene, deres Hatte er saa store som Vognhjul, opad Muren, sætter sig paa Hug rundt om Bassinet og betragter roligt Paafuglens øjenprydede Pragt, mens Droslen fløjter.

Lao-phang, Rosenskaalen, Køkkenmesterens Datter, en lille fortryllende Kineserinde paa otte Aar, sidder ved mine Fødder. Hun er iført en blaa Trøje, broderet med Sølvkrysantemer, og bittesmaa Støvler paa de lemlæstede Fødder. Om Ankler og Arme bærer hun Guldringe; en Sølvaigrette vugger paa Haaret, der er snoet op over det venstre Øre — det synlige Tegn paa hendes Jomfruelighed (stakkels Lille, hvem vilde tvivle derom!). Paa hver Kind er anbragt en rund Plet Sminke, og paa Hagen bærer hun en Guldring saa stor som en Oblat.

Bøffelungen, en klodset lille Nar ved Siden af denne sarte Dukke, har paa hendes Bud plukket et Bananblad og nogle Blomster, som han nu lægger foran hende. Prinsessen værdiger ham kun lige et Blik til Tak som for at sige:

— Det er godt, Kuli; nu maa du have Lov til at se paa mig.

Og straks begynder hun med sine sylspidse Negle at udskære sælsomme Arabesker og Fantasiuhyrer i det grønne Blad og i de levende Blomsters friske Kroner. Saa danner hun kunstige Blomsterkroner, saa fantastiske Buketter, at man forbavset spørger sig selv, hvilke besynderlige Tanker, der vel kan findes i dette lille Gudebilledes Hjærne.

Annamiten staar stum af Beundring og betragter den lille Kineserindes Værk. Undertiden bliver hun saa ivrig, at Tungespidsen kommer frem i Mundvigen som et Rosenblad; den snurrige Frisure glider stadig længere ned over det venstre Øre; bag Øjenvippernes Slør anes hendes gaadefulde skæve Øjne; og som hun sidder der med Sminke paa Kinderne, malede Øjenbryn og Guldhostien hængende ved Underlæben, ligner hun selv en kunstfærdig Blomst.

Med sin blide Stemme pipper hun noget op imod mig; og paa Bøffelungens ærbødige og misundelige Blik gætter jeg, at den lille Gudinde har sagt:

— Buketten, som jeg laver her, er til Damen fra den anden Side Havet.

— Naa, din lille Bavian, du maa finde dig i din Skæbne og række Gaven op til mig.

Men han, der er saa rask til at kaste sig paa fire, naar det gælder Hyldingshilsenen, anser det nu for overflødigt at bøje Ryggen. Han strækker sin højre Fod frem, tager den mig tiltænkte Buket mellem to Tæer og rækker mig den galant som en Abekat.

— Tak, det er en nydelig Pynt til min Hat!

Solen har naaet Køkkenet. Rosenskaalens Fader er atter vendt tilbage til Jorden fra sit Opiumsparadis og undersøger de syrlige Grøntsager i Bærekurvene, de snehvide Mangostanfrugter i røde Hylstre, Pompelmusserne og de bugnende grønne Oranger. Med Paafuglefjerene vifter Ly Liv i Gløderne, mens hans tunge Fletning dasker om Lænderne som en kælen Slange . . . .

Naye, den gamle Gartner, gaar stadig og river de purpurrøde Gange med afmaalte Dansetrin; den lille vilde Hest vrinsker i Stalden, og fra Vejen lyder det lange, lange klagende Raab fra Gadesælgeren. Trods sit Piquéslivré efter sidste Mode styrter den lille Oppasser ud paa bare Ben som en simpel Kuli for at købe sig sin Ration af The og Ris . . .

Bierne summer. Rundt om den blomstrende Aloes stive tykke Blade flyver Guldsmede i hundredvis. Af og til naar nogle af dem hen til Bænken, hvor vi sidder, og uden Tvivl i den Tanke at Bøffelungens Hoved er en saftig Vækst, slaar de sig vedholdende ned der. Gnoen nøjes i Begyndelsen med at ryste paa Hovedet, saa stryger han sig med Bagsiden af Poten over Elfenbenskuglen. Men snart efter kniber han Munden sammen; Øjnene bliver endnu skævere, han glemmer den lille Blomsterbinderske og sin personlige Værdighed, og lydløs som en Kat lister han sig rundt om Aloen, aabenbart udklækkende en eller anden snedig Hævn. Hvergang en Guldsmed sætter sig paa Spidsen af et Blad, sniger han sig ind derunder, lumskeligt med to Fingre parat; men Guldsmeden er hurtigere end han, den flyver bort efter først paa Trods at have danset en Vals paa Billardkuglen.

Men vogt Jer, I smaa Guldsmedejomfruer! Bøffelungen holder ikke af at blive holdt for Nar.

Han føler sig sandsynligvis hæmmet af sin overflødige Paaklædning; han tager derfor sin Beslutning: afører sig Bukserne, løsner Bæltet, hænger begge Dele paa en af Muskattræets Grene og beholder kun paa sig et lille græsgrønt Livstykke, der ikke engang naa'r ham til Livet. Han ser saa komisk ud med sine skæve Ben, med sin tykke Mave og udstaaende Navle, at jeg brister i lydelig Latter. Det forskaffer mig et strengt misbilligende Blik fra Purken, — min Stemme har bortskræmmet det efterstræbte Dyr, — og den lille Fe trækker ærgelig paa Skulderen, som om hun vilde sige:

— Ved Buddha! hvor de fremmede Djævle dog har et groft og støjende Væsen!

Men nu bliver Jagten mere fængslende: selv Rosenskaalen lader Hænder og Blomsterarbejde synke og følger ham med stigende Interesse.

Frigjort for sin Klædning er den kalveknæede Unge bleven mere hurtig, mere smidig end en Panter. Han bøjer sig sammen, han sniger sig afsted, han kryber frem, og i et rask og sikkert Spring griber han mellem Pegefinger og Tommeltot Insekterne, hvis Hoveder han stikker ind i Munden som i en Æske. De stakkels Dyr kæmper imod, krymper sig, vender og vrider sig omkring Bøddelens Læber. Overflødig Møje! de slaar mod hans Hage med de lange staalglinsende Kroppe og kildrer ham om Næsen med deres Glimmervinger; han rynker sin lille Næse helt op til Øjen-

brynene, men fortsætter Jagten med stadig større Iver og Behændighed.

I Løbet af ti Minutter har Barbaren fanget over tyve Guldsmede, som alle er fængslede paa samme Maade. En glimrende perlemorstraalende Buket skælver om Sejrherrens Mund. Hvad vil han gøre med dem? Vil han skænke de stønnende angstfulde Blomster til den lille Gudinde, eller vil han kun more sig ligesom europæiske Børn med at rive de smukke mangefarvede Vinger af? Nej. Denne knap fem Aar gamle Asiat har en finere Sans for Kunstfærdighed og Grusomhed.

En for en trækker han Insekterne frem af Munden, river omhyggeligt alle Ben af og lægger Dyrene i en Række paa Bænken ved Siden af mig. Han arbejder roligt og overordentlig forsigtigt for ikke at ødelægge det straalende Brystskjold og de regnbuefarvede Hinder. Da Arbejdet er endt, og alle Ofrene ligger i en lang Række, stiller han sig foran dem med skrævende Ben og sammenknebne Øjne og betragter med en Bøddels Vellyst denne lange Række fantastiske Væsner, disse Guldsmede omdannede til Larver, disse Sommerfugle forvandlede til vingede Orme, disse stakkels forpinte, lemlæstede Skabninger.

Den lille Pige har haltende nærmet sig. Tavs og endnu usikker paa sine Klumpfødder betragter hun med et henrykt Smil og salig Begejstring disse Væsner, forkrøblede som hun selv, som hun selv ude af Stand til at flyve bort.

Endelig lyder der fra hendes Mund med Guldhostien en meget blid Klukken, og paa Purkens stolte forvirrede Mine gætter jeg, at den kinesiske Dukke har udtrykt noget som: Se, se, denne klodsede Annamit er ikke saa uciviliseret, som jeg troede! Og med Spidsen af sine guddommelige Fingre rækker hun ham yndefuldt og nedladende den allersæreste af Blomsterne. Den lille Fyr drømmer, beruset, om større Sejre.

Lidt derfra tilvenstre er der en Myregang. Bøffelungen undersøger den og meddeler derpaa sin Plan til Rosenskaalen, som i høj Grad bifalder den. Du min Gud, hvad er det dog nu, de vil gøre?

Mens hun med største Iver følger hans Bevægelser, tager han atter Dyrene et for et og lægger dem efter hinanden paa langs i Myregangen. Myrerne er henrykte over den uventede Fangst og angriber dem, rykker og bider i deres forpinte Kroppe og samler sig om dem for at føre dem bort.

Insekterne vrider sig ved den nye Smerte. Vingerne, de smukke Perlemorsvinger, skælver i en sidste Krampetrækning, de trækker sig sammen, de folder sig ud, straaler i Solen og lukker sig for bestandig, og de vandrer bort, stive og sammenfoldede, trukne afsted af det underjordiske Folk, de forsvinder, man forstaar knap hvordan, som vandrende hvide Blomsterblade paa den mørke Sti, Lilliputsejlere, vuggede af den svage sorte Strøm; eller det er en Guldsmedefrøkens Brudetog til Brudgommen, Myrernes Konge, som i sit djævelske Palads venter paa hende, den arme Luftens Dronning.

De to Uhyrer sidde paa Jorden paa hver sin Side af Myregangen, og de udvikler deres Følelser i bløde henaandede Lyde, mens Øjenlaagene dirrer af Glæde . . . .

Da saa den sidste Guldsmed er forsvunden i Myretuen, rejser Bøffelungen sig, tager Bukserne ned, kaster dem over Skulderen og løber ind i Køkkenet, hvor Kokken og Oppasseren sidder paa Hug overfor hinanden og viser Kløer og spytter hinanden i Ansigtet som Katte.

HÆVNEREN

AF

CARL KOHL

TEGNING AF RS. CHRISTIANSEN

Naar jeg var i Paris, tilbragte jeg tit Aftenen oppe hos min Ven, Pierre Hélis. Vi snakkede da til langt ud paa Natten, han siddende i sin magelige Skrivebordsstol, jeg liggende paa Ottomanen med min Cigar i Munden.

Intet, tror jeg, interesserede mig mere end at tale med ham, ti hans Kundskaber var ganske ualmindelig omfattende, og iøvrigt havde han længe givet sig af med Studiet af Okkultismen, et Studium, hvis mystiske Tiltrækningskraft ogsaa havde bjergtaget mig. Men han var en Fanatiker i Troen paa den okkulte Læres evige Sandhed, medens jeg aldrig var naaet ud over Skeptikerens Standpunkt. For at bringe sig nærmere i Kontakt med de usynlige Kræfter, havde han brugt — og misbrugt — de farlige Midler, der, umærkeligt, lidt efter lidt, bringer Menneskets Sjæl hen mod det Punkt, hvor al Ligevægt glipper.

Sidste Gang jeg var hos ham, syntes han mig at være endnu nærmere den skæbnesvangre Grænse end nogensinde før. Han gjorde Indtryk paa mig som en af dem, hvis Aand næsten har overskredet Baandet, der binder dem til Legemet. Han hørte mig ikke komme ind, og da jeg slog ham paa Skulderen og sagde „god Aften", fo'r han sammen og vendte et Par underlig tomme Øjne imod mig. Det varede nogle Minutter, inden han blev sig selv igen. Saa vendte han sin Stol om imod mig.

— „Ja, undskyld, kære Ven, om jeg synes uhøflig. Men ser Du, — jeg havde en Undskyldning for at være aandsfraværende. Jeg har i Dag — paa Grund af noget, jeg oplevede i Gaar — prøvet paa at udforske Skæbnen ved astrologiske Beregninger.... og Resultatet var ilde! Der er en Ulykke, der nærmer sig mig, og jeg ved ikke, hvordan jeg skal undgaa den. Ak ja, Du, hvor forberedt man saa ogsaa er paa det værste, — vi Mennesker er dog for svage til med Held at kæmpe mod de fjendtlige Kræfter."

Selv om jeg var vant til hans bisarre Luner, slog hans Udseende mig dog. Han saa pludselig gammel ud, hans Ansigt var gusten blegt, voxgennemsigtigt, og hans Øjne skinnede med et uroligt, flakkende Skær. Jeg fulgte ham noget forskrækket med Øjnene, som han gik nervøst op og ned ad Gulvet for at komme til sig selv.

Saa stod han stille foran mig og lagde Haanden paa min Skulder.

— „Jeg tør næsten ikke betro mig til Dig. Jeg kan godt se paa Dig, at Du tror, jeg er syg eller gal, men Du tager fejl. Det er kun mine Nerver, mine Sanser, der er følsommere, finere afstemte end Jeres, — jeg hører og ser Ting, som Jeres Øren og Øjne ikke opfatter. Næ, næ, smil ikke, — ikke endnu. Hvad skulde det ellers blive til, naar jeg fortæller Dig hele min Historie. — Du ved, jeg bruger Opium — min „værste Last", som Du kalder den. Men dog er det den, der yderligere har skærpet mine Sanser, potenseret mine Nervers Følsomhed, saa mine Øjne afspejler Ting, I andre ikke ser, og min Aand rækker ud over Grænser, som I ikke kan overskride. Den har fyldt mine Aarer med Blod, der ikke er som andres tykke og røde, den har befriet mig for Søvnens Aag, saa der for mig ingen Stilhed findes. Ser Du, — af personligt Selvsyn ved jeg, at Sløret undertiden kan drages fra Mindet om vore tidligere Existenser her paa Jorden, saa vi genoplever det Liv, vi en Gang før, maaske for Tusinder af Aar siden, har gennemlevet. Jeg skal fortælle Dig, hvad jeg ved derom, — ikke, hvad de store Mestres Værker har fortalt, det kender Du jo saa godt som jeg, men hvad jeg selv har oplevet. Og Du vil forstaa og undskylde min Ophidselse før, naar jeg siger Dig, at ikke

blot har jeg genoplevet et saadant tidligere Liv, men at ogsaa en Skabning, et Menneske fra den Tid, har taget Form og truer med at hævne sig paa mig som den Fjende, han den Gang var mig." — —

Pierre Hélis satte sig i sin Stol ligeoverfor mig, og mens han talte med sin tilslørede, ligesom drømmende Stemme, stirrede hans Øjne bort hen over mig, som om han i Værelsets Skygge bag mig læste de Ord, han talte.

— „Det er mig en Lettelse at fortælle Dig den hele, underlige Historie. Det er ligesom at besværge Faren at tale om den, og saa er Du i alt Fald forberedt, hvis .... ja, lad os ikke tale om det. — — — —

Det er, som om jeg fra min tidligste Ungdom var udset til at blive et Offer for d e n mystiske Skæbne, som moderne Skepsis fornægter, men i hvem vi dog alle uvilkaarlig søger Forklaringen paa Livets mange Gaader, som ingen Logik kan udrede.

Som Du ved, har jeg ingen af mine Forældre kendt, — de var døde, før jeg lærte at tænke, men lige fra min Ungdom koncentreredes alle mine Følelser om Fortiden; alt, hvad der mindede mig om de Forældre, jeg ikke huskede, blev hellige Relikvier for mig, blev min dyrebareste Ejendom. Som jeg blev ældre, greb denne Paakaldelse af Fortiden mig med stærkere og stærkere hypnotisk Magt. Fortiden drog mig som en Magnet, og mit Liv gik med at søge Forbindelsen mellem da og nu, knytte Baandet, der slynger sig gennem Menneskets Serie af Existenser.

Og jeg har naaet dette Resultat!

Der er for mig Tider, da en sær Sløvhedstilstand holder mine Øjne lukkede, og hvor jeg føler mit Legemes Tynge, som var det mig fremmed og ikke tilhørte mig. Men min Aand føler sig fri; den svæver gennem Tid og Rum, søger uhindret tilbage over de svundne Aartusinders forlængst overskredne Tærskel. Der er et Lys, — det dèr oppe, hvor Verdenssjælen straaler, — der bærer Menneskets Tanke hen over alle Grænser, som Tid og Rum alene sætter for Erindringens Gave.

Der er Tider, hvor dette Lys straaler ind i mine Minders dybeste Krypt, — og jeg genser, genlever da i Tankerne det Liv, jeg en Gang har levet, — jeg ved ikke selv naar, men det var paa en Tid, da det, vi nu kalder en graa Fortid, endnu kun var en fjern Fremtid.

Ikke dagklart, ikke sammenkoblet i Maaneder, Uger og Dage staar dette Liv for min Erindring. Som vage, forvirrede Syner drager det forbi mit Blik. Jeg ser den brede, sorte Flod med sit dovne og blanke Vand, og paa det hellige Bjerg knejser Soltemplets hvide Mure som et guddommeligt Smil, midt i Palmernes og Cedertræernes strenge Mørke, — Templet, hvor mine Forældre alt i mange Slægtled havde knælet for deres Guder, disse Guder, som Mennesket skaber for at krybe i Støvet for dem en Tid og saa atter sparke dem tilbage i det Intethedens Mørke, hvorfra de kom. Døde og glemte Guder, fødte af Mennesket i en Drøm, og dræbte, naar Mennesket atter vaagnede af Drømmen.

Vagt ser jeg Byen ligge for Tempelklippens Fod, — jeg hører dunkelt de Tusinder af Lyde fra den travle Vrimmel, der færdes mellem de blomstrende Terrasser og langs den glitrende Flod.

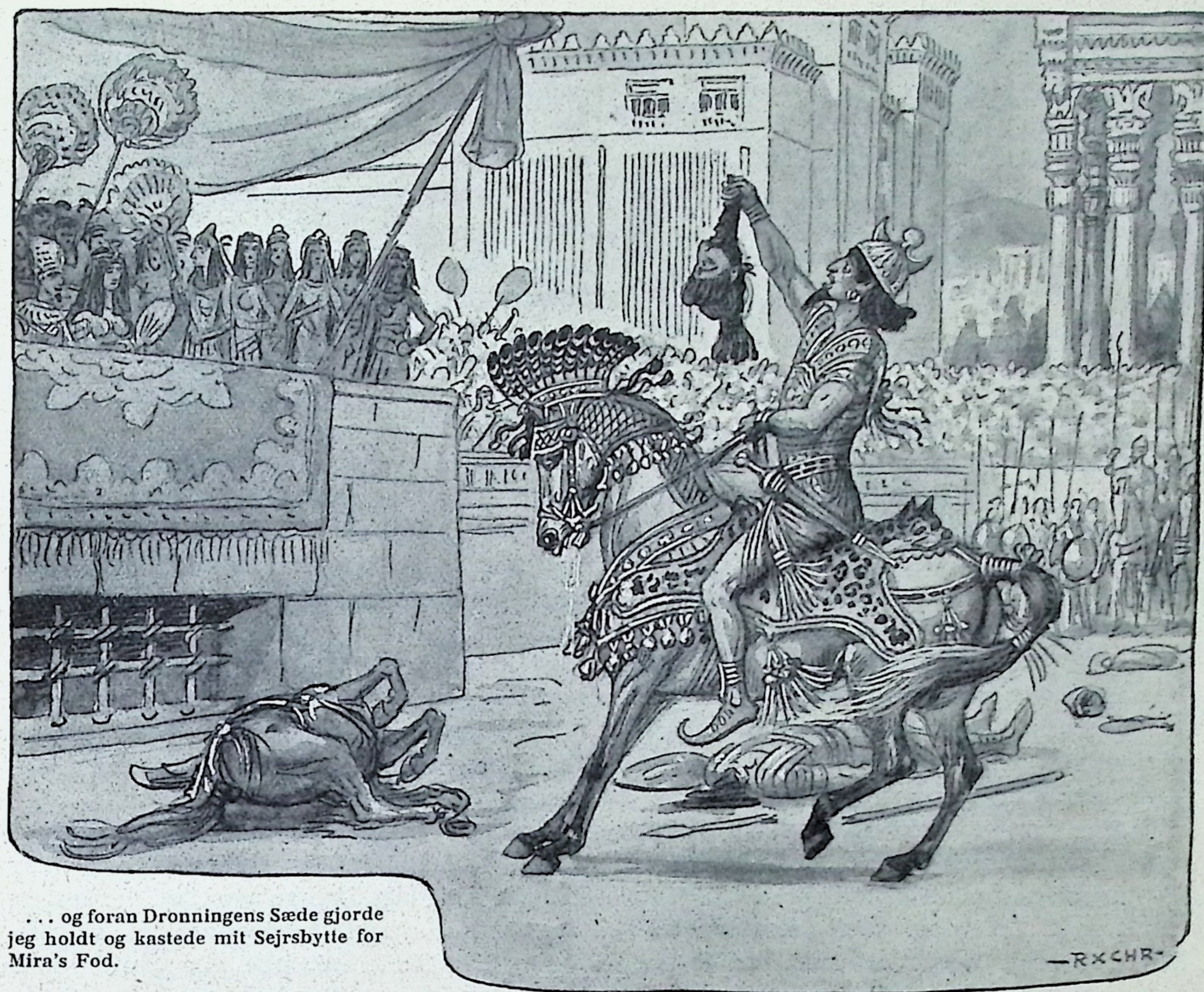
Ingen kender nu mere den døde Bys Navn og Sted, dens Glans og dens Forfald, dens Fødsel og dens Død, — alt Minde om den er henvejret af Glemselens Vind.

Men der er Tider, hvor dens Silhuet flammer op i min Drøms Horisont, og da staar den for mig med Mindets disede Slør om sine Taarne og Tinder.

Alt, hvad jeg saa' og oplevede den Gang, al min Lykke og Sorg, kommer i min Erindring uden Orden, springende, dunkelt og vagt, i de fjerne Minders sorte og smertende Strøm.

Men ét Minde er der, som mere end de andre er mig kært, fordi det var det, der indviede min nyfødte Sjæl i Livets Hemmelighed og gav mig det Gensynshaab, der bar mig frelst gennem mine senere Re-Inkarnationens Smerte paa Jorden.

Jeg ser mig selv, da jeg første Gang stod og saa' over Muren ind i Feriget, Dronningens underfulde Have, hvor alle Jordstrøgs Træer og Blomster var bragte hid som Gave og Tribut og passedes af Slaver, der kun havde dette Hverv. Men skønnere end

. . . og foran Dronningens Sæde gjorde jeg holdt og kastede mit Sejrsbytte for Mira's Fod.

alle Blomster syntes mig Hun, der gik derinde under de store Fjervifters Kærtegn, svinget af sorte Slaver fra Landet hinsides Floderne.

Hendes Klædning af Farve som blegt Guld skjulte ikke hendes Legemes Yndighed for mig. Hendes Øjne lyste for mig som Genskær af fjerne Horisonter, og Klangen af de smaa Sølvklokker paa hendes Sandaler var Musik i mine Øren.

Men jeg var kun Heli, Høvedsmanden Chalchol's Søn, og hun var den Første af Matapa's, Dronningens Søns Kvinder, hans kosteligste Ejendom. — —

Saa var det den Dag, Solfestens sidste, der fejredes med Priskampen paa den sandstrøede Plads inden for Slottets Mur. I Vest døde Solen i et Baal af røde Flammer, og Byen straalede i sine Broncetinders Brand. Fjernt borte kransede en Glorie af violette Taager de mørke Bjerges Toppe.

Og pludselig, just som Solen sank under den glødende Horisont, lød Trompeternes bragende Fanfare til Tegn paa, at Kampen begyndte.

Midt for Pladsen sad Dronningen og hendes Søn. Bag dem stod Hoffets Kvinder, og blandt dem var Mira, Matapa's Yndling.

Da jeg red forbi med de andre unge Mænd og svingede min Lanse til Hyldest, var det ikke Dronningen, mit Blik søgte, men Mira, — og hendes Øjne mødte mine. — Og Kampen begyndte, men jeg havde kun Øje for hende. Paa Kamppladsen laa Heste med opreven Bug, rallende, døende Mænd, kløvede Hjelme og bristede Spær. Jeg følte, at hun, der ejede mine Tanker, saa' paa mig, og en Trang til Stordaad fyldte mit Bryst. Jeg red frem alene, svingede min Lanse og raabte: „Hvem kæmper med mig?"

Da red Mokaka frem, han, der paa Valpladsen var sine Fjenders Skræk, Landets Krigshelt, Matapa's højre Haand. Ingen vo-

vede ellers at maale sig med ham. Men jeg, Heli, Chalchol's Søn, stødte ham af Hesten, og jeg hyldedes som en Helt. Jeg sprang af min Hest og skar hans Hoved af og viste det frem til alle Sider. Saa red jeg Pladsen rundt, medens jeg holdt hans Hoved ved Skægget, og foran Dronningens Sæde gjorde jeg Holdt og kastede mit Sejrsbytte for Mira's Fod.

„For Dig, Mira!" raabte jeg. Men Matapa's Blik skød Ild. — —

— — — —

Mange var de Dage, da jeg stod ved Havens Mur og saa Mira gaa derinde, hvor hendes Sandalers Sølvklokker vækkede de smaa Skildpadder, der døsede ved Dammens Bred mellem Lilierne. Hun gik med bøjet Hoved, uden at se sig om, men dog forstod jeg, at hun vidste, jeg var der.

Jeg var gavmild mod Havens Vogtere, og en Dag talte jeg med hende derinde. Hun saa', jeg tilbad hende, hun forstod, at hun for mig var mere end Sol og alle Stjerner, — og snart lærte hun at elske mig.

Og der kom en Tid, saa fyldt af stjaalen Lykke, som Solpræstens Offerskaal var det af Slavens dampende Blod paa Helligdommens store Offerdag. Hele hendes Væsen berusede mig. Velsignet være hun for den Lykke, hendes Kærligheds Skænk var for mig.

Tit naar Nat havde bredt sig over Byen og Vinden var lun og duftende som en Kvindes Aande, mødtes vi to i Havens Mørke nede ved Floden. Her ventede jeg hendes Komme i den hellige Lund, hvor alt Liv sov om os, og hvor kun vi to vaagede under Løvet, der sagte bævede for Aftenvindens blide Pust.

Naar hun var borte, blev hendes Billede i mit Hjerte. Men den stjaalne Lykke var os ikke nok. Vi tørstede efter at eje hinanden helt og fuldt, og jeg ordnede alt til vor Flugt. — — —

Min Baad laa mellem Sivene. I Maaneskæret lyste Vandet som Sølvpailletter; langt borte flammede Offerilden fra det evige Alter og dens Gnister føg op og sluktes saa i den sorte Røg.

Jeg famlede mig frem til vort Mødested i Lundens Mørke, og mine Hænder mødte Mira's.

—„Græder Du, Mira? Dine Hænder ryster," spurgte jeg, og en lille Stemme svarede: „Jeg er bange, Heli." —

— „Bange for hvad?" spurgte jeg. „Du er jo hos mig. Den, der vilde gøre Dig Fortræd, skulde jeg sønderslide med mine Negle, og mine Hunde skulde æde hans Kød. Græd ikke mere, — jeg skal følge Dig overalt. Og mine Øjne skal lukke sig for Lyset fra mit Fædrelands Himmel for kun at se ved din Pandes rene Lys."

Mira trykkede sig tæt op til mig, og vi vendte os for at gaa.

Da saa' jeg mørke Skikkelser dukke op omkring os, og jeg vidste, at alt var forbi. Matapa havde hævnet sig. Men jeg greb fat i en Mand, og med min Haand i hans Skæg vred jeg hans Hoved op mod Maanelyset. Det var Matapa, jeg havde i min Haand, og før nogen kunde hindre mig, havde jeg overskaaret hans Strube med min Kniv. Men i hans blodskudte Blik læste jeg det Had, der overlever alle Liv og aldrig mættes. — — —

Lyset fra oven, der har draget Sløret fra mine første Minders Hemmelighed, har barmhjertig lagt Skygge over det, der fulgte. Jeg har kun dunkle Anelser om det rædselsfulde, der skete deroppe paa Soltemplets Offersten, da vor Brøde blev sonet. Alene det velsignede Minde om hendes Kærligheds Ord har staaet usletteligt i mit Hjerte siden da.

Ofte har jeg i Erindringen genlevet de Glæder, der fødtes i mig ved hende, og jeg véd, at den Dag skal komme, da vi atter skal mødes. Og da skal jeg ikke nøjes med at gense hendes Billed som nu, naar min frigjorte Aand svæver tilbage gennem Rum og Tid, og drømme om det Liv, jeg en Gang forlængst har gennemlevet." — —

En Tidlang sad Pierre Hélis stille, med Haanden for Øjnene, saa rettede han sig op og saa paa mig. — „Saa var det, at Dagen i Gaar bragte denne Angst, Rædsel for det Hemmelighedsfulde, til mig. — Jeg havde været ude at spadsere en Tur for om mulig at ryste den underlige og smertelige Uro af mig, der havde behersket mig hele Dagen. Da jeg kom hjem her i Gaden, mødte jeg en Mand, der, idet han gik forbi mig, stirrede paa mig. Jeg havde en Følelse

af, at hans Blik voldte mig Smerte. Jeg saa paa ham, og der var noget ved ham, der forekom mig bekendt. Men hvem han var eller hvorfra jeg kendte ham, fattede jeg ikke. Jeg kunde ikke faa ham ud af mine Tanker. Det var mig umuligt!

Det var hans Øjne, der forfulgte mig. Stadig saa' jeg dette stirrende Blik, stift rettet paa mig. Hvor kendte jeg det dog fra?

Jeg véd jo, at det er ved Blikket, at Mennesket øver Magt over sin Næstes Skæbne. Der er jo dem, der med deres onde Øjne bringer Død og Ulykke om sig. Men var han en saadan Jettatore, — han, som jeg havde mødt, siden hans Blik kastede Uro og Frygt i mit Sind?

Da jeg efter Middag laa herinde, var det, som om min Erindring stadig kæmpede en pinlig Kamp for at mindes. Jeg var ikke længere her, men derhenne, hvor jeg en Gang var. Og pludselig stod hans Billede for mig! Jeg kendte igen det hadefulde Blik, de vilde, blodskudte Øjne, der lyste i Maaneskæret som en Schakals. Jeg kendte ham, vidste, at han var her for at hævne sig, — det læste jeg i de frygtelige Øjne. Og hvem vil kunne beskytte mig?...."

Pierre Hélis tav og tørrede Sveden af sin Pande. Han tog et Visitkort fra Bordet og rakte mig det. — „Mens jeg var ude i Dag, har Pigen taget mod dette Kort af en Herre, der absolut vilde tale med mig. — Se paa det!"

Paa Kortet læste jeg:

> *M. Phoci de Matapas*
>
> Zambezi, Afrique.

Jeg følte mig besynderlig tilmode, men søgte at lade som intet. Jeg prøvede at berolige ham, drille ham i al Elskværdighed, skænde venskabeligt paa ham, fordi han ophidsede sig uden virkelig Grund. Det Hele var tydelig nok en ren Tilfældighed, det var latterligt at se andet deri! Men han blev kun irriteret over mine venskabelige Bortforklaringer, — og tilsidst bad han mig om Lov til at være alene. —

— Uvilkaarlig trak jeg Vejret lettere, da jeg var nede paa Gaden. Der var en knugende Atmosfære — baade legemligt og aandeligt — deroppe. Man risikerede selv at blive lige saa overspændt som han! Og jeg tænkte paa min stakkels Ven, — ak, han var desværre nær ved Grænsen mellem Fornuft og Galskab. I Længden kan Mennesket ikke balancere i Sikkerhed paa denne Grænse, som han havde vovet. Han var ikke længere sine selvskabte, med Vilje fremkaldte Hallucinationers Herre, — det skabte havde taget Magten fra Skaberen.

Det var sikkert kun et Overmaal af Hysteri og Overspændthed, der havde bragt ham til denne Forbindelse mellem **Virkeligheden:** Mødet med denne Mand og Modtagelsen af et Visitkort fra en Ubekendt, — og **Drømmen:** Indvævelsen af denne Ubekendtes Navn i et blot og bart Spind af Hallucinationer, fremkaldt af et Overmaal af Mysticisme og farlige Pirringsmidler.

Disse nøgterne, ædruelige Betragtninger, der helt havde Rimelighedens og Sandsynlighedens Præg, trøstede mig med, at Pierre snart vilde lære at indse, at jeg havde Ret. Og jeg gik hjem, endnu lidt urolig, men paa Bunden af mit Hjerte glad over, at det ikke var mig, der var saa overnervøs og hysterisk. — — — —

Dagen efter læste jeg i et Eftermiddagsblad som en sensationel og mystisk Begivenhed, at Pierre Hélis var blevet myrdet under meget hemmelighedsfulde Omstændigheder, — ingen vidste af hvem eller hvorledes Mordet var gaaet for sig.

Da Pigen om Morgenen bragte Kaffen ind, fandt hun Pierre Hélis i sit Arbejdsværelse, liggende død med overskaaren Strube. Sammenknuget i Haanden holdt han et Visitkort, — Mage til det, der laa paa paa hans Skrivebord.

Hverken den Gang eller senere har man kunnet finde nogetsomhelst Spor af en Person ved Navn Phoci de Matapas.

UTAK ER VERDENS LØN

AF

J. H. ROSNY

OVERSAT AF J. AARBYE

Enhver ved, hvad det vil sige at komme til Verden i en fattig, men hæderlig Familie, at faa en udmærket Skoleundervisning, at fortsætte sine Studeringer og blive juridisk Kandidat med første Karakter, naar man er treogtyve Aar.

Saa maa man i nogle Aar leve af den Strøm af Veltalenhed, der som Honning flyder fra Ens Læber, thi den berømte Advokat, der har været saa naadig at antage En som Fuldmægtig, giver ingen Gage.

Jeg sled Spændetampene paa mine Veste og Benklæder itu, saaledes strammede jeg dem for at bringe min Appetit i Overensstemmelse med min Portemonnæ; jeg tømte flere Blækflasker paa mine gamle, slidte Diplomatfrakkers Kantninger, end jeg brugte til at skrive mine Retsindlæg med, og jeg kom tilsidst til at stamme, ved stadig at bruge de samme Vendinger, og det endte med, at jeg altid appellerede til Dommerens Overbærenhed.

Naa, min Trængselstid fik ogsaa Ende; jeg lejede mig et Kontor, fik selv Klienter, havde Held med nogle Sager, jeg førte, og jeg begyndte at skabe mig en Position.

Det skulde nok gaa altsammen, naar jeg nu blot kunde finde en rig Pige og gøre et godt Parti, saa jeg kunde faa Raad til at nedsætte mig i det moderne Kvarter omkring Madeleinekirken, hvor alle de store Advokater har deres Kontorer.

Gud skal vide, at jeg ikke sparede nogen Ulejlighed for at naa mit Maal!

Hver Aften trak jeg i Kjolen og gik i Selskab. En Ungkarl er jo altid velset, og jeg spillede Whist med de ældre Damer, legede Selskabslege med de Unge, smigrede Fædrene, kælede for Onklerne og sagde de gamle Tanter Komplimenter.

Folk begyndte at tale om mig og sætte mit Navn i Forbindelse med adskillige velhavende Familiers. Det lod til at Lykken nu vilde tilsmile mig, efter de mange, trange Aar.

Saa var det jeg begik den Dumhed at gøre en god Gerning!

Det var saamænd ikke fordi det var noget særligt, og jeg faar vel sagtens aldrig nogen Dydsbelønning derfor. Men Himlen bevare min værste Fjende for at følge mit Eksempel!

I en Retssag, hvor jeg var beskikket til Dommer, reddede jeg en ung Pige, fra min Egn, ud af en pinlig og vanskelig Situation. Det var gaaet hende, som det saa ofte gaar unge Piger, der lige ude fra Landet kommer til Paris: hun havde faaet Plads paa en Spillebule.

Hun kendte en af mine Tanter, som kom til mig, og, paa det varmeste, talte hendes Sag. Hun sagde, at Pigen var bundhæderlig, hun var tillige flittig og arbejdsom, var dygtig til Madlavning, Rengøring og Strømpestopning.

Nu traf det sig netop saaledes, at jeg skulde have en ny Kone til at holde min Lejlighed i Orden, da den, jeg havde, var bleven gift med Kulhandleren henne paa Hjørnet, efter at de i femten Aar havde haft et godt Øje til hinanden.

Mit Budget tillod mig at holde en Kone, men ikke en fast Pige.

Jeg blev nødt til at leje et Loftsværelse til Anne Marie Bechard og forpligte mig til tre regelmæssige Maaltider om Dagen. Det er ikke saa lidt for en Begynder paa den juridiske Bane.

Jeg blev nødt til at afskedige en Slags Groom, som kom to Timer hver Eftermiddag og duperede mine Klienter med sin Uniform, besat med store, blanke Messingknapper.

Nu maatte Pigen altsaa lukke op, og det var mig, der maatte betale for at faa hendes Kapper og hvide Forklæder vaskede, thi en Pige maa jo se proper ud, hvorimod en snavset lille Groom, alligevel altid kaster en vis Glans over et Hus.

Anne Marie var hverken køn eller grim, hun hørte til den Art enfoldige Skabninger, hvis Hjerne forbliver uberørt af alt, hvad der passerer omkring hende, og fik hun en sjelden Gang en lys Ide, saa kunde man være vis paa, at hun bragte den til Udførelse paa den mest akavede Maade. Hun havde den Maner, altid at agere fornærmet. Vovede man at sige hende imod, slog hun straks med Nakken, lagde begge Hænder om paa Ryggen og trak i sine Forklædebaand, eller gik ud og smældede Døren i efter sig.

Hundrede Gange var der god Anledning for mig til at lade hende rejse, og det skulde jeg have gjort .... men jeg var ung og uerfaren ... og følte at jeg havde en vis Forpligtelse overfor hende, da jeg nu en Gang havde taget hende.

For Resten var hun alt andet end dygtig: jeg fik Chocolade, der slet ikke var kogt, Koteletterne var brændte, Støvlerne børstede hun med Snavset paa og mit Tøj børstede hun heller ikke ordentligt.

Alt dette fandt jeg mig i med Ungdommens sædvanlige Ubekymrethed, og maaske med den Bagtanke, at der snart vilde ske en Forandring i min Levevis, saa jeg kunde sætte Anne Marie paa Døren og holde hende skadesløs ved at skaffe hende en anden Plads, eller maaske bruge hende til Stuepige.

Jeg kan ikke sige at hun var utaknemlig. Hvert Øjeblik sendte hun mig et ømt Blik, som jeg vilde have foretrukket at hun havde kastet paa Mælken, der kogte over, eller Saucen, der brændtes.

Hendes uciviliserede, indbildske Tjenestepigehjerte fyldtes med ømme Følelser, saa snart jeg kom i hendes Nærhed, og stod mit Navn omtalt i Aviserne, lyste hendes Øjne af en uhyggelig afsindig Beundring. Blot hun havde holdt mit Tøj lidt bedre i Orden, men det fik kun en let Overhaling — mig selv derimod satte hun, figurlig talt, paa et Alter, som hun stadig knælede for.

Undertiden skrev hun begejstede Breve til min Tante, der lykønskede mig til mit Fund af denne Perle, og formanede mig til endelig at behandle hende godt.

Jeg adlød hende: spiste den svedne Mad, tog mine Klæder paa, hvor Knapper og Stropper manglede, uden nogen Sinde at rette en Bebrejdelse mod Anne Marie.

Naar jeg saa hende gaa smægtende omkring, klappede jeg hende gerne venligt paa Skulderen og foreslog hende at holde Humøret oppe og stole paa Fremtiden.

Den stolede hun vist desværre for meget paa!

Til Trods for mine slidte, falmede Frakker og mine skæve, lappede Støvler, fandt jeg Naade for Frøken Germaine Laguiles Øje.

Hun var ung og smuk, havde en Medgift paa ni hundrede tusind Francs, havde blændende hvide Tænder, friske koralfarvede Læber, Øjne, som to tindrende Stjerner — og tre gamle, rige Arveonkler.

Alt dette løb rundt i mit Hoved og mit Hjerte, og jeg tænkte saa længe frem og tilbage derover, at jeg følte Kærligheden blusse op i mit Indre.

Hertil kom endnu, at Germaine havde en brav og nobel Karakter; hun foretrak mig, netop fordi jeg var fattig og forladt, og fordi min Ungdom havde været saa glædeløs og fuld af Skuffelser. Der maatte fra hendes Side mange Overtalelser og megen Ihærdighed til, før hendes Forældre gav deres Samtykke, og denne ædle, skønne unge Pige, der tillige var baade god og rig, vilde virkelig gifte sig med mig.

Vor Forlovelse blev deklareret og blev bekendtgjort i alle Aviser, som det nu en Gang er Skik og Brug.

Man gav mig saa hæderlig Omtale, som vel muligt, man mindede om alle de Sager, jeg havde ført for Retten, og man fremhævede mit, ganske vist fjerntliggende Slægtskab med en Divisionsgeneral.

Jeg husker saa tydeligt hvorledes Vejret var, og at Solen skinnede lige ind i mit Hjerte, hin mindeværdige Dag.

I min overstrømmende Glæde var jeg endnu mere elskværdig overfor Anne Marie, end ellers. Hun besvarede mine venlige Ytringer i en kold, affejende Tone og brast tilsidst i Graad.

Jeg ansaa alt dette for et Udtryk af Tjenestepigevrede, ved Tanken om at miste sin Plads, og jeg forsøgte at trøste hende ved at sige, at hun skulde nok faa Lov til at blive, naar jeg giftede mig, at hun for Eftertiden fik langt mindre at bestille ... og alt hvad man ved en saadan Lejlighed kan sige til en Pige, som man aldrig har gjort andet end godt.

— Aldrig, aldrig! raabte hun.

Og ud for hun og smældede Døren i efter sig, saa det rungede i hele Huset.

Jeg lod som ingenting og efter ti Minutters Forløb havde jeg glemt Anne Marie og hendes Vrede.

Det var min Fejl.

Naar man har gjort en god Gerning, gør man klogest i stadig at have den for Øje.

Ved Ottetiden samme Aften, da jeg sammen med min Forlovede just nød den første Hyrdetime, blev vi skræmmede op ved Avissælgernes Raab om et sensationelt Selvmord; ... de brølede i vilden Sky i Munden paa hverandre, saa vi blev ganske uhyggelige derved.

Med et strengt, ubevægeligt Ansigt, traadte min tilkommende Svigerfader ind i Salonen og rakte mig en Avis, uden at mæle et Ord. Aldeles bestyrtet læste jeg deri, at Anne Marie Bechard havde taget sig af Dage ved et Revolverskud.

Hun havde i min Bopæl efterladt et Brev, hvori hun beklagede sig over min grænseløse Utaknemlighed, hun elskede mig og kunde ikke overleve mit Forræderi.

Jeg var aldeles forstenet.

Alt hvad jeg sagde og forklarede, var spildt Ulejlighed. Ingen troede paa, at den arme Pige havde taget Livet af sig uden Grund.

Og Germaine var næsten den af dem alle, som mest fordømte mig. Hun, der havde holdt af mig, fordi hun troede, at jeg var et godt og ædelt Menneske, hadede mig nu, fordi jeg var slet.

Maaske vil disse Linier en Gang komme hende for Øje, men derfor bliver hun dog aldrig min — hun er for længe siden en andens Brud.

Det eneste der kunde trøste mig var, at hun samt hendes Slægt og Venner en Gang fik at vide, at jeg kun har gjort Anne Marie Bechard alt det gode, der stod i min Magt, men til tak derfor har jeg maattet sande det gamle Ord, at: Utak er Verdens Løn.

FLYVEMASKINEN

AF

TRISTRAM CRUTCHLEY

OVERSAT AF E. J.

I.

„Er det den unge Dame, Du talte om?" spurgte jeg hviskende.

„Ja!" svarede min Ven. „Kom, saa skal jeg præsentere Dig for hende, naar Ministeren trækker sig tilbage."

„Og Du er vis paa, hun ikke vil tage mig mit daarlige Fransk ilde op?"

„Hun vilde sikkert foretrække, at Du talte Engelsk; hun er nemlig selv halvt engelsk — paa Moderens Side. Hun hedder Lola. Hendes Far, Grev de Montauban, er en halvgal Opfinder eller noget i den Retning; men hun er vidunderlig. Hendes Overtalelsesevne er uimodstaaelig, for slet ikke at tale om hendes Øjne!"

„Tal ikke i Gaader! Hvad har hun overtalt Dig til?"

„Hun ønskede at træffe Ministeren. Hun maatte træffe Ministeren! Hun havde hørt, at hvis nogen kunde arrangere den Sag, maatte det være mig. Og som Du ser, har hun faaet sit Ønske opfyldt!"

Da jeg, Lieutenant Anthony Fortescue, paa H. M. S. Inviolable under et kort Besøg i Paris var kommet under Vejr med, at min Ven Leblanc, ansat i den franske Artilleri-Stab, ventede, at jeg skulde deltage i en Reception hos Marineministeren, skar jeg en styg Grimace. Men da jeg havde set Mlle. de Montauban, var mine Følelser med Hensyn til officielle Receptioner undergaaet en pludselig Forandring. Medens hun talte med Ministeren, stod Leblanc og jeg og iagttog hende, ventende paa en Lejlighed til at komme nærmere. M. Clément var en pompøs lille Herre med Baand i Knaphullet og bristende af Selvbevidsthed. Jeg undrede mig over, at hun var saa elskværdig imod ham.

„Hvis De havde min Erfaring, Mademoiselle," sagde han og brystede sig, „saa tror jeg nok, jeg tør sige, at De vilde stille Dem tvivlende overfor Spørgsmaalet om Luftkrig. Tro mig, den Tid er endnu fjærn, da vor Flaade vil blive benyttet til Lystfartøjer af amerikanske Millionærer."

„Men Luft- og Søflaaden tilsammen!" udbrød den unge Dame med en dyb, smuk Stemme, der straks vilde have skaffet hende Ørenlyd i Kabinettet. „Tænk paa den Magt, det vilde give Dem, M. Clément."

Den lille Mand smidskede velbehageligt.

„Det er ganske rigtigt," svarede han, „at jeg har givet mig af med visse Undersøgelser angaaende Muligheden af Fællesoperationer mellem Krigsskibe og Luftskibe og med Undersøgelse af Fordelene ved Luftskibes Anvendelse, naar det drejer sig om at opdage Undervandsbaade. Men for Øjeblikket er Idéen latterlig. Luftskibe er ikke andet end videnskabeligt Legetøj."

„Og Flyvemaskiner?"

Ministeren gjorde en Kunstpavse og satte Monoklen i Øjet.

„Flyvemaskiner," sagde han med Vægt, „er et Misgreb, selv som Legetøj betragtet."

„Men min Far har opfundet en Flyvemaskine," sagde den unge Pige ivrigt, „der er aldeles fortrinlig."

M. Clément saa pludselig betænkelig ud.

„Virkelig!" svarede han. „Men Mademoiselle, De skulde blot vide, hvor disse nye Opfindelser regner ned over mig! Tegninger, Beregninger og Løfter! Nogle af dem er maaske langt forud for andre, men alle har de det tilfælles, at de er haabløst umulige. Ja, hvis Deres Far vilde flyve op en Dag og aflægge mig et lille Besøg i Ministeriet — —"

Han afbrød med en munter Kluklatter. Den unge Dame lo ogsaa; men jeg lagde Mærke til, at en harmfuld Rødme skød op i hendes Kinder.

„Bien!" svarede hun. „Det er en god Idé. I vor Tid kommer man ingen Vegne uden Reklame. Jeg skal sige det til min Far."

Ministeren lo igen og saa sig omkring. Det var tydeligt, at han følte sig trængt op i en Krog og ønskede at undslippe. Leblanc greb Lejligheden og præsenterede mig for Mlle. de Montauban, hvorpaa han selv hensynsfuldt trak sig tilbage.

Til min store Befrielse opdagede jeg, at hun talte mit Modersmaal udmærket og var inde i mange engelske Forhold. Vi kom brillant ud af det med hinanden og trak os ud af Trængslen for at finde en Krog, hvor vi kunde fortsætte Samtalen uforstyrret.

„Vil De fortælle mig lidt om Deres Fars Opfindelse?" spurgte jeg, idet jeg satte mig i en Stol ved Siden af hende.

Hun vendte sig hurtigt om imod mig.

„Siger De det, fordi De hørte, at Ministeren afviste mig?" spurgte hun, „eller er det fordi, De er virkelig interesseret?"

Jeg mødte hendes Blik uden at blinke.

„Jeg har givet mig en hel Del af med Spørgs-

maalet," svarede jeg overensstemmende med Sandheden; „der findes endogsaa i en eller anden støvet Krog i vort Admiralitet en Rapport om det fra min Haand. Lad mig saa høre Fordelene ved Deres Faders Flyvemaskine."

„For det første balancerer den fuldkomment," sagde hun begejstret, „og dernæst kan den flyve fem Gange saa længe som den bedste, efter de officielle Rekorder at dømme."

Jeg saa forbavset paa hende; men der var ingen Tvivl om, at hun talte fuldstændigt i Alvor.

„Men det er jo epokegørende!" udbrød jeg. „Hvis jeg var Minister, vilde jeg rejse Europa igennem paa kryds og tværs for at opspore en saadan Maskine.

Hun sad fordybet i Tanker et Øjeblik; derpaa vendte hun sig om imod mig med et straalende Smil.

„De skal faa den at se," sagde hun; „naar det kommer til Stykket, er jeg lige saa meget engelsk som fransk, og siden Frankrig ikke vil have Maskinen, kan den gaa til England — hvis England vil."

Jeg blev revet med af hendes Iver, maaske ogsaa af hendes smukke Øjne; tænk, hvis denne nye Flyvemaskine kunde holde alt det, hun lovede, eller blot Halvdelen! Alene Tanken var overvældende.

„Desværre," sagde jeg, „skal jeg om to Dage være om Bord paa mit Skib i Portsmouth. Men efter Manøvrerne vil jeg prøve paa at faa Permission og — —"

„Men hvorfor ikke nu? Mit Hjem er paa Isle du Roi. De ved, hvor det er, ikke sandt?"

„Ja, er det ikke en af de syv Øer, der ligger ved Bretagnes Kyst?"

„Jo, og vi vil tage dertil i Morgen. Min Far vil blive henrykt."

Jeg gjorde en hastig Beregning i Hovedet.

„Kunde det lade sig gøre, at jeg saa Flyvemaskinen og naaede Portsmouth Kl. tolv i Overmorgen Aften?" spurgte jeg.

„Ja, udmærket!"

„Saa tager jeg med," sagde jeg, „og takker Dem mange Gange!"

II.

Gennem de aabne Vinduer i Grev de Montaubans Dagligstue kunde man høre Bølgerne brydes mod Øens Klippekyst. Ved Pianoet sad Lola, klædt i hvidt med en Buket røde Roser ved Bæltet. Hun sang nogle melodiøse Smaasange, der faldt herligt sammen med Havets Musik, og jeg saa, at hendes gamle, graahaarede Fars Øjne fyldtes med Taarer, mens han sad og betragtede hende.

Siden min Ankomst samme Eftermiddag havde jeg af hundrede Smaating forstaaet, at disse to, de sidste Skud af en gammel Slægt, var alt for hinanden. Lola havde paa Rejsen fortalt mig en Del, og jeg havde sluttet mig til Resten. Den gamle Greve havde anvendt sin store Formue til videnskabelige Eksperimenter; men paa Grund af manglende Forretningssans var han aldrig naaet frem i første Række og blev af mange betragtet som halvgal.

Med særlig Interesse havde jeg hørt Lola fortælle, at hun havde besluttet, at den store Flyvemaskine, som han hemmeligt havde arbejdet paa i fem Aar, ikke skulde dele Skæbne med hans øvrige Opfindelser. Hun havde øjensynligt fulgt dens Vækst fra første Færd og kendte dens mindste Dele lige saa godt som Opfinderen selv; og jeg kunde derfor levende sætte mig ind i, hvor bittert hun maatte have følt M. Cléments Afvisning.

Siden min Ankomst havde vi imidlertid næppe talt om Flyvemaskinen, og jeg maa tilstaa, at jeg havde været fuldt optaget af at beundre Øens Skønhed, mens Dagslyset varede. Jeg har en meget tydelig Erindring om alt, hvad jeg hørte og saa hin mindeværdige Aften paa Isle du Roi; men bagefter fik jeg særlig Lejlighed til at huske en lille Hændelse, som fandt Sted, lige inden vi skulde sige God Nat.

Greven var i Færd med at brygge mig en Whisky og Soda efter engelsk Skik.

„I Morgen tidlig," sagde han pludselig, „skal De faa Lola at se!"

Jeg kunde ikke skjule min Forundring over denne besynderlige Bemærkning og saa spørgende paa Lola, der brast i en hjertelig Latter.

„Du taler i Gaader, kære Far," sagde hun. „Jeg skal sige Dem, Herr Fortescue, at min Far har opkaldt Flyvemaskinen efter mig; og nu eksisterer der naturligvis kun een Lola for ham i Verden. Jeg tæller ikke med mere, fordi jeg ikke har Vinger og ikke kan flyve."

„Det er muligt at være en Engel ogsaa uden den Egenskab," sagde jeg kejtet.

Heldigvis var Lola for optaget i Øjeblikket til at tage Notits af min Bemærkning. Hun hældte nogle omhyggeligt aftalte Draaber fra en lille Flaske i et Glas dampende Brandy og Vand, som hun havde blandet til Faderen.

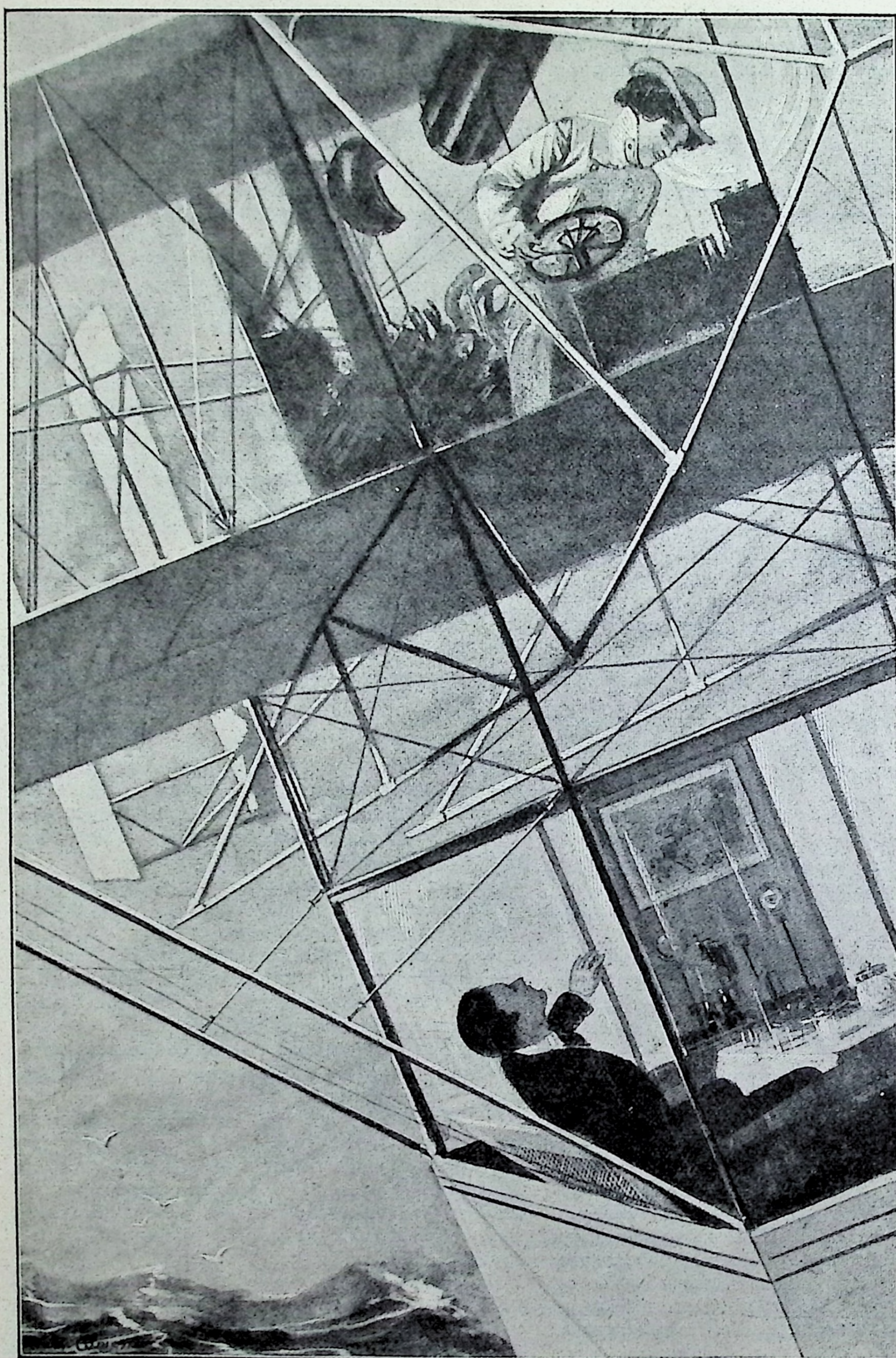
„Det er til at sove paa," sagde den gamle Mand forklarende; „uden disse Draaber vilde jeg ligge vaagen hele Natten."

Der kom pludselig et besynderligt Glimt i hans Øjne, og da han tog Glasset, lagde jeg Mærke til, at hans Datter iagttog ham nøje. Jeg tænkte et Øjeblik paa Leblancs Beskrivelse af Manden som halvgal; men jeg blev hurtigt enig med mig selv om, at det var en grundløs Beskyldning.

Næste Morgen var jeg oppe med Maagen (der findes ingen Lærker paa Isle du Roi), men skønt jeg altsaa var tidligt paa Benene, fandt jeg Lola fuldt paaklædt og morgenfrisk i Haven.

„Hvornaar skal jeg tage afsted for at naa mit Skib i Portsmouth i Aften?" spurgte jeg, efter at vi havde hilst paa hinanden.

Nu havde Lola ikke givet mig ringeste Grund til at tro andet, end at hun betragtede mig som et rent tilfældigt Bekendtskab, og jeg studsede

En Time senere fik jeg i Selskab med Greven det første Glimt at se af Lolas Navne. Der er mere end een Grund, som afholder mig fra at begynde paa en teknisk Beskrivelse af Flyvemaskinen; men theoritisk set forekom den mig fortrinlig helt igennem.

Foruden det at den forenede mange af Hovedidéerne fra Launays, Bienvenus, Maxims og andre Pionerers Flyveapparater, indeholdt den mange originale Finesser, der kun kunde prøves tilfredsstillende, naar Maskinen var i Virksomhed. Hvor gerne vilde jeg ikke have haft Permission et Par Dage længere!

Det, som først tiltrak sig min Opmærksomhed som nyt paa Maskinen, var en Række vertikale Vifter, der bevægedes gyrokopisk. De forøgede i høj Grad Maskinens i Forvejen enorme Størrelse. Der var een Ting til, der slog mig som en ny Idé. Flyvningen kontrolleredes som

derfor lidt ved at se hende blegne, da jeg talte om at rejse.

„De skal nok naa Deres Skib," sagde hun, „stol blot paa det. Og nu maa vi ind og spise Frokost.

sædvanligt fra selve Maskinen; men under denne var der anbragt en Gondol til Passagerer, og det var deres, omhyggeligt beregnede Vægt, der, som Opfinderen forklarede, automatisk holdt Maskinen i fuldkommen Balance.

Jeg var saa optaget af min Værts interessante Foredrag, at jeg, da Mlle. de Montauban kom og kaldte paa os til Lunch, blev forbavset over at opdage, at Kl. var to.

„Jeg troede, at De aldrig skulde blive færdige," sagde hun og tog sin Far under Armen. „Herr Fortescue maa være halvdød af Sult. Men nu maa De virkelig ogsaa komme straks."

„Lad mig først hjælpe med at faa den anden Lola anbragt i Sikkerhed i sit Hus."

„Nej," sagde Greven, „det er unødvendigt."

„Men er De da ikke bange for en pludselig Storm?"

„Nej, ikke i Dag. Det vil blive en smuk Aften."

Jeg lagde atter Mærke til det besynderlige Glimt i den gamle Greves Øjne og spekulerede over, hvad han mon tænkte paa.

„Jeg maa snart tage Afsked," sagde jeg, da vi alle tre gik op mod Huset, „ellers kommer jeg ikke om Bord i rette Tid. Jeg gaar ud fra, at jeg har Deres Tilladelse til at rapportere alt, hvad jeg har set, til mine Overordnede."

„Man vil ikke tro Dem," sagde Greven.

„Man skal!" sagde jeg.

„Ja, ja; men det kan vi tale om, naar vi har spist," sagde den gamle Herre. Lola vendte sig bort for at skjule en Rødme, som jeg ikke kunde gætte Grunden til.

Jeg antager, at jeg burde have fattet Mistanke, men der paakom mig ikke den ringeste Anelse om nogen Fælde, før jeg efter et aldeles fortrinligt Maaltid pludselig følte mig tung i Hovedet og meget søvnig.

Det var ikke den sædvanlige Middagssløvhed, men en altopslugende Træthed, der syntes at berøve mig hvert Atom af Kraft. Jeg forstod paa een Gang, at man havde givet mig Sovedraaber, og gjorde en voldsom Anstrengelse for at rejse mig fra min Stol. Øjeblikkelig følte jeg, at en kølig Haand, som jeg instinktmæssig vidste var Lolas, blev lagt paa min Pande, og ude af Stand til at sætte mig til Modværge sank jeg villieløst tilbage og tabte Bevidstheden.

III.

Jeg vaagnede halvt, med en Fornemmelse af at være i hastig Fart, og jeg mærkede en snurrende Lyd. Derpaa hørte jeg en skarp Fløjten tæt ved mit venstre Øre, og jeg huskede, at en lignende Forstyrrelse havde blandet sig ind i mine sidste Drømme.

Min første Følelse var Ærgrelse over, at en saa god og forfriskende Slummer skulde afbrydes saa brat. Men var det en Slummer? Næppe; thi jeg var faldet i Søvn midt om Eftermiddagen, og jeg havde en instinktmæssig Fornemmelse af, at det nu var tidlig Morgen. Og hvor i Alverden var jeg?

Pludselig blev jeg lysvaagen og opdagede, at jeg fløj højt oppe over Jorden som Passager i Gondolhytten i Grev de Montaubans Flyvemaskine, liggende mageligt udstrakt paa det komfortable, køjeagtige Sæde, jeg nogle faa Timer i Forvejen spøgende havde betegnet som den højeste Grad af Luft-Luksus.

Gennem Vinduerne, som omgav mig, var der intet andet at se end den blaa Himmel ovenover og det blaagrønne Hav en fyrretyve Fod nedenunder. Paa et lille firkantet Bord stod en nydelig Frokostanretning bestaaende af Frugt, Mælk, Toast og Kiks. Og ved Siden af Bordet var der en Hylde forsynet med Barometer, Dynamometer, Kompas og Kikkert og alt hvad en Aviatiker ellers kunde ønske sig.

Et tredie og endnu skarpere Fløjtesignal tæt ved mit Øre fik mig til at se i Vejret. Ved at aabne et af Gondolvinduerne og bøje mig ud blev jeg i Stand til at se ingen ringere end Lola siddende en halv Snes Fod oven over mig. Hun havde den ene Haand paa Aluminiums Hjulet, og med den anden vinkede hun til mig. Ved Synet af hendes fortryllende Smil forsvandt min Vrede som Dug for Solen.

Hendes Læber bevægede sig; men jeg kunde intet høre for Maskinernes Stempelslag og Propellernes Snurren. Jeg tog Proppen af Talerøret. Hun iagttog mig og bøjede Hovedet lidt fremad, saa det passede ind i en Slags Hjælm, der var forsynet med et Hørerør til hvert Øre og et Mundstykke. Naar hun sad saaledes, kunde hun baade høre og tale og samtidig se at styre.

„God Morgen," sagde jeg, idet jeg forsøgte at gøre min Stemme saa kold som mulig; „vil De være saa god at sige mig, hvor jeg er?"

Hendes klare Latter flød lystigt ned til mig.

„Jeg vidste, De vilde blive vred," svarede hun; „men det er M. Cléments Skyld."

„Hvorledes, Ministeren!"

„Ja. Det var ham, som foreslog, at min Far skulde flyve op og besøge ham i Paris, og det var derved, jeg fik Idéen til denne Reklame. Men det var min Far, som gav Dem en Dosis af hans stærke Sovemedicin. Jeg haaber ikke, De befinder Dem daarligt — ingen Hovedpine?"

Jeg indsaa, hvor taabeligt det vilde være at holde for stærkt paa Værdigheden.

„Nej, kun Hjertepine," svarede jeg, „fordi jeg er saa langt neden under Dem. Men det er rent galt med mit Skib. Vi skulde lette Anker ved Solopgang, og min Permission var udløben i Aftes Kl. 12. Har De tænkt paa det?"

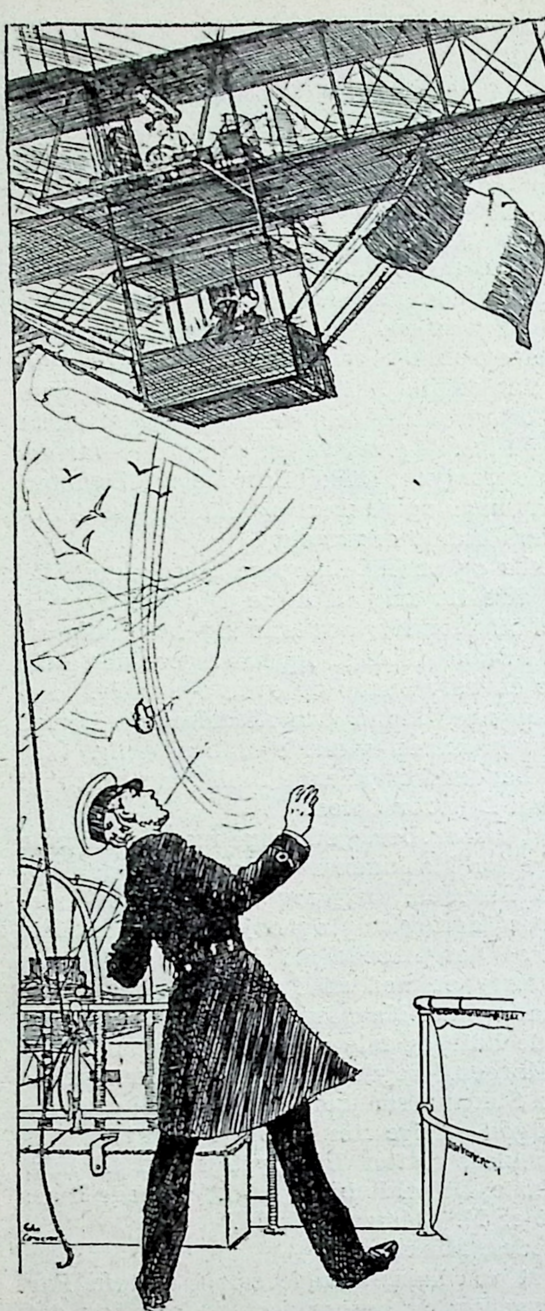
„Ja, det kan De tro. Det er jo Pointen i Historien."

„Nej virkelig! Vil De maaske være saa venlig at forklare Dem lidt tydeligere?"

„De kommer seks Timer for sent om Bord."

Jeg sukkede ved Tanken om det enorme Brud paa Disciplinen, jeg gjorde mig skyldig i.

„Jeg skal være glad," sagde jeg galgenhumo-

Jeg vinkede til ham med mit Lommetørklæde, men han var altfor betaget til at kunne svare.

ristisk, „hvis jeg kommer om Bord om fjorten Dage. Fortalte jeg Dem ikke, at Manøvrerne begynder i Dag?"

„Jo, De gjorde. De fortalte ogsaa, at Flaaden skulde dampe vestpaa for at møde en eller anden Krydser-Eskadre halvtresindstyve Miles nord for Quessant. Var det ikke saadan?"

Jeg fik Lyst til at raabe himmelhøjt af Glæde, da jeg endelig forstod Meningen med det hele.

„Jo selvfølgelig!" raabte jeg, glemmende alt andet end den hvidklædte Skikkelse oven over mig. Men Lolas Øjne var fæstet paa Havet langt ude, og jeg forstod, at jeg kun kunde gøre Krav paa en ringe Del af hendes Opmærksomhed.

„Vi er nu hundrede Kilometer hjemmefra og gaar i Retning af nordost til nord med en Fart af halvfemsindstyve Kilometer i Timen med Vinden. Regn det ud i Deres engelske Miles eller Knob, og saa vil De forstaa Situationen nøjagtigt."

Jeg gjorde en hastig Beregning.

„Ved Jupiter!" udbrød jeg, „vi er altsaa i Nærheden af Flaaden."

„Vil De saa spise Deres Frokost, Herr Fortescue."

Jeg saa hendes Hoved trække sig tilbage og forstod, at Samtalen var forbi. Men det var mig umuligt at spise. Jeg kunde ikke gøre andet end stirre ud gennem Vinduerne i mit Fængsel i stigende Spænding. Et Par Maager, der arbejdede sig dovent op mod Vinden, for forbi os i et Glimt. Jeg saa dem, som man ser en Telegrafpæl fra et Eksprestog.

For at beskæftige mig med noget, tog jeg en Fersken fra Bordet og begyndte at skrælle den. Men før jeg var halvt færdig, lød Fløjtesignalet igen.

„I Sigte!" raabte Lola. „Se ud!"

Jeg saa. Lige synligt i Horisonten saa jeg nogle faa mørke Punkter. Jeg vidste, det var Torpedo-Ødelæggere. Med hvert Sekund blev de tydeligere, og i Løbet af fem Minutter kunde jeg skelne hver Linie paa dem fra For- til Agterstavnen. Umiddelbart i deres Kølvand dukkede det stadselige Flagskib op, min egen Inviolable, og derefter fulgte i Række hele den majestætiske Flaade. Jeg raabte højt af Stolthed over Synet.

„Hør nu, Herr Fortescue," lød atter min Værtindes Stemme, „jeg har i Sinde at foretage nogle Manøvrer — for Reklamens Skyld — og De maa gøre nøjagtigt, hvad jeg siger til Dem."

„Javel, Herr Kaptajn!" raabte jeg.

Næppe var Ordene ude af min Mund, før Maskinernes Pulsslag blev svagere og endelig standsede. Jeg forstod, at den mægtige Fugl skiftede Retning og hævede sig i Vejret i en stor Cirkel, og jeg vilde have givet en hel Del for at have været om Bord paa Flagskibet i dette Øjeblik for sammen med mine maabende Kammerater at kunne følge Flyvemaskinens Bevægelser. I Tankerne saa jeg dem alle staa som lammede af Forundring, og jeg bildte mig ind, at selv vor skotske Chefs regelmæssige Puls vilde banke lidt hurtigere end sædvanlig, om ikke af andet saa af Ærgrelse over denne dristige Opfindelse, der bragte Forstyrrelse i Tingenes vedtagne Orden.

Pludselig begyndte vore Maskiner igen at snurre, og jeg forstod, at Legen nu først skulde begynde for Alvor.

I Løbet af det næste Minut stod vi lige ovenover den førende Blænker, og jeg brast atter i en hysterisk Latter ved at se, at ikke Halvdelen af Krydserne var paa Plads. Med mindre Udkigget paa Flagskibet var ligesaa slet i Anledning af vor Tilsynekomst, vilde det snart

regne med Reprimander fra Admiralens Semafor.

Men der skete intet af den Art. I Stedet for smældede der en Række Flag ud fra Inviolables Raanok.

„Hvad betyder det?" lød det gennem Talerøret. Vi var vendt igen og fløj nu parallelt med Skibene saa meget som et Dusin Favne til Styrbord. Jeg tog en Kikkert fra Hylden.

„Det er den gamle selv!" raabte jeg, „Admiralen! De har faaet ham ud af Sengen for at se paa os!"

„Men Signalet?"

„Det betyder God Morgen! Hvem er De?"

Den triumferende Klang i Lolas Latter fik mig til at se i Vejret. Hun bøjede sig ud over Maskinen og trak i en Snor, og pludselig smældede det franske Flag ud fra et af de Stag, min Gondol hang i. Alle Krigsskibene hejste øjeblikkeligt deres Flag.

„Det er til Ære for Dem!" raabte jeg.

Der blev en Pause, som pludselig blev afbrudt af høje Hurraraab fra Flagskibet, og da jeg saa mig tilbage, opdagede jeg, at de skyldtes gamle Jack, der vajede fra det andet Stag. Ganske vist var der vendt op og ned paa Flaget; men denne hyppige Fejl, som ellers altid bringer mig i Harnisk, forringede ikke min Glæde i dette Øjeblik. Hurraraabene blev gentaget af de andre Skibe, efterhaanden som vi passerede dem. Da vi var naaet til det sidste Skib, gjorde Maskinen atter en mesterlig Drejning, og vi fløj tilbage, men denne Gang umiddelbart over Flaaden.

„Har De levnet nogle Kiks?" lød det pludselig gennem Talerøret.

„Hvadbehager?" Det eksentriske i Spørgsmaalet fik mig ganske naturligt til at tvivle paa, at jeg havde hørt rigtigt.

„Kiks!"

At tænke sig, at hun kunde spise Kiks i et saadant Øjeblik! Var der lidt om Faderens omtalte Galskab, og havde hans Datter en lille Rem af Huden? Ubehageligt berørt saa jeg i Vejret; men Lolas Øjne var roligt rettet paa et eller andet Punkt forude.

„Kiks, Herr Fortescue, hurtigt!"

„Ja, ja," sagde jeg, lidt arrigt er jeg bange for. Vil De have Smør paa? Og kommer De selv efter dem, eller skal jeg sende dem pr. Telefon?"

„De dumme Dreng. Jeg skal jo ikke spise dem. Jeg synes, det kunde være morsomt at kaste en ned paa hvert Skibsdæk."

„Død og Pine! Det var en glimrende Idé."

„Man kan tænke sig dem fyldt med Sprængstof. Forstaar De, hvad jeg mener?"

„Ja! De er storartet."

„Luk saa et af Vinduerne op og aabn Ilden!"

Vi var i det Øjeblik lige over Apollo, den nyeste og fineste af vore Turbine-Krydsere. Med en lystig Latter lod jeg Kiksen falde og saa den gaa i Stumper paa Dækket.

„I Centrum!" raabte jeg.

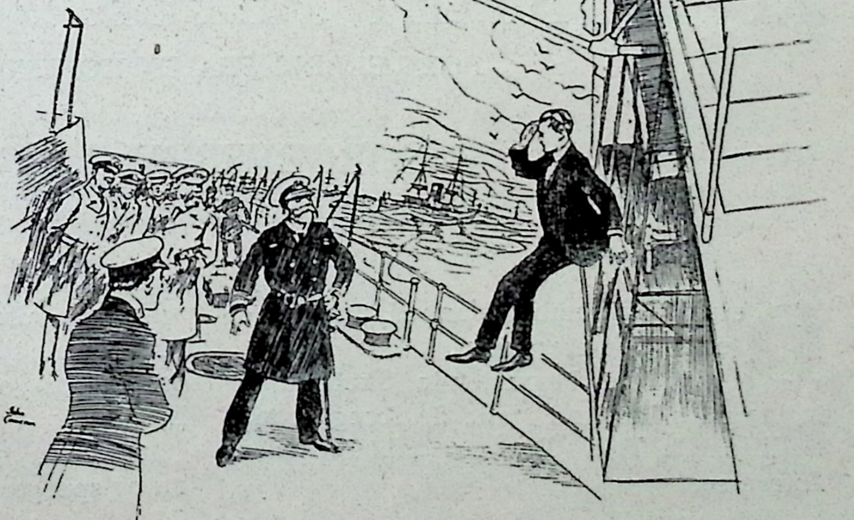
„Udmærket! Det er den højere Anskuelses-Undervisning. Morer De Dem?"

„Jeg har aldrig moret mig bedre!" raabte jeg tilbage.

Jeg gentog Bombardementet med samme Held Rækken igennem. Kun eengang varierede jeg Projektilet. Paa det øverste Dæk af Huntington saa jeg min gamle Ven, Lieutenant Carfax Bates, der fra Skoledagene i Eton var bekendt for at være en stor Slikmund. Til ham valgte jeg en stor, saftig Pære og stak mit Visitkort igennem den. Jeg iagttog ham i Kikkerten, og skal aldrig glemme Udtrykket i hans Ansigt, da Frugten ramte Skyggen paa hans Kasket og gik i Smadder paa det snehvide Dæk ved hans Fødder. Jeg saa hans Indignation forvandle sig til den dybeste Forbavselse, da han tog mit Kort op og læste det. Jeg vinkede til ham med mit Lommetørklæde, men han var altfor betaget til at kunne svare.

„Hør her!" Lolas Stemme var meget bestemt, og jeg lyttede med Opmærksomhed.

„Jeg vil sætte Dem af paa Deres Skib. Nej, afbryd

mig ikke, ellers bliver det maaske for sent. Det er selvfølgelig umuligt for mig at standse. Der er saa mange løjerlige smaa Ting som stikker op paa et Skibsdæk, og vi kunde let komme i Fortræd. Jeg ved ikke, om det vil lykkes mig at sætte Dem af; men det er værdt at gøre et Forsøg — for Reklamens Skyld."

„Vil De forklare mig, hvad De vil gøre?"

„Jeg vilde holde Maskinen langs med Skibet, og De skal springe, naar jeg siger til — ikke et Sekund før eller senere, ellers risikerer De at brække Halsen."

„All right; men hør!"

„Ja."

„Kunde De ikke komme med ned og spise Lunch?"

„I denne Dragt?"

Jeg saa Rødmen stige op i hendes Kinder, idet hun pegede paa sin Trøje.

„Undskyld! Det havde jeg glemt."

„Hurtigt. Vi er næsten oppe ved Deres Skib. Skyd Slaaen fra Døren paa Deres højre Haand og hold Haandtaget parat. Døren lukker indefter. Nu standser jeg Maskinerne og daler. De maa ikke sige noget til mig. Vi maa være meget forsigtige, for at der ikke skal ske en Ulykke. Farvel, Herr Fortescue, lad mig vide, hvad der sker."

„Farvel. Jeg opsøger Dem saa snart som muligt. Jeg skal aldrig glemme dette."

„Det tror jeg heller ikke, De vil. Pas nu paa."

Det skete altsammen i Løbet af de næste tredive Sekunder. Det ene Øjeblik var vi tyve Fod over Flagskibets Stævn; det næste var Gondolen kun fem Fod fra Skandsen.

„Spring nu!" sagde Lola.

Jeg sprang.

Jeg ser endnu mine Kammeraters forbavsede Ansigtsudtryk, da jeg pludselig stod foran dem; det elskværdige Smil, der fløj over Admiralens alvorlige Ansigt, da han saa Lola ved Hjulet mellem de hvide Planer og hilste med Haanden til Huen; og ligesaa tydeligt ser jeg Flyvemaskinens massive Form, som den atter steg og sejlede stolt gennem Luften.

Selv paa Kaptajn Macfarlanes karakteristisk skotse Ansigt var der flere Rynker end sædvanligt, og jeg tænkte ved mig selv, at de maaske var de ydre Tegn paa en indre Forstyrrelse af hans Ligevægt.

Jeg bukkede for ham.

„Jeg melder mig til Tjeneste, Herr Kaptajn!"

Han betragtede mig paa sin langsomme, tørre Maade.

„Det forekommer mig, Lieutenant Fortescue, at De har overskredet Deres Orlov. Vær saa venlig at gaa ned i Deres Kahyt, og betragt Dem som værende i Ar—rest."

* * *

Min Arrestation blev imidlertid ikke af lang Varighed. Saa snart jeg havde afgivet Forklaring til Admiralen og Kaptajnen, fik den traadløse Telegraf en travl Eftermiddag. De Prikker og Streger, der indløb som Svar, meddelte, at Admiralitetslorderne ønskede, at Lieutenant Fortescue skulde vende tilbage til Portsmouth med det første Depesche-Skib for mundtlig at aflægge Rapport.

De følgende Forhandlinger var i høj Grad kedsommelige men resulterede i, at Grev de Montauban af Finanskassen fik udbetalt en betydelig Sum Penge, og Flyvemaskinen „Lola" danner nu under et andet Navn Kærnen i den engelske Luftflaade, der er parat til at rense Luften ligesaa grundigt, som engelske Skibe vil feje Søen, hvis det bliver nødvendigt.

Og saa snart jeg faar min velfortjente Forfremmelse, bliver Comtesse Lola de Montauban Fru Fortescue.

KONSORTIET PETER NORDGAARD

FORTÆLLING FRA EN KOSTSKOLE

AF

V. SORGENFREY HANSEN

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Det er i September Maaned, nogle Uger efter Sommerferien.

Og det begyndende Skoleaar er forlængst slaaet ind i alle de foregaaendes traditionelle Trit. Der har tabt Nyhedens Interesse.

Kun de aller mest vigtige og de værste Bedeheste i sjette Klasse kender endnu ikke baade For- og Efternavnet paa hver ny Elev.

Ingen fra tredie Klasse og opefter gaar nu og spørger de ny og mindreaarige: Hva"

er Dit Navn? Hvor er Du fra? Hva' er Din Far? — for at slutte Konversationen paa denne lakoniske Maade: Hva' Pokker staar Du og griner a', Dit Fjols? Er Du gal? Kom hen og staa ret og faa en paa To'sken!

Den Sport drives ikke længer.

De „smaa" er blevne disciplinerede, skaarne til og satte i Trit. De kender deres ubegrænsede Pligter og temmeligt begrænsede Rettigheder. De ved, at det første og store Bud er dette: ubetinget Lydighed overfor deres Foresatte, som er Kammerduksene og Fjerdeklasserne. Og saa har de jo ogsaa lært det vigtigste.

Efter hver Sommerferie brolagdes Vejen til Helvede med Drenges gode Fortsætter. Men alle de, som, da de rejste hjemmefra, lovede, at nu skulde de tage sig sammen og være flittige, og som ogsaa den første Dag i Skoleaaret bandede paa, at nu skulde det være Alvor! — alle de har lidt efter lidt opgivet Ævred under Trykket af Skoleaarets Kedsommelighed i Almindelighed og Lektiernes Tørhed i Særdeleshed.

Den nyansatte Adjunkt, en ung og mager cand. mag., har faaet sit for Tid og Evighed gældende Øgenavn. Det er sat fast paa ham, og han skal bære det med sig ind i den fjerne Fremtid, hvor han kun har sin Pension, sin Overlærertitel og sit Ridderkors at leve paa. Selv efter Døden, naar hans Sjæl og fortjenstfulde Gerninger er gaaede over i Skolesagnenes Verden, vil Mindet endnu i nogle faa Aar nævne ham ved dette Navn.

Kort sagt: alt er, som det skal være!

— — — — —

Fjerde Klasse har Latin i Eftermiddagstimen mellem Klokken Tre og Fire.

Læreren sidder bag det høje Katheder. Han gynger i smaa Ryk med Stolen, som han har vippet over paa de to bageste Ben. Begge Arme har han rakt frem og støtter sig med dem mod Kathederets sorte Pult. Hans Hoved ligger næsten vandret bagover. Øjnene er lukkede bag Lorgnetten, og med smaa Mellemrum fløjter han en enkelt Tone ud gennem den tilspidsede Mund.

Nede fra et af Klassens bageste Borde lyder en snøvlende og monoton Stemme: Quosuque tandem abutere o Catilina patientia nostra o. s. v. med en efterfølgende langsom Oversættelse til Dansk, hentet møjsommeligt op fra den trykte tyske Oversættelse, som ligger paa Boghylden under Bordets Skydeplade.

Hele Klassen sidder i et dolce farniente. Den er ved at slumre blideligt ind under gamle Cicero's moralske Udgydelser over en fordærvet Ungdom . . . .

Til Undskyldning for denne Ligegyldighed overfor den klassiske Moderationspolitikers Retorik tjener, at Septembereftermiddagen er ualmindelig varm.

Luften i Klassen er hed og tung. Og det hjælper slet ikke paa den, at Klassedøren ud til den lange, kølige Stenfoyer er slaaet op paa vidt Gab, heller ikke, at alle Vinduer er aabnede, og at de hvidmalede Tremmeskodder er lukkede til for at genne Solen ude.

Et af Skodderne har Klassens Ordensduks glemt at sætte Krogene for. En Gang imellem slaar det med et lille dumpt og døsigt Smeld mod Vinduesprossen. Hver Gang, Skoddet letter lidt fra Vinduet, smutter en smækker Solstribe ind i Klassen og falder som et tyndt gyldent Baand hen over et smudsiggrønt Vægkort over Australien med omliggende Øer og Have.

Paa samme Bænk og ved samme Bord som den cicerooversættende Martyr sidder Peter Nordgaard. Han støtter sig med Albuerne paa Bordpladen og har foldet begge Hænder over Panden. Fingrene har han spredt ud akkurat saa meget, at han lige netop kan kigge ud gennem Mellemrummene. Og nu er det saa heldigt, at Klasseværelset ligger i Syd ud mod Søen. Derfor kan han skele ud over de grønne Plæner og udover Søen, hvergang Solstriben smutter ind. Og han benytter sig i fuldt Maal af Lejligheden, da han i Øjeblikket hverken nærer synderlig Interesse for Cicero eller Eftermiddagssøvnen.

Han har et bredt og kønt Ansigt med blaa Øjne under sorte Bryn og stærke, hvide Tænder i Munden. Hans glansfulde sorte Haar er kortklippet, tæt og glat som Skindet paa et Tornyster.

Om Latin og de øvrige lærde Skolefag har han ikke meget mere Begreb end Barn

Fire Drenge laa i Frikvarteret efter Latintimen bag en Busk i Parken . . .

Gulddalere. Skoven ovre paa den modsatte Bred staar i en blaa Dis.

Peter Nordgaard kommer til at tænke paa den store Nøddehæk, han en Dag opdagede derovre i Skoven. Den staar saa afsides fra Alfarvej, at den vist næppe bliver plyndret før „Nøddeeftermiddagen". Og skulde han opdage nogle af „Ungerne" derovre, skal han nok være Mand for, at de foretrækker ikke at komme der oftere.

Med det ringeagtende Subjektiv „Ungerne" benævner han og hans Klassekammerater Indholdet i alle Klasser under Fjerde . . . .

Dingelingelingeling!

Det er Frikvarter. Læreren lader sin Stol falde ned paa alle fire Ben. Med et Lettelsens Suk klasker han Protokollen sammen, smider den ned i Kathederpulten og gaar ud af Klassen.

Drengene stormer ud bag efter ham.

— — — —

Fire Drenge laa i Frikvarteret efter Latintimen bag en Busk i Parken. Det var noget afsides fra den store Legeplads foran Hovedbygningen.

Drengene var Peter Nordgaard og tre af hans bedste Venner i Skolelivets Ondt og Godt. Peter havde haft fat i dem, straks da Pedellen havde ringet med Klokken. Han havde noget meget vigtigt og hemme-

i Moders Liv. Derimod kender han paa en Prik ethvert af de Træer i Skoven, paa hvilke der sidder Fyrsvampe, og han ved, hvor man ved Foraarstid skal søge Fuglerederne. Desuden kender han Forskellen paa de fire Kornsorter, hvilket i Botaniklærerens Øjne har hævet ham langt over de Skoledrenge, som er fra København og ofte røber en sørgelig Uvidenhed om dette delikate Emne. Botaniklæreren, som tillige er Skoleinspektør, har da ogsaa overdraget ham at udføre adskillige af sine mindre Hverv og Ærinder, hvilke han udfører med en Overlegenhed og Paalidelighed, som efter Kammeraternes ringe Mening er en bedre Sag værdige. Men dette er maaske kun den pure Misundelse.

Han sidder og skeler ud over Søen, mens han med Utaalmodighed venter paa, at „Tjeneren" — Pedel Olsen — skal ringe til Frikvarter. For han har meget vigtige Planer i Hovedet . . . .

Søen ligger næsten blank og stille, kun midt ude er der en smal Stribe Strøm, hvorover Solen slaar Smut med Sølv- og

ligt at fortælle. Derfor laa de nu her. Alle fire paa Maven og med Hovedet støttet i Hænderne.

De tre var opløbne og den fjerde overskaaren, og de gik i fjerde Klasse.

De tre havde gaaet Skolens Skærsild igennem fra Forberedelsesklassen. Nummer fire, en af de opløbne, var efter Sommerferien kommen ind i fjerde Klasse som ny Elev. Han havde straks sluttet sig til Peter Nordgaard og dem, han laa sammen med. Og de havde gjort Gengæld. For Drenge og Dyr har Instinkt og kan hurtigt mærke, hvem der hører til samme Selskab.

Peter Nordgaard havde Ordet, og han talte ikke i hurtigt Tempo, men meget bredt og drævende. De andre tre var lutter Øre.

— Jo, ser I — sagde Peter — jeg kom jo i Middags et lille Sving ned forbi „Aalen"s Have — (Skolens Økonom kaldtes „Madaalen", i forkortet Form „Aalen") — og saa kunde jeg jo se, at Æblerne er modne. Jeg havde nu for Resten nok ventet det, men det er alligevel temmeligt tidligt i Aar.

Saadan omtrent talte Peter Nordgaard, og hans Tale var altid rigeligt spækket med „jo" og „altsaa".

— Ser I, nu mener jeg altsaa, at vi fire i Aften efter Læsetiden skal knole nogle Æbler i „Aalen"s Have.

Her blev Peter afbrudt i sine Planers Udvikling.

Den opløbne „homo novus" spurgte nemlig, „om det nu ogsaa gik an, for det var da at stjæle?"

Men Peters Ansigt udtrykte en uendelig Medlidenhed og en god Portion Foragt, da han svarede:

— Hvis Du ikke vil være med, ka' Du godt la' vær'. Men man kan for Resten nok mærke paa Dig, at Du lige er kommen ind i Skolen. Det manglede da bare, at vi skulde være Tyveknægte, fordi vi knoler nogle skaldede Æbler. At k n o l e er langt fra det samme som at stjæle. Det er noget, man altid har gjort her paa Skolen. Og „Snyderne" — (det var Drengenes Fællesord for Lærerne) — ved godt, at vi gør det. Tror Du ikke, „Musen", som selv har gaaet i Skole hernede, ogsaa engang har været med til det? Og vi ska' jo alligevel ha' dem til Middag hele Vinteren, saa om vi ta'r nogle Stykker nu eller senere, ka' da være det samme. Men hvis Du ikke v i l være med, saa Gu' bevar's, Gu' bevar's ...

Peter blev helt gelassen.

Men hans Argumentation for, at Begrebet at k n o l e ikke faldt sammen med Begrebet a t s t j æ l e, havde været slaaende.

„Homo novus" kunde kun sige:

— Vel vil jeg jeg være med, Dit Fjols!

— Men saa ska' I ikke sige det til andre i Klassen, at vi gaar der hen i Aften, for ellers er der jo bare en hel Del, som vil med, og saa ka' vi jo alligevel nok blive opdagede. Og for Resten ska' vi ogsaa passe paa, at ikke nogen af „Ungerne" begynder at gaa derhen. Jeg traf i Middags et Par, som luskede omkring uden for Haven, og jeg ga' dem selvfølgelig et Par flade Øretæver, saa jeg tror ikke, de kommer der igen.

Alle disse Punkter paa Dagsordenen blev enstemmigt vedtagne af Firemandsudvalget, og da Klokkeringning nu meddelte, at Frikvarteret var forbi, lovede de hinanden at mødes efter Aftenlæsetiden. De løb saa atter op i Skolen til en kedelig Time.

— — — —

Aftenlæsetidens lange Timer var forbi. Den inspektionshavende Adjunkts skingre Røst havde raabt: Fri! — og Dørene til de fjorten spartansk udstyrede Kamre, som laa ud mod den lange Korsgang, smældede som de uregelmæssigt afgivne Skud i en Skyttekæde.

De fire Ækleknolere havde den sidste halve Time før Læsetidens Ophør siddet utaalmodige paa Spring. Det varede derfor ikke mange Sekunder, før de var paa Vej mod Maalet for deres Ekspedition.

Men det kunde da aldrig falde dem ind at gaa ned ad den brede og behagelige Egetræstrappe, som førte fra tredie Etage ned til Gaarden. De k u r e d e ned ad Trappegelænderet.

Det gik for sig paa den Maade, at de satte venstre Fod paa Trappegelænderets brede Fodstykke, mens højre Fod straktes frit ud i Luften. Venstre Arm holdtes ud over Gelænderet, saaledes at Albuehulen hvilte paa dette, højre Arm hang fuldstændig frit. Og saa skar den ned til Gaarden paa eet

Minut, og at gaa ned vilde tage mindst tre Minutter, hvilket vilde være de to for mange. Trappegelænderets Fodstykke var i Aarenes Løb blevet blankskuret og slidt saa glat som et velbonet Dansesalsgulv. Det havde Jærnsinkerne under Drengenes Støvlesaaler besørget. Og Albuehulerne havde forlængst slidt al Polituren af selve Gelænderet.

Saadan gik det nemt og hurtigt ned ad. Engang imellem røg der jo ganske vist et Trøjeærme. Men hva', skidt med det — de „Gamle" betaler jo!

Alle fire kom altsaa saaledes hurtigt ned i Gaarden paa denne noget ejendommelige Maade.

Og Peter var endda saa heldig at faa Lejlighed til med den frie højre Haand at rive Kasketten af en sølle „Unge", som kom nede fra Gaarden med en Karaffel Vand til sin Kammerduks. Kasketten blev smidt ud over Gelænderet og dalede flot og let ned gennem det brede Mellemrum mellem Trapesvingene. Den faldt med et blødt Klask paa det kolde Stenflisegulv helt ned i Kælderen. „Ungen" maatte selvfølgelig ned igen, og hans Ansigtstræk udtrykte Sørgmodighed. Maaske fik han nemlig Klø, naar han kom op til sin strenge Herre, fordi han kom for sent med Vandet.

Men det var slet ikke af Ondskab, Peter gjorde det, bare af Overgivenhed, og saa var det jo altid en lille Opmuntring med paa Vejen.

Der er nu at fortælle om de fire, at de i en Ruf naaede ud til „Aalen"s Have. Der var ikke Tale om at standse ved den gamle, frønnede Keglebane for at tænde Shagpiberne. Det blev først gjort, da de stod uden for Haven under de høje Bøgetræer.

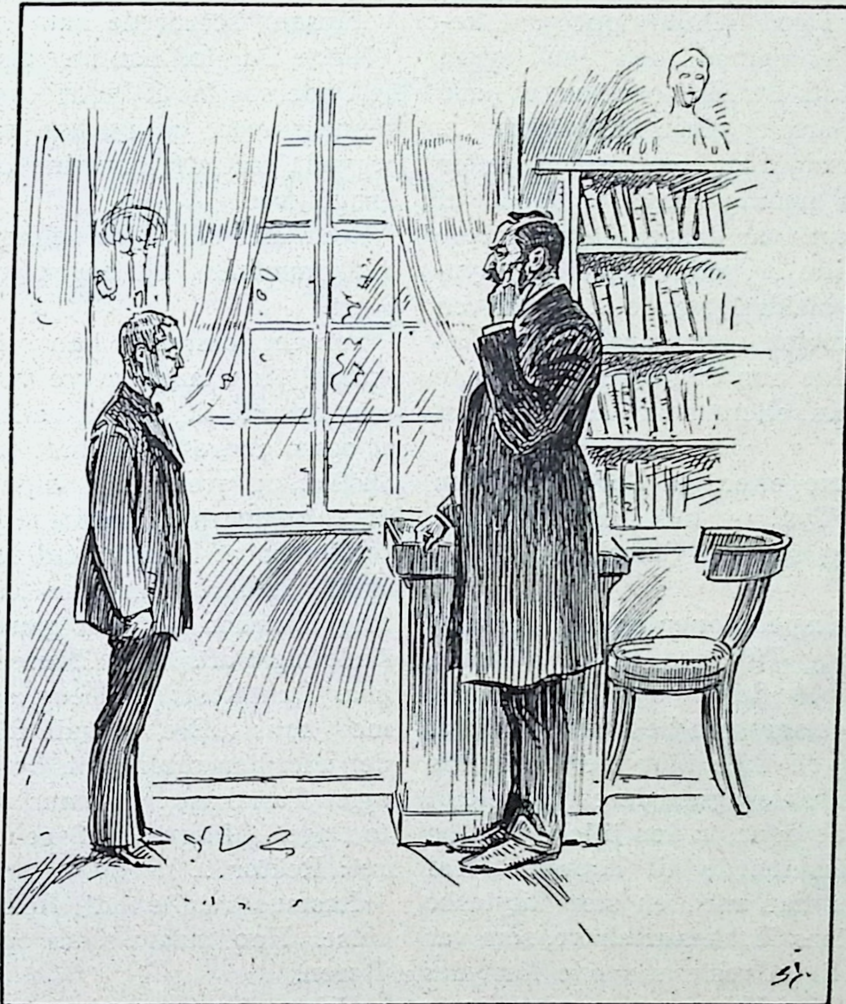
Haven var en meget stor og firkantet Græsplæne, hvor Frugttræerne stod i lange, snorlige Alleer. Og der var intet andet end Frugttræer i den. Den var helt omgiven af en gammel, mandshøj Tjørnehæk, og i denne var der med passende Mellemrum Aabninger af Form og Størrelse som Hullerne i et stort Hundehus. Generationer af Drenge havde bøjet Ryggene for at krybe gennem disse Porte til Edens Have med den forbudne Frugt, derfor var de tildannede og tilslidte, saa ingen risikerede at faa revet Ansigt, Hænder eller Tøj paa generende Torne. Engang imellem fandt Økonomen eller Gartneren — uvist af hvilken Grund — paa at tilplante disse Huller, men Resultatet blev blot, at der lidt efter lidt dannedes et nyt Hul ved Siden af det tilplantede gamle. Og det var som en fælles men hemmelig Aftale, at alle de interesserede Parter i skøn Forstaaelse var enige om at lukke Øjne og Øren for nærgaaende Spørgsmaal om, hvor disse saare mistænkelige Huller vel egentlig kunde stamme fra.

Om Dagen gik nogle gamle Mænd og nuslede i denne Have. De havde krumbøjede Rygge og i Hænderne lange Træriver, med hvilke de af og til rev de visne, nedfaldne Blade sammen i Bunker af samme Form og Størrelse som de Skærvebunker, man ser ligge langs Landevejene. Men efter Fyraften var disse Gamlinge som blæste bort. Og der var da ikke en Kat i Haven, som kunde bringe Drengene i nogen som helst Fare. Ikke desto mindre var det et fra Tidernes Morgen nedarvet Sagn, at en Havemand om Aftenen gik omkring inde i Haven for at passe paa, at ingen skulde stjæle Frugt. Omtalte Person var rigtignok endnu aldrig bleven set af nogen og havde heller aldrig hugget eller anklaget en eneste Dreng; men det var nu Tradition, at han gik om derinde i Mørket som Havens aarvaagne og nidkære Cerberus.

Derfor holdt de fire et kort Krigsraad, inden de krøb ind gennem Hullerne. Og de blev enige om, at en af dem skulde gaa ude paa Vejen langs Tjørnehækken. Hvis han da mærkede noget mistænkeligt, skulde han synge en Sang. Ordene i den var originale og af „homo novus". Han havde en poetisk Aare og havde brugt den sidste Time af Læsetiden til at sætte Sangens Ord sammen. Melodien var derimod stjaalet fra Menuetten i „Elverhøj". Det samlede Produkt lød saaledes:

Bliv bare ved
at plukke ned,
der er slet ingen Fare;
kun en gammel Mand
med Træsko paa,
han løber som en Hare.

Den nøgterne Peter Nordgaard havde protesteret kraftigt mod dette „Skaveri", som han kaldte det. Han havde tilmed sagt, at det var noget Sludder og ganske unødvendigt. Men „homo novus", som var fantastisk og poetisk anlagt ved slige Lejligheder som denne, syntes, at det absolut hørte med, og da han havde de to andre paa sit Parti, blev det derved. Selv blev han saa gaaende ude paa Vejen, og de tre andre forsvandt hurtigt gennem Tjørnehækkens Huller. De tre listede om inde i Haven og plukkede Æblerne ned. Det var en let Sag, for Træernes Grene bugnede med Frugt og hang meget lavt. „Homo novus" gik ude paa Vejen og kedede sig.

Rektor kløede sig i sit sorte Kindskæg.

Af de tre, som gik inde i Haven, var Rasmus den højeste og tykkeste. Han var umaadelig klodset og meget fræk. Straks, da han kom ind i Haven, begyndte han at samle den nedfaldne Frugt op. Men Peter Nordgaard, som syntes, at det baade var uværdigt, unødvendigt og besværligt, tog straks fat med en hvislende Udskælden og Banden, og dette blev han ved med, mens de løb om derinde i Mørket og spejdede efter den indbildte Havemand, for hvert Øjeblik løb den klodsede Rasmus enten mod et Træ eller ogsaa over en af de andres Tæer.

I Løbet af mindre end et Kvarter struttede alle deres Lommer af store, saftige Æbler, og de skulde just ud, da de hørte „homo novus" synge:

Bliv bare ved at plukke ned,
der er slet ingen Fare;
kun en gammel Mand med Træsko paa,
han løber som en Hare.

Der maatte altsaa være noget galt paa Færde. Det gjaldt at komme til Udgangene i en Fart. Rasmus faldt af bare Forskrækkelse, og Æblerne trillede ud af hans Lommer. Han var dog alligevel den, som var først ude. Og Peter Nordgaard, som i sidste Øjeblik havde foretrukket at holde sig skjult inde i Haven, hørte Skældsordene „Fjols" og „Idiot" svirre gennem Luften derude paa Vejen. Der var nemlig ingen Ugler i Mosen denne Gang. Det var blot „homo novus", som i en Blanding af Ekstase, Kedsomhed og Tankeløshed havde givet sine Følelser Luft ved at synge sit eget Kvad. Efter at Rasmus havde lettet sit Hjærte for den nødvendige Ladning Skældsord, smuttede han derfor ind i Haven igen og hentede sine Æbler. Og saa skulde de hjem og i Seng og der med Velbehag nyde

Lønnen for Aftenens Flid og Anstrængelser.

Men nu savnede de Peter Nordgaard. Han var forsvunden, totalt forsvunden, og al deres Raaben hjalp intet. De antog saa, at han før ved Lyden af „homo novus"s Faresignal havde salveret sig en anden Vej ud og allerede var i god Behold oppe paa Skolen. Og de gik hjemad med den trygge Samvittighed, som Bevidstheden om at have gjort en god Gerning giver Menneskne ... men Peter Nordgaard kom listende efter dem. Da han nemlig havde opdaget, at Faresignalet kun var falsk Alarm, havde han ganske stille og roligt gjort sig usynlig. For paa et afsidesliggende Sted i Haven stod et Graapæretræ med store, modne Pærer, og det vilde han dog ikke fortælle de andre, som han ellers stod last og brast med i alt.

En halv Time efter, da Sovesalsduksen havde raabt: Tys! — lød fra fire Senge en savlende og saftfuld Smasken.

— — — —

Disse Aftenekspeditioner ud til „Aalen"s Have gik i lang Tid med stedse stigende Held. Derfor blev de fire stadigt frækkere, men Hovmod staar som bekendt for Fald.

Nu nøjedes de ikke blot med „Aalen"s Have; de udstrakte ogsaa deres Virkefeldt til Villahaverne udenfor den lille By; ja en Aften drev Rasmus det til Toppunktet af Frækhed, idet han med en stor Citytaske gik ind i Skolens Køkkenurtehave, som var et Sted, hvortil „Uvedkommende forbydes Adgang", og til „Udvedkommende" hørte Rasmus. Herinde stod et meget langt Vindrueespalier, og Rasmus plyndrede flere Favne af det og fyldte sin Citytaske med saft- og glansfulde fede Vindruer. Men saa mødte han ogsaa sin Skæbne.

Thi oppe paa den lange Korsgang løb han lige i Armene paa den inspektionshavende Lærer. Og denne var „Musen", som med sit mest elskværdige Smil spurgte ham, hvor han kom fra med en Citytaske paa denne Tid af Aftenen, og hvad han havde i bemeldte Taske. Og til det første Spørgsmaal kunde Rasmus ikke i Øjeblikket finde et passende Svar, og til det andet svarede han frækt: Ingenting!

„Musen" fattede derfor Mistanke, og selvfølgelig aabnede han egenhændigt Citytasken og fandt Vindruerne. Rasmus vilde nu fortælle, at han havde købt dem. Men „Musen" vidste, han løj, for han kendte Rasmus's økonomiske Standpunkt med Hensyn til Lommepengene. Derfor tog Rasmus sig ogsaa i det paa Halvvejen.

„Musen" beordrede ham kort i Seng.

Næste Dag lod han foretage en omhyggelig Undersøgelse af Vindrueespalieret i Køkkenurtehaven, og da han nu engang var begyndt, fortsatte han sine Undersøgelser i Frugthaven.

Resultatet blev ikke heldigt for Rasmus's Vedkommende, og Sagen gik sin pinlige Gang.

For det første fik han selvfølgelig Stuearrest. Men langt værre var det, at „Musen" nærede en vel begrundet Mistanke om, at ogsaa andre havde haft en Finger med i Spillet, og ovenikøbet vilde have Rasmus til at opgive ham Navnene paa disse.

Det var et haardt Stød for Rasmus. At skulle „sladre" om sine Kammerater, aldrig i Verden om han gjorde, saa hellere finde sig i alt, hvad „Musen" kunde finde paa. Den Kostskoledreng, som „sladrede", med hans „Ære" blandt Kammerater var det ude, han sank dybt, dybt ned i en foragtet Pariakaste. Rasmus holdt sig stiv i to Dage. „Musen" lod Sagen gaa til Højesteret: Rektor...

Rasmus traadte ind i Rektors Studereværelse. Han maatte staa op, lige indenfor Døren.

Rektor kløede sig i sit sorte Kindskæg:

— Ja, min kære Rasmus, naar Du ikke vil svare os, maa vi jo desværre skrive til Din Mor og be' hende ta' Dig ud af Skolen.

Alt, hvad der var i Rasmus, samlede sig i hans Bryst og sad der som en stor, tung Klump og pressede paa. Det suste ham for Ørene, og han blev graa i Ansigtet.

Rasmus var en flittig Dreng med Friplads i Skolen, og hans Mor var en fattig Embedsmandsenke, han var hendes eneste Søn. Hvis han nu blev vist ud og ikke kunde komme ind i nogen anden Skole, saa ... Rasmus tilstod.

En Time efter gik han ud af Rektors Studereværelse, let om Hjertet.

— — —

Firkløveret fik en Maaneds Stuearrest, og Rektor gav i højstegen Person Peter Nordgaard en Dragt Klø i Tilgift.

Under Morgensangen blev de stillet offentlig til Skue i Gabestokken ved at Rektor nævnede deres Navne og holdt en Tale om det forkastelige i Tyveri.

Det blev paalagt Fjerdeklasserne at indskærpe deres Underordnede dette, og Æbleknoleriet tog af i en kendelig Grad.

Frugten blev iøvrigt plukket ned nu, og næste Aar var Firkløveret Gymnasiaster, under hvis Værdighed det var at knole Æbler.

EREMITTEN

SKITSE FRA SYDEN

AF

KAY LARSEN

Solen var lige staaet op. — Duggen laa endnu frisk, og Luften var kølig og ren, da jeg gik fra Saint-Cyr henimod Hulvejen, som førte til Mont Verte. Højt deroppe skimtedes den „gale“ Eremits lille Kapel som en hvid Fugl. Den gamle Særling, Eneboeren paa Bjærget, vilde jeg besøge.

I den lille By i Dalen herskede endnu Nattens Stilhed og Fred; de sov, alle de gode Borgere — de sov, alle de gode Fruer, alle de travle Madammer og alle de lystige Piger. Og Bekymringerne, Politikken, Sladderen og Stridighederne hvilede trofast hos de brave Mennesker, — forat være ved Haanden, naar de vaagnede.

Kun den blege Skræder med de syv Børn var paa Tæerne og ved sit Arbejde. Hallo! Jo der var en til: En ung Knøs, som hoppede ud af et Vindu, hvorfra en hvid, smuk Arm vinkede til ham, mens han listede sig afsted langs Husrækken.

Jeg stavrede op ad Bjærget, mens Solen løftede sig rød og rund, udstraalende sit vældende Lys. Heroppe laa det gyldne Lysskin allerede helt varmt, men Vinrankerne brystede sig endnu med tindrende Dugdraaber. Alle de vingede, syngende Kræ og alle Naturens fri, letfodede Skabninger havde begyndt Dagens travle Liv, og kun de ypperste blandt Dyrene, — Menneskene nede i Dalen, — sov endnu.

Den bugtede Sti gled lystigt bort under Fødderne; jeg skød Genvej opover Klipperne og over de stenede Højder og naaede „Eremitagen“.

Døren til det lille Kapel var allerede aaben, men jeg blev længe staaende og saa ud over det lyse, morgen-blaalige Landskab. Saa de smaa Mennesker dernede komme ud af Hytterne og gaa til deres Dont, saa dem drive Gedernes og Køernes Flokke ud og saa dem spænde deres Æsler for de smaa pindede Vogne.

— Inde i det kølige Kapel gik den høje, hvidhaarede Eremit stilfærdigt og tørrede Støv af sine Helligdomme, den sorte Ibenholts-Madonna, de smaa Billeder og de hvide Takke-Tavler.

Han nikkede venligt, da jeg gik ind; de strenge, skarpe Træk fik et mildere Skær. Rolig fortsatte han sin Morgengerning.

„Knæl og bed!“ sagde han smaanikkende. „Den hellige Jomfru være med dig. — Du kommer fra Dalen og er en Synder. Bed for din Frelse og rens din Sjæl for Jordelivets Støv. Du gør ret, unge Mand. Bed om Morgenen, at Dagen maa rinde hen uden Synd — — —“

Han lagde sin Klud fra sig og knælede paa den nærmeste Skammel: „Jeg vil bede med dig — og for dig.“ —

Da jeg rejste mig, laa han endnu paa sine gamle Knæ. — Hans matte, halvaabne

til disse Indelukker, disse Drivhuse, hvor Kirketjenerne vander deres Dogmer. Er ikke enhver stille Plet ude i Naturen, her paa Bjærget, i Skoven, eller paa den aabne Slette den bedste Kirke, hvor Sjælen i Fred kan vende sig til det, der er over det daglige Liv.

Tankerne gled ud over de solbeskinnede Bjærge — langt, langt bort til det taagede Fædreland, det besynderlige Land, hvor Guds Hus lukkes, naar den reglementerede Gudstjeneste er færdig. Hvor de stadsklædte Kirkegængere i halvanden Time sidder stive paa Bænkene som Høns paa Pinde og af Sædvanen tvinges til at høre Præstens Variation over et foreskrevet Æmne. Disse smukke Gudshuse i Norden, hvor Tankerne forstyrres af Præsten og hvor Kirkebetjenten anmoder en om at gaa, hvis man ikke følger med Strømmen og respekterer Lukketiden.

Øjne stirrede paa den sorte Ibenholts-Madonna i from Tilbedelse. Jeg lagde en lille Mønt paa Hylden ved Døren og gik ud i det lyse Solskin. Satte mig paa en Sten paa Kanten af Skraaningen og saa ud.

Tankerne fæstede sig paa den sorte Madonna-Figur. — Besynderligt, besynderligt. Afguderiet igen og igen! Menneskene vil have Mellemled mellem deres Gud og deres smaa Sjæle. Det være sig Muhammed, det være sig Kristus, det være sig Helgener. Herop til dette Bjerg stavrer Bønderne for at bede. De knæler, stirrende paa den sorte Madonna, — Negerinden med den grønne Silkekaabe, — beder og finder Fred.

Hvorfor ty til disse Kirker, hvor Præsterne tuller sig ind i Vaner! Hvorfor ty

Saa er her endda godt heroppe i det stille Tempel paa Bjærget; — her er altid aabne Døre, og Kirkens Tjener lader saa nogenlunde Tankerne i Fred.

— — Der kom han, den gamle Særling, — paa bare Fødder over Gruset hen til mig, som sad paa Kanten af Skraaningen.

Han trak op i Munkekuttens lange Ærmer og lagde sin Haand paa min Skulder.

„Du kommer fra Syndernes Dal, — men du er visseligt ikke et Vredens Barn, naar du den aarle Morgen gaar til Bjerget forat bede. Forund en gammel Mand at sidde ved din Side."

„Hjærteligt gerne," sagde jeg og nikkede op til den Gamle, som langsomt samlede Kutten om sig og ordnede sine tørre Knogler og stive Muskler i siddende Stilling nær ved mig. Jeg følte, at jeg burde trilles ned ad Bjærgets Skraaning med en Møllesten om min Hals, om jeg forstyrrede denne ærværdige Olding med mit „Kætteri". Jeg vilde ruste mig med en dansk Kirkegængers Taalmod og lade ham tale. Den gode Gamling var jo desuden lidt gal. Hans Stemme lød tungt og sprukkent, somom han var uvant med at tale.

„— — — Den hellige Guds-Moder være med dig, unge Mand. Kun saare sjældent kommer de Unge fra Dalen herop. Alle har de ombyttet Klogskaben med Spotten. Her er ensomt, ensomt. De gamle kan ikke vinde herop — og de Unge skøtter mere om Elskovs Tant end om Kirkens Fred. De leger som de sjæleløse Dyr i Skovene, de flagrer uden Maal som Himlens Fugle, — men syndefulde; de ejer ikke den kydske Hjorts og de redevante Fugles Renhed.

„Se hist!" Han pegede med sin knoglede Haand ned i den blaataagede Dal til Herberget ved Søen. „Der samles de, der glemmes Himlens Stjerner for de usle Lys, der glemmes Livets Alvor for den brunstige Dans. Dernede fra Djævlens Tempel lyder den hæse Sang, den vilde Musik og den ugudelige Sværgen herop i Nattens Stilhed. Min Sjæl græder ved Skrigene fra deres Slagsmaal.

Gud Herren se i Naade til os alle. Naboerne strides, Byerne strides, og de store Folk strides. — Brunsten, Drikfældigheden og Havesygen sløver Menneskenes Sind og Hjærter. — — —"

— — — Solen stod højt nu. Tungt og massivt varmede dens hvide Straaler. Den gamle Eremit sad og rystede paa sit skaldede, utildækkede Hoved og stirrede ned i Dalen.

„— — — Der staar skrevet i den hellige Skrift: „Gud Herren skabte Menneskene i sit Billede." — Men de syndede og han uddrev dem af Paradisets Have, at de skulde rense deres Sjæle. — Men de forvildedes. De blev Jordens ondeste Dyr. — Gud gav dem Aand, at de skulde blive Skabningens ypperste, men de blev gridske og hadefulde. Klogskaben splittedes til Taabelighed og Lumskhed.

Se ned til dem! Den Rige giver ikke, og den Fattige stjæler. Hadet griber den Sorrigfulde, og den Glade giver sig hen til Vellyst.

Ha! I Taaber. Ha! I Rænkefulde. Jeres Sind er i jeres Haand og jeres Hjærter under jeres Maver. I tænker paa Dagens Glæde og Dagens Fordel, men I glemmer jeres Sjæls Frelse.

Jeg ringer med min Klokke og raaber til jer: „Kom og bed"! Men I vender jer bort og kalder mig gal. — — Hellige Jomfru, styrk min Sjæl!! Forlad mig mine Tankers Vrede — — —!!!"

— — — Den Gamle foldede sine knoglede Hænder og sænkede sit nikkende Hoved. Han mumlede sagte en Bøn, som han gentog atter og atter.

Eja! hvor Solen bagte. — Insekterne summede i den hede Luft. Duerne kom flagrende fra Kapellets Tag og trippede vimse om den tunge Oldingeskikkelse; — de ventede vist Vand. Men han rørte sig ikke.

Den sagte Mumlen var hørt op; — Hovedet var sunket helt ned paa Brystet. Han sov, den gamle! De matte Øjne vedblev at være næsten aabne, men uden Liv, og Aandedrættet lød roligt og søvntungt.

Duerne fo'r baskende op, da jeg rejste mig og lagde Haanden paa hans Skulder; men han vaagnede ikke. Jeg turde ikke lade ham sidde her paa Skraaningens Rand i det bagende Solskin; jeg rystede hans Hænder og ruskede i hans Skuldre, men han sov, sov, sov.

Hætten paa Kutten kunde ikke naa op over hans utildækkede Hoved. Jeg ledte i Kapellet og i hans lille Rum, men kunde ikke finde nogen Hovedbeklædning. Saa tog jeg under hans Arme og slæbte hans store, stive Legeme henover Gruset til Skyggen fra hans Kapel og satte ham der med Ryggen mod Dørstolpen. —

Ha, Ha, Du brave, gamle Eremit! Du blev træt af dine Tankers Vrede. Søvnen har nu forjaget Hjærtets Sorg, og du vil vaagne from og mild og atter ringe med Din Klokke for Dalens Syndere! —

Jeg bragte Vand til Æslet i Duernes Kar og lod de baskende Fugle faa deres Part; — saa fyldte jeg den Gamles Hænder med Blomster fra Skraaningen og forlod Bjærgets Fred — og gik syngende ned mod Syndernes Dal.

BRYLLUPSGAVEN

HUMORESKE

AF

HOWELL EVANS

OVERSAT AF G. W.

Med taarefyldte Øjne og skjælvende Stemme kom min gamle Ven Rockins og fortalte mig, at nu skulde han have Bryllup.

Jeg troede, han var saa bevæget ved Tanken om de glade, fornøjelige Dage, som han for Fremtiden maatte give Afkald paa, og jeg spurgte ham derfor, om han da ikke i det mindste kunde udsætte denne Ubehagelighed i nogen Tid.

„Vis-vas!" mente Rockins, der tilsyneladende var dybt rørt over sig selv. „Se for Eksempel Din egen, stakkels Kone — hvor glad og fornøjet var hun ikke som ung Pige, og nu —"

„Aa, lad os bare ikke tale om det," afbrød jeg ham noget skarpt. "Det er meget vigtigere vi snakker lidt om Bryllupsgaven. Hvad kunde Du nu egentlig have Lyst til?"

„Sytten Sennopskrukker, fire Smørknive og tre pletterede Kaffekander. —"

„Næ, ved Du hvad — alt det kan jeg virkelig ikke give Dig; jeg vilde jo fuldstændig ruinere mig."

„Jamen, jeg vilde ogsaa blot sige, at de Ting har jeg," forklarede Rockins," saa Du kan give os, hvad Du ellers selv synes. Min tilkommende Hustru sagde for Resten forleden Dag, at et Flygel vilde tage sig brilliant ud i Daglistuen."

„Ja, det kan jeg nok tænke mig," svarede jeg uhyre sarkastisk, „men jeg er bange for, at Jeres Dagligstue ikke vilde være nær stor nok til det Flygel, som jeg kunde have Lyst til at forære Jer. Men vær Du bare rolig, jeg skal nok love Dig, at selv om det saa ikke bliver noget Flygel, skal Du dog i det mindste blive forskaanet for Sennopskrukker."

„Vi kunde jo godt magasinere Flygelet foreløbig, og saa flytte til næste Flyttedag," foreslog Rockins.

„Nu maa Du vist hellere stikke af, inden jeg siger noget om den Last, der hedder Begærlighed og er Roden til alt ondt. Farvel, min Ven, Du skal bare ikke vente Dig noget altfor flot — det er Hartkornet for Øjeblikket ikke til!"

Jeg havde meget travlt i de nærmest paafølgende Dage og før ind i næste Uge faldt det mig ikke ind, at jeg endnu ikke havde købt nogen Bryllupsgave til Rockins.

„Hvad har De at kunne anbefale mig til en Bryllupsgave?" spurgte jeg, idet jeg fo'er ind i en Guldsmedbutik. „Sennopskrukker og Smørknive maa De overhovedet ikke nævne."

„Johnson," sagde Guldsmeden, idet han henviste mig til en Expedient, „Bryllupsgaver".

Johnson viste mig op paa 1. Sal, anbragte mig paa en Stol, saa der ikke kunde være Tale om at echappere, og gav sig til at tale fortroligt med mig.

„Skal det være en Bryllupsgave fra Dem selv alene, eller er der flere om den? For i saa Tilfælde vilde jo et Sølvservice være overmaade smukt?"

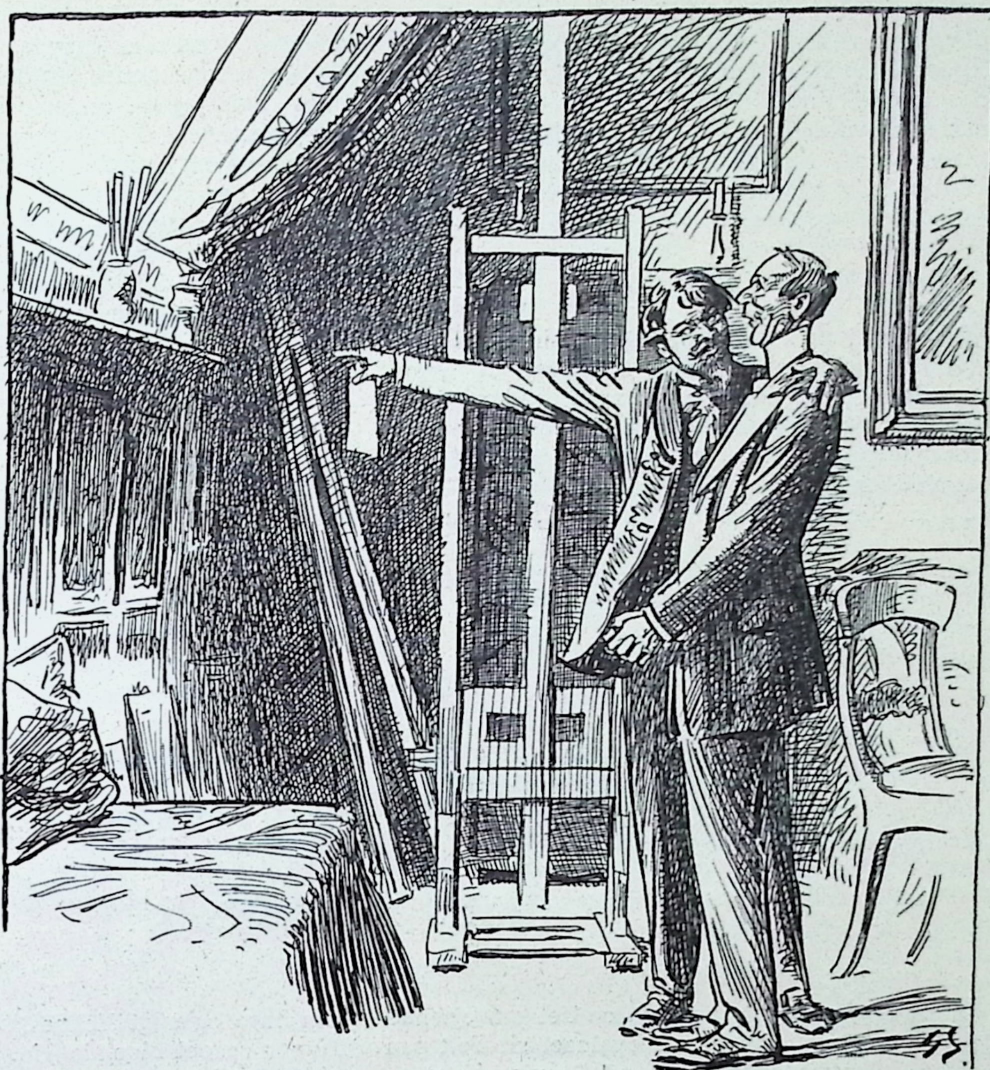
„Aa, nej, jeg skal have en Bagatel — en ganske Ubetydelighed."

Johnson slæbte den ene Sølvgenstand frem efter den anden — Prisen varierede fra to til ni hundrede Kroner.

„Det maa være meget billigere," sagde jeg helt fortvivlet, „en ganske lille Genstand."

Men det lod overhovedet ikke til, at der fandtes billige Smaating i Butikken, og jeg bestemte da, at Rockins slet ikke skulde have Sølvtøj, men Plet. Jeg gik derfor ud af Butikken uden at have købt nogetsomhelst og blev fulgt til Dørs af Ekspedienten, der lige til det sidste forsikrede mig, at Sølv for Øjeblikket var umaadelig billigt og at ni hundrede Kr. for en Punschebolle var sandt Røverkøb.

Den Eftermiddag troer jeg nok, jeg kiggede ind ad hvert Butiksvindu, jeg kom forbi. Der var Fiskestænger, Benklædepressere, Luftbøsser, me-

kaniske Dukker — kort sagt alt muligt, undtagen netop Bryllupsgaver.

Saa faldt det mig ind, at noget levende maaske vilde gøre Lykke. Folk kunde jo da heller aldrig hitte paa noget Nyt — evig og altid kom de med deres Checks, og det kunde man jo sagtens, naar man havde Penge nok. Næ, saadan et levende Dyr, som altid vilde kunne minde Rockins om en god gammel Ven — det var da endelig en original Idé, som han kunde have Fornøjelse af, naar Check'erne var opbrugt og Tante Janes pompøse Porcellænskopper var slaaet i Stumper og Stykker. Næste Formiddag betroede jeg Rockins min gode Idé, og han lod til at være meget vel tilfreds.

„Det er virkelig pænt af Dig, gamle Ven," sagde han. „Min vordende Hustru sagde saamænd forleden Dag, at hun vilde saadan ønske, vi fik Raad til at holde Hest. Jeg troer godt, jeg vilde kunne komme billigt til en lille Vogn. Men Du maa da for Himlens Skyld ikke gaa hen og ruinere Dig for vores Skyld, Kammerat."

„Jeg tror ikke, Du har opfattet Situationen ganske rigtig," svarede jeg, indædt arrigt, „hvis Du troer jeg har Raad til at forære Heste bort. Saa Du kan ligesaagodt først som sidst opgive Haabet om at se en vælig Ganger stampe under dit Vindue."

Rockins mumlede nogle smaa elskværdige Bemærkninger om, at jeg altid snakkede saa meget, og at han ikke vilde tro paa Bryllupsgaven, før han saa' den. Derfor bestemte jeg mig til at købe Presenten samme Eftermiddag, hvad enten det saa blev en Dansemus eller en Skaal med Guldfisk.

Jeg spurgte først hos en Hundehandler, hvad en god Foxterrier kostede og fik at vide, at Prisen varierede mellem 20 Kr. og 1800 Kr.; men at man ikke kunde købe en virkelig god Hund under 100 Kroner. Jeg havde kun et Beløb af 20 Kroner til at anvende paa Gaven og da Hundehandleren for Øjeblikket ikke havde en Hund til mindre end 40 Kroner, spurgte jeg ham, om han ikke kunde anbefale mig en god, talende Papegøje. Han sagde, at hans Fætter havde en, som han vilde sælge for 900 Kr., men da det lod til, jeg vilde have præmierede Dyr med Stamtavle for halvtredsindstyve Øre, mente han ikke, den vilde passe for mig.

Hurtigst mulig forlod jeg den Uforskammede, og forsøgte i et Par andre Butikker, om jeg dog alligevel ikke for den fastsatte Sum skulde kunne faa et levende Dyr. Resultatet af mine Bestræbelser blev, at jeg ved en særlig omhyggelig Administration af min lille Formue kunde opnaa at faa en Skildpadde, to Pindsvin, et Par Duer, seks hvide Mus og adskillige andre Smaadyr, som dog egentlig ikke egnede sig til Bryllupsgave.

Endelig fandt jeg da i en Marskandiserbutik en nydelig lille blaa Vase, som ganske vist var lidt skaaret i Kanten.

„Hvor meget koster den?" spurgte jeg.

„Tyve Kroner," lød Svaret.

„Godt. Send den saa til denne Adresse."

Jeg opgav Rockins Navn og Bopæl, og trøstede mig med at han nok vilde tro, Skaarene var komne under Forsendelsen — uden de smaa Hak vilde Vasen nemlig mindst være 200 Kroner værd. Saa gik jeg hjem, glad og tilfreds over endelig at have sendt min Ven en passende Bryllupsgave.

* * *

Da Rockins kom tilbage fra sin Bryllupsrejse, sagde han til mig. „Her er et Brev, som vist egentlig ikke var til mig; det kom sammen med Vasen; men da Du jo ikke var med til Brylluppet, kunde jeg jo ikke saa godt give Dig det før."

„Dear Sir" (saaledes lød Brevet), „jeg haaber, at Vasen ikke har faaet flere Skaar under Forsendelsen, end den havde, da De købte den. Jeg har mange andre smukke, billige Ting paa Lager, hvis jeg en anden Gang kan være Dem til Tjeneste."

„Kære Ven," sagde jeg med en Aandsnærværelse, der var ligefrem forbløffende," det er en lille behagelig Spøg, jeg har haft for med Dig. Jeg købte den Vase til mig selv og lod den for Løjers Skyld sende til Din Adresse. Jeg troede, jeg var kommen hjem inden Dit Bryllup. I alle Tilfælde har jeg en rigtig god Bryllupsgave til Dig — værsgo' Kammerat — her er den."

Og af sejlede Rockins med et Oliemaleri, som han ofte havde beundret og som jeg standhaftig havde vægret mig ved at sælge for 500 Kroner.

KLOVNEN

AF

HANS MEHLSEN

Der var Trængsel udenfor det omrejsende Cirkus, som havde opslaaet sit Telt paa Havnepladsen i en af Provinsens største Byer.

De osende Petroleumsfakler kastede et flimrende Skær ud over den tæt sammentrængte Menneskemasse, der næsten sloges for at naa først frem til det primitive Billetkontor.

Inde i Teltet var hver eneste Plads, som man med nogen Grund kunde regne for Siddeplads, forlængst optaget; men Folk masede sig nu sammen paa de snævre Staapladser bag den sidste Række Bænke.

Det var let at mærke, at der var noget særligt paa Færde her iaften; der laa ligesom en egen forventningsfuld Stemning over den store tætpakkede Menneskemængde.

Hvis man havde læst de store, højrøde Plakater udenfor Teltet, vilde man straks have gættet Grunden.

„Den verdensberømte Klown, Henry Delwy, optræder iaften for første Gang," stod der med store Bogstaver.

Derfor var det, at Cirkus var fyldt til sidste Plads; — men som en supplerende Grund bør det ogsaa nævnes, at den By, hvis Indvaanere han nu for første Gang skulde more med sine Vittigheder og Krumspring, var hans Fødeby. Mange af dem, som sad her, havde kendt ham som Barn og ungt Menneske med det straalende Humør og det bidende Vid.

Nu var han vidt berømt som enestaaende i sit Fag, og hans Ry var naaet hjem til hans Fødeby, hvor han altsaa nu var blevet engageret af den driftige Cirkusdirektør til en Række Forestillinger.

— — Pludselig blev der stille i det store Telt. Musiken faldt ind med en lystig, smældende Melodi, Klokken ringede, og Forestillingen tog sin Begyndelse.

De to første Numre formaaede ikke at vække synderlig Interesse hos Publikum. Man ventede paa Aftenens Clou. Men næppe var den prægtige Skolehest forsvunden, før Folk med Forundring saa en mægtig Kugle komme dalende ned fra Taget og lægge sig midt i den tomme Manege.

Men Forundringen blev til Latter, da Kuglen pludselig tilsyneladende ganske af sig selv begyndte at rulle rundt, først langsomt, men saa hurtigere og hurtigere, indtil den tilsidst med et mægtigt Brag skiltes i to Dele, og Delwy let og smidig sprang ud af den, bukkende til alle Sider.

Publikum jublede, men Delwy stod rolig med knejsende Pande og korslagte Arme og saa ud over den store, larmende Menneskemasse med et lunt Smil; — men havde man betragtet ham

nøjere, vilde man have set et forskende Udtryk i de smaa, stikkende Øjne, som om han søgte et eller andet bestemt Ansigt blandt denne Mængde.

Det var dog kun et Øjeblik, — saa tog han fat paa sine Vitser og Spilopper, og snart rystede hele Cirkus af Latter og Jubel.

Og eftersom Aftenen skred frem, blev hans Vittigheder mere bidende, hans Krumspring mere voldsomme og Publikums Latter stærkere og stærkere; — og da han som sit Slutningsnummer opførte en vild springende Dans paa et Par alenlange Stylter, idet han spillede for sig selv paa en Guitar, kendte Jubelen ingen Grænser.

Rungende Latter vakte det, da han pludselig tog et langt Skridt ind over de forreste Bænke og med ét stod midt iblandt en Flok unge Piger, som hvinende fløj fra hinanden. Delwy nikkede smilende og venligt ned mod dem; — — men pludselig blev hans Ansigt alvorligt, med flammende Øjne betragtede han en af de unge Piger, som just igen havde sat sig og rødmende bøjede sit smukke Hoved. Et vemodigt, genkendende Drag fo'r over hans Ansigt, hans Legeme dirrede, og et Øjeblik syntes han at vakle paa de høje Stylter; — — men ogsaa kun et Øjeblik, — i næste Sekund hvirvlede han sig atter rundt i vild Dans, og kort efter forsvandt han hilsende og bukkende under Publikums drønende Bifald, der Gang paa Gang kaldte ham frem igen.

— — Forestillingen var forbi. Folk myldrede ud af Teltet, og alles Samtale drejede sig om den sjældne Klown, der havde moret dem saa fortræffelig i Aften.

Udenfor Teltet stod en elegant ung Mand og lod den summende Menneskesværm passere forbi sig.

Ingen anede, at det netop var Genstanden for deres Samtale, som her stod og lod sine Øjne glide søgende rundt.

Pludselig trak han sig lidt tilbage; den unge Pige, som han havde opdaget inde i Teltet, kom just ud og passerede tæt forbi ham.

Hun gik alene, hendes Hoved var bøjet, og det smukke Ansigt laa i alvorlige Folder. Da hun havde faaet et lille Forspring, fulgte han efter hende i saa stor Afstand, at han ikke risikerede at blive opdaget af hende, hvis hun vendte sig om.

Men hun vendte sig ikke. Hensunken i dybe Tanker gik hun tværs igennem Byen og fulgte Vejen, som førte ud langs Stranden.

Herude var der saa stille, saa stille, ikke et Menneske var at øjne paa den ensomme Vej, ikke en Lyd hørtes uden hendes egne Skridt og Smaabølgernes Rullen mod Strandens Stene. Oppe paa den mørke Himmel tindrede Hundreder af Stjerner, som spejlede sig langt ned i det klare Vand, ude paa hvilket man skimtede de mørke Konturer af et forbisejlende Skib.

Yderst ude ved Vejen laa et lille, enligt Hus, omgivet af en temmelig stor Have. Henimod den styrede hun sine Skridt. Hovedet var endnu bøjet, paa hendes Kinder blussede en heftig Rødme, som selv ikke den friske Aftenluftning formaaede at fjærne, og hun havde sikkert Møje med at holde Styr paa sine jagende Tanker.

Da hun var tæt ved Huset, drejede hun pludselig af fra Vejen og gik hen mod en Bænk, som stod nede ved Stranden i Ly af et Par af Havens store Træer.

Her satte hun sig, tog sin Hat af og lod den friske Aftenvind stryge henover sin ophedede Pande.

Aa, det var godt at være alene, ganske alene med de rastløst arbejdende Tanker, — — ustandselig fo'r de gennem hendes Hoved, vildere og vildere. — — —

— — —

„Godaften," lød pludselig en Stemme bagved hende. Hun fo'r skælvende sammen, sprang op med et let Skrig, og da hun hastig vendte sig om, saa hun ind i Delwys smukke lidenskabelige Ansigt.

„Henry!"

„Dagmar!"

Et straalende Smil jog et Øjeblik over hans Ansigt, og han aabnede uvilkaarlig sine Arme, som vilde han trykke hende til sit Bryst; men hun skjulte sit glødende Ansigt i sine Hænder og sank hulkende ned paa Bænken igen.

Hans Arme faldt tungt ned, hans Ansigt blev atter mørkt og alvorligt, og det kække Hoved, som han ellers bar saa stolt hævet, sank dybere og dybere ned mod det tungt aandende Bryst.

Længe stod han saaledes — et Bytte for den heftigste Sindsbevægelse, — da hævede han pludselig Hovedet, tog et Skridt hen mod Bænken og satte sig ved Siden af den unge Pige.

Han tog blidt hendes Haand i sin, og idet han søgte at skue ind i det forgrædte Ansigt, sagde han med mild, kærlig Stemme, der skælvede af Bevægelse:

„Dagmar! Hundrede Gange har jeg ønsket at maatte opleve den Stund, da jeg atter kunde sidde ved din Side og tale aabent og ærligt med Dig. Nu er mit Ønske opfyldt, og skønt det vel aner mig, at det ikke vil bringe mig den Lykke, som jeg havde drømt om, saa maa jeg dog nu have Vished for den nagende Tvivl, der saa mange Aar har tynget mit Sind. Derfor maa Du svare mig, Dagmar; har vort tilfældige Møde vakt Sorg eller Glæde hos Dig?"

„Man bliver altid glad, Henry, naar man efter lang Tids Adskillelse møder en kær, gammel Ven," hviskede hun sagte uden at se op.

Med et dybt, tungt Suk slap han hendes Haand og strøg sig hen over sin feberglødende Pande.

„Ven!" mumlede han sagte, „vi var dog mere end Venner, Dagmar!"

Hun svarede ham ikke, og hans stirrende Øjne søgte den lille Haand, han just havde

sluppet, og paa hvilken han nu selv gennem Aftenens Mørke saa en glat Guldring funkle.

Længe sad de nu tavse ved Siden af hinanden; men endelig brød han dog Stilheden og sagde med dæmpet, fuldstændig rolig Stemme:

„Dagmar! Der trænges til et Opgør mellem Dig og mig for atter at bringe Ro i vore oprørte Sind. Saa hør og døm; men fordøm mig ikke. Da jeg for nu snart fem Aar siden saa pludselig i hæftig Vrede forlod Dig, tænkte jeg ikke over, hvilke Følger et saadant Skridt vilde have for mig. Men efterhaanden gik det op for mig, hvorledes jeg havde fejlet; jeg, som under den første hæftige Vrede havde ment det saa nemt at slette Dig og alt dit ud af min Sjæl, jeg fik hurtig at mærke, hvor dybt dit Billede var indridset der, og hvor vanskelig jeg vilde faa ved at slette det bort. Under mit omflakkende Liv var jeg mere end én Gang betænkt paa at drage herhjem igen; men bestandig stred min hovmodige Ynglingestolthed mod en saadan Ydmygelse. Først efter to Aars Forløb kom jeg atter til min Fødeby, som jeg troede for at finde Ro og Fred; men Skæbnen vilde det anderledes. Din Fader var død, eders Hjem var i Fremmedes Hænder, og ingen vidste noget bestemt om, hvorhen i Verden Du var dragen. Det var et haardt Slag, og det bragte mig ret for Alvor til Erkendelse af, hvor dybt jeg i min Ungdoms Uerfarenhed havde fejlet. Og skønt jeg med hele en Ynglings Iver kastede mig ind i det Liv, til hvilket min Længsel saa ofte havde staaet, fik jeg dog aldrig Fred i mit Sind eller ophørte med at haabe paa, at Skæbnen engang vilde gengive mig min tabte Livslykke. Overalt søgte jeg; overalt spejdede mine Øjne ud blandt alle de Ansigter, jeg saa ofte har set forsamlede omkring mig . . . forgæves . . . forgæves! — Og nu — nu endelig oprandt den Stund, jeg saa længselsfuldt havde ventet efter — — nu — her i min Fødeby, midt imellem alle mine kære, kendte Minder . . . . Og skønt denne Stund ikke har bragt mig den Fred, jeg higede efter, saa har den dog bragt mig Vished — — om end en dyrekøbt Vished. Du er nu en andens; jeg ved, og jeg stiller ikke en eneste Fordring; — — men Mindet om den, som altid var, og altid vil være mig dyrebarest paa Jorden, vil leve lige friskt og rent i min Sjæl — nu som altid . . . . ."

Der blev atter en lang, lang Pause, under hvilken Taarerne fyldte hans Øjne og én efter én listede sig ned over de glødende Kinder.

Men endelig rejste han sig og fortsatte med dybt bevæget Stemme:

„Nu maa vi skilles, Dagmar, for sidste Gang; — tilgiv mig, hvis jeg iaften har voldt Dig Bekymring; jeg m a a t t e gøre det . . . Jeg ønsker Dig al mulig Held og Lykke i Livet . . . Og nu . . . Farvel . . . vi mødtes i V e n s k a b, lad os ogsaa skilles i V e n s k a b!"

Han greb begge hendes Hænder, trykkede dem med Hæftighed mod sine Læber, saa endnu engang med et kærligt Blik paa det smukke, bevægede Pigeansigt; — vendte sig derpaa hastig om og gik bort med langsomme, nølende Skridt.

Dagmar stod ubevægelig paa samme Plet ved Bænken og saa efter ham, til han forsvandt i Nattens mørke Skygger; — saa tog hun Hatten i Haanden og gik med et dybt Suk ind i det lille Hus.

— — —

Næste Aften var Cirkus atter fyldt til sidste Plads, og atter klang Latteren voldsomt og rungende gennem Teltet over den sjældne Klowns Morsomheder og Kunster.

Hvem kunde vel ogsaa ane, at han, hvis Ansigt her skar de forunderligste Grimasser, og over hvis Læber den ene straalende Vittighed flød efter den anden, — at han saa ganske nylig havde lidt et knusende Skibbrud paa Livets haarde Klipper; — hvem kunde se, at hans Hjærte var sønderflænget og knust under et dræbende Slag; — hvem kunde tænke, at netop han dybt i sin Sjæl havde begravet den Livslykke, som han gennem Aar havde søgt, men som var gleden ham af Hænde.

Han maatte le med Sorgen i sit Hjærte, han maatte være vittig og drilsk med et bedrøvet Sind og en sønderknust Sjæl, han maatte more andre, selv om han selv var ulykkelig og træt til Døden.

Saaledes er jo Klownens Liv.

BOA CONSTRICTOR

HUMORESKE

AF

ORLA BOCK

Toget fra Korsør til København var overfyldt; vi sad saa tæt pakkede, saa der var noget berettiget i den Ytring, en af mine Medrejsende kom med:

„Sild i en Tønde er jo næsten Eneboere i Sammenligning med os!“ sagde han.

I den tredje Klasses Kupé, hvor jeg havde faaet Plads, selv ellevte eller tolvte, bestod Selskabet hovedsagelig af yngre Mennesker af Hverdagstypen; lidt ud over det almindelige var kun en meget snakkesalig fynsk Bondemand, og en ældre Herre med et jovialt og gemytligt Ansigt. De to havde Plads overfor hinanden ved Vinduet.

Herren sad og kiggede ud paa Udsigten og legede skødesløst med et lille Knippe „Dingeldangel“, der hængte ved hans Urkæde. Mellem dette kunde man ikke undgaa at lægge Mærke til en Genstand i Guldindfatning; det kunde se ud som en Klo af et større Rovdyr, og Bonden, der havde snakket ustandseligt siden vi forlod Korsør, fik Øje paa dette Urkædesmykke og bemærkede:

„Aandskyld! Maa jeg være saa fri og spør'e, er de' en Aarnetand a' den Herre har hængende der ve' Urkæden?“

„En Ornetand? Nej, det er det virkelig ikke.“ sagde Herren.

„Hva' er ded da? Ded ku' da se ud som om ded var noget rivendes eller noget bidendes?“

„Ja, det er nærmest noget rivendes, det er nemlig en Løveklo!“ sagde Herren.

„En Løvveklo!“ sagde Bonden meget forbauset. „Maa jeg faa Lov at se rigtig? Er den værkelig a' en rigtig levendes Løvve? Hvor har Di dov faaet fat i saatten en?“

„Den har jeg saamæn' klippet af en af mine største Løver!“ sagde Herren.

„Klippet a'? Største Løvver? Holder Di ka'ske saatten Løvver li'som en anden en holder Køer?“

„Ja, saa omtrent! For Øjeblikket har jeg da fem. Jeg er nemlig Menageriejer.“

„Naa paa ded søde Lav! Naa Di holder Menasjeri og rejser rundt paa Markeder me'; ja saa er ded jo ikke saa underlig a' Di ka' rende rundt me' Løvveklør paa Maven!“

„Nej, det er ikke mere mærkeligt, end om De rendte rundt med et Par Grisetæer i Urkæden!“

„Næ' men ded tror jeg li'egodt ikke jeg vil,“ sagde Bonden og grinede. „De' maa forresten være morsomt og ha' saatten et Menasjeri; men er de' ikke forfærdelig vanskeligt og holde Styr paa Bæsterne, ligger de ikke og glor sig gale paa hinanden?“

„Jo, det hænder jo; man skal holde godt Øje med dem. Saadan havde jeg forresten for nylig et Par store Slanger, som jeg havde et farligt Halløj med!“

„Slanger! Saatten rigtige Kvelerslanger?“

„Ja, det var et Par af disse her Boa constrictor, — dem kender De jo nok?“

„Nej dem kender jeg ikke!“

„Naa det kan ogsaa være saa revnende ligegyldigt; Historien er lige god for det! Ser De, den ene af disse her Kæmpeslanger det var en vældig Kammerat paa næsten ti Alen, som jeg havde haft i flere Aar, og den havde altid været meget skikkelig; men saa fik jeg en ny, noget mindre, af en anden Slags, og den blev anbragt i et Bur ved Siden af. Men lige saa snart at den gamle, den fik Øje paa den, blev den skruptosset, den hvæsede og den fo'r rundt i Buret og huggede mod Tremmerne for at faa fat i den nye Kammerat. Jeg lod den jo skabe sig, for jeg vidste, at den kunde ikke slippe ud, og jeg tænkte, at det gik nok over, naar de fik vænt sig til at se hinanden. Den lille, den gemte sig i den fjerneste Krog og turde slet ikke komme frem.

Men der gik den ene Uge efter den anden, og det blev ikke et Haar bedre; den store, den blev ved at være lige tosset, og den lille blev mere og mere forskræmt og turde tilsidst ikke en Gang æde. Saa en Morgenstund, da jeg kommer ind i Menageriet, saa ligger den lille min Sandten og er lige saa død som en Sild. Det var Skræk og Sult, der havde gjort det af med den. Jeg blev ikke saa lidt ærgerlig, for den havde ikke været billig, og saa tænkte jeg: „Nu skal vi alligevel spille den store et Puds, til Straf for den Ballade, den har lavet,“ og saa tog jeg og skar Hovedet af den lille Slange, og medens den store laa og sov, satte jeg Hovedet af den lille fast paa Halen af den med en Metalklemme! — De kan bande paa, der blev Komedie, og selv om det blev mig en kostbar Spas, lo jeg alligevel saa jeg var nær ved at revne.

Da den Store vaagnede, fik den jo øjeblikkelig Øje paa Hovedet af sin Fjende, og den lagde i Galskaben ikke Mærke til, at det var dens egen Hale, det sad paa, og den fo'r ligesom en Raket løs paa det. Sikken en Jagt der blev, den fløj Buret rundt efter sin egen Hale, og endelig langt om længe fik den Halen klemt ind i en

Krog og — Haps! — saa slog den Kæberne om sin Uven. Man kunde ligefrem se, hvor Øjnene gnistrede af Glæde over, at den endelig havde faaet fat i ham.

Og saa begyndte den at æde! Først gled Hovedet ind, og saa aad den videre paa sig selv i den Tro, at det var den lille. Gud hvor jeg

„Var den helt væk, si'er Di?"

„Fuldstændig væk! Næste Morgen fandt vi den lille Metalklemme som jeg havde sat Slangehovedet fast med; — den havde den ikke kunnet fordøje. Men ellers var der ikke Spor af Slangen tilbage! Det var et Tab for mig, men det morede mig!"

Det var et Tab for mig, men det morede mig!

morede mig! Den laa lige saa stille og delikaterede sig, og der gled mere og mere ind, og den blev mindre og mindre. I Løbet af en Times Tid var den naaet næsten op til sit eget Hoved, og jeg kunde godt se, at den var ved at blive mæt, men nu var den jo nødt til at spise op. Den tog et Par gode Nap til; — saa var der kun Hovedet tilbage, — det tog den i en eneste stor Mundfuld, — og saa var den helt væk!"

Herren havde bevaret en urokkelig Alvor under hele sin Historie, vi andre havde ondt ved ikke at briste i Latter, og Bondens Ansigt var et stort Spørgsmaalstegn.

Toget holdt ved Sorø, og Herren lavede sig til at tage Afsked. Først da kom Bonden til sig selv.

„Di skulde skamme Dem min gode Herre, og sitte her og fortælle en ældre Mand saatten noget ukristeligt Sludder," sagde han indigneret, og saa vendte han sig til os andre:

„Skrovet har naturligvis slets ikke noget Menasjeri, han vil bare gjøre sig vigtig. Men det er min egen Skyld; man ska' aldrig være indladendes og venlig mod Folk man ikke kender!"

Og han sukkede dybt.